SANCTAE
ECCLESIAE FLORENTINAE
MONVMENTA

SANCTAE
ECCLESIAE FLORENTINAE
MONVMENTA
AB IOANNE LAMIO
COMPOSITA ET DIGESTA

QVIBUS NOTITIAE INNVMERAE
AD OMNIGENAM ETRVRIAE ALIARVMQVE REGIONVM
HISTORIAM SPECTANTES CONTINENTVR.

T O M V S III.

Ecclesia Metropolitana Florentina et Baptisterium S. Ioannis

FLORENTIAE ANNO MDCCLVIII.
Ex Typographio Deiparae ab Angelo Salutatae.

CENSORIBVS ADPROBANTIBVS.

MEMORABILIA
SANCTAE ECCLESIAE
FLORENTINAE
LIBER TERTIVS
SIVE AD DVO SVPERIORA VOLVMINA
APPENDIX.

CATALOGVS ECCLESIARVM QVAE PAROECIAM HABENT VEL HABVERVNT QVAEQVE IN PRAESENS EXSISTVNT VEL EXSTITERVNT IN VRBE ET DIOECESI FLORENTINA.

Quae linea subiecta signantur, vel Paroeciam amplius non habent, vel amplius non exsistunt, vel alteri Ecclesiae seu Dioecesi adnexae & tributae sunt. Quaedam adnotantur ex Catalogo Vaticano edito Tomo I. pag. 530. *in quo tamen multa minus castigata sunt; licet heic pleraque emendentur & restituantur.*

CATHEDRALES DIVERSIS TEMPORIBVS.

S*ancti Laurentii Basilica, vetustissima, ut videtur, Cathedralis; nunc Prioratus cum Collegio Canonicorum, & Paroecia.*

S. *Ioannis Baptistae Basilica, Cathedralis posterior; Plebes deinde, & in praesens Baptisterium tantum, & Proseucha, seu Oratorium.*

S. Reparatae Plebes, & S. Mariae Floridae, Cathedralis & Metropolitana novissima.

PRIORATVS XII. VRBANI IN PRAESENS OMNES PERVETVSTI.

S. *Apollinaris Episcopi & Martyris Ecclesia, in praesens subpressa, & aliis usibus destinata. Adnexa erat Monasterio S. Barptolemaei Montis Oliveti, ob conventionem ab huius Monachis factam de Ecclesia S. Michaelis Berteldae cum Clericis Regularibus Theatinis.*

SS. Apostolorum XII. Ecclesia in Suburbio cognomine.

S. Frigidiani in Suburbio cognomine, unita Monasterio Sanctimonialium Sancti Iosephi.

S. Iacobi Apostoli inter Foveas, concessa Fratribus Augustinianis ab Observantia.

S. *Iacobi Apostoli super Arnum in Suburbio cognomine, cuius cura animarum tributa fuit Canonicis Regularibus Congregationis Sancti Salvatoris Ordinis S. Augustini, cum conversa fuisset in Sacerdotium simplex annuum Ecclesiae S. Luciae Omnium Sanctorum, quae reditus huius Ecclesiae exigebat. Nunc Ecclesiam hanc habent Clerici Regulares Congregationis Missionum sine cura animarum: sed primi omnium Regularium obtinuerunt Minoritae quidam, qui Amadei dicebantur.*

S. Mariae Maioris, adnexo primum Capitulo Ecclesiae Florentinae, & postea concessa Carmelitis ab Observantia.

S. Michaelis Bertheldae, seu ad Antinorios, adnexa primum Monasterio S. Barptolemaei Montis Oliveti, & postea concessa Clericis Regularibus Theatinis.

S. Nicolai ultra Arnum.

S. *Paulis in Palatiolo, adnexa primum Capitulo Ecclesiae Florentinae, ac deinde concessa Carmelitis Excalceatis.*

S. *Petri Scheradii, cui ablata cura animarum fuit, & quae adnexa est Officio S. Inquisitionis.*

S. Remigii.

S. Stephani ad Pontem Veterem, nunc erecta in simplex Beneficium Ecclesiasticum ad Altare maius sub eodem S. Stephani titulo; & cura fuit adplicata Fratribus Augostinianis Congregationis Ilicet(?) ibi degentibus.

ECCLESIAE ALIAE CUM PAROECIA, IN PRAESENS VRBANAE OMNES.

S. Ambrosii in Via Petrae Planae, Parthenon Ordinis S. Benedicti.

S. Andreae in Foro Veteri, seu ad Arcum, adnexa Capitolo Ecclesiae Florentinae; antiquitus Monasterium Sanctimonialium.

S. Bartolomaei in Cursu Adimariorum, seu Via Caligariorum, adnexa Collegiatae Ecclesiae S. Laurentii.

S. Benedicti in Platea Pollicciolarum, cui adnexa est Ecclesia S. Bartolomaei Carminianelli Plebatus S. Martini Sexti.

S. Blasii, seu Sanctae Mariae super Portam.

S. Caeciliae in Platea Ducis.

S. Christophori in Pelliceria.

S. Donati Vetulorum, seu de Vecchietis.

S. Felicis in Platea, olim Monasterium Ordinis Camaldulensis, & in praesens Sanctimonialium S. Petri Martyris Ordinis S. Dominici, & ei olim adiecta fuit cura animarum Ecclesiae S. Petri Cattuarii dirutae. Prioratus Saeculo XIII. iam erat.

S. Felicitatis ad Caput Pontis, seu in Platea, Monasterium Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Florentii in Suburbio Gra...iorum, in praesens concessa Clericis Regularibus Oratorii S. Philippi Nerii.

SS. Georgii & Mamiliani in Clivo Monasterium Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti Congregationis Vallis Vmbrosae, addito titulo Spiritus Sancti. Hanc olim tenuere Dominicani ab Observantia; postea Monachi Silvestrini Congregationis Montis Fani; & deinde adnexa fuit Monasterio Vallumbrosano S. Salvii in Paratinula.

S. Gregorii ad Moctios seu ad Arenaria, concessa Clericis Regularibus Ministrantibus Infirmis.

S. Iacobi in Campo Corbulini, seu inter Vineas, Praeceptoria Ordinis Equestris S. Ioannis Ierosolymitani, sine cura animarum.

S. Laurentii olim Cathedralis, ut dixi.

S. Leonis.

S. Luciae Magnuliorum.

S. Luciae super Pratum, seu Omnium Sanctorum, seu ad S. Eusebium, quam tenuere aliquandiu Canonici S. Salvatoris Ordinis S. Augustini.

S. Marci Novi in Casagio, Monasterium olim Monachorum Silvestrinorum Congregationis Montis Fani, nunc autem Fratrum Praedicatorum ab Observantia.

S. Margaritae Virginis, & Martyris.

S. Mariae Alberici.

S. Mariae super Arnum, adnexa Capellae Adnunciationis S. Mariae Ecclesiae Plebis S. Mariae in Pineta.

S. Mariae in Campo Dioecesi Episcopi Faesulani adsignata.

S. Mariae in Capitolio, ad Forum Vetus.

S. Mariae Floridae Metropolitana.

S. Mariae Nepotoni Cosae, alias S. Domnini, in Cursu Adimariorum.

S. Mariae Hugonis in Platea Caeparum.

S. Mariae Novellae concessa antiquitus Fratribus Praedicatoribus Ordinis S. Dominici.

S. Mariae super Portam. Vide S. Blasii.

S. Mariae Verzariae in Suburbio S. Frigidiani, nunc Oratorium S. Laurentii in Vrbe translata, quum antea extra moenia Vrbis esset.

S. Mariae Magdalenae in Podio S. Georgii, diruta.

S. Martini Episcopi pone Abbatiam.

SS. Michaelis & Eusebii in Puio Canonica.

S. Michaelis in Horto.

S. Michaelis Vicedominorum, simplex effecta Beneficium, & concessa cum animarum cura Monachis Coelestinis, Ordinis S. Benedicti.

S. Michaelis in Palchito, seu Tubarum, adnexa Congregationi Presbyterorum Visitationis Sanctae Mariae ad S. Elisabetham.

S. Mineatis inter Turres.

Omnium Sanctorum ad Carraria, quam habuerunt primum Monachi Humiliati; & nunc habent Minoritae ab Observantia.

S. Pancratii ad Sanctum Xystum, seu in Via Spathae, Monasterium Monachorum Ordinis Vallis Vmbrosae.

S. Petri Boni Consilii in Foro Veteri.

S. Petri Cattuarii in Suburbio cognomine, in qua aliquandiu substiterunt Canonici S. Salvatoris Ordinis S. Augustini.

S. Petri Coeli Aurei, in Bibliothecam conversa, & in praesens Canonicis Florentinis congregandis destinata, quum Metropolitanae adnexa fuisset. Vulgo, S. Petri Coelorum.

S. Petri Maioris, Monasterium Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

SS. Proculi & Nicomedis.

S. Rufilli in Platea Caballariorum.

S. Romuli in Platea Ducis.

S. Salvatoris ad Episcopatum.

SS. Simonis & Iudae.

S. Stephani ad Abbatiam, nunc Abbatiae adnexa & inclusa.

S. Thomae in Foro Veteri.

S. Trinitatis ad Pagum Regionis, vulgo Parione, Monasterium Monachorum Congregationis Vallis Vmbrosae.

S. Xysti fortassis.

ECCLE-

ECCLESIAE CVM PAROECIA PLEBATVS S. IOANNIS BAPTISTAE FLORENTINI SVBVRBANAE.

S. Andreae de Riva.
S. Barptolemaei ad Centuriam.
S. Casi fortassis ad Columbaria.
S. Christinae ad Tribunaicum.
S. Christophori ad Novolas, Plebatus olim S. Stephani Vno Pane.
S. Domnini ad Botbros, seu Brozzi, olim suburbana, nunc Plebatus S. Martini Brozzi.
S. Donati ad Scopetum, eversa funditus & deleta, antea Monasterium Canonicorum S. Salvatoris Ordinis S. Augustini.
S. Donati ad Turrim, seu in Pulverosa, Monasterium olim Canonicorum Portuensium Ordinis S. Augustini; nunc Sanctimonialium Cistercienſium; Plebatus olim S. Stephani Vno Pane.
S. Felicis ad Imam fluvium Prioratus, nunc Praepositura.
S. Galli fortassis.
SS. Gervasii & Protasii Placentinae.
S. Hilarii ad Columbaria, seu ad Fontes,
S. Iacobi Apostoli in Pulverosa, adnexa Ecclesiae Vrbanae S. Mariae Novellae.
S. Iusti ad Siniaoum, seu Grevem, vel Asiniaoi.
S. Laurentii Pilarum, seu ad Pontem Grevia.
S. Leonardi in Arce Veteri Prioratus.
S. Luciae Massae Pagani.
S. Luciae in Sancto Sepulcro.
S. Marci Veteris, adnexa Capitulo Ecclesiae S. Laurentii.
S. Margaritae Montis Tiscii Prioratus.
S. Mariae Centuriae.
S. Mariae Coserciani, seu de Leporis.
S. Mariae Excalceatorum Fabrori, olim Monasterium Excalceatorum masculorum Ordinis Pulsanensis, adnexa Monasterio S. Birgittae seu S. Salvatoris Paradisi.
S. Mariae Novalarum, recensita occurrit inter Ecclesias suburbanas.
S. Mariae Sophiani Prioratus.
S. Mariae Verzariae diruta, & translata in Oratorium S. Laurentii Florentiae, in Suburbio S. Frigidiani.
S. Martini ad Mensulam, Monasterium olim Sanctimonialium S. Benedicti.
S. Martini Montis Hugonis Prioratus.
S. Martini ad Pratum, diruta. Puto Monasterium S. Martini cum Xenodochio S. Barptolemaei ad Munionem fuisse.
SS. Michaelis & Barptolemaei Gignori, olim Monasterium Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.
S. Michaelis Archangeli ad Lignaria Prioratus.
S. Michaelis Montis Tripaldi, olim Monasterium Sanctimonialium.
S. Minentis in Monte Florentino seu Regis, Monasterium Monachorum Nigrorum Ordinis S. Benedicti, deinde Alborum Congregationis Montis Oliveti.
S. Nicolai Costae Arsae adnexa Ecclesiae Sancti Salvii.
S. Petri ad Monticellos, Monasterium Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.
S. Petri in Monte Florentino.
SS. Quirici & Iulittae ad Lignaria Prioratus.
S. Salvii in Paratinula, Monasterium olim Monachorum, nunc autem Sanctimonialium, Ordinis S. Benedicti Congregationis Vallis Vmbrosae.
S. Sepulcri, seu SS. Viti & Modesti & Crescentiae, a Sancto Sepulcro, in Monticellis, Prioratus; alias ad Bellosguardum.

PLEBES CVM SVIS ECCLESIIS PER DIOECESIN FLORENTINAM DISSITAE.

PLEBES S. AGATHAE IN MVCELLO.

Ecclesia Plebes S. Agathae.
S. Benedicti Mezzallae adnexa Ecclesiae Sanctae Mariae Marcoriani.
S. Gavini ad Cornucolum, seu Corniculum fluvium Prioratus.
S. Iacobi Ascianelli.
S. Laurentii Montis Poli, seu Paulli, Prioratus.
S. Mariae Marcoriani,
S. Mariae ad Pontem Vlmi adnexa Ecclesiae S. Mariae Marcoriani.
S. Martini Gvinizeagi.
S. Michaelis Lomenae, seu Luminae, adnexa Capitulo Ecclesiae Florentinae.
S. Petri Montis Acciaitici, seu Accii Anitii adnexa Plebi.

PLEBES S. AGNETIS AD PODIVM BONITII.

Ecclesia Plebes S. Agnetis in Dioecesi Senensi, & in praesens Collensi, quum Episcopi Florentini sibi vindicare conati sunt.
S. Christinae Ziliani, adnexa Nosocomio S. Mariae Novae Florentiae.
S. Donati ad Gabinianum, adnexa Ecclesiae S. Petri ad Ceddam.
S. Donati in Tertieto, seu Verzeto.
S. Fabiani modo sine cura animarum, & adnexa Monasterio SS Salvatoris, Birgittae & Isidori ad Florentiam.
S. Iusti Villularum adnexa Plebi.
S. Mariae ad Licchiam.
S. Mariae ad Srpet, in praesens sine Parortia.
S. Mariae ad Talcionem adnexa Nosocomio S. Mariae Novae Florentiae.
S. Martini ad Cispianum.
S. Nicolai Sterfi.
S. Petri ad Ceddam Prioratus.
S. Quirici ad Mortenaanam.
S. Stephani ad Talcionem.

PLE-

PLEBES S. ALEXANDRI IUGULI.

Ecclesia Plebes S. Alexandri.
S. Andreae ad Mussianum, Prioratus, olim Canonica, adnexa Ecclesiae Vrbanae Sancti Iacobi super Arnum.
S. Barptolomaei in Tuto, seu ad Grevem, adnexa Abbatiae S. Mariae Florentiae.
S. Christophori ad Vicianum.
S. *Mariae Collis Ramuli, adnexa Plebi;*
S. Mariae ad Grevem, sive ad Scandices, Prioratus.
S. Mariae ad Mariniolas Prioratus.
S. Martini ad Scandices.
S. Paulli ad Mussianum.
S. Quirici ad Mariniolas.
S. Zenobii Casiniani.

PLEBES S. ANDREAE CERSINI SEU CERCINAE.

Ecclesia Plebes S. Andreae, quae adnexa est Ecclesiae S. Martini Bulliani.
S. *Iacobi Carpeti.*
S. Margaritae Cersini Veteris.
S. *Mariae Cersini.*
S. *Mariae Starniani adnexa Plebi.*
S. *Mariae Vrbanae adnexa Ecclesiae S. Michaelis Castellionis.*
S. *Martini Balliani.*
S. *Michaelis Castellionis.*

PLEBES S. ANDREAE DUCIAE IN VALLE GREVIS.

Ecclesia Plebes S. Andreae.
S. *Andreae Novolarum.*
SS. *Barptolomaei & Mineatis Montis Alti.*
S. Laurentii Caligae, cui adnexa est Ecclesia S. Margaritae Acerariae Plebatus S. Eusthathii Aconis.
S. *Ioannis de Stecci.*
S. *Mariae Novolarum.*
S. Mariae Furnelli.
S. Martini Farneti Prioratus, adnexa Plebi.
S. Martini ad Sieces.
S. *Michaelis Farneti.*
S. *Michaelis Stratae.*
SS. *Mineatis & Romuli in Monte Crucis.*
S. *Petri Stratae, cui adnexa est Ecclesia S. Mariae Novolarum.*
S. *Stephani Pitellae adnexa Plebi.*

PLEBES ET PRAEPOSITURA S. ANDREAE EMPULI.

Ecclesia Plebes S. Andreae.
S. Barptolomaei Sulianae.
S. Christinae Panianae Caninae.
S. *Christophori ad Stratam adnexa Paroeciae S. Mariae Curtis Novae.*
S. *Domnini Martyris prope Empulum.*
S. *Donati Empuli Veteris.*
S. Donati Vallis Bostae Prioratus.
S. *Frigidiani Vallis Bostae adnexa Ecclesiae S. Donati eiusdem loci.*
SS. Hippolyti & Cassiani ad Vallem adnexa Ecclesiae Sanctae Mariae Praetorii.
S. Iacobi Avenae, seu Avanae.
SS. *Iacobi & Philippi in Platiano, seu ad Balneolum, adnexa Ecclesiae S. Donati Vallisbostae.*
S. Iusti Empuli, alias ad Praetorium, seu Purealis, adnexa Mensae Capitulari Empuli.
S. Laurentii Empuli Veteris.
S. Leonardi Cervariolae.
S. Laurentii ad Ripam.
S. *Luciae inter Empulum & Ripam.*
S. *Mamantis Empuli Veteris, cuius Paroecia Ecclesiae S. Michaelis eiusdem loci attributa fuit.*
S. Mariae Curtis Novae Prioratus.
S. Mariae Empuli Veteris.
S. Mariae Fibianae.
S. Mariae Panianae Minae, seu Spiculi.
S. Mariae Praetorii adnexa Mensae Capituli Empuli.
S. Mariae ad Ripam, alias in Castello Ripae, sive ad Cryptas, quam modo habent Minoritae ab Observantia, concessis bonis Capitulo Empulensi cum onere constituendi Vicarium, qui curam paroecorum gerat.
S. Martini Pontis Ormae.
S. Martini Vitianae Prioratus, adnexa Monasterio S. Frigidiani Florentiae.
S. Michaelis Empuli Veteris, unita Abbatiae S. Sabini prope Pisas ad Ordinem Equestrem S. Stephani spectanti.
S. *Michaelis Liniani adnexa Ecclesiae S. Donati Vallis Bostae.*
S. Michaelis Pontis Ormae Prioratus.
S. Petri ad Rivum Ortuli, seu Riottoli.
S. *Pontiani ad Pratinomem.*
S. *Rufini in Palude.*
SS. Simonis & Iudae ad Corniolam adnexa Praepositurae & Mensae Capitulari Empuli.
S. *Stephani in Cassiana, cuius Paroecia ad Ecclesiam S. Iacobi Avanae transivit.*

PLEBES S. APPIANI IN VALLE ELSAE.

Ecclesia Plebes S. Appiani.
SS. *Andreae & Laurentii in Linariis.*
S. Andreae ad Vicum Prioratus nunc Praepositura.
S. *Donati Gabiniani, seu melius Catiniani.*
S. Georgii Cinciani.
S. *Georgii Vitiani.*
S. *Iacobi Oulti derelicta.*
S. *Mariae adnexa Ecclesiae S. Rufiniani Montis Sancti.*
S. Mariae Fanniani, seu Funiani, seu Finiani, adnexa Ecclesiae SS. Philippi & Iacobi Ponriani.
S. *Mariae Griniani, nisi eadem ac praecedens est.*
S. Mariae in Linariis.
S. Mariae Pinetae, vulgo Ponetae.
S. *Martini Collis.*

S. Mar-

S. Martini Partinae.
S. *Martini Stratae adnexa Plebi.*
S. *Michaelis Pontiani adnexa Ecclesiae* S. *Petri Petroniani.*
S. Michaelis ad Vicum.
S. *Petri Onciani unita Ecclesiae S. Michaelis Rautiae Volaterranae Dioecesis.*
S. *Petri Papaiani, seu Papiani.*
S. *Petri Petroniani adnexa Plebi S. Ioannis in Ierusalem.*
SS. Philippi, & Iacobi, Pontiani Canonica, & Prioratus, adnexa Ecclesiae S. Michaelis Pontiani.
S. Rufioiani Montis Sancti Prioratus, olim Canonica.
S. *Salvatoris Vitè adnexa Ecclesiae S. Michaelis Vici.*
S. Stephani in Linariis Canonica, nunc Prioratus.

PLEBES S. CAECILIAE AD DECIMUM SIVE AD BOCTEM.

Ecclesia Plebes S. Caeciliae.
S. Andreae in Percussina.
S. Barptolemaei Faltuniani.
S. Cassiani ad Decimum Praepositura.
S. *Donati Faltuniani.*
S. Iacobi Mucianae.
S. Laurentii Castelli Bonitii.
S. *Margaritae Casae Ruptae adnexa Ecclesiae S. Laurentii Castelli Bonitii.*
S. Mariae Argiani adnexa Praepositurae S. Cassiani.
S. Mariae Casae Veteris Prioratus.
S. Martini Episcopi vel ad Argianum Prioratus.
S. Michaelis Argiani.
S. Petri Inferioris.
S. Petri Superioris.
S. *Stephani Praesoriolè, adnexa Ecclesiae S. Barptolemaei Faltuniani.*

PLEBES S. CASSIANI IN PALUDE SEU IUXTA MUCIONEM SITA IN MUGELLO, OLIM S. PETRI IN PALUDE.

Ecclesia Plebes S. Cassiani, adnexa Canonicatui & Praebendae Familiae de Pazzis, hodie Familiae de Russis, in Metropolitana Florentina.
S. *Andreae Vectiani, adnexa Ecclesiae S. Mariae eiusdem loci.*
S. Barptolemaei Molectiani.
S. Felicitatis Fluminis Gattariae, seu Conturni.
S. Gaudentii Longi Castri, seu Loncastri, Prioratus, olim Monasterium.
S. *Gervasii Vici Cortisiani.*
S. *Hippolyti.*
SS. *Iacobi & Philippi ad Flamen Conturni.*
S. Ioannis Baptistae Viculi.
S. Mariae Vectiani Prioratus.
S. *Martini Palearicis, unita Ecclesiae S. Felicitatis Fluminis.*
S. *Michaelis Ad Leones, adnexa Ecclesiae S. Miniatis Platiani in Plebatu S. Laurentii ad Burgum.*
S. *Nicolai Pilarciani.*
S. *Petri Casaltae, seu Petrae Sanctae.*
S. *Petri Paludis, olim Plebes, pene diruta.*
S. *Petri Vectiani, adnexa Ecclesiae S. Mariae eiusdem loci.*
S. *Romuli Pilarciani.*

PLEBES S. CRISCI, SEU ACRISCHII, AD VALLEM CAVAM IN MUGELLO.

Ecclesia Plebes S. Crisci, adnexa Collegio S. Ioannis Evangelistae Clericorum Regularium Societatis Iesu.
S. Ansani Prioratus.
S. Donati Cisthii Prioratus.
S. *Margaritae Vallis Cavae, eadem est ac Ecclesia S. Martini Vallis Cavae, & adnexa est Ecclesiae S. Ansani.*
S. *Mariae Vallis Cavae.*
S. Mariae Fabricae, adnexa Ecclesiae S. Donati Cisthii.
SS. *Martini & Luciae Olivetì, adnexa Ecclesiae S. Romuli Campestris, suffraganea olim Plebis S. Stephani Fluminis; & hinc Ecclesiae primum adnexa erat Ecclesia ipsa S. Romuli Campestris.*
S. *Martini Vallis Cavae.*
S. *Michaelis Pallectianae, seu Montis Acerariae, seu Lavanae, adnexa Ecclesiae S. Andreae Gricianiane in Plebatu S. Laurentii ad Burgum.*
S. Quirici ad Olivetum.
S. Romuli Campestris.
S. *Stephani Fluminis, olim Plebes, commendata Ecclesiae S. Ansani, diruta.*
S. *Stephani Montis Acerariae.*

PLEBES S. DOMNINI VILLAE MAGNAE.

Ecclesia Plebes S. Domnini.
S. *Mariae Montis Florae, forte Plebatus S. Petri Ripulorum.*
S. Mariae ad Rimallam Prioratus.
S. Romuli Villae Magnae.

PLEBES S. DONATI CALENTIANI SEU MARINAE.

Ecclesia Plebes S. Donati unita Praepositurae S. Stephani Urbis Prati.
S. Andreae Summariae.
S. *Barptolemaei Trivallis.*
S. Laurentii ad Pintium Montis.
S. *Mariae Fibianae.*
S. *Mariae Inter duas Marinas.*
S. *Mariae Montis Maioris.*
S. *Mariae Summariae.*
S. Mariae Trivallis, alias ad Marinam.
S. *Michaelis Calentiani.*
S. *Michaelis Summariae adnexa Ecclesiae S. Rufiniani dicti loci.*
S. *Michaelis in Castello, hodie S. Andreae titulum praefert; & eadem est ac praecedens.*

S. Nicolai Calentiani Prioratus.
S. Rufiniani Summariae.
S. *Stephani Summariae*.

PLEBES S. DONATI IN POCIS SEV IN PODIO.

Ecclesia Plebes S. Donati.
S. *Georgii ad Rosa, sea ad Stratam*.
S. *Iacobi Vallis*.
S. Iusti Rivi Cavi.
S. Laurentii Cortinarum Prioratus.
S. *Mariae Cervariae adnexa Plebi*.
S. Martini Cottiorum vel ad Cottios.
S. Michaelis Montis Corbuli Prioratus.
S. Mineatis Sicillarum adnexa Ecclesiae Sancti Paulli.
S. *Paulli Tierrae adnexa Plebi*.
S. Petri Aulenae, seu Olenae.
S. *Silvestri ad Pontem Argennae, cuius Paroecia attributa est Ecclesiae S. Michaelis Montis Corbuli*.

PLEBES S. EVSTATHII SEV EVSTACHII ACONIS IN VALLE SEVIS.

Ecclesia Plebes S. Eustathii.
S. *Andreae Vieralarum adnexa Ecclesiae Sancti Petri*.
S. *Brigidae Colaniolarum adnexa Ecclesiae S. Petri*.
S. Hilarii Coloniolarum.
S. *Laurentii Griniani*.
S. *Margaritae Acerariae adnexa Ecclesiae S. Laurentii Caligae in Plebatu S. Andreae Duciae*.
S. Mariae Aconis onita Nosocomio S. Nicolai, vulgo S. Matthaei, Lemmi Balduccii, Florentiae.
S. *Mariae Montis Bonelli adnexa Ecclesiae S. Miniatis*.
S. Mariae Vici Feraldi Prioratus.
S. *Martini Griniani adnexa Ecclesia S. Hilarii*.
S. *Martini Praetorii adnexa Plebi*.
S. Mineatis Montis Bonelli.
S. Petri Coloniolarum, cui adnexae sunt Ecclesiae S. Andreae Vierolarum, & S. Brigidae.
S. *Stephani in Pinitula, quae forte eadem est ac S. Stephani Pitellae, & ad Plebem S. Andreae Duciae attinet*.

PLEBES SANCTAE FELICITATIS AD LARCIANVM. IN VALLE FALTONAE.

Ecclesia Plebes S. Felicitatis.
S. *Andreae Montis Iovii*.
S. *Barptalemaei Boni Solatii Monasterium Cisterciensium*.
S. Barptolemaei ad Saxaria.
S. Clementis Ecclesia Nova, ad quam translata est cura animarum S. Barptolemaei Boni Solatii, & S. Clementis Montis Carosi.
S. *Clementis Montis Carosi sea ad Saxaria adnexa Monasterio S. Barptolemaei Boni Solatii, diruta*.
S. *Dominici ad Bonum Solatium*.
S. Donati Policanti.
S. *Luciae ad Montes adnexa Plebi*.
S. *Martini ad Montes diruta*.
S. *Michaelis Carzae*.
S. *Nicolai Pilae adnexa Ecclesiae S. Donati Palicanti, diruta*.
S. Romuli Biviliani Prioratus.

PLEBES S. GAVINI ADIMARI IN MVCILLO.

Ecclesia Plebes S. Gabini.
Alpiculi Ecclesia Anonyma.
S. Ambrosii Giratolae adnexa sequenti Ecclesiae
S. Andreae Camusiani Prioratus, adnexa Canonicatui Gentis Cattaniae in Metropolitana Florentina.
S. *Andreae Valiani*.
S. *Andreae Vicesimi Canonica*.
S. Barptolemaei Galliani Prioratus.
S. Barptolemaei Mangonae.
S. *Felicis Ademari. Sed legendum videtur ad Emam, & sic Ecclesia Suburbana est*.
S. Iacobi Villae Novae adnexa Ecclesiae Sanctae Mariae Collis Baruccii Plebatus S. Ioannis in Praetorio.
S. Laurentii ad Collinam.
S. Laurentii ad Cruces.
S. Laurentii Martianellae, seu Mozanelli ad Collinam.
S. Luciae Hospitalis, vulgo Stale, in Alpibus.
S. Margaritae Mangonae.
S. Mariae Casaliae ad Pedes Alpium.
S. *Mariae & S. Crucis Bibiani*.
S. Mariae Vicesimi Canonica, & postea Monasterium Ordinis Vallis Vmbrosae.
S. *Martini Adimari*.
S. Michaelis Centuriae, vulgo Centoio.
S. Michaelis Montis Carelli.
S. *Mineatis Turlascii adnexa Ecclesiae S. Andreae Camusiani*.
S. Nicolai Minieti.
SS. *Nicolai & Crucis Bibiani*.
S. Petri Cyriniani.
S. *Petri Milliaris*.
S. Silvestri Barbarini Prioratus.
S. Stephani Reaani, seu Reciani, unita Ecclesiae S. Michaelis Centuriae.

PLEBES S. GERVASII IN RIVO CORTISIANO &c. VIDE S. CASSIANI IN PALVDE.

PLEBES S. HIPPOLYTI CASTRI FLORENTINI, SEV VALLIS ELSAE PLEBES VETVS.

Ecclesia Plebes S. Hippolyti, cui sunt adnexae Ecclesiae S. Luciae Gelli, S. Petri Pisanguli, & Oratorium S. Laurentii ipsius Castri.

S. An-

S. *Andreae Montis Rabuli adnexa Ecclesiae S. Prosperi Cammiuni Plebatus S. Ioannis Montis Rupuli.*
S. *Antonii Castri Florentini.*
S. *Barptolemaei Cubuiosae.*
S. Barptolemaei Salse.
S. *Blasii Castri Florentini.*
S. *Christiane Castri Florentini.*
S. Donati Alliani adnexa Mensae Capitoli Castri Florentini.
S. *Iacobi Alliuni.*
S. *Iacobi Griciani.*
S. *Iusti Caprolensis Griciani.*
S. *Luciae Gelli adnexa Plebi.*
S. Laurentii Oratorium in Castro Florentino, quo vice Ecclesiae Plebis Plebanus utitur.
S. Mariae Petrae Aczi Canonica.
S. Martini ad Fontem, seu Timmiani.
S. Michaelis Mortiani Plebis S. Mariae Caelii Aulae translata in Castrum Florentinum; nisi eadem est ac insequens.
S. Michaelis Valliculi, cui adnexa est Ecclesia S. Michaelis Spetiani Plebatus Sanctae Mariae Caelii Aulae.
S. Petri Pisangi, seu Pisanguli, adnexa Plebi, seu Mensae Capitulari Castri Florentini.

PLEBES S. HIPPOLYTI VALLIS PESAE.

Ecclesia Plebes S. Hippolyti.
S. *Andreae Castratulae.*
S. *Christophori Cornetiani.*
S. *Donati Misciani.*
S. *Gaudentii Pesae, seu Pulicae.*
S. Iacobi Cornetiani.
S. Ioannis Cacciacanis.
S. Ioannis Evangelistae Montis Lupi Prioratus.
S. *Iusti Petroniani.*
S. *Laurentii Cacciacanis.*
S. *Laurentii Marliani.*
S. Mariae Marliani Prioratus, cui sunt adnexae Ecclesiae S. Andreae Castratulae, Sancti Donati Misciani, S. Laurentii Marliani, S. Stephani Spicchielli.
S. Mariae Pulicae, seu Publicae.
S. Mariae Sanctae Montanae, cui adnexa est Ecclesia S. Iusti Petroniani.
S. Martini Carcari.
S. *Michaelis Brachiaticae.*
S. *Michaelis Luciani - Forte eadem ac superior.*
S. Mineatis Montis Lupi, vulgo S. Ministelli; forte eadem ac illa iuxta flumen Arni ad Caprariam.
S. *Montanae.*
S. *Paulli Petroniani.*
S. *Petri Naevii Aulae, seu Nebiolae, adnexa Ecclesiae S. Michaelis Quaratulae Plebatus S. Mariae Coelii Aulae.*
S. Petri in Silva seu Malmantilis, cui adnexa est Ecclesia Sancti Barptolemaei Brachiaticae.
SS. Quirici & Luciae Montis Lupi, seu ad Ambrosianam.
S. *Stephani Spicatelli, seu Spicchielli.*

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE BURDINIANI IN ALPIBUS, ALIAS S. MARIAE.

Ecclesia Plebes S. Ioannis Baptistae.
S. *Christophori Vsiniani, seu Visinini.*
S. Georgii Castri Veteris adnexa Plebi.
S. Iacobi Visiniani.
S. Laurentii Pillii, Volgo Peglio.
S. Mariae Cabuderacii, seu Campi Poderacii, vulgo Caburacii.
S. Nicolai Culcedri, seu Culti Cedri.
S. *Zenobii Petrae Maurae, seu Morae, adnexa Plebi.*

PLEBES S. IOANNIS CAMPI MAIORIS, SEU CAMAIORIS, IN ALPIBUS.

Ecclesia Plebes S. Ioannis, cui adnexae sunt Ecclesiae S. Donati, & S. Iusti, Corniolarum.
S. Blasii Bentorsanici, seu Brentosanici.
S. *Donati Corniolarum.*
S. *Iusti Corniolarum.*
S. Margaritae Tierli, seu Tirli.
S. Mariae Castri Tierli.
S. *Martini Curiae Tierli adnexa Ecclesiae S. Patricii.*
S. Michaelis Montis.
S. Patricii Tierli Prioratus.
S. Peregrini ad Sanctum Peregrinum.
S. Stephani, seu Michaelis, Rapetii.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE ET PLEBES S. LAURENTII EXINEAE VULGO SIGNAE INVICEM UNITAE.

Ecclesia Plebes SS. Ioannis Baptistae & Laurentii.
S. *Blasii Aequoris seu Lecoris adnexa Ecclesiae S. Michaelis Lecoris.*
S. *Mamantis Exineae adnexa Ecclesiae Sancti Viti Luciani.*
S. Mariae in Castello.
S. Mariae ad Lamulas seu Brucianense Prioratus.
S. *Mariani Celatici.*
S. Martini Gangalandi Praepositura.
S. Mauri ad Exineam, seu S. Maurum.
S. *Michaelis Aequoris, seu Lecoris.*
S. *Michaelis Gangalandi adnexa Praepositurae S. Martini eiusdem loci.*
S. *Michaelis Luciani adnexa Ecclesiae S. Viti.*
S. Miniatis ad Exineam.
S. Petri Aequoris seu Lecoris Prioratus.
S. *Petri Silvae.*
S. Stephani Calcinariae.
SS. Viti & Modesti Luciani.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE IN IERUSALEM IN VALLE ELSAE.

Ecclesia Plebes S. Ioannis in Ierusalem, alias S. Georgii & Ierusalem, alias S. Ierusalem Lu-

Lucardi, cui funt adnexae, Ecclefia Sancti Hippolyti Maeoniani, & Ecclefia Sancti Petri Petroniaoi, Plebatus S. Appiani. In praefens Plebes Sancti Domnini vulgo vocatur.
S. Donati Patrinioli.
S. Hippolyti Maeoniani adnexa Piebi.
S. Margaritae Afciani, feu Axiani.
S. Mariae Albaniani.
S. Mariae Lanceae Albeeti.
S. Michaelis Summi Fontis, feu Albaniani.
S. Stephani Albaniani, cui adnexae funt Ecclefiae S. Mariae Albaniani, & S. Michaelis Summi Fontis, feu Albaniani.

PLEBES S. IOANNIS MAIORIS IN MVCILLO.

Ecclefia Plebea S. Ioannis.
S. Agathae Muciani.
S. Andreae Filicini.
S. Andreae ad Paliciannm.
S. Barptolemaei ad Mirabellum adnexa Ecclefiae S. Michaelis Filiani.
S. Barptolemaei Panicaliae.
S. Barptolemaei in Podio.
S. Georgii Luci, feu Arenae, adnexa Monaflerio. S. Petri Luci, una cum Ecclefia S. Nicolaì Arenae.
S. Iacobi Planctiolorum, five in Nemoribus, adnexa S. Agathae Muciani.
S. Ioannis Evangeliftae Filiani.
S. Laurentii Luci.
S. Margaritae Arenae adnexa Ecclefiae Sancti Stephani Greriani.
S. Mariae Puliciani Prioratus.
SS. Michaelis & Martini Filiani, cui adnexa eft Ecclefia S. Barptolemaei Montisbelli, feu Mirabelli, Plebatus S. Mariae Fanniae.
S. Michaelis Mirabelli.
S. Michaelis Rontae Prioratus.
S. Nicolai Arenae, feu Luci, adnexa Ecclefiae S. Petri Luci.
S. Petri ad Vincula Cafaliae Prioratus.
S. Petri Luci Monafterium Sanctimonialium Camaldulenfium.
S. Stephani Greriani adnexa Nofocomio Sanctae Mariae Novae Florentiae.

PLEBES S. IOANNIS MISILCI SEV MISILEI IN ALPIBVS.

Ecclefia Plebes S. Ioannis.
S. Aegidii Saleculi Prioratus.
S. Andreae Mantinii.
S. Antonii ad Fantinum adnexa Ecclefiae S. Barptolemaei ad Loctiolas.
S. Barptolemaei ad Loctiolas, feu Loculos, unita Ecclefiae S. Antonii ad Fantinum.
S. Benedicti.
S. Caffiani in Mifilco.
S. Laurentii Viciani.
S. Mariae Sufinanae feu Rivi Caefaris Prioratus, feu Monafterium Congregationis Vallis Vmbrofae.
S. Martini Saleculi unita Ecclefiae S. Aegidii eiusdem loci.
S. Michaelis Campanoriae.
S. Michaelis Roccae.
S. Petri Pedemontis.
S. *Petri Sufinanae.*
SS. Simonis & Iudae Bibianae.
S. Stephani Palatioli Praepofitura.
S. Vifitationis B. Mariae Virginis ad S. Elifabetham Tiaeae Altimari alias Cafettae Prioratus.

PLEBES S. IOANNIS PRAETORII IN MVCILLO.

Ecclefia Plebes S. Ioannis.
SS. *Antonii & Onuphrii Scandalonis.*
S. *Andreae ad Taleaferrum.*
SS. *Cofmae & Damiani Cafagioli Oratorium.*
S. Iacobi ad Caballinam Oratorium, in quo exercetur cura animarum S. Mariae Laterae.
S. *Iacobi Cafagioli.*
S. Laurentii Campiani.
S. Laurentii Collis Barucci.
S. Mariae Campiani, feu Campi Plani.
S. Mariae Caffii adnexa Ecclefiae S. Nicolaì Laterae.
S. Mariae Collis Barucci Prioratus, cui adnexa eft Ecclefia S. Iacobi Villae Novae Plebatus S. Gabini Adimari.
S. Mariae Laterae, feu Caballinae.
S. Mariae Soli.
S. Mariae Spuniolae.
S. Martini Buriani feu Beriani feu Briani, feu Brani, adnexa Ecclefiae S. Mariae Spuniolae.
S. *Michaelis Gabianelli adnexa Ecclefiae S. Michaelis Luciliani, dirata.*
S. Michaelis Luciliani, non procul a Monafterio S. Bonaventurae Nemoris.
S. Mineacii Turtafiti, quam Brocchius collocat in alio Plebatu.
S. Nicolai Laterae Prioratus.
S. *Nicolai Spuniolae adnexa Ecclefiae Sanctae Mariae eiusdem loci.*

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE REMVLI DICTA FORTASSIS ETIAM DE SIECI.

Ecclefia Plebes S. Ioannis.
S. Donati ad Turres feu ad Falkas.
S. Eugenii Plani Puliani adnexa Ecclefiae S. Martini Semproniani Faefulanae Dioecefeos.
S. Iacobi Gyronis adnexa Ecclefiae S. Petri Quintulae.
S. Mariae Caftri Remuli; forte eadem ac Remulucii.
S. Mariae Poncavici, feu Pontis Avicii.
S. Mariae Remulucii.
SS. Martini & Iufti Conae Prioratus.
S. Martini Tercotiani Prioratus.

S. Mi-

S. Michaelis Compluvii, seu Compiobi, adnexa Ecclesiae S. Mariae Remulucii.
S. Michaelis Pontis Sevae.
S. Petri Quinctuli.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE RIVI CORNICVLARII IN ALPIBVS.

Ecclesia Plebes S. Ioannis adnexa Capitulo Ecclesiae Florentinae.
S. Barptolemaei Vallinm.
S. Iacobi Florentiolae, adnexa Ecclesiae Sancti Iacobi Campi Corbulini Florentiae.
S. Iacobi Montalia seu Castri adnexa Ecclesiae S. Martini Castri.
S. Ioannis Baptistae Florentiolae Prioratus adnexa Capitulo Ecclesiae Florentinae.
Sanctae Mariae Frenae, seu Frienae, seu Collis Montis Foenarii, quae Plebes olim fuit.
S. Mariae Rivi Fredi, vulgo Rifredi.
S. Martini Castri.
S. Matthaei Coviliarii, seu Cubiliarii, vel Castri.
S. Michaelis Casae Novae.
S. Nicolai Podii Alti.
S. Petri Lusciani, olim, ut videtur, in Plebatu S. Mariae Frienae.
S. Petri Musceti, Monasterium Ordinis Vallis Vmbrosae.
S. Petri Santerni, seu Sanctae Eremi, vel Sancti Hermae.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE SVGANAE, ALIAS TVRRIS.

Ecclesia Plebes S. Ioannis.
S. Leonardi Querculae Prioratus, adnexa Ecclesiae S. Mariae Romulae.
S. Laurentii Turris adnexa Ecclesiae S. Michaelis eiusdem loci; & his unita est Ecclesia S. Martini Turris & Ecclesia S. Mariae de Marciola, omnes Plebatus S. Vincentii pariter Turris.
S. Mariae Romulae Prioratus.
S. Michaelis Turris.
S. Nicolai Caepollatici adnexa Plebi.
S. Nicolai Pisiniani.
S. Petri Montis Paldi.
S. Quirici Veteris.
S. Stephani Gabiolae seu Gabii Aulae adnexa Plebi.

PLEBES S. IOANNIS EVANGELISTAE MONTIS RAPVLI.

Ecclesia Plebes S. Ioannis.
S. Andreae Rufiani adnexa Plebi.
S. Barptolemaei Carbunariae, seu Corbinariae, adnexa Ecclesiae S. Matthaei Granarioli.
S. Barptolemaei Gabii Aulae, unita Capellae S. Mariae Nivis in Praepositura S. Thomae Certaldi.
S. Iacobi Stilliani.
S. Laurentii Montis Rapuli.
S. Mariae Burgi Veteris, cui adnexae fuerunt Ecclesiae S. Iacobi Stilliani, & Sancti Matthaei Granarioli.
S. Mariae Granarioli.
S. Mariae Vltra Ormam.
S. Martini Piani.
S. Matthaei Granarioli.
S. Prosperi Cammiani, cui adnexa est Ecclesia S. Andreae Montis Rapuli, Plebatus S. Hippolyti Castri Florentini.

PLEBES S. IVLIANI SEPTIMI.

Ecclesia Plebes S. Iuliani.
S. Andreae Castaneoli, seu Balneoli, unita Ecclesiae S. Mariae Castaneoli.
S. Andreae Mussiani Canonica, nunc in Plebatu S. Alexandri Iugnli.
S. Columbani ad Septimum.
S. Domnini ad Brathium, nunc in Plebatu S. Martini Brathii.
S. Hilarii ad Septimum.
S. Iacobi Castelli Pulcii.
S. Laurentii ad Septimum adnexa Abbatiae S. Salvatoris Septimi, cui prope contigua est.
S. Mariae Castaneoli.
S. Mariae Mantiniani unita Monasterio Sanctimonialium S. Apolloniae Florentiae.
S. Martini ad Palmam.
S. Michaelis Montis Cassioli.
S. Petri Soliciani adnexa praedicto Monasterio S. Apolloniae, quod antea iuris esset Monasterii S. Mariae Mantiniani.
S. Romuli ad Septimum, seu de Prope Castrum Lastrae, Prioratus.
S. Salvatoris Montis Cassioli.
S. Stephani Omniani Prioratus.

PLEBES S. LAVRENTII AD BVRGVM IN MVCILLO.

Ecclesia Plebes S. Laurentii unita Monasterio Sanctimonialium S. Laurentii Ordinis S. Dominici praedicti loci.
S. Andreae Burgi S. Laurentii, nunc Monasterium S. Francisci.
S. Andreae Griciniani, cui est adnexa Ecclesia S. Michaelis Montis Acerariae, seu Lavanae, Plebatus S. Crisci Vallis Cavae.
S. Barptolemaei Montis Acuti adnexa Ecclesiae S. Mariae Vlmorum.
S. Domnini, & S. Dionysii Areopagitae, adnexa Plebi.
S. Hippolyti Montis Flosculi adnexa Ecclesiae sequenti
S. Mariae Montis Fosculi, seu Frusculi, seu Flosculi, cui est adnexa Ecclesia S. Hippolyti eiusdem loci.
S. Mariae Vlmorum Prioratus.
S. Martini Vespiniani Canonica, & nunc Prioratus.

S. Mineatis Platiani, cui est adnexa Ecclesia S. Michaelis ad Leones in Plebatu S. Cassiani Paludis.

PLEBES S. LAVRENTII ALIAS IOANNIS DE MONTE FAESVLI IN VALLE SEVIS.

Ecclesia Plebes S. Laurentii.
S. Luciae Plebis Veteris.
S. Mariae de Arata.
S. Nicolai Vici Pantianensis adnexa Ecclesiae S. Luciae.
S. Petri ad Stratam Prioratus.
S. Petri Curticellae.

PLEBES S. LAZARI LVCARDI.

Ecclesia Plebes S. Lazari adnexa Canonicatui Ianfiliaciorum in Metropolitana Florentina.
S. Barptolemaei Cannarum.
S. Christinae Metatae adnexa Ecclesiae Sancti Gaudentii.
S. Donati Lucardi Prioratus.
S. Gaudentii Rubaliae, seu Rubei Aulae, cui adnexae sunt Ecclesia S. Mineatis Magiani, seu Morgiani; & Ecclesia S. Christinae Metatae.
SS. Iacobi & Michaelis Certaldi Canonica.
S. Luciae Casalicali, seu ad Botbrum.
S. Mariae Casalis.
S. Mariae Novellae Lucardi adnexa Ecclesiae S. Donati eiusdem loci.
S. Martini Lisoli adnexa Ecclesiae S. Margaritae Axiani Plebatus S. Ioannis Baptistae in Ierusalem.
S. Martini Maiani.
S. Michaelis Montis adnexa Ecclesiae S. Martini Maiani.
S. Mineatis Morgiani adnexa Ecclesiae Sancti Gaudentii.
S. Petri Montis Belli adnexa Plebi.
S. Petri Tugiani, quae una cum Ecclesia S. Petri Montis Belli, & sequenti Praepositura S. Thomae, unita est Ecclesiae Plebi S. Lazari.
S. Thomae Certaldi Praepositura adnexa Plebi.
S. Viti in Ierusalem, vulgo Gersolè, adnexa Ecclesiae S. Mariae Casalis.

PLEBES S. LVCIAE VALLIS SEVIS, PLEBES VETVS NVNCVPATA. VIDE PLEBEM S. LAVRENTII MONTIS FAESVLI.

PLEBES S. LEONARDI IN COMITATV LVCARDI SAECVLO VIII.

PLEBES S. MARIAE ANTILLAE, SEV INCINVLAE, SEV VTINVLAE.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. Andreae Morgiani.
SS. Barptolemaei & Michaelis Quaratae Prioratus.
S. Donati Collinae.
S. Georgii Rubaliae.
S. Laurentii Montis Isoni.
S. Margaritae Cassiani.
S. Mariae de Curtibus. Forte eadem ac insequens
S. Mariae Hogonum, vulgo *La Badiuzza*, adnexa Monasterio Vallis Umbrosae.
S. Martini Ripae Cottiae, hoc est, ad gentem Cottiam Florentinam pertinentis.
S. Michaelis Quaratae, eadem ac Ecclesia S. Barptolemaei eiusdem loci.
S. Michaelis Gambararinae, seu Cammarariae, adnexa Ordini Equestri S. Stephani.
S. Michaelis Tegulariae.
S. Petri ad Imam seu Campanianam, olim Monasterium Ordinis S. Benedicti.
S. Petri, Mauritiani fortassis.
S. Quirici Rubaliae.
S. Salvatoris Montis Isoni, seu Montis Massi fortassis.
S. Salvatoris Montis Massi.
S. Stephani Titiani.

PLEBES S. MARIAE CARRARIAE IN VALLE MARINAE.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. Hilarii ad Marinam seu de Combiata adnexa Ecclesiae S. Laurentii Vettiani.
S. Laurentii Vettiani.
S. Luciae Collinae, cui adnexa est Ecclesia S. Laurentii Petiatularum Plebatus S. Petri ad Sevem.
S. Margaritae Turris adnexa Plebi.
S. Martini Lamae adnexa Nosocomio S. Mariae Novae Florentiae.
S. Michaelis Cupi adnexa Ecclesiae S. Luciae in Collina.
S. Michaelis Paludis.
S. Petri Casaliae Prioratus.
S. Stephani Ripularum prope Visentionem, forte eadem ac insequens
S. Stephani Seciani, cui adnexa est Ecclesia S. Michaelis Cupi.

PLEBES S. MARIAE CAELII AVLAE IN VALLE PESAE.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. Andreae Butinacii.
S. Barptolemaei Martinianae Prioratus, cui adnexa est Ecclesia S. Mariae Ultra Oramam Plebatus S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Donati Liviciani.
S. Mariae Liciae seu Ilicis.
S. Michaelis ad Martianum, forte eadem ac una insequentium.
S. Michaelis Mortinai adnexa Ecclesiae Sancti Donati Liviciani.
S. Michaelis Spetiani adnexa Ecclesiae S. Michaelis Vallicnli Plebatus S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Michaelis Quaraculae, cui adnexa est Ecclesia S. Petri Naevii Aulae Plebatus Sancti

ði Hippolyti Vallis Pesae.
S. *Mineatis Orbanae, vel Vrbanae.*
S. *Stephani.*

PLEBES S. MARIAE DECVMANI.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. Andreae Semproniani, seu ad Riçonem seu Rivum Conis.
S. *Cracis de Sancto Novo, seu ad Genestellam.*
S. Domnini Cellarom Prioratus.
S. Donatl Villac Prioratus.
S. Iacobi Vrticariae Prioratus, olim Monasterium Augustinianorum.
S. *Ioannis Decumani adnexa Ecclesiae S. Iacobi Campi Corbulini Florentiae.*
S. *Margaritae Camporum unita Ecclesiae Sancti Donati Villae.*
S. *Nicolai Turricellae adnexa Ecclesiae Sancti Martini Rasorii Plebatas S. Martini Corellae.*
S. *Petri Fostiae adnexa Ecclesiae S. Domnini Cellarum.*
S. Stephani Vici Laniae.

PLEBATVS S. MARIAE PANNIAE.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. Andreae Cerliani Prioratua.
S. *Barnabae Scarporiae, nunc Monasterium Augustinianorum.*
S. *Barptolemaei Mirabelli unita Ecclesiae S. Michaelis Filsani Plebatas S. Ioannis Maioris.*
S. Barptolemaei ad Petronem.
S. Clementis Siniani propc Alpca.
S. *Crucis prope Scarpariam.*
S. *Donati Monticuli diruta.*
SS. Iacobi & Philippi Scarpariac Praepositura.
S. Ioannis Senni adnexa Capitulo Ecclesiae Florentinae.
S. *Laurentii Sanctae Crucis adnexa Monasterio S. Francisci Florentiae.*
Manfriani, sea Collis, Ecclesia Anonyma adnexa Ecclesiae S. Andreae Cerliani.
S. *Martini Lacas, nunc Oratorium in Paroecia S. Michaelis Ferronis.*
S. Michaelis Ferronis adnexa Capitulo Ecclesiae Florentinae.
SS. *Miniatis & Luciae Castaneoli, forte adnexa Ecclesiae S. Andreae Cerliani.*
S. *Petri Lacas.*
SS. *Simonis & Iudae Roccae adnexa Ecclesiae S. Andreae Cerliani.*
SS. *Simonis & Iudae Montaneae, in cuias Paroecia situm olim erat Castrum Scarpariae.*

PLEBES S. MARIAE FILECTVLAE.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. Andreae Apostoli.
S. *Annae Ermus.*
S. Blasii Caballiani.

S. Christinae Pimontia seu Pedemontia.
S. *Iacobi Hospitalis Pontis Praetorii.*
S. Leonardi in Collina.
S. *Mariae Magdalenae Pontis Petrini.*
S. Martini Confluentis, vulgo Gonfienti.
S. Michaelia Canneti adnexa Primiceriatui Pracposicurae S. Stephani Prati.
S. Pauli Carteani.

PLEBES S. MARIAE FRIENAE SEV COLLIS MONTIS FAENARII. VIDE PLEBES S. IOANNIS RIVI CORNACLARII.

PLEBES S. MARIAE IN PINETA, VVLGO IMPRVNETAE.

Ecclesia Plebea S. Mariae.
S. Andreae Luiani, cuius cura animarum adnexa est Capellae S. Ioannia Baptistae Ecclesiae Plebia.
S. Christinae Panicularum, seu Panculac, unita Ecclesiae S. Hilarii Pitillauli, seu Paetilii Aulae.
S. Christophori Stratae.
S. Georgil in Pineta, cuios cura animarum adnexa est Capellae Omnium Sanctorum Ecclesiae Plebis.
S. Georgii Ruballae.
S. Hilarii Pitillauli, seu Paetilii Aulac, adnexa Monasterio Sanctimonialium S. Agathae Florentiae.
S. Iusti ad Imam, sive ad Maetianum.
S. Laurentii Collinac.
S. Laurentii ad Rosa, seu ad Erosa, seu ad Rosas.
S. *Mariae Carpiaeti adnexa Ecclesiae S. Iusti ad Imam.*
S. *Mariae Castri Montis Acuti.*
S. Martini ad Balneolum unita Capellae Sancti Martini Ecclesiac Plebia.
S. Martini Cossari in Curia Montia Campolensis.
S. Martini Stratae Prioratus.
S. *Michaelis Daetbani, nisi eadem est ac insequens*
S. Michaelis Nictiani, seu Stitiani.
S. Minearis Quinctuli Prioratus.
S. Petrl in Ierusalem Prioratus, vulgo *In Gersolè.*
S. *Petri Monticuli.*
S. Petri Montis Boni Prioratus.
S. *Petri Mulieris Malae, nisi eadem est ac S. Petri Montis Boni.*
S. *Romuli Bossi.*
S. *Stephani Bifonicae.*
S. Stephani Putei Laticum.

PLEBES S. MARIAE PODII BONITII, SEV CASTRI MARTVRI, ADSIGNATA DIOECESI COLLENSI.

Ecclesia Plebes S. Mariae.
S. *Andreae Papiani.*
S. *Ansani in Galumniano.*
S. *Barptolemaei Pinus.*
S. *Benedicti.*

S. Cru-

S. Crucis in Castro Marturi.
S. Donati ad Ceddam.
S. Donati in Valle.
S. Fabiani in Tenzano.
S. Ioannis ad Mansionem.
S. Iusti de Stuppli, seu Stupulis.
S. Laurentii Bibiani.
S. Laurentii Campi, seu Plani Camporum.
S. Laurentii ad Tres Quercus.
S. Luciae Baltiani.
S. Luciae Castaneoli.
S. Luciae Papiniani Superioris.
S. Luciae de Stuppli.
S. Mariae Magdalenae Pyretulae.
S. Martini Luci.
S. Martini ad Strectiavulpes.
S. Michaelis Abbatiolae.
S. Michaelis Castellionis.
S. Michaelis Papiani.
S. Petri Cinniani.
S. Petri Mecouniani.
SS. Philippi & Iacobi de Stuppli.
S. Salvatoris Vutiniani.
S. Stephani Talcionis.

PLEBES S. MARIAE VILLULAE &c. SECULO VIII.

PLEBES S. MARTINI BOTHRI, SEU BROTHII.

Ecclesia Plebes S. Martini.
S. Andreae Brothii, seu ad S. Domninum.
S. Blasii Praetorioli.
S. Domnini Brothii seu ad Sanctum Domninum Prioratus.
S. *Ioannis Baptistae, nunc Oratorium, vulgo Il Santuccio.*
S. Luciae Salae Brothii.
S. Petri in Quaraclis, seu Aquariaculis, commendata Ordini Equestri S. Ioannis Ierosolymitani.

PLEBES S. MARTINI CORELLAE IN MUCILLO.

Ecclesia Plebes S. Martini.
S. Donati Paterni Prioratus.
S. *Laurentii Fabiani adnexa Ecclesiae S. Luciae Casae Romanae.*
SS. Luciae & Christinae Casae Romanae Prioratus.
S. *Mariae Belfoetis adnexa Plebi.*
S. *Mariae Corellae.*
S. Martini Raforii, cui adnexa est Ecclesia S. Nicolai Turricellae Plebatus S. Stephani in Botena. Raforii Ecclesia adnexa est Abbatiae Florentinae.
S. Michaelis Ampinanae.
S. *Petri Corellae adnexa Plebi.*

PLEBES S. MARTINI SCOPETI, SEU VIMINICII.

Ecclesia Plebes S. Martini, ad radices Montis Iovii.
S. Andreae ad Barbianum Prioratus, dicta antiquitus ad Cafolerios, quasi ad Cultum Solerii, sita in Monte Iovil.
S. *Andreae Culti Valeriae, seu Culvaliere.*
S. *Iacobi prope Sevem.*
SS. Iacobi & Mincatis Montis Acuti, vel Acutuli, adnexa Canonicatui Admatiorum in Metropolitana Florentina; & Plebi Sancti Martini commendata est.
S. Iusti Episcopi Volaterrani Montis Saxi.
S. Mariae Albuini Prioratus, olim Monasterium Ordinis S. Benedicti.
S. *Mariae Camporum.*
S. Petri Pimaioris, seu Pinus Maioris, seu Plani Maioris, quae olim erat in Plebatu S. Stephani Botenae.

PLEBES S. MARTINI SEXTI, SEU COLONATAE.

Ecclesia Plebes S. Martini.
S. Bartholemaei Carminianelli adnexa Ecclesiae S. Benedicti Florentiae.
S. Donati Leonciani, seu ad Insulam, in Monte Maurillo.
S. Iacobi Querceti.
S. Iusti Gualdi, idest, Nemoris, in Monte Maurillo.
S. *Laurentii Sexti, seu ad Pratum.*
S. Luciae Septimelli Prioratus.
S. Mariae Mortelli seu Mautilli, hoc est, in Monte Maurillo.
SS. Mariae & Barptolemaei Paladis Sexti.
S. *Mariae Querceti.*
S. Mariae Quincti.
S. Romuli Colonatae.
S. Stephani Pisciniae.

PLEBES S. MICHAELIS MONTIS CUCULI.

Ecclesia Plebes S. Michaelis.
S. Mariae Magdalenae ad Castellucium.
S. Martini Artiani.
S. Stephani Maetiani ad radices Montis Calvanae.
} adnexae Plebi.

PLEBES S. PANCRATII IN VALLE PESAE.

Ecclesia Plebes S. Pancratii.
S. Andreae Cellularum adnexa Ecclesiae Sanctae Mariae Biniolae.
SS. Blasii & Nicolai Pupiani.
S. Christinae Salivulpis, seu Salae Vulpis, adsumta Ecclesia S. Martini Lucardi disiuncta.
S. Iacobi Fectiani Prioratus.
S. *Iusti Lucardi adnexa Ecclesiae S. Martini Lucardi.*
S. Laurentii Castri Veteris adnexa Plebi.
S. Mariae Biniolae, seu Cellularum.
S. Mariae Montis Calvi.
S. Martini Lucardi Canonica, nunc Prioratus.
S. Martini Montanianae Prioratus.
S. Michaelis Pulvereti.
S. Petri Pergulati.
S. *Petri Ripae adnexa Ecclesiae S. Quirici Collinae.*

S. Pe-

S. Petri Salivalpis.
S. Quirici Collinae.
S. Stephani Lueiniani Prioratus.
S. Viti Curtiani adnexa Ecclesiae S. Maeiae Montis Calvi.

PLEBES S. PETRI IN BUXULA SEU PUXIDE.

Eeclesia Plebes S. Petri.
S. Andreae Vineoli.
S. Antonini Bonactiae olim Monasterium Ordinis S. Benedicti.
S. Barptolemaei ad Barbarinum.
S. Barptolemaei Palatioli.
S. Georgii Vitiani.
S. Iacobi Malliani.
S. Iacobi Sambucae Prioratus.
S. Ioannis in Podio.
S. Iusti Praetueii adnexa Plebi.
S. Laurentii Villiani.
S. Luciae Barbarini.
S. Luciae Caffiani adnexa Ecclesiae S. Luciae Barbaeini.
S. Mioli Confessoris Curtis Fridae.
S. Mariae Mreiallae, seu Marci Aulae.
S. Mariae Pugnae.
S. Mariae Magdalenae Oratorium Barbarini, in quo propter populorum commoditatem Sacramenta Eeclesiarum SS. Barptolemaei & Stephani eiusdem loci miuistrantur.
S. Michaelis Casaliae adnexa Plebi.
S. Michaelis Naevini Prioratus.
S. Michaelis Viculi.
S. Nicolai Aquilonis adnexa Ecclesiae S. Barptolemaei Palatioli.
S. Nicolai Tolentinatis, nisi eadem est ac praecedens.
S. Paulli Flumiais adnexa Ecclesiae S. Iacobi Sambucae.
S. Romuli Tiniani Prioratus.
S. Stephaai Barbarini adnexa Ecclesiae Sancti Barptolemaei Barbaeini.
S. Thomae Tiniani adnexa Ecclesiae S. Romuli eiusdem loci.

PLEBES S. PETRI IN MERCATU.

Ecclesia Plebes S. Petri.
S. Andreae Collis adnexa Ecclesiae S. Laurentii Montis Gufonis.
S. Andeeae Corniolae adnexa Plebi.
S. Andreae Montis Sipertuli Prioratus.
S. Barptolemaei Trisanctii, seu ad Tres Sanctos, seu ad Tres Antes, Prioratus.
S. Frigidiani Naeviani.
S. Georgii Montis Albini.
S. Hilarii Longanianae.
S. Iacobi Trecentae.
S. Iacobi Vulcisiani.
S. Iusti Montis Albini.
S. Laurentii Moatis Albini adnexa Ecclesiae S. Georgii eiusdem loci.
S. Laurentii Montis Gufonis.
S. Mariae Balneoli.
S. Mariae Luti.
S. Mariae Mensulae adnexa Ecclesiae S. Iusti Montis Albini.
S. Mariae Turris.
S. Martini Mantiani.
S. Matthaei ad Mantianum; forte eadem ac praecedens cum errore in nomine.
S. Michaelis Malliaui adnexa Plebi.
S. Michaelis Moatis Albini unita Ecclesiae S. Iacobi Trecentae.
S. Michaelis Trivallis.
S. Miniatis Coferciani adnexa Ecclesiae Sancti Martini Mantiani.
S. Pauli Maetiani adnexa Ecclesiae S. Andreae Montis Sipeetuli.
S. Prosperi.
S. Quiriei ad Sodera.
S. Romani diruta.
S. Silvestri Puliciaai.
S. Viti Artomini unita Ecclesiae S. Quirici ad Sodera.

PLEBES S. PETRI IN PERIMONE &c. CUM ECCLESIA S. GEORGII &c. SAECULO VIII.

PLEBES S. PETRI QUARTI; PUTO EAMDEM ESSE AC PLEBEM S. PETRI RIPULARUM.

PLEBES S. PETRI RIPULARUM, SEU QUARTI.

Ecelesia Plebes S. Petri.
S. Andreae Candiculorum.
S. Andreae Rubetiani.
S. Barptolemaei Ripularum Abbatia Ordinis Vallis Umbrosae.
S. Iacobi Gyronis.
S. Laurentii Vieuli Rivi Maioris.
S. Luciae Tertiani.
S. Marcellini Paradisi.
S. Mariae Fabrori, nunc Suburbana.
S. Mariae Montis Florae, forte Plebatus Sancti Domnini Villae Magnae.
S. Mariae Quarti.
S. Mariae Septimiani Prioratus.
S. Mariae Magdalenae de Plano Ripularum;
S. Martini Montis Pilli, cuius Pacoccia tributa est Ecclesiae S. Quirici Rubaliae Plebatus S. Mariae Antillae.
S. Michaelis Rubetiani.
S. Petri in Palco.
S. Petri Vadi Longi Prioratus.
S. Stephani Paterni.
S. Thomae Baroncelli Prioratus.
S. Zenobii Paradisi.

PLEBES S. PETRI AD SEVEM.

Ecclesia Plebes S. Petri.
S. Andeeae Montis Iovii diruta, adnexa Plebi.
S. Barptolemaei Peteonis.
S. Iacobi Maioris Apostoli Coldariae, seu Cultariae, alias Coldinae.

D S. Iu-

S. Iusti Episcopi Lugdunensis Fortunae.
S. Laurentii Gabiani Prioratus, adnexa Congregationi Vallis Vmbrosae.
S. Mariae Carderulae Prioratus.
S. Martini, ubi nunc Arx est,
S. Michaelis Carzae Veteris,
S. Michaelis Leutiani, seu Litiani, } *adnexae Plebi,*
S. Stephani Cornetulae. }

PLEBES S. PETRI VALLIAE IN MVCILLO.

Ecclesia Plebes S. Petri.
S. Alexandri Siniani adnexa Plebi.
S. Andreae Cerreti Maioris.
S. Andreae Petrae Mensulae adnexa Plebi, diruta.
S. Blasii Carlonis adnexa Plebi.
S. Iusti Scarabonis adnexa Ecclesiae S. Andreae Cerreti Maioris.
S. Laurentii Petiatulae adnexa Ecclesiae Sanctae Luciae Collinae Plebatus S. Mariae Carrariae.
S. Mariae Carminiani adnexa Plebi.
S. Mariae Carzae.
S. Mariae Paterni Prioratus.
S. Martini Pinati adnexa Plebi, diruta.
S. Nicolai Ferraliae.

PLEBES S. REPARATAE PIMONTIS, SEV PEDIS MONTIS, IN MVCILLO, AD RADICES MONTIS CALVANAE.

Ecclesia Plebes S. Reparatae.
S. Laurentii Boviculi, seu Bovecchii, ad radices Montis Calvanae.
S. Mariae Montis Buiani adnexa Plebi.
S. Martini Citerniani adnexa Plebi, diruta.

PLEBES S. SEVERI, ALIAS SILVERII, CASTRI LIGARII, VVLGO LEGRI, IN VALLE MARINAE.

Ecclesia Plebes S. Severi Ordini Equestri Ierosolymitano adnexa.
SS. Fabiani & Sebastiani Collinae adnexa Capitulo Ecclesiae Florentinae.
S. Mariae Querculae.
S. Martini Licii, seu Ilicis.
S. Michaelis Cupi adnexa Ecclesiae S. Stephani Seciani Plebatus S. Mariae Carrariae.
S. Petri Ligarii.
S. Romuli Licis, seu Ilicis, adnexa Ecclesiae S. Martini eiusdem loci.

PLEBES S. STEPHANI IN BOTENA IN MVCILLO.

Ecclesia Plebes S. Stephani.
Acutianae Ecclesia Anonyma.
Anonyma Ecclesia Meleti Saeculo VIII.
S. Alexandri Vitiliani adnexa Abbatiae Florentinae.
S. Bartolemaei Farneti Prioratus.
S. Christophori Casularum.
Corporis Sancti; forte idem ac Corporis Christi, vel alius Sancti ignoti; forte etiam loci nomen; nam Corpus Sanctum tanquam Castrum in Diplomatis indicatur.
S. Donati.
S. Laurentii Corniolae.
S. Laurentii Villularum Prioratus.
S. Mariae Rossolenae.
S. Mariae Turricellae.
S. Michaelis Rabiae Caninae.
S. Nicolai Turricellae adnexa Ecclesiae Sancti Martini Rasorii Plebatus S. Martini Corellae.
S. Petri Cornoculi.
S. Petri Pinui Maioris, vulgo Pimaggiore, in praesens Plebatus S. Martini Scopeti.

PLEBES S. STEPHANI CAMPORVM IN PLANITIE FLORENTINA OCCIDENTALI.

Ecclesia Plebes S. Stephani.
S. Crisci Camporum Prioratus unita Capitulo Ecclesiae S. Laurentii Florentiae.
S. Iusti Camporum.
S. Laurentii Camporum.
S. Luciae, nunc Oratorium.
S. Margaritae.
S. Mariae Camporum.
S. Mariae Liminis, quae non confertur in Titulum.
S. Martini Camporum.
S. Petri ad Pontem Visentionis.
S. Quirici Capallae, seu Campi Pallae, Canonica olim, & Prioratus, nunc Praepositura adnexa Mensae Archiepiscopali Florentinae cum adsignatione bonorum pro Vicario.

PLEBES S. STEPHANI CAMPI PAVLLI, SEV CAMPOLI, IN VALLE PESAE.

Ecclesia Plebes S. Stephani.
S. Andreae Fabricae.
S. Andreae Novolarum.
S. Andreae Pupiani.
S. Barptolemaei Montis adnexa Plebi, & diruta.
S. Barptolemaei Ripularum Episcopi.
S. Barptolemaei Silvae Dominicae.
S. Christinae Montis Firidolfi, seu Filiorum Ridolfi.
S. Columbani Bibionis.
S. Columbani in Monte Acuto.
S. Donati Luciani.
SS. Fabiani & Sebastiani Montis Falci, seu Falconis, adnexa Ecclesiae S. Mariae Campi Paulli.
S. Gaudentii Campi Paulli.
S. Geminiani Praetorii Prioratus.
S. Iacobi Castiliani, forte eadem ac insequens
S. Iacobi Filiani.
S. Luciae Liliani, seu Liniani, adnexa Canonicatui cognomini in Metropolitana Florentina.
S. Mariae Bibionis adnexa Ecclesiae S. Mi-

chae-

cheelis eiusdem loci.
S. Mariae Campi Paulli.
S. Mariae Montis Maceriatae, seu Aceratae.
S. Michaelis Bibionis.
S. Michaelis Viculi Abbatis.
S. Mineatis Pupiani adnexa Ecclesiae S. Donati Luciani.
S. *Nicolai Montis Campolensis adnexa Plebi*.
S. *Nicolai Viculi*.
S. Petri in Cellano.
S. Petri Pupiani, nunc Oratorium.
S. *Petri degli Abbruciati, nisi una est ex praecedentibus*.

PLEBES S. STEPHANI FLVMINIS IN MVCILLO.

Ecclesia Plebes S. Stephani.
SS. *Martini & Luciae Oliveti. Vide, Plebes S. Crispi*.

PLEBES S. STEPHANI VNO PANE, VVLGO IN PANE.

Ecclesia Plebes S. Stephani.
S. *Christophori Novolarum, nunc Subarbana*.
S. *Donati ad Turrim, seu in Pulverosa, nunc Subarbana*.
S. *Iacobi in Pulverosa adnexa Monasterio S. Mariae Novellae, nunc Subarbana*.
S. Laurentii ad Serpiollas, seu ad Serpii Aulas.
S. *Leonardi*.
S. *Mariae Caregii*.
S. Mariae Licii seu Ilicis prope Praetoriolum.
S. Mariae Novolarum.
S. Mariae Pyretulae Canonica, nunc Prioratus, adnexa Nosocomio S. Mariae Novae.
S. Mariae Quarti.
S. Michaelis Castelli.
S. Petri Campi Regis, volgo Caregii, Prioratus.
S. Silvestri Rufiniani Praetorii.

PLEBES S. VINCENTII TVRRIS IN VALLE PESAE.

Ecclesia Plebes S. Vincentii.
S. *Andreae ad Collem*.
S. *Laurentii Turris adnexa Ecclesiae S. Michaelis Turris Plebatus S. Ioannis in Sugana*.
S. *Mariae Marcialae adnexa Ecclesiae Sancti Michaelis praedicti*.
S. *Martini Turris adnexa Ecclesiae S. Michaelis praedicti*.
S. Michaelis Castellionis Prioratus.
S. Nicolai Turris Prioratus manualis Monasterii S. Trinitatis Florentiae Ordinis Vallis Vmbrosae.
S. *Quirici ad Vetulum adnexa Plebi*.

PLEBES S. VITI ALIAS S. IOANNIS SOPHINIANI IN AGRO PRATENSI.

Ecclesia Plebes S. Viti.
S. Andreae, alias S. Donati, Sabiniaol.
S. *Barptolemaei Montis Acuti*.
SS. Iusti & Clementis Fultiniani Prioratus.
S. *Mariae Bibiani*.
S. *Mariae Grimani*.
S. *Mariae Paludis*.
S. *Martini Bibiani*.
S. Martini ad Fabium.
S. *Petri Cavae Aldiai*.
S. *Stephani Parminiani adnexa Ecclesiae SS. Iusti & Clementis Fultiniani*.

ECCLESIAE PLEBATVS INCERTI SEV PLEBES INCERTAE.

S. Petri ad Quinctulum in Comitatu Lucardi.
S. Petri in Rabucione.
SS. Petri & Ioannis Baptistae Plebes in Temtagliano.
S. Iacobi Balneoli.
S. Laurentii in Pyreto.
S. Antonii ad Balneolum, adnexa Ecclesiae S. Iacobi Campi Corbulini Florentiae.
S. Martini ad Trivium in Mucillo.
S. Iusti ad Salicem.
S. Iusti & S. Laurentii in Sufiano.
S. Iacobi ad Cedum, forte in Plebatu Sanctae Agnetis, vel S. Mariae, Podii Bonitii.
S. Mariae Ontiniani.
S. Leonis Flacilliani in Mucillo.
S. Iusti Monteronis.
S. Petri in Horlagio.
S. Benigni.
S. Clementis in Castello Luci.
S. Andreae ad Ripam Altam.
S. Michaelis Panianulae, vel Paniani Aulae.

CA-

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS FLORENTINAE, NON VERO VRBANARVM, SECVNDVM ORDINEM ELEMENTORVM DIGESTVS.

A

ACutianae Ecclesia Plebatus S. Stephani in Botena.

S. Aegidii Saleculae Pl. S. Ioannis Misilci.

S. Agathae Plebes in Mucillo.

S. Agathae Muciani Pl. S. Ioannis Maioris.

S. Agnetis Plebes in Podio Bonitii.

S. Alexandri Plebes Iuguli.

S. Alexandri ad Seçes Pl. S. Andreae Duciae.

S. Alexandri Siniani Pl. S. Petri Valliae.

S. Alexandri Vitiliani Pl. S. Stephani in Botena.

Alpiculi Ecclesia Anonyma Pl. S. Gavini Adimari.

S. Ambrosii Pl. S. Gavini Adimari.

S. Andreae Apostoli Pl. S. Mariae Filectulae.

S. Andreae Balneoli Pl. S. Iuliani Septimi.

S. Andreae Barbiani seu Cusolerii Pl. S. Martini Scopeti.

S. Andreae Brozzi seu ad S. Domnionum Pl. S. Martini Brozzi.

S. Andreae Bornacii Pl. S. Mariae Caelii Aulae.

S. Andreae Burgi S. Laurentii Pl. S. Laurentii ad Burgum.

S. Andreae Camusiani Pl. S. Gavini Adimari.

S. Andreae Candiculorum Pl. S. Petri Ripularum.

S. Andreae Castaneoli Pl. S. Iuliani Septimi.

S. Andreae Cellularum Pl. S. Pancratii Vallis Pesae.

S. Andreae Cerliani Pl. S. Mariae Fanniae.

S. Andreae Corniolae Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Andreae Castratulae Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.

S. Andreae Cerreti Maioris Pl. S. Petri Valliae.

S. Andreae Cersini Plebes.

S. Andreae ad Collem Pl. S. Vincentii Turris.

S. Andreae Collis Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Andreae Duciae Plebes.

S. Andreae Empuli Plebes.

S. Andreae Fabrieae Pl. S. Stephani Campoli.

S. Andreae Filicini Pl. S. Ioannis Maioris.

S. Andreae Griciniani Pl. S. Laurentii ad Burgum.

SS. Andreae & Laurentii in Linariis Plebatus S. Appiani.

S. Andreae Luiani Pl. S. Mariae in Pineta.

S. Andreae Mantinii Pl. S. Ioannis Misilci seu Misilei.

S. Andreae Montis Iovii Pl. S. Felicitatis ad Larcianum, & Pl. S. Petri ad Sevem.

S. Andreae Montis Rabuli Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.

S. Andreae Montis Sipertuli Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Andreae Morgiani Pl. S. Mariae Antillae.

S. Andreae Mussiani Pl. S. Alexandri Iuguli & Pl. S. Iuliani Septimi.

S. Andreae Novolarum Pl. S. Andreae Duciae & Pl. S Stephani Campoli.

S. Andreae Papiani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.

S. Andreae in Perçussina Pl. S. Caeciliae Decimi.

S. Andreae Petrae Meusulae Pl. S. Petri Valliae.

S. Andreae ad Pulicianum Pl. S. Ioannis Maioris.

S. Andreae de Rivo Suburbana.

S. Andreae Rubetiani Pl. S. Petri Ripularum.

S. Andreae Rusiani Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.

S. Andreae Sabiniani Pl. S. Viti Sufiniani.

S. Andreae Sempromani seu ad Riconem Pl. S. Mariae Decumani.

S. Andreae Taleaferri Pl. S. Ioannis Praetorii.

S. Andreae Valiani Pl. S. Gavini Adimari.

S. Andreae Vicesimi Pl. S. Gavini Adimari.

S. Andreae Vectiani Pl. S. Cassiani in Palude.

S. Andreae ad Viçum Pl. S. Appiani.

S. Andreae Vierolarum Pl. S. Eustachii Aconis.

S. Annae Pl. S. Mariae Filectulae.

S. Ansani Pl. S. Crisci.

S. Ansani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.

S. Antonii ad Fantinum Pl. S. Ioannis Misilci.

SS. Antonii & Onuphrii Scandalonis Pl. S. Ioannis Praetorii.

S. Antonini Bonactiae Pl. S. Petri in Buxula.

S. Appiani Plebes Vallis Elsae.

B

S. BArnabae Scarpariae Pl. S. Mariae Fanniae.

S. Barptolemaei ad Barbarinum Pl. S. Petri in Buxula.

S. Barptolemaei Cabaioſae Pl. S. Hippolyti Caſtri Florentini.
S. Barptolemaei Cannarum Pl. S. Lazari.
S. Barptolemaei Carbonariae Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Barprolemaei Carminianelli Pl. S. Martini Sexti.
S. Barptolemaei ad Centuriam Suburbana.
S. Barptolemaei Faltuniani Pl. S. Caeciliae ad Decimum.
S. Barptolemaei Farneti Pl. S. Stephani in Botena.
S. Barprolemaei Gabii Aulae Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Barptolemaei Galliani Pl. S. Gavini Adimari.
S. Barptolemaei ad Loctiolas Pl. S. Ioannis Miſilci
S. Barptolemaei Mangonae Pl. S. Gavini Adimari.
S. Barptolemaei Martinianae Pl. S. Mariae Caelii Aulae.
SS. Barptolemaei & Michaelis Quaratae Pl. S. Mariae Antillae.
SS. Barptolemaei & Mineatis Montis Alti Pl. S. Andreae Dueiae.
S. Barptolemaei ad Mirabellum Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Barprolemaei ad Mirabellum Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Barptolemaei Molectiani Pl. S. Caſſiani in Palude.
S. Barptolemaei Montis Pl. S. Stephani Campoli.
S. Barptolemael Montis Acutl Pl. S. Viti Sufiniani.
S. Barptolemael Montis Aczi Pl. S. Laurentii ad Burgum.
S. Barptolemaei Palatioli Pl. S. Petri in Buxula.
S. Barptolemaei Panicaliae Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Barptolemaei ad Petronem Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Barptolemaei Petronis Pl. S. Petri ad Sevem.
S. Barptolemaei Pinus Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Barprolemaei Ripularum Pl. S. Petri Ripularum.
S. Barptolemaei Ripularum Epiſcopi Plebatus S. Stephani Campoli.
S. Barptolemaei Salae Pl. S. Hippolyti Caſtri Florentini.
S. Barprolemaei ad Saxaria Pl. S. Felicitatis Laraiani.
S. Barptolemaei Silvae Donicae Pl. S. Stephani Campoli.
S. Barprolemaei Sicillianae Pl. S. Andreae Empoli.
S. Barprolemaei Trivallis Pl. S. Donati Çalentiani.
S. Barptolemaei Triſancti Plebatus S. Petri in Mercatu.
S. Barptolemaei in Tuto Pl. S. Alexandri Iuguli.
S. Barptolemaei Vallium Pl. S. Ioannis Rivi Cornicularii.
S. Benedicti Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Benedicti Pl. S. Ioannis Miſilci.
S. Benedicti Mezallae Pl. S. Agathae.
S. Blaſii Benrorſanici Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Blaſii Caballiani Pl. S. Mariae Filectulae.
S. Blaſii Carlonis Pl. S. Petri Valliae.
S. Blaſii Caſtri Florentini Pl. S. Hippolyti Caſtri Florentini.
S. Blaſii Leeoris Pl. S. Ioannis Exineae.
SS. Blaſii & Nicolai Pupiani Pl. S. Pancratii.
S. Blaſii Praetorioli Pl. S. Martini Brozzi.
S. Brigidae Coloniolarum Pl. S. Euſtathii Aconis.

C

S. CAeciliae Plebes Decimi.
S. Caii Suburbana.
S. Caſſiani ad Decimum Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Caſſiani in Miſilco Pl. S. Ioannis Miſilei.
S. Chriſtinae Caſae Romanae Pl. S. Martini Corellae.
S. Chriſtinae Caſtri Florentini Pl. S. Hippolyti Caſtri Florentini.
S. Chriſtinae Metatae Pl. S. Lazari.
S. Chriſtinae Montis Biridolfi Pl. S. Stephani Campoli.
S. Chriſtinae Panculae Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Chriſtinae Panianae Caninae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Chriſtinae Pimontis Pl. S. Mariae Filectulae.
S. Chriſtinae Salivulpia Pl. S. Pancratii.
S. Chriſtinae ad Tribunacam Suburbana.
S. Chriſtinae Ziliani Pl. S. Agnetis.
S. Chriſtophori Caſularum Pl. S. Stephani in Botena.
S. Chriſtophori Cornatiani Pl. S. Hippolyti Vallis Peſae.
S. Chriſtophori ad Novolas Suburbana & Plebis S. Stephani in Pane.
S. Chriſtophori Strarae Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Chriſtophori ad Stratam Pl. S. Andreae Empuli.
S. Chriſtophori ad Vicianum Pl. S. Alexandri Iuguli.
S. Chriſtophori Viſiniani Pl. S. Ioannis Burdiniani.
SS. Clementis & Iuſti Fultiniani Pl. S. Viti Sufiniani.
S. Clementis Montis Caroſi Pl. S. Felicitatis Larciani.
S. Clementis Eccleſia Nova Pl. S. Felicitatis Larciani.
S. Clementis Siniani Pl. S. Mariae Fanniae.

S. Columbani Bibionis Pl. S. Stephani Campoli.
S. Columbani ad Septimum Pl. S. Iuliani Septimi.
Corporis Sancti Pl. S. Stephani in Botena.
SS. Cosmae & Damiani Casagioli Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Crisei Camporum Pl. S. Stephani Camporum.
S. Crisei in Valle Cava Plebes.
S. Crucis in Castro Marturi Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Crucis de Sancto Novo seu ad Genestellam Pl. S. Mariae Decumani.
S. Crucis Fanniae Pl. S. Mariae Fanniae.

D

S. DOmninoi Pl. S. Andreae Empuli.
S. Domnini ad Bonum Solatium Pl. S. Felicitatis Larciani.
S. Domnini ad Brozzi Suburbana & Pl. S. Iuliani Septimi & Pl. S. Martini Brozzi.
S. Domnini Cellarum Pl. S. Mariae Decumani.
S. Domnini Villae Magnae Plebes.
S. Donati Pl. S. Stephani in Botena.
S. Donati Alliani Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Donati Catiniani Pl. S. Appiani.
S. Donati ad Ceddam Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Donati Cisthii Pl. S. Crisei.
S. Donati Collinae Pl. S. Mariae Antillae.
S. Donati Corniolarum Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Donati Empuli Veteris Pl. S. Andreae Empuli.
S. Donati Falcuniani Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Donati ad Gabiniaoum Pl. S. Agnetis & Pl. S. Appiani.
S. Donati Leonesani Pl. S. Martini Sexti.
S. Donati Livictiani Pl. S. Mariae Caeli Aulae.
S. Donati Lucardi Pl. S. Lazari.
S. Donati Luciani Pl. S. Stephani Campoli.
S Donati Misciani Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Donati Monticuli Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Donati Paterni Pl. S. Martini Corellae.
S. Donati Patrinioli Pl. S. Ioannis in Ierusalem.
S. Donati in Pocis Plebes.
S. Donati Polcanti Pl. S. Felicitatis Larciani.
S. Donati ad Scopetum Suburbana.
S. Donati in Tertieto Pl. S. Agnetis.
S. Donati ad Turres Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Donati ad Turrim Suburbana, & Plebatus S. Stephani Voo Pane.
S. Donati in Valle Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Donati Vallisboctae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Donati Villae Pl. S. Mariae Decumani.

E

S. EVgenii Plani Puliani Pl. S. Ioannis Remuli.

F

S. FAbiani in Tenzano Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
SS. Fabiani & Sebastiani Collinae Pl. S. Severi Legri.
SS. Fabiani & Sebastiani Montis Falei Plebatus S. Stephani Campoli.
S. Felicis Adimari Pl. S. Gavini Adimari.
S. Felicis ad Imam Suburbana.
S. Felicitatis Fluminis Pl. S. Cassiani in Palude.
S. Felicitatis Larciani Plebes.
S. Frigidiani Naeviani Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Frigidiani Vallis Boctae Pl. S. Andreae Empuli.

G

S. GAudentii Campoli Pl. S. Stephani Campoli.
S. Gaudentii Loncastri Pl. S. Cassiani in Palude.
S. Gaudentii Pesae seu Pulicae Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Gavini Adimari Plebes.
S. Gavini ad Corniculum Pl. S. Agathae.
S. Geminiani Praetorii Pl. S. Stephani Campi Paulli.
S. Georgii Pl. S. Petri in Perimone.
S. Georgii Castri Veteris Pl. S. Ioannis Burdiniani.
S. Georgii Cinciani Pl. S. Appiani.
S. Georgii Luci seu Arenae Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Georgii Montis Albini Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Georgii in Pineta Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Georgii ad Rosa seu Stratam Pl. S. Donati in Pocis.
S. Georgii Ruballae Pl. S. Mariae Antillae & Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Georgii Vitiani Pl. S. Appiani, & Plebatus S. Petri in Buxula.
SS. Gervasii & Protasii Suburbana.
SS. Gervasii & Protasii Rivi Cortisiani Plebatus S. Cassiani in Palude.

H

S. HIlarii Coloniarum Pl. S. Eustathii Aeonis.
S. Hilarii ad Columbaria seu ad Fontes Suburbana.

S. Hi-

S. Hilarii Longanianae Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Hilarii ad Marinam Pl. S Mariae Carrariae.

S. Hilarii ad Septimum Pl. S. Iuliani Septimi.

S. Hippolyti Pl. S. Caffiani in Palude.

SS. Hippolyti & Caffiani Caftri Florentini Plebes.

SS. Hippolyti & Caffiani Maeoniani Pl. S. Ioannis in Ierufalem.

S. Hippolyti Montis Flofculi Pl. S. Laurentii ad Burgum.

SS. Hippolyti & Caffiani in Palude Plebes.

SS. Hippolyti & Caffiani ad Vallem Plebatus S. Andreae Empuli.

SS. Hippolyti & Caffiani Vallis Pefae Plebes.

I

S. IAcobi Alliani Pl. S. Hippolyti Caftri Florentini

S. Iacobi Afcianelli Pl. S. Agathae.

S. Iacobi Avenae feu Avanae Pl. S. Andreae Empuli.

S. Iacobi Caballinae Pl. S. Ioannis Praetorii.

S. Iacobi Caepeti Pl. S. Andreae Cerfini.

S. Iacobi Cafagioli Pl. S. Ioannis Praetorii.

S. Iacobi Caftelli Pulcii Pl. S. Iuliani Septimi.

S. Iacobi Certaldi Pl. S. Lazari.

S. Iacobi Coldarinae Pl. S. Petri ad Sevem.

S. Iacobi Cornetiani Pl. S. Hippolyti Vallis Pefae.

S. Iacobi Cufiliani Pl. S. Stephani Campoli.

S. Iacobi Dollii Plebatus S. Appiani.

S. Iacobi Fectiani Pl. S. Pancratii.

S. Iacobi Filiani Pl. S. Stephani Campoli.

S. Iacobi Florentiolae Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.

S. Iacobi Griciani Pl. S. Hippolyti Caftri Florentini.

S. Iacobi Gyronis Pl. S. Ioannis Remuli & Pl. S. Petri Ripularum.

S. Iacobi Hofpitalis Pontis Praetorii Plebatus S. Mariae Filectulae.

S. Iacobi Malliani Pl. S. Petri in Buxula.

SS. Iacobi & Mineatis Montis Acuti Plebatus S. Martini Scopeti.

S. Iacobi Montalis feu Caftri Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.

S. Iacobi Mucianae Pl. S. Caeciliae ad Decimum.

SS. Iacobi & Philippi ad Flumen Conturni Pl. S. Caffiani in Palude.

SS. Iacobi & Philippi in Platiano Pl. S. Andreae Empoli.

SS. Iacobi & Philippi Scarpariae Pl. S. Mariae Fanniae.

S. Iacobi Planctiolarum Pl. S. Ioannis Maioris.

S. Iacobi in Pulverofa Suburbana & Plebatus S. Stephani in Pane.

S Iacobi Querceti Pl. S. Martini Sexti.

S. Iacobi Sambucae Pl. S. Petri in Buxula;

S. Iacobi prope Sevem Pl. S. Martini Scopeti.

S. Iacobi Stilliani Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.

S. Iacobi Trecentae Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Iacobi Vallis Pl. S. Donati in Pocis.

S. Iacobi Villae Novae Pl. S. Gavini.

S. Iacobi Vifiniani Pl. S. Ioannis Burdiniani.

S. Iacobi Vrticariae Pl. S. Mariae Decumani.

S. Iacobi Vultifiani Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Ioannis Baptiftae Brozzi Pl. S. Martini Brozzi.

S. Ioannis Baptiftae Burdiniani Plebes.

S. Ioannis Cacciacanis Pl. S. Hippolyti Vallis Pefae.

S. Ioannis Baptiftae Camaioris Plebes.

S. Ioannis Baptiftae Florentiolae Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.

S Ioannis Baptiftae in Ierufalem Plebes.

SS. Ioannis Baptiftae & Laurentii Exineae Plebes.

S. Ioannis Decumani.

S. Ioannis Maioris Plebes.

S. Ioannis ad Manfionem Pl. S. Mariae Podii Bonitii.

S. Ioannis Mifilcl Plebes.

S. Ioannis Praetorii Plebes.

S. Ioannis Remuli Plebes.

S. Ioannis Rivi Cornaclarii Plebes.

S. Ioannis de Secis Pl. S. Andreae Duciae vel eadem eft ac Plebes Sancti Ioannis Baptiftae Remuli.

S. Ioannis Senni Pl. S. Mariae Fanniae.

S. Ioannis Suganae Plebes.

S. Ioannis Viculi Pl. S. Caffiani in Palude.

S. Ioannis Evangeliftae Filiani Pl. S. Ioannis Maioris.

S. Ioannis Evangeliftae Montis Lupi Plebatus S. Hippolyti Vallis Pefae.

S. Ioannis Evangeliftae Montis Rapuli Plebes.

S. Iuliani Septimi Plebes.

S. Iufti Campolenfis Gricliiani Plebatus S. Hippolyti Caftri Florentini.

S. Iufti Camporum Pl. S. Stephani Camporum.

SS. Iufti & Clementis Fultimani Pl. S. Viti Sufiniani.

S. Iufti Corniolarum Pl. S. Ioannis Camaioris.

S. Iufti Empuli feu ad Praetorium Plebatus S. Andreae Empuli.

S. Iufti Fortunae Pl. S. Petri ad Sevem.

S. Iufti Gualdi Pl. S. Martini Sexti.

S. Iufti ad Imam Pl. S. Mariae in Pineta.

S. Iufti Lucardi Pl. S. Pancratii.

SS. Iufti & Martini Conae Pl. S. Ioannis Remuli.

S. Iufti Montis Albini Pl. S. Petri in Mercatu.

S. Iufti ad Muros Suburbana.

S. Iufti Petroniani Pl. S. Hippolyti Vallis Pefae.

S. Iufti Praetorii Pl. S. Petri in Buxula.

S. Iufti Rivi Cavi Pl. S. Donati in Pocis.

S. Iu-

S. Iusti Scarabonis Pl. S. Petri Valliae.
S. Iusti ad Sinianum seu ad Grevem Suburbana.
S. Iusti de Stupplis Pl. S. Mariae Podii Bonitii.

L

S. LAurentii Bibiani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Laurentii Boviculi seu Boveechii Plebatus S. Reparatae Pimontia.
S. Laurentii ad Burgum Plebes,
S. Lanreotii Cacciacana Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Laurentii Caligae Pl. S. Andreae Duciae.
S. Laurentii Campi, seu Plaoi Camporum Pl. S. Mariae Podii Bonitii,
S. Laurentii Campiani Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Laurentii Camporum Pl. S. Stephani Camporum.
S. Laurentii Castelli Bonitii Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Laurentii Castri Florentini Pl. S. Hippolyti eiusdem loci.
S. Laurentii Castri Veteris Pl. S. Pancratii.
S. Laurentii ad Collinam Pl. S. Gavini.
S. Laurentii Collinae Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Laurentii Collis Baruceii Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Laurentii Corniolae Plebis S. Stephani in Botena.
S. Laurentii Cortinarum Pl. S. Donati in Pocis,
S. Laurentii ad Cruces Pl. S. Gavini.
S. Laurentii Empuli Veteris Pl. S. Andreae Empuli.
SS. Laurentii. & Ioannis Exineae Plebes.
S. Laurentii Fabiani Pl. S Martini Corellae,
S. Laurentii Gabiani Pl. S. Petri ad Seveni.
S. Laurentii Griniani Pl. S. Eustachii Aconia,
S. Laurentii Luci Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Laurentii Marliani Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae,
S. Laurentii Martianellae, seu Mozarelli Pl. S. Gavini.
S. Laurentii Montis Albini Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Laurentii Montis Faesuli Plebes.
S. Laurentii Montis Gufonis Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Laurentii Montis Ifoni Pl. S. Mariae Antillae.
S. Laureotii Montis Poli Pl. S. Agathae.
S. Laurentii Montis Rapuli Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Laurentii Pelli Pl. S. Ioannis Burdinlani.
S. Laurentii Petiaculae Pl. S. Petri Valliae.
S. Laurentii Pilarum, seu Pootia Grevia Suburbana.
S. Laurentii ad Piotium Montis Pl. S. Donati Calentiani.
S. Laurentii ad Ripam Pl. S. Andreae Empuli.
S. Laurentii ad Rosa Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Laurentii S. Crucis Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Laurentii ad Septimum Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Laurentii ad Serpiollas Pl. S. Stephani in Pane.
S. Laurentii Sexti seu ad Pratum Pl. S. Martini Sexti.
S. Laureotii ad Tres Quercus Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Laurentii Turris Pl. S. Ioannis Suganae.
S. Laurentii Turris Pl. S. Vincentii Turris,
S. Laurentii Vettiani Pl. S. Mariae Carrariae.
S. Laurentii Viculi Rivi Maioris Plebatus Sancti Petri Ripularum.
S. Laurentii Viciani Pl. S. Ioannis Misilci.
S. Laurentii Villani Pl. S. Petri in Buxula;
S. Laurentii Villularum Pl. S. Stephani in Botena.
S. Lazari Lucardi Plebes.
S. Leonardi in Arce Veteri Suburbana.
S. Leonardi Cervariolae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Leonardi in Collina Pl. S. Mariae Filectulae,
S. Leonardi Plebes.
S. Luciae Baltiani Pl. S. Mariae Podii Bonitii;
S. Luciae Barbarini Pl. S. Petri in Buxula.
S. Luciae Camporum Pl. S. Stephani Camporum.
S. Luciae Casaliculi seu ad Bothrum Plebatus S. Lazari,
S. Luciae Cassiani Pl. S. Petri in Buxula.
S. Luciae Castaneoli Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
SS. Luciae & Christinae Casae Romanae Pl. S. Martini Corellae.
S Luciae Collinae Pl. S. Mariae Carratiae.
S. Luciae inter Empulum & Ripam Plebatus S. Andreae Empuli.
S. Luciae Gelli Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Luciae Giliani Pl. S. Stephani Campoli.
S. Luciae Hospitalis seu Gallani Pl. S. Gavini.
S. Luciae Massae Pagani Suburbana.
S. Luciae ad Montes Pl. S. Felicitatis Larciani.
S. Luciae Papiniani Superioris Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Luciae Plebes Vetus. Vide S. Laurentii Montis Faesuli.
S. Luciae Plebis Veteris Plebatus S. Laurentii Montis Faesuli.
S. Luciae Salae Brothii Pl. S. Martini Brothii.
S. Luciae Septimelli Pl. S. Martini Sexti.
S. Luciae de Stupplis Pl. Mariae Podii Bonitii.
S. Luciae Tertiani Pl. S. Petri Ripularum.

S. Ma-

M

S. MAioli Pl. S. Petri in Buxula.
S. Mamantis Empuli Veteris Pl. S. Andreae Empuli.
S. Mamantis Exineae Pl. S. Ioannis Exineae.
Manfriani Ecclesia Pl. S. Mariae Famiae.
S. Marcellini Paradisi Pl. S. Petri Ripularum.
S. Marci Veteris Suburbana.
S. Margaritae Acerariae Pl. S. Eustathii Aconis.
S. Margaritae Arenae Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Margaritae Asciani Pl. S. Ioannis in Ierusalem.
S. Margaritae Camporum Pl. S. Mariae Decumani.
S. Margaritae Camporum Plebatus S. Stephani Camporum.
S. Margaritae Casae Ruptae Pl. S. Caeciliae ad Decimum.
S. Margaritae Cassiani Pl. S. Mariae Antillae.
S. Margaritae Cersini Veteris Pl. S. Andreae Cersini.
S. Margaritae Mangonae Pl. S. Gavini.
S. Margaritae Montis Tiscii Suburbana.
S. Margaritae Tierli Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Margaritae Turris Pl. S. Mariae Carrariae.
S. Margaritae Vallis Cavae Pl. S. Crisci.
S. Mariae Acnnis Pl. S. Eustathii Aconis.
S. Mariae Albaniani Pl. S. Ioannis in Ierusalem.
S. Mariae Albuini Pl. S. Martini Scopeti.
S. Mariae Antillae Plebes.
S. Mariae de Arata Pl. S. Laurentii Montis Faesuli.
S. Mariae Argiani Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Mariae Balneoli Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Mariae Belfortis Pl. S. Martini Corellae.
S. Mariae Bibiani Pl. S. Viti Sufiniani.
S. Mariae & S. Crucis Bibiani Pl. S. Gavini.
S. Mariae Bibionis Pl. S. Stephani Campoli.
S. Mariae Biniolae seu Cellularum Plebatus S. Pancratii.
S. Mariae Burgi Veteris Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Mariae Caballinae Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Caburaccii Pl. S. Ioannis Burdiniani.
S. Mariae Casae Veteris Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Mariae Caelii Aulae Plebes.
S. Mariae Campiani Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Mariae Campoli Pl. S. Stephani Campoli.
S. Mariae Camporum Plebes S. Martini Scopeti. & Pl. S. Stephani Camporum.
S. Mariae Cardetulae Plebes S. Petri ad Sevem.
S. Mariae Carminiani Pl. S. Petri Valliae.
S. Mariae Carpineti Plebes S. Mariae in Pineta.
S. Mariae Carrariae Plebes.
S. Mariae Carzae Plebatus S. Petri Valliae.
S. Mariae Casalis Pl. S. Lazari.
S. Mariae Casaliae Pl. S. Gavini.
S. Mariae Cassii Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Mariae Castaneoli Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Mariae Castri Montis Acuti Plebatus S. Mariae in Pineta.
S. Mariae Castri Sierli Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Mariae in Castello Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Mariae Castri Remuli Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Mariae Centuriae Suburbana.
S. Mariae Cersini Pl. S. Andreae Cersini.
S. Mariae Cervariae Pl. S. Donati in Pocis.
S. Mariae Coserciani seu de Leporis Suburbana.
S. Mariae Collis Baruccii Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Mariae Collis Ramuli Pl. S. Alexandri Iuguli.
S. Mariae Corellae Pl. S. Martini Corellae.
S. Mariae de Cortibus Pl. S. Mariae Antillae.
S. Mariae Cortis Novae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Mariae Decumani Plebes.
S. Mariae Empuli Veteris Pl. S. Andreae Empuli.
S. Mariae Fabricae Pl. S. Crisci.
S. Mariae Fabrori Suburbana, & Pl. S. Petri Ripularum.
S. Mariae Fauniae Plebes.
S. Mariae Fanniani seu Funiani Pl. S. Appiani.
S. Mariae Fibianae Pl. S. Andreae Empuli, & Pl. S. Donati Calentiani.
S. Mariae Filectulae Plebes.
S. Mariae Frenae Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Mariae Furnelli Pl. S. Andreae Duciae.
S. Mariae Granarioli Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Mariae ad Grevem Pl. S. Alexandri Inguli.
S. Mariae Griniani Pl. S. Appiani, & Plebatus S. Viti Sufiniani.
S. Mariae Hugonis Pl. S. Mariae Antillae.
S. Mariae inter duas Marinas Pl. S. Donati Calentiani.
S. Mariae ad Lamulas seu Bruclanense Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Mariae Lanceae Alberti Pl. S. Ioannis in Ierusalem.
S. Mariae Laterae Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Mariae ad Eicchium Pl. S. Agnetis.
S. Mariae Liciae Pl. S. Mariae Caelii Aulae.
S. Mariae Licii Pl. S. Stephani in Pane.
S. Mariae Limitis Pl. S Stephani Camporum.
S. Mariae in Linariis Pl. S. Appiani.
S. Mariae Luti Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Mariae Magdalenae de Plano Ripularum Pl. S. Petri Ripularum.
S. Mariae Mantiniani Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Mariae Marcialiae Pl. S. Petri in Buxula.

S. Mariae Marciolae Pl. S. Vincentii Turris.
S. Mariae Marcoriani Pl. S. Agathae.
S. Mariae ad Mariniolas Pl. S. Alexandri.
S. Mariae Marliani Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Mariae Mensulae Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Mariae Montis Bonelli Pl. S. Eustathii Aconis.
S. Mariae Montis Bulani Pl. S. Reparatae Pimontis.
S. Mariae Montis Calvi Pl. S. Pancratii.
S. Mariae Montis Florae Pl. S. Domnini Villae Magnae, seu Pl. S. Petri Ripularum.
S. Mariae Montis Flosculi Pl. S. Laurentii ad Burgum.
S. Mariae Montis Maceratae Pl. S. Stephani Campoli.
S. Mariae Montis Maioris Pl. S. Donati Calentiani.
S. Mariae Morelli Pl. S. Martini Sexti.
S. Mariae Novellae Pl. S. Lazari.
S. Mariae Novolarum Pl. S. Andreae Duciae, & Pl. S. Stephani in Pane.
S. Mariae Paludis Pl. S. Viti Susiniani.
SS. Mariae & Bartolemaei Paludis Pl. Sancti Martini Sexti.
S. Mariae Panianae Minae seu Spiculi Pl. S. Andreae Empuli.
S. Mariae Paterni Pl. S. Petri Valliae.
S. Mariae Petrae Aczi Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Mariae in Pineto Plebes.
S. Mariae Pinetae Pl. S. Appiani.
S. Mariae Podii Bonitii Plebes.
S. Mariae Pl. S. Appiani.
S. Mariae Pontanici Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Mariae ad Pontem Vlmi Pl. S. Agathae.
S. Mariae Practorii Pl. S. Andreae Empuli.
S. Mariae Pugnae Pl. S. Petri in Buxula.
S. Mariae Pulicae Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Mariae Puliciani Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Pyreculae Pl. S. Stephani in Pane.
S. Mariae Quarri Pl. S. Petri Ripularum, & Plebatus S. Stephani in Pane.
S. Mariae Querceti Pl. S. Martini Sexti.
S. Mariae Querculae Pl. S. Severi Legri.
S. Mariae Quiari Pl. S. Martini Sexti.
S. Mariae Remulucii Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Mariae Riniallae Pl. S. Domnini Villae Magnae.
S. Mariae ad Ripam Pl. S. Andreae Empuli.
S. Mariae Rivi Fredi Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Mariae Romulae Pl. S. Ioannis Suganae.
S. Matiae Rostolenae Pl. S. Stephani in Botena.
S. Mariae Sanctae Montanae Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Mariae ad Sepes Pl. S. Agnetis.
S. Mariae Septimiani Pl. S. Petri Ripularum.
S. Mariae Soli Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Sophiani Suburbana.
S. Mariae Spuniolae Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Mariae Starniani Pl. S. Andreae Cersini.
S. Mariae Summariae Pl. S. Donati Calentiani.
S. Mariae Susinanae Pl. S. Ioannis Misilei.
S. Mariae ad Talcionem Pl. S. Agnetis.
S. Mariae Trivallis seu ad Marinam Plebatus S. Donati Calentiani.
S. Mariae Turricellae Pl. S. Stephani in Botena.
S. Mariae Turris Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Mariae Vallis Cavae Pl. S. Crisci.
S. Mariae Vectiani Pl. S. Cassiani in Palude.
S. Mariae Verzariae Suburbana.
S. Matiae Vicesimi Pl. S. Gavini.
S. Mariae Vici Feraldi Pl. S. Eustathii Aconis.
S. Mariae Vlmorum Pl. S. Laurentii ad Burgum.
S. Mariae Vltra Ormam Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Mariae Vrbanae Pl. S. Andreae Cersini.
S. Mariani Colatici Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Martini Adimari Pl. S. Gavini.
S. Martini Pl. S. Petri ad Sevem.
S. Martini ad Argianum Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Martini Arriani Pl. S. Michaelis Montis Cuculi.
S. Martini Beriani seu Buriani Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Martini Bibiani Pl. S. Viti Susiniani.
S. Martini Brozzi Plebes.
S. Martini Bulliani Pl. S. Andreae Cersini.
S. Martini Camporum Pl. S. Stephani Camporum.
S. Martini Carcari Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Martini Castri Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Martini Cispiani Pl. S. Agnetis.
S. Martini Citorniani Pl. S. Reparatae Pimontis.
S. Martini Coffari Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Martini Collis Pl. S. Appiani.
SS. Martini & Iusti Conae Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Martini Confluentis Pl. S. Mariae Filectulae.
S. Martini Corellae Plebes.
S. Martini ad Cortios Pl. S. Donati in Pocis.
S. Martini Curiae Tierli Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Martini Episcopi ad Argianum Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Martini ad Fabium Pl. S. Viti Susiniani.
S. Martini Farneti Pl. S. Andreae Duciae.
S. Martini Filiani Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Martini ad Fontem Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Martini Gangalandi Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Martini Griniani Pl. S. Eustathii Aconis.
S. Martini Gvinizengi Pl. S. Agathae.
S. Martini Lamae Pl. S. Mariae Carrariae.

S. Mar-

S. Martini Licii Pl. S. Severi Legri.
S. Martini Lifolis Pl. S. Lazari.
S. Martini Lucardi Pl. S. Pancratii.
S. Martini Luci Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Martini Maiani Pl. S. Lazari.
S. Martini Mantiani Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Martini ad Mensulam Suburbana.
S. Martini Montanianae Pl. S. Pancratii.
S. Martini ad Montea Pl. S. Felicitatis Larciani.
S. Martini Montis Hugonis Suburbana.
S. Martini Montis Pilli Pl. S. Petri Ripularum.
SS. Martini & Luciae Oliveti Pl. S. Crisci.
S. Martini Palesricii Pl. S. Cassiani in Palude.
S. Martini ad Palmam Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Martini Partinae Pl. S. Appiani.
S. Martini Pinati Pl. S. Petri Valliae.
S. Martini Plani Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Martini Pontis Ormae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Martini Praetorii Pl. S. Eustathii Aconis.
S. Martini ad Pratum Suburbana.
S. Martini Rafori Pl. S. Martini Corellae.
S. Martini Ripae Cortiae Pl. S. Mariae Ancillae.
S. Martini Saleculae Pl. S. Ioannis Misilci.
S. Martini ad Scandices Pl. S. Alexandei.
S. Martini Scopeti Plebes.
S. Martini Sexti Plebes.
S. Martini ad Sieces Pl. S. Andreae Duelae.
S. Martini Stratae Pl. S. Appiani, & Plebatus S. Mariae in Pineta.
S. Martini Stroctiavulpis Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Martini Terentiani Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Martini Timiniani Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Martini Turria Pl. S. Vincentii Torris.
S. Martini Vallis Cavae Pl. S. Crisci.
S. Martini Vespiniani Plebatus S. Laurentii ad Burgum.
S. Martini Vitianae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Matthaei Coviliarii seu Castri Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Matthaei Granarioli Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.
S. Mauri ad Exineam Pl. S. Ioannis Exineae.
Meleti Ecclesia Pl. S. Stephani in Botena.
S. Michaelis Abbatiolae Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Michaelis Ampinanae Pl. S. Martini Corellae.
S. Michaelis Argiani Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Michaelis Bibionis Pl. S. Stephani Campoli.
S. Michaelis Brachisticae Pl. S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Michaelis Calentiani Pl. S. Donati Calentiani.
S. Michaelis Campanariae Pl. S. Ioannis Misilci.
S. Michaelis Canneti Pl. S. Mariae Filectulae.
S. Michaelis Carzae Pl. S. Felicitatis Larciani, & S. Petri ad Sevem.
S. Michaelis Casae Novae Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Michaelis Casaliae Pl. S. Petri in Buxula.
S. Michaelis Castelli Pl. S. Stephani in Pane.
S. Michaelis Castellionis Pl. S. Andreae Cerfini, & Plebatus S. Mariae Podii Bonitii, & Pl. S. Vincentii ad Turrim.
S. Michaelis Centuriae Pl. S. Gavini.
S. Michaelis Compiobbi Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Michaelis Capi Pl. S. Mariae Carrariae, & S. Severi Legri.
S. Michaelis Daethani Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Michaelis Empuli Veteris Pl. S. Andreae Empuli.
S. Michaelis Farneti Pl. S. Andreae Duciae.
S. Michaelis Ferronis Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Michaelis Filiani Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Michaelis Gibianelli Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Michaelis Gambarariae Pl. S. Mariae Antillae.
S. Michaelis Gangalandi Pl. S. Ioannis Exineae.
SS. Michaelis & Barptolemaei Gignori Suburbana.
S. Michaelis Lecoris Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Michaelis Lontiani seu Litiani Pl. S. Petri ad Sevem.
S. Michaelis ad Leones Pl. S. Cassiani in Palude.
S. Michaelis Lignariae Suburbana.
S. Michaelis Liniani Pl. S. Andreae Empuli.
S. Michaelis Lomenae Pl. S. Agathae.
S. Michaelis Luciani Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Michaelis Luciliani Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Michaelis Malliani Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Michaelis ad Maetianum Pl. S. Mariae Caelii Aulae.
S. Michaelis Mirabelli Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Michaelis Montis Acetariae Pl. S. Crisci.
S. Michaelis Montis Albini Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Michaelis Montis Pl. S. Ioannis Camaioris, & Pl. S. Lazari.
S. Michaelis Montis Carelli Pl. S. Gavini.
S. Michaelis Montis Cassioli, Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Michaelis Montis Corbuli Pl. S. Donati in Pocis.
S. Michaelis Montis Cuculi Plebea.
S. Michaelis Montis Tripaldi Suburbana.
S. Michaelis Mortisni Pl. S. Mariae Caelii Aulae, & Pl. S. Hippolyti Castri Florentini.
S. Michaelis Naeviani Pl. S. Petri in Buxula.
S. Michaelis Nictiani Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Michaelis Pallectianae eadem ac Montis Ace-

Acerariae Pl. S. Ctiſci.
S. Michaelis Paludis Pl. S. Mariae Carrariae.
S. Michaelis Papiani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Michaelis Pontiani Pl. S. Appiani.
S. Michaelis Pontis Ormae Pl. S. Andreae Empuli.
S. Michaelis Pontis Sevae Pl. S. Ioannis Remoli.
S. Michaelis Pulvereti Pl. S. Pancratii.
S. Michaelis Quaratae Pl. S. Mariae Antillae.
S. Michaelis Quaratulae Pl. S. Mariae Caelii Aulae.
S. Michaelis Rabiae Canimae Pl. S. Stephani in Botena.
S. Michaelis Roccae Pl. S. Ioannis Miſilci.
S. Michaelis Rontae Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Michaelis Ruhetiani Pl. S. Petri Ripularum.
S. Michaelis Spetiani Pl. S. Mariae Caelii Aulae.
S. Michaelis Stratae Pl. S. Andreae Duciae.
S. Michaelis Summariae ſeu in Caſtello Pl. S. Donati Calentiani.
S. Michaelis Summi Fontis Pl. S. Ioannis in Ieruſalem.
S. Michaelis Tegulariae Pl. S. Mariae Antillae.
S. Michaelis Trivallis Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Michaelis Turris Pl. S. Ioannis Suganae.
S. Michaelis Valleculi Pl. S. Hippolyti Caſtri Florentini.
S. Michaelis Viculi Pl. S. Petri in Buxula.
S. Michaelis Viculi Abbatis Pl. S. Stephani Campoli.
S. Michaelis ad Vicum Pl. S. Appiani.
S. Mincatis Caſtaneoli Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Mincatis Coſerciani Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Mineatis ad Exineam Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Mineatis Montis Bonelli Plebatus S. Euſtathii Aconis.
SS. Mincatis & Romuli in Monte Crucis Pl. S. Andreae Dociae.
S. Mineatis in Monte Florentino Soburbana.
S. Mineatis Montis Lupi Pl. S. Hippolyti Vallis Peſae.
S. Mineatis Morgiani Pl. S. Lazari.
S. Mineatis Platiani Pl. S. Laurentii ad Burgum.
S. Mineatis Quinctuli Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Minearis Turlaſcii Pl. S. Gavini.
S. Mincaris Vrbanae Pl. S. Mariae Caelii Aulae.
S. Montana Pl. S. Hippolyti Vallis Peſae.

N

S. NIcolai Aquilonis Pl. S. Petri in Buxula.
S. Nicolai Arenae Pl. S. Ioannis Maioris.
SS. Nicolai & Crucis Bibiani Pl. S. Gavini.
S. Nicolai Caepollatici Pl. S. Ioannis Suganae.
S. Nicolai Calentiani Pl. S. Donati Calentiani.
S. Nicolai Culeedri Pl. S. Ioannis Burdiniani.
S. Nicolai Ferraliae Pl. S. Petri Valiiae.
S. Nicolai Laterae Pl. S. Ioannis in Praetorio.
S. Nicolai Minieti Plebatus S. Gavini.
S. Nicolai Montis Campolenſis Pl. S. Stephani Campi Paulli.
S. Nicolai Pilae Pl. S. Felicitatis ad Larcianum.
S. Nicolai Pilarciani Pl. S. Caſſiani in Palude.
S. Nicolai Pismiani Pl. S. Ioannis Suganae.
S. Nicolai Podii Alti Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclatii.
S. Nicolai Spuniulae Pl. S. Ioannis Praetorii.
S. Nicolai Sterſii Pl. S. Agnetis.
S. Nicolai Turricellae Pl. S. Stephani in Botena.
S. Nicolai Turris Pl. S. Vincentii Torris.
S. Nicolai Vici Pantianenſis Plebatus S. Laurentii Montis Faeſuli.
S. Nicolai Viculi Pl. S. Stephani Campoli.

P

S. PAncratii Plebes in Valle Peſae.
S. Patricli Tierli Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Pauli Carteani Pl. S. Mariae Filectulae.
S. Pauli Fluminis Pl. S. Petri in Buxula.
S. Pauli Macriani Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Pauli ad Muſſianum Pl. S. Alexandri.
S. Pauli Petroniani Pl. S. Hippolyti Vallis Peſae.
S. Pauli Tierrae Pl. S. Donati in Pocis.
S. Peregrini ad Sanctum Peregrinum Plebatus S. Ioannis Camaioris.
S. Petri Aulenae Pl. S. Donati in Pocis.
S. Petri in Buxula Plebes.
S. Petri Caregii Pl. S. Stephani in Pane.
S. Petri Caſaliae ſeu Petrae Sanctae Plebatus S. Caſſiani in Palude.
S. Petri Caſaliae Plebatus S. Mariae Carrariae.
S. Petri Cavaldioi Pl. S. Viti Suſiniani.
S. Petri ad Ceddam Pl. S. Agnetis.
S. Petri in Cellano Pl. S. Stephani Campoli.
S. Petri Cinniani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Petri Cirimani Pl. S. Gavini.
S. Petri Coloniolarum Pl. S. Euſtathii Aconis.
S. Petri Corellae Pl. S. Martini Corellae.
S. Petri Cornocli Pl. S. Stephani in Botena.
S. Petri Corticellae Pl. S. Laurentii Montis Faeſuli.
S. Petri Foſtiae Pl. S. Mariae Decumani.
S. Petri in Ieruſalem Pl. S. Mariae in Pinera.
S. Petri ad Imam Pl. S. Mariae Antillae.
S. Petri Inferioris, ſeu De Subtus, Plebatus S. Caeciliae ad Decimum.
S. Petri Lecoris Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Petri Legri Pl. S. Severi Legri.

S. Pe-

S. Petri Luci Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Petri Lufciani Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Petri Malmantilis. Vide, S. Petri in Silva.
S. Petri Mauriciani Pl. S. Mariae Antillae.
S. Petri Meconiani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Petri in Mercatu Plebes.
S. Petri Milliarii Pl. S. Gavini.
S. Petri ad Monticellos Suburbana.
S. Petri Monticuli Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Petri Montis Acciaiuoli Pl. S. Agathae.
S. Petri Montis Belli Pl. S. Lazari.
S. Petri Montis Boni Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Petri Montis Paldi Pl. S. Ioannis Soganae.
S. Petri Mulieris Malae Plebatus S. Mariae in Pineta.
S. Petri Mufceti Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Petri Naevii Aulae Pl. S. Hippolyti Vallis Pefae.
S. Petri in Palco Pl. S. Petri Ripularum.
S. Petri Paludis Pl. S. Caffiani Paludis.
S. Petri Papaiani Pl. S. Appiani.
S. Petri Pedemontis Pl. S. Ioannis Mifilci.
S. Petri Pergulati Pl. S. Pancratii.
S. Petri in Petlmone Plebes.
S. Petri Petroniani Pl. S. Appiani.
S. Petri Pimaioris, feu Pinus Maioris, Pl. S. Martini Scopeti, & Pl. S. Stephani in Botena.
S. Petri Pifangi, feu Pifanguli Pl. S. Hippolyti Caftri Florentini.
S. Petri ad Pontem Vifentionis Pl. S. Stephani Camporum.
S. Petri in Quaraclis Pl. S. Martini Brozzi.
S. Petri Quinctuli Pl. S. Ioannis Remuli.
S. Petri ad Riottoli Pl. S. Andreae Empuli.
S. Petri Ripae Pl. S. Pancratii.
S. Petri Ripularum Plebes.
S. Petri Salae Vulpis Pl. S. Pancratii.
S. Petri Santerni Pl. S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Petri ad Sevem Plebes.
S. Petri in Silva Pl. S. Hippolyti Vallis Pefae.
S. Petri Silvae Pl. S. Ioannis Exineae.
S. Petri Suliciani Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Petri Stratae Pl. S. Andreae Duciae.
S. Petri ad Sextam Pl. S. Laurentii Montis Faefuli.
S. Petri Superioris, feu de Supra, Plebatus S. Caeciliae Decimi.
S. Petri Sufinanae Pl. S. Ioannis Mifilci.
S. Petri Tufiani Pl. S. Lazari.
S. Petri Vadi Longi Pl. S. Petri Ripularum.
S. Petri Valliae Plebes.
S. Petri Vectiani Pl. S. Caffiani in Palude.
SS. Philippi & Iacobi Pontiani Pl. S. Appiani.
SS. Philippi & Iacobi de Stupplis Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Pontiani ad Patriniolem Pl. S. Andreae Empuli.
S. Profpeti Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Profperi Cammiani Pl. S. Ioannis Montis Rapuli.

Q

S. Quirici Capallae Pl. S. Stephani Camporum.
S. Quirici Collinae Pl. S. Pancratii.
SS. Quirici & Iulittae ad Lignaria Suburbana.
SS. Quirici & Luciae Montis Lupi Plebatus S. Hippolyti Vallis Pefae.
S. Quirici ad Mariniolas Pl. S. Alexandri.
S. Quirici ad Mortennanum Pl. S. Agnetis.
S. Quirici ad Olivetum Pl. S. Crifci.
S. Quirici Ruballae Pl. S. Mariae Antillae.
S. Quirici ad Sodera Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Quirici Veteris Pl. S. Ioannis in Sugana.
S. Quirici ad Vetulum Pl. S. Vincentii Torris.

R

S. Romani Pl. S. Petri in Mercatu.
S. Romuli Bivilliani Pl. S. Felicitatis Larciani
S. Romuli Bofli Pl. S. Mariae in Pineta.
S. Romuli Campeftris Pl. S. Crifci.
S. Romuli Colonatae Pl. S. Martini Sexti.
S. Romuli Licli Pl. S. Severi Legri.
S. Romuli Septimi Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Romuli Pilarciani Pl. S. Caffiani in Palude.
S. Romuli Timani Pl. S. Petri in Buxulo.
S. Romuli Villae Magnae Pl. S. Dominici Villae Magnae.
S. Rufini in Palude Pl. S. Andreae Empuli.
S. Rufiniani Montis Sancti Pl. S. Appiani.
S. Rufiniani Summariae Pl. S. Donati Calentiani.

S

S. Salvatoris Montis Caffioli Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Salvatoris Montis Ifoni Pl. S. Mariae Antillae.
S. Salvatoris Montis Maffi Pl. S. Mariae Antillae.
S. Salvatoris Vici Pl. S. Appiani.
S. Salvatoris Vntiniani Pl. S. Mariae Podii Bonitii.
S. Salvii Suburbana.
S. Sepulcri Suburbana. Vide, SS. Viti & Modefti.
S. Silveftri Barbarini Pl. S. Gavini.
S. Silveftri ad Pontem Argennae Pl. S. Donati in Pocia.
S. Silveftri Puliciani Plebatus S. Petri in Mercatu.

S. Silvestri Rusioiani Pl. S. Stephani io Pane.
SS. Simouis & Iudae Bibianae Pl. S. Ioannis Misilci.
SS Simonis & Iudae Montaneae Pl. S. Mariae Fanniae.
SS. Simonis & Iudae Roccae Pl. S. Mariae Fanniae.
S. Stephani Pl. S. Mariae Caelil Aulae.
S. Stephani Albaniani Pl, S, Ioannis io Jerusalem,
S. Stephani Barbarini Pl. S. Petri in Buxola.
S. Stephani Bifoniese Pl. S, Mariae in Pineta,
S. Stephani in Botena Plebes.
S. Stephani Calcinariae Pl. S, Ioannis Exineae,
S. Stephani Campoli Plebes.
S. Stephani Camporum Plebes.
S, Stephani in Cassiana Pl, S, Andreae Empoli,
S. Stephani Cornetulae Pl. S. Petri ad Sevem.
S. Stephani Fluminis Pl, S, Crisci, & Plehes.
S. Stephani Gabiolae Pl. S. Inannis in Sugana,
S. Srephani Greriani Pl. S. Ioannis Maioris.
S. Stephani in Linariis Fl. S. Appiani.
S. Stephani Lucioiani Pl. S. Pancratii.
S. Stephani Maetiani Pl. S. Michaelis Montis Cueuli,
S. Stephani Montis Acerariae Pl. S. Crisci.
S. Stephani Omniani Pl. S. Iuliani Septimi.
S. Stephani Paterni Pl. S. Perri Ripularum.
S. Stephani Palatioli Pl. S. Ioannis Misilei.
S. Stephani Parminiani Pl. S. Viti Sufiniaol.
S. Stephani Pinkulae Pl. S. Bostathii Aeonis,
S. Stephani Piseinae Pl. S. Martini Sexti.
S. Stephani Pitellae Pl. S. Andreae Duciae.
S. Stephani Praetorioli Pl. S. Caeciliae Decimi.
S. Stephani Putei Laticum Pl. S, Mariae in Pineta.
S. Stephani Rapetil Pl. S. Ioannis Camaioris.
S. Stephani Rezzani Pl. S. Gavini.
S. Stephani Ripularum Pl, S. Mariae Carrariae,
S. Stephani Seciani Pl. S, Mariae Carrariae,
S. Stephani Spicchielli Pl, S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Stephani Summariae Pl. S. Donati Calentiani.
S. Stephani Talcionis Pl. S. Agnetis, & Pl. S, Mariae Podii Bonitii.
S. Stephani Titiani Pl. S, Mariae Antillae.
S. Stephani Viei Laniae Pl. S, Mariae Decomani,
S. Stephani Vno Pane Plebes,

T

S. THomae Baroncelli Plebatus S. Petri Ripularum.
S. Thomae Certaldi Pl. S. Lazari.
S. Thomae Tiniani Pl. S. Petri in Buxula,

V

VIsitationis S. Mariae Tiarae, alias Casectae, Pl. S. Ioannis Misilei.
SS. Viti & Modesti Artomini Pl. S. Petri in Mercatu,
SS. Viti & Modesti Curtiani Pl. S. Pancratii.
SS. Viti & Modesti in Ierosalem Pl. S. Lazari.
SS. Viti & Modesti Luciani Pl, S. Ioannis Exineae.
SS. Viti & Modesti in Monticellis, seu de Sancto Sepulcro, seu ad Bellosguardum, Suburbana.
S. Viti Sophioiani Plebes.

Z

S. ZEnobii Paradisi Pl. S. Petri Ripularum.
S. Zenobii Casiniani Pl. S, Alexandri Iuguli.
S. Zenobii Petrae Mautae Pl. S. Ioannis Burdiniani,

INDEX GEOGRAPHICVS ECCLESIARVM DIOECESEOS FLORENTINAE.

A

ABbatiola cum Ec. S. Michaelis.
Accraria cum Ec. S. Margaritae.
Acerata cum Ec. S. Mariae.
Acone cum Plebe S. Eustathii.
Acone cum Ec. S. Mariae.
Acutiana, Vide, Auzana.
Ad Leones, vulgo Allioni, cum Ec. S. Michaelis.
Adimari cum Plebe S. Gavini, & Ec. Sancti Martini,
Acquor, vulgo Lecori, cum Ec. S. Blasii.
Aequor cum Ec. S. Michaelis.
Aequor cum Ec. S. Petri.
Aequor. Vide, Lecore.
S. Agathae Vicus cum Plebe S. Agathae.
Albanianum cum Ec. S. Mariae.
Albanianum cum Ec. S. Stephani.
Albuinum cum Ec. S. Mariae.
Allianum cum Ec. S. Donati.
Allianum cum Ec. S. Iacobi.
Alpiculus cum Ecclesia Anonyma.
Ampinana cum Ec. S. Michaelis.
Antilla cum Plebes S. Mariae.
Aquariacula cum Ec. S. Petri. Vide Quaracchi.
Aquilo cum Ec. S. Nicolai.
Arata cum Ec. S. Mariae.
Arena cum Ec. S. Georgii.
Arena cum Ec. S. Margaritae.
Argianum cum Ec. S. Mariae.
Argianum cum Ec. S. Michaelis.
Arrianum cum Ec. S. Martini.
Artominum cum Ec. S. Viti.
Arx Vetus, vulgo Arcetri, cum Ec. Sancti Leonardi.
Ascianclium cum Ec. S. Iacobi.
Ascianum seu Axianum cum Ec. S. Margaritae.
Avana, seu Avena, cum Ec. S. Iacobi.
Aulena cum Ec. S. Petri.
Auzana cum Ecclesia Anonyma.

B

BAlneolum cum Ec. S. Andreae.
Balneolum cum Ec. S. Mariae.
Balneolum cum Ec. S. Martini.
Balcianum cum Ec. S. Luciae.
Barbarinum Mucilli cum Ec. S. Silvestri.
Barbarinum Vallis Elsae cum Ec. S. Barptolemaei.
Barbarinum Vallis Elsae cum Ec. S. Stephani.
Barbarinum Vallis Elsae cum Ec. S. Mariae Magdalenae.
Barbianum cum Ec. S. Andreae.
Baroncellium cum Ec. S. Thomae.
Belforte cum Ec. S. Mariae.
Bellosguardum cum Ec. S. Viti.
Bentorsanicum cum Ec. S. Blasii.
Berianum cum Ec. S. Martini.
Bibiana cum Ec. SS. Simonis & Iudae.
Bibianum cum Ec. S. Nicolai & S. Crucis.
Bibianum cum Ec. S. Mariae.
Bibianum cum Ec. S. Martini.
Bibianum cum Ec. S. Mariae & S. Crucis.
Bibio cum Ec. S. Columbani.
Bibio cum Ec. S. Mariae.
Bibio cum Ec. S. Michaelis.
Bifonica cum Ec. S. Stephani.
Biniola cum Ec. S. Mariae.
Bivilianum cum Ec. S. Romuli.
Bonactia cum Ec. S. Antonini.
Bonum Solatium cum Ec. S. Barptolemaei, & Ec. S. Domnini.
Bopsi cum Ec. S. Romuli.
Botena cum Plebe S. Stephani.
Bothrum cum Ec. S. Luciae.
Bovecchium cum Ec. S. Laurentii.
Brachiatica cum Ec. S. Michaelis.
Brozzi cum Ec. S. Andreae.
Brozzi cum Ec. S. Domnini.
Brozzi cum Ec. S. Ioannis Baptistae.
Brozzi cum Plebe S. Martini.
Brucianense cum Ec. S. Mariae.
Bullianum cum Ec. S. Martini.
Burdinianum cum Plebe S. Ioannis.
Burgum cum Plebe S. Laurentii, & Ecclesia S. Andreae, & Ec. SS Domnini & Dionysii Areopagitae.
Burgum Vetus cum Ec. S. Mariae.
Burianum cum Ec. S. Martini.
Butinacium cum Ec. S. Andreae.
Buxula cum Plebe S. Petri.

C

CAbaiosa cum Ec. S. Barptolemaei.
Caballianum cum Ec. S. Blasii.
Caballina cum Ec. S. Iacobi.
Caburacium cum Ec. S. Mariae.
Cacciacane cum Ec. S. Ioannis, & Ec. Sancti Laurentii.
Caelii Aula cum Plebe S. Mariae.
Caepetum cum Ec. S. Iacobi.

Cae-

Caepollaticum cum Ec. S. Nicolai.
Cafagiolum cum Ec. SS. Cosmae & Damiani, & Ec. S. Iacobi.
Calcinaria cum Ec. S. Stephani.
Calentianum cum Plebe S. Donati.
Calentianum cum Ec. S. Michaelis.
Calentianum cum Ec. S. Nicolai.
Cammianum cum Ec. S. Prosperi.
Campanaria cum Ec. S. Michaelis.
Campestre cum Ec. S. Romuli.
Campi cum Ec. S. Iusti, & Ec. S. Luciae.
Campi cum Ec. S. Crisci.
Campi cum Ec. S. Martini.
Campi cum Ec. S. Laurentii.
Campi cum Ec. S. Margaritae.
Campi cum Ec. S. Mariae.
Campi cum Plebe S. Stephani.
Campianum cum Ec. S. Mariae, & Ec. Sancti Laurentii.
Campoli cum Ec. S. Gaudentii.
Campoli cum Plebe S. Stephani.
Campoli cum Ec. S. Mariae.
Campus Maior cum Plebe S. Ioannis.
Camusianum cum Ec. S. Andreae.
Candiculi cum Ec. S. Andreae.
Cannae cum Ec. S. Barptolemaei.
Cannetum cum Ec. S. Michaelis.
Capallae cum Ec. S. Quirici.
Caprolense cum Ec. S. Iusti.
Carbonaria cum Ec. S. Barptolemaei.
Cardetula cum Ec. S. Mariae.
Carlone cum Ec. S. Blasii.
Carminianum cum Ec. S. Mariae.
Carminianellum cum Ec. S. Barptolemaei.
Carcari cum Ec. S. Martini.
Carpinetum cum Ec. S. Mariae.
Carraria cum Plebe S. Mariae.
Carteanum cum Ec. S. Paulli.
Carza cum Ec. S. Michaelis.
Carza cum Ec. S. Mariae.
Casa Nova cum Ec. S. Michaelis.
Casa Romana cum Ec. SS. Luciae & Christinae.
Casa Rupta cum Ec. S. Margaritae.
Casa Vetus cum Ec. S. Mariae.
Casale cum Ec. S. Mariae.
Casalia cum Ec. S. Michaelis.
Casalia cum Ec. S. Mariae.
Casalia cum Ec. S. Petri.
Casalicum cum Ec. S. Luciae.
Casinianum cum Ec. S. Zenobii.
Cassiana cum Ec. S. Stephani.
Cassianum cum Ec. S. Luciae.
Cassianum cum Ec. S. Margaritae.
Cassium cum Ec. S. Mariae.
Castaneolum cum Ec. S. Andreae.
Castaneolum cum Ec. S. Luciae.
Castaneolum cum Ec. S. Mariae.
Castaneolum cum Ec. SS. Mineatis & Luciae.
Castellio cum Ec. S. Michaelis.
Castellum cum Ec. S. Michaelis.
Castellum Bonitii cum Ec. S. Laurentii.
Castellum Exineae cum Ec. S. Mariae.
Castellum Pulcii cum Ec. S. Iacobi.
Castellum Ripae cum Ec. S. Mariae.
Castracula cum Ec. S. Andreae.
Castrum cum Ec. S. Iacobi.
Castrum cum Ec. S. Martini.
Castrum Florentinum cum Plebe S. Hippolyti.
Castrum Florentinum cum Ec. S. Blasii.
Castrum Florentinum cum Ec. S. Christinae.
Castrum Montis Acuti cum Ec. S. Mariae.
Castrum Remuli cum Ec. S. Mariae.
Castrum Tierli cum Ec. S. Mariae.
Castrum Vetus cum Ec. S. Georgii.
Castrum Vetus cum Ec. S. Laurentii.
Casulae cum Ec. S. Christophori.
Catinianum cum Ec. S. Donati.
Cava Aldini cum Ec. S. Petri.
Cedda cum Ec. S. Donati.
Cedda cum Ec. S. Petri.
Cellae cum Ec. S. Domnini.
Cellanum cum Ec. S. Petri.
Cellulae cum Ec. S. Andreae.
Celaticum cum Ec. S. Mariani.
Centuria cum Ec. S. Barptolemaei.
Centuria cum Ec. S. Mariae.
Centuria cum Ec. S. Michaelis.
Cerlianum cum Ec. S. Andreae.
Cerretum Maius cum Ec. S. Andreae.
Cersinum cum Plebe S. Andreae.
Cersinum cum Ec. S. Mariae.
Cersinum Vetus cum Ec. S. Margaritae.
Certaldum cum Ec. S. Iacobi.
Certaldum cum Ec. S. Thomae.
Cervaria cum Ec. S. Mariae.
Cervariola cum Ec. S. Leonardi.
Cincianum cum Ec. S. Georgii.
Cinnianum cum Ec. S. Petri.
Cirinianum cum Ec. S. Petri.
Cispianum cum Ec. S. Martini.
Cisthium cum Ec. S. Donati.
Citornianum cum Ec. S. Martini.
Cofercianum cum Ec. S. Mariae.
Cofercianum cum Ec. S. Mineatis.
Cosfarum cum Ec. S. Martini.
Coldaria cum Ec. S. Iacobi.
Collina cum Ec. S. Donati.
Collina cum Ec. SS. Fabiani & Sebastiani.
Collina cum Ec. S. Laurentii.
Collina cum Ec. S. Leonardi.
Collina cum Ec. S. Luciae.
Collina cum Ec. S. Quirici.
Collis cum Ec. S. Andreae.
Collis cum Ec. S. Martini.
Collis Barucci cum Ecclesia Sanctae Mariae, & Ec. S. Laurentii.
Colonata cum Plebe S. Martini.
Colonata cum Ec. S. Romuli.
Coloniolae cum Ec. S. Brigidae.
Coloniolae cum Ec. S. Hilarii.
Coloniolae cum Ec. S. Petri.
Columbaria cum Ec. S. Hilarii.

Con-

Gretianum cum Ec. S. Stephani.
Greve cum Ec, S. Mariae, & Ec. S. Iusti.
Gricianum cum Ec. S. Iacubi, & Ec. S. Iusti.
Griciniauum cum Ec, S, Andreae.
Grinianum cum Ec. S. Mariae, & Ec. S. Martini & alia Ec. S, Mariae & Ec. S. Laurentii.
Gualdum cum Ec. S. Iusti.
Gvinizengum cum Ec. S. Martini,
Gyrone cum Ec. S, Iacobi.

H

HOspitale cum Ec. S. Luciae.
Hugo cum Ec. S. Mariae,

I

IMa Flumen cum Ec. S. Felicis, & Ecclesia S. Iusti, & Ec. S. Petri.
Inferius cum Ec. S. Petri.
Inter duas Marinas cum Ec. S. Mariae,
Iugulum cum Plebe S. Alexandri,

L

LAcus cum Ec. S. Martini, & Ec. S. Petri,
Lama cum Ec. S. Martini.
Lamulae cum Ec. S. Mariae.
Lancea Alberti cum Ec. S. Mariae.
Latera cum Ec. S, Mariae, & Ec. S. Nicolai,
Lecore cum Ec. S. Blasii, & Ec, S. Michaelis, & Ec. S. Petri.
Legri cum Plebe S. Severi, & Ec, S. Petri,
Lentianum cum Ec. S. Michaelis,
Leoncianum cum Ec. S. Donati.
Licchium cum Ec. S. Mariae,
Licia cum Ec. S. Mariae.
Licium cum Ec. S. Martini, & Ec. S. Rumuli,
Lifole cum Ec. S. Martini.
Lignaria cum Ec. S. Michaelis & Ec. SS. Quirici & Iulittae,
Lilianum cum Ec. S. Luciae,
Limes cum Ec, S. Mariae.
Linaria cum Ec. S. Mariae, & Ec. S. Stephani,
Linlanum cum Ec. S. Michaelis,
Livictianum cum Ec. S. Donati.
Luctiolae cum Ec. S, Barptolemaei,
Loculi cum Ec. S. Barptolemaei,
Lomena cum Ec. S. Michaelis.
Loncastrum cum Ec. S. Gaudentii,
Longaniam cum Ec, S. Hilarii,
Lucardum cum Plebe S. Lazari & Ec. Sancti Donati, & Plebe S. Pancratii, & Ec, S. Iusti, & Ec. S. Martini.
Lucianum cum Ec. S. Michaelis, & Ecclesia SS. Viti & Modesti, & Ec. S. Donati.
Lucilianum cum Ec. S. Michaelis.
Luciniauum cum Ec. S, Stephani.
Lucus cum Ec. S. Georgii, & Ec. S. Petri, & Ec. S. Martini, & Ec. S. Laurentii.
Luianum cum Ec. S. Andreae,
Luscianum cum Ec. S. Petri,
Lutum cum Ec. S. Mariae,

M

MAeonianum cum Ec. S. Hippolyti.
Maetianum cum Ec. S. Stephani, & Ecclesia S, Pauli, & Ec. S. Michaelis.
Maianum cum Ec. S. Martini.
Mallianum cum Ec, S. Iacobi, & Ec. S, Michaelis.
Malmantile cum Ec. S. Petri.
Manfrianum cum Ecclesia Anonyma.
Mangona cum Ec. S. Barptolemaei, & Eccl. S, Margaritae.
Mansio cum Ec. S. Ioannis.
Mantianum cum Ec. S. Martini.
Mantmanum cum Ec. S. Mariae.
Manrinium cum Ec S. Andreae.
Marcialla cum Ec. S. Mariae.
Marciola cum Ec. S. Mariae.
Marcorianum cum Ec. S. Mariae.
Marina cum Ec. S. Hilarii.
Marinae cum Ec. S. Mariae.
Mariniolae cum Ec. S. Mariae & Eccl. Sancti Quirici.
Marlianum cum Ec. S. Laurentii.
Martianella cum Ec. S. Laurentii.
Martiniana cum Ec. S. Barptulemaei.
Marturi cum Plebe S. Mariae, & Ec. S. Crucis,
Massa Pagani cum Ec. S. Luciae.
Meconnianum cum Ec. S. Petri.
Meczalla cum Ec. S. Benedicti.
Meletum cum Ecclesia Anonyma.
Mensula cum Ec. S. Mariae.
Mercatus cum Plebe S. Petri.
Merata cum Ec. S. Christinae,
Milliare cum Ec. S. Petri,
Minietum cum Ec. S. Nicolai.
Mirabellum cum Ec. S. Barptolemaei, & Ec. S. Michaelis,
Miscianum cum Ec. S. Donati.
Misilcum cum Plebe S. Ioannis, & Ecclesia S. Cassiani.
Misileum. Vide Misilcum.
Moitdianum eum Ec. S Barptolemaei.
Mons cum Ec. S. Michaelis, & Ec. S. Barptolemaei.
Mons Accianicus cum Ec. S. Petri.
Mons Acerariae cum Ec. S, Michaelis, & Ec. S. Stephani.
Mons Aceratae cum Ec. S. Mariae.
Mons Acutus cum Ec, S. Mariae. & Eccl. SS. Iacobi & Mineatis, & Ec. S. Barptolemaei.
Mons Albiui cum Ecclesia Sancti Georgii, & Ec-

Ecclesia S. Michaelis.
Mons Altus cum Ec. SS. Barptolemaei & Mineatis,
Mons Azzi com Ec. S. Barptolemaei,
Mons Belli com Ec. S. Petri.
Mons Bonelli cum Ec. S. Mariae, & Ecclesia S. Mineatis.
Mons Boni cum Ec. S. Petri.
Mons Buiani cum Ec. S. Mariae.
Mons Calvi cum Ec. S. Mariae.
Mons Campolensis cum Ec. S. Nicolai.
Mons Carelli cum Ec. S. Michaelis.
Mons Carosus cum Ec. S. Clementis.
Mons Caffioli cum Ec. S. Michaelis, & Ec. S. Salvatoris.
Mons Corbuli cum Ec. S. Michaelis.
Mons Cuculi cum Plebe S. Michaelis, & Ec. S. Mariae Magdalense.
Mons Faesuli cum Plebe S. Laorentii.
Mons Falci cum Ec. SS. Fabiani & Sebastiani.
Mons Firidolfi cum Ec. S. Christinae.
Mons Florae cum Ec. S. Mariae.
Mons Florentinos cum Ec. S. Mineatis.
Mons Flosculi cum Ec. S. Mariae, & Ec. S. Hippolyti.
Mons Gusonis cum Ec. S. Laurentii.
Mons Hogonis cum Ec. S. Martini.
Mons Iovii com Ec. S. Andreae.
Mons Isoni cum Ec. S. Laurentii, & Ecclesia S. Salvatoris.
Mons Lupi cum Ec. S. Ioannis Evangelistae, & Ec. S. Mineatis.
Mons Maceratae cum Ec. S. Mariae.
Mons Maior cum Ec. S. Mariae.
Mons Maffi cum Ec. S. Salvatoris.
Mons Paldi cum Ec. S. Petri.
Mons Poli cum Ec. S. Laurentii.
Mons Rapuli cum Plebe S. Ioannis Evangelistae, & Ec. S. Laurentii.
Mons Ravuli cum Ec. S. Andreae.
Mons Regis cum Ec. S. Miniatis.
Mons Sanctus cum Ec. S. Rufiniani.
Mons Saxi cum Ec. S. Iosti.
Mons Sipertuli cum Ec. S. Andreae.
Mons Tifcui cum Ec. S. Margaritae.
Mons Tripaldi cum Ec. S. Michaelis.
Montale cum Ec. S. Iacobi.
Montanea com Ec. SS. Simonis & Iudae.
Montes cum Ec. S. Martini.
Monticelli com Ec. S. Petri, & Ec. SS. Viti & Modesti.
Monticulus cum Ec. S. Donati, & Ec. S. Petri.
Morellom cum Ec. S. Mariae.
Morgianum cum Ec. S. Mineatis, & Ecclesia S. Andreae.
Mortennanum cum Ec. S. Quirici.
Mortianum cum Ec. S. Michaelis.
Mozanellum cum Ec. S. Laurentii.
Mucciana cum Ec. S. Iacobi.
Mucianum cum Ec. S. Agathae.
Mulier Mala cum Ec. S. Petri.
Musectum cum Ec. S. Petri.
Mussianum cum Ec. S. Andreae, & Ec. Sancti Pauli.

N

Naevianum cum Ec. S. Michaelis, & Ec. S. Frigidiani.
Naevii Aula cum Ec. S. Petri.
Nebiola. Vide, Naevii Aula.
Nictianum cum Ec. S. Michaelis.
Novella cum Ec. S. Mariae.
Novolae cum Ec. S. Christophori, & Ec. S. Andreae, & Ec. S. Mariae.

O

OLena. Vide, Aulena.
Olivetum cum Ec. SS. Martini & Luciae, & Ec. S. Quirici.
Omniaoum cum Ec. S. Stephani.

P

PAlatiolom cum Ec. S. Stephani, & Ec. S. Barptolemaei.
Palcum cum Ec. S. Petri.
Palearicium cum Ec. S. Martini.
Pallectiana cum Ec. S. Michaelis.
Palma cum Ec. S. Martini.
Palus com Ec. S. Rufini, & Plebe S. Cassiani, & Ec. S. Petri, & Ec. S. Mariae, & Ec. S. Michaelis, & Ec. S. Romoli.
Panculae cum Ec. S. Christinae.
Paniana Canina cum Ec. S. Christinae.
Paoiana Mina cum Ec. S. Mariae.
Panicalia cum Ec. S. Barptolemaei.
Papaianum cum Ec. S. Petri.
Papianum cum Ec. S. Petri, & Ec. S. Andreae, & Ec. S. Michaelis.
Papinianum Superius com Ec. S. Luciae.
Paradisoa cum Ec. S. Marcellini, & Ecclesia S. Zenobii.
Paratinola cum Ec. S. Salvii.
Parminiaoum cum Ec. S. Stephani.
Partina cum Ec. S. Martini.
Paternum cum Ec. S. Donati, & Ec. S. Stephani, & Ec. S. Mariae.
Patrimiolum cum Ec. S. Donati.
Pellium cum Ec. S. Laurentii.
Pereussina cum Ec. S. Andreae.
Perimone cum Plebe S. Petri, & Ec. S. Georgii.
Pergulatum cum Ec. S. Petri.
Pes Montis cum Ec. S. Petri, & Ec. S. Christinae, & cum Plebe S. Reparatae.
Petiatulae cum Ec. S. Laurentii.
Pesa cum Ec. S. Gaudentii.
Petra Azzi cum Ec. S. Mariae.

Pe-

Petra Maura cum Ec. S. Zenobii.
Petrone cum Ec. S. Barptolemaei.
Petronianum cum Ec. S. Iusti, & Ec. S. Pauli, & Ec. S. Petri.
Pila cum Ec. S. Nicolai.
Pilarcianum cum Ec. S. Nicolai.
Pilae cum Ec. S. Laurentii.
Pimonte. Vide, Pes Montis.
Pimaior cum Ec. S. Petri.
Pinatum cum Ec. S. Martini.
Pineta cum Ec. S. Mariae, & Plebe S. Mariae, & Ec. S. Georgii.
Pinitula cum Ec. S. Stephani.
Pinium Montis cum Ec. S. Laurentii.
Pinus cum Ec. S. Barptolemaei.
Pisangum cum Ec. S. Petri.
Piscina cum Ec. S. Stephani.
Pisinianum cum Ec. S. Nicolai.
Pitella cum Ec. S. Stephani.
Pitillaulum cum Ec. S. Hilarii.
Placentina cum Ec. SS. Gervasii & Protasii.
Planectiolae cum Ec. S. Iacobi.
Planum cum Ec. S. Martini.
Planum Camporum cum Ec. S. Laurentii.
Planum Pulianum cum Ec. S. Eugenii.
Planum Ripulis cum Ec. S. Mariae Magdalenae.
Platianum cum Ec. SS. Iacobi & Philippi, & Ec. S. Mineatis.
Plebes Vetus cum Ec. S. Luciae.
Poci cum Plebe S. Donati. Vide, Podium.
Podium cum Plebe S. Donati, & Ec. S. Ioannis.
Podium Altum cum Ec. S. Nicolai.
Podium Bonitii cum Plebe S. Agnetis, & Plebe S. Mariae
Polcantum cum Ec. S. Donati.
Pons Argennae cum Ec. S. Silvestri.
Pons Bisentii cum Ec. S. Petri.
Pons Grevis cum Ec. S. Laurentii.
Pons Ormae cum Ec. S. Martini, & Ecclesia S. Michaelis.
Pons Praetorii cum Ec. S. Iacobi.
Pons Sevis cum Ec. S. Michaelis.
Pons Vlmi cum Ec. S. Mariae.
Pontanicum cum Ec. S. Mariae.
Pontianum cum Ec. S. Michaelis.
Potholaticum cum Ec. S. Stephani.
Praetoriolum cum Ec. S. Stephani, & Ec. S. Blasii.
Praeturium cum Ec. S. Iusti, & Ec. S. Mariae & Ec. S. Martini, & Ecclesia Sancti Geminiani.
Pratinio cum Ec. S. Pontiani.
Pratum cum Ec. S. Martini.
Pugna cum Ec. S. Mariae.
Pulica cum Ec. S. Gaudentii, & Ecclesia S. Mariae.
Pulicianum cum Ec. S. Silvestri, & Ecclesia S. Andreae.
Pulverosa cum Ec. S. Iacobi.
Pupianum cum Ec. S. Blasii, & Ec. S. Mineatis.
Puteus Laticum cum Ec. S. Stephani.
Pyretula cum Ec. S. Mariae Magdalenae, & Ec. S. Mariae.
Pyxis cum Plebe S. Petri.

Q

Qvaraclae cum Ec. S. Petri.
Quarata cum Ec. SS. Barptolemaei & Michaelis.
Quaratula cum Ec. S. Michaelis.
Quartum cum Ec. S. Mariae.
Quercetum cum Ec. S. Iacobi, & Ec. S. Mariae.
Quercula cum Ec. S. Mariae.
Quinctulum cum Ec. S. Petri, & Ec. S. Mineatis.
Quinctum cum Ec. S. Mariae.

R

Rabia Canina cum Ec. S. Michaelis.
Rapetium cum Ec. S. Stephani.
Raforium cum Ec. S. Martini.
Remulucium cum Ec. S. Mariae.
Remulum cum Plebe S. Ioannis, & Ecclesia S. Mariae.
Retianum cum Ec. S. Stephani.
Rifredi. Vide, Rivus Fredi.
Rinialla cum Ec. S. Mariae.
Riottoli. Vide, Rivus Oculi.
Ripa cum Ec. S. Petri.
Ripa ad Empulum cum Ec. S. Laurentii, & Ec. S. Luciae, & Ec. S. Mariae.
Ripa Cottia cum Ec. S. Martini.
Ripulae cum Plebe S. Petri, & Ec. S. Barptolemaei.
Ripulae Episcopi cum Ec. S. Barptolemaei.
Ripulae ad Bisentium cum Ec. S. Stephani.
Rivus Caesaris cum Ec. S. Mariae.
Rivus Cavus cum Ec. S. Iusti.
Rivus Cornicularius cum Plebe S. Ioannis.
Rivus Curtisianus cum Plebe S. Gervasii.
Rivus Fredi cum Ec. S. Mariae.
Rivus Oculi cum Ec. S. Petri.
Rocca cum Ec. S. Michaelis.
Ronta cum Ec. S. Michaelis.
Rusa vel Rosea cum Ec. S. Laurentii.
Rosslena cum Ec. S. Mariae.
Ruballa cum Ec. S. Gaudentii, & Ecclesia S. Georgii, & Ec. S. Quirici.
Rubetianum cum Ec. S. Andreae, & Ecclesia S. Michaelis.
Rufianum cum Ec. S. Andreae.
Rufinianum cum Ec. S. Silvestri.

Sabi-

S

Sabinianum cum Ec. S. Andreae.
Sala Brochi cum Ec. S. Luciae.
Sala cum Ec. S. Barptolemaei.
Saleculum cum Ec. S. Aegidii & Ec. S. Martini.
Salivulpes cum Ec. S. Christinae, & Ecclesia S. Petri.
Sambuca cum Ec. S. Iacobi.
Sancta Montana cum Ec. S. Mariae.
Sanctermum cum Ec. S. Petri.
Sanctus Novus cum Ec. S. Crucis.
Sanctus Peregrinus cum Ec. S. Peregrini.
Sanctum Sepulcrum cum Ec. S. Viti.
Saxaria cum Ec. S. Barptolemaei.
Scandices cum Ec. S. Martini.
Scandalone cum Ec SS. Antonii & Onuphrii.
Scarabone cum Ec. S. Iusti.
Scarparia cum Ec. SS. Iacobi & Philippi, & Ec. S. Barnabae.
Scopetum cum Ec. S. Donati, & Plebe Sancti Martini.
Secianum cum Ec. S. Stephani.
Sempronianum cum Ec. S. Andreae.
Sennum cum Ec. S. Ioannis.
Sextum cum Plebe S. Martini, & Ec. S. Laurentii.
Septimellum cum Ec. S. Luciae.
Septimianum cum Ec. S. Mariae.
Septimum cum Plebe S. Iuliani, & Ecclesia S. Columbani, & Ec. S. Hilarii & Ecclesia S. Laurentii, & Ec. S. Romuli.
Serpiollae cum Ec. S. Laurentii.
Seve cum Pl be S. Petri, & Ec. S. Iacobi.
Siecae cum Ec. S Ioannis, & Ec. S. Martini & Ec. S. Alexandri.
Sicillae cum Ec. S. Mineatis.
Silva Domica cum Ec. S. Barptolemaei.
Silva cum Ec. S. Petri.
Silvae cum Ec. S. Petri.
Sinianum cum Ec. S. Iusti & Ec. S. Clementis, & Ec. S. Alexandri.
Sodera cum Ec. S. Quirici.
Solicianum cum Ec. S. Petri.
Solum cum Ec. S. Mariae.
Sophianum cum Ec. S. Mariae.
Sperianum cum Ec. S. Michaelis.
Spicchiellum cum Ec. S. Stephani.
Spuniola cum Ec. S. Mariae, & Ec. S. Nicolai.
Stipulae. Vide, Stupli.
Starnianum cum Ec. S. Mariae.
Stillianum cum Ec. S. Iacobi.
Strata cum Ec. S. Michaelis, & Ec. S. Petri, & Ec. S. Christophori, & Ec. S. Martini.
Stroctiavulpes cum Ec. S. Martini.
Stupli cum Ec. S. Iusti, & Ec. S. Luciae, & Ec. SS. Philippi & Iacobi.
Sufinianum cum Plebe S. Viti.
Sugana cum Plebe S. Ioannis.
Summaria cum Ec. S. Michaelis, & Ecclesia S. Rufiniani, & Ec. S. Stephani, & Ec. S. Mariae.
Summus Fons cum Ec. S. Michaelis.
Sufinana cum Ec. S. Petri.

T

Talcione cum Ec. S. Mariae.
Talcione cum Ec. S. Stephani.
Taleaferrum cum Ec. S. Andreae.
Tegularia cum Ec. S. Michaelis.
Terentianum cum Ec. S. Martini.
Tertianum cum Ec. S. Luciae.
Tertietum cum Ec. S. Donati.
Tiara cum Ec. Visitationis B. Mariae.
Tierli cum Ec. S. Margaritae, & Ec. S. Mariae, & Ec. S. Martini, & Ec. S. Patricii.
Tierta cum Ec. S. Pauli.
Timinianum cum Ec. S. Martini.
Tinianum cum Ec. S. Romuli, & Ecclesia S. Thomae.
Titianum cum Ec. S. Stephani.
Trecenta cum Ec. S. Iacobi.
Trifanctium cum Ec. S. Barptolemaei.
Trivallis cum Ec. S. Barptolemaei, & Ec. S. Mariae, & Ec. S. Michaelis.
Tugianum cum Ec. S. Petri.
Turlascium cum Ec. S. Mineatis.
Turres cum Ec. S. Donati.
Turricella cum Ec. S. Mariae, & Ec. S. Nicolai.
Turris cum Ec. S. Donati, & Ec. S. Laurentii, & Ec. S. Michaelis, & Ec. S. Margaritae, & Ec. S. Mariae, & Plebe S. Vincentii, & Ec. S. Martini, & Ec. S. Nicolai.
Tutum cum Ec. S. Barptolemaei.

V

Valianum cum Ec. S. Andreae.
Valles cum Ec. S. Barptolemaei.
Vallis cum Pleb. S. Petri.
Valliculum cum Ec. S. Michaelis.
Vallis cum Ec. SS. Hippolyti & Cassiani.
Vallis Boctae cum Ec. S. Donati, & Ecclesia S. Frigidiani.
Vallis Cava cum Plebe S. Crisci, Ec. Sanctae Margaritae seu Martini, & Ecclesia S. Mariae.
Vallis Elsae cum Plebe S. Appiani, & Plebe S. Hippolyti
Vallis Pesae cum Plebe S. Hippolyti, & Plebe S. Pancratii.
Vectianum cum Ec. S. Andreae, & Ec. Sancti Petri, & Ec. S. Mariae, & Ec. S. Laurentii.

SVPPLEMENTVM.

Superius *pag.* 1531. *ubi legitur:* S. Iosti Campolensis Gricíniani &c. *legatur:* S. Iusti Caprolensis Griciani Plebatus S. Hippolyti Castri Florentini.

C A-

CATALOGVS MONASTERIORVM VRBIS ET DIOECESEOS FLORENTINAE.

CATALOGVS MONASTERIORVM VRBANORVM QVAE VEL EXSISTVNT, VEL ALIQVANDO EXSTITERVNT, QVORVMQ. NOTITIA AD ME PERVENIT.

A

S. Aegidii, Fratrum de Poenitentia, seu de Saccis, Ordinis S. Augustini, in Via cognomine.

S. Agathae, Sanctimonialium in Via Sancti Galli, Ordinis S. Benedicti.

S. Ambrosii, Sanctimonialium in Petra Plana, Ordinis S. Benedicti,

Ancillarum SS. Trinitatis in Via Amoria, vulgo Montalvarum. Vide, S. Incarnationis.

SS. Angelorum, Sanctimonialium in Suburbio S. Frigidiani, nunc in Pinti. Vide S. Mariae Angelorum.

SS. Angelorum, Sanctimonialium in Via Laura. Vide, S. Mariae Angelorum.

SS. Angelorum, Monachorum Camaldulensium in Cafagiolo. Vide, S. Mariae Angelorum.

S. Andreae in Foro Veteri, seu ad Arcum, olim Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Andreae de Bibiena, idem ac S. Agathae.

S. Annae a Verzaria, super Pratum, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Annae in Fuligno, seu Via Faventiae, Sanctimonialium.

Annalenae Sanctimonialium in Suburbio S. Petri Cattuarii, Ordinis S. Dominici. Vide S. Vincentii.

S. Antonii ad Arcem Inferiorem, Clericorum Regularium Viennensium.

S. Apolloniae in Via Sancti Galli, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

SS. Augustini & Christinae in Clivo, seu Podio, S. Georgii, Eremitarum S. Augustini Excalceatorum.

S. Bernardi Abbatia Hospitium Monachorum Cistereiensium in Cafagiolo.

B

S. Barnabae, olim Canonicorum S. Augustini, deinde Fratrum Carmelitarum ab Observantia, nunc Sanctimonialium eiusdem Ordinis, in Via Guelfa, seu Aquae.

SS. Barptolemaei & Martini ad Munionem, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti. Vide, S. Martini.

S. Basilii, Monachorum Armeniorum in Via S. Galli.

C

Capituli. Vide S. Elisabethae.

Capituli in Valle Funda. Vide S. Catharinae.

S. Caroli ad Angulum Cuculiae, seu in Via Clara, seu in Via S. Augustini, Clericorum Regularium S. Paulli, seu Barnabitarum.

S. Catharinae ad Munionem, seu in Via Rotarum, Sanctimonialium primum, deinde Fratrum Minorum, & tamdem Humiliatorum.

S. Catharinae a Cippo, Puellarum.

S. Catharinae Senensis in Cafagio, seu Via Nova, aut Lata, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

S. Catharinae in Valle Funda, Sanctimonialium. Idem ac S. Vincentii.

S. Clarae in Via cognomine, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae. Vide S. Ioannis Evangelistae.

Clariti. Vide S. Mariae Reginae Coeli.

S. Clementis in Via Sancti Galli, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini.

Conceptionis S. Mariae in Via Scalae, Sanctimonialium Ordinis Equestris S. Stephani.

S. Crucis, Fratrum Minorum Conventualium, ad Templum, seu in Campo Martio.

S. Crucis, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici, in Via Crucettae.

D

Derelictarum in Via Amygdali.

S. Dominici in Cafagio, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

E

S. Elisabethae in Via Clara, Mulierum resipiscentium Gyneceum.

S. Eli-

S. Elisabethae in Capitulo, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae in Via Malecontentorum.

F

S. Felicis in Platea, Monachorum olim Camaldulensium, nunc Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

S. Felicitatis in Platea, seu ad Caput Pontis, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Florentii, Presbyterorum Oratorii S. Philippi Nerii.

Forestani & Dominae Purpurae, Sanctimonialium Poenitentiae Ordinis Fratrum S. Galli.

S. Francisci in Via Macciorum, seu Templi, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae.

S. Francisci a Paula, Mantellatarum in Burgo Allegriorum.

Fratellarum in Pinti.

Fratrum de Poenitentia.

S. Frigidiani in Burgo cognomine, Sanctimonialium Ordinis Canonicorum S. Augustini.

S. Francisci Salesii, vulgo *Il Conventino*, in Paroecia S. Mariae Verzariae iuxta moenia Urbis, Sanctimonialium.

G

SS. Georgii & Mamiliani, Fratrum olim Praedicatorum ab Observantia, dein Monachorum Silvestrinorum, postea Monachorum Vallumbrosanorum, & in praesens Sanctimonialium Vallumbrosanarum, adsumto contitulari Spiritu Sancto. In Podio Sancti Georgii exstat.

S. Gerardi in Via S. Galli, Sanctimonialium antiquitus.

S. Gregorii in Platea Mozziorum, Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis.

H

S. Hieronymi in Podio S. Georgii, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae.

S. Hieronymi in Via Pauperinarum, Sanctimonialium Ordinis Iesuatorum.

I

S. Iacobi Inter Foveas, Fratrum Eremitarum S. Augustini ab Observantia.

S. Iacobi inter Vineas, seu in Campo Corbulini, Sanctimonialium antiquitus.

S. Iacobi in Via Gibellina, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae.

S. Iacobi super Arnum, Presbyterorum Missionibus se exercentium; olim vero Canonicorum S. Salvatoris, quum antea Amadeorum fuisset.

S. Iacobi Purcellanae in Via Scalae, Sanctimonialium Stabilitarum, seu Iesu Boni Pastoris, Ordinis S. Augustini.

S. Iacobi a Ripulis, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

SS. Iesu, Mariae, & Iosephi, Sanctimonialium Capuccinarum, in Via Malecontentorum.

Iesu Boni Pastoris in Via Scalae, Sanctimonialium Stabilitarum. Vide S. Iacobi Porcellanae.

S. Incarnationis in Via Amoris, Sanctimonialium Ancillarum SS. Trinitatis, vulgo Montalvarum.

S. Ioannis Baptistae de Freris, prope Portam S. Petri Cattuarii, primum Sanctimonialium Ordinis S. Ioannis Ierosolymitani, deinde Fratrum Iesuatorum.

S. Ioannis Evangelistae Bibiottorum in Via Clara, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini primum, ac deinde Ordinis S. Clarae.

S. Ioannis Baptistae in Burgo S. Frigidiani, Fratrum Xenodochorum S. Ioannis Ierosolymitani.

S. Ioannis Baptistae in Via S. Galli, ubi Sanctimoniales, quae antea in Monasterio Sancti Ioannis de Freris manebant, morantur. Vide, S. Petri de Murrone.

S. Ioannis Baptistae Gyneceum in Pinti, ubi Parthenon S. Iosephi erat.

S. Ioannis Evangelistae, Clericorum Regularium Societatis Iesu in Via Spathariorum, seu Martelliorum.

S. Ioannis Laterani Eremitae, vulgo Sanducciae. Vide, S. Silvestri.

SS. Iosephi & Mariae in Pinti, Sanctimonialium.

SS. Iosephi & Mariae super Pratum, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini.

S. Iosephi & S. Frigidiani, Sanctimonialium Ordinis Canonicorum S. Augustini. Vide S. Frigidiani.

S. Iosephi Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula in Via Malecontentorum.

S. Iuliani in Via Faventiae, seu Fuligni, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

S. Iusti. Ita vocatum fuit Monasterium Sancti Ioannis de Freris, quum in illud Iesuati ex Monasterio Suburbano S. Iusti translati fuere.

L

S. Lucae in Via S. Galli, Sanctimonialium olim Ordinis S. Augustini, nunc Puellarum de Cippo.

S. Luciae ad Crucem de Via, seu super Viam, in Via S. Galli, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

S. Lu-

S. Luciae Omnium Sanctorum, seu Super Pratum, olim Canonicorum S. Salvatoris.

M

MAlemaritatae, seu S. Mariae Magdalenae, in Via Scalae.
S. Marci, Fratrum Praedicatorum ab Observantia, antea Monachorum Silvestrinorum, in Cafagio.
S. Margaritae in Cafagiolo Sanctimonialium Eremitarum.
S. Mariae Monachorum Casinensium Ordinis S. Benedicti.
S. Mariae Angelorum in Cafagiolo, Monachorum Camaldulensium.
S. Mariae Angelorum in Suburbio S. Frigidiani, Sanctimonialium Ordinis S. Mariae a Monte Carmelo.
S. Mariae Angelorum in Pinti, Sanctimonialium Ordinis S. Mariae a Monte Carmelo, quum antea S. Mariae Magdalenae diceretur, & mulierum resipiscentium esset, post quas Monachi Cistercienses hoc Monasterium habuere.
S. Mariae Angelorum in Via Laura, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.
S. Mariae ad Nives, in Via S. Galli, Sanctimonialium Excalceatarum Ordinis Pulsanensis.
S. Mariae Adnunciatae in Via Gibellina, Sanctimonialium, vulgo Muratarum, Ordinis S. Benedicti.
S. Mariae Adnunciatae, vel de Adnunciatis, in Via S. Galli, Sanctimonialium.
S. Mariae Adnunciatae in Via Lupicae, Sanctimonialium Ordinis Carmelitici.
S. Mariae Adnunciatae in Cafagio, Fratrum Servorum Mariae.
S. Mariae Intemeratae. Vide S. Mariae ad Nives.
S. Mariae in Monte Lauro, seu in Candiculis, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini, in Pinti.
S. Mariae Humilitatis in Suburbio Omnium Sanctorum, Fratrum Hospitalariorum S. Ioannis de Deo.
S. Mariae Carmelitarum, Fratrum huius Ordinis, ultra Arnum.
S. Mariae Reginae Caeli in Via S. Galli, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini.
S. Mariae Maioris, Fratrum Carmelitarum ab Observantia, in Via Cerretanorum.
S. Mariae Matris, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti, in Via Faventiae.
S. Mariae Montis Domini, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae, in Via Maleeontentorum.
S. Mariae Monticellorum, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae, in Via Malecontentorum.
SS. Mariae & Nicolai de Cippo, Gyneceum.
S. Mariae Novellae, Fratrum Praedicatorum Ordinis S. Dominici.
S. Mariae Pacis, Sanctimonialium, in Via S. Galli.
S. Mariae de Populo ad S. Petrum Cattuarium.
S. Mariae in Prato, Sanctimonialium, confundendum cum insequenti.
SS. Mariae & Iosephi super Pratum Sanctimonialium. Vide S. Iosephi.
S. Mariae Ricciorum, Clericorum Regularium Scholarum Piarum.
S. Mariae Scalae Fratrum quorumdam.
S. Mariae super Crucem de Via, Sanctimonialium.
S. Mariae de Visitatione, Sanctimonialium, vulgo *Le Poverine*. Vide S. Hieronymi.
S. Mariae Querceti in Via S. Galli, Sanctimonialium Ordinis Camaldulensis.
S. Mariae Templi.
S. Mariae Virginum.
S. Mariae Vrbanae, Sanctimonialium.
S. Mariae Magdalenae Malenuptarum in Via Scalae, Vide, Malemaritatae.
S. Mariae Magdalenae in Pinti, mulierum resipiscentium primum, deinde Monachorum Cisterciensium Septimi, tandem Sanctimonialium S. Mariae Angelorum Burgi S. Frigidiani, Carmelitarum. Vide S. Mariae Angelorum.
S. Mariae Magdalenae in Suburbio S. Frigidiani, Monachorum Cisterciensium, ubi olim Parthenon S. Mariae Angelorum fuit. Vide praecedentem Paragraphum.
S. Mariae Magdalenae in Via S. Galli, mulierum resipiscentium, Ordinis S. Petri de Murrone.
S. Mariae Magdalenae in Cafagiolo.
S. Matthaei, Sanctimonialium. Vide S. Nicolai.
S. Michaelis Vicedominorum, Monachorum Coelestinorum S. Petri de Murrone.
S. Michaelis Bertheldae, Clericorum Regularium Theatinorum S. Caietani.
S. Michaelis ad Crucem de Via, Gynecèum. Vide S. Mariae Reginae Coeli: idem enim est.
S. Miniatis de Cippo, Sanctimonialium Ordinis Montis Oliveti, in Via S. Galli.
S. Monicae, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini in Via Cloacae, vulgo *Fogna*.
Monasterium, ubi nunc Schola S. Petri Maioris est.

N

S. NIcolai in Cafagio, seu Via Cucumeria, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae, quae antea morabantur, ubi nunc est Nosocomium S. Nicolai, vulgo S. Matthaei, a Lemmo Balduccio conditum.

O

OMnium Sanctorum, Monachorum Humiliatorum primum, deinde Fratrum Minorum ab Observantia, in Suburbio cognomine.
S. Onuphrii in Fuligno, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae.
S. Onuphrii Capuccinarum. Vide, SS. Iesu, Mariae, & Iosephi.

P

S. PAncratii, Monachorum Vallumbrosanorum, in Via Spathae.
S. Paulli, Carmelitarum Excalceatorum, in Via Caryophylli, vulgo *Garofano*.
S. Petri Maioris, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti, in Suburbio cognomine seu Albitiorum.
S. Petri Martyris, Sanctimonialium, quae sunt eaedem ac S. Felicis in Platea, licet olim proprium Asceterium haberent.
S. Petri de Murrone in Via S. Galli, primum Monachorum Coelestinorum, postea Sanctimonialium S. Ioannis de Freris. Vide S. Ioannis Baptistae de Freris.
S. Petri Cattuarii, Canonicorum S. Salvatoris aliquamdiu, in Suburbio cognomine.

R

S. RAphaelis Archangeli in Burgo S. Frigidiani, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae.
Reclusarum Sanctimonialium in Camalduli.

S

S. SAlvatoris Camalduli, Monachorum Camaldulensium, deinde Sanctimonialium Sancti Ioannis de Freris, tamdem corrigendarum & mendicantium puellarum Gyneceum.
S. Salvatoris in Pinti, Clericorum Rrgularium Societatis Iesu, Domus, ut vocant, Professa.
S. Salvatoris in Suburbio Omnium Sanctorum. Est idem ac Monasterium Omnium Sanctorum.
S. Salvatoris in Via Sancti Galli. Est idem ac Monasterium S. Mariae Reginae Caeli.
S. Salvatoris de Ghiatto, Sanctimonialium. Puto idem esse ac S. Salvatoris Camalduli, ubi aliae quaedam Sanctimoniales manserint, antequam in illud Sanctimoniales S. Ioannis migrarent.
S. Silvestri in Pinti, Sanctimonialium Ordinis S. Silvestri.
S. Silvestri in Via S. Galli, Sanctimonialium, vulgo, Sanctuciarum.
S. Spiritus, Eremitarum Augustinianorum, in loco dicto Casilinis.
S. Spiritus in Podio S. Georgii, Sanctimonialium. Est idem ac SS. Georgii & Maniliani.
S. Spiritus in Via Sancti Galli, idem est ac S. Basilii.
S. Stephani ad Pontem Florentinum, seu ad Portam Ferream, seu in Canneto, Eremitarum Augustinianorum Congregationis Ilicetanae.
S. Stephani Papae in Via Scalae, idem ac Conceptionis.

T

S. TEresiae, in Suburbio Crucis, Sanctimonialium Carmelitarum Excalceatarum.
S. Trinitatis, Monachorum Vallumbrosanorum, ad Pontem S. Trinitatis.
S. Trinitatis in Via Guelfa, seu Aquae, Sanctimonialium.

V

SS. VIncentii Ferrerii & Stephani Annalenae, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.
S. Vincentii, in Valle profunda, Sanctimonialium. Idem ac S. Catharinae, Sanctimonialium Tertii Ordinis S. Dominici.
S. Viridianae, Sanctimonialium Congregationis Vallis Vmbrosae, in Via cognomine.
S. Vrsae, sive Vrsulae, in Casagio, Sanctimonialium primum Ordinis S. Benedicti, nunc Ordinis S. Clarae.

C A-

CATALOGVS MONASTERIORVM
QVORVMDAM EXTRA VRBEM, PER DIOECESIN FLORENTINAM DISSITORVM,
QVAE VEL EXSISTVNT, VEL ALIQVANDO EXSTITERVNT, QVORVMQVE NOTITIA AD ME PERVENIT.

A

ADnunciatae Empuli, Sanctimonialium.

S. Agnetis ad Burgum S. Laurentii, Sanctimonialium Ordinis Dominicani, titulo S. Luciae. Vide Articulum sequentem.

S. Agnetis Montis Carelli in Mucillo, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti, ac deinde S. Dominici, translatae postea ad Burgum S. Laurentii, ut diximus, & tandem Florentiam.

S. Alexii ad Sextum, Monachorum, ut quidam subspicantur.

Amadeorum, qui Minoritarum species quaedam erant, in Monte Hugonis ad Florentiam, ubi nunc Minoritae Capuccini morantur.

S. Andreae Burgi S. Laurentii in Mucillo, Minorum Conventualium. Vide S. Francisci.

S. Andreae in Candiculis, Plebatu S. Petri in Ripulis, Monachorum Vallumbrosanorum.

S. Andreae Mussiani, in Plebatu S. Alexandri Iuguli, olim Fratrum instituti S. Augustini.

S. Annae Eremus in Agro Pratensi, Fratrum Eremitarum S. Augustini, in Plebatu Sanctae Mariae Filectulae.

S. Annae Verzariae, Sanctimonialium, nunc intra Florentiam, Ordinis S. Benedicti.

S. Antonii Mercatalis Ordinis S. Antonii Viennensis in Plebatu S. Ioannis Misilei.

S. Antonii Florentiolae adnexum Coenobio S. Antonii Florentiae.

SS. Antonii & Onuphrii Scandalonis in Paroecia S. Mariae Spuniolae & Plebatu S. Ioannis Praetorii, Monachorum Camaldulensium.

S. Antonini seu Antonii Bonactiae in Plebatu S. Petri in Pyxide, Monachorum Ordinis S. Benedicti.

S. Apostoli, hoc est, S. Petri, in Silice. In Plebatu S. Hippolyti Castri Florentini fuisse videtur Saeculo VIII.

Arliani, in Plebatu S. Crisci Vallis Cavae, Monachorum incertorum.

S. Augustini Barbarini Vallis Elsae, Eremitarum Augustinianorum.

S. Augustini in Podio Bonitii, Eremitarum Augustinianorum.

Augustinianorum Certaldi.

Augustinianorum Collinae, in Plebatu Campoli.

B

S. BAlthasaris ad Cosereianum, seu Malum Burgettum, Sanctimonialium.

S. Barnabae Scarpariae, Eremitarum Augustinianorum.

S. Barnabae in Verzaria, Sanctimonialium.

Baroli in Mucillo seu Alpibus.

SS. Bartolomaei & Mariae Boni Solatii, seu Catzae, seu Fureulise, Monachorum Cistercensium ab Observantia, in Paroecia S. Clementis Muttia Carusi, & Plebatu S. Felicitatis Larciani.

S. Bartolomaei Galliani, in Plebatu S. Gavini Adimari Mucilli.

S. Bartolomaei Montis Oliveti, seu Castanei, ad Florentiam, Monachorum Congregationis Olivetanae.

S. Bartolomaei Raduli, seu Heredioli. Est idem ac S. Pauli Raduli.

S. Bartolomaei Recavatae in Mucillo.

S. Bartolomaei in Ripulis Monachorum Vallumbrosanorum, prope Florentiam.

SS. Bartolomaei & Martini Pancarum ad Munionem, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

SS. Bartolomaei & Michaelis Gignori, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

Bartolinae, in Paroecia S. Mariae Vlmorum Mucilli.

S. Benedicti extra Muros Florentiae, Monachorum Camaldulensium.

SS. Birgittae & Isidori & Salvatoris in Paradiso, seu ad Ripulas, Sanctimonialium instituti S. Augustini, & eiusdem instituti Monachorum.

S. Birgittae ad Empulum, Sanctimonialium.

SS. Bo-

SS. Bonaventurae & Michaelis in Nemore Muelli, Fratrum Minorum, inter Gallianum & Barbarinum, in Paroecia S. Michaelis Luciliani, & Plebatu S. Ioannis Praetorii.

Botinaeli Minorum ab Observantia in Plebatu S. Mariae Coelii Aulae.

C

S. CAii. Vide, S. Catharinae.

Camerstae. Vide Eremus.

S. Candidae Extra Muros, Cruciferorum.

Camptagallum, Poenitentium.

Capuccinorum ad S. Cassianum.

Capuccinorum in Monte Hugonis. Vide, Amadeorum.

Capuccinorum ad Empulum. Vide, S. Ioannis Baptistae.

S. Caroli in Mucillo, Minorum Capuccinorum.

Casonis, imperfectum, in Paroecia S. Mariae Vlmorum Plebatus S. Laurentii ad Burgum.

S. Cassiani in Palude, ubi nunc Plebis Ecclesia est, Canonicorum Lateraneosium, aut S. Salvatoris.

Castellinae Carmelitarum in Paroccia S. Michaelis Castelli.

S. Catharinae ad S. Caium, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini.

S. Catharinae Burgi S. Laurentii, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici, in Mucillo.

S. Catharinae ad Munionem, Sanctimonialium. Nunc in Vrbe est. Vide ergo inter Monasteria Vrbana.

Cavatum prope Florentiam, Fratrum Minorum.

Cellarum Veterum in Mucillo, non procul ab Monasterio S. Pauli Radioli.

S. Christinae in Alpibus, Hieronyminorum B. Petri Gambacurtae.

S. Christinae in Oppido S. Cassiani, Sanctimonialium.

S. Clementis extra Portam Iustitiae, Sanctimonialium, nunc in Vrbe. Vide inter Monasteria Vrbana.

S. Crisci in Campis.

Crocis ad S. Cassianum, Fratrum Minorum ab Observantia.

S. Crucis in Monte Ifoni, Sanctimonialium.

S. Crucis Empuli, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Crucis ad Fossam Bandi, Sanctimonialium, Dioecesis Florentinae fortassis.

S. Crucis Ormannori, Fratrum quorumdam.

D

S. DOmitillae ad Montem Florentinum, Sanctimonialium.

S. Domnini ad Brothium.

S. Donati ad Scopetum, Canonicorum S. Salvatoris.

S. Donati ad Turrim, seu in Pulverosa, primum Canonicorum S. Augustini Ordinis Portuensis, deinde Monachorum Humiliatorum, tamdem Sanctimonialium Ordinis Cistercienfis.

E

EREmitae Praetorioli Sanctimonialēs.

Eremus Camalduleosium in Camerata.

Eremitorium Paludis in Plebatu Empuli.

F

FAngi, fortassis S. Mariae, in Paroccia Sancti Michaelis Filismi, & Plebatu S. Ioannis Maioris, Mucilli.

S. Felicitatis in Valle Falconae, in Mucillo, ubi nunc Plebes est, Monachorum quorumdam.

S. Francisci in Burgo S. Laurentii, Fratrum Minorum Conventualium, olim S. Andreae.

S. Francisci in Castro Florentino, Fratrum Minorum.

S. Francisci ad S. Gallum, Fratrum Minorum.

S. Francisci ad Lacum, vulgo ad Nemus. Est idem ac SS. Bonaventurae & Michaelis.

S. Francisci Liciniani in Mucillo, in Plebatu S. Ioannis Praetorii, ubi est Ecclesia S. Michaelis. Est idem ac S. Francisci ad Lacum.

S. Francisci in Monte Florentino, Fratrum Minorum. Vide S. Salvatoris.

S. Francisci Montis Saxi vel Massi, seu ad Viculum, Mucilli, Sanctimonialium huius Ordinis.

S. Francisci Rivi Moczi, Sanctimonialium.

S. Francisci Scarpariae, Fratrum Minorum.

S. Francisci ad Tabernellas seu Barbarinum, Fratrum Minorum Conventualium.

S. Francisci de Paula ad Florentiam, Fratrum Minimorum.

S. Frigidiani Vallisbonae Sanctimonialium, ut ferunt.

Fultiniani Eremus Augustinianorum in Paroecia SS. Iusti & Clementis, & Plebatu Sancti Viti Sufiniani.

G

S. GAlli ad Florentiam, Eremitarum Augustinianorum ab Observantia.

S. Gaudentii Loncastri in Mucillo, Monachorum Ordinis S. Benedicti.

SS. Hie-

H

SS. Hieronymi & Mariae Magdalenae Eremitorium Staroiaoj io Plebatu S. Andreae Cerfini.

Humiliatorum Hofpitium io Poate Ormae.

I

S. Iacobi in Monte Acuto Mucilli.

S. Iacobi ad Scopetum prope Florentiam, Sanctimonialium.

S. Iacobi a Ripolis, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici.

S. Iacobi Vtricariae in Paroecia S. Mariae Decomani, Eremitarum S. Auguftini.

Incontri, Minorom Reformatorum.

S. Ioannis Baptiftae in Pantaneto, & Plebatu Empoli, Minorum Capuccinorum.

S. Ioannis Maioris in Mucillo.

S. Ioannis Evangeliftae a Faventia, Sanctimonialium inftituti Vallumbrofani.

S. Ioannis Evangeliftae Filiani, in Plebatu S. Ioannis Maioris, Monachorum Vallumbrofanorum.

S. Ioannis Evangeliftae Boldronis, Sanctimonialium Ordinis Camalduleníis.

S. Ioannis Evangeliftae Podioli prope Florentiam, Sanctimonialium.

S. Ifidori. Vide, S. Birgittae.

S. Iuliani ad Montem Aionis, prope Pontem Rifredi, Sanctimonialium: ounc in Vrbe.

S. Iufti extra Muros feo Portam Pioti, primum Sanctimonialium, & deinde Iefuatorum.

L

S. LAurentii Caftaneae, Fratrum.

S. Laurentii in Monte Acuto ad Florantiam, Fratrum Carthufianorum.

S. Laurentii Montis Ifoni, Sanctimonialium.

S. Leonardi ad Sextum, Fratrum Praedicatorum.

S. Lucae ad Quaraclas, Sanctimonialium Ordinis S. Auguftini, quae in Vrbem deinde migrarunt.

S. Lucae Montis Ifoni, Sanctimonialium.

S. Locentii ad Podium Bonitii, Fratrum Minorum ab Obfervantia.

S. Luciae io Burgo S. Laurentii, Sanctimonialium Ordinis S. Dominici, quae Florentiam deinde in Viam S. Galli translatae fuere. Vide S. Agnetis.

S. Luciae & Michaelis in Monte Orlandi, feu ad Laftram, five ad Rivum Maiorem, Fratrum Minorum Reformatorum.

M

S. MAriae Adnunciatae Bibionis in Valle Pefae, prope Ecclefiam S. Columbani, Eremitarum S. Auguftini.

S. Mariae Adnunciatae Empoli. Vide, Adnonciatae.

S. Mariae Adnonciatae Sanctimonialium S. Clarae in Caftro Florentino, fed Volaterrana Dioecefi.

S. Mariae Albuini, in Plebatu S. Martini Scopeti.

S. Mariae Ancillarum Chrifti: ignotum quo in loco. Spectat ad Dioecefin Faefulanam fortaffis.

S. Mariae Adfumtae ad Septimelium, Eremitarum S. Auguftini Excalceatorum.

S. Mariae Bigalli, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Mariae Caftaneae, Fratrum.

S. Mariae ad Decimum. Idem ac S. Chriftinae S. Caffiani.

S. Mariae Difciplinae ad Porticum, Sanctimonialium Ordinis S. Auguftini.

S. Mariae Fabrori, Excalceatorum Mafcolorum Ordinis Pulfanenfis, vulgo *La Badiuzza*.

S. Mariae ad Fontes, Sanctimonialium.

S. Mariae Forcnlifae. Idem ac S. Barptolomaei Booi Solatii.

S. Mariae ad S. Gallum. Vide, S. Galli.

S. Mariae Gratiarum in Ripa, five in Caftello Ripaa, five ad Cruptas, prope Empolum, Fratrum Minorum ab Obfervantia.

S. Mariae in Gvaldo, in Plebatu S. Ioannis Burdiniani, in Alpibus.

S. Mariae Hughi ad S. Donatum in Collioa, Monachorum.

S. Mariae Iefu, feu Adnonciatae. Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti in S. Caffiano.

S. Mariae Mercatalis ad S. Caffianum, Fratrum Praedicatorum.

S. Mariae ad Morroccum in Valle Pefae Fratrum Carmelitarum ab Obfervantia.

S. Mariae ad Montem prope Florentiam. Idem eft ac S. Domitillae.

S. Mariae Montis Afinarii, Eremitarum Servorum S. Mariae, in Plebatu S. Felicitatis Faltonae, & in Paroecia S. Romuli Bivitiani.

S. Mariae Mantiniani, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

S. Mariae Mitris in Plebatu S. Andreae Cerfini, Sanctimonialium.

S. Mariae de Mifericordia, in Paroecia S. Marci Veteris, Sanctimonialium, in Vrbem translatum.

S. Mariae Monticellorum, Sanctimonialium Ordinis S. Clarae, Suburbanum, quod primum in Monticellis fuit, deinde prope Portam Senenfem, & tamdem in Vrbe.

S. Mariae Montis Domini, Sanctimonialium, Suburbanum ad Munionem, in Urbem translatum.
S. Mariae Montis Maioris in Plebatu S. Donati Calentiani.
S. Mariae Montis Oliveti. Idem ac S. Mariae Castaneae.
S. Mariae Montis Retianici in Plebatu S. Petri ad Sevem, Eremitarum quorumdam.
S. Mariae ad Nives, seu Intemeratae, ad Montem Tifcii, Excalceatarum Sanctimonialium Ordinis Pulsanensis.
S. Mariae Pacis, Monachorum Cistercienfium Ordinis Fulienfis, prope Florentiam.
S. Mariae Podietti S. Sepulchri, seu Camporum, vulgo, *Le Campora*, Fratrum S. Hieronymi.
S. Mariae Praetorii, Monachorum.
S. Mariae Pyretulae.
S. Mariae Querceti, ad Montem Maurillum, seu Septimellum, Sanctimonialium Camaldulensium.
S. Mariae Rivi Caefaris ad Sufinanam, Monachorum Vallumbrosanorum, in Plebatu S. Ioannis Mifilci.
S. Mariae Rivi Corbuli, prope Florentiam, Hieronyminorum B. Petri Gambacurtae.
S. Mariae Silvarum ad Lastram, sive in Monte Orlandi, Carmelitarum Fratrum ab Observantia.
S. Mariae Turris in Valle Pefae, Sanctimonialium.
S. Mariae Vallis Astrae, in Paroecia olim S. Andreae Montis Iovii, & Plebatu S. Petri ad Sevem, Eremitarum Montis Asinarii.
S. Mariae Urbanae Cerfini, Sanctimonialium.
S. Mariae Verzariae, Sanctimonialium.
S. Mariae Vigefimi in Mucillo, & in Plebatu S. Gavini Adimari, Monachorum Vallumbrofanorum.
S. Mariae Magdalenae in Podio Bonitii.
SS. Mariae Magdalenae, & Antonii, in Suburbio Empuli, Augustinianorum.
S. Marthae in Monte Hugonis, Sanctimonialium Humiliatarum.
S. Martini ad Cerlianum in Mucillo, Plebat. S. Mariae Faoniae, incertorum Monachorum.
S. Martini ad Coianom, Sanctimonialium.
S. Martini ad Mensulam, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.
S. Martini ad Munionem, seu ad Pancas, Vide SS. Barptolemaei & Martini.
S. Martini ad Palmam, Monachorum Cistercienfium.
S. Martini ad Quaraclas.
S. Matthaei in Arce Veteri, seu in Lepore, seu in Plano Iullaris, Sanctimonialium.
S. Michaelis Camporum, vulgo *de Campora*, seu ad Mariniolas, Sanctimonialium Ordinis S. Augustini.
S. Michaelis Montis Corbuli in Plebatu S. Donati in Pocis, Canonicorum S. Augustini.
S. Michaelis Gignori, Vide SS. Barptolemaei & Michaelis.
S. Michaelis Liciniani in Plebatu S. Ioannis Praetorii, Fratrum Minorum. Vide Sancti Francisci.
S. Michaelis in Monte Orlandi. Idem ac Sanctae Luciae.
S. Michaelis in Monte Tripaldi, Sanctimonialium.
S. Michaelis Nemoris. Vide S. Bonaventurae.
S. Michaelis in Podio Bonitii, seu Marturi, Monachorum Camaldolensium.
S. Michaelis Tedaldae in Alpibus.
S. Michaelis ad Vicum Abbatis, in Valle Grevis, in Plebatu S. Stephani Campoli.
S. Mineatis in Alpibus. Idem ac S. Iacobi.
S. Mineatis in Monte Florentino, Sanctimonialium Olivetani instituti. Idem ac S. Mariae ad Montem.
S. Mineatis in Monte Florentino, seu Regis, Monachorum Nigrorum S. Benedicti, ac deinde Alborum Congregationis Olivetanae.
Montisillis.
Montis Mantilli.
Montis Lupi, Sanctimonialium. Vide, S. Nicolai.

N

S. Nicolai in Monte Lupo Hospitium Dominicanorum. Videtur idem ac Parthenon, de quo vide, Montis Lupi.
S. Nicolai ad Turrim, in Plebatu S. Vincentii Turris, Monachorum.

P

S. Paulli ad Argianum in Paroecia S. Michaelis Argiani, Sanctimonialium.
S. Paulli Burgi Sicci. Idem est ac S. Paulli ad Argianum.
S. Paulli Castellinae in Plebatu S. Iuliani Septimi, Sanctimonialium.
S. Paulli Rontae. Vide S. Paulli Radioli.
S. Paulli Radioli in Alpibus, Monachorum Vallumbrosanorum.
Peregrini prope Florentiam, Clericorum Regularium Scholarum Piarum.
S. Petri ab Alcantara ad Ambrosianam, Fratrum Minorum Reformatorum.
S. Petri Cerreti Vallis Elsae, prope Certaldum, Camaldulensium.
S. Petri ad Imam, seu Campanianae, Monachorum Ordinis S. Benedicti.
S. Petri Leccoris.

S. Pe-

S. Petri Luci in Mucillo, Sanctimonialium Camaldulensium.
S. Petri ad Monticellos prope Florentiam, Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.
S. Petri Musceti in Mucillo, Monachorum Vallumbrosanorum.

R

S. RAphaelis Archangeli extra & prope Florentiam, Fratrum Congregationis regularis obedientiae S. Francisci ab Observantia.

S

S. SAlvatoris Hospitalis, vulgo *Scale*, ad confinia Bononiensium, Monachorum Cisterciensium.
S. Salvatoris in Paradiso. Idem est ac Sanctae Birgittae.
S. Salvatoris Pedis Montis, extra Portam Pinti, Camaldulensium. Idem forte ac Eremus in Camerata.
S. Salvatoris iuxta Florentiam, seu de Ghiatto, Monachorum Camaldulensium.
S. Salvatoris in Monte Florentino. Idem est ac S. Francisci.
S. Salvatoris Septimi, Monachorum Nigrorum, & deinde Cisterciensium.
S. Salvatoris Simmani.
S. Salvii in Paratinula, Monachorum Vallumbrosanorum, in praesens Sanctimonialium eiusdem Ordinis.
S. Silvestri Rufiniani, in Plebatu S. Stephani in Pane, Sanctimonialium.
SS. Simonis & Iudae Corniolae in Plebatu Empuli, Fratrum Carmelitarum.
Sofiani, Sanctimonialium.
S. Stephani Protomartyris Empuli, Augustinianorum.

T

TAbernellarum, Fratrum Praedicatorum.
S. Trinitatis ad Quietes, Ancillarum S. Trinitatis, seu Gyneceum.
Turris in Valle Pesae. Vide S. Mariae Turris.

CATA-

CATALOGVS XENODOCHIORVM
NOSOCOMIORVM PTOCHOTROPHIORVM BREPHOTROPHIORVM
ET ID GENVS ALIORVM QVORVMDAM QVAE VVLGO HOSPITALIA ADPELLANTVR.

VRBANA

A

S. AGnetis Viduarum in Suburbio Sancti Frigidiani,

B

S. BArptolemaei ad S. Petrum Cattuarium.
Bigalli. Vide S. Mariae Misericordiae Veteris.

C

CApitis Pontis Florentini, Peregrinorum.
S. Catharinae Rotarum, Puerorum derelictorum.
S. Catharinae ad S. Mariam Maiorem.
Catechumenorum in Pinti. Vide, S. Trinitatis.
Cippi in Via Pauperculorum, Puellarum derelictarum.

D

S. DOrotheae Amentium in Via Gibellina, translatum in Viam Pauperiorum.

E

S. ELigii Fabrorum Ferrariorum in Via S. Galli.
S. Eusebii. Vide S. Iacobi.

F

FAntoniorum. Vide, S. Nicolai.
Florentii Fusei. Vide, Capitis Pontis.
S. Francisci Pinzocherarum.

G

S. GAlli in Via S. Galli.
S. Gerardi in Via S. Galli.
S. Gregorii in Via S. Galli.

I

S. IAcobi in Campo Corbulini, seu inter Vineas.
S. Iacobi ad S. Eusebium.
SS. Iacobi & Philippi de Cippo.
SS. Iacobi & Philippi Porcellanae, seu Michiorum, in Via Scalae.
Iesu Peregrini in Via S. Galli. Vide, S. Salvatoris.
Incurabilium. Vide, S. Trinitatis.
S. Ioannis Baptistae Baiulorum Nursinorum in Via S. Galli.
S. Ioannis Baptistae, Bonifacii Lopi, in Via S. Galli.
S. Ioannis Baptistae Domus.
S. Ioannis Baptistae in Ierusalem in Borgo S. Frigidiani.
S. Ioannis Baptistae Decollati de S. Sepulcro Templi in Capite Pontis.
S. Ioannis Baptistae in Via Media, Fabriniorum.
S. Ioannis Baptistae ad Portam Veterem S. Nicolai.
S. Ioannis Baptistae ad Portam S. Petri Cattuarii, deinde Parthenon.
S. Ioannis Evangelistae. Vide, S. Ioannis Baptistae Domus.
S. Iuliani ad Portam S. Nicolai.

L

S. LAurentii Basilicae.
S. Laurentii ad Portam Annalenae.
S. Luciae Bigalli in Paroecia S. Luciae Magnoliorum.
S. Luciae in Burgo S. Frigidiani prope Portam.

S. Mar-

M

S. Marci.
S. Mariae Adnunciatae Orbatelli.
S. Mariae Crucis ad Templum.
S. Mariae Humilitatis in Suburbio Omnium Sanctorum.
S. Mariae Innocentium in Cafagio.
S. Mariae Laudum ad S. Petrum Cattuarium.
S. Mariae Misericordiae Veteris seu Bigalli.
S. Mariae Misericordiae ad S. Petrum Cattuarium.
S. Mariae Novae.
S. Mariae Scalae in Via Scalae, Polliniorum.
S. Mariae Stincarum.
S. Mariae in Via Clara.
S. Mariae Magdalenae in Via Macciorum.
S. Mariae Magdalenae in Via Scalae, Male Nuptarum.
S. Martini pone Abbatiam Florentinam.
S. Matthaei. Vide S. Nicolai Lemmi.
Melani. Vide S. Zenobii, vel Purificationis.
S. Michaelis Broccardiorum in Via S. Galli.
Michiorum. Vide Porcellanae.

N

S. Nicolai Abbatiae Florentinae.
S. Nicolai Cippi.
S. Nicolai Fantoniorum ad S. Petrum Cattuarium.
S. Nicolai ad S. Felicem in Platea.
S. Nicolai Lemmi Balduccii, vulgo, S. Matthaei, in Cafagio.
S. Nicolai ad Portam Crucis.
S. Nicolai ad Portam S. Nicolai.

O

S. Onuphrii ad S. Iosephum, seu ad Portam Iustitiae, quod translatum est ad Vccellum.
S. Onuphrii in Via S. Galli.
Orbatelli. Vide, S. Mariae Adnunciatae.

P

S. Pancratii.
S. Paulli Convalescentium in Platea S. Mariae Novellae.
S. Paulli in Pinti.
Pauperum pro Pinzocheris ad S. Mariam Novellam.
S. Petri Cattuarii.
S. Petri Maioris. Vide S. Paulli in Pinti.
S. Petri Rodulphiorum, seu S. Petri Novelli, ad S. Petrum Cattuarium.
SS. Philippi & Lucae in Via Sancti Galli.
S. Philippi Nerii in Semita Bivilisoi.
Pietatis in Via Amygdali.
Pipionis. Vide S. Salvii.
Polliniorum. Vide S. Mariae Scalae.
Porcellanae in Via Scalae. Vide SS. Iacobi & Philippi.
Purificationis Deiparae & S. Zenobii Melani in Via S. Galli.

Q

Quarquoniae. Vide S. Philippi Nerii.

R

S. Reparatae Cathedralis, seu Canonicae.
S. Rocci in Via Sancti Galli.

S

S. Salvatoris Biliottorum in Via Clara.
S. Salvatoris in Via S. Galli.
S. Salvii in Via Solis, vulgo De Pipione.
S. Sebastiani ultra S. Iosephum in Via Malecontentorum.
Spiritus Sancti ad S. Felicem in Platea.

T

S. Thomae Aquinatis in Via Pergulae.
S. Trinitatis Catechumenorum in Pinti.
S. Trinitatis Incurabilium in Via S. Galli.
S. Trinitatis in Parione prope Monasterium cognomine.

V

Vccelli. Vide, S. Onuphrii.
Vespucciorum. Vide S. Mariae Humilitatis.
Viae S. Galli.

Z

S. Zenobii & Purificationis S. Mariae Melani in Via S. Galli.

XENODOCHIA &c. QVAEDAM EXTRA VRBEM

A

AMentium extra Portam Florentinam Empuli.
S. Andreae Empuli.
S. Andreae de Candiculis Plebatus S. Petri Ripularum.
S. Antonii ad Crucem in Paroecia S. Mariae Querciolae.
S. Antonii ad Carra, seu in Platea Calida, Suburbanum.
S. Antonii extra Castrum Certaldi.
S. Antonii ad Lastram in Plebatu S. Ioannis Exineae.
S. Antonii Mercatalis Ordinis Sancti Antonii Viennensis in Plebatu S. Ioannis Misilci.
S. Antonii in Ponte Sevis Plebatus S. Ioannis Remuli.
SS. Antonii & Iuliani in Castro S. Cassiani.

B

BAlnei in Ripulis.
Barbariniorum in Barbarino Vallis Elsae.
S. Barnabae in Verzaria Suburbanum.
S. Barptolemaei ad Castellum.
S. Barptolemaei Galliani in Mucillo.
S. Barptolemaei ad Munionem Suburbanum.
S. Barptolemaei Panicaliae in Mucillo.
S. Barptolemaei ad Rontam.
S. Bernardi ad Campos.
S. Bernardini. Vide Bonamici.
S. Benedicti ad Lastram in Plebatu S. Ioannis Exineae.
S. Blasii Monticellorum Suburbanum.
S. Blasii seu S. Mariae Saginalis in Mucillo, & Plebatu S. Severi Legri.
Bonamici. Vide Caponiorum.

C

CAlzaioli in Valle Pesae. Vide S. Iacobi.
S. Candidae extra Portam Iustitiae.
Capaliae.
Caponiorum in Burgo S. Frigidiani, seu ad Lignaria. Vide, S. Iacobi.
S. Cassiani in Palude Mucilli.
SS. Catharinae & Lucae in Castro Florentino.
S. Catharinae ad Pontem Cerbariae in Plebatu S. Ioannis in Sugana.
Certaldi.
S. Christinae in Opido S. Cassiani.
S. Christophori ad Burgum S. Laurentii.
S. Christophori ad Sextum.
Cicaretti seu Divinae Caritatis.
Clarae Vallis ad Calentianum.
Conceptionis S. Mariae Genistae in Plebatu S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Crucis Empuli.
Crucifixi Montis Rapuli.
Curtis Novae in Plebatu S. Appiani Vallis Elsae.
Curticellae in Plebatu S. Iuliani Septimi.

D

DEcumani.
Divinae Caritatis, seu Cicaretti.
Dominae Matae in Maciola Paroeciae S. Cassiani ad Decimum.
S. Domnini Quartae.
S. Donati in Collina.
S. Donati Montis Corbuli.
S. Donati in Pocis.
S. Donati Zufolini in Plebatu S. Cassiani in Palude.

F

FAventiae extra Portam. Vide S. Lazari.
Fontanae Vivae.
Fontis Manzinae. Vide S. Nicolai.
S. Francisci ad S. Cassianum, vulgo ad Mediam Costam.
S. Francisci aliud in ipso Castro S. Cassiani.
S. Francisci ad Collem in Plebatu S. Ioannis Exineae.
Fundacii in Paroecia S. Michaelis Rontae.

G

GEnistae in Plebatu S. Hippolyti Vallis Pesae. Vide, Conceptionis.

H

SS. HIeronymi & Nicolai ad Lastram.
Hospitalucium ad Certaldum.

I

S. IAcobi Bigalli in Ripulis.
S. Iacobi Bonamici. Vide Caponiorum.
S. Iacobi Calentiani.
S. Iacobi Calzaioli in Valle Pesae. Vide Calzaioli.

SS. Ia-

SS. Iacobi & Philippi Castelletri in Plebatu S. Ioannis Fvineae.
SS. Iacobi & Philippi in Pl. S. Ioannis Remuli.
SS. Iacobi & Philippi ad S. Dominum Brocchi.
S. Iacobi de S. Eusebio ad Montem Aiooia, seu ad Pontem Rifredi.
S. Iacobi in Paroecia S. Felicitatis Fluminis.
S. Iacobi Florentiolae in Plebatu S Ioannis Rivi Cornaclarii. Forte idem ae inferius.
SS. Iacobi & Philippi ad Exineam, vulgo Carpinellorum.
S. Iacobi Florentiolae in Via Bonooiensi.
SS. Iacobi & Philippi ad Sextum.
SS. Iacobi & Philippi ad Linaria.
SS. Iacobi & Philippi ad Sinianum.
S. Iacobi Pontis Petrini in Plebatu S. Mariae Filectulae.
S. Iacobi Pozolatici.
S. Iacobi Saginalis in Mucillo.
S. Iacobi Sevis in Mucillo.
S. Iacobi Vallis in Pleb. S. Donati in Pocis.
S. Iacobi Villiani ad Summum Fontem.
S. Ioanois Barbarini in Mucillo.
S. Ioannis Baptistae ioter Arcus vel Arcora prope Florentiam.
S. Ioannis prope Ecclesiam S. Mariae Carrariae.
SS. Ioannis Baptistae & Antooii ad Castellum.
S. Ioannis Baptistae ad Licium.
S. Ioannis in Pineta io Plebatu S. Mariae in Pineta.
S. Ioannis Baptistae in Podio Bonitii.
SS. Ioannis & Antonii ad Querciolam.
S. Ioannis Maioris in Mocillo.
S. Ioannis Carrariae ad Campos.
S. Ioannis extra Castrum Viculi in Plebatu S. Cassiani in Palode.
S. Iuliani in Verzaria Soburbanum.
S. Ioliani Victoriorum extra Portam Romanam.

L

LApi ad Solicianum.
S. Laurentii Burgi in Mucillo.
S. Laurentii in Percussina.
S. Laurentii Petrae Malae in Via Bononiensi.
S. Laurentii Praetorioli.
S. Laurentii Taliaferri.
S. Lazari extra Portam Faventiae in Campo Lucii.
S. Lazari io Paroecia S. Marci Veteris. Vide S. Mariae Misericordiae.
S. Lazari in Paroecia S. Iacobi ad Sambocum.
S. Lazari ad Pontem.
S. Lazari Collis ad Calentianum.
S. Leonardi in Arce Veteri Suburbanom.
S. Leonardi Bigalli ad Sextum.
S. Leonardi Cervariolae in Plebatu S. Andreae Empuli.
S. Luciae Brocchi.
S. Luciae ad Calenrianum.
SS. Luciae & Catharinae io Castro Florentino.
S. Luciae Capannuciae in Plebatu S. Iuliani Septimi.
S. Luciae inter Empulum & Pontem Ormae, seo Petrae Fictae, ot sequitor.
S. Luciae Petrae Fictae ad Empulum.
S. Luciae Moranducii in Paroecia S. Patricii Tirli.
S. Luciae Eremitucii prope Florentiam.
S. Luciae ad Septimum.

M

S. MAriae Calcinariae.
S. Mariae Castellanae in Planitie Ripolarum.
S. Mariae Adnunciatae in Castro Certaldi.
S. Mariae Cryptarum ad Empulum.
S. Mariae ad Fallas in Plebatu S. Ioannis Remuli.
S. Mariae Grulae Podii Bonitii.
S. Mariae ad S. Gallum prope Florentiam.
S. Mariae Gratiarum Petrae Cupae in Paroecia S. Donati in Pocis.
S. Mariae Gratiarum Empoli.
S. Mariae Hospitalis Veteris ad S. Cassianum in Palude.
S. Mariae Laterae in Mucillo.
S. Mariae ad Montem Tisceii Suburbanum.
S. Mariae Adnonciatae iuxta Ecclesiam Plebis S. Martini Scopeti.
S. Mariae Scarpariae extra Portam Bononiensem.
S. Mariae Nemoris.
S. Mariae Misericordiae ad S. Marcum Veterem. Vide S. Lazari.
SS. Mariae & Nicolai Podii Bonitii.
S. Mariae ad Nivea ad Sanctum Donatum in Pocis.
S. Mariae Palatioli.
S. Mariae Pontis Ormae.
S. Mariae Rifredi in Plebatu S. Ioannis Rivi Cornaclarii.
S. Mariae Scalae Barbarini Vallis Elsae.
S. Mariae Saltos io Paroecia S. Michaelis Rontae.
S. Mariae Scarpariae extra Portam Florentinam.
S. Mariae Magdalenae in Paroecia S. Martini Pontis Ormae.
S. Mariae Rivi Corboli extra Portam S. Nicolai Suburbanom.
S. Mariae ad Stratam.
S. Mariae Virginis Decumani.
S. Mariae de Vicchio ad Scarpariam.
S. Mariae Zufolioi in Plebatu S. Cassiani in Palode.
S. Mariae Magdalenae Palatioli in Plebatu S. Ioannis Misilci.
S. Martini ad Sextum.

S. Mi-

S. Michaelis ad Pontem Exineae.
S. Michaelis ad Ferronem in Mucillo.
S. Miniatis in Monte Florentino.
S. Mariae Vici in Plebatu S. Appiani.
S. Michaelis Pontis Grevis Suburbanum.
Misericordiae in Opido S. Cassiani.
S. Mariae Castellaniorum in Plebatu S. Petri Ripularum. Idem ac S. Mariae Castellanae.
Molectiani in Mucillo.
Montis Boni in Via, quae Senas ducit. Vide S. Nicolai.
Montis Carelli in Mucillo.
Montis Lupi. Vide, S. Petri.
Montis Pittari in Plebatu S. Ioannis Exineae.
Montis Politaoi.
Montis Tripaldi Suburbanum.

N

SS. NAzarii & Celsi Combiatae in Mucillo.
SS. Nicolai & Antonii extra Portam S. Nicolai seu de Rivo Corbuli.
S. Nicolai Bonamici. Vide Bonamici.
S. Nicolai ad Calentianum.
S. Nicolai ad Campos.
S. Nicolai Carini.
S. Nicolai Curtis Bonae in Pleb. S. Appiaoi.
S. Nicolai Curtis Novae.
S. Nicolai Fontis Maozinae in Mucillo.
S. Nicolai Linarii in Plebatu S. Appiani.
S. Nicolai Montis Booi.
S. Nicolai ad Pilarcianum in Mucillo.
S. Nicolai Podii Bonitii. Vide SS. Mariae & Nicolai.
S. Nicolai Rivi Corbuli. Forte idem ac Sancti Nicolai & Antonii.

O

ORmannori.

P

PAlearicii in Mucillo.
S. Paulli Castellinae in Plebatu S. Iuliani Septimi.
S. Petri Capratiae.
SS. Petri & Barptolemaei extra Castrum Florentinum.
S. Petri de Galvanis.
S. Petri Montis Lupi.
S. Petri ad Monticellos.
S. Petri ad Sevem. Vide S. Iacobi Sevis.
Pontis Bonicii.
Pontis Grevis in Plebatu S. Iuliani Septimi.
Pontis Petrini. Vide, S. Iacobi.

S

SAltus in Paroecia S. Mariae Policiani in Mucillo.
S. Salvatoris Frenae in Mucillo.
S. Salvatoris Hospitalis in Alpibus.
Septimi.
Sambuci in Plebatu S. Petri in Buxulo, ad flumen Pesae.
S. Simonis ad Montem Crucis.
Societatis S. Mariae Virginis Corellae.
Societatis Vestis Candidae Empuli.
S. Spiritus in Castro Florentino.
S. Stephani Montis Pulici in Mucillo.

T

SS. TRinitatis & Crucis in Piano Iullaris, seu ad Arcam Veterem, vulgo Arcetri.

V

VAllis Elsae.
Viculi in Mucillo & Paroecia Plebis S. Cassiani in Palode.

COL-

COLLEGIA CORPORA COETVS SOCIETATES FRATERNITATES SCHOLAE &c.

CATALOGVS SOCIETATVM PIARVM LAICORVM QVAE FLORENTIAE EXSTANT VEL EXSTITERVNT QVARVMQVE NOTITIA AD ME HACTENVS PERVENIT.

A

Adsumtae. Vide S. Mariae Adsumtae.
S. Agnetis in Coenobio S. Mariae Carmelitarum.
Agonizantium in S. Cruce.
S. Alberti Puerorum in Coenobio S. Mariae Carmelitarum.
S. Alberti Atratorum diei ad S. Mariam Carmelitarum.
S. Alberti in Coenobio S. Mariae Carmelitarum.
S. Aloisii Gonzagae in S. Proculo.
S. Andreae Fullonum in Burgo Crucis.
Animarum Purgantium sub Ecclesia S. Remigii.
S. Annae in Via Scalae.
S. Annae Aurigarum, seu Parafraenariorum in Coenobio S. Crucis.
S. Antonii ad Arcem Inferiorem.
S. Antonii Patavini Puerorum in Coenobio S. Crucis.
S. Antonii Abbatis Laniorum in Coenobio S. Crucis.
S. Antonii in S. Paulli Coenobio.
S. Antonii Cimatorum in S. Cruce.
S. Antonii Pistorum in Via S. Galli.
S. Antonii Mollitorum in Arenario Arni.
S. Antonii ab igne seu Abbatis, seu Buca, prope Ecclesiam S. Mariae Angelorum in Pinti.
S. Antonii Abbatis, una cum S. Antonii Sodalitio, prope pariter S. Mariam Angelorum in Pinti.
S. Antonii Vigilum super ignem in Coenobio S. Iacobi super Arnum.
S. Antonini in Via Pentolinorum.
S. Antonii Patavini in S. Donato.
S. Antonii Patavini in Sancto Georgio.
S. Antonii Patavini Puerorum in Clivo Sancti Georgii.
S. Antonii in Sancto Simone.
S. Augustini in Coenobio S. Stephani.
Aurigarum in S. Petro Scheradio.
Aurigarum in Ecclesia S. Barptolemaei.

B

S. Barbarae Theutonicorum in Ecclesia Sanctae Mariae Servorum.
S. Barnabae Pharmacopolarum.
S. Barptolemaei in Coenobio S. Crucis.
S. Barptolemaei in Claustris S. Mariae Novellae.
S. Barptolemaei in Sancto Andrea.
S. Barptolemaei in Via Laura.
S. Barptolemaei in Via Lauri.
S. Benedicti Atratorum in Coenobio S. Mariae Novellae.
S. Benedicti Candidatorum in Coenobio S. Mariae Novellae.
S. Benedicti Birratorum in Coenobio S. Mariae Novellae. Eadem est ac S. Benedicti Atratorum.
S. Bernardini in Coenobio S. Crucis.
SS. Bernardini & Catharinae in Sodalitio Sancti Antonii.
S. Bernardi Puerorum in Pinti.
Bigalli. Vide S. Mariae Bigalli.
S. Birgittae ad Portam Aonalenae.
Blancorum in Nosocomio S. Mariae Novae.
Bonae Mortis in Ecclesia S. Ioannis Evangelii, ftae Iesuitarum.
S. Bonaventurae in Praetorio.
S. Bonaventurae in Coenobio S. Crucis.

C

Caecorum in S. Iacobo Campi Corbulini.
Caligarii, nunc diruta, in Coenobio S. Crucis
Captivorum S. Mariae in S. Proculo.
Caritatis in Via Mozza.
Caritatis Veteris in Claustris S. Mariae Novellae.
Caritatis in Paroecia S. Nicolai.
S. Caroli Langobardorum in S. Michaele in Horto.
S. Caroli in Via Burellae.

S. Catharinae Tonforum pone Ecclefiam Sanctae Mariae Servorom.
Clavi io Paroecia S. Mariae Verzariae.
Conceptionis B. Mariae in S. Blafio.
Conceptionis S. Mariae in S. Cruce.
Concordiae e regione S. Barnabae.
Conceptionis. Vide SS. Sacramenti.
S. Cornelii in Ecclefia S. Salvatoris Camalduli.
SS. Cofmae & Damiani Pharmacopolarum ad S. Pancratium.
Ciotoli. Vide S. Mariae Adfomtae.
SS. Crifpini & Crifpiniani Sutorum ad Ecclefiam Servitarum.
S. Crocis Textorum Sericorum retro S. Mariam Novam.
Cruciculae.
S. Crucis in Via Maffia.
Crocifixi in Coenobio S. Mariae Carmelitarum.
Crucifixi Blancorum in S. Maria Nova.
Crucifixi Clavi in Via Mendicantium.

D

Decem Millium Martyrum in Coenobio Sancti Pancratii.
Difciplinatorum, feu fefe Flagellantium.
Domioarum Miraculi S. Ambrofii.
S. Dominici Bechelli in Clauftris S. Mariae Novellae translata in Viam Palatioli.
S. Dominici in Coenobio Omnium Sanctorum, feu Palatiolo.
S. Dominici Noctis in Societate S. Mariae ad Nives ad S. Ambrofium.
S. Dominici Noctis in Sodalitio S. Mariae ad Nives in D. Ambrofio.

E

Eleemofynariorum in S. Stephano.
S. Eligii in Via Crucettae, Aurificum.
S. Eligii in Via S. Galli.
S. Elifabethae Vifitationis.
Equitum Melitenfium in S. Iacobo Campi Corbulini.
SS. Eucharistiae. Vide SS. Sacramenti.
Eugenianom Clericorum.

F

Fabrorum Caementariorum in Ecclefia Sancti Thomae.
S. Felicitatis, vulgo *Il Fiafco*, in Clivo S. Georgii.
S. Francifci Doctrinae Chriftianae in Palatiolo.
S. Francifci Puerorum in S. Petro Scheradio.
S. Francifci in Coenobio S. Crucis.
S. Francifci in Coenobio Omnium Sanctorum, Tertii Ordinis.
S. Francifci in Coenobio S. Paulli.
S. Francifci in Via S. Zerobii.
S. Francifci de Paula retro Ecclefiam S. Mariae Servorum.
S. Frigidiani, vulgo *La Beatiata*, e regione Ecclefiae S. Frigidiani.

G

S. Georgii Genuenfium in Coenobio S. Mariae Carmelitarum.
S. Gregorii Suffragii in Ecclefia S. Chriftophori.

H

S. Hieronymi in Clivo S. Georgii.
S. Hieronymi Contemplantium ad Ecclefiam S. Mariae Servorum.
S. Hieronymi Nocturni in Platea S. Marci, fub Nofocomio S. Matthaei.
S. Hominis Boni Sartorum in Ecclefia Sancti Martini Epifcopi.

I

S. Iacobi Puerorum, vulgo *Il Nicchio*, retro Ecclefiam S. Mariae Servorum, vel
S. Iacobi de Nicchio.
S. Iacobi in Coenobio S. Mariae Novellae.
SS. Iacobi & Philippi ad Arcem Inferiorem.
S. Iacobi in Societate SS. Sacramenti in Sancti Frigidiani Ecclefia.
S. Iacobi in Suburbio S. Iacobi.
S. Iacobi in Via S. Galli.
Iefu in Coenobio S. Crucis.
Iefu Peregrini in S. Mariae Novellae Coenobio. Vide SS. Simonis & Iudae.
S. Ignatii Martyris in Claustro S. Mariae Novellae.
S. Ignatii Loiolae Nobilium in S. Ioanne Evangelifta Iefuitarum.
Innocentium in Coenobio S. Mariae Novellae.
S. Ioannis Gualberti in Parione.
S. Ioannis Baptiftae, vulgo *Lo Scalzo*, ad S. Marcum.
S. Ioannis Decollati in Coenobio Omnium Sanctorum.
S. Ioannis Decollati Nationis Nurfinae in S. Romulo.
S. Ioannis Decollati.
S. Ioannis Evangeliftae io Via Aquae.
S. Ioannis a Cruce Blanca io Ecclefia S. Iacobi Campi Corbulini.
S. Ioannis Baptiftae, vulgo Nigrorum, ad Portam Iuftitiae, nunc ad Portam Crucis.
S. Io-

S. Iobi retro Ecclefiam S. Mariae Servorum.
S. Iofephi Fabrorum Materiariorum retro Ecclefiam S. Mariae Servorum.
S. Iofephi Fabrorum Lignariorum ad Centaurum.
S. Iofephi ad Viam Coriariorum, Coenobium Minimorum.
S. Iofephi in Ecclefia S. Iofephi.
S. Iofephi Centuria in Ecclefia S. Barptolemaei.
S. Iufephi Fabrorum Lignariorum in Clauftris S. Mariae Novellae.
S. Iuliani. Eadem ac S. Benedicti Atratorum, & S. Benedicti Candidatorum.

L

Laudum S. Aegidii.
Laudum Carmelitarum.
Laudum in Horto S. Michaelis.
Laudum S. Mariae Novellae. Vide S. Petri Martyris.
Laudum S. Marci.
Laudum S. Mariae Servorum.
Laudum Omnium Sanctorum.
Laudum S. Spiritus.
Laudum in S. Frigidiano.
Laudum in S. Reparata, duplex.
S. Laurentii Aurificum retro Ecclefiam Sanctae Mariae Servorum.
S. Laurentii in Palco, in Coenobio S. Mariae Novellae.
S. Laurentii in Plano retro Ecclefiam S. Mariae Servorum. Forte eadem ac Aurificum.
Lauretum prope Ecclefiam S. Simonis.
S. Lazari de Templo in S. Maria Novella.
Lilii in S. Remigio.
S. Lucae in Coenobio S. Stephani.
S. Lucae Sculptorum, Pictorum, & Architectorum, in Coenobio S. Mariae Servorum.
S. Luciae in Ecclefia S. Luciae fuper Pratum.

M

S. Marci Puerorum in Via S. Galli; quae dicta fuit etiam
S. Mariae; & nunc eft Xenodochium Melani.
S. Mariae in Horto S. Michaelis.
S. Mariae Laudantium.
S. Mariae Adnunciatae Puerorum in Clivo S. Georgii.
S. Mariae Adnunciatae retro Ecclefiam Sanctae Mariae Servorum.
S. Mariae Adnunciatae fuper Arnum.
S. Mariae Adnunciatae Orbatelli.
S. Mariae Adfumtae ad Angulum Montis Lauri in Cafagiolo.
S. Mariae Adfumtae Famulorum in S. Ioannne Evangelifta Iefuitarum.
S. Mariae Adfumtae in S. Petro Scheradio.
S. Mariae Adfumtae in Via Theotifca.
S. Mariae Adfumptae in S. Petro Cattuario.
S. Mariae Adfumptae Lanificorum in Campacio feu Via Rotarum.
S. Mariae Adfumtae, cognomento Ciotoli, in Coenobio Sancti Spiritus.
S. Mariae Angelorum in S. Petro Bunicontilii.
S. Mariae Bigalli in Platea S. Ioannis.
S. Mariae in Capitolio, Ferrariorum Propolarum.
S. Mariae Crucis ad Templum.
S. Mariae Habitus.
S. Mariae Mifericordiae Novae.
S. Mariae Mifericordiae altera.
S. Mariae ad Nives Olitorum ad Camptum S. Ambrofii.
S. Mariae in Horto S. Michaelis.
S. Mariae Maioris Laudantium in S. Reparata.
S. Mariae Morbi.
SS. Mariae & Rufae Viterbienfis Blancorum in S. Petro de Murrone.
S. Mariae Lauretanae in S. Cruce.
S. Mariae Laudum in Coenobio S. Crucis.
S. Mariae Lilii in S. Iacobo Campi Corbulini.
S. Mariae Pacis in Monafterio S. Salvatoris Camalduli.
S. Mariae Recommendatorum.
S. Mariae Rivi Curbuli.
S. Mariae Bibliopolarum & Typographorum in Clauftris S. Crucis.
S. Mariae Scalae in Platea S. Mariae Novellae.
S. Mariae Magdalenae in Coenobio S. Crucis.
S. Mariae Magdalenae fub Porticibus S. Mariae Novae, vulgo Blancorum.
S. Mariae Magdalenae e regione S. Mariae fuper Arnum.
S. Mariae Magdalenae Pactiae in Ecclefia S. Raphaelis Archangeli.
Martelli in Coenobio S Crucis.
S. Martini Eleemofynariorum in Ecclefia Sancti Martini Epifcopi.
S. Martini Sarctorum & Sutorum in Ecclefia S. Martini Epifcopi.
S. Martini in Via Terta.
S. Matthaei in Clauftris S. Mariae Novellae.
S. Matthaei Fabrorum Caementariorum in Coenobio S. Crucis.
S. Matthiae in Ecclefia & Monafterio S. Felicitatis.
S. Michaelis in Ecclefia S. Mariae Ricciorum.
S. Michaelis iuxta Ecclefiam S. Mariae Alberici, vulgo *Stropiccioni*.
S. Michaelis. Vide SS. Sacramenti.
S. Michaelis Pacis ad S. Ambrofium.
S. Mineatis in Ecclefia S. Nicolai fuper Arnum.
Mifericordiae in Curfu Adimariorum.
Mifericordiae Novae, feu S. Sebaftiani.

Nati-

N

NAtivitatis Domini Nostri, vulgo *La Capannina*, in Sancta Cruce.
Nativitatis S. Mariae Famulorum in S. Ioanne Evangelista Iesuitarum.
S. Nicolai in Ecclesia S. Mariae Carmelitarum.
S. Nicolai Puerorum de Cippo in Via Abbatissae, seu ad S. Petrum Maiorem.
S. Nicolai Tolentinatis Tinctorum Sericorum in S. Iacobo inter Foveas.
S. Nicolai Tolentinatis, vulgo *Il Zoccolo*, ad Ecclesiam S. Barnabae.
Ninnae, iuxta S. Petri Scheradii Ecclesiam.
Nunciatae. Vide S. Mariae Adnunciatae.
Nominis S. Mariae in Sodalitate S. Antonii Pistorum in Via S. Galli.

O

S. ONuphrii ad Arcem Veterem, seu Tinctorum, nunc Parthenon Capuccinarum.

P

PAcis in Ecclesia S. Petri Cattuarii.
Passionis, vulgo Sanguinis, in Ecclesia Sancti Laurentii. Vide, Sanguinis.
S. Paolli in Ecclesia S. Ioannis Evangelistae.
Peregrini in Coenobio S. Mariae Novellae. Vide, Iesu Peregrini.
S. Petri in Ecclesia S. Spiritus.
SS. Petri & Paulli Sarctorum in Ecclesia S. Caeciliae.
S. Petri Anapolarum in Ecclesia S. Donati Vetulorum.
S. Petri Maioris.
S. Petri Martyris, seu Laudum, in Coenobio S. Mariae Novellae.
Pietatis, Accensorum in Ecclesia S. Petri Scheradii.
Pietatis in Claustris S. Mariae Novellae.
S. Philippi Laudum in Coenobio S. Crucis.
S. Philippi Beoitii in Sodalitio S. Mariae Laudum ad S. Crocem.
S. Philippi Beoitii in Platea S. Mariae Servorum.
S. Philippi Nerii Congregatio in S. Florentio.
S. Pii in Coenobio S. Marci.
Purificationis Langobardorum.
Purificationis, S. Ignatii, & S. Francisci Xaverii, in S. Ioanne Evangelista Iesuitarum.
Purae seu SS. Sacramenti, in S. Maria Novella.
Purificationis, & S. Zenobii. Est eadem ac S. Marci Puerorum.
Publicanorum in S. Donato Vetulorum.

Q

QVadraginta in S. Michaele Vicedominorum.
Quatuor SS. Coronatorum in Ecclesia Sanctae Thomae.
S. Quirici in Coenobio S. Mariae Angelorum.

R

S. RAphaelis Archangeli in Via Maffia Trans Arnum.
S. Raphaelis Puerorum in Platea S. Mariae Novellae, vulgo *La Scala*.
Recommendatorum S. Mariae Virgini in Ecclesia S. Romuli.
Resurrexit in Campacio.
Resurrectionis.
S. Rocci in Via S. Galli.
S. Rocci in Ecclesia S. Agathae.
Rosarii in Coenobio S. Mariae Novellae.

S

SS. SAcramenti in S. Ambrosio, dictum S. Michaelis.
——— Textorum in S. Blasio.
——— in S. Donato.
——— in S. Proculo.
——— in S. Felice in Platea, seu Oratorio Bigiorum.
——— in S. Michaele Diabolorum.
——— in S. Felice in Platea.
——— & S. Stephani in S. Florentio.
——— in S. Frigidiano.
——— in S. Iacobo inter Foveas.
——— in S. Laurentio dictum Conceptionis.
——— in S. Lucia super Pratum.
——— S. Luciae Magnuliorum.
——— in S. Maria Maiore.
——— in S. Maria Novella.
——— in S. Michaele Vicedominorum.
——— in S. Nicolao Ultra Arnum.
——— in Ecclesia Omnium Sanctorum.
——— in S. Paullo.
——— in S. Petro Bonicoosilii.
——— in S. Pancratio.
——— & S. Pii in S. Maren.
——— in S. Petro Maiore.
——— in S. Petro Cattuario.
——— in S. Proculo.
——— in S. Romulo.
——— in S. Trinitate.
——— in S. Remigio, dictum Lilii.
——— in Oratorio Bigiorum ad S. Felicem in Platea.
S. Salvatoris in Ecclesia Omnium Sanctorum, idem

idem ac SS. Sacramenti.
Sanguinis Christi, seu Passionis, in S. Laurentio.
S. Sebastiani seu Misericordiae Novae.
S. Sebastiani in Ecclesia Carmelitarum.
S. Sebastiani retro Ecclesiam S. Mariae Servorum.
S. Sebastiani in Ecclesia S. Pancratii.
SS. Sebastiani & Iacobi in Suborbio S Iacobi.
S. Sebastiani Genuensium in Ecclesia S. Frigidiani.
Septoaginta duorum in Ecclesia S. Augustini Excalceatorum.
S. Silvestri in Claustris S. Mariae Novellae.
SS. Simonis & Iudae in Claustris S. Mariae Novellae. Vide Iesu Peregrini.
S. Simonis Sutorum in Via S. Galli.
SS. Simonis & Thaddaei. Eadem ac Iesu Peregrini.
S. Spiritus in Claustris S. Mariae Novellae.
S. Spiritus, vulgo Pipionis, in Coenobio Sancti Spiritus.
S. Stephani in Claustris S. Mariae Novellae.
S. Stephani, vulgo de Ciotoli, in Ecclesia S. Florentii.
S. Stephani, vulgo *Il Sasso*, in Ecclesia Sancti Apollinaris.
S. Stephani in Ecclesia S. Felicitatis.
Stigmatum S. Francisci ad Angulum Molae.
Stigmatum S. Francisci in S. Laurentio.
Stipendiatorum in Claustro S. Petri Scheradii.

T

Templi. Vide, S. Mariae Crucis.
Textorum ad Nosocomium S. Mariae Novae.
Textorum in Via Scalae.
S. Thomae Aquinatis in Claustris S. Mariae Novellae.
S. Thomae Aquinatis in Via Pergolae.
S. Thomae de Villa Nova in Ecclesia S. Augustini Excalceatorum.
S. Trinitatis retro Ecclesiam S. Mariae Servorum.
S. Tobiae, seu Misericordiae Veteris.
S. Trinitatis in Ecclesia S. Proculi.
S. Trinitatis, vulgo Capita Russa, in Ecclesia S. Rufilli.
S. Trinitatis Ferrariorum Propolarum in Ecclesia S. Proculi.

V

S. Vincentii Confessoris in Claustris S. Mariae Novellae.

Z

S. Zenobii in Canonica Florentina.
S. Zenobii in Claustris S. Mariae Novellae.
SS. Zenobii & Purificationis. Vide Purificationis.

CATALOGVS SOCIETATVM PIARVM LAICORVM QVAE IN DIOECESI FLORENTINA EXTRA VRBEM EXSTANT VEL EXSTITERVNT QVARVMQVE NOTITIA HACTENVS AD ME PERVENIT.

A

SS. ANdreae & Ioannis Baptistae Disciplinae Empuli.
S. Antonii Abbatis ad S. Andream Barbarini in Mucillo.
S. Antonii Abbatis extra Portam Pisanam Empuli.
S. Antonii Molitorum in Burgo S. Laurentii.
S. Antonii Abbatis Molectiani in Mucillo.
S. Antonii Patavini. Doctrinae Christianae Empuli.

B

S. BArnabae Mangonae.
SS. Bonaventurae & Mariae Luciliani seu Nemoris in Mucillo.
Bonae Mortis in Ecclesia S. Martini Pontis Ormae.
Bonae Mortis in Castello Exineae.

C

COnceptionis B. Mariae iuxta Ecclesiam S. *Mariae Fratrum Minorum* ad Empulum.
Conceptionis B. Mariae Empuli.
Conceptionis S. Mariae ad S. Donatum Cisthii in Mucillo.
Corporis Domini Empuli.
S. Crucis Polcanti in Mucillo.
Crucifixi Pauperum Verecundorum Empuli.
Crucifixi Empuli, seu XXXIII. Virum.
Crucifixi in Ecclesia S. Christinae Panianae Caninae.
Crucifixi Nigrorum in Burgo S. Laurentii.
S. Crucis Empuli.
S. Crucis iuxta Ecclesiam S. Mariae Fibianae.

D

DOlorum B. Mariae Empuli.
Dolorum B. Mariae in Ecclesia S. Mariae Panianae Minae.
S. Donati Routae in Mucillo.

H

S. HOminis Boni, vulgo SS. Sacramenti, in Burgo S. Laurentii.

I

S. IAcobi Collis Baruccii in Mucillo.
S. Iacobi in Vico S. Agathae Mucilli.
SS. Iacobi & Philippi iuxta Ecclesiam S. Petri Rivi Octuli.
S. Ioannis Baptistae Montis Oliveti, vulgo *Cicciolardoni*, prope Vrbem.
SS. Ioannis Baptistae & Francisci in Ecclesia Capuccinorum ad Empulum.
S. Isidori ad S. Mariam Fabrori, vulgo *La Badiuzza*.

L

S. LAurentii Empuli.
S. Laurentii Castaneti in Paroecia S. Iusti ad Empulum.
S. Laurentii Exineae ad Ecclesiam Plebis.
S. Luciae Empuli.

M

S. MAmantis Empuli Veteris.
S. Mariae Certaldi.
S. Mariae Adnunciatae iuxta Ecclesiam Sanctae Mariae Curtis Novae Plebatus Empuli.
S. Mariae Adnunciatae Peregrini prope Florentiam.
S. Mariae Adnunciatae Galliani.
S. Mariae Adnunciatae Decumani.
S. Mariae Adnunciatae ad S. Mariam Puliciani.
S. Mariae Adnunciatae ad S. Martini ad Scopetum.
S. Mariae Adnunciatae, S. Felicitatis Larciani.
S. Mariae Adnunciatae, S. Crisci Vallis Cavae.
S. Mariae Adnunciatae ad S. Mariam Vinitorum in Mucillo.
S. Mariae Adnunciatae Viculi in Mucillo.
S. Mariae Adnunciatae Scarpariae.
S. Mariae Adsumtae S. Petri ad Sevem.
S. Mariae Adsumtae Laterae in Mucillo.
S. Mariae ad Nives Valliae in Mucillo.
S. Mariae Adnunciatae Empuli.
S. Mariae Azuriorum seu Caeruleorum in Burgo S. Laurentii.

SS. Ma-

SS. Mariae, Ioannis Baptistae, & Caroli, Sacerdotum Empuli,
SS. Mariae & Bonaventurae Luciliani seu Nemoris in Mucillo.
S. Mariae in Pineta, vulgo Impruneta.
S. Mariae Mercatalis prope Plebem Campi Paulli,
S. Mariae ad Nives in Castro S. Donati in Potis.
S. Mariae Luci ad Fabrum in Mucillo.
S. Mariae Marcoriani in Mucillo.
S. Mariae Montis Carmeli ad Ambrosianam.
S. Mariae Plateae in Vicu S. Agathae.
S. Mariae Virginis Corellae,
S. Mariae Virginis Exineae.
S. Mariae Villularum in Mucillo.
S. Michaelis Pontis Ormae.
Misericordiae in Plebatu S. Stephani Camporum.

N

Nativitatis S. Mariae Fluminis Gattariae in Mucillo.
Nativitatis S. Mariae Rostolenae in Mucillo.
S. Nicolai Puerorum in Burgo S. Laurentii.

O

S. ONophrii Decumani.

P

S. PHilippi Benitii Biviliani.

Q

QVinque Horarum Empuli.

R

S. ROcci iuxta Ecclesiam S. Mariae Paniaeae Minae.
Rosarii in Ecclesia S. Martini Pontis Ormae.
Rosarii in Ecclesia S. Mariae Fibianae.
Rosarii in Monte Lupo.
Rosarii & Disciplinae in Ecclesia S. Mariae Fibianae.

S

SS. SAcramenti ad S. Miniatem Exineae.
SS. Sacramenti ad S. Miniatem in Platiano Mucilli.
SS. Sacramenti ad Plebem S. Ioannis Maioris.
SS. Sacramenti ad S. Michaelem Romae.
SS. Sacramenti S. Agathae ad Mucianum in Mucillo.
SS. Sacramenti in Ecclesia Plebis S. Mariae Fanniae.
SS. Sacramenti Cerliani in Mucillo. Observandum est omnes fere Ecclesias Paroeciales habere contiguas seu proximas SS. Sacramenti Societates.
S. Salvatoris de Madiella in Burgo S. Laurentii.
S. Sebastiani Barbarini in Mocillo.
S. Sebastiani in Paroecia S. Ansani Vallis Cavae.
Stigmatum S. Francisci in Burgo S. Laurentii.
S. Spiritus Montis Cuculi.
S. Spiritus in Monte Lupo.
S. Stephani in Pane, seu Vno Pane.

T

TExtorum Langobardorum extra Portam S. Galli.
S. Trinitatis iuxta Ecclesiam S. Barptolemaei Suilianae.
S. Trinitatis in Burgo S. Laurentii.
S. Trinitatis Scarpariae.

V

VIrginis Mariae Exineae.
Visitationis S. Mariae in Ecclesia Plebe S. Agnetis in Podio Bonitii.

SACELLA AEDICVLAE ORATORIA ECCLESIAE

QVAE VEL NVNQVAM PAROECIAM HABVERVNT VEL AN VNQVAM HABVERINT IGNORATVR VEL IN PRAESENS NON HABENT.

Animadvertendum est multa praetermitti, quae vel inter Ecclesias olim Paroeciales, vel inter Monasteria, & Xenodochia, recensita sunt.

CATALOGVS VRBANORVM

A

S. AEgidii in Nosocomio S. Mariae Novae.
S. Antonii super Pontem ad Carrariam.

B

S. BArnabae super Pontem Rubaconris.
S. Basilii. Vide S. Spiritus.
S. Bernardi in Palatio.
S. Bernardi in Via Porcia.
S. Bernardi in Pinti.
S. Bonaventurae in Praetorio.

C

S. CAtharinae super Pontem Rubaconris.
Conceptionis B. Mariae in Via Servorum.

E

ELeemosynariorum in S. Stephano.

G

S. GErardi in Via S. Galli.

I

S. IAcobi in Campo Corbulini.
S. Ioannis Decollati de S. Sepulcro ad Caput Pontis Veteris.
S. Ioannis Baptistae de Templo ad Portam Crucis.
S. Ioannis Baptistae ad Portam S. Petri Cattuarii.
S. Iosephi in Burgo S. Frigidiani, vulgo *dell' Uccel Falcone*.

M

S. MAriae Bigalli.
S. Mariae in Burgo Allegriorum.
S. Mariae in Campo.
S. Mariae Caritatis ad Pontem Rubaconris.
S. Mariae Pietatis seu Camptonis iuxta Moenia Burgi S. Frigidiani in Paroecia S. Mariae Verzariae.
S. Mariae Gratiarum super Pontem Rubaconris.
S. Mariae Adnonciatae Orbatelli.
S. Mariae in Foro Veteri.
S. Mariae Misericordiae Novae.
S. Mariae ad Nivea in Via Gibellina.
S. Mariae ad Nives in Via S. Galli.
S. Mariae ad Pontem Carrariae.
S. Mariae Horti S. Michaelis.
S. Mariae Magdalenae in Via S. Galli.
S. Martini Episcopi.
S. Michaelis in Horto.
S. Michaelis super Pontem S. Trinitatis.

O

ORbatelli. Vide S. Mariae Adnunciatae.

P

PAroeciae S. Frigidiani.

R

S. ROcci in Via Camalduli in Pomoerio.

S

S. SIlvestri in Via S. Galli.
S. Sigismundi in Clivo S. Georgii inclusa Monasterio.
S. Sebastiani Biniorum ad S. Felicem in Platea.
S. Sebastiani in Coenobio S. Mariae Servorum.
S. Sebastiani prope Moenia.
S. Spiritus seu S. Basilii ad Angulum Molae.

T

S. TRinitatis Catechumenorum.

CA-

CATALOGVS ORATORIORVM &c. EXTRA VRBEM PER DIOECESIN DISSITORVM QVORVM NOTITIA HACTENVS AD ME PERVENIT.

A

ADnnnciatae. Vide S. Mariae Adnunciatae.
Adſcenſionis in Monte Maurilio.
S. Andreae ad Taleaferrum in Paroecia Sanctae Mariae Spinniolae.
SS. Andreae Corſinii, & Mariae Magdalenae Pactiae, in Paroecia Plebis S. Agathae.
S. Andreae de Rivo prope Florentiam.
S. Andreae ad Novolas.
S. Annae Candelianae in Paroecia S. Anſani Vallis Cavae.
S. Annae extra Portam Arni Empuli.
S. Antonii Davanzatiorum, ſeu Miſericordiae Ieſu Chriſti Salvatoris, & S. Mariae Spontaneorum, in Plebatu Sanctae Mariae in Pineta.
S. Antonii Abbatis in Monte Hugonis.
S. Antonii Abbatis in Paroecia S. Felicitatis Larciani.
S. Antonii Abbatis ad Turrim in Paroecia S. Felicitatis Larciani.
S. Antonii Abbatis in Paroecia S. Donati Ciſthii.
S. Antonii Abbatis extra Portam Piſanam Empuli.
S. Antonii Panciaticiorum ad Logeam.
S. Antonii Patavini ad Tricavolim in Paroecia S. Gavini Adimari.
S. Antonii Abbatis Pannae in Paroecia S. Mariae Marcoriani.
S. Antonii Florentiolae.
S. Antonii Guiducciorum in Plebatu S. Vincentii *Torris*.
S. Antonii in Pineta.
SS. Antonii Patavini & Barptolemaei Villae in Paroecia S. Mariae Decumani.
SS. Antonii & Rocci Podii Cahaili in Paroecia Plebis S. Agathae.
S. Antonii in Paroecia S. Mariae Marciolae.
S. Antonii Paravini in Paroecia S. Martini Corellae.
S. Antonii Vrbanae in Plebatu S. Petri in Mercatu.
SS. Antonii, Sebaſtiani, & Franciſci, de Pinu in Plebatu S. Pancratii.
Aquae Marcoriae. Vide, Quamarquoia.
S. Auguſtini Herbariae in Paroecia S. Michaelis Montis Carelli.
S. Auguſtini ad Pratum in Paroecia S. Laurentii Villolarum.
Auguſtinianorum Certaldi.

B

S. BArbarae ad Decumanum. Eſt idem ac S. Mariae Lacus.
Baroncelliorum.
S. Barptolemaei ad Barbarinum.
S. Barptolemaei Prommiani in Paroecia Sancti Laurentii Cortinarum.
S. Barptolemaei Panicaliae in Paroecia S. Ioannis Maioris.
S. Barptolemaei Platiani in Plebatu Empuli.
S. Bernardi Muccionis in Plebatu S. Stephani de Campia.
S. Bernardi Vernalenſis in Plebatu S. Petri Ripularum.
S. Bernardi Vbertii in Paroecia S. Iacobi Montis Aeuti.
S. Bernardi Vici in Plebatu S. Appiani.
S. Bernardi Antillae.
S. Birgittae Fabroni, ſeu Badinctiae.
S. Blaſii Luiani in Plebatu S. Mariae in Pineta.
S. Blaſii Scopeti in Paroecia S. Martini Scopeti.
S. Blaſii ad Burgum S. Laurentii.
S. Blaſii Saginaliae in Paroecia S. Criſci Vallis Cavae.
S. Bonaventurae Scarpariae.

C

S. CAietani Cornaclariae in Paroecia S. Mariae Vectiani.
S. Caietani Tienei ad Lamam in Paroecia S. Mariae Montis Floſculi.
S. Caroli in Monte Lupo.
SS. Caroli & Antonii Abbatis in Paroecia S. Criſci Vallis Cavae.
S. Caroli ad Epineion vulgo *Pignone*.
S. Caroli in Paroecia S. Iuſti Montis Saxi.
S. Catharinae Antillae.
S. Catharinae in Paroecia Plebis S. Agathae.
S. Catharinae ad Caſtellanam in Paroecia S. Mariae Marcoriani.
S. Catharinae ad Antiliam.
S. Catharinae in Paroecia S. Laurentii Collinae Plebatus Antellae.
S. Catharinae Pontii Aulae, vulgo Ponzalla,

in Paroecia S. Andreae Cerliani.
S. Catharinae ad Tabernellas.
S. Catharinae Senensis in Paroecia S. Iusti Fortunae.
S. Cerbonis in Peroecia S. Crisci Vallis Cavae.
S. Christinae in Paroecia S. Mariae Vimorum,
Conceptionis S. Mariae Burgi Grinzelli in Paroecia S Mariae Fanniae.
Conceptionis S. Mariae in Paroecia S. Petri Luci,
Conceptionis S. Mariae in Paroecia Burgi S. Laurentii,
Conceptionis S. Mariae Esculeti in Paroecie S. Crisci Vallis Cavae,
Conceptionis S. Mariae Villarum in Paroecie S. Michaelis Rontae.
Conceptionis S. Mariae in Paroecia S. Andreae Camusiani,
Conceptionis S. Mariae & S. Luciae Montis Pulici in Paroecia S. Ansani Vallis Cavae,
Corporis Domini ad Suilianam.
Crucifixi in Paroecia S. Michaelis Nizzani.
S. Crucis seu S. Laurentii in Plebatu S. Mariae Fanniae.
S. Crucis in Paroecie S. Laurentii Viciani.
Crucis ad Camisiam.
S. Crucis in Ormannoro.
S. Crucis & S. Paschalis Bayloni Buccagnelli, in Paroecia S. Martini Scopeti.
S. Crucis ad Malum Tempus in Paroecia S. Petri Pinus Maioris.
SS. Crucis & Rocci in Paroecia S. Leonerdi Cervariolae.
SS. Crucis & Nicolai Bibiani in Plebatu Sancti Gavini Adimari,

D

S. DOminici ad Empulum.
S. Domnini in Paroecia S. Alexandri Vitiliani.
S. Donati Vineolae in Plebatu S. Mariae Antillae.
S. Donati in Paroecia S. Cassiani in Paludc.

F

S. FElicis Capoccini in Plebato Empuli, in Pantaneto.
SS. Francisci & B. Mariae Adounciatae in Paroecia S. Mariae Albuini.
S. Francisci Assisinatis in Paroecia S. Mariae Vimorum.
S. Francisci Assisinatis ad Corniolam in Perorcia S. Agathae Muciani.
S. Francisci Assisinatis ad Pronum in Peroecia S. Mineatis Platiani.
S. Francisci in Paroecia S. Felicitatis in Flumine,
SS. Francisci & Antonii Patavini in Peroecia S. Petri Ciriniani.
S. Francisci Ad Leones in Paroecia S. Laurentii ad Cruces.
S. Francisci Assisinatis in Paroecia S. Petri Valliae.
S. Francisci Farneti in Paroecia S. Barptolemaei Molectiani.
S. Francisci de Paula Fortunae in Paroecia S. Cassiani Paludis.
S. Francisci de Paula in Paroecia S. Mineatis Exineae.
S. Francisci Xaverii in S. Petro ad Sevem.
S. Francisci ad Solidum in Paroecia S. Michaelis Rabiae Caninae.
S. Frigidiani ad Buianum,

G

S. GErardi ad Ecclesiam Plebis S. Domnini Villae Magnae.

H

S. HIeronymi Castri Florentini.
S. Hieronymi in Paroecia S. Agathae Muciani.
S. Hieronymi ad Montem in Paroecia S. Michaelis Rabiae Caninae.
S. Hieronymi in Podio Bartholi in Paroecia S. Barptolemaei Molectiani.
S. Hilarii Fraxini in Plebatu S. Ioannis Misilci.

I

S. IAcobi in Paroecia S. Martini Scopeti.
S. Iacobi ad Castellum.
SS. Iesu, Mariae, & Iosephi, ad Podiolas in Paroecia SS. Simonis & Iudae Corniolae.
SS. Iesu, Iosephi, & Mariae, Rontae.
SS. Iesu, Iosephi, Mariae, Hieronymi, & Gvillelmi, ad Sproccum in Paroecia Sancti Michaelis Lumenae.
S. Ioannis Baptistae Empuli.
S. Ioannis Baptistae Luciniani.
S. Ioannis Baptistae Decumani.
SS. Ioannis Baptistae Decollati & Mariae Adnunciatae in Paroecie S. Laurentii Buviculi.
S. Ioannis Baptistae Suilianae in Plebatu Empuli.
S. Ioannis, vulgo Santuccio, Brozzi.
S. Ioannis ad Alellam in Paroecia S. Laurentii Cortinarum.
S. Ioannis Baptistae in Paroecia S. Crisci Vallis Cavae.
S. Iosephi Villae Blancae in Paroecia Plebis S. Aga-

S. Agathae.
S. Iosephi Empoli.
SS. Isidori & Birgittae Fabrori, seu Badiutiae.
S. Iuliani Quaratae in Plebatu S. Mariae Antillae.
S. Iusti in Valle Elsae.

L

S. LAurentii Cacciacanis in Plebato S. Hippolyti Vallis Pesae.
S. Laurentii in Castro Campi Paulli.
S. Laurentii in Plebato S. Mariae Fanniae.
S. Lazari ad Munionem.
S. Luciae prope Florentiam.
S. Luciae ad Burgum S. Laurentii.
S. Luciae Castancoli in Paroecia S. Mariae Fanniae.
S. Luciae in Pineta.
S. Luciae Eremitucii.
S. Luciae seu S. Miniatis Castaneoli in Plebatu S. Mariae Fanniae.
S. Luciae Montis Acuti in Plebatu S. Mariae in Pineta.

M

S. MArgaritae ad Summam Villam in Paroecia S. Romuli Bivillaoi.
SS. Margaritae & Annae in Paroecia S. Margaritae Mangonae.
S. Margaritae Afciani in Plebatu S. Ioannis in Ierusalem.
S. Mariae in Paroecia S. Mariae Campiani.
S. Mariae in Paroecia Plebis S. Michaelis Montis Cucoli.
S. Mariae in Paroecia S. Iacobi ad Caballinam.
S. Mariae ad Viam in Paroecia S. Ioannis Senni.
S. Mariae ad Villam Senni.
S. Mariae ad Barcum in Paroecia S. Donati Polcanti.
S. Mariae Adnonciatae ad Fangum in Paroecia S. Michaelis Filiani.
S. Mariae a Febre in Paroecia S. Crisci Vallis Cavae.
S. Mariae Adnonciatae Coloniolarum in Plebatu S. Eustachii Aconis.
SS. Mariae Adnunciatae & Hieronymi in Plebatu S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Adnunciatae Florentiolae.
S. Mariae Lastrae in Plebatu S. Ioannis Exineae.
S. Mariae Adnonciatae Decumani.
S. Mariae Adnonciatae iuxta Pontem Pyretulae.
S. Mariae Adnonciatae Mocciani Commenda S. Ioannis Ierosolymitani in Mucillo.
S. Mariae Adsumtae in Paroecia Burgi Sancti Laurentii.
S. Mariae Adnunciatae prope Ecclesiam Sanctae Andreae Griciniani.
S. Mariae ad Ochos in Paroecia S. Crisci Vallis Cavae.
S. Mariae Adnonciatae ad Candiculos.
S. Mariae ad Nives, seu S. Sebastiani, in Paroecia S. Michaelis Montis Cucoli.
S. Mariae in Paroecia Burgi S. Laurentii.
S. Mariae Curtis in Paroecia S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Podii Bonitii.
S. Mariae Lauretanae Saltus in Paroecia Sanctae Mariae Puliciani.
S. Mariae ad Malavoltam.
S. Mariae Mercedis ad Rabattam Veterem.
S. Mariae ad Quercum Lignariae.
SS. Mariae & Annae in Paroecia S. Margaritae Mangonae.
S. Mariae Misericordiae in Paroecia S. Marci Veteris.
S. Mariae ad Quercum extra Portam Pinti.
S. Mariae in Paroecia S. Petri ad Sevem.
S. Mariae ad Montem Siperculi.
SS. Mariae & Iosephi in Paroecia S. Gavini ad Cornochium.
S. Mariae ad Nives in Monte Lupo.
S. Mariae Novolarum.
S. Mariae ad Pontem Vlmi in Paroecia Sanctae Mariae Marcoriani.
S. Mariae Pulcanti in Paroecia S. Donati Polcanti.
S. Mariae de Buco in Plebatu S. Petri Ripularum.
S. Mariae ad Podium in Paroecia S. Michaelis Filiani.
S. Mariae in Paroecia Monticellorum ad Arnum.
S. Mariae Rivi Corbuli.
S. Mariae Plani Dominae in Paroecia Plebis S. Agathae.
S. Mariae in Paroecia Scarpariae.
S. Mariae Mercedis ad Mulendinum in Paroecia Scarpariae.
S. Mariae ad Rosa, seu Erosa.
S. Mariae Terremotuum prope Scarpariam.
S. Mariae Trium Fluminum Rontae.
S. Mariae Tussis extra Portam S. Galli.
S. Mariae de Vivario in Paroecia S. Michaelis Ferronia.
S. Mariae ad Virginium.
S. Mariae Collinae in Paroecia S. Mariae Rostolenae.
S. Mariae Melcti in Paroecia S. Laurentii Villularum.
SS. Mariae & Luciae Montis Pulici in Paroecia S. Stephani in Flumine sive S. Ansani.
S. Mariae de Mercede in Paroecia S. Iusti Montis Saxi.
S. Mariae Adsumtae ad Cotonem in Paroecia S. Donati Vallis Boctae.
S. Mariae Adnunciatae in Paroecia S. Iusti Mon-

Montis Saxi.
S. Mariae Lacus ad Decumanum.
S. Mariae ad Nives in Paroecia S. Iusti Montis Saxi.
SS. Mariae, Bernardi, & Dominici, in Paroecia S. Iacobi Vrticariae.
S. Mariae Hospitalis Veteris in Paroecia Sancti Cassiani in Palude.
S. Mariae in Paroecia Baineoli Plebatus Sanctae Mariae in Pineta.
S. Mariae de Lacte in Paroecia S. Felicitatis in Plomine.
S. Mariae ad Nives in Paniana Mina seu Spiculo.
S. Mariae Casae Novae in Paroecia S. Stephani in Botena.
S. Mariae Limitis in Plebatu S. Stephani de Campis.
S. Mariae Hospitalis in Paroecia S. Mariae Decumani.
S. Mariae Adnunciatae in Paroecia S. Laurentii ad Rosa.
S. Mariae Spasmi, seu Innocentium, Empuli.
S. Mariae Avanellae in Plebatu S. Ioannis in Ierosalem.
S. Mariae extra Portam Florentinam Empuli.
SS. Mariae & Iosephi Platiani in Paroecia S. Donati Vallisbofcae.
S. Mariae ad Zambras in Plebatu S. Appiani.
S. Marini Carrariae in Plebatu S. Mariae Carrariae.
S. Mariae Magdalenae Pactiae in Paroecia S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Magdalenae in Paroecia S. Ioannis Maioris.
S. Mariae Magdalenae Montis in Paroecia S. Bartolomaei Galliani.
S. Mariae Magdalenae Pactiae in Paroecia S. Donati Cifthii.
S. Mariae Magdalenae Malefanorum in Plebatu S. Mariae Filectulae.
S. Mariae Magdalenae Barbarini in Plebatu S. Petri in Buxulo.
S. Martini Lacus in Paroecia S. Michaelis Ferronis.
S. Martini Montis Afinarii in Paroecia S. Romuli Biviliani.
S. Martini Montis Pilli in Plebatu S. Petri Ripulatum.
S. Martini Niffoli in Plebatu S. Ioannis in Ierusalem.
S. Martini Pinati in Plebatu S. Petri Valliae.
S. Matthaei Palatii in Paroecia S. Christophori Casulae.
S. Matthiae in Paroecia S. Petri Valliae.
S. Michaelis Gamberariae.
S. Michaelis ad Collinam.
S. Michaelis ad Lecore.
S. Michaelis ad S. Petrum in Buxula.
S. Michaelis Carzae Veteris in Paroecia Sancti Clementis Montis Carofi.
S. Michaelis ad Calentianum.
S. Michaelis ad Radiculam in Paroecia S. Clementis Montis Carofi.
S. Michaelis ad Cabatinos in Paroecia Sanctae Mariae Farneti.
S. Mineatis Castaneoli in Plebatu S. Mariae Panniae.
Misericordiae Iesu Christi Salvatoris seu Sancti Antonii in Plebatu S. Mariae in Pineta, Montis Boni.

N

Nativitatis S. Mariae Piscinae in Paroecia S. Quirici Oliveti.
Nativitatis S. Mariae ad Barbarinum Mucilli.
S. Nicolai in Campis in Plebatu S. Stephani Camporum.
S. Nicolai Casae Arsae.
SS. Nicolai & Crucis Bibiani in Mucillo.
S. Nicolai Pisciolae in Paroecia S. Martini Vespiniani.
S. Nicolai Podii Petti in Paroecia S. Michaelis Lumenae.
S. Nicolai Pilarciani in Paroecia S. Cassiani Paludis.
S. Nicolai in Paroecia S. Domnini Cellarum.
S. Nicolai Podii Plani in Paroecia S. Leonardi Cervariolae.
Nunciatae. Vide S. Mariae Adnunciatae.

O

Oratorium non procul a Monasterio S. Patri Luci.
Oratorium Ampinanae in Paroecia.
Oratorium in Paroecia S. Iacobi Vrticariae.

P

S. Patricii ad Rellos in Paroecia S. Christophori Casulae.
S. Paulli ad Montem Lupum.
S. Petri Doliae.
S. Petri Martyris in Paroecia S. Michaelis Perronis.
S. Petri ad Montem Rapuli, seu melius in Castro Montis Rapuli.
SS. Petri & Paulli in Paroecia S. Donati ad Villam.
S. Petri ad Sevem.
S. Petri Sufinanae.
S. Philippi Benitii Montis Afinarii in Paroecia S. Romuli Biviliani.
S. Philippi Nerii ad Lamam in Paroecia Sancti Mineatis Platiani.
Piniolarum in Paroecia S. Ioannis Camaioris.
S. Pii V. Papae ad Pratiolooem seu S. Pontia-

tianum in Plebatu Empuli.
Praesentationis S. Mariae Camusiani.
S. Proculi ad Fontem in Plebatu S. Mariae Filectulae.

Q

Quamarquoiae, seu Aquae Marcoriae, in Paroecia S. Crisci Vallis Cavae.

R

S. Rocci ad Empulum.
S. Rocci Carlonis in Paroecia S. Mariae Spaniolae.
SS. Rocci & Antonii ad Casas in Paroecia S. Petri Pinus Maioris.
S. Romuli Pilarciani in Paroecia S. Cassiani Palodis.
S. Rosae Limensis ad Mucianellum in Paroecia S. Martini Vespiniani.

S

S. Salvatoris in Pineta.
SS. Sacramenti ad S. Petrum ad Imam.
SS. Sacramenti in Paroecia S. Andreae Cerliani.
Sanctorum Omnium Florentinorum ad Lucianum Vetus.
S. Sebastiani ad Burgense in Paroecia S. Laurentii Cortinarum.
S. Sebastiani in Paroecia S. Felicitatis Larciani.
S. Sebastiani in Paroecia S. Mariae Querciolae.
S. Spiridionis ad Borgum S. Laurentii.
S. Stephani Papae & Martyris ad Burgum S. Laurentii.
S. Stephani Protomartyris Pinus in Paroecia S. Ioannis Maioris.
SS. Simonis & Iudae Corniolae in Plebatu Empuli.
Stigmatum S. Francisci in Paroecia S. Felicitatis Larciani.
Stigmatum S. Francisci Palatii in Paroecia S. Iusti Montis Saxi.

T

S. Teresiae Virginis in Paroecia S. Cassiani in Palude.
SS. Thomae & Mariae ad Tinianum.
S. Trinitatis Rabiae Caninae.

V

Visitationis S. Mariae Rontae.
Visitationis S. Mariae in Castro Tiniani.

SUPPLEMENTUM ALTERUM.

Pag. 1517. Ad Plebem S. Crisci Vallis Cavae adnotandae erant Ecclesiae, S. Martini Vlmetae, nisi eadem est ac S. Martini Oliveti: S. Martini Seggiani, nisi eadem est ac Sancti Martini Vallis Cavae: S. Quirici Vlmetae, nisi eadem est ac S. Quirici ad Olivetum.
Pag. 1518. Addenda fortasse erat Ecclesia S. Salvatoris Gallani Plebatui S. Gavini Adimari.
Pag. 1526. Ad Plebem S. Stephani in Botena, animadvertendum est, Corpus Sanctum, esse loci nomen, quo significatur Corpus Agri, quod ad Commune alicuius Civitatis aut Populi spectat, & publica sanctione defenditur.
——— Addenda fuit Plebatui S. Stephani in Botena Ecclesia S. Mariae Pimaioris, & Ecclesia fortassis S. Dominici Plani Maioris nisi pro Dominici legendum est Domnini.
Pag. 1528. Addenda fuit, S. Agnetis Ecclesia Castro Podii Bonitii.
Pag. 1529. Addenda esset Ecclesia S. Barptolemaei Montis Belli, in Plebatu S. Mariae Fanniae, nisi eadem forte esset ac S. Barptolemaei ad Mirabellum in eodem Plebatu.
——— Corrigendum est, S. Barptolemaei Sicillianae, & scribendum: S. Barptolemaei Suilianae.
——— Addendum, S. Barptolemaei Villae Novae in Plebatu S. Gavini Adimari.
——— Addendum, S. Cassiani in Palude Plebes, licet descripta fuerit nomine SS. Hippolyti & Cassiani.
Pag. 1530. Addendum, S. Domnini Plani Maioris in Plebatu S. Stephani in Botena fortassis. Item S. Donati Calentiani, seu Marinae, Plebes. Item, S. Gaudentii Ruballae, in Plebatu S. Lazari. Scribendum autem fuerat, S. Hilarii Coloniolarum, ubi scriptum fuit, S. Hilarii Coloniarum.
Pag. 1531. Addendum erat, S. Hilarii Pitilliauli in Plebatu S. Mariae Pinetae. Item, S. Ioannis Montis Faesuli, Vide S. Laurentii. Item S. Ioannis Sufiniani Plebes, Vide S. Viti.

Pag. 1534. Addendum est, S. Mariae Montis Aceratae, Vide Montis Maceratae. Item, S. Mariae Montis Acuti, Vide Castri Montis Acuti. Item, S. Mariae Plani Maioris, seu Pie Maioris, in Plebatu forte S, Stephani in Botena. Item, S. Martini Balneoli in Plebatu S. Mariae in Pineta.

Pag. 1535. Addendum, S. Martini Seggiani in Plebatu S. Crisci Vallis Cavae. Item, S. Martini Vlmetae in Plebatu S. Crisci Vallis Cavae.

Pag. 1536. Addendum, SS. Mineatis & Barptolemaei Montis Alti in Plebatu S. Andreae Duciae. Item, SS. Mineatis & Iacobi Montis Acuti in Plebatu S. Martini Scupeti. Item Sancti Mineatis Popiani, in Plebatu S, Stephani Campoli, Item, S. Mineatis Sicillarum in Plebatu S. Donati in Pocis.

Pag. 1537. Addendum, S. Quirici Vlmetae in Plebatu S, Crisci Vallis Cavae. Item, S, Salvatoris Gallani in Plebatu S. Gavini Adimeri.

Pag. 1540. Legendum, Casaliculum, ubi Casalicum legitur. Addendum, Casetta cum Ecclesis Visitationis S. Mariae. Item, S. Cassianus cum Ecclesia S. Cassiani.

Pag. 1542. Addendum, Mezzana cum Ecclesia S. Iusti, Vide, Imi.

Pag. 1544. Addendum, Planum Maius cum Ecclesia S. Domnini, & Ecclesia S. Mariae.

Pag. 1545. Addendum, Seggianum cum Ecclesia S. Martini. Item, Suiliana cum Ecclasia S. Barptolemaei.

Pag. 1546 Legendum, Villanuva cum Ecclesia S. Barptolemaei & Ecclasia S. Iacobi. Item, Vlmera, cum Ecclesia S. Martini, & Ecclesia S. Quirici.

Pag. 1547. Addendum, S. Barptolemaei Gignori, Vide S. Mariae Reginae Caeli. Item, S. Christinae, vide S Augustini.

Pag. 1549. Addendum, S. Mariae Burgi Allegriorum, Vide, S. Francisci a Paula, Item, S. Mariae Septem Dolorum in Via Crucettae, Mantelatarum Ordinis Servorum S. Mariae.

Pag. 1553. Addendum, S. Luciae Castellinae, ad Montem Maurillum, Vide, Castellinae.

Pag. 1554. Delendum totum illud: S. Petri Cerreti Vallis Elsae, prope Certaldum, Camaldulensium: nam in Dioecesi Vulaterrana erat.

Pag. 1559. Delendum illud: S. Laurentii Petrae Malae in Via Bononiensi: nam Petra Mala in Dioecesi Bononiensi est.

CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS FAESVLANAE,

CVIVS EPISCOPVS ARCHIEPISCOPI FLORENTINI SVFFRAGANEVS EST.

Catalogus Ecclesiarum, ut in praesens se habent, productus fuit superius pag. 539. *Catalogus vero Ecclesiarum, ut saeculo XIII. exsistebant, exhibitus est pariter superius* pag. 1500. *Quare, Lector benevole, loca indicata consule, ne Catalogos illos iterum proferendo, actum agatur.*

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS PISTORIENSIS

CVIVS EPISCOPVS ARCHIEPISCOPI FLORENTINI SVFFRAGANEVS EST.

Catalogus Ecclesiarum Dioecesis Pistoriensis exhibitus quidem fuit superius pag. 562. & 563. *sed admodum imperfectus; quare heic copiosior atque exactior producendus est.*

CATALOGVS ECCLESIARVM VRBIS PISTORII

Omissis Plebe S. Andreae, & Ecclesiis, quae in eius Plebatu exstant.

ECCLESIA S. ZENONIS CATHEDRALIS.
Prioratus S. Ioannis Evangelistae.
Prioratus S. Paulli.
Prioratus S. Mariae ab Humilitate.
Prioratus S. Marci adnexus Monasterio Vallumbrosano S. Michaelis in Furculis.
Ecclesia S. Petri in Capella, cognomento Congregatio S. Actonis Episcopi Pistoriensis.
Ecclesia S. Petri Maioris cum Monasterio Monacharum Ordinis S. Benedicti.
Ecclesia S. Anastasii.
Ecclesia S. Michaelis in Bonaccio.
Ecclesia S. Mariae Presbyteri Anselmi, alias Lilii.
Ecclesia S. Iacobi in Castellari.
Ecclesia S. Hilarii.
Ecclesia S. Mariae Equitum, alias Plateae.
Ecclesia S. Salvatoris.
Ecclesia S. Mariae de Bambino, alias S. Liberatae.
Ecclesia S. Barptolemaei cum Monasterio Canonicorum Lateranensium.
Ecclesia S. Mariae Novae.
Ecclesia S. Mariae ad Pratum, seu in Turri, cognomento S. Nicolai.
Ecclesia S. Mariae in Burgo Stratae, cognomento S. Blasii.
Ecclesia S. Michaelis in Cionco.
Ecclesia S. Prosperi cum Collegio Presbyterorum Oratorii.
Ecclesia S. Matthaei.
Baptisterium S. Ioannis.

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESIS PISTORIENSIS.

PLEBES S. ANDREAE VRBANA.

Ecclesia S. Vitalis Prioratus.
Ecclesia S. Leonardi Prioratus.
Ecclesia S. Mariae Magdalenae.
Ecclesia S. Petri in Strata.
Ecclesia S. Mariae ad Ripam Altam, dicta antiquitus Capella S. Iusti. *Hae omnes Ecclesiae ambitu Moeniorum Vrbanorum in praesens concluduntur.*

PLEBES S. BARPTOLEMAEI CVTILIANI.

Oratorium S. Rocchi ad Roboreta.
Oratorium S. Michaelis Vallis ad Lentam.
Oratorium S. Mariae ad Planum Alnorum.
Oratorium S. Rocchi ad Pontem.
Oratorium S. Annae ad Corniam.
Oratorium Praesentationis S. Mariae Cecchiorum.
Oratorium S. Mariae a Lilio ad Pontem.
Oratorium S. Nicolai Tolentinatis ad Milum.
Oratorium S. Ioannis ad Serrafurcam.
Ecclesia S. Bonaventurae cum Monasterio Sanctimonialium.

PLEBES S. BARPTOLOMAEI TITIANAE.

Ecclesia S. Michaelis adnexa Plebi, in qua est
Oratorium S. Ioannis Decollati &
Xenodochium.
Ecclesia Prioratus S. Michaelis ad Vineolas alias ad Carpineta, cum Oratorio Prosiniorum.

Ec-

Ecclesia S. Petri ad Seianum, obi fune,
Oratorium S. Mariae Bargelliniorum.
Oratorium S. Crucis Oricellariorum.
Oratoriom SS. Petri & Andreae Fortioniorum.

PLEBES S. DONATI AD MOMINIVM.

Oratorium S. Rocci.
Oratorium S. Francisci ad Fannium.

PLEBES SS. PHILIPPI ET IACOBI AD FERRVCIAM.

Oratorium S. Antonii ad Tenutam.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE IN CRETIS, ALIAS S. ANSANI.

Prioratus S. Crucis ad Vincium Florentinum, cum
Oratorio S. Antonii ad Ferrale, &
Oratorio S. Mariae Adnunciatae, &
Xenodochio S. Blasii.
Ecclesia S. Mariae ad Falcunianom.
Ecclesia S. Petri Vitulini.
Ecclesia S. Mariae Collis Goutii adnexa Ecclesiae Cornii cum.
Oratorio Corporis Domini.
Ecclesia S. Luciae Paterni.

PLEBES S. IOANNIS EVANGELISTAE AD MONTALE, ALIAS VILLIANVM, CVM

Oratorio S. Antonii Socifantium.
Oratorio S. Mariae Adnunciatae ad Smileam.
Oratorio S. Salvatoris Canonicorum Lateranensium Faesulanorum.
Oratorio S. Christinae.
Oratorio S. Alberti ad Collem.
Prioratus S. Martini al Funianum.
Ecclesia S. Michaelis Tubianae.
Ecclesia S. Mariae ad S. Amatum cum
Oratorio S. Thomae Canonicorum Lateranensium Pistorii.
Oratorio S. Luciae Fabroniorum.
Oratorio S. Caroli ad Cellas Fabroniorum.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE DECOLLATI AD MONTEM MVRLVM CVM

Oratorio S. Guilielmi ad Ravallacias.
Oratorio S. Antonii ad Baronem.
Oratorio S. Nicolai Nerliorum.
Oratorio S. Antonii ad Balncolum.
Oratorio S. Isidori ad Calcetum.
Oratorio S. Hieronymi ad Parusianum.
Oratorio S. Dominici Bartoliniorum.
Oratorio S. Caroli ad Stratam, seo Stredam.
Oratorio S. Francisci ad Populescum.
Oratorio S. Concordii alias Nominis Iesu ad Bazarlum.
Oratorio S. Luciae Strocciorum.
Oratorio S. Philippi Nerii Marucelliorum.
Prioratus S. Petri ad Albianum cum
Oratorio S. Bernardi ad Iavellum.
Oratorio S. Stephani ad Gorianum.
Prioratus Sanctae Mariae ad Mala Seti conditus a Columbino Bassio Episcopo.

PLEBES S. IOANNIS EVANGELISTAE AD MONTEM MAGNVM CVM

Oratorio S. Michaelis Toniniorum.
Oratorio S. Mariae ad Sanctum Novum.
Oratorio S. Antonii Patavini Bonaccursiorum.
Prioratus SS. Mariae & Clementis Valentiatici cum
Oratorio S. Iosephi unico.
Ecclesia S. Stephani ad Campilia.

PLEBES S. IVSTI AD PLATIANENSE CVM

Oratorio S. Barptolemaei in Via Cava.
Ecclesia S. Barptolemaei ad Gellum in Agro Pratensi cum Oratorio S. Mariae Succursus erecto in Paroecialem a Columbino Bassio Episcopo.
Ecclesia S. Mariae Magdalenae in Tabula cum
Oratorio S. Mariae Adnunciatae ad Palatiacium.
Ecclesia S. Petri Griniani.
Ecclesia S. Mariae ad Casigium.
Ecclesia Sanctae Mariae Succorsus, de qua superius.

PLEBES S. IOANNIS BAPTISTAE SATVRNANAE CVM

Oratorio S. Sebastiani.
Oratorio S. Mariae.
Oratorio S. Mariae Magdalenae.
Prioratus S. Mariae Piteccii cum
Oratorio SS. Rosarii ad Poliolinum.
Oratorio S. Sebastiani ad Fabianam.
Oratorio S. Mariae ad Castaneam.
Oratorio S. Michaelis ad Villam.
Oratorio S. Barptolemaei ad Hospitalectum, cum Xenodochio S. Barptolemaei, Piae Domus Sapientiae Pistorii.
Oratorio S. Michaelis ad Crucem ad Victium.
Ecclesia S. Laurentii ad Victium.
Ecclesia S. Romani in Valle Brainae cum
Oratorio S. Mariae in Valle Brainae.
Oratorio S. Francisci Xaverii ad Flammianum.
Oratorio S. Annae ad Puellas vulgo Fanciulle.
Ecclesia S. Felicis ad S. Felicem.

PLEBES S. IOANNIS EVANGELISTAE VALLIS BVRAE SEV PLEBES MONTIS CVCVLI, VT ANTIQVITVS DICEBATVR. DICTA ETIAM FVISSE VIDETVR S. IOANNIS SPANERECII IN VALLE BVRAE, CVM

Oratorio Nativitatis Domini ad Lupicarc.
Prioratus S. Silvestri ad S. Maurum.
Prioratus S. Petri in Candelia cum
Oratorio S. Felicis Presbyteri ad Duas Buras.
Oratorio S. Catharinae.
Oratorio S. Simonis.
Oratorio S. Petri.
Oratorio S. Mariae Adnunciatae ad Fabricas.

Ec-

Ecclesia SS. Martini & Luciae ad Ianum.
Ecclesia S. Michaelis ad Basium cum
Oratorio S. Antonii Patavini ad Mo&ianos.

PLEBES S. HIPPOLYTI AD PLATIANENSE CVM

Oratorio S. Mariae ad Mactionem.
Ecclesia S. Mariae Capetianae.
Ecclesia S. Mariae Narnalis.
Prioratus S. Petri Calcianae cum
Oratorio S. Paulli ad Armingum.

PLEBES SS. HIPPOLYTI ET CASSIANI AD VERNIVM CVM

Oratorio S. Mariae.
Oratorio S. Antonii.
Prioratus SS. Leonardi & Quirici Vernii cum
Oratorio S. Barptolemaei ad Cutotias.
Oratorio S. Caroli ad Cellas.
Oratorio S. Agathae ad Roccam.
Oratorio S. Mariae ad Saxetam.
Oratorio S. Antonii ad Montem Planom.
Oratorio S. Nicolai.
Monasterium S. Mariae Montis Plani.
Ecclesia S. Petri Cavectiani, cui adnexa est.
Ecclesia S. Michaelis Podiolae cum
Oratorio S. Martini Lucianae.

PLEBES S. LEONARDI AD SERRAM.

PLEBES S. LVCIAE VINACIANI CVM

Oratorio S. Simonis ad Montem Catuli.
Oratorio S. Mariae Gratiarum.
Oratorio S. Hieronymi Godeminiorum.
Oratorio S. Marcelli ad Montem Clarum.
Prioratus S. Nicolai Ramini cum
Oratorio S. Ansani ad Bonellas.
Ecclesia S. Petri ad Collinam cum
Oratorio S. Iuliani ad Fontanam.
Ecclesia S. Michaelis ad Gabianum.

PLEBES S. LAVRENTII OSELLAE CVM

Oratorio S. Michaelis ad Cordilupum.
Prioratus S. Salvatoris Vaiani, forte Variani.
Ecclesia S. Mariae Miliaoae cum
Oratorio S. Leonardi.
Oratorio S. Francisci.
Ecclesia S. Martini Schiniani.
Ecclesia S Mineatis Pupillianae cum
Oratorio Cinguli B. Virginis Mariae.
Ecclesia S. Catharinae Griciliani.

PLEBES S. MARIAE BACCARETI CVM

Oratorio S. Blasii ad Foscianum.
Oratorio S. Zenobii Moroniorum.
Oratorio S. Mariae Magdalenae Rocchiorum.
Oratorio S. Iusti ad Montem Albanum.
Xenodochio S. Paulli.
Ecclesia S. Mariae ad Collem, cui adnexa est.
Ecclesia S. Iacobi Capetianae.

PLEBES S. MARIAE MASSAE PISCATORIAE.

PLEBES SS. MARIAE ET LEONARDI ARTIMINI CVM

Oratorio S. Mariae.
Oratorio S. Simonis.
Oratorio SS. Mariae & Francisci.
Monasterium S. Martini in Campo in praesens Paroeciam habens.
Prioratus S. Michaelis Comeanae cum
Oratorio S. Andreae ad Gullianum.
Oratorio S. Antonii Bonsiorum.
Prioratus S. Stephani ad Boschas, nunc ad Podium ad Malvam com
Oratorio S. Lucae ad Gromagiam, seu Cruptam Maiorem.
Oratorio S. Sebastiani ad Malvam.

PLEBES S. MARIAE GABINIANAE CVM

Oratorio S. Caroli ad Marescaoi.
Oratorio S. Mariae ad Pontem Petri.
Oratorio S. Mariae Gratiarum ad Bardalonem.
Ecclesia S. Laurentii Pracchiae cum
Oratorio S. Sebastiani ad Arcilianum.
Oratorio S. Antonii Patavini ad Villam Orsignam, seu Vrsinam.

PLEBES S. MARIAE CIRELII SEV S. PANCRATII AD BRANDELIVM CVM

Oratorio S. Caroli.
Oratorio S. Mariae Cicii.
Oratorio S. Antonii Patavini ad Arcilianum.
Ecclesia S. Petri ad Campilium cum
Oratorio S. Mariae Humilitatis ad Pupilianam.
Oratorio S. Antonii Patavini ad Plastras.
Oratorio S. Donati ad Statianam.
Ecclesia S. Andreae ad Sacripolim cum
Oratorio S. Iosephi ad Filiceta.
Oratorio S. Antonii ad Fabricam.
Oratorio S. Mariae ad Plastretum.
Oratorio S. Antonii Patavioi Dondoriorum.
Ecclesia S. Michaelis ad Plateam adnexa Ecclesiae S. Mariae Maioris Pistorii.

PLEBES S. MICHAELIS CARMINIANI CVM

Oratorio S. Iacobi.
Oratorio S. Blasii.
Oratorio S. Georgii & Xenodochio.
Oratorio SS. Rosarii.
Oratorio S. Mariae.
Oratorio S. Antonio Phrygionariae:
Prioratus S. Mariae Bonistalli com
Oratorio SS. Cosmae & Damiani ad Podium.
Oratorio S Philippi Neri ad Petrariam.
Prioratus S. Christinae in Pill s cum
Oratorio Crucifixi ad Capanrulas.
Ecclesia SS. Christinae & Stephaoi Maetianae.
Ecclesia S. Laurentii Montis Albioli.
Ecclesia S. Petri Virgareti.

PLEBES S. MARIAE COLONICAE.

Ecclesia S. Georgii Colonicae cum
Oratorio S. Petri Martyris ad Leonem.
Prioratus S. Mattini Paperini.
Ecclesia S. Georgii Castri Novi cum
Oratorio S. Caroli ad Rugiam.
Oratorio S. Antonii ad Cascinas.
Oratorio S. Andreae ad Taotulos.
Prioratus S. Petri Maetianae cum
Oratotio Nativitatis Domini Nostri.

PLEBES S. MARCELLI AD SANCTVM MARCELLVM CVM

Ecclesia S. Catharinae Senensis &
Monasterio Sanctimonialium.
Oratorio S. Francisci.
Oratorio S. Rocci.
Oratorio S. Mariae in Platea.
Oratorio S. Mariae Gratiarum.
Oratorio S. Trinitatis.
Ecclesia S. Blasii Mammiani cum
Oratorio S. Michaelis Paciniorom.
Oratorio S. Mariae Adnunciatae Vannocciorum.

PLEBES S. MARIAE LIMITIS CVM

Oratorio S. Petri ad Billianum.
Oratorio S. Laurentii.
Oratorio S. Martini ad Collem.
Oratorio Visitationis S. Mariae.
Oratorio S. Barptolemaei ad Caciollas.
Prioratus S. Blasii ad Castellinam.
Prioratus S. Donati in Creris cum
Oratorio S. Ioannis Baptistae ad Bellosguardum.
Oratorio S. Michaelis ad Ianellam.
Oratorio S. Thomae ad Campum Collensem.
Oratorio SS. Pietatis Vavasariorum.

PLEBES S. MARIAE ADSVMTAE LICTIANI CVM

Oratorio S. Mariae ad Ancisam.
Oratorio S. Ioannis ad Cellam seu Petretum.
Oratorio S. Pauli ad Vitianeta.
Oratorio S. Mariae ad Rivom Pratorum.
Oratorio S. Andreae ad Pratale.
Ecclesia S. Francisci, cui adnexa est
Ecclesia S. Dominici cum
Monasterio Monacharum, &
Xenodochio Sancti Iacobi condito anno MCCCXXXIII.
Ecclesia cum Paroecia S. Laurentii ad Spinianam cum
Oratorio S. Mariae Pacis ad Lamam.

PLEBES S. MATTHAEI AD SANCTVM MAMANTEM CVM

Oratorio S. Mariae ad Planum Ripae Altae.

PLEBES S. MARIAE AD PVPILLIVM CVM

Ecclesia S. Dominici & S. Francisci Monasterio Monacharum, &
Oratorio S. Mariae de Monte Carmelo Marchettiorum.

PLEBES S. MARIAE AD PITELIVM CVM

Oratorio seu Plebe Veteri S. Mariae Adnunciatae.
Oratorio S. Mariae Adnunciatae ad Meliorinos.
Oratorio S. Mariae Gratiarum in Prunera.
Oratorio S. Bernardi.
Xenodochio ad Crucem Brandelianam diruto.

PLEBES S. MICHAELIS AD PIVVICAM SEV PVBLICAM CVM

Oratorio S. Barptolemaei ad Pergulam, & olim ibi erat Xenodochium Piae Domus Sapientiae Pistorii.
Prioratus S. Petri ad Casam Episcopi.
Prioratus S. Michaelis ad Vineolas seu Carpinetam.
Ecclesia S. Mariae Canapalis.
Monasterium S. Mariae Pacianae cum
Oratorio S. Mariae ad Casonem Iacomelliotam.

PLEBES S. MARIAE AD QVARATAM CVM

Oratorio SS. Ambrosii & Domnini.
Xenodochio.
Oratorio S. Laurentii ad Quaratam.
Oratorio S. Viridianae ad Magiam.
Ecclesia SS. Simonis & Iudae ad Sanctos ad Muros.
Ecclesia S. Michaelis Buriani.
Ecclesia S. Stephani ad Lucianum cum
Oratorio S. Martini ad Ofiam.
Ecclesia S. Blasii ad Vineolas cum
Oratorio S. Stephani.

PLEBES S. NICOLAI ALLIANAE, QVAE IN HISTORIA PISTORIENSI FLORAVANTIS PAG. 52. DICITVR S. PETRI CVM

Oratorio S. Iosephi ad Casioum, &
Prioratu S. Mariae, qui olim fuit Parthenon.
Prioratus S. Petri Allianae, *quae in praedicta Historia pag. 52 dicitur Albiani* cum
Xenodochio S. Mariae Hasnelli &
Oratorio S. Bernardi ad Iavellum & Oratorio S. Stephani Gutiani.
Ecclesia S. Michaelis Allianae.

PLEBES S. NICOLAI MARLIANAE CVM

Oratorio S. Antonii.
Oratorio S. Mariae.
Xenodochio S. Michaelis.

PLEBES S. PANCRATII AD CELLAS CVM

Oratorio S. Mariae Humilitatis.
Oratorio S. Francisci Marchettiorum.

PLEBES S. PETRI AD CASALE GVIDI CVM

Oratorio S. Iusti ad Castrum Novum.

Ora-

Oratorio S. Adi Zenoniorum.
Oratorio S. Bartolomaei Ruratiorum.
Oratorio S. Francisci Montemagniorum.
Ecclesia S. Sebastiani ad Piuvicam cum
Oratorio S. Sebastiani Canonicorum S. Zenonis.
Prioratus SS. Mariae & Blasii ad Piuvicam.
Ecclesia S. Mariae ad Masianum.

PLEBES S. PETRI AD AIOLVM. VEL IOLVM.

Prioratus S. Blasii ad Casale.
Ecclesia S. Martini ad Virgarium.
Ecclesia S. Andreae ad Aiolum.
Ecclesia S. Silvestri ad Tubianam.

PLEBES S. QVIRICI AD SANCTVM QVIRICVM.

Oratorium Nativitatis S. Mariae ad Paternum.
Oratorium S. Dominici ad Imbarcatos.
Prioratus S. Mariae ad Quatroculos, alias S. Rocchum.
Ecclesia S. Mariae Adnunciatae, vulgo *La Chiesina*.
Prioratus S. Mariae ad Classianum.

PLEBES S. STEPHANI CAPRARIAE CVM

Oratorio S. Mariae Adnunciatae.
Oratorio S. Benigni.
Xenodochio.
Prioratus S. Iacobi ad Puliniaoum, ubi est
Oratorium S. Teresiae Frescobaldiorum.
Prioratus S. Petri ad Castra & Cuneum cum
Oratorio S. Francisci ad Centoplanum.

PLEBES S. STEPHANI AD LAMPORECCIVM CVM

Oratorio S. Simonis Rospiliosorum ad Spiculum.
Xenodochio S. Paulli condito anno MCCCXCIII.
Prioratus S. Mariae Orhiniani.
Prioratus S. Barunti ad S. Baruntum cum
Oratorio S. Margaritae.
Oratorio S. Rocci ad Hospitia, vulgo, *Albergbi*.
Xenodochio Papiani.
Ecclesia S. Georgii ad Porciaoum cum
Oratorio Nominis S. Mariae.
Ecclesia S. Petri ad Sanctum Thomam.

PLEBES S. STEPHANI AD SERRAM VALLIS CVM

Oratorio S. Hieronymi ad Gryilaria.
Oratorio Nativitatis S. Mariae ad Morningum.
Oratorio S. Mariae Humilitatis ad Lanceolas.
Oratorio S. Mariae Brancoliniorum.
Oratorio S. Andreae ad Maiorem.
Oratorio S. Crucis Facchioiorum.
Oratorio S. Bonifacii Ricciardiorum.
Xenodochio S. Luciae.
Prioratus S. Michaelis ad Serravallem.
Ecclesia SS. Iacobi & Philippi ad Castellinam cum
Oratorio S. Rocci.
Oratorio S. Antonii Patavini.

Ecclesiae cum Paroecia, quae nulli Plebi subditae sunt.

Ecclesia S. Augustini Suburbana.
S. Alexii in Bigiano seu Viciano, quam habent Augustiniani, cum
Oratorio S. Iosephi Blasiorum.
Oratorio Conceptionis Peracciniorum.
Oratorio S. Michaelis ad Pulicam.
Oratorio Conceptionis Pagnottiorum.
Oratorio S. Antonii Patavini Samariniorum.
Oratorio S. Iosephi ad Luparellum Batistiniorum.
S. Blasii ad Camptagallum cum
Oratorio SS. Augustini & Monicae.
S. Bartolomaei ad Casulas vulgo *Casore* cum
Oratorio S. Michaelis ad Campora.
Oratorio S. Mariae ad Campora.
S. Bartolomaei ad Corianum seu Coianum.
S. Blasii ad Cascheri cum
Oratorio S. Mariae Adsumtae ad Fallitam.
Oratorio S. Philippi Nerii ad Barbarulas.
Oratorio S. Matthaei ad Conciolinos.
S. Bartolomaei ad Lanceolas.
S. Christinae ad Locomaoum cum
Oratorio S. Annae Bardiorum Comitum.
S. Frigidiani ad Burgianicum cum
Oratorio Angeli Custodis ad Camandulas.
Oratorio S. Luciae, ubi olim erat Xenodochium.
Oratorio S. Mariae ad Romirinum.
Oratorio S. Annae ad Puellas, vulgo *Fanciulle*.
Oratorio S. Francisci Taliniorum.
SS. Iusti & Luciae Montanianae.
S. Georgii ad Umbronem cum
Oratorio S. Mariae ad Cerrum.
Oratorio S. Petri ad Floravaotem.
S. Luciae ad Montem.
S. Mariae extra Portam Caldaticam Pistorii.
S. Mariae ad Crispulas cum
Oratorio S. Michaelis.
S. Mariae ad Gellum, seu Agellum, cum
Oratorio S. Spiritus ad Pontes.
Oratorio S. Mariae Humilitatis Tuciorum.
Oratorio S. Francisci a Paula ad Ponsanum.
Oratorio S. Dominici ad Longinum.
S. Minatis Caiameccae cum
Oratorio S. Caroli.
S. Michaelis ad Cerretom cum
Oratorio S. Francisci Carthusianorum.
Oratorio S. Christinae ad Caprariam.
S. Michaelis Luvicianae & Turricellae Prioratus cum
Oratorio S. Mariae in Castello.
S. Nicolai Germinariae.
S. Petri ad Figulinas Prioratus.
S. Pantaleonis cum
Oratorio S. Ioannis Baptistae.
S. Petri in Vincio cum
Oratorio S. Iosephi ad Scalam Iaccherini.
Oratorio S. Christophori ad Aciarium.
Oratorio S. Michaelis ad Groppulas.

Ora-

Oratorio S. Laurentii ad Groppulas,
Oratorio S. Mariae Magdalenae ad Gulianum.
Oratorio S. Mariae Magdalenae ad Spatiaventom.
Oratorio S. Dominici ad Colomnam.
Oratorio S. Lazari, ubi olim Nosocomium erat, nunc ad simplex Beneficium redactum.

Oratoria Suburbana.

Oratorium S. Trinitatis, & aliud
S. Mariae Maioris, olim cum Xenodochio Piae Domus Sapientiae Pistorii extra Portam Lucensem.
S. Michaelis Bellincioniorum & alterum
S. Christinae Bonfantium extra Portam Sancti Marci.
S. Pii Gordigiani extra Portam Burgi.
S. Martini ad S. Martinum &
S. Zenonis ad Ripam Altam extra Vrbem Prati.

ECCLESIAE VRBIS PRATI
CVIVS ECCLESIA CATHEDRALIS EPISCOPI PISTORIENSIS EST AEQVE AC ECCLESIA PISTORII.

S. STEPHANI CATHEDRALIS.
S. Marci.
S. Mariae Carcerom.
S. Francisci Monasterium.
S. Mariae.
S. Dominici Monasterium.
S. Margaritae Monasterium.
S. Trinitatis Monasterium.
S. Barptolemaei Monasterium Carmelitarum.
S. Mariae Servorum Monasterium.
S. Augustini Monasterium.
S. Donati.
S. Petri Forelli.
S. Ioannis.
S. Michaelis Partheoon.
S. Ioannis Templi.
S. Fabiani Vallumbrosanorum.
S. Clarae Partheoon.
S. Iacobi.
S. Thomae.
S. Ludovici.
S. Vincentii Partheoon.
S. Georgii.
S. Nicolai.
S. Catharinae.
S. Sepulcri & S. Ioannis.

CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM
DIOECESEOS COLLENSIS,
Cvivs Episcopvs Archiepiscopi Florentini Svffraganevs est.

In Vrbe Collensi.

S. ALberti, S. Salvatoris, S. Ioannis, & SS. Faustini & Iovitae Ecclesia Cathedralis, olim Plebes Elsae nuncupata.
S. Augustini Paroecia.
S. Catharinae Virginis & Martyris Prioratus.
S. Iacobi Apostoli Prioratus.
S. Mariae Canonicae Prioratus.
S. Mariae Spungae Prioratus.

Ecclesiae per Dioecesin Collensem dissitae.

S. Agnetis ad Podium Bonitii, seu ad Morteonanum, Plebes.
S. Ansani in Galumniano.
S. Andreae ad Lucernanum adnexa Plebi Sancti Fidelis Paterni.
S. Andreae Papiani adnexa Ecclesiae S. Martini Luci.
S. Andreae ad Searnam.
S. Andreae Stratae.
S. Anthimi Canooles ad Linianum.
S. Antonii Monasterium Minorum ab Observantia.
S. Barptolemaei ad Aneaianum Prioratus.
S. Barptolemaei ad Campiliam Prioratus.
S. Barptolemaei Godenani.
S. Barptolemaei Pinus.
S. Barptolemaei extra Stagiam sine cura.
S. Barptolemaei in Territorio Collis.
S. Barptolemaei ad Tunnos.
S. Benedicti.
S. Blasii ad Collem Altum.
S. Blasii iuxta Territorium Plebis S. Hippolyti.
Bucilliani Ecclesia.
Campiliae Ecclesia.
Canonicae Paroecia & Prioratus.
S. Cerbonis infra Pattenam.
S. Christinae ad Castrum S. Geminiani unita Ecclesiae S. Nicolai ad Piechanam.
S. Christinae Ziliani adnexa Nosocomio Sanctae Mariae Novae Florentiae.
SS. Christophori & Asterii de Seorieo.
S. Crucis in Castro Marturi.
S. Cyrini ad Insulam.
S. Donati ad Ceddam.
S. Donati de Cerna.
S. Donati ad Gabinianum adnexa Ecclesiae S. Petri ad Ceddam.
S Donati in Petrone.
S. Donati in Tertieto, seu Verzeto.
S. Donati in Valle.
S. Fabiani in Tenzano.
S. Fidelis Paterni Plebes in Cianto.
S. Florae.
S. Florae ad Scorgianum.
S. Gervasii Marmorariae in Montaneola Plebes.
S. Hippolyti Plebes in Territorio Collis.
S. Iacobi de Cerna.
SS. Iacobi, & Philippi ad Quartariam Prioratus.
S. Ioannis Baptistae ad Castellum Plebes.
S Ioannis Baptistae ad Mansionem.
S. Ioannis Baptistae Mentiani Plebes.
S. Ioannis Baptistae ad Molles Plebes.
S. Ioannis Baptistae Montis Regionis Plebes.
S. Ioannis Baptistae ad Perninaoi Plebes.
S. Ioannis Baptistae Rondinellae, forte eadem ac S. Martini eiusdem loci.
S. Ioannis Baptistae ad Scholam Plebes.
S. Ioannis Evangelistae Petrae Latae unita Plebi Scholae.
S. Ioannis Evangelistae ad Petram Latam unita Ecclesiae S. Mauritii ad Vergenas.
S. Iusti de Cignanello.
S. Iusti ad Lucianam.
SS. Iusti, & Clementis ad Sevicillas Plebes.
S. Iusti de Stuppli.
S. Iusti Villularum adnexa Plebi S. Agnetis Podii Boniti.
S. Leonini in Cuneo Plebes.
S. Laurentii Bibiani.
S. Laurentii Campi, seu Plani Camporum.
S. Laurentii ad Curtes.
S. Laurentii de Tinellis.
S. Laurentii ad Tres Quercus.
S. Luciae Balciani.
S. Luciae ad Bolsanum extra Stagiam.
S. Luciae Castaneoli.
S. Luciae Papiniani Superioris.
S. Luciae in Plebatu Casulatum.
S. Luciae de Stuppli.
S. Magni ad Seminianum unita Ecclesiae Sanctae Mariae ad Radi.
S. Margaritae de Castro Veteri.
S. Mariae in Castro Stagiae Plebes.
S. Mariae Casularum Plebes.
S. Mariae in Burgo Elsae.
S. Mariae ad Coniam.
S. Mariae ad Cuneum.
S. Mariae ad Licchium.
S. Mariae ad Marmorariam Plebes.
S. Mariae ad Mentianellum.
S. Mariae ad Paludem Montis Mortis.

S. Mariae Podii-Bonitii Plebes.
S. Mariae ad Pratolam,
SS, Mariae & Petri ad Vincula de Fabriciano unita Ecclesiae S. Michaelis Burgatelli una com Capella S. Vrsulae Monticuli.
S. Mariae ad Radi unita Ecclesiae S. Magni ad Seminianum.
S. Mariae ad Sepes in praesens sine Paroecia.
S. Mariae ad Talcionem adnexa Nosocomio S. Mariae Novae Florentiae.
S. Mariae Adsuntae ad Ventianellom.
S. Mariae Magdalenae Canonica.
S Mariae Magdalenae Castelliioncelli.
S. Mariae Magdalenae Pyretulae.
S. Mariae Magdalenae ad Rocchettas.
S. Martini ad Strovas Prioratus.
S. Martini ad Cispianum.
S. Martini ad Lanum.
S. Martini Lucii.
S. Martini ad Rencini.
S. Martini de Monte Rotundo.
S. Martini de Rondinella.
S. Michaelis ad Puscianum.
S. Michaelis de Rencini Prioratus.
S. Martini ad Struthia Vulpii.
S. Martini in Valle Strovis.
S. Michaelis.
S. Michaelis Alterius.
S. Michaelis Abbatiolae.
S. Michaelis Castellionis.
S. Michaelis ad Burgatellum.
S. Michaelis *della Leccia*, seu Ilicis.
S. Michaelis Papiani.
S. Michaelis iuxta Fluvium Vnci.
S. Martialis in Burgo Elsae.
S. Mauritii ad Vergenas unita Ecclesiae Sancti Ioannis Evangelistae ad Petram Latam.
S. Minearis de Fonte Rutuli-
Montis Castelli Plebes.
S. Nicolai de Castro Novi Collis.
SS, Nicolai & Laurentii ad Curtes.
S. Nicolai ad Picchenam unita Ecclesiae Sanctae Christinae ad Castrum S. Geminiani.
SS. Nicolai, & Andreae ad Sidenam.
S. Nicolai Stersii.
S. Petri Buio adnexa Ecclesiae S. Michaelis Burgatelli.
S. Petri ad Ceddam Prioratus seu Plebes.
S. Petri de Cignano.
S. Petri ad Gallenam.
S. Petri Meconniani.
S. Petri ad Montem Gabbrum adnexae Ecclesiae S. Mariae Cunei.
SS. Philippi, & Iacobi de Stuppli.
S. Quirici ad Mortennanum.
S. Romuli ad Cronam.
S. Romuli ad Taxum.
S. Salvatoris Abbatiae ad Insulam.
S. Salvatoris de Arviola.
S. Salvatoris ad Castellinam Plebes.
S. Salvatoris Collis Veteris.
S. Silvestri ad Stagiam.
S. Salvatoris Vatiniani.
Sancti Novi.
S. Severi adnexa Ecclesiae S. Michaelis Burgatelli.
S. Silvestri extra Stagiam sine cura.
S. Stephani ad Talcionem.
S. Tonoli seu Antonioli.
S. Vrsolae Capella unita Ecclesiae S. Michaelis Burgatelli.

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS SANCTI MINIATENSIS,
Cvivs Episcopvs Archiepiscopi Florentini Svffraganevs est.

Catalogus hic exhibitus fuit superius pag. 513. quare ad illam Lectorem amandamus.

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS PISCIENSIS,
Cvivs Episcopvs Archiepiscopi Florentini Svffraganevs est.

Catalogus hic in medium prolatus fuit superius pag. 519. quare illa consulenda est.

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS LVCENSIS

Catalogus hic publici iuris factus fuit superius pag. 515. quam Lector adire poterit.

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS PISANAE.

Editus hic occurrit superius pag. 526.

CA-

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS SENIENSIS

ECCLESIAE PAROECIALES INTRA MOENIA CIVITATIS.

Tertiarii Civitatis.

S. IOannis Baptistae Plebs.
S. Quirici.
S. Desiderii.
S. Agathae.
S. Mariae Hospitalis Scalarum.
S. Petri Castri Veteris.
S. Marci.
S. Peregrini.
S. Mustiolae.

Tertiarii Vallis S. Martini.

S. Martini, olim Canonica.
S. Petri ad Scalas.
S. Mauritii.
S. Salvatoris.
S. Georgii, olim Canonica.
S. Clementis.

Tertiarii Camolliae.

S. Christophori.
S. Donati.
S. Andreae.
S. Barbarae.
S. Petri ad Mansionem.
S. Petri ad Ovile.
S. Antonii Abbatis.
S. Stephani.
SS. Vincentii, & Anastasii.
S. Mariae de Misericordia.

Ecclesiae unitae supradictis Ecclesiis.

S. Iacobi unita Plebi S. Ioannis Baptistae.
SS Iacobi & Philippi Vallis Vmbrosae
S. Michaelis Archangeli ad Mootonem.
S. Aegidii, unita S. Donati.
S. Barptolemaei, unita S. Stephani.
Ecclesia Metropolitana olim Paroecialis, titulo S. Mariae, unita Plebi S. Ioannis Baptistae.
S. Paulli, unita S. Petri ad Scalas.
S. Vigilii Camaldulensium.
S. Iusti, unita S. Martini.
S. Gregorii in Campo Regis unita S. Antonii.
S. Michaelis Archangeli in Podio S. Donati, unita S. Donati, olim Ordinis Vallis Vmbrosae.

SERIES VICARIATVVM SENIENSIS DIOECESEOS, ET ECCLESIARVM VNICVIQVE VICARIATVI SVBPOSITARVM.

Civitellae Vicariatus primus.

PRaepositura Ecclesiae S. Michaelis Archangeli Paganici.
S. Mariae in Montibus Ecclesia Plebana Civitellae.
S. Laurentii Abbatiae Ardenghae Cura.
S. Thomae de Monte Antiquo: Plebs.
S. Ioannis Evangelistae de Monte Codano, hodie Casae Novolae nuncupata, Plebs.
S. Blasii de Pari Plebs.
S. Mariae in Montibus extra Castrum Civitellae Ecclesia sine Cura.

Rosiae Vicariatus secundus.

S. Ioannis Baptistae Ecclesia Plebana Rosiae.
S. Ioannis Baptistae Plebs Sovicillarum.
S. Laurentii Plebs in Oppido Sovicillarum.
SS. Fabiani, & Sebastiani Ecclesia Curata de Srigliano.
S. Michaelis Archangeli de Brenna Cura.
S. Mustiolae de Turri Cura, olim Abbatia.
S. Barptolemaei de Pentolina Plebs.
S. Barptolemaei de Orgia Ecclesia Curata Baptismalis.

Sine Cura.

Ecclesia S. Andreae de Ampugnano.
Ecclesia S. Augustini de Poggiarello Oratorium
Ecclesia S. Mariae de Sovicillis Capella.
Ecclesia S. Hieronymi Capella.

Corsani Vicariatus tertius.

S. Ioannis Baptistae Plebs de Corsano.
S. Iacobi de Mugnano Cura.

S. Sal-

S. Salvatoris ad Pillos Cura.
SS. Vincentii, & Anastasii de Bagnaia Cura, &
SS. Quirici, & Iulittae de Stinia adnexa Ecclesiae praedictae.
S. Andreae de Frontignano Cura, &
S. Blasii de Filecta adnexa Ecclesiae praedictae.
S. Ioannis Baptistae ad Camprianum Cura, &
S. Lazari, vulgo *Lazarelli*, adnexa Ecclesiae praedictae.
SS. Luciae & Domnini Ecclesia adnexa supradictae Ecclesiae Plebanae Corsani.
S. Petri de Radi Cura.

Sine Cura.

Ecclesia S. Stephani ad Brucianum.
Ecclesia SS. Iacobi & Philippi de Segalaia.
Ecclesia S. Michaelis Archangeli de Palmalaia.
Ecclesia S. Hieronymi ad Collem Oratorium.
Confraternitas SS. Rosarii ad Camprianum.
S. Rocchi Radi Capellania.

Murli Vicariatus quartus.

Ecclesia S. Fortunati de Murlo Plebs.
Ecclesia S. Caeciliae de Crevolis Plebs, &
S. Michaëlis de Formignano adnexa Ecclesiae praedictae.
SS. Iusti & Clementis de Cassiano Plebs.
S. Donati de Vallerano Cura.
S. Petri de Monte Piscino Plebs.
S. Iusti Ecclesia Hospitalis S. Mariae de Senis Cura.
S. Michaelis de Montepertuso Cura, &
Ecclesia S. Mariae de Resi, & S. Luciae Vallerani adnexa.
S. Stephani de Trivignano.

Sine Cura.

S. Mariae de Cassiano Oratorium.
S. Mariae in Villa Besae Societas.
Ecclesia nuncupata Ecclesia Plebs ad Carolos.
S. Blasii adnexa Plebi Murli praedictae.

Bonconventus Vicariatus quintus.

S. Petri Bonconventus Plebs.
S. Barptolemaei Castri Novi Bargaliorum Cura.
S. Laurentii de Bibiano Cura.
S. Andreae Abbatiae Ardenghae nuncupata Cura.
S. Michaelis Archangeli ad Nemus Plebs.
S. Innocentiae ad Planum nuncupata Plebs.
S. Andreae de Monteacuto Cura.
S. Laurentii de Sprenna Plebs.

Sine Cura.

SS. Virginis Mariae de Salvettia Oratorium.
SS. Rosarii Oratorium Bibiani.
SS. Petri & Sebastiani Societas in Castro Bonconventus.
S. Bernardini de Monteacuto, olim SS. Fabiani, & Sebastiani, Oratorium.
S. Barptolemaei de Casale.
S. Petri ad Vincula Oratorium.
S. Sebastiani de Seravalle Societas.
S. Catharinae Rotarum.

Vicariatus Monteroni sextus.

S. Iusti de Monteruno, & S. Petri de Arbiola adnexa.
S. Albani Ecclesia de Quinciano Cura.
S. Ioannis Baptistae de Lucignano Plebs, & S. Mariae de Pinia adnexa.
S. Iacobi de Cuna Cura.
S. Angeli de Tressa Vallis Arbiae Ecclesia Baptismalia.
S. Hilarii de Iosula Praebenda, Ecclesia Curata.
SS. Simonis & Iudae de Colle Malamerenda Curata, & Ecclesia S. Laurentii de Burgo Veteri adnexa Ecclesiae praedictae.
S. Martini in Grania Plebs, & S. Angeli de Ponzano adnexa.
S. Barptolemaei de Leonina Cura, & Sancti Laurentii de Ripa eidem adnexa.
S. Ioannis ad Collantiam Cura, & S. Iacobi de Mouselvoli, seu Monte Vrseoli.

Sine Cura.

SS. Virginis Mariae in Via Romana Oratorium.
S. Fabiani.

Plebs ad Bozzonem, Vicariatus septimus.

S. Thomae Apostoli Vallis Pugnae Cura.
S. Paulli de Presciano Cura.
S. Petri Vici ad Arbiam Cura, & S. Barptolemaei de Monte Claro eidem adnexa.
S. Eugeniae Ecclesia Paroecialis.
S. Agnetis Ecclesia Curata de Vigonno &
S. Stephani ad Pecorile, & S. Georgii ad Papaianum adnexae Ecclesiae praedictae.
S. Paterniani ad Tulphas Ecclesia Paroecialis.
S. Petri de Monteliscaio Ecclesia Curata, &
Ecclesia S. Georgii ad Lupos adnexa Ecclesiae praedictae.
S. Reginae Ecclesia Paroecialis.
S. Mariae ad Bulcianum, &
SS. Trinitatis Abbatiae ad Planum, commendatae Ecclesiae praedictae Vallis Pugnae.

S. Ioan-

S. Ioannis Baptistae Ecclesia Plebana, & Abbatissalis.
S. Petri ad Paternum, &
S. Sebastiani ad Larnianum, adnexae dictae Plebi ad Bozzonem.
S. Mariae ad Capriolam, Fratrum Observantiae, Cura.

Sine Cura.

S. Mariae ad Bolgionem Societas.

Canonicae Vicariatus octavus.

S. Petri de Cerreto Canonica Plebs.
S. Ioannis ad Cerretum Ecclesia Curata.
S. Stephani ad Cerretum Ciampoli Ecclesia Curata, hodie commendata dictae Plebi Canonicae ad Cerretum.
S. Martini de Selvoli,
S. Ioannis Baptistae Pleba, ad Sciatam nuncupata, cui unita est Ecclesia S. Leonardi de Catignano.
S. Christophori de Vagliagli Ecclesia Paroecialis, cui adnexa est Ecclesia S. Barptolemaei a Coschine.
S. Martini de Cellulis Ecclesia Paroecialis, cui adnexae reperiuntur infrascriptae
Ecclesia S. Miniati, &
Ecclesia S. Laurentii de Pontignanello.

Sine Cura.

Ecclesia S. Mariae a Chiacl.
Ecclesia S. Laurentii a Caglianuzzo.
Ecclesia S. Michaelis Archangeli Canonica ad Bozzonem.

Montis Regionis Vicariatus nonus.

Adsumtionis SS. Virginis Mariae de Monte Regionis Plebs.
SS. Iacobi, & Nicolai, de Quercisgrossa Ecclesia Curata.
S. Michaelis de Petrorio seu Praetorio adnexa supradictae Paroeciali.
S. Ioannis Evangelistae de Basciano Ecclesia Curata.
S. Stephani adnexa dictae Paroeciali de Basciano.
S. Ioannis Baptistae de Lornano Plebania,
Adsumtionis SS. Virginis de Poggiuolo Ecclesia Curata.
S. Barptolemaei de Riciano Ecclesia Curata.
S. Michaelis de Fungaria Ecclesia Curata, &
S. Laurentii ad Collem unita supradictae Ecclesiae de Fungaria.

Sine Cura.

SS. Fabiani, & Sebastiani de Larginano.

SS. Virginis Oratorium de Sergardis.
Oratoria Palmeriorum, & Reverendissimi Episcopi Sergardi.
Capella de Benevolentibus.

Casciani Vicariatus decimus.

S. Iusti de Casciano Pleba, &
S. Andreae eidem adnexa.
S. Columbae Plebs.
S. Laurentii de Terentiano Ecclesia Curata, &
S. Michaelis de Certano eidem adnexa.
S. Marcellini de Vopini Ecclesia Curata, &
S. Mariae Magdalenae unita supradictae Ecclesiae.
S. Dalmatii Ecclesia Curata.
S. Michaelis Angeli Praebenda.
S. Petronillae Ecclesia Curata olim Monasterium Monialium.
S. Petri de Marciano Ecclesia Curata.
S. Martini ad Quartum, & } unitae supradictae Ecclesiae de Marciano.
S. Antonini, & Sancti Prosperi, }
S. Barptolemaei de Monasterio Ecclesia Curata.
S. Mariae de Treffi Ecclesia Curata.
S. Mamiliani Ecclesia Curata.
S. Margaritae extra Tuphos Ecclesia Curata, &
S. Apollinaris supradictae Ecclesiae unita.
S. Nicolai de Maggiano Ecclesia Curata, unita Ecclesiae Paroeciali S. Georgii de Senis.

Sine Cura.

S. Ioannis Evangelistae ad Monasterium Confraternitas.
SS. Iacobi, & Christophori de Belcaro.
S. Ioannis Baptistae de Vico Oratorium.
S. Sepulcri extra Portam Camolliae.
S. Lazari Hospitale.
S. Mariae in Bethelem Praebenda.
S. Mariae de Valli Confraternitas.
S. Catharinae Rotarum Hospitale extra Portam novam.
S. Mariae ad Pratum, & } extra Portam Camulliae.
S. Antonii Prioratus. }

Baruntuli Vicariatus undecimus.

S. Petri de Baruntulo Ecclesia Curata, &
SS. Iacobi & Christophori de Viteccio unitae supradictae.
S. Petri de Monte Sinderi Ecclesia Curata, cui unitae sunt
S. Augustini ad Arbiolam, &
S. Luciae ad Troiolam.
S. Donati de Ginestreto Ecclesia Curata.
S. Ioannis Baptistae de Fogliano Plebs.
S. Barptolemaei Canonicae ad Pilios nuncupata Plebs.

S. Sigismundi ad Voltas Ecclesia Curata.
S. Stephani ad Cerretum Ecclesia Curata.
S. Andreae de Montecchio Ecclesia Curata, & S. Margaritae ad Costam ad Pinum supradictae Ecclesiae unita.

Sine Cura.

S. Rocchi Confraternitas ad Pilloa.
Nativitatis SS. Virginis Oratorium.
SS. Virginis ad Planum Fornacis.
S. Luciae de Viteccio Praebenda.
S. Nicolai de Viteccio Praebenda.
S. Laurentii de Linari Capellania.

Vicariatus S. Laurentii duodecimus.

S. Laurentii Vallis Mersae Plebs.
S. Michaelis Archangeli de Iesa Plebs.
S. Ioannis Baptistae de Ricenaa Plebs.
SS. Iacobi, & Philippi de Sancto.

Aliae vetustae Episcopatus Seniensis Ecclesiae occurrunt superius pag. 1288. videlicet.

Ecclesia S. Leonardi de Silva de Lacu.
S. Lazari de Tersola.
S. Mariae de Saltiano.
S. Mariae de Rocca Maiore.
Monasterium S. Mariae iuxta Stratam.
Hospitale S. Rodulendae.

*Ecclesiae Agri Seniensis, quas Episcopus Seniensis Adeodatus & successores ad suam Dioecesin spectare, & Episcopatui Arretino auferendas, suoque restituendas, usque ab anno DCCXV. contra Lupercianum Episcopum Arretinum & successores, frustra pertenderunt; de qua controversia actum est superius pag. 309. 329. 694*** .*

S. Agathae in Axiano.
S. Andreae in Axiano.
S. Andreae in Marceno.
S. Donati in Caeciliano, seu Cilliano:
S. Felicis in Avano.
S. Hippolyti Reffiani, vel Seffiani.
S. Ioannis in Rancia.
S. Ioannis in Vescona, forte eadem ac superior.
S. Mariae Ante Seras.
S. Mariae Castelli Politiani, *in Cathedralem erecta anno MDLXI.*
S. Mariae Cosonae, *nunc in Dioecesi Pientina.*
S. Mariae in Pagina cum Ecclesia S. Viti.
S. Mariae in Saltu, *nunc in Dioecesi Pientina.*
S. Mariae Sexeae.
Mensularum in Valle Clanis, *nunc in Dioecesi Pientina.*
S. Petri in Fundo Gellino, vel Agello, & Basilica S. Vincentii Vici Bonuspagi.
S. Petri in Pava cum Ecclesia S. Marcellini, *nunc in Dioecesi Pientina.*
S. Quirici in Osenna, *nunc in Dioecesi Pientina.*
SS. Quirici & Ioannis in Vico Falcino.
S. Restitutae in Fundo Russiano vel Sexiano; *nunc in Dioecesi Pientina.*
S. Stephani ad Cennanum vel Connanum, cum Monastero S. Peregrini in Passeno, *nunc in Dioecesi Pientina.*
S. Valentini in Casali Ursino.
S. Victoris in Rapulano.
S. Viti in Cursiniano, *nunc Pientia Urbe Episcopali ita constituta anno MCCCCLXII.*
S. Viti in Pruniano.
S. Viti in Rutiliano cum Basilica S. Ansani.
S. Viti in Versuris.
Basilica S. Simpliciani in Sextano.
Monasterium S. Michaelis Archangeli in Fundo Luco.
Monasterium S. Donati in Asso, nisi idem est ac insequens.
Monasterium S. Petri in Asso.
Cum omnibus Ecclesiis, fundis, iuribus, ad eas pertinentibus.

CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM DIOECESEOS ARRETINAE,

QVOMODO SAECVLO XIII. SE HABEBANT, EX ARCHIVO VATICANO DEPROMTVS.

Liber DD. Lotti Plebani de Ficareto Arretinae Dioecesis, & Petri Canonici Arretini, Recollectorum Decimarum pro subsidio Terrae Sanctae super Monasteriis, Ecclesiis, & Personis Ecclesiasticis, exemptis Civitatis, & Dioecesis, Arretinae deputatorum per discretum Virum D. Alcampum Praepositum Pratensem, & Apostolicae Sedis Nuncium in Tuscia, & Maremma, super Decimis colligendis pro dicto subsidio Terrae Sanctae, & per me Bonaiunctam de Arretio Not. filium quond. Guadagni de Pullia scriptus, deputatum Not. per ipsum D. Alcampum ad haec scribenda in anno Domini 1275. pro primo anno Decimae colligendae. Quae solutiones Decimarum omnes scriptae sunt singulariter in hoc libro, prout inferius continetur, quarum solutionum ratio, sive computatio, diligenter, & cum solemnitate, facta est per eosdem Recollectores simul cum dicto D. Alcampo Praeposito Pratensi in praesentia discreti Viri D. Alberti Vicarii Ven. Patris Arretini, Buonsignioris Primicerii Arretini, & Orlandi Archipresbyteri Arretini, Testium.

Monasterium S. Paterniani prima, & 2. paga solvit lib. 2. 18. 4.

Monasterium Camalduli prima, & 2. paga solvit lib. 136. — —

Monasterium de Toma prima, & 2. paga solvit lib. 2. 10 —

Monasterium de Silva Munda prima, & 2. paga solvit lib. 9 5. —

Monasterium de Paterno prima, & 2. paga solvit lib. 9. 7. 8.

Monasterium S. Stephani de Tega prima, & 2. paga solvit lib 3. 4. 8.

Monasterium S. Laurentini de Arltio prima, & 2. paga solvit lib. 3. — —

Monasterium de Curte Luporum prima, & 2. paga solvit lib. 7. 2. 1.

Monasterium S. Savini de Rio prima & 2. paga solvit lib. 9. — —

Monasterium de Rota, prima, & 2. paga solvit lib. 29 16. —

Monasterium de Nasciano prima & 2. paga solvit lib. 12. 4. —

Monasterium de Curti prima, & 2. paga solvit lib. 3. 10. —

Monasterium Dominarum S. Benedicti prima, & 2. paga solvit lib. 8. 2. —

Monasterium de Fieri prima, & 2. paga solvit lib. 2. 15. 6.

Monasterium S. Mariae de Ruccavo prima, & 2. paga solvit lib. 2. 17. —

Monasterium S. Viriani prima, & 2. paga solvit lib. 5. 5. —

Monasterium de Pozao prima, & 2. paga solvit lib. 6. 18. 6

Monasterium S. Bartholomaei de Anglare prima, & 2. paga solvit lib. 27. 11. —

Monasterium de Bernardinga prima, & 2. paga solvit lib. 6 11. 8.

Monasterium de Nuceta prima, & 2. paga solvit lib. 10. 2. 8.

Monasterium de Ficarolo prima, & 2. paga solvit lib. 10. — —

Monasterium S. Michaelis de Aritlo prima, & 2. paga solvit lib 20. — —

Monasterium de Cocciano prima, & 2. paga solvit lib. 3 11. —

Monasterium S. Mariae in Mamma prima, & 2. paga solvit lib. 5. — —

Monasterium (*S. Mariae*) de Farneta prima & 2. paga solvit lib. 16. 14. 6.

Monasterium (*S. Fidelis*) de Strume prima, & 2. paga solvit lib. 45. — —

Ecclesia S. Angeli in Colle prima & 2. paga solvit lib. 3. — 15.

Ecclesia S. Bartholomaei de Agna prima, & 2. paga solvitur lib. 2. 7. —

Summa quidem praedictarum solutionum est librarum quadringentarum quatuor, solidorum tresdecim, & denariorum octo Arretinorum parvorum.

Ego Lottus Collector &c.

Ego Petrus Recollector &c.

Ego Bonaiuncta quondam Guadagni de Arretio Not. public. &c.

Liber DD. Viviani Archidiaconi Arretini, & Cavalcantis Archipresbyteri de Cortona Arretinae Dioecesis, Recollectorum Decimarum pro subsidio Terrae Sanctae super Monasteriis, Ecclesiis, & personis Ecclesiasticis, non exemptis Civitatis, & Dioecesis, Arretinae deputatorum per discretum Virum D. Alcampum Praepositum Pratensem, & Apostolicae Sedis Nuncium in Tuscia, & Maremma, super Decimis colligendis pro dicto subsidio Terrae Sanctae, & per me Bonaiunctam de Arretio Notarium filium quond. Guadagni de Pullia scriptus, deputatum Notarium per ipsum D. Alcampum ad haec scribenda in anno Domini

mini 1275. pro primo anno Decimae colligendae. Quae solutiones Decimarum omnes scriptae sunt singulariter in hoc libro, prout inferius continetur; quarum solutionum ratio, sive computatio, diligenter, & cum solemnitate, facta est per eosdem Recollectores simul cum dicto Domino Alcampo Praepofito Fratensi in praesentia discreti Viri D. Alberto Vicario Venerabilis Patris D. Episcopi Arretini, & DD. Boni Praepositi Arretini, Buonsignoris Primicerii Arretini, & Orlandi Archipresbyteri Arretini, Testium.

Canonica Arretina cum Canonicis prima & 2. paga solvit lib. 161. — 1.

Plebs Arretina cum Canonicis prima & 2. paga solvit lib. 40. — 6.

Opera Plebis Arretinae prima & 2. paga solvit lib. 2. 5. —

Ecclesia S. Adriani prima, & 2. paga solvit lib. 4. 17. 6.

Ecclesia S. Angeli ad Pratum prima, & 2. paga solvit lib. 3. 18. —

Ecclesia S. Iustini prima, & 2. paga solvit lib. 4. — —

Ecclesia S. Florae Piccolae prima, & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Mariae de Pincito prima & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Severi prima & 2. paga solvit lib. 4. — —

Ecclesia S. Florentii prima & 2. paga solvit lib 3. 6. 6.

Ecclesia S. Mariae de Pazai prima & 2. paga solvit lib. 4. 16. 3.

Ecclesia S. Angeli de Monte prima & 2. paga solvit lib. 4. — 3.

Ecclesia S. Cypriani de Castroficco prima & 2. paga solvit lib. 3. 8. —

Ecclesia S. Bartholomaei prima, & 2. paga solvit lib. 4. 17. 2.

Ecclesia S. Philippi prima, & 2. paga solvit lib. 8. 17. —

Ecclesia S. Martini prima & 2. paga solvit lib. 6. 3. 6.

Ecclesia S. Andreae prima & 2. paga solvit lib. 5. 10. —

Ecclesia S. Matthaei prima & 2. paga solvit lib. 3. 9. —

Ecclesia S. Geminiani prima & 2. paga solvit lib. 4. 10. —

Ecclesia S. Leonis prima & 2. paga solvit lib. 3. 17. —

Ecclesia S. Nicolai prima & 2. paga solvit lib. 2. 19 —

Ecclesia S. Blasii de Radicata prima & 2. paga solvit lib. 2. 16. 6.

Ecclesia S. Blasii . . . . prima & 2. paga solvit lib. 4. 4. —

Ecclesia S. Salvatoris prima & 2. paga solvit lib. 4. 12. —

Monasterium S. Clementis prima, & 2. paga solvit lib. 9. 17. —

Monasterium S. Angeli in Arcaltis prima, & 2. paga solvit lib. 27. 7. 7.

Monasterium Dominarum S. Crucis prima & 2. paga solvit lib. 12. 11. 3.

Monasterium S. Mariae in Gradibus prima & 2. paga solvit lib. 33. 17. 8.

Monasterium Dominarum S. Thomae prima, & 2. paga solvit lib. 11. 19. —

Monasterium S. Donati in Cremona prima, & 2. paga solvit lib. 6. — —

Monasterium S. Florae de Aretio prima, & 2. paga solvit lib. 46. 4. —

Plebs S. Stephani de Vico prima, & 2. paga solvit lib. 4. 9. 3.

Canonica S. Martini de Rigomagno prima, & 2. paga solvit lib. 6. — —

Plebs S. Marcellini de Rigomagno prima & 2 paga solvit lib 2. 3. 14.

Plebs de Mensulis prima & 2. paga solvit lib. 9. 14. 8.

Ecclesia S. Nicolai de Ripis prima, & 2. paga solvit lib. 3. 12. 4.

Ecclesia S. Mariae de Bettollis prima & 2. paga solvit lib. 4. 12. 5.

Ecclesia S. Blasii de Scuffiano prima, & 2. paga solvit lib 3. 10 6.

Plebes de Treguanda prima, & 2. paga solvit lib. 4. 6. 4.

Plebes de Cennano prima, & 2. paga solvit lib. 11 2. 6.

Plebes de Turrita prima, & 2. paga solvit lib. 8. 17. 4.

Ecclesia S. Florae de Turrita prima & 2. paga solvit lib. 5. 12. 4.

Plebes S. Valentini de Monte Fallonico prima & 2. paga solvit lib. 6. 5. 8.

Ecclesia S. Bartholomaei de Monte Fullonico prima, & 2. paga solvit lib. 5. 6. 4.

Monasterium de Monte Fullonico prima, & 2. paga solvit lib. 4. 10. 8.

Plebes (S. Mariae) de Monte Policiano prima, & 2. paga solvit lib. 10. 7. —

Ecclesia S. Donati prima & 2. paga solvit lib. 2. 2. 6.

Plebes antiqua de dicto Castro prima & 2. paga solvit lib. 2. 8. —

Ecclesia S. Mustiolae prima & 2. paga solvit lib. 5. 10. 4.

Ecclesia S. Bartholomaei de Voltaia prima, & 2. paga solvit lib. 2. 15. 2.

Plebes de Cortona (forte, Cosona) prima & 2. paga solvit lib. 5. 17. 5.

Plebes S. Quirici de Rosenna (restituendum, Osenna) prima & 2. paga solvit lib. 16. 10. 8.

Plebes S. Viti in Verfuris prima & 2. paga solvit lib. 3. 6. 11.

Canonica S. Clementis de Monte Circone prima & 2. paga solvit lib. 5. 2. —

Ec-

Ecclesia S. Andreae de Musilliano prima, & 2. paga solvit lib. 2. 9. 4.

Plebes S. Ioannis in Vestona prima & 2. paga solvit lib. 4. 5. —

Plebes (S. Victoris) de Rapalano prima, & 2. paga solvit lib. 4. 6. 4.

Ecclesia S. Petri de Podio S. Caeciliae prima, & 2. paga solvit lib. 2. 11. 4.

Ecclesia S. Caeciliae de praedicto Castro prima & 2. paga solvit lib 4. 2. 3.

Canonica S. Blasii de Armaiolo prima, & 2. paga solvit lib. 4. 6. 4.

Ecclesia S. Ioannis de Armaiolo prima, & 2. paga solvit lib. 2. 11. 10.

Ecclesia S. Blasii de Palliano Plebatus S. Felicis in Pincis prima, & 2. paga solvit lib. 5. 13. —

Plebs Biblena prima, & 2. paga solvit lib. 18. 5. —

Ecclesia S. Florae de Sarna prima & 2. paga solvit lib. 2. 5. —

Ecclesia S. Mariae de Corsolone prima & 2. paga solvit lib. 2. 2. 10.

Ecclesia S. Silvestri de Giampareto prima, & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Andreae de Campi prima & 2. paga solvit lib. 2. 19. —

Ecclesia S. Zenonis prima & 2. paga solvit lib. 2. 8. —

Ecclesia S. Clementis de Pezza prima & 2. paga solvit lib. 2. 13. —

Ecclesia S. Stephani do Fignano prima & 2. paga solvit lib. 2. 3. 6.

Ecclesia S. Angeli de Biblena prima, & 2. paga solvit lib. 2. 4. —

Plebes de Montefatukia prima & 2. paga solvit lib. 4. — —

Plebes de Partena prima & 2. paga solvit lib. 9. — —

Ecclesia S. Angeli de Biforco prima & 2. paga solvit lib. 3. 6. —

Ecclesia S. Andreae de Corezzo prima, & 2. paga solvit lib. 3. 10. —

Ecclesia S. Felicitatis de Fresciena prima & 2. paga solvit lib. 2. 10. —

Ecclesia S. Laurentii de Rasinopoli prima & 2. paga solvit lib. 2. 10. —

Ecclesia S. Angeli de Lierna prima & 2. paga solvit lib. 3. 6. —

Ecclesia S. Mariae de Giona prima, & 2. paga solvit lib. 4. 19. —

Ecclesia S. Bartholomaei de Camprena prima & 2. paga solvit lib. 2. 10. —

Ecclesia SS. Petri, & Iacobi de Gresta prima & 2. paga solvit lib. 4. 19. —

Plebes de Laterino prima & 2. paga solvit lib. 17. —

Ecclesia S. Mariae de Cesta prima & 2. paga solvit lib. 3. 10. —

Ecclesia S. Stephani in Monte prima & 2. paga solvit lib. 2. 8. —

Ecclesia S. Ioannis de Montoto prima & 2. paga solvit lib. 3. 7. 2.

Ecclesia S. Mariae de Sercina prima, & 2. paga solvit lib. 4. — —

Ecclesia S. Georgii de Castillione prima, & 2. paga solvit lib. 2. 12. —

Ecclesia S. Laurentii de Penna prima, & 2. paga solvit lib. 5. 17. 10.

Ecclesia S. Petri de Sopporo prima, & 2. paga solvit lib. 4. 16. —

Ecclesia S. Mariae de Valle prima, & 2. paga solvit lib. 3. — —.

Ecclesia SS. Iacobi, & Christophori de Plano prima, & 2. paga solvit lib. 2. 10. —

Plebes de Palazzuolo prima, & 2. paga solvit lib. 4. 2. —

Ecclesia S. Aegidii de S. Pancratio prima & 2. paga solvit lib. 4. 4. 8.

Plebes de Capannole prima, & 2. paga solvit lib. 8. — —

Ecclesia S. Petri de Cinina prima, & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Angeli de Duddua prima, & 2. paga solvit lib. 3. 6. —

Ecclesia S. Mariae de Ambra prima, & 2. paga solvit lib. 3. 19. 10.

Ecclesia S. Donati de Sciei prima, & 2. paga solvit lib. 4 10 —

Ecclesia S. Leonini prima & 2. paga solvit lib. 4. 17. 8.

Monasteriom de Agnano prima & 2. paga solvit lib 110. 14. 2.

Plebes de Butano prima, & 2. paga solvit lib. 5. — —

Ecclesia S. Blasii de Rio Sicco prima & 2. paga solvit lib. 4. 6. —

Ecclesia S. Donati de Ozzano prima & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Matthaei prima & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Ioannis de Coita prima, & 2. paga solvit lib. 3. 2. —

Ecclesia S. Margheritae prima, & 2. paga solvit lib. 3. 10. —

Ecclesia S. Angeli de Coita prima, & 2. paga solvit lib. 3. — 12.

Ecclesia S. Laurentii de Ama prima, & 2. paga solvit lib. 2. 12. 4.

Ecclesia S. Petri in Fratino prima & 2. paga solvit lib. 6. 8 —

Ecclesia S. Martini de Popio prima & 2. paga solvit lib. 2. 9. —

Plebes de Presciano prima, & 2. paga solvit lib. 8. — —

Ecclesia S. Mariae de Bivignano prima, & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Ioannis de Leona prima, & 2. paga solvit lib 2. 10. —

Ecclesia S. Martini de Leona prima, & 2. paga solvit lib. 7. — —

Ecclesia S. Blasii de Milliare prima, & 2.

paga ſolvit lib. 4. 16. —

Eccleſia S. Martini de Montuogi prima & 2. paga ſolvit lib. 3. — —

Eccleſia S Petri de Sceſa prima, & 2. paga ſolvit lib. 3. 19. —

Eccleſia S, Donati prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 10. —

Plebes de Kia prima & 2. paga ſolvit lib. 5. 14. 6.

Eccleſia S. Chriſtinae prima, & 2. paga ſolvit lib. 3. 7 —

Eccleſia S. Martini prima, & 2. paga ſolvit lib. 3. 5. —

Eccleſia S. Andreae de Perreito prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 5. —

Eccleſia S. Angeli de Tuoro prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 16. 8.

Eccleſia S. Marci de Poggloni prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 10. 10.

Eccleſia S. Agathae de Cantalena prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 8. —

Plebes de Gropena prima, & 2. paga ſolvit lib. 24. — —

Eccleſia S. Blaſii de Aimori prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 8 —

Eccleſia S. Bartholomaei de [illegible] prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 10 —

Eccleſia S. Nicolai de Terraio prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 17 —

Eccleſia S. Laurentii de Marta prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 3. —

Eccleſia S. Iuſti de Gangareto prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 21. 2.

Eccleſia S. Nicolai de Gangareto prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 4. 9.

Eccleſia S. Crucis de Penna prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 15. 3.

Eccleſia S. Michaelis de Plano Radicis prima & 2. paga ſolvit lib. 4 10. —

Eccleſia S. Philippi de Taſſo prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 6. —

Eccleſia S. Mariae de Pernina prima, & 2. paga ſolvit lib. 2 4. —

Eccleſia S. Mariae do Podio prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 5. —

Eccleſia S. Silveſtri de Caſpriano prima, & 2. paga ſolvia lib. 2. 11. —

Eccleſia S. Mariae de Lauro prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 2. 6.

Eccleſia S. Luciae de Sagona prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 2. 6.

Eccleſia S. Clementis de Piſcianillia prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 19. —

Eccleſia S. Georgii de Gangareto prima & 2. paga ſolvit lib. 3. — —

Eccleſia S. Nicolai de Renaccio prima & 2. paga ſolvit lib. 3. — —

Eccleſia S. Donati de Vena prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 10.

Eccleſia S. Andreao de Lauro prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 19. —

Plebes de Sovana prima & 2. paga ſolvit lib. 11. — —

Eccleſia S. Vincentii de Chitignano prima & 2. paga ſolvit lib. 3. — 12.

Eccleſia S. Margheritae de Rinoſena prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 6. 6.

Eccleſia S. Bartholomaei de Faieta prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 5. —

Eccleſia S. Bartholomaei de Poggio Baldi prima & 2. paga ſolvit lib. 4. 14. —

Eccleſia S. Mariae de Corteregi prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 8. —

Eccleſia S, Mamaſſi prima & 2. paga ſolvit lib. 6 — —

Eccleſia S. Mariae de Carda prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 4. —

Eccleſia S. Luciae de Acona prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 19. —

Eccleſia S. Laurentii de Chitignano prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 8. 3.

Eccleſia S. Blaſii de Gargano prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 6.

Eccleſia S. Martini de Raſſina prima, & 2. paga ſolvit lib. 2. 10. —

Eccleſia S. Laurentii de Cruce prima, & 2. paga ſolvit lib 2. 9 —

Eccleſia S. Martini de Rapelle prima, & 2. paga ſolvit lib. 4. — —

Eccleſia S. Andreae de Valle Caſtelli prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 4. —

Eccleſia S. Blaſii de Pettella prima & 2. paga ſolvit lib 2. 10. —

Eccleſia S Margheritae de Rubbiano prima, & 2. paga ſolvit lib. 3. 14. 6.

Eccleſia S. Agathae de Pogiorſoni prima & 2. paga ſolvit lib. 2. 8. 6.

Eccleſia S. Laurentii de Faltona prima & 2. paga ſolvie lib. 4. 11. —

Eccleſia S. Caeciliae de [illegible]llonica prima & 2. paga ſolvit lib. 3. — —

Eccleſia S Bartholomaei de Callecita prima, & 2 paga ſolvit lib. 2. 8. —

Eccleſia S. Brigidae de Bagnolo prima, & 2. paga ſolvit lib. 3. — —

Eccleſia S. Mariae de Barbizzano, Plebes de Maiano de Valle Longa prima, & 2 paga ſolvit lib. 3. 5. —

Plebes de Eleuteri prima & 2. paga ſolvit lib. 3. 15. —

Eccleſia S. Laurentii de Ornina prima, & 2. paga ſolvit lib. 4. 10. —

Eccleſia S. Vitalis de Lorenzano prima & 2. paga ſolvit lib 4. 4. —

Plebes S. Vincentii prima & 2 paga ſolvit lib. 6. 19. —

Eccleſia S. Ilarii, Plebes S. Quirici ſupra Amam prima & 2 paga ſolvit lib. 2 13. —

Plebes de Pontenano Plebes dicti prima & 2. paga ſolvit lib. 4. — —

Plebes (S. Mariae) de Alteſerris prima & 2. paga ſolvit lib. 8. — —

Ca-

Canonica de Campi prima & 2. paga folvit lib. 2. 11. 10.
Plebes de Castillione Arretino prima, & 2. paga folvit lib. 19. 5. 6.
Ecclesia S. Petri de Collesicco prima & 2. paga folvit lib. 2. 9. —
Ecclesia S. Christophori prima, & 2 paga folvit lib. 2 18. —
Ecclesia S. Luciae prima & 2. paga folvit lib. 4. 18 —
Ecclesia S Pauli de Sancto Novo prima, & 2. paga folvit lib. 2. 11. —
Ecclesia S. Mariae de Pertognano prima, & 2. paga folvit lib. 7. 12. —
Ecclesia S. Petri de Mammi prima & 2. paga folvit lib. 2. 12. —
Ecclesia S. Margaritae prima & 2. paga folvit lib. 3. 9. —
Plebes de Galognano prima & 2. paga folvit lib. 10. — —
Ecclesia S. Andreae de Quarata prima & 2. paga folvit lib. 2. 5. —
Ecclesia S. Mariae de Pogiolis prima, & 2. paga folvit lib. 2. 14. 4.
Ecclesia S. Christinae de Chianis prima & 2. paga folvit lib. 4. 15. 4.
Plebes de Albagnoro prima & 2. paga folvit lib. 4. — —
Ecclesia S. Bartholomaei de Quercero prima & 2. paga folvit lib. 2. 8. —
Ecclesia S. Marci de Albagnoro prima & 2. paga folvit lib. 2. 12 —
Ecclesia S. Blasii de Monastero prima & 2. paga folvit lib. 2. 8. —
Eremitorium de Lignano prima & 2. paga folvit lib. 3. 6. —
Plebes de Classe prima, & 2. paga folvit lib. 4. 5 —
Monasterium SS. Abundii, & Abundantii de Cruce prima & 2. paga folvit lib. 4. — —
Ecclesia S. Aothimi prima & 2. paga folvit lib. 2. 12. —
Ecclesia S. Mariae de Frebeka prima, & 2. paga folvit lib. 2. 4 —
Ecclesia S. Petri de Monte Iovi prima & 2. paga folvit lib. 3. 10. —
Ecclesia S. Quirici prima & 2. paga folvit lib. 2. 10. —
Monasterium de Campriano prima & 2. paga folvit lib 6. — —
Plebes S. Pauli prima, & 2. paga folvit lib. 15. 7. 2.
Ecclesia S. Caeciliae de Liria prima & 2. paga folvit lib. 2. 4. 3.
Ecclesia S. Christophori de Tubblano prima & 2. paga folvit lib. 2. 13. 4.
Ecclesia S. Angeli de Ameria prima & 2. paga folvit lib. 5. 2. —
Ecclesia S. Mariae de Pullia prima & 2. paga folvit lib. 5. 5. —
Plebes (S. Petri) de Pava prima, & 2. paga folvit lib. 10. 7. 2.
Canonica S. Stephani de Monte prima & 2. paga folvit lib. 8. 18. 2.
Plebes de Monticello prima & 2. paga folvit lib. 13. 11. —
Ecclesia S. Quirici de Roghitino prima & 2. paga folvit lib. 6. 11. 3.
Plebes de Petriola prima & 2. paga folvit lib. 11. — —
Ecclesia S. Blasii de Turre prima & 2. paga folvit lib. 3. — —
Ecclesia S. Donati de Rennola prima, & 2. paga folvit lib. 2 6. —
Ecclesia S. Martini de Starda prima & 2. paga folvit lib. 3 2. —
Ecclesia S. Andreae de Cennano prima & 2. paga folvit lib. 9 10. —
Ecclesia S. Tiburtii prima & 2. paga folvit lib. 2. 8 —
Ecclesia S. Laurentii de Capofelvole prima, & 2. paga folvit lib. 4 10. —
Plebes S. Marcellini de Kiantis prima & 2. paga folvit lib. 4. 19 —
Ecclesia S. Angeli de Nebbiano prima & 2. paga folvit lib. 4. 4. —
Ecclesia S. Bartholomaei de Sciella prima & 2 paga folvit lib 4. — —
Ecclesia S. Petri de Largmino prima, & 2. paga folvit lib. 2. 10. —
Ecclesia S. Martini de Alekio prima, & 2. paga folvit lib. 9. 3. —
Ecclesia S. Marcellini prima & 2. paga folvit lib. 4. — —
Ecclesia S. Bartholomaei de Monte Castelli prima & 2. paga folvit lib 2. — —
Plebes de Quarto prima, & 2. paga folvit lib. 4. — 4.
Ecclesia S. Blasii de Fontiano prima & 2 paga folvit lib. 2. — 4
Ecclesia S. Andreae de Pilli prima & 2. paga folvit lib. 2. 18. —
Ecclesia S. Florae de Vlmo prima & 2. paga folvit lib. 2. 4. —
Plebes de Maiano in Cerfone prima & 2. paga folvit lib. 4 6. —
Ecclesia S. Aegidii de Vsciano prima, & 2. paga folvit lib. 2. 4 —
Plebes S. Ioanais in Capolone prima & 2. paga folvit lib. 2. 9. —
Ecclesia S. Mariae de Cencellis prima & 2. paga folvit lib. 3. — —
Ecclesia S. Nicolai de Buriano prima, & 2. paga folvit lib. 8. 4. —
Ecclesia S. Petri de Bapia prima & 2. paga folvit lib. 2. 4. —
Plebes de Lucignano prima & 2. paga folvit lib. 6. 5. —
Ecclesia S. Fabiani de Lucignano prima & 2. paga folvit lib. 5. 15 —
Plebes de Sietrena prima & 2. paga folvit lib. 3. — —

Ec-

Ecclesia S. Petri de Nuffio prima & 2. paga solvit lib. 5. 12. —

Plebes de Ruccavo prima, & 2. paga solvit lib. 2. 2. 6.

Ecclesia S. Nicolai de Roccavo prima, & 2. paga solvit lib. 2. 4. 10.

Plebes de Vegognano prima & 2. paga solvit lib. 7. 10. —

Ecclesia S. Georgii de Guilliano prima, & 2. paga solvit lib. 5. — —

Plebes S. Iustini prima, & 2. paga solvit lib. 6. 3. 6.

Ecclesia S. Bartholomaei de Cerreto prima & 2. paga solvit lib. 2. 3. 9.

Ecclesia S. Angeli de Casagiole prima & 2. paga solvit lib. 2. 12. —

Plebes de Creiti prima, & 2. paga solvit lib. 3. 15. 10

Plebes de Monte S. Savini prima & 2. paga solvit lib. 8. — —

Ecclesia S. Angeli de Pranaatorio prima & 2. paga solvit lib. 2. 10. —

Ecclesia S. Christinae prima & 2. paga solvit lib. 2. 3. —

Ecclesia S. Tiburtii de Gargonza prima & 2. paga solvit lib. 3. 19. —

Ecclesia S. Mariae de Ciggiano prima, & 2. paga solvit lib. 2. 10. —

Monasterium S. Gaodentii prima & 2. paga solvit lib. 11. 17. 4.

Plebes de Baccialla prima & 2. paga solvit lib. 2. 6. 4.

Ecclesia S. Andreae de Baccialla prima & 2. paga solvit lib. 6. 18. 4.

Ecclesia S. Mariae de Baccialla prima, & 2. paga solvit lib. 2. 2. 6.

Ecclesia S. Blasii de Vrsaia prima & 2. paga solvit lib. 6. 5. 1.

Ecclesia S. Angeli de Fercione prima & 2. paga solvit lib. 2. 4. —

Monasterium de Vena prima & 2. paga solvit lib. 13. 15. 10.

Plebes de Montanari prima & 2. paga solvit lib. 4 — —

Ecclesia S. Mariae de Speltallla prima & 2. paga solvit lib. 4. 12. 11.

Ecclesia S. Bartholomaei de Pergo prima & 2. paga solvit lib. 4. 14. 1.

Plebes de Cortona nihil solvit, quia Plebanus ipsius Plebis est Collector Decimarum.

Ecclesia S. Andreae de Cortona prima & 2. paga solvit lib. 3. 15. 12.

Ecclesia S. Marci de Cortona prima, & 2. paga solvit lib. 5. 3. 5.

Ecclesia S. Luciae de Loreito prima, & 2. paga solvit lib. 2. 9. 8.

Ecclesia S. Christophori prima & 2. paga solvit lib. 2. 15. 2.

Ecclesia S. Laurentii de Casalupilli prima & 2. paga solvit lib. 3. 4. 1.

Monasterium S. Vincentii de Cortona prima, & 2. paga solvit lib. 6. — 16.

Monasterium de Cillialo prima, & 2. paga solvit lib. 2. 3. 7.

Ecclesia S. Petri in Marzano prima & 2. paga solvit lib. 2. 15. 2.

Plebes S. Eusebii prima & 2. paga solvit lib. 3. 9. —

Ecclesia S. Martini de Tuoro prima, & 2. paga solvit lib. 4. 2. 11.

Plebes de Spiline prima, & 2. paga solvit lib. 6. — —

Ecclesia S. Nicolai de Giello prima & 2. paga solvit lib 3. 15. —

Ecclesia S. Mariae de Casanovole prima, & 2. paga solvit lib. 4. 10 —

Ecclesia S. Bartholomaei de Spiline prima & 2. paga solvit lib. 2. 5. —

Ecclesia S. Ioannis de Loggiaoo prima & 2. paga solvit lib. 3. — —

Ecclesia S. Blasii de Saoregnano prima & 2. paga solvit lib. 2. 7. —

Plebes de Micciano prima, & 2. paga solvit lib. 12. — 16.

Ecclesia S. Paterniani de Viario prima & 2. paga solvit lib 4 8. —

Ecclesia S. Leonis de Plano Anglaris prima, & 2. paga solvit lib. 2. 8 1.

Ecclesia S. Donati de Tubbiano prima & 2. paga solvit lib. 2. 16 3.

Ecclesia S. Crescentini prima & 2. paga solvit lib. 2. 15. 2.

Ecclesia S. Stephani prima & 2. paga solvit lib. 15. 18 10.

Plebes (S. Mariae) de Pagino prima & 2. paga solvit lib 11. 19. 3.

Canonica S. Ansani de Osana prima & 2. paga solvit lib. 12. 19. —

Ecclesia S. Petri de Pancole prima & 2. paga solvit lib. 2. 12. 8

Ecclesia S. Mariae de Felsena prima, & 2. paga solvit lib. 2. 17. —

Ecclesia S. Viti prima & 2. paga solvit lib. 4. 6. 4.

Ecclesia S. Aegidii de Valcorteise prima & 2. paga solvit lib. 4. 9. 9.

Ecclesia S. Mariae de Montaperto prima & 2. paga solvit lib. 2 12. 11.

Ecclesia S. Mariae a Dosana prima & 2. paga solvit lib. 2. 3. 2.

Ecclesia S. Erculini de Orgiale prima & 2. paga solvit lib. 2. 18. —

Canonica S. Christophori de Castroville prima & 2. paga solvit lib. 4. 19. —

Ecclesia S. Quirici prima & 2. paga solvit lib. 2. 3. 2.

Plebes de Ficareto, nihil solvit, quia Plebanus ipsius Plebis est Collector Decretorum.

Ecclesia S. Andreae de Marciano prima, & 2. paga solvit lib. 4. 5. 7.

Ecclesia S. Lucae prima & 2. paga solvit lib. 2. 6. 8.

Ple-

PLEBES de Falciano prima & 2. paga solvit lib. 6. 15. —
Monasterium de Montepicoli prima & 2. paga solvit lib. 4. 2. —
Monasterium de Saxo prima & 2 paga solvit lib. 50. 12. 11.
PLEBES (S. Viti) de Carfignano prima & paga solvit lib. 7. 13. —
PLEBES de Foiano prima, & 2. paga solvit lib. 9. — 3.
Ecclesia S. Angeli de Castro Vecchio prima, & 2. paga solvit lib. 3. 3. 5.
Monasterium de Rabottola prima & 2. paga solvit lib. 2. 8. —
PLEBES de Toppo prima & 2. paga solvit lib. 4. 12. —
Ecclesia S. Quirici de Vicione Piccolo, seu de Battifolle prima & 2. paga solvit lib. 7. 14. 7.
Ecclesia S. Martini de Vicione Maggio prima & 2. paga solvit lib. 2. 2. 6.
Ecclesia S. Petri de Maiano prima & 2. paga solvit lib. 2. 5. 10.
Monasterium de Pini prima & 2. paga solvit lib. 32. 11. —
PLEBES (S. Agathae) de Assiano prima, & 2. paga solvit lib. 19. 2. 11.
Canonica de Monte Cootieri prima & 2. paga solvit lib. 5. 7. 1.
Ecclesia S. Laurentii de Serris prima & 2. paga solvit lib. 8. 13. 2.
Ecclesia S. Andreae de Serris prima, & 2. paga solvit lib. 3. 12. 8.
Canonica S. Mariae de Groffennano prima, & 2. paga solvit lib. 5. 3. 8.
PLEBES de Turrita prima & 2. paga solvit....
Ecclesia S. Florae de Turrita prima, & 2. paga solvit ......
Vacat cum Ecclesia S. Florae infra proxima qnia supra sunt posita.
PLEBES (S. Mariae) de Salto prima & 2. paga solvit lib. 13. 16. 5.
Ecclesia S. Luciae de Scozena prima, & 2. paga solvit lib. 3. 6. 6.
Canonica S. Angeli ad Lucum prima & 2. paga solvit lib. 4. 2. 11.
Ecclesia S. Leonardi de Clusure prima & 2. paga solvit lib. 6. 13. —
Monasterium de Pratalia prima, & 2. paga solvit lib. 18. — —
Ecclesia S. Petri ab Axum prima & 2. paga solvit lib. 2. 8. 8.
Monasterium de Castello prima & 2. paga solvit lib. 15. 2. 8.
Monasterium de Cecelli prima & 2. paga solvit lib. 12. 18. 10.
Monasterium S. Trinitatis in Alpibus prima, & 2. paga solvit lib. 20. — —
Monasterium Campi Leonis prima & 2. paga solvit lib. 60. — —

Summa quidem praedictarum solutionum librarum duo millia sexagiata octo, & soldorum decem & octo, & denariorum septem, Arretinorum parvorum lib. 2068. 18. 7.

Ego Cavalcante Collector superius nominatus, una cum Domino Viviano consocio meo rationem superius scriptam, & manu Bonsiunctae infrascripti Notarii publicatam, ut supra scriptum est, dicto D. Alcampo reddidi, resignavi, & summavi, & in hoc libro ipsius Domini Alcampi scribi feci, & publicari, per Bonsiunctam Notar. infrascriptum, & ad maiorem fidem habendam hic manu propria scripsi, & meum signum adposui.

Ego Vivianus Recollector praefatus, similiter cum dicto Domino Cavalcante, dicto Domino Alcampo rationem reddidi, summavi, & scribi, & publicari feci, ut scriptum est, & hic propria manu scripsi, ad maiorem fidem habendam, & meum signum apposui.

Ego Bonsiuncta quondam Guadagni de Aritio Not. public. suprascriptis recollectionibus assistens, praedicta scripsi, & in publicam formam redigens, meum signum, & nomen, apposui de mandato praedictorum Recollectorum, & quodlibet folium praemissorum meo signo munivi ad maiorem certitudinem rei, quod mandatum mihi factum fuit, & ratio reddita a suprascriptis Recollectoribus Arretii in Domo Ifacchini, ubi Dom. Alcampus Praepositus Pratensis hospitabatur, ut scriptum est, dicto Domino Alcampo reddita fuit in praesentia d. D. Alberti Vicarii D. Episcopi Arretini a Recollectoribus suprascriptis in anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto Indictione tertia die 8. Decembris coram suprascriptis ad hoc iuxta formam Rescripti D. Papae specialiter convocatis, qui Recollectores, ad maiorem fidem habendam manu propria subscripserunt, & Plebem de Turrita, cum Ecclesia S. Florae, & Monasterium de Pratallia, pro vacantibus propria manu signavi.

CATALOGVS ECCLESIARVM VRBIS ET DIOECESEOS ARRETINAE

Anno circiter MCCCXC. confectus, & ab Iacobo Buralio Cive & Scriptore Arretino descriptus anno MDCXXXIII. ut exstat in eiusdem Codice manu exarato, qui apud Dominicum Augustinum Dracouium Presbyterum Arretinum adservatur; & est Census quidam universo Clero Arretino, universisque Ecclesiis & Monasteriis Dioeceseos Arretinae, impositus. Incipit autem:

IN Dei Nomine Amen. Infrascripta sunt nomina Paghi Datii solidorum IV. pro libra non exemptis, XVIII. denariorum pro libra exemptis, infrascriptis in Clero Arretino pro Domino Cardinali de Francia.

Cappellae in Cathedrali. *Hae consulto omittuntur, earum enim recensio supervacanea videatur. Erant autem numero XXI.*

Cappellae in Plebe Arretina. *Hae pariter consulto praetereuntur, quae erant numero XXVII. in aliis autem Arretii Ecclesiis XXXIII. exsistebant.*

Ecclesiae, quae diverso charactere notantur, vel amplius non exsistunt, vel subpressae sunt, vel ad aliam Dioecesim in praesens spectant.

ECCLESIAE VRBANAE.

Episcopatus Aretinus libras 289. — 10.
Canonica Aretina 189. — 10.
Plebes Aretina 60. — —
Ecclesia S. Andreani (*hoc est, S. Hadriani*) 10. 11. 5.
Eccl. S. Iuliani 2. 10. 6.
Eccl. S. Iustini 7. 7. —
Eccl. S. Philippi 16. 6. 6.
Eccl. S. Blasii 5. 10. 2.
Eccl. S. Geminiani 5. 10. 2.
Eccl. S. Nicolai 5. 3. 6.
Eccl. S. Hilarii 4. 7. —
Monasterium S. Crucis 14 8. 5. *Ecclesia cum Monasterio S. Crucis Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti, quum novis Urbem moenibus Cosmas I. cinxisset, & extra Arretium in Suburbio remansisset, Paroeciam quidem servavit; Sanctimoniales vero in Urbanam S. Hieronymi Ecclesiam, quae Xenodochium etiam S. Mariae Clavium dicebatur, translatae fuere, quamquam etiamnum antiquum S. Crucis titulum retinent.*
Eccl. S. Apollinaris 2. 3. —
Eccl. S. Agnetis 6. 3. 6.
Eccl. S. Andreae 7 8. 5.
Eccl. S. Angeli del Praro 3. 7. 2.
Eccl. S. Mariae in Gradibus 41. 2. — *Ecclesia haec a Monachis Camaldulensibus habetur, Abbati Monasterii Anniani subiecta.*
Eccl. S. Laurentii lib. 2. 13. 6.
Eccl. S. Martini 16. 11. 1.
Eccl. S. Mariae de Angelis 6. 11. 6.
Eccl. S. Matthaei 7. 5. 4.
Eccl. S. Leonis 3. 3. 6.
Eccl. S. Antonii 3. 7. 9. *Desunt heic plura Monasteria Sanctimonialium, quae tamen in calce notantur. Deest insuper Monasterium & Paroecia S. Florae; & Ecclesiae S. Georgii ad Templum, & S. Ioannis Baptistae, quae pariter in calce recensentur. Desunt ulterius Monasterium S. Benedicti, Monasterium cum Paroecia S. Michaelis, Ecclesiae cum Paroecia, S. Marci Murelli, Monasterio S. Ianuarii Campileonis tunc subiectis; S. Iacobi, S. Viti, & S. Donati in Arce; Monasterium & Ecclesia S. Bernardi, Ecclesiae Fratrum Dominicanorum, Franciscanorum, Augustinianorum, Servitarum, quae tum temporis in Urbe exsistebant, quemadmodum Ecclesia cum Xenodochio S. Mariae Pinutae, S. Mariae Adnunciatae, SS. Trinitatis, Spiritus Sancti, S. Crucis, S. Salvatoris, Adscensionis & S. Mariae Magdalenae; quae Coetuum laicorum erant.*

ECCLESIAE SVBVRBANAE.

Monasterium S. Thomae 19. 5. 6. *Monasterium hoc Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti unitum fuit Monasterio Sanctae Crucis praedicto.*
Eccl. S. Petri de Castro Sicco 1. 10. 6.
Eccl. S. Cypriani de Castro Sicco 2. 7. 6.
Ecclesia S. Petri de Radicata 1. 8. 5. *Radicata olim fortassis, a Radicis.*
Eccl. S. Mariae de Agazzi 6. 8. 6. *Quasi Ager Azzi.*
Eccl. S. Florentii 6. 1. 1.
Eccl. S. Severi 6. 7. 6.
Eccl. S. Florae Piccolae de Staggiano 4. 2. 6. *Fundus Stasianus.*
Eccl. S. Mariae de Peneto 3. 2. 6. *Hoc est, Pinetum.*
Ecclesia S. Felicitatis de Cognaria 3. 7. 6. *Quasi Conaria, a Cono.*
Eccl. S. Fabiani, & Sebastiani 3. 9. —

Ec-

Eccl. S. Angeli in Monte lib. 6. 10. —
Hospitale de Poti 1. 10. 10.
Hospitale de Silice 4. 10 6.
Hospitale de Lutione 2. 3. 6.
Hospitale Contadino 2. 3. 6.
Eccl. S. Clementis 17. 16 2. *Haec Monachorum Camaldulensium Abbatia fuit, anno MDLXII. extincta.*
Eccl. S. Angeli in Archaltis 36. 1. 6. *Prioratus fuit Monachorum Benedictinorum, similiter destructus. Quasi in Arce Alta.*
Eccl. S. Pauli 4. 17. 6.
Eccl. S. Marci 1. — —
Eccl. S. Mariae de Vignale 3. 5. 5.
Eccl. seu Hospitale S. Lazari 12. 10. 6. *Desunt Xenodochium & Ecclesia S. Mariae Orientis, Monasterium Sancti Speraindeo, quod tamen in calce huius Catalogi notatur; Monasterium alterum S. Mariae in Ploata seu Pinata, Ecclesia cum Paroecia S. Florae in Turrita, & Ecclesia S. Antonii.*

ECCLESIAE DIOECESEOS.

PLEBS S. Eugeniae al Bagnoro 12. 7. 6. *Plebes haec suburbana est, & duo M. P. inter Ortum & Meridiem ab Vrbe distat. Non longe ab hac Plebe Castrum seu Vicus Sanctae Firminae est.*
Eccl. S. Martini de Lignano 1. 5. 10.
Eccl. S. Marci 2. 14. 6.
Eccl. S. Firminae 3. 1. 3.
Eccl. S. Archangeli 2. — 4.
Eccl. S. Mariae de Vilalba 2. 10. —
Eccl. S. Agathae de Saccione 3. 13. 4.
Eccl. S. Blasii de Munistero 3. 13. 6.
Eccl. S. Alexandri de Casa Nuovole 1. 2. 2.
Eccl. S. Thomae de Bossi 1. 8. 3.
Eccl. S. Bartholomaei de Querceto 3. 10 6.
PLEBS S. Mustiolae a Quarto 7. — 5. *Plebes haec Arretio IV. M. P. distat, & superiori Plebatui contermina est. Ecclesia in Via Romana exstat, & in agro solitario proxima habet Castella Pillii, Fonciani, & Puliciani.*
Eccl. S. Laurentii de Puliciano 7. 5. —
Eccl. S. Martini de Puliciano 4. 6. 6.
Eccl. S. Andreae de Pigli 4. 16. —
Eccl. S. Blasii de Fontiano 2. 16. 6.
Eccl. S. Anastasii 3. 12. 2.
Eccl. S. Zenonis 4. 9. 10.
Eccl. S. Mariae de Pigli 3. 15. —
Hospitale de Vimo S. Florae 1. 16. 6.
Hospitale de Puliciano 2. 19. 2.
Eccl. S. Angeli de Val de Romana — 10. 2.
PLEBS S. Petri in Monticello — — — *Plebes haec VII. M. P. Arretio distabat, & ipsa in Via Romana sita. Fons Baptismalis, & Plebis titulus, in Ecclesia Castri S. Quirici Rigutini in praesens est.*
Eccl. S. Thomae in Monticello — 14. 4.
Eccl. S. Quirici de Rigutino 7. 11. 6.

Eccl. S. Valentini 2. 8. 3.
Eccl. S. Ansolini lib. 4. 16. 3. *Amsani forte diminutivum.*
Eccl. S. Angeli de Rigutino 3. 10. 8.
PLEBS de Castilione Aretino 27. 15. — *Oppidum Castellionis X. M. P. Arretio distat. Plebes Collegium insigne XIX. Canonicorum habet; Capellanis minime comprehensis.*
Eccl. S. Pauli quae dicitur Sancto Novo 5. 13. 9.
Eccl. S. Gregorii della Badiola 5. 10. 7.
Eccl. S. Christofani 5. 10. 7.
Eccl. S. Luciae 6. 5. 9.
PLEBS de Rucavo 7. 16. — *Plebes haec in Agro Castellionis est.*
Eccl. de Colonata 2. 6. —
Eccl. S. Martini 3. 14. —
Eccl. de Torri 1. 18. —
Eccl. S. Nicolai 2. 19. —
Eccl. S. Angeli de Vitiano 3. 9. — *Desunt Monasterium S. Paterniani Rucavi, seu Rivi Cavi. Eccl. S. Silvestri Monticuli. Eccl. S. Blasii Monticuli, quae in praesens Plebes est, & XII. P. M. Arretio distat. Eccl. S. Mariae Rucavi Prioratus.*
CORTONA iam Dioeceseos Arretinae portio ei ablata fuit anno MCCCXXV. & Dioecesis distincta constituta.
PLEBS S. Martini al Borgherto — — — *Plebs & Castrum prope Lacum Thrasymenum, cui Dioecesis Arretina contermina est, uti & Perusii Dioecesi, Cortonensem pervadens. Arretio XX. M. P. distat.*
Eccl. S. Christophori de Piazzano — — —
Abbatia de Veria iuxta Lacum Perusii 68. — —
PLEBS S. Mariae de Chio 1. 17. 10. *Plebatus hic supra Castellionem est, inter Dioeceses Cortonensem & Castellanam.*
Eccl. S. Andreae de Petreto 4. 10. 8.
Eccl. S. Blasii de Montanina 2. 10. 6.
Eccl. S. Blasii de Lusignano 1. — 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Fontanella 3. 16. 8.
Eccl. S. Petri de Polvano 2. 10. 3.
Eccl. S. Angeli de Largnano 4. 2. 2.
Eccl. S. Eneae 1. 7. 3.
Eccl. S. Martini 1. — 4.
Eccl. S. Donati in Percugnano — — —
PLEBS S. Domnini de Plano Maiani 8. 5. 10.
PLEBS S. Cassiani de Castellonchio 3. 10. 9. *Plebes hae duae, supra Arretium X. M. P. circiter sitae, a Cersune flumine dividuntur, & Dioecesibus Tipherni & Cortonae confines sunt.*
Eccl. S. Petri de Legari 2. — —
Eccl. S. Angeli de Chernacciano 2. — 1.
Eccl. S. Bartholomaei de Corneto 2. 7. 2.
Eccl. S. Silvestri seu Christophori de Nuovole 1. — 5.
Eccl. S. Blasii de Vignale 1. 15. 3.
Eccl. S. Agathae de Laterina seu Largnani 1. 10. 7.

Ec-

Eccl. S. Petri de Cicciano lib. 1. 17. 9.
Eccl. S. Andreae de Castellonchio 1. 17. 9.
Prioratus S. Benedicti de Ficaiolo — — —
PLEBS SS. Pergentini, & Laurentini de Ranco — — — *Plebatus his praecedentibus conterminus est, supra Arretium X. circiter M. P. ad Ortum situs: confinis quoque est Dioecesibus Tipberni & Burgi S. Sepulcri.*
Eccl. S. Felicitatis de Sucena 1. 19. 6.
Eccl. S. Apollinaris de Albiano 3. 11. 6.
Eccl. S. Marti de Ranga 2. 13. 8.
Eccl. S. Stephani de Castilioncello 3. — 4.
Eccl. S. Mariae de Bivignano 3. 8. 1.
Eccl. S. Matthaei de Colle 2. 10. 10.
Eccl. S. Donati de Carciano 1. 18. 6.
Eccl. S. Mariae & S. Petri de Cerreto 3. 10. 2.
Eccl. S. Ioannis de Tarsignano 1. 11. —
Eccl. S. Laurentii de Carpelle 1. 12. —
Prioratus de Scandelaria 6. 12. —
Abbatia S. Viriani — — —
PLEBS S. Mariae de Micciano in Plano Anglaris 8. 10. 9. *Plebatus his ad Septemtrionem praecedenti confinis est, quemadmodum & Dioecesibus praedictis,*
Eccl. S. Martini de Colle 1. 13. 4.
Eccl. S. Angeli de Monredoglio 4. 2. 8.
Eccl. S. Donati de Tubiano 3. 9. 2.
Eccl. S. Hieronymi 2. 10. 4.
Eccl. S. Crescentii 6. 12. —
Eccl. S. Paterniani de Viario 4. 15. 6.
Eccl. S. Petri de Colle 2. 29. 9.
Eccl. S. Crucis 4. 7. 5.
Eccl. S. Stephani 24. 15. 9.
Eccl. S. Leonis de Plano Anglaris 2. 7. 8.
Eccl. S. Christophori della Torre 2. 11. 8.
Eccl. S. Mariae de Corzano 4. 17. —
PLEBES S. Mariae de Savara,
PLEBES S. Stephani,
Telenae.
Corliani.
S. Cassiani.
S. Anthimi.
Hae Plebes & Ecclesiae in Codice MSS. desunt, ubi legitur: Deficiunt multa Ecclesiae. *Etenim a Dioecesi Arretina abstractae fuere anno MDXX. & Dioecesi Burgi S. Sepulcri adsignatae; praecedenti Plebatui conterminae sunt.*
PLEBS de Spelino 17. — — *Plebatus hic versus Montem Acutum, Chitinianum, & Alvernam, tendit; & in praesens in plures Ecclesias Baptismales divisus est. Conterminus est Dioecesibus Burgi S. Sepulcri & Sarsinae supra Arretium XX. circiter M. P. situs inter Ortum & Septemtrionem.*
Eccl. S. Nicolai de Gello 14. — —
Eccl. S. Florentii 3. 1. —
Eccl. S. Laurentii de Prestiano 2. 8. 10.
Eccl. S. Mariae de Nuovole 3. 17. 6.
Eccl. S. Ioannis 3. 7. 2.

Eccl. S. Blasii de Scheggia lib. 3. 1. 6.
Eccl. S. Petri de Montecacuto 1. 8. 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Camegna 2. 7. 6.
Hospitale de Aqua bove 1. 16. —
Eccl. S. Andreae de Sognano 2. 19. 8.
Eccl. SS. Iacobi & Christophori de Castilione in Popini 3. 4. 7.
Eccl. S. Blasii de Savorgnano 3. 17. —
PLEBS de Partloa 1. 5. 3. *Plebes haec subter Camaldulum exstat, extenditurque usque ad Iugaria Balnei, & Staniemitae, quae Tusciam a Romaniola disterminant.*
Eccl. S. Venerii 1. — 6.
Eccl. S. Petri de Basciano 1. — —
Eccl. SS. Iacobi, & Christophori de Gressa 3. 10. 7.
Eccl. S. Angeli de Lierna 2. 18. 1.
Eccl. S. Angeli de Comenza 2. 2. 8.
Eccl. S. Laurentii de Condolese 3. 2. 4.
Hospitale S. Leonardi de Aiole 4. 5. 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Camprena 2. 17. 3.
Prioratus Camaldulensium 166. 13. 4.
Abbatia de Praraglia 56. 2. —
PLEBS de Bibiena 24. 8. 6.
Eccl. S. Zenonis 2. 1. 5.
Eccl. S. Florae de Sarna 2. 1. 5.
Eccl. S. Ioannis de Tremoggiano 3. 18. 10.
Eccl. S. Angeli de Banzena 2. 1. 5.
PLEBS S. Petri de Monte Farucchio — — —
Haec Plebes Alvernam versus est.
Eccl. S. Matthaei de Fiordama 2. 3. 4.
Eccl. S. Laurentii de Casalecchio 1. 11. 7.
Eccl. S. Bartholomaei de Catarsena 2. 13. 3.
Eccl. SS. Mariae, & Silvestri de Giamparete 19. 4. 5.
Eccl. S. Mariae de Vespro 2. 9. 4.
Hospitale de Corsalone — 11. 10.
PLEBS de Buiano — — — *Plebes haec supra Popium est.*
Eccl. S. Apollinaris de Vanna 1. 12. —
Eccl. S. Petri in Fraxino 3. 16. —
Eccl. S. Andreae de Largnano 2. 6. 4.
Eccl. S. Laurentii de Poppio 6. 8. 2. *Desunt aliae Popsi Ecclesiae, & Monasterium S. Fidelis Strumi, quod a Monachis Vallumbrosanis habetur.*
Eccl. S. Donati de Filetto — — —
PLEBS de Socana — — — *Plebatus hic Raffinam, Sanctum Mamantem, Valentianum, & Cardam, Pagos infra Bibienam, & Arretium versus, sitos complectitur, tenditque Falconam versus.*
Eccl. S. Mariae de *Tubbiano*, &
Eccl. S. Donati 5. 10. —
Eccl. S. Mariae de Poggiobaldi 3. 8. —
Eccl. S. Martiol de Bapillo 2. 10. —
Eccl. S. Bartholomaei de Cedda 3. — —
Eccl. S. Barnabae de Varliano 2. 4. —
Eccl. S. Andreae de Valle Castelli 2. 6. —
Eccl. S. Christophori de Tega 4. — —
Eccl. S. Laurentii de Valle 1. 6. —

Ec-

Eccl. S. Florae, & Lucillae de Carda lib. 2. 15. —
Eccl. S. Martini, &
Eccl. S. Angeli de Valle Carda 2 10. —
Eccl. S. Bartholumaei de Calleta 3. — —
Eccl. S. Mariae de Valle Carda 1. — 10.
Eccl. S. Laurentii de Faltona 2. 5. —
Eccl. S. Brigidae de Reggiulo 3. 10. —
Eccl. S. Mariae de Valenzano 3. 5. —
Eccl. S. Caeciliae de Fellonica — — —
PLEBS S. Heleutherii 7. — — *Plebes in Cafentino, vulgo* Salutio, *ultra Arnum inter Septemtrionem & Occasum.*
Eccl. S. Angeli de Bagnena 3. 10. —
Eccl. S. Laurentii de Ornina 1. 10. —
Eccl. S. Angeli de Voltena 1. 15. —
Eccl. S. Iusti de Carra 3. 15. —
Eccl. S. Luciae de Monte — 10. —
Eccl. S. Mariae de Capraria 2. — —
Eccl. S. Felicitatis & S. Luciae de Torniella — 10. —
Eccl. S. Felicitatis, & S. Petri de Montaguto super Tallam 2. — —
Ecclesia S. Nicolai de Talla 2. 4. — *Ecclesia haec in Praepositura est.*
Item alia Ecclesia S. Nicolai 2. 4. —
PLEBS de Vocognano — — — *Vulgo* Focognanum *adpellatur. Plebatus hic pariter ultra Arnum est, & usque ad Anciolinam & Faltonam extenditur.*
Eccl. S. Georgii de Giuliano 3. — —
Eccl. S. Laurentii de Oli — 15. —
Eccl. S. Martini de Cornano 1. 10. —
Eccl. S. Apollinaris de Punina 2. 5. —
Eccl. S. Andreae de Formonzone — 10. —
Eccl. S. Bartholomaei de Nassa — 15. — *Ecclesia haec Plebes est, & vulgo Plebes Nassae nuncupatur.*
Eccl. S. Laurentii de Monte — 10. —
Eccl. S. Mariae de Ornina 2. 10. —
Eccl. S. Mariae, & S. Luciae de Piconica — 10. —
Eccl. S. Laurentii de Picciole — 10. —
Hospitale S. Aegidii de Cerreto 1. 15. —
PLEBS de Falciano 6. 11. 8. *Haec sub Faltona est Arretium versus, praecedenti Voconiani Plebi contermina.*
Eccl. S. Mariae de Ghiora 1. 6. 8.
Eccl. S. Andreae de Agnano 3. 10. —
PLEBS S. Martini super Arnum 4. 4. 4. *Plebes haec VIII. circiter M. P. Arretio distat, praecedenti Falciani contermina.*
Eccl. S. Laurentii sive Blasii de Carbonaria 1. 16. 8.
Eccl. S. Mariae de Caliano 1. 6. 7.
Eccl. S. Bartholomaei de Nussa — 13. 4.
Eccl. S. Mariae de Bibiano 2. 15. —
Eccl. S. Andreae in Selvole 1. 3. 10.
Eccl. S. Luciae de Cenina 2. 10. —
Eccl. S. Angeli de Colle 1. 5. 6.
PLEBS S. Stephani de Classe 3. 5. 3. *Plebis huius in praesens vestigia tantum supersunt, & V. M. circiter P. Arretio distabat. Plebis Titulus, & Fons Baptismalis, ad Ecclesiam S. Mariae Iovii translati sunt.*
Eccl. S. Thomae de Castel Nuovo lib. 2. — —
Eccl. S. Quirici de Marcena 3. 7. 3.
Eccl. S. Mariae de Giovi 3. 10. 9.
Eccl. S. Bartholomaei de Piscinale 1. 4. 2.
Eccl. S. Savini de Saturno 2. 6. —
Eccl. S. Iacobi de Petrognano 3. 17. 4.
Hospitale de Ponte Classis 5. 12. 9.
Hospitale de Callisno — 19. 8.
PLEBS S. Mariae de Classe 3. 14. 3. *Plebatus hic a Classe fluvio dividitur, & usque ad Agrum Suburbanum Arretii extenditur.*
Eccl. S. Mariae de Fabrica 1. 16. 4.
Eccl. S. Petri de Monte Giovi 3. 9. 2.
Eccl S. Quirici 3 3. 3.
Eccl S. Anthimi de Classe 5. 6. 5.
Eccl. S. Luciae 2. 18. 3.
Eccl. S. Petri de Classe 2. 3. —
Eccl S. Angeli de Marignano 1. 12. —
Eccl. S. Andreae de Perlongo 1. 2. 9.
Eccl. S. Michaelis de Tregozzano 2. 17. —
Eccl. S. Margaritae 1. 15. 5.
Eccl. S. Stephani de Tubbiano 10. 2. —
Eccl. S. Mariae Magdalenae de Classe 3. 9. —
Eccl. S. Ioannis de Monte Giovi 3. — 9.
PLEBS S. Pauli vulgo S. Polo 17. 13. 9. *Plebes supra Arretium MMD. P. ad Ortum sita, Agro Suburbano, & Plebatibus Classis ad Septemtrionem, S. Domnini ad Orientem, contermina.*
Eccl. S. Angeli de Pomaio 2. 2. —
Eccl. S. Bartholomaei de Gello — 15. —
Eccl. S. Mariae de Camaiano 1. 3. 9.
Eccl. S. Hilarii de Puglia 1. 15. 2.
Eccl. S. Mariae de Misciano 1. 16. 9.
Eccl. S. Angeli de Antria 11. 5. 9.
Eccl. S. Mariae de la Tarchie 2. 10. 10.
Eccl. S. Petri de Petramala 2. 12. 6.
Hospitale de Vezzano 1. 15. 1.
Eccl. S. Christophori de Tubbiano 1. 10. 7.
Eccl. S. Mariae de Pacognano 2. 2. —
Eccl S. Mariae de Poglia 10. 10. —
Eccl. S. Laurentii de Venere 1. 10. 7.
Eccl. S. Marini 2. 5. 8.
Eccl. S. Caeciliae de Ciciliano — — —
Eccl. de Libia — — —
PLEBS S. Mariae Magdalenae de Sietina 6. 3. 1. *Plebatus Agro Suburbano conterminus inter Septemtrionem & Occasum.*
Eccl. S. Iacobi de Burgo Novo 3. 11. 10.
Eccl. S. Petri de Nosio 4. 17. 1.
Eccl. S. Felicitatis de Petrognano 4. 8. 1.
Eccl. S. Angeli de Fabbriciano 3. 10. 7.
PLEBS S. Ioannis de Capolona 7. 15. 9. *Plebatus praecedenti confinis, qui ultra Arnum inter Occasum & Septemtrionem extenditur, & Arretio IV. M. distat. Recte*

autem S. Ioannis de Campo Leonis dicendus est.
Eccl. S. Petri de Apia lib. 5. — 5.
Eccl. S. Nicolai de Buriano 12. 13. 4.
Eccl. S. Salvatoris de Vezza 1. 15. 10.
Eccl. S. Angeli de Milifciano 3. 12. 9.
Eccl. S. Mariae de Cincellis 6. 3. 1.
Eccl. S. Margaritae de Marcialla 1. 14. 10.
Eccl. S. Angeli de Cafale 1. 10. 8.
Eccl. S. Andreae de Cafucci 1. — 5.
Hofpitale S. Aegidii de Quercia Fraffinaia 1. — 5.
PLEBS S. Quirici fuper Arnum 8. 13. 9. *Plebanus praecedenti sonterminus, qui anno circiter MDLXV. fuppreffus fuit.*
Eccl. S. Ioannis de Gello 2. 4 —
Eccl. S. Petri de Piazzano 3 17. 5.
Eccl. S. Angeli de Carpanetolo — 14. —
Eccl. S. Laurentii de Caftellina — 8. 8.
Eccl. & Hofpitale S. Angeli de Terraglia 5. 9. 10.
Eccl. S. Martini de Creroie 13. — 3.
PLEBS de Pontenano 7. 4. 1. *Plebatus hic praecedenti & fufequenti conterminus eft.*
Eccl. S. Silveftri de Polvichi 1. 15. 3.
Eccl. S. Felicitae de Podio — 15. —
Eccl. S. Mariae de Pilonica 1. 6. 4.
Eccl. S. Hilarii de Caftilione Fibocchi 2. 15. 5.
Eccl. S. Georgii de Lucignano — 11. 5.
PLEBS S. Iuftini de Burro 19. 11. 4.
Eccl. S. Angeli de Cafaggio 2. 11. 10.
Eccl. S. Bartholomaei de Vitareta 4. 3. —
Eccl. S. Mariae de Faeta 2. 16. 5.
Eccl. S. Blafii de Burro 2. 15. 6.
Eccl. S. Apollinaris 1. 9. 5.
Eccl. SS. Fabiani & Sebaftiani della Troiana 1. 3. 4.
Hofpitale S. Andreae della Troiana 1. 15. 10.
PLEBS de Laterina cum
Hofpitale della Infulella 42. — —
Eccl. S. Mariae de Cofta 3. 15. —
Eccl. S. Blafii de Camparena 4. — —
Eccl. S. Laurentii de Penna 7. — —
Eccl. S. Mariae de Poggio Acuto 3. — —
Eccl. S. Bartholomaei de Cafellis 3. — —
Eccl. S. Angeli de Caprenne 2. 17. —
Eccl. S. Georgii de Caftilione Vbertinorum 5. — —
Eccl. S. Stephani de Monte 7. — — *Mons fupra Arundinem.*
Eccl. S. Mariae de Sergine 11. 10. —
Eccl. SS. Iacobi & Chriftophori de Piano 4. — —
Eccl. SS. Florae & Lucillae de Conila 3. — —
Eccl. S. Mariae de Valle 5. — —
Eccl. S. Petri de Rondine 2. 16. —
Eccl. S. Angeli de Pozo 3. 10. —
Eccl. S. Andreae de Ghiandarino 3. — —
PLEBS de Gropina cum
Plebatus hic complectitur Campum Iolli, Terram Novam, Planum inter Vineas, Trapulam, Laurum, ufque ad Anciolinam, ultra Arnum, Vallem Vmbrofam verfus, & Cafentinum; qui in praefens in Plebes, & Ecclefias, diverfas difpertitus eft.
Eccl. S. Mariae de Taffo lib. 42. 6. —
Eccl. S. Mariae de Peruna 5 8. —
Eccl. S. Mariae de Ciconia — — —
Eccl. S. Clementis de Seravalle 6. 5. —
Eccl. S. Margaritae de Montalto 1. 17. 5.
Eccl. S. Iacobi de Modana 1. 4. —
Eccl. S. Martini de Vaiana 2. 13. 9.
Eccl. S. Crucis de Penna 4. 5. 6.
Eccl. S. Nicolai de Gangareta 6. 13. 6.
Eccl. S. Laurentii de Trivigne 3. 12. —
Eccl. S. Georgii de Gangareta 18. — —
Eccl. S. Laurentii de Marba 5. 17. —
Eccl. S. Apollinaris & — — —
Eccl. S. Luciae de Monte Marciano 3. 10. 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Puteo 13. 10. —
Eccl. SS. Iacobi & Philippi de Taffo 4. 4. —
Eccl. S. Blafii de Mori 4. 16 6.
Eccl. S. Luciae de Pratavalle 2. 3. 6.
Eccl. S. Nicolai de Terrario 4. 19. —
Eccl. S. Mariae de Cavis 2. 16. —
Eccl. S. Andreae de Loro 17. 3. 2.
Eccl. S. Angeli dell' Anciolina 2. 14. —
Eccl. S. Stephani de Taffo 2. 18. 6.
Eccl. five Prioratus S. Michaelis de Planoradicis 16. — —
Eccl. S. Iuftini al Trebbio de Gangareto 4. 10. —
Eccl. S. Miniatis 5. 8. —
Eccl. S. Donati de Venea 11. 5. —
Eccl. S. Petri de Treggiaia 18. — —
Eccl. S. Nicolai de Remeciis 1. 1. —
PLEBS S. Ioannis de Petriolo 36. 3. 3. *Plebatus hic Praetorioli, feu corrupte Petrioli, vulgo Galatrona adpellatur.*
Eccl. S. Mariae de Starda 4. 17. 4.
Eccl. S. Iufti de Noftana 2 6. —
Eccl. S. Donati de Rendola 6. 1. 3.
Eccl. S. Apollinaris de Bucine 4. 17. 4.
Eccl. S. Mariae de Caftel Vecchio 2. 8. 2.
Eccl. S. Tiburtii de Pierelli 3. 12. 4.
Eccl. S. Laurentii de Capofelvoli 6. 8. 10.
Eccl. S. Crucis de Petravelfa 4. 18. 3.
Eccl. S. Crucis della Torre 3. 3. 6.
Eccl. S. Petri de Cennano 1. 18. 6.
Eccl. S. Andreae de Cennano 8. 19. — *Ecclefia haec Prioratus eft in Opido Montis Varchi, quae in Dioecefim Faefulanam, Vrbano VIII. Pont. Max. translata eft, quum Thomas Salviatius Arretinam, Laurentius a Rubia Faefulanam, Ecclefias Antiftites moderarentur. Dioecefi Arretinae in permutationem Ecclefia Prioratus Montionis data fuit.*
PLEBS de Capannole 6. 5. 4. *Plebatus, qui per Ambrae Vallem extenditur.*
Eccl. S. Mariae de Sexti 1. 1. 9.
Eccl. S. Ioannis de Pogi 2. 10. —
Eccl. S. Mariae de Ambra 7. 3. 4.

Ec-

Eccl. S. Leolini lib. 7. 9. 2.
Eccl. S. Petri de Cienmna 4. 17. 6.
Eccl. S. Angeli de Tontonano 5. — —
Eccl. S. Laurentini 3. 10. —
Eccl. S. Hilarii de Maiano 9. 4. —
Eccl. S. Angeli de Dudavs 8. — —
Eccl. S. Christophori de Sillata 2. 10. —
Eccl. S. Martini de Sergine — 16. —
PLEBS S. Petri de Presciano 6. 19. 1. *Plebs ultra Trovam fiumea sita Bucinam, & Levanam versus. Trova fluviat prope Civitellam nascitur, & in Ambram influit.*
Eccl. S. Fabiani de Castilione Alberti 4. — 6.
Eccl. S. Martini de Montuozi 3. 18. —
Eccl. S. Mariae de Bruignano 4. 2. 10.
Eccl. S. Ioannis de Leona 4. 18. 4.
Eccl. S. Donati 4. — 1.
Eccl. S. Blasii de Migliari 4. 17. 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Trovi 4. 1. 4.
Eccl. S. Martini de Leona 7. 16. — *In praesens S. Martini de Levane vulgo adpellatur, & Praepositurae titulo decorata est.*
Eccl. S. Laurentii de Calliano 3. 3. 4.
Eccl. S. Laurentii, & Georgii de Cacciano 3. 5. — 8.
Eccl. S. Petri de Seiesa.
PLEBS S. Mariae, & S. Ioannis Baptistae de Maiano Vallis Lunghae 3. — 3. *Plebes haec e regione Laterinae est, Civitellam & Arretium versus.*
Eccl. S. Mariae de Talmano 5. 17. 6.
Eccl. S. Ausani 2. 7. 2.
Eccl. S. Angeli de Pergine 3. 7. 3.
Eccl. S. Matthaei de le Cave — 17. —
Eccl. S. Mariae de Burbuzzano 5. 9. 8.
Eccl. S. Thomae de Monteluccl 2. 7. 2.
Eccl. S. Andreae de Montarsone 2. 1. 9.
PLEBS de Galognano 16 — — *Plebes haec S. Martini ad Hortalia adpellabatur, quae Arretio ad Occasum MMMD. P. distat, & adnexa est Abbatiae Monachorum Casinensium, seu SS. Florae & Luciliae, Arretii. Ab Ecclesia hac Fons Baptismalis anno circiter MCCCCLXX. ablatus est, & translatus in Ecclesiam S. Andreae Quaratae, Castri M. P. a S. Martini Ecclesia distantis. Plebatus hic ad Ortum in Agrum Suburbanum protenditur; inter Septemtrionem & Occasum Plebatibus Setinae & Campi Leonis conterminus est: inter Occasum & Meridiem Plebatui Maiani adhaeret.*
Eccl. SS. Fabiani, & Sebastiani de Monte 4. 11. 8.
Eccl. S. Petri de Talzano 2. 11. 8.
Eccl. S. Bartholomaei de Cotel 4. — 10.
Eccl. S. Iustini de Venere 3. 18. 4.
Eccl. S. Angeli de Patrignone 4. 2. 8.
Eccl. S. Thomae de Sassello — 10. —
Eccl. S. Margaritae de Sassello 2. — —
Eccl. S. Andreae de Quarata 5. 8. 4.
Eccl. S. Christinae de Clanibus 6. 11. 4.
Eccl. S. Mariae de le Poggiola lib. 3. 11. 6.
Eccl. S. Mariae de Munctone 2. 11. 8.
Eccl. S. Blasii de Talvains 11. 12. 8.
PLEBS S. Mariae de Trippo 4. 17. 8. *Plebes haec in Via Senensi ultra Clanim fluvium sita IV. M. circiter P. Arretio ad Meridiem distat. In hoc Plebatu multa Castra erant, ut Tegaletum, Arbororum, Monasterium ad Pinum, Civitella, Cornea, Cicitanum, Olivetum, Battifollis, Rosellum: Eversa fuit bellis circa annum MD. saevientibus; & eius fundi Plebi S. Mariae Arretii adsignati, ut eorum redditus in quotidianas mercedes Canonicis Plebis distribuerentur. Fons Baptismalis cum titulo in Monasterium ad Pinum translatus fuit: tractu vero temporis Plebes constitutae fuerunt Ecclesiae Cicinai, Civitellae, S. Quirici Vicionis Picculi vulgo Battifollis dicti, & S. Marci Arborori.*
Eccl. S. Viti, & S. Nicolai de Dorna 1. 16. 2.
Eccl. S. Laurentini de Loreto 1. — —
Eccl. S. Marci de Alberoro 3. — 9.
Eccl. S. Petri de Maiano 1. 15. —
Eccl. S. Martini de Vicemaggio 3. 17. 1.
Eccl. S. Blasii de Tegoleto 3. 16. 7.
Eccl. S. Angeli, &.
Eccl. S. Luciani de Alberoro 7. 11. —
Eccl. S. Aegidii de Petra 2. 16. 8.
Eccl. S. Mariae de Gaenne 2. 8. 6.
Eccl. S. Angeli de Casale 1. 9. —
Eccl. S. Angeli de Rosello, vulgo Rufello 3. 6. 8.
Eccl. S. Andreae de Oliveto 4. 17. —
Eccl. S. Ioannis de Oliveto 4. 17. —
Eccl. S. Stephani de Veprone 1. 1. —
Eccl. S. Blasii de Ciggiano — — —
Eccl. S. Quirici de Vicione piccolo 2. 7. —
Eccl. S. Thomae de Vicione piccolo 1. — —
Eccl. S. Crucis de Malfiano 1. 1. —
Eccl. S. Martini de Loreto 1. 1. —
Eccl. S. Angeli de Corgna 3. 5. —
Eccl. S. Pieri de Poppiano — 15. — *Ecclesia inter Civitellam, & Corainm, quae diruta est.*
Eccl. S. Christinae — 16. —
Monasterium de Civitella — 16. — *Parthenon prope Civitellam erat.*
Priora S. Mariae de Civitella 4. 17. —
Eccl. S. Luciae in Campigliano — 16. —
Abbatia S. Laurentii, & Martini de Pinu 39. 6. —
PLEBS Montis S. Sabini 5. 10. —
Eccl. S. Quirici 2. 19. 2.
Eccl. S. Christophori 2. 14. 7.
Eccl. S. Angeli de Pranzatonio 8. 5. —
Eccl. S. Blasii de Castelnuovo 1. 5. 9.
Eccl. & Hospitale de Sangul 4. 17. —
Spedale de Valle Piatta 1. 14. —
PLEBS de Picareto 10. 13. 1. *Plebes in Clanis Valle sita, quae in praesens in Plebes* plu-

plures dispertita est, ut Marciani, Caesae, Putei, Arbororo, Monti S. Savini, Lucinineo, contermina est.
Eccl. S. Prosperi de Moutagnano 3. 18. —
Eccl. S. Angeli de Cesa — — —
Eccl. S. Mariae &
Eccl. S. Stephani de Marciano 4. 12. 6.
Eccl. S. Andreae de Puteo 3. 18. —
Eccl. S. Martini de Puteo 5. 15. 4.
Eccl. S. Ioannis de Montagnano 3. 3. 2.
Eccl. S. Mariae de Caggiolo 3. 5. 10.
Eccl. S. Luciae 4. 1. 4.
Eccl. S. Clementis de Fracta Raonucil 2. 18. 6.
Eccl. S. Blasii de Montagnano 1. 4. 4.
Eccl. S. Georgii de Cerreto — 11. 5.
PLEBS de Lucignano 8. 1. 3. *Plebis huius Fons Baptismalis in Ecclesia S. Felicis, quae infra Lucinianum M. P. ad Orientem est, quaeque hodieque Plebes S. Felicis adpellatur, exsistebat: dein in Castrum Luciniani, & in Ecclesiam S. Michaelis Archangeli, translates fuit.*
Eccl. S. Mariae de Crespignano 4. 16. 2.
Eccl. S. Laurentii — 17. 11.
Eccl. S. Iusti 5. 12. —
Eccl. S. Felicis — — —
Cappella S Mariae in Eccl. S. Angeli 20. 16. 4.
Cappella S. Sirinaldae 2. 13. 9.
PLEBS de Foiano 4. —— *Foianum, seu Fagianum, vel Fusiceum, Castrum, in Clanis Valle situm est, extra quod Ecclesia Baptismalis S. Martini exsistebat, nunc autem Ecclesia huiusmodi, Ecclesia ipsius Castri Collegiata est.*
Eccl. S. Savini — 17. 8.
Eccl. SS. Leonardi, & Christinae 1. 13. —
Eccl. S. Angeli de Castroveteri 3. ——
Prioria de Bettole 6. 17. —
Eccl. S. Donati 15. ——
Eccl. S. Christophori della Fratta — 16. —
Eccl. S. Savini — 16. —
Eccl. S. Thomasi 3. 5. —
Fraternita de Foiano 8. 2. —
Abbatia de Paterno 5. 7. —
Abbatia de Nasciano 8. 2. —
Abbatia de Rose 8. 2. —
Prioria de Cacciano 4. 17. 6.
PLEBS S. Agathae de Asciano 44. — 4.
Plebs ista in Agro Senensi est.
Canonica S. Mariae de Grossennano 7. 4. 10.
Canonica S. Laurentii de Serris 14. 8. 8.
Can. S. Ioannis de Montecontieri 10. 19. 8.
Eccl. S. Petri de Fontodori 5. 4. 8.
Canonica S. Andreae de Serris 21. 1. 3.
Eccl. S. Ioannis de Monte Giontieri 2. 4. 8.
Eccl. S. Mariae de Monte Mori 6. 2. 3.
Eccl. S. Hippolyti de Asciano 4. 8. —
Eccl. S. Thomae de Rantessa 9. 7. 4.
Eccl. S. Luciae de Castel Vecchio 1. 16. 8.
Eccl. SS. Fabiani, & Sebastiani de S. Gemignanello lib. 6. 4. 8.
Eccl. S. Nicolai de Campalboli 1. 18. 8.
Eccl. S. Angeli de Coldeveon 4. 2. —
PLEBS S. Victoris in Rapolano 19. 13. 10.
Haec quoque Plebes in Agro Senensi est.
Eccl. S. Mariae de Feretta 2. 12. 1.
Eccl. S. Mariae de Podio 1. 14. 9.
Eccl. S. Michaelis de Castilione 2. 17. 8.
Eccl. S. Romani 1. 8. —
Eccl. S. Thomae de Campolopici 2. 7. 11.
Eccl. S. Ioannis de Armaiolo 4. 2. 1.
Eccl. S. Martini 1. 4. 9.
Eccl. S. Laurentii de Romitorio — 17. 3.
Eccl. S. Mariae de Monte Camerino 1. 9. —
Eccl. S. Mariae de Campolopici — 11. 7.
Eccl. S. Ioannis alias S. Blaxii de Armaiolo 7. 19. 9.
Eccl. S. Luciae de Podio S. Caeciliae 1. 5. 1.
Eccl. S. Caeciliae de Podio 3. 3. 9.
PLEBS S. Stephani 17. 8. — *Plebes haec forte illa est, quae Ad Vallenses dicitur.*
Eccl. S. Angeli de Casale — 6. —
Eccl. S. Ioannis de Modanella 3. 12. —
Canonica de Rugo Magno 8. 5. —
Eccl. S. Ioannis de Farnetella 5. 8. —
PLEBS S. Marcellini de Rugomagno 3. 3. —
Eccl. S. Gervasii 3. 3. —
Eccl. S. Blasii de Ilice 2. 2. —
Eccl. S. Mariae de Lauro 1. 7. —
Eccl. S. Savini de Monte Alto, quae nulli Plebi subest 3. 8. —
PLEBS de Mentulis 16. 3. 4.
Eccl. S. Mariae de Betrollis 9. 18. —
Eccl. S. Loeiae de Asinalonga 4. 18. —
Eccl. S. Blasii de Serofiano 10. 11. —
Eccl. S. Nicolai de Ripa 3. 2. —
Eccl. S. Martini de Asinalonga 6. 2. —
Eccl. S. Angeli de Colle Longa 1. 12. —
PLEBS de Turrita cum Eccl. S. Florae 16. 8. —
Eccl. S. Martini 5. 10. —
Eccl. S. Stephani 3. ——
Eccl. S. Angeli com
Eccl. S. Iuliani 9. 10. 8.
Eccl. S. Andreae 5. ——
Eccl. S. Blasii 13. ——
PLEBS de Monte Politiano 72. 5. — Plebes haec S. Mariae erecta in Cathedralem fuit anno MDLXI.
Eccl. S. Bartholomaei 4. 3. —
Eccl. S. Donati 6. 2. —
Plebs antiqua 2. 13. 6.
Eccl. S. Barnabae 7. 3. 3.
Eccl. S. Andreae 2. 6. —
Eccl. S. Laurentii 4. 2. 5.
Eccl. S. Mustiolae 7. 5. 4.
Eccl. S. Luciae 4. 20. 3.
Eccl. S. Lazari de Monte Politiano 4. 17. 6.
Cappella in Hospitale S. Mariae de la Savina.
PLEBS de Monte Falonica 23. 1. 4.
Eccl. S. Bartholomaei de Monte Falonica 3. 17. 5.
Ec-

Eccl. S. Ioannis de Libiano lib. 0. 18. 6.
Eccl. S. Laurentii de Cilsano 5. 10. —
Eccl. S. Leonardi de Monte Falonico 3. 18. 4.
Eccl. S. Quirici de Vuciano 1. 7. 7.
Hospitale S. Andreae de Petroio 1. 3. 4.
PLEBS de Treguanda 22. 11. —
Eccl. S. Savini 3. 13. 3.
Eccl. S. Martini de Castelnovo 0. 8. 9.
Eccl. S. Christophori de Montecalboli 3. 7. 8.
Eccl. S. Clementis — 9. 7.
Eccl. S. Mariae de Treguanda 0. 0. 6.
PLEBS S. Stephani de Connano, &
Eccl. S. Pellegrini 15. 10. 4.
Eccl. S. Mariae de Castromuzio 0. 9. 10.
Eccl. S Mariae de Monte Chisgii 2. 17. 4.
Eccl. S. Martini de Monte Chisgii — 17. 1.
Eccl. S. Blasii de Monte Rosre 3. 8. 3.
Eccl. S. Georgii de Petroio 2. 15. 5.
Eccl. SS. Florae, & Lucillae de Monte Chisgii 2. 2. 4.
Eccl. S. Petri de Petroio 0. 15. 10.
PLEBS de Cosona 24. 13. 4.
Eccl. S. Pauli 5. 8. —
PLEBS de Bibianello 0. 10. — *Plebes praecedentes Mensularum in Valle Clanis, Turritae, Montis Falonici, Treguandae, Cennani, Cosonae, & Bibianelli, ab Dioecesi Arretina abstractae Dioecesi Pientinae anno MCCCCLXII. & MCCCCLXIV. a Pio II. Pont. Max. adsignatae fuere.*
PLEBS de Corsignano 7. 13. 8. *Corsinianum oppidum natale Pii II. Pont. Max. ab eo Vrbs de suo nomine Pientia, & Sedes Episcopalis, declaratum fuit anno MCCCCLXII. cui Montis Ilicini Plebem etiam adnexuit, multasque alias Ecclesias Agri Senensis & Dioeceseos Arretinae ad Pientinam Dioecesin constituendam adtribuit eodem anno, & insequenti.*
Eccl. S. Mariae de Corsignano.
PLEBS S. Quirici in Osenna 28. 3. 4.
PLEBS S. Restitutae 3. 14. — Deficiunt multae Ecclesiae. *Verba sunt Codicis MS.*
PLEBS de Salsu cum Ecclesia S. Mariae de Salsu, & S. Luciae de Scortina 18. — 6.
Eccl. S. Petri de Chincona 6. — 6.
Eccl. S. Leonardi de Chiusuris 7. 17. 3.
Eccl. S. Laurentii de Vergelle 1. — 1.
Eccl. S. Angeli, seu S. Ioannis de Lugo 10. — 10.
Eccl. S. Ioannis de Chiusure 1. — 1.
Eccl. S. Petri de Egre 1. — 1.
PLEBS de Pava 39. 12. 8.
Canonica S. Petri de Villolis 16. 15. —
Eccl. S. Ioannis de Assu 5. 11. 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Burgo, &
Eccl. S. Secundiani 2. 15. 10.
Eccl. S. Marcellini — 12. —
Canonica de Monte 15. 10. 4.
Praepositura S. Blasii de Lucignano d' Asso 5. 1. 4. *Plebes istas S. Quirici in Osenna, S. Restitutae, Salsus, & Pavae, in Dioecesin Pientinam transferunt.*
PLEBS S. Viti in Versuris lib. 19. 7. 1.
Canonica S. Clementis de Montecercone 14. — 4.
Eccl. SS. Iacobi, & Christophori de Giomoli 11. 10. —
Eccl. S. Bartholomaei de Monte S. Mariae 3 17. —
Eccl. S. Salvatoris de Turre Castelli 2. 5. 3.
Eccl. S. Andreae de Muciglieno 4. 18. —
Eccl. S. Archangeli 0. 6. 0.
Eccl. S. Frigdiani de Rosena 5. 6. 3.
Eccl. S. Mariae de Turre Castelli 1. 11. 5.
Eccl. S. Quirici 1. 17. 3.
PLEBS S. Ioannis in Vescona 15. 19. 6.
Eccl. S. Florentii in Vescona 4 16. 3.
Eccl. SS. Simonis & Iudae de Sartienello 1. 1. 3.
Eccl. S. Luciae de Polteno 1. 9. 6.
Eccl. S. Petri de Melanino 3. 0. 10.
Eccl. S. Andreae de Grossено 2. 1. 3.
Eccl. S. Petri de Foveno 1. 7. 6.
Eccl. S. Bartholomaei de Colcena 1. 2. 6.
Eccl. S. Blasii de Rencine 2. 15. 8.
Eccl. S. Angeli de Tucinilla 1. 7. 5.
Eccl. S. Martini de Monte Martino — 14 —
PLEBS S. Mariae de Pacina 39. 11. — *Plebes haec usque in Senarum Vrbem extendebatur.*
Eccl. S. Aegidii de Valcortese 8. 11. 4.
Eccl. S. Petri de Barca 7. 6. —
Canonica S. Ansani ad Ofena 94. 3. 4.
Eccl. S. Salvatoris de Barca 5. 6. 3.
Eccl. S. Viti 6. 1. 4.
Eccl. S. Christophori de Castello in Villa 8. 14. 6.
Eccl. S. Petri de Cosina 6. 19. 1.
Eccl. S. Donati de Guistrigona 6. 11. 10.
Eccl. S. Mariae ad Ofena 4. 6. 4.
Eccl. S. Mariae de Monteaperto 3. 16. —
Eccl. S. Angeli de Cerrogrosso 4. 15. 9.
Eccl. S. Petri de Paocole 4. 18. 10.
Eccl. S. Christophori de Guistrigona 1. 17. 8. *Alias Vistrigone.*
Eccl. S. Iusti 0. 19. 10.
Eccl. S. Quirici 2. 7. 1.
Eccl. S. Herculani 4. 14. 2.
Eccl. S. Mariae Magdalenae 6. 4. 11.
Eccl. S. Bartholomaei de Sextano 3. 15. 4.
Eccl. S. Angeli de Caspreno 3. 6. —
Eccl. S. Pauli 9. 5. —
Eccl. S. Luciae — 14. —
PLEBS S. Felicis in Pincis 24. 14. 0.
Eccl. S. Mariae de Sexta 4. 17. 6.
Eccl. S. Laurentii de Barbione 1. 12. 6.
Eccl. S. Laurentini 2. 8. 8.
Eccl. S. Angeli in Monte 8. 17. 6.
Eccl. S. Mariae de Bossi 5. 13. 9.
Eccl. S. Mariae de Civita Mura 1. 10. 6.
Eccl. S. Mariae de Pagliaio 8. 8. 6.

PLEBS S. Marcellioi in Cbiantis lib. 24. 8. 1.
Eccl, S. Quirici de Tornano 5. 6. 1.
Eccl. S. Reguli 27. 15. 6.
Canonica S. Angeli de Carnia 9. 6. 3.
Canonica S. Laurentii de Mello 4. 18. 6.
Canonica S. Angeli de Nebbiano 9. 11. 6.
Eccl. S. Christinae 3. 1. —
Eccl. S. Angeli de Lucignano 3. 13. 8.
Eccl. S. Petri de Sarginino 5. 1. 5.
Eccl. S, Marcellini 13. 6. 6.
Eccl. S. Martini de Techio 8. 1. 8.
Eccl. S. Bartbolomaei de Stielle 4. 7. 6.
Eccl. S. Mariae de Retinna 3. 12. 3.
Eccl. S. Petri de Castagnolo 4. 7. 6.
Eccl. S. Martini 2. 13. 9.
Eccl. SS. Iacobi, & Philippi de Barbiscbio 3. 12, 3.
Eccl. S. Christopbori de Crunvole 1. 9. 6.
Eccl. seu Monasterium S. Iusti 24. 13. 4.
Hae duae Plebes S. Felicis & S. Marcelli-ni in Clanto sunt.
PLEBS de Anteferris 15. — —
Eccl. de Campi 15. — —
Eccl. S. Cosimae 5. — —
Eccl. de Monastero 6. — —
Eccl. de Arçeno 3. 10. —
Eccl. de Rosennano 3. 9. 3.
Eccl. de Pancole 2. 10. —
Eccl. de Marcreto 2. — —
Eccl. de Petraviva 5. — —
Eccl, S. Martini 3. — —
Eccl, de Casucci 3. — —
Eccl. de Buira 2. — —
Eccl. de Rapale 2. 10. —
Eccl. de Sogna 2. — —
Eccl. de Montalto 3. 10. —
PLEBS S. Vincentii 19 11. —
Hospitale in dicta Plebe 1. 2. —
Eccl. S. Matthaei de Monteluco com Cappella sita in ipsa Ecclesia 3. 5. —. Deficiunt multae Ecclesiae. *Verba sunt Codicis MS.*
PLEBS S. Iusti de Palazzuolo 1. 13. —
Eccl. S. Gilii de S. Brancatio 2. 10. —
Eccl. S. Reguli de Monte Turgo — 16. —
Tres Plebes recensitae, Anteferrarum, S. Vincentii, & S. Iusti, in Valle Ambrae sitae sunt.
PLEBS S. Salvatoris de Monte Alcina 14 10. 3.
Plebes haec licet a Pio II. in Cathedralem unitam Ecclesiae Cathedrali Pientiae erecta fuisset, tamen Clemens VIII. Pont. Max. anno MDIC. iterum eam disiunxit, distinctamque Cathedralem constituit, creato primo Episcopo Camillo Burghesio, qui Vicarius erat Petri Usimbardii Episcopi Arretini.
Eccl. SS. Iacobi, & Christopbori de Frassina 2. 15. —
Eccl. S. Barnabae de Colladi 2. 12. 6.
Eccl. S. Aegidii de Monte Alcino 2. 14. —

Eccl. S. Margaritae de Montegatcoli lib. 1, 14. 2.
Eccl. S. Petri de Assu 7. 11. 8.
Eccl. S. Laurentii de Montealtino 1. 6. 3.
Eccl. S. Crucis de Villa Pinquara 2. 12. 6.
Praepositura S. Mariae de Torrunieri 5. 5. —
Eccl. S. Anchimi de Pertena 4. 7. 6.
Eccl. S. Christinae de Pertena 8. 15. — *Desunt Plebs Gargonsiae, quae est media inter Plebes Palatioli, Montis S. Sabini, & Rivi Magni. Plebs Montis Benichi, Plebs Montis Luci in Clanto, Plebs Vetriani Clusium Alverane versus, & Plebs S. Martini ad Gellum in Casentino. Desunt etiam Ecclesiae Monachorum seu Fratrum mendicantium.*
Praepositura S. Angeli de Colle 21. 8. 6.
Eccl. S. Petri de dicto loco 4. 7. 6.
Eccl. S. Angeli iuxta Umbronem 19. — —
Eccl. S. Laurentii de Pertena 17. 10. —
Abbatia SS. Florae, & Lucillae 106. 11. — *Arretii est, & Monachorum Casinensium.*
Abbatia de Capolona 131. 3. 4. *Monasterium hoc subpressum est; situm autem fuit in Plebatu S. Ioannis Campi Leonis, sive Capolonae, titulo S. Ianuarii insigne.*
Abbatia de Campriano 8 18. 6. *Hoc quoque Monasterium subpressum fuit: exsistebat autem in Plebatu S. Mariae Classis.*
Abbatia de Monte Piatoli 4. 5 — *Coenobium hoc pariter deletum est, & in Montibus Catenariae & in Plebatu Spoliai exstabat.*
Abbatia de Prataglia 56. 2. — *Sita est supra Camaldulum in Plebatu Partinae, Camaldulensium.*
Abbatia SS. Trinitatis in Alpibus 34. — — *Vallumbrosanorum est in Casentino ad Anciolinam.*
Abbatia de Pinu 29. — — *In Plebatu S. Mariae de Toppa prope Dornum, titulo S. Laurentii & S. Philippi.*
Abbatia de Civitella 12. 11. 6.
Abbatia de Castello inter Montem & Lungoriam 20. 3. 6. *In Plebatu S. Cassiani Castelluncoli.*
Abbatia de Veria iuxta Lacum Perusii 61. — — *In Plebatu S. Martini ad Burgettum, sita autem in Verta iuxta Lacum Thrasymenum.*
Abbatia de Cruce 13 7. 9. *In Plebatu S. Eugeniae ad Bagnorum subpressa est.*
Canonica de Lignaro 5. 2. —
Abbatia de Agnano 5. 2. — *In Plebatu Campanulanum, cuius Abbas in Monasterio S. Mariae in Gradibus Arretii manet.*
Abbatia de Monte Follonico 55. — — *In Plebatu Montis Fullonici.*
Abbatia de Rosseno 64. 15. — *In Plebatu S. Mariae Saltus.*
Abbatia S. Laurentii prope Montem S. Sabini 14. 9. —

Ho-

Hospitale de Sopprena Plebatus de Petriolo lib. 20. — —
Hospitale de Ponte a Valle 10. — —
Hospitale de Mesoglio 2. — —
Hospitale de Rapale 4. — —
Hospitale de Montefino Plebatus de Quarto 2. 10. —
Hospitale de Larchiano 4. — —
Hospitale de Monte Secco Plebatus S. Marcellini 1. — —
Hospitale de Levanella Plebatus de Petriolo 14. — —
Hospitale S. Angeli de la Ginestra dicti Plebatus 4. 4. — *Extra Oppidum Montis Varchii est, ubi Partheaon erectus fuit, qui ad Dioecesis Arretinam pertinet.*
Hospitale de Monasio 1. — —
Hospitale de Praga 4. — —
Hospitale Fratr. Praedicatorum Pleb. Montis Politiani 3. 5. —
Hospitale S. Ioannis Portae Crucciani dicti Plebatus 3. 5. —
Hospitale S. Petri Portae Crucciani dicti Plebat. 3. 5. —
Hospitale de Lunganina dicti Pleb. 5. 14. —
Hospitale S. Martini de Monte Politiano 2. 5. —
Hospitale S. Benedicti in Canneto dicti Pleb. 2. 12. —
Hospitale Montistini Pleb. S. Ioannis de Villa nova 8. 2. —
Hospitale S. Gismondi de dicto loco 8. 2. —
Abbatia de Largnano Pleb. S. Gilii de Cagginano 3. 8. — *In Territorio Montis Politiani fortassis.*
Abbatia de Farneta — — — *In Planitie Cortonae, & commendata est.*
Monasterium Omnium Sanctorum 8. 6. 8.
Monasterium S. Elisabeth 2. 5. —
Monasterium S. Mariae Magdalenae 3. 18. —
Monasterium S. Margaritae 1. 17. 9.
Monasterium S. Vrsinae 5. 6. —
Monasterium S. Mariae Novellae 5. 5. —
Monasterium S. Benedicti 6. — —
Monasterium Agnus Dei — — —
Monasterium S. Sperandei 5. — — *Haec ultima novem Monasteria Arretii erant, & Sanctimonialium. Monasterium Omnium Sanctorum, & S. Vrsinae, Monachae SS. Adnunciatae sunt. Monasterium S. Elisabethae, S. Mariae Magdalenae, & S. Margaritae, Monachae S. Margaritae sunt. Monasteria Agnus Dei, & S. Sperandei, Monachae sunt Spiritus Sancti. Duo reliqua adhuc exsistunt.*

EXEMPTI.

Hospitale S. Ioannis de Asciano 50. — —
Hospitale Bottacchini 14. 8. — —
Hospitale Plebatus de Lucignano 9. 9. 4.
Hospitale S. Ioannis Pleb. Montis S. Sabini 19. 4. —
Hospitale S. Ioannis Pleb. de Castilione Aretino 8. — —
Hospitale Alamannorum dicti Pleb. 13. 6. —
Hospitale Curtis Veteris 14. 11. 4.
Hospitale de Caggiolo 9. 5. 8.
Hospitale de Foresto 36. 13. 4.
Hospitale de Vertolo 3. 4. —
Hospitale S. Ioannis al Prato de Aretio 20. —
Hospitale Sacri Templi de Aretio 16. — — *Commendatum nunc est Equitibus S. Ioannis Ierosolymitani.*
Hospitale de Larchiano 10. — —
Hospitale de Monte Bello 26. 13. 4.
Hospitale S. Laurentii de Rota 1. 12. —
Hospitale Guiduccii Meliuli Plebat. de Cofona 3. 6 8.
Hospitale S. Ioannis de Monte Politiano 8. —
Abbatia S. Savini 26. 13. 4. *Forte Monachorum Camaldulensium ad Vertigas.*
Abbatia de Poten prope Castilione Aretino 13. 6. 9.
Abbatia de Anglare 133. 6. 8.
Abbatia de Silvamunda 40. — — *In Agro Casentinate est supra Tallam in loco Cornano.*
Abbatia S. Mariae in Mamma 40. — — *Supra Tregiariam & Planum Radicis est; & Monasterio S. Brigittae in Paradiso adnexa erat; nunc ad Ptochotrophium S. Ioannis Baptistae Florentiae transivit.*
Abbatia de Rota 66. 13. 4. *Hoc Monasterium suppressum est, & Mensae Episcopali Montis Politiani adnexum.*
Abbatia de Curte Lupone 40. — —
Abbatia de Paleno 26. 13. 4
Abbatia de Nasciano 26. 3. 4.
Abbatia de Tomae 6. 13. 4.
Abbatia de Munastero 133. — —
Abbatia S. Quirici de Rosis 40. — —
Prioratus Camaldulensium 266. 13. 4. *Hoc est, Eremus Campi Malduli, seu Camalduli.*
Prioratus de Nuceta 40. — — *In Planitie Castellionis est.*
Prioratus S. Mariae de Rocavo 26. 13. 4. *Sub Monticulo, vulgo Montecchio, exstat inter Castellionem, & Cortonam.*
Prioratus de Ranzano 13. 6. 8.
Prioratus de Cocciano 40. — —
Prioratus de Corti 20. — —
Prioratus de Scandelaria 6 12. — *Angalariam versus exsistit; & Scandularia, a Scandalis, dicendum est.*
Prioratus S. Benedicti de Ficaiolo — — —
In Plebata S. Domnini est in Plano Matani.
Prioratus S. Laurentini prope Aretium — —
In praesens sola Ecclesia superest.
Monasterium de Locignano 2. 20. —
Monasterium da Turrita 1. 10. —
Monasterium de Corsignano 3. 10. —
Monasterium de Menliania 5. 10. —
Monasterium S. Quirici in Ofenna — — —
Monasterium S. Angeli prope Ascianum — —
Monasterium de Castilione Aretino — — —

CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM
DIOECESEOS ARRETINAE
VT IN PRAESENS SE HABENT.

VRBANAE.

S. PETRI CATHEDRALIS.
S. Mariae Plebes.
S. Mariae Murelli.
S. Iuliani.
S. Hedriani.
S. Michaelis.
S. Iacobi.
S. Geminiani.
S. Iustini.
S. Mariae in Gradibus.
SS. Florae & Lucillae.
S. Petri Minoris, vulgo *S. Pierico*.
S. Agnetis.
S. Nicolai.
S. Donati in Arce.

SVBVRBANAE.

S. Cruela.
S. Florae Stafiani.
S. Ioannis Baptistae ad S. Florentium.
S. Mariae Peneti.
S. Romani Caeciliani.
S. Mariae Montionis.
S. Michaelis Capitis Montis.
SS. Iacobi, & Christophori Agathii.
S. Florae Turritae.
S. Luciae Caesae Plebes.
S. Leonis Villae S. Leonis.

PLEBATVS VICARIATIBVS MINIME SVBDITI.

PLEBS S. Eugeniae ad Bagnorum seu Balneolum.
S. Barptolemaei Querceti.
S. Petri Galvi.
S. Thomae Boffi seu Buxi.
S. Blasii Monasterii.
S. Martini Liniani, seu Sacioois.
S. Mariae Villae Albae.
S. Firminae ad S. Firminam.
PLEBS S. Paulli Villae S. Paulli.
S. Mariae Missiani.
S. Laorentii Pomarii.
S. Michaelis Archangeli Anteriae Prioratus.
S. Barptolemaei Agelli.
S. Caeciliae Liviae.
S. Mariae Polliae.
S. Fabiani Villae S. Fabiani.
PLEBS S. Quirici Rigutini seu Rivi Vtini.
S. Blasii Figlinarum.
S. Mariae Octavi.
S. Martini Viciani.
S. Christophori Cottiani.

PLEBS S. Mariae Classis.
S. Michaelis Archangeli Tricutiani.
S. Aegidii Campriani seu Campi Riani.
S. Petri Montis Iovii.
PLEBS S. Mariae Iovii.
S. Quirici Malcenae seu Malae Coenae.
S. Felicitatis Petroniani.
PLEBS S. Andreae Quaratae seu Aquaratae.
S. Iusti Veneris seu Venerii.
SS. Fabiani, & Sebastiani Montis.
S. Michaelis Archangeli Patrimonii.
S. Ioannis Prati Antiqui.
S. Mariae Setinae.
S. Petri Campi Lucii.
S. Michaelis Archangeli Castellucii Campi Leonis.
PLEBS S. Quirici Battifollis.
S. Christinae Clanis.
S. Mariae Podiolorum.
S. Michaelis Rosselli.
S. Martini Vici Maioris.
S. Georgii Tonri seu Teuri.
PLEBS S. Mustiolae Piani ad Quatuor.
S. Zenonis.
S. Laurentii Pulciani.
S. Andreae Pilli.
S. Mariae Pillii.
S. Anastasii Villae S. Anastasii.

VICARIATVS CASTELLIONIS.

ECCLESIA Collegiata Insignis S. Iuliani Castellionis.
S. Augustini Castellionis.
S. Ioannis Baptistae Brolii seu Broili.
S. Marci Castroncelli seu Castri Gellii.
S. Martini Burgetti.
S. Christophori Planani.
PLEBES S. Blasii Monticuli.
S. Martini Restunculi.
S. Petri Mammii.
S. Barptolemaei Nocetae.
S. Margaritae Chii seu Clivi.
S. Petri Collis Sicci.
S. Christinae Chii seu Clivi.
PLEBES S. Mariae Villae Chii.
S. Michaelis Angeli Tuori vel Vrcealis seu Hordealis.
S. Donati Perguniani.
S. Andreae Petreti.
S. Barptolemaei ad Fontanellas.
SS. Blasii, & Laurentii ad Montaninam.
S. Petri Polvani.
PLEBES S. Domnini.
S. Aegidii Vssiani.

PLE.

PLEBES S. Hippolyti ad Sanctum Cassianum.
S. Agathae Laternae.
S. Andreae Castellunculi.
S. Blasii Rassoatae.

VICARIATVS LVCINIANI.

ECCLESIA Collegiata S. Michaelis Archangeli.
PLEBES S. Marcellini Rivi Magni.
S. Ioannis Evangelistae Mudanellae.
S. Petri Calcionis.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Fornerellae.
S. Blasii Luciniani seu Rusiniani.

VICARIATVS FOIANI, SEV FVGIANI, SEV FVSIANI.

ECCLESIA Collegiata S. Martini Foiani.
S. Leonardi.
S. Caeciliae.
S. Michaelis Archangeli.
PLEBES SS. Andreae & Stephani Marciani.
Abbatia S. Barptolemaei Badicurtis.
S. Prosperi Montaniani.
S. Blasii Putei.

VICARIATVS AXIANI.

ECCLESIA Collegiata S. Agathae.
Prioratus S. Ansani ad Dosanam.
S. Mariae ad Dosanam.
PLEBES S. Mariae Paciane seu Paginae.
S. Domnini Guistrigonae.
S. Iusti Castri Novi.
S. Barptolemaei ad Sextanum.
S. Mariae Turris ad Castellum.
S. Clementis Montis Cerconis.
PLEBES S. Viti.
S Florentii in Vescona.
PLEBES S. Ioannis in Vescona.
Abbatia S. Iacobi Rufeni.
Prioratus S. Ioannis Montis Guntieri.
PLEBES S. Victoris Rapulani.
S. Ioannis Evangelistae Armarioli.
S. Mariae in Ferrata vel in Podio S. Caeciliae.
PLEBES S. Laurentii Serrarum.
S Sebastiani Sancti Geminianelli.
S. Andreae Muciliani.
S. Sabini Montis Alceti, vel Iliceti.
S. Iacobi Montis Calvuli.

VICARIATVS MONTIS S. SABINI.

PLEBES S. Aegidii Montis Sancti Sabini.
Prioratus S. Agathae eiusdem loci.
PLEBES S. Blasii Cigiani.
S. Andreae Oliveti.
S. Ioannis Oliveti.
Prioratus S. Mariae Civitellae.
PLEBES S. Marci Arborori.
S. Tiburtii Gargonthiae.
PLEBES S. Iusti ad Palatiolum.
S. Blasii Teguleti.

S. Michaelis Angeli Corniae.
PLEBES S. Barptolemaei Abbatiae ad Pinum.

VICARIATVS ANGLARIS.

Abbatia S. Barptolemaei Anglaris.
PLEBES S. Mariae Miciani.
S. Paterniani Vivarii.
S. Crucis in Plano Burgis.
S. Michaelis Angeli Montis Dolii.
S Michaelis Angeli Balneariae.
Prioratus S. Mariae Scandulariae.
PLEBES SS. Laurentini & Pergentini Rancii.
S. Ioannis Tarsiniani.
S. Mariae Biviniani.
S. Apollinaris Albiani.
Abbatiae S. Veriani.
S. Donati Tubiani.
S. Leonis in Plano Anglaris.
S. Nicolai Gelli.
S. Georgii Coliniolae.
S. Mariae Casae Novolae.
S. Ioannis Pontis ad Pieram.
S. Blasii Savorniani.
S. Hieronymi in Plano Anglaris adnexa Plebi S. Mariae Miciani.

VICARIATVS POPII.

PLEBES S. Marci Popii.
Prioratus S. Laurentii.
Abbatia S. Fidelis.
S. Antonii ad Tegam.
S. Blasii Rivi Sicci.
S. Ioannis Baptistae Quotae.
Prioratus S. Mariae Radioli, vel Heredioli.
S. Martini Tremuleti.
S. Michaelis Angeli Leernae.
S. Laurentii Reginopolis.
S. Fidelis de Strumis.
S. Mariae Loscovae.
S. Donati Filecti.
SS. Mineatis & Barptolemaei Agnae.
S. Felicitatis Freginae.
S. Nicolai Seravallis.
PLEBES S. Nicolai Socii.
PLEBES S. Blasii Partinae.
PLEBES S. Mariae Partinae.
PLEBES S Mariae Hortiniani.
PLEBES S. Petri in Fraxino.
S. Domnini Vctiaoi.
S. Michaelis Archangeli Larniani.
S. Laurentii Fronzulae.
S. Nicolai Quorlae.
S. Blasii Pratalis.
S. Matthaei ad Memennanum.
S. Martini Montis.
S. Iacobi Greffae.

VICARIATVS BIBLENAE.

PLEBES S. Hippolyti Biblenae.
S. Donati Banzenae.

S. Andreae Camporum.
S. Matthaei Terrae Solae.
S Luciae Aconse.
Prioratus SS. Florae, & Lucillae Sarnae.
PLEBES S Vincentii Chitiniani.
S. Iacobi Taense.
PLEBES S. Mariae Vestiani vel Sancti Michaelis Clasii.
PLEBES S. Mariae Gelli, seu Agelli.
PLEBES S. Petri Montis Fattucoli, vulgo Fatrucchio.
S. Michaelis Angeli Bifurci.
SS. Fabiani, & Sebastiani Montis Silvestri.
SS. Mariae, & Silvestri Imparetae.
PLEBES S. Andreae Coretii.
S. Aegidii Fraxinetae.
S. Mariae Ionse.
S. Clementis ad Petiam.
S. Laurentii ad Damam.

VICARIATVS LATERINAE.

PRAEPOSITVRA SS. Hippolyti & Cassiani Laterinae.
S. Mariae Cincelli.
PLEBES S. Ioannis Campi Leonis.
S. Petri Patani seu Castellionis Filii Bocchi.
S. Petri Casae Novae.
Prioratus S. Blasii Borri.
Archipresbyteratus S. Iustini.
S. Agathae Campi Gialli.
Prioratus S. Barptolemaei Viteretae.
S. Petri Arundinis.
S. Michaelis Angeli Melissini.
S. Ioannis Gelli Viscardi.
SS. Iacobi & Christophori in Plano.
S. Luciae Prati Vallis.
S. Mariae Faetae.
SS. Fabiani & Sebastiani Troianae.
PLEBES S. Mariae Maiani seu Montis Tati.
S. Laurentii Pennar.
Praepositura S. Stephani Castellionis Vberti.

VICARIATVS TERRAE NOVAE.

ARCHIPRESBYTERATVS S. Mariae Terrae Novae.
Praepositura S. Blasii ad Moros.
Prioratus S. Nicolai Terrani.
Prioratus S. Nicolai Cancereti, seu Ganghereti.
Prioratus S Mariae Peninae.
Prioratus S. Barptolemaei ad Puteum.
Prioratus S. Francisci Cancereti.
Prioratus S. Mariae Lauri.
PLEBES Sancti Petri Gropinae.
Prioratus S. Mariae Podii.
PLEBES SS. Luciae, & Apolloniae Montis Marciani.
Prioratus S. Laurentii Plani inter Vineas.
Prioratus S. Laurentii Persiniani.
Prioratus S. Michaelis Plani Radicis seu Villae.
Abbatia S. Mariae ad Mammam.

S. Luciae Ciconiae.
SS. Iacobi & Christophori Taxi.
S. Mariae Montis Longi.
S. Michaelis Angeli Anciolinae seu Classariae.
S. Mariae Trapulae.
S. Clementis in Valle.
S. Iacobi Modinae.
S. Mariae ad Quercetum.
S. Margaritae Montis Alti.
S. Petri ad Tregiariam.
S. Nicolai Roccae Riccardae.
S. Crucis ad Pennam.

VICARIATVS BVCCINI SEV BVCCINAE.

PRAEPOSITVRA S. Andreae ad Cinnanum in Monte Varchi.
S. Crucis Petrae Versae.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Galatronae seu Vallis Latrantis.
S. Reparatae Mercatalis.
S. Blasii Turris ad Mercatale.
PLEBES S. Leonini seu Leolini.
S. Michaelis Archangeli Tontenani.
Prioratus S. Apollinaris Buccinae.
PLEBES S. Mariae Ambrae.
PLEBES SS. Quirici & Iulittae Capannolae.
Praepositura S. Marci Levanae.
S. Luciae Puogi, seu Podii.
S. Tiburtii Abbatiae Anmiani.
PLEBES S. Petri ad Priscianum.
S. Michaelis Angeli Perginae.
S. Laurentii Campi Silvii.
S. Donati Rendulae.
Prioratus S. Mariae Moncionis.
S. Martini Stardae.
S. Iusti Nusennae.
S. Petri Cenninae.
S. Tiburtii Pyrelli.
S. Martini Montis Tozzi.
SS Fabiani & Sebastiani Castellionis Alberti.
S. Michaelis Angeli Duddovae.
S. Pancratii Villae S. Pancratii.
S. Georgii ad Caccianum.
S. Donati Miliarii.
SS. Iacobi, & Christophori Solatae.

VICARIATVS SVBIANI.

PLEBES S. Mariae Subiani.
PLEBES S. Martini super Arnum.
PLEBES S. Mariae Vitoniani.
PLEBES S. Mariae Falciani.
S Mariae Bibiani.
S. Mariae Valentiani.
S. Luciae Ceninae.
S. Apollinaris Bellifloris seu Poninae.
S. Vitalis Laurentiani.
S. Mamantis ad Sanctum Mamantem.
PLEBES S Paulli Pontiniani.
SS. Blasii, & Margaritae Pontiniani.
S. Mariae Caprariae.
PLEBES S. Barptolemaei Nassae.

PLE-

PLEBES S. Eleutherii ad Sanctum Eleutherium, vulgo Salutio.
S. Mariae Vruinae.
S. Ioannis Evangelistae Castelli Voconiani.
S. Michaelis Angeli Banienae.
S. Mariae Viciani.
S. Barptolemaei Calletae.
PLEBES SS. Laurentini, & Pergentini Faltonae.
PLEBES SS. Florae, & Lucillae, Cardae.
S. Blasii Petrellae.
S. Michaelis Archangeli Cerreti.
PLEBES S. Nicolai Tallae.
PLEBES S. Antulini, forte Antonini, Socanae.
PLEBES S. Martini Raffinae.
SS. Iacobi & Christophori Casalicoli.

VICARIATVS BROILI.

S. Thomae Suniae.
SS. Iacobi, & Christophori Monasterii.
S. Mariae Campiliae.
S. Martini Lecchii.
SS. Iacobi & Christophori Barbisculi.
S. Salvatoris in Barca.
PLEBES S. Miniatis Rapalis.
S. Luciae Petrae Vivae.
S. Blasii Villae S. Martini.
PLEBES S. Mariae Montis Bonichi, alias Benichi.
PLEBES S. Vincentii.
PLEBES S. Barptolomaei Rofiniani.
SS. Cosmae & Damiani Sanctae Ierusalem vulgo S. Gusmè.
S. Mariae Villae Sextae.
PLEBES S. Felicis in Pinciis.
S. Andreae Bossii.
PLEBES S. Marcellini.
Prioratus Sancti Reguli Broili.
S. Mariae Retinae.
S. Petri Castaneoli.
S. Christinae Lucinianelli.
S. Michaelis Angeli Naeviani, vulgo Nebbiani.

CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM
DIOECESEOS VOLATERRANAE.

VRBANAE ET SVBVRBANAE.

S. MARIAE Ecclesia Cathedralis.
Prioratus S. Petri in Silice.
Prioratus S. Michaelis.
Prioratus S. Stephani.
Ecclesia S. Alexandri.
Ecclesia S. Marci.
Ecclesia SS. Iusti & Clementis extra Moenia Vetera.
Ecclesia S. Cypriani seu S. Crucis ad Sanctum Cyprianum.

ECCLESIAE PER DIOECESIN.

Ecclesia S. Petri ad Fatalianum.
Ecclesia S. Ioannis Baptistae Villae Magnae.
Ecclesia S. Petri Viliniani.
Ecclesia SS. Fabiani & Sebastiani Fibiani.
Ecclesia SS. Hippolyti, & Cassiani Senciani.
Ecclesia SS. Iacobi & Philippi Specularolae vulgo Spicchiaiola.
Praepositura S. Barptolemaei ad Pinianum.
PLEBES S. Ioannis Baptistae de Nera.
Ecclesia S. Michaelis Funiani.
Ecclesia S. Nicolai Buriani.
Ecclesia S. Laurentii ad Trefchium seu Tres Esculos.
Ecclesia S. Martini Roncollae.
Ecclesiae S. Andreae Miemi.
Ecclesia S. Victoriae Montis Micioli.
Ecclesia S. Laurentii Mazzollae.
PRAEPOSITVRA & Collegiata Insignis Sancti Geminiani.
Ecclesia S. Nicolai vel S. Crucis Bibiani.
Ecclesia S. Barptolemaei ad Montem.
Ecclesia S. Laurentii ad Montem Acutum.
Ecclesia S. Blasii ad Rentianum.
Ecclesia SS. Hippolyti, & Silvestri ad Raccianum.
Ecclesia S. Michaelis ad Stratam.
Ecclesia S. Michaelis ad Casale.
Ecclesia S. Iacobi ad Cortennanum, &
Ecclesia S. Mariae Magdalenae ad Petram Fictam, unitae.
Ecclesia S. Luciae unita Praepositurae S. Geminiani.
Ecclesia S. Quirici.
Ecclesia S. Frigidiani Castelli Veteris unita Capitulo Collegiatae S. Geminiani.
Ecclesia S. Barptolemaei Piscillae.
Ecclesia S. Mariae ad Casaliolam.
Ecclesia S. Petri ad Libianum seu Livianum.
Ecclesia S. Petri ad Muculum.
Ecclesia S. Mariae in Villa Castello, &
Ecclesia S. Laurentii ad S. Laurentium unitae.
Ecclesia S. Laurentii ad Fulinianum &
Ecclesia S. Michaelis Renmioli unitae.
Ecclesia S. Petri ad Canonicam &
Ecclesia S. Michaelis ad Paludem unitae.
Ecclesia S. Blasii ad Cusonam.
Ecclesia S. Victoriae.
Ecclesia S. Martini ad Campum Orbianum.
Ecclesia S. Donati ad S. Donatum.
Ecclesia S. Michaelis ad Rantiam, &
Ecclesia S. Petri ad Cincianum unitae.
PLEBES S. Mariae Cellulae.
Ecclesia S. Margaritae ad Sinianum.
Ecclesia S. Andreae ad S. Andream.
Ecclesia SS. Luciae, & Benedicti, ad S. Benedictum.
Ecclesia S. Barptolemaei ad Vlinianum.
Ecclesia S. Martini ad Larnianum, &
Ecclesia SS. Hippolyti, & Cassiani ad Sanctum Petrum unitae.
Ecclesia S. Barptolemaei ad Furianum.
Ecclesia S. Michaelis ad Macinaticum.
Ecclesia S. Eusebii ad Canonicam.
PRAEPOSITVRA S. Mariae Assumtae Casularum.
Ecclesia S. Barptolemaei ad Pontianum.
Ecclesia SS. Iusti, & Luciae ad Lucianum.
Ecclesia S. Michaelis Pusciani.
PLEBES SS. Laurentii & Andreae Montis Guidi.
Ecclesia S. Annae Canonicae.
Ecclesia S. Blasii Collis Alti.
PRAEPOSITVRA SS. Simonis & Iudae Radicundoli.
PLEBES S. Mariae Belfortis.
Ecclesia Rectoratus S. Crucis Belfortis.
Ecclesia S. Xysti Montis Ingemoli.
Ecclesia S. Rufi Anquae.
Ecclesia S. Nicolai Ilcii.
Ecclesia S. Pauli Silvae, &
Ecclesia S. Petri Coturniani unitae.
PLEBES S. Michaelis Clusdini.
Ecclesia S. Martini Clusdini.
Ecclesia S. Mariae Ciciani.
Ecclesia S. Blasii Scalvariae, &
Ecclesia S. Mariae Luriani unitae.
Ecclesia S. Laurentii Castelletti.
PLEBES S. Mariae Montis.
Ecclesia Archipresbyteralis S. Paulli ad Monterium.
PLEBES S. Mariae ad Prata.
PRAEPOSITVRA SS. Michaelis & Silvestri Travalia.
PLEBES S Blasii Gersalci.
PLEBES S. Iusti Montis Ciani.
Ecclesia SS. Nicolai, & Donati Fosini.

Ec-

Ecclefia S. Mariae Tocchi.
Prioratus S. Laurentii Montis Rotundi.
Ecclefia Archipresbyteralis S. Magni Montis Ilcinelli.
Ecclefia Archipresbyteralis S. Ioannis Baptiftae Ripae Maurantii.
PLEBES S. Barptolemaei Montis Gemmuli.
PLEBES S. Ioannis Baptiftae Querceti.
PLEBES S. Martini ad Saxa.
PLEBES S. Michaelis ad Micianum.
PLEBES SS. Simonis, & Iudae Libiani feu Liviani.
PLEBES S. Donati Seratiani.
PLEBES SS. Ioannis, & Cerbonia, Montis Cerbuli vel Cervuli.
Ecclefia S. Dalmatii ad S. Dalmatium.
PLEBES S. Barptolemaei Syllani.
PLEBES SS. Iacobi, & Philippi, Montis Caftelli.
Ecclefia S. Laorentii ad Montem Albanom.
Ecclefia Archipresbyteralis S. Salvatoris Caftelli Novi.
PLEBES S. Barptolemaei Saxi.
PLEBES S. Martini Loftiniani.
PLEBES S. Barptolemael Lecciae vel Ilicis.
PRAEPOSITVRA S. Veriani Pecioli.
PLEBES S. Barptolemaei Morronae.
Ecclefia Archipresbyteralis S. Donati Terriciolae.
PLEBES S. Mariae Fabricae.
Ecclefia S. Luciae Mouticuli vulgo Montecchio.
Ecclefia S. Michaelis Celli feu Cellis.
Ecclefia S. Georgii Cedderi.
PLEBES S. Donati Cianoi.
PLEBES SS. Fabiani & Sebaftiani Rupis Altae, five Rivi Alti.
PLEBES S. Petri Libiani.
PLEBES S. Michaelis Vrceatici.
PLEBES S. Leonardi Aiatici.
Ecclefia SS. Germani & Profperi de Ghitiano.
PLEBES SS. Barptolemaei & Iufti Legali.
PLEBES S. Mariae Montis Fufculi.
PLEBES S. Ioannis Baptiftae Toiani.
Ecclefia Abbatialis S. Mariae Montis Scutarii.
PRAEPOSITVRA S. Laurentii Guardiftalli.
PLEBES S. Andreae Cafalis.
PLEBES S. Hilarii Bibonae, feu Viae Bonae.
PLEBES S. Laurentii Gelli, five Agelli.
Ecclefia S. Ioannis Cafaliae.
PLEBES S. Blafii Montis Catinii.
Ecclefia Archipresbyteralis S. Mariae extra Gambaffum, feu Campum Baffum.
PRAEPOSITVRA SS. Iacobi, & Stephani, Gambaffi.
PLEBES S. Frigidiani Montis Timofi.
Prioratus S. Ioannis Baptiftae Varnae.
Ecclefia S. Martini ad Pilum.
Ecclefia S. Andreae ad Gabioiallam.
Ecclefia S. Chriftinae.
Ecclefia S. Petri ad Catiolanum.
PLEBES S. Regoli Montis Aionis.
Ecclefia S. Antonii ad Figlinas.
Ecclefia S. Andreae Iani.
Ecclefia S. Barptolemaei Vinealis.
PLEBES S. Floriani Caftelli Falfi.
Prioratus S. Mariae Caftelli Novi Vallis Elfae.
PLEBES SS. Petri & Pauli Coiani.
Ecclefia S. Mariae Longotoni.
Ecclefia SS. Fabiani & Sebaftiani Meliciani.
Ecclefia S. Stephani ad S. Stephanum.
Prioratus S Nicolai Tondae.
Prioratus S. Ioannis Baptiftae Barbiallae.
Ecclefia S. Pancratii cum adnexis.
Ecclefia S. Petri ad Cerretum.
Ecclefia S. Laurentii ad Luianum.

CATALOGUS ECCLESIARUM DIOECESEOS VOLATERRANAE

in certas Praepositaras distributarum, extractus ex Constitutionibus Synodi Volaterranae editis anno MDCLXXIV. sub Horatio Albithio *Volaterrarum Episcopo.*

PRIMA igitur erit Praepositura Ecclesia sub titulo B. Mariae Adsumptionis Terrae Casularum, cui adsignamus infrascriptas Ecclesias:
Ecclesiam S. Petri de Ponzano.
Ecclesiam SS. Iusti, & Luciae de Luciana.
Ecclesiam S. Michaelis de Pusciano.
Ecclesiam SS. Laurentii, & Andreae de Monte Guidi.
SECUNDA Praepositura Ecclesia SS. Simonis, & Iudae, Terrae Radicunduli, cui pariter adsignamus infrascriptas Ecclesias, videlicet:
Ecclesiam S. Mariae de Belforte.
Ecclesiam S. Crucis dicti loci.
Ecclesiam S. Xysti Montis Ingegnoli.
Ecclesiam S. Rufi de Anqua.
Ecclesiam S. Nicolai de Ilcio.
Ecclesiam S. Paulli de Silva.
Ecclesiam S. Petri de Cotorniano.
Ecclesiam S. Michaelis de Clusdino.
Ecclesiam S. Mariae de Ciciano.
Ecclesiam S. Blasii de Scalvaria.
Ecclesiam S. Mariae de Luriano.
Ecclesiam S. Laurentii de Castelletto.
Ecclesiam S. Mariae de Monte.
Ecclesiam S. Pauli de Montaereo.
Ecclesiam SS. Michaelis, & Silvestri, de Travale.
Ecclesiam S. Mariae de Prata.
Ecclesiam S. Blasii de Gerfalco.
Ecclesiam S. Iusti de Monte Ciano.
Ecclesiam SS. Nicolai, & Donati de Fosinis.
Ecclesiam S. Mariae de Toccho.
Ecclesiam S. Laurentii de Monte Rotundo.
Ecclesiam S. Magni de Monte Ilcinello.
TERTIA Archipresbyteralis Ecclesia S. Ioannis Baptistae de Terra Ripomarancii, cui adsignamus infrascriptas Ecclesias, videlicet:
Ecclesiam S. Barptolemaei de Monte Gemulo.
Ecclesiam S. Ioannis Baptistae de Querceto.
Ecclesiam S. Martini de Saxa.
Ecclesiam S. Barptolemaei de Micciano.
Ecclesiam SS. Simonis, & Iudae, de Libbiano.
Ecclesiam S. Donati de Serrazzano.
Ecclesiam S. Ioannis Baptistae de Monte Cerbolo.
Ecclesiam S. Dalmatii de S. Dalmatio.
Ecclesiam S. Barptolemaei de Silano.
Ecclesiam SS. Iacobi, & Philippi, de Monte Castello.
Ecclesiam S. Salvatoris de Castro Novo.
Ecclesiam S. Barptolemaei de Leccia.
Ecclesiam S. Martini de Lustignano.
Ecclesiam S. Barptolemaei de Saxo.
Ecclesiam S. Laurentii.
QUARTA Ecclesia Praepositura S. Veriani de Castro Peccioli, cui adsignamus Ecclesias infrascriptas, videlicet:
Ecclesiam S. Barptolemaei de Morrona.
Ecclesiam S. Donati de Terricciola.
Ecclesiam B. M. V. de Fabrica.
Ecclesiam S. Luciae de Montecchio.
Ecclesiam S. Michaelis de Celli.
Ecclesiam S. Georgii de Cedderi.
Ecclesiam S. Donati de Cianni.
Ecclesiam SS. Fabiani, & Sebastiani de Rivalto.
Ecclesiam S. Petri de Libbiano.
Ecclesiam S. Michaelis de Orciatico.
Ecclesiam S. Leonardi de Laiatico.
Ecclesiam SS. Prosperi & Germani de Chigzano.
Ecclesiam SS. Barptolemaei & Iusti de Legoli.
Ecclesiam S. Mariae de Monte Fosculo.
Ecclesiam S. Ioannis Baptistae de Toiano.
QUINTA Ecclesia Abbatialis S. Mariae de Castro Montis Scutarii, cui adsignamus infrascriptas Ecclesias, videlicet:
Ecclesiam S. Laurentii de Guardistallo.
Ecclesiam S. Andreae de Casale.
Ecclesiam S. Hilarii de Bibbona.
Ecclesiam S. Laurentii de Gello.
Ecclesiam S. Ioannis de Casaglia.
Ecclesiam S. Blasii de Monte Catino.
SEXTA Ecclesia Archipresbyteralis S. Mariae extra Castrum Gambassii, cui adsignamus infrascriptas Ecclesias, videlicet:
Ecclesiam SS. Iacobi, & Stephani de Castro Gambassii.
Ecclesiam S. Fridiani de Montignoso.
Ecclesiam S. Ioannis Baptistae de Varna.
Ecclesiam S. Martini de Pillo.
Ecclesiam S. Andreae de Gavignalla.
Ecclesiam S. Christinae.
Ecclesiam S. Petri de Carlgnano.
Ecclesiam S. Reguli de Montaione.
Ecclesiam S. Antonii de Figline.
Ecclesiam S. Andreae de Iano.
Ecclesiam S. Barptolemaei de Vignale.
Ecclesiam S. Floriani de Castro Falfi.
Ecclesiam S. Mariae de Castro Novo Vallis Elsae.
Ecclesiam SS. Petri & Pauli de Coiano.
Ecclesiam S. Mariae de Lungotoono.
Ecclesiam SS. Fabiani, & Sebastiani de Meliciano.
Ecclesiam S. Stephani.
Ecclesiam S. Nicolai de Tonda.
Ecclesiam S. Petri de Sughera.
Ecclesiam S. Pancratii.
Ecclesiam S. Petri de Cerreto.
Ecclesiam S. Laurentii de Luriano.
INSIGNIS Collegiata Terrae Sancti Geminiani & eius districtus, habuit Praefectum Vicarium Foraneum eiusdem Terrae.

CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM
VRBIS ET DIOECESEOS BONONIENSIS.

ECCLESIAE VRBANAE.

S. AGATHAE cum Paroecia, in qua
Crux Sanctarum Virginum ad Casalias.

S. ANDREAE Ansaldiorum cum Paroecia, in qua
S. Apollinaris, Sororum Tertiariarum S. Dominici.
Collegium Ancoranum.
S. Christophorus, Sodalitium Caecorum.
S. Crux, Congregatio.
S. Dominicus, Sodalitium.
S. Dominicus, Coenobium Dominicanorum.
S. Maria Aegypti, Scholarum Piarum.
S. Maria Vulgariorum, Scholae Publicae.

S. BARBATIANI, quam habent Monachi S. Hieronymi, cum Paroecia, in qua
S. Augustinus, Monialium Augustinianarum.
S. Maria Aegyptiaca, Sororum Poenitentium.
S. Maria ad Nives, Sodalitium.
Regina Coelorum, cognomento Pauperum, Sodalitium.
SS. Vitalis, & Pompeius, Xenodochium pauperum Sacerdotum.

S. BENEDICTI, quam habent Fratres Minimi S. Francisci a Paula, cum Paroecia, in qua
S. Antonius a Padua, in Horto Poetarum.
S. Helena, Monachae Augustinianae.
S. Franciscus a Paula, Sorores Tertiariae Ordinis Minimorum, cognomento S. Benedicti.
Iesus & Maria, Sanctimoniales Augustinianae.
S. Maria Magdalena, Sanctimoniales Dominicanae.

S. BLASII, quam habent Eremitae Augustiniani Congregationis Langobardiae, cum Paroecia, in qua
Collegium Iacobi, cognomento Flandrorum.
S. Gregorius Thaumaturgus.
S. Laurentius, Canonicissae Lateranenses.
S. Maria Angelorum, Sodalitium.
S. Maria Servorum, cognomento Ecclesia Omnium Sanctorum, Sorores Servitae.
S. Maria Victoriae, Sorores Tertiariae Sancti Francisci, cognomento Putei Ruffi.
Sanctissima Trinitas, Sorores Iesuatae.

S. CATHARINAE Stratae Maioris, quam habent Monachae Vallumbrosanae, cum Paroecia.

S. CATHARINAE Caesar-Augustae, cum Paroecia, in qua
S. Elisabeth, Sorores Tertiariae S. Francisci.
S. Ioseph, Congregatio Bonae Mortis.
S. Maria Angelorum, Sanctimoniales Augustinianae.
S. Maria Inspirationis, ad Portam Caesar-Augustae.
S. Maria Nativitatis, Sodalitium.
S. Mariae Arundinum, Oratorium.
S. Sophia, Sodalitium Peregrinorum.
Triginta Tres, Congregatio.

S. CAECILIA cum Paroecia, in qua
S. Iacobus Maior, Eremitae Augustiniani.
S. Maria Consolationis, Sodalitium Cinctutorum.

SS. COSMAE & DAMIANI, quam Monachi Camaldulenses habent, cum Paroecia, in qua
S. Bernardus, Monachi Olivetani.
Sanctissimus Crucifixus in Capite Cistelli, Sodalitium.
S. Ioseph, Puellae.
S. Maria Cistelli, Canonicissae S. Laurentii.
Secessus Nobilium Feminarum, seu Collegium Humilitatis.

S. CHRISTINAE in Fundacia, quam habent Sanctimoniales Camaldulenses, cum Paroecia, in qua
S. Maria Pietatis, cognomento Plumbum, Sodalitium.

S. CHRISTINAE Petrae Latae cum Paroecia, in qua
S. Roccus in Capite Pratelli, Sodalitium.

S. DONATI cum Paroecia, in qua
S. Gabriel, Congregatio.
S. Maria Turris Garisendi.
S. Marcus, Sodalitium.

SS. FABIANI & SEBASTIANI cum Paroecia, in qua
S. Angelus Custos, Sodalitium in S. Columbano Abbate.
Crux SS. Martyrum, ad Sanctos Fabianum & Sebastianum.
S. Crux Vinctorum, e regione Gabellae.
Gabella Praesentatio S. Mariae Virginis.
S. Lucas Portae Castelli.
S. Maria Orationis, ad Sanctum Columbanum Abbatem.
S. Prosperi Congregatio, cognomento S. Michaelis Archangeli.

SS. GERVASII & PROTASII, quam Sanctimoniales Benedictinae habent, cum Paroecia, in qua
Spiritus Sanctus, Clerici Minores.

S. IACOBI Carbonensium Ecclesia Decanalis, & Paroecialis.

SS. IACOBI & PHILIPPI Piatensium cum Paroecia.

S. IOANNIS BAPTISTAE Coelestinorum, quam Monachi Coelestini habent, cum Paroecia, in qua

Ca-

Capellae undecim Palatii Publici.
Capella Clericorum S. Petronii.
S. Ioannes Baptista Decollatus Florentinorum, Sodalitium.
S. Petronius, Collegiata.
Spiritus Sanctus, Sodalitium.
S. JOANNIS in Monte, quam habent Canonici Lateranenses, cum Paroecia, in qua
S. Lucia, Iesuitae.
S. Maria Sanitatis in Via Clarorum.
S. GEORGII in Podiale, quam habent Fratres Servitae, cum Paroecia, in qua
Sanctissimus Crucifixus a Porta Navilio, Sodalitium.
S. IVLIANI Ecclesia Prioralis, Abbatialis, cum Paroecia, in qua
S. Gabriel, Monachae Carmelitae Discalceatae.
SS. Ioseph & Teresia, Sorores Tertiariae Discalceatae.
S. Maria Baraccani.
S. Maria Baraccani, Oratorium.
S. Homo Bonus, Monachae Servitae.
S. Petrus Martyr, Monachae Dominicanae.
Praesentatio S. Mariae Virginis, Secessus Puellarum.
S. Reparata, Puellae cognomento Baraccani.
S. Silverius, Ecclesia Subsidialis S. Iuliani extra Portam.
SS. GREGORII & SYRI, quam Clerici Ministri Infirmorum habent, cum Paroecia.
S. ISAIAE cum Paroecia, in qua
Agonizantes, Congregatio.
S. Anna, Hospitium Carthusianorum.
S. Franciscus, Minores Conventuales.
S. Ioannes Baptista, Monachae Dominicanae.
SS. Ludovicus & Alexius, Monachae Franciscanae.
S. Maria Arundinum, Sodalitium.
S. Matthias, Monachae Dominicanae.
Ptochotrophium Pauperum Derelictorum.
S. Peregrinus, Sodalitium.
SS. LEONARDI & VRSVLAE, quam Monachae Cistercienses habent, cum Paroecia, in qua
S. Maria Pietatis, Ptochotrophium Pauperum mendicantium.
S. Martha, seu S. Maria Castitatis, Puellae.
SS. Sebastianus & Rocus, Archiconfraternitas.
S. LAVRENTII Portae Stierae, cum Paroecia, in qua
S. Bernardinus, Sodalitium.
S. Clara, Monachae Capucinae ab Observantia S. Francisci.
S. Franciscus, Sodalitium & Xenodochium.
SS. Iacobus & Philippus, Mulieres resipiscentes.
S. Maria Nova, Monachae Dominicanae.
S. Maria Puritatis, Sodalitium.
Hospitium Monachorum Eremi.
S. Teresia retro Rhenum.
S. MAMANTIS, volgo S. Mamoli, cum Paroecia, in qua
S. Agnes, Monachae Dominicanae.
S. Antonius Abbas, Collegium Montis Alti.
Bonus Iesus, Sodalitium.
Corpus Domini, Monachae Clarissae.
S. Crux, Puellae.
SS. Hieronymus & Anna in Balneo Marino, Sodalitium.
S. Maria Angelorum, cognomento Innocentium.
S. Maria Gratiarum, Fratrum Carmelitarum.
S. Maria Libertatis, Sodalitium.
Brephotrophium Nothorum.
S. MARGARITAE, quam Monachae Benedictinae habent, cum Paroecia, in qua
S. Antonius Patavinus in Via Spiritus Sancti.
S. Maria Virgo, Populorum.
S. MARIA Caritatis, quam habent Fratres Tertii Ordinis S. Francisci, cum Paroecia, in qua
S. Ioannes Baptista, Sorores Tertiariae cognomento Caritatis.
S. Maria Abundantiae iuxta Paroecialem Ecclesiam.
S. Maria Caritatis, Sodalitium.
SS. Maria & Antonius Patavinus ad Gratam, Sodalitium.
Xenodochium Vitae.
SS. Trinitas Sodalitium, & Xenodochium Peregrinorum convalescentium.
S. MARIAE in Bethleem, cognomento Cerubii, cum Paroecia, in qua
S. Bartholomaeus Portae, Clerici Regulares Theatini.
Crux SS. Apostolorum & Evangelistarum, in Porta.
S. MARIAE Ceriolae, cum Paroecia, in qua
S. Crux prope S. Theclam.
S. Maria Servorum, Sodalitium & Xenodochium.
S. Thecla, Congregatio Sacerdotum.
S. MARIAE Foscherariorum, cum Paroecia, in qua
S. Maria Mortis, Archiconfraternitas & Xenodochium.
S. MARIAE Laborum Coeli, cum Paroecia, in qua
S. Maria Afferum, Congregatio.
S. Maria Rosae, Oratorium.
S. Maria Aurorae, Sodalitium.
S. MARIAE MAGDALENAE Ecclesia Prioralis cum Paroecia, in qua
SS. Abundius & Lea.
S. Iacobus, Sodalitium.
S. Iacobus, Oratorium.
S. Ignatius, Tyrocinium Iesuitarum.
S. Maria Coronata, & S. Augustinus, unica SS. Suffragii, Sodalitium.
Nativitas S. Mariae, Congregatio Rosarii.
Xenodochium Azoliniorum.
Resurrectio, Sodalitium.
Secessus pro Exercitiis Spiritalibus, prope S. Ignatium.

S. MA-

S. MARIAE Maioris, Ecclesia Collegiata cum Paroecia, in qua
S. Bartholomaeus, Pueri, & Sodalitium.
SS. Bernardinus & Martha, Monachae Clarissae.
S. Carolus in Burgo Pulcafe, Beneficium simplex.
S. Carolus in Capite Viae Novae, Sodalitium.
S. MARIAE Mascherellae Ecclesia Prioralis cum Paroecia, in qua
S. Guiglielmus, Sanctimoniales Dominicanae.
S. Maria Magdalena, Pueri & Archiconfraternitas.
S. Maria Succursus, cognomento Burgi S. Petri, Sodalitium.
S. MARIAE Muratellorum, cum Paroecia, in qua
SS. Annunciata, Sanctimoniales Franciscanae.
S. Clemens, Collegium Hispaniae.
SS. Conceptio, Monachae Augustinianae.
Dominus Noster Iesus Christus Sodalitium.
Hospitium Minorum ab Observantia Reformatorum S. Francisci.
S. Maria Magdalena Pazzia, Tertiariae Carmelitae, cognomento S. Mariae Gratiarum.
S. MARIAE Templi, cognomento Mansio, cum Paroecia, in qua
S. Antonius Abbas, Fratrum S. Ioannis de Deo, Nosocomium.
S. MARINI, cum Paroecia, in qua
SS. Petrus & Marcellinus, Sodalitium.
S. MARTINI Maioris, quam habent Carmelitae Congregationis Mantuanae, cum Paroecia, in qua
S. Ioannes Decollatus ad Forum.
Septem Laetitiae, Sodalitium.
SS. Simon & Thaddaeus, Sodalitium.
S. MARTINI ad Crucem Sanctorum, cum Paroecia, in qua
Crux Omnium Sanctorum ad Sanctam Paullum.
Hospitium Capucinorum.
S. Paulus, Clerici Regulares Barnabitae.
S. MATTHAEI ad Forum Piscerium, cum Paroecia, in qua
S. Eligius Episcopus.
S. Maria Vitae, Archiconfraternitas.
S. MICHAELIS Archangeli, cum Paroecia, in qua
S. Maria Caprariorum.
S. MICHAELIS Leprosettorum Ecclesia Collegiata, cum Paroecia.
S. MICHAELIS Archangeli in Foro Medio cum Paroecia, in qua
S. Leonardus Vinctorum.
S. Maria Populi.
S. Maria Vitellettorum, Congregatio.
S. NICOLAI Albariorum, cum Paroecia, in qua
S. Iob, Sodalitium & Xenodochium.
S. Laurentius Guerrieriorum, Congregatio.
S. NICOLAI in Sancto Felice, cum Paroecia, in qua
Beata Virgo Sancti Amoris.
S. Maria Pontis Lamarum, Sodalitium.
SS. Nabor & Felix, cognomento Abbatia, Monachae Franciscanae.
S. PETRI Ecclesia Metropolitana Collegiata, cum Paroecia, in qua
S. Andreas, Patrum Poenitentiariorum.
S. Barbara, Pius Coetus.
Mansio Catechumenorum.
S. Maria Galliereae, Oratorium Presbyterorum S. Philippi Nerii.
S. PROCULI, quam habent Monachi Casinenses, cum Paroecia, in qua
S. Ambrosius in Savenella, Sodalitium.
Capella Rauntiorum.
S. Hieronymus Miramontis, Sodalitium.
S. Maria Carmeli, Oratorium.
S. Maria Febrium, cognomento S. Georgii in Miramonte, Sodalitium.
S. Maria Infectorum.
S. SALVATORIS, quam Canonici S. Mariae ad Rhenum, habent cum Paroecia, in qua
S. Antonius Portae Novae, cognomento Bantiolarum, Sodalitium.
Capella Caprariorum.
S. SIGISMUNDI Ecclesia Decanalis, cum Paroecia, in qua
S. Apollonia, Congregatio Sacerdotum.
S. Sigismundus, Sodalitium.
S. SILVESTRI Ecclesia Paroecialis.
S. STEPHANI, quam habent Monachi Coelestini, cum Paroecia, in qua
S. Bovus, Sodalitium.
Langobardi, Sodalitium.
Toschi, Sodalitium.
S. THOMAE Stratae Maioris, cum Paroecia, in qua
S. Maria Servorum, Fratres Servitae.
Praesentatio S. Mariae, Congregatio Sacerdotum.
S. THOMAE ad Forum, cum Paroecia, in qua
S. Anna, Congregatio Sacerdotum.
S. Andreas ad Forum, Sodalitium.
S. Ioseph Gerontocomium, Archiconfraternitas.
SS. VITALIS & AGRICOLAE, quam Monachae Benedictinae habent, cum Paroecia, in qua
Capella Sanctorum Hermetis, Aggaei, & Caii, Martyrum.
S. Monnica, Sorores Tertiariae Augustinianae, cognomento Sancti Iacobi.

PLEBES CUM SUIS ECCLESIIS PER DIOECESIN DISSITAE.

PLEBES S. Agathae.
S. Iacobi Crucettae.
PLEBES S. Augustini Paludum.

S. Caroli.
S. Barptolemaei Mirabelli.
PLEBES S. Mariae Allemani, seu Ad Manus.
S. Antonii Savenae.
S. Mariae Casellarum.
S. Iacobi Crucis Bucci.
S. Mariae Fossuli.
S. Lazari Xenodochium & Capella.
S. Mariae Lacrimarum Monasterium Carmelitarum Discalceatorum.
S. Aemiliani Russi.
S. Ambrosii Villae Novae.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Altedi.
PLEBES S. Petri Autiolae.
S. Helenae Secerni.
S. Apollinaris Seravallis.
PLEBES S. Mariae Magdalenae Balneorum Porrettae.
S. Michaelis Capuniani.
S. Mariae Adsumtae Casulae.
S. Mariae Adsumtae Castellucii.
SS. Iusti, & Clementis Suvianae.
PLEBES S. Michaelis Baragatiae.
S. Mariae Buccae Rivi.
S. Martini Brufculi.
S. Laurentii Castellionis Catorum.
S. Iacobi Cresae.
S. Michaelis Sparvi.
S. Ioannis Baptistae Inter Seras.
PLEBES S. Petri Barbaroli, Abbatia.
S. Victoris Anconellae.
S. Mariae Bibulani.
S. Alexandri Bisani.
S. Prosperi Campegii, seu Campi Peioris.
S. Ioannis Baptistae Castelli Novi.
S. Mariae Graniani.
S. Ioannis Baptistae Liverniani Xenodochium.
S. Margaritae Loiani.
S. Benedicti Querceti.
S. Laurentii Roncastaldi.
S. Ioannis Baptistae Scanelli.
S. Martini Scascali.
PLEBES S. Mariae Baricellae.
S. Gabrielis.
S. Mariae Laureti.
PLEBES S. Stephani Batiani.
S. Sabini Crespellani.
S. Paulli Oliveti.
S. Mariae Pragattuli.
PLEBES S. Iacobi Bombianae.
PLEBES S. Mariae Burgi Panicalis.
S. Mariae Caldarariae.
S. Martini Casalicculi Rheni.
S. Antonii Abbatis Cerretuli.
S. Ioannis Baptistae Vlmetulae, vulgo Medola.
S. Paulli Ravonis.
S. Iacobi Spiritus Sancti.
PLEBES SS. Gervasii & Protasii Butrii.
S. Laurentii Butrii Castelli, Coenobium Servitarum.
S. Mariae & S. Blasii Centi Butrii.
S. Petri Flexus.
S. Laurentii Prunarii.
SS. Iacobi & Philippi Ronchi Balnareolae.
S. Marci Vigorsi, seu Vici Vrsi.
PLEBES S. Martini Bonae Comprae.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Calamosci.
PLEBES S. Nicolai Calcariae.
PLEBES S. Apollinaris Calventiani.
S. Laurentii Lisernae.
S. Mariae Malfollis.
S. Mariae Adsumtae Prunarioli.
S. Salvatoris Rudiani.
S. Mariae Virgati.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Capannarum, vulgo Le Cavane.
S. Prosperi Badi.
S. Augustini Boschi.
S. Peregrini Casceri.
S. Mariae Fraxinionis.
S. Nicolai Granalionis.
S. Laurentii Lustrolae.
S. Mariae & S. Michaelis Archangeli Vrsinae, vulgo Vizzero.
S. Frigidiani Pavanae.
S. Iacobi Sambucae.
S. Michaelis Stagni.
PLEBES S. Martini Caprariae.
S. Mariae Casaliae supra Panicum.
S. Mariae Ignani.
S. Thomae Sperticani.
PLEBES SS. Iacobi & Philippi Casarum Fabrorum.
SS. Quirici & Iulittae Casii.
S. Blasii Casii.
PLEBES S. Mariae Castelli Franci.
S. Iacobi Castelli Franci.
S. Vrbani Fortis Vrbani.
S. Petri Rivoli.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Castelli Gelfi.
S. Mariae Fioppae.
PLEBES S. Mariae Castelli S. Petri.
S. Michaelis Casaliculi Comitum.
S. Mamantis Liani.
S. Mariae Capellae.
S. Blasii Podii.
PLEBES S. Blasii Centi.
S. Mariae, cognomento Salicia, Alberonis.
SS. Sebastiani & Rocci Centi.
S. Isidori Pentialis.
S. Mariae Pilastrelli.
PLEBES S. Georgii Corporis Rheni.
SS. Sabini & Silvestri Corticellae.
S. Hieronymi Arco Veggii, seu Arcus Veteria, unita cum sequenti
S. Mariae Roboreti.
S. Barptolemaei Beverariae.
S. Blasii Boni Conventus.
S. Ioannis Baptistae Trivii.
S. Vitalis super Flumen Rhenum.
PLEBES S. Gregorii Doliali.
PLEBES S. Aegidii.
S. Andreae Cadriani, seu Campi Hadriani.

S. Do-

S. Domnini.
S. Nicolai Villulae.
PLEBES SS. Nicolai & Petronii Pont.
PLEBES SS. Michaelis & Nazarii Gagii Montaurae.
PLEBES S. Michaelis Gaibolae.
S. Mariae Casaliae.
S. Iosephi Fratrum Servitarum.
S. Mariae S. Luciae, Sorores Dominicanae.
S. Mariae Montis, Monachi Casinenses, cognomento S. Proculi.
S. Mariae Misericordiae Fratrum Augustinianorum.
S. Apollinaris Paterni.
S. Mariae Roncru.
PLEBES S. Mariae Gessi.
PLEBES S. Ioannis in Persiceto.
S. Mariae Amulae.
S. Petri Argilia.
S. Michaelis Balnei.
S. Mariae Butriae.
SS. Hippolyti & Cassiani Castaneoli.
S. Iacobi Laurentiatici.
S. Mariae Podii.
S. Iacobi Martinionis.
S. Mariae Paludis.
S. Mariae in Strata.
S. Matthaei Decimae.
SS. Synesii & Theopompi Tivoli.
S. Blasii Zenerigulf.
PLEBES S. Ioannis in Trario.
S. Margaritae Armarioli.
SS. Iacobi & Blasii Balneatiolae.
S. Mariae Magdalenae Catiani.
PLEBES S. Georgii Plani.
S. Michaelis Argillstae.
SS. Iacobi & Philippi Casae Dei.
SS. Victoris & Martini de Cinquanta.
S. Venantii Stiatici.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Gorgoniani.
PLEBES S. Vitalis Granarioli.
PLEBES S. Petri Gutiani.
S. Stephani Baigni.
SS. Iacobi & Christophori Bargii.
S. Martini Camuniani.
SS. Caroli & Bernardini Carpinetae.
S. Barptolemaei in S. Damiano.
S. Michaelis Mouniae.
PLEBES & Abbatia S. Stephani Labantis.
S. Laurentii Castelli Novi.
S. Christophori unita cum sequenti
S. Mariae.
PLEBES S. Mamantis Lisiani.
S. Mariae Gabbae.
S. Laurentii Grecchiae.
S. Mariae Montis Carmeli.
S. Nicolai Montis Acuti Alpium.
S. Martini Roccae Cornetae.
S. Petri Viticiarici.
PLEBES S. Michaelis Longariae.
PLEBES S. Laurentii in Collina.

S. Mariae Amulae.
S. Martini Casulae.
S. Christophori Montis Maioris.
S. Mariae Adsumtae Prati Albini.
S. Mariae Rigosae.
PLEBES S. Barptolemaei Musiolini.
PLEBES S. Geminiani Marani.
S. Ioannis Baptistae Castenasii.
S. Mariae Plani.
S. Michaelis Quarti Inferioris.
S. Andreae Quarti Superioris.
S. Nicolai Veduri.
PLEBES S. Mariae.
S. Barptolemaei Bondanelli.
S. Andreae Castaneoli Maioris.
S. Martini Castaneoli Minoris.
S. Mamantis Lovoletti.
SS. Mariae & Andreae in Duno.
S. Apollinaris Ronchi de Corticellā.
S. Mariae Sabiuni de Plano.
PLEBES S. Martini in Aggere.
S. Petri Capitis Fluminis.
SS. Iacobi & Philippi Duracli.
S. Matthaei Molinellae.
PLEBES S. Martini in Soverciano.
PLEBES S. Mariae Mastarini unita cum insequenti
S. Ioannis Baptistae Asiae.
PLEBES S. Mamantis Medicinae.
S. Barnabae Fantuzzae.
S. Mariae Budae.
S. Michaelis Ganzanici.
S. Mariae Plani.
S. Martini Medesani.
S. Crucis Portus Novi.
PLEBES S. Michaelis Mediolariae.
S. Pancratii Casuni.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Minerbii.
PLEBES S. Mariae Mongitoris.
S. Michaelis Caprem.
S. Blasii Castelli Alpium.
S. Proculi Fradusti.
S. Donati Lognolae.
S. Laurentii Petrae Malae.
S. Domnini Strioli.
S. Barptolemaei Vallis Gatarrae.
S. Andreae Vallis Saveuae.
S. Alexandri Vergiani.
PLEBES S. Andreae Montis Budelli.
PLEBES S. Mariae Montis Cerreti.
S. Petri Farneti.
S. Michaelis Francinatici.
S. Christophori Saxuni.
S. Barptolemaei Fraxineti.
SS. Michaelis, & Martini Montis Caldararii.
S. Blasii Pizzani.
S. Cassiani Riniani.
S. Andreae Vitriani.
S. Andreae Vinealia.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Montis S. Ioannis.
S. Mariae Montis Poli seu Paulli unita cum sequenti

S. An-

S. Andreae Rasilii.
S. Blasii Sanchierli.
S. Petri Scopeti.
PLEBES S. Mariae Montis Veteris seu Veglii.
S. Mariae Fagnani.
S. Petri Gabiniani.
S. Ioannis Baptistae Montis S. Patri.
S. Petri Seravallis.
SS. Synesii & Theopompi Zapulini.
PLEBES S. Ioannis Evangelistae Montionis.
S. Michaelis Brigolae.
S. Iacobi Gabiani.
S. Nicolai Galliarae.
S. Mariae Montis Rumicli.
S. Martini Trasaxi.
S. Georgii Vallis Sambri.
PLEBES S. Petri Otiani.
S. Salvatoris Casulae Caninsv.
S. Blasii Castelli Brittorum.
S. Christophori Castelli Brittorum.
S. Donati Cianpiani.
S. Michaelis Montis Armati.
S. Andreae Otiani.
S. Mariae Quaternaa.
S. Mariae Stifontis.
PLEBES S. Laurentii Panici.
S. Mariae Canovellae.
SS. Georgii & Leonis ad Saxum.
S. Petri Iani.
S. Nicolai Lacunae.
S. Mariae Luminasii.
S. Mariae Saxi.
S. Mariae Metallanae.
S. Christophori Montis Severi.
S. Laurentii Roncae.
S. Mariae Sirani.
S. Silvestri Stantiani.
PLEBES S. Martini Petrioli seu Praetorioli.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Plani.
PLEBES S. Iacobi Planori.
S. Amsani Brenti.
S. Laurentii Gutiani seu Acutiani.
S. Barptolemaei Musiani.
S. Mariae Riosti.
PLEBES S. Petri in Casellis.
S. Alberti Plani.
S. Michaelis Archangali Coenaculi.
S. Iacobi Gavasetti.
SS. Geminiani & Benedicti Gherghantiani.
S. Martini Massumatici.
SS. Simonis & Iudae Rubitiani.
PLEBES S. Mariae Plebis.
PLEBES S. Amsani Pinus.
S. Martini Anconiani.
S. Michaelis Badsli.
S. Martini Battedizzi.
S. Petri Sabiuni.
S. Andreae Sexti.
S. Georgii Victiani.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Pactiliani, seu Africi.
S. Georgii Montis Cavalori.
S. Luciae Petrae Colorae.
S. Michaelis Archangeli Roccae Pactilianae.
S. Mariae Villianae.
PLEBES S. Iacobi Plumatii.
PLEBES S. Mariae Pizzocalvi.
S. Ioannis Baptistae Colungae.
S. Laurentii Farnati.
S. Iacobi Idicis.
PLEBES S. Iacobi Podietti.
PLEBES S. Michaelis Podii Renatici.
S. Mariae Boschi.
PLEBES S. Stephani Ponticuli.
S. Laurentii Castelli Episcopi.
S. Petri Castelli Episcopi.
S. Domnini Mollii.
S. Cristophori Mongardini.
S. Iustinae Montis Clari.
S. Michaelis Nucarati.
S. Martini Tiniani.
S. Ioannis Baptistae Titiani.
PLEBES S. Sebastiani Renacii, seu Arenacii.
PLEBES S. Petri Roffeni.
S. Andreae Casinii.
S. Blasii Cerelii.
S. Martini Musioli.
S. Mariae Susani.
S. Mariae Toleti, vulgo Tolè, quasi Tabuleti.
PLEBES S. Rufilli.
S. Caeciliae Crovaraa, seu Corvariae.
S. Michaelis Iolaa.
S. Ioannis Baptistae Montis Calvi.
S. Petri Rastiniani.
PLEBES S. Petri Salae.
PLEBES SS. Mariae & Falconis Salicti.
PLEBES SS Michaelis, & Petri Salvarii.
S. Margaritae Caeviaoi.
S. Michaelis Grizzanae.
S. Iustinae Plani Sectae.
S. Ioannis Baptistae Vegii.
PLEBES S. Petri Sambri.
S. Stephani Campiani.
S. Pauli Cedrecchiaa.
S. Mariae Lagari.
S. Georgi Montis Fredantis.
S. Gregori Qualti.
S. Christinae Ripoli.
S. Andreae Vallis Sambri.
S. Benedicti Vallis Sambri.
S. Mariae Zaccanescae.
PLEBES S. Georgii Samogiae.
S. Ioannis Baptistae Maiolaa.
S. Mariae Merlani.
SS. Sigismundi & Petri Montis Georgii.
S. Donati Pontiani.
S. Blasii Savigni.
S. Prosperi Savigni.
S. Michaelis Tiolae.
PLEBES S Crucis Silvae Malvetiorum.
PLEBES S. Ioannis Tabernalae.
PLEBES S. Michaelis Treppii seu Trivii.
S. Lau-

S. Laurentii Fossati.
S. Mariae Turris.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Vadi.
PLEBES S. Mariae Vedranae.
PLEBES S. Stephani Vennolae.
S. Michaelis Montafici.
S. Michaelis Montis Pastoris.
S. Christophori Vedeghetti.
S. Martini Vineolae Comitum.
PLEBES S. Laurentii Verrinianae.
S. Ioannis Baptistae Boschi.
S. Antonii Gaianae.
S. Georgii Verriniaole.
S. Mariae Verrinianae.
PLEBES S. Ioannis Baptistae Verzonis.
S. Domnini Burttanellae.
S. Sabini Montis Acuti Ragatiae.
S. Mariae Montis Ovuli.
S. Martini Pratae.
S. Stephani Vici.
S. Laurentii Viminiani.
S. Andreae Sabiniani.
PLEBES S. Victoris Viadagolae.
PLEBES S. Mariae Villae Fontanae.
S. Domnini Villae Fontanae.
SS. Trinitatis cognomento Florentinae;
PLEBES SS. Vincentii, & Anastasii.
S. Catharinae Galli.
S. Ioannis Baptistae Dossi.
S. Mariae Gallierae.
S. Andreae Maccaretuli.
S. Antonii Mali Albergi.
SS. Cosmae, & Damiani Pegolae.
S. Venantii.
PLEBES S. Mariae Zenae.
SS. Mariae, & Iosephi Cassani.
S. Stephani Montis Terentii.
S. Petri Saxi Nigri.
*PLEBES SS. Nicolai, & Agathae, **Abbatiâ** Zolae Petrosae.*

Dd CATA-

CATALOGVS ECCLESIARVM
VRBIS ET DIOECESEOS FAVENTINAE.

ECCLESIAE VRBANAE.

S. Aemiliani cum Xenodochio S. Nebulonis, & Domo Caelibatarum.
S. Severi cum Tertiariis Capucinis feminis.
SS. Salvatoris cum Seminarii Alumnis, & Feminis Tertii Ordinis S. Francisci.
S. Mariae in Broilo.
S. Eutropii cum Brephotrophio.
S. Iacobi.
S. Barptolemaei.
S. Sabini.
S. Vitalis cum Xenodochio, Nosocomio Novo, & Gynecaeo Mulierum resipiscentium.
S. Crucis.
S. Laurentii cum Nosocomio S. Antonii Abbatis.
S. Mariae Hugonum.
S. Marci.
S. Michaelis cum Procotrophio.
S. Margaritae.
S. Abraami cum Xenodochio S. Petri in Vinculis pro Sacerdotibus Roma venientibus, & cum Feminis Tertii Ordinis S. Dominici.
S. Stephani.
S. Blasii cum Gynecaeo Michaelinarum.
S. Terentii cum Orphanotrophio.
S. Nicolai cum Conservatorio Ghidieri.
S. Antonini in Suburbio cum Xenodochio SS. Adnunciatae.
S. Hilari.
S. Clementis cum Gynecaeo Tertiariarum Dominicanarum.
S. Mariae Magdalenae Commeodi in Suburbio.
S. Antonii Abbatis de Ganga cum Feminis Tertiariis Franciscanis.
SS. Hippolyti & Laurentii Monachorum Camaldulensium cum Feminis Tertiariis eiusdem Ordinis.
S. Ioannis Evangelistae Eremitarum Augustinianorum cum Gyneceo Mendicantium.
SS. Iacobi, & Philippi Fratrum Servorum S. Mariae.
Monasterium S. Mariae.
Monasterium Coelestinorum.
Monasterium S. Ioannis.
Coenobium Presbyterorum Oratorii.
Coenobium Patrum Paradisi.
Coenobium Minorum Observantium Reformatorum.
Coenobium Minorum Capuccinorum.
Coenobium Minorum Conventualium.
Coenobium Carmelitarum Discalceatorum.
Coenobium Dominicanorum.
Coenobium Iesuitarum.
Parthenon S. Caeciliae.
Parthenon S. Catharinae.
Parthenon S. Paulli.
Parthenon S. Humilitatis.
Parthenon S. Maglorii.
Parthenon SS. Trinitatis.
Parthenon S. Luciae.
Parthenon S. Clarae.

ECCLESIAE PER DIOECESIN DISSITAE.

VICARIATVS CESATAE.

PLEBES S. Ioannis Baptistae.
S. Martini in Formelino.
S. Margaritae Runci.
S. Mariae Merlasculi.

VICARIATVS CORLETI.

PLEBES S. Stephani.
S. Martini Redae.
S. Mariae in Basiago.
S. Laurentii in Scaldino.
SS. Salvatoris in Arboreto.
S. Ioannis in Silva Vetula.
S. Barnabae.

VICARIATVS S. ANDREAE.

PLEBES S. Andreae.
S. Ioannis Evangelistae Granarioli.
S. Mariae Mezeni.

VICARIATVS S. PETRI IN LACVNA.

PLEBES S. Petri.
S. Silvestri.
S. Ioannis Decollati in Cella.
S. Mariae in Cassanico.
S. Mariae in Felisio.

VICARIATVS S. PROCVLI PONTIS.

PLEBES S. Proculi.
S. Petri in Blancanico.
S. Mariae Pacis.
S. Barptolemaei in Casale.
Coenobium S. Francisci Capuccinorum.

VICARIATVS SARNAE.

PLEBES S. Mariae.
S. Apollinaris Castelli Raineri.
S. Mariae in Quartulo.
S. Mariae Errani.
S. Laurentii in Rivo Torto.
S. Ruffilli.
S. Martini Podii.

VI-

VICARIATVS CASTELLI RVSSI.

PLEBES S. Apollinaris.
S. Mariae Pratae.
Coenobium S. Mariae Servorum.

VICARIATVS GODI.

PLEBES S. Stephani.
S. Michaelis in Lancimaco.
S. Ioannis Evangelistae in Villa Nova.

VICARIATVS PLANGIPANIS.

PLEBES S. Mariae Plangipanis.
S. Xysti in Santerno.
S. Christophori in Maetiano.
S. Mariae Savarnae.

VICARIATVS BAGNACAVALLI.

COLLEGIATA S. Michaelis.
PLEBES S. Petri in Silvis.
S. Mariae in Traversaria.
S. Apollinaris Villae Novae.
S. Mariae Boncellini.
S. Potiti.
Coenobium S. Francisci Minorum Conventualium.
Coenobium S. Mariae Carmelitarum.
Coenobium S. Hieronymi Hieronyminorum.
Coenobium S. Ignatii Iesuitarum.
Coenobium S. Ioannis Baptistae Camaldulensium.
Coenobium S. Iacobi Capuccinorum.
Parthenon S. Clarae.

VICARIATVS COTINIOLAE.

COLLEGIATA S. Stephani.
S. Severi in Serraglio.
Coenobium S. Francisci Minorum ab. Observantia.
Coenobium S. Ignatii Iesuitarum.
Parthenon S. Catharinae Clarissarum.

VICARIATVS CASTELLI SOLARIOLI.

PLEBES S. Mariae.
S. Mariae Casanulae.
S. Michaelis in Gaiano.

VICARIATVS FVSINIANI.

PLEBES & Commenda S. Ioannis Baptistae.
S. Mariae Alfonsinarum.
S. Antonii Abbatis Masierae.
S. Maria Bizuni.

VICARIATVS CASTELLI S. AGATHAE.

S. Agathae.
S. Martini in Canali Rebato.

VICARIATVS BRISIGHELLAE.

COLLEGIATA S. Michaelis.
PLEBES S. Ioannis Baptistae in Octavo.
S. Hilarii Paleae.
S. Laurentii in Clodiano.
S. Nicolai in Baccanano.
S. Martini in Cotiniola.
Coenobium S. Francisci Minorum Conventualium.
Coenobium S. Francisci Minorum Observantium.
Coenobium S. Bernardi Cistercienfium Reformatorum.
Parthenon S. Franciscae Romanae Dominicanarum.

VICARIATVS CASTELLI FVNIANI.

PLEBES S. Petri.
S. Mariae in Vnaecimis.
S. Laurentii in Campinne.
S. Stephani Casalia.
Parthenon S. Catharinae Dominicanarum.

VICARIATVS RONTANAE.

PLEBES S. Mariae.
S. Mamantis in Coriano.
S. Petri in Cavina.
S. Michaelis in Furnaciano.
S. Bartolomaei in Vespiniano;
S. Laurentii in Castello Novo.
S. Stephani in Cersoniano.
S. Michaelis in Quarneto.

VICARIATVS S. GEORGII IN CEPARANO.

PLEBES S. Georgii.
S. Margaritae in Ripa Alta.
S. Petri in Scabiniano.
S. Laurentii in Morosico.
S. Mariae in Martiano.

VICARIATVS FONTANAE MONETAE.

S. Andreae.
S. Stephani in Monte Romano.
S. Michaelis in Gramentiera.

VICARIATVS PIDEVRAE.

PLEBES S. Mariae.
S. Ioannis Baptistae in Pergula.
S. Martini in Monticulo.
S. Georgii in Vertiano.
S. Mariae in Tebano.

VICARIATVS S. BARBARAE IN SCAMNO VVLGO PETRA.

PLEBES S. Barbarae.
S. Cassiani.
S. Mariae in Vrbiano.
S. Mariae Vallis.

VICARIATVS MONTIS FORTINI.

PLEBES S. Martini.
S. Apollinaris in Oriolo.
S. Blasii in Collina.
S. Mamantis.
S. Luciae Splanatae.

VI.

VICARIATVS S. CASSIANI.

PLEBES S. Cassiani.
S. Mariae in Gargoniano,
S. Euphemiae,
S. Petri in Valle Plana,
S. Andreae in Boesino,
S. Martini in Gattaia.

IN DITIONE MAGNI DVCIS.

VICARIATVS MVTILIANAE.

COLLEGIATA S. Stephani.
S. Petri in Tussino.
S. Reparatae.
S. Mariae in Frigiolo.
S. Catharinae in Albano,
S. Georgii in Laco.
S. Laurentii in Miano.
S. Mariae in Casale.
S. Martini in Monte.
Coenobium S. Dominici Dominicanorum.
Coenobium S. Antonii Patavini Scholarum Piarum.
Coenobium S. Francisci Capuccinorum.
Parthenon S. Augustini Augustinianarum.
Parthenon SS. Trinitatis Dominicanarum.

VICARIATVS S. SABINI.

PLEBES S. Sabini.
S. Mariae in Trivio.
S. Mariae in Cella.
S. Stephani in Boscho.
S. Petri in Castanaria.
S. Petri in Sensiano.

VICARIATVS MARRADII.

PLEBES S. Laurentii.
S. Iacobi in Cardeto.
S. Reparatae Abbatia.
S. Matthaei in Gamberaldo.
S. Mariae in Crespino.
S. Dominici in Campinio.
S. Petri in Valle Nigra.
S. Mariae in Arbore.
Monasterium S. Reparatae Vallumbrosanorum praedictum
Coenobium S. Mariae Servitarum.
Parthenon SS. Adnunciatae Dominicanarum.

VICARIATVS POPVLANI.

PRIORATVS S. Mariae.
S. Ruffilli in Galliano.
S. Mariae in Campora seu Campis.
S. Hadriani.

VICARIATVS TRIDOTII.

PLEBES S. Michaelis in Tridotio.
PLEBES S. Valentini.
S. Benedicti in Alpibus.
S. Eustachii in Canneto.
S. Mariae in Carpino.
S. Iuliani in Quereulano.
S. Laurentii in Scartiana.
S. Andreae in Pyreta.
S. Martini in Collina.
S. Georgii in Rosata.
S. Blasii in Sartoriano.
S. Mariae in Castello.
S. Mariae in Orioiana.
Parthenon SS. Adnunciatae Dominicanarum.

VICARIATVS VALLIS ACERETI.

ABBATIA S. Ioannis Baptistae.
S. Petri in Lutirano.
S. Michaelis in Grisiliano.
SS. Salvatoris in Sexana.
S. Laurentii in Bulbana.
S. Martini in Stagnana.
S. Barbarae in Gamunnia.
S. Michaelis in Terbana.

CATA-

INDEX NOMINVM SANCTORVM

QVIBVS ECCLESIAE

DIOECESEON PISTORIENSIS, COLLENSIS, SENIENSIS, ARRETINAE, VOLATERRANAE, BONONIENSIS, FAVENTINAE,

SACRAE SVNT, ET QVAE IN HOC VOLVMINE DESCRIBVNTVR.

Ecclesiae Dioecesеon Faesulanae, Lucensis, Miniatensis, Piscienfis, omittuntur, quia in Indicibus Voluminum duorum superiorum recensentur; Florentinae vero partim enumerantur, quum reliquae habeantur in Indice peculiari superius pag. 1528. *plurimae autem in praedictis Indicibus denotentur.*

A

B

C

D

E

F

G

S. Ci-

S. Gilius 1602. Vide S. Aegidius.
S. Gismundus 1603. Vide S. Sigismundus.
S. Gregorius 1514. 1548. 1556. 1583. 1589. 1594. 1595. 1611 1612. 1614. 1616.
S. Gulielmus 1576. 1613.
S. Gusmè 1607. Vide S. Ierusalem.

H

S. HAdrianus 1610. Vide, S. Adrianus.
S. Helena 1611.
S. Herculanus. 1592. 1601.
S. Hieronymus. 1543. 1561. 1570. 1576. 1583. 1584. 1594. 1596. 1614. 1618.
S. Hilarius 1570. 1575. 1584. 1594. 1597. 1598. 1599 1609 1610. 1590. 1618.
S. Hippolytus 1577. 1586. 1600. 1608.
S. Homobonus. 1612. 1562.
S. Humilitas 1618.

I

S. IAcobus 1513. 1514. 1548. 1559. 1562. 1562. 1568. 1570. 1575. 1579. 1580. 1583. 1584. 1585. 1594. 1596. 1597. 1598. 1601. 1601. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1618. 1619. 1620.
S. Iacobus Minor 1556.
S. Ianuarius 1594.
S. Ierusalem. Vide S. Gusmè.
SS. Iesus & Maria 1548. 1556. 1562. 1570. 1611.
S. Ignatius 1562. 1619.
S. Ignatius Martyr 1561.
SS. Innocentes. 1562.
S. Innocentis. 1584.
S. Ioannes Baptista Decollatus 1513. 1548. 1556. 1561. 1568. 1570. 1575. 1576. 1578. 1583. 1585. 1586. 1589. 1591. 1592. 1594. 1596. 1597. 1598. 1598. 1599. 1600. 1601. 1603. 1604. 1605. 1606. 1608. 1609. 1610. 1611. 1611. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619.
S. Ioannes Evangelista. 1548. 1556. 1561. 1575. 1576. 1583. 1585. 1605. 1607. 1618. 1619.
S. Ioannes Gualberti. 1562.
S. Iob. 1563. 1613.
S. Ioseph 1548. 1563. 1568. 1570. 1571. 1576. 1577. 1578. 1579 1611. 1615.
S. Isaias. 1611.
S. Isidorus 1571 1576. 1614.
S. Iudas 1609.
S. Iulianus 1548. 1556. 1563. 1571. 1577. 1594. 1600 1604. 1611. 1620.
S. Iustina 1616.
S. Iustinus 1568. 1592. 1594. 1598. 1599.
S. Iustus 1548. 1571. 1576. 1578. 1583. 1584. 1585. 1590. 1597. 1598. 1600. 1601. 1602. 1604. 1605. 1606. 1608. 1610. 1613.

L

S. LAurentinus 1587. 1605.
S. Laurentius 1513. 1514. 1556. 1563. 1571. 1576. 1577. 1578. 1580. 1581. 1583. 1584. 1585. 1585. 1589. 1590. 1591. 1593. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1604. 1605. 1606. 1608. 1609 1610. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617 1618. 1619. 1620.
S. Lazarus 1563. 1571. 1580. 1584. 1585. 1586. 1600. 1614.
S. Leo 1514. 1591. 1594 1596. 1604. 1605.
S. Leolinus 1599. Vide, S. Leoninus.
S. Leonardus. 1575. 1577. 1586. 1593. 1601. 1604. 1605. 1609. 1610. 1612. 1613.
S. Leoninus 1581. 1589. 1599.
S. Lucas 1548. 1563. 1577. 1592. 1611.
S. Lucia 1514. 1548. 1549. 1556. 1563. 1571. 1576. 1577. 1579 1581. 1584. 1585. 1591. 1592. 1595. 1597. 1598. 1600. 1601. 1604. 1606. 1608. 1609. 1610. 1612. 1616.
S. Lucilla 1597.
S. Ludovicus 1580.

M

S. MAglorius 1618.
S. Magnus 1581.
S. Mamas 1590 1612. 1614. 1615. 1619.
S. Mamilianus 1548. 1585.
S. Marcellinus 1583. 1591. 1600. 1601. 1602. 1605. 1607.
S. Marcellus 1577. 1578.
S. Marcus 1514. 1549. 1557. 1563. 1575. 1580. 1583. 1591. 1592. 1595. 1596. 1599. 1604. 1605. 1608. 1611. 1610 1618.
S. Margarita 1514. 1549. 1571. 1579. 1581. 1585. 1586 1589. 1590. 1591. 1597. 1598. 1599 1602. 1603. 1606. 1608. 1614. 1615. 1618.
S. Maria 1513. 1514. 1547. 1549. 1563. 1568. 1571. 1572. 1575. 1576. 1577 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618 1619. 1620.
S. Maria Magdalena 1514. 1549. 1565. 1568. 1572. 1576 1577. 1580. 1581. 1585. 1594. 1597. 1603. 1608.
S. Maria Magdalena Pactia 1563. 1572.
S. Marinus 1597. 1613.
S. Martha 1612.
S. Martialis 1582.

S. Mar-

S. Martinus 1514. 1557. 1563. 1568. 1572. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1582. 1583. 1584. 1585. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1613. 1614. 1615. 16 6. 1617. 1618. 1619. 1620.

S. Matthaeus 1549. 1563. 1572. 1578. 1579. 1588. 1589. 1594. 1596. 1601. 1606. 1613. 1620

S. Matthias 1563. 1571. 1611.

S. Mauritius 1582. 1583.

S. Michael 1513. 1514. 1549. 1558. 1563. 1568. 1572. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1590. 1594. 1600. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. Vide S. Angelus. S. Archangelus.

S. Mineas 1514. 1549. 1563. 1572. 1581. 1585. 1605. 1607.

S. Monica 1549.

S. Mustiola 1583. 1588. 1595. 1600.

N

S. NIcolaus 1513. 1549. 1557. 1564. 1571. 1575. 1576. 1577. 1578. 1580. 1582. 1585. 1588. 1590. 159'. 1592. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1600. 16 5 1606. 1608. 1610. 1614. 1615. 1616. 1618 16 9.

S. Nicolaus Tolentinas. 1564.

O

OMnes Sancti 1514. 1550. 1603. 1611. 1613.

S. Onophrius. 1550. 1557. 1564.

P

S. PAncratius 1514. 1550. 1557. 1578. 1609.

S. Paternianus 1584 1592. 1605.

S. Patricius. 1571.

S. Paullus 1513. 1550. 1557. 1564. 1572. 1575. 1577. 1578. 1579 1582. 1584. 1591. 1595. 1601. 1608. 1610. 1613. 1614. 1618.

S. Peregrinus 1583. 1601. 1612.

S. Pergentinus 1596.

S. Petronius 1612.

S. Petrus 1513. 1514. 1550. 1557 1564. 1572. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1601. 1602. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1612. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620.

S. Petrus Martyr. 1550. 1564.

S. Petrus Coelestinus 1550.

S. Philippus 1577. 1579. 1588. 1590. 1622. 1557. 1564.

S. Philippus Nerius 1557. 1564. 1572.

S. Philippus Benitius. 1564. 1567. 1571.

S. Pius 1580.

S. Pius V. Papa. 1572.

S. Pompeius 1611.

S. Potitus 1619.

S. Proculus 1514. 1573. 1615.

S. Prosper 1575. 1600. 1610. 1611. 1614. 1616.

Q

QVatuor Sancti Coronati. 1564.

S. Quiricus 1564. 1579. 1581. 1583. 1584. 1586. 1588. 1591. 1592. 1593. 1595. 1597. 1598. 1599. 1601. 1603. 1604. 1606. 1608. 1614.

R

S. RAphael Archangelus. 1550. 1564.

S. Regulus 1602. 1607. 1609.

S. Reparata 1557. 1611. 1620.

S. Restituta 1586. 1601.

S. Rocchus 1557. 1564. 1567. 1568. 1573. 1575 1578. 1579. 1584. 1586.

S. Romanus 1576. 1600.

S. Romulus 1514. 1573. 1581.

S. Rosa Limensis. 1573.

S. Rosarium 1564. 1576. 1584.

S. Rossillus 1514. 1618. 1620.

S. Rufus 1612.

S

S. SAbinus 1614. 1617. 1618. Vide, S. Savinus.

SS. Sacramentum. 1564. 1567. 1573.

S. Salvator 1514. 1550 1557. 1564. 1567. 1573. 1576. 1577. 1581. 1581. 1584. 1588. 1598. 1601. 1602. 1607. 1613. 1618. 1610.

S. Salvius. 1557.

Sancti Omnes Florentini. 1573.

S. Savinus 1597. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1605. Vide, S. Sabinus.

S. Sebastianus 1557. 1567. 1568. 1573. 1576. 1579. 1605. 1606.

S. Sepulcrum 1585. 1596.

S. Severus 1582. 1588. 1594. 1618' 1619.

S. Sigismundus 1586. 1568. Vide S. Gismondus.

S Silverius 1612.

S. Silvester 1550. 1565. 1568. 1576. 1579. 1582. 1589. 1590. 1595. 1590. 1598. 1606. 1613. 1614. 1616. 1618.

S. Si-

T

V

X

Z

INDEX GEOGRAPHICVS
DIOECESEON, PISTORIENSIS, COLLENSIS, SENIENSIS, ARRETINAE, VOLATERRANAE, BONONIENSIS, ET FAVENTINAE;

Et partem aliquam Florentinae etiam; huius enim reliqua habentur superius pag. 1539.

A

Aaa-

Bu-

Can-

Cannetum 1620.
Capolona 1597. Vide, Campus Leonis.
Caprenne 1598.
Capraria 1560. 1579. 1597. 1606. 1614.
Capetina 1577.
Capannulae 1589. 1598. 1606.
Capolone 1591. 1602. Vide, Campus Leonis.
Capantulae 1577.
Caposelvole 1591.
Capriola 1585.
Caput Montis 1604.
Capannula 1606. Vide, Capannulae.
Caput Pratelli 1611.
Caput Castelli 1611.
Caput Viae Novae 1613.
Capunianum 1614.
Caput Fluminis 1615.
Caprenum 1615.
Carza 1551.
Carda 1590. 1596. 1597. 1607.
Carraria 1558. 1559. 1572.
Carpinetulum 1598.
Carinum 1560.
Carza Vetus 1572.
Carpellae 1596.
Carcianum 1596.
Carminianum 1577.
Carra 1597.
Carbonaria 1597.
Caroli 1584.
Carnia 1602.
Carpineta 1578. 1615.
Carvianum 1616.
Cardetum 1620.
Carpianum 1620.
Castellum 1552. 1558. 1570. 1598. 1626.
Castanea 1553. 1554.
Castrum Florentinum 1551. 1552. 1553. 1558. 1559. 1560. 1570.
Castellum Ripae 1553.
Castellina 1554. 1582. 1598. 1574. 1598. 1578. 1579.
Casale 1598. 1599. Vide, infra.
Casucci 1598. 1602.
Castellettum 1559. 1608. 1610.
Castellin Fibocci 1598. 1606.
Castellana 1559. 1560. 1569. 1595.
Castellum 1598.
Castellio Vbertinorum 1598. 1606.
Castaneolum 1571. 1572. 1581. 1607. 1615. Vide Castagnolum.
Castrum Vetus 1581. 1583. 1593. 1598. 1600. 1608.
Casula 1572. 1579. 1581. 1608. 1610. 1614.
Casa Arsa 1572.
Castellio Arretinum 1591. 1603.
Casentinum 1597. 1598.
Casaliculum 1574. 1596. 1607.
Castellio 1589. 1596. 1600. 1582. 1595. 1604.
Castellare 1575.
Castrum Siccum 1594. 1588.
Castellioncellum 1582. 1596.
Castanea 1576.
Castrum Villae 1592.
Castrum Novum 1578. 1597. 1599. 1582. 1609. 1610. 1615. 1605. 1619. 1614. 1601.
Cascinae 1578.
Casa Episcopi 1578.
Casone Iacomelliorum 1578.
Casinum 1578.
Casale Gaidi 1578.
Castra & Cuneum 1579.
Cascheri 1579.
Casalecchium 1574. 1596. Vide, Casaliculum.
Castrum 1579. 1581. 1593. 1599 1600. 1605.
Casa Novola 1583. 1592 1605. 1606.
Cassianum 1584. 1618. 1553.
Casale 1584 1598. 1599. 1600. 1609. 1610. 1611.
Castellio Alberti 1599. 1606.
Castellonchium 1595. 1596. Vide, Castelluncolum.
Casalupilli 1592.
Caspianum 1590.
Castrum Pol tianum 1586.
Casale Vrsinum 1586.
Castrum Mutii 1601.
Castellum in Villa 1601.
Casprenum 1601.
Castagnolum 1602. Vide, Castaneolum.
Casucci 1598. 1602.
Castrum inter Montem, & Lungloriam 1602.
Castelluncculum 1602. 1605. Vide, Castellonchium.
S. Cassianus 1558. 1605. 1610.
Castellio Vberti 1598. 1606.
Casaliola 1608.
Castrum Falsi 1609. 1610.
Castrum Peccioli 1610..
Casaglia 1610. Vide, Casalia.
Castrum Gambassi 1610.
Casellae 1614.
Castelluccium 1614.
Castellio Catorum 1614.
Casaliculum Rheni 1614.
Casserum 1614.
Casalia 1610. 1614. 1615.
Casae Fabrorum 1614.
Casium 1614.
Castrum Francum 1614.
Castrum Guelfi 1614.
Castrum S. Petri 1614.
Casa Dei 1615.
Castenasium 1615.
Castrum Maius 1615.
Castrum Minus 1615.
Casone 1615.
Castrum Alpium 1615.
Casula Canina 1616.
Castrum Brittorum 1616.
Casellae 1616.
Castrum Episcopi 1616.
Casinum 1616.

D

E

Escu-

F

G

H

I

L

M

Me-

Malavolta 1571.
Malesani 1572.
Malfianum 1599.
Mala Seti 1576.
Malva 1577.
Mala Coena 1597. 1604.
Malfolli, 1614.
Malum Albergum 1617.
S. Mamas 1595. 1606. 1578.
Mammianum 1578.
Mammi 1591. Vide, Mamma.
Mammi 1587. 1591. 1603. 1604. 1606
Manzina 1558.
Mansio 1581. 1583.
Manus 1614.
Mariniolae 1554.
Marturi, 1554. 1581.
Marcialla 1598.
Marcorianum Mucilli 1567. 1569. 1571.
Marciola 1569.
Marzanum 1591. Vide, Marcianum.
Marcianum 1585. 1592. 1600. 1605. 1619.
Maresca 1577.
Marliana 1578.
Marcena 1597. Vide, Mala Coena.
S. Martinus 1580.
Marmoraria 1581.
Marcenum 1586.
Maremma 1587.
Marta 1590.
Marignanum 1597.
Marba 1598.
Mariretum 1602.
Martinium 1615.
Maranum 1615.
Marradium 1620.
Martianum 1619.
S. Marcellus 1578.
Marliana 1578.
Massa Piscatoria 1577.
Masianum 1579.
Mascherella 1613.
Mascarinum 1615.
Messumaricum 1616.
Masiera 1619.
Maurum 1576.
Maurantium 1609.
Mazzolla 1608.
Meconnianum 1582.
Medola 1614.
Medicina 1615.
Medesunum 1615.
Mediolaria 1615.
Meletum 1571.
Meliorini 1578.
Melanioum 1601.
Mellum 1602.
Meliolum 1603.
Melissianum 1606.
Melicianum 1609. 1610.
Memennanum 1605.
Mensula 1554.
Mentianum 1581.
Mentianellum 1581.
Mensulae 1600. 1601.
Menliala 1603.
Mercatale 1558. 1616.
Mercoranum 1569.
Merlanum 1616.
Merlasculum 1618.
Mesoglium 1601.
Metellana 1616.
Mezenum 1618.
Mianum 1620.
Miccianum 1596. 1610.
Micianum 1605.
Micionum 1609.
Miemum 1608.
Migliari 1589. 1599. 1606.
Milisclanum 1598.
Miliana 1577.
Millare 1589. 1599. 1606.
Miliarium 1606.
S. Miniatis Vrbs 1581.
Minerbium 1615.
Mirabellum 1575. 1614.
Miranions 1613.
Miscianum 1597.
Misilcum 1551. 1570. 1554. 1559.
Missianum 1604.
Modanella 1600. 1605.
Modina 1598.
Modina 1606.
Molectianum in Mucillo 1566. 1570.
Molle 1581.
Molinella 1615.
Mollium 1616.
Molendinum 1571.
Mominum 1576.
Mons Carelli 1551. 1569.
Mons Hugonis 1551. 1553. 1554. 1569.
Mons Tanari 1592.
Mons Oliveti, seu Castanei 1551. 1554. 1566.
Mons Isoni 1552. 1553.
Mons Florentinus 1552. 1553. 1554. 1555. 1560.
Mons Saxi, seu Massi 1552. 1569. 1571. 1572. 1573.
Mons Acutus 1553. 1569. 1574. 1584. 1596. 1597. 1615. 1617.
Mons Aionis 1553. 1609. 1610.
Mons Orlandi 1553. 1554.
Mons prope Florentiam 1553.
Mons Asinarius 1553. 1554. 1572.
Mons S. Savini 1591. 1600. 1602. 1603. 1605.
Monticelli 1553. 1555. 1558. 1595.
Mons Domini 1554.
Mons Maior 1554. 1615.
Mons Contieri 1600. 1605.
Mons Retianicus 1554.
Mons Maurillus 1554. 1569.
Mons Tisceii 1554. 1559.

Mous

Mons Giontieri 1600. 1605.
Mons Iovis 1554. 1591. 1597. 1604.
Mons Doglius 1596.
Mons Corbulinus 1554.
Mons Mori seu Muri 1600.
Mons Tr paldi 1554.
Mons Camerinus 1600.
Mons 1554. 1570. 1579. 1588. 1589. 1591. 1594. 1597. 1598. 1601. 1604. 1605. 1610. 1620.
Mons Politianus 1588 1600. 1603.
Mons Lupus 1554. 1560. 1567. 1569. 1571. 1572.
Mons Falonicus 1585. 1600. 1601. 1602.
Mons Tifilli 1554.
Mons Corbuli 1558.
Mons Boni 1560 1572.
Mons Crucis 1560.
Mons Rapuli 1558. 1572.
Mons Cuculi 1567 1571. 1576.
Mons Pulicus 1560. 1570. 1574.
Mons Alfonsi 1599.
Mons Pillii 1572.
Mons Carosus 1572.
Mons Tuozi 1589. 1599. 1606.
Mons Lucii 1599.
Mons Bellus 1573.
Mons Faesulanus 1573.
Mons Aceratae 1574.
Mons Altus 1574. 1600. 1608. 1508.
Mons Planus 1577.
Mons C. tuli 1577.
Mons Clarus 1577. 1584. 1616.
Mons Albanus 1577. 1609.
Mons Faruchius 1589. 1596.
Mons Albiolus 1577.
Mons Carmelus 1578. 1615.
Mons Antiquus 1583.
Mons Codanus 1583.
Mons extra Castrum Civitellae 1583.
Mons Regionis 1581. 1585.
Mons Rotundus 1582. 1609. 1610.
Mons Apertus 1592. 1611
Mons Castelli 1582. 1591. 1609. 1610.
Mons Galbrus 1582.
Mons Sinderi 1585.
Mons Fullonicus 1588. 1600. 1601. 1602.
Mons Circonis 1588. Vide, Mons Cerconis.
Mons Farukius 1589. 1596. Vide Mons Fatuculi.
Mons Toti 1589. 1599. 1606.
Mons Tuogi 1589.
Mons Picoli 1593. 1602.
Mons Altus 1598.
Mons Marcianus 1598.
Mons Calboli 1601.
Mons Chifgii 1601.
Mons Rofre 1601.
Mons Ilicinus 1601.
Mons Cerconis 1588. 1601. 1605.
Mons S. Mariae 1601.
Mons Martini 1602.
Mons Luci 1602.
Mons Turgi 1602.
Mons Alcini 1602.
Mons Gattoli 1602.
Mons Pincoli 1602. 1593.
Mons Catenariae 1602.
Mons Fini de Quarto 1603.
Mons Siccus 1603.
Mons Varchii 1603. 1606.
Mons Fulcherii 1603.
Mons Taianus 1605.
Mons Guntieri 1605. 1600.
Mons Dolii 1605
Mons Fattuculi 1585. 1596. 1606.
Mons Silvestri 1606.
Mons Tuti 1606. Vide, Mons Toti.
Mons Marciani 1606.
Mons Longus 1606.
Mons Tuzzi 1606. Vide, Mons Toti.
Mons Bonichius 1607.
Mons Benichius 1607.
Mons Micioli 1608.
Mons Guidi 1608. 1610.
Mons Cianus 1608. 1610.
Mons Ilicinellus 1609. 1610.
Mons Gemmuli 1609. 1610.
Mons Cervuli 1609. 1610.
Mons Scutarius 1609. 1610.
Mons Tiniosus 1609. 1610.
Mons Ingegnolus 1610.
Mons Foscuii 1610.
Mons Catinii 1610.
Mons Budelli 1615.
Mons Cereris 1615.
Mons Poli 1615.
Mons S. Petri 1616.
Mons Rumicius 1616.
Mons Armatus 1616.
Mons Vetus 1616.
Mons Severus 1616.
Mons Cavalori 1616.
Mons Gardinius 1616.
Mons Calvus 1616.
Mons Fridentis 1616.
Mons Georgii 1616.
Mons Pastoris 1617.
Mons Ovuli 1617.
Mons Terentius 1617.
Mons Rumanus 1619.
Mons Murlus 1576.
Mons Magnus 1576.
Mons Fortini 1619.
Mons Flosculi 1569.
Mons Sipertuli 1571.
Mons Piscinus 1584.
Mons Pertusus 1584.
Mons Selvuli 1584.
Mons Vrseoli 1584.
Mons Liscarius 1584.
Moutaguauum 1600.

Mons

Pla-

Planorum 1616.
Planum Sectae 1616.
Plangipane 1618 1619.
Plebs Vetus 1578.
Plebea 1616.
Plumatiom 1616.
Poci 1558. 1559. 1567. 1574.
Podium Bonitii 1551. 1553. 1554. 1559. 1560. 1561. 1567. 1571. 1573. 1581. 1582.
Podium Baldi 1590 1596.
Podiettum 1554. 1615.
Podium Acutum 1598.
Podium 1577. 1590. 1598. 1600. 1606. 1614. 1615.
Podium Bartholi 1570.
Podiolae 1570. 1577.
Podium S. Caeciliae 1589. 1600. 1605.
Podium Petti 1572.
Podium Planum 1572.
Podiolinum 1576.
Podiola 1570. 1577.
Podium ad Malvam 1577.
podium S. Donati 1583.
Podiolum 1553. 1585 1591. 1604.
Podium Renaticum 1616.
Pogi 1598.
Poggiola 1599.
Poggiarellum 1583.
Pogiorfonl 1590.
Poggioni 1590.
Polvanum 1595.
Polvichi 1598.
Polcantum in Mucillo 1566. 1571.
Poltenum 1601.
Politianum 1586.
Pomaium 1597.
Pons Classis 1597.
Pons Ormae 1553. 1566. 1567. 1559.
Pons Rifredi 1553.
Pons Sevia 1558.
Pons Cerbariae 1558.
Pons Pierae 1605.
Pons Petrinus 1559.
Pons 1559.
Pons Exioeae 1560.
Pons Grevis 1560.
Pontii Aula 1569.
Pons Pyretulae 1571.
Pons Vlmi 1571.
Pons Petri 1577.
Pontes 1579.
Ponsanum 1579. Vide, Ponzanum:
Pontenanum 1590. 1598.
Ponzanum 1579. 1584. 1610. 1616.
Pontignanellom 1585.
Pons ad Vallem 1603.
Pooina 1606.
Pontinianum 1606.
S. Pontianus 1608.
Pons Lamarum 1613.
Ponticulus 1584. 1610. 1616.

Pontianum 1616. Vide, Ponzanum.
Popium 1589. 1596. 1605.
Poppianum 1574. 1599.
Popini 1596
Populeicum 1576.
Populanum 1620.
Porta Iustitiae 1552.
Porta Pinti 1553. 1555.
Porticus 1553.
Porta Senensis 1553.
Porta Cracciani 1603.
Porta Castelli 1611.
Porta Cesar-Augusta 1611.
Portus Navilius 1612.
Porta Nova 1613.
Porretta 1614.
Portus Novus 1615.
Porcianum 1579.
Poti 1595.
Pozolaricum 1559.
Pozzo 1587.
Prataglia 1596. 1602.
Praetoriolum 1552. 1559. Vide, Petriolum.
Praetorium 1552. 1554. Vide, Petrorium.
Pratinio 1572.
Pratum 1575. 1585. 1588. 1579.
Pracchia 1577.
Pratalla 1593.
Pranzatorium 1592. 1599.
Pratale 1578. 1605.
Pratola 1582.
Praga 1603.
Pratum Antiquum 1604.
Pratum Vallis 1598. 1606.
Prata 1608. 1610. 1617.
Pragattulum 1614.
Pratum Vrbs 1580.
Prescianum 1584. 1596.
Prestianum 1596.
Previanum 1589.
Priscianum 1606.
S. Proculi Pontis 1618.
Prunum 1570.
Pruneta 1578.
Prunianum 1586.
Prunarium 1614.
Prunariolum 1614.
Publica 1578.
Puccianum 1582.
Puellae, vulgo Fanciulle 1579.
Publica 1591.
Pullia 1587. 1591. 1597. 1604.
Pulverosa 1552.
Pulcianum 1566.
Pulinianum 1579.
Pulica 1579.
Puliciaoum 1571. 1595. 1604.
Pulvianum 1604.
Pouina 1597.
Puogum 1606.
Pupilliana 1577.

Pu-

Q

R

Ro-

S

T

V

Var-

Vo-

INDEX CATALOGORVM ECCLESIARVM
DIVERSARVM DIOECESEON,
QVI SVPERIVS IN HOC VOLVMINE PRODVCVNTVR.

ADPARATVS
INSTRVMENTORVM ET DOCVMENTORVM
AD INSEQVENTIA VOLVMINA.

Quum superius pag. 1416. & alibi summas & compendia Instrumentorum, quae in Archivo Capituli Florentini adservantur, produxerim ab anno DCCLXXIV usque ad annum MCCXIV. & aliorum etiam annorum, cetera in praesens eorumdem Instrumentorum compendia ab anno MCCXVIII. usque pene ad saeculi XV. dimidium profero.

1218.

DOminus Clannus D. G. Praepositus Ecclesiae Sanctae Reparatae, & Capitulum, concedunt Presbytero Rosticcio eiusdem Canonicae Canonico usumfructum seu logoriam, & proventus, totius Curtis Cintoriae ad quinquennium, salvis nonnullis recognitionibus dicto Capitulo debitis pro lib. 150. annualiter cum pluribus aliis pactis; anno 1218. 5. Kalendas Augusti Ind. 6. praesentibus Guadagno Orlanduccii, Falconerio Guidonis Balbi, Henrico filio Bardicteri, & Castaldo filio Gregorii, testib. &c Subscribont dictus Clannus Praepositus, Archidiaconus, Archipresbyter & 8. Canonici &c. Restaurus Not. &c.

1219. Arrigus Rogerii Arbiter laudat super fidelitate praestanda Capitulo Florentino per Bernardum filium Gianni de Pulezano, & Orlandinellum filium Guidonis, pro se; & Vgolino, & Saragozza. filiis Bernardi, & investiuntur de feudo a Domino Praeposito anno 1219. Idib. Iulii Ind. 7. testib. Albertino filio Vbaldini, & Benintendi de Salto &c. Guido Iudex, & Notarius.

1220. Chianni Praepositus, Donus Archipresbyter, Mag. Vgo, Mag. Guerius Plebanus, Henricus Plebanus Sexti, P. Iacobus olim Plebanus Sancti Ioannis, & P. Pax, Gentilis, & Vpizinus, & M. Gratia, Canonici Ecclesiae Florentinae, compromittunt in Mag. Boninsegnam Archidiaconum, & Gentilem Canonicum, super divisione, assignatione, & ordinatione, fructuum & proventuum plurium locorum pro decem annis. Anno 1220 17. Kalendas Iunii Ind. 8. testib. Guido de Campiano, Rainerio Buccapeazae, & Cavalcante filio Ildebrandini. Item dicto anno 14. Kalendas Octobris Ind. 8. alii duo Canonici consentiunt, testib. Guido Magalotti, Federigo filio Stranii, & Nigro filio Brunetti da le Guipi. .... Item dicto die dicti Canonici faciunt idem compromissum nominando alia loca, testib. Bonassalto Iudice & Notario, & Boninsegna filio Lucterii, & pro observantia fideiubent Gondus Lei qui non obligat domos quas habet ad murum de Quinto, Ildebrandus Guittonis, Vgolinus filius olim Contis Henrici, Niger de le Guipi ...., & Arrigus Donus Dei, quilibet pro diversis Canonicis &c. Plura deinde ordinant, & promittont, sicut dicti etiam Arbitri &c. Ioannes Galitii Notarius &c.

1220 Compromittitur a Domino Praeposito, & Canonicis, pro una; & a Domino Rustico pro altera, parte in D. Archipresbyterum, & Presbyterum Iacobum Canonicum, super restitutione Curtis de Cintorio, Anno 1220. 11. Kalendas Iunii Ind 8 & a dd. Arbitris laudatur, testib. Scoccho Biccicocchi, & Cutolo M. Bonamentis, & Rusticuccio &c. Ioannes de Galiutiis Iudex Henrici Imperatoris, & Notarius &c.

1220. Cum Ecclesia, & Canonica S. Reparatae haberet terras vineas homines colonos servitis reditus praestationes usarias obventiones pensiones possessiones res bona iura & actiones & nomina ad Cintoriam, & eius Curtem; ad Sanctum Columbanum, & eius territorium; ad Rovezzanum & eius territorium; & ad Quintom & eius territorium; quae assignata fuerunt Praeposito, & Canonicis Florentinis, pro eorum Praebendis, & vestimentis, per D. Episcopum Florentinum, sicut in publica scriptura manu Ioannis Galitii Iudicis, & Notarii; & logoria non posse percipi & exigi sine maximo gravamine, & expensis ipsius Canonicae, Praepositi, & Canonicorum, & totius Capituli; Ideo

Chianni Praepositus Ecclesiae, & Canonicae Sanctae Reparatae, & eius Capituli.
Donus Archipresbyter.
Mag. Vgo.
Mag. Guerius Plebanus de Decimo.
Henricus Plebanus de Sexto.
P. Iacobus Plebanus q. Sancti Ioannis.

Mag.

Mag. Boninsegna Archidiaconus.
Presbyteri Pazo & Gentilis, & Vpizinus } Canonici subscribunt 17. Kalendas Iunii 1220. &
Presbyter Rusticcius, & Presbyter Iacobus Prior S. Michaelis Berteldae. } subs. 14. Kalendas Octobris 1220.

Compromittunt in duos Canonicos, videlicet, Boninsegnam Archidiaconum, & Gentilem, pro dividendis assignandis & ordinandis bonis inter dd. Praepositum, & Canonicos, & semetipsos, hinc ad X. annos, & etiam post dd. X. annos, nisi prius Capitulum revocaret; testib. Guido de Campiano, Raiuerio Buccapezzae, & Cavalcante filio Ildebrandini &c. Item d. d. 14. Kalendas Octobris 1220. Ind. 8. dicti Canonici iterum compromittunt, ut supra, & se ipsos obligant, & alter ex eis etiam pro M. Gratia se obligat; & ulterius fideiubent, & promittunt Gondo Lei pro Praeposito, Archidiacono, M. Vgone, & P. Iacobo olim Plebano Sancti Ioannis; & Ildebrandinus Guitronis pro Henrico Plebano de Sexto, & Vpizino: & Vgolinus filius Contis Henrici pro Gentile; & Niger de le Guipi.... pro praedd. M. Dono Archipresbytero, & P. Rustico; & Arrigus Donusdei pro D. Iacobo olim Priore Sancti Michaelis Berteldae, & P. Pace; & obligant se, suos heredes, & bona, excepto Gondo, qui non obligavit domus suas quas habet ad mulam de Quinto, nec terras cum eis contentas, in praesentia Bonaffalti Iudicis, & Not. & Boninsegnae filii Lutterii, & Guidi Magalotti, & Frederici filii Strani, & Cavalcantis filii Ildebrandini testium. Et incontinenti dictus Archidiaconus, & Gentilis, Arbitri praefati sic ordinaverunt:

Quod quilibet dd. Praepositi, & Canonicorum, obligetur per librum, & fideiussorem, non alienare, nec alicui tenutam permittere super bonis hominibus & reb. neque consortem non Canonicum huius Ecclesiae admittere vel recipere vel alicui communicare aliquid praedictorum; neque alicui Civi Florentino vel consanguineo sub praetextu procurationis officii aut colligendorum fructuum ultra 15. dies committere possit; tamen per famulatores & servitores exercere, & per villanos dictae Canonicae, & alios laboratores sine fraude.

Item si quis invenerit sortem unam oneratam debito, nunciare debeat Capitulo, & Camerarius communis exoneret; & si pro facto vestimentorum esset onerata, simili modo Camerarius vestimentorum exoneret.

Item si quid ad vestimentum Canonicorum pertinens inveniretur fraudatum sive subcelatum, debeat per Camerarium communem vestimentorum recuperari, expensis communib.

Item quisque teneatur suam sortem augeae, nec permittat aliquam villanum recedere; & si iam recessisset, teneatur revocare; neque faciat maliciose iniuriam vel molestiam cuiquam villano.

Item quod nullus permittat terras de Cintorio, Quinto, vel Rovezano, aut alias ad Praebendas pertinentes, nec vendantur hominibus huius Ecclesiae, ita tamen quod sortes distinctae inter Canonicos non confundantur.

Item Praepositus, & Canonici teneantur unus alteri facere bonam ydetantiam, & unus alterum iuvare sine fraude.

Item de tertio in tertium annum reddere rationem Capitulo.

Item curare quod terrae renimentales ad Praebendas pertinentes dividantur a Florentinis, & similiter ab aliis secundum communem provisionem Capituli.

Item quod cuilibet a Capitulo concedatur auctoritas, & libera administratio, ita quod singuli possint libere agere pro rationibus suae sortis.

Item liceat facere alienationem, & permutationem, cum consorte pro melioratione Praebendae cum consensu totius Capituli, dum tamen in continenti fiat acquisitio secundum communem provisione Capituli.

Item in tempore vacationis alicuius Praebendae vel in casu quod aliquis Praebendae fructus percipere nequiret, ipsi fructus expendantur pro Domus huius utilitate: scilicet emantur pluvialia, vel alius thesaurus non alienandus, secundum communem Capituli provisionem.

Item absens ultra bimestre quolibet anno diebus omnibus computatis absque dicti Praepositi licentia vel Episcopi cum Capitulo, non consequatur Praebendam nisi pro rata temporis: & computatio dierum fit in veridica & discreta relatione, & aestimatione Camerarii unius vel plurium, qui pro tempore fuerint super facto Praebendarum.

Item nullus de cetero Canonicus admittatur, nec admissus & electus recipiatur, a Capitulo, nisi ad supradicta se obligaverit.

Item quaelibet sors tam Praepositi quam Canonicorum teneatur dare Communitati unam tortam caseatam 70. ovorum, & quatuor .... cunctis anni temporibus, ut continetur in septem sortibus assignatis, & distinctis.

Sors Praepositi solvat suam tortam in festo Sancti Zenobii.

Archipresbyter cum consorte in die Sancti Ioannis Baptistae.

Archidiaconus cum consorte in die Anniversariorum.

M. Vgo cum consorte in festo S. Matthaei.

Presbyter Rusticcius cum consorte in Epiphania.

Mag. Guerius cum consorte in die Sanctae Emerentianae.

Item

Item quod Praepositus, & Capitulum teneatur quolibet anno unum vel duos Camerarios vestimentorum facere, qui diligenter agere teneantur quae ad eorum officium, & utilitatem Praebendarum viderint pertinere; & praecipue teneantur ad ea quae hic continentur.

Item quolibet anno proxime sequenti die post festum Sanctae Reparatae solemniter, & cum pulsatione campanarum, per totam Civitatem, & cum provisione cibi 13. pauperibus a Camerariis vestimentorum facienda, celebrentur Exsequiae pro defunctis Episcopis, & Canonicis, qui benefecerunt huic Ecclesiae aut imposterum benefacient, & pro omnibus aliis huius Domus benefactoribus, & praecipue pro Episcopo Specioso, qui possessiones de Cintorio huic Ecclesiae dicitur contulisse: & cura praecipue immineat Camerariis vestimentorum, qui haec faciant, & alia quae ad haec viderint expedire, communibus expensis singulorum.

Item Canales, & Anseres, quos habet dicta Canonica vel recipere debet ad Cintoriam, & ad Quintum, remaneant communiter &c.

Insuper non multis diebus postea 7. Idus Octobris Ind. 9. in Choro Ecclesiae S. Matthaei dicti Archidiaconus, & Genadis, alias faciunt ordinationes, scilicet:

Quod singulis annis sors de Cintorio quaelibet teneatur solvere Praeposito 40. solidos; sed sors de Quinto, & Rovezano, centum: medietatem in festo S. Petri de mense Iunii, & alteram medietatem in Omnium Sanctorum; & insuper debeat habere Praepositus sex libras de Signa de 3. in 3. annum, quae hactenus consueverunt solvi Canonicis pro vestimento, & totum linum pro decima de Signa similiter.

Item imponunt eis, qui habuerint Quintum cum Rovezano, onus mensurandi terras infra mensem cum dimidio, & in publicam redigendi scripturam, & conditiones, & numerum villanorum describendi.

Item approbant consuetudinem de cereis, & candelis, & oblationibus seu iudiciis mortuorum, solummodo inter praesentes dividendis.

Item laudant, ut Praepositus, & Presbyter Rusticus infra octo dies proximos absolvant solemniter, & per scripturam publicam, quae debet esse apud Camerarios vestimentorum, omnes homines de Curte de Cintorio, & de suis pertinentiis, & de Quinto, & Rovezano, ab omni iuramento, & promissione sibi facta, & quacunque obligatione, ut libere, & sine eousquam contradictione, valeant servire iis, quibus venerunt in sortem, aut cum quibus contraxerint, & eodem modo faciat quilibet nostrum, cui ipsae sunt obligatae.

Item quilibet debeat se bona fide opponere contra aliquid facientes vel litteras impetrantes, quae possent ad confusionem praedictae distinctionis Praebendarum, aut ad augendum Canonicorum numerum pertinere.

Item quod sententia Domini Episcopi permaneat, & eius ordinatio circa Praebendas, & praecipue super facto de Cintorio.

Et quod omnia suprascripta firma manerent a die Sancti Zenobii tunc proximo usque ad decem annos, & deinde, donec Praepositus, & Canonici omnes, solemniter revocaverint, & prout latius in d. laudo, & ordinationibus, & in praesentia P. Iacobi Abbatis de Caodicule, P. Senioris Rectoris Sancti Remigii, & Rustichi Philippi, & aliorum testium &c. Ioannes Galitii Iudex Henrici Imperatoris, & Not.

1221. Nonnulli S. R. E. Cardinales exhibent multas Reliquias Sanctorum Domino Frederico de Claramonte potentissimo Principi, & de eis testantur; & multas concedunt, sicut & D. Papa, indulgentias, prout in his actis sequentis &c.

Miseratione divina Petrus Sabinensis Episcopus, Nicolaus Tusculanensis Episcopus, de Claramonte vulgariter nuncupatus, & Stephanus S. Basilicae duodecim Apostolorum, Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, universis Christifidelibus tam praesentibus quam futuris praesentes nostras litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Notum facimus, & testamur, quod potentissimus, & magnificus Princeps, & Dominus, D. Fredericus de Claramonte, consanguineus noster, Miles creatus nuper est a Sanctissimo in Christo Patre & Domino Honorio divina providentia Papa tertio; & ab eo potestas tradita est, qua possitis pugnare pro iustitia ad honorem Dei, & etiam propter Sanctam Romanam Ecclesiam, & maxime contra Saracenos, seu infideles, & schismaticos, velut elapsis temporibus semper fecerunt potentissimi, & magnificentissimi Principes de domo Christianissimi Magni Caroli Regis Franciae, de qua ille gloriosissimus, & magnificentissimus Princeps Vierlandus de Claramonte descendit, & vos etiam descendistis; unde nos considerantes tantam ac sublimem atque magnam progeniem, & maxime devotionem, quam habetis circa Sanctissimas Reliquias Sanctorum, quas humiliter, & gratiose, efflagitastis, ut cum maiori devotione, atque fervore possitis pugnare, exhibemus vobis aliquas devotas atque sanctissimas Reliquias, & maxime de illo gloriosissimo Christi Martyre Georgio, & partem de lorica ipsius, qui subiugavit tot nationes barbaras; de Reliquiis Sanctorum Patriarcharum Abraham, Isaac, & Iacob; de pulvere corporis Sancti Ioannis Baptistae; de Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, Iacobi Zebedaei, Barnabae, & de San-

ctissi-

dissimorum Evangelistarum Lucae, & Marci; & de SS. Martyrum pariterque Pontificum Lini, Cleti, Clementis, & Sixti; & de Sanctorum Confessorum Augustini; & maxilla Sancti Hieronymi, & brachium eius; Gregorii Papae, & Antonii Abbatis, Leonardi, & de SS. Virginum, Sanctae Annae matris Virginis Gloriosae, Mariae Magdalenae, Mariae Iacobi, & Mariae Salome, & Marthae, sororis Lazari, quas nos recepimus a b. m. d. D. Regis magna, & authentica, quae cum oculis vestris vidistis, & legistis; & hoc nos fecimus sequendo vestigia praefati Summi Pontificis, qui dedit nobis Rosam Auream: & de pretioso ligno Sanctae Crucis Domini Nostri Iesu Christi, & de purpura eius, & unam spinam de corona eius; de virga Moisi, atque de virga Aaron, de Reliquiis SS. Apostolorum Iacobi Alphaei, Bartholomaei, Matthaei, & de manna Sancti Ioannis Evangelistae; & de Reliquiis Sanctorum Martyrum, videlicet Gervasii, & Protasii, Fabiani, & Sebastiani; & Reverendissimus D. Thomas tituli Sanctae Sabinae exhibuit de Reliquiis Sanctorum Apostolorum Thomae, & Matthaei, & de SS. Martyrum Cypriani, Cornelii, Hippolyti, & Cassiani, & Urbani, & de SS. Confessorum Ambrosii, Martini, Bruni Abbatis; & Dominus Guala tituli Sancti Martini pariter dedit de Reliquiis Sanctorum Martyrum Innocentium, Apollinaris, Christophori, & Cucufati, Augustini Episcopi Anglorum, & Sanctorum Luciae, & Geminiani. Et D. Leo tituli Sanctae Crucis in Ierusalem dedit de Sanctorum Confessorum Bonifatii discipuli Sancti Martini, & Iuliani, & Leonis Papae: & Dominus Aldebrandus tituli Sanctae Susannae dedit de Reliquiis SS. Monachorum Mauri, Aegidii, & de Sanctarum Margaritae, & Apolloniae, & Helenae matris Magni Constantini. Et D. Guido tituli Sancti Nicolai in Carcere Tullii dedit de Reliquiis Sanctorum Confessorum Athanasii, & Paulini, Nicolai, Aegidii, & de Sanctarum Agnetis, & Caeciliae. Et D. Octavianus tituli SS. Sergii & Bacchi dedit etiam de Reliquiis Sanctarum Anastasiae, & Petronillae filiae Sancti Petri Apostoli. Et D. Gregorius dedit de Reliquiis Sancti Silvestri Papae, Ioannis, & Pauli, Vincentii, & de sagitta Sancti Sebastiani. Et D. Aegidius tituli Sanctorum Cosmae, & Damiani, dedit de Reliquiis Sanctorum videlicet Stephani, Laurentii, Cosmae, & Damiani. Et D. Petrus tituli Sancti Gregorii ad Velum Aureum dedit de Reliquiis Sanctorum Apostolorum Simonis, & Thadhaei, & de catena vinculi Sancti Petri Apostoli, & magnam partem de catena vinculi Sancti Laurentii, & de craticula eius; unde Sanctissimus Pater noster Papa cuilibet personae, quae videlicet, seu cum devotione visitabit supradictas Sanctorum, & Sanctarum, Reliquias, & pro qualibet Reliquia Sanctorum, & Sanctarum, decem & septem quadragenas Indulgentiae in perpetuum concessit, dummodo vere poenitentes fuerint, & confessi: & haec audivimus vivae vocis oraculo eius.

Nos igitur nostrae benignitatis, & gratiae, privilegiis decorare volentes ipsas, per quemlibet nostrum singulariter, Reliquias visitantes indulgentiam salutarem acquirere se cognoscant, ex quo auctoritate nostra, nec non in uncti dd. Cardinalium, tenore praesentium damus & concedimus in perpetuum, & indulgemus omnibus Christifidelibus, dum tamen de eorum commissis vere poenitentes fuerint, & confessi, atque dd. Reliquias visitaverint, centum dierum pro vice qualibet; & qualibet Reliquiarum Sanctorum, de iniunctis poenitentiis indulgentiam salutarem, ipsisque centum dierum per quemlibet nostrum singulariter omnibus, & singulis dictas Reliquias Sanctorum, & Sanctarum, visitantibus de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, auctoritate confisi misericorditer relaxamus. In cuius rei testimonium praesentes nostras litteras exinde fieri fecimus per manus Thaddaei de Urbe, & sigilli nostri nec non Rev. Patris, & D. Stephani tituli XII. Apostolorum appensione muniri. Datum Urbeveteri anno 1220. Incarnationis die 6. mensis Septembris Pontificatus praesentia Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Honorii Papae tertii anno 5. &

Ego Thaddaeus de Urbe q. filius Peregrini publ. Apostolica, & Imperiali auctoritatibus Not. & Iudex ordinarius, de mandato praedictorum DD. Cardinalium, quibus omnibus, & singulis interfui, rogatus scribere scripsi, & publicavi signumque meum apposui &c. &c. Loco ✠ Sigilli.

✠ Loco Sigilli appensi &c.

1220. Chianni Praepositus, & alii Canonici, in partem divisionis dant, & assignant Magistro Boninsegnae Archidiacono, & Upiczino Canonicis, & successoribus suis, personas Tebaldi filii .... Iacobi filii Ughi de Forestaena, Pieri de Ricciu, Bambae & Iunctae eius filiorum, & filiorum Maffei, & filiorum Angiolini, hominum, & colonorum dictae Canonicae cum eorum resediis positis ad Cintorism, & eius Curtem: & servitia, & redditus, praestationes, uxarias, obventiones, pensiones, possessiones, actus, & albergarias, quae quas, & quos dd. Canonicis vel alicui eorum seu dictae Canonicae facere, seu reddere, aut praestare, debent; & terras de Mantignano, & fideiussores iisdem qui in alio Instrumento, & Bicoccua filius olim Berlingerii promittit de rato pro Magistro Gratia Canonico. Anno Incarnationis 1220. 14. Kalendas Octobris Ind 8. in praesentia Guidi Margalotti, & Bonaffalet Iudicis, & Not.

& Boninsegnae filii Lotterii, & Federighi filii Stranii, & Cavalcantis filii Ildebrandini testium &c.

Ioannes Galitii Iudex Henrici Imperatoris, & Not.

1220. D. Chianni Praepositus cum consensu aliorum Canonicorum ad effectum, ut ordinationes, divisiones, & singula omnia supra facta, firmiter subsistant, concedit facultatem, & potestatem dd. Boninsegnae Archidiacono, & Vpiczino Canonicis, & utrique in solidum, recipientibus pro se, & successoribus, administrandi nomine proprio, & vice, & nomine dictae Canonicae, & absque Praepositi vel Capituli, consensu, omnia, & singula, quae eis evenerunt in partem divisionis; & quod possint petere exigere frui habere & possidere homines colonos terras vineas domos possessiones servitia reditus praestationes obventiones uxaticas iura actiones, & nomina d. eorum partis, & cedunt iura &c. Actum in Choro Ecclesiae, & Canonicae Sanctae Reparatae anno Domini 1220. 14. Kalendas Octobris Ind. 8.

1220. Gerardus q. Accorri Tebaldi de Soliccìano, & Ascìata q. Martini Renuccini uxor eius, promittunt non molestare bona quaedam de Soliccìano, & Mantignano, assignata pro Praebenda Magistri Vgonis, P. Vgonis, & P. Iacobi, Canonicorum Florentinorum; atque ipse Gerardus cum Bonafide suo fratre promittit liberare ab omni molestia, quae pro eorum dato, & facto obveniret &c. & pro eis etiam promittit Mainieri filius q. Aldobrandini de Soliccìano. Anno Incarnationis 1220. 6. Idus Martii Ind 9. in praesentia Rostichi, Philippi, & Parabuoi filiorum Gianni Martini de Soliccìano, & Rusticcii filii Gusi, & Guerruccii de Mantignano testium &c. Confinantes sunt Guerente, Vgolinus, & Orlandus del Conte, Bonettus, Gidabene Galletti, Arnolfus, filii Angiolini del Vacca, Vbaldinus de Carraria, Albonettus Giovannellus Benfignore de Carcaria Merguglie se, filii Guidalotti &c.

Gumbonus Not. &c.

1226. D. Dietisece Prior, & Rector Ecclesiae & Canonicae Sanctae Mariae Maioris Florentiae ex una, & Dietisalvi Morlani Parocchianus suus ex altera parte, compromittunt in Vbertellum filium Iamboni, Orlandum Mensuratorem, & Azzettum filium Simonetti, Magistros Communis Florentiae, differentiam vertentem inter ipsos super quodam solo & platea, quam olim Rusticus praedecessor in dicta Ecclesia vendiderat dicto Dietisalvi, quorum soli & plateae ii sunt fines: a primo via, a secundo, & tertio dictae Ecclesiae, a quarto murus vetus Civitatis Florentiae, & super platea, & Coemeterio dictae Ecclesiae a via publica, quae est extra murum integrae Civitatis usque ad aliam viam publicam, quae est, & venit inter domum dicti Dietisalvi, & domos uxoris Iohannini, & filiorum Alberti Rufi. Actum in Civitate Florentiae sub porticu dictae Ecclesiae anno Domini 1222. pridie Kalendas Aprilis Ind. 14. testib. Arrigo filio Raynerii Medici, Deodato filio Bencii Tacti. & Spillatto nuntio &c. Ponzus D. Ottonis Imperatoris Romanorum Notarius.

1222. Guarentus q. Bencivenni pop. Sancti Petri de Soliccìano, & Molcobuona eius soror, & Buona uxor eius, faciunt finem, & pactum de non molestando quaedam bona, quae ipsi in dicto populo a Domino Clanno Praeposito, & Oeconomo Ecclesiae Sanctae Reparatae, & Canonicae Maioris Florentinae, habebant, eidem D. Praeposito &c. Confines suot terrae quae fuit Comitum, Guicciardus, terra dominicata quam tenent Ioannes, & Davinus, Raynerius Vberti, Bonettus, Gherardus, & Parabuoi, Damianus, Avedutus Guidabeni, & Parabuoi; & tradunt possessionem dictarum terrarum anno 1222. pridie non. Februarii Ind. 11. &c. faciunt idem Vinia filius .... & Sartue filius, Viviertus filius Baialardi, Dolcebene filius Benintendi, & Rifalitus filius Dietisalvi &c. faciunt eandem finem, & tradunt possessionem dictarum terrarum ut supra &c. Guadagnus Iudex, & Not. Cambius Iudex, & Not.

1223. Rugerottus q Benintendi Saral. de Vespignano, Compagnus q. Petri, & Angiolinus q. Pieri Ruzi de Vespignano, vendunt iure libellario Bonannco q. Alberti domum positam Florentiae infra territorium Ecclesiae, & Canonicae Sanctae Mariae Maioris, & Curtem retro: a primo, & secundo via, a tertio Compagni certis terminis in medio, a quarto Episcopi Florentini; pro libris 27. monetae Pisanae cum onere solvendi Priori dictae Ecclesiae denarios decem cum dimidio monetae Pisanae. Actum Florentiae extra novos muros Civitatis prope Ecclesiam Sancti Iacobi inter vineas. Anno Incarnationis 1223. 8 Kalendas Iulii; testib. Guidotto & Rustico fratrib. & filiis Rusticuccii Mensuratoris, & Piero filio Gianni del Lombardo, & Volentieri filio Ceppi &c. Bonusadventus q. Bernardi Iudex, & Not.

1223. Rusticus filius olim Gusi refutat, & renunciat, quaedam bona de Soliccìano in favorem Canonicae Florentinae, & omnia iura sibi competentia super eis; & Benvenuta uxor eius idem facit, & Vecellinus Vingonesi fideiuber pro dicto Rustico, & D. Magnaius, & Presbyter Iacobus praedictae Ecclesiae, & Canonicae Sanctae Reparatae, fratres, & Canonici, in quorum partes suprascriptae terrae de Soliccìano devenerunt, concedunt eidem Rusticcio ad affictum per 7. annos. Anno Incarnationis 1223. 14. Kalendas Februarii Ind. 12. &c. Testes sunt Raynerius Canonicus

picus Fcelefiae S. Iacobi de Vitrarno, Vccellinus Viogonefi, Vgo Galgani, Bontalenius q. Ruggerini, Lotteringus q. Ardinghelli, Gherardus filius Bontalenti, Advogadus q. Berlinghieri, Lotteringus Iudex ordinarius D. O. ctonis Imperatoris iotterrogavit dictam mulierem.

Daniel Gloriofiffimi Henrici Romanotum Imperatoris Regis Siciliae &c. Iudex ordinarius, & Not.

1224. D. Conrados Plebanus Plebis de Signa in die Sabbati Sancti eoram populo in Ecclefia Sancti Laurentii excommunicat omnes fubtrahentes fe a reverentia dictae Plebis, vel pueros ad baptizandum ad alias Ecclefias portantes, cum fe multi populi a debita reverentia fubtraxiffent. Anno Domini 1224. 16. Kalendas Madii Ind. 12. in praefentia P. Buoni Rectoris Ecelefiae Sanctae Mariae de Castro Signae, P. Rectoris Sancti Miniatis de .... P. Burgi, & P. Vguecionis Canonicorum dictae Plebis, P. Bencivennis de Lamole, P. Belli de Sancto Vito, P. Amati Rectoris Eeclefiae Sancti Angeli de Lecore testib.

Romanellus D. Octonis IV. Romanorum Imperatoris Notarius &c.

1224. P. Dietifeci Prior Sanctae Mariae Maioris eum confenfu PP. Manetti, Arrighi, & Bencivenni Canonicorum fuorum promittit alimenta quaedam Compagno Spartibrighae qui renunciaverat annua quinque ftariis grani. Anno 1224. 10. Kalend. Maii Ind. 12. &c. Teftes funt D. Ildebrandus Guittonis, Rufticuccius Menfurator, & Riccvutus Beninteodi Barbiere &c.

Raynerius Iudex ordinarius de commiffione Iacobi Iudicis, & Notarii rogat.

1224. Dom. Ioannes divina providentia Florentinus Epifcopus intelligens ius eligendi Rectorem in Ecclefia Sancti Apollinaris ad Archipresbyterum pertinere propter varia quae fieri audivit de ipfa Ecclefia tam in eligendo Canonicos, quod in eius Concilio fieri prohibuerat per excommunicationem in talibus Ecclefiis; quam etiam de tractatu futuri Rectoris in eadem Ecclefia, & promiffionibus inde factis & firmatis vivente Magiftro Guidone ipfius Rectore; caffat, & irritat quod factum fit, vel fiet, vivente eodem Magiftro Guidone: & qui contra fecerit fine confenfu dicti Archipresbyteri fui excommunicat. Actum in Palatio Epifcopatus praefentibus Magiftro Petro, & Domino Benigno, & Simone Corbizi Cappellanis dicti D. Epifcopi &c. Iacobus Iudex, & Notarius. Item anno

1224. 3. Idus Februarii Ind. 13. D. Epifcopus fulminat excommunicationem contra Clericos, & Laicos, qui fecerint vel facient electionem aliquam in fupradicta Ecclefia Sancti Apollinaris contra electionem factam a dilecto fratre fuo D. Archipresbytero Florentino de Raynerio Canonico Sancti Laurentii, quem in Praelatum, & Rectorem dictae Ecclefiae elegit. Anno 1224. 6. Kalendas Martii Ind. 13. Teftib. D. Gentile Canonico Florentino, D. Ildebrando Adimarii, & Gondo Lei &c. Iacobus Iudex & Notarius &c.

1224. D. Cianni Praepofitus Florentinus cum confenfu DD Rufticcii, Henrici, Gentilis, Mugnaxii, Opizini, Ruftici, & P. Iacobi Canonicorum Florentinorum, concedit licentiam Domino Bonfignori Archipresbytero Florentino faciendi quidquid ei videbitur de factis Ecclefiae Sancti Apollinaris. Actum Florentiae apud Canonicam Florentinam anno Incarnationis 1224. 12. Kalendas Martii Ind. 13.

Bencivenni Iudex, & Not.

1224. Dominus Bonfignore Archipresbyter praefatus eligit in Rectorem dictae Ecclefiae S. Apollinaris Dom. Renerium Canonicum Sancti Laurentii, nullam reputans electionem factam de Bonsccurfo Iudice, & eum pofuit in fede dictae Ecclefiae, & confirmavit eum; & ex parte dicti D. Epifcopi, Capituli, & fua, excommunicat contradictores & rebelles. Anno 1224. 12. Kal. Martii Ind. 13. Teftibus D. Ruftico, D. Opizino, D. Gentile, & D. Henrico Canonicis Florentinis, D. Mannello Priore S. Michaelis Berteldae, & P. Spedaliero Canonico dictae Ecclefiae S. Apollinaris &c.

Item 10. Kal. Martii d. D. Archipresbyter in Ecclefia S. Reparatae Florentinae, tamquam Dominus & Patronus dictae Ecclefiae S. Apollinaris inveftit d. D. Renerium recipientem, teftibus D. Henrico, & D. Gentile, Canonicis Florentinis, D. Cambio Priore & P. Octaviano Canonico S. Mariae fuper Portam, D. Rinuccino Vgonis Ruffi, & Philippo Iudice & Notario filio Renaldini &c.

Item d. die d. D. Bonfignore Archipresbyter ponit dictum D. Reynerium in poffeffione cultus S. Apollinaris pofiti ad Ripole, teftibus Martinello Converfo Monafterii de Ripoli in cuius Parochia hoc actum eft, Manetto fil. olim Mannelli de Fighine, Gherardino D. Ceci, & Piero &c.

Item ponit d. die in poffeffione cultus de Varlungo & terrae, teftibus Curfino filio Dietaiuti Donati, Bonfiliolo filio Carbonis, Giunta filio Raynerii Cepii, & Mazza filio Bertini &c. Bencivenni Iudex & Notarius.

1224. P. Rufticus Canonicus Ecclefiae Sanctae Reparatae Florentiae vendit D. Boninfegnae Archidiacono Florentino pro fe, & fuis heredibus 4. petias terrarum, & vineae; quarum una pofita a Cintoria prope Sanctum Bartholum, quae dudum fuit Barfciani; altera ibi prope; tertia prope Carrariam; quarta quae eft vinea a Pereto; pro pretio librarum duodecim bonorum denariorum Pifano-

sanorum. Anno Incarnationis 1224. 3. Idus Martii Ind. 14.

Bonassaltus Iudex D. Octonis Imperatoris, & Not.

1225. Guidabene filius quondam Manenaia Magistri de Soliceiano pro se, & Vliverio fratre suo, & pro filiis, & heredibus Gualducetii fratris sui, vendit sive revendit Domino Clanno Praeposito Ecclesiae & Canonicae Sanctae Reparatae pro dicta Canonica petias quasdam terrae cum homo, & habituris in populo Sancti Petri ad Soliccianum, quas eidem Guidabene dictus Praepositus liberaverat; & Rustichinus q. Baialardi dicti Populi Sancti Petri fideiubet. Anno Incarnationis 1225. 4. Idus Aprilis Ind. 13. Testib. Ruggerio q. Vinciguerrae, Torello filio Giugni del Zampa, Mainetto, & Vliuieri fratribus, & filiis q. Baialardi de Soliceiano, & Vliuieri q. Manettis Magistri &c. Marinus, & Cambius Not.

1225 D. Zonghellus Archipresbyter de Colle, & Iulianus Pistoriensis Canonicus, quibus Domino Papa Honorio per suas litteras datas Laterani 3. Kalendas Septembris Pontificatus sui anno 6. mandata fuerat, & eisdem commissa confirmatio Constitutionum Capituli Florentini pro utilitate Ecclesiae suae in spiritualibus, & temporalibus, non modicum collapsae factarum; si ita eas repererint: & proviso ne statuta Concilii Generalis aliquid attineat; mediante D. Maceio Monacho Sanctae Mariae de Florentia eorum Commissario intimant Capitulo praedicto diem eorum accessus &c. Acta haec denunciatio fuit anno 1225. 7. Idus Octobris Ind. 14. testib. Bonassalto Iudice, & Not. D. Pietro Iurisperito, Guglielmo Iudice, & Notario de Acione, & Berlinghetio & Iacobo fratribus, & filiis Ranetii Berlinghieri,

Bonaredita Iudex, & Not.

Item dicto anno 10. Kalendas Novembris Ind. 14. dictus D. Zonghellus publice protestatus fuit, venisse Florentiam proxima die Martis, & ibi stetisse dicto die, & sequenti, scilicet heri feria quarta, & hodie die Iovis, usque nunc circa horam tertiam, occasione suprascriptae denunciationis &c. Testibus Magistro Boninsegna Archidiacono Florentino, Raynerio Berlinghieri, Bonafide Scutifero Vpizini, & Atoulfino nepote P. Rustici &c. Bonassaltus Iudex D. Octonis Imperatoris, & Not.

1226. Mag. Ioannes Matia Abbas de Paceiana, & Parocchiani Cappellae Sancti Iacobi in Castellari, compromittunt in D. G. Episcopum Pistoriensem quandam litem ortam; quia dictos Abbas, & Conventus praetendebat Iuspatronatus dictae Cappellae, & ipse D. Arbiter decernit quod dicta Cappella solvat quandam annuam olei quantitatem, & absolvit dictos Parochianos pro ipsa Cappella ab omni iure Patronatus. Datum Pistorii nono die exeunte Madii anni 1226. Ind. 14. &c. Armenolfus de Monte Cisto D. Federighi Regis Notarius &c.

1226. Bonafides q. Accorti Tebaldi de Solicciano, & Massaia mater eius, uxor q. dicti Accorti, renunciant omni iuri super quibusdam bonis de Sulieciano dicto D. Clanno Praeposito pro Ecclesia Florentina; & Gherardus frater dicti Bonafidei, & Lotteringhus q. Ardinghelli, & Dolcebene q. Bonamichi del Conte, de Solicciano fideiubent, anno Incarnationis 1226. Idus Augusti Ind. 14. Testib. Vgolino filio Contis Arrighi, Vgolino filio Gordi de Sancta Maria in Pineta, Barone filio Ianni Perini, & Alberto filio Rapacini de Sancto Miniate a Quintolo.

Gianberonus Not. &c.

1226. Dominus Clannus Praepositus Florentinus cum consensu Mag. Boninsegnae Archidiaconi, D. Bonsignoris Archipresbyteri, Henrici Plebani de Sexto, Gentilis, P. Iacobi, P. Pacis, Mugnarii, Orlandi, & Bernardi, Canonicorum constituit Procuratorem Cacciam filium Renoccini de Signa in causa, quam habet dicta Canonica cum Ioanne Iudeo Cive Romano in Curia Domini Papae ad componendum, & transigendum in mano Domini Vgonis Hostiensis, & Velletrensis Episcopi. Anno Incarnationis 1226. 4. Kalendas Martii Ind. 15. testib. Renerio filio Aldobrandini, Bentivegna filio Renaldi, Attaviano filio Benvenendi, & Ristoro Serviente dictae Canonicae.

Bencivenni Trombetti de Toscane Not.

1227. Octavianus filius q. Bene de Malferais cedit Magistro Boninsegnae Archidiacono Florentino, & suis heredibus, debitum quinque cognorum vini sibi competentium contra heredes & bona q. Pasqualis filii Orlandini vigore promissionis; & Ghibertus, & Mainettus filii dct. Attaviani consentiunt, anno 1227. nono Kalendas Maii Ind. 15. Testib. Presbytero Romeo de S Quirico, P. Vgone de Sancta Maria in Campo, & Alberto filio Gianni Aliotti &c. Iacobus filius Lotterii Iudex Serenissimi D. Frederici Imperatoris, & Notarius.

1230. Bertoldus q. Guidetti, & Masius Carfagnoli, promittunt solvere quandam grani quantitatem pro fictu terrarum, quas tenet dictus Bertoldus; & aliarum, quas tenebat a Canonica Florentina Ioannes filius olim Carfagnoli, Philippo Camerario Canonicae Florentinae &c. Actum Campi in Claustro Sancti Iusti anno 1230 6. Kalendas Iulii Ind. 4. Testes P. Compagnos, P. Gerardus de Sancto Iusto de Campi, Magister filius olim Tignosi, & Mainettus filius olim Paodolfini &c.

Michael Octonis Imperatoris Iudex ordinarius, & Notarius.

1231. Existentibus Consulibus Civitatis Florentiae, ex quibus unus erat constitutus in Curia Sancti Michaelis pro manutenenda iustitia per totum annum, scilicet Manno Albonetti, Iudice Astancolli, & Guido Guernieri, pronunciatur in favorem Domini Clanni Praepositi Florentini pro Canonica Florentina contra nonnullos violatores bonorum hominum dictae Canonicae, de quibus dictus Praepositus conquestus erat in dicta Curia, videlicet de Orlando, & Peruzzo de Coldaria, Aldobrandino Guidi Rossi de terris de Sexto, Bonsrota de Lonciano de terris in dicto loco de Lonciano. Anno Domini 1231. 4. Nonas Novembris Ind. 8. &c.

Aldebrandinus Erbalocti D. Henrigi Romanorum Imperatoris Iudex ordinarius, & totius Communis Florentiae in Curia Sancti Michaelis.

Guidomannus Iudex, & pro Communi in dicta Curia Notarius &c.

1231. D. Ardengus Episcopus Florentinus quaedam ordinat, & statuit, prout ad verbum ponitur. Videlicet

In Dei Omnipotentis nomine Amen. Nos Ardengus benignitate divina Florentinus Episcopus ad reformationem Maioris Ecclesiae Florentinae libenter cum affectione spiritus intendentes, ut ulterius Christi gratia favente statu eius laudabiliter ordinato tam ipsa quam ipsius Canonici tanquam fratres habitantes in unum in pace maneant, & quiete; de consilio ipsius Capituli, & consensu, considerata consuetudine loci, & praefatae Canonicae scriptis & adprobatis Constitutionibus intellectis, statuimus, & ordinamus in primis, atque sententialiter definimus, quod Paganus Plebanus de Fighine hinc ad octo dies proximos reddat, & restituat, & ponat in thesauro dictae Canonicae quidquid olim habuit, & percepit de Praebenda primi anni sui Canonicatus, integre, videlicet panem, & vinum, & fructus omnes, denarios, & res alias, sine diminutione aliqua vel subtractione. Item quod Philippus Canonicus Florentinus eodem modo reddat, & restituat, & ponat in thesoro eiusdem Ecclesiae usque ad terminum supradictum, integre fructus omnes quos habuit & percepit de Praebenda sua primo anno post obitum b. m. B. quondam Archidiaconi Florentini, in cuius Praebenda successisse noscitur: de vino tamen illius Praebendae nihil reddere teneatur, cum illud constet ad Canonicos pervenisse.

Item statuimus, & ordinamus, quod omnes pariter Canonici Florentini divina Officia horis singulis constitutis ea devotione, qua convenit, studeant amodo celebrare, & si quis Matutinis, Missis solemnibus ad populum, & Vesperis, neglexerit interesse, pro qualibet vice quaodocunque defuerit esse ad Officiis in praedictis horis vel earum aliqua poenam, quam nobis Episcopo inferre placabit, incurret.

Item statuimus, & ordinamus atque praecipimus, quod simul iaceant omnes continuo si sani erunt in uno, & eodem dormitorio.

Item quod omnes comedant simul in uno, & eodem refectorio, nisi aliquando, & raro, aliquis eorum prope bonum hospitem discedat.

Item statuimus, quod ordinentur omnes, & ad illos festinent Ordines promoveri, in quibus eorum antecessores erant, quibus in iure Canonicatus succedunt.

Item statuimus, quod si quis Canonicorum post Kal. Maii usque ad festum Sanctorum Omnium decesserit vel recesserit, habeant Praebendam integre ille vel illi quibus eam in ultima voluntate legaverit; si vero decesserit intestatus, dictae Canonicae, videlicet, ad thesaurum eius remaneat expedite: & insuper quidquid aliud habet de bonis Ecclesiae, vel ad ipsum pertinet, Ecclesiae intuitu, similiter remaneat Canonicae.

Item statuimus, quod inter Magistrum Ioannem, & Ugolinum Canonicos, qui causa studii sunt absentes, unum Vicarium Sacerdotem vel alium qui magis nobis, & Capitulo videatur expedire, stare faciant pro se in ipsa Canonica supradicta; & D. Rosticcius, & Ugo, qui sunt absentes, faciant ibi scilicet uterque illorum unum Vicarium esse in ordine Sacerdotis: & idem statuimus in aliis, qui aliquando fuerint absentes, salva Constitutione Domini PP.

Item statuimus quod in dormitorio Canonicae nullus alius iaceat praeter Canonicos, & Vicarios absentium, nisi tres vel quatuor servitores pro Communi constituti.

Item statuimus, quod postquam aliquis fuerit adsumptus in Canonicum Florentinum a Capitulo, Praebenda primi anni substituti Canonici, & adsumpti, debeat integre ad thesaurum Ecclesiae pervenire; & ipse Canonicus substitutus, & adsumptus, eam ad thesaurum ipsam pervenire libere patiatur, & permittat; cum secundum consuetudinem antiquam ipsius Ecclesiae nihil debeat de ipsa percipere anno primo: hoc intellecto habito, quod Praebenda mortui post Kal. Maii, ut dictum est, non intelligatur in ista.

Item statuimus, & praecipimus quod quicunque habet, & tenet, aliquam specialem domum vel cameram de Canonica supradicta, eam ipsi Canonicae, & Capitulo restituat, & dimittat libere in communi: & nominatim Opizinus dimittat domum, quae est iuxta Hospitale; & Paganus cameram, quam tenet in claustro exteriori iuxta cameram Rosticcii, quam olim tenuit & fecit Magister Bonsegna Archidiaconus Florentinus, similiter di-

 mit-

mittat; & D. Bernardus dimittat, & restituat horticellum, & domunculam, quae dicitur Brondisio, quam olim tenebat Gentilis in claustro exteriori, & Cameram quae est in dormitorio ubi morabatur Gentilis, & similiter dimittat stabulum, quod olim fuit D. Rosticcii, & Opizinus adhuc etiam dimittat cameram, quam tenet intus in claustro sub dormitorio communi.

Item statuimus, quod omnes illi qui debent restituere Praebendas Communi reddant, & restituant eas hinc ad octo dies proximos.

Item statuimus, quod illa domus, quam tenet modo Paganus in claostro exteriori, debeat esse ad commodum infirmorum, ita quod quicunque Canonicus infirmaretur iaceat ibi.

Item statuimus, quod quilibet faciat septimanam suam tam in churo quam ad altare secundum ordinem suum.

E baec omnia praecipimus, ut dicta sunt, observari, salva in iis omnibus Apostolicae Sedis auctoritate.

Tandem consuetudines omnes approbatas de Processionibus, Litaniis, Festivitatibus praecipuis Maioris Ecclesiae, symbolis ordinatis diebus Paschalibus, & solemnibus, Concilio primae dici Quadragesimae, & die Iovis Sancti, & die Sabbati Sancti, valere volumus, & servari tam circa Canonicos Maioris Ecclesiae, quam alios Clericos Civitatis: & baec omnia, & singula supradicta ordinavimus, statuimus, & praecepimus, sub poena Officii, & Beneficii, & excommunicationis, inviolabiliter observari, ita quod excommunicationis poena ad nostrum intellectum scilicet Episcopi referatur, & intelligatur. Acta sunt baec omnia, ut superius continetur, a dicto Domino Episcopo in Dormitorio Maioris Canonicae Floreotinae anno Incarnationis Domini 1231. 14. Kalendas Decembris Indictione 5 praesentibus testibus Magistro Henrico Vicario Domini Episcopi, D. Petro de S. Fridiano Lucano, & Presbytero Raynerio Canonico Sancti Iacobi, & D. Episcopi Cappellano, & in praesentia Domini Chianni Praepositi, Magistri Bonsignoris Archipresbyteri, D. Mugnai Archidiaconi, & D. Orlandi, Presbyteri Bernardi, Opizini, Pagani, & Philippi, Canonicorum Florentinorum.

Qui omnes Praepositus Archipresbyter Archidiaconus, & Canonici praedicti, omnibus consenserunt, & ea omnia, ut dicta sunt approbaverunt, sic ea statui, & ordinari volentes. Sed D. Paganus excepit, quod in nullo consentiebat vel approbabat, quod teneretur reddere Praebendam a se perceptam, aut dimittere domum praedictam, & quod in nullo volebat contra appellationem a se factam venire; & D. Philippus excepit, quod nolebat reddere Praebendam, & ei quod soper Praebenda specialiter supra erat iniunctum non consentiebat, verumtamen alia quaelibet quae dicta sunt uterque illorum simul cum aliis approbabant.

Et nunc dictus D. Episcopus iterum coram omnibus praedictis Canonicis, & testibus rogavit, monuit, & praecepit, ut quilibet eorum restitueret Praebendas, & domos seu cameras dimitterent Communi, sicut per ipsum, & ab ipso, supra statutum, hinc ad octo dies proximos; alioquin quicumque hoc non faceret, & contumax esset, excommunicationis sententiae supponebat, & supposuit.

Ego Ardengus Florentinus Episcopus baec supradicta ordinavi, & statui, & subscripsi.

Ego Iacchus Imperiali auctoritate Iudex ordinarius, & Notarius publicus, praedicta omnia a dicto Domino Episcopo me praesente acta de mandato suo scripsi, & in publicam formam redegi, ideoque subscripsi.

1430. Anno 1430. Domna Bonda filia olim Simonis olim Michaelis de Ristoria, & uxor olim egregii viri D. Antonii de Montecatino, testatur, & heredem instituit Ser Benedictum, & Hieronymum, fratres & filios olim Gentilis Michaelis de Ristoris, & ipsis deficientibus filios Simonis Michaelis de Ristoris de Florentia anno 1430. Ind. 8. die 25. Maii. Ser Thomas Nerii de Vannellis de Gambassio.

1234. Com Canonica Florentina esset facultatibus sic co[illegible]psa, & redditibus diminuta, quod necessaria Communi mensae deessent; nec esset qui curam rei familiaris portaret aut gereret, ordine consueto; propter quod, & scandala inter ipsos Praepositum, & Canonicos, nec rara nec modica contingebant, ac per consequens divina obsequia neglectui tradebantur; D. Chianni Praepositus, & Capitulum Canooicae Florentinae, eligunt DD. Bernardum Praepositum Faesulanum, & Paganum Plebanum de Figline, Canonicos Florentinos arbitratores ad providendum, & statuendum quid, & quantum, dictus D. Chianni Praepositus percipere debeat a proximo festo Sancti Zenobii usque ad trienoium, cum facultate eligendi duos de Capitulo, qui sint Camerarii, Gubernatores, & Administratores Canonicae Florentinae, & omnium eidem pertinentium, tam in spiritualibus, quam temporalibus, a proximo festo Sancti Zenobii ad trienoium &c. & dd. D. Bernardus, & Paganus, eliguot Dominum Bernardum Plebanum de Panzano, & D. Orlandum, Canonicos Florentinos io Camerarios Gubernatores & Administratores dictae Canonicae: & Capitulum consensit dans eisdem facultatem statuendi, constituendi, & administrandi, & omnem potestatem quam ipsi Capitulum, & Praepositus simol habent, salvo tamen ipsi Praeposito per dictum tempus solo nomine dignitatis. Anno Domini 1234. 17. Kalendas Maii Ind. 7.

No-

Nomina Canonicorum, qui consenserunt, praeter Praepositum.
Don Mugnaius Archidiaconus.
Magister Bonsignore Archipresbyter.
P. Orlandus.
Bernardus Plebanus de Panzano.
Bernardus Praepositus Faesulanus, &
Paganus Plebanus de Figline.

Testes fuot Prior Ricoverus Plebanus Sancti Ioannis de Florentia, Presbyter Maioettus Rector Ecclesiae Sancti Andreae, Iacobus Librarius, Marrinus Sanctesi dictae Ecclesiae, & Canonicae, Bonsancitllus filius Locterii, Boninsegna Consilii, Octonis IV. Rom. Imp. Iudex, & Notarius.

1234. Bernardus Praepositus Faesulanus, & Paganus Figlinensis Plebanus, Canonici Florentini, Arbitri suprascripti laudant, & provident, quid recipere debeat Praepositus Floreotinus, volentes eundem honorare velut caput, & ipsum a laborum anxietate relevare, prout aetatis imbecillitas, & defectus virium iam postulare videntor, quod a proximo festo Sancti Zenobii sequenti ad triennium percipiat de bonis Canonicae a Camerariis Communis annuatim libras 50. Pisanas, & iis contentus exsistat tam pro praebenda de Cintorio, quam pro aliis reditibus, quos a Canonicis, vel ab aliquo eorom, & de Signa, & Cella vel de Commuoi vel aliunde pro Canonica habere consoevit salvis eidem distributionibus cerae, & denariorom, & candelarum, mortuorum, & festivitatum, & comestione pro uoo servitore tantum; & hoc casu Camerarii Praebendam ipsius Praepositi de Cintorio, & omnes alios reditus administrent &c. & cum aliis dispositiooibus ibi latius descriptis. Anno 1234. 3. nonas Maii Ind. 7. Testib. D. Bene Iudice de Montesicalli, P. Ricovero Plebano Sancti Ioannis Florentiae, Martino filio Porci Sacrista Canonicae Florentinae, Bene filio Graconcini Clerico &c. & postea anno praedicto tertio Idus Maii Ind. 7. D. Praepositus praedictus acceptat eius Praebendam de Cintorio cum libris 25. prout facere eidem in suprascripto laudo concessum est. Testibus Bonaccurso Iudice dell' Aiuto, Giambono Bartaliere, P. Mainetto de Sancto Andrea, Bene Castaldo Canonicae Floreotinae, & Bentivegna filio Rainaldi. Item praesentibus DD. Mugnaio Archidiacono, Bonsignore Archipresbytero, Presbytero Orlando Camerario, & D. Bernardu Canonicç &c. Item anno praedicto pridie Id. Augusti Ind. 7. Camerarii Canonicae se obligant pro solutione dd. lib. 25. dicto D. Praeposito, testib. Bonaccorso Laveti, Maffeo Scutifero dicti Praepositi, Bonanrico filio Pieri, & Ildebrandino filio Actaviani &c. &c. Bencivenoes Notarius &c.

Licet insequens Instrumentum superius pag. 114. ex Vghellio produxerim, tamen hoc iterum exhibeo, quia illic multis cum mendis prolatum fuit.

1234. D. Ardengus Episcopus Florentinus concedit Canonicae Florentinae Plebem de Signa, prout Raimbaldus concesserat, cuius concessionis tenor sequitur, videlicet:

In oomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti Amen. Nos Ardengus benignitate divina Florentinus Episcopus, attendentes devotionem vestram, dilecti fratres Chiarine Praeposite, & Capitulum Florentinum; & cupientes vobis, & Ecclesiae vestrae, tamquam membris nostris principalibus semper gratiam, sicut & convenit, exhibere, ot per hoc vos ad nostri devotionem fortius attendatis, concessionem Ecclesiae vestrae factam in temporalibus, & etiam in decimationibus, olim a b. m. Rembaldo praedecessore nostro q. Episcopo Florentino de Plebe ac Plebeo de Signa vobis, & eidem Canonicae vestrae, gratuito confirmamus adiicientes vobis, & vestris successoribus, in perpetuum de nostra gratia speciali, ut in eadem Plebe Iura spiritualia de cetero solummodo habeatis, videlicet, institutionem, & destitutionem, tam in Plebano quam in Canonicis praeseotibus, & futuris, correctionem, reformationem, inquisitionem, & excommunicationem, & absolutionem, super praedictis omnibus & singulis confirmatis & concessis ex praedicta occasione; cetera autem spiritualia omoia nobis reservamus, & ut possimus ibidem corrigere, & confirmare, si vos admonitione praemissa fueritis forsan negligentes, salvis semper in omnibus supradictae Apostolicae Sedis reverentia, & honore. Acta fuit haec confirmatio, additio, & concessio a dicto Domino Episcopo secundum quod superius continetur praesentibus Domino Chiarino Praeposito, & DD. Opiczino, Pagano, Bernardo Plebano de Panzano, & Vgolino, Canonicis Florentinis, qui praedicta omnia sicut superius sont confirmata, & concessa, per dictum Dominum Episcopum, & etiam reservata quae reservata sunt, voloerunt, & approbaveroot libenter, & eorum spontanea voluntate, Anno ab Incarnatione Domini 1234. Idib. Februarii Ind. 8. in praesentia P. Iacobi de Sancto Lazaro, Presbyteri Ildebrandini Canonici Sancti Iacobi de Vltrarnum, & Locterii Canonici Sancti Ioannis Maioris, testium ad praedicta omnia rogatorum &c.

Item. postea eodem anno scilicet Nonis Martii Ind. eadem actum eodem loco praesentibus testibus Presbytero Bencivenne de Sancto Stephaoo, Presbytero Ventura de Campi, & Locterio Canonico Sanctae Mariae Maioris, D. Mugnaios Archidiaconus, & D. Orlandus Canonicus Florentinus, haec omnia, & fir-

ſingula voluerunt, & approbaverunt ſponte, ſicut eis Canonici ſupradicti ſicut ſuperius ſcripta ſunt, & eis omnibus conſenſeruot,

Ego Ardengus Epiſcopus Florentinus huic conceſſioni ioterſui, & ſubſcripſi; & eidem a me factee,

Ego Iacobus Imperiali euctoritate Iudex, & Notarius Publicus praedictis omnibus dum agereotur rogatus interſui, & ea de mandato dd. D. Epiſcopi, & Praepoſiti atque Canonicorum Florentinorum publice ſubſcripſi.

1236. Chriſtophorus ...., de Burgo Sencti Sepulcri Syndicus, & Procurator Praepoſiti, & Capituli Florentini, pro dicto Capitulo eppellat ad Dominum Papam contra D. Epiſcopum Florentinum, ne de cetero ipſis irrequiſitis faciat inſtitutiones, deſtitutiones, & confirmationes Praelatorum, privilegiorum conceſſiooes, vel innovationes dictorum, ordinationes, earum cognitionea, de bonis Epiſcopatus donationes, & alienationes Eccleſiarum, & altarium conſecrationes, poenitentium reconciliationes, excommunicationes, abſolutionea, & interdicta, ſolemnea, & ſolemnia, & generalia; S. Chriſmatis confectionem; congregare Synodum, facere conſtitutiones, Eccleſiarum viſitationes, & dd. inquiſitiones; & quod contra ſuperius narrate fecit, & eos exſpoliavit, reſtituat; oec ſine ipſis officia ſolemnia eelebret, & mioiſtrantibus indumeota concedat; quod Archidiaconos vel in abſentia ſua Capitulum ordinandos vel inſtituendos debeat praeſentare, in die Cenae Domini maodatum cum Capitulo faciat &c. eadem die tenea tor 12. lib cerae dare, & Capitulo cum tota familia eomeſtionem honorifice praebeat. Item comeſtionem praebeat Canonicis in Miſſarum celebratione ſervientibua praeterquem in Officiis mortuorum. Item in die Nativitatis, & Reſurrectionis, omnibus Canonicis, & eorum familiis, ſecum in menſa praebeat comeſtionem: ut Plebem de Signa libere, & quiete, in ſpiritualibua, & temporalibus dimittat: interdicti, & excommunicationis ſententiam in Canonicam, Capitulum, vel aliquem de Capitulo, familiam etiam, & Plebem, & Plebatum Signae, non proferet ſine manifeſta, & rationabili cauſa, & conſenſu Capituli, & competenti monitione praemiſſa &c. Item quod Capitulo Florentino unum calicem eureum, quem Epiſcopus Ioannes eius anteceſſor eis teſlamento reliquit, det &c. Anno Domini 1236. 3. Kalendae Ianuerii Ind. 10. Teſtib. Pelo filio Albiczi de Monte Moſſoli, Caperozzo filio Braccii, & Compagno Medico filio olim Ebriachi &c. Vgolinua Bonifei Not. &c.

1240. D. Guglielmus Iudex Commonis Piſtorienſis dat atque deputat Locteriom Camporignani in tutorem Ioanni pupillo filio qoondam Fidati qui dicebatur Bliga. Anno Domini 1240. Ind. 14. 11. Kalendas Ianoarii. Teſtibus Agolante Tedici, & Gilio Raicamanni. Grandonus delle Buoni D. Friderici Romani Imperatoris Notarius &c.

1243. Dominus Orlandus Praepoſitua Florentinus vocatis Clericis, & Cappellanis, Plebatus Signee, videlicet, Presbytero Vguccione Canonico dictae Plebia & Cappellano Eccleſiae Sanctae Mariae de Caſtro Signae, Forte Canonico dictee Plebis, Presbytero Raynerio Rectore Eccleſiae Sancti Angeli de Lecore & Rectore Eccleſiae S. Meuri, P. Raynetio Rectore Eccleſiae Sancti Miniatis de Signa, Presbytero Torſello Rectore Eccleſiae Sancti Blaſii de Lecore, Presbytero Dello Rectore Eccleſiae Sancti Viti, Presbytero Bencivenne Rectore Eccleſiae Sanctae Mariee de Lamole, Presbytero Compagno Rectore Eccleſiae S. Angeli de Luciano, & Dono Rectore Eccleſiae S. Stephani de Calcinaria, denunciavit eis qualiter ipſe ad quem nomine Canonicae Florentinae ſpectat confirmatio, & ordinatio Plebani eiusdem Plebis, de conſilio, & voluntate ſui Capituli de gratia, ut dicebat, confirmat electionem factam de Presbytero Rognoſo in Plebanum ipſiua Plebia, electionis eiusdem examinatione decenti praemiſſa, & poſt deounciationem dedit eidem Rognoſo corporalem poſſeſſionem &c. & ſubſequenter de mandato d. D. Praepoſiti omnes Canonici, & Cappellani, praedicti promiſerunt ſupradicto Plebano obedientiam manualem excepto Presbytero Vguccione Rectore Eccleſiae Sanctae Mariae de Caſtro Signae, & Presbytero Ranerio Rectore Eccleſiae S. Miniatis, & Presbytero Ioenne Rectore Eccleſiae S. Mauri, qui dicebant ſe, & ſuas Eccleſias, eſſe exemptas; & dictus D. Praepoſitus aſſignat eisdem terminum ad id probaodum, aliter facere obedientiam commiſit ſub poena excommunicationis. Actum in dicta Plebe anno Incarnationis 1234. 15. Kalendas Septembris Ind. prima teſtib. Caponſacco Canonico Florentino, Lambertuccio quondam Beroardi Lemberti, Bencivenni filio Bonvillani, Bonaccorſo quondam Bergi Caſtaldi, & Guſcialotto quondam Rodolfini &c. Romanellus D. Octoois IV. Romanorum Imperatoris Notarius &c.

1243. Presbyter Ioannes Rector Eccleſiae Sancti Romuli de Colonnata privato nomine, & Eccleſiae Sanctae Mariae Maioris, concedit ad affictum Cambio quondam Compagui, qui Gabiola vocatur, petium terrae poſitae in Caſale, coi e primo, & ſecundo Soldaneri, a tertio Gherardi Malagaliae, a quarto Meliorelli q. Bonacorſi. Actum Colonnatae anno 1243. 8. Kalendas Novembris Ind. 6. Teſtib. Gulielmo q. Vbaldini, Albotto q. Orlandini, & Tedice q. Compagni &c. Struffaldus Imperieli auctoritate Notarios

1244. D. Ar-

1244. D. Ardengus benignitate divina Florentinus Episcopus recepta querela Domini Praepositi, & Capituli Florentini, super eo, quod dicebant, D. Iacobum Abbatem Monasterii Sancti Pancratii non habuisse in eos reverentiam debitam, mandat moneri dictum Abbatem, ut satis faciat, alioquin excommunicat eum, & Monasterium supponit interdicto. Anno 1244. 4. Idus Maii Ind. 2. Testibus P. Pagano, P. Guglielmo, & Aczone Cappellanis dicti D. Episcopi. Actum in Palatio Episcopatus &c. Et deinde dictus Abbas confitetur, se debere annuatim in festo S. Pancratii dicto Capitulo Florentino duos castrones, & septem herbatas, & quod anno praeterito dedit pro praedictis solidos 50. & dictus Episcopus mandat dicto Abbati praestationem reverentiarum, & honorum, Praeposito, & Capitulo, & solutionem, & mandationem dd. herbatarum; & dictus Abbas a dicto decreto appellat ad Dominum PP. & D. Episcopus propter resistentiam & contumaciam supposuit Ecclesiastico Interdicto, & adpellationem non admisit, quia propria confessio eum condemnabat.

Die sequenti, scilicet tertio Idus Maii dd. partes compromittunt in dictum Episcopum eorum differentias. Qui dictus D. Episcopus statuit, quod singulis annis in vigilia Sancti Pancratii vel prius, dictus Abbas honorifice invitet ad festum Praepositum, & Capitulum Florentinum, & honorifice eos recipiat, & bene ad Vesperas in vigilia, & mane ad Missam; & faciat canere in dicta vigilia Vesperas, & mane Missam; & in vigilia, de sero det potum Praeposito, & Capitulo, & servientibus eorum; eisque mittat duos bonos & magnos Castrones, & quatuordecim filiquas ovorum pro septem herbatis, & viginti denarios pro sagimine, & sex denarios pro crustia, & quatuordecim caseos. Et Praepositus, & Capitulum restituant, & solvant nuntiis Abbatis portitoribus dictarum rerum pro panibus, sive fiat ex gratia sive ex debito, 14. denarios pro septem panibus. Item quod Cantores, qui cantant cantum ruptum, & melodias, non habeant ulterius ad illud festum nisi solummodo tales, qui cantum in una voce cantent. Item quod dictus Abbas teneatur dare singulis annis servienti Canonicorum, qui portat cassam cum paramentis, denarios sex; & in mane festi servitoribus omnium Canonicorum unum herbatum de duobus filiquis ovorum, & de duobus caseis, & de sagimine quantum fuerit opus ad prandendum; deinque potum, ac 20. panes de panibus Monasterii apponi faciat ante eos, & comedant quantum velint, reliquos dimittant. Item quod semper ultimus dictus Abbas teneat unum bonum Cappellanum, qui respondeat, & serviat Canonicis & Clero in Litaniis, & omnibus aliis, quae faciunt alii Clerici Civitatis, & praedictae partes adprobaverunt &c. Ioannes quondam Ildebrandini de Cerreto Notarius rogatus.

Ioannes filius Albertini Notarius publicus.

1244. D. Praepositus Florentinus pro Capitulo confirmat electionem factam de Presbytero Massaeo Canonico Sancti Andreae ab una parte Parochianorum dictae Ecclesiae Sancti Andreae in Rectorem ipsius, reiecta electione ab altera parte facta de P. Viviano viro provido, & &c. salvo tamen iure Capituli in electione dicti Rectoris. Anno Domini 1244. 15. Kalendas Martii Ind. 23. Testibus P. Ricco Canonico Ecclesiae Sanctae Mariae super Portam, D. Reniero Berlinghieri, Vguccione filio Bonaguisae, Michele .... Clerico, Bonchristiano filio Dietisalvi, & Renaldo Scarlattini &c. Vguio Alberti Iudex, & Notarius &c.

1246. Anno vero 1246. pridie Idus Novembris Ind. 5. Presbyter Massaeus renunciat omni iuri in dicta Ecclesia, cum dicatur electio facta in praeiudicium Capituli, ad quod eadem electio spectat. Testibus D. Recupero Plebano Sancti Ioannis de Florentia, & P. Dietisalvi, & Pace Scutifero D. Pagani &c.

Falconerius q. Bonaiuti Notarius.

1251. Anno 1251. 7. Idus Iulii Ind. 9. P. Massaeus Rector dictae Ecclesiae Sancti Andreae promittit obedientiam D. Pagano Praeposito Florentino his verbis: Ego promitto vobis obedire in temporalibus, & spiritualibus: & dictus D. Praepositus eundem investit. Testibus D. Albertino Praeposito Faesulano, & P. Dietisalvi, & Barone qui moratur in Canonica &c. Bonsiliolus Iudex, & Not.

1246. D. Emanuel D. G. Vicarius in Civitate Florentiae Illustrissimi Viri Domini Friderici de Antiochia Domini Imperatoris filii ... estatis Florentiae ex licentia, & auctoritate, sibi concessa per generale, & speciale Consilium supradictae Civitatis ad sonum Campanae in Palatio filiorum Galigai, ubi eiusdem Civitatis Consilia fiunt, more solito congregatum, pro Communi Florentiae vendit, & cedit, D. Napoleoni Ser Vfeppini Rascosa praesenti & accipienti pro se, & Domino Gerardo Domini Vberti Vianesi Vicedomini, & eorum heredibus, omnia iura, nomina, & actiones, dicto Communi competentia contra maiorem Canonicam Florentinam, & Rectorem, & bona ipsius Canonicae ad petendum, & exigendum ab ea lib. 291. & sol. 10. auri Pisanas pro imposita facta dictae Canonicae praesenti anno a Communi Florentiae pro expensis dicto Communi necessariis, & quidquid competeret adversus dictam Canonicam. Anno Incarnationis 1246. 11. Kalendas Ianuarii Ind. 5. pro quibus omnibus dd. cessionarii solverunt Gherardo Vgonis, & Davino Bonaguidae Camerariis 12. Virorum constitutorum pro Commu-

 ni

ni Florentino super impositis faciendis Ecclesiis Civitatis Florentiae, & septem Plebatuum, qui pro Communi Florentino distribuuntur lib. 192. sol. 10. auri Pisanas. Testib. D. Clario q. Renerii Baldovini, D. Renaldo q. Melioris Abbatis, & Giandonato de Soldaneriis &c. Baldovinus Arrigi Notarius &c.

1250. D. Guittonus filius Alberti Prior Sancti Petri a Monticelli, & Canonicus Maioris Ecclesiae Florentinae, & Guido Canonicus Sanctae Mariae super Portam, & Procuratoe Alberti q. D. Corsini de Gangalandi Canonici Maioris Ecclesiae Florentinae, locant ad laborandum Meliorato filio Gianni de Populo Mantignani terras de Mantignano, quibus confinant Praebenda Mag. Philippi, Praebenda D. Caponsacchi, & Domini Albertini Praepositi Faesulani, Domina Bellafemina, Bernardus Bontalenti, Praebenda D. Philippi, & D. Aldobrandini de Adimaris &c. Testibus Domino Aldobrando Canonico Ecclesiae Sancti Petri de Monticellis praedicti, & Maioetto Alberti, & Guarde filio Aliocti &c. Caecialoste Bonciani Buonamentis Domini Friderici Imperatoris Romanorum rog. Not. &c.

1251. Conteus filius Aldobrandini Tettilpedis populi Sanctae Mariae de Mantignano recognoscit quaedam bona pro dicta Canonica tenere in dicto populo in praesentia Domini Pagani Praepositi recipientis &c. Actum in dicto Populo anno 1251. 6. Id. Martii Ind. 10. Testibus Domino Marsuppino Rectore Ecclesiae Sancti Bartholomaei de Cintoria, Bernardo quondam Buontalenti Berlingherii populi de Mantignano, & Lapo filio Domini Rinuccini Vgonis Rubei Florentini &c. Bonfiliolus Notarius &c.

1253. D. Goittonus filius Alberti Prior Ecclesiae Sancti Petri de Monticellis petit in Iudicio quamplurima sibi tribui debita ab infrascriptis de Mantignano, videlicet Meliorato quondam Cianni, Bonizo filio Amannati, Belcaeconus q. Ildebrandini, Mainetto filio Bonacorsi, Buonetto filio Ammoniti, Contro Ildebrandini, Amadore filio Albizi, Berlinghieri filio Berlinghieri, Bruno quondam Rustichi &c. Testibus Aldobrandino Schicchi, & Rinaldo Baiduccii. Anno Domini 1253. 6. Idus Aprilis Ind. 11. &c. Ventura Notarius ex actis Curiae Sexti Burgi.

1253. Bonaventura & Cambius fratres, & filii quond. Redditi Calzolarii vendunt Bonaioto della Gherra filio Gianni domum in Campo Corbulini populi Sanctae Mariae Maioris, cui via, Bencivenni filii Boni, Dietisalvi Aldobrandini, Guiduccii filii Benintendi, & Benintendi Marescalchi, pro libris 100. bonorum denariorum Pisanorum, & pro eis fideiussesunt Bernardus quondam Ghiselli, & Iacobus frater dictorum venditorum. Anno 1253. Idibus Decembris Ind. 12. Testibus Ravignano filio Gaii, & Benovardo filio Bencivenni &c: & Giunta filio Petri &c.

1254. D. Paganus Dei gratia Sanctae Maioris Ecclesiae Florentinae Praepositus, cum locasset ad affictum perpetuum Ecclesiae Sanctae Mariae de Quinto Plebatus Sexti petium terrae, & rei, positae in Parochia dictae Ecclesiae, cui confinant Baldinottus filius Gianni del Bianco, Vbaldinus filius Bernardi, Gherardus filius Burnetti &c. Ideo Presbyter Reddita Rector dictae Ecclesiae, & conductor promittit annualiter solvere staria duodecim grani per totum mensem Augusti. Anno 1254. pridie Nonas Madii Ind. 12. Testes sunt P. Dietisalvi Canonicus Plebis Sancti Stephani in Pane, Iacobus filius D. Renuccini, Vgolinus Rubei, & Boninsegna filius Benintendi Mori &c. Bellondus q. Ridolfini Notarius.

1254. Martinus q. Vbaldi de Sulicciano promittit Iacobo D. Renuccini Vghi Rossi dare, & solvere eidem vel suis heredibus de fructibus terrae Canonicae Florentinae, quas ipse laborat, libras sex bonorum denariorum pro dictum Iacobum solvendas pro Capitulo Florentino, & Communi Florentino, tempore D. Guiscardi de Petra Sancta Potestatis Florentiae &c. Anno 1254. Nonis Februarii Ind. 12. &c. forsan 1250. &c. Testibus Bernardo filio quondam Bontalenti, Curso filio Aveduti de Mantignano, & Boniosegna quondam Ristori &c. Vgolinus del Bene Notarius &c.

1255. D. Paganus Praepositus Canonicae maioris Ecclesiae Florentinae cum consensu Capituli sui, videlicet D. Raynerii Praepositi Sancti Apollinaris, & D. Aldobrandini de Adimaribus, Canonicorum confirmat in Rectorem Ecclesiae Sancti Bartholomaei de Cintoria Cancellarium Clericum filium olim Viviani iam ab ipso Praeposito electum. Anno Incarnationis 1255. Ind. 13. 6. Nonas Maii. Testib. P. Clarito, & D. Recupero Plebano Sancti Ioannis Florentiae &c. & postea eidem tradit possessionem dictae Ecclesiae. Testibus Giambene Rucciatelli, Rugerio Vguccionis Pilastri, Berardo Buontalenti, & P. Boninsegna Rectore Sancti Quirici de Lignaria &c. Bene q. Renaldi Notarius.

1255. Adimari filius q. Domini Iacobi Nasi confitetur habuisse a Domino Albertino Archidiacono Florentino, Domino Raynerio, & Domino Bindo, Canonicis Florentinis, Peverada serviente D. Praepositi pro ipso Praeposito lib. 9. & sol. 10. a qualibet eorum denariorum Pisanorum, pro parte contingente pro lib. 120. imposita per Commune Florentiae Canonicae Florentinae pro eis solvend. a Gherardo Bordonis, & Guidoni de Caselle, pro dicto Communi. Anno 1255. 8. Id. Martii Ind. 14. &c. Testes sunt, Lapus filius D. Renuccini Vghi Rossi, Iacobus Clericus serviens d. D. Archidiaconi filius quondam Burnetti, & Orlanduc-

duccius filius quondam Orlandini &c. Vgolinus del Bene Iudex, & Notarius &c.

1255. D. Paganus Praepositus Florentinus cum consensu Capituli contrahit debitum lib. 138. Pisanorum cum Puccio filio Domini Bindi Alamanni pro dicto patre suo pro solvenda impositione lib. 120. denariorum Pisanorum Communi Florentiae, & in specie hypothecat petium terrae, vineae, & cultus cum domo positum in populo S. Marci, cuius primo via, a secundo flumen Mugnonis, a tertio terra Ecclesiae Sancti Christophori, a quarto .... &c. Anno Incarnationis 1255. pridie Idus Martii Ind. 14. Testibus D. Guidone de Sancta Lucia ad Mazzapagani, Iacobo Domini Renuccini Vgbi Rossi, Adimari quondam D. Iacobi Nasi, & Benadvento quondam Cambii Scacchii &c. Guglielmus Rugerini Not.

1257. D. Vivianus Archidiaconus Aretinus Domini Papae Delegatus volens iuxta Mandatum Apostolicum statuere, & disponere, quod exonerationi Ecclesiae Florentinae, & divino cultui videbatur opportunum, statuit quod reditus, & proventus omnes Communitatis Canonicae Florentinae ad triennium vendantur pro debitis persolvendis pro 600. libris, & ultra si fieri potest. Fructus vero, & obventiones Canonicorum tam praesentium quam absentium convertantur in solutionem debitorum excedentium summam 620 librarum. Actum in Comitatu Aretii anno Domini 1257. Ind. 15. die undecimo exeuntis mensis Iunii, Imperio vacante, Alexandro Papa residente. Testibus P. Bonafide de Tegoleto, D. Ranuccio Canonico Aretino Guidone dell' Olface, & Iacopo olim Ioannis de Aretio &c. Guido olim Pincii Notarius &c.

1257. D. Bonacursus Prior Sancti Michaelis Bertelde auctoritate sibi data per Dominum Vivianum Archidiaconum Aretinum Delegatum Domini Papae dat in solutum Domino Pagano quondam Domini Gerardini Adimarii fructus omnes communitatis Canonicae Florentinae possessionis in Parochia Sancti Iusti de Campi ad triennium pro libris 100. per dictum Dominum Paganum pro Canonica solvendis Domino Episcopo Florentino de mandato Domini Papae pro stipendiis militum in servitium Romanae Curiae in Apuliam missorum, stante etiam quod idem Dom. Paganus curavit absolutionem debiti lib. 94. ab Adimario, & Berlingherio filiis quondam Domini Iacobi Nasi creditoribus dictae Canonicae Anno 1257. Ind. 15. die nono mensis Iunii exeuntis, testibus Bono, & Vgolino Canonicis Sancti Michaelis Bertelde, Cambio Clerico dictae Ecclesiae, Peverada Laufranchi, & Guglielmino Ricuveri &c. Dicta die dd. Adimarius, & Berlingherius quondam Domini Iacobi Nasi faciunt absolutionem, sicut etiam dictus Dominus Paganus quondam Domini Gherardi Adimari &c. Burnettus Bonaccursi Latini Notarius &c.

1258. Bartholus quondam Simonis Populi Sanctae Mariae Novellae vendit Domino Pagano Praeposito Florentino pro dicta Canonica recipienti, & Capitulo Sanctae Reparatae, petium terrae in Villa de Quinto loco dicto Camporella. Anno Domini 1258. Ind. prima die Lunae 5. exeuntis mensis Maii. Testibus Ioanne q. Martini, Piero quondam Benvenuti, & Meliore Curiae Sancti Apollinaris &c. Bondie quondam Aldobrandini Notarius &c.

1258. Ceccialoste quondam Cerri, & Benincasa eius filius, populi Sanctae Mariae Castri de Signa, vendunt Domino Pagano Praeposito Florentino recipienti pro Canonica, & Capitulo Sanctae Reparatae medietatem duorum petiorum terrae, unum in populo Plebis de Signa loco dicto Alla fonte al Prato, alterum loco dicto Poggio de Valle Brancana, populo Sanctae Mariae de Castro Signae. Anno Domini 1258 Ind. prima die sexta exeuntis mensis Maii. Bondie quondam Aldobrandini Not.

1258. Dominus Gualfredingus, qui moratur in Monasterio Sancti Petri Maioris pro Cappellano, & Raynerius Raynerii serviens dicto Monasterio, & Compagnus q. Bonagorzi, & Orlandinus quondam Aiuti, & Ciscus Burnetti, praesentant Domino Pagano Praeposito, & eius Capitulo, septem spallas carnium de Fressingo assas, & plenas ovis, & tria tortorea magna, & unum canistrum plenum de susinis, & pyris, & duodecim quineadas, quae omnia dicto Capitulo a dicto Monasterio annuatim debebantur, ut dicebant, pro festivitate Sancti Petri. Anno Domini 1258. Ind. prima die ultimo Iunii. Testibus Domino Recupero Plebano Sancti Ioannis Baptistae Florentiae, PP. Dietisalvi, & Clarito, Mansionariis dictae Canonicae, Presbytero Guido, & Andrea quondam Bettini &c. Bondie quondam Aldobrandini Notarius &c.

1259. Adpellatio facta a Praeposito Florentino coram Domino Episcopo super gravaminibus sibi, & Capitulo illatis &c.

In Dei nomine Amen. Coram Domino Episcopo Florentino, Paganus Praepositus Florentinus pro se, & Canonicis, & Capitulo Florentino, protestatur, & proponit, quod vos gravatis eum, & dictos Canonicos, & Capitulum, dicendo coram Potestate, Capitaneo, & Antianis Populi Florentini, & coram Episcopo Faesulano, & Priore de Camalduli, & aliis multis Ecclesiasticis, quod gravamina, libra, & imposita, facta Canonicis Florentinis iam sunt octo anni, & plus, a Communi Florentiae habetis rata, & firma; & quia Commune Florentiae relaxaverat cognita veritate &c. dictam libram Canonicis Florentinis, & quibusdam aliis Ecclesiis, dixistis publice coram dictis Potestate, Capitaneo, & Antianis,

quod

quod non habebatis ratam, & firmam dictam relaxationem; sed mandastis eis, quod ipsi deberent procedere secundum veterem, & antiquam libram, & impositam, in praeiudiciom non modicom, & gravamen dictae Canonicae, & Capituli Florentini. Item quia gravastia eum, & dictum Capitulum, in eo, & ex eo, quod excommunicastia Canonicum ipsius Ecclesiae sine consensu dictorum Praepositi, & Capituli, quod facere non potestis. Item quia alienastia bona Episcopatus sine consensu Praepositi, & Capituli. Item quia confirmastis Plebanos, & Priorea, sine eonsensu, & repraesentatione Praepositi, & Capituli. Item quia fecistis interdicta, & excommunicationes generales, contempto Praeposito, & Capitulo. Item quia diffamastia dictum Praepositum apud Potestatem, Capitaneum, & Antianoa Populi Florentini, coram eisdem asserendo, quod ipse Praepositos diffamaverat Potestatem, Capitaneum, & Antianoa, & totam Civitatem apud Domioum Papam, Cardinales, & totam Curiam. Item quia exspoliastis Praepositnm, & Capitolum omnibus honoribus, iurisdictionibus personalibua, & realibua, ordinationibua, & consuetodinibua, & omnibus liia pertinentibus ad honorem, utilitatem, & bonum statum Canonicae Florentinae, onde sentiens se & Capitulum gravatos esse, & gravari a vobis iniuste ab omnibus & singulis gravaminibus & omnibus aliis, quae sibi, & dicto Capitulo, vel alicui Canonico ipsius Canonicae inferre potestis, Dominum Papam appellant, & iura dicti Capituli, & singulorum Canonicorum dictae Canonicae Domini Papae protectioni supponens, & Apostolica instanter petens &c. Qui Dominus Episcopua respondit, & dixit quod paratua erat revocare satisfacere gravamina si qua forent &c. fecerat &c.

Et dictus Dominus Paganua Praepositus dixit eidem Episcopo quod paratus erat recipere satisfactionem de praedictis.

Facta est haec adpellatio in Episcopatu Florentino praesentibus testibus ad haec rogatis Domino Viviano Canonico Florentino, P. Dietisalvi Mansionario Canonicae Florentinae, & Iacobo Clerico filio Pasqualis sub anno Domini 1259. Ind. 3. die Mercurii 10. mensis Martii.

Ego Bondus quondam Ildebrandini Imperiali auctoritate Notarius praedictae adpellationi interfui rogatus, scripsi, & publicavi &c.

1260. Accorsius quondam Vicini, & Morandus eius filius fideicommissarii testamenti qnondam Allianesi quondam Saldi una cum Divitia uxore quondam Allianesi vendunt pro satisfaciendis legatia petium terrae positum in Pescaia auno 1260. Ind. 15. Kal. Octobris, Actum Pistorii. Testibus Francisco Staccionis, Mercatante Melii, Iuncta Martini, & Francisco Beovenuti. Mainettus Bonaccursi Notarius &c.

1262. Dominus Vgolinus, Dominus Guiccione, Dominus Corsinus, Dominua Raynerius Prior Sanctae Apolloniae, & Dominus Vbaldinus, Canonici Maioris Ecclesiae Florentinae pro ipsa Canonica faciunt Procuratorem. Anno 1262. Ind. 5. die 14. Iulii &c. Sinibaldua filius Alberti Notarius &c.

1263. Vivianus Canonicus Florentinus, & Vicarius D. Pagani Praepositi ipsius Ecclesiae Maioria Florentinae, Giannea Prior Sancti Iacobi Vltrarnom, Cosmus de Gangalandi, & Raynaldus, Guittone, Vgolinus, & Vbaldinos Canonici Maioris Ecclesiae praefatae nominant, & postulant, in Rectorem Ecclesiae Sancti Andreae Florentiae vacantia Presbyterum Gulielmum Canonicum Sancti Iacobi Florentiae. Anno 1253. Ind 6. die 23 Augusti &c. Berlingheriua olim Talenti Mazetti Notarius &c.

1263. Dominus Paganus Praepositua Florentinus Domini Papae Cappellanus facit Procuratorem Guidonem eius famulum, & Pasqualem servientem Canonicae, ad exigendum a P. Sinibaldo Rectore Ecclesiae de Quinto 5. Scaffilios grani. Anno Nativitatis Domioi 1263. Ind. 7. 10. Novembris. Testibus P. Ventura Canonico Plebis de Fighine, & P. Iuncta de Spiciano &c. Raynerina de Figine olim Domini Scolai filius, Sanctae Romanae Ecclesiae Notarina &c.

1263. Boninsegna qui Segna dicitue filius quondam Mainetti dello Scilinguato populi Sancti Bartholi de Cintoia, qui nunc moratue Florentiae in populo Sancti Iacobi Vltrarnom, contrahit pro dote Dominae Benvenutae filiae olim Segolini eius uxoria. Anno 1263. 4. Nonaa Februarii Ind. 7. &c. Testes sunt Renuccinus Mogionis Notarius, & Renuccinus Notarina filius Iacopi Martelli, & Silvester Gregorii, & Lapus Madonia populi Sancti Iacobi Vltrarnum. Donatus quondam Guillielmi de Sexto Index, & Notarius &c.

1264. Alderigua vocatus Ferragnua, Barberius, filiua quondam Ferragni de Marcagnanis de Reggio, qui moratur Florentiae in populo Sancti Proculi confitetur habuisse in dotem a Domina Bella filia qoondam Dietaiuti de Vaiano de Prato eius sponsa libras 25. bonorum aureorum Florentinorum parvorum, & cum ea contrahit matrimonium. Anno Domini 1264. Ind. 8. die Lunae 27. Octobria. Testibua Brixiano quondam Giovannini della Rosa de Brixia, Michaele del Psone de Placentia, Torna qnondam Aldemerii del Parente populi Sancti Proculi, & Guicciardino quondam Renaldi Iocbi &c. Cyprianus Riccomanoi Not.

1267. Domino Palmerico Rectori Ecclesiae Sancti Romuli Florentiae de mandato Vicarii Domini Episcopi mandatur, quatenus instrumenta, privilegia, res, & omnia monimenta, quae pertinerent ad Capitulum, restitue-

tuerct Praepofito, & Canonicis, & dictus Presbyter exhibet fe promptum restituere, dummodo cautionem fibi praestent dicti Canonici. Anno Nativitatis 1267 Ind. 10. die Lunae 4. Iulii, testibus Domino Bencivenne, & Domino Rolando Presbyteris in Ecclesia Sanctae Reparatae, & Franchino de Mucello Clerico. Vgolinus Maius de Carpenasio Sanctae Romanae Ecclesiae Not.

1269. D. Raynetius Praepositus Sanctae Reparatae Maioris Ecclesiae & Canonicae Florentinae cum consensu sui Capituli convenit cum Mellio quondam Drendoli de Careggio conductore petii terrae & vineae dictae Canonicae ex una parte Mugnonis, & unum cultum cum domo, & vinea, residio, & orto, ad Mugnonem supradicta conductione 1269. Ind. 12. die 8. Iulii &c. Bene filius Renaldi de Vallia Not.

1270. D. Raynerius Praepositus Maioris Ecclesiae Florentinae protestatur, & dicit infrascriptis hominibus de Campiano sui dicti Praepositi, & Ecclesiae praedictae fidelibus, scilicet Giuntae quondam Diolofece, Bencivenni quondam Buoni, Benincasae quondam dicti Diolofece, Carbinello quondam Alberti, Banciae quondam Tebaldi, & Alberto quondam Renuccii, praesentibus, quod dicto Domino Praepofito nomine suo, & dictae Ecclesiae ibidem facerent fidelitatem, & reverentiam debitam, & praestarent consueta servitia, sicut fecerunt sui antecessores, & insuper eisdem nomine omnium hominum dicti loci de Campiano fidelium dicti Praepositi, & Ecclesiae. Anno Incarnationis 1270. Ind. 11. die tertia Augusti. Testibus Domino Baldacchino Plebano Sancti Ioannis in Petroio, Vberto Domini Roggerii Rossi de Adimaris, Bellendi Nuntio, & Amerigo filio Renerii &c. Bernardus Arrighi Gratiae Not. &c. *In Apographo Magliabechiano notatum est, inesse heic errorem in tempore.*

1271. Domina Melior Vidua uxor quondam Benvenuti qui Cauriolus vocabatur, filii olim Martinuzzi, & filia quondam Melioris populi Sanctae Mariae Maioris cum consensu Benovardi Notarii filii quondam Ruggerini sui Mundualdi pro remedio animae suae, donat Domino Henrico Priori Sanctae Mariae Maioris pro dicta Ecclesia unam domum, & rem positas Florentiae in populo dictae Ecclesiae Anno 1271. Ind. 14. 5. Idus Maii Testes funt Ormannus de Asciano Curiae Semifontis morans Florentiae in dicta Ecclesia, Mannellus quondam Arnoldi, Biliottus Tavernetius quondam Friani, Vhertus filius Federighi Simillantis, Spilliatus Magistri Benincasae, Burnettus Cappelli quondam Trusfoli populi Sanctae Mariae Maioris &c. Boncambius quondam Azzi Domini Friderici Imperatoris publicus Notarius &c.

1271. Mcrgugliese, & Nese vocatus, filius Ardenlandi Mergugliensis de Signa confitetur recepisse ad affictum perpetuum a Domino Raynerio Praepofito Florentino pro Canonica Florentina petium terrae in loco dicto Signa ubi dicitur Valbrancana, cui confinant Ciardus frater dicti conductoris, & filii dicti Orlandi; a tertio Caccialoste de Cerri, pro uno urceo olei. Anno 1721. 16. Kalendas Ianuarii Ind. 15. Testibus Domino Coso Plebano Sancti Ioannis de Signa, Gentile Clerico & Canonico dictae Plebis, & Presbytero Guidone Rectore Ecclesiae Sanctae Mariae Castri Signae &c. Arrigus Baronis de Signa Not.

1272. Dominus Tribaldus Archipresbyter, Dominus Vivianus, Dominus Raynerius Ghiberti, & Dominus Orlandus, Canonici pro Capitulo vendunt Baldanzae quondam Rustichelli de Ronta Communis Pulicciani de Mucello petium terrae Villae de Ronta. Anno 1272. Ind. prima, die Sabbati, ultima Decembris. Testibus P. Salvi Officiali Ecclesiae Sanctae Reparatae, & Ricco filio Cacciae &c. Vguecione quondam Bilionis Not.

1273. Filippus quondam Ioannis de Cappella Sanctae Mariae in Berghittadi vendit Dominae Arrighae filiae quondam Arrighi, & uxori Gratiae Conforti, unam domum cui a 2. Ciuffi Foresi a 3. hortus Guidonis Benefeci, a 4. Christiani Benvenuti anno 1273. 4. Nonas Augusti Ind. prima &c. Guidalostis q. Bonaguidae Not.

12.... Domina Imelda uxor Burnetti filia quondam Ammoniti populi de Mantignano, Ioannes Affoghi Baizini populi Sanctae Mariae ad Mantignanum, Lotteringus filius Pandulfini populi Plebis de Septimo, & Gherardus quondam Bontalenti pro Capitulo: Item Berlinghetius olim Berlingherii, & Maioettus filius Alberti populi Sanctae Trinitatis, pro Berlingherio, testes inducti per Piperatum Syndicum Praepositi & Capituli Florentini deponunt coram Domino Potestate super turbata possessione petii terrae de Mantignano contra Berlingherium Berlingherii opponentem, quod terrae, de quibus est accusatus, pertinent ad Dominum Albertum filium olim Domini Cursini de Gangalandi, & ad Dominum Guittonem filium Alberti Vbertini, Canonicos Ecclesiae Florentinae.

1274. Ioannes Maineti, & Falcus de Falconeriis 15. Ianuarii 1274. Ind. 3. & Vbaldinus Operarius Sancti Ioannis 23. Decembris, & 20. Iunii, & aliis temporibus, solvunt diversis paghis Tribaldo Archipresbytero Florentino, & Tebaldo Rectori Ecclesiae Sancti Remigii de Florentia, Collectoribus Decimarum deputatis pro subsidio Terrae Sanctae a Ven. Viro D. Alcampo Praepofito Pratensi Cappellano R. P. Domini Octo-

 buoni

buoni Sancti Hadriani Diaconi Cardinalis in partibus Tusciae, & Maremmae.

1274. Meo sive Bartolomaeus quondam Donati aetatis 18. annorum vendit Domino Francisco Abbati Monasterii Sanctae Mariae de Paccisna pro dicto Monasterio petium terrae positum in Paccisna. Actum Pistorii anno 1274. Ind. 2. die 10. Februarii, Testibus Francisco Sinibaldo, Nardo Ricordati, Casino Fortis, Arrigo Iacobi, & Tanchredi Vgbetti &c. Rogerius q. Panesi Imperiali auctoritate Not.

1275. Bellos Ferrantini frater, & heres Rogerii Ferrantini Civis Florentini per diversa instromenta infrascriptis temporibus facta solvit infrascriptis mercatoribus certas pecuniarum quantitates in nundinis Barri super Albam apud Barrum pro exoneratione animae dicti Rogerii in receptis usuris, quorum mercatorum nomina sunt haec, & tempora testesque singulorum Instrumentorum

Henricus Iacobini Civis, & mercator Florentinus 8. libras Turonens. Anno 1275. Ind. 3. die nona ab intrante mense Aprilis, Testibus Magistro Bonristaoro Notario de Senis, & Bandino Sacchi de Lucca.

Boninsegna Bonacursi Civis, & mercator Florentinus de Societate filiorum del Pulce 10. lib. Turonenses. Anno 1275. Ind. 2. die nona ab intrante mense Aprili. Testibus Magistro Bonristaoro Notario de Senis, & Henrico Iacobini, & Pepo Bonapresae mercatoribus Florentinis.

Fatins Peri Civis, & mercator Lucanus 30. lib. Turon. quas dictus Ruggerius receperat nomine usurarum in nundinis Campaniae anno 1275. Ind. 3. die nona ab intrante mense Aprili, testibus Magistro Restauro de Senis, & Soffredo Gratiae de Pistorio Notariis.

Drudolus Baldinotti Civis, & mercator Florentinus lib. 5. Turon. anno 1275. Ind. 3. die nona ab intrante mense Aprilis, Testib. Rigaletto Vinese, & Boninsegna Bonaccursi Mercatoribus Florentinis.

Henrighettus de Chiattia Civis, & Mercator Lucanus lib. 9. Turon. Anno 1275. Ind. 3. die nona ab intrante mense Aprilis, Testibus Iacobo Orlandini, & Bandino Sacchi, mercatoribus Lucanis.

Rigalettus Vincae Civis, & Mercator Florentinus libr. 8. & solid. 8. Turon. anno 1275. Ind. 3. die 11. ab intrante mense Aprilis.

Roggerius Cardinalis Civis, & mercator Florentinus lib. 5. & solid. 3. dicta die Testibus Dorazzo Vberti, & Filippo Pieri mercatoribus Florentinis.

Riccardus Guiduccionis & } Cives, & mer-
Bartoloctus Bandini. } catores Lucani lib. 16. & den. 22. anno 1275. Ind. 3. die 13. ab intrante mense Aprilis. Testibus Bartolomaeo Toringhelli, & Lando Cristophori, Civibus, & mercatoribus Lucanis.

Tingus Viscontis Civis, & mercator Pistoriensis lib. 5. similes. Anno 1275. Ind. 3. die 9. ab intrante mense Aprilis, testibus Marcello Roncionis, & Bruno Gherardi, Mercatoribus Florentinis.

Boninsegna Angiolini Civis, & mercator Florentinus lib. 12. Turon. dicta die, & Raynerius Rinaldi Civis, & mercator Senensis lib. 15. Turon. Anno 1275. Ind. 3. die nona ab intrante mense Aprilis, Testibus Rinaldo Domini Barlutti de Senis mercatore, & Albizo Cigherelli mercatore Placentino.

Item Dominus Bellus Ferrantini facit Procuratorem Passam Finiguerrae Civem, & mercatorem Florentinum ad exigendum a Domino Archipresbytero Capitulo, & Conventu Florentino. Anno 1275. Ind. 3. die 11. ab intrante mense Aprilis. Testibus Henrico Iacobini, Roggerio Marsilii, & Filippo Pepti, mercatoribus Florentinis.

Suprascripta Instrumenta sunt omnia acta Barri apud Albam in nundinis, ut supra. Litius Montanini Litii de Florentia Notarius de suprascriptis Instrumentis rogatus.

1275. Dominus Goidaloftis Pistoriensis Episcopus pro bono dicti Episcopatus, & pro obsequiis praestitis per nobiles, & magnos viros de Pistorio, & pro amicis eos retinere cupiens donat nobili Domino Aldobrandino quondam Ioannis Cantini quosdam reditus dicti Episcopatus. Anno Nativitatis Domini 1275. 29. Madii Ind. 3. Filippus quondam Iacobi Donni Not.

1276. Gustentus Melliorati, stante requisitione sibi facta a Capitulo de solvendis lib. 250. flor. parvorum, se dicit gravatum, & nisi revocetur appellat ad Summum Pontificem &c. Anno Domini 1276. Ind. 5. die Sabbati 3. Octobris, testibus Guidone Malabucca Passa, Finiguerrae, & Rosso dicto Bondelmontis Racchetelli &c. Bonaiutus quondam Galgani Notarius &c.

1276 Dominus Tribaldus Archipresbyter Florentinus concedit ad affictum pro suo Capitulo Giambuono, & Corsellino Pieri, populi Sancti Bartolomaei de Moleggiano bona posita in Curia Molezzani quibus a 4. Perae Aldubranducci, & heredum Aldobrandini. Anno 1276. Ind. 5. die 18. intrante mense Decembris. Testibus Domino Neri de Alleis, & Bernardo Grilli &c. Raynerius Maffei de Querceto Not.

1276 Sehiatta quondam Prodis de Cappella Sancti Stephani vendit Morando quondam Accursii eiusdem Cappellae petium terrae in piscaris, item viam, & ius redeundi ad dictum petium terrae venditum, quod olim

lim

lim fuit Domini Ioannis Stancollis. Actum Pistorii anno 1276. Ind. 5. 5. Kalendas Februarii &c. Bartolomaeus filius Vgolini Notarius &c.

1277. Ioannes Maleficii quondam Bencivenni Marcoualdi de Piazza populi Sanctae Felicitatis ultra Arnum Civis Florentinus pro satisfactione usurarum, & restitutione facienda, praesertim in Civitate, & Episcopatu Vulterrano ubi pro maiori parte accepit, & etiam in Civitate, & Comitatu Florentiae, convenit cum Domino Gherardo Plebano Plebis Decimi Florentinae Dioec. & Presbytero Claro Canonico Sanctae Mariae Impruneta, recipientibus, & stipulantibus pro Capitulo Ecclesiae Florentinae vacantis, vel Domino venturo Florentino Episcopo, & pro omnibus interesse habentibus, quod omnia bona sua vendantur detractis dote Dominae Palmierae suae uxoris, & aliis suis debitis, & satisfiat, ut ibi narratur &c. Actum in Villa de Valle, de Valle Grevis populi Decimi domi ipsius Ioannis anno Incarnationis 1277. Ind. 6. die Veneris 28. Ianuarii, testibus Domino Guido Rectore Ecclesiae Sanctae Margaritae de Casarotta, P. Salvi Rectore Ecclesiae Sancti Petri de supra Plebatus Decimi, Vanni quondam Ardi de Maleficiis, Corte Orlandini, & Cestone Ruggerii de Sancto Cassiano &c. Ruggerius Maringhi de Sancto Cassiano Notarius &c.

1277. Capitulum Ecclesiae Florentinae vacantis, videlicet Canonici residentes, faciunt Procuratorem Giangam Guillelmetti Solosmei populi Sancti Christophori Florentiae ad intrandum in tenutam bonorum omnium, & iurium suprascripti Ioannis Maleficii quondam Bencivenni Marcoualdi de Piazza populi Sanctae Felicitatis ultra Arnum Civis Florentini pro usuris restituendis. Anno 1277. Ind. 6. die 19. Februarii, quorum Canonicorum nomina sunt: Tribaldus Archipresbyter, Ildinus Magister, Raynaldus, Orlandus, Vivianus, Rogerius, Locterius, & Iacobus &c. & die 25. Februarii dictus Cianga Procurator intravit in possessionem sextae partis pro indiviso donorum filiorum Maleficii, ut Chinus & Beniguccius de Maleficiis, spectantis ad dictum Ioannem Maleficii, quibus a 2. Amphiossi Bencivenni, a tertio Deghi Genovesis &c. Actum in dictis domibus Test. Raynerio Priore S. Stephani de Licignano, & P. Claro Cappellano Canonicae Florentinae, & Benvenuto Bontalenti &c. Gratis Arrighi Not.

1278. Dominus Angelottus Canonicus, & Archidiaconus Florentinus coram Ven. Viro Domino Ioanne Priori Sancti Michaelis Bertelde Vicario Generali Curiae Ecclesiae Florentinae vacantis petit fieri transumptum publicum unius publici Instrumenti anno 1278. Ind. 6. pridie Nonas Maii quod instrumentum continet qualiter dicto anno 1278. Ind. 6. pridie Nonas Maii Cecco filius olim Berlinghieri Allogati populi Ecclesiae Sanctae Mariae de Mantignano Plebatus Septimi vendit Domino Viviano Canonico Ecclesiae Maioris Florentinae pro ipsa Ecclesia, & Canonica duas petias terrarum positas in dicto populo de Mantignano quibus a 4. Filippi filii olim Mesi Abbandonati &c. & Allogatus qui dicitur Batus filius olim Berlinghierii dicti populi de Mantignano fideiubet. Actum Florentiae, testibus P. Guido Cappellano dictae Ecclesiae, Ioanne quondam Rinuccini, & Becho quondam Bacialieri &c. Biliottus Notarius rogatus de dicto Instrumento &c.

Et die Iovis 20. Maii dicti anni Domina Ricca uxor dicti Ceci venditoris promittit non molestare &c. Galleranus Donati de Florentia Notarius &c.

1278. Convocato Concilio Generali, & Credentiae Massae Partis Guelforum de Florentia in domo filiorum Raynerii Cosae voce praeconis, & sono campanae, Dominus Guido de Corigia Capitaneus Massae Partis Guelforum de Florentia, & Domini XII. de consensu omnium de Concilio dictae Massae, & ipsi omnes de Concilio tam pro se quam pro communi Massa praedicta faciunt Procuratorem Dominum Donosdeum Dati Notarium ad vendenda greta quae remanserunt de flumine Mugnonis, quae nobis sunt vendita anno 1278. Ind. 6. die 26. Maii &c. Amator Grassus Notarius Parmensis, & dicti Domini Capitanei.

Item dictus Donosdei Dati Procurator praefatus vendit Canonicae Florentinae gretum fluminis Mugnonis vetus, quod est inter terras Canonicorum, & terram Iacobi de Calli star. 2. panor. 5. die 14. Iunii dicti anni 1278. Ind. 6. Testibus Ruffolo de Ruffolis, & Albonetto, & Renuccio Clericis dictae Canonicae &c.

Item die penultimo Novembris 1278. Ind. 7. vendit dictus Donosdei ipsi Canonicae gretum quod est inter terram Canonicorum panor. 2. & medietatem greti, quod est inter terram dictorum Canonicorum, & filiorum Marini; & aliud inter terram Canonicorum, & lectum Mugnonis, Testibus Presbytero Claro Cappellano dictae Ecclesiae, Domino Benvenuto Bontalenti, & Albonetto Sostegni &c. Dictus Donosdei Notarius &c.

1278. Cenni quondam Benincasae de Capalle vendit, & concedit Ioannino quondam Corboli de Campi, & Tuccio quondam Lamberti de Campio &c. Actum Capallae anno 1278. Ind. 6. 4. Kalendas Iunii &c. Binus Ciuffagni Notarius &c.

1278. Capitulum Ecclesiae Florentinae vacantis convocatum ut moris est in Ecclesia San-

Sancti Ioannis, videlicet, Dominus Tribaldus Archipresbyter, Ildebraudus Magister, Rinaldus, Orlandus, Rogerins, Locterius, & Iacobua, vendunt bona, quae fuerunt Ioannis quondam Bencivenni Maleficii vigore suae promissionis. Anno Incarnationis 1278. Ind. 7. die 2. mensia Octobris; Testibus Domino Clarito Plebano Sancti Ioannis praedicti, P. Guidone Cappellano dictae Ecclesiae Florentinae, & Domino Philippo Hospitalario Hospitalis de Duomo de Florentia &c.

1279. Capitulum Ecclesiae Florentinae, scilicet Dominus Ildebrandinus, Orlandus Vicarius, Bernardus, Ruggerius, & Reinerius, Canonici, & tanquam Capitulum tunc residens, confitentur recepisse a Domino Tribaldo Archipresbytero Florentino lib. 60. bonorum Flor. parvorum, & promittunt restituere. Anno 1279. Ind. 8. die 18. Martii. Gratia Arrighi Not.

1280. Tribaldus Archipresbyter Florentinus, & Camerarius Canonicae Florentinae, concedit ad affictum Massaio filio Cordae de Molezzano petium terrae positum ad Villam Novam. Anno 1280. Ind. 8. die 12. Iunii &c. Gratia Arrighi Gratiae Not.

1280. Magister Robertus Medicus filius olim Aldobrandini populi Sancti Fregdiani testatur, & eligit sepulturam apud Plebem de Giogole, & disponit, quod res, & bona sua, dispensentur pauperibus, quos heredes instituit, ita tamen quod provideatur Sacerdoti alteri vel duobus si bona sufficerent pro vitae sustentatione, qui Sacerdos vel Sacerdotes qui hanc provisionem receperint, teneantur continue dicere officia divina, & quanto frequentius possunt Missas celebrare salva honestate sua pro animabus sua, & parentum suorum; & ad hoc obligavit possessiones suas, videlicet fructus, redditus, & proventus poderis, quod nuper a Francisco filio Guidonis del Bene populi Sancti Romuli emit, quod podere est in populo Sanctae Mariae de Greve star. 125. cum tribus domibus, & petium terrae positum a Lignaria in populo Sancti Petri a Monticelli; & quod decedentibus dictis Sacerdotibus alii subrogentur. Item legavit Andreae suo nepoti filio Bonamichi populi Sancti Fridiani &c. & alia fecit legata &c. & executores testamenti esse voluit Dominum Baldensem Plebanum Plebis de Giogoli, & Magistrum Accursium Canonistam Canonicum Ecclesiae Sancti Stephani ad Pontem, ad quorum manus voluit pervenire pecuniam existentem penes Societatem Mainetti Ferraccini, & Societatem Duccii Bonfilioli; & dispositionem dictorum Sacerdotum ad eos voluit pertinere cum facultate etiam sibi successores ordinandi Collegium, & Vniversitatem Clericorum, ut & perpetua fiat eius ordinatio. Actum in domo dicti Testatoris in populo Sanctae Mariae de Greve anno Incarnationis 1280. Ind. 8. die Dominico 21. Iulii. Testibus P. Cino Rectore Ecclesiae Sanctae Mariae de Greve, Stoldo quondam Stoldi de porta Sanctae Trinitatis, Puccio filio Orlandini de Lame, Nerio filio Montis, Salvi filio Vbertini de Porta Sanctae Trinitatis, Bene filio Rainerii de Populo Sancti Fridiani, Donato filio Guglielmi, & Banco filio Banducci de Greve &c.

Bellincione Vbertini de Squarcialupis Notarius &c.

1280. Capitulum Ecclesiae Florentinae simul adunatum, videlicet Domini Tribaldus Archipresbyter, Ildebrandinus, Orlandus Vivianus, Andreas, Ioannes, Rogerius, & Raynerius, committunt vices suas in Magistros Andream, & Raynerium, Oeconomos Florentinos, qui concedant suprascriptis executoribus, quod eis videbatur expedire pro executione testamenti suprascripti Magistri Ruberti *Medici* filii olim Aldobrandini populi Sancti Fridiani de Florentia Canonici Ecclesiae Nicosiens. Anno 1280. Ind. 8. die 7. Augusti. Testibus Benvenuto Bontalenti Diacono, & Gianni filio Pieri &c. Dicta die Dominus Baldese Prior, & Plebanus praedictus, ac Magister Accursius, executores eligunt sibi successorem Collegium, & Capitulum Maioris Ecclesiae Florentinae; & Ecclesiam ipsam *Florentinam* deputaverunt, & mortuis dictis Capitulum alios deputare volunt. Item dictus Baldese Plebanus committit vices suas dicto Magistro Accursio suo consocio, qui Magister Accursius eligit pro Sacerdote ipsum Dominum Baldesem cum facultate residendi vel apud Ecclesiam Maiorem Florentinam, vel apud dictam suam Plebem, ubi corpus dicti sui Testatoris requiescit; suos vero successores voluit apud Ecclesiam Florentinam residere. Qui Presbyter Baldese acceptat, & uti Cappellanus praefatus facit dicto Domino Archipresbytero pro toto Capitulo recipienti obedientiam, & reverentiam manualem. Deinde Capitulum tribuit potestatem Dominis Tribaldo Archipresbytero, & Ioanni Canonico, Camerariis dictae Ecclesiae, apprehendendi possessionem bonorum dicti Testatoris; qui Commissarii die 8. Augusti praefati intrant in tenutam pro dicto Capitulo &c. Gratia Arrighi Not. &c.

1280. Ildinus, & Ioannes Canonici Florentini auctoritate sibi a Capitulo tradita eligunt P. Iudicem Canonicum Sancti Iacobi Vltrarnum, & Patronum Canonicae Sancti Stephani de Turre Benni Plebanus Sancti Maniarus Lucanae Dioecesis, in Plebanum Sancti Ioannis, qui Plebanatus vacabat per mortem Domini Clariti olim Plebani, & eidem dictum Plebanatum conferunt, & ponunt in possessione, ac eidem locum in Choro Sancti Ioannis assignant, ubi Plebanus sedere consuevit, inve-

vestientes de bonis spiritualibus, ac temporalibus: & dictus Plebanus facit eisdem obedientiam manualem, & reverentiam pro Capitulo Florentino recipientibus. 1280. Ind. 8. die Dominico 25. Augusti. Testibus Domino Fanesio Domini Bonaccursi, & Matthaeo Demioi Dunitii &c. Corso Matthaei Vanni Cancellarii Canonico de Empoli.

Zucca Naddi Notarius ex imbreviaturis Ser Pepi Rinaldeschi &c.

1280. Matthaeus quondam Parimbenis de Sancto Romano confitetur lib. 50. quas recepit a Iacopino quondam Bonispagni pro augumento dotis Dominae Pubellae eius uxoris, & sororis dicti Iacopini. Actum Pistorii anno Nativitatis 1280. Ind. 8. 4. Kalendas Maii. Testibus Puccio Nobilis, Bertuccio Iovannoni, Curso Ringratiati, Andrea Coppiae, & Buono Alberti &c. Bonaventura q. Iunctae Notarius.

1281. Fratres Sanctae Annae, & Sancti Vincentii Flor. Dioec. Districtus Prati faciunt unum ex eis Procuratorem ad comparendum coram Domino Iacobo Praeposito Florentino, & Capitulo Florentino, ad ostendendum iura sua, & petendum misericordiam. Anno 1281. die Iovis 14. Augusti Ind. 9. testibus Oliverio Melanesi, & Meglhore q. Alberti. Bonaventura Iudex & Notarius.

1281. Conveuevole filius olim Torselli de Sommeria, cui relictus fuerat a Lapo quondam Bonaiuti usus unius domus positae in populo Sanctae Mariae Maioris, recognoscit ipsam pertinere dictae Ecclesiae. Anno 1281. Ind. 10. die 14. Februarii. Testibus Grifo filio Arrighi Bonifatii, Vanni quondam Bozzoli de Alliis, Grifo quondam Tronii, Brunellino filio Vbaldini de Alliis, & Claravalle quondam Guerii &c. Boninsegna quondam Domini Boninsegnae Consilii Notarius &c.

1282. Salvi Clericus, quem Presbyter Guido, qui olim fuerat Rector Ecclesiae infrascriptae, elegerat in Rectorem Ecclesiae Sancti Petri de Cadiearza de voluntate bominum dicti populi, promittit infra duos menses reficere murum dictae Ecclesiae. Anno 1282. Ind. 11. die 20. Decembris &c. Henricus Notarius.

1283. Dominus Angelottus de Alfanis vocatus Lottus, Canonicus & Archidiaconus Florentinus, ex una, & Dominus Mainettus de Lambertis Canonicus Florentinus ex altera, compromittunt in Dominum Ioannem de Abbatibus Canonicum Florentinum eorum differentiam super quadam camera, quam habebat dictus Dominus Angelottus, quam tenuerat Dominus Geri Matthaei Canonicus Florentinus &c. Anno 1283. Ind. 11. die Veneris 11. Iunii. Testibus P. Simone Cappellano in Ecclesia Sancti Andreae, & P. Latino Rectore Ecclesiae Sancti Petri Bonconsilii. Gianni quondam Pieri Not.

1283. Dominus Angelottus praedictus recognoscitur a Domino Matthaeo de Lambertis praedictis in legitimum possessorem dictae camerae, & ad eum spectare fatetur. Anno praedicto Ind. 2. exeunte Iulio die tertio &c.

1283. Domina Lucchese filia olim Benvenuti Luccioli populi Sancti Christophori per eius codicillos plura relinquit, & praesertim Maiori Ecclesiae Florentinae pro reparatione ipsius Ecclesiae, domum suae habitationis in dicto populo Sancti Christophori, cui confinat via, Platea Sancti Christophori, & casolare dicti olim Benvenuti Luccioli. Anno 1283. Ind. 11. die 5. Iulii. Item legat Hospitali mulierum Archipresbyteri onam cultricem, & par linteaminum. Testibus Cione Buiamontis, Gherio filio Compagni, Raynerio Fraenario filio Bonavultae, Thomasino filio Guardi de Pisis, Arcelano filio Iunctae de Florentia, Bartolino filio Benvenuti populi Sancti e Mariae de Quinto, Manetto filio Drudoli populi Sanctae Luciae &c. Ioannes Manetti Notarius &c.

1283. Dominus Ioannes Prior Sancti Iacobi Vltrarnum arbiter ut supra electus per dictum Angeluttum Archidiaconum, & Mainettum de Lambertis, laudat super dicta camera. Anno 1283. die 10. Februarii Ind. 12. Testibus Simone Domini Raynerii de Abbatibus, & Aldobrando Burnetti &c. Gianni quondam Pieri Not.

1283. Domina Dolcedonna vidua uxor olim Lamberti, & Lapa, & Massia, sorores filiae dicti Lamberti, concedunt Domino Lotto Canonico Florentino pro dicta Ecclesia Maiori omne ius, quod habent super domo in populo Sanctae Mariae Maioris. Anno 1283. Ind. 12. die 6. Martii. Testibus Pero Ridalti, & Ristoro Ioannini &c. Galleraoua Bonarii de Florentia Notarius.

1284. Domini Iacobus Praepositus, & Ioannes Canonicus, Maioris Ecclesiae Florentinae pro toto Capitulo mutuo recipiunt a Rayuutio olim Domini Rustici de Abbatibus cive, & mercatore Florentino mutuante pro se, & nomine Lamberti de Abbatibus, & Albizi, & Ioannis, fratrum olim Domini Rustici praedicti, & Rubei Bacherelli, & Vannis filii olim Rubei Bacherelli, & aliorum sociorum suorum flor. 60. auri. Anno Nativitatis 1284. Ind. 12. die 15. Novembris Pontificatus Domini Martini PP. IV. anno quarto. Testibus Bernardo Bonconti de Perusio, & Paulo Riomaui ex Vrbe &c. Thomasius quondam Petrizoli Armanini de Bononia Notarius &c.

1285. Pagnus filius Domini Iacobi Buoncompagni, & Domina Stella filia quondam Iacobi Ammannati, contrahunt matrimonium. Actum Pistorii anno Dominicae Nativitatis

1285. Ind. 13. die 24. Iunii. Testibus Gualterio, & Raynaldo quondam Domini Raynerii, Domino Simone quondam Nerii, seu Raynerii Domini Sinibaldi, Domino Struffa Iudice quondam Aldimaringhi, Forese Baldi Paganelli, Puccio Franceschi, Ioanne Gherardini, & Francisco Ioannis Notario &c. Gratia quondam Benvenuti Notarius &c.

1286. Tanus Domini Galitiani Procurator Dominae Iacobae dictae Pucciae filiae quondam Iacobi, & uxoris Cursii seu Bonaccursii Morandi, petit coram DD. Neri Michi, & Neri Soffredi, Iudicibus causarum Communis Pistorii sibi adiudicari in solutum bona dicti sui viri vergentis ad inopiam. Anno 1286. Ind. 9. die 13. Ianuarii. Lapus filius Salvini Notarius extrahit ex libro 1308. &c.

1286. Tantubene quondam Rodulfini de Publico vendit Fatio quondam dicti Rodulfini de Publico domum positam Pistorii in Cappella Sancti Pauli. Anno 1286. Ind. 14. Kal. Septembris. Lazarus filius Lanfranchi Notarius.

1287. Morandus quondam Accursii de Civitate Pistorii de Cappella Sancti Stephani testatur, & heredes instituit Bonacursum, & Baroncum filios. Anno 1287. Ind. 1. die 10. Septembris. Filippus quondam Clariti Notarius &c.

1287. Presbyter Vgolinus Rector Ecclesiae Sancti Angeli in Piaza Pistoriensi renuntiat electioni de se factae ad Ecclesiam Sancti Marci in Burgo Viterbii Pistoriensi in manibus Domini Henrici Abbatis Monasterii Sancti Michaelis Pistoriensis de Forculis, ad quod Monasterium pertinet dicta Ecclesia, prout per laudum ibi citatum. Anno Incarnationis 1287. Indict. 11. die 29. Maii &c.

1289. Mingarda relicta Muccii, & Isabella, Nuccius, & Puccinus fratres dicti Muccii de Cavinana, vendunt Vanni quondam Iacobi de Pistorio pro Moncello quondam Parigi petium terrae de Cavinana. Anno Domini 1289. Ind. 3. die nona Octobris.

1290. Etincia quondam Manovelli solitus commorari in populo Sanctae Mariae Nipotecosae testatur, & sepeliri se iubet in Ecclesia Mainti, & heredes instituit Salciccianum, & Eringum eius fratres, & fideicommissarios deputat Donatum Bonaurae, & Chinum Benivenni anno Incarnationis 1290. Ind. 4. die 13. Octobris. Testibus Presbytero Canonico Ecclesiae Sancti Andreae, Pileso Bemanenni, Fantino de Agolantibus, Salvino Iunctae, Giano filio Domini Donati, Nardo filio Locti, Lapuario filio Neri Pongii de Galigariis, Andrea Chiariti, & Maccio Ardinghi. Curradus Guidotti de Signa Notarius &c.

1290. Nuncius filius quondam Polehetti Albani, & Cambius Notarius filius Aldobrandini, ambo populi Sancti Miniatis inter Turres, Fecis Cornaisumo Sensalis filius q. Cambii populi Sanctae Pelicitatis, Neri quondam Iacobi de Gallis, Maruccius quondam Domini Ioannis Ridolfi de Canigianis, Stoldus quondam Vguccionis Pilastri, populi Sancti Miniatis inter Turres, & Raddinus filius dicti Stoldi, vendunt Neri Attigliantis procuratori Communis Florentiae pro dicto Communi petium terrae cultum, & rem eum domo, porticu, & puteo, in populo Sancti Angeli de Legnaia: a primo via, a secundo dicti venditores, a tertio heredum Domini Gherardini de Cerebia, pro libris 1400. bonorum denariorum, & si plus valent, donant illud plus dicto Communi; & pro eis fideiubent Gualterottus quondam Iacopini, & Charus filius Condam Stoldi Gemis, ambo populi Sanctae Trinitatis Florentiae, Cione filius Condane Domini Gualduccii Pilastri, Masus Domini Ruggerini Minerbetti emancipatus populi Sancti Miniatis inter Turres, & de emancipatione constat manu Ser Dietaiuti Notarii quondam Aicani Pillii anno 1290. Ind. 4. die 10. Martii &c. & Domina Diana uxor dicti Stoldi venditoris, & Domina Cosa uxor dicti Raddini, die undecimo Martii praedicti consentiunt &c. Pilastrus quondam Vberti Pilastri testis. Cambius Aldobrandini Cambii ex imbreviaturis dicti sui patris.

1290. Masinus quondam Manetti Marci populi Sanctae Felicitatis de Florentia vendit dicto Neri Attigliantis pro Communi Florentiae petium terrae sive podere in populo Sancti Petri de Monticellis loco dicto Ancuone pro libris 1097. bonorum denariorum Florentinorum parvorum, & pro eo fideiubent Dominus Pinus quondam Stoldi Iacoppi, Torelius quondam Benghi de Rossis, & Bengoccius quondam Artighi de Naldinis, omnes populi Sanctae Felicitatis; & Domina Tecca uxor dicti Masini consentit, & ulterius fideiubet Cecchus filius quondam Abbatis Mannelli populi Sanctae Felicitatis de Florentia anno 1290. Ind. 4. die Lunae 22. Martii &c. Testes sunt Ghinuccius quondam Roggerii Bonsantini, Feus quondam Cambii populi Sanctae Felicitatis, Lapus, & Benghi populi Sanctae Felicitatis, & Neri quondam Iacobi de Gallis, & Vanni quondam Iacobi de Gallis induxit dictum emptorem in possessionem dictorum bonorum &c. Cambius Aldobrandini Cambii ex imbreviaturis dicti sui patris.

1293. Bartholomaeus Notarius filius Iunctae de Lamporecchio vendit, & cedit Domino Lotto Domini Philippi quoddam affictum anno 1293. Ind. 6. 24. Augusti &c.

1294. Cherbole, & Magna fratres, & filii olim Donati, & Lippus, & Naso fratres, & filii dicti Cherboli de Villa & populo Sancti Mauri, vendunt Seguae olim Ser Iacobi

Ere-

Baere populi Sancti Pancratii de Florentia recipienti pro Forese vocato Schiatta Fantini populi Sancti Petri Coelorum de Florentia, petium terrae in territorio Signae loco dicto Al Colle; & pro eis fideiubent Braceios olim Tbagbi, Paseius olim Vberti, Mingus olim Talenti, & Salimbene olim Salti, omnes de populo Sancti Mauri, & D. Avegoente uxor dicti Cherbulis, & Domina Iemma uxor dicti Magne. Actum in Villa populi Sancti Mauri anno Incarnationis 1294. Ind. 8. die 13. Octobris. Testibus

Petro fil. Bondi.
Lapo filio Pallottae de Tornaqoincis, &
Marabottino olim Tieri de Tornaquincis. } Populi S. Pancratii.

Donato

Avvegnente Gberbolo — Magna Gemma

Lippo — Naso

Anghiaettus Iudex, & Not. olim Philippi de Campi &c.

1295. Dominos Thebaldinus Praepositus ex una, & Capitulum Ecelesiae Florentioae ex altera, compromittuot eorum lites, & differentias in Reverendum Virum Dominom Ioannem Priorem Saocti Petri Scheradii, & Canonicum Florentinum, anno 1295. Ind. 9. die 20. Octobris. Qui Arbiter die 17. Ianuarii laudat, & arbitrat, quod de fructibus Canonicae nihil teneatur restituere, cum inveniatur pro defensione Canonicae, & dignitatis Praepositurae, quae ad eius manus pervenerunt utiliter expendisse, & Capitulum absolvit ab omni praetensione dicti Praepositi, scilicet quod expenderit de suo proprio pro defensione Canonicae, & dignitatis praefatarum &c. Item quod a proxima festivitate Sancti Zenobii in antea, & etiam ipsa die, ipse Praepositos duplices consequatur distributiones, & Capitulum non teneator aliud eidem contribuere pro equo vel famulo, prout antea consuetum erat: de Anseribus, de Caponibus, Carnibus, & aliis quae in Paschate aliisque festivitatibus, & certis anni temporibus, dantur Canonicis, & familiae; & de pecunia quae commoniter inter eos dividitur: ipse Praepositus consequatur quantum alter ex Canonicis, & quod si excommunicationis sententiam proferat ipse Praepositus contra aliquem de Canonicis, interveniat Concilium, & consensus Capituli, & alia arbitratur &c. Gianni quondam Pieri Not.

1296. Dominus Donus Prior Sanctae Mariae Maioris, & duo Canonici ipsius concedunt Nello olim filio Casini Passerini, dicti populi Sanctae Mariae, roganti licentiam, & bailiam fundandi in terreno Classi ipsius Ecclesiae, qui est in medio a domu ipsius Ecclesiae usque ad casolare ipsius Nelli, & fructum, & murum fundamenti, quod nunc domus refectorii ipsius Ecclesiae usque ad planum terrae, dummodo ipse Nellus a plano terrae supra non occopet vel soper prehendat in aedificando, & salvo iure domini Classi, & dominio in dicto muro fundamenti fiendo dd. Priori, & Capitulo prout ante erat &c. Anno ab Incarnatione 1296. Indictione nona die 28. Augusti. Testibus Salvi Mannelli popoli Sanctae Mariae Maioris, Bongia Domini Iacobi de Cerreto populi Sancti Laurentii, & Ser Lippo Bonsanini de Sexto &c. Vguccione Domini Rayneri Bondoni de Florentia Notarius rogatus &c.

1296. Renaldus quondam Domini Rayneril de Cancelleriis dat in solutum Pagno quondam Domini Iacobi Boncompagni petium terrae in territorio de Publico loco dicto Freducci &c. Actum Pistorii in Cappella Sancti Ioannis anno Nativitatis 1296. Ind. 10. die 13. Septembris &c. Accursus Orlandi Notarius &c.

1296. Dominus Ioannes Angiolini de Florentia de Malchiavellis provisus de thesaureria Maioris Ecclesiae Florentinae per Ven. Patrem Dominum Petrum divina providentia Sanctae Mariae Novae Diac. Card. & Apostolicae Sedis Legatum executa dicta provisione admittitur a duobus ex Canonicis dictae Maioris Ecclesiae Florentinae anno Incarnationis 1295. Ind. 10. die 18. Ianuarii, videlicet a DD. Gualterio Priore Sancti Pauli, & Stephano, Canonicis Ecclesiae Florentinae. Testes sunt Dominus Grifus Albertini Iudex, Dominus Octavante Rigaletti, Dominus Guidus Acecolti de Bardis, Nossus Guernieri del Bene, Ser Mannus Vguccionis Notarius, & Ser Donatus Bonamichi Notarius, Martinus quondam Amidei de Pappiano &c. Et die 24. Ianuarii 1296. Ind. 10. recipitur dictus Dominus Ioannes a Domino Thomaso Priore Sancti Iacobi Vltra Arnum Canonico Ecclesiae Florentinae &c.

1297. Dominus Ioannes Angiolini de Malchiavellis provisus ut supra de thesaureria Ecclesiae Florentinae recipitur, ut supra a Domino Antonio Archipresbytero Florentino procuratore Magistri Perfecti de Castro Florentino Canonico Maioris Ecclesiae Florentinae anno 1297. Ind. 10. die 4. Aprilis. Testes sunt Ofus Bartolini, & Lapuccius Venturae de Florentia populi Sanctae Felicitatis, & Renaus Ser Bernardi popoli Sancti Michaelis de Vicedominis, & Ser Gianni Banduceli de Locardo. Ser Martinus quondam Amidei de Pappiano Vallis Pesae Notarios.

1297. Item dictus Dominus Ioaones de Malchiavellis recipitur, ut supra a Ven. Viro

ro

ro Domino Francisco de Monte Nigro Domini Papae Cappellano, & Canonico Florentino. Actum Romae anno 1297. Ind. 10. die 19. Maii. Testibus Domino Neapoleone Archidiacono Maioris &c. Domino Benedicto Abbate de Loncastro Camerario Reverendi Patris Domini Francisci Neapoleonis de Ursinis Cardinalis, & Magistro Perfecto Canonico Florentino &c. Ser Bonaventura Petri de Sancto Crescio ad Valcavam de Mucello Florentinae Dioecesis Notarius rogatus &c.

1297. Item recipitur a discreto Viro Domino Vernaccia de Parma Canonico Maioris Ecclesiae Florentinae. Actum Parmae anno 1297. Ind. 11. die 28. Novembris in Palatio, in quo moratur Capitaneus Populi Civitatis Parmae. Testibus Domino Raynerio olim Domini Vguccionis de Bondelmontibus de Florentia tunc Capitaneo Civitatis praedictae, Domino Ciano olim Mancini de Colle Vallis Elsae, Lapo Vgolini de Florentia, Domino Gherardino Domini Gilii de Sanguinea Iudice, & Albertino de Mazzis de Parma &c. Ser Taous Petri de Castro Florentino Notarius.

1297 Item recipitur dictus Dominus Ioannes a Domino Gualterio de Ponturmo Canonico Florentino in Civitate Florentiae, & pro eo recipitur Dominus Cossus quondam Iacobi Percossi de Battimamme de Florentia populi Sanctae Felicitatis procurator ipsius Domini Ioannis. Actum Faventiae anno a Nativitate 1297. Ind. 10. die 17. Decembris, Ser Guillelmus de Cherais de Faventia Notarius &c.

1297. Venerabiles Viri Domini Thebaldus Praepositus, Roggerius, Raynerius, Ioannes, & Cambius, Canonici Ecclesiae Florentinae faciunt eorum Procuratores Magistrum Cambium de Sexto, & Magistrum Terrigium de Castro, ad agendum &c. contra Dominum Ioannem de Malchiavellis de Florentia super Thesaurariis, quam dictus Dominus Ioannes fingit esse in Ecclesia Florentina, & se esse provisum &c. & formant contra ipsum infrascriptos articulos. Anno 1297. Ind. 11. die 10. Ianuarii quorum articulorum tenor est talis, videlicet.

Infrascripti sunt Articuli Domini Thebaldi Praepositi, Roggerii, Raynerii, Ioannis, & Cambii Canonicorum Ecclesiae Florentinae, quos probare intendunt contra Ioannem Malchiavelli, qui fingit se Thesaurarium in Ecclesia Florentina.

In primis quod dictus Ioannes tempore supradicto erat publice diffamatus de vitio fornicationis, & specialiter de illa, quam commiserat cum Sibilia quondam famula sua, quam pro amasia sua publice detinebat, ex qua per coitum fornicarium habuerat, & adhuc habet, filiam nomine Andreolam.

Item quod dictus Ioannes tempore provisionis sibi factae, & ante, fuit, & adhuc est, publice diffamatus de vitio stupri cum pluribus Sanctimonialibus feminis, & specialiter de illo, quod commiserat cum Domina Diana filia Boninsegnae del Ferro Monacha, & Abbatissa Monasterii Discalcearum feminarum Florentinae Dioecesis, ex qua filium procreavit.

Item, quod tempore supradicto erat homicida ex eo, quod ipse cum fratribus, scilicet Duccio, Malgiato, Christiano, & Segna Angiolini, & quibusdam aliis complicibus suis, cepit Iunctam vocatum Imbracta filium quondam Rioerii del Saracino populi Sancti Gregorii Florentiae, quem captum acriter vulneravit, & tandem posuit eum in fortia Communis Florentiae, qui postea dicto Ioanne procurante fuit de mandato & sententia Potestatis Florentiae suspensus per gulam &c.

Item quod tempore supradicto erat excommunicatus sententia maioris excommunicationis latae a Canone pro eo, quod existens in Studio Bononiae vulneravit acriter Dominum Franciscum de Ancona Clericum, & in Clericali habitu incedentem.

Item quod tempore supradicto erat irregularis ex eo, quod pluries immiscuerat se saevis enormitatibus, & exercuerat causas sanguinis quod fuerat anno Domini &c. tempore quo erat Potestas Florentiae &c. & dum fuerat in officio Priorum Communis Florentiae &c. & alibi ubi dictae causae tractantur.

Item quod tempore supradicto erat infamis persona ex eo, quod fuerat, & erat publicus usurarius, & tenuerat casariam per longum tempus in Regno Franciae cum fratribus suis, & de hoc erat publice diffamatus.

Item quod tempore supradicto erat, & est adhuc, sententia maioris excommunicationis lata a Canone ligatus ex eo, quod ipse percussit, & vulneravit usque ad effusionem sanguinis, Presbyterum Lapinum filium Lotteri Canonici Plebis Sanctae Mariae Impruneta Florentinae Dioecesis.

Item quod dictus Ioannes in vita, moribus, scientia, & actibus Clericalibus, patitur manifestum defectum, sicut homo qui semper laicaliter vixit, & a paucis temporibus ad Clericatum devenit.

Item quod Dominus Andreas olim Episcopus Florentinus tempore, quo dictam dignitatem cum aliis Canonicis Florentinis sibi adhaerentibus creare tentavit, erat sententia maioris excommunicationis lata a Canone publice innodatus pro eo, quod publice, & in conspectu multorum fecit, & mandavit, verberari usque ad sanguinis effusionem quendam Commissum Monasterio de Razzuolo Florentinae Dioecesis.

Item

Item quod de praedictis omnibus & singulis est publica voa & fama in Civitate Florentiae, & aliis locis, in quibus dictus Ioannes est conversatus &c. Ser Gianni quondam Pieri Notarius &c.

1297. Renzus quondam Simonis populi Sancti Laurentii in Collina Plebatus Sanctae Mariae Imprunetae Florentinae Dioecesis laborator, & nuncius, Presbyteri Cionis Rectoris dictae Ecclesiae Sancti Laurentii soluit pro eadem Ecclesiae Florentinae duos urceos olei pro affictu eiusdam petii terrae prope dictam Ecclesiam positi. Anno 1297. Ind. 11. die 22. Ianuarii &c. Ser Gianni quondam Pieri Notarius &c.

1297. Discretus vir Magister Perfectus de Castro Florentino Canonicus Florentinus Cappellanus Reverendi Patris & Domini Domini Matthaei Sanctae Mariae in Porticu Diaconi Cardinalis habita notitia, quod Reverendus Presbyter & Dominus Dominus Petrus de Piperno Sanctae Mariae Novae Diac. Cardinalis, in partibus Tusciae, Romandiolae, Lombardiae, & Marchiae Anconitanae, Domini Papae Legatus de Thesauraria Ecclesiae Florentinae vacantis per matrimonium contractum, ut dicitur, per Aldobrandinum Domini Manetti de Cavalcantibus de Florentia olim dictae Ecclesiae Florentinae Thesaurarium, providerit Dominum Ioannem Angiolini de Malchiavellis de Florentia, facit Procuratores Dominos Antonium Archipresbyterum Florentinum, Thomam Priorem Ecclesiae Sancti Iacobi Vitrarum, & Dominum Bernardum Vgolini Militem de Florentia, ad recipiendum in Thesaurarium dictum Dominum Ioannem, ut supra provisum. Anno a Nativitate 1297. Ind. 10. die 4. Martii Pontificatus Domini Bonifatii PP. VIII. anno 2. Actum Romae praesentibus discretis viris DD. Henrico de Labro Canonico Pisano Domini Papae Cappellano, Iacobo de Labro Praeposito de Gronulo Cappellano praedicti Domini Matthaei Cardinalis, & Cecco Sinibaldo de Labro dicti Domini Papae Domicello &c. Ser Brunus quondam Ser Boni Notarius de Florentia &c.

1297. Dominus Ioannes de Malchiavellis praedictus recipitur in Thesaurarium ut supra a Domino AEgidio de Perusio Canonico Florentino. Actum Paduae in Guardaroba Domini Episcopi Paduae praesentibus Religiosis viris Fratribus Ioanne de Vitrarno, & Bartolino de Brixia Ordinis Praedicatorum, & etiam in praesentia Venerabilis Patris Domini Ioannis Dei Gratia Episcopi Paduani. Anno 1297. Ind. 10. die Martii &c.

1298. Iacobus quondam Bonacosae dat in solutum Ioanni Braccii, Roccio Ranerii, Marsuppino Meliorati, Corrado Gaii, Michaeli Bartolomaei, & Simoni Anselmi, de Societate Clarentium pro se, & Clarentino Anselmi, Merguglieso Braccii, & Baldo Ranerii, & pro omnibus aliis Sociis dictae Societatis quaedam bona &c. Anno 1298. Ind. 12. Kalendis Iulii. Actum Pistorii &c.

1298. Dominus Thebaldus Praepositus Florentinus pro se & suo Capitulo, & Nerius filius Dietisalvi populi Sancti Laurentii, compromittunt eorum differentias occasione cuiusdam classi, & stillicidii, & confinis, inter ipsos, in sapientes viros Lapum della Bioia, Pagnum Beringherii, & Peronem Rinieri magistros, & mensores Communis Florentiae anno 1298. Ind. 2. die 8. Iulii, testibus Cecco Iunctae populi Sanctae Luciae de Magnolis, Manno Guidotto populi Sancti Laurentii, & Berto Ioannis dicti populi. Et die 28. Iulii dicti arbitri laudant, testibus Lapo, & Bectino fratribus, & filiis Chelis Populi Sancti Laurentii, & Guidone Bonaiuti dicti populi &c. Ser Ioannes quondam Bongiae de Florentia Notarius &c.

1298. Marsoppinus Meliorati pro se, & Sociis, locat ad affictum Melano Ienovello de Aliana petium terrae nelle Lame. Actum Pistorii anno 1298. Ind. 12 die 6. Septembris &c. Ser Philippus Ser Bartolomaei Francomunis Notarius &c.

1298. Meus quondam Domini Tolomaei Civis Pistoriensis de Cappella Sancti Prosperi facit Procuratorem Rayneriuim quondam Batromei ad plura peragenoum, anno Nativitatis 1298. Ind. 12. die vigesima quarta Novembris. Actum Pistorii &c. Bonifacius quondam Megalotti Notarius &c.

1298. Ghinus Bichi populi Sancti Nicolai in Castello, & Pagnus Bonaccursi Populi Sancti Laurentii de Signa, promittunt solutionem pro affictu bonorum Capituli Florentini anno 1298. Ind. 12. die ultimo Ianuarii, testibus Domino Manno Plebano Plebis de Ripulis, & Danese Vgolini de Cartaria &c. Bona sunt petium terrae cum domo terrena in Populo dictae Plebis loco dicto Donicaro, cui a secundo filii Raynerii Faggiuoli, & filii Ser Parigii, & Dinghi Bonaccorti, & Ghini Benintendi; a tertio Manetti Iacopini, & Ser Bontalenti Bonaccorsi, & Cossi Fobardini. Item petium terrae loco dicto la Rona, cui a secundo Bernardi Mazzinghi, a tertio Renani Ristori vocati Pandigiano, a 4. Guiducci Ardovini. Item petium terrae loco dicto al Chiuso, cui a tertio Nardi Bruni Bonvillani; a quarto Neri Brunetti, & a quarto Duccii Ser Rinuccii &c.

1299. Paganus quondam Domini Boncompagni de Cappella Sancti Matthaei emancipat Iacobum filium suum, & in praemium

filum emancipationis donat et bona empta à Marcuccio quondam Iacobi Ammanoati. Actum Pistorii in fondaccio Ammannatorum. Anno 1299. die 4. Februarii &c.

1299. Raynerius quondam Battomei Procurator Mei quondam Domini Tolomaei de Cappella Sancti Prosperi vendit Merguglieno quondam Braccii affictum domus, & alia &c. Actum Pistorii anno 1299. Ind. 12. die 4. Februarii &c. Bonifatius quondam Magalotti Notarius &c.

1299. Paganus quondam Domini Iacobi Boncompagni de Castro Sancti Ioannis in Curte vendit Corrado quondam Gaii de Castro Sanctae Mariae Maioris petium terrae loco dicto a Freducci. Actum Pistorii anno 1299. Ind. duodecima, die sexto Aprilis &c. Ser Nicolaus Iamdonati Mini Notarius. Et 1308. Pistorius, & Rocca quondam Corradi Cappellae Sanctae Mariae Maioris pro se, & Gaio, & Iacobo fratribus, & filiis, & heredibus dicti Corradi, vendit Andreae quondam Mei Guilielfis podere seu petium terrae loco dicto Freducci. Actum Pistorii anno 1308. Ind. sexta, die undecima Iulii. Iacobus quondam Donati Notarius &c.

1299. Chiarentinus Anselmi, Mergulies Bracci, Marsoppinus Meliorati, Curradinus Gaii, Mucus Pepi, Anselmus Melliorati, & Ser Andreas filius Bonapostae Notarius, omnes de Societate Chiarentum pro se, & aliis sociis, requirunt Deodatum Baroncii Procuratorem sociorum Societatis de Accia-Iolis de videnda ratione salis, super quo inter dictas Societates fuit contracta societas, & quod conveniant in fundaco dictae Societatis Chiarentum. Actum Pistorii anno 1299. Ind. duodecima, die secundo Maii &c. Ser Andreas filius Bonapostae Notarius &c.

1299. Ierolamus quondam Chitti del Selvo Populi Sancti Pancratii pro se, & Claro, & Mompuccio, fratribus suis vendit Claro quondam Salvi Cioncoli populi Sancti Iacobi ultra Arnum liar. 20. ad mensuram chordae Communis Florentiae terrae in populo Sanctae Luciae Omnium Sanctorum, cui a primo, secundo, & tertio, dicti Ierolami, Clari, & Mompuccii, fratrum & filiorum olim Salvi del Chiaro, a quarto Canonicae Episcopatus Florentiae. Actum in populo Sanctae Luciae Omnium Sanctorum prope flumen Mugnonis, videlicet, in infrascriptis domibus, in quibus morantur Dominae, quae vocantur de Sancta Catharina. Anno Incarnationis 1299. Ind. duodecima, die undecimo Augusti &c. Testes sunt Vanni quondam Ardimanni populi Sancti Pancratii, Albizus quondam Orlandini dicti populi, Bonus quondam Bonaccorsi eiusdem populi, Lucius quondam Uberti dicti populi, & Ricevuto Guidi Pisacchero, & Servente dictarum Monialium. Ser Guido filius Lippi Marcovaldi de Septimo Iudex & Notarius ex Imbreviaturis Albertini.

1300. Domini Tebaldus Praepositus, Rogerius Plebanus de Empoli, Ioannes Prior Sancti Petri Scheradii, Stephanus Plebanus da Campoli, Gualterius de Compiobbio, AEgidius de Perusio, Giandonatus de Giandonatis, Simon de Simonettis, & Rogerius de Mozzis, ex una; & Dominus Ioannes Angiolini Malchiavellis provisus ut supra de Thesauraria Ecclesiae Florentinae, compromittunt eorum differentias & lites in venerabilem Patrem Dominum Fratrem Matthaeum Dei gratia Portuensem, & Sanctae Rufinae Episcopum, Apostolicae Sedis Legatum, super dicta Thesauraria, super qua lis vertebatur in Romana Curia. Actum Florentiae in domo de Mozzis, in Camera, in qua dictus Dominus Cardinalis habitabat. Anno Domini 1300. Indictione decima tertia, die septimo Augusti, praesentibus testibus Domino Francisco Episcopo Florentino, Domino Alexandro Episcopo Arretino, Domino Fratre Angelo Episcopo Fesulano, Domino Rogerio Abbate Vallumbrosano, Domino Dono Priore Camaldulense, Domino Lamberto Plebano de Quartaro, Domino Galasso de Comitibus de Mangona, Domino Iacobo Priore Sancti Iacobi Florentiae, Fratribus Francisco, & Iacobo, de Tudetto sociis dicti Domini Cardinalis; & deinde Sto. ous de Bondelmontibus Canonicus Florentinus consentit dicto compromisso. Actum in Claustro ecclesie Canonicae die suprascripta. Item dicta die Magister Perfectus de Castro Florentino Canonicus Florentinus consentit ut supra &c Ser Venturella Poli de Pergula Notarius &c. Dictus vero Dominus Franciscus Cardinalis Legatus, & Arbiter praefatus, laudat Thesaurariam pertinere ad ipsum Magistrum Ioannem Angiolini iuxta provisionem sibi factam per Venerabilem Patrem Dominum Petrum Dei gratia Sanctae Mariae Novae Diaconum Cardinalem, tunc in partibus Tusciae Apostolicae Sedis Legatum. Latum & promulgatum in domo Domini Ioannis de Mozzis in Camera dicti Domini Cardinalis anno Domini 1300. Ind. decima tertia, die vigesimo septimo Septembris, Pontificatus Domini Bonifatii Papae VIII. anno sexto, praesentibus inter alios Domino Simone de Metiulla Canonico Metensi, Domini Papae & dicti Domini Cardinalis Cappellano, & Auditore; Domino Galasso de Mangona Canonico Cameracensi, &c. Die decimo Novembris 1300. Ind. decima quarta, Praepositus, & Canonici receperunt dictum Dominum Ioannem in Thesaurarium, & die nono Ianuarii venerabiles viri Domini An-

dreas

dreas Archidiaconus, & Rogerius, & Iandonatus, Canonici recipiunt dictum Dominum Ioannem in Thesauratium similiter, & ipse iurat consuetudines antiquas, & conventiones, dictae Ecclesiae servare &c.

1300. Orlanduccius quondam Rustichelli de Cappella Sancti Prosperi promittit annuatim solvere Ser Merguglìesi quondam Ser Braccii de Cappella Sanctae Mariae, & heredibus quoddam frumentum. Actum Pistorii anno Nativitatis 1300. Ind. decimatertia, die vigesimo nono Februarii &c. Ser Simon quondam Tancredi Notarius &c.

1301. DD. Andreas Archidiaconus gerens vicem Praepositi, Praepositura vacante, Ioannes Thesaurarius, Rogerius Plebanus de Empoli, Ioannes Prior S. Petri Scheradii, Magister Perfectus, Gualterius Prior S. Pauli, Simon, & Stuldus, Canonici Ecclesiae Florentinae, comparendo coram Ven. Patre Dom. Francisco D. G. Episcopo Florentino narrant, quod olim Commune Florentiae mitti & dirizzari fecit quandam viam de novo in capite terreni praedicti Capituli, & Ecclesiae Florentinae, quod dicitur Cafagium; & quod per ipsum terrenum Cafagii loco restantis illius terreni accepti pro dicta via nova d. Commune concessit & dimisit dicto Capitulo & Ecclesiae Florentinae viam veterem ibidem existentem sub hac conditione, quod ipsam viam veterem praefatum Capitulum Florentinum vendere deberet pro iusto pretio convicinis habentibus terram vicinam ante ipsam viam veterem, de quibus vicini sunt D. Belifardus & Baldus olim D. Talani de Tosinghis; ideo petunt licentiam dictam viam vendendi DD. de Tosinghis & aliis convicinis, & obligandi &c. & obtinent &c. Actum Florentiae in Palatio Episcopali, anno Incarn. 1301. Ind. 14. die 11. Aprilis &c. Ser Gratia fil. Arrighi Gratiae de Florentia Notarius.

1301. Binus quond. Monaldi populi Canonicae Faesulanae vendit Nello quondam Duccii pop. S. Miniati de Cella, bona in pop. dict. Canonicae, anno Incarnationis 1301. Ind. 14. die 22. Iulii. Actum Florentiae, testibus Iacobo Ser Braccii, & Bartolo Donati &c. & deinde die 28. Octobris d. anni Ind. 15. Fideiubent pro dicto venditore Duccinus quond. Rustichi, & Monaldinus quondam Nuccii, testibus Ser Petraccolo Notario filio Ser Parenzi, & Iacobo Ser Braccii.

1301. Presbyter Guido quond. Brunetti populi S. Nicolai, Cappellanus maioris Ecclesiae Florentinae, ad Altare, seu in Cappella, B. Matthaei codicillatur, & relinquit Zucchero fratri suo partem domus cum ipso pro indiviso; & aliam partem Neri alteri fratri suo, & Dominae Recchae suae sorori, & uxori Ioannis pop. S. Pancratii, & intersentibus funeri suo reliquit Canonicis Fl. 5. populinos parvos, & Cappellanis Fl. 3. Plebano de Duomo Fl. 5. famulis pro campanis pulsandis Fl. 10. cuilibet Presbytero Congregationis Clericorum unum bonum grossum: & cuilibet ex Prioribus Congregationis duos bonos. Item reliquit Societati S. Matthiae Mulierum, quae etiam coogregatur in dicta Ecclesia, Fl. 10. Item Hospitali S. Ioannis, quod de novo construitur iuxta muros veteres in via Fraenariorum. Fl. 20. Item Dominabus S. Matthaei de Attetti Fl. 5. Item Dominabus de Mutis &c. Hospitali S. Mariae Novae Fl. 5 Item voluit sepeliri in Ecclesia maiori coram Altare Beati Matthaei si placuerit DD. Canonicis. Actum Florentiae in domo filiorum Arrigi Venturi pop. S. Reparatae, anno Domini 1301. Ind. 14. die 9. Augusti, testibus Feo quond. Arrigi Venturae, Gherardo Gratiae populi S. Reparatae, Lapuccio Bonaiunctae populi Abbatiae Faesulanae, Banco Chelli populi S. Mariae ad Quartum, & Iuncta Guidonis populi S. Laurentii.

1301. Meus Rossi populi S. Laurentii promittit Capitulo Florentino solutionem affictus petii terrae Cafagii dictae Canonicae positi in populo S. Laurentii l. d. Campo Regio, quae est star. 67. & panor. 2. anno Domini 1301. Ind. 15. die ultimo Septembris, testibus Lapo Marlnghi, & Sali quond. Azzolini populi S. Laurentii &c. Ser Giannes quond. Pieri de Florentia Notarius.

1301. DD. Iandonatus Canonicus & Vicarius Reverendi Viri D. Francisci de Montenigro Praepositi, Andreas Archidiaconus, Rogerius, Ioannes, Mag. Perfectus, Stephanus, AEgidius, Gualterius de Compiobbio, Stoldus, Simon, & Rogerius de Mozzis, Canonici, conveniunt, quod de Cappellania S. Matthaei per obitum P. Guidonis vacante provideatur Ser Ioannes de Ianninis natus Cenni de Galliano Flor. Dioecef. & ipsum eligunt; & deinde eligunt Pierum Clericum quond. Lapi Guidonis anno 1301. Ind. 14. die 28. Augusti, & fuit a d. Vicario, Praepositi investitus d. Pierus die 3. Octobris 1301. Ind. 15. testibus PP. Gerio & Albonetto Cappellanis Ecclesiae Florentinae, P. Ciatti similiter Cappellano Plebaniae de Duomo, Peruzzo Clerico in Ecclesia praefata Florentina.

1301. Domina vidua, Domina de Poenitentia de Vestitis Fratrum uxor olim Lapi Guidonis, & mater suprascripti Pieri electi ad Cappellam Sancti Matthaei coram quibusdam ex dd. Canonicis iurat d. Petrum eius filium esse aetatis 18. annorum & duorum mensium. Item Tuccius del Bieco Patruus d. Pieri. Item Fante Gui-

Guidonis populi S. Laurentii Patruus d. Pieri. Item dicta die multi ex dd. Canonicis convenerunt, quod D. Andreas de Cerreto Iurisperitus cognosceret de iure suprascriptorum electorum ab ipsis in discordia; testibus D. Nerio quond. D. Vguccionis de Bondelmontibus; & Cione eius filio. Item die 18. dict. mensis Octobris suprascripti praesentati convenerunt eligere D. Vgolinum de Castro Florentino peritum virum, qui cognosceret de eorum iure.

1301. Domina Bonaventura filia quondam Aldobrandini & uxor Nuccii Martini, quae moratur in Cappella S. Ioannis Forensis, facit Procuratorem ad 6. menses Dominum Vicinum quond. Inoctae Notarium ad agendum &c. Actum Pistorii anno 1301. Ind. 14. die 19. Ianuarii &c. Ser Matthaeus filius Caccialostis Notarius.

1301. Lambertus Bonfilioli populi Sancti Laurentii conductor petii terrae minoris Cafagii Ecclesiae Florentinae promittit Capitulo solutionem affictus & alia pacta servare, anno Domini 1301. Ind. 15. die 24. Ianuarii, testibus Bartolo Clerico filio Spilliati, P. Recupero Cappellano Ecclesiae Florentinae & Ser Neri Simeonis de Abbatibus. Ser Gianni quond. Pieri Notarius.

1302. Mellius quond. Ranuccii de Basile Cappellae S. Mariae Foris Portae mutuo recipit a Meo quondam Bertectonis de Cappella S. Prosperi lib. 37. denar. flor. parvorum. Actum Pistorii in Cappella S. Prosperi. Anno Nativitatis 1302. Ind. 15. die 22. Febr. testibus Mone Finighi, Bertino Sinibaldi & Ferruccio Aomannati. Et similiter recipit die 3. Martii 1303. a Natie. Ind. 2. testibus Tanino Bonapartis, & Pacino olim Ficarelli &c. Ser Ioannes Tanus quond. Ioannis Notarius.

1302. Canonici & Cappellani Ecclesiae Florentinae faciunt eorum Procuratorem P. Recuperum Cappellanum eiusdem Ecclesiae ad comparendum coram Ven. Patre Domino Loctério Dei, & Apostolicae Sedis, gratia Episcopo Florentino ad petendum, quod dignaretur revocare praeceptum eis a dicto D. Episcopo factum, quod solvere deberent certam pecuniarum quantitatem pro expensis factis occasione suae translationis seu promotionis, cum ipsam solvere non debeant; & si non revocaret, ad appellandum. Anno 1302. Ind. 15. die penultimo Aprilis &c. Ser Gianni quondam Pieri Notarius.

1303. Riccius olim Oliverii populi Sancti Romuli de Bel giano confitetur, habuisse ad soccitum ab Arrigo Bonaccursi populi S. Thomae unum par boum. & promittit &c. anno 1303. Ind. prima, die 26. Augusti, testibus Lapo Donati popul. S. Nicolai Florentiae, & Bate Caffettario filio Raphaelis pop. S. Thomae. Ser Albertinus fil. olim Bencivenni de Lodianiis Notarius.

1303. Canonici Florentini faciunt eorum Procuratorem Bartolum Clericum filium Spilliati de Vallia, & Bonaiutum Rustichelli, Clericos & familiares Ecclesiae Maioris ad ea gerendum. Anno Incarnationis 1303. Ind. prima die 16. Septembris &c. Ser Ormannus Banchi Ormanni Notarius.

1303. Bonamicus Tonughelli Syndicus Communis Pistorii recipit mutuo &c. a D. Schiatta, Ser Guidone Iacopini, & Vanne Rustichelli, Cappellano S. Michaelis in Bonaccio. Anno 1301. Ind. 15. & redactum in publicam formam 1303. &c. Item Goccius Bottingocci, & Gratia Ingherani, electi per DD. Antianos & Vexillif. iustitiae popul. Civit. Pistorii ad recolligendum praestantiam nuper per dd. DD. Antianos & Vex. factam, confitentur recepisse a Lapo Ioannis, & Vanne Rustichelli, mutuantibus &c. Ser Franciscus quondam Domini Ioannis Notarius.

1357. D. AEgidius miseratione divina Episcopus Sabinensis Apostolicae Sedis Legatus per suas Literas datas Imolae 7. Kal. Ianuarii Pontificatus Domini Innocentii VI. anno VI. concedit Ridolfo Bartoli Canonico Florentino exspectativam unius Ecclesiastici Beneficii ad collationem, vel dispositionem, Capituli Florentini pertinentis, non obstante quod ipse in Ecclesia Florentina, & in S. Maria de Fagna, Canonicatum obtineat.

1303. Presbyter Recuperus fil. olim Benvenuti de Vultignano Cappellanus Ecclesiae Sanctae Reparatae de Florentia Procurator Capituli Florentini praesentat Domino Ranuccio Plebano Plebis Castri Florentini Litteras Apostolicas Benedicti PP. XI. sub plumbo dat. Laterani Kal. Decembris Pontificatus sui anno primo, directas ipsi Plebano & Abbati Monast. Camalduelen. iuxta Florentiam, & Priori Fratrum Ordinis Praedicat. Florentiae, per quas confirmari mandat laudum latum a Domino Ioanne Priore S. Petri Scheradii Florentiae, Arbitrum electum a Capitulo Florentino ex una, & Domino Angelo Episcopo Faesulanum, ex altera, super quibusdam frumenti quantitatibus: quod laudum D. Antonius Episcopus Faesulanus eiusdem Angeli successor observare contradicebat. Facta est dicta praesentatio prope Castrum Florentinum iuxta Ecclesiam S. Verdianae de dicto Castro, anno Incarnationis 1303. Ind. 2. die 23. Ianuarii, testibus Presbytero Cetto filio Mazzetti Canonico Plebis Castri Florentini, & Presbytero Arduino Faulotti de Bagnolo Rectore Ecclesiae S. Mariae de dicto Bagnolo;

lo. Ser Ranuccius Iud. & Notarius fil. Roggerii Notarii de Castro Florentino.

1304. Vannes q. Rustichelli de Pistorio constituit Procuratores Alexandrum q. Corsi, & Bonettum eius filium, de Pistorio &c. Actum Fucecchii, anno Incarnationis 1304. Ind. prima, die 5. Iulii, testibus Fratre Domno Pagano q. Vberti de Pistorio, & Ser Talento quond. Perlieti de Fucecchio. Ser Vannes filius Nardi de Fucecchio Notarius.

1304. Boncompagnus q. D. Iacobi vendit Cialdo q. Ambrosii petium terrae de territorio de Publico luco dicto Freducci. Anno Nativitatis 1304. Ind. 2. die 30. Augusti &c. Ser Matthaeus filius Guglielmi Notarius.

1304. D. Ioannes Praepositus Ecclesiae Florentinae ex una, & Canonici dictae Ecclesiae ex altera, compromittunt in sapientem virum D. Tedicium de Vicedominis Iurisperitum cum consilio D. Raynerii Ghiberti super infrascriptis differentiis. Primo dubitabatur, an D. Praepositus, licet non sit Canonicus Praebendatus, nihilominus habeat & habere debeat vocem in Capitulo, & quotidianas distributiones, ratione Praepositurae, & gratiae concessionis sibi factae a Canonicis & Capitulo Ecclesiae Florentinae de consensu & auctoritate Episcopi Florentini, ex amore & gratia Reverendissimi Patris Domini Hostiensis Apostolicae Sedis Legati, cuius Camerarius erat, & est D. Praepositus suprad dictus. Item an d. Dominus Praepositus debeat habere ratione praedictae Praepositurae distributiones duplicatas secundum formam prioris constitutionis loquentis de hoc. An debeat habere solummodo distributiones simplices & insuper libras 50 secundum formam posterioris constitutionis loquentis de hoc, quae priorem constitutionem corrigere videtur. Item an d. Dominus Praepositus ratione dictae suae Praepositurae, tamen licet non sit Canonicus Praebendatus, teneatur, & debeat primo anno facere residentiam & servire praedictae Ecclesiae Florentinae non percipiendo primo anno denarios & ceram mortuorum, & denarios & ceram festivitatum, sicut facit & servit Canonicus Florentinus Praebendatus primo anno, quo residet in dicta Ecclesia Florentina. Anno Incarnationis 1304. Ind. 3. die 26. Decembris, testibus DD. Rodulfo, & Recupero, Cappellanis d. Ecclesiae Florentinae, P. Lapo Rectore Ecclesiae Alberici de Florentia, Ser Benedicto Notario filio q. Ser Martini Notarii, & Ser Antonio filio q. Manni de Florentia. Qui D. Tedicius Arbiter cum dicto Consilio, die 30. Ianuarii 1304. Ind. 3. laudavit, testibus Domino Vbertino Archipresbytero, & aliis &c. Ser Gratia olim Arrighi Gratiae de Florentia Notarius.

1305. Boncompagnus sive Pagnus q. D. Iacobi Cappellae S. Ioannis in Curte emancipat Ioannem filium suum, & eidem concedit in suam partem Turrim, & Palatium suum posita Pistorii in Cappella S. Ioannis in Curte, & alia. Actum Pistorii anno 1305. Ind. 3. die 15. Februarii. Ser Riccomus q. Guglielmi Notarius.

1306. D. Cialdus D. Ambrosii de Pistorio immittitur in possessionem bonorum venditorum a Boncompagno q. D. Iacobi anno Nativitatis 1306. Ind. 5. die 18. Novembris, testibus Domino Ormanno q. Ormanni, Lippo Ser Alexandri de Pistorio, & Manno Maccaronis de Vincio &c. Ego Matthaeus filius Michaelis Notarius.

1306. Meus q. Benectonis locat Mellio Ranoccii dicto Barile domum positam Pistorii in Cappella S. Prosperi. Anno Nativitatis 1307. Ind. 5. die 21. Decembris. Ser Tanus q. Ioannis Notarius.

1306. Mellius q. Ranoccii de Cappella S. Prosperi dat in solutum Meo q. Benectonis unam domum positam in Cappella Sancti Prosperi, cui a primo via, a secundo Riechi Bonaccursini, a tertio Dominae Contessae uxoris Domini Spini Ficarelli. Actum Pistorii anno Nativitatis 1306. Indictione 5. die 20. Decembris &c. Ser Tanus q. Ioannis Notarius.

1307. Giunta filia q. Fedis populi Sancti Felicis in Piacza, & Domina Ciarie uxor Taddi Magistri, & Domina Tuccia Pinzochera de Vestitis S. Mariae Novellae, filia q. Golis populi S. Luciae Om. SS. faciunt Procuratores ad comparendum coram DD. Potestate, & Capitaneo Civitatis Florentiae, ad agendum &c. in litibus, quas habent cum Monasterio & Dominabus Monasterii S. Catharinae ultra Mugnonem. Actum extra muros veteres Civitatis Florentiae in populo S. Luciae Om. SS. anno Incarnationis 1307. Ind. 5. die 14. Aprilis.

1307. D. Iandonatus Canonicus, & Camerarius Ecclesiae, & Capituli Florentini dat ad affictum Batino, & Francisco fratribus filiis q. Bianchi populi S. Laurentii Florentiae petium terrae positum in Campo Regio l. d. Casaggio Maggiore, cui a primo, & secundo via, a tertio & quarto d. Ecclesiae, & Capituli, stariorum 67. & panorum 2. Anno Incarnationis 1307. Ind. 5. die 14. Aprilis &c. Ser Vguccione q. Vberti Notarius.

1307. Venerabiles Viri DD. Iandonatus Vicarius Reverendi Viri D. Ioannis Praepositi Ecclesiae Florentinae, & Canonicus Ioannes Thesaurarius, Magister Perfectus, Simon de Simonettis, & Mannus, Ca-

nonici Ecclesiae Florentinae, cum alii non essent praesentes, & residentes, constituunt P. Albonettum Cappellanum ipsius Capituli & Ecclesiae Florentinae Operarium, & Quaestuarium, Receptorem, & Gubernatorem, Operis Ecclesiae praedictae Florentinae. Anno Incarnationis 1307. Ind. 5. die 20. Maii &c. Ser Vguccione q. D. Vberti Notarius.

1307. Domina Strada relicta Morandi Accursii & filia q. Salvi Borghesis testatur, & instituit heredem Barontum suum, & d. Morandi filium. Anno Nativitatis 1307. Ind. 6. die 10. Septembris, actum Pistorii &c. Ser Iacobus q. Bonaccursii Notarius.

1307. Ser Grimaldus olim Compagni de Pesciola Notarius populi S. Laurentii de Florentia, vendit Claro olim Mandati Guidonis populi S. Pancratii de Florentia, duas domos simul iunctas in populo & Burgo S. Laurentii de Florentia, in loco ubi dicitur nel Fondaccio, cui a primo via Burgi Sancti Laurentii, a tertio Canonica Florentina, terrenum suum in medio pertinens ad ipsam domum pro stillicidio, a quarto est hodie via Guelfa, & erat ibi domus quorundam. Anno Incarnationis 1307. Ind. 6. die 17. Februarii, & die 17. Martii: Ventura Guccii de Oliveto de Mucello ratificat dictam venditionem, & promittit non molestare; testibus Cenni olim Pieri de Villanova, & hodie moratur in populo & Burgo S. Laurentii de Florentia, & Lucio filio Dini olim Doni olimdoli d. populi Sancti Laurentii &c. Ser Ioannes filius Arrighi Notarius, ex Imbreviaturis Ser Andreae olim Marci Gratiani de Grezzano Civis, & Notarii.

1307. Andreas filius & heres Mergugliensis q. Braccii possessionem capit unius domus positae Pistorii in Cappella S. Prosperi pro affictu 5. annorum debitorum ab Orlanduccio q. Rustichelli de dicta Cappella, qui d. domum conduxerat. Anno 1307. Ind. 5. die 23. Febr. &c. Ser Gratia q. Michaelis Notarius.

1308. Giricus, & Giane, fratres, & filii q. Vannis de Cappella S. Vitalis de Pistorio, qui nunc moratur in Cappella S. Mariae Portae Ravennatis Bononiae, vendunt Benefeci, qui dicitur Feci, q. Andreae de populo S. Prosperi de Pistorio, qui nunc moratur Bononiae in dicta Cappella S. Mariae Portae Ravennatis, bona in Villa Seravallis. Anno 1308. Ind. 6. die 19. Augusti &c. Ser Iacobus Iacoboni Notarius.

1308. Coram Domino Gherardo de Castro Florentino Iudice causarum Communis Pistoriensis, & Assessore Simonis della Tosa de Florentia, & coram Assessoribus D. Guglielmi de Opizis Potestatis Pistorii, fiunt acta quaedam ad instaoriam Ser Vezzi Alexandri Procuratoris Marsoppini q. Meliorati de Clarentibus, & Aniolmi quondam Bartholomaei, & Cini q. Pepi Cappellae S. Ioannis Florentiae. Anno 1308. 16. Octobris &c. Ser Alloctus q. Fasdini Notarius ex libro d. Communis.

1309. Andreas q. Mergugliensis de Guinizzellis pro parte precii bonorum emptorum ab Andreuccio vocato Passetino q. Puccii Goffredi solvit Baldovino Vberti de Florentia de populo S. Mariae Alberici fl. 80. de auro. Actum Pistorii anno Nativitatis 1309. Ind. 3. die nona Aprilis &c. Iacobus q. Bonaccursii Notarius.

1309. Andreuccius vocatus Passettinus q. Puccii Goffredi de Cappella S. Ioannis Florentini vendit Andreae q. Mergugliensis de Guinizzellis de Cappella S. Mariae in Turri, petium terrae cum domo in territorio de Publica. Anno Nativitatis 1309. Ind. 7. die 16. Aprilis &c. Ser Vbertinus filius Ser Stephani Fedetigi Notarius. Et dictus Andreuccius vendit dicto Andreae petium terrae cum domo in territorio de Publico. Anno Nativitatis 1309. Ind. 7. die 16. Aprilis &c. Ser Iacobus q. Bonaccursii Notarius. Et d. Andreas pro parte precii suprascriptorum bonorum solvit Magistro Thaddaeo q. Bonaccursi Medico creditori d. Andreuccii venditoris. Anno Nativitatis 1309. Ind. octava die 17. Aprilis &c. Idem Notarius.

1309. Balduinus Vberti de Florentia de populo S. Mariae Alberighi consentit venditioni factae cuiusdam partis molendini, & obligatur pro evictione suprascriptorum bonorum venditorum a supradicto Andreuccio, Andreae de Guinizzellis pro omni suo iure & interesse. Anno Nativitatis 1309. Ind. 3. die 19. Aprilis.

1309. DD. Antiani, & Vexillifer Iustitiae, Populi Pistoriensis, concedunt licentiam Domino Cialdo de Ambrosiis, quod vendere possit Andreae Mergugliensis petium terrae, quae fuit Pagni D. Iacobi in territorio de Publico l. d. Freducci; & dicto Pagno nomine suo, & Lapi sui filii, & Ioanni filio dicti Pagni, omne ius, quod habent super dicta terra, vendendi eidem Andreae. Anno 1309. Ind. 7. die 9. Iulii. Quorum Antianorum, & Vexilliferi, nomina sunt haec.

D. Arrigus D. Vannis. Ser Guido Avianni,	Antiani per Portam Guidi.
D. Braccius D. Bandini. Ser Dane Medicus quondam Iunctae.	Antiani per Portam S. Andreae.
Sanguignus Amadei. Ser Mellius Caccialostis.	Antiani per Portam Lucensem.

D. Albertus de Ascolinis Vexillifer Iustitiae,

Ser

Ser Ioannes quondam Bastiani Raynaldi Notarius.

1309. Paganus olim D. Iacobi Boncompagni de Pistorio pro se, & ut Procurator Lapi filii sui, & Ioannes filius d. Pagni emancipatus, vendunt Andreae Mergugliensis de Pistorio petium terrae in territorio de Publico in Cappella de Cremugnano l. d. Freducci. Anno Nativitatis 1309. Ind. 7. die 15. Iulii: & d. venditioni consentit Domina Margarita uxor d. Pagni, & filia q. D. Ioannis Lanfranchii de Vghis &c. Ser Iacobus Bonaccursii Notarius.

1309. D. Cialdus q. Domini Ambrosii de Ambrosiis de Pistorio vendit dicto Andreae q. Mergugliensis de Guinizzellis de Pistorio petium terrae suprascriptum. Anno Nativitatis 1309. Ind. 7. die 13. Iulii &c. Ser Iacobus Bonaccursii Notarius.

1304. . . . . . . Alexandri facit Procuratorem Ser Ioannem Gherardi Notarium, ad plura peragendum. Actum Pistorii anno 1309. Ind 7. die 15. Augusti &c. Bonaccursus filius Alexandri Notarius.

1309. Venerabiles viri D. Ioannes Praepositus, Rogerius Matthaei, Magister Perfectus, Simon, Donatus, & Mannus, Canonici, & Ioannes Thesaurarius maioris Ecclesiae Florentinae, compromittunt omnes eorum differentias inter eos occasione distributionum, obventionum &c. in d. Dominum Praepositum. Anno Incarnationis 1309. Ind. 8. die 23. Octobris, praesentibus PP. Iano, & Ser Aiuto Cappellanis, & Dino Pedonis Sanctae dictae Ecclesiae &c. & die 21. Iulii 1310. d. D. Praepositus laudavit &c. Ser Vguccione olim D. Vbarti de S. Casiano Iudex & Notarius.

1309. Marsoppinus q. . . . . . . Iacobus Bracciu, Lottus Anselmi, & Anselmus Bartoli, constituunt eorum Procuratores Ser Tanum Bartholomaei, Ser Orlandettum Acconciati, & Ser Viventium Alexandri, Notarios, ad lites. Actum Pistorii anno 1309. Ind. 8. die 15. Decembris &c. D. Ser Bartholomaeus Notarius. In alia appellatione dicitur a sententiis D. Guiduccii de Maneinis &c.

Constitutiones Domini Episcopi Florentini.

1309. In Christi Nomine. Amen. Infrascriptae sunt quaedam Monitiones Praecepta & Sententia facta & lata per Venerabilem Patrem D. Antonium Dei, & Apostolicae Sedis, gratia Episcopum Florentinum, scripta per me Benedictum Magistri Martini Notarium suum, eius mandato, quarum tenor est, In Christi Nomine. Amen. Nos Antonius Dei & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Florentinus cupientes, prout nostro incumbit officio pastorali, quantum possumus subditos nostros exhortationibus nostris, & salubribus monitis, ab illicitis actibus revocare; & detestandum exstirpare vitium usurarum, quod, licet invite dicamus, in aliquibus Clericis nostrae iurisdictioni subiectis adeo incorrigibiliter, & damnabiliter, inolevisse videtur, ut non vereantur usuras omnes exercere in animarum suarum periculum & damnum, & humani iuris contemptum, & nostrarum constitutionum ludibrium, & exemplum malum poenitentiae aliorum, & in grave dedecus & opprobrium Ordinis Clericalis; praesentium tenore monemus omnes, & singulos Clericos nostrae iurisdictioni subiectos pro primo, secundo, & tertio, monitionis editae peremptorio, qui usuras aliquas, & seu cautiones in fraudem usurarum, per se, vel per alios, hactenus extorserint, ut infra duorum mensium spatium proxime futurorum usuras huiusmodi sic extortas restituant, & cautiones relaxent; & de restitutione, & relaxatione ipsa nobis faciant infra d. terminum plenam fidem; nec deinceps foenus exerceant per se, vel per alium, publice vel occulte; nec se in extorsione usurarum aliqua quomodolibet immiscere praesumant, nos in ipsos tales Clericos usurarios, qui usuras extortas non restituent, & cautiones non relaxabunt praedictas, & deinceps quomodolibet exercebunt, canonica monitione praemissa excommunicationis sententiam fecimus in his scriptis; & contra eos, qui non restituerint sic extortas, & de restitutione ipsa fidem nobis non fecerint, mediante Iustitia procedemus, & sic saltem poenae formidine a malo abstineant, & laicis obloquendi de Clericis materia succidatur.

Cupientes praeterea Clericos nostrae iurisdictioni subiectos gravitate morum, & habitus honestate, splendidos apparere, ut ipsi de se porrigant testimonium bonae famae, Clericos ipsos, & potissime Praelatos, & alios in dignitatibus constitutos, quos quanto maiori dignitate & titulo decorantur, tanto amplius vacare convenit studiis honestatis, hortamur attente, & monemus una vice pro tribus, & peremptoriis terminis, quatenus in incessu & habitu studeant sanctam formam per nostras constitutiones synodales traditam se habere, & eam transgredi non praesumant sub poena in ipsis nostris constitutionibus comprehensa, & alia quae propter ipsorum temeritatem illis fuerit imponenda. Et volentes Clericos nostros ab omni infamia praeservare, ac abusum portationis armorum a Clericis exstirpare, simili modo monemus eosdem, ut arma non portent sine nostra licentia speciali, quam cum a nobis petierint, & eam necessitas

sitas exposcet, ipsis curabimus exhibere; portantes vero arma praedicta patenter, & publice, nisi in casibus a iure permissis, sine nostra licentia, excommunicationis vinculo innodamus.

Porro cum alias monuerimus omnes Praelatos, & Ecclesiarum Rectores Civitatis, & Dioecesis Florentinae, curam animarum habentes, ut se facerent ad debitos Ordines, prout ipsarum Ecclesiarum cura exigit, promoveri, sicut in monitione emanata continetur; & nonnulli ex ipsis monitiones emanatas contemnentes, & ad dictos Ordines non curaverint, ut debent, se facere promoveri, propter quod poenas a iure latas non est dubium incurrisse; nihilominus praedictas nostras monitiones & processus super hoc habitos in suo robore permanere volentes iterato monemus, & peremptorie, dictos Praelatos & Rectores Ecclesiarum, quatenus proximis ieiuniis Quatuor Temporum, & in aliis sequentibus successive se faciant ad omnes Ordines, prout suorum beneficiorum onus & cura de iure consuetudine vel statuto exigit, promoveri, alias privationem exspectent, quantum nobis fuerit a iure permissum. Praelati quoque & Rectores Ecclesiarum nostrae iurisdictioni subiecti, & quivis alii, qui nobis obedientiam praestare tenentur, & qui hactenus non praestarunt, eam infra mensem proxime secuturum in manibus nostris praestent.

Sane desiderantes Clerum nostrum in virtute cordis, & animi voluntate, vigere, & ut semper pro bono statu Cleri fiat congregatio Clericorum, dignum esse conspicimus, ne quisquam de Clero praedicto, cuiuscumque dignitatis & praeeminentiae fuerit, audeat Clerum ipsum pro aliqua causa convocare & conciliabula facere, quae non sunt sine Cleri iactura, sicut efficax magistra rerum experientia docet; & suspicione erroris, qui in talibus occultis coadunationibus consuevit hactenus seminari: igitur districtius prohibemus, & tam auctoritate ordinaria, quam Officii Inquisitionis haereticae pravitatis, quae ex ipsa auctoritate ordinaria nobis competit, pro primo, secundo, & tertio peremptoriae monitionis edicto monemus, praecipimus & mandamus, quod nisi per . . . . . . praedicti Cleri, quorum officium ad honorem, & statum Cleri praedicti proponimus confovere, de nostra tamen tunc, vel Vicarii nostri, licentia, quae eis non negabitur cum petierint pro necessitatibus, & utilitatibus dicti Cleri; aut diebus duntaxat solitis pro divinis Officiis celebrandis, & agendis solummodo Exsequiis defunctorum, fiat coadunatio Cleri praedicti: nec ad vocationem, instantiam, vel mandatum, alicuius alterius, vel aliter quam supra sit concessum, in simul convenire praesumant: omnes enim, qui aliter vel ex alia causa convocare vel convenire praesumpserint, ex nunc pro ut ex tunc canonica admonitione praemissa in . . . . excommunicationis vinculo innodamus: possunt autem Procuratores ipsi simul cum aliquibus eorum in dd. convenire, cum expedit pro utilitatibus d. Cleri; per hoc autem non improbamus honeste convenire, in quibus vita absentium non mordetur, neque congregationem Cleri duntaxat ad Exsequias defunctorum.

Licet autem ex nostratum constitutionum tenore omnes & singuli praedicti seu Ecclesiasticae personae scienter exercentes sine nostra speciali licentia aliquid, quod ad iurisdictionem, & ordinem & officium nostrum quoquomodo pertinet, excommunicationem incurrat, sitque ipso facto quod agent irritum, & inane, auctoritate super nostra accepta; quia tamen quod specialiter iniungitur melius observatur, praesenti monemus edicto omnes & singulos Praelatos, & Clericos, cuiuscunque status praeeminentiae & dignitatis existant una vice pro tribus & peremptorie, ne contra constitutionem ipsam vel aliquid expressum in ea venire vel facere directe publice vel occulte vel indirecte; seu iurisdictionem nostram ordinariam, vel aliquid ad eam pertinens, exercere, usurpare quomodolibet, vel turbare, praesumant: alloquin in omnes & singulos contrarium praesumentes ex nunc prout ex tunc in scriptis excommunicationis sententiam promulgamus; & aliud quod fecerint decernimus irritum & inane, & nihilominus poena alia prout de iure fuerit punientur a nobis, salva semper auctoritate Superioris in omnibus supradictis &c. Quia in recipiendis cautionibus usurariorum Clerici nostrae iurisdictioni subiecti plerumque formam quae ab iure traditur minus debite minusque prudenter transgredi non verentur . . . . . offensam suarum animarum periculum & iacturam eorum, quibus est restitutio facienda; nosque alias contra tales transgressiones monitiones fecerimus cum adiectione poenarum; nec tamen eorum insolentia regulatur, prout ab experto saepe cognovimus, pro primo, secundo, & tertio monitionis edicto monemus, & peremptorie, omnes, & singulos Praelatos & Clericos nostrae iurisdictioni subiectos, ne tales cautiones deinceps recipiant pro ut de iure tenentur; nos enim in omnes & singulos, qui in his fuerint negligentes, canonica monitione praemissa excommunicationis sententiam ferimus in his scriptis; & nihilominus ad integram restitutionem faciendā eis, quos ex hoc laeserint, obligatos fore censemus, ad quam eosdem cogere intendimus praevia ratione. Licet autem

ex

ex modo agendi pateat evidenter praedicta vim constitutionis fynodalis non habere, ut tamen nostra intentio evidenter declaretur, probitemur easdem monitiones praecepta, pronibitiones & fententiss, vim duntaxat fententiarum habere; quia Clericos nobis fubiectos reperimus in praedictis quasi generaliter excelsiffe, ad quorum emendationem fententiam tulimus memoratam, & eam publicari volumus, & mandsmus per Baronem Vicarium nostrum, & in fingulorum deduci notitiam, ne fub ignurantiae velo comomuniter excufari praetendant; ipforumque copiam in formam publicam & privatam prout, & quando, voluerint exhiberi.

Ego Lapus, imo Petrus q. Pagauucci Erbolocti de Florentia Iudex ordinatius, publicusque Notarius, praedictas monitiones & praecepta fcripta per D. Benedictum Astustum, de mandato d. Domini Epifcopi fcripfi, & publicavi. L. ✠ Sigilli.

1309 D. Antonius Epifcopus, & Capitulum Ecclefiae Florentinae, quasdam condunt constitutiones Ecclefiae Florentinae, quarum exurdium eft.

In Dei Nomine. Amen. Ad honorem Dei, & Beatae Mariae Virginis Matris eius, & Sanctorum Zenobii Pontificis, & Reparatae Virginis, Patronorum Ecclefiae Florentinae; Nos Antonius D. s. Epifcopus Florentinus Ioannes Praepofitus, Rogerius Matthaei, Magister Perfectus, Stephanus de Broy, Aegidius de Perufio, Simon de Simonettis, Roggerius de Mozzis, Iandonatus de Iandonatis, & Mannus de Berreidis, Canonici, & Ioannes Malchiavellus Thefaurarius Ecclefiae Florentinae, ordinamus, facimus, & ftatu mus, infrafcripta ordinamenta, ftatuta, & conftitutiones, Ecclefiae nostrae Florentinae pro meliori gubernatione & regimine eiusdem, & magis proficuo & quieto ftatu Capituli Canonicorum, & Ecclefiae Florentinae, anno currente 1309. Indictione 8. &c.

Et praecipue ftatuunt fuper numero Canonicorum ad removenda, & tollenda, omnia gravamina, & preces quorumlibet, quod antiquus numerus 12. Canonicorum, & unius Praepofiti, iuratus, & per Sedem Apoftolicam confirmatus, obfervetur; & quod praeter Praepofitum, & Thefaurarium praefentem, & qui pro tempore fuerit, nullus admittatur ad communes Capituli quotidianas diftributiones, & obventiones, nifi praemiffus fit praebendam pacifice & integraliter affecutus, falva femper auctoritate Domini Papae.

Item quod nullus iuxta antiquam confuetudinem hactenus inviolabiliter obfervatam Apoftolica, vel quavis, auctoritate receptus in Canonicum, antequam plenarie praebendam pacifice habeat vel affecutus fuerit, admittatur ad Capitulum, & tractatus Capituli, & diftributiones &c. & funt confirmatae a d. Domino Epifcopo, & Canonicis anno Incarnationis 1309. Ind. octava die 12. Martii, in Palatio Perotti de Guadagnis, in quo habitabat d. Dominus Epifcopus, extra Portam de Balla. Ser Vguccione olim D. Ruberti Iudicis & Notarii de S. Cafliano Iudex & Notarius.

1310. Sequuntur nonnullorum inftrumentorum fummae, quae, cum fimul effent, prout ibi, adnotabuntur non fervato temporis ordine.

Lambertus vocatus Pefta filius q. Dietaiuti de Lupicinis, & Vanni eius filius, populi Sancti Stephani ad Pontem, vendunt Carino olim Spilliari populi S. Mariae de Scalsis, recipienti pro Nepo filio olim Domini Nepi de Bardis, petium terrae cum domibus in populo Sanctae Margaritae de Montifci, cui a primo via, a fecundo Ecclefiae S. Gregorii de Florentia & flumen Emae, a tertio terra Abbatiae Scalriorum mafculorum, a quarto olim heredes Domini Locti, & nunc heredum Domini Gherardini, & alia petia terrae ibi prope &c., & pro fupradictis venditoribus fideiufferunt Simon quondam Tinghi, Cinitus q. Gherardi, & Nerius quondam Tinghi, omnes de Lupicinis d. Populi S. Stephani, & Lippus q. Peftae della Filippa populi S. Petri Scheradii, & etiam confentit Domina Ioanna uxor Domini Vannis, Actum in populo Plebis de Ripolis ad domum de Lupicinis, anno Incarnationis 1310. Ind. octava, die 25. Martii, teftibus Lucchefo Domini Ormanni de Forabofchis, & Fuccio quondam Cerae de Lupicinis, Bino quondam Bonicalzo, Lapo q. Beliutti populi dictae Plebis &c. & die 27. Martii, Nepus emptor facit Procuratorem ad intrandum in tenutam Martinum olim Giannelli populi S. Georgii &c. Ser Ioannes Maffei de Robaila Civis, & Notarius.

1309. Bonsecurfus q. Matthaei populi S. Iacobi ultra Arnum, executor teftamenti Chisri q. Salvi Guidi d. populi, porrigit in iudicio libellum contra Dominam Stoldam Abbatiffam, & Riccam, Chemam, & Agucfam, Moniales loci, vulgo dicti Monafterium S. Catharinae prope Mugnonem, fuper petio terrae cum domo in populo S. Luciae Omn. Sanctorum Florentiae, cui a primo, & fecundo via, a tertio Hieronymi, & Mompuccii fratrum, & filiorum q. Selvi praedicti, coram Domino Simone Siminetti Canonico Florentino Vicario Ecclefiae Florentinae vacantis, anno 1309. Ind. 6. die 5. Ianuarii, & die 28. Augufti, Frater Abraham de Ordine Eremitarum Florentiae Conven-

ventus S. Spiritus, & Ioannes q. Iacobi, executores cum dicto Bonaccurso dicto testamento consentiunt, & committunt eorum vices aidem Bonaccurso. Actum in Ecclesia S. Salvatoris, dia 12. Novembris, Indictione octava, & prosequnotus acta coram Domino Barona de Sancto Miniate Priore Ecclesiae Sanctae Mariae de Castro Novo Vicario Venerabilis Patris D. Antonij Episcopi Florentini, & deinde in processu capitulatur, qualiter dictum petium terrae olim de anno Domini 1289. partinebat ad Hieronymum, Clarum, & Mompucoium, fratres olim Salvi de Chiaro, qui deinde vendiderunt dicto Claro quondam Salvi Guidi populi S. Iacobi ultra Arnum. Deinde causa prosequitur coram Fratre Andrea Priore Fratrum Ordinis S. Benedicti de Montesano Vicario dicti Domini Episcopi, 15. Ianuarii. Ser Dominicus Lanfranchi Notarius ax libro Libellorum Ser Miniati, olim Iacobi de Sancto Miniare.

1310. Tanus Stancolli, Paulus Schiattae surrogatus loco Lippi Musae, Iudices Caussarum civilium Communis Pistorii, adiudicant bona quedam Andreae dicto Ciuffae q. Forelis Cappellae Sancti Prosperi in solutum Schiattae Notario Pisano Procuratori Ioannis Vitelli. Actum Pistorii anno Domini 1310. Ind. 8. die 8. Aprilis, & die 5. Maii inducitur in possessionem &c. Ser Aliottus quondam Fardini Notarius.

1310. Andreas Mercugliesis Cappellae S. Mariae in Turri locat ad affictum Puccino q. Panuccii de Pistorio Cappellae Sanctae Mariae Novae, & nunc moranti apud Paccianam, Octo cultres terrae laborativae positae in Pacciana. Actum Pistorii anno Nativitatis 1310. Ind. 9. die 13. Septembris &c. Ser Canonicus q. Ser Ioannis Notarius.

1309. D. Rogerius Matthaei, Perfectus, Simon, & Rogerius de Mozzis, Canonici; & Ioannes Thesaurarius &c. Capitulum Ecclesiae Florentinae vacantis, concedunt licentiam Presbytero Alfano Rectori Ecclesiae S. Andreae de Castagnolo Plebatus Septimi pro reparatione dictae suae Ecclesiae recipiendi mutuo, & obligandi bona Ecclesiae. Anno Incarnationis 1309. Ind. septima, die 22. Augusti. Testibus P. Cambio Rectore Ecclesiae Sancti Petri, Pichino Rectore Ecclesiae S. Mariae Magdalenae, Ser Benedictus Magistri Martini Notarius, qui Presbyter Alfanus in vim dictae licentiae recipit mutuo ab Arrigo q. Rustici de Signa fl. auri 10. anno 1309. Ind. 7. die prima Septembris intrantis, testibus Domino Salis de Iogole, & Dato Matthaei de Coniano &c. Ser Bernardus de Signa Notarius.

1310. Antiani, & Vexillifer Iustitiae Populi, & Communis Pistorii concedunt licentiam D. Spinae de Burgensibus, & D. Contessae eius uxori, vendendi domum positam Pistorii in Cappella S. Prosperi, Vanni Ciati pro libr. 315. anno 1310. a Nativitate, Ind. octava, die 11. Aprilis &c. Ser Carrus q. Sannuti Notarius, & Ser Berlinghetius q. Arrighetti exemplavit.

1310. Andreas q. Mergugliensis requirit Andruccium vocatum Passertinum q. Puccii Goffredi quatenus curet, ut Tardinus eius frater consentiat venditioni factae ipsi Andreae per D. Andruccium iuxta promissa. Actum Pistorii in Carceribus Lombardorum, ubi dictus Andruccius detinebatur. Anno a Nativitate 1310. Indictione nona, die 26. Aprilis &c. Ser Philippus quondam Cialanionis.

1310. Andreas q. Merguglieſis de Guinizellis praedictus possessionem adipiscitur cuiusdam domus Andruccii praedicti sibi obligatae in suprascripta venditione. Anno a Nativitate 1310. Ind. octava, die secunda Maii &c. Ser Iacobus Bonaccursi Notarius.

1311 Domina Ioanna, & Domina Gaudia, sorores, & filiae q. Philippi de Baruccis, remittunt, & donant Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris Florentiae, recipientibus Domino Cante Priore, & Ser Andrea, Ser Pacino, ac Francisco, Canonicis dictae Ecclesiae quandam annuam praestationem eisdem debitam a dicta Ecclesia vigore Iurispatronatus, videlicet, certam partem carnium una cum consortibus, & aliis de Baruccis, de qua parte facta distributione inter eos contingebat dimidium in Paschate Resurrectionis, & aliud dimidium in festo Assumptionis B. M. V. & hoc sine praeiudicio suorum consortum. Anno Incarnationis 1311 Indictione 9. die 8. Iunii, testibus Domino Bencivenne Archidiacono Faesulano, Fratre Binduccio de Baruccis Ordinis Fratrum Minorum Florentiae, & Ser Ioanne Rectore Ecclesiae S. Lei. Ser Galterottus fil. Landi D. Ormanni de Vigoolis Notarius.

1311. Prior, & Canonici Sanctae Mariae Maioris, stante suprascripta remissione dictarum Dominarum de Baruccis, & aliis beneficiis ab eis receptis, promittunt in perpetuum in d. eorum Ecclesia pro salute animarum patris, & matris aliorumque ascendentium, & descendentium dictarum Dominarum singulis annis a dicta die 8. Iunii per dictum Priorem, & Capitulum, aliosqua Clericos, Canonicos, & Cappellanos d. Ecclesiae unam Missam celebrare anno & die praedicto, testibus Domino Bencivanne Archidiacono Faesulano, Fratre Binduccio de Ba-

Barucciis Ordinis Fratrum Minorum, & Ser Ioanna Rectore Ecclesiae S. Lei &c Ser Gualterottus fil. Landi Domini Ormanni de Vignola Notarius.

1312. Mellius q. Ranuccii vocatus Barila de Cappella S. Prosperi de Pistorio ratificat venditionem factam cum pacto redimendi per Meum q. Banactonis, & Ioannem eius filium, Andreae Marguglieso domum, quam d. Mellius vendiderat dicto Meo cum eodem pacto, & his consentit Domina Lisa q. Mercatantis & uxor dicti Mellii, & Vianus eius filius. Anno Nativitatis 1312 Ind. 10. die 16. Maii &c. Ser Berlingherius q. Arrighetti Notarius.

1312. Ioannes dictus Vannes q. Ciati Ghillanelli de Cappella S. Stephani vendit Andreae q. Merguglienfis Braccii domum positam in Cappella S. Prosperi. Anno Nativitatis 1312. Indict. 10. die 30. Iulii &c. Ser Berlingherius quondam Arrighetti Notarius.

1312. Nuccius q. Ciati Ghillanelli facit Procuratorem, ad fidaiubendum pro suprascripta venditione facta a dicto Vanne eius fratre, & sicut promiserat Nallus eius frater. Anno 1312. Ind. 10. die 7. Augusti, & per aliud Instrumentum dictus Procurator deinde fideiubet & promittit &c. Ser Albertus q. Lamberti Notarius.

1310. Dominus Spina q. Ficarelli de Burgensibus, & Domina Contessa eius uxor, filia quondam Domini Foresis vendunt Vanni q. Ciati Cappellae S. Stephani de Pistorio unam domum positam in Cappella Sancti Prosperi, & his consentit Domina Giana uxor Albizi Domini Spinae, anno 1310. a Nativitate Ind. 8 die quarta decima Aprilis &c. Ser Batone Orlandi Notarius, & Ser Berlingherius q. Arrighetti exemplavit 1312. Ind. 10. die 23. Augusti.

1313. P. Andreas Cappellanus S. Mariae Maioris de Florentia in solutum cedit, ut Procurator Capituli, Duccio Tavernario q. Aldobrandi pop. dictae Ecclesiae pro car..., nibus ab eo habitis actionem, & ius contra Giuntam vocatum Panichinum filium quondam Cambii populi S. Mariae de Quinto fittaiolum dictae Ecclesiae. Anno 1313. Ind. undecima, die 23. Octobris, testibus P. Cenne, & P. Bartolo, Cappellanis dictae Ecclesiae &c.

1314. D. Cante Prior, & Vbaldinus, Franciscus, & Pacinus, Canonici Ecclesiae saecularis S Mariae Maioris creaverunt, & receperunt P. Bartolum filium olim Cenni de Pulicciano, & Canonicum Plebis S. Ioannis in Praatorio, in Clericum beneficiatum, mansionarium, & Cappellanum perpetuum cum Praebenda 4. sc. anni, & quotidianis distributionibus, sicut unus ex Canonicis non obstantibus. Anno Incarnationis 1314. Ind. 12. die 12. Aprilis. Ser Vguccione D. Bonduni de Florentia Notarius.

1314. Dominus Praepositus, Simon de Simonettis, Magnus de Betteldis, Guglielmus de Frescobaldis Canonici, & Ioannes Thesaurarius, Ecclesiae Florentinae, cum plures praesentes, & residentes non essent, considerantes quod dignitas Praepositurae in redditibus est adeo tenuis, quod Dominus Ioannes Praepositus non potest ex redditibus honorifice vivere sicut decet, ideo pro Praepositura, & distributionibus, & omnibus, quae ipse Dominus Ioannes ratione dictae Praepositurae, & Canonicatus dictae Ecclesiae vel alia qualibet ratione potest & debet petere, & recipere a dicta Ecclesia, dinat quod idem Dominus Praepositus habeat ad usufructuandum duo Poderia, unum in Populo Sancti Iusti de Campi, & alterum in populo S. Mariae de Cintorio all' Anconella, ex proximo centuro festo SS. Omnium, semper usquequo unio Plebanatus S. Ioannis Florentini facta Praepositurae Ecclesiae Florentinae per mortem vel renunciationem Domini Iudicis nunc Plebani dicti Plebanatus suum consequatur effectum in Ecclesia Florentina, vel in Terra Prati, aut alibi, intra viginti milliaria a Civitate Florentiae. Anno Incarnationis 1314. Ind. 12. die 6. Iulii &c. D. Gentile da Bondelmontibus Canonicus Florentinus die 8. dicti mensis consentit &c. Ser Benedictus Magistri Martini consensit.

1316. Baronrus q. Alexandri Procurator Ioannis fratris sui nor ficat Mocho Pepi, & Lapo q. Pagni Domini Iacobi, & Ioanni filio dicti Pagni, fideiussoribus litem motam per Dominum Cinum q. Ser Francisci de quodam petio terrae positae in Verganio, quod petium terrae dedit in solutum dictus Mochus coram Domino Arrighetto Iudice causarum Communis Pistorii, Assessore Dardani Vicarii Regis in Civitate Pistorii. Anno Nativitatis 1316. Ind. 4. die 12. Martii &c. Ser Schiatta q. Pilani Notarius.

1316. Canonici S. Mariae Maioris locant Guerrianti olim Dinghi quoddam Podere in Populo S. Stephani in Pane inter Arcus. Anno Incarnationis 1316. Ind. quarta decima die primo Maii, testibus Braccio Benincasa, Lorenzino olim Compagni, & Ambrosio Petri, populi S. Laurentii &c. Ser Bartholomaeus olim Ristori Feci de Florentia Notarius.

1316. Baronetus q. Morandi Cappellae S. Stephani facit Procuratores ad litem Schiattam Pisani, & Ser Vannem D. Gualandi Notarium. Anno Nativitatis 1316. Indictione 15. die 7. Octobris. Ser Lazarus fil. Vanni Notarius.

1316.

1316. Religiosa mulier Domina Tancia vidua, de Vestitis Fratrum Minorum, uxor olim Naddi Domini Gherardini de Circulis de Florentia, revendit Abbatissae, & Sororibus Monasterii S. Catharinae de Florentia tres ex quatuor partibus petii terrae, cultus, & loci, positi in populo Sancti Petri de Monticellis de Villa Lignariae, quas ipsa anno 1308. ab ipsis Monialibus emerat. Anno Incarnationis 1316. ind. 15. die 4. Octobris. Actum Florentiae apud Ecclesiam S. Mariae Novellae Fratrum Praedicatorum, testibus Fratribus Barone Antiquo, Thaddaeo Compagni, & Bene Borromaei Flor. Ordinis dictorum Fratrum Praedicatorum &c. Ser Grimaldus Compagni de Pesciola Flur. Notarius.

1316. Domina Bartola Domina Poenitentiae de Vestitis S. Mariae Novellae, & filia quondam Neri Lapi Arrighi populi Sanctae Mariae Maioris, cum consensu Arrigozzi fratris sui, & mundualdi, vendit Dominae Luciae filiae Orlandetti Lucterii Stamaioli populi S. Pauli de Florentia unam domum in populo S. Mariae Maioris in via de Panzano, a primo dicta via Panzani, a secundo fil. Cari de Aglis & consortum, a tertio Dellii Albisi Paunaioli; & pro dicta venditrice fideiubent Arrigozzus, & Philippus q. Nerii Lapi Arrighi populi Sanctae Mariae Maioris, anno Incarnationis 1316. Ind. 15. die 23. Octobris, testibus Ioanne filio Pieri Braccii populi SS. Apostolorum, Lapo quondam Rigaccii, Berto quondam Turae, Michaele q. Naddi Bartoli, & Geri filio Bruni populi S. Mariae Maioris &c. Ser Buonaparte filius Bruni de Florentia Notarius.

1317. D. Minellus de Acquabellis Officialis super bonis rebellium cessantium, & inobedientium, Communis Pistorii, citato D. Andrea Merguglieſis, & requisito, quare in quadam via publica Communis Pistorii iuxta Palatium D. Andreae positum in Porta Lucensi in Cappella S. Mariae in Turri ante Carceres Lombardorum construi fecerit, itaut aditum transeuntibus impedierit; & responso per D. Andream dictam viam, & terrenum ad se pertinere, & esse de iure dicti Palatii, per suam sententiam absolvit a petitis, & requisitis ex officio. Anno Nativitatis 1317. Ind. 15. die 4. Iunii &c. Ser Franciscus q. Besis Notarius.

1317. Datinus Calzolarius filius quondam Puccii pop. S. Mariae Novellae de Florentia confitetur, recepisse dotem libr. 200. Dominae Dianae suae uxoris, & filiae Cambini de eodem populo, a Zato d. quondam Cambini fratre d. Dominae Dianae. Anno Incarnationis 1317. Ind. 15. die 20. Maii. Actum Florentiae prope domum Rossi Daddi Borghi in populo S. Mariae Novellae, testibus Ser Cambio Manetti de Sexto, Vanni Puccii Pictore, Borguccio & Baldo fratribus, & filiis q. Venturae Borghi, & d. Burgo de populo S. Mariae Novellae, & Lando Cappiae pop. S. Fridiani &c. Ser Simon q. Ser Guidonis de Luco Civis Florent. & Not.

1317. Reverendi DD. Guglielmus Canonicus & Thesaurarius, Simon, Iandonatus, Mannus, Gentilis, & Clericus, Canonici Ecclesiae Florentinae constituunt, & ordinant, Presbyteros Petrum, & Lippum, Cappellanos eiusdem Ecclesiae, Operarios, Receptores, & Gubernatores, Operis Ecclesiae Florentinae praedictae per unum annum proxime futurum, & plus & minus ad eorum voluntatem &c. cum facultate plura peragendi, prout ipsi Canonici praesentes essent, & exercere possent. Anno Incarnationis 1317. Ind. 15. die ultimo Maii &c. Ser Vguccione quondam D. Vberti iudex, & Notarius.

1317. Reverendus Vir Dominus Cantes Prior, & Franciscus Canonicus, Ecclesiae S. Mariae Maioris, pro dicta Ecclesia locant ad affictum Berto Benvenuti, & Neddo Albonetti de Castello, octo petias terrae posit. in plano Quinti l. d. alla Prodiccia. Anno Domini 1317. Ind. 14. die 20. Augusti, testibus Migliore Balduinetti de Quinto, Ioanne Feducci, & Vanne Betti de populo Sancti Laurentii.

1317. Nellus q. Duccii pop. S. Miniatis de Celle morans in populo Canonicae Faesulanae vendit Dominae Luciae filiae Orlandetti Lucterii pop. S. Pauli de Florentia moranti in populo S. Mariae Maioris de Florentia, petium terrae cum vinea, cominibus &c. in populo dictae Canonicae l. d. alla Civitana, cui a primo Nuccii Monaldi, & heredum Cambii Calessi; quae bona eidem Nello vendidit Binus q. Monaldi pop. dictae Canonicae sub. 1301. & extiterunt fideiussores Nuccius q. Monaldi, & Guglielmus q. Alberti, Duccius Rustichi, Monaldinus q. Nuti, & Domina Gemma uxor dicti Bini; & praedictae venditioni consensit Domina Bella uxor dicti Nelli venditoris anno Incarnationis 1317. Ind. 15. die 18. Septembris, testibus Gese filio q. Ser Bonaveris Medici pop. S. Petri Maioris, & Monaldo q. Cambii pop. Canonicae Faesulanae. Ser Buonapartae fil. Bruni de Florentia Notarius.

1317. Domina Scotta Pinzochera de Vestitis S. Crucis, & Domina Lucia sorores, & filiae Orlandetti Loctieri pop. S. Mariae Maioris cum consensu Presbyteri Berti Rectoris Ecclesiae S. Stephani de Gagliano earum mundualdi ex una, & Orlandettus q.

Lu-

Lustieri praedictus de populo S. Pancratii ex altera parte compromittunt eorum differentias in Dominum Franciscum de Barberino Iudicem, & Franciscum q. Durantis Not. & pro tertio in Dominum Rubeum de Rubeis Iudicem &c. & pro observantia praedd. pro d. Orlandetto fideiusserunt Tieri, & Franciscus fratres, & filii naturales d. Orlandetti. Anno Incarnationis 1317. Indictione prima, die 10. Octobris, testibus Guccio Nigi pop. S. Mariae Novellae, & Piero Nuccii pop. S. Trinitatis &c Ser Zenobius Ser Bartoli de Pazzolatico Not.

Suprascripti Arbitri laudaverunt, quod dictus Orlandettus emanciparet dictam Dominam Scottam, & solveret quasdam pecuniarum summas dd. suis filiis, & finem inter eos facerent, sicuti inter dd. filios naturales. Lat. &c. in Ecclesia S. Petri Scheradii de Florentia sub 1317. Ind. prima, die 20. Octobris, ut ex rogitu Ser Migliuccii de Barberino &c. testibus Paniccia Duccii, & Ser Andrea Lanciae, Florentinis, & Iuntino Amadoria de Petrognano.

Die 2. Novembris dicti anni fuit notificatum d. Orlandetto Stamaiolo, testibus Ser Martello Nicolai de Barberino, & Bartolino q. Ignicoli de Barberino, & Ser Arrigo, & Ciombola frartibus, & filiis quondam Guardi pop. Sancti Georgii de Rubaila, & iterum notificatum fuit, die 4. dicti mensis Novembris &c. Ser Bartolus q. Nevaldini de Barberino Not. &c.

1317. Bonaccursa q. Soldani Populi S. Remigii de Florentia pro se, & Martino fratre suo ex eodem patre, & pro Soldo filio dicti Martini, pro quibus de rato &c. & Dellus q. Albizi populi S. Iacobi ultra Arnum de Florentia vendunt Domino Canri Priori S. Mariae Maioris pro dicta Ecclesia unam domum in populo S. Mariae Maioris in l. d. Panzano. Anno Domini 1317. Ind. prima, die 15. Novembris, testibus Domino Raynerio Iudice de Villanova, Ser Cenni Rectore Ecclesiae S. Iacobi de Coldaria, Ser Ioanne Cantatacca Canonico S. Andreae de Florentia, Nello Riguccii, & aliis &c. Ser Vgolinus olim Homodei de Galliano Notarius.

1317. Domina Lapa vidua uxor quondam Biodi della Lombarda q. Spilliati populi S. Salvatoris de Florentia, & filia olim Berlinghieri pop. S. Laurentii, morans in populo S. Mariae Novellae, vendit Domino Canti Prioris S. Mariae Maioris &c. a primo & secundo viae, a tertio & quarto heredum Niccolini, & heredum Dominae Buonaefaeminae d. populi, & pro ea fideiuber Lippus olim Bonaegratiae pop. Sanctae Mariae Novellae. Anno Domini 1317. Ind. prima, die 16. Novembsis &c. Ser Vgolinus olim Homodei de Galliano Notarius.

1317. S. Bernardus q. Iacobi de Ciotorio Notarius Procurator Dominarum Scottae, & Luciae, sororum, & filiarum Orlandetti Stamaioli filio quondam Loctetii populi S. Pauli requirit d. Orlandettum patrem dd. Dominarum de solutionibus sibi impositis in laudo suprascripto. Anno Incarnationis 1317. ind. prima, die 17. Novembris, testibus Ser Tendi Bonaccursi populi S. Remigii: Ser Giunta Brundi de Ascisno, & Terio, & Francisco filiis suprascripti Orlandetti &c. Ser Bartolus q. Nevaldini de Barberino Notarius.

1317. D. Antonius Dei, & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Florentinus concedit licentiam Praeposito, & Capitulo, maioris Ecclesiae Florentinae permutandi quaedam bona dictae Canonicae posita in populo S. Mariae de Quloto l. d. a Sivignano, & Barberino, cum bonis dicti Raynerii olim Domini Rubei della Tosa posit. in populo S Martini de Sexto l. d. Limite. Anno Incarnationis 1317. ind. prima, die ultimo Novembris. Actum in Palatio Episcoparus Florentiae de Montughi, testibus Domino Parisio Plebano Plebis de Vallia Flor. Dioeces. Spina de Spinis de Florentia, & Ser Giove Vberti Notario &c. Ser Bartholomaeus olim Ristori Feci de Florentia Notar. ex Imbreviaturis Ser Benedicti Magistri Martini Notarii.

1317. RR. DD. Viri Iacobus Prior saecularis Ecclesiae S. Stephani ad Pontem de Florentia Delegatus, & Benedictus Abbas Monasterii S. Salvii prope Florentiam Subdelegatus Ven. Patris D. . . . . . Abbatis Monasterii Vallis Vmbrosae delegati, una cum dicto Domino Iacobo Apostolicae Sedis super Procuratoribus Legatis & Nunciis Apostolicae Sedis ministrandis, & faciendis in Civitatibus, & Dioecesibus Florentina, & Faesulana, nomine ipsorum, & dicti officii & delegationis; & RR. Viri D. Simon Prior Ecclesiae S. Andreae de Foroveteri, & Presbyteri Cinua Canonicus Ecclesiae SS. Apostolorum, Mannus S. Donati de Vecchiettis, & Bertus S. Mariae Vgonis, Ecclesiarum Rectores Florentinarum, Procuratores Cleri Florentinae Civitatis, & Dioecesis, procuratorio nomine, & pro dicto Clero, & singularibus de dicto Clero faciunt Procuratorem Magistrum Contadinum Priorem Plebis de Fagna Flor. Dioec. & dictum Lapum Recuperi, absentes ad impetrandum in Romana Curia privilegia, indulgentias, & quaslibet literas, & alia &c. Anno Incarnationis 1317. ind. prima, die 23. Februarii, testibus Presbytero Orlando Rectore Ecclesiae S. Caeciliae, & Domno Michaele Monacho S. Salvii Ordinis Vallisumbrosae &c.

Ser Guglielmus de Castro Florentino Ser Ioannis fil. Not.

1317. Borghinus fil. q. & heres Bartoli Borghi Rinaldi maior 14. & minor 25. annorum populi S. Lei pro se, & vice, & nomine fratrum suorum, consentiente Iuncta vocato Panichino q. Cambii populi S. Mariae de Quinto, vendit Dominae Freschae uxori olim Nuti Cordae, quae moratur in populo S. Mariae Maioris petium terrae posit. in populo S. Mariae de Quinto l. d. Camporello, & pro eo fideiussit Bottus q. Rinaldi praedicti, & Bertolinus q. Borghi, Anno 1317. Ind. prima, die 3. Martii. Actum in populo S. Lei, testibus Ser Francisco Dulcis de Summaria, Ser Ioanne Rusticii de Cerlito, & Baccio vocato Villa. Die 5. Martii, Domina Tessa uxor dicti Panichini consentit dictae venditioni, & Cambinus olim Tonis populi S. Mariae praedictae promittit pro dicto Panichino. Item die 4. Martii 1317. Ind. prima, Ser Franciscus q. Dolcis de Summaria Notarius qui nunc moratur in populo S. Proculi de Florentia, vendit eidem Dominae Freschae petium terrae in suprascripto loco consentiente dicto Iuncta vocato Panichino q. Cambii, cui confinant inter alios heredes Bartoli Borghi Rinaldi; hodie dicta Domina Frescha &c. Ser Franciscus olim Ser Cambii Notarius.

1318. More olim Becchi pop. S. Iacobi inter Foveas pro se, & Chiaro Davanzati pop. S. Mariae super Arnum, locat ad affictum Baccio dicto Rollio olim Mellioris pop. S. Mariae de Quinto petium terrae posit. in dicto populo, cui a 4. Donzelli de Brunelleschis, & aliud petium terrae ibidem, cui a primo D. Octaviani de Brunelleschis, a 2. Domini Simonis della Tosa, a 4. Boni Boltini. Anno Incarnationis 1318. Ind. secunda, die Lunae 5. Decembris, testibus Domino Cante Priore Ecclesiae S. Mariae Maioris, Piero Clerico dictae Ecclesiae, & Francisco Domino Cessi de Alliis &c. Ibidem die 6. Decembris praedicti d. More locat ad affictum alia bona in dicto loco Vanni olim Niccoli d. populi S. Mariae de Quinto Tuccio olim Bartoli populi S. Mariae de Castello, & Piero Ugolini d. populi Sanctae Mariae de Quinto, quibus inter alios confinant heredes Tosi de Soldanariis &c. Item d. More d. die locat ad affictum Moggio olim Buoni populi S. Mariae de Quinto petium terrae in populo Plebis de Sexto cui a 3. Gherardi Paganelli, & Vannelli olim Arrighi, populi S. Mariae de Quinto loco dicto Prodiccia, cui a 3. & 4. de Strozzis, & petium terrae de Sexto, cui a 2. Lapi Uberti a 3. de Saffettis &c. & Presbytero Bartolo Rectori Ecclesiae S. Mariae de Quinto duo petia terrae de Sexto cui a 2. D. Geri de Spinis a 3. Soldi de Saffettis &c. Item Pucciolo olim Cionis populi S. Mariae de Quinto petium terrae in dicto populo loco dicto Fontanella, cui a primo heredum Doni Scielmi &c. Ser Ormannus d. Manons Banchi Ormanni Not.

1318. D. Cante filius q. Davizi de Gagliano Prior, D. Franciscus quondam dicti Cessi de Alliis, & Ser Pacione q. Giannini de Bisanterii de Mucello, Canonici Ecclesiae S. Mariae Maioris locant ad affictum Iosto q. Mostanzae Tavernario petium terrae in populo S. Stephani de Calcinaria. Anno Incarnationis 1318. Ind. 1. die 25. Decembris &c. Ser Ioannes Gini de Calenzano Notarius.

1318. Frater Benedictus Prior, & alii Fratres S. Mariae Magdalenae de Empoli Ordinis Eremit. S. Augustini faciunt Procuratorem Fr. Bencivennem Priorem Ecclesiae S. Spiritus de Florentia dicti Ordinis ad renunciandum, & cedendum, omnibus actibus, petitionibus &c. factis per ipsos contra Reverendum Virum D. Daniel Diedi Plebanum de Empoli, P. Gherardum, & Bonaccursum Clericum, Canonicos dictae Plebis de Empoli, P. Bonaccursum Rectorem Ecclesiae S. Donati, P. Giannutium Rectorem Ecclesiae S. Laurentii de Empoli Veteri, d. Plebatus, coram Ven. Patre in Christo Domino Episcopo Vulterrano Conservatore privilegiorum dicti Ordinis in Provincia Pisana; sive coram Venerabili Viro Domino Uperino Archidiacono maioris Ecclesiae Vulterranae Subdelegato dicti Domini Episcopi. Actum in Choro d. Ecclesiae S. Mariae Magdalenae, ubi etiam constituunt eumdem Procuratorem Fr. Bartolum de Bardis d. Ordinis. Anno Incarnationis 1318. Ind. 2. die 11. Februarii, testibus Domino Francisco olim Ser Donati, Fucciolo filio Guiduccii vocato Grandoccino, & Teo filio olim Andreae de Empoli &c. Ser Roggerius Iudex, & Not. q. Arrigi de Empoli.

1319. Reverendus vir Dominus Bernardinus Plebanus Plebis S. Iannis de Signa Florentinae Dioec. filius D. Tegghiae de Frescobaldis cum consensu Canonicorum dictae Plebis, & Presbyter Michael Rector Ecclesiae S. Michaelis de Luciano, dicti Plebatus, constituti in praesentia Reverendi Domini Bonaccursi Plebani Plebis S. Hippolyti Vallis Pesae Flor. Dioecef. ad infrascripta deputati per Venerabilem Dominum Patrem Antonium Dei gratia Episcopum Florentinum, ut de commissione constet instrumento manu Ser Benedicti Magistri Martini cum Sigillo pendenti dicti Domini Episcopi, dat. & acto apud Petriuolum Senen. Dioecef. die 19. Aprilis, secunda Ind. anno ab Incarnatione 1319. animo dd. Beneficia vicis-

196 sim

sim permutandi renuntiaverunt in manibus dicti Domini Bonaccursi Plebani, & Commissarii praedicti de consensu & voluntate D. Iacobi Prioris Ecclesiae S. Iacobi Vitrarum, & Lamberti fratrum & filiorum quondam D. Bardi de Frescobaldis patronorum dictae Ecclesiae S. Michaelis, pro se ipsis, & vice, & nomine Castellani fratris eorum, & Albani filii q. Geri filii q. d. Domini Bardi. Quas renuntiationes d. D. Commissarius acceptavit, & habito dictae Plebis de Signa Canonicorum, & dictorum Patronorum d. Ecclesiae S. Michaelis assensu ipsa beneficia permutando dictam Plebem de Signa eidem Presbytero Michaeli, & d. Ecclesiam Sancti Michaelis eidem Bernardino contulit, & assignavit, & investivit, & possessionem dictae Plebis tradidit. Actu in dicta Plebe de Signa. Anno Incarnationis 1319. ind. 2. die 23. Aprilis, testibus Ser Ioanne Bruni, Magistro Andrea Ser Gini de Signa, P. Taiano Cappellano Ecclesiae S. Domnini, P. Chiarito Cappellano Ecclesiae S. Mariae de Signa, & Boccaccio D. Tegghiae de Frescobaldis &c. Ser Blaxius q. Iacubi vocati Puccii Capocchi de Florentia Notarius.

1319. *Reverendus Vir D. Vgo Bovis Dioecef. Ritinen. Vulterranus Canonicus*, nunc Domini Papae Nuntius, & Collector fructuum primi anni beneficiorum vacantium in Provinciis Tusciae, & Sardineae, constitutus in Clero maioris Ecclesiae Florentinae ante Altare B. M. V. praesentibus duobus Canonicis donat dictae Ecclesiae, & Altari Beatae Mariae praedictae, & ipsius Ecclesiae Praeposito, Canonicis, & Capitulo, duas petias terrae posit in populo Plebis S. Martini de Brozzis l. dicto Serpicelle, quorum alteri confinat inter alios Cione olim Lapi Pollinae in augmentum Praebendae dicti Altaris, & Cappellani perpetuo eidem deservientis; ita quod fructus dd. terrarum cedere debeat in stipendium, & usum Cappellani praedicti & successorum, qui Cappellanos, & successores, in Missarum solemniis, & aliis suffragiis d. Domini Vgonis, & parentum suorum animas habeant commendatas, & etiam onere imposito eidem Cappellano dandi, & assignandi, in festo Purificationis B.M.V. 50. solidos supradictis Canonicis, Cappellanis, & Clericis, d. Ecclesiae distribuendos iuxta morem consuetum inter eos, qui dicta die intererunt maiori Missae in dicta Ecclesia, donec dictus Dominus Vgo vixerit: post mortem vero ipsius dentur, & distribuantur, eisdem interessentibus anniversario faciendo singulis annis die immediate post dictum festum, vel altera, si dicta dies fuerit impedita. Anno Incarnationis 1319. Ind. 2. die 9. Iulii praesentibus, & consentientibus dd. Canonicis, & Presbytero Bernardo Cappellano, & Lapo, & Niccolo, Cappellanis dictae Ecclesiae, & Ser Bartholomaeo Belvenuti Iurisperito in dicta Ecclesia commorante &c. Ser Vguccione olim D. Roberti Iudex, & Notarius de Sancto Casciano.

1319. Ambrosius q. Alexandri concedit ad affictum Cancio Romei de Alliana petium terrae positum a Alliana. Anno Nativitatis 1319. Ind. 2. die 27. Iulii. Actum Pistorii &c. Ser, Petrus q. Alexandri Notarius.

Receptio Sororum Tertii Ordinis.

1319. In Dei Nomine. Amen. Suae Incarnationis 1319. Ind. 3. die 3. mensis Novembris. Actum Florentiae in loco Fratrum Minorum, praesentibus testibus Fratribus Pace de Castro Florentino Inquisitore haereticae pravitatis in Thuscia, Grimaldo de Prato, Nerio de Cursio, omnibus de Ordine Fratrum Minorum. Noverint praesentes pariter, & futuri, quod in praesentia mei Notarii, & testium praedd. Fr. Franciscus de Antilla, & Fr. Tedaldus de Tedaldis de Sancta Caecilia Ministri, & Administratores de Poenitentia Fratrum de Florentia de Tertio Ordine instituto a Beato Francisco gloriosissimo Confessore, & approbato per fel. rec. recordationis Dominum Nicolaum Papam tertium receperunt ad dictum Ordinem infrascriptas Sorores, & Dominas, quarum nomina haec sunt, de populo S. Reparatae.

Soror Doccia cognata Domini Forensis de Rabatta.
Soror Galiana uxor olim Ser Neri.
Soror Tana relicta Cieri.
Soroe Cocca Dominae Benis.
Soror Decca uxor olim Lapi Guidi.

Ego Ioannes Notarius olim Ser Guidonis Not. de Mucello &c. Ser Petrus olim Paganuccii subscripsi &c.

1319. Reverendus Vir Frater Thomassus Florentinus Ordinis Humiliatorum Praepositus divinae Domus, & Ecclesiae Omnium Sanctorum d. Ordinis, & alii Fratres dicti Conventus, faciunt eorum Procuratores aliquos ex eis ad plura peragenda, anno Incarnationis 1319 ind. 3. die 27. Ianuarii, testibus Ser Vghetto Lapini Cini Vghetti Notario de Monaldis, & Bertoldo de Rignottis de Campi, & Muccio Ioannuccii de Quaracchi. Ser Dietisalvi olim Beneventis Civis, & Notarius Florentinus.

1319. Presbyter Nerius filius Puccii Petri de Montalone districtus S. Miniatis Lucan. Dioecef. Rector Ecclesiae S. Christophori Florentiae narrans habere quaedam bona patrimonalia, quae ut sint distincta a bonis dictae Ecclesiae, ea iuxta tenorem con-

sti-

stitutionis Synodalis D. Episcopi Florentini editae sub Rubrica de Peculio Clericorum, intimavit, & designavit, dicens ea per se vel alios tanquam propria retinere imo vendere intendit, ideo obtinet ad cautelam licentiam dd. bona vendendi a Domino Antonio Episcopo Florentino. Anno Incarnationis 1319. Ind. 3. die 4. Martii. Actum Florentiae in domibus heredum Peroсti Guadagni, quas inhabitat d. D. Episcopus, testibus Domino Iacobo Piebano Plebis S. Mariae Novellae, & Niccola de Orticatio famulo dicti Domini Episcopi &c. Ego Benedictus Magistri Martini.

1319. Idem Presbytes Nerius cum dicta licentia vendit eadem bona P. Albonetto Cappellano Ecclesiae S. Reparatae de Florentia pro Vanne, & Nello fratribus, & filiis olim dicti Puccii Petri de Montaione. Anno Incarnationis 1319. Ind. 3. die 5. Martii. Ser Fredericus quondam Nerii de Signa Notarius.

1319 Frater Deodatus frates divinae Domus Ecclesiae Omnium Sanctorum Ordinis Humiliatorum de Florentia & Fr. Cambius Conventus eiusdem Domus, Procuratores aliorum Fratrum, & cum consensu Reverendi Patris Thomasini Praepositi dictae domus vendunt dicto Presbytero Nerio q. Puccii Pieri de Montaione Rectori Ecclesiae S Christophori pro se, & suis heredibus recipienti bona posita in populo S. Mariae de Carpineto. Anno Incarnationis 1319 Ind. 3 die 7. Martii, testibus Michele Ioannis populi S. Luciae Omn. SS. Piero Ser Philippi popul. S Panciatii, & P Vgolino Cappellano Canonicae S. Reparatae &c. Ser Fridericus q. Nerii Notarius de Signa Not.

1320. D. Antonius Episcopus Florentinus concedit licentiam Priori, & Canonicis S. Mariae Maioris accipiendi mutuo pro extinctione aliorum debitorum &c Actum in Palatio Episcopatus Florentiae de S. Antonio de' Montughi, testibus Domino Antonio Priore Ecclesiae S. Martini de Vespignano, & D. Bartolo de Fulgioco Cappellano dict. D. Episcopi. Anno incarnationis Dominicae 1310. Ind. 3. die 28. Maii &c. Ser Benedictus Magistri Martini Notarius.

Sequitur deliberatio DD. Priorum pro Domino Episcopo Florentino, quae cum ab exemplo sit sumpta undique scatet erroribus ideo cum originali est conferenda, & corrigenda, si differat in aliquo.

1320. In Dei Nomine. Amen. Hic est liber continens acta, facta, edita, provisa, & ordinata, per providos, & prudentes Viros.

Tucciam Ferrucci pro Sexto Vltra
Benedictum Pacini de Peruzzis pro Sexto S. Petri Scheradii.
Giovem Carocci de Bonaccoltis pro Sexto Burgi.
Spinellum Primerani de Mosciano pro Sexto S. Panciatii.
Priores Artium Bernardinum de Medicis pro Sexto Portae Domus.
Bartolomm Bonaiedis pro Sexto Portae S. Petri, &
Franciscum Ser Caciae Bonciani pro d. Sexto Burgi Vexillifer. Iustitiae

Communis, & Populi Florentini, quorum officium felix initium habuit die 15. mensis Aprilis currentibus annis Domini 1320. Ind. 3. duraturum usque ad 14. diem mensis Iunii proxime secuturi; & scriptus per me Bernardum olim Contis de Fighino Notarium, & Scribam dd. DD. & Vexill. Iustitiae sub anno, & Ind. praedicta, diebus, & mensibus infrascriptis.

Die nono Mensis Junii.

Suprascripti Domini Priores, & Vexill. Iustitiae Communis & Populi Florentini attendentes, quod sicut ad notitiam eorum de novo pervenit, per quosdam inimicos, & rebelles Sanctae Matris Ecclesiae, & Regiae Maiestatis, qui conventiculas in partibus Tusciae invicem inierunt, prioris in Civitate Lucana, & saepius soliti sunt facere in aliis Civitatibus Provinciae memoratae, tractatum & iniquis machinationibus stabilitum extitit, & occulte firmatum, quod omnis modus inveniretur per quem eorum secta cresceret, & potentiam fidelium dictae Matris Ecclesiae, & eiusdem Regiae Maiestatis, dissolverent, & deprimerent in Provincia praedicta; & quod propterea de communi pecunia ipsorum rebellium tam in Curia D. Papae quam alibi expenderetur usque ad exigentiam opportunam, & inter cetera de quibus speciale peculiarum depositum factum fuit inter eos, tunc exigit nequiter stabilitum, quod cum pecunia, & modis aliis quibuscunque, daretur opera cum effectu, quod duo spiritualia, & fortissima brachia tuitionis, & defensionis assiduae honorationis, & exaltationis d. Matris Ecclesiae ac Regiae Maiestatis & partis . . . . . eorundem, videlicet Venerabilis Pater D. Antonius D. gratia Florentinus, & D Raynuccius eadem gratia Vulterranus, Episcopi deponerentur, vel saltem translatarentur ad alias dignitates &c. Et quod actu fuit promissa pecunia certo modo in solutum, si personalis citatio ad Curiam sequeretur: & ut omittatur de Domino Episcopo Vulterrano, quod utilis sit ad conservandam in eiusdem Ecclesiae, & dictae Regiae Maiestatis devotione ac fide non solum Vulterram, sed etiam circumstantes alias Civitates &c. Deliberatione habita inter se ipsos antea, & deinde sentita super his communi

ni voluntate Civium Populi Partis, & Communis Florentiae diligentet intuentes quot, & quibus, praesentibus favoribus, consiliis, solicitudinibus, & auxiliis, Pater ipse ac Defensor Communis, & Populi praedicti, D. Antonius antedictus ferventissimus zelator honoris, & exaltationis, & status; eiusdem Ecclesiae, & Regiae Maiestatis, non solum circa protectionem, & defensionem dudum factam per eum de hac fidelissima Civitate contra tyrannidem obsidentem eamdem; verum etiam alias ab adolescentia sua semper in hac dignitate, ac etiam minori, nec non & commissis ei ab eadem Sede officiis, strenuis notoriisque operibus, virtutis eius fortitudinem comprobavit; In quem ipsum Commune, & Populus Florentinus, & omnium harum partium fideles, ac maiestatis ipsorum, tanquam in eum, cuius approbata & frequentata doctrina & moribus reficitur, & dirigitur Clerus, & Populus Florentinus in cunctis arduis casibus, qui possint prorumpere, vel ad tempus contingere, ut a potentissimo consilii & favoris brachio spei suae gerunt fiduciam, volentes quoque non solum rebellium praedictorum fraudolentis conceptionibus obviare, ac etiam tam potens, & utile ipsorum & partis Ecclesiae fortitudinis & constantiae brachium, ac Civitatis Florentiae praesidium, & devotorum Ecclesiae, ac Maiestatis praedictae, obsequium, conservare; verum etiam indubitabili spe, quam de ipsius de gradu in gradum ob eius merita, & virtutem promeriti hactenus attolli altius, per eamdem Ecclesiam promotione obtinet non frustra: & ut tollatur materia praefatis rebellibus de cetero, confidentibus, quod per astutias, & fraudes huiusmodi possit Partis Ecclesiae, & Regiae Maiestatis, sic dissolvere unitatem; vigore ipsorum officii, & auctoritatis, & potestatis, ipsis competentium, & receptarum, per universalem baliam, & plenissimam facultatem, per solemnia, & opportuna consilia Communis, & Populi Florentini, ut de ipsa balia publice sciptum est per Ser Gratiolum Domini Cottadi de Mutina Seribam Reformationum Consiliorum dicti Populi, & Communis, omnique alia via, iure, ac modo, quibus melius potuerunt, celebratu prius, & obtento inter eos solemni, & secreto scrutinio, & partito ad fabas nigras, & albas, secundum formam Statutorum, & Reformationum super iis editis, providerunt, statuerunt, ordinaverunt, & firmaverunt, quod nulla persona, magna, vel popularis, cuiuscumque status, dignitatis, vel conditionis, fuerit; nullumque collegium, vel universitas, tam audax existat, ut contra ipsum Patrem directorem, & defensorem Populi, & Communis praedicti, Dominum Antonium memoratum publice, vel occulte, tractatum, machinationem, missationem, conspirationem, vel posturam, aut legam, cuiuscumque generis facere, vel talibus interesse, vel ad talia convenire, aut in aliquo personam ipsius offendere, vel offendi facere, seu contra ipsum, vel eius statum, ubicumque, vel qualitercumque, quod vim habeat accusationis, denunciationis, vel notificationis, quidquam directe, vel indirecte, per se, vel alium, seu alios, proponere, inferre, prosequi, vel allegare verbo, vel praeceptis; aut ad praemissa, vel eorum aliquod, directe, vel indirecte, publice, vel occulte, auxilium, consilium, aut favorem, praestare quoquo modo praesumant: & qui quidquam contra praedicta, vel aliquod praedictorum, in aliquo fecerit, aut venerit, vel quomodolibet attentaverit, seu consilium, aut auxilium publice, aut occulte dederit, vel favorem; cuiuscunque fuerit dignitatis, conditionis, vel status, ipso iure subtractus sit, & subtractus habeatur, & reputetur, ab omni praesidio, defensione, & perceptione, Communis Florentiae; & nihilominus ad desistendum a talibus, si quidem occurrat, aliis quibuscumque remediis realibus, & personalibus, ac quibuscumque processibus, & sententiis, condemnationibus, & bannis, de quibus videbitur, cuicunque Rectori, vel Officiali Communis Florentiae, qui in regimine Civitatis, vel in officio executionis, pro tempore permanebit, quod de his publice, vel secrete ab aliquorum scriptura, vel sine, fuerit requisitus, cogi, & coarctari possit, & debeat, quibusvis exceptionibus non admissis; & quod siquis tempora talis in fortia Communis Florentiae venerit tamquam turbator status praedicti Communis Florentiae, poena contenta in condemnationibus fiendis, de eo totaliter puniatur, & quod etiam contra coniunctos talis, vel talium, venientium contra praedicta, vel aliquod praedictorum, ubi talis, vel tales personaliter detineri non possent, possit contra patres, filios, & fratres, talium contrafacientium procedi ad capturam personarum, & bonorum destructionem, & occupationem, & ad condemnationem, & banna, & alia, de quibus ei, qui super haec constitutus fuerit, videbitur expedire: & quod ad praedicta, & eorum quodlibet, teneantur, & astricti sint vinculo iuramenti, Dominus Vicarius Regius, & Dominus Executor ordinamentorum Iustitiae; & quilibet Rector, & Officialis, qui in regimine Civitatis, vel Populi, aut qui in officio dicto Executor pro tempore praesidebit, ad requisitionem cuiuscumque fiendam publice, vel secrete; & quod ad hoc petendum, vel notificandum, & ad eiusmodi requisitionē faciendam, quilibet idoneus

aputetur; & quod habeant in praedictis, & quolibet praedictorum, Rector, & Executor praedicti, merum & mixtum imperium, & plenissimam potestatem, atque arbitrium, procedendi per inquisitionem publicam, & secretam; & alias pro ut eis, vel alteri eorum, videbitur, etiam motu proprio, & ex officio, & de facto, quocumque tempore, summarie, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, prout eis, vel alteri eorum, placuerit; & nihilominus si eorum aliquis ad praedicta requisitus non processerit, solvat Communi Florentiae de suo salario libras 1000. pli, in quibus ex nunc, ex causa huiusmodi, condemnatus habeatur; quam poenam Camerarii Communis Florentiae de ipsius salario retinere teneantur, & debeant, non obstantibus in praedictis, vel aliquo praedictorum, aliquibus legatis, statutis, ordinamentis, sententiis, Dominorum Priorum, & Vexilliferi, vel aliquibus Reformationibus Consiliorum dictorum Populi, & Communis, editis, vel edendis, quae, in quantum praedictis, vel alicui praedictorum, quomodolibet obviarent, intelligantur, & sint, cassa, & irrita, & nullius efficaciae vel valoris; & ea ex nunc etiam cassaverunt officio, auctoritate, & balia praedicta, & omni modo, via, causa, & iure, quibus melius potuerunt.

Ego Bernardus olim Contis de Fighino Notarius & Scriba dictorum Dominorum Priorum, & Vexilliferi, praedictis, dum agerentur, interfui, & ea scripsi & publicari infrascripto Ioanni commisi me subscribens etc.

Ego Ioannes filius quondam Laggii de Villamagna Florentinae Dioecesis Imperiali auctoritate Iudex Ordinarius, & Notarius publicus, praedicta omnia ex actis Communis Florentiae, & dictorum Dominorum Priorum scriptis per dictum Ser Bernardum, commissione mihi per eum facta exemplando transcripsi, ideoque publicavi requisitus.

1320. Frater Benedictus Ordinis Humiliatorum Generalis Magister, per suas litteras directas Fratri Thomasio Praeposito Domus Omnium Sanctorum de Florentia, concedit facultatem permutandi, vel aliter alienandi, bona dicti Conventus usque ad summam florenorum 100. auctoritate Apostolica, qua fungitur: & approbat venditionem factam sub anno Nativitatis 1320. Indict. 3. die 13. Iulii, & de subscriptis litteris fit transumptum per Ser Iacobum Vannis de Signa, & Ser Dutum filium Cialmi de Signa, & Ser Tredotium quondam Nerii de Signa, coram Domino Christophoro de Saxoferrato Iudice, & Affassota Domini Ioannis de Saxoferrato Vicarii Regii Civitatis, Comitatus, & Districtus, Florentiae sub 1320. anno ab Incarnatione, Ind. 13. die 6. mensis Augusti.

1320. Durante quondam Ricoveri Tavernarius populi Sanctae Mariae Maioris pro obtinenda a Confessario absolutione promittit restitutionem usurarum, anno Incarnationis 1320. Indictione 14. die 17. Martii, testibus Francisco quondam Domini Cessi de Alleis Canonico; & Piero Ioannis, & Ioanne Orlandi, Clericis dictae Ecclesiae &c. Ser Uguccione Domini Raynerii Bondoni de Florentia Notarius.

Pro electione Episcopi Florentini Instrumenta quaedam &c.

1321. In Dei Nomine. Amen. Anno Domini ab Incarnatione 1321. Indictione 4. die 3. Mensis Augusti, secundum cursum Florentiae. Actum Florentiae in Sacristia Ecclesiae Florentinae.

Bonae memoriae Domino Antonio Florentino Episcopo viam universae carnis ingresso, & ipsius corpore anno praedicto, & die 18. Mensis Iulii, Ecclesiasticae tradito sepulturae, Reverendi viri Domini Ioannes Praepositus, Stephanus, Simon de Simonetis, Iandonatus de Iandonatis, Mannus Plebanus de Ripolis Florentinae Dioecesis, Fredericus de Baronis Prior Ecclesiae Sanctae Mariae super Portam Florentiae, Philippus Andreae, & Gentilis Domini Bindi de Bondelmontibus, Canonici eiusdem Ecclesiae Florentinae tunc praesentes, & residentes, cum plures tunc non essent in dicta Ecclesia residentes, vel in loco, de quo deberent de iure, vel consuetudine, ad electionem Pontificis convocari; convocati simul in Sacristia dictae Ecclesiae per sonum campanellae Chori eiusdem Ecclesiae, ut est moris ad Capitulum dictae Ecclesiae pro electione futuri Episcopi celebranda in dicta Ecclesia Florentina, vocatis omnibus, qui debuerunt, voluerunt, & potuerunt, commode interesse, statuerunt, & firmaverunt dicta die cum continuatione sequentis ad electionem futuri Episcopi celebrandam per viam Scrutinii procedere: postque incontinenti Dominus Ioannes Praepositus dictae Florentinae Ecclesiae, publice audientibus & intelligentibus aliis Canonicis dictae Ecclesiae ibi praesentibus in dicto Capitulo; & consequenter singuli Canonici singulariter pro se, & dicto Capitulo, monuerunt omnes, & singulos de dicto Capitulo excommunicatos, suspensos, vel etiam interdictos, & quoscumque alios, si qui essent, qui de iure, vel consuetudine, interesse non deberent in electione negocii, quod recedant de Capitulo praedicto, alios eligere libere permittentes: & dixerunt singulariter singuli, & protestati fuerunt, quod si aliquis, vel aliqui, essent in praesenti Capitulo excommunicati, vel ab officio suspensi, aut alio quocumque modo, vel et qua-

quacumque causa vocem non habentes cum eis eligere non intendebant, nec eos, vel eorum aliquem, tamquam vocem habentes admittere, vel cum eis ad electionem procedere, vel circa electionem ipsam aliquid facere, vel fecisse, dicentes, & protestantes expresse singulariter singuli, quod non valeat vox illius, vel illorum, qui tales apparuerint, vel alicui praestent suffragium, vel afferant nocumentum, & prorsus pro non receptis, vel pro non habitis, habeantur. His peractis ac deliberatione habita supradicta, & praemissis protestationibus factis, omnes simul nemine discordante assumpserunt tres personas de dicto Capitulo fide dignas, videlicet, Dominos Ioannem Praepositum, Stephanum, & Fredericum, praedictos Canonicos, quibus ab omnibus & singulis potestas data extitit, ut secreto, & singillatim vota omnium primo in sua, & demum de aliorum omnium inquirant diligenter nominibus, & ipsis in scriptis redactis mox in communi eadem publicarent. Scrutatores autem ipsi potestatem sibi traditam acceptantes in Sacristia eiusdem Ecclesiae, in qua convenerant, remanentes, reliquis ad Chorum eiusdem Ecclesiae recedentibus, convenerunt. Et praedicti Scrutatores adsociatis sibi interim Notariis, & testibus infrascriptis, ad Scrutinium processerunt, scrutando primum ad invicem vota sua iuxta formam supra traditam in hunc modum. Duo enim ex eisdem, videlicet, Dominus Stephanus, & Dominus Fredericus, ipsum scilicet Dominum Ioannem Praepositum per Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, in animae suae periculum adiuraverunt, ut secundum Deum, & secundum conscientiam suam, iuxta illum dirigeret votum suum, quem magis Florentinae Ecclesiae utilem, & magis idoneum, reputaret. Qui Dominus Ioannes Praepositus taliter adiuratus consensit in Reverendum virum Dominum Mellium Pratensis & Pistoriensis Dioecesis, Archidiaconum Castellanum in hunc modum: Ego Ioannes Praepositus Florentinus in Sacerdotio constitutus consentio in Reverend. Virum Dominum Mellium Pratensis & Pistoriensis Dioecesis, Archidiaconum Castellanum: ipsumque nomino & eligo in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Deinde Dominus Fredericus praedictus a praefatis suis consociis scilicet Dominis Ioanne, & Stephano, modo simili adiuratus consensit in Reverendum virum Dominum Vgolottum Priorem Sanctorum Apostolorum Florentiae, in hanc modum: Ego Fredericus Prior Sanctae Mariae super Portam, & Canonicus Florentinus, in Subdiaconatus ordine constitutus, consentio in Rev. Domin. Vgolottum Priorem Ecclesiae Sanctorum Apostolorum Florentiae, ipsumque nomino, & eligo in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Subsequens tertius, scilicet Dominus Stephanus praedictus, a duobus aliis suis sociis Scrutatoribus supradictis, ut premittitur, adiuratus consensit in Reverendum Dominum Ioannem Praepositum in hunc modum: Ego Stephanus Plebanus Plebis de Campoli Domini Papae Cappellanus, & ipsius Sacri Palatii causarum Auditor, in Sacerdotio constitutus, Canonicus Florentinus, consentio in Reverendum virum Dominum Ioannem Praepositum Florentinum in Sacerdotio constitutum, ipsumque nomino, & eligo in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Postea vero absque aliquo intervallo ipsi Scrutatores processerunt ad scrutinium aliorum, secrete & singillatim votum cuiuslibet exquirentes, & in primis dictus Simon a dictis Scrutatoribus vocatus, & adiuratus iuxta formam praescriptam, consensit in praefatum Dominum Fredericum in hunc modum: Ego Simon de Siminetis de Florentia Rector Ecclesiae S. Laurentii de Montisone Florentinae Dioecesis, & Canonicus Florentinus, in Diaconatus ordine constitutus, consentio in Reverendum virum Dominum Fredericum praefatum, ipsumque nomino, & eligo, in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Deinde Dominus Iandonatus praedictus a dictis Scrutatoribus vocatus, & modo simili adiuratus, consensit in Reverendum virum Dominum Fredericum praefatum in hunc modum: Ego Iandonatus de Iandonatis de Florentia Prior Ecclesiae de Sala Florentinae Dioecesis, & Canonicus Florentinus, in Diaconatus ordine constitutus, consentio in Reverendum virum Dominum Fredericum natum olim Bertoii de Bardis Priorem Ecclesiae Sanctae Mariae supra Portam Florentiae, & Canonicum Florentinum, ipsumque nomino, & eligo, in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Postea vero immediate Dominus Mannus praedictus vocatus, & modo simili a dictis Scrutatoribus adiuratus, consensit in Reverendum virum Dominum Guillinum Canonicum, & Thesaurarium Florentinum in hunc modum: Ego Mannus Canonicus Florentinus, & Plebanus de Ripolis, Florentinae Dioecesis antiquus Sacerdos, consentio in Reverendum virum Dominum Guillinum Bertini de Frescobaldis Canonicum, & Thesaurarium Florentinum, in Subdiaconatus ordine constitutum, quem meliorem, & utiliorem, credo pro Ecclesia Florentina, ipsumque nomino, & eligo in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Postea vero immediate Dominus Philippus praedictus ab eisdem Scrutatoribus vocatus, & modo simi-

mili adiuratus, iuxta formam praemissam, consensit in Reverendum virum Dominum Guillinum praedictum in hunc modum: Ego Philippus Andreae Canonicus Florentinus Diaconus consentio in Reverendum virum Dominum Guillinum Bertini de Frescobaldis Canonicum & Thesaurarium Florentinum, in Subdiaconatus ordine constitutum, quem meliorem, & utiliorem credo pro Ecclesia Florentina, ipsumque nomino, & eligo in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae. Deinde immediate Dominus Gentilis praedictus a praedictis Scrutatoribus vocatus, & modo simili adiuratus, consensit in Reverendum virum Dominum Guillinum praedictum in hunc modum: Ego Gentilis natus Domini Bindi de Bondelmontibus de Florentia Subdiaconus, Canonicus Florentinus, consentio in Reverendum virum Dominum Guillinum Bertini de Frescobaldis Canonicum, & Thesaurarium Florentinum, in Subdiaconatus ordine constitutum, quem meliorem credo pro Ecclesia Florentina, ipsumque nomino, & eligo in Episcopum, & Pastorem Ecclesiae Florentinae.

Inquisitis itaque singillatim & secreto voluntatibus singulorum, ut dictum est, & per me infrascriptum Notarium in scriptis redactis, sicut superius continetur, ipsi Canonici vocati ad dictos Scrutatores, & Capitulum, in dictam Sacristiam redierunt, & mox in communi per me Notarium infrascriptum Scrutatores ipsi, vota ipsa legi statuerunt, quae ipsimet publicaverunt. Quibus sic peractis, praedicti Domini Ioannes Praepositus, & Stephanus, requisierunt praedictos alios Canonicos, quod non deberent discedere; cum a praedictis non sit electio valida aliqua celebrata, & requisierunt dictus consortes suos ibidem in Capitulo constitutos, quod denuo fiat Scrutinium ita, & taliter, & toties, donec nominatio, electio, & consensus, perveniat ad maiorem partem totius Capituli Florentini. Interea Dominus Philippus praedictus dixit, quod his, quae acta sunt, consensit; & vult quod maneant in quantum de iure tenent, aliter adhaeret requisitionibus praedicti Domini Praepositi, & Stephani: & dictus Dominus Gentilis dixit ut supra Dominus Philippus: & praedicti Domini Fredericus, Simon, Iandonatus, & Dominus Mannus, dixerunt, quod per ea, quae acta sunt nomine alicuius eorum praedictorum, electis aliquod praeiudicium valeat generari; & si non valeat, cognoscat illud Romanus Pontifex; cum constet per publicatum Scrutinium, quod nulla electio praedicti Scrutinii pervenerit ad maiorem partem totius Capituli, ita quod nomine Capituli possit electio celebrari. Qui Domini Praepositus, & Stephanus dixerunt, & voluerunt praesentes in toto Capitulo, quod nulli dictarum electionum volebant inhaerere; ideo denuo procedatur per ipsum Capitulum in electione negotii, ita quod electio Canonica celebretur. Et praedicti Domini Simon, Iandonatus, Fredericus, Mannus, Philippus, & Gentilis, voluerunt, quod denuo procederetur ad novum Scrutinium, & ad sequentia ipsum Scrutinium. Tum Domini Gentilis, Mannus, & Philippus, protestati fuerunt, quod per hunc consensum non intendebant a votis suis recedere, in quantum nominato ab eis esset aliquod ius quaesitum. Item Dominus Fredericus praedictus similiter consensit, quod fieret novum Scrutinium, protestatione praemissa, quod per hoc non intendit recedere a iure suo, si quod supra quaesitum est ex votis aliquorum Canonicorum, qui in eum consenserunt, sed in eo insistere quantum potest. Item etiam ipsi Domini Simon, & Iandonatus, simili protestatione praemissa, quam fecerunt Domini Mannus, Philippus, & Gentilis, voluerunt, & consenserunt, quod ad novum Scrutinium, procedatur. Item coram infrascriptis testibus praedicti Praepositus, & Capitulum, praefixerunt Scrutinium ad cras immediate, dicta Missa populi, & pulsata campanella Chori, ad tractandum de faciendo novum Scrutinium super dicta electione celebranda. Acta sunt praedicta omnia, & singula, in dicta Sacristia praesentibus Presbyteris Lapo, & Neri, Cappellanis dictae Ecclesiae Florentinae, testibus ad haec vocatis, & rogatis.

Item die 4. Augusti, anno, & Indictione praedicta. Actum in dicta Sacristia praesentibus Presbyteris Petto, & Neri, Cappellanis Ecclesiae Florentinae, testibus ad haec vocatis, & rogatis. Convenientibus, & congregatis, praedictis Praeposito, & Capitulo toto, prorogaverunt dictum terminum ad cras, dicta hora, ad idem per omnia ut supra, & dictum praefixerunt diem &c.

Item die 5. mensis Augusti, anno, & Indictione praedicta. Actum in dicta Sacristia. Reverendi Domini, Stephanus, Simon, Iandonatus, Fredericus, Philippus, & Gentilis, congregati in Sacristia praedicta ad tractandum de electione praedicta, cum Dominus Ioannes Praepositus, & Mannus, Canonici praedicti, non convenerint hora praedicta, & expectati fuerint quantum decuit, & nescirent ubi essent, dictum terminum prorogaverunt ad idem per omnia ad diem Iovis, quae erat 13. dicti mensis Augusti. Actum in Sacristia praedicta praesentibus Presbyteris Spinello, & Vanni, Baptisterii, Cappellanis Ecclesiae Florentinae, Presbyteris Guidone Canonico, & Michele Cappel-

pellano Ecclesiae Sanctae Mariae super Portam Florentiae, testibus vocatis, & rogatis.

Item die Iovis 13. dicti mensis Augusti praedicti Domini Stephanus, Simon, Iaudonatus, Mannus, Fredericus, Philippus, & Gentilis, & dictus Dominus Stephanus ut Procurator dicti Domini Ioannis Praepositi, ut patet de procura manu Raynerii quondam Francisci Notarii de Prato, prorogaverunt dictum terminum per omnia ad diem Martis praedicta hora. Actum in Sacristia praedicta praesentibus Presbyteris Nicolao Cappellano Ecclesiae S. Mariae supra Portam Florentiae &c. testibus vocatis, & rogatis.

Item die Martis 18. mensis Augusti praedicti. Actum in dicta Sacristia praesentibus Presbyteris Lapo, & Dino Cappellanis Ecclesiae Florentinae, testibus vocatis, & rogatis. Praedicti omnes Canonici, & dictus Dominus Stephanus, ut Procurator dicti Domini Praepositi, protogaverunt dictum terminum ad diem Veneris, praesente dicta die per omnia ad idem, ut supra.

Item die Veneris 21. dicti mensis Augusti. Actum in dicta Sacristia praesentibus Presbyteris Nicolao, & Dino Cappellanis dictae Ecclesiae, testibus vocatis, & rogatis, praedicti omnes Canonici, & ipse Dominus Stephanus Procurator, ut supra, prorogaverunt dictum terminum ad idem per omnia ad primam diem mensis sequentis Septembris proxime venturi.

Item die Veneris 4. Septembris omnes Canonici supradicti, & dictus Dominus Stephanus Procurator, ut supra, dictum terminum hodiernum prorogaverunt ad diem mensis proxime venturi illa hora per omnia, ut supra. Actum in dicta Sacristia praesentibus Presbyteris Vgolino Rectore Ecclesiae Sancti Benedicti Florentiae, & Ioanne Cacalacca Clerico Canonicae Sancti Andreae Florentiae, testibus rogatis.

Ego Vguccione filius olim Domini Vberti Iudicis, & Notarii de Sancto Cassiano Imperiali auctoritate Iudex ordinarius, atque Notarius, & dicti Capituli Scriba, congregationibus, monitionibus, requisitionibus, protestationibus, approbationibus, tractatibus, & deliberationibus, scrutationibus, electionibus, votorum inquisitionibus, & ipsorum votorum expressionibus, & publicationibus, & terminorum prorogationibus, & omnibus aliis supradictis dum agerentur interfui, atque rogatus scripsi, & in hanc publicam formam redegi, & meum consuetum signum apposui ad fidem habendam indubiam omnium praedictorum.

Publicatio electionis Episcopi Florentini.

1321. In Christi Nomine. Amen. Suae salutiferae Incarnationis anno 1321. Indictione 5. die 29. mensis Septembris, secundum consuetudinem Florentiae.

Pateat omnibus evidenter hanc praesentem paginam inspecturis, quod in praesentia mei Berti Notarii, & testium infrascriptorum, Venerabiles viri Domini Mannus Plebanus Plebis de Ripolis, Philippus Andreae, & Gentilis Domini Bindi de Bondelmontibus Canonici Florentini, exeuntes de Sacristia eiusdem Ecclesiae Florentinae, post electionem per eos solemniter factam de Reverendo viro Domino Guglielmino de Frescobaldis Thesaurario & Canonico Florentino, in Episcopum & Pastorem eiusdem Ecclesiae, Clero & Populo tunc in dicta Ecclesia praesenti, ipsam electionem de dicto Domino Guglielmino factam incontinenti solemniter publicarunt, & ipsam voluerunt omnibus esse notam, laudes Altissimo referentes, rogantes me Notarium infrascriptum, quod de praedictis omnibus & singulis publicum conficerem instrumentum. Actum Florentiae in Choro dictae Ecclesiae Florentinae, praesentibus Reverendis viris Dominis Diedi Plebano Plebis de Empoli, & Bartholomaeo Benvenuti Iurisprofessore, & Presbyteris Lippo, & Nerio, Cappellanis dictae Ecclesiae Florentinae, & pluribus aliis omnibus Florentinae Dioecesis, testibus ad haec specialiter vocatis.

Ego Bertus Ioannis Amadoris Presb. de Florentia Iudex ordinarius, & Almae Vrbis Praefecti auctoritate Notarius publicus &c.

1321. Suprascripti Domini Mannus Plebanus de Ripolis Florentinae Dioecesis, Philippus Magistri Andreae Sapiti, & Gentilis quondam Domini Bindi Militis de Bondelmontibus de Florentia, Canonici Florentini, faciunt eorum Procuratores Magistrum Ioannem Mattini de Florentia Canonicum Pisanum Domini Papae Scriptorem, Dominum Andream Ioannis de Florentia Canonicum Lucanum; & Dominum Dinum Martini de Sambuco Canonicum Florentinum, & Magistros Andream Sapiti, Philippum Andreae de Tignano, & Franciscum Ioannis, Florentinos; ad praesentandum Reverendo viro Domino Guillelmino Bettini de Frescobaldis de Florentia Thesaurario & Canonico Ecclesiae Florentinae electionem de ipso Domino Guillelmino canonice celebratam in Episcopum Florentinum, & ad petendum ab eo suum assensum, necnon confirmationem coram ipso Pontifice, & eius Auditoribus, & aliis, & munus consecrationis electi; & ad opponendum electioni, vel electionibus, si qua, vel quae, de aliquo alio, vel aliis facta, vel factae, appareant, & ad alia facienda. Anno Domini 1321. Ind 5. die ultima Septembris, testibus Domino Bartholomaeo Benvenuti Iuris Professore, Domi-

mis

mino Gherardo de Compiobbensibus, & Presbytero, qui vocatur Prior Sancti Pauli, Nerio Cappellano Ecclesiae Florentinae. Ser Netius quondam Gherarduccii Zizzelli de Signa Notarius.

1321. Suprascripti tres Canonici, & Cives Florentini, faciunt alios Procuratores cum suprascriptis, & Nutum Cini de Broiio Cannonicum de Certaldo, ad praedicta facienda, scilicet ad petendum assensum a dicto Domino Guglielmino electo, & coram Sanctissimo Patre Domino Ioanne Summo Pontifice, & eius Curia, Vicariis, Auditoribus, Legatis, & Subdelegatis, petenda ut supra. Anno Domini 1321. Indictione 5. die primo Octobris, testibus, & Notariis suprascriptis.

1321. Item suprascripti tres Canonici asserentes ad Curiam Romanam, ubi moram trahere Dominus Guglielminus de Frescobaldis dicebatur, misisse electionem de ipso factam in Episcopum Florentinum, tamen eligunt Demichettum de Compigno de Francia in Nuncium ad eumdem effectum. Anno Domini 1321. Ind. 5 die 15. Octobris, testibus, & Notariis suprascriptis.

1321. Dominus Praepositus, & Canonicus Florentinus facit suum Procuratorem Ser Nerium Gherarduccii de Signa ad faciendam infrascriptam protestationem videlicet: Exponit vobis, & coram vobis Domino Stephano de Broy Canonico Florentino, Nerius Gherarduccii Notarius Procurator Reverendi viri Domini Ioannis Praepositi & Canonici Florentini, quod idem Praepositus, olim post vacationem, Ecclesiae Florentinae per mortem bonae memoriae Domini Antonii Episcopi Florentini, post quam fuit absens, & infirmitate gravatus, vos in negocio electionis Episcopi dictae Florentinae Ecclesiae cum interesse non posset Procuratorem constituit, vobisque speciale dedit mandatum de eligendo certam, & nominatam personam: videlicet, Dominum Mellium de Prato Archidiaconum Castellanum, vobisque pluribus praesentibus expresse inhibuit, ne eius nomine in alium consentire, vel alium eligere, deberetis; & quod vos in duobus Scrutineis in dicta Ecclesia factis post dictam eius absentiam, & impedimentum, formam dicti sequentes mandati eumdem Dominum Mellium nominastis, & elegistis in Episcopum Florentinum; & quod vos, ut de novo ad eius pervenit notitiam, infideliter vos habentes die 17. praesentis mensis Octobris a nominatione dicti Domini Mellii eiusdem Praepositi nomine proditorie recedentes Dominum Bonaccursum, Ioannis Bonaccursi, Ferrariensem Archipresbyterum contra formam mandati vobis traditi ipsius Praepositi nomine in Florentinum Episcopum elegistis &c. & concludit, quod dictaa electioni contradicit & non assentit, ipsam revocat & annullat, & ratam non habet, revocans omne mandatum &c. Anno 1321. Ind. 5. die 20. Octobris. Actum in Populo Sancti Martini de Gonfienti, testibus Ser Martino Rectore dictae Ecclesiae, Nino Megliorati de Prato, & Cione Vannis de Gonfienti &c. Ser Alamannus quondam Ghini de Signa Notarius &c. die 21. dicti mensis facta fuit dicta Protestatio.

1321. Reverendi viri Domini Stephanus, Simon, Iandonatus, Mannus, Fridericus, Philippus, & Gentilis, Canonici Ecclesiae Florentinae congregati ad Capitulum deputant Presbyterum Lapum Neri Cappellanum dictae Ecclesiae Florentinae Operarium Operis Ecclesiae Florentinae praedictae una cum Presbytero Petro Cappellano, & Operario dicti Operis committentes tale officium cum facultate exigendi &c. Anno Incarnationis 1321. Ind. 5. die Kalendarum Decembris, testibus Domino Parga Plebano Plebis de Vallia, & Ser Benedicto Magistri Martini. Ser Vguccione quondam Domini Vberti Notarius.

1322. Ninus olim Cini Populi Sanctae Mariae de Quinto recognoscit bona Ecclesiae S. Mariae Maioris, posita in dicto Populo de Quinto, & promittit annuam affictus solutionem, praesente Presbytero Terino Cappellano Ecclesiae Sancti Petri Scheradii Vicario Domini Balsami Prioris dictae Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris, & acceptante. Anno Incarnationis 1322. Ind. 5. die 3. Iulii, testibus Presbyteris Andrea, & Piero, Cappellanis perpetuis dictae Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris, & Domino Francisco Domini Cessi Canonico dictae Ecclesiae &c. Ser Franciscus olim Ser Palmerii Notarius de Certaldo rogatus &c. Ser Laurentius quondam Alberti de Villa Magna publicavit.

1322. Tura olim Vbaldi Populi Sanctae Mariae de Quinto facit similem recognitionem. Anno Incarnationis 1322. Ind. 5. die 3. Iulii, testibus, & Notariis supradictis.

1323. Dominus Balsamus Prior Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris de consensu, & voluntate Domini Francisci de Alleis Canonici dictae Ecclesiae, locat ad affictum Reddito quondam Arrighi, & Arriguccio Gori, Populi Sancti Michaelis de Castello, petias terrae in Populo Sanctae Mariae de Quinto. Anno Incarnationis 1323. Ind. 3. die 14. Septembris, testibus Ser Vanne Cappellano Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris, & Berto quondam Cursii Populi de Castello. Ser Otmannus, dictus Mannus, Banchi

Ot-

Ormanni ex Imbreviaturis Ser Pieri olim Doni de Castello.

1323. Dominus Corvinus Iudex Caussarum Communis Pistorii, & Assessor nobilis viri Nicolai de Murro Vicarii Regii Civitatis Pistorii, pronunciat Chellum Alexandri immittendum esse in tenutam quorumdam bonorum Locti quondam Anselmi, anno Nativitatis 1323. ind. 7. die 26 Novembris &c. Ser Laufrancus filius Arrigi Notarius.

1323. Dominus Bencivenne Archidiaconus Faesulanus Arbiter laudat inter Dominum Bancum Plebanum de Septimo Canonicum Sanctae Mariae Maioris pro eadem Ecclesia Sanctae Mariae Maioris, Morem olim Banchi Populi Sancti Iacobi inter Foveas, & Chiarinum Davanzati Populi Sanctae Mariae super Arnum, Florentiae &c. Actum Florentiae in Populo S. Michaelis Vicedominorum ante domum habitationis Bartholomaei filii Dantis Guidotti. Anno Incarnationis 1323 ind 7. die 24. ianuarii, testibus dicto Bartholomaeo, & Bindo Vannis dicti Populi &c Ser Iustus Ser Bartholomaei Manoelli de Pistorio Notarius, & de Compromisso rogatus erat Ser Ioannes Gini de Calenzano.

1324. Tuccius Gambae, & Nerus sive Niger Mati Populi Sancti Stephani de Caicinaria, faciunt debitas promissiones Priori & Canonicis Sanctae Mariae Maioris pro bonis ad affictum conductis a dicta Ecclesia positis in Communi Gangalandi, quibus inter alios confinabat Monasterium Dominarum de Soffiano. Anno Incarnationis 1324. Ind. 7 die Kalendarum iulii, testibus Donno Segério filio olim Lippi Bonagratiae, Presbytero Vanni Cappellano dictae Ecclesiae, & Bartolo olim Duccii Populi Sanctae Mariae Maioris.

1325. Prior, & Fratres, Sancti Marci Novi de Cafaggio de Florentia Ordinis Sancti Benedicti Camarinensis Dioecesis in numero inter omnes 23. asserentes se esse ultra duas partes faciunt Procuratores ad lites duos ex eis sub anno Incarnationis 1325. Ind. 8. die 4. iunii, testibus Nuccio Betti de Scarperia, Falcuccio olim Cionis Populi Sancti Petri in Gattolino, & Bartolo Rossi Bartoli Populi Plebis de Septimo. Ser Landus Vbaldini Compagni de Pescioia Notarius Florentinus.

1325. Domina Lucia filia olim Orlandetti, quae dixit morari in Populo Sancti Ambrosii Florentiae, donat Dominae Scottae eius sorori praedium positum in Populo Canonicae Faesulanae loco dicto *alle Crostana*, cum consensu Guidonis Mattei Populi Sancti Michaelis. Anno Incarnationis 1325. Ind. 8. die 14. Iunii, testibus Lippo Cessi Populi Sanctae Mariae Maioris, Duccio Cessi dicti Populi, & Rinuccio Lippi Populi Sancti Laurentii. Ser Bandinus Lapi de Florentia Notarius.

1326. Domina Dada vidua uxor olim Ionctae filii Vannis filii quondam Bodile Bonacchi Populi Sancti Petri in Silvis de Gangalandi agit pro tenuta super bonis Vannis, & Iunctae coram Domino Petro de Cassia Iudice Domini Potestatis Florentiae, & immittitur in possessionem Andreas Ser Bontalenti Procurator dictae Dominae Dadae sub 1326. ind. 9. 15. Maii &c. Ser Philippus Ser Donati de Signa ex actis Communis Florentiae, Ser Andreas filius olim Ser Falchi Cambii Falconerii Florentinus Civis, & Notarius, ex originali exemplavit.

1326. Domina Dada praedicta obtinet praeceptum de disgombrando suprascripta bona a Domino Raynerio Domini Zaccariae de Vrbeveteri Regio Milite Vicario in regimine Florentino pro Illustrissimo Principe Domino Carolo Primogenito Serenissimi Principis, & Domini, Domini Roberti Ierusalem & Siciliae Regis, Ducis Calabriae, & Domino, & Protectore Civitatis, Comitatus, & Districtus Florentiae. Anno Domini 1326. Ind. nona, die 7. iulii sub examine Domini Gualfredi Iacobi de Narnia ad officium caussarum civilium per dictum Vicarium in Sexto Burgi deputati.

1326 Dominus Balsamus Prior Sanctae Mariae Maioris pro dicta Ecclesia concedit ad affictum Ioanni quondam Vgonis Populi Sanctae Mariae de Quinto petium terrae in Populo praedicto, cui a primo heredum Aglionis [illegible], a 2. Simonis della Tosa; [illegible] terrae in Populo Sancti Martini [illegible] Sexto &c Anno Incarnationis 1326 Ind. nona, die 9. Augusti, testibus Simone Accolini Clerico Sanctae Mariae Maioris, & Marco Bruni eiusdem Populi. [illegible] Petrus olim Doni de Castello Notarius.

[illegible] Dominus Ormannus quondam [illegible] Abbas Monasterii Sanctae M[illegible] de Pacciana corpore languens con[illegible] multa bona sub nomine diversorum [illegible]pta, fuisse de pecuniis dictae Abbatiae compta, & ad eam pertinere. Actum Pistorii sub anno Nativitatis 1326. ind. nona, die 5. Februarii &c. Ser Franciscus quondam Pisani de Pistorio Notarius.

1326. Iacobus olim Cioris Populi Sanctae Mariae Maioris emancipat Lorem filium suum. Anno 1326. Ind. 10. die 2. Martii, testibus Ser Adimario Tartari Populi Sancti Michaelis Berteldae, Mato Salvi Populi Sancti Petri in Gattolino, & Ioanne Voltae Populi Sancti Laurentii, & dicta

die

die emancipat dictus Iacobus Cioris Cambinum filium suum dictis testibus. Ser Donatus Fatij de Florentia Notarius.

1327. Presbyter Bancus Rector Ecclesiae Sancti Laurentii de Greve Piebanus Sancti Ioannis Florentiae concedit ad affictum petium terrae in dicto Populo Ghinuccio quondam Ioannis eiusdem Populi. Anno Incarnationis 1327. Ind. 10. die 24. Augusti, testibus Perino & Iunctino filiis Bonamentis, & Cicello quondam Iunctae Calcilario de Signa morante Florentiae in Populo Sancti Fridiani &c. Marsoppus olim Guidalotti Pintaccii de Signa.

1328. Dominus Balsamus Prior Sanctae Mariae Maioris, & Dominus Baneus Plebanus de Septimo, Ser Franciscus Domini Cessi, & Agnolus Terrini, Canonici dictae Ecclesiae, faciunt Procuratorem Nellum Ghettini ad exigendum. Anno Incarnationis 1328 Ind. 11. die 5. Iulii, testibus Presbytero Andrea Rectore Ecclesiae Sancti Bartoli de Galliano, & Nicolao Lapi Marini &c. Guido quondam Benvenuti de Villa Nova Notarius.

1328 Minus quondam Ciuti de Castro Franco tutor Dominae Sapiae, & Drudae, pupillarum filiarum quondam Vgolini Bondonis dicti loci dat in dotem Dominae Drudae Iacobo filio Gratiae Cionis dicti loci bona quaedam anno 1328. Ind. 12. die 9 Februarii. Ser Iacobus olim Ser Dini de Castro Franco Notarius.

1328 Domina Tancia vidua uxor olim Naddi Domini Gherardini de Circulis de Florentia vendit Dominae Agnesiae Abbatissae Monasterii Sanctae Catharinae de Florentia pro dicto Monasterio tres ex quatuor partibus petii terrae in Populo Sancti Petri de Monticellis in Villa de Lignaria &c. Anno 1328. Ind. 12. die 21. Martii &c. Ser Ioannes Rusticcii de Certio Not. rogatus, & Ser Bartholomaeus eius filius publicavit.

1329. Arrigus olim Bonaccursi Legnaiolus, qui moratur in Populo Sancti Thomae de Florentia, vendit Ioanni quondam Dini Populi Sanctae Luciae Omnium Sanctorum domum &c. in Populo Sancti Romuli de Bivigliano. Anno Incarnationis 1329. Ind 13. die 21. Ianuarii, & ipse Ioannes Dini donat Monasterio Sanctae Catharinae de Florentia pro Margarita sua filia, e pro Ioanna filia Stephani fratris dicti donatoris, existentibus in dicto Monasterio sub 1329 Ind. 13. die 5. Februarii &c. Ser Ioannes Rusticcii de Certico Notarius &c.

Suppressio Dignitatis Thesaurariae in Ecclesia Florentina.

1331. Ioannes Miseratione Divina Sancti Theodori Diaconus Cardinalis Apostolicae Sedis Legatus dilectis in Christo Praeposito, Caonnicis, & Capitulo Ecclesiae Florentinae, Salutem in Domino. Iustis petentium desideriis non indigne nostrum praebemus assensum; & vota, quae a rationis tramite non discordant, affectu prosequente complemus. Sane petitionis series nuper pro parte vestra nobis exhibitae continebat, quod vos nuper praelibatae Ecclesiae vestrae utilitate pensata quamdam ordinationem, seu statutum, ac revocationem, fecistis per publicum instrumentum exhibitum coram nobis, cuius tenorem de verbo ad verbum praesentibus duximus inserendum, qui talis est: In Christi Nomine, Amen. Anno eiusdem ab Incarnatione 1331. Ind 14. die 11. mensis Augusti secundum cursum, & consuetudinem Florentinam: Pateat omnibus evidenter hoc publicum instrumentum praesens inspecturis, quod vacante nuper in Ecclesia Florentina dignitate Thesaurariae per mortem Reverendi viri Domini Guglielmini de Frescobaldis olim dictae Ecclesiae Thesaurarii, congregati, & coadunati ad Capitulum ad sonum campanellae, & Nuntii citationem, ut moris est, in Sacristia dictae Ecclesiae Reverendi viri *Dominus* Franciscus Archidiaconus & Canonicus Florentinus, & Vices gerens Reverendi Domini Gentilis Camerarii Archipresbyteri & Canonici dictae Ecclesiae, & Reverendorum virorum Domini Ioannis Praepositi, & Domini Martini Canonici dictae Ecclesiae; & Dominus Simon de Simonettis Camerarius, & Canonicus dictae Ecclesiae, & Vices gerens Reverendorum virorum Domini Frederici, & Domini Ioannis de Bardis, Canonicorum dictae Ecclesiae; & Dominus Iandonatus de Iandonatis; Dominus Thomasius de Salterellis; & Dominus Franceschinus de Recchis de Parma; Canonici dictae Ecclesiae, cum plures non essent praesentes in Civitate, vel Dioecesi Florentina, & considerantes, & solemniter deliberantes unanimiter, quod dicta Thesauraria non consuevit esse in dicta Ecclesia Florentina: imo a quadraginta quinque annis citra fuit creata, & ordinata, & cum maximo scandalo; & quod postea successive ex dicta Thesauraria, ut notorium est, in dicta Ecclesia ortum est, & continue fuit, maximum scandalum in dicta Ecclesia; & quod dicta Thesauraria est ad collationem Capituli dictae Ecclesiae; & quod nullam habuit, nec habet, praebendam deputatam etiam a principio; sed oportet, quod de fructibus, & facultatibus Capituli Ecclesiae Florentinae Thesaurarius certam portionem recipiat: quae quidem facultates Capituli non sufficiunt ad supportanda onera, & expensas, quae, & quas continue dictum Capitulum

lum tam Legatorum, quam Nuntiorum, A postolicae Sedis, & Episcopi, & Cleri Florentini, oportet subire, & etiam onera Communis, quae de facto incurrunt; & quod etiam habet duos Canonicos ultra numerum extra Praebendas, qui de gratia speciali Apostolicae Sedis admittuntur ad quotidianas distributiones, ac si essent in Praebendis, & quod dicta Thesauraria in aliquo non est ibi utilis, sed omnino inutilis, & gravosa, maxime cum sint etiam in eadem Ecclesia plures Dignitates, videlicet, Praepositura, Archidiaconatus, & Archipresbyteratus, & fuerunt a tanto tempore citra, cuius contrarii memoria non existit: & propterea volentes futuris periculis, & gravaminibus, ac scandalis, obviare, diligenti ac matura deliberatione & tractatu praehabitis, unanimiter & concorditer nemine discrepante ordinaverunt, atque statuerunt, pro pacifico, & utili, atque ootorio statu, quiete, & commodo, dictae Ecclesiae Florentinae omni via, modo, iure, forma, causa, quibus melius potuerunt, nomine dicti Capituli, & Ecclesiae Florentinae, & vice eorum, & omnium, & singulorum de Capitulo, & illorum, quorum vices gerebant in hac parte, & omnium, quorum interest, vel interesse poterit in futurum, quod de cetero dicta Dignitas Thesaurariae non sit in dicta Ecclesia Florentina; ipsamque Thesaurariam, & Dignitatem, de dicta Ecclesia Florentina cassis, & rationibus praedictis, & qualibet earum, nominibus, quibus supra, de dicta Ecclesia abstulerunt, amoverunt, atque revocaverunt, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, ita, & taliter, quod ibi Thesaurarius de cetero non existat, sed Dignitas praedicta totaliter sit de dicta Ecclesia extincta & abolita. Actum in Sacristia dictae Ecclesiae praesentibus testibus Ser Lippo, & Niccolo Cappellanis dictae Ecclesiae, & Martello Alexii, & Gondo Guidi Populi dictae Ecclesiae, & aliis ad haec vocatis, & rogatis.

Item postea eodem anno, & Indictione, die 12. dicti mensis Augusti. Actum intra Claustrum dictae Ecclesiae praesentibus testibus Ser Francisco Ser Berti, & Ser Franciscbino Ginuccii de Florentia, & aliis ad haec vocatis, & rogatis. Reverendus vir Dominus Gentile Archipresbyter, & Canonicus, dictae Ecclesiae suprascriptus, lectis, & expositis sibi per me Mazzingum Notarium infrascriptum omnibus, & singulis, suprascriptis, eisdem consensit, & ea omnia & singula ratificavit, & approbavit, rogans me Mazzingum Notarium suprascriptum, ut de praedictis publicum conficerem Instrumentum. Ego Mazzingus filius Popis de Montetappoli Florentinae Dioecesis Imperiali auctoritate Notarius, & Iudex ordinarius, praedictis omnibus & singulis praesens fui, & ea rogatus scribere, scripsi, & hic fideliter publicavi, ideoque subscripsi &c. Quare fuit nobis humiliter supplicatum, ut ordinationi, & statuto, ac revocationi huiusmodi ad hoc, quod vigorem haberent perpetuae firmitatis, confirmationis nostrae robur adiicere dignaremur. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati ordinationem, statutum, & revocationem, huiusmodi ratas habentes, & gratas, ex auctoritate, qua fungimur, ex certa scientia confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Romae nono Kalendas Septembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri, Domini Ioannis Papae XXII. Anno XV. &c. Loco ✠ Sigilli in cera appensi.

1338. Domina Giusta filia olim Baroncii Guranui de Cappella Sancti Stephani de Pistorio facit Procuratores ad lites Anno Nativitatis 1338 Ind 6. die 2. Februarii. Ser Bartholomaeus quondam Ser Ioannis Pistoriensis Notarius.

1342 Dominus Leonardus Plebanus Plebis de Mutiano Vicarius Venerabilis Patris Domini Fratris Angeli Episcopi Florentini ad petitionem Ser Francisci Domini Cessi de Aglis Canonici Sanctae Mariae Maioris, & Domini Balsami Prioris; praecipit Presbytero Nicolao Rectori Ecclesiae Sanctae Mariae de Paterno Plebatus de Vallis solvere debere confitenti staria 15. grani pro terris a dicta Ecclesia de Paterno habitis ab eadem Sanctae Mariae Maioris &c. 1342. Ind. 11. die 29. Octobris, testibus Ser Francisco Manetti de Gagliano, Ser Nicolao Ser Iacobi de Sancto Miniate, & Ser Guidone Cecchi de Samnitis &c. Ser Benedictus Magistri Martini Notarius.

1350. Andreas, Philippus, Iacobus, & Ioannes fratres, & filii quondam Francisci Ser Giunctae Populi Sanctae Luciae de Magnolis Romanam Curiam sequentes, heredesque Dominae Matthaeae filiae quondam Ser Giuntae Spigliati, & exoris Dei Ardinghi dicti Populi, vendunt Bartolo quondam Domini Philippi dicti Populi Sanctae Luciae unum podere in Populo Sancti Andreae Plebatus Antillae Anno Nativitatis 1350. secundum consuetudinem Romanae Curiae Ind. 2 die 23. Novembris. Actum apud Villam Novam Ruimentia Dioecesis,

sis, testibus Domino Ademario Lapi Plebano Sancti Appiani Florentinae Dioecesis, & Zenobio Amadoris fabro de Florentia Romanam Curiam sequentibus. Ser Petrus quondam Domini Bencivennis Galgani Civis, & Clericus Florentinus Notarius rogatus, Ser Michaeli Caritani de Taurino publicavit.

1351. Ser Baudinus Plebanus Plebis de Caprilia Faesulanae Dioecesis, & Canonicus Sancti Laurentii, & Franciscus Ser Berti, Notarii Florentini, Arbitri electi de licentia Domini Guidonis de Boncianis Prioris de Lucignano Vicarii Domini Fratris Angeli Episcopi Florentini super differentiis Priorum, & Canonicorum Sanctae Mariae Maioris de Florentia, laudant, & in primis confirmant statuta edita anno 1344. mense Augusti super quatuor Canonicorum numero, qui Sacerdotes sint, vel saltem infra annum a die electionis ad Sacerdotium promoveri possint; quod Praebenda Canonicorum residentium ultra mensam communem sint annui Floreni a. & Prioris xx.. Quod in Kal. Iunii annuatim Camerarius deputetur ex Capituli gremio per annum duraturus. Pro dictis eorum praebendis assignant praedium in Populo Sancti Stephani in Pace loco dicto all' Arcora &c. Latum anno incarnationis 1351 ind. 4. die 16. Iulii &c. Ser Finus Ser Octaviani de Pulicciano de Mucello Notarius.

1352. Presbyter Michael Rinucci Cappellanus Monasterii Sanctae Catharinae de Florentia pro dicto Monasterio concedit ad affictum Bartolo quondam Giambonis Populi Sanctae Luciae della Sala petium terrae in Populo Plebis Brozzii, cui a primo Raynerii de Cavalcantibus &c. Anno Incarnationis 1352. Ind 6. die 14 Decembris &c. Ser Nellus quondam Ghetti Sinibaldi de Montecuccoli Notarius.

1353. Presbyter Landus de Monte Vettolino Rector Ecclesiae Sancti Silvestri de Barberino, & Cappellanus Ecclesiae Florentinae testatur, & relinquit quaedam bona Hospitali Misericordiae Terrae Prati cum onere solvendi Capitulo Florentino libras 6. piccioli pro faciendo Anniversarium. Anno Incarnationis 1353. die 3. Augusti &c. Ser Bonus Reggii de Castro Leccii Vallis Marinae Florentinae Dioecesis Notarius.

1357. Andreas quondam Domini Merguglienfis de Bracciolinis de Pistorio consignat quamdam domum positam Pistorii in Cappella Sancti Prosperi iusto quondam Bonifatii Domini Andreae Merguglienfis de Bracciolinis vigore laudi lati inter eos a Domina Contessa filia quondam Domini Andreae Merguglienfis de Bracciolinis, & uxore olim Ioannis Alexandri de Ambrosiis de Pistorio. Anno Nativitatis 1357. Indictione 10. die 4. Aprilis. Ser Doccius quondam Ser Niccolai Ser Lanfranchi de Pistorio Notarius.

1357. Dominus Nerius Niccoli de Corsinis Praepositus Ecclesiae Florentinae, stante, quod multae domus, in quibus habitare consueverant Canonici & Cappellani dictae Ecclesiae Maioris, destructae erant pro constructione eiusdem Ecclesiae, & ob id aliqui Canonici non haberent commodam domum ubi habitarent, donat Operariis operis sive fabricae Sanctae Reparatae Maioris Ecclesiae Florentinae, videlicet, Rosso Pieri Stephani, Chiarissimo Mei, Ioanni Neri Ser Benedicti, & Philippo, Civibus Florentinis pro Communi Florentiae Operariis pro commodo, & utilitate dicti operis, Canonicorum, & Cappellanorum, unam domum & aedificium per ipsumet Dominum Nerium fabricatum super quodam terreno longitudinis & latitudinis brachiorum 16. pro qualibet parte, positam in Populo Sancti Christophori del Corso de Florentia iuxta Plateam Sancti Ioannis, a cui primo dicta Platea, a secundo Infargarorum, & postea Societatis Misericordiae, a tertio Platea Sancti Christophori, a quarto bona Bannitorum, & hodie Ecclesia Sancti Salvatoris. Quod terrenum de mense Aprilis anni 1338. Canonici dictae Ecclesiae eidem Domino Nerio Praeposito concesserant: & hanc donationem facit reservato dominio, & proprietate Capitulo Ecclesiae praedictae; & cum onere quod ipsi Operarii tenerentur habitandam tradere uni, vel pluribus Canonicis, & Cappellanis dictae Ecclesiae; & ipsi Operarii pro recompensatione dictae donationis dari iubent dicto Domino Nerio Florenos 75. auri, & faciunt eorum Procuratorem Philippum Iacobi de Marilliis Populi Sancti Iacobi de Florentia ad intrandum in tenutam; & insuper decernunt, quod dictum aedificium ut supra donatum sit, & pertinere debeat ad Dominum Petrum Domini Lapi Ruspi Canonicum dictae Ecclesiae Sanctae Reparatae pro eius habitatione, cum domus, in qua dictus Dominus Petrus hinc retro habitabat, sit destructa pro suprascripta constructione, cum onere quod ipse Dominus Petrus tradat eidem Domino Nerio Praeposito Florenos 25. auri. Actum Florentiae in Populo Sanctae Reparatae iuxta dictam Ecclesiam in domo, in qua congregantur Operarii praedicti, testibus Iacopo quondam Simonis vocato Petruccio, & Piero Federighi Populi Sancti Petri Maioris. Ser Michael quondam Bandelli Civis, & Notarius.

1359. AEgidius miseratione divina Episcopus Sabinensis Apostolicae Sedis Legatus per suas litteras committit quondam Prio-

Prioribus collationem unius beneficii ad collationem Capituli Florentini pertinentis per expectativam concessi Rodulfo Bartoli Canonico Florentino. Datum in Vrbe VII. Kalendas Ianuarii Pontificatus Domini Innocentii Papae VI. anno 6.

1359. Dominicus Nerius de Corfinis Praepositus, & Thomasius de Satterellis, Bartolus Giannori, Albinus Bonaguidae, Nicolaus Sennuccii, Zuccherus Matthaei, Rodulphus Bartoli, & Agnolus de Thornghis, Canonici Florentinae Ecclesiae faciunt Procuratorem ad appellandum coram Domino in Christo Patre Domino Fratre Remigio Episcopo Pistoriensi super facto excommunicationis Domini Raynaldi quondam Domini Bindi de Altovitis Canonici Florentini, & Agnoli Baronti de Florentia, pronunciatae per Dominum Electum Vulterranum Sanctissimi Domini Nostri, & Sanctae Romanae Ecclesiae in partibus Italiae Thesaurarium. Anno 1359. Ind. 12. die 2. Aprilis, testibus Presbytero Domino Andrea Cappellano Ecclesiae Florentinae, Thaddaeo Ioannis de Castro Sancti Ioannis Comitatus Florentini, & Simone Lamberti familiare suprascripti Domini Bartoli &c. Ser Tinus Ser Octaviani de Pulicciano de Mucello Notarius.

1361. Georgius olim del Bene Populi Sanctae Reparatae de Florentia testatur, & heredes instituit Georgium, & Nerium eius filios, & eisdem cum quodam onere relinquit domum positam in Populo Sanctae Reparatae in via, quae dicitur de Cornacchinis, cui a primo via, a secundo Bindi Burellini & Silvestri Domini Alamanni, a tertio Manettini Ammannatini, a quarto Vincto Rigaletti, prohibens alienationem eiusdem domus. Anno 1361. Ind. 14. die 23. Aprilis, testibus Presbyteris Nicolao Gerardi, Lapo Salvi, Ioanne Berti, Thaddaeo Goci, Cappellanis Ecclesiae Florentinae, Antonio Rectore Ecclesiae Sancti Martini de Petroio, & Matthaeo Gherardi de Portinaris de Florentia &c. Ser Tinus Ser Octaviani de Pulicciano de Mucello Notarius.

1367. Zenobius Domini Marabottini de Tornaquincis, & Thaddaeus Vannis Canigiani, pro Quarterio Sancti Spiritus: Andreas Villani, & Simon Domini Pepi de Adimaribus, pro Quarterio Sanctae Crucis; Nicolaus Alexii Borghini, & Ioannes Gherardini Magister, pro Quarterio Sanctae Mariae Novellae: Iacobus Andreae Aghinetti, & Ioannes Niccole Fioctor, pro Quarterio Sancti Ioannis: Officiales Bonorum rebellium, & Turris Florentiae anno 1367. & 1368. vel circa &c. Iacobus Alamanni Vectori, pro Quarterio Sancti Spiritus: Leonardus Ioannis Raffacani, pro Quarterio Sanctae Crucis: Philippus Domini Bernardi de Rubeis, pro Quarterio Sanctae Mariae Novellae: Iacobus Dini del Pecora, pro Quarterio Sancti Ioannis: Officiales anno 1368 & eorum Officium durabat sex mensibus non tamen eodem tempore vacabat, sed singulo trimestre quatuor tamen renovabantur &c. Ser Matthaeus Dominici de Ripastronsono erat Officialis deputatus a nobili milite Domino Francisco Matthaei Asperini de Roma honorabili Capitaneo Populi, & Communis Civitatis Florentiae dicto anno 1368. & deinde Ser Antonius Cecchi de Eiculo deputatus, per magnificum, & potentem Militem Dominum Febranum Domini Petri Domini Gaddi de Accorimbonis de Eugubio Capitaneum dicti Communis, & liber scribebatur per Ser Matthaeum Becchi Notarium, & Scribam dicti Officii.

Ser Leonardus quondam Ser Ioannis Andreae de Monte Civis Florentinus transumpsit anno 1351.

1372. Domina Agostantia filia quondam Pieri Parentis, & uxor olim Bettini Bocchinii, populi Sanctae Reparatae de Florentia, cum licentia Ioannis quondam Pieri Parentis eius germani, amore Dei donat Presbytero Salvio Bertini Cappellano Ecclesiae Sanctae Reparatae de Florentia vice, & nomine Altaris Sancti Zenobii in dicta Ecclesia, videlicet, Praebendae dicti Altaris donatae, seu concessae, vel assignatae per Spinellum de Girolamis de Florentia, quae Praebenda posita est, ut dicitur, in Populo Sancti Michaelis de Monte Ripaldi Comitatus Florentiae, quaedam bona posita in Populo Sancti Petri de Pimaggiore Comitatus Florentiae, loco dicto Piano Mucelli, cum onere celebrandi Missas, & alia Divina Officia pro animabus, Ina & Martini, ac retinendi unum torticem cerae cum hasta lignea, in qua sit arma dicti Pieri Parentis, & dictae donatricis pro illuminando Corpore Domini ad Altare praedictum. Anno Incarnationis 1372. Indictione 10. die 12. Septembris, testibus Venerabile Domino Iacobo Gay de Pistorio Canonico Florentino, & providis viris Thaddaeo Ioannis Cappellano Sanctae Reparatae de Florentia, & Iacobo Simonis vocato Petruccia dicti Populi &c. Ser Paulus quondam Ser Andreae Civis, & Notarius Florentinus.

1374. Domina Nadda Vidua uxor olim Pieri de Mazzinghis de Signa, & filia quondam Tanuccii Guccii del Barosta de Florentia testatur, & relinquit usumfructum unius domus positae Florentiae, in Vico, sive Chiasso Malecicutae, a primo via, a secundo Simonis Baldi della Tosa, a ter-

fertio de Arrigucciis, a quatto Matthaei Nerii de Medicis de Florentia, Dominae Pierae filiae fuae, & dicti quondam Pieri, uxori Andreae Veri de Rondinellis de Florentia; & post mortem dictae Dominae Pierae, Sanctae uxori Michaelis Donati, & filiae quondam dicti Pieri Populi Plebis Sancti Martini de Sexto, cum quibusdam oneribus, & dictam Dominam Pieram eius filiam etiam heredem instituit, & fecit sui testamenti executores Ser Simonem, & Thomasum Ioannis Pasiae de Florentia anno Incarnationis 1374. Ind. 12. die 8. mensis Aprilis, testibus Francisco Betti Populi Sancti Felicis in Piacza, Donato Martini Populi Plebis de Sexto, Guccio Cambii, & Barna Bartoli dicti Populi, Salvi Pieri Populi Sancti Stephani in Pane, Francisco Salvini Populi Sanctae Mariae de Querceto, & Ser Simone Ser Ricchi Notario de Florentia. Ser Bartolus Ser Pagni Ser Bonafedis Notarius. Ser Iacobus quondam Silvestri olim Ioannis de Florentia commisit sumptionem dicti Instrumenti ex Imbreviaturis dicti Ser Bartoli praemortui, Ser Ioanni Iacopi Pieri Berardi Civi, & Notario Florentino.

1374. Dnus olim Borghesir Populi Sancti Felicis in Piacza nomine suo, & Bernardi eius fratris, vendit Dominae Ioannae Pinzocherae de Vestitis Sanctae Crucis, & filiae olim Andreae Corsini, Populi S. Michaelis Vicedominorum de Florentia petium terrae stariorum 12 positum in Populo Sancti Bartoli de Cintorio loco dicto Carraia, & dictis venditoribus fideiubent Pierus olim Borgognonis de Giamfigliacais Populi Sanctae Trinitatis, & Sander olim Pieri Spetiarii Populi Sanctae Luciae Omnium Sanctorum. Anno Incarnationis 1374. Ind. 3. die 16. Martii, testibus Tanuccio Pagnini, & Giugliano Pieri Populi Sancti Bartoli praedicti. Ser Pierus Lapi de Florentia Notarius.

1387. Venerabiles viri Domini Andreas de Peruzzis, Thomas Cantis, Philippus de Cavalcantibus, Coppus Lippi, & Ioannes de Riccis, Canonici, & Capitulum Maioris Ecclesiae Florentinae, nominant, & deputant Cappellanum Cappellae, sive Cappellaniae Sanctae Catharinae sitae in Ecclesia Florentina, relictae per olim bonam memoriam Dominum Thomam de Salterellis olim Canonicum dictae Ecclesiae in suo testamento, seu alia ultima voluntate, vacantis, Presbyterum Paulum Magistri Iacobi de Roma, & eidem conferunt dictam Cappellam per Birettum, quem dictus Dominus Andreas gestabat in capite; & ipse Presbyter Paulus promittit dictis Canonicis, & Capitulo, obedientiam, & reverentiam debitam, & iurat constitutiones servare &c. Anno Incarnationis 1387. Ind. 11. die quarta Octobris, testibus Ioanne Bacuccii, & Zenobio Francisci Cappellanis dictae Ecclesiae Maioris &c. Ser Cinus quondam Ser Octaviani de Pulicciano Notarius.

1387. Infrascripti Officiales Turris, & Bonorum Rebellium, excorporari debere declarant ex Bonis Bonaccorsi Lapi Ioannis exbanniti, & condemnati, Communis Florentiae, quaedam posita in Populo Sancti Cassiani ad Decimum loco dicto al Colle, e al Poggio, pro Florenis 350. in favorem Canonicorum Ecclesiae Florentinae, & Ser Pauli Magistri Iacobi Cappellani Cappellae, & Altaris Sancti Matthaei intitulari Altaro Sanctae Catharinae in Ecclesia Sanctae Repararae de Florentia. Anno 1389. Ind. 12. & 13. die 23. Augusti, & aliis diebus, & mensibus, in quibus Officiales Turris, & Bonorum rebellium esse vicentur &c.

Franciscus Nicolai Riccialbani, Zenobius Neri Macigni, Mainardus Philippi Adimari, Gratia Nardi Fornarius, Bartholomaeus Francisci Bicarnesi, Matthaeus Lanaiolus Larini, Philippus Guglielmi Lanaiolus, Pierus Raynerii de Cavalcantibus. Agnolus Layrri de Spinis, & Philippus Arrighi de Magalis &c. Notarii vero dictorum Officialium sunt Ser Bartholomaeus Signorini de Florentia, & Ser Agnolus Ser Dini, Ser Ioannes Ser Agnoli de Toscanella, & Ser Catalius Ser Vannis de Arquata &c.

1389 Plura acta super apposita incorporatione praedicta, in qua causa sub die 23. Iulii 1389. lata est sententia secundum relationem sapientis viri Domini Rosselli de Aretio Civis, & Advocati Florentini, in qua sententia inserta est comparitio, sive petitio, porrecta de mense Ianuarii antecedentis, cuius summa haec est: Die 19. Ianuarii comparet coram dicto Officio, & Curia, Presbyter Paolus Magistri Iacobi Clericus Cappellae, & Altaris, quod dicitur Sancti Matthaei, intitulati Altare Sanctae Catharinae, in Ecclesia Sanctae Reparatae de Florentia, nec non Ser Gabriel Ser Pieri Notarius Florentinus, Syndicus & Procurator Canonicorum, & Capituli dictae Maioris Ecclesiae Florentinae, nec non Andreas filius, & heres pro quarta parte quondam Simonis Michaelis Bini de Salterellis de Florentia olim Canonici Florentini, & ad quem Michaelem, & postea ad eius heredes spectavit, totum onus suprascripti legati facti per dictum Dominum Thomam, ex laudo lato inter dictum Michaelem, & quosdam filios Donati olim dicti Bini, coheredes suos pro se ipso Andrea, & suo nomine, & ut frater, & coniuncta persona,

ac etiam, vice, & nomine fratrum, & eo heredum suorum, & filiorum quondam dicti Michaelis, occasione confiscationis de bonis mobilibus, & immobilibus Bonaccursi olim Lapi Civis Florentini condemnati, & exbanditi, Communis Florentiae, & occasione citationis generalis contra interesse habentes &c. & narrant dicti compatentes, quod olim dictus Dominus Thomas quondam Bini in suo testamento ordinavit, quod in dicta Ecclesia Sanctae Reparatae de bonis suis dotaretur unum Altare, cum uno Cappellano perpetuo, qui ad Altare praedictum Missam celebraret, & in aliis divinis Officiis deserviret dictae Ecclesiae, qui Cappellanus prima vice daberet eligi a suis fideicommissariis, & deinde a Canonicis, & Capitulo dictae Ecclesiae Sanctae Reparatae; & voluit quod pro dote dicti Altaris assignaretur dictae Ecclesiae per suos fidei commissarios possessio reddituum libras 60. in anno de possessionibus Testatoris, vel aliis emendis, pront in dicto testamento manu Ser Diatifeci Ser Diatisalvi Ser Michaelis, Notarii Florentini, & quod dictus Dominus Thomas decessit anno 1362. & quod postea dictus Michael Bini heres pro dimidia dicti Domini Thomae oneratus executioni dicti testamenti per laudum, da quo supra fit mentio, & dicta executio redacta fuit ad voluntatem, & executionem electionemque heredum dicti Domini Thomae, & Canonicorum dictae Ecclesiae; & quod subsequenter dictus Michael pro se, & coheredibus, & aliis, ad quos spectabat, pro executione dicti testamenti notificavit suprascripta dictis Canonicis & Capitulo, ut locum aliquam, vel Altare altari non deputatum, ie dicta Ecclesia deputarent. Qui Canonici Altare suprascriptum, & cuius est Cappellanus dictus Presbyter Paulus, deputarunt, & vocari voluerunt Altare, & Cappellam Domini Thomae de Salterellis, & primum Clericum dictus Michael elegit; & cum tunc non assant aliquae possessiones dicti olim Domini Thomae, vel eius heredum, quae possent ad praedicta commode deputari, dictus Michael cum consensu Canonicorum & Cappellani praedicti deposuit panes dictum Bonaccursum Lapi Civem Mercatorem Florentinum Florenos aureos 350. bonos, & legales, expendendos in emptione unius praedii annui reditus librarum 60. quos idem Bonaccursus recepit, & solvere promisit ad libitum dictorum Canonicorum & Cappellani, & interim dare libras 60. annuatim dicto Cappellano, & obligavit omnia bona, quae pro restitutione dicti depositi sunt obnoxia: & tandem concludunt, quod non incorporentur, donec restituatur dictum depositum. Et ideo reportant dictam sententiam favorabilem, in qua bona dicti Bonaccursi describuntur, & praesertim domus posita in Populo Sancti Stephani ad Pontem, loco dicto, *Sotto le Volte*, & domus, vel casolare in dicto loco, ie quo sit tincta; & bona posita in Populo Sancti Petri da Subtus Vallis Pesae Plebatus Decimi, quibus confinant in pluribus locis, Neri Iohannis Corsini, & Dominus Philippus de Corsinis, & etiam Iacobus Corsini &c. Ser Bartoles olim Signorini de Florentia Iudex, & Notarius, ex libris Communis Florentiae, & dictorum Officialium, sumpsit anno 1389. Ind. 12. die 9. Augusti.

1389 Dominus Thaddaeus Plebanus Plebis Sancti Stephani in Botana, & Canonicus Sanctae Mariae Maioris, vice, & nomine, Antonii Prioris einsdem Ecclesiae Sanctae Mariae; & Presbytar Michael Canonicus Sancti Petri Scheradii, & Cappellanus in maiori Ecclesia Florentina, Procurator Domini Antonii Prioris, sive Rectoris Ecclesiae Sancti Salvatoris de Florentia; compromittunt omnes differentias Funeralium dictarum Ecclesiarum Sanctae Mariae Maioris, & Sancti Salvatoris, in Dominum Nicolaum Canonicum Urbinatem Vicarium Reverendi in Christo Patris, & Domini, Domini Bartholomaei Dei Gratia Episcopi Florentini. Anno Incarnationis 1389. Ind. 12. die 13. Septembris, testibus Antonio quondam Biedi Valoris Populi Sancti Bartoli de Molezzano, & Matthaeo Amadoris Populi Sancti Petri Scheradii. Et die 22. dicti mensis idem Dominus Vicarius laudat occasione Funeralium morientium in domo, seu palatio Michelozzi del Barabo, sito in parte in Populo Sanctae Mariae Maioris, & in parte in Populo Sancti Salvatoris, ministrationem Sacramentorum spectare ad Ecclesiam Sancti Salvatoris, cum introitus dicti palatii fit in Populo Sancti Salvatoris; & aliquando introitus cum esset in Populo Sanctae Mariae Maioris ad eam etiam ministrationem pertinere voluit, & quartam partem Funeralium, & Decimarum temporalium ad dicti Sancti Salvatoris &c. Testibus Presbytero Luca Ioannis Cappellano in dicta Ecclesia Sancti Salvatoris, & Presbytero Simone Francisci Rectore Ecclesiae Sancti Blasii de Lecore; Ser Munnus olim Dominici de Avellano Notarius rogatus, & Ser Blasius olim Pauli Matthaei de Lambardis de Catignano publicavit.

1390. Bartholomaeus Ghinuccii de Barbadoris, Simon Domini Thomasii de Altovitis, Philippus Nicolai de Giugnis, Salvi Philippi, Salvi Lanifex, Antonius Actaviani Gherardini, Beninus Guccii Linaiolus, Cives honorabiles Florentini, Sex Officiales venditionum bonorum non solventium

gium praestantias, & alia onera, & factiones, Communis Florentiae sub die 12. Augusti 1393. quod bona, quae fuerunt Bonaccursi Lapi Ioannis olim exbanniti, & condemnati, quae tenentur, & possidentur per Cappellanum Altaris Domini Thomae de Salterellis in Ecclesia Sanctae Reparatae intitulari Sanctae Catharinae indebite molestantur pro praestantiis, & aliis factionibus, sub nomine dicti Bonaccursi, & decreto, quod non molestentur: ideo dicti Sex Officiales idem iudicant, statuunt, & decernunt, die 10. Iulii 1393. Ind. prima. Ser Bartholomaeus quondam Cecchi aliter Francisci de Marcialla Civis, & Notarius dictorum Officialium.

1393. Domina Philippa filia olim Guillelmi, & uxor Simonis vocati Zone, olim Saldi, Populi Sanctae Mariae Maioris donat eidem Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris unum podere cum domibus, cui a primo via, a secundo Chimenti Stephani Ritagliatoris, a tertio flumen Mugnonis &c. post eius mortem cum quibusdam oneribus. Anno Incarnationis 1398. Ind. 7. die 24. Octobris &c. Ser Pierus quondam Francisci Tieri Civis Florentinus, & Notarius.

1406. Venerabilis vir Dominus Iacobus de Altovitis Prior Ecclesiae Sanctae Mariae Maioris locat ad pensionem apothecam sub cortili dictae Ecclesiae Conti Simonis Mariscalchi Populi Sancti Salvatoris de Florentia. Anno 1406. Ind 14. die 14. Martii, testibus Presbytero Paulo Bini, & Presbytero Iacobo Cini, Cappellanis in Sancta Maria Maiore &c. Ser Laurentius olim Ser Angeli Bandini de Florentia Notarius.

1410. Amerigus quondam Bartoli Zati Civis, & Mercator Florentinus testatur, & legat domum emendam Ecclesiae, & Rectori Sanctae Mariae Maioris, cum onere faciendi in perpetuum unum Annuale pro anima & memoria Dominae Isabettae uxoris quondam Stephani de Cerretanis, & socii dicti Testatoris: & universales heredes instituit, Bartolum, Franciscum, Vbertum, Gregorium, Iulianum, & Nicolaum, eius filios; & facit Tutores Dominam Margaritam eius uxorem, Bindum Gherardi Piaciti, Ambrosium Mei Boni, & Antonium Matthaei Curradi, generos dicti Testatoris; Schiattam Vberti de Ridolphis, & Bindum Ioannis Domini Bindi de Bardis, cognatos dicti Testatoris; & Franciscum, Bartholomaeum, & Philippum, filios Domini Ioannis Francisci Zati; & Bartolum, Franciscum, Vbertum, Gregorium, & Iulianum, filios dicti Testatoris. Anno Incarnationis 1410. die 3. Aprilis, testibus septem Fratribus Sanctae Crucis &c. Ser Ricciardus quondam Pieri Iacobi de Castro Franco Superiori Civis, & Notarius.

1411. Domina Lippa vidua uxor olim Iacobi Neri Populi Sanctae Mariae Maioris, & filia olim Geri Manni dicti Populi, testatur, & heredes instituit Thomasiam eius, & dicti Iacobi filiam, & uxorem Guasparris Ioannis Lanificis Populi Sancti Fridiani, cui substituit Iacobum, & Michaelem fratres, & Dominam Zenobiam sororem suam, uxorem olim Angeli Pagni Populi Sancti Simonis de Florentia, & Thomasium, Nicolaum, & Nannem filios dictae Dominae Zenobiae, & dicti Angeli, & eis imposuit celebrari facere unum Annuale in Ecclesia Sanctae Mariae Maioris in perpetuum. Anno Incarnationis 1411. Ind. 5. die 19. Februarii, testibus septem Fratribus Sanctae Mariae Servorum, inter quos Frater Ioannes Carocci de Strozzis.

1412. Dominus Henricus de Claramonte infrascriptus consignat eius filio Abbati Sanctae Mariae de Iosaphat coram Domino Cardinali Ioanne, Titulare Sancti Sixti, & multis Praelatis, multas Reliquias a Regno Siciliae in Civitatem Gaetae translatas de mandato Domini Gregorii Papae XII. prout in Attestatione dicti Domini Cardinalis tenoris sequentis, scilicet: Ioannes miseratione divina Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Presbyter Cardinalis Tituli Sancti Sixti Ragusinorum universis Christifidelibus, praesentes nostras litteras inspecturis, salutem in Domino sempiternam. Notum facimus, quod ad nostram accedens praesentiam nobilis vir Dominus Henricus de Claramonte Admiratius Regni Siciliae, & Comes Palatinus, consanguineus noster, de mandato Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Gregorii divina providentia Papae XII. vivae vocis oraculo sibi facto super depositione Reliquiarum Sanctorum, quas ipse Dominus Henricus transportavit cum ipso de dicto Regno Siciliae, seu Insula, in Civitatem Gaetae, cum ipse esset expulsus de dicta Insula propter guerras Domini Martini Regis Aragonum, quae erant in Palatio suorum Praedecessorum, scilicet in Cappella dicti Palatii, fuerunt sibi consignatae per nobilem hominem Dominum Matthaeum de Claramonte suum patrem, ut dictas Sanctorum Reliquias deberet dare, & consignare, scilicet, honesto viro, & religioso Domino, Frederico de Claramonte filio dicti Domini Henrici Abbati Monasterii Sanctae Mariae de Iosaphat Thessalonicensis Dioecesis, Ordinis Sancti Benedicti, unde Dominus Henricus cum summa devotione, & reverentia assignavit praedictas Reliquias Sanctorum praefato Domino Frederico suo filio secundum voluntatem praefati Sanctissimi Domini Nostri Papae coram Reverendo Domi-

mino Donato de Aquino Archiepiscopo Beneventano, & Domino Laurentio de Vrbe Archiepiscopo Sipontino, & Domino Benedicto de Neapoli Archiepiscopo Salernitano, & Domino Angelo de Manfredonia Episcopo Troiano, & Domino Nicolao Episcopo Monticorbino, & Domino Thomasio Episcopo Vulturonensi, & Domino Ioanne Episcopo Canensi, & Domino Francisco Episcopo Sulpensi, & Domino Francisco Episcopo Lucerino, & Domino Gregorio Episcopo Ferentino, videlicet: De pretioso Ligno Sanctae Crucis Domini Nostri Iesu Christi: de Purpura eius: unam Spinam de Corona eius: de Arundine, & Columna eius: de Lapide S. Sepulcri: de Virga Moysis, de Virga Aaron, de Reliquiis Sanctorum Patriarcharum Abraam, Isaac, & Iacob: de Pulvere Corporis Sancti Ioannis Baptistae: de Reliquiis Divorum Apostolorum, & Evangelistarum, Philippi, Iacobi Alphaei, Bartholomaei, Matthaei, Simonis, & Thaddaei, Matthiae, Barnabae, Lucae, & Marci: de Sanctorum Martyrum pariterque Pontificum, Lini, Cleti, Clementis, Sixti, Martini, Cypriani, Cornelii, Stephani, Vrbani, Apollinaris, Fabiani, & Sebastiani: de Reliquiis Sanctorum Innocentium: de Reliquiis Sanctorum Levitarum, videlicet, SS. Stephani primi Martyris, Laurentii, Vincentii, Ioannis & Pauli, Cosmae & Damiani, Hippolyti & Cassiani, Christophori, Cucufati, Nerei, Achillei, Pancratii, Agapiti, Gervasii & Protasii, Georgii & de Lorica ipsius: de Pectinibus Sancti Blasii: de Sagitta Sancti Sebastiani, & de Catena vinculi Sancti Petri Apostoli: & de Reliquiis Sanctorum Episcoporum Silvestri, Gregorii, Leonis, Ambrosii, Augustini, Hieronymi, Martini, Nicolai, Augustini Anglorum Episcopi, Bricii discipuli Sancti Martini, Iuliani, Basilii, Athanasii, Paulini Nolani Episcopi: de Reliquiis Sanctorum Monachorum, Antonii, Macarii, Mauri, Leonardi, AEgidii, Romani, & Ludovici Regis Franciae. De Reliquiis Sanctarum, videlicet, Sanctae Annae Matris Virginis gloriosae: de Reliquiis Mariae Magdalenae, Mariae Iacobi, & Salomae, Agathae & Venne eius, Luciae, Geminianae, Agnetis, Caeciliae, Anastasiae, Margaritae, Apolloniae, Petronillae filiae Sancti Petri Apostoli, Helenae matris Magni Constantini, Marthae sororis Lazari, & aliorum Sanctorum, & Sanctarum Dei &c. quas ipse Dominus Fredericus valeat retinere, tradere, ponere, & assignare, cui vult, & ubi vult, de licentia supraescripti Domini nostri Papae. Ea propter nos, nec non Domini Archiepiscopi, & Episcopi, suprascripti, tuis iustis postulationibus inclinati, quomodocumque, & ubicumque vestra voluntate Reliquias Sanctorum, & Sanctarum devote Populo ostenderis, vel alius post te, in perpetuum nostrae benignitatis, & gratiae, privilegiis decorare volentes, ipsas per quemlibet singulariter Reliquias visitantes, indulgentiam salutarem acquirere se cognoscant, ex qua auctoritate nostra tenore praesentium damus, & concedimus in perpetuum, & indulgemus omnibus Christifidelibus; dum tamen de eorum commissis vere poenitentes fuerint, & confessi, qui dictas Reliquias visitaverint, vel causa visitationis advenerint, centum dies pro vice qualibet pro quacumque Reliquia Sanctorum praedictorum, de iniunctis poenitentiis indulgentiam salutarem, ipsisque centum dies per quemlibet nostrum singulariter omnibus, & singulis dictas Reliquias Sanctorum, & Sanctarum visitantibus de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi misericorditer in Domino relaxamus. In cuius rei testimonium praesentes nostras literas exinde fieri fecimus per manum Ser Petri quondam Ioannis de Neapoli, & Sigilli nostri appensione muniri. Datum Gaetae Anno Domini 1412. Ind. 5. die vero quarta mensis Maii, Pontificatus Summi in Christo Patris, & Domini Nostri, Domini Gregorii Papae XII. anno sexto.

Ego Petrus quondam Ioannis de Neapoli publicus Apostolica, & Imperiali auctoritatibus Notarius, & Iudex ordinarius, de mandato suprascripti Domini Cardinalis, & praedictorum Dominorum Archiepiscoporum, & Episcoporum, his omnibus, & singulis interfui, & rogatas scribere scripsi, & publicavi, signumque meum apposui, quod apponere consuevi, & in fidem me suscripsi &c. Loco ✠ Signi &c. Loco Sigilli ✠ appensi.

1412. Domina Francisca filia olim Ioannis de Tontis de Pistorio, & uxor olim Zucchetri de Teberteliis de Pistorio, testatur, & heredem instituit Luchettum eius nepotem, & filium Stoldi de Altovitis de Florentia; & dotat Cappellam in Ecclesia Sancti Francisci de Pistorio, & legat Margaritae eius nepti, & filiae dicti Stoldi de Altovitis Florenos 14. auri pro pannis luctus, & substituit in hereditate Abbatiam de Pacciana, testibus Domino Ioanne Ioannis Abbate Sancti Salvatoris de Fontana, Domino Nicolao Philippi Monacho dictae Abbatiae, Florentinis; Bartholomaeo Alberti de Panciatichis de Pistorio, & aliis Monachis. Anno 1412. Ind. 6. die ultimo Septembris &c. Ser Iacobus Ioannis Averoni quondam Iacobi de Pistorio Notarius rogavit.

1412.

1412. Dominae Vennae viduae filiae olim Ser Iecobi Cecchi, & uxori olim Francisci Patri, datur pro Mondualdo Iacobus Duccii Ioannis Populi Sanctae Mariae del Fiore; & ipsa Domina Vaona se offert in conversam, & servitialam Monasterii Sanctae Catharinae in Casaggiolo da Florentia, & recipitur, & donat sua bona dicto Monasterio, & dictae Moniales locant ad pensionem unam domum dicto Iacobo Duccii Ioannis. Anno Incarnationis 1412. Ind. 6. die 21. Martii, testibus Bonifatio Niccoli de Parazzis de Florentia, & Antonio Francisci Populi Sancti Laurentii de Florentia: & sequuntur nomina dictarum Monialium. Sor. Thaddaea Iacobi Lottieri Abbatissa, Sor. Catharina Vannis Rameni, Sor. Agnesa Ser Nalli, Sor. Magdalena Bardi da Altovitis, Sor. Nicolosa Bartoli Domini Philippi, Sor. Antonia Ioannis de Madicia, Sor. Catharina Simonis de Certetanis, Sor. Thomasa Luisii Lotti. Ser Ricciardus Pieri Ser Ricciardi Cisis, & Notarius Florentinus ex imbraviaturis Ser Fundi 1459.

1415. Castellus Michaelis Velluti. Bartholomaeus Francisci Ferrucci Philippus Ioannis Niccolini. Sander Ioannis Baroncelli, Vgolinus Iacobi Mazzinghi. Iacobus Vanni Vecchietti. Paulus Sandri Pagagnotti. & Ghiottus Lotti da Secciano. Priores Artium. et Paulus Berti Carnelecchi Vaxillifer Iustitiae, XII. Boni Viri, approbant, & confirmant petitionem & provisiones, & capitula Capitaneorum Societatis Beatae Mariae Virginis, quae appellatur Sociatas Sanctae Mariae Maioris de Florentie. Anno 1415. Ind. nona, die 15. Octobris &c. Ser Dinus filius Colae Cecchi de Monte Topoli Cisis, & Notarius Florentinus, & coadiutor egregii viri Ser Martini Lucae Martini Scribae Reformationum &c.

1417. Gabriel Miseratione Divina, Tituli S. Clemantis; & Lucidus eadem Miseratione, Tituli Sanctae Mariae in Cosmedin; Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales per litteras datas Constantiae anno 1417. Ind. 10. die 7. mensis Fabruarii Pontificatus Domini Papae Martini V. anno primo, directas Domino Frederico de Claramonte filio nobilis viri Domini Henrici de Claramonte Admiralii Regni Siciliae, & Comitis Palatini, Abbati Monasterii Sanctae Mariae de Iosaphat Thessalonicensis Dioecesis Ordinis Sancti Benedicti, concedunt Indulgentiam quamdam visitantibus Reliquias; de quibus in litteris aliorum Cardinalium ibi enunciatis attestatur, quando per dictum Abbatem, & eius successores, ostenderentur populo: nec non alias Indulgentias testantur concedere dictum Dominum Martinum Pontificem &c. Nominantur infrascripti Cardinales una cum prime nominatis, qui dicuntur concedere suprascriptas Indulgentias, scilicet, Raverendi Domini Domini . Dominus Ioannes Ostiensis Episcopus, Dominus Iordanus Albanensis Episcopus, Dominus Antonius Portuensis Episcopus, Dominus Petrus Sabinensis Episcopus, Dominus Angelus Praenestinus Episcopus, Dominus Franciscus Tituli Sanctae Crucis in Iarusalem, Dominus Brandus Tituli Sancti Clamentis, Dominus Petrus Tituli Sancti Chrysogoni, Dominus Antonius Tituli Sanctae Luciae, Dominus Antonius Tituli Sanctae Susannae, Dominus Petrus Tituli Sancti Staphani Chemonti, Dominus Ioannes Tituli Sancti Laurentii in Damaso, Dominus Goglielmus Tituli Sancti Marci, Dominus Simon Tituli Sancti Laurentii in Lucina, Dominus Ludovicus Tituli Sancti Hadriani, & Dominus Petrus Tituli Sanctae Mariae in Dominica &c. Sar Gregorius quondam Petri de Podio Notarius scripsit. Loco ✠ Sigilli &c. Loco ✠ duorum Sigillorum appensorum.

1424. Petrus quondam Gratiani Populi Sancti Laorentii de Castro Sancti Ioannis Vallis Arni superioris vendit Domino Iacobo quondam Bardi da Altovitis da Florantia Priori Sanctae Mariaa Maioris de Florentia pro dicta Ecclesia petium terrae in Populo Sancti Laurentii dicti Castri Sancti Ioannis. Anno Incarnationis 1424. Ind. 3 dia 7. Februarii, testibus Domino Luca Praaposito Ecclesiaa Sanctaa Mariae super Portam, & Domino Ioanne Marfredi Piebano Plebis Castri Sancti Ioannis. Ser Iacobus quondam Ioannis de Ancisa Civis & Notarius Florentinus.

1426. Zenobius olim Benedicti Bachi da Linari Civis Florentinus facit Procuratorem Staphanum Bartholomaai del Passa Populi Sanctae Felicitaris da Florentia. Actum in Castro Linaria Vallis Elsae in domo dicti Zenobii. Anno Incarnationis 1426. Ind. 5. dia 26. Ianuarii. Ser Dominicus olim Magistri Andreae Pratensis Civis, & Notarius Florentinus.

1427 Domina Simona vidua uxor olim Pauli Berti Grazini de Carnelacchis, & Bernardus olim Christophori da dictis Carnasecchis, executores una cum Parente Michaalis Parentis ultimae voluntatis dicti nobilis viri Pauli Barti Grazini de Carnesecchis declaratas in eius testamento, & codicillis condito anno 1426. mensa Ianuarii disponunt de Iure Patronatus per dictum Paulum in dicto eius testamento instituto Cappellaniae in Ecclesia S. Mariaa Maioris sub titulo Sanctae Catharinaa, siva Officiaturea, hoc modo videlicet: Resarvant Iuspatronatus praedictum Simoni, Antonio, & Io.

Ioanni, fratribus, & filiis dicti olim Pauli de Carnesecchis ipsius heredibus eorumque filiis, & descendentibus masculis, & impo nuor onera Cappellano sive Officiatori pro tempore; & dicti Patroni eligunt in Cappellanum Dominum Petrum Tnoii de Florentia, Monachum Ordinis Nigrorum Sancti Benedicti. Anno Incarnationis 1427. Ind. 6. die 29. Ianuarii, testibus Castellano Pierozzi de Castellanis Populi Sancti Petri Scheradii, & Andrea olim Bartholomaei olim dicto *Astrologo &c* Ser Bartholus olim Ser Domini Fannini de Florentia Notarius &c.

1432. Sanctissimus Dominus Eugenius Papa IV. per suas litteras datas Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis 1432. 10. Kal. Ianuarii anno secundo, revocando indultum concessum Priori, & Canonicis Sancti Laurentii de Florentia gestandi Almutia more maioris Metropolitanae Ecclesiae ab extra Vatiis, intus vero de Pan cis Scariolorum; & Beneficiatis perpetuis in dicta Ecclesia Sancti Laurentii Almutia ab extra de Scariolis, intus vero de Paneis prae fatis; pro sedandis differentiis, cum indignum videretur nullum esse discrimen inter ano nicos ambarum Ecclesiarum; & cum ipse Dominus Papa iam vivae vocis oraculo commisisset Domino Iordano Episcopo Sabinensi, & Domino Antonio Tituli Sancti Marcelli, Presbyteris Cardinalibus examinandam rem, & terminandam; & ipsi retulissent aequum esse ut dicta Almutia evidentiorem diversitatem haberent, decernit quod Presbyteri, & Canonici dictae Ecclesiae S. Laurentii deinceps gestarent Almutia ab extra da Paneis Grisiorum, intus vero da dossis Scariolorum, non obstant &c. & committit executionem Gropiensi, & Faesulano Episcopis, & Abbati Monasterii de Ripolis extra Florentiam.

1436. Dominus Antonius quondam Ioannis Prior Sanctae Mariae Maioris concessit ad affictum Ioanni quondam Antonii Betti Corazzario Populi Sancti Petri Maioris unum Podere in Populo Sancti Marci Veteris prope Florentiam loco dicto *Mugnone* Anno 1436. Ind. 15. die 13. Martii; Ser Iacobus quondam Ioannis de Ancisa Civis, & Notarius.

1439. Transumptum trium litterarum Dominorum Cardinalium, de quibus supra sub annis 1421. 1412. & 1417. fit mentio super Reliquiis existentibus penes Abbatem de Iosaphat factum per Dominum Bartholomaeum de Bonitis de Vrbe Veteri, Mansionis Sancti Iacobi de Altopassu Lucanae Dioecesis, Domini Papae Cubicularium, & Camerarium, & Camerae Apostolicae Generalem Auditorem sub 1439. Ind. 2. die 2. Octobris Pontificatus Domini Eugenii IV. anno nono &c. Ser Franciscus Antonii Gori de Piscia Lucanae Dioecesis, & Ser Gerardus Ioannis Maffei de Vulterris, Notarii Camerae &c.

1452. Sequitur tenor cuiusdam Laudi lati per Divum Antonium Archiepiscopum Florentinum super controversiis vertentibus inter Canonicos, & Praepositum, Metropolitanae Ecclesiae circa curam dictae Ecclesiae.

In Christi Nomine. Amen. Nos Frater Antonius Ordinis Praedicatorum Dei & Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Florentinus. Arbiter, & Arbitrator electus, assumptus, & nominatus, a Canonicis, & Capitulo Canonicorum collegialiter congregatorum, nostrae Cathedralis Ecclesiae Florentinae, nominibus, & modis, de quibus in compromisso apparet, ex una; & a Venerabile viro Domino Ioanne de Spinellis de Florentia Praeposito, & ut Praeposito eiusdem Ecclesiae, parte ex alia; ad audiendum, examinandum de iure, & de facto, & de iure tamen, & de facto tamen, & de iure tamen definiendum, & terminandum specialiter, & nominatim litem, causam, & quaestionem exortam, seu vertentem, inter partes praedictas super cura & gubernatione dictae Ecclesiae Florentinae, & generaliter omnes lites, & causas, seu quaestiones, & differentias inter ipsas partes exortas, & vertentes, & quae verti, nasci, & oriri possent inter dictas partes, usque in diem duraturi compromissi in nos per dictas partes facti, & celebrati; de quo constat, & apparet manu Ser Philippi Notarii nostri & nostrae Curiae infrascripti sub die 25. mensis Maii proxime praeteriti praesentis anni 1452. nec non & Iudex delegatus, & Commissarius Apostolicus unicus a Summo Domino nostro, Domino Nicolao divina providentia Papa V. ipsis partibus, & causis, datus, & specialiter deputatus, per suum Breve nobis a Domino meo directum, & nobis legitime, & solemniter praesentatum pro parte dictorum Canonicorum, & Capituli, de qua praesentatione constat manu dicti Ser Philippi, sub die 27. mensis Ianuarii proxime praeteriti; cuius quidem Brevis talis est tenor, videlicet: Nicolaus Papa V. Venerabili Fratri salutem, & Apostolicam Benedictionem. Intelleximus inter dilectos filios Praepositum, & Capitulum, tuae Ecclesiae coram te etiam vigore compromissi in te facti certam litem & controversiam versari ratione iurisdictionis curae animarum, & aliorum spiritualium, ac maioris reditus distributionum quotidianarum dictae Ecclesiae; quodque idem Praepositus maxime nititur tueri ius suum per verba in suis, & aliorum litteris, Apostolicis inserta, in

in quibus Praepositura Ecclesiae Florentinae dignitas principalis curata existare notatur, imo narratur; & quia huiusmodi verba ad relationem partium in litteris Apostolicis poni consueverunt, licet aliter hoc minime innotescat: nos, ut iustitia utrique partium per te aequo moderamine ministretur, volumus, & tenore praesentium tibi committimus, & mandamus, ut in hac causa summarie, simpliciter, & de plano, sola rei veritate inspecta procedens, si dictus Praepositus aliter, quam per verba ad relationem partium in dictis litteris apposita non docuerit de maioritate, & cura dictae dignitatis, & maiori parte distributionum, secundum ius celerem, & expeditam iustitiam dictis partibus ministres, faciens, quod iudicaveris, & definieris per censuram Ecclesiasticam, & alia iurium remedia, appellatione cessante firmiter observari: praefatis verbis in dictis litteris appositis, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 16. mensis Ianuarii Pontificatus nostri anno sexto. Poggius. A tergo: Venerabili Fratri Antonio Archiepiscopo Florentino. Viso namque dicto compromisso in nos a dictis partibus concorditer facto, & balia auctoritate & potestate nobis per dictas partes in dicto compromisso concessa, & attributa; & pluribus prorogationibus dicti Compromissi a dictis partibus scriptis manu plurium Notariorum sub eisdem balia modo, & forma, de quibus in ipso principali compromisso fit mentio; & visa ultima prorogatione dicti Compromissi heri similiter in nos facta cum augumento, & ampliatione baliae, & auctoritate nobis attributa, & concessa per easdem partes: videlicet quia de iure, & de facto laudare, & definire inter dictas partes super dictis litibus possemus, prout de dicta prorogatione, & ampliatione dictae baliae constare dicitur manu Ser Antonii Dominici Nicolai de Vghis Civis, & Notarii Publici Florentini, & Archiepiscopalis Curiae Florentinae. Et ipsis partibus pluries, & pluries auditis, & intellectis, simul, & de per se, & quae producere voluerunt tam verbo, quam in scriptis, visis, lectis, & examinatis, & diligenter excussis, tam per nosmetipsos, quam per relationem, & informationem habitam cum amicis bene doctis; volentes, & cupientes litem inter dictas partes ad concordiam reducere, & ipsas a laboribus, & expensis, quae in litigio necessario fiunt, & fiendae occurrunt, amovere pro bono pacis, & concordiae ipsarum partium, & ut curae dictae Ecclesiae magis laudate, & vigilantius vacetur, & sine scandalo attendatur, vigore dicti Compromissi in nos facti, & baliae, auctoritatis, & potestatis, nobis in dicto Compromisso concessae & attributae, & ampliatae, necnon, & dictae commissionis Apostolicae nobis factae a dicto Domino nostro Papa ex tenore Brevis suprascripti, & omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus, magis, melius, validius, & efficacius possumus ad cautelam, in loco infrascripto pro tribunali sedentes Christi Nomine repetito laudamus, dicimus, pronunciamus, declaramus, definimus, sententiamus, & arbitramur, inter dictas partes in hunc, qui sequitur, modum, videlicet.

In primis quod cura dictae Ecclesiae Cathedralis Florentinae circa curam animarum, & administrationem Sacramentorum, pertineat, & spectet ad Dominum Archiepiscopum Florentinum, & Capitulum, & Praepositum Florentinum: & praedicta non vendicet sibi locum quoquo modo in cura Baptismatis, quam sicut ex longeva, & antiqua consuetudine una cum custodia, & conservatione, & distributione Sacramentorum, quae conficiuntur in die Iovis in singulo anno, scilicet Oleum *Chrismatis*, Oleum Catechumenorum, & Oleum Infirmorum, audivimus, novimus, & vidimus ad Praepositum Florentinum solum spectare, & pertinere, & sic in futurum pertineat; et hoc nostro praesenti laudo, & sententia ad dictum Praepositum Florentinum solum pertinere, & spectare volumus, & mandamus.

Item cum inveniamus, & nobis constet, dictum Dominum Praepositum Florentinum per plura tempora ultra alios Canonicos, & plus singulis aliis Canonicis: hoc est plus unoquoque aliorum Canonicorum dicti Capituli Florentini, percepisse, & recepisse de distributionibus quotidianis dictae Ecclesiae, quartam partem plus singulo ex Canonicis dicti Capituli Florentini, ipsis Canonicis patientibus, & diu tolerantibus, & non reclamantibus; & fuerit, & sit in quasi possessione iuris percipiendi dictam quartam partem plus quam singuli dictorum Canonicorum, idcirco simili modo arbitramur, laudamus, & sententiamus dictum Praepositum solum, & dumtaxat, quoad vixerit aut praefatam Praepositoram tenendam duxerit, praedictam quartam partem plusquam alii singuli Canonici dicti Capituli posse, & debere integraliter percipere prout ad praesens percipit. Ipso vero Domino Praeposito, qui ad praesens est, cedente, vel decedente, volumus, & laudamus praedictam quartam reverti ad Capitulum; & Praepositum, qui erit pro tempore perci-

ci-

cipere debere ex dictis distributionibus aequaliter, quantum recipit quilibet alter ex praedictis Canonicis, & non ultra.

Item laudamus, & sententiamus, volumus, declaramus, mandamus, & arbitramur, quod si aliquo tempore quovismodo, vel causa, ratione, vel occasione, praedictarum litium, & rerum, supra per nos laudatarum aliqua controversia, vel differentia oriretur inter partes praedictas, pro tollendo omni scandalo, & ne ipsae partes subixe habeant labores itinerum, vel litigiorum expensas, quod declaratio huiusmodi litis, & discordiae pertinet, & spectat ad Dominum Archiepiscopum Florentinum tam praesentem, quam futurum, vel in eius absentia, & ipso impedito, ad eius Vicarium, qui dictam litem declarare debeat solum verbo, & absque iudiciorum strepitu. Et praedicta omnia, & singula, per nos supra laudata, & sententiata, mandamus per dictas partes, & utramque ipsarum inviolabiliter observari sub poena in compromisso in nos facto contenta, apposita, & inserta.

Latum, datum, pronunciatum, promulgatum, arbitratum, declaratum, & diffinitum fuit, dictum laudum, arbitramentum, & sententia, per dictum Dominum Fratrem Antonium Archiepiscopum Arbitrum, Arbitratorem, & Commissarium Apostolicum iam dictum, & omnia, & singula suprascripta, acta, & statuta fuerunt inter dictas partes dictis nominibus ad cautelam, pro tribunali sedentem in Archiepiscopali Palatio Florentino in Sala Magna dicti Palatii, cui Palatio undique sunt viae publicae. Anno Dominicae Incarnationis 1452. Ind. prima, & die prima mensis Februarii, praesentibus egregio Decretorum Doctore Domino Lazaro de Nardis de Aretio, Domino Mariano Francisci Priore Sancti Iacobi de Sambuco Florentinae Dioecesis, & Nicolao Cennis Vannis Populi Sancti Pancratii Florentiae, & aliis testibus ad praedicta vocatis, habitis, & rogatis, & praesente dicto Domino Ioanne de Spinellinis Praeposito Florentino praedicto, & praedictis contradicente in quantum faciunt contra eum, & de gravamine protestante; & praesentibus Venerabilibus viris Domino Mico da Capponibus, Domino Antonio de Empulo, & Domino Nicolao de Corbizis Syndicis, & Syndicatis nominibus Canonicorum, & Capituli Florentini praedicti, & tam dictis nominibus, quam eorum propriis N. N. & pro eorum dict. N. N. & M. M. iure, & intesta, praedictum laudum, & contenta in eo ratifica tibus, & acceptantibus, in quantum faciunt pro eis & eorum parte dictis N. N. & non alias, nec ultra. In quantum vero faciat contra eos, & eorum partem contradicentibus, & reclamantibus, & protestantibus de consuetis. Et mandavit dict. Dominus Archiepiscop. Arbiter, & Arbitrator, & Iudex Apostolicus supradictum laudum, & sententiam cum confectis in eo extendi, & publicari partibus supradictis, & publicum Instrumentum inde confici in forma valida.

Eisdem Anno & Indictione, die vero 13. mensis Februarii. Actum Florentiae in Archiepiscopali Palatio Florentino in Salecta, quae est in capite magnae Salae dicti Palatii, praesentibus Domino Francisco Dantis de Castiglione del Cassana Clerico Florentino, & Nicolao Cennis Vannis Populi Sancti Pancratii de Florentia, & aliis testibus ad haec vocatis, & rogatis. Cum ad notitiam suprascripti, & infrascripti Domini Archiepiscopi Florentini, Arbitri, & Arbitratoris, & iudicis delegati, & Commissarii Apostolici, devenerit, quod inter Canonicos, & Capitulum Canonicorum Cathedralis Ecclesiae Florentinae ex una, & Dominum Ioannem de Spinellinis Venerabilem Praepositum dictae Ecclesiae parte ex alia, non est sedata differentia, & discordia, quae inter ipsas partes vertebatur, maxime ratione & ex causa curae animarum et administrationis Sacramentorum, quam utraque dictarum partium asserebat ad se pertinere, super qua differentia dictae curae dictus, & infrascriptus Dominus Archiepiscopus, & Commissarius praedictus, inter ipsas partes laudavit, & arbitratus est, ut in primo capitulo suprascripti laudi per ipsum lati continetur per haec verba, videlicet: Quod cura dictae Cathedralis Ecclesiae circa curam animarum, & administrationem Sacramentorum, pertineat ad Dominum Archiepiscopum Florentinum, & Capitulum, & Praepositum Florentinum, quae verba, dimissa particula tangente Dominum Episcopum Florentinum, quaelibet dictarum partium tanquam dubia, & obscura, intelligebat, & interpretabatur in sui favorem, & pro se.

Item Reverendus in Christo Pater, & Dominus Dominus Frater Antonius Archiepiscopus Florentinus requisitus, & rogatus pro parte dicti Capituli, & Canonicorum Capituli Florentini, quod dignaretur, & vellet dicta verba declarare, & super his intentionem suam exprimere, & quomodo per partes praedictas debeant intelligi, ne occasione ipsorum verborum dubiorum, & dubiae interpretationis, quam exladu quaeque partium praedictarum pro se, & in sui favorem facere posset, unde inter ipsas partes exoriretur, imo iam orta est, lis, & differentiis, ut & tanquam Ordinarius, & vigore suae suprascriptae Apostolicae commissionis in suprascripto laudo insertae; & vigore

gore ultimi capituli dicti laudi, & tam coniunctim, quam de per se, & omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus magis, melius, validius, & efficacius potuit, & debuit, & pro tollendo omni scandalo sibi licuit, declaravit dicta verba secundum suam intentionem tempore lati laudi debere intelligi hoc modo, videlicet.

Quod dicta cura animarum, & administrationis Sacramentorum, in dicta Ecclesia pertineat ad Archiepiscopum Florentinum, ita quod ipse solus possit dictam curam per se, vel per alium exercere; & pertineat ad Capitulum, & Praepositum Florentinum dicta cura, ita quod Capitulum cum Praeposito, & Praepositus cum Capitulo, possit exercitium dictae curae committere personae idoneae. Ita quod in praedictis Praepositus interveniat tamquam unus ex Canonicis dicti Capituli nec plus possit, nec maioritatis plus habeat, quam unus ex Canonicis dicti Capituli. Et haec dixit & declaravit fuisse tempore dicti lati laudi, & ad praesens esse, intentionem suam circa dictam curam in dicta Ecclesia Florentina. Et haec praesentibus Venerabilibus viris Dominis Micho de Cappoolbus, Antonio de Empulo, & Nicolao de Corbizis, nominibus, quibus in dicto laudo intervenerunt, ratificantibus, & emologantibus, & praedicta fieri petentibus, & acceptantibus; & praesente dicto Domino Ioanne de Spinellinis Praeposito Florentino, & contradicente, & de gravamine protestante, & viva voce appellante, & reservante sibi ius appellandi in scriptis; & hoc, ut dixit, maxime, quia in tractatu ferendi dicti suprascripti laudi, & antequam ipsum laudum daret, & pronunciaret ipse Dominus Archiepiscopus, dixit, & respondit, verum fuisse quod intendebat, & volebat, quod Praepositus Florentinus aliquam praerogativam haberet circa praedicta ab aliis Canonicis; & Dominus Archiepiscopus dixit, & respondit, verum fuisse, quod dum ipse tractabat, & praticabat concordiam inter dictas partes volendo ponere modum, & regulam super exercitio dictae curae, ipse dixit, quod volebat, & sibi videbatur, quod Praepositus haberet aliquam praerogativam; sed videns non posse de concordia partium dictum modum, & regulam ponere super exercitio dictae curae: ideo nihil de exercitio curae laudavit, & ante prolationem dicti laudi sententiam mutavit super praerogativa. Et mandavit per me Philippum Notarium infrascriptum de praedictis omnibus publicum confici documentum. Ego Philippus olim Bernardi Mazzei de Castro Franco Vallis Arni inferioris Districtus Florentiae, Lucanae Dioecesis, Imperiali auctoritate Iudex ordinarius, & Notarius Publicus Florentinus, nec non Notarius dicti Domini Archiepiscopi, & Commissarii suprascripti, praedictis omnibus, & singulis, dum sicut praescritur acta fuerunt una cum testibus suprascriptis interfui, & ea de mandato dicti Domini Archiepiscopi rogatus scribere scripsi, & in hanc formam redegi, ideoque me subscripsi, signumque meum consuetum apposui.

1453. In Christi Nomine. Amen. Anno Dominicae Incarnationis 1453. Ind. prima, die vero Sabbati 2. mensis Iunii Actum Florentiae in Sacristia Metropolitanae Ecclesiae Florentinae praesentibus discretis viris Presbytero Guasparre Ioannis de Romena Cappellano in dicta Ecclesia Florentina, & Ser Iacobo Ser Antonii Iacobi Notario, & Cive Florentino, testibus ad haec vocatis, habitis, & rogatis, videlicet.

Pateat omnibus evidenter huius publici Instrumenti seriem inspecturis, qualiter Venerabiles viri Dominus Micus de Capponibus, Dominus Antonius Ioannis de Empulo, & Dominus Nicolaus de Corbizis, honorabiles Canonici Florentini, tres ex quatuor Syndicis Capituli Florentini ad nonnulla faciendum, & maxime infrascripta, & de quorum mandato ad haec, & alia, constare dixerunt manu Ser Iacobi Ser Philippi de Lutiano Notarii Florentini constituti coram Reverendis Patribus, & Venerabilibus, viris Domino Praeposito, & Canonicis infrascriptis dicti Capituli Florentini collegialiter, & capitulariter in dicto loco more solito ad sonum campanellae, & Nuntii dicti Capituli requisitionem, solemniter congregatis pro negotiis dicti Capituli his & aliis tractandis, & exercendis, & quorum Praepositi, & Canonicorum nomina, & pronomina haec sunt videlicet.

Dominus Ioannes de Spinellinis Praepositus.
Dominus Nicolaus Magistri Ioannis Barduccii.
Dominus Michus de Capponibus.
Reverendus Pater, & Dominus, Dominus Vgolinus de Giugnis Protonotarius.
Dominus Manentes de Corbizis.
Dominus Antonius Ioannis de Empulo.
Dominus Antonius de Picchinis.
Dominus Masettus de Albisis suo nomine, & vice, & nomine,
Domini Salvini de Milianis.
Dominus Bartholomaeus de Corbinellis.
Dominus Boninsegna de Machiavellis.
Dominus Iacobus Nicolai de Bonvannis.
Dominus Leonardus de Cignano, &
Dominus Bartholomaeus de Niccolinis.

Canonici dictae Ecclesiae Florentinae, & habentes, & tenentes in manibus quasdam litteras Apostolicas Sanctissimi in Christo Pa-

Patris, & Domini Nostri, Domini Nicolai Divina Providentia Papae V. eidem Capitulo Florentino concessas, sanas, integras, & illaesas, non cancellatas, maculatas, vel vitiatas, sed, ut prima facie adparebat, omni prorsus vitio, & suspicione carentes, Bulla plumbea ipsius Domini Nostri ad filum serici rubei croceique coloris more Romanae Curiae pendenti munitas sub datum Romae apud Sanctum Petrum. Anno Incarnationis Dominicae 1453. sexto Kalendas Aprilis Pontificatus sui anno septimo, & quarum litterarum Apostolicarum de verbo ad verbum tenor inferius est, & apparet fideliter transcriptus ipsorum Syndicorum rogatu easdem litteras Syndicariis N. N. quibus supra, dictis Praeposito, Canonicis, & Capitulo, ut praedicitur, congregatis praesentaverunt, notificaverunt, patefecerunt, & intimaverunt, & mihi Notario dederunt, ut eorum rogatu eis alta voce, & intelligibili legerem, ut ipsarum intelligerent, & apprehenderent effectum, & ne de ipsarum tenore, & effectu ignorantiam, vel inscitiam ipsi, vel aliquis eorum, ullo tempore allegare possent, vel praetendere: rogantes dicti Syndici dictis N. N. me Philippum Notarium infrascriptum quatenus de praedictis publicum conficerem documentum. Tenor vero dictarum litterarum Apostolicarum sequitur de verbo ad verbum, & est talis, videlicet: Nicolaus Episcopus servus servorum Dei ad futuram rei memoriam. His quae pro Ecclesiarum praesertim Metropolitanarum, ac personarum Ecclesiasticarum in illis Altissimo famulantium statu pacifico, & tranquillo, per ipsarum Praelatos, & Antistites, provide facta, & ordinata sunt, ut firma perpetuo, & illibata, persistant, libenter eum a nobis petitur muniminis adiicimus firmitatem, ac ea statuimus, & ordinamus, per quae litigiorum semoris anfractibus inter personas Ecclesiasticas pax, & concordia semper vigeant, & serventur. Exhibita siquidem nobis nuper, pro parte dilectorum filiorum Capituli Ecclesiae Florentinae petitio continebat, quod cum pridem inter ipsos, & Praepositum dictae Ecclesiae, certae differentiae seu controversiae forent exortae, tandem partes ipsae super his in Venerabilem Fratrem nostrum Antoninum Archiepiscopum Florentinum fecerunt compromissum, qui arbitrio in se sponte suscepto, & etiam virtute quarumdam litterarum nostrarum in forma Brevis, suum tulit arbitrium, per quod inter cetera laudavit, & sententiavit, quod cura animarum, & administratio Sacramentorum dictae Ecclesiae spectaret & pertineret ad dictos Archiepiscopum, Capitulum, & Praepositum, hoc modo, videlicet: Quod cura Baptismatis, & Consecrationis, & distributionis Sacramentorum, quae conficiuntur in die Iovis Sancti, scilicet Chrismatis Catechumenorum, & Infirmorum Oleorum, dumtaxat spectet & pertineat ad Praepositum, qui etiam quoad vixerit quartam partem ex distributionibus quotidianis plus quam reliqui Canonici prout consueverat reciperet; & eo defuncto, vel cedente, ad Capitulum praedictum dicta pars perveniat: quod si aliquo tempore inter dictas partes lis oriretur, quod declaratio dictae litis pertineret solum ad dictum Archiepiscopum Florentinum, & ipso impedito, vel absente, ad eius Vicarium, qui dictam litem declarare deberet solum verbo, & absque iudiciorum strepitu; & deinde declaravit, quod dicta cura animarum, & administrationis Sacramentorum in dicta Ecclesia pertineat ad Archiepiscopum Florentinum, ita quod ipse solus possit dictam curam per se, vel alium exercere; & pertineat ad dictum Capitulum, & Praepositum Florentinum dicta cura, ita quod Capitulum cum Praeposito, & Praepositus cum Capitulo, possit exercitium dictae curae committere personae idoneae: ac in praedictis Praepositus interveniat tanquam unus ex Canonicis dicti Capituli, nec plus possit, vel maioritatis habeat, quam unus ex Canonicis dicti Capituli, prout in quodam instrumento publico desuper confecto, cuius tenorem ac si de verbo ad verbum insereretur praesentibus haberi volumus pro expresso, plenius continetur. Quare pro parte ipsorum Canonicorum, & Capituli nobis fuit humiliter supplicatum, ut laudum ipsum, & nomina, & singula in dicto instrumento contenta, & inde secuta quaecumque, confirmare, aliisque in praemissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati laudum ipsum, & omnia, & singula in dicto instrumento contenta, & inde secuta quaecunque, auctoritate Apostolica ex sententia certa tenore praesentium confirmamus, & approbamus, & praesentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan intervenerunt in eisdem. Et nihilominus, quia ut accepimus inter Capitulum, & Praepositum huiusmodi, in dicendis Missis, & aliis divinis Officiis celebrandis, & lites, & controversiae, super quibus non fuit factum compromissum, quandoque oriuntur, ut illis obvietur, & unusquisque remaneat sua sorte contentus, hac perpetua & irrefragabili constitutione statuimus, & ordinamus, quod observatis antiquis constitutionibus, & consuetudinibus praefatus, & pro tempore existens, dictae Ecclesiae Praepositus ordinem in eisdem Missis, & divinis Officiis celebrandis,

quem alii Canonici obfervant, ipse prosequatur. Decernentes omnes & fingulas appellationes ab eodem laudo seu huiusmodi confirmatione per dictas partes seu aliquam earum forsitan interpositas, & interponendas: necnon quicquid fecus attentare contigerit, irrita, & inania nullius exiftere firmitatis. Non obftantibus constitutionibus, & ordinationibus Apoftolicis, & aliis Statutis, & confuetudinibus praedictae Ecclefiae iuramento, confirmatione Apoftolica, vel quavis alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftrae confirmationis, approbationis, commutationis, fuppletionis, ftatuti, ordinationis, & conftitutionis, infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem haec attentare praefumpferit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoftolorum eius fe noverit incurfurum. Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1453 fexto Kalendas Aprilis, Pontificatus noftri anno 7. Ioannes de Vulterris.

Ego Philippus quondam Bernardi Mazzei de Caftro Franco Vallis Arni inferioris diftrictus Florentiae Imperiali auctoritate Iudex, & Notarius publicus Florentinus, praefentationi dictarum litterarum, & ipfarum lecturae, & intimationi, & omnibus, & fingulis fuprafcriptis interfui, ideoque rogatus fcripfi, & in hanc publicam formam redegi, ideoque me fubfcripfi, fignumque meum appofui.

1454. Ifidorus Cardinalis Epifcopus Sabinenfis teftatur de quibusdam Reliquiis, quae erant in Monafterio appellato Philoftratos fub 1454. pridie Kalendas Maias Pontificatus Domini Nicolai Papae V. anno 8. cum Sigillo appenfo.

Quaedam Memoria Reliquiarum.

In libro magno Evangeliorum Graece fcriptorum, qui affervatur in Cappella Palatii, ad quartam paginam prope finem libri adeft infrafcripta memoria: Capta nuper a Theucro Conftantinopoli atque direpta librum hunc facrorum Evangeliorum fimulque de ligno Crucis, deque Arundine, & Spongia, atque Vefte, & Pane ultimae Coenae, Chrifti Iefu, quae in Monafterio Sancti Silveftri Conftantinopolitani latebant, quidam vir Induftria illa eruens Florentiam adduxit, quae cum placuiffent fummo huic Magiftratui, utpote quibus cultus divinus, & Ecclefia honeftaretur, circiter mille aureis dono dat's retinuit, librumque Pandectis honorandis affociavit. Reliquias vero in Florentina Ecclefia Cathedrali maxima totius Cleri, & Populi, celebritate poft folemnia Proceffionum, atque Miffarum, collocari iuffit 11. Kalendas Augufti 1454. quo tempore ipfo Magiftratu refidebant viri magnifici Domini Priores Artium.

Antonius Blafii de Torrigianis.
Marcus Chriftophori Laurentii.
Francifcus Giannoczii Thomafii de Alberris.
Feus Fei Iacobi de Belcaris.
Antonius Michaelis Benedicti Ser Michaelis.
Daniel Honofrii Azzonis.
Silvefter Michaelis de Lapis, &
Ridolphus Iacobi Ser Francifci Ciai, &
Thomafius Laurentii Domini Thomafii de Soderinis Vexillifer Iuftitiae, &
Ser Mannus Antonii Ioannis eorum Notarius.

1462. Infrafcripti Domini Officiales Pupillorum, uti Tutores heredum Ioannis Pauli Britii de Carnefecchis, vendunt *Nicolao* Ioannis Baldovini Civi Florentino nonam partem pro indivifo unius domus in Populo Sanctae Mariae Maioris, in via, quae dicitur *il Chiaffo de' Preti*, qui Nicolaus nominavit in emptorem Ecclefiam Sanctae Mariae Maioris. Anno Incarnationis 1462. Indict. 10. die 7 Iulii, teftibus Blafio Simonis Perini Cive Florentino Populi S. Pancratii & Iacobo Ioannis Corfellini, five Torfellini, Cive Florentino: Provisoribus dicti Officii Laurentio Parifii de Corbinellis, Iacobo Bernardi Iacobi de Ciacchis, Bernardo Pieri Bindinuli de Oricellariis, & Ioanne Blafii Angeli. Abfente vero Piero Cofmae de Medicis extracto loco Philippi Neronis promoti ad Officium Dominorum Priorum; & precium depofitatum fuit apud Francifcum Nicolai de Cambinis, & Socios Campfores Depofitarios dicti Officii. Ser Nicolaus olim Diedi Nicolai Civis Florentinus rogatus, & Ser Bartholomaeus eius filius publicavit &c.

1464. Martinus quondam Ioannis Bartholomaei Bidellus Studii Florentini vendit domum in Populo Sancti Simonis in via dicta *di San Francesco*, Dietaiuti quondam Antonii de Montis Canonico Florentino, Procuratori Domini Antonii de Latiefis de Forlivio Prioris Ecclefiae Sanctae Mariae Maioris, pro dicta Ecclefia, pro Florenis 100. auri, & dictam domum prius hypothecaverat pro Ioanne olim Blafii Angeli Magiftro murandi; & pro dicto venditore fideiubent Dominus Francifcus eius filius Presbyter Rector Ecclefiae Sanctae Margaritae de Florentia, & Bartholomaeus quondam Zenobii del Giocondo Populi Sancti Laurentii de Florentia, & Simon Miglioris Thomafii Populi Sancti Nicolai de Florentia. Anno Incarnationis 1464. Ind. 13. die

19.

19. Octobris, testibus Domino Ioanne de Rabatta Canonico Florentino; Presbytero Ioanne Leonardi Spigliati Cappellano in Ecclesia Sancti Fridiani de Florentia; & Ser Simone quondam Grazzini Iacobi Cive, & Notario Florentino, &c. Ser Dominicus quondam Antonii de Fighino Notarius rogatus.

1187. Octavianus filius olim Nicolai, & Clarentina uxor eius, vendunt Domino Presby[illegible] Claro Priori Ecclesiae, & Canonic[illegible]nctae Mariae Maioris unam casam positam infra Cappellam Sancti Roffilli, cui a primo casa Benincasae Pafferini, a secundo dicta, a tertio dictae Ecclesiae &c. pro pretio librar. 17 bonorum denariorum. Anno Incarnationis 1187. 11. Kalendas Octobris Ind. 5. &c. testibus Davizo filio Meliorelli, Rustichello filio Marzoppi, Turna filio Ruggerii, Petro de Basciano filio Giannelli, Giunta filio Guillelmi, Petro, & Pilavacche fratribus, & filiis Beste, & Mainetto filio Gerardoli &c. Ser Ioannes Iudex, & Notarius. Hoc Instrumentum insitum erat cum aliis suprascripti temporis, & ideo pervertitur ordo.

1430. Egregius vir Antonius quondam Laurentii Thomasii de Baroncis de Florentia Populi Sanctae Mariae Maioris testatur, & instituit heredes Angelum, Iulianum, & Alexandrum eius filios, & deputavit Tutores dicti Alexandri, & Executores egregios viros Nicolaum Bartholomaei Valoris, Andream Verii de Rondinellis, Benedictum Petri de Stroczis, Ioannem Philippi de Corbizis, & Michaelem Galeotti de Baroncis, omnes Cives Florentinos, testibus Fratre Ioanne Georgii de Alamania, Fratre Laurentio Ioannis de Florentia, Fratre Vulprando Vulprandi de Alamania, Fratre Martino Martini de Alamania, Fratre Petro Bellincionis de Aleis, & Fratre Dominico Gienieri de Roma, omnibus Fratribus Sanctae Mariae Novellae de Florentia, & Domino Nicolao Valentini de Volterris. Anno Incarnationis 1430. Ind. 9. die 25. Februarii &c. Ser Petrus quondam Francisci Calcagni de Florentia rogatus. Ser Nicolaus Valentini Ser Nicolai de Vulterris Civis & Notarius Florentinus publicavit.

1430. Nobilis vir Ioannes quondam Nicolai de Carnesecchis Populi Sanctae Mariae Maioris testatur, & instituit heredem Lucam eius filium legitimum, & naturalem. Anno Incarnationis 1430. Ind. nona die 16. Ianuarii. Ser Verdianus quondam Ser Donati olim Ser Iacobi de Sancto Miniate Civis, & Notarius Florentinus.

1255. Ioannes sola gratia, & miseratione divina Florentinus Episcopus, confirmat privilegia, & concessiones factas per Rambaldum, & Ardengum, Episcopos Florentinos Capitulo, & Canonicis Florentinis, & praesertim in Plebe, & Plebatu Signae; & statuit dictos Canonicos debere confirmare Plebanum, & de Canonicis, & Clericis ipsius Plebaniae, & de ipsorum Canonicis, & Rectoribus &c. absque tempore, sed factum esse credo circa 1250. vel circa.

Finis Breviarii Chartarum, quae in Archio seu Tabulario Canonii Ecclesiae Florentinae exsistunt.

P R A E F A T I O

IN SEQVENTIA MONVMENTA.

ABsoluta Chartarum antiquarum, quae in Archio Ecclesiae Florentinae adservantur, recensione, ad alia vetusta instrumenta promenda gradum facio. Superioribus quidem Voluminibus Regestum, ut vocant, Episcopatus Florentini pene integrum in medium adduxi, sparsim quidem disiunctimque, sed tempestive & opportune, ut materies copiosa Historiam Ecclesiasticam Florentinam scribenti abunde subpeditaretur. Particulam tamen, & quidem operis postremam, mihi reservaveram, ut aliis eam exposcentibus tractationibus insererem; sed quum haec longioris temporis res sit; & an aliquando perfecturus sim, ignorem: praevenire tractationes illas animum induxi, & perutilia monumenta tandiu latere passus non sum. Profero igitur ea omnia, quae in apographo Vbaldiniano occurrunt, non aequalis profecto antiquitatis universa, nam diversa & sequiora tempora scriptio varia & diversa arguit: non enim una eademque manu exarata sunt. Quacumque tamen aetate scripta fuerint, non ideo parvae auctoritatis evadunt, quum vel ex vetustioribus exemplaribus descripta sint; & res Episcoporum Florentinorum quorumdam gestas, sacrosque eorum Ecclesiae ritus, accurate & diligenter exponant; vel monumenta rebus narratis synchrona esse deprehendantur.

REGESTI EPISCOPATVS FLORENTINI RELIQVA.

Infrascriptus est modus, & forma servata per infrascriptos de Vicedominis Guardianos Episcopatus Florentini, in adventu Venerabilis Patris Domini Fratris Iacobi de Perusio Ordinis Predicatorum Episcopi Florentini.

IN Dei Nomine, Amen. Anno Dominice Incarnationis millesimo duceotesimo octuagesimo sexto, Inditione quartadecima, die ultimo mensis Iunii, tempore nubilis Militis Domini Mathei de Folliano Potestatis Florentie, & Domini Monaldi de Monaldeschis Capitanei, & Defensoris Attium & Artificum Civitatis Florentie, & Pontificatus Domini Honorii Pape IIII. Hic est modus, & forma, servata, & facta in adventu Venerabilis Patris Domini Fratris Iacobi de Perusio Predicatorum Ordinis Episcopi Floreotini ad Civitatem Florentie. In primis quidem die predicta cum intravit Civitatem Florentie, Domini Potestas, & Capitaneus, predicti eorum militibus, & Iudicibus sotiati, & militibus, & populo Florentino, iverunt obviam dicto Domino Episcopo, cum tubis, & cennamellis, & aliis similibus instrumentis extra Civitatem Florentie & cum eodem Episcopo venerunt usque ad plateam Beati Petri Maioris de Florentia. Item Canonici Ecclesie Florentine cum toto Clero Civitatis Florentie, & omnes Fratres Religiosi, & etiam Monaci cuiuslibet Ordinis, similiter iverunt obviam dicto Domino Episcopo cum Crucibus, & ad Processiunem usque extra Civitatem Florentie, & cum eo, & ante eum redierunt usque ad plateam Beati Petri predicti. Et in introitu Civitatis Florentie iuxta portam Sancti Petri Gattholini, Vicedomini, & Tosinghi, qui sunt Vicedomini Episcopatus predicti, descenderunt de equis, & ibi expectaverunt dictum Dominum Episcopum, quilibet cum serto, sive grillanda, in capite. Et quatuor ex eis cum Paleo de drappo orato, cum quatuor bigordis dicto Palio ligatis, quod Palium tenuerunt, & portaverunt super capud dicti Domini Episcupi extensum, tunc parati ad modum Episcopi cum mitra in capite, & pluviali in dorso, equester intrando Civitatem Florentie. Et ceperunt tenere, & portare dictum Palium modu predicto ibi in dicta ianua Civitatis Florentie usque ad Ecclesiam Sancti Petri Maioris. Portantes autem fuerunt hii: Guccius quondam Vliverii. Terruccius filius Duccii de Vicedominis. Baldus filius Domini Talani de la Tosa. Tuccius quondam Domini Bindi Aliocti. Et ibidem in ianua Civitatis duo ex dictis Vicedominis ceperunt frenum equi, quem equitabat dictus Dominus Episcopus, & adextraverunt eum usque ad predictam Ecclesiam Sancti Petri Maioris. Adextratores autem fuerunt: Dominus Odaldus filius Domini Marsoppini della Tosa, & Dominus Gherardus Iudex filius Vberti de Vicedominis. Et isti adextratores, & portatores Pallii, precedebant immediate, & sequebantur quidam post eos, omnes alii Vicedomini, qui erant ibi presentes, usque dictam Ecclesiam Sancti Petri Maioris. Postea dum dictus Dominus Episcopus fuit in platea Sancti Petri predicti, Dominus Episcopus descendit de equo, & dicti Vicedomini eum in suis brachiis receperunt, & cum eo iverunt usque ad Altare Beati Petri predicti. Et postea dum separabat se, iverunt semper cum eo, habendo eum semper in suis brachiis, scilicet, iuvando eum subpottare, & cum eo iverunt usque ad cameram, & in cameram Domine Abbatisse dicti Monasterii, in qua camera dictus Dominus Episcopus pulcerrimum lectum, quem dicta Domina Abbatissa pro eo fieri fecerat, inveoit, & super eodem lecto requievit ad voluntatem suam. Et postea exivit de ipsa camera, & venit in caustrum dicti Monasterii, in quo erant posite tabule causa comedendi ibidem. Qui Dominus Episcopus ibidem comedit, & tota sua familia, & quidam etiam plures Clerici, & plures etiam de dictis Vicedominis cum eo. Quod prandium factum fuit expensis Domine Abbstisse, & Monasterii predicti. Dictum autem equum, quem equitavit dictus Dominus Episcopus per Civitatem Florentie, habuit Abbatissa dicti Monasterii; frenum autem, & sellam, eiusdem equi habuerunt filii Pacis Bianchi. Testes autem, qui predictis interfuerunt, & ea viderunt, inter alios fuerunt: Chele quondam Cursi, familiaris dicti Episcopatus, Pone Arminghi de Carraria, & Bocescius, qui Panziera vocatur, filius quondam Ianni Caccialupi de Sancto Cresci ad Valcavam, & alii. Die autem sequenti, videlicet, die Kalendarum Iulii, Vicedomini predicti redierunt in mane ad dictam cameram, ubi erat dictus Dominus Episcopus; & dum ipse vellet intrare predictam Ecclesiam Sancti Petri, & ire ad Altare Beati Petri predicti, duo ex dictis Vicedominis, aliis Vicedominis precedentibus, & sequentibus, eos cum sertis in capite quilibet eorum iuxta eumdem

 Domi-

Duminum Episcopum, iverunt cum eo usque ad dictam Ecclesiam Sancti Petri ad Altare. Qui Dominus Episcupus ibidem iusta Altare ipsius Ecclesie se paravit. Postquam fuit paratus dixit quamdam Orationem, qua dictis predicti duo de Vicedominis pusuerunt dictum Dumiuum Episcopum in sede, qoe est post dictum Altare Sancti Petri: predicti autem duo, qui predicta fecerunt, fuerunt: Dominus Bindus Baschiere de la Tosa, & Dominus Gherardus Iudex filius Vberti de Vicedominis. Ante autem quam exiret, & recederet de dicta Ecclesia Sancti Petri, die predicta in mane, totus Clerus Florentinus, & omnes Religiusi, & Monaci, dicte Civitatis venerunt ei obviam usque ad dictam Ecclesiam Sancti Petri; & eis redeuntibus ab eadem Ecclesia, & precedentibus eum, venerunt antecedentes ipsum usque ad Ecclesiam Sancte Reparate Flurentie. Et dictus Dominus Episcopus tunc veniens discalciatis pedibus a dicta Ecclasia Sancti Petri usque ad dictam Ecclesiam Sancte Reparate, ipsam Ecclesiam Sancte Reparate solempniter intravit, & requievit aliquantulum apud Altare Beati Zenobii, semper ex dictis Viceduminis aliquibus precedentibus, & aliquibus sequentibus, eum cum sertis in capite, & aliquibus iuxta enm venientibus, scilicet: Duminis Bindu, & Gherardo predictis, & subportantibus ipsum Dominum Episcopum per pivialem suum. Et etiam quatuor ex dictis Viceduminis portantibus Palium super capud eiusdem, usque ad dictam Ecclesiam Sancte Reparate, qui fuerunt: Guccius Vliverii, & Terruccius filius Duccii de Viceduminis, & Seularius Domini Matsoppini Azzi, & Lapus Domini Neri Gioie de la Tosa. Et dum idem Dominus Episcopus fuit apud quemdam lapidem, qui dicitur Lapis Sancti Zenubii, ubi, pruut dicitur, quemdam puerum defunctum Beatus Zenobius Florentinus Episcupus, in simili adventu Florentiam, suscitavit in dicto Burgo Sancti Petri Maioris, ibi aliquantulum restitit, & uravit. Et post dictam Orationem genuflexit super dicto lapide, & postmodum surgens iter assumpsit versus dictam Ecclesiam Sancte Reparate. Et dum fuit in dicta Ecclesia Sancte Reparate, ivit primo ad Altare Beati Zenubii, & ibidem oravit, & postquam uravit, adscendit Corum superius. & dicti Vicedomini cum eo, & intravit Sacrestiam dicte Ecclesie ad requiescendum aliquantulum, & paravit se aliis paramentis ad cantandum Missam in Ecclesia Sancti Iohannis, ut moris est in primu adventu Episcupi Florentini. Et tunc Canunici dicte Ecclesie Sancte Reparare, tunc ibi existentes, rogaverunt eumdem Dominum Episcupum, quod placeret sibi canere Missam in Ecclesia Sancte Reparate, & ipse tunc dixit: Ego vellem servare cunsuetudinem circa hanc Missam, quam vellem canere in Ecclesia Sancti Iohannis; set quia me tantum rogatis, & gravatis, faciu vobis gratiam in boc, quia eam cantabo bic, non intendens per hoc derogare consuetudini hactenus observate circa hoc: & de bia eredo vobis Vicedominis; & vos rogu, quod protestationem faciatis vestro nomine, & numine Florentini Episcupatus, quod gratiose hoc facio, & quod non intendu per hoc consuetudini derogare de hac Missa, quam deberem canere in Ecclasia Sancti Iohannis. Et ideo bis verbis auditis incuntinenti dicto, & rugatu, dicti Domini Episeopi, predicti Vicedomini tunc ibi existentes, videlicer, Duminus Locterius Domini Renuccini de Vicedominis, & Dominus Bindus Baschiera della Tosa, pru se, & omnibus aliis multis Vicedominis ibi existentibus protestati fuerunt, & dixerunt boc modo: Vubis, & coram, Vobis Venerabili Patri, Domino Fratri Iacobo de Ordine Predicatorum Dei Gratia Episcupu Florentino prutestantur, & dicunt, Dominus Locterius quondam Rinuccini de Viceduminis, & Dominus Bindus Baschiers della Tosa, pro se ipsis, & aliis de domibus ipsotum, & vice, & numine Florentini Episcopatus, quod prima die, qua canitis Missam in Civitate Flurentina in vestro adventu, debeatis eam canere in Ecclesia Sancti Iubannis, & hoc ita fuit, & est optentum de consuetudine per vestros antecessures: & ideo vos requirimus ut eadem in dicta Ecclesia bac die Missam canere debearis. Qui Duminus Episcopus audita protestatione predicta incontinenti dixit: Ego vulo canere Missam istam in ista Ecclesia Sancte Reparate, quoniam me rugaverunt Canonici huius Ecclesie; set nun intendo, nec volo derogare; & quod prupterea nullatenus derugetur consuetudini supradicte, & vulo, & rogu te Gratiam Arigi Notarium, quod de his facias publicum Instrumentum. Facta fuit dicta protestatio, & responsio dicti Domini Episcopi in Sacristia maioris Ecclesie Florentine, & de vuluntate Domini Episcupi supradicti. Hoc acto, dictus Dominus Episcupus fecit sibi lavari pedes, & lavit ei Dominus Migliore Michelis Pinzacheris, Camarlingus & Castaldio predicti Episcupatus, pro dictis Vicedominis, quando vacavit Episcupatus, & hodie Camerarius, & Castaldio dicti Domini Episcupi. Eodem autem Domino Episcopo sic parato, & calcistu, intravit in Ecclesiam predictam Sancte Reparate, precedentibus, & circumstantibus Vicedominis predictis, & eu existente ibi iusta, sive prupe, & retru Altare Sancte Reparate, predicti Vicedomini, & ispetialiter Dominus Bindus, & Dominus Gherardus predicti, eumdem Duminum Episcopum posuerunt in sedem marmuream episcupalem, que est retro, sive post, dictum Altare Sancte Reparate. Et dum surgebat, & elevabat, predicti Domini Bindus, & Gherardus, Vicedomini repunebant eum ad sedendum; & cum ibat, & redibat, ad Altare, & de Altari, semper circuibant eum predicti Vicedomini, & subportabant cum, tenentes manibus eorum paramenta eius.

ius. Missa autem cantata predicti Vicedomini modo predicto, videlicet, qui circuibant ipsum, & Dominus Bindus, & Dominus Gherardus, iuxta eum subportando eumdem, ut dictum est, reintraverunt cum eo in Sacristia, & ibi paratus semper aliquantulum requievit. Postea vero surrexit, & capit ire versus Ecclesiam Sancti Iohannis predicti, existentibus semper predictis Dominis Bindo, & Gherardo, iuxta eum, & subportantibus & precedentibus, etiam circumstantibus eum aliis Vicedominis. Et dum descendisset de Choro superiori in Ecclesia Sancte Reparate ad pedem scalarum de marmore, predicti Teruccius & Guccius de Vicedominis, & Scholaus & Lapus della Tosa, portitores Pallii, super caput eius Pallium posuerunt, & portaverunt eo eunte pedes usque ad Altare Beati Iohannis predicti modo predicto. Qui Dominus Episcopus ibidem tunc aliquantulum oravit. Postea vero predicti Dominus Bindus, & Gherardus, iuxta eumdem Dominum Episcupum existentes semper, & subportantes eum, precedentibus, & circumstantibus, aliis Vicedominis, iverunt cum ipso Domino Episcopo usque ad pedem scalarum Palatii Episcopatus predicti, semper cum dicto Pallio super capud eius, usque ad scalas Palatii dicti Episcopatus. Et tunc predicti portitores Palii retinuerunt Pallium pro predictis Vicedominis, quia debebat eis remanere, ut moris est. Quod Pallium, & bigotdos, Ser Migliore Camerarius & Custus predictus emit de avere & pecunia predicti Episcopatus, ut muris erat. Et ego Gratia Arigi Notarius dicti Episcopatus scripsi inter expensas dicti Episcopatus presentibus testibus, Domino Iohanne Priore Ecclesie Sancti Petri Schersdii Vicario dicti Domini Episcopi, Pone Arminghi, Chele Corsi, & Panziera filio Gianni, predictis. Hoc acto predicti Domini Bindus, & Gherardus, una cum aliis Vicedominis adscenderunt cum dicto Domino Episcopo Pallatium Episcopatus modo predicto, & usque ad Altare Cappelle Episcopatus. Et ibi dictus Domious Episcopus traxit sibi paramenta, que habebat adbuc in dorso in presentia Fratrum, & aliorum, ibi adstantibus, scilicet, Fratre Iacobo de Monte Carello, & Fratre Angelo Nigro Converso, & aliis; & reposuerunt sibi ad dorsum quemdam suum mantellum sui habitus. Postea autem predicti Domini Bindus, & Gherardus, una cum aliis Vicedominis ceperunt eundem Dominum Episcopom, & posuerunt eum ad sedendum in sedem suam, que est in dicta Cappella; & eo ibidem sedente in dicta sede Duminus Locterius quondam Domini Rinoccini de Vicedominis, qui una cum Domino Ciampi della Tosa foerant ad custodiam Episcopatus predicti pro dictis Vicedominis, representavit, & ressignavit, & dedit, eidem Domino Episcopo claves quasdam dicti Episcopatus in manibus propriis dicti Domini Episcopi pro se, & aliis Vicedominis dicti Episcopatus, obsculando manum dicto Domino Episcopo; ipso Domino Episcopo gratanter, & benigne, recipiente dictas claves, & benedicendo dictum Locterium predictum presentibus dictis testibus. His omnibus peractis sotiaverunt eundem Dominum Episcopum modo predicto Vicedomini predicti usque ad cameram suam, & eadem die predicti Dumini Vicedomini comederunt cum eo in Episcopatu predicto. Eodem etiam die, postquam Dominus Episcopus predictus se separavit ab Ecclesia Sancti Petri predicti, Domina Abbatissa lectum fornitum, super quo dictus Dominus Episcopus dormierat in nocte precedenti, misit ad dictum Dominum Episcopum ad dictum suum Episcoptum Florentinum. Die autem Iovis, quarto Iulii, servando consuetudinem predecessurum suorum, quorum consuetudo fuit, & erat, ut dicitur, quod in primo exitu, quem faciebat de Civitate Florentie post primum suum adventum, ibat ad Ecclesiam, sive Monasterium, seu Abbatiam, Sancti Miniatis ad Muntem, & ibi cum tota eorum familia, & cum quibusdam de Vicedominis steterunt ad eorum voluntatem. Ivit dictus Dominus Episcopus ad dictam Ecclesiam, sive Monasterium, Abbatie Sancti Miniatis cum tota sua familia, & cum Domino Locterio, & Domino Gherardo de Vicedominis, & Domino Thalano, & Domino Neri Gioia della Tosa, qui omnes sunt Vicedomini, & cum quibusdam aliis Vicedominis dicti Episcopatus. Et ibi dictus Dominus Episcopus cum tota sua familia cum Vicedominis predictis stetit tota die. Et primo cantavit Missam solepniter in dicta Ecclesia, & postmodum pransi fuerunt, & cenaverunt omnes predicti cum eo expensis dicti Domini Abbatis, & dicti Monasterii, bene, & magnifice; presente Ser Gratia Arrighi Gratie Notario dicti Episcopatus, & Chele Corsi, & Pantiera predicto, & aliis pluribus. De quibus omnibus constat publico Instrumento scripto manu Anthoni filii olim Gani Not. sumpto ex Imbreviaturis Ser Gratie Arrighi Not. & Scribe dicti Episcopatus ex commissione dicto Ser Anthonio facta per dictum Ser Gratiam sub anno, Indictione & die predictis.

IN Christi Numine, Ameo. Anno Incarnationis eiusdem millesimo trecentesimo quinquagesimo primo, Indictione quinta, die sexto mensis Octubris. Actum Florentie in Episcopali Palatio presentibus testibus ad hoc vocatis, rogatis, & habitis, Domino Francischo Priore Sanctorum Apostolorum Vicario Reverendi Patris & Domini, Domini Episcopi infrascripti, Domino Donato Priore Sancti Salvatoris, & Iacobo Mazini Populi Sancti Felicis in Piazza de Florentia, ad certitudinem presentem, & memoriam futuram. Nos Frater Angelus Dei, & Apostolice Sedis gratia Episcupus Florentinos ad tollendum

dam omnem dubitationem, & amputaodam omnem discordiam, que posset in posterum exoriri de nostro primo ingressu, & immissione in Cathedram, sive Sedem nostre Maioris Ecclesie Florentine propter aliqoalem altercationem, que tunc occasione predicta insurrexit pro eo; quod Caoonici dicti Capituli dicte Florentine Ecclesie nitebantur, & nixi fueruot ipsi soli per se solos, priusquam infrascripti Laiet, nos intronizare in Sede presata, resistentibus Laicis infrascriptis. Volentes quoque babera de ipsorum Laicorum consuetudine, observantia, & honore, atque dignitate huiusmodi certitudinem plemorem, fecimus primo, & principaliter in libro, seu Registris antiquis, & ubi scripta sunt de iure, & consuetudine, Episcopatus Florentini, & etiam ipsorum Laicorum, qui sont Custodes, & Guardiani dicti Episcopatus, Sede vacaute, ac Sede non vacante, similiter descnsores, & adsistentes, requisitiona Episcopi Florentini, qui pro tempore fuerunt, & ipsius Episcopatus; invenimus ipsos Laicos intronizare Episcopom Florentinom, cum noviter ad dictam Ecclesiam adcedit, ex antiqua consuetudine, & observantia pariter solitos per se solos, ut in eisdem Registris, & libris invenimus a tanto tempore citra, cuius initii contrarium non habetur immemorabiliter contineri. Insuper comperimus sollicite indagantes ab antiquis, & fide dignis viris, quod sicut superius continetur de immissione, & intronizatione eius, ipsos Laicos, & Custodes solitos pacifice per se solos, nemine aliqualiter resistente; & quod exinde existaot plura publica documenta, que ad nostri, vel alterius Episcopi requisitionem dicti Laici nobiles & Custodes offerunt se hostensuri, & producturi omnibus, qoorum interest communiter, vel divisim. Idcirco habitis declarationibus, & probationibus supradictis, quibus fidem plenissimam merito hadibemus, hoius presentis Instrumenti tenore dicimus, testificamur, protitemur, & declaramus, nobiles viros de progenie, & de domo Vicedominorom, Tosingorum, & Aliottorum de Florentia, de quibus supra oullis expressis nominibus fecimus, & facimus mentionem, intronizationem, & immissionem presatas de novo Episcopo Florentino, cum noviter in prima vice ad dictam Florentinam Ecelesiam disposuerit accedendum, debere faeere, & celebrare per se solos, & ad ipsos Vicedominos, Tosingos, & Aliottos solummodo pertinere, sine contradictione quamcumque immissionem, aut que fieri debent, & de quibus supra volumus intelligi, sunt hee, videlicet, in Catedram, sive Sedem Ecclesie Maioris Sancte Reparate, & Sancti Iohannis Batiste de Florentia; & quod nos par eosdem Laicos nobiles, & Guardianos predictos dumtaxat, & non per alios immissi fuimus, presentis Instrumenti serie attestamur, mandantes de omnibus suprascriptis per Laynum, & Gialdum Notarios oostros infrascriptos in presenti Registro registrari, & se subscribi.

Ego Laynus filius Ser Bandugani de Carmignano Pistorieosis Diocesis, Apostolica Imperiali auctoritate Notarius publicus, ipsaque Imperiali Iudex ordinarius, & nunc Notarius, & Scriba prefati Domini Episcopi, & sue Curie, predicta omnia ipsius mandato una cum infrascripto Ser Gialdo in presenti Registro registravi, & me subscripsi.

Ego Gialdus quondam Giani de Burgo ad Sanctum Laurentium de Mugello, Imperiali auctoritate Iudex ordinarius, & Notarius publicus, & nunc Notarius, & Scriba dicti Domini Episcopi, dicta omnibus per dictum Ser Laynum scripta, & per eumdem me rogatum, de mandato ipsius Domini Episcopi, me subscripsi, & publicavi, & meum signum apposui coosuetum.

Quae sequuntur in Regesto, edita sunt superius pag. 908. & incipiunt illis verbis: Modo sequitur tenor &c. *usque ad pag. 911. desinuntque ad illa verba:* Deinde sequitur iuramentum &c. *Hoc autem iuramentum Ardingo Episcopo Florentino a Vicedominis praestitum ita habet & inscribitur:*

Iuramentum prestitum Episcopo Ardingo per infrascriptos Guardianos Episcopatus Florentini MCCXXXI. quarto Nonas Maii, Indictione quarta.

IN Dei Nomine Amen. Omnes infrascripti sunt de Vicedominis & Tosinghis, Vicedominis Custodibus & Defensoribus Episcopatus Florentini, qui iuraverunt Venerabili Patri Domino Ardingo Dei & Apostolica gratia Episcopo Florentino fidelitatem, custodiam, & defensionem, sue persone, & totius Episcopatus Florentini, sub forma Iuramenti hic inferius declarati videlicet: Iuraverunt ipsius Domini fidelitatem videlicet: quod non eront in consilio dicto vel facto, quod dictus Dominos Episcopus abmictat dignitatem vel personam seu membrum ipsius; vel quod capiatur aliqua captione; & quod si aliquid de bonis ipsius Episcopatus perdiderit, pro posse recuperabunt atque defendent, & recuperatum integre manutenebunt; quodcumque consilium vel coosilia ab eis petierit eidem Domino Episcopo dabunt prout melius eis videbitur, pro utilitate ipsius Domini Episcopi & Episcopatus eiusdem, bona fide & sine fraude; & quamcunque credentiam eis manifestaverit, vel manifestari fecerit, secretam tenendam, tenebont secretam.

No-

Nomina quorum sunt hec inferius denotata. Imprimis.

Isti sunt Vicedomini ex uno latere.

Rinuccius Vberti Vianesi.
Gherardus Vberti Vianesi.
Viceconte Cerreterii.
Cerreteri Visf contis predicti.
Siminectus Iohannis.
Donatus Bizii Iohannis.
Albizinus filius Vliverii.
Bernardus Vliverii predicti.
Romeus filius Aldobrandini.
Vgolinus filius Aldobrandini.
Gherardus Rossus.
Guido filius Aldobrandini.
Albizus Gherardini.
Iacobus &) Oliverius) fratres filii Bernardi Oliverii.

Ex alio latere Vicedomini.

Marsoppus filius Rustichelli.
Davizus Catelani.
Alioctus quondam Alioctì Visdomini.
Trainus filius Aldobrandini.
Scolaius Catalani.
Marsoppinus filius Meliorelli.
Sinibaldus Catelani.
Azzo Gottifredi.
Marsoppinus filius Azzi predicti.
Bernardus Guttifredi.
Locterius Gottifredi.
Odaldus Iudex Locterii predicti.
Nepus Marsoppini.
Attavianus Marsoppini.
Boldroncinus)
Gottifredus &) fratres filii Bernardi.
Guido Rossus.)
Tedicius filius Alioctì Visdomini.
Bindus filius Gherardi Alioctì predicti.

Quae post hanc Nominum recensionem consequuntur, edita sunt superius pag. 911. incipiuntque illis verbis: Millesimo ducentesimo trigesimo primo &c. *desinunt autem pag. 931. in Iuramentis praestitis Ioanni Episcopo ab hominibus Montis Faesoli.*

Infrascripti sunt Vicedomini & Tosinghi, Vicedomini Episcopatus, qui iuraverunt Domino Iohanni Episcopo Florentino fidelitatem custodiam & defensionem sue persone & totius Episcopatus Florentini sub MCCLI. de mense Iunii.

Dominus Albitinus quondam Vliverii de Vicedominis.
Dominus Guido Aldobrandini Romei.
Cerritieri olim Domini Visfcontis.
Albitius quondam Domini Gherardini.
Bernardus Vliveri.
Vgolinus quondam Domini Aldobrandini.
Terius &) Gherardus) filii olim Domini Rinuccini.
Iacobus F. olim Domini Gherardi Rossi.
Guido quondam Domini Gherardi Rossi.
Renaldus F. quondam Abbatis.
Vbertus F. quondam Domini Gherardi Malevivoli.
Canci F. olim Siminecti.
Cante F. olim Domini Guidi.
Iacobus &) Vliverius) filii Betoardi predicti.
Gherardus Domini Albitini.
Guido filius Cantis.

Infrascripti sunt Tosinghi Guardiani Episcopatus Florentini, qui iuraverunt fidelitatem Episcopo antedicto & defensionem sue persone & dicti Episcopatus.

Dominus Bindus quondam Alioctì della Tosa.
Dominus Marsoppinus Azzi.
Dominus Guido Rossus.
Dominus Gottifredi Bernardi.
Meliorellus Marsoppini.
Sinibaldus Baschiere.
Neri Gioia F. Gherardi.
Boldroncinus quondam Bernardi.
Bindus quondam Aldobrandini Guidi.
Catalanus F. Davitii.
Attavianus qui vocatur Fastellus.
Ciampi F. Nepoleonis.
Dominus Tedici F. olim Alioctì.
Marsoppinus Doccie.
Arriguccius &) Octavianus) fratres filii quondam Trayni.
Dominus Marsoppus quondam Rustichelli.
Dominus Odaldus quondam Locteri.
Dominus Marignanus quondam Meliorelli.
Dominus Carmignanus.

Iuramenta prestita Episcopo Florentino per infrascriptos homines & personas de Avocadis.

Bindus) Vgho &) Schiatta) fratres filii quondam Arighi Avocati.
Dominus Vghettus) Grecbus &) Attavianus) fratres filii quondam Domini Alioctì Rodighierii.
Ildibrandinus quondam Ruggerii.
Alioctus quondam Octaviani.
Bonagiunta olim Guidi Salamonis.
Sitius quondam Arighi Salamonis.
Dominus Arigus Locteri de Giandonatis.
Advocatus quondam Henrighi.
Fichus quondam Domini Henrichi de Cascia.

Millesimo ducentesimo quinquagesimo primo, mense Maii.

IN Dei Nomine Amen. Hec Memoria redacta est de quibusdam scripturis antiquis predecessorum Episcoporum, & ex dictis familiarium antiquorum Domini Episcopi Florentini, de bonoribus & provisionibus, quas Episcoparus Florentinus facit Vicedominis & Tosinghis, tamquam Vicedominis Fidelibus Custodibus & Defensoribus Episcopi & Episcopatus Florentini, & cuilibet eorum; & quibusdam aliis Nobilibus Florentinis Fidelibus in Festivitate Natalis Domini, Pascate Resurrectionis Domini, & Festivitate Beati Iohannis Batiste.

Imprimis dantur sequenti proxima die post Natale huiusmodi fercula: Vnum ferculum carnium porci recentium vel sallitarum ponderis quatuor librarum cum tredura.

Item aliud ferculum rosti carnium porci recentium ponderis trium librarum, & sex tortelli carnium cum ipso rosto, cuilibet qui iuraverit & sacramentum prodictum, & infrascriptum feecrit & servaverit.

Ex tertio die a dicto Natali fit idem similiter. Si autem contigerit esse Natale Domini in die Iovis, die Veneris sequenti dantur huiusmodi fercula: Vnus medius caseus Pisanus coctus cum tredura duarum librarum, & quarta pars unius torte de ovis & caseo; in qua tota torta sint quinquaginta ova: & idem fit die Sabati.

Simile fit quando Festum Beati Iohannis Batiste est in tali die.

In die vero Iovis sancto datur eisdem ferculum piscis tinche ponderis unciarum decem & octo; & una anguilla in pastello ponderis unciarum quindecim.

Sequenti vero die post Resurrectionem Domini dantur: Vnum ferculum carnium porci sallitarum cum tredura ponderis quatuor librarum, & unum ferculum rosti carnium porci recentium ponderis predicti, ut supra in Natali, & sex tortelli carnium sicut in Natali.

Et alia sequenti die fit idem.

In die vero Sancti Iohannis Batiste dantur eisdem similia fercula carnium sallitarum cum tredura eiusdem ponderis, & pro rosto una spatula castrati assata.

Et ipsi Vicedomini & Tosinghi, Vicedomini, in ipsis diebus, videlicet, Natalis, Resurrectionis, & die Festivitatis Beati Iohannis, debent venire ad Episcopale Palatium & sotiare Dominum Episcopum Florentinum usque in Ecclesiam maiorem, praeter alia servitia & debitas reverentias, que & quas Domino Episcopo & Episcopatui ratione iuramenti Vicedominatus custodie defensionis & fidelitates prestare & facere tenentur & debent. Et omnia predicta fercula cuilibet eorum ad eorum domos mictere debet per suos & dicti Episcopatus familiares.

Item quando contingeret Dominum Episcopum Florentinum conficere Crisma, & Oleum Sanctum in maiori Ecclesia Florentina in die Iovis sancto cum Capitulo ipsius Ecclesie, ipsum Capitulum cum tota & universa familia eorum ipsa die Iovis cenant in Pallatio Episcopatus cum Domino Episcopo Florentino.

Item quando dictus Episcopus celebrat in Ecclesia Beati Iohannis in die Festivitatis eiusdem omnes oblationes, que fiunt in ipsa Ecclesia à prima Missa dicta à Plebano in antea, sunt Domini Episcopi usque ad finem sue Misse. Et idem est quando ibidem celebrat die Apostolorum Philippi & Iacobi.

IN Nomine Domini Amen. Anno eiusdem millesimo ducentesimo octuagesimo sexto Indictione quartadecima, tempore Domini Honorii Pape quarti, die Veneris quinto mensis Iulii intrantis, omnes infrascripti fuerunt de Vicedominis, & Tosinghis, Vicedominis Custodibus, & Defensoribus Episcopatus Florentini, qui iuraverunt Venerabili Patri Domino Fratri Iacobo de Ordine Predicatorum Dei & Apostolica gratia Episcopo Florentino fidelitatem, custodiam, & defensionem, sue persone, & totius Episcopatus Florentini, sub forma iuramenti hic inferius declarati, videlicet, iuraverunt ipsius Domini Episcopi fidelitatem, videlicet, quod non erunt in consilio dicto vel facto, quod idem Dominus Episcopus abmictat personam vel dignitatem seu membrum ipsius, vel quod capiatur aliqua captione, & quod si aliquod de bonis ipsius Episcopatus perdiderit, pro posse recuperabunt atque defendent, & recuperatum integre manutenebunt. Et quod quodcumque consilium vel consilia ab eis petierit, eidem Domino Episcopo dabunt prout eis melius videbitur, pro utilitare ipsius Domini Episcopi, & Episcopatus eiusdem, bona fide, & sine fraude; & quamcumque credentiam eis manifestaverit, vel manifestari fecerit, secretam tenebunt, tenebunt secretam.

Nomina quorum Vicedominorum & Tosinghorum sunt inferius per ordinem denotata.

Omnes infrascripti sunt de domo Vicedominorum.

Dominus Locterius quondam Domini Rinuccini.
Guerruccius filius dicti Domini Rinuccini.
Dominus Gherardus Iudex filius Vberti.
Iacobus quondam Bernardi.
Iacobus quondam Bernardi.
Oliverius eius filius.
Banchus & Guccius } fratres filii quond. Cerreterii.
Renaldus quondam Abbatis.
Chiaruccius filius olim Guidonis.

Omnes

Omnes autem infrascripti sunt de domo Tosingorum de Vicedominis.

Dominus Talanus quondam Domini Davitii.
Belisardus &) fratres & filii dicti Domini
Baldus) Talani.
Dominus Bindus Baschiere.
Guiztomannus Baschiere.
Dominus Meglius quondam Domini Marsoppini.
Dominus Baldus &) fratres filii Domini
Tosinghus) Marsoppini Azzi.
Dominus Bernardus &) fratres & filii Boldominus Rainerius) droncini.
Dominus Neapoleone Domini Fastelli.
Donatus quondam Bindi quondam Traini.
Dominus Neri Gioia quondam Domini Gherardi Aliocti.
Vannes eius filius.
Tedicius) fratres filii quondam Domini
Cinus &) Bindi Aliocti.
Loctus)

Hec acta fuerunt in palatio Episcopatus Florentini coram Reverendo Viro Domino Stefano Plebano Plebis Sancti Lazari, Domino Iohanne Canonico Florentino & Vicario dicti Domini Episcopi, & Magistro Perfetto Canonico Florentino, Presbitero Orlando Canonico Sancti Stephani ad Pontem, & Domino Iacobo Servitii Cappellano dicti Domini Episcopi, & aliis pluribus testibus.

IN Dei Nomine Amen. Infrascripti sunt Vicedomini & Tosinghi, Domini Guardiani & Defensores Episcopatus Florentini.

ARigus &) filii Domini Locterii quon-
Canciozzius) dam Domini Rinuccini.
Duccius filius quondam Domini Rinuccini.
Baldus filius dicti Duccii.
Vherrus quondam Domini Gherardi.
Tornigianus eius filius.
Guccius)
Bernardus &) fratres filii quondam
Gerius.) Vhverii.
Simon F. Banchi.
Bstazzius filius quondam Domini Cerretenii.
Canciouus quondam Domini Vgolini.
Naluccius F Guidonis.
Baldinus filius Vgolini.
Gherardus de Massa filius Domini Albitini.
Perus filius Bindi de Vicedominis.

Isti sunt Tosinghi Vicedomini Episcopatus Florentini.

DAvitius F. Domini Bindi Baschiere.
Simbaldus F. Domini Canris.
Dominus Marsoppinus Azzonis.
Scolarus Domini Marsoppini Azonis.
Dominus Rossus Domini Gottifredis.
Dominus Arigus quondam Domini Gottifredis.
Rossus eius filius.
Guccius filius Domini Trayni.
Bartholinus Marsoppini.
Filippus filius quondam Cioppi.
Baldus F. Domini Carmignani.
Marsoppinus quondam Vannis.
Lapus &) filii Domini Neri.
Nella)
Teghiaina) filii Domini Bindi Aliocti.
Neri &)
Gaddus)
Loctus)
Naddus) filii Domini Tedicii Aliocti.
Batinus &)
Chiffimna)

Millesimo ducentesimo septuagesimo sexto, Inditione quarta die sexto Maii, tempore Domini Corradi de Palazzo Regii Vicarii Florentiae, electi fuerunt in Consilio Generali & de LXXXX. Communis Florentie per stantiamentum scriptum manu Notarii sex Iudices Legiste, qui deberent cernere & fortiri Communia & Castra Episcopatus Florentini a Castris & Communibus Communis Florentie, de quibus dubitabatur & questio vertebatur inter dictum Episcopatum, & Commune Florentie. Qui Iudices creverunt & diviserunt, ut scriptum est manu Iacobi Boni Notarii; que scriptura completa & reposita est in Tascha seu Saccho Instrumentorum Potestarie dicti Episcopatus.

IN Dei Nomine Amen. Universis hanc paginam specturis clareat evidenter, quod ego Renerius Vincii Notarius vidi & legi autenticum infrascriptarum literarum, quarum tenor talis est.

Tenor Litterarum Apostolicarum missarum Guardianis Episcopatus Florentini.

GRegorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Vicedominis Florentini Episcopatus, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Noverit Devotio vestra, quod nos dilectum filium Magistrum Ardinghum Canonicum Papiensem Ecclesie Florentine providimus in Pastorem. Quocirca Devotioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus res, & negotia, ipsius Ecclesie, & illa maxime, qua ad Florentinum Episcopatum pertinent, sollicite ac fideliter sicut hactenus procuretis ita, quod vobis eum favorabilem reddere, ac promereri benedictionem nostram, merito valeatis.

Datum Laterani Nonis Martii Pontificatus nostri anno quarto.

Ego Renerius Vincii Notarius antenticum predictarum litterarum, bullatum Bulla plumbea filo pendente, vidi & legi, in qua Bulla erant ex una parte imagines Beatorum Petri, & Pauli,

& Pauli eom his litteris S. Pa. S. Pe. & ex alia parte erant he litere: Gregorius Papa VIIII. & quidquid in eo continebatur, hie rite, & per ordinem, auctoritate Domini Iohannis Vicarii Ecclesie Florentine vacantis fideliter exemplavi MCCLXXV. Inditione quarta die Martis IIII. exeunte mense Ianuarii, presentibus testibus Presbytero Recupero Canonico Ecclesie S. Laurentii Florentini, & Gratia Arighi Notario.

Ego Bartholus, filius quondam Ser Loli Vghetti Notarii Civis Florentinus Imperiali auctoritate Iudex Ordinarius & Notarius publicus, predicta omnia ex imbreviaturis & scripturis ipsius quondam Ser Renerii defuncti, ex commissione & concessione mihi a dicto quondam patre meo premortuo facta, cui commisse erant Imbreviature dicti Ser Renerii supraleripti, scripsi, & publicavi, ideoque subscripsi.

Quae de Castris Episcopatus Florentini sequuntur in Regesto, habentur superius pag. 149. incipiuntque illis verbis: Item quod Episcopatus &c. *desinuntque pag. 154. illis verbis:* tertia Nona Decembris.

Inventarium Masseritiarum, & Rerum Episcopatus Florentini.

HOc est Inventarium Masseritiarum, & Rerum. Episcopatus Florentini inventarum & repertarum tempore mortis, & post mortem, bone memorie Domini Anthoni olim Episcopi Florentini, qui obiit in pace nocte diei Sabati die octavodecimo Iulii, sub millesimo trecentesimo vigesimo primo, factum per viros nobiles Baschieram Domini Bindi Baschiere de Tosinghis, & Ghinum Domini Vberti de Vicedominis, Guardianos dicti Episcopatus.

Ser Bindus de Calenzano Notarius camerarius & familiaris dicti Episcopatus habet pro ipso Episcopato infrascripta bona in custodiam, & io depositum, pro venturo Episcopo Florentino.

In primis unam lectieam, sive lecteriam lecti olim supradicti Domini Episcopi, cum una culcrice cum federis de burdo, & duo materizia de burdo, cum uno capizali de dicto burdo.

Item unam cortinam magnam francscham coloris cilestri & cum diversis figuris lavoratis per dictam cortinam, & innexis in ea, que circuibat lectum dicti Episcopi ex tribus partibus.

Item tria guancialia de sirico, idest, de sindone.

Item tres carellos magnos rotundos de corio rubeo.

Item duos carellos figuratos quadros de colore dicte cortine.

Item duos forzierios magnos pictos ad febaculos quasi novos.

Item duos alios fortierios minores nigros antiquos, qui erant in camera dicti Domini Episcopi superius.

Item unam capsam cum duobus coperchiis de arbore, quam dictus Dominus Episcopus tenebat in camera sua.

Item unum scrineum sive suppedianum de arbore cum uno coperchio, quod dictus Dominus Episcopus tenebat io camera sua.

Item unam aliam capsam de abete cum duobus coperchiis, in qua sunt libri Rationum & Iurium Episcopatus, & una media Bibia.

Item unam capsam magnam cum uno coperchio de abete plenam facchis cartarum, & instrumentorum Iurium Episcopatus Florentini cum tribus serraturis.

Item unam aliam capsam minorem de abete cum uno coperchio quasi plenam sacchis chartarum Iurium dicti Episcopatus, & *libris*, in qua capsa est quedam alia capsicula, in qua sunt privilegia Episcopatus Imperialia, & Papalia.

Item duos armarios de abete ad tenendum libros.

Item unum Altare viaticum, involutum in uno drappo, quod stabat ante Altare, vile multum.

Item unam tabulam Virginis Marie.

Item duas assides libri incoriatas, de quibus extractus fuit liber de camera dicti Domini Episcopi.

Item quaodam domum de corio, in qua morabatur olla argentea dicti Episcopi, que recipiebat relevum vini. Olla vero fuit subtracta de camera dicti Domini Episcopi.

Item quandam pentolam de rame ad faciendum aquam arzentem.

Item unum corium ad tenendum super Altare.

Item unum drappum de sindone de super Altare.

Item tres cappellos veteres, quorum duo sunt sine cordonibus, & unum cum cordone.

Item unum cappellum sine drappo.

Res & bona assignata per Fratrem Ricchum de S. Miniate Ser Bindo Camerario.

FRater Ricchus de Sancto Miniate assignavit die octavo decimo mensis Augusti sub millesimo trecentesimo vigesimo primo infrascriptas res pertinentes ad Episcopatum Florentinum Ser Biodo Notario Camerario Episcopatus predicti.

In primis unum materitium vetus de burdo plenum lane cum uno copertorio veteri a dentellos.

Item

Item duo materitia schacata cum duobus capezzalibus de lana.

Item unum materitium vetus cum uno capizzali de familia.

Item aliud materitium vetus de familia cum capizzali, & unu copertoriu.

Item duos carellos quadros figuratos de colore curtine dicti Domini Episcopi.

Item unum carellum quadrum vetus ad varios.

Item unum guanciale vetus de sindone rubeo.

Item unum par lentiaminum paduanorum veterum & fractorum.

Infrascripta sunt supellectilia res & bona spectantia ad Episcopatum Florentinum, que Frater Mattheus Castaldio dicti Episcopatus dixit se reassignasse dictis Guardianis Episcopatus.

FRater Mattheus de Fabriano assignavit supradictis Guardianis, ut dixit, infrascripta supellectilia res & bona pertinentia ad Episcopatum Florentinum, quas & que asseruit penes se habere.

In primis in cella Episcopatus Florentini viginti septem vegetes inter magnas & parvas.

Item unum cassonem magnum quasi novum ad tenendum farinam in guardaspensa magna.

Item unam capsam magnam cum duobus coperchiis ad tenendum panem de lignu abetis.

Item unam capsam cum duobus coperchiis de abete.

Item unum soppedianum.

Item unam aliam capsam cum duobus coperchiis, que est in camera guardaspense predicte.

Item unam capsam planam ad tenendum tobalias.

Item unum armarium de nuce ad tenendum vasa.

Item duos stagnones magnus ad vinum limphandum.

Item duos idrios de rame ad reducendum aquam.

Item unam pentolam de rame.

Item duas teghias parvas de rame.

Item duas cunchettas parvas de rame.

Item octu urceulus inter magnos & parvos de stagno.

Item decem fiascos inter magnos & parvos de stagno.

Item unam caldariam de rame ad calefaciendum aquam pru pane.

Item unam padellam veterem, unum par catenarum ignis, & unam graticulam ferream.

Item unum par lentiaminum pro pane.

Item duo cupertoria de pelle, & unum de lana, ad levitandum panem.

Item quindecim cultellos de tabula.

Item quindecim sportas pro pane.

Item unam tabulam magnam de arcipresso.

Item duos trespolos pro dicta tabula.

Item quatuor copertoria, quorom tria sunt de barachano, & unum de panno lino tinto.

Item duo paria lentiaminum pro panacterio & famulo suo.

Item duas stateras unam magnam, & unam parvam.

Item duos fiascos de ligno, & unum de corio.

Item unum panerium incoriatum pro pane dicti Domini Episcopi.

Item unam marretam, & unam marram; assignata fuerunt Lando Castalduini de Montugi.

Item quatuor lucernas ferreas

Item unam securim, & unam accettam.

Item quatuor tabulas de nuce, & tres tabulas de abete pro familia.

Item unam cannam ad mensurandum.

Item duos starios de ferro, & duas minas, & unum quartum de ferro, ad mensurandum bladum.

Item unum vannum magnum de carta ad modum scuti.

Item unum becchacanem ad stringnendum vegetes.

Item unum paiolum.

Item tres sacchiellos.

Item unum forzerium ad portandum candelas pro cammino.

Item sax scodellas, & sex nappos de stagno pro pauperibus.

Item duas situlas de rame, & unam cateuam de ferro pru puteo.

Item tria materizia pro familia de panno lino plena de malcinti.

Item unum cultellaccium magnum ad incidendum carnes.

Item unam tabulam duplam de albero ad gangheros.

Item habet Abitius unum materitium, & unum par lentiaminum, & unum copertorium.

Item babet Nicchula unum materitium.

Item habet Ammannatus unum materitium, & unum par lentiaminum, & unum copertorium.

Frater Ricchus suprascriptus postea die vigesimo Septembris, sub millesimo trecentesimo vigesimo primo, assignavit dictis Guardianis infrascripta supellectilia, & res.

IN primis duas tobalias de tabula Domini veteres capitatas de sirico.

Item duo manutergia vetera capitata de sirico.

Item unam tobaliam franciscam parvam veterem pro tabula dicti Domini Episcopi.

fff Item

Item unam tobaliam nostratam pro tabula familie.

Item unam tobaliam ad manus ad uccellinos, & unam aliam veterem.

Item unum baccile de octone factum parvi valoris.

Item duos bronzos fractos.

Item quatuor candalleria.

Item duas coltellerias vacuas.

DIe vigesimo secundu Septembris, sub millesimo trecentesimo vigesimo primo inditione quarta: actum Florentie in Episcopatu presentibus testibus, Ser Benedicto & fratre Riccho de Sancto Miniate Hospitalario. Pateat, quod Dominus Donatus Traini dalle Tosa, Ser Albizus & Vermiglius de Vicedominis, & Lapus Domini Neri Gioe de Aliottis, secundi Guardiani Episcopatus Florentini inventarium fecerunt de supradictis bonis & rebus Episcupatus predicti ipsasque res, & bona consignaverunt, & dederunt in dapositum & custodiam Ser Bindo de Calenzano, eorum & dicti Episcopatus Camererio, tenenda, conservanda, & reassignanda futuru Episcopo Florentino.

Ego Iohannes olim Arighetti de Pomino, Imperiali auctoritate Iudex ordinarius publicusque Notarius hoc Registrum in trigintra quinque quaternis cartarum pecudinarum, qui quaterni comprendunt ducentas octuaginta sex cartas inter scriptas, & non scriptas, fideliter scripsi, & originalia instrumentorum & scripturarum, quorum & quarum tenores in diversis locis huius Registri per ordinem scripti sunt, vidi, & legi uriginalia, etiam eorem, quorum substantia gratia brevitatis & hoo eodem Registro scripta est, similiter vidi, & legi, ipsamque substantiam de ipsis originalibus, prout meo iudicio melius apparuit, & secundum intelligentiam mihi datam fideliter registravi, nec nun & melra eorum, que sepra posita sunt, iuxta eundem ordinem, secundum quem in diversis memoriis & Registris antiquis reperii, etiam fideliter in hoc Registro transcripsi, et ex umnibus suprescriptis memoria non deperent, & ut in uno collecta melius conserventur, & possint facilius inveniri, sub annu Domini millesimo trecentesimo vigesimo secundo mensibus ipsius anni, & Inditione quinta, & sexta, tempore Sanctissimi Patris, & Domini, Domini Iohannis divina providentia Pape XXII. & tempore Vicedominatus, & Guardianie virorum nobilium Dominorum superius in principio designatorum Guardianorum, & Vicedominurum Episcopatus Flutentini, dum vacat, me Notarium una cum infrascriptu Iohanne Notariu pro dicti Episcopatus utilitare, & iurium eius conservatione de predictis rogantium, in cuius rei testimonium me cum solito signu subscripsi, & etiam in fine cuiuslibet folei ex utroque latere, ubi est scriptura, signum meum pro maiori firmitate apposui.

Ego Iohannes filius Tieri de Castro Florentino, Imperiali auctoritate Iudex ordinarius & Notarius, originalia & alia, de quibus in suprascipta subscriptione dicti Iohannis Arighetti Notarii fit mentio, vidi, & legi, & una cum eo adscultavi, & me in quibus expediebat ei legente ipsum scribere, & registrare vidi, & scripta & registrata una cum eo examinavi, & deliberavi, secundum datam michi sententiam bona fida, in cuius rei testimonium me cum solitu signo subscripsi temporibus suprsdictis rogatu dictorum Nobilium, & etiam ad pleniorem fidem in fine cuiuslibet fulei ex utroque latere, ubi est scipture, signum meum apposui.

Hic subiecgi deberent Vacationes Ecclesiae, seu Episcopates Florentini, quae sequuntur in Regesto; sed eas superius protulimus pag. 81. *incipientque illis verbis*: In Christi nomine Amen. *desinunt autem*: Vacavit Episcopatus.

Sit umnibus memorie, quod Festum Beati Vincentii, quod celebratur in Cappella Episcopalis Palatii Florentini, est, & celebratur die XXII. Mensis Ianuarii.

Item sit memorie omnibus, quod consecratio eltaris dicte Cappelle celebratur quolibet anno die Cathedre Beati Petri, sub die XXII. Mensis Februarii, que consecratio facta fuit per Venerabilem Patrem Dominem Angnolum de Acciaiuolis Episcopum Florentinum, anno Domini millesimo trecentesimo quadragasimo quarto.

IN Christi Nomine Amen. Anno ab Incarnatione einsdem millesimo trecentesimo quinquagesimu secundo, Inditione quinte, die Festivitatis Beati Iohannis Batiste vigesimo quarto Iunii, Nos Frater Agnolus Dei, & Apostolica Sedis gratia Episcopus Florentinus ad tullendum omnem dubitationem, & omne scandalum removendum, que imposterum possent oriri super infrascriptis honoribus debitis nobis a Nobilibus laicis hominibus & stirpibus infrascriptis, & ipsis a nobis, volentibus quoque habere de ipsorum laicorum consuetudine, ubservantia, oneribus, & honoribus, circa infrascripte certitudinem pleniorem, fecimus primu, & principaliter in libris, sive Registris antiquis, & ubi sunt scripta iura, & consuetudines Episcopatus Flurentini, & etiam ipsurum laicorum, qui sunt Custodes, & Guardiani dicti Episcuparus Sede vacante, ac Sede non vacante, similiter defensores fideles, & adsistentes requisitioni Episcopi Florentini, qui pro tempore fuerit, & ipsius Episcopatus, invenimus ipsos laicos, & custodes debere recipere, & eis debari ab Episcopo, & Episcopatu Florentinu honores & consuetudines infrascriptas; & ipsos ad infrascriptam assutiationem teneri etiam ex antiqua & adprobata, & hactenus pacifica & quiete observata consuetudine, & a tanto tempure, & citra continua, cuius initii, seu contrarii, memoria non

nun habetur, videlicet, quod annuatim in vigilia Sancti Iohannis Baptiste dum Episcopos est io Civitate Florentie, laici nobiles de domibos de Tosingbis, & de Vicedominis, & de Aliottis, sutiant, & sotiare tenentur redeontem ad Palletium antedictum, & Episcopus, qui pro tempore fuerit singelis laicis de damibus predictis in praedio per suos domicellos, & familiares, consuevit mittere. & presentare in signem honoris, & prerogative predictorum ad domos ipsorum consueta eosenea infrascripta videlicet, unom ferculum tredute, unum petiom carnium salitarum siccharum porcinarum, lissom ponderis quatuor librarum, & unam spatulem carnium castrati sive castronis assatam, & si contingat dictum Festom esse in dia, qoe eon comedantur carnes, unom ferculom tridore, unom mediom caseum Pisanum crocestum, sive ingialliatum ponderis quatuor librarum, & quartam partem ooius torte, que sit in tutum quioquagieta ovorum. Et hoc preter alios honores, bonere, & confoetudinea, que eis, & ab eis debantur temporibus Festivitatum, & Pascatom Nativitatis, & Resurrectionis Domini, ac diei Iovis Sancti, unde hodie nos attendentes predictam sotietatem heri in Vesperis, & hodie in Missarum solepniis, nobis per dictos laicos de dictis domibus fuisse exibitam, & habitis supradictis honoribus eis debitis dictis probationibus, & iesormatione plenissima, mandamus domicellis & familiaribus nostris qoatenus dicta fercula & petias carnium, ut prefertur, deferant, & preseutent singulis laicis de domibos & stirpibus antedictis mandeotea per Philippum nostrom Notarium infrascripiom de predictis publicom confici instrumentum.

Nomina quorum Nobilium Laicorum de domo, & stirpibus sopredictis, sont hee vidalicet.

Dominus Rossus domioi Iohaenis.
Nepus domini Paoli.
Bernardus Niccholi.
Iohannes domini Donati.
Niccholaos &) filii Scholai.
Marsoppinus)
Biligiardus domini Bindi.
Simon domini Biligiardi.
Davitius Davitii.
Simon &) Baldi.
Scolaius)
Antonius &) Biligiardi Baldi.)
Iohannes))
Scolaius Francisci Baldi.)
Niccholaus Iohanois Baldi.) de Tosinghis.
Baldos Cantis.)
Basehiera domini Cantis.)
Bernardus Iohaneis Sassi.)

Ego Iohannes filius olim Ser Silvestri Neri Notarii de Castro Sancte Marie Terre Nove Civis Floreetinus Apostolica, ac Imperiali, auctoritatibus Iudex ordinarius, & Notarius publieos, supeascriptum exemplum scripsi publici, & eotentici libri Catasti, seu Registri, per me Iohannem Notarium infrescriptum sumptum & transumtum ex dicto publico eutentico, & originali libro Catasto, & seu Registro, in proxime precedentibus ducentis one cartis de membrana, & io presentie sapientis, & discreti viri Domioi Aethonii de Sancto Paterniano Iudicis Collateralis magnifici Militis Domini Simonis Potestetis Civitatis Floreotie, Quartierii S. . . . . . per me ipsum Iohannem Notarium, & infrascriptos Nuccerioum, & Paulum Notarios Peblicos Florentinos diligenter com dicto publico aotentico, & originali libro Catasto, seo Registro lectum, & aicultatum fuit, & dictus Dominus Anthonius Iudex & Collateralis predictus pro tribunali sedens ad solitum banchum Iuris in Pallatio dicti Dominis Potestatis insinuatum fuit. Et dictus Dominus Iudex & Collateralis pradictus, ut supra, pro tribunali sedens dictum publicum originalem, & autenticum librum Catastum, & seu Registrum, per se ipsum diligenter iospessit, & exeminavit. Et viso quod ipse liber Catastus, seu Registrus, io omnibus prorsus vitio, & suspectione earebat, & verus, & legalis apparebat: Et viso & cognito dictum exemplum, & sumptum cum dicto soo publico aotentico, & originali libro Catastu & Registro per omnia concordare, & in nullo deficere qood sensum mutet, vel vitiet intellectum, decrevit & pronuntievit, quod hadibeatur dicto sumpto & exemplo in iudicio, & extre, ut dicto eius originali publico, & autentico libro Catasto, & Registro de cetero ubilibet plena fides, & in predictis omnibus sui officii predicti, & Communis Florentie auctoritatem interposuit, & Decretum decernens & mandans dicto sumpto, & exemplo, ot dictu soo poblico autentico, & originali libro Catasto, & seu Registro & exemplari eb omnibus, & ubique locorum credi stari, & fidem perpetuam plenariam hadiberi. Actum Florentie in Pallatio dicti Domini Potestatis dicte Civitatis, sub anno Domini ab eiusdem Incarnatione millesimo trecentesimo octuagesimo tartio, Inditione septima, die quarto mensis Februarii presentibus testibus Ser Orlando Iohannis, Ser Laurentio Ser Iannini Notario Florentino, & Piero Ser Michaelis Notario Florentino, & aliis pluribus ad hec vocatis, & rogatis, ideoque me subscripsi, & signom meum etiam ex utroque latere cuiuslibat carte apposui consuetum SSs.

Ego Nuccerinus quondam Francisci Iecopi de Monte Verchi Civis Florentinus Imperiali auctoritate Iudex ordinarius & Notarius publicus, sopeascripeum exemplum per Iohannem Ser Silvestri Notariom infrascriptum, & exemplatum in suo vero originali libro Catasto seo Registro antedicto non abraso, non ebolito, non cancellato, nec io aliqua sui parte subspectu, sed omni prorsus vitio & subspetione carente, in presentia suprascripti sapientis, & discreti viri Domini Authonii

de

de Sanctu Paterniano Iudicis Collateralis suprescripti magnifici Militis Domini Simonis Putestatis Civitatis Florentie, una cum infrascriptis Ser Paulo, & Iohanne Notariis vidi, & legi, & fideliter ascultavi, & quod ipse Duminus Iudex reperiit, & cognuvit ipsum exemplum, cum originali suo predicto de verbo ad verbum per urdinem euncordare, ut eidem exemplo, tanquam originali suu publico hadibeatur de cetero ubilibet plena fides suam, & Cummunis Florentie auctoritatem interposuit, & decretum, cuius Domini Iudicis Collateralis mandatu me in premissorum testimonium subscripsi, & signum meum, dicte cuilibet carte, ex utraque latere apposui consuetum, sub anno Inditione Pontificatu mense & die, & locu, & presentibus testibus suprascriptis.

Ego Paulus olim Salvi de Radda Civis Florentinus Imperiali, & Cummunis Florentie auctoritate Iudex ordinarius, & Notarius publicus suprascriptum exemplum per Iohennem Ser Silvestri scriptum, & exemplatum a suo vero uriginali libro, & Catasto, seu Registro antedicto, non abolitu, non raso, non cancellato, nec in aliqua sui parte subspecto, sed omni prorsus vitio, & suspectione carente in presentie suprascripti sapientis, & discreti viri Domini Authonii de S. Peterniano Iudicis, & Collateralis suprascripti Dumini Potestatis, una cum suprescripto Ser Nuccerinu, & infrascripto Iohanne Nutariu vidi, legi, & fideliter asculkavi; & quia ipse Dominus Iudex reperiit, & cognovit ipsum exemplum cum uriginali suo predicto de verbo ad verbum, per ordinem concordare, ut eidem exemplo, tanquam originali suu predictu hadibeatur de cerero & ubilibes plena fides, suam, & Cummunis Flurentio aucturitatem interposuit, & deeretum, euius Domini Iudicis Cullateralis mandatu me in premissorum testimonium subscripsi, & signum, ac nomen meum apposui consuetum sub anno Inditione, Pontificatu, mense, die, & locu, presentibus testibus supradictis.

Egu Iohannes filius olim Ser Silvestri Neri Nutarius antescriptus suprascriptum exemplum per me sumptum, & exemplatum e suo vero uriginali libro Catasto, seu Registro antedicto omni, ut premictitur, vitio, & suspectioee carente in presentia suprascripti Domini Iudicis, & Collateralis una cum Nueeerino, & Paulu Nurariis suprascriptis vidi, legi, & fideliter asculcevi; & quia ipse Dominus Iudex reperiit, & cognovit ipsum exemplum, cum originali suo predictu de verbo ad verbum, per urdinem concurdare, ut eidem exemplo, tanquam uriginali suu predictu hadibeatur de ceteru & ubilibet plena fides, suam, & Communis Flurentie aucturitatem interposuit, & decreram, cuius Domini Iudicis & Cullateralis mandato me in testimonium premissorum subscripsi, & signum, ac nomen meum apposui cunsuetum, sub anno, inditiune, die, loco, & testibus, predictis, Puntificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Dumini Domini Vrbani divina providentia Pape VI. anno sui Puntificatus. SSa.

IN Christi Nomine Amen. Annu Domini ab eiusdem salutifera Incarnatiune millesimo trecentesimo octuagesimo tertio, Inditione septima, die quarto mensis Ianuarii, actum Florentie in Pelatiu Episcopalis Curie Flurentine, presentibus Pieru olim Biancuccini vocato Gondino, habitatore Firenzuole, Ser Philippu Ser Laurentii Notario Florentino, Cenne ulim Bartoli Nunptio Episcupalis Curie Florentine, & aliis quampluribus testibus, ad hec vocatis, habitis spetialiter, & rogatis, ad laudem & reverentiam Domini Nostri Iesu Christi, Conditoris Universi, & sue piissime & misericordie plene Virginis Marie, & gloriosissimi Sancti Iohannis Baptiste, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, ac totius Celestis Curie Paradisi, sint ad statum, pacem, & conservatiunem Sancte Matris Ecclesie, in Italia militantis, & sui Summi Pontificis & Pastoris Domini nostri, Domini Vrbani, divina favente Clementia Pape VI. sint ad magnificentiam honorem & exaltationem, & eternam memoriam, & famam laudabilem totius domus, & progeniei illorum nubilium, & excellentissimorum virurum de Vicedominia, Tolinghis, & Aliottis, de Plorentia, Desensorum, Patronurum, Prutecturam, & Guardianorum Episcopatus Florentini. Cum hoc sit, quod per prefatum Dominum nostrum Papam Vrbanum Sextum promotus fuerit Duminus Angelus olim bone memorie Domini Bindaccii de Ricasolis, ab Episcopatu Flurentino, ad Episcopatum Faventinum, & Dominus Angelus olim recolende memurie Iacobi de Acciaiulis de Florentia, ab Episcopatu Rappolatensi ad Episcopatum Florentinum, pru buno pacis & quietis, tam dicti Domini A . . . de Ricasolis, quam Cleri Florentini, propter quas promotiones Episcopatus Flurentinus, & eiusdem Episcopatus sedes vacaverit e die . . . . . . mensis Iunii, usque ad supradictam quartam diem mensis Ianuarii anni predicti, & propter vacationes, & prumotiones predictas, predicti nubiles, & egregii viri de Bisduminis, Tosinghis, & Aliuctis, quorum nomina inferius describuntur, & eorum iuris, cunsuetudinis, & preheminentie, est a tanto tempore citra cuius contrarii, seu initii memoria hominum nun existit, neque habetur, tenutam, custodiam, administrationem, protectionem, gubernatiunem, & guardiam bonorum iarium reddituum & fructuum temporalium dicti Episcopatus adsumpserunt, nun solum corpure, sed etiam animo, inventaria de bonis, & supellectilibus existentibus in dictu Episcupatu, & ad dictum Episcupatum pertinentibus celebrantes, ac etiam de ipsis metipsis Bisduminis, & Tusinghis Patronibus, & Defensoribus dicti Episcopatus, ut moris est Sindicos, & Guardianos dictatum domurum, & pro-

progenierum dispatitate in numeto more solito servata ereantes, & constituentes insuper Camerarios, Notarios, Vicarios, Potestates, & Officiales eligentes, & deputantes, ptout eorum est iuris, consuetudinis, & moris, & alia plura facientes, que ad dictam eorum prehemiuentiam, dignitatem, offitium, & observaotiam antiquissima consuetudine spectare dicuntur, ut de predictis constare dicitur per quamplorima varia, & diversa instrumanta, sub divetsis diebus dicti anni, rogata per Ser Angelum Bsndini Notarium Florentinum, seo per quemcumque alium Notarium Florentinum; nomina quorum videlicet dictorum Bisdominorum esse dicontur infrascripta, videlicet, Andreas quondam domini Bartholi, Bonifatius quondam domini Ormanni, Ghinus quondam domini Vberti, Gherardus & Pierus quondam Zenobii domini Vberti, Bartholus quondam domini Roberti, Iacobus quondam domini Bartholi, Guccius & Guglielmus quondam Simonis, Bartholomeus quondam domini . . . . . . , Zenobius Bonifatii, Gherardus quondam Pieri. Nomina vero dictorum Tosingorum sunt infrascripta, videlicet, dominus Baldus quondam Simonis della Tosa, Milex Nepus quondam domini Pauli, Niccholaus quondam Iohanois, Rinerius Niccholai, Baschiera Cantis, Baschiera Francisci, Niccholaus Bernardi, Bindus Lodovichi domini Biligiardi. Vnde hodie hac suprascripta die quarta dicti meusis Ianuarii, & presentibus suprascriptis testibus, congregatis io sala Episcopalis Pallatii Piero Zenobii de Vicedominis predictis, & domino Baldo Simonis de Tosinghis, fungentibus, & gerentibus Guardianarie dicti Episeopatus Offitium, & Sindicatum, una cum eis Andrea quondam domini Batholi, Bonifatio domini Ormanni, Bartholo domini Ruberti, Gherardo Zenobii, & aliis pluribus de Bisdominis predictis; Nepo domini Pauli, Baschiera Cantis, & aliis pluribus de Tosinghis predictis, ad eorum presentiam, & conspectum adcessit probus vir Ser Laurentius Ser Tani Florentinus, & dicte Episcopalis Curie Notatius antiquus cum ambaxiata infrascripte contineotie, & tenoris, videlicet „ Signori Bisdomini, et Tosinghi, Guardiani, e Defensori del Vescovado di Firenze, qui di fuori alla porta del Vescovado suno Messer Pieto Ciardi Vicario de Messer Angnolo degli Acciaioli Vescovo di Firenze, Messer Coppo, Messer Philippo de Cavalcanti, Canonici, ed altri Prelati, Sindichi, e Procaratori del detto Messer lo Vescovo, e vogliono entrare con vostra saputa, e conscientia qua, per pigliare la tenuta del Vescovado di Firanze, per parte del detto Messer lo Vescovo. „ Quibus sic relatis per presatum Ser Laurentium, & intellectis per presatos Vicedominos Tosinghos Guardianos, & Defensores Episcopatus predicti, ipsi sic presentes se insimul retraxerunt, & consilium invicem habentes delibetaverunt descendere ad ianuam dicti Pallatii, & audire presatos Dominum Petrum, & alios Sindicos, & Procuratores dicti Domini Episcopi, & venerunt ad iannam predictam, & mandaverunt eorum porterio iannam dicti Episcopatus aperiri, & stantes super limina dicte iaoue predicti Vicedomini, & Tosinghi, Guardiani, & Desensores Episcopatus predicti, audientiam dederunt predictis Domino Petro, & aliis Sindicis dicti Domini Episcopi, qui Dominus Petrus reverenter dixit hec verba, videlicet; „ Signori Guardiani del Vescovado di Firenze, Messer lo Vescovo ci manda a notificarvi, e a farvi ptesentire de sua venuta, e a intimarvi la gratia, che il santo Padre nostro Messer Vrbano Papa VI. gla facto, cioè, della promotione a lui facta del Vescovado di Fitenze, e impose a questi Venerabili Signoti Canonici, e a me, che per lui pigliassimo la tanuta del Vescovado di Firenze; „ & exibuit in manu dicti Bonifatii quandam Litteram Papalem in carta de membrana cum Bulla publica, & filo canapis, in ritum Curie Romane, continentem qualiter Dominus noster, Dominus noster Dominus Vrbanus Papa VI. Episcopatum Florentioum contulerat ptefato Domino Angelo de Acciaiuolis. Quibus sic narratis, & sactis per dictum Dominum Petrum, & intellectis per presatos Vicedominos Tosinghos Guardianos dicti Episcopatus, reclausa ianua predicta, & extra expectsotibus dictis Dominis Petro, & aliis Canonicis, & Sindicis predictis, predicti Vicedomini, & Tosinghi caute, & diligenter audito tenore dictarum Litterarum Apostolicarum, lectarum per presatam Ser Laurentium, & cognoscentes dictas esse veras, non vitiatas, vel in aliqua sui patte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspectione carentes; & habita insotmationa, & fide per presatum Ser Philippum Ser Laurentii, qui confecerat instrumentum procure, & Sindicatus dictorum Domini Pieri, & aliorum Canonicorum ad capiendum tenutam pro parta dicti Domini Episcopi dicti Episcopatus, & omnibus insimul consideratis circumspectis & visis, que videnda, & consideranda fuerunt, mandaverunt dicto eorum porterio ianuam ptedictam aperiri, & reverenter, benigne, & solepniter, taspondentes predicto Domino Petro, & aliis Sindicis predictis dicti Domini Episcopi. „ Voi siate i benvenuti, che venite per parte del nostro Signore, e Padre, Messer lo Vescovo di Firenze, a cui Iddio doni bona vita. „ Et recipientes pro manibos dictos Dominum Petrum, & alios Canonicos, Sindicos predictos, introduxerunt eosdem intra ianuam, & Curiam dicti Episcopatus, & pro sala magna, & Cappella, & Camera dicti Episcopatus, assignantes eisdem nominibus, quibus supra, tecipiantibus tenutam curam, & guardiam dicti Episcopatus, & bonorum, & iurium eiusdam, mandantes mihi Iohanni Notario infrascripto predicti Vicedomini Tosinghi Guardiani predicti, tune pro eisdem in dicto Episcopatu eorum Camerario, quatenus

ggg ad

ad omnem liberam voluntatem dictorum Domini Petri, & aliorum Sindicorum, deberem assignare per inventarium omnes masseritias, que in dicto Episcopatu erant. Et sic predictis ad plenum, & integrum celebratis, & factis, predicti Vicedomini & Tosinghi Guardiani recesserunt rogantes nihilominus me Iohannem Notarium infrascriptum, ut de predictis publicum conficerem Instrumentum.

Item eodem anno, Indictione, die sexto dicti mensis Ianuarii, in Episcopatu Florentino, & in aliis infrascriptis locis, presentibus Piero vocato Gondino predicto, Thomasino di . . . . . . populi S. . . . . de Florentia, & aliis pluribus testibus ad hec vocatis, habitis specialiter, & rogatis, congregatis, & cohadunatis infrascriptis omnibus, & singulis de domo, & stirpe famosa illorum de Bisdominis, & Tosinghis, Defensoribus, Patronibus, & Guardianis Episcopatus predicti in sala magna Pallatii Episcopatus Florentini, in qua quidem congregatione interfuerunt infrascripti pro, & de, domo de Bisdominis, videlicet, Andreas qoondam Domini Bartholi, Bonifatius quondam Domini Ormanni, Gherardus, & Pierus fratres & filii quoodam Zenobii Domini Vberti, Bartholus quondam Domini Ruberti, Iacobos quondam Domini Bartholi, Guccius, & Guiglielmus fratres & filii quondam Simonis, Dominichus Francisci, Zenobius Bonifatii, & Gherardus Pieri, absentibus tameo, Ghino Domini Vberti, qui Mutiliane Potestarie fungebat officium, & Bartholomeo Domini . . . . . . Et pro domo vero Tosinghorum interfuerout infrascripti, videlicet, Dominus Baldus quondam Simonis della Tose, Nepus quondam Domini Pauli, Nicholaus quondam Iohannis, Renerius Nicholai, Baschiera Cantis, & Baschiera Francisci, Nicholaus Bernardi, & Bindus Lodovichi Domini Biligiardi. Qui omnes in loco predicto sic congregati considerantes, quod omna regula, ordine, & circumspectione provisum, & ordinatum honorabilius, & laudabilius deducitur io effectam, quam ea, que in manibus furtune committuntur: Vnde predicti omnes de Bisdomiois, & Tosioghis, unanimiter, concorditer, & unanimi voluntate deliberaverunt, ordinaverunt, & providerunt, quod per omnes ipsos vadatur obviam Reverenda in Christo Patri, & eorum Domino Domino Angelo de Acciaiuolis Episcopo Florentino, usqoe ad ianuam Sancti Petri in Gattolino Civitatis Florentie, ut eorum moris, & aotiquissime consuetudinis est. Et sic ordine dato, cum Pallio de sirico aurato, cum dreppellonibus, in quibus picte erant arma Sancte Matris Ecclesie, Domini Pape predicti, prefati Domini Episcopi, Populi, & Communis Florentie, & Partis Guelfe, Vicedomioorum, Tosinghorum predictorum eos precedenti in sex astis, sive bigurdis, elauso tamen elevato Pallio predicto, & quod eorum domicelli, & familiares, usque ad ianuam predictam portaverunt. Quod Pallium auratum, & bigurdos, Ser Iohanoes Rector Ecclesie Sancti Michaelis de Vicedomiois de Florentia, olim Camerarius in dicto Episcopatu pro dictis Vicedominis, & Tosioghis emerat de propria pecunia dicti Episcopatus, ac etiam cum sertis, sive ghirlandis de erba gentili virenti, eos precedentibus, & quas duo familiares io duobus bigurdis, usque ad ianuam portaverunt unam pro uooquoqne predictorum Viceduminorum, & Tosinghorum; & dum essent ante ianuam expectantes prefatum Domioum Episcopum eorum Patrem & Domioum de ipsorum mandato, unicuique ipsorum Vicedomioorum, & Tosinghorum exibitum fuit onum par Cilotecharum albarum per me Iohaonem Notarium iofrascriptum eorum Camerarium, emprorem de propria pecunia dicti Episcopatus: adveoiente autem prefato Domino Episcopo, & precedentibus omoibus ordioibus Fratrum, & Religiosorum, Canonicorum, & Presbiterorum dicte Civitatis cum Crucibus in ritum pocessionis, qui iverant extra ianuam predictam obviam predicto Domino Episcopo; predicti Vicedomini, & Tosioghi, facta debita reverentia dicto Domino Episcopo, eorum Patri, & Domino, & stantibus super limine ianue Sancti Petri predicti, & per ipsum Domiuum Episcopum ipsis alacri, & benigoa facie receptis, fieri mandaverunt quandam settam, sive clusuram, cum sex astis sive bigurdis, videlicet duas pro longo ex uno latere, & alias duas pro alio latere, & unam in capite, & aliam in cauda, in qua quidem setta, sive clusura, prefatus Dominus Episcopus equester, & paratus io pontificalibus cum mitra in capite, & piviali albo in dorso, & equo coperto de sindone albo, intravit. Et prefati Vicedomini, & Tosinghi stantibus in dicta septa, sive clusura, omnibus aliis cuiuscumque coodictioois reiectis, & expulsis, extenso dicto pallio super capud dicti Domini Episcopi in altum, cum sertis in capite predictis, & cum dictis Cilotecis io manibus, Andreas Domini Bartholi a dexteris, & Dominichus, & Baldus ad sinistris, tenentes manus ad frenum dicti equi prefati Domini Episcopi, Nepus ad staffam e dexteris, & Bonifatius ad staffam ad sinistris, ipsum dictum Episcopum, sic honorabiliter adextrantes; Guglielmus, Bertholus, & Pierus de Vicedominis a destris, Balchiere . . . . . Rainerius Nicholai, & Nicholaus Baccelli de Tosinghis astas cum dicto Palio portantes ad sinistris, & aliis Vicedominis Tosinghis io dicta setta sive clausura, undique circum prefato Domino Episcopo, euntibus & comitantibus sic cum excelso gaudio triumfando eundem Domioum Episcopum per viam comitantes, videlicet, per viam S. Petri Gattolini, per viam Maggii, per Pontem Sancte Trinitatis, per Burgum Sanctorum Apostolorum, & per viam Vaccariorum, ante Pallatium Dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi Iustitie Populi, & Communis Florentie, ubi Domini Priores, & Vexillifer

lifer Iustitie dicti Popoli, & Communis, tunc in officio presidentes descensi de Pallatio, ente ianuam dicti Pallarii, cum reverentis salutarunt prefatum Dominum Episcopum. Et ipse dictus Dominus Episcopos ambas ponens manus suas ad mitriam, & se flectendo in adventu, & recessu, eos henigne, & reverenter salutavit. Deinde per plateam comitatus honoratus sic, ut dictum est, a prefatis Vicedominis, & Tosinghis, cum dicta setra, & pallio per viam ante Pallatium Executionis, & ante domom illorum de Magalottis, & ante illorum de Pazzis, pervenit cum dicta sua honorabili comitiva ad platesm Sancti Petri Maioris de Florentia, ubi aliqui Parrochiani dicte Ecclesie Sancti Petri nitentes derogare, & preiudicare bonoribus, & preheminentiis, & prerogativis illorum Nobilium de Bisdominis, & Tosinghis, querebant descendere dictum Dominum Episcopom de equo suo; & ipsi idem Vicedomini, & Tosinghi viriliter relisteores violentiis dictorum Parrochianorum, favorabiliter iuvati per Dominos Potestatem, & Executorem Civitatis Florentie ibidem existentes, prefatum Dominum Episcopum ex equo suo descenderunt, & ipsum Dominum Episcopum comitaverunt, multis impressionibus, & altercationibus hinc inde factis, & receptis usque ad gradus, & scaleas Altaris maioris dicte Ecclesie Sancti Petri predicti, semper tenentes, videlicet, prefati Andreas, & Bonifatius de Bisdominis, & Dominus Baldus, & Nepos de Tosinghis, prefatum Dominum Episcopum, & alii de Bisdominis, & Tosinghis, usque ad locum predictum obi vi, & prevalentia Parrochisnorum predictorum de eorom manibus abraptus fuit idem Dominus Episcopus, & ductus usque ad Altare predictum, semper prefato Domino Baldo, non obstantibus predictis, sotiante usque ad Altare prefate Ecclesie Sancti Petri eundem Dominom Episcopom, & ibidem cum ipso remansit, & stetit. Clamoribus aotem altercationibus, & oppressionibus predictis, aliqualiter sedatis, & quietatis, prudens, & circumspectus iovenis Ser Philippus Notarius, filius Ser Laurentii Ser Tani de Lutiano, stans rectus super Altare maius dicte Ecclesie, dixit hec verba, videlicet „ Messer le Vescovo di Firenze fa invitare a desenare stamani con lui „ Messer Baldo di Simone della Tosa, Andrea „ di Messer Bartolo Bisdomini, Nepo di Messer „ Paolo, e Bonifatio de Messer Ormannu Bisdomini, siccome suoi amici, e ogni altri se „ vadano con Dio con bona ventura. „ Quibus sic narratis per dictam Ser Philippum de mandato, ot dixit, prefati Domini Episcopi, & auditis pro omnibus adstantibus ibidem, predicti sic coniurati remanserunt cum dicto Domino Episcopo, & eundem sotiaverunt usque ad cameram sibi paratam in dicto Monasterio per Abbatissam loci eiusdem, & com dicto Domino Episcopo prasserunt. Et omnes alii, tam Vicedomini, quam Tosinghi, & tam qui sotiaverunt prefatum Dominum Episcopum, osqoe ad locum predictom, quam qui remanserant extra Ecclesiam predictam in pedem scalarum cum pallio predicto, recesserunt ad eoram habitationes, & domos cum dicto pallio, & bigurdis. Post nonas autem aliqoi de dictis Vicedominis, & Tosinghis, ot eorom moris, & consuetudinis est, tedierunt ad dictom Monasterium, & Ecclesiam Sancti Petri, & ibi visitaverunt prefatem Dominum Episeopum in cameram, per Abbatissam dicti loci pararam, or predicitur. Facto autem sero, predicti Dominus Baldus, Andreas, & alii Bisdomini, & Tosinghi, qui ibi erant, habita licentia a dicto Domino Episcopo, ad eorum habitationea proprias redierunt cum eorum amicorum, servitorum, & familiarium comitiva in numero copiosa.

ITem eodem anno, Inditione, die septimo mensis Ianuarii, & locis inserius descripris, & presentibus testibus seprascripris, & aliis moltis pluribus ad hec vocatis, habitis, & rogatis, propter altereationes, rumores, & contentiones, qoe precedenti die in ingressum prefati Domini Episcopi Ecclesie Sancti Petri predicti obvenerant inter dictos Vicedominos, Tosinghos, Guardianos Episcopatus Florentini ex una parte, & Parroccbianos dicte Ecclesie Sancti Perri ex altera parte, Domini Priores Artium, & Vexillifer Iustitie Populi & Commonis Florentie, tone in officio presidentes, ad quorum auribus predicta intonuerant, volentes & bene, ut eorum interest, obviare predictis similibus scandalis, & periculis, que de facili evenire possent, requiri fecerunt per eorum mazzeriom, & familiarem Andream, & Bonifatiom de Bisdominis, Dominum Baldum, & Nepum de Tosinghis, ot sine mora ad eorum presentiam adcederent. Qui Domini Priores, ut retulerunt predicti Andreas, & alii, dixerunt; „ Perchè abbiamo inteso, che a S. Piero, „ ieri tra voi, e i Popolani, fu alcuna qoe„ stione, cioè, all' ismontare, e all' entrare „ del Vescovo in Sampiero, la quale ce di„ spiacque; e non vogliendo che all' uscita, „ e il partire che debba fare stamsni il Ve„ scovo fuori di Sampiero, tra voi Padroni, „ e Desensori del Vescovado di Firenze, ed „ i popolani fussi più qoestione o contesa, „ nè che l'uno tolga, o occupi le ragioni „ dell'altro; e per non suttomettere quella „ Chiesa di Sampiero libera ad alcuna sug„ getione, abbiamo deliberato di mandar là „ Ser Viviano nostro Notario delle Riforma„ gioni, perchè insieme con Messer lo Ve„ scovo, e con Ser Lorenzo da Lutiano, se „ informi delle ragioni vostre, e delle usan„ ze, e consuetudini, in sì facto acto, e mini„ sterio pe' vostri antichi predecessori, e per „ voi, se sono per addietro facte, usate, e os„ servate; e però fate, che contro e quello „ che sarà dichiarato, e deliberato per Mes„ ser lo Vescovo, Ser Viviano, e Ser Lo„ renzo da Lutiano, voi in alcun modo non „ ve-

„ venisse, o attentasse, però che al nostro „ Vficio sarebbe forte in dispiacere, „ Quibus sic auditis reverenter per prefatos Andream, Dominum Baldum, Bonifatium, & Nepum, a predictis Dominis Prioribus, & Vexillifero Iustitie Dominis eorum aliquantolum se moventes e presentia dictorum Dominorum Priorum, & Vexilliferi, insimul de responso concilium, & consilium habentes, & ad eorundem Dominorum presentiam redeuntes, unus ex eis pro parte, & de voluntate aliorum respondendo reverenter dictis Dominis Prioribus, & Vexillifero, sic, ut dixerunt, dixit „ Magnifici Signori nostri, noi siamo presti, devoti, et humili a hubedire principalmente questi, e ogni altri vostri comandamenti; e icri a Sampieto nè ininnu altro luogo per noi, nè per alcuno di noi, non fu fatta violentia, ne occupata ragione d' alcona persona, ma bene summo isforzati, e occupate in parte nostre preheminentie, e honori, se quegli non tanto per noi, ma per le buone memorie du' nostri passati furono acquistate, apparecchiati sempre a ubedire tutti vostri comandamenti. „ Et optenta licentia a prefatis Dominis Prioribus, & Vexillifero, redieront ad Loggiam Bisdominorum, & predicta omnia cum aliis Vicedominis, & Thosinghis, ibidem expectantibus, & morantibus, contulerunt, & ratiocinium haboerunt, existentibus autem dicto Ser Viviano Notario pro partu Dominorum Priorum, & dicto Ser Laurentio de Lutiano Notario antiquo Episcopalis Curie Florentioe, & bene informato de pertinentibus hinc inde ad utramque partem, tam dictorum Guardianorum, quam dictorum Parrocchianorum dicte Ecclesie Sanct. Petri, & Domino Taddeo Cappellano dicte Ecclesie Sancti Petri, pro parte dicte Domne Abbatisse, &

coram Reverendo in Christo Patre, & Domino, Domino A. Episcopo Florentino, & hinc inde multis antiquis scripturis, lectis, visis, & auditis, & multis testimoniis a fide dignis hominibus, & pursonis in predictis, & circa predicta habitis, & receptis, qui asserebant, & per quas scripturas apparebat manifeste, & clare, predictos Vicedominos Tosingos Guardianos dicti Episcopatus Florentini, & dicti Episcopi consuevisse sotiare prefatum Episcopum Florentinum in tali actu a camera, in qua nocte precedenti requieverat usque in Episcopale Pallatium non obstantibus aliquibus protestationibus factis pro parte Abbatisse eiusdem loci. Vnde prefatus Dominus Episcopus in presentia dicti Ser Viviani, Ser Laurentii, Domini Thaddei, & aliorum predictorum, omnibus compensatis, & consideratis, motus iure, & equitate deliberavit, & mandavit pro quatuor de dictis Guardianis qui ipsum sotiarent a camera predicti, in qua nocte precedensi dormierat, usque in Episcepale Pallatium eorum Guardianorum ritum, consuetudinem, preheminentiam, & honorem servando. Et tandum predicti Andreas, Dominos Baldus, Bonifatius, & Nepus, una cum dictis aliis Vicedomiois, & Thosinghis, & cum dicto pallio eos precedente, & quod eorum familiares in altum non tamen extensum portabant fuerunt, usque ad Ecclesiam Sancti Petri Maioris predicti, & stantes omnes soper plateam Sancti Petri ad pedem scalearom dicte Ecclesie cum dicto pallio, miseruot me Iohannem Notarium infrascriptum ad presentiam R. P. & Domini, Domini A. Episcopi Florentini, in Monasterio dicti loci residentis, cum hac ambaxiata videlicet: R. P. & Domine, illi Nobiles de Vicedominis, & Tosinghis, sunt in platee iuxta Ecclesiam expectantes mandata vestra: qui Dominus Episcopus respondidit: Dicatis eis pro mei partu, quod quatuor ex eis veniant sursum, ut me comitent, & sotient, ut tenentur. Et sic pro parte dicti Domini Episcopi predictam responsionem feci dictis Bisdominis, & Tosinghis, qui omnes Bisdomini, & Tosinghi, unanimiter, & concordirer elegerunt pro parte, & domo de Bisdominis Andream, & Bonifatium predictos; & pro parte, & domo Tosingborum, Dominum Baldum, & Nepum; Sindicos, & Commissarios ad recipiendom prefatum Dominem Episcopum, & eidem serviendum, & servitia prestanda in eundo, & stando, & omnia alia faciendo, que de consuetudine tenentur, & debent, & in predictis opportonum fuit. Qui Andreas, Dominus Baldus, Bonifatios, & Nepus, predicti Commissarii sic electi intraverunt dictum Monasterium, & ascendentes sursum in solario in presentia multorum R. P. Dominorum Episcoporum, & Venerabilium Prelatorum . . . & nobilium egregiorum. . . Militum dicte Civitatis Florentie, & aliorum hominum, eumdem Dominum Episcopom egredientem cameram in pontificalibus paratum, videlicet mitra in capite, & piviali albo in dorso, benigne, & reverenter receperunt, videlicet dictus Dominus Baldus, & Andreas tenentes ipsum sub brachiis; & ipsi Bonifatius, & Nepus tenentes ipsum pro piviali ex utraque parte in agendis, & opportune eidem ministrantibus, & servientibus. Coi Domino Episcopo existenti in sala ante cameram, in presentia predictorum, & mei Notarii infrascripti, prefatus Dominus Taddeus dixit hec verba, videlicet. „ Per parte de Madonna la „ Badessa ve se pregha, e supplicasi Messer lo „ Vescovo, che ve piaccia di lasciare questo Monistero, e casa libera e expedita, „ e a niuna persona suggetta, o sottoposta „ per alcuno acto, il quale in questo vostro „ avenimento sia stato facto per alcun padrone, o per alcuna altra persona, ma rimangha libera, et expedita, come ere il dì „ che voi quì entrasti innanzi. „ Qui Dominus Episcopus respondendo in eodem loco, & coram testibus predictis, & me Iobanne Notario iosrascripto, in hunc modum dixit: „ Io intendo e voglio, che questa Casa, e „ Monistero se intenda essere, e sia libera, „ e a niuno sottoposta più, cbo si fussi innanzi il dì che quì ismontai, e intrai. E per

al-

„ alcuno atto, che fatto se sia, non se intenda esser contro a questa casa acquistata, più ragione che prima si fusse per alcune persona. Vero è che questi nobili buomeni Bisdomini, e Tosinghi, Guardiani & Defensori del Vescovado di Firenze, anno certe prebeminentie & bunori, cioè, di prestare & fare certi servigii alla nustra persona siccome Vescovo di Firenze, nelle quali preheminentie noi intendiemo di nuu diminuirgli nè scemargli, ma più tosto mantenergli, e così voi Notai ue siate rogati. „ Et predictis sic peractis suum arripuit iter & devenit per claustrum dicti Monasterii, sotiatus in medio dictorum Domini Baldi, Andree, Bonifatii, & Nepi, Sindicorum & Guardianorum predictorum, precedentibus, & sequentibus, multis Militibus & Religiosis; & ingressus est Ecclesiam Sancti Petri predicti, & consedit super quendam sediam, sive stallum, in qua quidem sedia, sive stallo, ipso consedente quidam eius Cappellanus decalciavit ipsum. Semper eidem Domino Episcopo in eundo, & stando, predicti Dominus Baldus, Andreas, Bonifatius, & Nepus, ministrantes servitia prestiterunt: deinde dicta & celebrata coram maiori Altari alta voce per ipsum Dominum Episcopum quadam solepni Oratione comitatus e predictis Domino Baldo, Andrea, Bonifatio, & Nepo, & antecedentibus Militibus predictis, & sequentibus Episcopis, & Prelatis, exivit Ecclesiam Sancti Petri predicti; & ibi, ante foras ipsius Ecclesie, predicti Guglielmus, Bartholus, Petrus, Nicchulaos, Baschiera, & Riuerius, extendentes dictum Pallium in altum super capud dicti Domini Episcopi, & alii Vicedomini & Tosinghi ibidem astantes cum sertis in capite de virenti erba gentili, & cum albis cirotecis in manibus, prefatum Dominum Angelum Episcopum Florentinum eorum Patrem, & Dominum, cum dicta setta, sive altarum clausura, ut dictum est, honorabiliter receperunt; & ipsum Dominum Episcopum decalciatis pedibus super tendas, quas dicti Defensores & Guardiani Episcopatus poni fecerunt sumptibus, & expensis dicti Episcopatus, precedentibus Canonicis, & quibusdam aliis Clericis, & sequentibus Episcopis, & Prelatis, extra septam predictam, per viam, & ante domos, illorum de Albitiis comiteverunt, nemine in dicta setta, sive clausura astarum stante, vel existente, nisi prefato Domino Episcopo, & quodam alio Sacerdote portante Pasturale ipsius Domioi Episeopi; & dictis Vicedominis & Tosingbis Defensoribus & Guardianis Episcopatus Florentini; & dum predictus Dominus Episcopus esset cum predictis suis Vicedominis, & Tosinghis ante Domum illorom del Tanaglia, ubi est quidam lapis marmoreus cavatus, accensis ibidem duobus funalibus sive luminaribus, idem dominus Episcopus flessis genibus quandam Orationem dixit, & deinde consurgens modo predicto, per viam Balestariorum pervenit cum dictis suis Vicedominis, & Tosinghis in dicta setta ad hostium Sancte Reparate Maioris Ecclesie Florentioe, & dum esset ante ianuam predictam, ubi remanserunt aliqui de dictis Vicedominis, & Tosinghis, cum dicto Palio, dicti Canonici cum multo impetu, & rumore nitentes, & querentes ducere ipsum Dominum Episcopum ad Altare, & ipsum in stallo suo stallare, predicti Vicedomini, & Tosingbi, duxerunt ipsum Dominum Episcopum usque ad Altare Maius dicte Ecclesie Sancte Reparate, & ipsum in stallu predicto, posuerunt cum triumphabili, & excellentissimo gaudio, & letitia. Post hec idem Dominus Episcopus gradiens aliquantulum in Sacristia requiesceus, & rediens ad Altare predictum, predicti Cauonici ipsum posuerunt in dicto stallo, & ibidem alta voce, Te Deum Laudamus, cecinetunt. Deinde dictos Dominus Episcopus dicta per eum quadam solepni Oratione recessit: exinde sotiatus, modo predicto, per dictos Vicedominos & Tosinghos, & per duos Canonicos, visitavit Altare Beati Zenobii, & deinde dicti duo Canonici dimiserunt ipsum Dominum Episcopum super ianuam Ecclesie Sancte Reparate; & instante dicto Domino Episcopo sub dictu Pallio, perveuit ad Ecclesiam Sancti Iohaonis Baptiste, ubi in stallo dicte Ecclesie, tanquam in suum stallum per semeprissum intravit, & Altere dicte Ecclesie solepniter visitavit, & deinde egrediens dictam Ecclesiam, pervenit sub dictu Pallio modo predicto ad Episcopale Pallatium, & dictum Pallium remansit ad pedem scalarum dicti Pallatii; qui Vicedomini, & Tusingbi, mandaverunt ipsum portari ad quandam eorum Ecclesiam, videlicet, Ecclesiam Sancti Micbaelis Vicedomiiorum de Florentia, dispositari do illo eorum voluntate, cum illud ipsis Vicedomiois & Tosingbis debeat remanere. Ee adscendentes omnes predicti Vicedomini, & Tosinghi, scalas dicti Pallatii pervenerunt in Cappellam, ubi prefatus Dominus Episcopus visitavit Altare ipsius Cappelle, & deinde stallavit in stallo dicte Cappelle, predictis quatuor Domino Baldo, Andrea, Bunifatio, & Nepo, ministrantibus, & servientibus, eidem Domino Episcopo; & in sui presentia consignaverunt, & eidem presentaverunt, & consignaverunt quasdam cleves dicti Episcopatus, ac etiam quoddam Registrum iurium preheminentiarum & obventionum dicti Episcopatus Florentini; ubi & in quo loco adstantibus dictis Militibus, & Prelatis, in numero copioso, prefati Andreas, Bonifatius, Gherardus, & Pierus, fratres filii quoudam Zenobii Domini Vberti, Bartholus, Iacubus, Geccius, Guglielmus, Dominichus, Zenobius, & Gherardus Pieri, de & pro domu Vicedominorum; & pro domo Tosinghorum, Dominus Baldus, Nepus, Nichulaus, Riuerius, Baschiera Cantis, & Baschiera Fraucisci, Nicchulaus Beruardi, Bindus; supradictum Registrum in manibus prefati Domini Episcopi, & il-

iuraverunt corporaliter ad Sancta Dei Evangelia licteris, manutactis in presentia Domini Filippi de Corsinis Legum Doctoris, Domini Pazzini de Strozzis, & multorum aliorum, in hunc modum, videlicet, fidelitatem, custodiam, & defensionem, sue persone, & totius Episcopatus Florentini, videlicet, quod non erunt in consilio, dicto, facto, quod ipse Dominus Episcopus admictat personam, vel dignitatem, seu membrum ipsius; vel quod capiatur aliqua captione, vel quod si aliquod de bonis ipsius Episcopatus perdiderit pro posse recuperabunt, atque defendent, & receperatum integre manutenebunt; & quodcumque consilium, vel consilia, ab eis petierit, eidem Domino Episcopo dabunt prout eis melius videbitur, pro utilitate ipsius Domini Episcopi, & Episcopatus eiusdem, bona fide, & sine fraude; & quamcumque credentiam eis manifestaverit, vel manifestari fecerit, secretam tenendam, tenebunt secretam. Postea vero discessit dictus Dominus Episcopus dictis Vicedominis, & Tosinghis, ipsum comitantibus usque ad cameram suam, ubi exutis suis paramentis, & aliis pannis indutus, pervenit in sala magna dicti Palatii, ubi preparate erant multe mense, inter quas, ut dicitur, mandavit idem Dominus Episcopus tres mensas esse ad servitia illorum de Bisdominis, & Tosinghis; & sic predicti Vicedomini, & Tosinghi, magnifice pransi cum dicto Domino Episcopo, & ab eo licentia optenta, & obsculantes onnisquisque ipsorum reverenter manum dicti Domini Episcopi, recesserunt ad eorum domos, & proprias habitationes, ut eorum in predictis fuit antiquissime observantie, consuetudinis, & honoris.

Ego Iohannes filius olim Ser Silvestri Neri Notarius de Castro Sancte Marie Terre Nove, Apostolica ac Imperiali auctoritate Iudex ordinarius, & Notarius publicus, predictis omnibus, & singulis suprascriptis, ut scriptum est, dum fierent, & agerentur interfui, & ea rogatus scribere, scripsi, & publicavi, ideoque me subscripsi, & signum meum apposui consuetum SSs.

IN Christi Nomine Amen. Anno Domini ab eiusdem salutifera Incarnatione millesimo trecentesimo octuagesimo tertio, Inditione septima, die vigesimo presentis mensis Octobris. Actum Florentie in sala magna Episcopatus Florentini, presentibus Cenne Bartholi populi Sancti Laurentii de Florentia Numptio dicti Episcopatus, & Simone Iohannis familiare dicti Episcopatus, & aliis pluribus testibus, ad hec vocatis, habitis, & rogatis. Pateat omnibus evidenter presentem paginam inspecturis, quod vacante Sede Episcopatus Florentini, per promotionem factam per Sanctissimum in Christo Patrem, & Dominum nostrum, Dominum Vrbanum Papam sextum, de Domino Angelo olim Episcopo Florentino ad Episcopatum Faventinum, & existentibus in dicto Episcopatu, pro Guardianis, & Defensoribus, & Patronibus, videlicet, Bonifatio quondam Domini Ormanni, & Ghino quondam Domini Roberti, de Bisdominis; & Domino Baldo de Tosinghis, ut eorum antiquissime consuetudinis, & moris est, & volentes providere circa aumentationem, & protectionem iurium dicti Episcopatus Florentini, rogaverunt me Iohannem Notarium infrascriptum de infrascriptis publicum conficere Instrumentum; ut Iacobus quondam Spinelli de Montughi Comitatus Florentie, fictuarius dicti Episcopatus Florentini, conduxit, & recognovit a nobilibus viris, Bonifatio Domini Ormanni, pro se ipso, & vice, & nomine, Domini Baldi predicti, cuius vices gerebat, ex commissione sibi facta per eumdem, & Ghino Domini Roberti, Guardianibus, & Patronibus Episcopatus Florentini, vacante Sede dicti Episcopatus, concedentibus vice, & nomine dicti Episcopatus. In primis unum petium terre laboratorie, positum in populo Sancti Martini a Monte Vghi, confinatum a primo via, a secundo Sancte Marie Vghi, a tertio Episcopatus Florentini, a quarto Davanzati de Florentia; item unum alium petium terre posite in dicto populo confinatum a primo Iohannis Francisci dicti populi, a secundo Hospitalis Presbiterorum, a tertio, & a quarto dicti Episcopatus; pro tempore, & termino quinque annorum initiandorum die primo mensis Augusti proxime preteriti, & finiendum, ut sequitur; de quibus solvere promisit dictis locatoribus pro dicto Episcopatu recipientibus libras triginta sex florenorum parvorum, in certis terminis, & paghis, ut constare dixit in contractu locationis sibi olim facte per Dominum . . . . . . Priorem Sancti Michaelis Berteide, tamquam Camerarium olim Domini Episcopi Florentini, promictens, & conveniens, dictus Iacobus, dictis Bonifatio, & Ghino recipientibus, & stipulantibus pro dicto Episcopatu, solvere dictum fictum librarum triginta sex florenorum parvorum, in dictis terminis; & predicta bona superius confinata pro alio, quam pro Episcopatu non confiteri, sub dupli valore dictorum bonorum: pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis obligavit se, & omnia sua bona mobilia, & immobilia, presentia, & futura: cui Iacobo, presenti, intelligenti, & volenti guarentigiam precepi, ut mihi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

Item eodem Anno, Inditione, die, mense, & loco, & coram testibus supradictis, Blaxius Bernardi, populi Sancti Laurentii de Florentia, fictuarius dicti Episcopatus, recognovit, dictis Bonifatio, & Ghino, dicto nomine recipientibus, presentibus, & stipulantibus, ut supra, se tenuisse, & tenere pro dictis Guardianis, & Episcopatu Florentino, unum predium, quod vocatur predium della Bertescha, posi-

positum in populo S. Laurentii, extra muros, confinatum a primo Mugnone, e secundo Guidonis Monaldi, a tertio Sancti Sebii, e quarto Philippi Guccii, de quo dixit, quod solvebat annuatim in certis terminis, & pagis libras ducentas viginti sex florenorum parvorum, ut constare dixit publico Instrumento locationis sibi facte per dictum olim Camerarium Domini Episcopi, promictent, & conveniens dictus Blaxius, dictis Bonifatio, & Ghino recipientibus, & stipulantibus pro dicto Episcopatu, solvere dictum fictum librarum ducentarum viginti sex in terminis consuetis; & predictt bona superius confinata, pro alio, quam pro Episcopatu non confiteri, sub pena dupli valoris dictorum bonorum stipulatione premissa; pro quibus omnibus, & singulis observandis firmusque tenendis, obligavit se, & omnia sua bona mobilia, & immobilia, prasentia, & futura: cui Blaxio presenti, intelligenti, & volenti guarentigiam precepi, ut michi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

ITem eodem anno, Inditione, die, loco, & coram testibus predictis, Cione Nutini predicti populi recognovit dictis Bonifatio, & Ghino dicto nomine recipientibus, presentibus, & stipulantibus, ut supra, se tenuisse, & tenere pro dictis Guardianis, & Episcopatu Florentino, unum petium terre laboratorium, decemocto steriorum ad cordam positum in dicto populo, confinatum, e primo Philippi Guccii, & Guidonis Monaldi, & alios confines, de quo dixit, quod solvebat annuatim Episcopatui in certis terminis, & pagis libras triginta octo, & soldos quatuordecim florenorum parvorum, ut constare dixit publico Instrumento locationis, sibi facte per dictum olim Camerarium Domini Episcopi, promittens, & conveniens dictus Cione, dicto Bonifatio, & Ghino, recipientibus, & stipulantibus pro dicto Episcopatu, solvere dictum fictum librarum triginta octo, & soldorum quatuordecim florenorum parvorum, in terminis consuetis; & predicte bona superius confinata pro alio, quam pro Episcopatu predicto non confiteri, sub pena dupli valoris dictorum bonorum, pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis, obligavit se, & omnia sua bona mobilia, & presentia, & futura: cui Cione presenti, intelligenti, & volenti guarentigiam precepi, prout michi licuit ex forma Statutorum Communis Florentia de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

ITem in eodem anno, Inditione, die, loco, & coram testibus predictis, Cennes Andree pensionarius dicti Episcopatus recognovit dictis Bonifatio, & Ghino, dicto nomine recipientibus, presentibus, & stipulantibus, ut supra, se tenuisse, & tenere pro dictis Guardianis, & Episcopatu Florentino, pensionem Apotece posite sub dicto Pallatio Episcopali, sub camera Domini Vicarii signate per xu. confinate a primo via, a secundo, tertio, & quarto bona dicti Episcopatus; & promisit, & convenit dictus Cennes, dictis Bonifatio, & Ghino recipientibus, & stipulantibus pro dicto Episcopatu, solvere pensionem consuetam terminis, & pagis consuetis; & predictam Apothecam pro alio non confiteri, quam pro Episcopatu predicto, sub pena dupli valoris dicte Apothece stipulatione premissa: pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis, obligavit se, & omnia sua bona mobilia, & immobilia, presentia, & futura: cui Cenni presenti, volenti, & intelliganti guarentigiam precepi, ut mihi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

ITem eodem anno, Inditione, die, loco, & coram testibus antedictis, Lucas Baldaozini pictor, pensionarius dicti Episcopatus, recognovit dictis Bonifatio, & Ghino, dicto nomine recipientibus, presentibus, & stipulantibus, ut supra, se tenuisse, & tenere pro dictis Guardianis, & Episcopatu Florentino, pensionem domus posite sub dicto Pallatio, & sub dicta camera, confinate, a primo platea retro Sanctum Iohannem, a secundo, tertio, & quarto, bona dicti Episcopatus; & promisit, & convenit dictus Lucas, dictis Bonifatio, & Ghino recipientibus, & stipulantibus pro dicto Episcopatu, solvere pensionem consuetam terminis, & pagis consuetis, & Apotecham predictam pro alio non confiteri, quam pro Episcopatu predicto, sub pena dupli valoris dicte Apotece stipulatione premisse; pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis, obligavit se, omnia sua bona mobilia, & immobilia, presentia, & futura: cui Luce presenti, volenti, & intelligenti, guarantigiam precepi, ut mihi licuit ex forma Statutorum Communis Florentia de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

ITem eodem anno, Inditione, die, & loco, & coram Iohanne Chelit, populi Sancti Laurentii de Florentia, & Priore Sancti Michaelis Bertelde, Bartholus Vgolini Basterius pensionarius dicti Episcopatus, recognovit dictis Bonifatio, & Ghino, dicto nomine presentibus, recipientibus, & stipulantibus, ut supra, se tenuisse, & tenere pro dictis Guardianis, & Episcopatu Florentino, pensionem domus posite sub dicto Pallatio, & sub camera Domini Vicarii, confinate e primo via, sive platea Sancti Iohannis; a secundo, tertio, & quarto bona dicti Episcopatus; & promisit, & convenit dictus Bartholus,

lus, dictis Bonifatio, & Ghino recipientibus, & stipulantibus pro dicto Episcopato, solvere pensionem consuetam, terminis, & pagis consuetis, & Apothecam predictam, pro alio non confiteri, quam pro Episcopatu predicto, sub pena dupli valoris dicte Apotece stipulatione premissa: pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis obligavit se, & omnia sua bona, mobilia, & immobilia, presentia, & futura: cui Bartbolo presenti, volenti, & intelligenti, guarentigiam precepi, ut mihi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

ITem eodem anno, Inditione, & die, coram testibus predictis, Iohannes Chelis pensionarius dicti Episcopatus recognovit dictis Bonifatio, & Ghino dicto nomine recipientibus, & stipulantibus, ut supra, se renuisse, & tenere pro dictis Guardianis, & Episcopatu Florentino, pensionem Apotece posite sub dicto Pallatio, confinate, a primo via, a secundo, tertio, & quarto bona dicti Episcopatus; & promisit, & convenit dictus Iohannes Chelis, dictis Bonifatio, & Ghino recipientibus, & stipulantibus, pro dicto Episcopatu, solvere pensionem consuetam terminis, & pagis consuetis, & Apotecham predictam, pro alio non confiteri, quam pro Episcopatu predicto, sub pena dupli valoris dicte Apotece stipulatione premissa: pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis obligavit se, & omnia sua bona mobilia, & immobilia, presentia, & futura: cui Iohanni presenti, volenti, & intelligenti guarentigiam precepi, ut mihi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet, ut superius continetur, & scriptum est.

ITem eodem anno, Inditione, die septimo mensis Novembris. Actum Florentie in Episcopatu Florentino presentibus Agustino Andree populi Sancti Ambrosii de Florentia, & Angelo Pauli populi Sancti Salvatoris de Florentia, & aliis testibus ad hec vocatis, habitis, & rogatis. Pateat omnibus evidenter presentem paginam inspecturis, quod certum esse dicitur, quod Simon Nentis, populi Sancti Petri de Casaglie de Valle Marine, tenuit, & tenet ab Episcopatu Florentino quartam partem unius domus, cum terra laboratoria, & arboratoria, posite in populo Sancte Reparate, loco dicto Sorbo, in dicta domo vocata inter suos confines, de quibus quarta parte domus, & dicta terra, dictus Simon solvebat annuatim Episcopatui Florentino nomine census septem quartos boni, & puri grani ad starium, & mensuram Communis Florentie; & propterea predictus Simon restabat solvere pro septem annis proxime preteritis finitis de mense Augusti proxime preteriti, unde hodie dictus Simon recognoscendo dicta bona e dictis Bonifatio, & Ghino Guardianis, & Defensoribus dicti Episcopatus Sede vacante, dicto nomine, in feudum, & ombagium, promisit, & convenit predictis Bonifatio, & Ghino presentibus, recipientibus, & stipulantibus, dicto nomine, dare, & solvere eisdem dicto nomine recipientibus, seu Camerario dicti Episcopatus pro dicto Episcopatu recipiente, staria duodecim, & unum quartum boni, & puri grani ad rectam mensuram Communis Florentie; et etiam dictos septem quartos grani pro anno presenti incepto de dicto mense Augusti solvere promisit de mense Augusti proxime secuturi, sic annis singulis in futurum dicto feudo perdurante; & dicta bona pro alio non confiteri, nisi pro dicto Episcopatu Florentino, sub pena dupli valoris dictorum bonorum; pro cuius precibus, & mandatis Philippus Niccholai Giugni de Giugnis de Florentia, populi Sancti Martini, extitit fideiussor, solum & dumtaxat pro dictis stariis duodecim, & uno quarto grani, & non ultra, vel aliter, renuntians expresso beneficio de fideiussoribus: pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmisque tenendis, & per eos promissis, obligaverunt dicti Simon & Philippus dictis Guardianis omnia eorum bona mobilia, & immobilia, presentie, & futura: quibus quidem Simoni, & Philippo presentibus, volentibus, & intelligentibus precepi ego Notarius infrascriptus guarentigiam, pro ut michi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciant, & observent, ut promiserunt, & continetur, & supra scriptum est.

ITem eodem anno, Inditione, die quintodecimo mensis Novembris, in loco predicto, presentibus Ligo Bernardi populi Sancti Michaelis Bisdomini, Belingio Lapi de Monte Buiano, & aliis testibus, ad hec vocatis, habitis, & rogatis, Lucas Andree Bonanni, populi Sancte Marie de Monte Buiano, Communitatis Florentie, constitutus personaliter coram nobili viro Ghino Domini Uberti de Vicedominis de Florentia, Defensore, & Guardiano, Episcopatus Florentini, Sede vacante, agente pro se, & vice, & gestorio nomine, Bonifatii Domini Ormanni de Bisdominis, & Domini Baldi de Tosinghis, etiam simili modo Defensoribus, & Guardianis, dicti Episcopatus, promisit, & convenit, se, & suos heredes, obligando, dicto Ghino recipienti, & stipulanti, ut supra, pro se ipso, & vice, & nomine, Dominici eius fratris, dare, solvere, & mensurare, dicto Episcopatui, seu Camerario dicti Episcopatus, pro dicto Episcopatu recipienti, per totum mensem Augusti proxime secuturi, staria duodecim, & quartum unum, & viginti octo terzeruolas boni, & puri grani, ad starium decimale pro septem annis proxime preteritis, & fini-

finitis de mense Augusti proxime preteriti, pro censu, & ficto, ut dixit, pro certis terris, & possessionibus, quas tenet a dicto Episcopatu; ac etiam recognoscendo dicta bona, se tenuisse & tenere a dicto Episcopatu, promisit solvere pro anno presenti, modo predicto, starium unum, metretas quatuor, & tertios duos grani, & quatuor terzaruolas; & sic solvere promisit annis singulis in futurum dicto ficto perdurante; & promisit dicta bona pro alio non confiteri, nisi solum pro Episcopatu predicto: pro quibus omnibus, & singulis observandis, firmiaque tenendis, obligavit dicto Ghino presenti, ut supra recipienti, omnia sua bona mobilia, & immobilia, presentia, & futura. Cui Luce presenti, volenti, & intelligenti, precepi ego Iohannes Notarius infrascriptus guarentigiam nomine Iuncti, ut michi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciat, & observet; ut promiserit, & supra scriptum est.

Item eodem Anno, Inditione, die, & loco, & coram testibus ad hec vocatis, habitis, & rogatis, Simone Iohannis, populi Sancti Salvatoris de Florentia; Augustino Andree magistro, populi Sancti Ambrosii de Florentia; & aliis testibus.

Iuntinus Bambuccii de Legri, populi Sancti Severi Communitatis Florentie, constitutus personaliter coram nobili viro Ghino predicto, promisit, & convenit, se, & suos heredes, obligando dicto Ghino recipienti, & stipulanti, ut supra, dare & solvere dicto Episcopatui, seu alteri pro dicto Episcopatu recipienti, pro affictu eiusdem petii terre, positi in populo Sancti Martini Acitorniani, Plebatus Sancte Reparate de Pemonte, intra suos confines, quod tenet ab Episcopatu Florentino, pro temporibus retroactis staria duo, duos quartos & dimidium grani boni & puri ad starium decimale, de mense Augusti proxime venturi, & solvere pro fictu dicte petie terre omni anno, durante dicto fictu, unum quartum & dimidium grani de mense Augusti sequentis; & predicta bona pro alio non confiteri, nisi solum pro Episcopatu predicto, pro cuius precibus, & mandatis Banchus Biondi, populi Sancte Marie predicte, extitit fideiussor, renuntians beneficio de Fideiussoribus, pro quibus omnibus & singulis observandis firmisque tenendis, predicti Iuntinus, & Banchinus obligaverunt se, & omnia eorum bona mobilia & immobilia, presentia & futura. Quibus quidem Iuntino, & Bancho presentibus, volentibus, & intelligentibus guarentigiam precepi, prout michi licuit ex forma Statutorum Communis Florentie de Guarentigiis loquentium, quatenus predicta omnia faciant, & observent, ut superius promiserunt, continetur, & scriptum est.

Item eodem anno, Inditione, die vigesimo tertio mensis Novembris, in eodem loco, presentibus Simone de Monte Renaldi, populi Sancti Petri Maioris; & Cenne olim Bartholi populi Sancti Laurentii de Florentia, & aliis, Ghinus filius olim Domini Ruberti de Vicedominis de Florentia, suo nomine, & vice & nomine Bonifatii de Vicedominis predictis, & Domini Baldi de Tosinghis, Patroni, Guardiani, & Defensores dicti Episcopatus, pro quibus de rato, & rati habitione promisit, locavit & concessit ad pensionem Anthonio Michaeli pictori, populi Sancti Laurentii de Florentia, presenti, recipienti, & conducenti, pro se, & suis heredibus, unam Apothecam cum puteo, signatam p . . . . . positam super plateam Sancti Iohannis, & sub Palatio Episcopali, tanquam de bonis dicti Episcopatus Florentini, confinatam, a primo, & secundo dicta platea; a tertio, & a quarto bona dicti Episcopatus; intra predictos confines vel alios si qui forent plures, vel veriores, pro tempore & termino quinque annorum inceptorum die primo mensis Octubris proxime preteriti, & finiendorum, ut sequitur, pro pensione, & nomine pensionis, florenorum novem auri recti ponderis, & conii Florentini, solvendorum omni anno, de sex mensibus in sex menses; quam Apothecam, & pensionem dictus Anthonius se, & suos heredes obligando, promisit, & convenit dicto Ghino, ut supra recipienti, & stipulanti pro dicto Episcopatu tenere, & frui arbitrio boni viri, & pro alio non confiteri, & in fine dicti termini dictam Apothecam liberam, expeditam, & vacuam, dicto Episcopatui relaxare; & dictus Ghinus vice, & nomine predictorum Bonifatii, & Domini Baldi, Guardianorum predictorum pro dicto Episcopatu promisit, & convenit dicto Antonio, presenti, recipienti, & stipulanti, pro se, & suis heredibus dictam Apothecam alicui alteri non concedere, vel locare, vel pensionare, quo minus dictus Antonius dicta Apotheca, & pensione possit uti frui, ut verus & legiptimus pensionarius; ac Apothecam predictam defendere & disbrigare ab omni homine, persona, collegio & universitate de iure, & de facto, sumptibus, & expensis dicti Episcopatus, dicto termino durante. Que omnia & singula suprascripta dicte partes, dictis nominibus promiserunt sibi ad invicem, & vicissim actendere & observare, & contra non facere vel venire per se vel alium, aliqua ratione vel causa, de iure vel de facto, sub pena florenorum centum auri, que pena toties commictatur & exigi possit, quoties contra factum fuerit; qua pena soluta, vel non, predicta omnia firma perdurent: pro quibus omnibus & singulis observandis, firmisque tenendis, obligaverunt dicte partes, dictis nominibus supradictis, administratoribus omnia bona presentia, & futura. Quibus quidem, Ghino presenti, volenti, & intelligenti, & dicto nomine recipienti, & dicto Anthonio presenti, recipienti, volenti, & intelligenti guarentigiam pre-

precepi, prout michi licuit, ex forma Statutorum Communis Florentie, quatenus predicta faciant, & obſervent, ut ſuperius promiſerunt, continetur, & ſcriptum eſt.

ITem eodem anno, Inditione, die vigeſimo menſis Decembris, in loco predicto, preſentibus Cenne olim Bartoli populi Sancti Laurentii de Florentia, Magiſtro Angelo Nuti Medico Florentino, & aliis pluribus teſtibus, ad hec vocatis habitis & rogatis, Nobilis vir Pierus filius olim Zenobii de Vicedominis de Florentia, ſuo nomine, & vice & nomine Domini Baldi Simonis della Toſa, Patroni, Guardiani, & Defenſores Epiſcopatus Florentini, & nomine dicti Epiſcopatus, pro quo Domino Baldo, dictus Pierus de rato, & rati habitione promiſit, locavit & conceſſit ad penſionem, & nomine penſionis, Paulo filio olim Pauli populi Sancti Laurentii de Florentia preſenti, & conducenti, pro ſe, & ſuis heredibus, unam Apothecam de bonis dicti Epiſcopatus Florentini, poſitam ſub Pallatio Epiſcopali, que eſt verſus columnam, in qua eſt picta imago Virginis Marie, confinatam a primo ſtrata publica, a ſecundo & tertio bona dicti Epiſcopatus Florentini, a quarto platea Sancti Johannis, infra predictos confines, vel alios ſi qui forent plures, vel veriores, pro tempore & termino quinque annorum inceptorum die primo chalendis Octobris proxime preteriti, & finiendorum, ut ſequitur, pro penſione & nomine penſionis florenorum decem auri, ſolvendorum medietatem in chalendis Aprilis, & aliam medietatem in chalendis Octobris, ſingulis annis dicto tempore durante; quam Apothecam, & penſionem dictus Paolus conductor ſe, & ſuos heredes obligando promiſit, & convenit dicto Piero, ut ſupra recipienti, & ſtipulanti pro dicto Epiſcopatu, tenere, & frui arbitrio boni viri, & pro alio non confiteri; & in fine dicti termini dictam Apothecam liberam, & expeditam, & vacuam, dicto Epiſcopatui relaxare; & dictus Pierus vice & nomine Domini Baldi, & dicti Epiſcopatus, promiſit & convenit dicto Paulo preſenti, recipienti, & ſtipulanti pro ſe, & ſuis heredibus dictam Apothecam alicui alteri non concedere, vel locare, vel alio titulo in alium transferre, quo minus dictus Paulus dicta Apotheca, & penſione poſſit uti, & frui, ut verus, & legitimus penſionarius; & Apothecam predictam defendere, & disbrigare ab omni homine, perſona, collegio, & univerſitate, de iure & de facto, ſumptibus, & expenſis dicti Epiſcopatus dicto termino durante. Que omnia & ſingula ſupraſcripta dicte partes, dicto nomine, promiſerunt ſibi ad invicem & viciſſim actendere, & obſervare, & contra non facere, vel venire, per ſe, vel alium aliqua ratione, vel cauſa, de iure, vel de facto ſub pena florenorum centum auri, que pena totiens commictatur, & exigi poſſit, quotiens contra factum fuerit: quo pena ſoluta, vel non, predicta omnia firma perdurant: pro quibus omnibus & ſingulis firmiter obſervandis, & tenendis, obligaverunt dicte partes, dictis nominibus ſibi, ad invicem, & viciſſim, omnia bona preſentia, & futura. Quibus Piero dicto nomine preſenti, volenti, & intelligenti, & dicto Paulo preſenti, recipienti, volenti, & intelligenti, guarentigiam precepi, prout michi licuit ex forma Conſtitutionum Communis Florentie de guarentigiis loquentium, quatenus predicta obſervent, ut promiſerunt, & ſupra ſcriptum eſt.

IN Chriſti Nomine Amen. Anno Domini milleſimo trecenteſimo octuageſimo quarto, Inditione ſeptima, die undecimo menſis Aprilis, actum Florentie in logia de Biſdominis, preſentibus Ser Iohanne Rectore Eccleſie Sancte Michaelis de Vicedominis de Florentia, Ser Niccholao . . . . . Cappellano Sancte Reparate, & aliis teſtibus, ad hec vocatis habitis & rogatis. Sit omnibus manifeſtum, quod Reverendus in Chriſto Pater, & Dominus, Dominus Angelus de Acciaiolis Epiſcopus Florentinus, attendens longam, & antiquam conſuetudinem, & prebeminentiam, illorum Nobilium de Biſdominis, Toſinghis, & Aliottis, Defenſoribus, & Guardianis Epiſcopatus Florentini, videlicet quod inter alia quidem Dominus Epiſcopus, & alii ſui ſubcceſſores in dicto Epiſcopatu, tenentur, & debent facere eiſdem Biſdominis, Toſinghis, & Aliottis, eſt, quod in die poſt Paſcha Reſurrectionis, & in ſequenti die poſt dictam diem, tenetur, & debet mictere, & enſeneare per ſuos domicellos, & familiares cuilibet de Biſdominis, Toſinghis, & Aliottis, unum enſeneum, ſive ferculum, carnium porcinarum ſallitarum, ponderis quatuor librarum cum tredura; & unum roſtum carnium porcinarum recentium ponderis quatuor librarum, & ſex tortellos. Unde hodie ſupraſcripta die dictus Dominus Epiſcopus miſit ad logiam & domos, predictorum de Biſdominis infraſcriptis, per Bonamicum Bonſignoris de Bononia, domicellum ſuum, & alios familiares, unum ferculum, ſive enſeneum, carnium porcinarum ſallitarum, ponderis quatuor librarum, cum tredura, & unum ferculum, ſive enſeneum, carnium porcinarum arroſtarum, & recentium, cum ſex tortellis, pro quolibet infraſcripto, abſentibus tamen Ghino Domini Ruberti, & Guccio, & aliis de Vicedominis predictis, extra Civitatem predictam, pro eorum agendis. Nomina vero predictorum Biſdominorum ſunt infraſcripta, videlicet, quibus enſeneatum fuit, & dictum debitum ſolutum, pro parte prefati Domini Epiſcopi Florentini, ut moris eſt.

Andreas olim Domini Bartholi.)
Bonifatios olim Domini Ormanni.)
Iacobus olim Domini Bartholi.) Omnes
Gherardus, &) olim Zenobii.) de Biſdo-
Pierus.)) minis pre-
Bartholus olim Ruberti.) dictis.
Guiglielmus Simonis.)
Dominichus olim Francisci.)

Item

ITem eodem anno, Indictione, die duodecimo mensis Aprilis, videlicet, tertia die post Pascha Resurrectionis, in loco predicto, & presentibus Ser Iohanne, Rectore dicte Ecclesie Sancti Michaelis predicti, & Ser . . . . Notario de Sancto Miniate Florentino, & Iohanne Tedaldini de Florentia, & aliis testibus ad hec vocatis, habitis, & rogatis, prefatus Dominus Episcopus Florentinus, per prefatum Bonamicum domicellum suum, misit ad logiam & domum predictorum Vicedominorum pro debito, & preheminentie, & honore consueto, & usitato supradictis Bisdominis, cuilibet suprascripto, unum ferculum sive ensenam carnium porcinarum sallitarum quatuor librarum ponderis, cum tredura; & unum ferculum quatuor librarum carnium porcinarum recentium assatarum, cum sex tortellis, ut superius factum exstitit in precedenti die, per dictum Bonamicum, pro parte dicti Domini Episcopi, rogantes predicti Bisdomini me Iohannem Notarium infrascriptum, ut de predictis publicum conficerem Instrumentum.

Ego Iohannes filius olim Ser Silvestri Neri Notarii de Castro Sancte Marie Terre Nove, Apostolica, ac Imperiali Auctoritate Iudex ordinarius, & Notarius publicus, predictis omnibus, & singulis suprascriptis, dum sic, ut preferrur, agerentur, interfui, ideoque me subscripsi, & signum meumepposui consuetum. SS.

IN Dei Nomine Amen. Anno Incarnationis Domini Nostri Iesu Christi millesimo trecentesimo octuagesimo quincto, Inditione none, secundum cursum, & morem Florentinorum die vigesimo tertio mensis Ianuarii.

Cum varie lites, & multiplices questiones fuerint temporibus retroactis inter Canonicos Ecclesie Florentine, & Guardianos, sive Patronos, Episcopatus Florentini, nec non inter Parocchianos Ecclesie Sancti Petri Maioris de Florentia, & predictos Guardianos, & elios, occasione maxime primi introitus, sive ingressus, dicti Episcopi Florentini, ed sue Sedis possessionem obtinendam, & capiendam, & in datione, seu receptione selle, seu freni equi ipsius Domini Episcopi, & introitu, & exitu Ecclesia Sancti Petri predicti, propter quas lites, & questiones multa scandala poterant oriri inter Cives, & elios predictos, in detrimentum pacifici, & tranquilli status Civitatis Florentie, & scandalum omnium predictorum, & plurium aliorum; multeque insurgere poterant graves iniurie, & offense, ex eo maxime, quia tempore introitus eatedicti, quasi nullus ex predictis, debitis suis terminis, & usitatis moribus, continebatur & stabat, & aut suas prehemiaentias augere, aut de novo querere, quamplures diversimode conabantur sic, quod non parva scandala multoties parabantur; cumque magnifici Domini Domini Priores Artium, & Vexillifer Iustitie Populi, & Communis Florentie, tunc temporis existente, volentes supradictis scandalis, & periculis obviare, & dictas lites, & questiones totaliter extirpare, & providere, que omnia de lite declarentur, ut unusquisquo sciat, quid sibi competat, & quid habeat observare, deputaverunt hactenus, & etiem ex nunc dicta die ad hec, & ad alia infrascripta nobiles, & egregios milites, & prudentes viros, videlicet:

Dominum Pazzinum Domini Francisci de Stroais.

Dominum Philippum Domini Alamanni de Alamannschis.

Dominum Loisium Domini Petri de Guicciardinis, &

Niccholaum Vgolini de Giugnis.

Cives honorabiles Florentinos ad examinendum, providendum, ordinandum, & declarandum in effectu, quod actus, & cerimonie pertinentes, & expectantes, & seu que intervenire debuerint, a predictis, & seu inter predictos [illegible] pacifice, & quiete, & super his fiant declarationes, de quibus viderint expedire: & cum predicti dicti Domini Priores & Vexillifer sic ordinasseat, ut expedientia illico executioni manderentur preceperunt, & mandaverunt supradictis Domino Pazzino, Domino Filippo, Domino Loiso Militibus, & Niccholao Vgholini, Civibus Florentinis presentibus, & intelligentibus, quatenus postquam plures, & pluribus diebus, examinaverunt predicta, & infrascripta daberent declarare, quidquid viderint convenire, sine preiuditio tamen honoris, & cuiuslibet iuris, & iurisditionis Communis Florentie. Quo quidem precepto, & facta deputatione predicta, & aliis predictis, superius nominati Domiuns Pazzinus, Dominus Philippus, Dominus Loisius, & Niccholaus, dicentes, & asserentes se supra, & de omnibus infrascriptis investigationes quam plures fecisse, & informationes plures habuisse, & andivisse de Canonicis Ecclesie Florentiae, & de Guardianis Episcopatus predicti, & etiam de Parochianis dicti populi Sancti Petri, & etiam aliquos allegantes, & dicentes pro Abbatissa Monasterii Sancti Petri, & etiam Vicarios Domini Episcopi Florentini, & plures alios, & se recepisse in predictis scripturas, informationes, & petitiones, & quidquid dicere, & ostendere voluerunt; & vidisse registra, & instrumenta in quibus continetur, & fit mentio de antiquis consuetudinibus, & observantiis predictorum, & infrascriptorum; & supra, & de predictis, & infrascriptis longam praticam, multaque ratiocinia, & colloquia tenuisse, & volentes in predictis pro futuris temporibus certam, & specificam formam dare, ut cesset communis lis, & questio; & introitus Domini Episcopi Florentini sit, & esse debeat pacificus, & quietus; habitaque super his ed invicem declaratione solepni, & facta prius protestatione, quod per infrascripta, vel aliqua ipsorum non preiudicetur eliquibus iuribus, vel honori, Communis Florentie, nec autoritati,

ti, vel iuribus Domini Episcopi Florentini presentis, vel futuri, omni modo, via, & forma, quibus melius potuerunt, deliberaverunt, disposuerunt, & declaraverunt, prout vulgari sermone apparebit inferius adnotatum, videlicet.

Primo namque „ che la mattina, che Messer lo Vescovo doverà entrare nella Città di Firenze, i Guardiani, o vero Padroni predetti, usciti, e coadunatisi prima al Vescovado, e dati i loro ordini, e come è de loro usanza, debbano, e a loro sia licito, de essere tucti, come a loro piacerà, con ghirlande de arba in capo, e con guanti in mano, a bastoni alla porta dalla Città di Firenze, per la quale Messer lo Vescovo doverà intrare, e con loro palio honorevole, e consuato; e ive in sulla detta porta della Città giunto il Vescovo a cavallo, parato come è usanza, recevute la processioni de' Religiosi, e dell' altra Chericeria, e baciata le loro Croci, essi Padroni lo debbano ricevere, e mettere sotto il detto loro palio a cavallo adestrandolo al freno, e alle staffe, quelli de detti Guardiani, che per loro a ciò saranno electi, e deputati, non intrando sotto il detto palio alcuna altra persona, che de detti Guardiani. E così sotto il detto palio circundaro e rinchiuso dai Guardiani sopradetti, con loro bastoni, precedendo innanzi, e di fuori da esso palio, uno de Canonici di Duomo a cavallo, con Camice in dosso, o altro paramento, come è d' usanza, col Pastorale in mano de Messer lo Vescovo, essi Guardiani debbano conducere, e guidare Messer lo Vescovo per le vie più destre, e honorevoli della Città, insino alla Chiesa di S. Piero Maggiore, e ive dismontato il Vescovo al petrone usato per gli Guardiani, e nelle loro braccia si debba dare il cavallo dove il Vescovo sia dismontato, sanza sella, e sanza freno, alla Badessa di San Piero, o vero a altra persona ricevante per lei, come è usato; e la sella, e il freno del detto cavallo si debba dare a Ser Simone di . . . . . Prete, come similmente è d' usanza di dargli a quegli della famiglia, onde è disceso il detto Prete Simone. Dipoi così dismontato il detto Messer lo Vescovo per li detti suoi Vassalli, e Guardiani del Vescovado, i detti Guardiani lasciaro il loro palio de fuori della Chiesa de S. Piero, a guardia di cui a loro piacerà, debbano guidare, e conducere Messer lo Vescovo insino alle reggi, e porta maestra della detta Chiesa di S. Piero, e ivi darlo nelle mani de' Cappellani, e Chereceria di S. Piero, ivi apparecchiati, e parati; i quali Cappellani così ricevutolo, accompagnandolo, e assistendo a lui più propinqui, e poi appresso di loro immediate seguendogli i Guardiani sopradetti, con le loro ghirlande di erba in capo, e guanti, e bastoni in mano, nulla altra persona tramezzando tra i detti Cappellani, e Guardiani, si debba così conducere, e guidare Messer lo Vescovo per la Chiesa, insino all' Altare maggiore di essa Chiesa, e ive dettosi per Messer lo Vescovo la sua Oratione usata si dee esso Messer lo Vescovo per se medesimo, e sanza aiutorio d' alcuna altra persona, come sia di suo piacere, insediare, e inmettersi nella sedia, la quale sarà apparecchiata ivi per lui, e di poi Messer lo Vescovo se ne vada dentro dal Monestero alla camera, che è diputata per lui, co i Cappellani di S. Piero sopraddetti, e con quelli quattro de Guardiani del Vescovado, i quali saranno eletti dal Vescovo, che debbano rimanere la mattina a desinare ivi con lui, e invitati da Madonna la Badessa, e tucti gli altri Guardiani la detta mattina se ne tornino alle loro case con loro palio predetto; e sia licito a Madonna la Badessa di S. Piero, la detta mattina nell' entrata de Messer lo Vescovo nella detta Chiesa, e Monistero così accompagnato dai Guardiani sopradetti, al modo, e forma predetti, fare protestare, e trarre carte, che per la detta immissione, e entrata di Messer lo Vescovo, e convitatione fatta de' Guardiani sopraddetti, a essi Guardiani non se applichi nè aquisti ragione alcuna, iurisdirione, o vero prehemioentia, nella detta Chiesa, e Monistero di S. Piero; e simile protestatione possa fare i popolani di S. Piero, se sia di loro piacere. E possano i detti Guardiani e a loro sia licito tornare il detto dì doppo desinare a S. Piero a visitare, e a fare riverentia, a Messer lo Vescovo nel Monistero sopradetto, e alla detta sua camera, come a loro sia de piacere, e rimanere la detta sera ivi ancora con lui quelli di loro, i quali da lui saranno fatti invitare. Facciasi il detto dì nel Monestero sopradetto, da Messer lo Vescovo verso la Badessa, a versa vice da la Badessa a Messer lo Vescovo; e servisi quelli acti, e solennitati usare, che intra loro si sogliono osservare, delle quali nulla questione se ne fa per loro al presente.

„ La seguente mattina debbaon tornare alla Chiesa di San Piero tutti i Guardiani sopradetti, con loro palio, e con le ghirlande d' erba in capo, e guanti, e bastoni a modo usato, e lasciato il palio di fuori alla Chiesa, vadano, e possano andare, insino alla camera, dove è Messer lo Vescovo; e indi parato Messer lo Vescovo, e condotto da' Cappellani, e Chericeria di San Piero immediate appresso de detti Cappellani gli debban far compagnia insino all' Altare di San Piero maggiore de essa Chiesa, dove facta il Vescovo la sua Oratione usata, e factosi discalzare, a cui fussi di piacere del Vescovo, i Cappellani circondando il Vescovo, e più propinqui alli sopportandolo, e i Guardiani predetti seguandolo immediata, sanza intremetter-

„ visi

„ visi alcuna eltre persona, lo debbane guidare, e conducere iosino alle reggi, e porta Maestre delle Chiesa predetta; e tvi ie sulla detta porte i Cappellani di Seo Piero deono lasciare Messer lo Vescovo nelle mani de essi Guardiani, i quali condoctolo, sotto loro palio predetto, eccompagoato sotto il detto palio, e sopportato da quelli de detti Guardiani, i quali saranno per loro e ciò deputati, oon essendo, nè intrando sotto il detto palio alcuna altre peesona, se oon quegli, che Messer lo Vescovo chiemasse a suoi servigi, lo debbano sopportaodolo e aiutandolo sotto il detto loro palio circuodati da essi Guardiani, condurre a pie scalzo, come è d'usanza, factasi per lui la reverenza solita, e detta le reverenza, che dee alla pietra del miracolo di San Zanobi, & insino io sulle scale de' marmi de Santa Reparata davanti alla porta maestra delle Chiesa predetta, e ivi lasciato il palio loro di fuori dalle Chiesa, i detti Guardiani deooo date, e lasciare Messer lo Vescovo nelle mani de' Cenooici de Duomo, ivi preseoti, e parati, e così per li detti Caoonici circundaoti, e più propinqui allui, e seguitando loro immediate i detti Guardiani colle ghirlande in capo, guaoti, e bastoni in mano, il detto Vescovo dave essere condocto, e guideto da detti Canooici oella forma, e modo predetti infino all'Altare maggiore, dove factasi per Messer lo Vescovo la reverentia solita, esso Messer lo Vescovo pee se medesimo, come a lui piacerà, s'iosedi, e si stalli oella sedia, la quale è ivi parata per lo detto servigio: e protestesi pee li detti Canonici, e Capitolo, come sia di loro piacere, che i Goardieni per lo detto entrare in Saota Reparata col Vescovo, e pee lo decto acto none equistino alcuna dignità, prehemioentia, ovvero iurisditione, nella Chiesa predetta. E se'l Vescovo alla detta insediatione, e stallatione eleggesse aiutorio d'alcuna altra persona, allora se faccia protestatione, che questo non abbia a derogare, nè pregiudicare a ragione del Comune di Firenze, o d'alcuna altra persona; e dipoi stato il Vescovo nella detta sedia, quaoto è d'usanza, sia condocto nella Sacrestia di Santa Reparata per li Canonici predetti, seguitandoli i Guardiani nella forma predetta insino ella porta della Sacrestia, e ive nella Sacrestia nel tabernaculo, che sarà ivi apptrecchiato, il detto Vescovo ricalzato da cui chiamerà el detto servigio, sia di quello luogo guidato, e coodocto da' Canonici sopradetti, seguitaodolo i Guardiaoi nella forma, e modo di sopra, insino alle reggi, e porta maestra delle Chiesa predetta, dove e nel quale loogo, i detti Canonici debbano relassare liberameote il Vescovo nelle mani de detti Guardiani, i quali condoctolo a loro palio, sotto quello sopportaodolo essi, e circondandolo, sanza entrare alcuoa altra persooe sotto il palio predetto, rimanendosi i Canonici in sulla detta loro porte, se sia di loro piacere, i detti Guardiani deono guidare, e condurre Messer lo Vescovo in San Giovaoni all'Altare della detta Chiese, dove factasi pee Messer lo Vescovo la riverentie, e insediatosi, e stalletosi esso stesso, seoza aiutorio d'alcuna persona, se già per lui non fosse chiamato alcuno, e se'l Vescovo chiamasse alcuno e suo aiutorio alle detta insediatione, se faccia simile protestatione, che di sopra se ragiona nella insediatione de Santa Reparata, cioè, che noo proiudichi ad alcuoa ragione del Comune de Firenze, o d'alcona altra persona; e detta la Messa usata di dire io simile acto in San Giovaoui, essi Guardiani conducano, e guidino Messer lo Vescovo nel detto loro palio da San Giovanni al Vescovedo, e accompegnatolo insino nella Cappella del detto Vescovado, o factosi per Messer lo Vescovo la debita revereoza ell'Altare, e insediatosi per se medesimo, e per detti Guardiani, come sia di piacere de Messer lo Vescovo, i detti Guardiani faccieno il giurameoto usato della fidelità, vassallaggio, e guardiaoeria come sooo usati, e facto questo, e desenati coo lui, come è d'usanza, se ne ritornino alle loro case col detto palio, il qoale come è d'usanza, rimange appresso di loro.

„ Riservate salve, illese, e immaculate io tutte le sopraddette cose, cerimonie, e acti, ogoe ragioni del Comune de Fireoze, e de Messer lo Vescovo preseote, e che per lo rempo saranno.

Supradicta omnia & singula, deliberate, ordinata, & declarata fuerunt io presentia Magnificorum Domioorum, Dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi Iustitie Populi, & Communis Florentie, & io presentia Venerabiliom Virorum Domini Francisci de Zeberellis de Padua iuris utriusque Doctoris, Vicarii Domini Episcopi Florentini, & Domioi Philippi de Cavalcantibus, & Domini Manni de Medicis, duorum ex Canooicis Ecclesie Florentine, & nobilium virorum Bonifatii Domioi Ormanni de Vicedominis, Iohannis Nicholai de Tosinghis, & Guiglielmi Simonis de Vicedominis, Qui Bonifatius, Iohannes, & Guiglielmus, pro se, & eorum consortibus, & pro omnibus de Aliodis, ratificeverunt omnie supradicta, & ipsia conseoserunt expresse. Et in presentia Andree Franceschini de Albitis, & Benini Guccibeoini, duorum ex parochianis dicte Ecclesie Sancti Petri.

Et insuper supradicti Magnifici Domini, Domini Priores Artium, & Vexillifer Iustitie populi, & Commuois Florentie, mandaverunt ipsa omnia suprascripta imperpetuum observari, & ad maiorem evidentiam ipsorum, & futuram memoriam de ipsia, per me Viviaoum

Notarium infrascriptum, tunc Scribam Reformationum Consiliorum Populi, & Communis Florentie, confici publicum Instrumentum, & ipsis etiam in Pallatio eorum Residentie registrari.

Acta fuerunt omnia suprascripta Florentie in Pallatio Populi Florentini Residentie dictorum Dominorum Priorum, & Vexilliferi Iustitie, presentibus prudentibus viris, Ser Benedicto Ser Landi Fortini, Ser Manno Dominici de Vellano, Ser Filippo Ser Laurentii Ser Tani, Notariis Florentinis, Fratre Georgio Nuti Converso Monasterii Sancti Salvatoris de Septimo, Grigio Fratris Grigii de Barberino, & Taddeo Domini Francisci de Civitate Castelli, & aliis testibus ad predicta vocatis, habitis, & rogatis.

Ego Iohannes filius olim Ser Silvestri Neri Notarii de Castro S. Marie Terre Nove, Civis Florentinus, Apostolica, ac Imperiali auctoritatibus Iudex ordinarius, & Notarius publicus, & tunc Coadiutori providi viri Ser Viviani Neri Notarii, & Scribe Reformationum Consiliorum Populi, & Communis Florentie, predicta omnia, & singula ex actis & libris Communis Florentie existentibus penes eumdem Ser Vivianum in Pallatio Populi Florentini, sunpsi, scripsi, & in hanc publicam formam redegi, ideoque me subscripsi, & signum meum apposui consuetum. SSs.

IN Dei Nomine Amen. Anno Dominice Incarnationis millesimo quingentesimo octavo, Indictione undecima, die vero Iovis, sexta mensis Iulii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Iulii divina providentia Pape secundi, anno quinto.

Ex huius publici instrumenti serie inspecturis omnibus pateat evidenter, & sit notum, qualiter nobiles, & egregii viri de familiis de Vicedominis, Cortigianis, della Tosa & de Tosinghis, Civitatis Florentie, ad quos tam vigore indultorum, & privilegiorum eisdem a quamplaribus Summis Pontificibus, & Archiepiscopis Florentinis benemerito concessis, quos etiam ex antiqua approbata & observata consuetudine, a tanto tempore citra, cuius initii memoria hominum non existit, Patroni, Guardiani, & Defensores Archiepiscopatus Florentini, & bonorum eius, Sede vacante, & tempore vacationis eiusdem, cum potestate plenissima circa temporalia eiusdem dicto tempore, prout ex privilegiis predictis manifestissime constat; Nunc habita notitia per litteras ad publicum destinatas, qualiter Reverendissimus in Christo Pater, & Dominus, Dominus Raynaldus de Ursinis, Dei, & Apostolice Sedis gratia olim Archiepiscopus Florentinus, heri die quinta presentis mensis Iulii, in Consistorio publico, per quemdam eius Procuratorem in manibus prefati Sanctissimi Domini Nostri Pape resignavit dictum eius Archiepiscopatum, & Ecclesiam Florentinam, & qualiter prefatus Sanctissimus Dominus Noster Papa, admissa huiusmodi resignatione, Ecclesiam, & Archiepiscopatum predictum contulit Reverendissimo in Christo Patri, & Domino, Domino Cosme de Pazzis de Florentia, olim Episcopo Aretino; & quod donec, & quousque dictus Reverendissimus Dominus Cosma de Pazzis, novus Archiepiscopus predictus, non est assecutus, & adeptus possessionem dicti Archiepiscopatus, cura, regimen, custodia, & administratio eiusdem in temporalibus pertinet, & spectat eisdem; & propterea pro tuitione, custodia, & defensione dicti Archiepiscopatus, & bonorum eius, & dicti Reverendissimi novi Archiepiscopi, & pro conservatione, & manutentione privilegiorum suorum in premissis, & eorum consuetudinis hec usque illese observate, ac alias omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus magis, & melius potuerunt, & debuerunt, & eis licuit, & licet, eorum nominibus propriis, & vice, & nomine omnium, & singulorum aliorum de dictis familiis de Vicedominis Cortigianis della Tosa, & de Tosinghis, eorum Compatronibus, Conguardianis, & Custodibus, pro quibus, & quolibet eorum de rato promiserunt, ad laudem, & reverentiam Omnipotentis Dei, & Beate Marie Virginis, & totius Celestialis Curie Paradisi, & ad statum, & honorem Sancte Romane Ecclesie, & dicti Sanctissimi Domini Nostri Pape, & Ecclesie Florentine, & dicti Reverendissimi nostri, & dicte Ecclesie novi Pontificis, & familiarum predictarum, intraverunt Archiepiscopale Palatium Florentinum, ibique ceperunt custodiam, curam, regimen, & administrationem eiusdem & bonorum eius in temporalibus, causa & pretextu conservandi, & consignandi, dicto Reverendissimo novo Archiepiscopo, cum venerit, vel legitime miserit ad capiendum ipsius tenutam, & corporalem possessionem, rogantes me Franciscum Notarium publicum infrascriptum, quem in omnibus, que sibi fieri contigerint, elegerunt, & deputaverunt in eorum Notarium, & Scribam, prout de huiusmodi electione constat instrumento publico, manu Ser Francisci Ser Christofari de Castro Franco Notarii publici Florentini, sub hac presenti die, ut de predictis publicum hoc conficerem instrumentum; nomina vero omnium, & singulorum, de dictis familiis supra nominatorum, & qui interfuerunt predictis omnibus, & singulis, sunt ista,

Antonfranciscus Andree.
Carolus Francisci Gentilis.
Alexander Guglielmi.
Ghinus Ruberti Gentilis.
Gentile Francisci Gentilis.
Andreas Gherardi Andree.
Iohannes Franciscus Bernardi Gentilis.
Gentile Bernardi Gentilis.

Omnes de dictis nobilibus familiis de Vicedominis, & Cortigianis de Florentia, &

Ca-

Csrolus olim Nicholai Domini Baldi.
Piet Franciscus olim Francisci Rainerii.
Galeottus Nicolai Domini Baldi.
Thomas Francisci Raineri.
Iohannes Baptista Bernardi.
Laureotius Pier Francisci Francisci Rainerii.
Aloisius Thomasii Francisci Rainerii.

Omnes de uobilibus de familia della Tosa, & de Tosinghis de Florentia.

Acta fuerunt premissa Florentie, & in dicto Archiepiscopali Palatio Florentino, presentibus honorabilibus viris Ser Raffaele Miniatis Baldesi Notario, & Cive Floreotino, & Taddeo Mathei de Baiardis de Parma, adpresens habitatoribus Florantia testibus ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Item post predicta incontinenti eisdem anno, Inditione, die, loco, & Pontificatu, quibus sopra, & presentibus dictis suprascriptis testibus etiam ad infrascripta omnia, & singula vocatis, habitis, & rogatis.

Supradicti uobiles de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghia, Patroni, Custodes, & Guardiani predicti, capta custodia, & cora, dicti Archiapiscopatus, & bonorom eius, ut supra, considerantes non posse omnes omnibus, que fieri contigarint, personaliter interesse, & adasse, & propterea pro maiori commodo ipsorum, & evidentiori utilitate dicti Atchiepiscopatus, & Reverendissimi novi Archiepiscopi, & pro minori dispendie modis, & nominibus, quibus supta, secuodum ritom, & consuctudinem antiquorom suorum fecerunt, constituetont, craaverunt, & solepniter ordinaveront eotum, & cuiuslibet eorom, & dicti Archiepiscopatus, veros, certos, legitimos, & indubitatos Sindicos, & Procuratores, Actores, Factorea, & negociorum suorum infrascriptorum, & dicti Archiepiscopatua, Gestorea, & Nunptios speciales, & generales, ita tameo quod specialitas generalitati non deroget, nac e contra, videlicet, nobilas viros Csrolum olim Nicholai Domini Baldi della Tosa, Pietfraocilcom olim Francisci Rainerii de Tosinghia, Antonftancilcom Andree de Cortigianis, & Carolum olim Francisci Gentilis de Cortigiania, Compatronos predictos, ibidem presentes, & ecceptantes, & tres corum in concordie specialiter, & axpresse, ad ipsorum nomina sive nominibus, & pro eis, custodiendum, & custodi facieudom dictum Archiepiscopatum, & eius bone ipsumque in temporalibus regendom, gubernandum, coosetvandom, & manutenendum, ec consignandum dicto Reverendissimo oovo Archiepiscopo, vel eius legitimo Procuratori cum venerit.

Item ad conficiendum, & confici, & fieri mandandum, & feciandum Inventarium omnium, & quoromcumqoe boootum mobilium dicti Archiepiscopatus.

Item ad depotandum, eligendum, & nominandum Camerarium, Notarios, Nunptios, & alios officiales & ministros dicti Archiepiscopatus, prout eis, & tribus ex eis, vidabitur io concordia.

Itam ad petendum, & faciendum recognoscete omnes tenentes de bonis dicti Archiepiscopatus ab eis pro dicto novo Reverandissimo Archiepiseopo.

Item ad locandum, & dislocandum quecumque bona dicti Archiepiscopatus, & petendum, levandum, & exigeudum, fructos, redditus, & proventus eiusdem, & de exactis, & receptis finiendum, & quietandum.

Item pro premissis, & omnibus aliis, quateuos opus sit, & pro coosetvatione iurium dicti Archiepiscopatus, & eorum iurisdictionis, & privilegiotom, coram qoibuscumque Iudicibus, & Magistratibus, tam Ecclesiasticis, quam Secularibus, agandum, causandom, & defendendum, & omuia alia faciendum, que sob vetbis agere, & causare veniunt, & comprehenduntur, & pro premissis, quateuus opus sit, substitueodum.

Itam ad expaodeodom de pecuniis dicti Atchiepiscopatus, omnem qoantitatem pecuniarum, de quibus opus essat, tam pro victu custodientium, quam pro salario & metcede quorumcumque officialium, & ministrorum, quam atiam pro honorando ipsom Reverendissimum Dominum Archiepiscopum in eius adventu.

Item ad dandum, tradendom, & consignandum, dicto Reverendissimo novo Archiepiscopo, vel eius legitimo Procuratori tenutam, & corporalem possessiouam, dicti Atchiepiscopatus, & bunorum eius.

Item ad petendum, & recipiendum a dicto Reverandissimo uovo Archiapiscopo coofirmationem privilegiorum suorum, & eliorum qoorumcumque da quibus, & prout eis videbitor opus esse.

Item ad omnes & singulos alios actos fibi licitos, & fieri permissos, & que alios autecessores aorum apparet alias facisse, qui hic exprimi possint &c. Et generaliter &c. Dantes &c. Promittentes &c. Relevantes &c. Sub ypoteca &c. Rogantea &c. Quod quidem mandatum dorare, & vires habere, voluerunt per duos menses proxime futuros, & interim quandocumque dictus Revareudissimus Dominus Archiepiscopus caperet teuutam dicti sui Archiepiscopatus.

Item post predicta incontinenti eisdam anno, indictione, die, & loco, & presentibus dictis suprascriptis testibus.

Supradicti Patroni, Costodes, & Guardiani dicti Archiepispopatus, considetantes, quod prefati eorum Sindici, & Procuratores habebunt aliquando consulere aliqaos super emergentibus, & occurrentibus eis, & ne pro ouoquoque singulo negotio super quo vellent consilium, habeaut couvocare omnes de dictis familiis, proot opus esset, nisi aliter provideretur, idcirco communi concordia durante tempore dicti Siodicatus depotaverunt, & ordinavaruot in Consiliarios dictarum Sindicorum venerabiles vitos Dominos Nicholaum Francisci Rainarii da Tosinghis, & Michaalem Francisci Gantilis de Cortigianis,

&

& Iohannem Baptistam Bernerdi della Tosa, & Alexandrum olim Guglielmi de Cortigianis, omnes de dictis Compatronis, declarantes, & valentes, quod quidquid consultum, conclusum, & deliberatum fuerit, cum dictis Consiliariis, vel saltim tribus ex eis, intelligatur consultum, conclusum, & deliberatum; cum omnibus de dictis famillis; & eandem firmitatem, & rubur babeat ac si cum omnibus de dictis familiiis consulrum, conclusum, & deliberatum esset, rogaores me eundem Notarium antedictum, ut de predictis publicum hoc conficerem instrumentum.

Item dictis anon, Indictione, & Pontificatu, quibus supra, die vero octava dicti mensis Iulii.

Supradicti spectabilea viri:
Carolus Nicolai Domini Baldi della Tosa.
Pier Francifcus Francisci Rainarii de Tosinghis.
Aotonfrancifcus Andree de Cortigianis.
Carolus Francisci Gentilis de Cortigianis.

Sindici, & Prucurarores dictorum Patronorum, & Guardianorum dicti Arcbiepiscopatus Florentini. Volentes utilia gerere pro dicto Archiepiscopatu, & Reverendissimo Domino Arcbiepiscopo, & facere ea, ad que tenentur secundum consuetudinem, & morem antiquorum suorum, & prout ex debito eorum officii teuentur, & ubligati sunt omnes unanimes, & concorditer de consilio suprascriptorum suorum Consiliariorum decreverunt, & ordinaverunt, quod amnes pensionarii dicti Archiepiscopatus recognoscerent ab eis buna a se respective tenta, & possessa, & pro dicto nuvo Reverendissimo Domino Archiepiscopo, & sic decreto, & ordinato, commiserunt, & fecerunt eos citari per Nunptins Archiepiscopalis Curie predicta ad comparendum coram eis in Archiepiscopali Palatio, & recognoscendum bone predicta, prout per eos decretum, & ordinatum ast, rugantes &c.

Item post predicta eisdem anno, indictione, die, & loco, & presentibus infrascripris testibus, ad infrascripta omnia, & singula vocatis, habitis, & rugatis.

Comparuerunt personaliter coram dictis suprascriptis Sindicis omnes iosrascripti pensionarii, & inquilini dicti Archiepiscupatus Florentini occasione citationis de eis, & quolibet eurum, facte ad recognoscendum buna e se respective renta, & possessa; & babita notitia, tam a dictis Sindicis, quam aliunde, qualirer Reverendissimus Dominua Raynaldus de Vrsinis olim Archiepiscopus Florentinus resiguaverat dictam Archiepiscopatum, & de eo fuit caoonice provisum Reverendissimo in Christo Patri, & Dominu, Dominu Cusme de Pazzis olim Episcopo Aretino; & quod propteree intruitus bonorum dicti Archiepiscopatus spectar, & pertinet dictis Patronis, & Guardiania danec, & quousque dictus Reverendissimus Dominus Cosma de Pazzis, novus Archiepiscopus predictus dicti Archiepiscopatus tenutam, & corporalem possessionem adeptus fuerit, & proprerea per se, & eorum betedes, & amni meliori modo, via, iure, causa, & farma, quibus magis, & melius potuerunt, & debuerunt, & eis licuit, & licet, & quilibet eurum potuit, & potest, recognuverunt, & quilibet ipsorum recugnovit tenere, & possidere infrascripta bona a se respective tenta, & pustessa a dictis Sindicis, & Procuratoribus presentibus, & pro dictis Patronis, & Custodibus danec, & quousque io dicta custodia steterint, & postea pro dicto Reverendissimo Domina Cosma, nuvo Archiepiscopo predicto, recipientibus, & stipulantibus, sibique de cetero respondere de fructibus, & pensionibus a se respective debitis terminis, & temporibos in sois respective locationibus contentis, & ab elia, vel aliis, non confiteri, vel recognoscere in preiudicium dictarum Patronorum, & dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi; & finita tempore suarum respective locationam, & salvis pactis, & conditioaibus, quas habent cum Archiepiscopatu predicto, bona ipsa dimittere, & relaxare dicto Archiepiscopatui, & Reverendissimo Dumino Archiepiscopu predicto, vacua, libera, & expedita sine aliqua contradictione vel mulestia, que amnia & singula suprascripta promiserant, & quilibet eorum promisit, attendere, & observare, & cuntra non dicere, facere, vel venire, per se, vel alium, seu alios, alique ratiune, iure, modo, vel causa, in iudicio, vel extra, sub pena, & ad penam florenurum centum auri largi in auro pro quolibet cuntrafaciente, & sub refectione dapuurum, iotaresse, & expensarum litis, & extra, que pena &c. & pro quibus obligaverunt &c. & quilibet ipsorum obligavit &c. dictis Sindicis, ut supra, recipientibus, sese, & eurum heredes, & buna omnia mobilia, & immubilia, presentie, & futura, renunptiantes &c. Roganres &c. Quibus per guarantigiam &c.

Nomina vero amnium, & singulorum pensionatiorum, qui ut supra recognoverunt & bona a se respective recognite, & pensio a se respective debita, sunt iste, videlicet, imprimis.

Brandinus olim Ser Iohannis de Brendinis Mercarius populi Sancte Lucie Omnium Sanctorum de Flarentia, recognuvit tenere duas Apotecas ad usum Mercarii, signatas oomeru uno, & numero dua, pro quibus dixit salvere anno quulibet oomine pensionis florenos viginti duos com dimidio auri largi de grossis, & unam anserem.

Ieronimus olim Naldi de Baldis, Civis & Aromatarius Florentinus, recognovit tenere onam Apotecam ad usum Aromatarii, signatam numero tre, pro qua dixi solvere flurenos triginta duos auri largi de grossis, & libras sex zucheri, & libras . . . candelarum cere.

Andreas Caroli Andree Coiarius recognovit tenete unam Apotecam ad usum Coiarii,

larii, fignatam num. . . pro qua dixit folvere florenus decem cum dimidio auri largi in auro.

Franciscus Filippi de Verona Ciabatterius recognovit tenere unam Apotecam ad ufom Ciabattarii pro qua dixit fulvere libras viginti piccoli.

Guido Manetti Guidonis del Saracino recognovit tenere unam Apotecam ad ufom Mercarii, fignatam num. . . pro qua dixit folvere florenus quatourdeeim auri largi in auru, libras quinque flor. 22. piccoli.

Pierus Laurentii Perri Mercarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Mercarii, fignatam num. . . pro qua dixit folvere Florenos XVIII. auri largi.

Leonardus Iohannis Magiftri Francifci de Emporio campforis eius nomine, & pro Ieronimo eius fratre, recognovit tenere unum fium ad ufum Banchi, pru quo folvere dixit flurenos quindecim auri largi in auru.

Antonius Aloyfii de Buonaccurfis Mercarius recognovit tenere unam Aputeeam ad ufum Mercarii, fignatam num. . . pro qua dixit folvere florenos XXVIII. auri largi in auro, & unam anferem.

Iacubus Antonii Stefani Ciabatterius recognovit tenere medietatem unius Apotecè ad ufum Calzolarii, fignatam num. . . . pro qua folvit florenos fex auri largi in auro.

Iohannes Pieri Antonii Ciabatterius recognovit tenere aliam medietatem dicta Apotece, & pro ea folvere anno quolibet florenos quinque auri largi In auru.

Bernardus Pieri Neri Calsolarius recognovit tenere unam Aputecam ad ufum Calzolarii fignatam num. . . pro qua folvit florenos tredecim, & unum tertium auri in auro, & unam anferem.

Magiftet Iohannes Marci Barbitonfur recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Barbitonfuris, fignatam num. . . pro qua folvit florenus fexdecim auri largi.

Sander Francifci Scale Cialdonarios recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Cialdonarii cum domo habitationis, fignatam num. . . pro qua folvit florenos fexdecim de figillo.

Angelus Pieri Iacobi Calzolarios recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Calzolarii, fignatam num. . . pro qua folvere dixit flurenos deeem auri largi in auro libras quatuor flor. 22. picculi.

Laurentius Mariutti Angeli Pianellarius recugnuvit teoete uoam Apothecam ad ufum Pianellarii, fignatam num. . . pro qua folvere dixit libras qoadtaginta, & unam anferem.

Batifta Mariotti Planellarius recugnovit tenere unam Apotecam ad ufum Pianellarii, fignatam num. . . pro qua fulvere dicit anno qoolibet libras quadraginta picculi, & unam anferem.

Zanobius. Baptifte Zeuubii Cialdunarius recognovit teuere unam Apotecam ad ufom Cialdonarii pro qua fulvere dicit libras fexaginta quinque piccoli.

Simon Batifte Ser Leonardi Calzolarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Calzolarii, fignatam oom. . . pro qua folvit florenos undecim largos, & unum tertium, & unam anferem.

Iacobus Pieri Chriftofari Barbitonfur recognovit renere unam Apotecam ad ufum Barbitonforis, fignatam num. . . pro qua folvere dixit florenus fex auri.

Iulianus Dominici Spadarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Spadarii, fignatam num. . . pro qua folvere dixit florenos undecim, & unum tertium auri largi in auro.

Salvator Dominici Salvatoris Burfarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Borfarii, fignaram num. . . pro qua folvere dixit florenos tredecim, & unum tertium auri largi in auro.

Lazerus Bonazini Spadarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Spadarii, fignatam num. . . & pro ea dixit fulvere florenos undecim auri largi in auro.

Simon Iohannis Berti Funaiuolus recognuvit tenere unam Apotecam ad ufum Funaiuuli, fignatam num. . . & pro ea folvere florenos quatuor deeim auri largi in auro.

Batiholmeus Oliverios Lignarius recognovit tenere unam Apotecam ed ufum Lignaiuoli, eum domo habitationis, & pru ea dixit folvere florenos fex auri largi in auru.

Dominicus Pieri Iuliani Calzolarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Calzolari, fignatam num. . . & pro qua dixit folvere libras quinquaginta quinque piccoli, & unam anferem.

Bernardus Francifci Ghini Coiarius fuo nomine, & Beruardi Iohannis Giani eius focii, recognuvit tenere unam Apotecam ad ufum Coiarii, fignatam num. . . pru qua dixit folvere florenos doodecim auri largi in auru, & libras quinque piccoli.

Clemens Clementis Fornarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Furni, fignatam num. . . cum domu habitationis, & pro eis dixit fulvere florenos triginta unum cum dimidio auri in auru.

Nicholaus Gherardi Coiarius recognovit tenere duas Apotecas, fignatas num. . . & pro eis folvere libras centum decem piccoli.

Bartholumeus Pieri Francifci Pianellarius recognovit tenere unam Aputecam ad ufum Pianellarii, fignatam num. . . & pro ea dixit folvere florenos tredecim, & unum tertium anri largi in auru.

Nichulaus Francifei Geremie Manifcalcus recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Manifcalchi, fignatam num. . . cum domo habitatiunis, & pro eis folvere dixit flurenos vigintiquatuur auri largi in auro.

Petrus Magiftri Mathei Sellarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Sel-

larii, fignatam num. . . & pro ea folvere libras feptuaginta piccoli.

Bernardus Bartholomei Silveftri Mercarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Mercerii, fignatam num. . . & pro ea folvere florenos fexdecim cum dimidio auri largi in auro.

Iohannes alterius Iohannis Calzolarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Calzolarii, fignatum num. . . & pro ea folvere libras quadraginta piccoli.

Dominicus Bernardi Filippi Cembolarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Cembolarii, fignatam num. . . & pro ea folvere florenos novem auri largi.

Ambrofius Ser Baldefia recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Bichierai, fignatam num. . . & pro ea folvere florenos duodecim auri largi in auro.

Magifter Paulus Iacobi Barbitonfor recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Barbitonforis fignatam num. . . cum domo habitationis, & pro eis folvere florenos viginti duos auri largi.

Clemens Silveftri Sellarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Sellarii, fignatam num. . . & pro ea folvere florenos duodecim auri largi, & unam anferem.

Criftofanus Miniati Ottonarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Ottonarii, fignatam num. . . & pro ea folvere . . .,

Franciscus Marci Rutini Pellicarius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum Pellicarii, fignatam num. . . cum domo habitationis, & pro eis folvere . . . .

Acta fuerunt in Archiepifcopali Palatio Florentie, prefentibus Ser Antonio Ser Francifci Ser Dominici de Fighino Notario, & Cive Florentino; & Taddeo Mathei de Baiardis de Parma, teftibus ad premiffa vocatis, habitis, & rogatis.

Item poft predicta eifdem anno, Indictione, & die.

Supradicti Sindici, & Procuratores, volentes fequi morem antiquorum fuorum, & pro evidenti utilitate dicti Archiepifcopatus, & dicti novi Reverendiffimi Archiepifcopi, decreverunt facere inventarium omnium bonorum mobilium dicti Archiepifcopatus. & propterea commiferunt prudentibus viris, Ghino Ruberti de Cortigianis, & Aloyfio Thommafii Francifci de Tofinghis, eorum compatronis, ibidem prefentibus, & acceptantibus, ut perquirerent, & inveftigarent, de omnibus mafferitiis, & bonis mobilibus, dicti Archiepifcopatus, & de his inventarium conficerent.

Qui quidem Ghinus, & Aloyfius, vigore dicte eis facte commiffionis, diligenter perquirentes de bonis & rebus predictis retulerunt, fe inveniffe infrafcripta bona in inventario per eos facto hoc modo contenta, & defcripta, videlicet, & primo.

Nella Chiefa di Sancto Salvadore.

Dua Campane.
Vna Tavola d'Altare con più figure.
Vno Tappetaccio in fu detto Altare.
Vna Croce di rame dorata con piè di legno.
Vna Croce di legno.
Vna Campana in detta Chiefa.
Vna Tavola con dua trefpoli.
Vna Panchetta in Chiefa.
Vna Lapide dipinta di braccia tre in circa.
Vna Caffetta da candele.
Vno Boffolo di legno, dentrovi una Reliquia di Sancto Giovanbaptifta.
Dua Afte da torchi, dua candelieri di ferro in ful Altare.
La ftanza del Camarlingo con defchi, panche, & fpalliere di legno apichate, & una tefta del Arcivefcovo Antonino.
Circa Libri XXIII. coperchiati d'affe nella ftanza di Ser Giovanbatifta.
Circa Libri XL. in detta ftanza, coperchiati di carta pecora.
Dua Sechiacie nel pozo della corte.

Nella prima Camera allato al tinello.

Vno Lettuccio di legname col cappellinaio.
Vna Pancha fconfitta.

In Tinello.

Tre Panche vechie.

Nella Sala dove fi da la fune.

La Fune colla carrucola, con circa 40. correnti, & più conci di pietra in detta fala.
Vna Tavola con dua treipoli.

Nella Camera che fale in ful verone.

Vna Segiola di legno con dua caffoni entrovi più fcripture.

In Camera di in ful verone.

Vno Legname da letto con fachoni, uno lettuccio.
Vna Caffa entrovi e canoni del organo, & un paro di mantici, e la caffa del organo.

Nella Camera del tondo di fotto.

Vno Legname da lecto con dua fachoni, & una materaffacia.

Nella Sala allato alla cucina.

Dua Lettucci.
Dua Defchi, uno alto, & uno baffo, con una pancha.

Nella Camera a lato alla cucina.

Vno Legname da lecto.
Dua Caffe in uno pezo.
Vno Saccone, uno defcuncino, una fegiola grande.

Nella Stanza allato alla cucina.

Vna Madia, & uno faconaccio.

Nella Cucina.

Vna Graticola, uno paio d'alari, une catene, uno paio di molle, uno calderotto, uno mortaio di pietra, dua caffaccie, una concha, uno armario fanza fportelli.
Vn Vafo di terra, & una pancha.

Nel Tondo di fopra.

Vno Legname da letto, con uno fachone, una materaffa.
Vna Segiola a ufo di tavola, una predella, uno defcuccio.

Nella

Nella Stanaa su di sopra.

Vno Legnamaccio da letto, più cassacie sfondate, una carriola, & una gabia da papagalli.

Nella Sala dove si mangia.

Le Casse a torno con una credentiera.

Vna Finestra impannata.

Io Cappella.

Vna Tavola d' Altare con più figure.

Vna Predella da inginocchiarsi.

Nella Camera del Vicario.

Vno Lecto con cassa a torno, saconi, una materassa di lana, una di bambagia.

Vno Coltrone, tre lenzuola.

Vno Panno d' arazo, uno lettucio, ono tapetacio, una tavola con dua trespoli, ono celone.

Vna Spaliera apicata con legii intorno.

Vna Segiola grande, & dua predelle, uno candeliere d' octone, uno cappellinaio da lettucio.

Vno Paio di mole, paletta, forchetta.

Vna Cariola.

Nella Camera del Cerico.

Vno Letto con una cassa pancha, con sachone, materassa, & coltrone, uno pannaccio.

Vna Tovaglia, dua tovagliolini, dua candeglieri con una lucernina, più stovigliacie; una tovagliola, dua tovaglinsini.

Vna Tovaglia grande da tavola, trepiè, alari, uno stidione.

Vna Padella, uno romaiuolo, più stoviglie.

Vno Lenzuolo, e un altro paio di lenzuola.

Dua Paia di ferri, dua paia di manette, un mazuolo.

Nella Anticamera.

Vno Desco grande ad uso di legio, con legii intorno, dua tavole, dua desci o trespoli, uno paio d' alari.

Inventario delle cose si truveno a Sancto Antonio fur della Porta a Faenza, e prima.

In Cappella.

Vna Tavola d' Altare con più figure.

Dua Candeglieri di legno in su l' Altare, dua legii, uno breviario o vero messale in carta pecora covertato d' asse, coperto di quo pagonazo.

Sei Pianete vechie, cinque di taffetà, & una di domaschino cattiva, uno seggio per lo Altare.

Vna Tovaglia in su l' Altare, tre amiti, dua stole, & manipuli vechi.

Vno Bossolo da hostie, uno tappeto vechio apiè della predella del Altare.

Panche intorno alla cappella, con uno inginochiatoio di legno.

Vno Legio sanza piè, & una tovaglia vechia sotto l' Altare.

Vno Fornimentaccio cattivo in detta cappella, ove sono i detti paramenti.

Vna Lanpana d' octone, & una campana.

Nella Sala grande.

Vno Cassone a uso di lettucio con la spaliera, una credentiera vechia, una segiola di legno, dua tavole, una grande, & una pichola con dua trespoli con le panche atorno, uno paio d' alari al camino, & uno mortaio.

Nella . . . .

Vno Legname da lecto con dua cassepanche atorno, dua saconi, una materassa di capechio cattiva, & uno pannacio d' arazo in su detto lecto, uno telaio da sopracielo.

Le Panche intorno alla camera, uno paio d' alari al camino.

Nella Camera di Monsignore.

Vn Legname da lecto senza cassepanche con dua saconi, una materassa di lana.

Vna Coltrice, una coltre biancha, una cassa panca bassa, uno coltrone azurro in su una tavola, con dua trespoli, uno letuccio con uno materassino, & dua finestre inpannate, uno forzeretto mezo tondo foderato di pelle.

In Tinello.

Vno paio d' alari al camino con una catena, & uno trepiè grande da bucato.

Vno Romaiuolo grande da bucato, uno paio di molle, una paletta, una forchetta, uno stidione.

Vna Caldaia grande, uno paiuolo grande.

Vna Tavola grande, una pichola, tutt' a due nove, trespoli, uno mortaio con pestello.

Vna Panchetta di braccia due in circa, cinque predelle, uno panchone, una pevera senza cannone, una gratugia.

In Dispensa.

Vna Predella di legno da sedere, dua descacci, una finestra impannata.

Dua Cassacie.

In Cucina di là dalla dispensa.

Vno Descacio, uno armadiacio confitto, una gelosia dipinta con l' arme degli Orsini.

Nel Granaio.

Vna Stia confitta.

Nel Palcho sopra il granaio.

Vno Vsciacio, una finestracia inpannata, undici toppaccie vechie tra grande, & pichole.

In Camera allato al granaio.

Vna Carriola.

In Camera sotto la colonbaia.

Vn Legname da lecto nella colonbaia.

Vna Scala grande vechia.

Nella Camera terrena di Monsignore.

Vno Lecto con dua panche atorno, dua saconi, dua materasse, una di lana, & una di capechio, una coltrice, uno primacin, uno coltrone azurro tristo, uno lettucio.

Nella Camera allato alla camera terrena di Monsignore.

Vno Lecto con cassapanche atorno, con dua saconi.

Vno Materassino di capechio, uno capellinaio.

Nella Camera allato alla decta.

Vno Legname da lecto con cassapanche atorno, & dua saconi.

Nella prima Camera.

Vno Lecto con una cassapancha, una pancaccia, uno sacone.

Vna Materassa di lana, una cassacia.

Nella

Nella seconda.

Vno Letucio con ono sacooe, ono coltrona, uno primacio, ona coltrice, & nno materassino dal tetucio di lana, una predella.

Nella tertia.

Dua Tavole cattive, con dua trespoli, una predella.

Nella quarta.

Voo Letuccio eon uno sacone, uno saconeioo, uno coltrone, dua casse da pane.

Vna Madia, uno orciolo di rame graode, uno pezo di letiera.

Nella quinta.

Vno Letuccio, con ono sacooe, con ono primacio pieno di borra, una cassa da pane.

Nalla Stalla.

Voo Cassone senza coperchio da tener biada.

Nella Corte.

Vno Pozo con sechie, & carrucola.

Nella Tinaia.

Dua Tini grandi da vendemiare, uno tinello che l'a a easa Marchione.

Vna Tinella, uno stretoio, uno bottieino picholo, uno panchone di noce.

Nella Volta.

Dua Botte grandi di harili 20. l'una incirca, due botta d'uno cogno l'una.

Dua bottieelle in tutto di barili 10. ono cerchio di ferro, uno panchone di noce per sedile.

Vno Botticino d'aceto, una bottacia sfondata, una botte di barili . alla Cosimo, dua hotti di harili 20. l'una, alle Biagio del Sana.

Vna Botte di barili 70. halia Simone hosta a Sancto Gallo.

Item post predicta eisdem anno, Indictione, die, & loco. Supradicti Sindici, & Procoratores, cum consilio, & voluntate dictorum suorum Consiliariorom, decreverunt scrihere, & sie de facto scripserunt, dicto Reverendissimo Domino Cosme de Pazzis, novo Archiepiscopo predicto, quasdam litteras congratulatorias, quarum qoidem litterarum tenor talis est, videlicet.

Reverendissime io Christo Pater, & Domine, Domine Noster Singularissime, post humilem recommeodationem &c.

„ E Non desiderorno altrimenti e Padri del „ Testamento Vechio l'avenimento di „ Cristo, ehe hahhiamo fatto tutti noi della „ casa de' Bisdomini, & Tosinghi, servidori „ di V. S. Reverendissima, & padrooi dello „ Archiveseovado di quella, ono ooovo Archi„ vescovo, perchè vedavamo la casa nostra „ totalmente andara in ruine nel tempora„ le, & molto più oello spirituale, il che „ naturalmente; & dipoi pello interesse, che „ habbiamo nello Archiveseovado, non ci „ poteva più dispiacere: hora havendo intesa „ la permotatione benemerita, fatta nella per„ sona della V.S. Reverendissima, ne refe„ riamo inmortal gratia allo Omnipoteote „ Iddio, certificando quelle, che noo poteva „ eadere io Siguore ehe più fussi grato a tutti „ noi in spetie, & in genere a tutta le Cip„ tà, ehe alla V.S. Revereodissima, per„ chè hauto in consideratione la virtù, & „ qualità di quella, & la nobiltà della casa, „ & quale sieno state l'opre, e la vita sua, „ dove qoella a hauto aministratione, repu„ tiamo, anzi teniamo per certo, al tutto es„ ser stata opera di Dio, & che qoella me„ diante la sua bontà & virtù, habbia in bre„ ve a mettare in assetto el temporale. & lo „ spirituale; & consolare non solamente noi, „ ma tutta la Ciptà, e la Diocesi, & di così „ è in speranza oniversalmente tutta la Ciptà.

„ Restaci per lo interesse nostro come „ Padroni dello Archivescovado, & come „ servidori di V. Reverendissima S. offerire „ a quella in ogni sua occorrentia tutte la „ nostre povere facultà, & figliuoli, & le pro„ prie persone, e quando bisognassi, quod „ Deus avertat, el proprio sangue per de„ fensione della V.S. Reverendissima, che „ altre volte quando è bisognato l'abbiamo „ fatto; & secondo la nostra preminentia, & „ consuetudine, habbiamo preso la possessio„ ne, & guardia, di detto Archivescovado, „ & teniamo a stanzia di V.S. Raverendissi„ ma, la quale pregamo humilmente ci fac„ cia intendere quando quella vuole venire „ a fare la sua entrata, a fine cha noi pos„ siamo ordinare l'onoranza, che s'anno a fa„ re per quella, che desideriamo honoraria „ più che Archivescovo, che ci venissi mai; „ & se in questo mezo che pena e venire „ V. Reverendissima S. quella vole si faccia „ alcuna cosa, ce lo facci intendere, che de„ sideriamo sopra ogni cosa far cosa grata, „ & satisfare, a V. S. Reverendissima, ella „ quale in quel più humil modo, che possiamo, „ noi tutti, & l'Archivescovado raccoman„ diamo. Nec plura. Ex Florentia, die octa„ vo Iulii M. D. viii.

Die decima Iolii M. D. viii.

Supradicti Sindici, & Procuratores, *nomine* aliorum de familiis de Vicedo*minis*, & Tosinghis, receperunt a dicto Reve dissimo Domino Archiepiscopo litteras responsivas suprascriptis, quarum tenor talis est, videlicet, & primo a tergo:

Spectabilibus, ac nobilibus, viris Bisdominis, & Tosinghis, tamquam Fratribus nostris honorandis. Florentiam. Intus:

Spectabiles viri, tamquam fratres honorandi, salotem &c.

„ BEnchè noi havessimo grande allegreza „ d'havere conseguito da Dio, quantun„ que indignamente, l'Archivescovado d'u„ na si florentissima Città, & patria nostra, „ del quale dono non haremo saputo nè do„ maodare, nè par pensare, alcuno magiore: „ nientedimanco l'intendere per più lettere, „ & precipue par uoa vostra, l'universale con„ teoto,

„ tento, che è in cotesta Città, & maxime in
„ voi Patroni di cotesto Archivescovado, di
„ questa nostra assumptione, ce ha accumo-
„ lato multo maggiore gaudio, & allegreza, e
„ conseguentemente posto in maggiore desi-
„ derio, & obligatione per conrespondere
„ alla opinione, & iudicio universalmente fa-
„ cto di voi, d' avere a reggere, & gover-
„ nare bene, & sanctamente la Chiesa, & Me-
„ tropoli Fiorentina ad noi commissa; della
„ quale cosa vedendovi desiderosissimi, & pie-
„ ni di speranza, vi certifichiamo, che se Dio
„ ci ha data parte alcuna per possere fare
„ questo effecto, noi siamo per augumentar-
„ la cum l' assidua cora, diligenza, e pio de
„ siderio de ridurre al servitio di Dio el
„ grgge nostro; & ordinare la casa, e be-
„ ni apartenenti ad ipsa dentro; che noi spe-
„ riamo mediante la gratia sua satisfare al
„ desiderio universale, & in spetie vostro,
„ ringratiandovi quanto più ex corde posse-
„ mo della affectuosa vostra congratulatio-
„ ne di questa nostre dignità, & dello offi-
„ tiosità d' havere preso cura de' beni appar-
„ tenenti allo Archivescovato, e tenor delle
„ magnifice offerte facte per omni nostra de-
„ fensione, & del volere honorare oel no-
„ stro ingresso, ultra alle consuerudine delli
„ altri nostri antecessori, delle quale havemo
„ confidentia in Dio posservese non cun al-
„ tro, del che, ce ingegneremo almeno con
„ adempiere al nostro pasturale offitio remu-
„ nerarvi, noi pensiamo dante Deo iusra
„ ono mese dante Deo dovere transferire
„ de costà, dove el desiderio ci sprona venire
„ quanto più presto sia possibile per el con-
„ tento nostro, & de tutta la Città. Ma la
„ expeditione della Bolla, & altre cose ne-
„ cessarie per l' intrata nostra, non compor-
„ tono possere venire prima. Interim ve ad-
„ viseremo più precisamente del tempo.
„ exortandovi, & pregandovi, al continuare
„ nella conservatione della casa, & beni . . .
„ cun quello amore, & diligentia havere,
„ secondo al costume delli nostri nobilissimi
„ magiori cominciato, del quale offitio sem-
„ pre saremo memori, & grati ad omni opor-
„ tunità. Valete Romae X. Iulii M. D. viii.

Vester uti frater Cosmus de Paccis electus
„ Archiepiscopus Florentinus manu propria.

Item post predicta eisdem anno, Indi-
ctione, loco, & Pontificatu, quibus supra, die vero decima dicti mensis Iulii.

Supradicti spectabiles viri
Antonfranciscus de Cortigianis.
Pier Franciscus de Tosinghis.
Carolus etiam de Cortigianis.

Sindici, & Procuratores predicti, absente tamen Carolo Nicolai della Tosa, eorum collega, volentes sequi morem antiquorum suorum, & quod iora sua, & dicti Archiepiscopatus, non remaneant indefensa, propterea de consilio & assensu dictorum suprascriptorum Consiliariorum communi coocordia, & omni meliori modo, quo potuerunt, in omnibus & singulis, que eis, & dicto Archiepiscopatui accidere possent, donec, & quousque dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus adeptus fuerit possessionem, elegerunt & depotaverunt In eorum, & per eorum. & dicti Archiepiscopatus Advocatum famosissimum I. V. D. Dominom Franciscum de Gualterottis, Civem, & Advocatum Florentinum, licet absentem, tamquam presentem cum salario & emolumentis declarandis per eos.

Item eodem modo, consilio, & assensu, quo ad omnes, & singulas ipsorum, & dicti Archiepiscopatus, lites & caosas, tam active, quam passive, motas, & movendas coram quocumque Iudice, sive Magistratu, substitueruot eorum, & dicti Archiepiscopatu Procuratorem egregium virum Dominum Bartholomeum Andree de Redditis Civem, & Advocatum Florentinum licet absentem, tamquam presentem, reservantes nihilominus in se principale mandatum &c. De & supra quibus omnibus, & singulis petierunt sibi per me Notarium infrascriptum fieri atque confici instromentum & instrumenta. Acta fuerunt premissa Florentie in Archiepiscopali Palatio, presentibus Nuptiato Antonii Pictore, & Filippo Laureotii Filippi Dolciati de Florentia, testibus ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Item post predicta eisdem anno, Indictione, die, & loco, & Pontificatu, quibus supra.

Supradicti Siodici, & Procuratores, considerantes, quod est opos exigere a debitoribus dicti Archiepiscopatus, & presertim summas, & quantitates, que expendi debent pro custodia & gubernatione domus, ac honorantia fienda in introitu dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & aliis oportunis, prout de die in dies occurrit, & propterea esse opus constituere, & deputare unum Camerarium sufficientem, & ydoneum, qui exigat, solvat, & cumputa retineat, de omnibus occurrentibus; & plurimum confidentes de prudentia, probitate, & legalitate Pier Francisci Antonii del Rabatta, Civis Florentini; idcirco de consilio, & consensu dictorum eorum Consiliariorum ipsum Pier Franciscum Antonii del Rabatta licet absentem, tamquam presentem, communi concordia elegerunt, & depuraverunt in eorum, & dicti Archiepiscupatus, Camerarium, donec alius per eos fuerit deputatus, sive per dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, postquam adeptus fuerit tenutam, cum potestate petendi, & exigendi, ac solvendi, prout sibi ordinatum fuerit per dictos Sindicos, & cum salario per eos ordinando, & deputando omni meliori modo &c. Actum in dicto Archiepiscopali Palatio, presentibus Ser Iohanne Magistri Bartholi de Colonensibus, & Ser Antonio Ser Francisci de Fighino. Notariis, & Civibus Florentinis, testibus, ad premissa vocatis habitis & rogatis.

Item dictis anno, Indictiooe, & Ponti-

fi-

tificatu, quibus supra, die vero undecima dicti mensis Iulii.

In mei Notarii publici infrascripti, & testium infrascriptorum presentia personaliter constitutus

Spectabilis vir Pier Franciscus Antonii de Rabatta Civis Florentinus, & habita notitia, & visa suprascripta electione, & deputatione de eo facta per dictos Sindicos in Camerarium dicti Archiepiscopatus, prout supra patet manu mei Notarii infrascripti, & nolens ipsam electionem, & deputationem inconsulte, & simpliciter acceptare, cum non intendat sibi preiudicare in aliquo iure locationum, quas habet de dicto Archiepiscopatu, & bonorum eius; idcirco cum protestatione predicta, quod non intendit, nec vult, sibi propterea hoc in aliquo preiudicare, nec preiudicium facere, nec alterare, vel debilitare, aliqua sua iura, sed potius ea augere, & corroborare, dictum Camerariatum, & deputationem, & electionem de eo, ut supra, factam per dictos Sindicos dicto nomine acceptandum dixit, & acceptavit rogans &c. Acta fuerunt premissa in Audientia causarum Archiepiscopalis Curie Florentine, presentibus honorabilibus viris Ser Antonio Simonis Pieri, & Ser Filippo Laurentii de Ripa, Notariis, & Civibus Florentinis testibus, ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Item dictis anno, & Indictione, die vero sexta mensis Septembris, actum in Ecclesia Sancti Salvatoris, sita in Archiepiscopali Palatio Florentino presentibus Piero Francisci Antonii, & Bertoldo Bartholomei Francisci Simoncelli pictoribus, & Civibus Florentinis testibus &c.

Supradicti spectabiles, & egregii viri.
Carolus olim Francisci de Cortigianis.
Alexander Guglielmi etiam de Cortigianis.
Ghinus Roberti de Cortigianis.
Gentile Francisci de Cortigianis.
Andreas Gherardi de Cortigianis.
Carolus olim Nicolai Domini Baldi della Tosa.
Pier Franciscus Francisci Rainerii de Tosinghis.
Rainerius Francisci de Tosinghis.
Iohannes Baptista Barnardi della Tosa, &
Bernardus Caroli della Tosa.

Omnes de nobili familia, & prosapia de Vicedominis de Florentia, Patroni, Guardiani, & Custodes Archiepiscopatus predicti, collegialiter coadunati in loco suprascripto, & advertentes, & considerantes, quod mandatum per eos, & alios de dicta familia factum in dictos Carolum Nicolai della Tosa, & Pier Franciscum de Tosinghis, Antonfranciscum de Cortigianis, & Carolum Francisci de Cortigianis, expiravit; & ne remaneat sine spetiali custodia, volentes providere, & plurimum confidentes de probitate spectabilium virorum dictorum Alexandri Guglielmi, & Ghini Roberti de Cortigianis, & dictorum Rainerii de Tosinghis, & Iohannis Baptiste della Tosa, eorum nominibus propriis, & vice, & nomine aliorum de dictis familiis Compatronorum, & Guardianorum, predictorum, pro quibus, & quolibet eorum de rato promiserunt &c. Constituerunt, eorum dictis nominibus, Sindicos & Procuratores eosdem Alexandrum, Ghinum, Rainerium, & Iohannembaptistam, ibidem presentes, & acceptantes, & tres eorum in concordia ad custodiendum, & custodiri faciendum, & mandandum, dictum Archiepiscopatum, usque ad adventum Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & ad dandum, & consignandum sibi tenutam &c. & ad omnes alios actus contentos in mandato dictorum aliorum Sindicorum, que hic extendi possint, quandocumque, & generaliter &c. dantes &c. promittentes &c. sub ypoteca &c. relevantes &c. rogantes &c.

Item post predicta in continenti presentibus dictis suprascriptis testibus &c.

Supradicti Guardiani sic ut supra collegialiter coadunati deputaverunt, & ordinaverunt, in Consiliarios, & pro Consiliariis dictorum Sindicorum durante tempore eorum Sindicatus venerabiles viros Dominum Nicholaum de Tosinghis Canonicum Florentinum, & Dominum Michaelem de Cortigianis Plebanum Plebis Sancte Marie de Carraria, absentes tamquam presentes &c. cum potestate prout supra in mandato, & electione aliorum Consiliariorum continetur &c. *Rogantes* &c.

Item dictis anno, & Indictione, die vero . . . . mensis Septembris. Supradicti spectabiles viri Alexander Guglielmi, & Ghinus Roberti de Cortigianis, & Raynerius Francisci de Tosinghis, & Iohannes Baptista della Tosa, Sindici & Procuratores predicti, attendentes quod Reverendissimus Dominus Archiepiscopus pervenit ad Monasterium Fratrum Cartusiensium, in quo morabitur usque ad diem sui introitus in Civitatem Florentie, & considerantes ad eos pertinere ipsum in dicto loco visitare; & propterea de consilio, & assensu, dictorum suorum Consiliariorum communi concordia deputaverunt, elegerunt, & nominaverunt in eorum, & totius dicte familie de Vicedominis, & Patronorum predictorum legatos, & inbasiatores, venerabiles viros *Dominum* Nicolaum Francisci de Tosinghis Canonicum Florentinum, Carolum Nicholai della Tosa, & Carolum Francisci Gentilis de Cortigianis, & Alexandrum Guglielmi etiam de Cortigianis, qui quidem inbasiatores onere dicte legationis in se suscepto fuerunt ad dictum Monasterium Cartusiensium, ibidemque cum ea qua decuit reverentia & honore salutarunt, & visitaverunt, dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, & ab eodem honorabiliter suscepti, & gratias referentes post longos inter eos sermones habitos ab eodem gratiose licentiati reversi sunt.

Item post predicta eisdem anno, & Pontificatu, quibus supra, die vero Mercurii, vigesima septima mensis Septembris, in qua die est festum Sanctorum Cosmi & Damiani, indictione duodecima.

Con-

Cunctis pateat evidenter, & sit notum, quod cum suprascripta die dictus Reverendissimus in Christo Pater, & Dominus Dominus Cosmus de Pazzis, Dei, & Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Florentinus praedictus, voluerit facere eius introitum in Civitatem Florentiae, & capere tenutam dicti sui Archiepiscopatus, suprascripti, & infrascripti nobiles & egregii viri de Cortigianis, Tosa, & Tosinghis, omnes de nobilissima familia & prosapia de Vicedominis de Florentia, Guardiani, Custodes, & Patroni dicti Archiepiscopatus Florentini tempore ipsius vacationis, ac Guardiani, & Defensores personae ipsius Reverendissimi Domini Archiepiscopi, volentes secundum eorum antiquam, laudabilem, & approbatam, consuetudinem ipsum sociare in dicto suo introitu, & ad eius custodiam interesse, ut eorum moris est; dicta die de mane omnes infrascripti de dicta familia convenerunt, & se coaduonaverunt, in Archiepiscopali Palatio praedicto, & ibidem adaptato palio ornatissimo per eos per prius ordinato, & facto cum insignis, & armis Iulii Secundi Pontificis Maximi, & Reipublicae, & Communis Florentiae, & dicti Reverendissimi novi Archiepiscopi, & ipsorum Patronorum, & Guardianorum, super octo astis pictis celestino colore, & superpositis in capitibus eorum, & super capite cuiuslibet eorum serto, seu grilanda erbe vulgariter nuncupate erba viocs, & perceptis astis, sive baculis in manibus ipsorum, & cuiuslibet eorum, longitudinis brachiorum trium, vel circa, cum cirotecis albis in manibus ipsorum, adiunctis secum, & in eorum auxilio, pro custodia & defensione dicti Reverendissimi novi Archiepiscopi, triginta iuvenibus eorum servitoribus cum similibus astis, sive baculis in manibus, exierunt de dicto Archiepiscopali Palatio, cum dicto eorum palio extenso ante eus, & iverunt obviam eidem Reverendissimo Domino Archiepiscopo, usque ad portam Sancti Petri in Gattolino de Florentia, per quam ingredi debebat dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, & ibidem supor dicte porta, cum dicto eorum palio extenso, & cum dictis coronis, sive grilandis in capite, & baculis, & cirotecis in manibus armati & ornati, ipsum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum expectaverunt. Nomina vero omnium, & singulorum dictorum Patronorum, & Guardianorum, qui praedictis interfuerunt, & dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum in dicto eius introitu sociaverunt, sunt ista: videlicet.

Dominus Michael Francisci.
Antonfranciscus Andreae.
Carolus Francisci Gentilis.
Gherardus Andreae.
Alexander Guglielmi.
Ghinus Ruberti Gentilis.
Angelus Iohannis Gentilis.
Gentile Francisci Gentilis.
Gentile Guidi Gentilis.
Iohannes Franciscus Bernardi Gentilis.
Gentile Bernardi Gentilis.
Andreas Gherardi.
Guido Vgeni Antonii.
Pierus Bernardi Gentilis.
Antonfranciscus Taddei Mariae.
Franciscus Caroli Francisci.
Omnes de Cortigianis de Vicedominis de Florentia.
Dominus Nicholaus Francisci Rainerii.
Carolus Nicolai.
Pier Franciscus Francisci Rainerii.
Raynerius Francisci Rainerii.
Thomas Francisci Rainerii.
Iohannes Baptista Bernardi.
Laurentius Pier Francisci Francisci.
Aloysius Thommasi Francisci.
Nicholaus Caroli Nicholai.
Bernardus Francisci.
Bernardus Pier Francisci.
Angelus Iohannis Baptiste.
Franciscus Thommasi Francisci.
Antonius Caroli.

Omnes della Tosa, & Tosinghis, de Vicedominis praedictis.

Et ipsis Patronis, Custodibus, & Guardianis, sic ut supra expectantibus, supervenerunt Prelati, Sacerdotes, & Religiosi tam Seculares, quam Regulares, totius Civitatis, obviam eidem Reverendissimo Domino Archiepiscopo processionaliter venientes, una cum Proceribus, & Magistratibus Civitatis, una cum maxima populi multitudine, ipsum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, magna cum letitia, & animi gaudio, expectantibus; & demum transactis pluribus Civibus, & Nobilibus Civitatis, qui eum extra Civitatem visitaverant, & transacta Reverendissimi Domini Archiepiscopi familia, supervenit idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus paratus cum paramento broccati albi, & cum mitria in capite pontificaliter sedens super equum album coopertum supravaste sirica alba usque in terram, sociatus Reverendis Presbyteris Dominis Benedicto de Pagagnottis Episcopo Vasionense, & Guglielmo de Falchis Episcopo Fesulano, ac Oddone de Altovitis Prothonotario Apostolico, & pluribus aliis Prelatis, & demum transacto illo, qui ferebat Pastorale, & ille qui ferebat Crucem eiusdem Reverendissimi Domini Archiepiscopi, equester fuit idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus a dictis Patronis, & Guardianis maxima cum reverentia receptus sub dicto eorum palio; & demum transacta processione praedicta, una cum Proceribus, & Magistratibus praedictis, & ultimo nobili familia de Pazzis, quae etiam ei obviam venerat; circumdatus in modum sepis a iuvenibus, & servitoribus dictorum Patronorum, cum astis, & baculis, quos habebant in manibus, ut a nemine opprimi, vel offendi posset, & solus ipse, & dicti Patroni intra dictum circulum existentes post dictam processionem, & alios praedictos, ipsum duxerunt sub dicto eorum palio,

per

per viam rectam, usque in plateam magnificorum Dominorum, ubi super ringeria erant sedentes excelsi Domini, & Vexillifer Iustitie Reipublice, & Populi Florentini, & ibidem maximo cum sonitu campanarum, tubarum, & aliorum instrumentorum, fuit ab eis honorabiliter receptus, & honoratus, & salutatus ex ringeria predicta a magnifico, & excelso Petro Soderino ad vitam Vexillifero Iustitie Populi Florentini; & idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus inclinato capite, & posita manu ad mitriam in signum reverentie, resalutavit eos, & recepta benedictione ab eodem recesserunt; & idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus sic, ut supra, sociatus a dictis Patronis & Custodibus profectus est iter suum versus Ecclesiam Sancti Petri Maioris de Florentia per ampliorem, & commodiorem viam, & demum pervento super platea dicte Ecclesie Sancti Petri Maioris, accessit ad truncum colunne ibidem existentem, & vulgariter nuncupatum, la Stufa del Vescovo, in quo loco etiam erat paratum scannum cum tappeto superposito, & ibidem descendit de dicto eius equo, & incontinenti per homines nobilissime familie de Strozzis, secundum eorum consuetudinem, fuit ablata sella & frenum dicti equi, & equus sine freno & sella fuit ablatus pro parte Monialium dicti Monasterii, ut eorum moris est, & demum idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, sociatus a dictis Patronis, accessit ad Ecclesiam predictam, & ibidem ad portam principalem dicte Ecclesie fuit per dictos Patronos consignatus, & seu dimissus, in manibus Cappellanorum dicte Ecclesie, dimisso palio predicto ad portam Ecclesie predicte, ad custodiam tamen dictorum iuvenum, & partis ipsorum de dictis Patronis, & alia pars, & antiquiores ipsorum sociati sunt dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum immediate post dictos Cappellanos usque ad Altare maius dicte Ecclesie, in quo loco idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, genu flexo in loco ibidem preparato, fecit orationem suam, qua facta, surgens accessit ad cathedram, sive sediam, ibidem ornatissime preparatam, ibidemque se insediavit; & post modicum temporis spatium accessit ad eum venerabilis mulier Soror Andrea de Buondelmontibus, Abbatissa dicti Monasterii, & ab eodem nomine Ecclesie Florentine recepit anulum secundum consuetudinem antiquissimam, & hactenus aprobatam; & demum ipsa & alie dicti Monasterii Sorores, deosculata manu ipsius Pontificis, & recepta & habita eius benedictione, recesserunt: & idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus recedens a dicta Ecclesia, sociatus a dictis Cappellanis usque ad dictam portam principalem dicte Ecclesie, ibidem ipsum dimiserunt in manibus dictorum Patronorum ad eorum custodiam, qui ipsum, ut alias, receperunt sub dicto palio, & ipse ascensus equum suum predictum, ornatum aliis freno & sella pulcherrimis, circundatus a dictis Patronis, & iuvenibus, ut supra, cepit iter per viam Burgi de Albizis, ut veniret ad Cathedralem Ecclesiam, & cum pervenisset ad lapidem marmoreum, positum in signum, ubi Beatus Zenobius Episcopus Florentinus mirabiliter excitavit, & seu resuscitavit, quendam puerum mortuum, ibidem ob reverentiam & memoriam tanti Pontificis, & dicti miraculi, iterum descendit de equo, & accensis duobus torculatibus ibidem a Patronis predictis ordinatis & deputatis, & dicto versiculo, Ora pro nobis Beate Zenobi, & responto a Clero, Ut digni efficiamur promissionibus Christi, idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus decantavit, & decantando dixit Orationem Beati Zenobii, & postmodum ascenso equo suo predicto, sic, ut supra, sociatus & circumdatus a dictis Patronis sub palio predicto perrexit per dictam viam usque ad angulum de Pazzis, & ibidem se vulvens versus Ecclesiam Florentinam, & per viam que dicitur A fundamentis, pervenit ad Ecclesiam Cathedralem Florentinam, & ibidem descensus de suo equo in loco ibidem preparato, pervenit sub dicto palio ad principalem portam dicte Ecclesie, & ibidem reverenter receptus ab Archidiacono, Prelatis, Canonicis, & aliis dicte Ecclesie Ecclesiasticis, prefati Patroni ipsum in ingressu Ecclesie predicte, dimiserunt in manibus eorum, relicto palio sub fidia, & custudia ad dictam portam, & antiquiores prosequentes inmediate post Canonicos dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum usque ad Altare maius dicte Ecclesie, in quo genu flexo, & facta oratione sua in loco ibi ornatissime preparato, surgens accessit ad cathedram a latere dextro dicti Altaris ornatissime preparatam, & ibidem se insediavit, & lectis Litteris Apostolicis provisionis sue de dicta Ecclesia tenutam & corporalem possessionem adeptus fuit, & accepit, & data solepniter benedictione populo cum indulgentia, recessit & sociatus a Prelatis, & Canonicis dicte Ecclesie, usque super portam principalem eiusdem, ibidem prefati Patroni ipsum, ut supra, receperunt in custodiam, & sub dicto eorum palio pedestrem ipsum duxerunt in Ecclesiam Sancti Iohannis Baptiste, & ad Altare dicte Ecclesie, in quo loco similiter facta oratione accessit ad cathedram sive sediam paratam, & ibi ut alias se insediavit, & stalavit, & deinde surgens sociatus a Patronis predictis exiit de dicta Ecclesia per portam versus Crucem Sancti Iohannis, pedester sub dicto palio cum dictis Patronis pervenit ad Archiepiscopale Palatium, mirum in modum ornatum intus, & extra, & demum ascensu Palatio predicto sic paratus intravit Cappellam dicti Palatii, & facta oratione ante Altare dicte Cappelle ibidem se insediavit, & de dicto Palatio, & bonis temporalibus eiusdem, tenutam accepit, & corporalem possessionem, & prefati Patroni, Guardiani, & Custodes predicti, in signum

vere

vere renute, & corporalis possessionis, predicte dederant sibi io manibus claves dicti Palatii, & libros, & alia bona, dicti Archiepiscopatus, offerentes se semper promtos & paratos ad eiusdem Reverendissimi Domini Archiepiscopi custodiam, & beneplacitum; & dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus protestatus fuit, quod dictam tenutam accipiebat animo possidendi, & non solum animo, sed animo & corpore, & longo tempore, quod Deus sibi, & nobis concedere dignetur. Mandans dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, dicti vero Patroni rogantes, per me Notarium infrascriptum de predictis omnibus publicum confici documentum.

Acta fuerunt omnia & singula suprascripta Florentie in locis, de quibus supra fit mentio, congrue, & apte singula singulis referendo, presentibus testibus ad predicta omnia & singula vocatis, habitis, & rogatis, videlicet; Ser Andrea Banci, & Ser Angelo Ser Iunctini Laurentii, Notariis, & Civibus Florentinis, & Ieronimo . . . .

Item post predicta eisdem anno, Indictione, die, & Pontificatu, quibus supra. Supradictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus depositis paramentis, & similiter dicti Patroni depositis vestimentis, superioribus, & aliquantulum refeciati iverunt ad mensam, & omnes in sala magna dicti Archiepiscopalis Palatii pranderunt prandio magno, & nobilissimo, ibidem preparato per ministros dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, in quo quidem prandio interfuerunt dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, & Episcopus Fesulanus, Dominus Nicholaus de Albiziis, & nonnulli alii Canonici Ecclesie Florentine; nec non Magnificus Guglielmus de Pazzis, pater dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & omnes suprascripti Patroni, & Defensores, dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi; & in quo quidem prandio fuerunt tot, & talia fercola, & ita celeberrima, que hic recensere non valeo, ne minus dicendo ei detraherem. Tandem post longum, & completum prandium predictum, & depreparatis mensis, prefati Patroni, & Defensores a maiore usque ad minorem iuraverunt ad Sancta Dei Evangelia, scripturis corporaliter manu tactis, in manibus prefati Reverendissimi Domini Archiepiscopi eorum consuetum iuramentum per eos prestari solitum, videlicet: fidelitatem, custodiam, & defensionem sue persone, & totius Archiepiscopatus Florentini, & quod non erunt in consilio dicto vel facto, quod ipse Reverendissimus Dominus Archiepiscopus admittat personam, vel dignitatem, seu membrum ipsius, vel quod capiatur in aliqua captione; vel quod si aliquid de bonis ipsius Archiepiscopatus perdiderit, pro posse recuperabunt, atque defendent, & recuperatum manutenebunt, & quodcunque consilium, vel consilia, ab eis petierit, eidem Domino Archiepiscopo dabunt, pro ut eis melius videbitur pro utilitate ipsius Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & Archiepiscopatus predicti, bona fide, & sine fraude; & quamcumque credentiam eis manifestaverit, vel manifestari fecerit, secretam tenendam, tenebunt secretam: & demum obtenta licentia a dicto Reverendissimo Domino Archiepiscopo, & recepta ab eo benedictione, recesserunt in Domino unusquisque ad domum suam, mandans nichilominus dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, dicti vero Patroni petentes, per me Notarium infrascriptum ut de predictis publicum hoc conficerem instrumentum.

Acta fuerunt premissa in dicto Archiepiscopali Palatio, & in sala magna eiusdem, presentibus dicto Reverendissimo Domino Guglielmo de Folchis Episcopo Fesulano, & Domino Nicholao de Albiziis Canonico Florentino, & pluribus aliis testibus ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Item post predicta eisdem anno, Indictione, die, & Pontificatu, quibus supra.

In mei Notarii publici infrascripti, & testium infrascriptorum presentia. Spectabiles viri Angelus Iohannis de Corrigianis, Nicholaus Caroli della Tosa, & Bernardus Pier Francisci de Tosinghis, omnes de dicta familia de Vicedominis de Florentia, Patroni, Guardiani, & Defensores predicti, de commissione aliorum de dicta familia Compatronorum predictorum, assumpto palio subtus quo duxerunt dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, replicatum ipsum portaverunt ad Ecclesiam Sancti Michaelis Vicedominorum de Florentia, ibidemque ipsum deposuerunt ad instantiam dictorum Patronorum penes Ser Augustinum Laurentii Presbyterum de Emporio, Gubernatorem dicte Ecclesie, ibidem presentem, & pallium recipientem, & acceptantem nomine depositi a dictis Patronis, & pro eis rogantem me Franciscum Notarium infrascriptum, ut de predictis publicum hoc conficerem instrumentum.

Acta fuerunt premissa Florentie in domo dicte Ecclesie Sancti Michaelis, presentibus Do Guglielmo de Alrovitis Abbate Bibbone, & Cipriano Christofari Mathei de Verzaria, testibus ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Quare Ego Franciscus olim Christofori, olim Vulpini Guerre, Imperiali auctoritate Iudex Ordinarius, Civis, & Notarius publicus Florentinus, & honorabilis Curie Florentine Notarius, & Scriba; & dictorum Patronorum, Custodum, & Guardianorum dicti Archiepiscopatus eorum Nuntius, & Scriba, ad hec per eos specialiter deputatus, predictis omnibus, & singulis, que supra, per eos indicata continentur &c.

IN Dei nomine amen. Anno dominice Incarnationis millesimo quingentesimo octavo, Indictione decimasecunda, die vero vigesima prima mensis Decembris, Pontificatus Sanctis-

ctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri, Domini Iulii divina providentia Pape Secundi enno sexto.

Cum certum fuerit, & sit, quod drappellones baldacchini, seu palii, facti par nobiles de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghis de Florentia, io introitu Reverendissimi in Christo Patris, & Domini, Domini Cosmi de Pazzis de Florentia, Dei & Apostolice Sedis gratia Archiepiscopi Florentini, tam ex entiqua consuetudine, & hactenus observata, quam vigore declarationum, & plurimarum scripturarum autenticarum, de quibus in Registro magno cum bullectis dicti Archiepiscopatus Florentini plenius continetur, spectent, & pertineant ad dictos de dictis familia de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghis, & illos continue habuerint, & de eis disposuerint secundum eorum velle & beneplacitum, & ita habeant illos, quos in introitu dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi fieri fecerunt, illosque deposuerint ad eorum instantiam in Ecclesiis Sancti Michaelis Vicedominorum de Florentia; & cum intendant, quod dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus illos afferaret, & desideraret; & desiderantes prefati de dictis familiis, tam veri ipsius Reverendissimi Domini Archiepiscopi servitores, sibi nedum in predictis, verum & in omnibus aliis morem gerere, & ei obsequi; hinc est quod hodie, hac presenti suprascripta die, spectabiles & egregii viri Carolus olim Nicolai della Tosa, Anton Franciscus Andree de Cortigianis, Pier Franciscus quondam Francisci Rsinerii de Tosinghis, & Ghinus quondam Ruberti etiam de Cortigianis, omnes de dicta nobili familia de Vicedominis de Florentia, Guardiani, & Custodes Archiepiscopatus Florentini, eorum nominibus propriis, & vice, & nomine aliorum de dicta familia, pro quibus, & quolibet eorum de rato, & rati habitione promiserunt, in mei Notarii infrascripti, & testium infrascriptorum, ad hec vocatorum, habitorum, & rogatorum presentia, sponte, & libere, & tamquam de eorum propriis bonis & rebus dederunt, tradiderunt, donaverunt, & titulo donationis inrevocabilis inter vivos concesserunt, dicto Reverendissimo Domino Cosme de Pazzis, moderno Archiepiscopo predicto presenti, recipienti, & acceptanti, tamquam bona, & de bonis propriis, dictorum Guardianorum dictos drappellones dicti Baldacchini, sive pallii, ita quod de cetero dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, possit & valeat de eis libere disponere, & facere velle suum, tamquam de re propris, & sibi, ut supra, libere donats, & elargits, promittentes &c. que omnia &c. & pro quibus &c. obligaverunt &c. renunptiaverunt &c. rogantes &c. Acta fuerunt premissa in Archiepiscopali Palatio Florentino, & in camera paramenti dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi Florentini, presentibus Domino Marco . . . . . . de Pillis de Prato, & Ser Petro Francisci de Strozzis Clerico Florentino, & Domino Nicolao del Boscho, Ecclesiastico Lugdonensis Diocesis, testibus ad premisse vocatis, habitis, & rogatis.

Quare ego Franciscus olim Christofori olim Vulpini Guerre, Imperiali auctoritate Iudex Ordinarius, Civis honorabilis Civitatis Florentie, predicte donationi interfui, & propterea &c.

IN Dei nomine Amen, Anno Dominice Incarnationis millesimo quingentesimo tertio decimo, Indictione prima, die vero decima, mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Leonis divina providentia Pape decimo, anno primo.

Huius publici Instrumenti seriem inspecturis omnibus pateat evidenter, & sit notum, qualiter vacante Sede Archiepiscopali Florentina, per mortem bone memorie Reverendissimi in Christo Patris, & Domini, Domini Cosmi de Pazzis, Dei, & Apostolice Sedis gratia, olim Archiepiscopi Florentini, nuper in Archiepiscopali Palatio defuncti, nobiles, & egregii viri de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghis de Florentia, ad quos tam vigore plurimorum indultorum, & privilegiorum Apostolicorum eis a quampluribus Pontificibus, & etiam Episcopis, & Archiepiscopis Florentinis benemerito concessorum; quam etiam ex antiqua, & hactenus observata, & approbata consuetudine e tanto tempore citra cuius initii memoria hominum non existit, Patroni, Guardiani, Custodes, & Defensores Archiepiscopatus predicti, & bonorum eius, Sede vacante, & tempore vacationis eiusdem, cum potestate plenissima circa temporalia dicto tempore vacationis durante, & quousque non fuerit per novum Archiepiscopum de ipso Archiepiscopatu possessio adepta, prout ex privilegiis predictis manifestissime constat; & propterea volentes vestigia antiquorum suorum sequi pro tuitione custodia & defensione dicti Archiepiscopatus, & bonorum eius, donec, & quousque per Summum Pontificem fuerit de novo provisum Pastore, & ipse novus Antistes dicti Archiepiscopatus tenutam consecutus fuerit; & pro conservatione privilegiorum, & iurium suorum in premissis, & consuetudinis huc usque illese observate, ac alias omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus magis, & melius potuerunt, & debuerunt, & eis licuit, & licet, eorum nominibus propriis, & vice, & nomine omnium, & singulorum aliorum de dictis familiis de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghis eorum Compatronibus, Conguardianis, Concustodibus, & Conservatoribus, pro quibus, & quolibet eorum, omnes infrascripti de ratho promiserunt, ad laudem, & honorem Omnipotentis Dei, & Beate Marie Virginis, & totius Celestialis Curie Paradisi, & ad statum, & honorem Romane Ecclesie, & prefati Sanctissimi Domini nostri Pape, & Ecclesie Florentine, & eius futuri Reveren-

tendissimi Domini Archiepiscopi, & Pontificia, & familiarum praedictarum, intraverunt Archiepiscopale Palatium Florentinum, ibique eeperunt eiusdem tenutam, custodiam, curam, regimen, & administrationem, & in temporalibus bonorum ipsius Archiepiscopatus, causa, & pretexsu conservandi novo Reverendissimo Domino Archiepiscopo cum venerit, vel legitime miserit ad capiendum ipsius tenutam, & corporalem possessionem, de, & super quibus premissis petierunt sibi, per me Notarium infrascriptum, quem in omnibus, qua in eis fieri contigerit, donec, & quousque in presenti custodia, & conservatione steterint, eligerunt, & deputaverunt in eorum Notarium, & Scribam, prout etiam de presenti eligunt, & deputant, fieri atque tradi instrumentum, & instrumenta &c. Acta fuerunt premissa in dicto Archiepiscopali Palatio Florentino, presentibus ibidem Venerabili viro Domino Andrea de Ciolis Cannonico Cortoniensi, & Laurentio olim Iacobi Mariotti de Florentia, testibus ad premissa omnia & singola vocatis, habitis, & rogatis. Nomina vero omnium & singulorum de dictis familiis, qui dictam tenutam, & custodiam acceperunt, ut supra, sunt ista, videlicet:

Venerabilis vir Dominus Nicolaus Francisci de Tosinghis.
Gherardus Andrea de Cortigianis.
Thomas Francisci de Tosinghis.
Carolus Francisci de Cortigianis.
Nicolaus Caroli Nicolai della Tosa.
Ghinus Roberti Gentilis de Cortigianis.
Bernardus Francisci Bernardi della Tosa.
Angelus Iohannis Gentilis de Cortigianis.
Simon Pier Francisci de Tosinghis.
Bernardus Caroli Nicolai della Tosa.
Gentile Francisci de Cortigianis.
Aloysius Thomasi Francisci de Tosinghis.
Andreas Gherardi de Cortigianis.
Bernardus Pier Francisci de Tosinghis.
Angelus Iohannis Baptiste della Tosa.
Anton Franciscus Taddei Marie Iohannis de Bisdominis.
Antonius Caroli della Tosa.
Augustinus Caroli Bernardi della Tosa.
Iohannes Baptista Pieri Gentilis de Cortigianis, &
Gentile Iohannis de Cortigianis.

Item post predicta incontinenti eisdem anno, Indictione, die, loco, & Pontificatu, quibus supra, & presentibus dictis suprascriptis testibus, etiam ad infrascripta omnia & singula vocatis, habitis, & rogatis.

Supradicti nobiles de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghis de Florentia, Patroni, Custodes, Guardiani, & Conservatores predicti, adepta tenuta, & capte custodia, cura, & administratione dicti Archiepiscopatus Florentini, & bonorum eius in temporalibus, ut supra, habito inter se colloquio, & matura deliberatione, super agendis per eos, circa curam, & regimen per eos fienda, durante vacatione predicta, & non minus circa sepulturam, funus, & honoranziam fiendam dicto Reverendissimo Domino Archiepiscopo defuncto; & considerantes, quod esset incommodum, & dispendiosum, ut omnes pro omnibus, que fieri oportebunt, congregentur, & coadunentur ad personaliter interessendum; & propterea maturo consilio prius habito inter eos pro maiori omnium commodo, & celebriori expeditione eorum, que fieri oportebant circa predicta, & pro minori dispendio dicti Archiepiscopatus, & Reverendissimi novi Archiepiscopi, cuius sumptibus & expensis omnia fieri oportat, pro se, & vice, & nomine aliorum de dictis familiis, pro quibus & quolibet eorum de ratho promiserunt, servantes & in hoc stilum antiquorum suorum, omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus magis & melius potuerunt, & debuerunt, & eis licuit, & licet, fecerunt, constituerunt, creaverunt, & solemniter ordinavarunt, eorum, & dictarum familiarum, & cuiuslibet earum, ac etiam vice, & nomine dicti Archiepiscopatus veros, certos, legitimos, & indubitatos Sindicos, & Procuratores, Actores, Factores, & negociorum suorum infrascriptorum, & dicti Archiepiscopatus, Gestores, & Nuncios spetiales, & generales; ita tamen, quod spetialitas generalitati non deroget, nec e contra, videlicet: Venerabilem virum Dominum Michaelem Francisci de Cortigianis Plebanum Sancte Marie de Carraria, licet absentem, tamquam presentem, & nobiles viros, Thomasum Francisci Rayuerii de Tosinghis, Gherardum Andree de Cortigianis, Iohannem Baptistam Bernardi della Tosa, Ghinum Roberti Gentilis de Cortigianis, & Nicolaum Caroli Nicolai della Tosa.

Ibidem presentes, & acceptantes, & quatuor ex eis in concordia, aliis absentibus, seu etiam presentibus, & contradicentibus &c. spetialiter, nominatim, & expresse pro ipsorum nomine, & pro eis, ad custodiendum, & in temporalibus regendum, & gubernandum dictum Archiepiscopatum, & eius bona, ipsumque, & eius tenutam, conservandum novo Reverendissimo Domino Archiepiscopo, & cum venerit, sibi, vel eius procuratori legitimo consignandum, dandum, & tradendum ipsius tenutam, & corporalem possessionem, & mobilia per inventarium similiter consignandum & consignari faciendum.

Item ad conficiendum, & confici, & fieri faciendum, inventarium omnium, & quorumcumque bonorum, & rerum mobilium dicti Archiepiscopatus.

Item ad faciendum, ordinandum, & fieri faciendum, funus condecens, & honoranziam prefato Reverendissimo Domino Archiepiscopo mortuo, & propterea levandum in creditum, seu alias, pro ut eis melius videbitur, & placebit, ceram, pannos, drappos, & alia opportuna pro faciendo honoranziam condecentem tanto viro; & pro perfecta observantie privilegiorum eorum domus, que numquam preteriit

teriit in dando eis tributa, & omagia eis debita; & propterea obligandum se, & dictum Archiepiscopatum, & eius bona, ubi quando, & quoties opus fuerit, & dictis eorum Sindicis videbitur, & placebit.

Item ad deputandum, & eligendum, & nominandum unum Camerarium, qui exigat introitus dicti Archiepiscopatus, & solvat, cui vel quibus per dictos Sindicos deputatum fuerit, & introitus, & exitus diligenter retineat, & similiter Advocatos, Procuratores, Notarios, Nuncios, & alios Officiales, & Ministros, de quibus, & prout eis videbitur expedire &c.

Item ad cogendum omnes pensionarios, & tenentes bona dicti Archiepiscopatus ad recognoscendum ab eis dicto nomine &c.

Item ad locandum, & dislocandum bona dicti Archiepiscopatus, & fructus petendum, levandum, & exigendum; & de exactis, & receptis, ac levatis, & habitis finiendum, & quietandum, & pro premissis, & omnibus aliis, quatenus opus sit, & pro conservatione bonorum, & iurium dicti Archiepiscopatus, & iurisdictionis, & privilegiorum ipsorum Patronorum, coram quibuscumque Iudicibus, & Magistratibus, tam Ecclesiasticis, quam Secularibus, agendum, causandum, & defendendum, & omnia, & singula alia facere, que sub verbis agere, & causare veniunt, & comprenduntur; unum quoque, vel plures, Procuratorem, seu Procuratores, loco ipsorum substituendum pro premissis, quatenus opus sit &c.

Item ad expendendum, & derogandum de pecuniis dicti Archiepiscopatus, omnem quantitatem pecuniariam opportunam, tam pro honoranzia dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & eius funera, quam pro victu custodientium dictum Archiepiscopum, quam etiam pro salario, & mercede quorumcumque Officialium, Advocatorum, Procuratorum, Notariorum, & aliorum quorumcumque, & etiam pro honoranzia facienda novo Reverendissimo Domino Archiepiscopo in eius introitu &c.

Item ad petendum, & recipiendum a novo Reverendissimo Domino Archiepiscopo confirmationem eorum privilegiorum &c.

Item ad omnes, & singulos alios actus sibi fieri licitos, & permissos, & quos alii antecessores eorum appareat alias fecisse, qui hic exprimi possint, & valeant &c. Et generaliter &c. Dantes &c. Promittentes &c. Relevantes &c. Sub ypoteca &c. De & supra quibus &c. Et quod quidem mandatum durare, & vires habere, voluerunt per duos menses proxime futuros, & non ultra &c.

Item post predicta incontinenti, eisdem anno, Indictione, die, & loco, & presentibus dictis suprascriptis testibus, etiam ad infrascripta omnia & singula vocatis, habitis, & rogatis.

Supradicti nobiles Patroni, & Custodes predicti, considerantes, quod prefati eorum Sindici, & Procuratores possent aliquando egere consilio, & ne propterea habeant convocare totas familias predictas, ea propter super premissis mature providentes, deputaverunt, & ordinaverunt in Consiliarios dictorum suorum Sindicorum super emergentibus, & occurrentibus eis in dicto eorum Sindicatu, infrascriptos de eorum familiis predictis, videlicet.

Angelum Iohannis de Cortigianis.
Bernardum Francisci della Tosa.
Simonem Pier Francisci de Tosinghis, &
Gentilem Francisci de Cortigianis.

Ibidem presentes, & acceptantes cum quibus prefati Sindici habeant in omnibus eorum occurrentiis praticare, & se consulere, & quidquid per eos, & dictos Consiliarios decretum factum & firmatum fuerit, intelligatur esse, & sit bene factum, & firmitatem, & robur obtineat, ac si cum omnibus de dictis familiis factum, decretum, firmatum, & ordinatum foret, duraturum per duos menses proxime futuros, & non ultra.

Item post predicta eisdem anno, *Indictione*, die, & loco, presentibus Iacobo *V*golini Francisci de Picardis, & Ser Petro Iohannis de Gagliano Clerico Florentino, testibus &c.

Supradicti Dominus Michael Thomas de Tosinghis.
Gherardus de Cortigianis.
Iohannes Baptista della Tosa.
Ghinus de Cortigianis, &
Nicolaus Caroli Nicolai della Tosa.

Sindici, & Procuratores prefati, considerantes quod eis est opus exigere a debitoribus dicti Archiepiscopatus, & quotidie expendere, pro custodia, & gubernatione domus, ac honorantia fienda in funare dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & etiam postea in introitu novi Pastoris, cum creatus fuerit, & in aliis opportunitatibus, prout de die in diem occurrerit, & non minus habere, qui computa eorum retineat; & propterea esse opus deputare, & facere unum Camerarium idoneum, & sufficientem, qui exigat, solvat, & computa retineat de omnibus occurrentibus; & considerantes, quod Benedictus *olim* Ser Iacobi de Minis Civis Florentinus, olim Camerarius dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, habet in pratica dictum officium, & cognoscit omnes debitores; & plurimum confidentes de sua probitate, legalitate, & sufficientia; & propterea omnes in concordia ipsum elegerunt, & deputaverunt in eorum, & dicti Archiepiscopatus Camerarium donec, & quousque alius per eos fuerit deputatus, seu per futurum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, cum potestate petendi, & exigendi, ac solvendi, prout sibi per eos ordinatum fuerit; & cum salario per eos ordinando, & deputando; & ad retinendum compare, & scripturas, & maxeritia introitus, & exitus, & hec omni meliori modo &c.

Item post predicta aisdem anno, Indictione, die, & loco, & presentibus dictis suprascriptis testibus &c.

Su-

Supradicti Sindici attendentes, quod eſt opus providere de Camerario capſe Archiepiſcopalis Curie, qui computa Notariorum, & pecunias teneat, & recipiat, & pro ratha tangente Archiepiſcopatui eis conſignet; & plurimum confidentes de ſufficientia Ser Laurentii, olim Andree de Ciolis, olim Camerarii, dicte Curie, ea propter ipſum eligerunt in Camerarium dicte capſe, cum emolumentis conſuetis, eundem Ser Laurentium preſentem, & acceptantem donec, & quouſque per eos, vel futurum Reverendiſſimum Dominum Archiepiſcopum, aliter proviſum fuerit &c.

Item poſt predicta eiſdem anno, Indictione, die, & loco, prefati Domini Sindici, & Procuratores, una cum dictis eorum Conſiliariis, collegialiter coadunati advertentes, quod eſt opus vacare ad ſepolturam dicti Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi, heri die nona preſentis menſis Aprilis defuncti, & dare ordinem funerali ſuo, quod honorificentiſſime fieri debet, tam ratione virtutum ſuarum, quam nobilitatis familie ſue, & ex eo, quia erga eos continue ſe bene geſſit ſervando eis integraliter privilegia eorum, & tributa honorificentiſsime eis dando; & propterea communi concordia decreverunt, quod per ea, que ſpectant ad eos ratione Archiepiſcopatus, fiant in die ſepulture ipſius omnia, & ſingula infraſcripta.

In primis, quod habeatur, & fiat Clericatus omnium Clericorum Civitatis Florentie.

Item quod requirantur Regule omnium Religioſorum Civitatis predicte.

Item quod fiat ſecundum uſum Civitatis filza una drappellonom, cum armis, & inſignia dicti Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi, & in ultimis ab utraque parte, cum inſignia, & armis ipſorum Patronorum, & in duobus in medio exiſtentibus cum duobus figuris Sancti Coſmi.

Item quod fiat una bandiera magna quadra, longitudinis brachiorum decem, & latitudinis brachiorum quinque vel circa, cum armis magnis dicti Reverendiſsimi Domini Archiepiſcopi, & deſuper hinc inde a Cruce, cum armis Summi Pontificis, & in fine cum ſex drappellonibus, quatuor in medio, cum armis dicti Reverendiſsimi Domini Archiepiſcopi, & in fine a lateribus hinc inde cum armis ipſorum Patronorum.

Item ne virtutes, & laudes dicti Reverendiſsimi Domini Archiepiſcopi taceantur, ſed ad eius gloriam, & honorem, & totius familie ſue pandantur, & manifeſtentur, ordinaverunt, & decreverunt, quod per famoſiſſimum Oratorem Dominum Marcellum Cancellarium excelſe Reipublice Florentine, publice ante cadaver de laudibus, & virtutibus, ſuis ſermo fiat, & quod de predictis requirantur Vexillifer Iuſtitie, & Priores libertatis Reipublice prelibate.

Inſuper ordinaverunt, quod pro eorum parte requirantur ad honoranziam predictam Officia, & Capitudines Civitatis, prout in aliis ſimilibus honoranziis fieri ſolet.

Item ordinaverunt, quod fiat una ſopraveſte taffetà nigri pro equo, ſuper quem feretur dicta bandiera, & cum una ſupraveſte nigra pro eo qui ſtabit ſuper equum, que ſupraveſta dicti equi habeat arma, & inſignia dicti Domini Archiepiſcopi in pectore, & hinc inde ſuper ſpatulis dicti equi, & ſupraveſte aſcenſori equi ſimiliter habeat inſignia, & arma dicti Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi, retro & ante.

Item ordinaverunt, quod in Eccleſia fiat cappanna, ſub qua deponatur corpus, & ſuper qua ſint ad minus ſeptingente falcule ad minus unciarum quatuor pro qualibet; & ſimiliter paretur Eccleſia pannis nigris, hinc inde uſque ad finem cum luminaribus hinc inde ſuper dictis pannis, & ſimiliter circum circa, cum falculis ſimilibus accenſis.

Item decreverunt, quod fiant torcularia triginta, ſex pro faciendo Crucem, & triginta corpus.

Item ordinaverunt fieri, & quod fiant, torchiettos centum, ponderis librarum unius pro quolibet, pro dando in manibus Canonicis, Magiſtris Sacre Theologie, & Prioribus,

Item torchiettos centum, ponderis unciarum ſex pro quolibet, pro dando Cappellanis Eccleſie Metropolitane, & Rectoribus Eccleſiarum; & candelas viginti duarum pro libra, pro dandis aliis Sacerdotibus, Religioſis, & Clericis, in totum omnibus computatis, uſque ad ſummam librarum duorum millium cere.

Item ordinaverunt, & decreverunt, quod induantur veſtibus nigris, & lugubribus, videlicet palliis, & caputeis inbaſtitis, Vicarius, & tota familia dicti Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi premortui, qui vadant ad honoranziam predictam retro cadaver primi, & poſt ipſos ſuccedant ipſi Patroni, & Guardiani dicti Archiepiſcopatus, & poſt eos illi de familia de Pazzis, & poſt eos Magiſtratus, & Capitudines, ſecundum ordinem Civitatis; & quod in die ſepulture, & honoranzie predicte cadaver deferatur per Civitatem, videlicet ab angulo Palearum ad angulum de Carneſecchis, & ad Sanctam Trinitam, per Portam roſſam, ad Forum novum, & per Garbum, ad Palatium Domini Poteſtatis, ad angulum de Pazzis, & a Fundamentis, perveniendo ad Eccleſiam Sancte Marie Floris, ubi deponi debebit cadaver predictum.

Item poſt predicta eiſdem anno, & Indictione, die vero Martis, duodecima menſis Aprilis, in quo die fuit facta honoranzia, & ſepultura dicti Reverendiſſimi Archiepiſcopi.

Supradicti Domini Sindici, volentes devenire ad Exequias predictas, deponi fecerunt corpus, in Pontificali habitu, ſuper porta Archiepiſcopalis Palatii, ſuper bara ornata, ut decebat tanto Pontifici, & circum circa ſtare fecerunt familiam ſuam indutam pannis nigris lugubribus; & deinde facto ſermo-

ooo ne

ne eloquantissimo de laudibus, & virtutibus suis, & nobilitate familie sue, omnes, qui funerali interessaruut, processerunt, ut supra dictum & ordioatum ast; & tandem facta processione per Civitatem, ut supra dictum est, & deposito corpore in Ecclesia Sancta Marie Floris in preordinato loco, Dominus Vicarius, & tota familia dicti Domini Archiepiscopi reversa fuit & est ad Archiepiscopale Palatium; & omnas da dictis familiis de Vicedominis Cortigianis Tosa & Tosinghia Patroni, & Guardiani predicti, post eos ceteri de honorantia pradicta, sociaverunt Gughelmum de Pazzis, patrem Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & alios de familia de Pazzis ad domum ipsorum; & demum prefati de familia dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & Patroni predicti pervenerunt ad Archiepiscopale Palatium, ut supra, & depositis vestimentis lugubribus predictis, prefati Domini Sindici, una eum eorum Consiliariis predictis, dederunt, & tradiderunt Domino Marconaccio de Aretio, olim Vicario dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & Domino Andree de Cortonio Magistro domus, & decem aliis de principalibus familiis eiusdem Reverendissimi Domini Archiepiscopi, brachia decem panni monachini pro quolibet eorum, & duodecim aliis magis infimis & minoribus brachia octo panni similis pro quolibet, pro faciendo sibi pro quolibet vestem unam nigram, in bonorem eiusdem Reverendissimi Domini Archiepiscopi premortui; & deinde familiam ipsam, que usque tunc steterat in dicto Archiepiscopali Palatio sumptibus, & expensis dicti Arcbiepiscopatus licentiaverunt; & hec omnia facta, & executa fuerunt per dictos Dominos Patronos, Custodes, & Guardianos predictos, ad laudem & honorem omnipotentis Dai, & dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi premortui, & futuri novi Archiepiscopi, & ipsorum Dominorum Patronorum.

Item post predicta eisdem anno, Indictione, & die XII. dicti mensis Aprilis.

Supradicti Domini Sindici cum consilio, & assensu dictorum suorum Consiliariorom, volentes sequi ritum, & consuetudinem antiqnorum suorum, & ad omnem alium meliorem finem, & effectum dicto Archiepiscopatui Florentino, & eius futuro Archiepiscopo proficuum, ac etiam ad effectum babendi, & exigendi pecunias, ut ex eis fieri possint expense necessarie, & opportune, & debita contracta solvi possint, communi concordia decreverunt, quod omnes pensionarii, & laboratores recognoscant ab eis bona, a se respective tenta, & possessa, sibiqua raspondere promittant; & propterea eos citari commiserunt, & fecerunt per Baccinum Egidii Nunprium Archiepiscopatus predicti ad comparendum coram eis, & me Notarium infrascriptum ad recognoscendum, & alia faciendum, ut moris est.

Item post predicta eisdem anoo, Indictione, die, & loco, & coram infrascriptis testibus.

Compatoerunt coram prefatis Dominis Sindicis, & Procuratoribus predictis, & me Francisco Notario publico infrascripto, omnes infrascripti pensionarii, & laboratores predicti occaxione suprascripte citationis de eis, & quolibet eorum facte; & volentes, ut decet in boc eis obsequi omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, qoibus magis, & melius potuerunt, & debueruot, & eis licuit, & licet, infrascripta bona a se respective tenta, & possessa, recognoverunt tenera a dictis, & predictis Patronis usque ad adventum novi Archiepiscopi, & eis respondere de pensioonibus, & fructibus eorum, usque quo novus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus adeptus fuerit tenotam &c. & ab alio, vel pro alio non confiteri, vel recognoscere &c. & in adventu novi Archiepiscopi bona ipsa ab eo recognoscere &c. que omnia &c. promiserunt attendere &c. & contra non facere &c. sub pena florenorum quinquaginta auri quilibet, que pena &c. qua pena &c. & pro quibus &c. ob &c. renunptiantes &c. quibus pro guarantigia &c. rogantes &c.

Nomina vero omnium, & singulorum, qui recognoverunt, ut supra, bona per eos respective tenta, & omnia a se respective debita, sunt ista, videlicer.

Braodinus ser Iohannis Mercarius, recognovit tenere de bonis dicti Archiepiscopatus duas Apotecas, videlicet nomero 1. & numero 2. & pro eis solvere anno quolibet, nomine pensionis, florenos viginti duos, cum dimidio auri largi di grossi, & onam anserem.

Christofarus Miniati Ottonarius recognovit tenere unam domum ad usum Ottunarii, numero . . pro qua solvit anno quolibet florenos XIII. $\frac{1}{2}$. auri in auro.

Bernardus Pieri Nerti Calzolarius recognovit tenere unam Apotecam ad usum Calzolarii, num. . . pro qua solvit anno quolibet florenos XIII. $\frac{1}{2}$. auri in anro.

Salvator Dominici Salvatoris recognovit tenere Apotecam, num. . . pro qua solvit florenos XIII. $\frac{1}{2}$. auri in auro.

Dominicus Bernardi Cembolarius recognovit tenere Apotecam, numero . . . pro qua solvit florenos novem auri in auro.

Laurentius Salvatoris Funsinolus recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua solvit anno quolibet florenos XII. auri in auro.

Angelus Pieri Iacobi recognovit Apotecam, numero . . pro qua solvit anoo quolibet florenos XII. auri in anro.

Bernardus Iohannis Giani recognovit Apotecam, numero . . . pro qua solvit anno quolibet florenos decem auri in auro, & libras 3. piccoli, & unam anserem.

Laurentius Mariotti Angeli Sanctis Pianellarius recognovit tenere Apotecam numero . .

mero . . pro qua folvit libras 40. piccoli, & unam anferem.

Francifcus Iohannis Giampieri Pianellarius recognovit tenere Apotecam, num. . . pro qua folvit anno quolibet libras 40. piccoli, & unam anferem.

Simon Iohannis Berti Funaiuolus recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit anno quolibet florenos xiiii. auri in auro.

Nicoleus Francifci Hyeremie Manifcalcus recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit anno quolibet florenos xxiiii. auri in auro.

Iacobus Pieri Christofari Calzolarius recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit anno quolibet florenos quinque auri in auro.

Antonius Iacobi de Castello Calzolarius recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos fex auri in auro.

Antonius Tani Calzolarius recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit anno quolibet florenos fex auri in auro.

Bernardus Bartolomei Mercarius recognovit tenere Apotecam numero . . pro qua folvit florenos fexdecim auri in auro anno quolibet.

Stefanus Antonii Stefani Cabatterius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum madie, pro qua folvit libras 18. piccoli.

Hyeronimus Iohannis Magistri Francifci fuo nomine proprio, vice, & nomine Leonardi fui fratris, recognovit tenere Banchum, pofitum fuper anguio palearum, pro quo folvit florenos quindecim auri largi in auro.

Pierus Magistri Matthei Sellarius recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit anno quolibet florenos xii. auri, & unam anferem.

Pier Iohannes Michaellis Pieri recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos octo auri largi in auro, & unam anferem.

Iohannes alterius Iohannis Calzolarius recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit libras 40. piccoli.

Lazzerus Bernardini Spadarius recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos xi. e $\frac{1}{2}$. in auro.

Antonius Michaellis fuo nomine proprio, & vice, & nomine fociorum fuorum, recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos xi. e $\frac{1}{2}$. auri in auro.

Guidus Manetti del Saracino recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit anno quolibet florenos xiii. auri in auro, libras quinque, & folidos xii. piccoli.

Raphael Dominici Bernardi Ciabatterius recognovit tenere unam Apotecam ad ufum madie, pro qua folvit libras duodecim piccoli.

Magister Iohannes Marci Barbitonfor recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos fexdecim auri in auro.

Zenobius Baptiste Cenbolarius recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit libras 65. piccoli.

Iulianus Dominici Spadarius recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos xi. auri largi in auro.

Ser Stefanus Clementis de Orlandinis recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos . . . . . .

Francifcus Marci Rutini Pellicciarius recognovit tenere Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos viginti novem auri in auro.

Solettus Sanctis Ser Soletti Coreggiarius recognovit Apotecam, numero . . pro qua folvit florenos quatuor auri in auro.

Acta fuerunt premiffa in Audientia caufarum Archiepifcopalis Curie Florentine, prefentibus Ser Simone Dini, & Ser Iohanne olim Ser Filippi de Redditis, Notariis in dicta Curia, teftibus &c.

Item post predicta incontinenti eifdem anno, Indictione, die, & loco, & prefentibus dictis teftibus &c.

Supradicti Domini Sindici volentes fequi morem antiquorum fuorum, & pro evidenti utilitate dicti Archiepifcopatus, & futuri novi Reverendiffimi Domini Archiepifcopi, decreverunt facere inventarium omnium bonorum, & rerum mobilium, que reperientur in dicto Archiepifcopatu tempore vacationis, & mortis, dicti Reverendiffimi Domini Cofmi de Pazzis, olim Archiepifcopi prefati, & que ipfi reperierunt in dicto Archiepifcopatu; & pro maiori omnium ipforum commoditate commiferunt Nicolao Caroli Nicolai della Tofa, uni ex dictis eorum Compatronis, & Sindicis, quatenus veniret una mecum, & diligenter perquireret, & investigaret de bonis, & rebus predictorum, & de omnibus, que repererit, inventarium conficeret, & per me Notarium infrafcriptum in inventario apponi faceret, ita ut femper reperiri, & videri poffit.

Qui quidem Nicolaus pro executione dicte, fibi date, & facte commiffionis, & ipfam fuam commiffionem exequendo, de dictis bonis, & rebus mobilibus dicti Archiepifcopatus inventarium confecit, & fieri fecit, & procuravit, in hunc, qui fequitur, modum, & formam, videlicet.

In primis, in Sala magna.

Due Panche.
Vno Letto in fulle piane colle fachona.
Vna Tavola.

In Saletta.

Vna Credenziera, le panche intorno.
Vna Tavola con tre trefpoli.

In Cappella.

Vno Meffale.
Dua Guanciali.
Vna Pianeta pagonazza con fua fornimenti.
Vna Caffetta.
Vno Fardello di pianete ftracciate.

In Comune, cioè Salotto.

Vna Cucietta col fachone.

Due

Dua Deschi.
Vne Pianeta.
Nella Anticamera.
Vno Paio di trespoli, una pancha.
Nel Necessario.
Vno Desco di braccia quattro.
Quattro libracci.
Io sul Palcho.
Vno Lecto colle piane.
Dua Sachoni, una cassa.
Vno Descho picholo.
Due Panchette.
Vna Rastrelliera.
Vna Guaina da trombe.
Nella Stanza de' Polli.
Vno mezo Sachone.
In Camera del Arcivescovo.
Vno Lecto di noce.
Dua Sachoni azurri.
In Camera del fondo della torre.
Vno Lecto sulle piane.
Vna Coltrice, uno coltrone.
Vna Sargia gialla.
Vno Primaccio.
Vno Paio di lenzuola in su lecto.
Dua Sachoni.
Vno Tappeto.
Vna Spaliera fregiata, di braccia otto in circa.
Vno Paio d' alari.
Vno Paio di molle, una paletta.
Vna Locerna d' octone.
Vno Candeliere.
Vna Tavoletta alla tedescha.
Spaliare intorno da tener libri.
In Camera del Cancelliere.
Vno Lecto in sulle piane con sachoni.
Vna Materassa, uno coltrone.
Vno Primaccio, uno coltrone.
Vno Paio di lenzuola, uno forzeretto.
Dua Deschi, una pancha.
Dua Predelle, uno lecternio.
In Camera allato al tinello.
Vno Lecto, dua sachoni.
Vna Materassa, uno coltrone.
Vno Primaccio, uno paio di lenzuola.
Vna Coltre biancha.
Vna Coltre travisata.
Vno Catino di rame grande.
Vna Credentiera.
Tre Piategli grandi di maiolicha.
Vno Lectucio, dua casse, dua deschi.
Vno Paio di ferri, le manette, e conreggiuoli.
Vno Candeliere.
In Camera degli Staffieri.
Vno Lecto in sulle piane, uno sachone.
Vna Materassa.
Vna Coltrice, uno primaccio.
Vno Coltrone travisato.
Vno Paio di lenzuola.
Dua Casse insieme.
Vno Cassoncello, & panchette.
In Camera del quoco.
Vno Lecto, una materassa.
Vno Sachone.
Vno Paio di lenzuola.
Vno Primacio.
Vno Copertoio azurro.
Vno Descho, una tavole.
In Camera di Messer Alfonso.
Vno Lecto in sulle piane.
Vno Sachone, una materassa.
Dua Paia di lenzuola.
Vno Paio d' alari, uno paio di molle.
Vna Paletta, uno descho.
Vno Panno d' arazo cattivo, una cassa.
In Camera del Maestro di Casa.
Vno Lecto in sulle piane.
Vno Sachone, una materassa.
Vno Coltrone, uno primaccio.
Vna Coltrice.
Vno Coltrone biancho di bambagia.
Vno Paio di lenzuole.
Vne Carrionle.
Vno Sachone, uno forzeretto.
Tre Descucci.
Dua Guanciali.
Vno Armario.
Vna Sechia d' octone.
Vno Candelliere.
Vno Paio d' alari, uno paio di molle.
Vna Paletta, una segiole.
Vno Rastreliere.
In Camere del Vicario.
Vno Lecto in sulle piane.
Vna Materassa, uno sachone.
Vno Primaccio.
Vno Coltrone azurro.
Vna Sargia rossa nuova.
Vno Paio di lenzuole.
Vno Paio d' alari.
Vno Paio di molle, una paletta.
Dua Armadi, uno descho.
Dua Tavolette.
Spaliere intorno di legname da libri.
Vno Candeliere.
In Camera di Messer Giovambatista.
Vno Lecto in sulle piane.
Vno Sachone, una materassa.
Vna Coltrice.
Vno Paio di lenzuola, uno primaccio.
Vno Coltrone biancho.
Vno Descho, due panche.
Nella Camera di Maestro Piero.
Vno Legname di correnti.
Vno Sachone, una materassa.
Vno Paio di sachoni cattivi.
Vno Paio di lenzuola nuove.
Vno Armario, uno descho.
Vna Lucerna d' octone, una pancha.
In Tinello.
Vna Tavola grande.
Vna Tavola pichola.
Vna Credentiera.
Vno Sechione di rame.
Dua Rinfrescatoi di terra.
Dua Mezzi quarti.
Vna Brocha da vino.
Vno Paio d' alari.
Quattro panche.
Vna tela di finestre.

Vna

Vna Segiola da barbiere.
Vna Tovaglia lungha.
Vna Bandinella.
In Cucina.
Vna Padella, uno paiuolo.
Vna Catena di ferro.
Vno Paio d' alari, una gratugia.
Dua Trepiè, uno ftidione.
Vna Forchetta da fuoco.
Dua Meftole di ferro.
Vno Romaiuolo, una gratugia.
Cinque Tondi di ftagno.
Vno Romaiuolo da bucati.
Dua Piatti grandi di ftagno.
Al Pozo.
Vno Paio di fachie.
Dua Mortai, dua predelle.
Vno Defcho, più ftovigliaccie.
Vno Armadiacio.
Nella Volta.
Vndici Botte fra graode, & pichole.
Tre Barili.
Vna Pavera.
Nel Granaio.
Vno Staio di ferro.
Vno Staio di legno, uno quarto.
Vno Vaglio da colare.
Quattro Tondi da facha da tanere grano.
Vno Scalone, una pala di legno.
Nella Stanza del Camarliogho.
Dua Regiftri grandi coperti di quoio.
Quarantafei Libri di feudi.
Più Libri di conti, & altre cofe nel magazzino del Camarlingo.
A Sancto Antonio del Vefcovo.
In Camera d' Etta.
Vno Legname da lecto colla carriuola.
Vna Pancha, ono defcho.
Vna Tavola.
Le Panche intorno intorno.
In Camera dell' Arcivefcovo.
Vno Lecto in fulle piane.
Vno Letucio, uno materaffino.
Vno Paio d' alari.
Vna Rete di ferro.
Vna Tavola con trefpoli, una predella.
In Camera del Canceliere.
Vno Lecto coo le panche.
Vna Tavoloccia, uno capellinaiuccio.
In Camera dal Credanziere.
Vno Lagname di lacto con fachoni, & panche.
Vna Pancha, una panchetta.
Vno Materaffino, una tavola.
In Camata de' Foreftieri.
Vno Lecto coo fachoni, e caffe.
Vno Lectuccio, uno defcho.
Vno Lectuccio in fulle piane.
In Camera degli Arienti.
Vno Defcho, una caffetta, una caffa.
Vna Pancha.
In Camera degli Staffieri.
Vno Legname co fachoni.
Vna predella, uno canapo.
In Camera del Fattorino.
Vno Legname.

Vna Materaffa, uno tavoliere.
Vna Madia.
In Sala grande.
Dua Tavole, uno caffone.
Vno Paio di trefpoli.
Vna Predella.
Le Panche intorno da dua lati.
In Cappella.
Dua Legii, uno candeliere da torchi.
Dua Candelieri di legno.
Vna Campana, una tovaglia.
Le Panche intoroo, uno forzeraccio.
Vno San Giorgio, una predella.
In Tinello.
Vna Tavola grande con tre trefpoli,
Voo Defcho, dua panche.
Io Cocina.
Vno Paio d' alari, dua affe.
Vno Defcaccio, uno caratello.
In Camera di M. Alfonfo.
Vno Legname con affe.
Tre Panche intorno.
Vno Legname in fulle piane.
Nel Granaio.
Vna Fioeftraccia, uno vaglio.
In fulla Scala.
Vna Lanterna.
In Colombaia.
Vna Scala, una affe, uno ufciuolo, una tramogia.
Nella Volta.
Cinque Botte fra grande & pichole.
In nella Vendemia.
Sei Botte fra grande e pichole.
Dua Fineftre grande di legname.
Dua Tina grande.
Vno Strectoio.
Duganto Colonne di legname in circa.
Vno Bigonciuolo, una affe.

Item dictis anno, & Indictione, die vero . . . . . menfis Aprilis. Sapradicti Sindici de commiffione Magnifici Iuliani de Medicis raftituerunt Guglielmo de Pazia de bonis, per eos ut fupra defcriptis, in fuprafcripto Inventario infrafcriptas res & bona.

Quattro Coltrice.
Tre Primacci.
Vna Materaffa.
Vno Tappeto.
Vno Coltrone.
Vno Primaccio.
Vno Coltrone azurro.
Vno Armadio.
Dua Coltroni bianchi.
Dua Guanciali.
Vna Spaliera.
Nove Lenzuola.
Vno Armario grande.
Vna Lectiera colle caffe.
Dua Sachona.
Hebbe dalla Badeffa di San Piero.
Dua Lenzuola.
Vna Sargia roffa.
Vna Sargia gialla.

Item poft predicta eifdem anno, & Indi-

dictione, die vero . . . . mensis Aprilis.

Supradicti Domini Sindici, & Procuratores, habita notitia de promotione Reverendissimi Domini Iulli de Madiais in novum Archiepiscopum Civitatis Florentie, de consilio, & voluntate dictorum Consiliariorum, decreverunt scribere, & sic de facto scripserunt, dicto Reverendissimo novo Archiepiscopo litteras congratulatorias tenoris subseqoentis, videlicet:

Reverendissime in Christo Pater, & Domine Domine noster singularissime post humilem commendationem &c. Quanto gaudio, & exultatione: „ Monsignor Reverendissimo habiamo sentito da' Bisdomini, Cortigiani, Tosa, e Tosinghi, buon figlioli, e servidor fidelissimi di V. S. Reverendissima, e Padroni, e Custodi dell' Arcivescovado di quella, della benemerita e felice promotione di quelle alla degna Chiesa Fioreotina, più facile sia e quella immaginatsalo, che e nei colla peona poterlo explicate, perchè quando vi riduciamo alla memoria da qoante nobili qualità è onorata, e accompagnata la persona di quella, e l' opere degne, e laudabile, che sempre sono uscite di questa magnifica casa, faciemo ono fermo indicio di tal promotione, ooo solamente con havere a resultare satiasfactiooe, contento, e riposo, di noi soa figlioli, e dalla Chiesa sua, ma universalmente di tutta la Città, e di tutto el Clero; che riputiamo solo per particolar grazia, e dono del Signore, che questa volta in tutto ci ha aperto le sue braccia, per sua clementia. Dio ci dia gratia non essere ingrati, ma che in lui solo ci exultiamo, e ralegrame. Desideraremo ooi buon figlioli, e servidori di V. S. Reverendissima, che le nostre facultà, e forze fussino più ample e larghe, che non sono; ma tali quali sono insieme colle persone offeriamo a quelle, supplicandola di gratia, che ogni sua occorrenaa se oe serve come di soa cose proprie, facendogli intendere, che molto meglio gli riusciremo cogli effetti, che non suonano le perole, e di questo n' abbiamo optimo exemplo de i nostri Aotinati, e quali non dubitarono per le conservazioni dell' Arcivescovado, e della persona dell' Arcivescovo, che si troveva a quel tempo, mettere la proprie vita, e a spargere dimolto sangue; e noi siamo lor descendeoti, e non voghiamo declinare una dramma da qoella fidelità, anzi far molto più quando bisognessi, qood Deus avertat; noo perchè ooi dififidiamo della clementia, e iustitia di V. Reverendissima S. ma per non essere imputati di negligentia, e per far parte del debito nostro. Di gratia supplichiemo e quella, che le nostre preminentie, privilegi, e dignità, che alla famiglia nostra per dono Apostolico sono concesse, e che col sangue ci habbiamo goadagnate, che la V. Reverendissima S. ce le voglia maotenere, e preservare come giusto, e clemente Signore, & come sempre per ogni tempo sanza alcuna exceptione hanno facto tutti gli antecessori di V. Reverendissima S. Come quelli che siamo desiderosi di honorare, e magnificare il onstro Signore, desidereremo da Vostra Reverendissima S. intendere la venuta, e intrate di quella nella Città, per potere preperare di riceverlo con quella dignità, e sublime honore, che si ricerca a un tanto Signore, faciendo intendere a quella, che non si ha e lasciare per noi cosa alcuna indrieto; e se quella desidera, che oltre le cose consoete, e ordinarie si faccia più una provisione, che ona altra, qualla cel faccia ioteodere, che non potremo havere cosa più grata di satisfare a Vostra Reverendissima S. alla quale in quel più humile modo raccomandiamo l' Arcivescovado, e le persone nostre, che Iddio la conservi, e prosperi della sua sancta gratia. Flocentie die . . . . Aprilis M. D. xiii. T. D. V. Reverendissime, Humiles Servitores Familie de Vicedominis, & de Tosinghis.

Copia eiusdem Littere Reverendissimi Domini Archiepiscopi suprascriptus Patronis: a tergo.

Spectabilibus viris, Custodibus Archiepiscopalis Palatii Florentini, tamquam Fratribus charissimis. Iotus.

Spectabiles Viri uti Fratres charissimi salotem &c. „ Essendo parso alla Santità di N. S. promovermi per sua clementia alla dignità di quello Archiepiscopato, mi è acaduto dare al Reverendo M. Leonardo de' Medici, quale se ne toroa in Firenze, alcune commissione, habbia a operare oello Archiepiscopale Palatio alcune cose in nome mio, come da lui più amplamente potrete iotendere. Pertanto priegho strectamente le soprascritte VS. voghino a mia satisfatione essere contente, alla haota di questa, rimettere liberameete al prefato M. Leonardo la custodia del Palazo, ita tamen, che si faccia debita, e conveoiente descriptione delli beni mobili, quali al presente sooo in epso, intendendo che epso M. Leonardo habbia a essere obligato rendermene buono conto, e così iterato pregho, che sanza mancho alcuno exequischino le soprascritte VS. Que bonum valeat. „ Rome ex Palatio Apostolico die xviii. Aprilis M. D. xiii. Uti F. Iulius de Medicis Archiepiscopus Florentinus.

Copia Litterarum Reverendissimi Domini Archiepiscopi responsivarum Patronis: a tergo.

Spectabilibus Viris Dominis Custodibus Archiapiscopatus Florentini tamquam Fratribus amantissimis.

Spe-

Spectabiles tamquam Fratres amentissimi. „ Avemo per la lettera vostra compreso, di quanto piacer vi sia stata la promotione di noi facta al Arcivescovado de lì, del che ne semo eertissimi, ringraziandovi della vostra buona mente, e volontà verso noi, significandovi omni nostra exaltazione ne mancho esser nostra per la mutua affetione, e benivolentia particulare c di noi, e di essa nostra, qoale al presente è per acrescersi, par havere voi cura, e custodia dell' Arcivescovado nostro, per il quale non dubitiamo in tal modo operarvi, come gli Antecessori nostri hanno exeguiti, per il che, & noi anchora, ve ne resteremo obnoxii, e obligati, e a far tale effecto intensamenta vi exortiamo, e preghiamo certificandovi, che per omni rispecto famo di proclivo, e prunto animo, non solamente di preservare vostre immunità e privilegi, ma d' augumentarli quaeto per ooi si possa, oome in soccesso cognoscerete. Della venuta nostra ve ne faremo certi, quando saremo risoluti poter venire, il ehe per ancora, e veneodo non semo di volontà per conto alcuno che all' entrata nostra s' habbi a innovare altro, oltre il solito, e di quello che s' è fatto per li Predacessori nostri, ringraziandovi però sommamente del fervente desiderio vostro circa l' onorare le cose nostre. Et in bonum valete. Rome die xiii. Aprilis M. D. XIII.

Copia Litterarum destinatarum per Patroaos Reverendissimo Domino Archiepiscopo. Intus.

Reverendissime in Christo Pater, & Domine, Domine noster singularissime, humilem commendationem &c. „ Subito che intendemo la promotiooe benemerita di V.S. Reverendissima, allegramanta scrivemo a quella congratulandoci, e demo aviso di quello occorreva, c detta Lettera demo al Cancellieri del Magnifico Giuliano, di poi per le mani del Reverendo M. Lionardo de Medici, habbiamo auta una di V.S. Reverendissima, e inteso quale sia el desiderio di quella: siamo pronptissimi di satisfare a quanto quella si ricercha, sì per essere desiderosi d' ubbidire a V. Reverendissima S. sì etiandio per exonerarci da questo peso, e consegueremo ratto e detto M Leonardo. Ma perchè siamo eertissimi ehe la V.S Reverendissima, come clementissima, e iusta, non ci vole diminuire le nostre antiche preminentie, enzi più tosto accerescerle, facciamo intendere a quella, che non obstante che consegnamo a M. Lionardo l' Arcivescovado, e tutte le cose mobile, resteremo due di noi in detto Palazo, fino a tanto che vengha V. Reverendissima S., overo mandi suo Procuratore con le Bolle a torre la possessione; e così sempre s' è observeto, e di così di gratia sopplichiamo V. Reverendissima S. alla quale, in quel più humile modo possiamo, ci raccomandiamo, e preghiamo il Signore, felice la conservi. Die vigesima quinta Aprilis M. D. xiii. T. V. D. Reverendissime. Humiles Servitores Familie de Vicedominis, Cortigianis, dalla Tosa, e de Tosinghis.

Copia Litterarum dicti Reverendissimi Domini Archepiscopi respousivarum suprescriptis: e tergo.

Spectabilibus Amicis charissimis de Vicedominis, Cortigianis, della Tosa, & de Tosinghis. Intus.

Spectabiles Viri. „ Habiamo ricevuto vostre Lettere de xxvi. dello instante, le quale a noi soo state gratissime, perchè habbiamo compreso quanto vi sia stato caro la electione facta di noi all' Arcivescovado de lì, del che quanto più possiamo vi rendemo gratie, e similmente dell' oferte facteci, e di tutto quello havete operato, e sete per operare, ehe siamo certissimi, che nun mancherete mai in quello che sarà necessario, e expediente; nè vi bisogna dubitare, che noi siamo per diminuire vostre antiche preminentie, anzi più tosto dovete sperare che siamo per accrascerle iusta il nostro potere. Quanto a quelle che scrivete di volere stare dua di voi nel Palazo, secondo è stato observato per il passato, noi siamo molto contenti, ehe dua, e quanti vi piace, si restino fino a tanto ehe sarete avisati per il Reverendo M. Leonardo, al quale habbiamo scripto quello, che si habbia a fare. Bene valete. Rome xxviii. Aprilis M. D. xiii. Vester Iulius de Medicis Electus Florentinus.

Item post pradicta eisdem anno, & Indictione, die vero xxx. mensis Aprilis.

Supradicti Domini Sindici, habita notitia, qualiter Ser Iohannes de Capelle Rector seu Gubernator Ecclesie Sancti Quirici de Capalle, que est de mensa Archiepiscopatus Florentini, nuper mortuus est, & decessit; unde volentes reservare iura dicti Archiepiscopatus, commiserunt Angelo Iohannis Gentilis de Cortigianis, & Bernardo Francisci della Tosa, eorum Compatronis, quatenus irent, & eorum nomine, & pro dicto Archiepiscopatu Florentino, & dicto moderno Reverendissimo Domino Archiepiscopo, tenutam dicta Ecclesie caperent, & aprenderent; & de omnibus bonis mobilibus, que repererint in dicta Ecclesia, & eius domo, inventarium conficerent, ut semper, & omni tempore inveniri, & reperiri possint. Die primo Maii M. D. xiii.

Supradicti Angelus Iohannis de Cortigianis, & Bernardus Francisci della Tosa, vigore suprascripte cis date, & facte commissionis, retulerunt dictis Sindicis, se fecisse inventarium de bonis dicte Ecclesie in omnibus

nibus & per omnia, prout ioſtromento deſoper confecto continetur, tenoris & continentie ioſraſcriptorum, videlicet:

In Dei Nomine amen. Anoo Domini noſtri Ieſu Chriſti ab eius ſalutifera locarnatiune M. D. xiii. Indictiune prima, die vero prima Menſis Maii. Actum io Eccleſia Sancti Quirici de Capalle, Priuria nuncupata, Dioceſi Florentina, preſentibus Iacobo Steſani de Franceſchis de Flurenria, Laurentio alirer Nenciu Bracci Pagni de Sancto Stefano de Campio, & Barthulo Marci Iohannetti de Contibus de Sexto, teſtibus &c.

Hoc eſt Inventarium factum in Eccleſia Sancti Quirici de Capalle, Priuria nuncupata, de bunis, & rebus, & ſupellectilibus dicte Eccleſie adpreſens Recture vacante, & ad dictam Eccleſiam ſpectantibus, & pertinentibus, per ſpectabiles virus Angelum Iohannis Gentilis de Cortigianis, & Bernardum Franciſci della Tuſa, cives Florentinos, duos ex Patrunis, & Cuſtodibus Archiepiſcopatus Florentini, ad hec omoia, & ſingula ſupraſcripta, & infraſcripta ab aliis Patronis, & Cuſtodibus ſaciendum electus, & deputatos, in preſentia mei Notarii infraſcripti, & teſtium ſupraſcriptorum, qui Angelus, & Bernardus eorum offitiu exercendo, Chriſti nomine invocato, dixerunt, & affirmaverunt, & confeſſi fuerunt inveniſſe, & inveniri in dicta Eccleſia infraſcriptas maſſeritias, & ſupellectilia, & bona mobilia, videlicet:

In Sagreſtia.

Voo Caſſune vechio.
Vna Caſſapaocha d' albero a dua ſerrami.
Vna Pianeta vechia di taffetà a liſtre, con fregiu di dumaſchu alla turcheſca.
Vna Pianeta ſimile con fregiu di velluto azurro ſtraciata.
Dua Quarti di pianeta di taffetà ſtraciata.
Vna Pianeta di dumaſco alla turcheſca.
Vna Piaoeta di dumaſchu biancu a fiuri, con camico di taffetà roſſo, manipulo, admicto, cordiglio, e ſtola con l'arme degli Srrozzi, e Boccacci.
Vna Pianeta di velluto alto, e baſſo con fregio teſſuto, con l'arme degli Srroazi, e Braocacci.
Vna Pianeta di velloto nero figurato, con fregio texuto.
Vno Paliutto d' Altare di velluto biancho, ſoppannato di ruſſo logoro.
Vnu Palliotto di domaſcho roſſo, ſopannato di tela ruſſa.
Vna Coltre roſſa di cabuca di Levante, foderata di tela azurra, ripiena di bambagia, a mandorle da morti.
Vno Guanciale biaocho.
Tre Camici forniti, uno di taffetà azurro, l'altro di domaſcho alla turcheſcha, e l' altro di domaſco di Levante.
Voo Fregio a paliotto da Altare di taffettà azurro.
Vna Stola, & uno maoipulo, di velluto nero.
Vna Benda, o vero velo da croca di domaſcho vechiu, ſoppannato di tela roſſa.
Vna Tovaglia grande all' anticha con verghe aaurre di braccia otto.
Voa Tovaglia alla perugina di braccia ſei.
Vna Tovaglia da Alrare liſtrata.
Nove Scingatoi da Altare grandi, e picholi.
Voo Mantile da Altare grande di braccia ſette con verghe azurre.
Vna Tovaglia da Altare di braccia ſette.
Voa Peza di ſciugatoi ſimile con verghe azurre di braccia otto.
Vno Sciogatoio grande ſtracciato con verghe azurre.
Vno Sciugatoio con verghe verde.
Vnu Admitto di veluto alto, e baſſo.
Vno Admitto di domaſcbo biancho fiorito.
Sedici Purificatoi in una manicba di camicia.
Vodici Benducci grandi, e picholi in dicta manicha.
Vnu da Sacramento.
Quatro Scarſelle cuo ſei corporali, tre cordigli.
Più Peznoli di taffetà, e frangie, tre peai di tuvagliaccia.
Dua Coperte da Crocifixo con croce roſſe.
Quatro Sciugatoi da tenare ſu e parameoti ſtracciate.
Vno Sciugetoio da Altare con verghe azurre.
Vno Meſſale in carta pecore miniato, e coperto di ruſſo.
Voo Goanciale aaorro vecchio.
Vno Graduale di carta pecora coperto di quoio roſſo imbullettato.
Vno Quaderno di carta pecura collo officio di Corpus Domini zolſato.
Dua Calici d' argento dorari, uno rotto con l'arme degli Struzi, e l' altru buono, e unu un pochu ſverzaru da piè coo derta arme.
Vna Parena di rame dorato con ono Crocifixo ſmalraro nel mezo.
Vna Altra Patena dicono eſſere a Firenze a racconciare, e credunu che vi ſia auche uno calice.
Vno Boſſulo, una caſſetta, a uno paio di forbicine da oſtie.

Io Chieſa,

Vno Letucciu d' albero col caſſune, e una caſſettina drentuvi ooa caſſetta da renervi danari.
Vno Tabernacolo del Corpus Domici da purtare la Cumunione, d' ottone duratu.
Vno Boſſulo di ſtagno da Creſima, e Olio Sanctu.
Vno Buſſolu di rame da tenervi dentro el ſale per baptezare.
Voo Boſſolo d' octona da Olio Sancto prr li infermi.
Vna Caſſerra d' avorio da tener Sacramento.
Vno Velo ſopra derta caſſetta

All' Altare magiore.

Vna Croce d' uctone dorara cul piè di legnu anticho con l' aſte ſua.
Vno Terribile di rama dorato anticho.
Vno Legio ſcampio.

Vno

Vno Candeliere di ferto grande ionanzi al Corpus Domini.
Dua Candelieri di ferro in ful decto Altare.
Vna Scatola da incenſo, ono velo ſemplice.
Vna Tela per coprire la tavola dell' Altare.
Vna Tovaglia grande in ſul decto Altare.
Vna Tovagliuola, uno ſciugatoio.
Voo Paliotto di taffetà turcheſcho.
Vno Campanuzzo da Comunione.
Vno Letocio con dua caſſe.
Dua Torchi d' aſte da levare el Signore.
Vno Libro graode io carta pecora detto Homiliario.
Voo Laopanaio d' octone con lanpana dinanzi al Corpos Domini.

In Campanile.

Dua Campane groſſe, e una campana pichola.
All' Altare di mona Pippa di Gocio.
Vna Croce anticha d' octune, una Pace di legno dipincta.
Dua Caodeglieri ſemplici.
Vna Cortina da coprire la tavola dell' Altare, ona tuvaglia grande.
Dua Sciugatoi verghati d' azorro.
Voo Crocifixo oel mezo della Chieſa, coo ono ſciugatoio intorno, di braccia dieci in circa.

All' Altare della Compagnia.

Vna Croce anticha d' octone ſmaltata, una cottina a detto Altare.
Vno Paliottu di materia turcheſcha, tre ſciogatoi ſopra decto Altare.
Dua Doppie da morti della Compagnia.
Dua Caodelieri di legnu grandi da porre inturno la barca.
Vna Tafferia d' octone.

All' Altare di Sancto Antonio.

Vno Paliotto dinanzi all' Altare di panno lino dipincto alla domaſchioa, con dua panni in ſoll' Altare.
Voo Candeliere di ferro ficto in ſul legno.

All' Altare di Sancto Baſtiano.

Voa Croce di legno, uno candeliere.
Tre Panni in ſu l' Altare.
Vno Paliotto di tela azurra liſtrata ſtraciata.
Voo Smocolatoio, ooo ſciugatoio a S. Baſtiano.

All' Altare di Sancta Anna.

Voa Croce anticha.
Qoattro Caodelieri dua di legno, e dua di ferro.
Vna Cortina per coprire la tavola, tre ſciogatoi, e uno paliotto azutro in ſul detto Altare.
Vno Sciugatoio ſopra a Sancta Caterioa, ona bara per e morti.
Sedici Panche, da huomini, e da donne, uoo deſcho da Compagnia.

In Camera ſopra la volta.

Vno Lectaccio coo lectieta ſalvaticha, ono ſaconaccio.
Vna Coltriciaccia, uoo panaccio biancho per coperta.

In Sala terrena.

Vna Tavolaccia con dua treſpoli.
Vna Botticella cattiva, e ſanza fondo.

Nella Volta, o nella Stalla.

Vna Greppia, ona raſtreliera.

Que bona omnia, & ſingula ſopraſcripta, ſupraſcripti Angelus, & Bernardus dederunt, & aſſignaverunt in cuſtodiam Ser Petro Michaellis de Bonferia de Campio, preſenti, & acceptanti, & dictas res, & bona omnia, & ſingula ſupraſcripta, peoes ſe babere coofitenti, & aſſerenti, eas & ea teoere volenti pro dictis Angelo, & Beroardo, & alus Patronis, & Cuſtodibus dicti Archiepiſcopatus Florentini, dooec & qoouſque dicta Eccleſia de Rectore provisa fuerit, & poſtea reddere promiſit dictis Angelo, & Bernardo preſentibus, & pro ſe, & aliis Patronis, & Cuſtodibus dicti Archiepiſcopatus recipientibus &c. Et ſeu illi, qui per illos in Rectorem dicte Eccleſie electus, & deputatus fuerit, rationem villicationis ſue, prout decens fuerit, obligaos ſe forma iuris valida, & promittens ſub pena dupli, de quo ageretur &c. Rugantes &c.

Ego Sebaſtianus Antonii Pauli de Vgolinellis de Monte Varchio, diſtrictus Florentie, Notarius publicus Florentinus, de predictis omnibus, & ſingulis, in his quattuor fuliis contentis, & rogatus fui, & ad premiſſorum omnium, & ſinguiorom fidem me ſubſcripſi.

Item poſt predicta eiſdem anno, & Indictiooe, die vero vigeſima ſeconda menſis Iunii, cum ad notitiam, & ad manus dictorum Sindicorum nuper pervenerint infraſcripti libri Archiepiſcopatus predicti, reperti penes Benedictum olim Ser Franciſci de Minis, Camerarium Revereodiſſimi Domini Archiepiſcopi predefuncti, & propterea ipſos addendo inventario per eos aliter facto de bonis & rebus dicti Archiepiſcopatus, ipſos deſcribi, & regiſtrari fecerunt, per me Notarium iofraſcriptom in hac parte hoius quinterni, ſive libri, ipſorum actorem, & geſturem per eos, tempore dicte eorum cuſtodie.

Qui quidem libri ſic ooper habiti ſune iſti, videlicet.

Vno Libro grande coperto di cuoio roſſo, ſegnato A. debitori, e creditori.
Voo Libro grande coperto di cuoio verde ſegnato B. debitori, e creditori.
Dua Libri d' entrata, e oſcita.
Dua Giornali.

Iteo attendentes ſupraſcripti Siodici, quod Reverendiſſimus Domious Archiepiſcopus tardat oltra, quam credebant in eius adventu, & propterea decreverunt ſcribere, & ſcripſerunt eius Reverendiſſime Dominatioi litteras infraſcripti tenuris, & continentie, videlicet.

Adì 26. di Giugnio M. D. xiii.

Reverendiſſime &c. „ Noi ſiamo ſtati fino „ a ora io ſperanza, che VS. Revereo„ diſſima vengha innanai Sao Giovaoni a fare „ la ſua entrata, che così è ſtato comune „ opi-

„ opinione di tutta la Città, e con sommo
„ gaudio, e desiderio aspectavamo quella, e
„ per questa cagione non habbiamo altrimen-
„ ti scripto a V. S. Reverendissima dell' ocor-
„ rentie del suo Arcivescovado, benchè gior-
„ nalmente habbiemo ragguagliato el Reve-
„ rendo M. Leonardo de Medici; ora ve-
„ dendo noi deferire la sua venuta, non vo-
„ gliamo manchare del debito nostro, in ri-
„ cordare a V. S. Reverendissima quello che
„ ci occorre, come V. S. Reverendissima arà
„ inteso da M. Lionarde, e resta dabito cir-
„ ca di fiorini 500. per panni, e drappi, che
„ era per l' onorantia dell' Antecessore di
„ V. S. Reverendissima, nel qual debito è
„ anche compreso e drappelloni per l' en-
„ trata di quella, come di tutto particular-
„ mente demmo notizia al prefato M. Lionar-
„ do, e ora venghono e tempi de' pagamen-
„ ti, e quando non ci fussi ordine di chi
„ pagassi, bisognerebbe soprire col vendere
„ l' entrate, il che non crediamo che V. S.
„ voglia venderle se non a' tempi debiti; e
„ però con ogni debita reverentia ricorde-
„ remo quella, che ordinassi chi pagassi a
„ tempi e debiti ci sono, e che quà ci
„ fussi chi pigliassi queste entrate, per trar-
„ le di mano de' contadini, e ridurle in quel
„ luogo, che a V. S. Reverendissima parrà
„ che stieno bene; e questo è necessario or-
„ dinare quanto prima sia possibile, perchè
„ le biade sono di già battute, e grani in
„ pochi dì si batteranno, e come si dice
„ non stanno bene in mano de contadini.
„ Noi attenderemo risposta da V. S. Reve-
„ rendissima, e secondo quella ci governere-
„ mo, & interim non mancheremo del debito
„ nostro; nè altro ci occorre al presente, se
„ non raccomandarci humilmente a V. S. Re-
„ verendissima, quale Iddio felicissima con-
„ servi.

Item post predicta eisdem anno, & Indictione, die vero quinta mensis Iulii. Cum Sindici aliter constituti per suprascriptos Vicedominos Archiepiscopatus Florentini, prout supra patet manu mei Notarii infrascripti, non habeant amplius auctoritatem, cum eorum mandatum fuerit factum ad bimestre, & per duos menses iamdudum finitos, & non fuerint creati aliqui alii Sindici ex eo, quia de die in diem expectabant adventum Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & cum ipse distulerit venire, & dubitetur, quod etiam amplius differret, & propterea ne negocia eorum, & dicti Archiepiscopatus, remanerent inprovisa, infrascripti homines, & persone de dictis Vicedominis insimul congregati in Archiepiscopali Pallatio Florentino, videlicet:

Thomas Francisci de Tosinghia.
Ghinus Roberti de Cortigianis.
Angelus Iohannis Gentilis de Cortigianis.
Gentile Francisci de Cortigianis.
Gentile Guidi de Cortigianis.
Gentile Iohannis de Cortigianis.
Bernardus Pier Francisci de Tosinghis, &
Bernardus Caroli della Tosa.

Omnes Vicedomini, & de Vicedominis Archiepiscopatus predicti eorum nominibus propriis, & vice & nomine omnium & singulorum aliorum de dictis familiis, & Vicedominis predictis, pro quibus, & quolibet eorum de ratho promiserunt &c. omni meliori modo &c. fecerunt, constituerunt, & creaverunt, & ordinaverunt eorum, & dicti Archiepiscopatus Sindicos, & Procuratores, Actores, & Factores, & certos Nunptius speciales, & quidquid melius dici potest, venerabilem Virum Dominem Nicolaum Francisci de Tosinghis, licet absentem, & Angelum Iohannis Gentilis de Cortigianis, & Gentile Francisci de Cortigianis presentes, & acceptantes, & Philippum Baldi della Tosa, licet absentem tamquam presentem, ad ea omnia, & singula, & ad omnes, & singulos actus in mandato dictorum primorum Sindicorum contentos, prout supra patet manu mei Notarii infrascripti, dantes eis de Sindicis, & tribus ex eis in concordia auctoritatem, ut supra. Generaliter &c. dantes &c. promittentes &c. sub ypoteca &c. rogantes &c. Quod quidem mandatum durare voluerunt per duos menses proxime futuros, & non ultra. Actum in Archiepiscopali Palatio Florentino, presentibus Ghinozio Vgnetionis de Pazis, & Benedicto Ser Francisci de Minia, testibus &c.

Item dictis anno, & Inditione, die vero secunda mensis Augusti: supradicti spectabiles Viri, Dominus Nicolaus de Tosinghis, Angelus Iohannis Gentilis de Cortigianis, & Gentile Francisci de Cortigianis, moderni Sindici, & Procuratores Vicedominorum dicti Archiepiscopatus Florentini, prout de eorum mandato supra constat manu mei Notarii infrascripti, provide attendentes, quod Benedictus olim Ser Francisci de Minia, Camerarius dicti Archiepiscopatus per alios Sindicos eorum predecessores deputatus, asserit se non posse dictum officium exercere, & quod propterea est necesse providere de novo Camerario; & plurimum confidentes de probitate, fidelitate, & industria Venerabilis Viri Domini Iohannis Baptiste de Fiegiovannis, Canonici Ecclesie Sancti Laurentii Florentie, per quem sperant dictum officium bene, sollicite, & fideliter exerceri; idcirco ad cautelam privantes, & cassantes dictum Benedictum de dicto officio Camerariatus ad laudem Omnipotentis Dei, & vigore eorum potestatis elegerunt, & deputaverunt in Camerarium dicti Archiepiscopatus, loco dicti Benedicti, dictum Dominum Iohannem Baptistam de Fiegiovannis, licet absentem tamquam presentem, rogantes me Franciscum Notarium infrascriptum, ut de predictis publicum hoc conficerem instrumentum. Acta fuerunt premissa Florentie in domo habitationis dicti Domini Nicolai, presentibus Ser Iohanne Antonii Francisci Chanonico

Fle-

Florentino, & Laurentio Iohannis Aiuti de Ancisa testibus, ad premissa vocatis, habitis, & rogharis. A tergho.

Spectabilibus Viris Dominis Guardianis nostri Archiepiscopatus Florentini carissimis. Intus.

Spectabiles Viri &c. „ Finalmante pisce a „ Nostro Signore darci licenza di veni„ re costì, e oggi piscendo a Dio partimo „ con ietentione d' essere mattadì a Siena, „ e vi exortiamo a fare, cha tutto quello „ si ricercha all' eutrata nostra sia presto, ac„ ciò non habbiamo a stare molto fuori delle „ Città, cha me farete singulare piscere. Bena valeta. Rume quinta Augusti M. D. xiii. Iulius de Medicis Electus Florentinus.

Item post predicta eisdem anno, & Pontificatu, quibus supre, die vero Dominica quinta decima mensis Augusti.

Cunctis pateat evidenter, & sit notum, qaod dicta suprascripta die dictus Raverendissimus in Christo Patee, & Dominus, Dominus Iulius de Medicis, Dei, & Apostolice Sedis gratia Archiepiscopus Florentinus, decreverit facere eius introitus in Civitatem Florentie, & dicti sui Archiepiscopatus tenutam aprendere; supradicti, & infrascripti nobiles. & egregii viri de Cortigianis, Tosa, & Tosinghis, omnes Vicedomini, Guardiani, & Custodes dicti Archiepiscopatus Florentini tempore eius vacationis, & Guardiani, & Defensores persone ipsius Reverendissimi Domini Archiepiscopi, voleutes secundum eorum antiquam, laudabilem, & approbatam consuetudinem ipsum sociare in dicto eius introitu, & ad custodiam ipsius persone adesse, & interesse, ut eorum moris est; dicta die de mane omnes infrascripti de dicta familia convenerunt, & se adunaverunt in Archiepiscopali Palatio predicto, & ibidem adaptato palio ornatissimo, per eos per prius ordinato & facto, cum insigniis, & armis Sanctissimi Domini Nostri, Domini Leonis Pape Decimi, & Reipublice Florentine, & dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & ipsorum Guardianorum, & Patronorum super octo astis pictis viridi colora, cum similibus armis, & insignis, & superpositis in capitibus ipsorum Patronorum, & cuiuslibet eorum fertis, seu Grilandis erbe vulgariter nuncupate erba vinca, & preceptis astis, siva baculis in manibus ipsorum, & cuiuslibet eurum longitudinis brachiorum trium vel circa, cum cirotecia albis in manibus eorum, adiunctis, & adhibitis secum, & in eorum auxilio, & custodia, & defensione predicta triginta iuvenibus eorum servitoribus cum similibus astis, sive baculis in manibus, exierunt de dicto Archiepiscopali Palatio, cum dicto eorum palio extenso ante eos, delato per aliquos ex dictis eorum servitoribus, iverunt obviam dicto Reverendissimo Domino Archiepiscopo, usque ad Portam Sancti Petri in Gattolino de Florentia, per quam ingrassurus erat dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, & ibidem supra dicta porta, cum dicto eorum palio extenso, & cum dicha coronis, sive fertis in capite, & cirotecis, & baculis in manibus armati, & ornati expectaverunt dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum. Nomina vero, & cognomina omnium, & singulorum dictorum Patronorum, & Guardianorum, qui predictis interfuerunt, & dictum Reverendissimom Dominum Archiepiscopum in dicto eius introitu sociaverunt sunt ista: videlicet.

Dominus Nicolaus Francisci Raynerii de Tosinghis.
Dominus Michael Francisci Gentilis de Cortigianis.
Angelus Iohannis Gentilis de Cortigianis.
Gentile Francisci de Cortigianis.
Filippus Baldi della Tosa.
Thomas Francisci Rayneri de Tosinghis.
Nicolaus Caroli Nicolai della Tosa.
Alexander Guglielmi da Cortigianis.
Iohannes Baptista Baldi della Tosa.
Gentile Iohannis de Cortigianis.
Nerius Baldi della Tosa.
Gentile Guidonis de Cortigianis.
Laurentius Pier Francisci de Tosinghis.
Gentile Bernardi de Cortigianis.
Simon Pier Francisci de Tosinghis.
Angelus Gherardi de Cortigianis.
Franciscus Caroli de Cortigianis.
Nicolaus Caroli della Tosa.
Barnardus Pier Francisci de Tosinghis.
Guighelmus Alexandri de Cortigianis.
Aloysius Thommasi de Tosinghis.
Bernardus Gentilis de Cortigianis.
Bernardus Francisci della Tosa.
Iohannes Alexandri da Cortigianis.
Bernardus Caroli della Tosa.
Augustinus Caroli della Tosa.
Franciscus Thomasi de Tosinghis.
Antonius Caroli dalla Tosa.
Angelus Iohannis Baptiste della Tosa.
Ser Franciscus Caroli della Tosa.
Iulianus Rayneri de Tosinghis, &
Antonius Aloysii de Tosinghis.

Et ipsis Patronis, Custodibus, & Guardianis, sic ut supra expectantibus, supervenerunt Prelati, Sacerdotes, & Religiosi, tam secolares, quam regulares totius Civitatis, obviam eidem Revarendissimo Domino Archiepiscopo, processionaliter venientes, una cum Proceribus, & Magistratibus Civitatis, una cum maxima popoli multitudine ipsum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, magna cum letitia, & animi gaudio expectantibus. Demum transactis pluribus Civibus, & Nobilibus Civitatis, qui eum extra Civitatem visitaverant, & transacta Reverendissimi Domini Archiepiscopi familia, supervenit idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus paratus cum paramento brochati albi, & cum mitria in capire, pontificaliter sedens supra equum album copertum supraveste sirices alba usque

usque in terram, sociatus Reverendis Patribus, Dominis Benedicto de Pagagnottis Episcopo Vasionense, & Guglielmo de Folchis Episcopo Fesulano, ac Reverendo in Christo Patre, & Domino, Domino Blaxio del Melanese Generali Vallis Umbrose, & pluribus aliis Prelatis, & demum transacto illo, qui ferebat Pasturale, & ille qui ferebat Crucem eiusdem Reverendissimi Domini Archiepiscopi, equester fuit idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus a dictis Patronis, & Guardianis, maxima cum reverentia receptus sub dicto eorum palio, & demum transacta processione predicta, una cum Proceribus, & Magistratibus predictis, & ultimo nobili familia de Medicis, que etiam ei obviam venerat, circumdatus in modum sepis a iuvenibus, & servitoribus dictorum Patronorum cum astis, & baculis, quos habebant in manibus ut a nemine opprimi, vel offendi posset, & solus ipse, & dicti Patroni intra dictum circulum existentes post dictam processionem, & alios predictos, semper ad frenum ipsius equi existentibus Thommaso de Tosinghis ad dextris, & Angelo Iohannis Gentilis de Cortigianis ad sinistris, ipsum duxerunt sub dicto eorum palio per viam rectam usque in plateam magnificorum Dominorum, ubi supra ringheria erant sedentes excelsi Domini, & Vexillifer Iustitie Reipublice, & Populi Florentini, & ibidem maximo cum sonitu campanarum, tubarum, & aliarum instrumentorum fuit ab eis honorabiliter receptus, & honoratus, & salutatus ex ringhiera predicta a magnifico Iohanne de Bernardis moderno Vexillifero Iustitie Populi Florentini, & idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus inclinato capite, & posita manu ad mitram in Signum reverentie resalutavit eos, & recepta benedictione ab eodem recesserunt, & idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, sic ut supra sociatus a dictis Patronis, & Custodibus, prosecutus est iter suum versus Ecclesiam Sancti Petri Maioris de Florentia per ampliorem, & commodiorem viam, & demum pervento super platea dicte Ecclesie Sancti Petri Maioris, accessit ad truncum culunne ibidem existentem, & vulgariter nuncupatum, la stafa del Vescovo, in quo loco & erat paratum scannum cum tappeto superposito, & ibidem descendit de dicto suo equo, & incontinenti per homines nobilissime Familie de Strozis, secundum eorum consuetudinem, fuit ablata sella, & frenum dicti equi, & equus sine freno, & sella fuit ablatus pro parte Monialium dicti Monasterii, ut eorum moris est, & demum idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus sociatus a dictis Patronis, accessit ad Ecclesiam predictam, & ibidem ad portam principalem dicte Ecclesie fuit per dictos Patronos consignatus, & seu dimissus in manibus Cappellanorum dicte Ecclesie, dimisso palio predicto ad portam Ecclesie predicte, ad custodiam tamen dictorum iuvenum, & partis ipsorum de dictis Patronis, & alia pars, & antiquiores ipsorum sociati sunt dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum immediate post dictos Cappellanos usque ad Altare maius dicte Ecclesie, in quo loco idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, genuflexo in loco ibidem preparato, fecit orationem suam, qua facta surgens accessit ad cathedram, sive sediam, ibidem ornatissime preparatam, ibidemque se insediavit, & post modicum temporis spatium, accessit ad eum venerabilis mulier Soror Andrea de Bondelmontibus, Abbatissa dicti Monasterii, & ab eodem numine Ecclesie Florentine, recepit anulum secundum consuetudinem antiquissimam, & hactenus approbatam, & demum ipsa, & alie dicti Monasterii Sorores, deosculata manu ipsius Pontificis, & recepta & habita eius benedictione recesserunt, & idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus recedens a dicta Ecclesia, sociatus a dictis Patronis, usque ad dictam portam principalem dicte Ecclesie, ibidem ipsum dimiserunt in manibus dictorum Patronorum, & ad eorum custodiam, qui ipsum, ut aliter, receperunt sub dicto palio, & circumdatus a dictis Patronis, & iuvenibus ut supra, pedester cepit iter per burgum de Albizis, ut perveniret ad Cathedralem Ecclesiam; & cum pervenisset ad lapidem marmoreum, positum in signum, ubi Beatus Zenobius Episcopus Florentinus mirabiliter excitavit, & seu resuscitavit quemdam puerum mortuum, ibidem ob reverentiam, & memoriam tanti Pontificis, & dicti miraculi, accensis duobus torcularibus, ibidem a Patronis predictis ordinatis, & deputatis; decantatu a Clero versiculo: Ora pro nobis Beate Zenobi, & responso: Ut digni efficiamur promissionibus Christi: idem Reverendissimus Dominus Archiepiscopus decantavit, & decantando dixit orationem Sancti Zenobii, & postmodum sic ut supra sociatus, & circumdatus a dictis Patronis sub pallio predicto perrexit per dictam viam, usque ad Angulum de Pazzis, & ibidem se volvens versus Ecclesiam Florentinam, & per viam, que dicitur A fundamentis, pervenit ad Ecclesiam Cathedralem Florentie predicte, & ibidem per principalem portam dicte Ecclesie ingrediens, fuit reverenter receptus a Prelatis, & Canonicis, & aliis dicte Ecclesie Clericis. Prefati Patroni ipsum dimiserunt in manibus eorum, relicto palio sub fide, & custodia ad dictam portam, & antiquiores prosequentes immediate post Canonicos dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum usque ad Altare maius dicte Ecclesie, in quo genuflexo, & facta oratione sua in loco ibi ornatissime preparato, surgens accessit ad cathedram a latere dextro dicti Altaris ornatissime preparatam, & ibidem se insediavit, & lectis Litteris Apostolicis, provisionis sue de dicta Ecclesia tenutam, & corporalem possessionem adeptus fuit, & accepit; & data solemniter benedictione populo cum indulgentia recessit, & sociatus a

Pre-

Prelatis, & Canonicis dicte Ecclesie; usque super portam principalem eiusdem. Ibidem presati Patroni ipsum, ut supra, receperunt in custodiam, & sub dicto eorum pallio pedestrem ipsum duxerunt in Ecclesia Sancti Ioannis Baptiste, & ad Altare dicte Ecclesie, in quo loco similiter facta oratione, accessit ad Cathedram, sive Sediam paratam, & ibi, ut aliter, se infediavit, & stallavit, & deinde surgens sociatus a Patronis predictis, exit de dicta Ecclesia per portam versus Crucem Sancti Ioannis, pedester sub dicto pallio cum dictis Patronis pervenit ad Archiepiscopale Palatium, mirum in modum ornatum intus & extra, & demum ascenso Palatio predicto, sic paratus intravit Cappellam dicti Palatii, & facta oratione ante Altare dicte Cappelle, ibidem se infediavit, & de dicto Palatio, & bonis temporalibus eiusdem tenutam accepit, & corporalem possessionem; & presati Patroni, Guardiani, & Custodes predicti in signum vere tenute, & corporalis possessionis predicte, dederunt sibi in manibus claves dicti Palatii, & libros, & alia bona dicti Archiepiscopatus, offerentes se semper promtos, & paratos ad eiusdem Reverendissimi Domini Archiepiscopi custodiam, & beneplacitum; & dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus protestatus fuit, quod dictam tenutam acceptabat animo possidendi, & non solum animo, sed animo & corpore, & longo tempore, quod Deus sibi, & nobis concedere dignetur. Mandans dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, dicti vero Patroni rogantes per me Notarium infrascriptum, de predictis publicum confici documentum: Acta fuerunt omnia, & singula suprascripta in locis, de quibus supra fit mentio congrue & apte, singula singulis referendo, presentibus Bastiano Iohannis de Sancto Casiano Comitatus Florentie, & Iohanne Laurentii Girelli Pianelario Florentie, testibus, ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Item post predicta, eisdem anno, Indictione, die, & Pontificatu, quibus supra.

Supradictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus depositis paramentis, & similiter dicti Patroni depositis vestimentis superioribus, & aliquantulum reficisti, iverunt ad mensam, & omnes in sala magna dicti Archiepiscopalis Palatii, pranderunt prandio magno nobilissimo, ibidem preparato per Ministros dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, in quo quidem prandio interfuerunt dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, & Episcopus Fesulanus, & Episcopus Vulteranensis, & Dominus Lodovicus de Adimaribus Archipresbyter Florentinus, & nonnulli alii Canonici dicte Ecclesie Florentine, nec non magnificus Laurentius de Medicis, & nonnulli ex antiquioribus dicte nobilissime familie de Medicis, & suprascripti Patroni, & Defensores dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & eius Archiepiscopatus, & in quo quidem prandio epulentissimo & ornatissimo fuerunt tot, & talia fercula, & ita celeberrima, que hic recensere non valeo, ne minus dicendo ei detraherem. Tandem post longum, & completum prandium predictum, & depreparatis mensis, presati Patroni, & Defensores a maiore, usque ad minorem iuraverunt ad Sancta Dei Evangelia, scripturis corporaliter manu tactis in manibus presati Reverendissimi Domini Archiepiscopi eorum consuetum iuramentum fidelitatis, per eos prestari solitum: videlicet; quod ipsi erunt fideles Custodes, & Defensores Persone ipsius Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & eius Archiepiscopatus Florentie; & quod non erunt consilio, tractatu, vel ordinatione, dicto, vel facto, quod dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus amittat personam, dignitatem, vel honorem suum, sive membrum ipsius, vel quod capiatur in aliqua captione inimicorum suorum, & quod ubi ad eorum notitiam devenerit aliquod tractatum, vel ordinatum contra ipsius Personam, dignitatem, vel honorem, id pro posse evitare, & prohibere conabuntur; & si hoc facere non poterunt incontinenti revelabunt; & si scient, quod aliquis usurpaverit, vel occupaverit aliqua de bonis dicti Archiepiscopatus, illa pro posse recuperabunt, & quodcumque consilium, seu quecumque consilia ab eis petierit dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, ipsi dabunt bonum, & sanum consilium, prout eis melius videbitur pro ipsius Reverendissimi Domini Archiepiscopi, & eius Archiepiscopatus utilitate, & honore, bona fide, & sine fraude; & quecumque secreta manifestabuntur eisdem per dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, vel manifestari fecerit, secreta tenebunt, & nemini revelabunt ultra, & plusquam de mente dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi fuerit, & sic sequentur dictum Reverendissimum Dominum Archiepiscopum, tamquam eorum verum Dominum, & Patronum; & talia facient, & observabunt, que sub iuramento fidelitatis veniunt, & comprenduntur; & demum obtenta licentia a dicto Reverendissimo Domino Archiepiscopo, recepta ab eo benedictione, recesserunt in Domino usque ad domum, & negocia sua; mandans nihilominus dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, dicti vero Patroni petentes per me Notarium infrascriptum, ut de predictis publicum hoc conficerem instrumentum. Acta fuerunt premissa in dicto Archiepiscopali Palatio, & in sala magna eiusdem, presentibus dictis Reverendis Dominis Episcopis, & aliis suprascriptis, qui interfuerunt dicto prandio testibus, ad premissa vocatis, habitis, & rogatis.

Item post predicta, incontinenti eisdem anno, Indictione, die, & loco, & presentibus dictis suprascriptis testibus, & ad infrascripta vocatis, habitis, & rogatis,

Supradicti.

Dominus Nicolaus de Tosinghis.

rrr

An-

Angelus Iohannis Gentilis de Cortigianis,
Gentile Francisci de Cortigianis,
Filippus Baldi della Tosa,

ultimi Syndici, & Procuratores dictorum Vicedominorum, & omnes alii suprascripti Vicedomini, qui, ut supra, iuraverunt fidelitatem in manibus dicti Reverendissimi Domini Archiepiscopi non vi, dolo, vel metu, sed gratis, sponte, & libere dederunt, donaverunt, & tradiderunt dicto Reverendissimo Domino Archiepiscopo palium, seu baldachinum, quem habebant in manibus, prefato Reverendissimo Domino Archiepiscopo presenti, & gratiose recipienti, & acceptanti, Ita & taliter, quod dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus possit, & valeat libere de dicto palio, sive baldachino disponere, & facere velle suum permittentes &c. Rogantes &c.

Quare Ego Franciscus olim Christofori olim Vulpiniguerre Imperiali auctoritate Iudex Ordinarius, Civis, & Notarius publicus Florentinus, & honorabilis Curie Florentine Notarius, & Scriba, & Dominorum Archiepiscopatus Custodum & Gubernatorum &c.

Die octave mensis Decembris MDXXIII.

GHinus olim Roberti de Cortigianis, & Iohannes Baptiste olim Bernardi della Tosa Cives Florentini, ac Syndici & Procuratores, & his nominibus aliorum de Cortigianis & della Tosa ad quamplura & maxime ad infrascripta ex Instrumento rogato, ut dixerunt, per Ser Franciscum Ser Christofori de Castro Franco Notarium publicum Florentinum sub suo tempore & databus, vigore dicti eorum mandati & cuiuscumque auctoritatis, potestatis, & facultatis, eisdem iniuncte & concesse, ex certa scientia & omni meliori modo elegerunt & assumpserunt secum ad custodiam Palatii Archiepiscopatus Florentini, & ad residendum in eodem, & faciendum omnia & singula simul cum omnibus, que ipsimet facere possunt vigore eorum auctoritatis predicte, honorabiles viros Alexandrum Guglielmi Gentilis de Vicedominis sive de Cortigianis, & Thomasium Francisci Rainerii de Tosinghis, cum auctoritate & facultate quod possint, & quilibet ipsorum possit loco sui alium, quem voluerit, substituere solum & dumtaxat ad residendum in Archiepiscopali Palatio Florentino, & pro eo tempore, quo durat mandatum dictorum Gentilis, & Ioannis Baptiste, & super quibus &c.

IN Dei Nomine amen. Cunctis pateat evidenter & sit notum, quod anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo trigesimo secundo, Indictione sexta, die vero vigesima quarta mensis Novembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Clementis divina providentie Pape Septimi, anno nono. Cum sit, quod vacante nuper Ecclesia Florentina per renuntiationem illius regiminis & administrationis, factam in Consistorio publico per Reverendissimum in Christo Patrem, & Dominum, Dominum Nicolaum, Tituli Sancti Viti in Macello Martyrum Diaconum Cardinalem tunc ipsius Ecclesie Florentine administratorem electum, & per prefatum Sanctissimum Dominum Nicolaum Papam admissam, Prefatus Sanctissimus Dominus noster Papa, prefati Ecclesie Florentine in presens Pastoris Prelatura destitute de Persona Reverendissimi in Christo Patris, & Domini Domini Andree de Bondelmontibus, de Reverendissimorum Dominorum Cardinalium, in dicto publico Consistorio consistentium, consilio, Apostolica auctoritate providerit, preficiendo illi dictum Reverendissimum Dominum Andream in Archiepiscopum & Pastorem; prout in Bullis desuper confectis per datum Rome apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo trigesimo secundo, quinto idus Octobris, Pontificatus sui anno nono, plenius continetur; & cum dictus Reverendissimus Dominus Andreas intendat, & velit dicte sue Ecclesie Florentine possessionem accipere corporalem iuxta ritum & morem aliorum Reverendissimorum dicte Civitatis Archiepiscoporum; e Sacro Cenobio Sancti Bartholomei de Monte Oliveto Ordinis Montis Oliveti indutus veste dealba me . . . . . videlicet Camicio cum Stola, & Piuviale brocbati, & striscia auri fregiata, super equo albo cum finimentis sericeis albis, & magna Prelatorum, & Canonicorum dicte Cathedralis Ecclesie, ac etiam multorum Civium dicte Civitatis Florentine comitante caterva, Florentiam se contulit; & cum pervenisset ad Portam Sancti Frediani dicte Civitatis, ibidem illi se obtulerunt infrascripti nobiles Cives Florentini nobilium domorum de Tosinghis, *della* Tosa, & de Cortigianis cum coronis herbe vince in capite eorum, & baculis in manibus iuxta morem ut ipsum comitarentur, & in obsequium eius tamquam illius Petroni custodes assisterent, iuxta equum aliqui permanentes, & aliqui alii baldachinum portantes, & nonnulli alii pretereuntes; & sic associatus processionaliter pervenit ad plateam Dominorum Florentinorum, ubi in Aringheria cohadunati reperiebantur cum maxima pompa & honore, Locum tenens Illustrissimi Domini, Domini Alexandri Medices dignissimi Ducis, & Domini Consiliari Reipublice Florentine, qui Locumtenens fuit Magnificus Dominus Robertus Acciaiolus, qui hilariter, & cum maxima reverentia, & honore prefatum Reverendissimum Dominum Andream, tamquam dicte Civitatis Antistitem receperunt, eidem offerentes debitam reverentiam, & honorem, ac eidem Civitatem, & eius populum commendantes, pollicentesque sibi omne auxilium

lium

lium, consilium, & favorem ad hoc, ut facilius dictam suam Ecclesiam in temporalibus, & spiritualibus regere posset. Quibus, prefatus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus grarias agens, respondit se promptissimum omnia agere, ad que de iure tenetur, & que bonum deceant Pastorem; & his ita gestis similiter processionaliter se contulit ad Ecclesiam Monasterii Sancti Pier Maioris de Florentia, & ibidem ex equo descendens, & ad Altare maius dicte Ecclesie se conferens, in sede ibidem preparata pontificaliter considens, honorandam sororem Dominam Paulam de Carduccis, Abbatissam dicti Monasterii Sancti Pier Maioris, anulo aureo cum zaffiro in eo ligato, tamquam suam sponsam spiritualem, Ecclesiam Florentinam representantem, desponsavit, eidem presenti, & acceptanti dictum anulum io digito anulari, quem tenebat Iohannes Pagni de Albizis, tradendo presentibus ibidem infrascriptis testibus, videlicet, Domino Iohanne Baptista de Fiegiovannis, & Domino Antonio de Nerlis, Canonicis Florentinis, ad dictum sponsalitium vocatis, habitis, atque rogatis.

Quibus ita gestis, dictus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus, & dicta Ecclesia discessit, & se contulit in viam de Albizis processionaliter eundo, & semper a dictis nobilibus della Tosa, Tosinghis, & Cortigianis, associatus usque ad lapidem miraculi Sancti Zenobii, super quo lapide marmoreo in dicta via existente quandam orationem dixit; & ulterius postea similiter processionaliter procedendo pervenit ad Cathedralem Ecclesiam, & in dictam Cathedralem Ecclesiam ingrediendo se contulit ad Altare maius, & ibidem in quadam Cathedra ibidem preparata pontificaliter sedendo, Capitulo Cathedralis Ecclesie, coram eo ibidem collegialiter congregato, Litteras Apostolicas dicto Capitulo directas presentavit, petens a dictis Reverendis Dominis Archidiacono, & Canonicis, sibi, tamquam vero dicte Ecclesie Antistiti, exhiberi debitam reverentiam, & honorem iuxta formam ipsarum Litterarum Apostolicarum dicto Capitulo directarum; qui quidem Reverendi Domini Archidiaconus, Prepositus, Subdecanus, & alii Canonici Capituli prefati, prefatum Reverendissimum Dominum Andream humiliter, & devote receperunt, & acceptaverunt in Antistitem, & Pastorem dicte Ecclesie Florentine, in realem corporalem & actualem possessionem dicte Ecclesie Florentine receperunt & admiserunt, exhibentes eidem Reverendissimo Domino Archiepiscopo debitam reverentiam, & honorem, manum ipsius devote deosculando; & qui quidem Reverendissimus Dominus Andreas Archiepiscopus solemniter protestatus fuit, se dictam possessionem acceptare accipere non solum corpore sed etiam animo. Subsequenter dictus prefatus Reverendissimus Dominus Andreas se contulit ad Palatium Archiepiscopale per Oratorium Sancti Iohannis Baptiste transeundo, in quo quidem Palatio Archiepiscopali per dictos nobiles della Tosa, de Tosinghis, Bisdominis, & de Cortigianis, fuit introductus, & benigne receptus, prefatique Palatii Archiepiscopalis prefati Custodes eidem Reverendissimo Domino Andree Archiepiscopo presto, presenti acceptanti, realem corporalem actualem possessionem dederunt, claves dicti Archiepiscopatus, & librum possessionum Archiepiscopatus eidem in manibus tradendo; & postea prefato Reverendissimo Domino Archiepiscopo in Capella dicti Archiepiscopatus pontificaliter residente, debitam reverentiam, & custodiam eorum medio, iuramento, in manibus suis corporaliter prestito, promiserunt; & dictus Reverendissimus Dominus Andreas Archiepiscopus realem, corporalem, & actualem possessionem acceptare accipere non tantum corpore sed etiam animo. Super quibus omnibus, & singulis prefatus Reverendissimus Dominus Archiepiscopus mandavit, & prefati omnes & singuli alii, singula singulis referendo, rogaverunt per me Notarium infrascriptum fieri atque confici presens publicum instrumentum, & instrumenta, unum & seu plura. Acta fuerunt premissa omnia & singula Florentie in dictis opportune locis superius nominatis, presentibus ibidem providis viris Bartholomeo Salvatoris de Manzuolis de Sancta Maria Impruneta, & Ser Francisco . . . . . . de Saltis de Valle Arni, Presbyteris Florentine & Fesulane & Pistoriensis Diecesum testibus, ad premissa omnia & singula vocatis, habitis, atque rogatis.

Nomina vero Dominorum della Tosa, Tosinghis, Bisdominis, & de Cortigianis, Custodum Archiepiscopi, & Archiepiscopatus prefati, sunt ista: videlicet:

Dominus Laurentius Caroli Bernardi della Tosa.

Dominus Carolus Aloysii Adimarii de Tosinghis.

Dominus Guido Gentilis de Cortigianis.
Aloisius Pier Francisci de Tosinghis.
Io. Franciscus Bernardi de Cortigianis.
Angelus Io. Baptiste Bernardi della Tosa.
Bernardus Caroli Nerii della Tosa.
Angelus Gherardi de Cortigianis.
Ioannes Caroli Bernardi della Tosa.
Bernardus Caroli Bernardi della Tosa.
Guillelmus Alexandri de Cortigianis.
Franciscus Caroli Bernardi della Tosa.
Carolus Nerii della Tosa.
Filippus Nerii della Tosa.

Ego Raphael Miniatis Matthei Baldesis Civis, & Notarius publicus Florentinus de predictis omnibus rogatus fui, ideo in fidem me subscripsi &c.

I N-

INSTRUMENTA RELIQUA
AD ECCLESIAM S. LAURENTII
FLORENTINAM SPECTANTIA

Alia enim sparsim in huius Historiae decursu edita fuere.

DUM instrumenta Archivi Ecclesiae *S. Laurentii* Florentinae publici iuris facio, mirabitur fortasse aliquis, quod eorum quaedam proferam, quae ad alias Ecclesias, & aliquando ad alias etiam Dioeceses, pertinent. Sed admiratio cessabit, statim ac animadversum fuerit, quod instrumenta haec ad Ecclesiam *S. Laurentii* spectare existimavi, quod Ecclesiae illae huic coniunctae vel donatae fuerint; vel res aliqua inter eas intercesserit, quae caussam illarum communem effecerit. Ecce Monasterium *S. Benedicti* in Bifurco, quod in Apennino, & Dioecesi Faventina situm est, a *Clemente VII.* Pont. Max. nostrae *S. Laurentii* Ecclesiae copulatum fuit; ideo chartae, & instrumenta ad illud pertinentia, ad Laurentianam Basilicam in praesens spectant. Bifurcum in Vicariatu Mutinadii situm est, & non procul a Dioeceseos Florentinae limitibus. Ita dictum fuisse videatur, quod ibi duo montis eminentia cacumina furcae figuram quamdem exhiberent. Alii tamen aliter etymon excogitant. Ipsa, quae de Bifurco pago in Tomo I. Annalium Camaldolensium habentur, in medium adducere opus esse censeo. Illa ita habent. *Bifurci locus est in Alpibus dominii Florentini Faventiam versus, inter Mutinadiam oppidum, & Abbatiam Sanctae Mariae de Crispino, positus, ubi Monasterium Divo Benedicto nuncupatum, absoluto etiam nomine Sancti Benedicti in Alpibus adpellabatur, minime confundendum cum illo Sanctissimae Trinitatis & Sancti Benedicti in Alpibus, quod in Dioecesi Arretina, in sublimitate montium, qui Casentinum a Valle Arni superiori distermianat, non longe a Prato-Magno, constitutum erat, cuiusque originem sub Ottone I. repetunt VV. Cl. Lamius, & Soldanius, fundationis chartam adducentes. Existimavit Mabillonius, Bifurcum fuisse unum ex pluribus Monasteriis, quae erexit in Histria Romualdus, statuens illud in Dioecesi Polensi; & putavit e Parentio illuc a Polae Episcopo evocatum sanctum virum: constat tamen ex narratione Damiani, eremum illam fuisse in longinquis partibus positam; pariter videbimus, navigasse Romualdum Parentio Venetias aut Ravennam versus, & ex iis Urbibus postea peditem, aut equo ductum, concessisse Bifurcum in territorio Faventino, ubi Eremus illa reapse erat condita. Adpellatur autem Bifurcum a coniunctione duorum fluminum Lamonis, & Crispini, ex duobus alveis in unum exinde confluentium, ut in descriptione Dioecesis Faventinae adserit Romualdus Maria Magnanus Sacerdos Faventinus, qui insuper Monasterium Sancti Benedicti Bifurci distinguit ab altero Sancti Benedicti in Alpibus Coenobio, prope Fontem-clausam, in eodem Faventino territorio. In Bifurco Romualdum iam Monasterium, vel saltem Eremum fundasse alias diximus, & quidem circa annum 986. (Grandius in suis Tabulis Chronologicis putat anno 989.) ad tempora nimirum aedificationis Monasterii Sancti Michaelis de Vergareto. Cur enim ad eum Fratres inibi habitantes perrexissent, Hadriatico superato mari, nisi aliqua ipsos inter & Romualdum cessisset relatio? Vel certe dicendum, Eremitas illos absque scholae magisterio collectos, neque satis abunde in disciplinae eremiticae conversatione instructos, audita Romualdi fama, ea duo ab ipso, ut magistro, expetiisse, quae eremitis sunt apprime necessaria, ritum nimirum vivendi, & doctrinam obsistendi Diaboli astutiis. Adnotabimus infra, Petrum Bifurcensem Eremitam adpellari a Damiano, Romualdi discipulum, statim ac Romualdus Bifurcum se recepit.*

Diploma Henrici Imperatoris pro Monasterio Sancti Benedicti Bifurci in Dioecesi Faventina, datum anno MXXII. Prid. KL. Ianuar. hoc est, postrema die anni MXXI.

IN Nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Henricus Romanorum Imperator Augustus. Dignum videtur nostre Imperiali clementie Religiosorum Virorum congruis petitionibus iuste ac rationabiliter acquiescere. Quapropter noverint omnium Sancte Dei Ecclesie, nostrorumque fidelium presentium videlicet & futurorum industria, qualiter nos pro remedio anime nostre, seu parentum nostrorum, nostraque salute, ac dilectissime coniugis nostre Chunigunde Imperatricis Auguste, atque pro interventu religiosi viri Domini Romualdi Monaci & Eremite, quamdam Abbatiam ad honorem Sancti Benedicti super res nostri iuris constructam in Alpe, quae dicitur in Foreo, tantum a Regibus vel Imperatoribus investiri constituimus, eamque permanere in provisu & disciplina eiusdem venerabilis viri Domini Romualdi, suorumque seu successorum in ipso Eremo persistentium vitam & religionem eius servantium; ipsa tamen provisio, & disciplina contra regulam beati Benedicti non fiat. Confirmantes Ecclesie Sancti Benedicti eiusdemque Monasterio illas terras, quas nunc tenet, quarum nomi-

na

na funt hec. Ecclefiam cum tribus molendinis, & tres manfos in Domiciucolo. In Galliano manfos duos, & Ecclefiam unam. In Pertifidia Ecclefiam unam, & manfos duos, & molendinum unum. In Cafale manfos duos. In Miftriano manfum unum. In Drimano manfum unum. In Ripidiano manfum unum. In Monte Martino manfum unum. In Africo manfos duos. In Montaneis fancti Gaudentii manfos quinque. Et omnia quecumque iufte & legaliter nunc habet, aut in antea habiturum eft, aut acquifiturum eft, aut acquifivit, ut ea habeat teneat cum omnibus fuis pertinentiis in integrum proprietario iure poffideat eo modo, ut nec ifti, qui nunc fupereft, Abbati, nec fuis fucceffor ibus liceat terras Ecclefie vendere aut alienare ..... precarium facere abfque noftra licentia, fed tantum ad ufum Monacorum in ibidem infervientium iuxta regulam Sancti Benedicti permaneant. Infuper confirmamus omnem hereditatem bonorum ipfius Monafterii & Monacorum, ut tali modo habeant, quod nunc ipfe habet. Conftituentes igitur, ut fupradictum Monafterium nulli Marchioni, nulli Comiti, nulli Archiepifcopo, nulli Epifcopo, nullique fingulari perfone fubiaceat, nifi fit in Imperiali, & Regali, poteftate. Volumus atque difponimus, ut liceat Domino Romualdo, fuifque fubceffotibus, & Abbati ipfius Monafterii, fuifque fubceffotibus, avocare quemcumque Epifcopum ad Ecclefias confecrandas, & ad omnem confecrationem faciendam. Volumus etiam, ut per circuitum Monafterii & Eremi Ecclefia poffideat ab Oriente a Rivo de Lacu, ab Occidente a Iugo Alpium, a Septentrione a Cerefio, a Meridie a Collina de Gimellis. Inviolabiliter igitur iubemus, ut non Dux, non Marchio, non Comes, non qualifcumque magna vel parva perfona, hoc noftrum imperiale preceptum violare pertentaret. Si vero, quod abfit, aliquis illud infringere tentaverit, fciat fe compofiturum ducentas libras auri cocti, medietatem nobis, & medietatem dicto Monafterio. Et ut hec verius credantur, & inconvulfa ferventur, manu propria fubfcribentes noftro Sigillo inftitius infigniri precepimus.

Signum Domini Henrici ✠ Invictiffimi Imperatoris Augufti.

Thedericus Cancellarius recognovit.

Datum anno Dominice Incarnationis millefimo XII. Indictione quinta, anno vero Domini Henrici fecundi regnantis XXI. imperantis vero octavo. Actum pridie Kalendas Ianuarii Ravenne feliciter. Amen.

Animadverfio.

Galliarum, quod hic nominatur, locus eft in Vicariatu Populani cum Ecclefia S. *Ruffilli*. Cafale vero eft in Vicariatu Mutiliani, & Ecclefiam S. *Mariae* habet. Montem autem Martinum puto eum, in quo eft Ecclefia S. *Martini* in Monte, & ad eumdem Vicariatum pertinet. Rivus de Lacu nomen fumferit a loco, ubi Ecclefia S. *Georgii de Laca* in eodem Vicariatu eft. Confulendum fuperius *pag.* 1620. *Iugum Alpium* puto effe illud, quod nunc etiam vulgo *Il Giogo* adpellatur, nec multum Florentiola diftat. *Ambitus autem & extenfio terrarum, de quibus in hoc Diplomate agitur, eft qui fequitur, iuxta exemplar Laurentianum.*

Movendo dal Rio de Laco andando in fu per lo foffato del Rio de Laco, & arriva alla Fonte delle Lamie dritto, fu a filo a Piandragoni infino alla Croce de Paleftro arriva a Caftelli Germani come acqua pende, & capita al monte di Colleretta fopra la ftrata, che và per la Pefcara infino a Sommo, e Gratoleto, come acquapende, & arriva in fulla collina del Cerefio come acquapende, & vaffi oltra per la ftrada della Vena Secca capitando al monte de Ravale ultra per la ftrada del Piano di Forcelle, & va fu per la ftrada che và al Giogo Tofco ultra fopra a Camartino fu per la collina, come acquapende, & capita alla Bacarina per la collina dritta in ful Giogo dell' Alpe, & capita al Portendo, & capita alla Bacarina fopra la Valle Giuduccia, e torna alla collina di Pian Caffano a Mulamorta fopra la Migliarina oltra dal Cerfoglieto in fu la Mulamorta per la collina, che è tra San *Benedetto*, et Caftel dell' Alpe, a Sommo pian d'Aftori fino a Giumella, & da Giumella per la collina di Giumella a piano di Gianotto, ch' è in ful fiume del Montone, & è giunto a Rio de Lago.

Animadverfio.

Quod hic *Camartinum* dicitur, *Campus Martini* dicendus videtur, quo de actum eft fuperius *pag.* 29. ibique etiam *Planities Furcellae & Iugum Alpis* memorantur. Nunc quaedam de Monafterio Gamugni adnoranda funt. Nomen recte fcribendum videtur *Gamonium*, *Ioanne Laudenfe* auctore, ex

quo discimus, locum esse Comitatus Faventini; & in Vicariatu Vallis Acereti situs est, ut superius *pag.* 1620. videre est, ubi tamen errorem irrepsisse video in Titulari Ecclesiae Gamugni, qui certe Sanctus *Barnabas* est; & ibi *Sancta Barbara* scribitur: quamquam S. *Barnabae* Diva adhaerens S. *Maria* Deipara fuit. Monasterium Gamugni a Sancto *Petro Damiani* conditum fuit anno MLX. Eodem circiter tempore Monasterium quoque Acereti aedificasse videtur, in eodem territorio Faventino, quod titulo S. *Ioannis Baptistae* insignivit, cui in praesens Ecclesia Gamugni subest, ut patet superius *pag.* 1620. *Guido* tamen Comes, & *Ermellina* eius uxor, quorum mentionem feci superius *pag.* 29. illi fuisse videntur, qui locum & impensas Eremo Gamugni extruendae contribuerunt.

S. Petri Damiani compositio litis ortae inter Monasteria & Eremos Aceretae, & Gamugni.

IN Nomine Sanctae, & Individuae Trinitatis.

Non est mirum si inter homines, licet sanctos, humana tamen fragilitate circumdatos, locum livor inveniat, cum inter ipsos etiam Angelos, quantum ad litteram, videatur obrepsisse dissensio. Vnde est, quod ad Daniel Angelus, Princeps, inquit, Regni Persarum restitit mihi viginti & uno diebus. Et paulo post: Numquid scis quare venerim ad te? Et nunc revertar, ut praelier adversus Principem Persarum. Veruntamen nullo modo credendum est, inter Angelos, quos summa Dei pax tenet, quae scilicet exsuperat omnem sensum, intervenire posse discordiam. Quia vero populi, quibus illi Angeli praeerant, diversi a se invicem discordabant, idcirco Angelus dicitur adversus Angelum, qui sibi restiterat, praeliari. Hoc itaque modo & Abbas Monasterii & Prior Eremi inter se invicem saepe dissentiunt, quoniam & eorum subditi diversis utentes regulis non eiusdem conversationis instituta custodiunt. Vnde nos eorum paci, quod nobis commissi sunt, necesse est providere, & futuris scandalorum vepribus, ne per incrementa temporum, quod absit, pestilenter oboriantur, occurrere. Quapropter ego Petrus peccator Monachus in Nomine Dei Omnipotentis Patris & Filii & Spiritus Sancti, ex auctoritate Summorum Apostolorum Petri & Pauli, quorum ego, licet indignus, famulum me esse profiteor, praesentibus & consentientibus, atque laudantibus, Guidone clarissimo Comite, & Ermellina eius serenissima uxore, constituo, ordino, atque decerno, ut amodo & deinceps in perpetuum Eremus Gamugni, quodam discretionis moderamine, & libera sit & subiecta. Libera quidem si in suo statu permanserit, hoc est, si conventum Monachorum habuerit, qui vitam eremiticam teneant, & sub Priore regulariter vivant. Subiecta vero in hoc tantummodo, ut per annum unumquemque Monasterio Aceretae duodecim denarios Veneticos pro pensione persolvat. Praeter haec nullum ius, nullamque potestatem, vel ditionem, Abbati praedicti Monasterii super ipsam Eremum eiusque pertinentias vel habitatores eius habere concedimus. Nullum itaque ius dominii, virtutis, ac potestatis, Abbas iam dicti Monasterii, sive per se, sive per suos, in praefatam Eremum sibimet vendicare praesumat, nisi tantum quod Monachos suos, qui vitam eremiticam fortassis elegerint, illic ad habitandum constituere liceat. Neuter itaque locus alteri, nisi sicut dictum est, dominando praesideat; sed fraterna caritas utrumque in Christi amore connectat. Adiacentes autem utriusque loci possessiones ita dividimus, ut Monasterium, quae sui iuris sunt in circuitu, cuncta possideat usque ad locum, qui Iumentella dicitur. Inde etiam per medium Radium usque ad Montem Rotundum, & usque ad flumen pertivum; ipso tamen monte in possessione Monasterii permanente. Ab istis itaque locis omnia, quae ad Montana contendunt, Eremus teneat; idest a praedicta Iumentella, & praedicto Monte Rotundo, per ipsam currentiam fluminis usque ad Montem Ceresum; aliae vero Alpes aequaliter inter Eremum, & Monasterium dividantur. Habeat etiam Eremus Ecclesiam Sancti Donati in Mutiliano cum omnibus suis pertinentiis, exceptis duabus molendinis, quae ipsum Monasterium tenet; & insulam iuxta molendina positam, in qua qui ea custodiunt modo habitare videntur, & quae per donationis paginam a donatoribus obvenit praefatae Eremo. In loco Fagnaula, & in Pozzolo, simili modo permaneat iam dicto Monasterio, nam Campus Liverani permaneat Eremo. Cuncta vero quaecumque nostri iuris sunt, sive in

Tre-

Tredaucio, five in Riva Gutti, five, in Rafame, five etiam in Caftagniaria, five io Coreula, vel in quibuslibet locis, omnia Monafterium fine ulla prorfus contradictione poffideat, cum toto iure quod habemus in Monafterio S. Benedicti. Hac etiam noftra praeceptione decernimus, ut Monafterium, & Eremus, hoc inter fe Invicem debeant, quateous, cum neceffarium fuerit, ut Monafterium infirmos Fratres Eremi ad refocillandum & fuftentandum ufque ad fanitatem cum licentia Prioris fraterna benignitate fufcipiat; & Eremitae Fratres Monachos de Monafterio venientes cum licentia Abbatis libenter admittant. Quod fi praedicta Eremus ad defectum evenerit, ita ut conventum Monachorum non habeat, & faltim tres ibi Fratres non fint, qui fecundum confuetam ipfius loci eremiticam regulam vivant, tunc & eo cafu ipfa Eremus cum fuis pertinentiis, iuribus . . . . ipfumque locum . . . fub fua . . . . Infuper nos quidem Guido Comes & Ermelina Comitiffa mea uxor, fpondemus, promittimus, atque obligamus, cmr ibus Abbatibus praedicti Monafterii, quod diffinitio praedicta a Domno Petro Venerabili Pontifice nobis confentientibus, ut dictum eft, inter Monafterium, & Eremum facta cuftodiatur, modifque omnibus obfervetur, & fi, quod abfit, aliqua occafione Eremus iam dicta ad nihilum devenerit, non habeamus licentiam nec poteftatem alli Ecclefiae illam Ecclefiam vel quoquo modo confentire: & fi contra haec fecerimus, componere nos cum noftris filiis & heredibus promittimus Abbatibus ibi per tempora defervientibus auri optimi libras decem, ita tamen, ut poft folutam poenam diffinitio, & obligatio in fua firmitate perduret. Ego Cinnamellus Notarius de territorio Faventino rogatus a praedicto Guidone Comite, & fua uxore, nec non a Domno Venerabili Petro Pontifice, hanc definitionem & obligationem fcripfi.

Guido Comes, & Ermellina Comitiffa, hanc definitionem inter Monafterium, & Eremum, & obligationem fcribere rogaverunt.

Animadverfio.

Quae in hoc Inftrumento memorantur, *Mutilianum*, vulgo *Modigliana*; *Tredaucium*, vulgo *Tredozia*; & *Caftagniaria*; omnia funt quidem in Dioecefi Faventina, ut adparet fuperius pag. 1620. In Tridotio autem & eius Vicariatu funt Plebes S. *Michaelis* & S. *Valentini*; Mutilianum vero Vicariatum hodie conftituit, fed nulla in eo exftat Ecclefia S. *Donato* facra. Haec autem controverfiae decifio a B. *Petro Damiani* facta ad annum MLX. referenda effe videtur.

Donatio bonorum Plebaniae Sancti Valentini facta per Dominum Epifcopum Faventinum S. Petro Damiani Epifcopo Oftienfi, & Monachis afceticam vitam degentibus in Monafterio S. Barnabae de Gamunio, anno MLXIII.

IN nomine Domini. Anno fecundo Pontificatus Domini noftri Alexandri II. Pape. Indictione prima, menfe Maio, die fexta.

Ea que inter pia & venerabilia loca verbum conveniunt, illa potius perpetuitate mandantur, qua cartis intervenientibus fcripture teftimoniis roboratur, quatenus oblivione repulfa futuris temporibus nulla rerum incertitudo, aut qualibet giurgium ambiguitas generetur. Nam & Divus Imperator Iuftinianus Auguftus in centefimo octogefimo octavo Capitulo prime partis Novelle ita promulgavit & talem legem dedit. Vt liceat Ecclefiis & aliis venerabilibus locis perpetuo inter fe contractos enfiteofeos facere, decreto fcilicet ante celebrato, dum tamen ita fiat enfiteofis, ut ad privatam poffeffionem omnino non excludatur. Ad huius legis licentiam excipiatur magno Conftantinopolitanam Ecclefiam, quemadmodum in anterioribus conftitutionibus. Placuit idcirco Dompnus Petrus divina gratia fancte Faventine Ecclefie Epifcopus per confenfum & voluntatem omnium Presbyterorum eiufdem Epifcopii concedere, atque largiri Dompno Petro Damiano Oftienfis Ecclefie Epifcopo, eiufque Monachis heremitatis, qui in Eremo Gamonio, que eft vocabulum Sancti Barnabe Apoftoli, in perpetuum; Ideft, medietatem de Plebe Sancti Valentini nominatim cum medietate de terra & decimatione fua & terra, & quidquit ab eodem Epifcopio habere videtur in Riutilio infra Comitatum Faventie, excepta quarta parte decimationis, & medietate de terra, quam detinet Archipresbyter ipfius Epifcopii. et excepto Trebara. et Madrignano. et Vidigiano. ficuti traitur per ftratam ufque Cantulo. Cetera vero medietate de omni decimatione, & terra, ficuti ad ipfam medietatem de iam dicta Plebe pertine-

re

re videtur. Ea scilicet ratione, si quocumque tempore peccatis imminentibus ipsum Eremum dextructum fuerit, tunc suprascripta medietas de iam dicta Plebe Sancti Valentini, cum medietate de terra, & medietate decimatione sua, sicuti ad ipsam medietatem pertinere videtur, cum hac scriptura in Monasterium Sancti Iohannis deveniat iuris auctoritate Episcopi, ita ut suo studio suoque labore memorato Petro Damiano Episcopo Plebem ipsam medietatem nominatim cum medietate de terra, & medietate decimatione sua, in omnibus tenere, & possidere debeant ipse, & sui Monaci heremitarii in perpetuum. Qua pro causa quidem promissum est dare, atque inferre debeant supradicto Petro Damiano Episcopo suisque Monacis rationibus infrascripto venerabili Episcopo singulis quibusque annis sine aliqua mora vel dilatione pensionis nomine in festivitate S. Petri denariorum Veneticorum solidos numero tres minutorum. Quod si quisquam eorum contra hanc placiti conventionisque cartule seriem in toto parte Plebis eius quolibet modo venire temptaverit, tunc daturi .... eius promittunt .... partis fidem servantis ante omne litis initium pene nomine auri boni libras sex, & post solutam penam hanc infectosis cartulae seriem in suam maneat firmitatem. Has autem duas uniforme uno tenore conscriptas cartas mihi Stephano Scriptori Sancte Romane Ecclesie scribendum pariter dictaverunt easque propriis manibus roborantes testium ...... obtulerunt subscribendum & sibi invicem tradiderunt sub stipulatione, & sponsione solempniter interponentis. Actum Mutiliane sub die anno Pontificatus in mense, & indictione supradicta prima. Ego Petrus Faventine Ecclesie Episcopus subscripsi. Et Riculfus Archiplebanus interfuit testis, & subscripsit ✠ Ego Gregorius Presbyter Canonice Sancti Martini Egubiensis Ecclesie testis rogatus manu mea subscripsi ✠ Drudus filius quondam Guizo testis rogatus. Signum ✠ Nero filius Corbus Civitate Egubina testis rogatus. Signum ✠ Rusticellus testis.

✠ Ego Stephanus Scriptor Sancte Romane Ecclesie post testium complevi, & absolvi.

Animadversio.

Vidiglanum, quod in hoc instrumento memoratur, puto esse Vitilianum in Alpibus situm, cuius Ecclesia S. *Alexandro* sacra in Dioecesi Florentina est, & Plebatu S. *Stephani* in Botena. Nihil id tamen obstat, quin Episcopus Faventinus in agro Vitilianensi fundos possidere posset; quum territorio Faventino proximus, vel conterminus sit. De *Vitiliano* autem consulatur superius *pag.* 149. 1526. & Index Geographicus. De Plebe vero S. *Valentini* delibavi aliquid pagina praecedenti, quemadmodum & de Mutiliana; ubi tamen adnotandum fuerat, quam *Petrus Damiani* vocat *Corellam*, esse *Corellam*, cuius S. *Martini* Plebes in Dioecesi Florentina extat, ut superius *pag.* 1524. videre est.

Ioannes prior Monasterii Sanctae Reparatae de Saltu concedit terras ad emphyteusim Vgoni Priori S. Barnabae de Gamugno. Anno 1063. XIV. Octobris.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anni ab Incarnationis eiusdem sexaginta & duo post mille, sisque Domnus Alexander Papa in Sede Beati Petri Apostoli anno tertio, die quartodecimo mensis Octubris, indictione secunda, ad Oratorio Sancti Barnabe Apostoli, & Sancte Marie Matris Domini, quod est edificato & fundato in loco, qui nominatur Gammogno territorio ..... omnibus manifestum est atque congrua ratione dispositum libenter debere eorum desideriis annuere, pro quorum venerabiliorum locis utilitatibus meliorandique causa proficiunt; & ideo ego quidem Iohannes gratia Dei Presbyter & Monachus atque Prior Monasterii Sancte Reparate, quod est edificata & fundato in massa, que nominatur Salto, una per consensum Monachorum eiusdem Monasterii te presens in Christi nomine, Vgo ven. Presbyter & Monachus atque Prior predicti Oratorii Sancti Barnabe & Sancte Marie Matris Domini, in te & in tuisque successoribus in iamdicto sancto Oratorio famulantibus in perpetuum. Enfitenticario iure concedo & largio vobis rem iuris prefati Monasterii nostri Reparate; est una petia terra vineata cum vacuamenta & capitalia sua & cum introito & exito suo, & cum omnibus infra ipsas & super ipsas abere videtur, & cum omnibus sibi pertinentibus, que est iuris propriis predicti Monasterii Reparate, positas predicta petia vinea in massa, que vocatur Marciana pro-

prope subtus strata publica intra fines eius de predicta re, a primo latere iuris predicti Monasterii nostri Reparate, a secundo & tertio latere terra illa, que detinet Morandus de Amizo Presbyter, a quarto latere fluvio Alimone percurrentem sita est territorio Faventino Plebe Sancti Iohannis, que vocatur Interioni, cum suarum iustis & certis in terra finibus, qui nunc sunt, vel si quis alie adfine sunt vel ab originem fuerunt. Hec omnia res, que superius leguntur, concedo tibi ad habendum, tenendum, lavorandum, fruendum, defensandum & in omnibus meliorandum, & salva iusticia & redditu omnique annualiter persolvendum per omnia, & ex omnibus ad Monasterium Sancte Reparate in tempore apto de vino puro sauma afinaria una tantum ibi apud locum taorum, quam & unisque subceßoribus in perpetuum dare & persolvere; & si forsitan, quod absit, & hoc Deus avertat, si hoc Oratorio Sancti Barnabe & Sancte Marie deroto & destructo per qualecomque casus fuerit, tunc munimine erit expletum, & ipsa dicta terra & vinea cultas lavoratas, restauratas, & in omnibus melioratas, revertat ad dicto Monasterio Sancte Reparate, cuius est iuris & proprietas. Itaque & ego dicto Iohannes Monachus & Prior ordinatore & concessitore amoneo & interdico tibi predicte Ugone Monache & Prior, & omnibus successoribus tuis, ut non babeatis licentiam ipsa iam dicta vinea nec vendere & donare, neque commutare, neque per nullius modis alienare, neque ordinare pro ullo pacto vel occasione sine iussione, & certa licentia data a Prelatis Monasterii Sancte Reparate, & si hoc fecieritis in cuicumque fiat inanis & vacuum. Quod si, quod absit & avertas divina potencia, & omnia que supra leguntur non observavero, vel adimplevero, sicut supra legitur, etiam si ab omni personas non suctoriavero vel defensavero, tunc daturo & compositurо me esse promitto ego supradictus Iohannes Presbyter & Monachus & Prior una cum meisque subceßoribus de predicto Oratorio Sancti Barnabe Apostoli & Sancte Matris Domini, ante omnis litis inicium aut interpellatione pene nomine auri puri uncias duas, & post soluta pena manead hec enfiteusin in sua firmitatem, scripta per manum Demetrius tabellio huius territorio Faventino scrivenda rogavit sub die & mense & Indictione supradicta secunda.

† Ego Iohannes Presbyter & Monachus & Prior in hac enfiteusin a me facta manu mea SS.

† Ego .... Monachus consensi & SS.

† Ego Lambertus Monachus consensi & SS.

† Ego Gerardus Presbyter & Monachus consensi & SS.

† Ego Vgo Presb. consensi & SS.

† Ego Martinus Diaconus & Monachus interfui & SS.

† Ego Azzo Presbyter & Monachus atque Abbas Monasterii Sancte Reparate hec omnia consensi & SS.

Noticia	Monacorum.
Vgo Presb.	& Monachus.
Lambertus Clericus	& Monachus.
Gerardus Presb.	& Monachus.
Martinus Diaconus	& Monachus.

Animadversio.

Monasterium S. Reparatae prope Marradium, Romaniolae oppidum, situm est, & a Monachis Vallumbrosanis habetur. Itaque in Plebatu S. *Laurentii* Marradii, & Dioecesi Faventina, erit, ut constat superius *pag.* 1620. Ex hoc instrumento adparet, locum, in quo conditum fuit, Saltum adpellatum fuisse, quod ibi silva aliqua extiterit. Nam *Festus* scribit, saltum esse, ubi silvae & pastiones sunt, quarum causa casae quoque. Ex tali loci indole & conditione, multa loca *Saltus* denominata fuere, ut videre est superius *pag.* 312. 327. 1112. 1406. 1463. Huius Monasterii iuspatronatus ad Comites *Guidones* pertinuisse, patet ex Diplomatis Imperatorum, quae consulere licet superius *pag.* 70. 491. 671. 674. & Comites illos illud Monachis Vallisumbrosae habitandum concessisse, scribit *Fidelis Soldanus Histor. Passinianensis pag.* 119. & quidem Monachi illi iam anno MCXV. illud possidebant, ut constat ex Bulla *Paschalis II.* Papae eo anno *Adimaro* Vallumbrosano Abbati data, quae habetur in *Bullario Vallumbrosano*, ab D. *Fulgentio Nardio* Abbate Vallumbrosano composito, & Florentiae anno MDCCXXIX. edito cum hoc titulo: *Bullarium Vallumbrosanum, sive Tabula Chronologica, in qua continentur Bullae illorum Pontificum, qui eumdem Ordinem Privilegiis decorarunt.* 8. *Typis Dominici Ambrosii Verdi.* Ceterum ipsum S. *Ioannem Gualbertum* Coenobium Marradiense iam obtinuisse, & reformavisse iuxta sui instituti regulam, exstat ex eius *Vita*, quae S. *Attoni* Episcopo Pistoriensi tribuitur, *Cap. XXV.*

De Monasterio autem S. *Reparatae* agitur late superius *pag.* 544. —— 561. An autem anno MLXIII. quo hic fundus in emphiteusim a *Ioanne* Priore *S. Reparatae* traditus est, Vallumbrosani Monachi iam Monasterium S. *Reparatae* haberent, incertum omnino est. Licet autem B. *Atto* in *Vita S. Ioannis Gualberti* Cap. XXV. videatur eidem tempori adsignare traditiones ei factas Monasterii *S. Michaelis* Pasiniani, & S. *Reparatae* Marradii; tamen Auctor ille multa per prolepsim anticipat, materiae similitudine exigente, quam tractat. Ipse subspicarer, Comitem *Guidonem* eodem tempore Monasterium Marradij *S. Ioanni* concessisse, quo Comes *Villelmus Bulgarus* Monasterium Ficieli eidem donavit; post annum, scilicet, MLXVIII. quum miraculum transitus per ignem illaesi a B. *Petro* patratum institutum Vallumbrosanum late celeberrimum reddidisset; de quo prodigio agit B. *Atto* Cap. 64. 65. & ipse eius memini superius *pag.* 163. Quaenam vero Plebes sit S. *Ioannis, quae vocatur Interrione*, me prorsus fugit. In Dioecesi Faventina Plebes *S. Ioannis Baptistae* nomine insignes, in praesens sunt, Plebes, Cesatae, in Octavo in Vicariatu Brisighellae, & Abbatia Acereti. Puto igitur, Plebem illam vel defecisse, vel alio nomine nunc adpellari. Marcianae autem & fluvii Alimonis, nulla ad me notitia pervenit; nisi Marciana eadem est ac Martianum in Plebatu S. *Georgii* Cepatani, de quo actum est superius *pag.* 1619.

Guido filius Guinicti donat terras Iohanni Abbati S. Benedicti in Bifurca. Anno 1084. VII. Maii.

In nomine Domini nostri Ihesu Christi anno ab Incarnationis eiusdem millesimo octuagesimo quarto, tempore Gregorii Pape, & Henrici secundi Regis, de septimo mensis Maii, indictione sexta. Cum aliquid gratis datur & donari promittitur, contractus donationis nominatur. Ex quo non sola voluntatis ostensione donatur, obligatur si scriptis fieri promittatur. Itaque ego quidem Dei nomine Guido Guinicti quondam filius .... per hoc instrumentum donacionis largimur & donamus in perpetuum, itaut secure & libero pleno iure habeas, tu tuique successores pro veritate, locumque iure, & loco habere tibi presenti quidem in Christi nomine Iohanne Abbate Monasterij Sancti Benedicti in Besurci. Quasdam res, quas habere & possedere & a nostris manibus nostroque iure detinere videmus. Item totas & integras res illas, quas a nobis pertinet in curte, que vocatur Monte Bonelli domnicari & colonicari, que detinere videtur Martinus Aczi filius cum suis consortibus, & filius Martinus Iohannis, atque Hugo Iohannis filius, & Vrso & Petrus filius quondam Teuczi, atque Iohannes filius Aczi cum suis consortibus, & Petrus Iohannis filius, simulque Bonizo & Iohannes nepotes Vitalis cum illorum consortibus, & infra detinet Iohannes Vrsi filius in loco, qui dicitur Monte, atque Iohannes Berte cum suis consortibus, & fili qui supra Iohannis Berte cum suis consortibus, ibique in perpetuum in curte Noville domnicata & colonicata, scilicet Aczo & Brunello ..... & filiis Iohannis Mauri.... & Rigolus Iacobi filius, & de Ecclesia predicta curte, terris & vineis seu dificiis cum tuttis, casis, & omnibus sibi pertinentibus, territorio Florentino, Plebes Sancte Ierusalem, sitas in contrata Sancti Laurentii proprias .... presenti die, aut quandoque volueris, liceat sibi suprascriptus Abbas suprascriptas res accipere, & ingredi per traditum vel consensum istius mei Missi nomine Vgo, quem de meis manibus in tuas mitto in presentia testium, qui hic scripti sunt, ut illic tecum veniat, & suprascriptas res tibi corporaliter tradat, atque inde instituat & in vacuam possessionem inducat: itaut habeatis, teneatis, possideatis, atque defendeatis, & in perpetuum potestatem habeatis vos vestrique successores .... ad quos predicte res pervenerint. Si vero apparoerit me non proprietarie, sed aliud ius in predictis rebus abuisse. Similiter ius ipsum transfero tibi per hunc eundem contractum donacionis, & spondeo quod ab odieronm diem numquam nos suprascriptus Guidonis... factam questionem aut ullam molestiam generabimus contra te, vel contra tuos successores, vel alios, ad quos pervenerit de predictis rebus pro parte vel ex toto, nec ego, neque mea ehrades, neque submissa, vel summittenda persona a me, vel a meis ehredibus, & si quis predictas res vel earum partem sive servitutem petendo aut tenendo, controversiam & litem fecerit tibi vel tui successores, vel is ad quos pervenerit a te vel a tuis successoribus, ego, vel mei heredes si nobis de nobis denunciatum fuerit vobis auctores erimus, causamque defendemus, sive contra possidentes

tea agatis, fine dolo & fraude, que si omnia, que superius leguntur, non observaverimus, vel adimpleverimus nobis vel nostri heredes aut successores attestatione confirmo, quia dartorum me meosque heredes vel successores esse promitto tibi suprascripto Abate, vel tui successori ante omne litis initium, aut interpellationem pene nomine auri uncias decem & solutam penam maneat firmus contractus, scriptum per manum Gerardi Notarii Homodei Volat..... scribendum rogavit sub die & mense indictione suprascripta sexta.

Signis manibus SS. Guido ... jamdictus donatori & transactori hec pagina rogaverunt scribere attestationc his, qui hic scripti sunt.

Signis manibus Yffo Michael quondam filius, & Rustico atque Guido atque Petrus ehs in hanc paginam rogati supra tastes.

Ego Rainerius quondam Rodulfi filius in hac pagina donacionis transactionis testis fui.

Ego Gerardus Presbyter in hac pagina doaacionis & transacionis testis fui.

Ego Gerardus Notarius hoc ...... post roborationem testium complevi & absolvi.

Animadversio.

Guidonem filium *Guinitti*, hominem territorii Florentini fuisse, puto; nam bona, quae Monasterio donat, in territorio Florentino esse dicuntur. Et quidem *Mons Bonelli* in valle Sevis adsurgit, & de eo tempestive egi superius *pag.* 79. & alibi passim. Locus quoque, qui dicitur *Mons*, in valle Sevis exstat inter Duciam & Aconem; & saepenumero nominatus est superioribus voluminibus. Curses *Novillae*, seu *Novellae*, in eadem regione esse potuit: nomen enim *Novellae* commune est omnibus locis, in quibus vitium novellarum plantatio facta est, ut observabamus superius *pag.* 806. Legi posset etiam *Novole* pro *Novolee*, qui locus est in Mucillo, ut apud *Eugen. Gamurrinium Tom. IV. pag.* 77. 80. 87. videre est; & superius *pag.* 907. & in Plebatu S. *Andreae* Duciae, qui confinis est Plebi S. *Eustachii* Aconis, quae dicitur in Ierusalem; & Ecclesia harum Novolarum S. *Mariae* dicata erat. Quae vero constrata illa sis S. *Laurentii*, haud proclive est divinare. At fuerit in Plebe S. *Eustachii* Aconis, quae & S. Ierusalem dicta fuit, & in qua duae Ecclesiae Montis Bonelli sitae erant: & in qua etiam Ecclesia S. *Laurentii* Gri-

miani exstabat, ut videre est supra *pag.* 1518. Notandum est; Tabellionam Volaterranum fuisse.

Albertus & Ligerda iugales donant Iohanni Abbati S. Benedicti in Bifurco Ecclesiam S. Cassiani & terrfundia. Anno 1084. XXV. Novembris.

In nomina Domini nostri Iesu Christi anno ab Incarnationis millesimo.... quarto, tamporibus Domini Clementi Pape, regnante Domino Enrico...... quondam Enrici Imperatoris diem vigesimo quinto mensi November Indic. octava Iusta Basilica Sancti Casiani, que vocatur in Apenino teritorio Livienst. Profiteus profitemus nos quidem in Dei nomine Alberto, qui vocatur de Reparata, filius quondam Dindo, qui vocabatur Rabia, & Ligarda, qne vocatur Data, iugale per uius paginam nostre voci professionis douamus & corporale tradicionis & perpetuale transactionis a presentem diem nostre paginam tibi presente in Christi uomine Domno Venerando Monachus accipiente pro persona Domni Iohannis Abbatis Monasterii Sancti Benedicti sibi suisque succesoribus in perpetuum iura Basilica Sancti Casiani promittimus, dans damus & donamus, & donario. iure nostroque dominium nostrisqua filiis heredibus aliensmus & transferimus, seo & subdacimus in iure & dominium suprascripto Abbati suisque successoribus nos quod abere anc possidere, & a nostris manibus nostro iure nostroque dominium detinere videmus, ideft omnes res & pertinentias nostras integrum quantascumque nos abemus, detinemus, & nobis pertine in Busiano, & iu Plaulo, & in Aveneri, & in Casale, & in Canale, & in Sasso, & in Iscito, & qne nobis pertine de Casato, qui vocatur Monte Veccio, & in Latrova, & in Rotitnla, & in Gaibentino, ec omnia cum terris & vineis seo edificiis, campis, pascui, silvi, salecti, facionalibus, arbustoriis, arboribus, aquis, aquimolis, do culto, & inculto, suo donicato, & colonicato, & cum ingresso, & egresso suo, & cum omnibus sibi pertinentibus sitas territorio Pupiliensi, & Liviensi Plebem Sancte Marie, que vocatur in Busiano, & Plebem Sancte Marie, que vocatur in Casaro Novo, & Plebem Sancti Petri, qui vocatur in Orantula, & suprascripta Plebem Sancti Casiani, que vocatur in Apennino, una cum suarum iustis, & certis in terra finibus, ut in omnibus recte liceat

ad

ad suprascriptum Abbatem infrascriptas res ibidem introite, & preocupare, adque ingredere, & potestatem tamquam per legittima, & mea corporale tradicione, quamque eciam, & pro infrascripto nostro Misso nomine Martinus, qui vocatur Pagano, qui de mea manu in tua do & mitto, ut illuc tecum veniat ad suprascriptas res, & corporaliter tibi eas tradar, atque investia in nostra vice quietum tramite abendi dominium, & potestare abere, tenere & possidere in predicta Basilica, que vocatur Sancti Casiani, promittimus per remedium anime nostre, & de quondam parentibus nostris propriis iuris in perpetuum, & quod de conduticii licentia abeatis innovandi, & salva pensio persolvendi a iure, unde ex suprascripta quantum exinde pertinuerit, & hab odie aliquam aliquando numquam licead nobis suprascripti donatori ullo unquam in tempore quamvis exinde facere questione, repericione, aut causacione, vel interpellacione ullamque molestia jenerare contra suprascripto Abbatem, neque contra suisque successoribus, non per nos, neque per nostris filiis heredibus, neque nostra sumissa, vel sumittenda persona, pro nulla ocasione, neque ingenium, & si quoquam tempore quispiam persona omnium insureserit, que eis exinde es parte vel es totum espellere aut qualibet calunie jenetare voluerit, nos suprascripti donatori una cum nostri filiis heredibus ad suprascripto Abbate suisque successoribus suprascriptas res ab omni omine cum eis stare, & autoriare, seo & defensare promittimus; quod si, quod absi, & avertas divina potencia, & omnia que supra legitur, non observaverimus, quod a daturi, & compositurì esse promittimus nos suprascripti donatori cum nostris filiis heredibus ad suprascriptum Abbatem suisque successoribus ante omnis litis inicium, aut interpellacionis pene nomine auri uncias tres, & pos pene solucionis maneat ec pagina donacionis, transactionis in sua firmitate, quam vero paginam Wido in Dei nomine Tabellio, uius territorio Liviensi scribendum rogavi sub die & mensi indictione suprascripta octava territorio Liviensi.

† Signum manus suprascripto Alberto filius quondam Dindo, & Ligarda, quae vocatur Data, iugale iam dicti donatori de omnibus, ut superius legitur, cui relectum est.

† Signum manus Rolando filius quondam Rodo, & Martinus qui vocatur Cando, filio Petri de Prato, & Martino, qui vocatur Pagano teste rogati SS.

Noticiam	testium	id est
Rolando	filius quondam	Rodo
Martinus	qui vocatur	Cando
Martinus	qui vocatur	Pagano

† Et ego Wido in Dei nomine Tabellio uius territorio Liviensi scribsi, complevit.

Animadversio.

Animadvertendum est, in hoc instrumento adnotari tempus *Clementis* Papae, hoc est *Giberti* Archiepiscopi Ravennatis Antipapae, quod forte donatores ab eius partibus starent: nec mirum videatur, si Romaniola Ravennatis factionis pleraque omnis esset. *Albertus* de Reparata, ita vocari potuit, quod non procul a Monasterio Marradiensi S. *Reparatae* habitaret. *Avenert* locus dici potuit, quasi *Aula Veneris*, *Iscletum*, quasi *Aesculetum*, ab aesculis illic gigni solitis. Certum autem est, bona, quae donata sunt, extitisse in territoriis Fori Popilii, & Fori Livii, vulgo, *Farlimpopoli*, & *Forlì*.

Tutela Ecclesiae sub Sedis Apostolicae patrocinio. Confirmatio bonorum cum facultate recitandi officia divina, & processiones re claustro faciendi.

PAschalis Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis Filiis Iohanni Priori, & Fratribus, in Ecclesia Beati Laurentii secus Florentiam regulariter viventibus tam praesentibus, quam futuris in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus & devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, & utilitas postulata vires indubitanter adsumat. Quia igitur dilectio tua ad Sedis Apostolicae portum confugiens, eius tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuae clementer annuimus, & B. Laurentii Ecclesiam, cui Deo auctore praesides, cum omnibus ad ipsam pertinentibus sub tutelam Apostolicae Sedis excipimus. Per praesentis igitur privilegii paginam Apostolica auctoritate statuimus, ut quaecumque bona, quascumque possessiones, eadem Ecclesia concessione Pontificum, liberalitate Principum, oblatione Fidelium, vel aliis iustis modis, in praesenti septima indictione possidere cognoscitur, aut in futurum largiente Deo legitime poterit adipisci, firma vobis vestrisque suc-

fuccefforibus, & illibata permaneant, falvo iure Florentini Epifcopi, cui tamen Ecclefiam ipfam gravare non liceat, aut bona eius auferre, aut in feudum perfonis aliquibus tradere, aut modis quibuslibet alienare. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum facultas fit eamdem Ecclefiam temere perturbare, aut ius & poffeffiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; fed omnia integra conferventur eorum, pro quorum fubftentatione concefla funt, ufibus omnimodis profutura. Sane diebus folemnibus in clauftro, vel in atrio, Ecclefiae proceffiones facere, aut Miffas ad tertiam canere, nullius contradictio vos inhibeat; fed modis omnibus ftudeatis omnipotentem Deum glorificare, & faluti animarum veftrarum ipfo praeftante vigilanter infiftere. Si qua igitur in futurum Ecclefiaftica quaelibet fecularifve perfona, hanc noftrae conftitutionis paginam fciens, contra eam temere venire temptaverit, fecondo, terriove commonita, fi non fatisfactione congrua emendaverit, poteftatis, honorifque fui dignitate careat, reamque fe divino iudicio exiftere de perpetrata iniquitate cognofcat; & a fanctiffimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris Iefu Chrifti aliena fiat, atque in extremo examine diftrictae ultioni fubiaceat; cunctis autem eidem loco iufta fervantibus fit pax Domini noftri Iefu Chrifti, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud diftrictum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Ego Pafchalis Catholicae Ecclefiae Epifcopus SS.

Datum Laterani per manum Iohannis S. R. E. Diaconi Cardinal. ac Bibliothecarii XVII. Kal. Maii Indictione VII. Incarn. Dominic. anno MCXV. Pontificatus quoque Domini Pafchalis II. Papae anno XV.

Guido Comes, & Imilia eius uxor, donant Tederica Abbati Bifurcenfi fuum ius in Monafterium S. Andreae in duo Vadora, anno 1116. menfe Februario.

IN nomine Domini noftri Ihefu Chrifti. Anno millefimo centefimo fextodecimo ab Incarnatione eiufdem, tempore Pafcalis Pape & Erici Imperatoris, menfe Februario, indictione decima, in loco prope Plebem Sancti Dietali, fita Mofec, fancto ac venerabili Monafterio Sancti Benedicti in Bifurco, in quo Deo nunc protegente Domnus Tedericus Monacus Presbyter atque Abbas eiufdem Monafterii preeffe & fervire videtur, ideo nos quidem in Dei nomine Guido Comes filius Guidonis Comitis, & Imigla iugalis Comitiffa, una per confenfum & data licentia predicti viri mei per hoc inftrumentum donationis, offerfionis, transferfionis, & alienationis, firmiter donamus & transferimus res noftras pro remedio anime noftre noftrorumque filiorum & heredum, tibi prefenti Donno Tederico Abbati Monafterio Sancti (*Benedicti*) fito in Alpibus de Bifurco, tuifque fuccefforibus atque fratribus de eodem Monafterio in perpetuum, ideft, omnes res & pertineorias integras, quantaeumque nobis quoquo modo pertinet, de Monafterio Sancti Andree in duo Vadora, & de pertinencia ipfius Monafterii iure patronatus, vel aliquo quoquo modo ubicumque invenitur effe, in quibufcumque locis & Plebibus conftitutis fub iugo & dominio Monafterii Sancti Benedicti, & de fuis Rectoribus permaneat femper, & Abbates & Priores, & Monachos, & alios homines in ipfa Ecclefia mittere & retraere, fi oportunum fuerit, & fi placuerit, fine aliqua contradictione vel controverfia; & hoc totum facimus pro Dei omnipotentis timore & remedium anime noftre & de quondam parentum noftrorum, & noftrorum filiorum, vel heredum, ut a prefenti die aut quandocumque volueritis, licitum fit tibi quietum & iuftum introitum habere per hanc cartulam donationis a nobis in te factam, ac tuis fuccefforibus, atque traditam tanquam per legitimam & noftram corporalem traditionem, quamque etiam & per iftum Miffum nomine Vgunem Monachum atque Presbyterum, quem conftituo, ut te inveftiat corporaliter vice noftra, quieto tramite habendi dominium & poteftatem ordinandi, & difponendi in eodem Monafterio in perpetuum iure falario permanenda, ficut diximus, pro remedio anime noftre, & de quondam parentum noftrorum, atque filiorum vel heredum: & ab odierna die non liceat nobis donatoribus neque noftris heredibus ullo unquam in tempore movere queftionem, repeticionem, aut occafionem, ullamque moleftiam generare contra te, neque contra tuos fucceffores de predicto Monafterio, neque in placitum, neque extra placitum, fet immo omni tempore fe-

securi & quieti exinde maneatis in omnibus in perpetuum. Omnia vero suprascripta observare & firma tenere promisimus per nos, nostrosque liberos & heredes, tibi predicto Abbati tuisque successoribus, atque fratribus, sub nomine pene auri optimi libras quinque, & soluta pena hec pagina donationis, ofersionis, maneat firma. Scripta per manum Iohannis Notarii, que scribere rogavimus sub die & mense & indictione decima. Guido Comes & Imigla Comitissa ad omnia suprascripta, Rolandus Iudex Sacri Palatii, & Vgolinus de Aldobrando, & Vgolinus de Gumgnuio, & Brunettus de Rasorio, & Iohannes de Crignano, & Vlmoius, & Aldobrandus.

† Et ego Iohannes Notarius Deo annuante rogatus scripsi, complevi, & absolvi.

Et ego Presbyter Nasimbene Capelanus Monasterii Sancti Benedicti in Alpibus, sive in Bifurco, Imperiali auctoritate Notarius, visum & lectum & diligenter examinatum suprascriptum instrumentum nichil addendo, nec minuendo, de mandato Domni Abbatis Sancti Benedicti scripsi & exemplavi & meum signum apposui consuetum.

Animadversio.

Guido Comes filius *Guidonis* Comitis donator, dictus etiam fuit *Guidoguerra* huius nominis primus, cuius memoria usque ad annum MCXXXI. habetur. Eius uxor *Imilia* fuit, recte dicenda fortassis *Aemilia*, quae, quod ante maritus promiserat, ipsa quoque anno MCXIX. pollicetur, facitque ut incolae Castelli Empulii, aliarumque viciniae villarum, ad Plebem S. *Andreae* habitaturi, domosque aedificaturi, conveniant, ut videre est in Praefatione mei *Hodoeporici pag.* XXIII. & adnotat *Ammiratus* in *Historia gentis Comitum Guidonum pag.* 4. In Instrumento illo, quod *Ammiratus* adlegat, non *Empalum* quidem, sed *Impori*, corrupte, ut puto, dicitur, quemadmodum in aliis Diplomatis adductis superius *pag.* 72. 672. 675. sed *Empulum* recte efferri, patet ex citata Praefatione *Hodoeporici pag.* XIX. & superius *pag.* 344. quamquam *pag.* 261. *Empoli* habetur. Castellum autem Empulum, quod in Instrumento nominatur, Empulum Vetus est, quod adhuc nomen retinet, & Ecclesias S. *Michaelis*, S. *Laurentii*, & S. *Mariae* habet; & olim S. *Donati* etiam, & S. *Mamantis*, habuit; sed nunc deletum ab Empulo Novo M. circiter P. ad occasum distat; de quo meminimus superius *pag.* 336. 538. 731. 1137. 1516. 1541. 1566. 1569.

Haec donatio a *Guidoguerra* Comite, & *Imilia* eius coniuge, facta est apud Plebem Sancti *Dietalis*, hoc est, *Daedali*, corrupte *Ditali*, ut dicitur in Diplomatis quorumdam Episcoporum Faesulanorum apud *Vghellium*; vulgo autem, S. *Detole*. De Plebe hac S. *Daedali*, quae hodie amplius non exstat, & locus tantum nomen servat, aliquid delibavimus superius *pag.* 1501. ubi Catalogum Ecclesiarum Dioeceseos Faesulanae anno MCCIC. confectum edidi; & plura habet *Brocchius* in *Descriptione Mucilli p.* 277. S. *Daedalus* vero memoratur in Martyrologio vetusto a *Florentinia* edito, XV. Kal. Februarii, licet in eo nomen corruptum habeatur, scribaturque *Didalus*, quemadmodum scribitur etiam in antiquissimo Antuerpiensi; & martyrium Nicaeae fecisse dicitur. Nec mirum videri debet, si Martyri adeo exotico & a nobis adeo remoto Ecclesia primis saeculis in Etruria dicata fuit, & in Mucillo quidem, super collem Mussiae flumini imminentem; non procul enim Plebes est honori S. *Babylae*, corrupte S. *Babylis*, Episcopi Antiocheni & Martyris extructa; qui quidem Martyr nobis minus extraneus non est: de qua Plebe consulendum superius *pag.* 539. & 1502. Mussia fluvius, secundum quosdam, *Vallem Sevis* a Mucillo disterminat: Arnum invadit supra Florentiam ad Orientem XVI. M. P. In Instrumento corrupte *Muscie* dicitur & de eo actum est superius *pag.* 722. usque 725. En loco, ubi Plebes S. *Daedali* fuit, Ecclesia nunc est S. *Ioanni Baptistae* sacra cum Coenobio Minoritarum ab Observantia; in Dioecesi Faesulana, & Plebatu S. *Iacobi* Frascuiatum, & S. *Helenae* Rincinatum, quibus Plebes S. *Ioannis Baptistae* ad S. *Daedalum* distributa & adnexa fuit anno MDCCXIII. & Ecclesia S. *Ioannis* Monachis concessa ac donata. Cum autem Plebes S. *Daedali* iam S. *Ioanni* dicata noscatur, id contigisse potuit occasione instaurationis & refectionis Ecclesiae, quam Titularis mutatio sequuta sit; vel S. *Ioannes* in Contitularem adsumtus. Vel potius Ecclesia S. *Ioannis* ab antiqua S. *Daedali* iam collapsa ac deleta diversa fuit: nomenque S. *Daedali* Pago tantummodo remansit.

Monasterium S. *Andreae* in Duo Vadora, in eo Vico seu Castro exstitisse videtur, quod in praesens vulgo *Dovadola* adpellatur, cui quidem Castro Comites

Gui-

Guidones dominabantur; situmque est in Romaniola Magno Etruriae Duci subiecta, & Dioecesi Faventina: eius mentio habetur superius *pag.* 71. ubi Castra, Vici, Villae, & latifundia Comitum *Guidonum* recensentur. Duo autem Vadora, quasi *Duo Vada*, dicta sunt.

Gumgnula forte *Gamugnolo* legendum est. *Raforium* in Mucilio est, & de eo saepe actum est in hac Historia. *Crignanum* pariter (nam ita legendum arbitror, ubi *Crignano* scriptum est) Mucilli vicus est, in Plebatu S. *Gavini Adimari*.

Ildebrandus Prior Sancti Benedicti de Bifurco omnia sua donat Teuderico Abbati, anno 1120. *V. Mensis Iulii*.

IN nomine Domini nostri Ihesu Christi. Anno ab incarnatione eius millesimo centesimo vigesimo, tempore Calixti Pape, & Enriei Imperatoris, quondam secundi Enriei filii, die quinto mensis Iulii, indictione quintadecima. In Monasterio Sanctorum Laurentii & Ipoliti. Omnis contractus fide perficitur, sed tamen scriptura apparente melius cognoscitur, atque ideo ego quidem in Dei nomine Domnus Ildebrandus Prior & Monachus Monasterii Sancti Benedicti a presenti die do, & cedo, atque mando, tibi prefanri in Christi nomine Domno Teuderico Abbati eiusdem Monasterii Sancti Benedicti, & pro te infrascriptum Monasterium tuisque successoribus in perpetuum, idest, hoc quod habeo & teneo, & mihi pertinet, ex successione patris & matris mee infra Plebe Sancte Marie in Ceperano, sive in Paterno, quod est in eadem Plebe; & hoc quod mihi pertinet in Plebe sancti Martini in Golfare, quod scilicet est in Azello; & hoc quod mihi pertinet in Maurano, & in Cesauro, & in Cavalioni, & In Visfano, & In Montauri, & in Ceila, & in Nigoiadi, & in Lifino, quod est in Plebe Sancti Savini; & insuper omnes actiones, ac ius, que mihi pertinent quocumque iure, tam super his rebus superius dictis, quam super aliis quocumque modo, ut habeatis & exerceatis, atque defendatis, eas ad utilitatem & proficuum supradicti Monasterii nostri, a prasenti die liceat tibi supradicto Abbati predictas res accipere & intromittere per traditionem, vel consensum istius mei Missi nomine Siftedi, ut illuc veniat & corporaliter predictam rem tradat, atque te inde investiat; & liceat vobis ordinare & disponere has omnes res tantum more faiario: & non liceat mihi suprascripto donatori neque meis successoribus amplius aliquam litem, sive molestiam ex predictis rebus sive actionibus facere, neque aliquam controversiam generare adversus supradictum Monasterium, sive contra Monachos & deservientes prefato Monasterio, set securi & quieti exinde maneatis in omnibus, que superius diximus. Et insuper auctorizare, & defensare promitto vobis contra omnem personam hominum, sive possideatis sive contra possidentem agatis. Et si hec omnia, itaut superius dictum est, non observaverimus, & contra agere presumpserimus, ego supradictus Ildebrandus aut mei successores, promitto nos esse daturos tibi suprascripto Abbati & Collegio tuo vestrisque successoribus nomine pene auri libram unam, & maneat firma hec donationis pagina. Que scripta & completa est per manum Petri Faventini Scribe rogatu mei suprascripti donatoris.

† Ego Ildebrandus Prior & Monachus Monasterii Sancti Benedicti in hac donacione a me facta manu mea SS.

† Siftedus de Ingiaulfo & Gariandus frater eius, atque Dominicellus pilizarius, & Fantinellus. Dominici de Ansano, & Vgo de Barbano, & Alfredolus Clericus, qui omnes rogati interfuerunt huic contractui.

† Ego Petrus Faventinus Scriba hoc donationis instrumentum rogatu supradicti Prioris complevi & absolvi.

Animadversio.

Monasterium SS. *Hippolyti & Laurentii*, in quo facta dicitur donatio, Faventiae est, & a Monachis Camaldulensibus habetur, ut superius *pag* 1618. videre est. De eo autem consulendi *Annales Camaldulenses*. Plebes S. *Mariae* in Ceperano, seu Paterno, hodie non exstat; Plebes enim Ceperani nomine S. *Georgii* insignitur, ut constat superius *pag.* 1619. Plebes S. *Martini* in Golfare, nisi eadem est ac Plebes S. *Martini* in Vicariatu Montis Fortini, quaenam fuerit me latet. Plebes tamen S. *Savini* Vicariatum constituit in ditione Magni Ducis Etruriae; & in Plebatu S. *Sabini* Ecclesia quoque est S. *Mariae* in Cella.

De-

Donatio facta Ecclesiae S. Marinae de Vatho, anno 1123. XIII. Kal. Iunii.

IN nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti. Anni ab Incarnatione eiusdem millesimo centesimo, ... tempore Calixti Pape & Enrici Imperatoris terciodecimo Kal. Iunii, indictione prima, apud locum, qui dicitur Vatho, sancta ac beatissima venerabile Ecclesia Sancte Marine, in eo nunc Deo protegente Iohannes Presbyter predicte Ecclesie, & ideo ego quidem in Dei nomine Rolandus quondam Gerardi filius, presente & consentiente Indiola iugale mea pro oblatione & iluminatione, seu eterna remuneratione anime mee, & quondam parentum meorum, tibi Iohannes Presbyter acceptor pro te & tuis successoribus de predicta in perpetuum Ecclesia more salario permanendum, quadam re ego suprascriptus Rolando prono animo ac spontanea mea voluntate, & meo proprio deliberationis arbitrio, dando dono, cedo, trado, & transfero atque transacto inde meo iure meoque dominium, meique ehredibus alieno, & transcribo in ius, & dominium suprascripta Ecclesia pro te supradicto Iohannes Presbyter tibi tuisque successoribus in perpetuum more salario permanendam id, que abere & detinere videor, idest servum unum, qui vocatur Vivianus, & oc, quod abet & detinet Martinus Creipiolo, & Dominicus de Grenario meo iure infra pertinentia de Grenario, cum omnibus sibi pertinentibus, ut a modo a presenti die, aut quandocumque volueris, liceat tibi suprascripto Iohannes Presbyter tuisque successoribus in predicta re in ibidem introire & preocupare, abere & tenere terram & servum ex potestate per anc paginam a me in te factam atque traditam, sicut per legiptimam & meam corporalem traditionem, quamque etiam pro isto meum Missum nomine Albertum de Vgo, quem de meis manibus in tuis mitto, ut illuc tecum pergat a supradicta re, & corporali tibi vel tuis successoribus investiat in mea vice habendi dominium & potestatem quieto tramite habeas, teneas ordinandi & disponendi in eadem Ecclesia in perpetuum, & ab odie nuncquam liceat mihi supradicto donatori, neque mei filii & heredibus ullo unquam in tempore aliquo aliquam vim exinde facere, questiones repetitiones ullasque molestias generare contra te suprascripto Iohannes Presbyter, neque contra tuos successores de predicta Ecclesia, set in omni tempore securi, & quieti exinde maneatis in perpetuum. Quod si omnia, ut superius legitur, non observavero, & non adimplevero, daturo & compositurо esse promitto per me meosque ehredes tibi tuisque successoribus sub nomine pene solidos quadraginta denariorum Lucensium, & post pena soluta hec cartula donacionis obsertionis maneat firma. Scriptam per manum Mainfredi nuru Dei Notario Drudo vocatus de Trolius, quem scribere rogavi sub die & mense indictione prima.

Signa manus Rolandi iamdicto donatore omnia suprascripta. Alberio de Vgo, & Dominicus de Grenario, & Berardus de Monte Rotundo suprascripto, & alii testes.

† Ego Drudo nutu Dei Notario nius rei descriptor complevi & absolvi.

Animadversio.

Ecclesia S. *Marinae* de Vatho, sita fuisse videtur in loco, qui *Vadum* dicebatur, quod prope fluvium aliquem, vel lacum, exsisteret. Vathum autem dictum est corrupte, & secundum barbaram pronunciationem, qua nos *Guazum* effecimus. Etenim θ sonum ȥ apud Graecos recentiores adsumit, a quibus nostram medii aevi pronunciationem accepimus. Quare & *Guazzana* locus Mucilli est, ut patet superius *pag.* 172. Hinc ex voce *Guazum* facile vox *Vathum* conflata est; quum vadum denotandum est. Remotior autem origo videtur, si *Vathum* a βάθος profunditatem significante deducamus. A natura & conditione soli, multa alia loca habentur, quae *Vada* nuncupantur. Sic ad Florentiam est *Vadum Longum* secus Arnum amnem; secus quem est etiam *Vadum Longum* ad Pisas. Vadum est quoque in Casentinate agro, quo de superioribus voluminibus actum est; & *Vadum Laudemarii* memoratur superius *pag.* 1408. ut in agro Veronensi exsistens. Plebes autem S. *Ioannis Baptistae* Vadi in Dioecesi Bononiensi recensetur superius *pag.* 1617. Veteres quoque Latini loca quaedam littorea *Vada* dicebant, ut *Vada Volaterrana*, *Vada Sabatia*, & id genus alia: quod ad ea naves vadere & adpellere possent; vel quod per ea vadere facile esset. Vadum autem, de quo sermo est, in descriptione hodiernа Dioecesеos Faventinae mihi non oc-

occurrit; sed eius Ecclesiam subiectam fuisse Monasterio Bisurconsi tradunt *Annales Camaldulenses Tomo III. pag.* 185. Quid *Mos Salarius* in praecedentibus chartis sibi velit, haud proclive est divinare. Ipse putaverim, idem esse, ac dicere, *More Dominico*; nam apud *Cangium* in *Glossario*, *Salicae Decimationes* eaedem sunt, quae Dominicae. Et quidem *Salica Terra* etiam dicta fuit, ut *Eccardo* videtur, illa, quae ad Salam, hoc est, ad domum curtis praecipuam pertinet; cum enim in curte plures essent domus, praecipua dicebatur *Sala*, seu *Domus Salica*; & Terra Salica nulli censui obnoxia erat, quod *Alodii* pars esset. Consulatur *Cangius* voce *Lex Salica*. *More* igitur *Salario permanere*, forte idem est, ac *iure dominico & alodiali nullaque census solutione*, in alicuius possessione esse, ut Terrae Salicae erant. *Salarius* enim a Sala, aeque ac *Salicus* derivari potest.

Confirmatio & designatio bonorum Monasterii S. Benedicti in Bisurto Ecclesiae S. Laurentii uniti.

CAlixtus Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio Teodorico Abbati Monasterii Sancti Benedicti in Bisurco, & eius successoribus regolariter substituendis in perpetuum.

Divinis praeceptis instruimur, & Apostolicis monitis informamur, ut pro Ecclesiarum statu, impigro invigilemus aspectu: unde oportet nos Ecclesiarum cursm gerere, & Dei servos religiosos speciale . . . . Quamobrem, dilecte in Christo fili Teodorice Abbas, preces tuas benignius admittentes, Ecclesiam, cui Deo auctore praesides, in B. Petri ius & protectionem suscipimus, & contra pravorum hominum nequitiam eius auctoritate munimus. Praesentis igitur privilegii nostri pagina constituimus, ut praedia, possessiones, & bona omnia, quae vel Regum collatione, vel aliorum fidelium donatione, aut acquisitione alia, Ecclesia vestra modo possidet, firma tibi tuisque successoribus & quieta permaneant; ex quibus haec propriis nominibus annoramus, videlicet: Terminos Ecclesiae vestrae cum vineis & domnicatis suis, & alpibus; ab Oriente a Rivo de Lacu, ab Occidente a Iugo Alpium, a Septentrione a Ceresio, a Meridie a Collina de Gemella, cum decimis & primiciis, & oblationibus vivorum & mortuorum, & cum omnibus sibi in integrum pertinentibus. Plebem Sancti Martini in Alpe cum vineis & domnicatis suis, & duabus Capellis, una in Castro Plano Mercurii, alia in Monte Alto. Ecclesiam Sanctae Mariae in Granario cum omnibus pertinentiis suis. Plebem S. Cassiani in Peonino cum terris & vineis & domnicatis suis cum omnibus pertinentiis suis, & eiusdem Ecclesiae Capellam S. Gavini cum omnibus ad eam pertinentibus. Plebem Sancti Petri in Octantula cum vinea, & domnicatis suis, & colonis, & decimis, & primitiis. Ecclesiam S. Mariae in Flumicello cum Capella Sanctae Helenae & omnibus pertinentiis suis. Cappellam S. Mariae de Sirena cum omnibus pertinentiis suis. Capellam de Castro de Mesaurisi cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Petri in Castagneto cum terris, & vineis, & silvis, & molendinis, & omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam Sancti Clementis cum uno manso & omnibus pertinentiis suis. In Galiano Cappellam unam cum omnibus . . . . Capellam Sancti Petri in Rivo cum decimis & primitiis & oblationibus vivorum & mortuorum. Ecclesiam Sancti Andreae in Pyreto cum omnibus oblationibus vivorum & mortuorum & omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam Sancti Valeriani cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Iacobi in Mincatello cum Domo hospitali, & omnibus pertinentiis suis. Extra muros Florentinae Civitatis, iuxta Ecclesiam S. Laurentii Hospitale unum, cum terris & vineis, & omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam Sanctae Mariae in Attolena cum omnibus pertinentiis suis. Quaecumque denique in futurum iuste, atque canonice, largiente Domino acquisierit, inviolabiliter, & sine inquietatione possideat. Nulli ergo mortalium facultas sit eamdem Ecclesiam vestram temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus perturbare; set omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Ad indicium autem auctoritatis, iuris, & tuitionis S. R. E. duos aureos annis singulis Lateranensi Palatio persolvetis. Chrisma, Oleum Sanctum, Consecrationes Ecclesiarum, & Ordinationes Monachorum vestrorum, a dioecesano accipietis Episcopo, si gratis, & sine pra-

va exactione, voluerit exhibere, alioquin sacramenta eadem a quo malueritis catholico accipietis Episcopo. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisve, persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo, tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat; & a Sacratissimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen, Amen.

Ego Calixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Datum Laterani per manum Almerici S. R. E. Cardinalis Diaconi Cancellarii III. Idus Aprilis anno ab Incarnatione MCXXIV. Indictione II. Pontificatus autem Domini Calixti II. Papae anno sexto.

Ego Rusticus Henrici Imperatoris Iudex ordinarius ac Notarius huius exemplaris authenticum sigillatum bulla plumbea Domini Papae Calixti secundi vidi & legi, & quidquid in eo continebatur, hic fideliter exemplatum inveni, ideoque subscripsi.

Ego Bartolus Henrici *&c. ut supra.*

Ego Renaldus *&c. ut supra.*

Ego Boninsegna Consil...... Ottonis quarti Romanorum Imperatoris Iudex publicusque Notarius huius exempli authenticum bullatum bulla plumbea Domni Papae Calixti secundi vidi diligenter & legi, & quicquid in eo continebatur, hic fideliter, & per ordinem exemplavi, & scripsi, ideoque subscripsi.

Animadversio.

In *Callisti II.* Bulla quaedam animadvertenda sunt quod ad loca, quae in ea recensentur. Et primum de *Rivo Later*, *Iugo Alpium*, *Ceresio*, & *Collina de Gmeliis*, quaedam adnotavimus superius *pag.* 1765. Plebes Sancti *Martini* in Alpe, forte eadem est ac S. *Martini* in Monte, in Vicariatu Mutilianae, de qua superius *pag.* 1620. Plebes S. *Cassiani* in Pennino, illa esse videtur, quae Vicariatum sui nominis constituit, & de qua superius eadem pagina. Quaedam S. *Sabini* Ecclesia in Vrbe Faventia exstat; licet & Plebes S. *Sabini* in Vicariatu cognomine, & ditione Magni Ducis, exsistat, quae eadem ac illa esse non potest. Duas Plebes S. *Petri* nomine insignes in Dioecesi Faventina occurrunt, scilicet, S. *Petri in Lacuna*, & S. *Petri* Castelli Fusiani; in Octanrula autem nullam reperio. Castrum Mesauisae memoratur superius *pag.* 71. 672. quod quidem ad Comites *Guidones* spectabat. Ecclesia S. *Andreae* in Pyteto, in Vicariatu Tridorii est. Quod de Domo Hospitali iuxta Ecclesiam Sancti *Laurentii*, extra muros Vrbis Florentiae sita, habetur, indicat hoc anno nova Vrbis moenia nondum usque ad S. *Laurentii* Ecclesiam circumducta fuisse; licet novus & amplior moeniorum ambitus aedificari coeptus fuerit anno MLXXVIII. ut scribit *Villanius Lib. IV. Cap. VII.* De hac autem Hospitali Domo, quae tempore *Rainerii* Episcopi a laicis patronis, & ut videtur, conditoribus, Monasterio Bifurcensi donata fuit, alia videbimus in sequenti *Innocentii II.* Bulla. Huius Xenodochii mentio occurrit superius *pag.* 935. —— 937. 1364.

Compositio controversiae inter Monachos Crispinenses & Ecclesiam S. Laurentii, pro Hospitale Domo prope eamdem Ecclesiam posita, quod ab iis restituatur, & ab Ecclesia resistantur expensae.

INnocentius Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Petro Priori, & Fratribus, S. Laurentii salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pro controversia, quae super Hospitali Domo iuxta Ecclesiam Sancti Laurentii sita inter vos, & Crispinenses Monachos, diutius agitata est, utramque partem ante nostram praesentiam avocavimus, & rationes & allegationes hinc inde diligenter audivimus. Cognovimus siquidem ex instrumentorum vestrorum inspectione & vestrae partis assertione, quod eadem Hospitalis Domus a quibusdam civibus consensu Rainerii Episcopi & Vberti Prioris S. Laurentii Monasterio S. Benedicti in *Bifarco* cum omnibus ad ipsum pertinentibus concessa est; & Praedecessoris nostri B. M. Calixti Papae privilegio confirmata: quod quamvis adversa pars non posset negare, asserebat tamen,

Fra-

Fratres praedicti Monasterii Domum ipsam omnino dimisisse, & ab eisdem patronis postmodum Crispinensi Monasterio concessam fuisse. Vos autem respondebatis, quod praedicti patroni nihil in eadem Domo Crispinensi Monasterio concedere potuissent, cum eam iamdudum praedicto Monasterio de Bifurco cum omni Iure suo concessissent. Asserebatis praeterea, & publici instrumenti ostensione affirmabatis, quod Abbas de Bifurco, praesente & consentiente dilecto filio nostro Goglielmo Presbytero Cardinali tunc in partibus..... Legato, eamdem Domum sub annuo censu vobis concesserat, & scripto suo firmaverat. Auditis itaque utriusque partis rationibus ac diligenter inspectis, communicato Fratrum nostrorum consilio, quoniam laici, postquam eamdem Domum, sicut praedictum est, Monasterio de Bifurco semel concesserant, nihil ibidem deinde Crispinensi Monasterio, nec alii, concedere potuerunt, iudicavimus, ut Crispinenses Monachi Domum ipsam cum omnibus suis pertinentiis in integrum vobis restituerent, & eam de cetero quiete possideretis. Praecepimus quoque vobis, ut rationabiles expensas, quas in eadem Domo fecerant, eis redderetis. Illis quoque praecepimus, ut si qua de bonis ipsius Domus per eos illicite distracta, vel pignori obligata, sunt, vobis cum integritate restituant. Si quis autem huius diffinitionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonitus, si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, ordinis & officii sui periculo subiaceat, atque omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius indignationem incurrat. Amen ......

Datum .... Kal. Maii.

Animadversio.

De Crispinensi S. *Mariae* Monasterio egimus superius *pag.* 170. 490. 544. ——— 558. 744. 753. 1115. ——— 1117. 1123. 1215. 1216. 1224. illudque esse in Vicariatu Marradii, & Plebatu S. *Laurentii*, & Dioecesi Faventina, constitit *pag.* 1620. Constructum autem est iuxta Crispinum fluvium Etruriam ab Aemilia secernentem, in clivo Alpis; & a Monachis Vallumbrosanis olim habitum fuit, ut scripsimus superius *pag.* 744. Quo anno data sit haec Bulla non liquet, quia characteres Chronologici desunt, vel fugerunt: sed *Innocentius II.* sedit ab anno MCXXX. usque ad annum MCXLIII. *Goglielmus* vero Presbyter Cardinalis a *Ciacconio* minime memoratur; & sub *Innocentio II. Gulielmus* Episcopus Praenestinus mihi tantum occurrit.

Tutela Ecclesiae, & confirmatio Hospitalis, & Ecclesiae S. Marci, cum omnibus eorum pertinentiis & iuribus.

INnocentius Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Petro Priori S. Laurentii Florentinae Civitatis, eiusque Fratribus, tam praesentibus, quam futuris canonice substituendis in perpetuum.

Aequitatis & iustitiae ratio persuadet, nos Ecclesiis perpetuam suarum rerum firmitatem, & vigoris inconcussi munimenta, conferre. Non enim decet Clericos in sortem Domini evocatos perversis malorum hominum molestiis agitari, & temerariis quorumlibet vexationibus fatigari. Similiter & praedia usibus secretorum caelestium dedicata nullas potentum angarias, nihil debent extraordinarium sustinere. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & praefatam Ecclesiam, in qua divino mancipati estis obsequio, sub Beati Petri & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti patrocinio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, in praesentiarum iuste & canonice possideris, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione Fidelium, sive aliis iustis modis praestante Domino poteritis adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus, & illibata permaneant, In quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: Hospitale, quod iuxta eamdem Ecclesiam S. Laurentii situm est, cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Marci cum omnibus pertinentiis suis. Montem S. Laurentii, qui ex uno latere proximatur terrae S. Ioannis, & duabus viis decurrentibus, & ex alio S. Romuli, tertio S. Mariae &c. Quaecumque etiam a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus vobis concessa sunt, & Ecclesiae vestrae privilegiis confirmata. Decernimus ergo, ut nulli hominum omnino liceat praefatam Ecclesiam temere, perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet ve-

vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura; salva Florentini Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat; & a Sacratissimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic bonae actionis fructum percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Innocentius Catholicae Ecclesiae Episcopus SS.

✠ Ego Conradus Sabinensis Episcopus SS.

✠ Ego Gregorius Diaconus Cardinalis SS. Sergii & Bacchi SS.

✠ Ego Albericus Hostiensis Episcopus SS.

✠ Ego Stephanus Praenestinus Episcopus SS.

✠ Ego Humbaldus Diaconus Cardinalis S. Mariae in Via Lata SS.

✠ Ego Guido S. R. E. indignus Sacerdos SS.

✠ Ego Boethius S. R. E. minimus Presbyter SS.

✠ Ego Gregorius Presbyter Cardinalis Tituli Calixti SS.

✠ Ego Thomas Presbyter Cardinalis Tituli Vestinae SS.

✠ Ego Hubaldus Tituli S. Praxedis Presbyter Cardinalis SS.

Datum Laterani &c. per manum Gerardi S. R. E. Presbyteri Cardinalis ac Bibliothecarii Kal. Madii, Indictione VI. Incarnationis Dominicae anno MCXLIII. Pontificatus vero D. Innocentii II. Papae anno XIV.

Animadversio.

Ecclesia S. *Marci*, quae in hac Bulla confirmatur Ecclesiae S. *Laurentii*, Ecclesia est, quam nunc adpellamus S. *Marci Veteris*, ut distinguatur ab alia Ecclesia S. *Marci* recentiori, quae anno MCCIC. condita fuit in Cafagio, & nunc ambitu moeniorum urbanorum continetur; & Monasterium est in praesens Fratrum Praedicatorum ab observantia: qua de pluribus egimus superius passim, ut ex Indice Monasteriorum intelligere est. De Ecclesia autem S. *Marci Veteris*, quae ad radices montis sita est iuxta Munionem amnem, & D. circiter P. Florentia distat ad Septemtrionem, sparsim pariter actum est superius *pag.* 1300. 1329. 1505. 1515. & praecipue confirmatur Ecclesiae S. *Laurentii* in Bullis *Caelestini III.* & *Honorii III.* quas produxi superius *pag.* 935. 936. Antiquitus tamen Ecclesia S. *Marci* longius a Munione distabat, nam iuxta radices collium oppositorum eursum flectebat, ac delabebatur. Hoc mihi videtur vetustissimum documentum eorum, quae habemus, de Ecclesia S. *Marci*, ab Ecclesia S. *Laurentii* possessa, ita ut arguere possimus, eam saltem sub initium saeculi XII. Capitulo S. *Laurentii* adnexam fuisse, & forte sub *Ranerii* Episcopatu. Ipsa quidem Paroeciam habet, & inter Suburbanas recensetur.

Confirmatio Hospitalis, & Ecclesiae S. Marci, cum Ceteris S. Laurentii, Ecclesia S. Bartholomaei in Faltignano, & Ecclesia Sancti Andreae in Percussina.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Bernardo Priori S. Laurentii Florentinae Civitatis, eiusque Fratribus tam praesentibus quam futuris canonice substituendis in perpetuum.

Piae voluntatis postulatio effectu debet prosequente compleri, ut & devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, & utilitas postulata vires indubitanter assumat. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & praefatam Ecclesiam, in qua divino mancipati estis obsequio, sub B. Petri, & nostra protectione, suscipimus, & praesentis scripti patrocinio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, in praesentiarum iuste & canonice possideris, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione Fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poteritis adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus, & illibata permaneant,

in

in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis. Parochiam vestrae Ecclesiae pertinentem, sicut hactenus quiete habuistis. Hospitale, quod iuxta eamdem Ecclesiam S. Laurentii situm est, cum omnibus pertinentiis suis. Citinas S. Laurentii ibi iuxta positas. Ecclesiam S. Marci cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Bartholomaei sitam in Faltignano cum omnibus pertinentiis suis; & possessiones omnes, quas in eadem curia possideris. Ecclesiam S. Andreae in Percussine. Quaecumque etiam a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus vobis concessa sunt, & Ecclesiae vestrae eorum privilegiis confirmata, similiter roboramus; sepulturam quoque ipsius loci liberam esse concedimus, ut eorum devotioni & extremae voluntati, qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati vel interdicti sint, nullatenus obsistat; salva tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat jam dictam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione & substentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Florentini Episcopi canonica iustitia. Si, qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisve persona hanc nostrae constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore & Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Alexander Apostolicae Ecclesiae Episcopus.

✠ Ego Iohannes Presbyter Cardinalis SS. Iohannis & Pauli tit. Pammachii SS.

✠ Ego Albertus Presbyter Cardinalis tit. S. Laurentii in Lucina SS.

✠ Ego Guilbertus Presbyter Cardinalis tit. S. Petri ad Vincula SS.

✠ Ego Boso Presbyter Cardinalis S. Pudentianae tit. Pastoris SS.

✠ Ego Theodinus Presbyter Cardinalis S. Vitalis tit. Vestinae SS.

✠ Ego Manfredus Presbyter Cardinalis tit. S. Caeciliae SS.

✠ Ego Hyacinthus Diaconus Cardinalis S. Mariae in Cosmedyn SS.

✠ Ego Hugo Diaconus Cardinalis S. Eustachii iuxta Templum Agrippae SS.

✠ Ego Laborans Diaconus Cardinalis S. Mariae in Porticu SS.

✠ Ego Raynerius Diaconus Cardinalis S. Georgii ad Velum Aureum

Datum Anagniae per manum Gratiani S. R. E. Subdiaconi & Notarii, IV. Kal. Decembris Indictione X. Incarnationis Dominicae anno MCLXXVII. Pontificatus vero Domini Alexandri Papae III. anno XVIII.

Animadversio.

In hac Bulla *Alexandri III.* Paroecia S. Laurentii primum memoratur, cuius nulla mentio ab *Nicolao II.* superius *pag.* 934. facta fuit. In Bulla quidem *Caelestini III.* superius producta *pag.* 935. enunciatur, ab *Alexandro II. Paschale II.* & *Lucio III.* privilegia Ecclesiae S. *Laurentii* concessa fuisse; sed ea ad manus meas non pervenere; & quid in iis dictum fuerit, prorsus ignoro. *Innocentius II.* quidem Paroeciae haudquaquam meminit. Sed numquid antea Ecclesia haec Paroeciam minime habuerit? Antiquitus habuisse crediderim, nam & primam Cathedralem fuisse existimavi superius *pag.* 933. sed temporibus Langobardorum deleta prope fuisse videatur; quare *Nicolaus II.* in suo Diplomate adfirmat suo hortatu, civium sumtibus, puiere instauratam fuisse; quare non mirum, si Paroeciam habere antea desiisset. Insuper, quum saeculo VI. vel insequenti, Ecclesia S. *Ioannis* Cathedralis evaserit, potuit etiam ad illam Paroecia S. *Laurentii* una cum Cathedralitate transferri. Et quidem Ecclesia S. *Laurentii* nonnisi quandam recentioris Civitatis partem paroecam deinceps habuerit. Non mirum autem, si Hospitale S. *Laurentii* nominetur; nulla enim amplior augustiorque Ecclesia erat, seu Monasterium, cui proxi-

mum Xenodochium non esset, quod praecipue saeculo X. & XI. in usu esse coepit, ut superius *pag.* 1152. animadvertebam; & videre est apud *Muratorium Antiquitatum Italicarum Medii aevi Tomo III. Dissert.* XXXVII. Ceterum Domus Hospitalis huius S. *Laurentii* mentio habetur etiam superius *pag.* 935. 936. 937. 1505. in Diplomatis *Coelestini* III. *Honorii* III. *Ioannis* XXII. & *Ioannis* Episcopi Florentini. Vbi autem superius *pag.* 1364. Hospitale S. *Laurentii* simpliciter memoratur, puto intelligendum venire Xenodochium S. *Laurentii* ad Portam Annalenae Florentiae, quod recensetur superius *pag.* 1491. In hac quoque Bulla *Alexandri* III. Citinae S. *Laurentii* memorentur, quas etiam nominavit *Coelestinus* III. superius *pag.* 936. & insequentes Pontifices commemorarunt; sed quid *Citinae*, seu *Cetinae*, sint, quidve significent, difficile est deprehendere. Vel tabernae fuerunt, ubi pisces, & salsamenta, vendebantur, nomine a cete deducto; nam *Papias* scribit, tabernas quasdam fuisse, quae *Cetariae* dicebantur, & in iis pisces & salsamenta venalia prostitisse. Vel cavae fuere & loca effossa ac profunda, quae nos *Cantinae* vulgo dicimus, a κύθος, quod *vas profundum* denotat; numero plurali κύθεα κύθη. *Cantina* autem cella vinaria dici potuit, quod *a* via aliquantum deflecteret ἀπὸ τοῦ κάμπτειν, unde & nos effecimus *Canto* & *Cantone*: hoceſt *flexus*; & *campsare* pro deflectere & aliquid evitare, vulgo *scansare*. Vel coemeteria & sepulcreta ita vocata sunt, ἀπὸ τοῦ κεδεύεσθαι, quod *iusta facere* valet. Sed num *Citinae* esse possunt idem ac *Cisternae*? quae vulgo etiam *Citernae* dicuntur. Consule *Glossarium Cangii* voce *Cantumae*. Sed certe in nostro Diplomate id significare nequeunt. Sed a *Coetibus* fortassis *Citinae*, seu *Cetinae*, derivantur, quod loca publica essent, eduliorum & minutarium mercium venditioni destinata, in quibus coetus hominum necessaria emendi gratia coibant; vel tabernae a coetibus in iis coeuntibus ita vocatae. Verius tamen existimaverim *Cetina*, & *Cetinae*, fuisse Cetaria, seu Vivaria, grandiorum piscium; nam in *Tabulario Casauriensi ann.* XIV. *Ludovici Imperatoris F. Lotharii* ita scriptum occurrit: *Cum silvis, pascuis, salectis, cetinis, calortis, rivis, rupinis &c.* Quare quum duo loca, seu Vici, in Tuscia sint, qui *Cetina Vetus*, & *Cetina Nova*, adpellentur; & alius locus sit, qui Citina absolute dicitur superius *pag.* 101. (de Citina Veteri consulatur *pag.* 1502.) oportet ut a Vivariis ibi existentibus nomen traxerint. Nec aliunde originem adpellationis *Cetinae*, & *Cetonae*, derivaverim: quae pariter loca Etruriae sunt. Diminutivum quoque *Citinella* ex eodem fonte profluere videatur, cuius mentio facta est superius *pag.* 333. 525. 745. 750. 744. Quaedam vero Citinella in Agro Senensi est; alia in Valle Pesae in Parochia S. *Martini* ad Argianum. Observandum autem est, ad confirmandam Vivarii significationem facere, quod in duobus Diplomatis productis superius *pag.* 522. 524. post memoratam *Citinellam*, recensetur *Piscaria*. Nec a verosimili abludit, Ecclesiam S. *Laurentii* huiusmodi Vivaria habuisse; quum iis habendis commodum & opportunum situm praeberet *Muns* fluvius, qui prope Ecclesiam illam antiquitus labebatur, tandemque in Arnum influebat: nec aquas tantum, sed pisces etiam, in Vivariis servandos, subpeditare poterat. Et quidem iuxta Ecclesiam S. *Laurentii* Citinae illae erant, ut superius *pag.* 936. 937. videre est. Sed si Citinae Vivaria sunt, quid tum decimae & pertinentiae Citinarum fuerint? Ex hac quoque *Alexandri* Bulla dignoscitur, Ecclesiae S. *Laurentii* duas iam alias Ecclesias, S. *Bartolomaei* in Falciniano, & S. *Andreae* in Percussina, adnexas coniunctasque fuisse. Ecclesia S. *Bartolomaei* Falciniani, & Ecclesia S. *Andreae* in Percussina, in Plebatu S. *Caeciliae* ad Decimum existunt. Falciniani Ecclesiam Episcopo Florentino, uti domino & patrono olim subiectam fuisse, constat superius *pag.* 152. Ecclesia S. *Andreae* in Percussina tempore *Ardingi* Episcopi anno MCCXXXIX. sub populi patronatu erat, ut patet superius *pag.* 759. 760. Hasce Ecclesias, uti Ecclesiae S. *Laurentii* adnexas, recensent etiam in suis Bullis iam citatis *Coelestinus* III. & *Honorius* III. ut taceam de *Ioanne* XXII. cuius Bulla superius *pag.* 1505. producitur.

Con-

Confirmatio Parochiae, Hoſpitalis, Eccleſiae S. Marci, Citinarum, Montis S. Laurentii, & Congregationis Portae eiuſdem S. Laurentii, Eccleſiae S. Bartholomaei, & S. Andreae; & de novis Oratoriis, & iure ſepulturae.

CLemrns Epiſcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Ildebrando Priori S. Lautentii Florentinae Civitatis, eiuſque Fratribus tam futuris quam praeſentibus canonice ſubſtituendis in perpetuum.

Piae poſtulatio voluntatis effectu debet proſeqoeote compieri, ot & devotioois ſinceritas laudabilitet eniteſcat, & otilitas poſtulata vires iodubitanter aſſumat. Ea propter, dilecti in Domino filii, veſtris iuſtis poſtulationibus clementet aonuimus, & praefatam Eccleſiam, in qua divioo mancipati eſtis obſequio, ſub B. Petri & noſtra protectione ſuſcipimus & praeſentis ſcripti privilegio communimus; ſtatueotes, ut quaſcumque poſſeſſiones, quaecumque bona, in praeſentiarum iuſte & caoonice poſſidetis, aot in futurum conceſſione Pontificum, largitiooe Regum vel Priocipum, oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis praeſtante Domino poteritis adipiſci, firma vobis, veſtriſque ſucceſſoribus, & illibata, permaneaot: in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: Parochiam veſtrae Eccleſiae pertinentem, ſicut hactenus habuiſtis: Hoſpitale, qood iuxta eamdem Eccleſiam B. Laurentii ſitum eſt, cum omnibus pertinentiis ſuis: Eccleſiam S. Marci cum omnibus pertinentiis ſuis: Montem S. Laurentii cum decimis & pertinentiis ſuis: Citinas S Laurentii ibi iuxta poſitas cum decimis & pertinentiis ſuis: Congregationem Portae S. Laurentii: Eccleſiam S. Bartholomaei ſitam in Faltignano, cam omnibos pertinentiis ſuis, & poſſeſſiones omnes, quas in eadem curia poſſidetis: Eccleſiam S. Andreae in Percuſſine: quaecumque etiam a praedeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus vobis conceſſa ſunt, & Eccleſiae veſtrae eorum privilegiis confirmata, ad exemplar felicis recordationis Lucii Papae praedeceſſoris noſtri, ſimiliter roboramus. Prohibemus ioſuper, ot nemini liceat infra terminos Parochiaa veſtrae ſine auctoritate Dioeceſani Epiſcopi, & aſſenſu veſtro, ſalvis privilegiis Apoſtolicae Sedis, Eccleſiam vel Oratorium aedificare de novo: ſepulturam quoque ipſius loci libetam eſſe decernimus, ut eorum devotioni & extremae voluotati, qui ſe illic ſepeliri deliberaverint, niſi forte excommunicati vel interdicti ſint, nullus obſtat; ſalva tamen iuſtitia illarum Eccleſiarum a quibus mortuorom corpora aſſumuntur. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat iam dictam Eccleſiam temere perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minoere, ſeu quibuslibet moleſtiis fatigare; ſed omnia integre conſerventur eorum, pro quorum gobernatione & ſubſtentatione conceſſa ſunt, uſibus omnimodis profutura, ſalva Sedis Apoſtolicae auctoritate, & Florentini Epiſcopi canonica iuſtitia. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſaecularisve perſona hanc noſtrae conſtitutionis paginam ſciens contra eam temere venire tentaverit, ſecundo tertiove commonita, niſi reatum ſuum digna ſatisfactione correxerit, poteſtatis honoriſque ſui dignitate careat, reamque ſe divino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & a Sacratiſſimo Corpore ac Sanguine Dei & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine divinae ultioni ſubiaceat: cunctis autem eidem loco ſua iura ſervantibus ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, qoatenus & hic fructum bonae actioois percipiant, & apud diſtrictum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Ameo. Amen.

Ego Clemens Catholicae Eccleſiae Epiſcopus.

✠ Ego Theobaldus Oſtienſis & Velletrenſis Epiſcopus SS.

✠ Ego Iohannes Presbyter Cardinalis tituli S. Marci SS.

✠ Ego Laborans Presbyter Cardinalis S. Mariae Tranſtiberim tituli Calixti SS.

✠ Ego Pandulphus Presbyter Cardinalis Baſilicae XII. Apoſtolorum SS.

✠ Ego Albinus tituli S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis SS.

✠ Ego Melior Presbyter Cardinalis SS. Ioaonis, & Pauli tituli Pammachii SS.

✠ Ego Iacobus Diaconus Cardinalis S. Mariae in Coſmedin SS.

✠ Ego Soffredus S. Mariae in Via Lata Diaconus Cardinalis SS.

✠ Ego Ioannes S. Theodori Diaconus Cardinalis SS.

✠ Ego

✠ Ego Bernardus S. Mariae Novae Diaconus Cardinalis SS.

Datum Laterani per manum Fratris Moysi S. R. E. Subdiaconi Vicecancellarii, II. Idus Aprilis Indictione VI. Incarnationis Dominicae anno MCLXXXVIII. Pontificatus vero D. Clementis Papae III. anno primo.

Animadversio.

In hac *Clementis* III. Bulla Mons Sancti *Laurentii*, & Congregatio Portae Sancti *Laurentii*, inter bona illius Basilicae recensentur. Mons quidem Sancti *Laurentii* ita a *Nicolao* II. Pont. Max. superius *pag.* 934. circumscribitur: *Mons Sancti Laurentii, qui ex uno latere proximatur terrae Sancti Ioannis, ex alio Sancti Romali, tertio Sanctae Mariae.* In Bulla autem *Coelestini* III. ita describitur: *Montem Sancti Laurentii, qui ex uno latere proximatur terrae Sancti Iohannis & duabus viis decurrentibus, & ex alio Sancti Romali; tertio Sanctae Mariae, quarto decurrit ei via regia.* Non aliter Montem hunc describit *Honorius* III. non aliter *Ioannes* XXII. superius *pag.* 1505. Si autem aliquid effari divinando licet, ipse putaverim, Montem S. *Laurentii* in Valle Pesae exstitisse. Nam in citatis Bullis, post Montem S. *Laurentii*, Mons Conii statim describitur, qui in ea Valle esse videtur, & duo fines illi adsignantur, qui iidem sunt ac fines Montis Sancti *Laurentii*. En Bullarum verba: *Montem Conii, qui de una parte a rivo Tersunala cingitur, ex alia Terrae S. Romuli iungitur, a tertia parte S. Ioannis, a quarto decurrit ei via, quae dicitur Subtus.* Iam Tersuna torrens in Valle Pesae est; Subtus, ubi Ecclesia S. *Petri*, in Plebatu S. *Caeciliae* ad Decimum. S. *Romuli* Ecclesia in Bopsi est, & Plebatu S. *Mariae* in Pineta: qui loci Valli Pesae omnes seu confines seu vicini sunt. Quod ad Congregationem Portae S. *Laurentii* attinet, haec pariter commemoratur in Bullis *Coelestini* III. & *Honorii* III. hisce verbis: *Abatatieam Portae S. Laurentii cum ipsa etiam Congregatione.* Porta S. *Laurentii* non alia fuisse videatur, quam illa, quam *Villanius* Portam Burgi S. *Laurentii* adpellat, quae scilicet facta fuit, quum secundus moeniorum ambitus conditus est, ab anno usque MLXXVIII. inceptus. Haec quidem Porta subrogata est Portae Domus seu Episcopi, quae in Burgum praedictum ducebat: Porta autem S. *Laurentii* ad Ecclesiam S. *Galli* recta ducebat, atque ibi circiter exstitisse videtur, ubi nunc posterior pars templi S. *Ioannis Evangelistae* terminatur. De hac Porta ita loquitur *Io. Villanius Lib.* IV. *Cap.* VII. *Nelli anni di Cristo* MLXXVIII. *cominciarono i Fiorentini le nuove e seconde mura, cominciando dalla parte di Levante alla Porta di S. Piero Maggiore, la qual fu alquanto dietro alla detta Chiesa, mettendo il Borgo di San Piero e la Chiesa dentro alle nuove mura, e poi ristrignendosi dalla parte di Tramontana: poco di lungi dietro al detto Borgo feciono gomito a uno Postierla, che si chiamava la Porta Albertinelli per una sebiatta, che abitava in quello luogo così nominata; poi seguiro infino alla Porta di Borgo S. Lorenzo, mettendo S. Lorenzo dentro alle mura; poi appresso ebbe due Postierle, l' una alla ferea di Campo Corbolini, l' altra si chiamò la Porta del Baschiera, ec.* Intelleximus iam, quae Porta S. *Laurentii* esset: quid autem eius Congregatio esset, divinare haud proclive est. In Bullis quidem *Coelestini*, *Honorii*, & *Ioannis*, iam laudatis ita habetur: *Abatatieam Portae S. Laurentii cum ipsa etiam Congregatione.* Annon Congregatio illa, aliqua Confraternitas erat Portae contigua, cuius Praepositus *Abbas* adpellaretur: nam & hoc nomine Praepositi huiusmodi devotati sunt, ut apud *Cangium* videre est? Annon laicorum homine venias coetus, qui Portae S. *Laurentii* praesideret? Annon Porta illa impensis Cleri Laurentiani aedificata fuerit; adeoque eius dominium Clero relictum? Quid enim sonet *Abataticum* nisi dominium & praefecturam? *Abbas* enim *Populi*, idem ac Praeses, Consul, Rector, &c. ut paullo ante insinuabamus. Num *Abataticum* vectigal fuit a Portam ingredientibus solvendum, & Abbati seu Praesidi competens? Superius *pag.* 382. *Henricus* VII. in suo Diplomate, ita ait: *Portam autem in Civitate Senensi, & pedagium, ad manum nostram libere retinemus.*

Con-

Confirmatio Parochiae, Hospitalis prope Ecclesiam, & alterius positi in Plebatu S. Stephani in Pane, Ecclesiarum S. Marci, S. Bartholomaei, & S. Andreae, cum Ctinis, Abatatico, & Congregatione.

CLemens Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Ildebrando Priori S. Laurentii Florentinae Civitatis, eiusque Fratribus tam praesentibus quam futuris canonice substituendis in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, ut & devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, & utilitas postulata vires indubitanter assumat. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & praefatam Ecclesiam Sancti Laurentii, in qua divino est is obsequio mancipati, ad exemplar fel. record. Nicolai, Alexandri II. Alexandri III. & Lucii, praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum sub Beati Petri & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio communimus statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia in praesentiarum iuste & canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant: in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: Parochiam vestrae Ecclesiae pertinentem sicut hactenus habuistis: Hospitale quod iuxta Ecclesiam supradictam B. Laurentii situm est cum omnibus pertinentiis suis: Hospitalem Domum a Spina Petrioli in Plebeio S. Stephani in Pane constructam, & ab eius uxore Ecclesiae S. Laurentii collatam, cum omnibus pertinentiis suis: Ecclesiam S. Marci cum omnibus pertinentiis suis: Montem S. Laurentii, qui ex uno latere proximatur terrae S. Ioannis, & duabus viis decurrentibus, & ex alio S. Romuli, tertio S. Mariae, quarto decurrit ei via regia cum decimis & primitiis suis: Abataticum Portae S. Laurentii cum ipsa etiam Congregatione: Ecclesiam S. Bartholomaei sitam in Faltignano cum omnibus pertinentiis suis, & possessiones omnes quas in eadem curia possidetis; Ecclesiam S. Andreae in P..mussine, quaecumque etiam a praedictis praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus vobis concessa sunt & Ecclesiae vestrae eorum privilegiis confirmata similiter roboramus. Prohibemus quoque ut nemini liceat intra terminos Parochiae vestrae sine auctoritate Dioecesani Episcopi, & vestro assensu, Ecclesiam vel Oratorium de novo aedificare, salvis privilegiis Romanorum Pontificum; sepulturam praeterea illius loci liberam esse decernimus, ut eorum devotioni & extremae voluntati, qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati vel interdicti sint, nullus obsistat; salva tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumantur. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum fas sit praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate, Florentinique Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisve persona hanc nostrae constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat; reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat; & a Sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat; atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Clemens Catholicae Ecclesiae Episcopus.

✠ Ego Theobaldus Hostiensis & Vellitrensis Episcopus SS.

✠ Ego Ioannes Presbyter Cardinalis tituli S. Marci SS.

✠ Ego Laborans Presbyter Cardinalis S. Mariae Transtiberim tituli Callisti SS.

✠ Ego Pandulphus Presbyter Cardinalis Basilicae XII. Apostolorum SS.

✠ Ego Melior Presbyter Cardina-

nalis SS. Ioannis & Pauli tituli Pammachii SS.

✠ Ego Rudulphus tituli S. Praxedis Presbyter Cardinalis SS.

✠ Ego Petrus tituli S. Clementis Presbyter Cardinalis SS.

✠ Ego Robo tituli S. Anastasiae Presbyter Cardinalis SS.

✠ Ego Alexander tituli Susannae Presbyter Cardinalis SS.

✠ Ego Petrus Presbyter Cardinalis S. Petri ad Vincula SS.

✠ Ego Iordanus Presbyter Cardinalis S. Pudentianae tituli Pastoris SS.

✠ Ego Iacobus Diaconus Cardinalis S. Mariae in Cosmydin SS.

✠ Ego Octavianus SS. Sergii & Bacchi Diaconus Cardinalis SS.

✠ Ego Gregorius S. Mariae in Porticu Diaconus Cardinalis SS.

✠ Ego Ioannis Felix S. Eustachii Diaconus iuxta Templum Agrippae SS.

✠ Ego Ioannes S. Theodori Diaconus Cardinalis SS.

✠ Ego Bernardus S. Mariae Novae Diaconus Cardinalis SS.

Datum Laterani per manum Moysi S. R. E. Subdiaconi Vicem-agentis Cancellarii XI. Kal. Iulii, Indictione VI. Incarnationis Dominicae anno MCLXXXVIII. Pontificatus Domini Clementis Papae III. anno primo.

Animadversio.

In hac *Clementis III.* Bulla Hospitalis Domus memoratur a *Spina Petrioli* in Plebatu S. *Stephani* in Pane constructa, & ab eius uxore Ecclesiae S. *Laurentii* collata. Xenodochium hoc in Bulla *Coelestini II.* superius *pag.* 436. *Cigreti* dicitur, seu *Cicaretti*. Nam *Spina Petrioli*, & *Achilea* eius uxor, iam anno MCLXI. Xenodochium hoc fundaverant; & hoc ipso anno illud *Cigeritto* & *Rugerinae* eius coniugi donavere. *Cicarettus* anno MCLXXII. *Guilielmo*, Priori & Rectori Ecclesiae Sanctae *Mariae* Maioris, & eius successoribus illud largitus est; & tandem anno MCLXXXVIII. *Achilea* vidua uxor *Spinae Petrioli* obtulit & tradidit *Ildebrando* Priori Ecclesiae & Canonicae S. *Laurentii* pro Ecclesia accipiente quartam partem iuris patronatus illius Domus Hospitalis, tribus aliis partibus iuris patronatus *Gerarduccio* filio *Vgolini Castagnaccii*, & *Sesmundino* filio *Sesmundini* de Bunzole & eorum uxoribus filiabus suis remanentibus. Sed haec fieri & exsequutioni mandari non poterant, quia ex *Cicaretti* donatione Xenodochium ad Ecclesiam S. *Mariae* Maioris pertinebat. Hinc anno insequenti *Clarus* Prior S. *Mariae* Maioris, suis Canonicis Fratribusque consentientibus, Xenodochium illud, & omne ius, quod in eo habebat, *Ildebrando* Priori S. *Laurentii*, & *Gerarduccio* & *Sesmundino*, concessit, dimisit, & contulit: quae omnia constant ex Instrumentis productis superius *pag.* 955. *& seqq.* Huius Xenodochii situs erat in Plebatu S. *Stephani* Vno Pane, & iuxta viam, quae Castellum ducit, *pag.* 955. Castellum autem in eodem Plebatu est, & Ecclesiam B. *Michaelis* sacram habet, distatque Florentia circiter IV. M. P. Praetorio Magni Ducis insigne, & vinorum praestantia percelebre.

Quum vero superius *pag.* 937. *Honorii III.* Bullam produxerim ex apographo, quod plures Tabelliones, & ipse Vicarius Episcopi Florentini, probaverant tamquam ex archetypo descriptum; & Tabellionum testificationes tunc in medium non adduxerim: eas in praesens hic edere lubet, atque ita defectum illum supplere. Sunt igitur insequentes.

IN nomine Domini Amen. Anno Incarnationis eiusdem millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, septimae Indictionis, die sexto Februarii. Hoc exemplum per me Guidonem Spadacciam subscriptum Notarium sumptum ex authentico cuiusdam privilegii dato per manum Magistri Guidonis Notarii D. Honorii PP. III. Bulla Plumbea pendenti, in qua erant ex una parte duo capita hominum, & desuper eis literae sic dicentes: S. Paule S. Petre: & ex alia parte erat scriptum: Honorius PP. III. fuit in praesentia D. Ioannis D. G. Prioris S. Michaelis Berteldae ac etiam Vicarii Ecclesiae Florentinae vacantis insinuatum, & a me ipso Notario & aliis subscriptis Notariis coram ipso Domino Vicario auscultatum: & cum idem D. Vicarius cognoverit illud cum authentico concordare, in ipsius exempli plenam fidem & testimonium suam auctoritatem interposuit iubens illud sui sigilli appensione m[illegible]iri.

Ego

Ego Bene filius Renaldi de Vallia Notarius publicus huic exemplo coram D. Vicario auscultato in praesentia infrascripti Guidi Gratiae, & Ioannis, Notariorum, & ex suo originali rite sumpto & ipsius Vicarii auctoritate authenticato signum meum apposui & subscripsi.

Ego Iuannes Imperiali auctoritate Iudex, & Notarius olim Mainecti Ricevutae Notarii filius hoc exemplum ex autheutico rite sumptum cum praedicto Bene Notario & infrascriptis Guidone & Gratia Notariis auscultatum, & D. Ioannis Vicarii Scriba, & de ipsius mandato, ad ipsius exempli plenam fidem in testimonium me subscripsi, & signum meum apposui.

Ego Gratia filius Arrigi Gratiae Imperiali auctoritate Iudex, ac Notarius, & praedicti D. Io. Vicarii Scriba, hoc exemplum ex authentico rite sumptum per infrascriptum Guidonem Notarium & in praesentia dicti D. Vicarii ad eius autheuticum per praedictos Benem, Ioannem, & infrascriptum Guidonem, & me Gratiam, Notarios auscultatum & insinuatum, ad ipsius exempli plenam fidem in testimonium me subscripsi & praecipiente mihi dicto Domino Ioanne Vicario, sigilli Curiae Ecclesiae Florentinae munimine roboravi.

Ego Guido Spadaccia Notarius publicus Florentinus ex authentico dato per manum D. Magistri Guidonis fideliter sumpsi, & postmodum praesentibus dictu D. Vicario, & praedictiis Bene, Ioanne, Gratia, & Chianne, diligenter cum ipso authentico auscultavi, & quia utrumque concordare inveni de ipsius Domini Vicarii mandato ad eiusdem exempli plenam fidem & testimonium me subscripsi. Ego Chianni quondam Dalifmanni Notarius publicus huic exemplo ex autbentico rite sumpto subscripsi, ideoque SS.

Ego Ioannes Prior S. Michaelis Bertelde Vicarius Ecclesiae Florentinae vacantis autentbicum huius exempli vidi & legi; ideoque subscripsi, meumque sigillum huic exemplo, & auctoritatem, apposui, ut plena fides adhibeatur eidem.

Venditio terrarum facta Ecclesiae Sanctae Caeciliae Florentiae anno 1189.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno Dominico Incarnationis millesimo centesimo octuagesimo nono. Quinta Kal. Ianuarii, Indictione octava &c. Constat nos quidem Vbaldinum Marabottini & Tuttam uxorem eiusdem Vbaldini predicti viri mei consensu atque legitima Iacobi Iudicis interrugatione ordinarii, cum congruenti responsione sequente, communiter hoc venditionis instrumento impresentiarum perfecto iure proprio vendidisse & huius rei gratia tradidisse & concessisse tibi Presbytero Renaldo Custodi & Rectori Sancte Cecilie tuisque successoribus imperpetuum. Integre videlicet duas petias terrarum positas Tralatcora. Quarum prima sic decernitur. A primo & secundo & tertio latere est filiorum Alfani. A quarto vero latere decurrit ei via. Secunda petia tales habent confines. A primo latere decurrit ei via: secundo est filiorum Alfani, Tertio filiorum Cipriani. A quarto vero latere est terra Sancti Laurentii. Omnia que infra predictos fines continentur in integrum cum omnibus supra se & infra se habitis. Omnique iure & actione & usu seu requisitione & accessione nobis super eas & pro eis competenti. Preterea vendimus & tradimus & concedimus tibi prenominato Presbytero Renaldo tuisque successoribus imperpetuum. Videlicet quandam viam, que est ibi a latere Sancti Laurentii. Per quam liceat tibi tuisque successoribus & qui pro vobis ire vellent ire & redire libere cum omnibus que vobis necessaria fuerint. Omnia ut prediximus in integrum pretio septuagintaquinque librarum & undecim soldorum & dimidii bonorum denariorum expendibilium a te nobis integre soluto, habita computatione pro uno quoque stario quatuor librarum & medii. In presenti ut dictum est vendimus & tradimus & concedimus tibi prenominato Presbytero Renaldo recipienti vice & utilitate predicte Ecclesie Sancte Cecilie tuisque successoribus imperpetuum ad habendum tenendum atque iure proprio possidendum, & quidquid vobis & vestris successoribus predicte Ecclesie Rectoribus placuerit faciendum. Sine alicuius contradictione sive molestia. Ab omni quoque persona legitime defendere & autorizare tibi tuisque successoribus promittimus. Si vero adversus ea que dicta sunt per nos heredesque nostros aut per summissam

vel

vel fummittentem a nobis personam factum est vel fuerit. Aut si apparuerit datum aut factum quod contra sit. Aut si de predictis aliquo modo agere aut litigare presumpsetimus. Aut si contra quemlibet agentem legitimam defensionem semper tibi tuisque successoribus non exhibuerimus. Pene nomine unde agerur duplum eiusdem bonitatis tunc & extimationis date, omnemque expensam & dapnum ea de causa competiturum resarcire de iure sub obligo Potestatis vel Rectoris pro tempore Florentie existentis tibi prenominato Presbytero Renaldo stipulanti tuisque successoribus promittimus hoc instrumento semper firmo manente. Actum Florentie in domo predicti Vbaldini.

Signum §§ manuum predictorum iugalium venditorum qui hec omnia ut superius leguntur fieri & scribi rogaverunt.

Signa §§ manuum Drudoli filii Petri. —— Iacopini Castagnacci. Boiamontis filii Affaliti. Ildebrandini Guicciardini. Invitiati filii Borgognonis, & Pacis filii Donati tabernarii, rogatorum testium.

Preterea eodem die & loco & coram eisdem testibus. Ricoverus nepos predicti Vbaldini finivit, & refutavit, tradidit atque concessit, predicto Presbytero Renaldo Rectori predicte Ecclesie & eius successoribus imperpetuum. Si quid iuris aut rationis, usus, seu requisitionis sibi competebat aliquo modo vel competere poterat in predictis terris & rebus & omnibus ut superius continetur quod ab hac ora in antea nec ipse nec eius heredes, nec aliquis pro eo aget vel causabit seu molestabit, aut in placito vel extra fatigabit ipsum nec eius successores nec aliquem pro eis. Sed omni tempore firmam tenebit hanc finem refutationem. & hec omnia firmiter observare pro se suisque heredibus sibi suisque successoribus sub pena dupli & obligo Potestatis vel Rectoris Florentie & dapnum & expensas resarcire promisit. H's omnibus semper firmis manentibus. & meritum accepit.

Ego Iacobus Frederici Imperatoris Iudex eiusque Notarius predicta omnia rogavi atque iam dictam mulierem interrogavi, & ea omnia ut supra leguntur Rustico Iudici atque Notario scribenda mandavi, & hic ideo subscripsi.

Ego Rusticus Henrici Regis Iudex idemque Notarius hec omnia ut superius continentur ex mandato supradicti Iacobi Iudicis scripsi.

Animadversio.

Ecclesia Sanctae *Caeciliae* pertantiqua est Florentiae; & si mutilata fuerit, ut Plateae Palatii Florentini locum daret. Retinet tamen adhuc vestigia antiquae positurae, nam eius primitiva Porta ad Occasum respexisse dignoscitur. De hac Ecclesia recens scripsit late *Iosepb Richa Tom. II. de Ecclesiis Florentinis*, ut *Meliorium, Bocchium, Brunium*, silentio praeteream; & *Stephanum Rossellium*, cuius opus *Sepultuarium Florentinum* inscriptum, manu tantum exaratum circumfertur. De hac eadem *Ecclesia* quaedam obiter delibavi superius, ut ex *Indice Ecclesiarum* cognoscere est. De loco, qui hic *Trall' Arcora* dicitur, consulendus pariter Index Geographicus voce, *Inter Arcora*, *Trall' Arcora*. Locus hic Florentia distat ad Septemtrionem D. circiter P.

Donatio facta Monasterio S. Benedicti in Alpe anno 1194. die 8. Martii.

IN Christi nomine. Anno Incarnationis eius millesimo centesimo nonagesimo quarto Indictione duodecima tempore Celestini Pape, & Henrici Imperatoris, die octavo mensis Martii, in claustro Sancti Ilari. Quod venerabilibus locis causa perpetue salutis tribuitur, id celesti maiestati donari videtur, & ideo ego Suavizus Abbas Monasterii Sancti Ilari in vice & persona Alburge, que olim fuit filia Liuzi, & ibi erant Ranucius fnus patruus, Vgo, Magrus, Suavizus, quando micbi dedit licenciam, ut facerem hoc, quod subtus scriptum est, pro se suisque heredibus, presente Domina Bellafiore matre sua, pro redencione anime sui patris & suorum propinquorum, tibi Donno Andree Monacho Sancti Benedicti iussione Vgonis Abbatis Monasterii Sancti Benedicti in Alpe accipienti pro se & nomine tui Monasterii suprascripti tuorum Fratrum eiusdem Monasterii Dei servientium tuisque successoribus concedo & confirmo in perpetuum inde decimas de Campo de Vatho, qui est super strata, a duobus lateribus Rivoli, a quarto latere alii homines de-

detiuent, habendum, tenendum, & quicquid tibi tuisque successotibus placuerit exinde faciendum, ad lucrum & utilitatem silicet mensarum suprascripti Monasteril, & nullus Rectori Ecclesie Sancte Marine habeat potestatem super has decimas sive clericus, sive laicus, nisi ille, quem suprascripti Monachi suprascripti Monasterii miserint ad recipiendas decimas tempore triturationis pro eo, quia dedisti & concessisti pro te tuisque iamdictis Fratribus atque successoribus michi suprascripta Alburga, suisque heredibus in perpetuum inde duas tornaturas terre, quas habuit Vgolinus Girardi vice Sancti Benedicti in suprascripto Campo; & ideo ego iamdictus locator pro suprascripta Alburga suisque heredibus tibi suprascripto Andree tuisque Fratribus atque successoribus & suprascripto Monasterio rem suprascriptam firmam tenere, defendere, & auctoriare, contra omnes homines in placito, & extra, promitto sub nomine pene quadraginta libras Lucen. in manu Nuncii Imperatoris, & pena data hec pagina maneat firma, que est scripta a Vberto de territorio Galeate Scriba.

Donnus Bonus, Donus Paulus, Federicus, Rione, Donus Martinus, Bonamente, & Marcus Magister, rogati fuerunt testes.

Animadversio.

Ecclesiae Sanctae *Marinae* in Vatho mentio est superius *pag.* 1776. Galeata, seu Gallicata, oppidum est Romaniolae in ditione Magni Ducis, & Dioecesi Ravennate; & antiquitus ad Comites *Guidones* pertinuit. Consule superius *pag.* 71. 672.

Honorius III. causam iteram committit atque delegat Episcopo Florentino, & Archipresbytero, nec non Priori Sancti Laurentii, anno 1220.

HOnorius Episcopus Servus Servorum Dei. Ven. Fratri nostro Episcopo, & dilectis filiis Archipresbytero & Priori S. Laurentii, Florentinis.

Si semper hii, quibus nostra beneplacita committimus exequenda, captiosis intenderent diffugiis malignantium, nimis indecenter mandatum nostrum paterentur eludi. Vel potius iidem eluderent evidenter, aliisque diffugiis darent causam, quia fraus fraudes parere consuevit. Sane dilectus filius Magister Guido Lucanus Clericus exposuit coram nobis, quod cum Venerabilis Frater noster .... Ostien. Episcopus, tunc Apostolice Sedis Legatus ...... Episcopum & Capitulum Lucanum monnerit & rogaverit, ac deinde ipsis dederit suis litteris in mandatis, ut eum reciperent in Canonicum & in Fratrem, quasdam exceptiones, videlicet, defectum natalium, certum Canonicorum numerum, & insufficientiam facultatum Ecclesie, falso eidem obiectas, reputans frivolas & inanes; quia iidem id efficere contempserunt, nos postmodum eis pro receptione ipsius semel & iterum preces direximus, & precepta, Ven. Fratri nostro ..... Massano Episcopo & eius Collegis sibi super hoc executoribus deputatis. Et lices interim unus de Canonicorum numero decessisset, illi tamen mandatum apostolicum pertinaciter contempnentes alium in Canonicum elegerunt. Et cum eius electionem Ven. Fratri nostro ..... Lucano Episcopo presentassent, idem eam, utpote in elusionem mandati Apostolici & preiudicium eiusdem Clerici attemptatam, renuit confirmare. Nec hiis contenti ad impediendum executorum processum dixerunt, se prefatum Massanum Episcopum, eo quod aliquando eius scholaris fuerat, habere suspectum; & sic coram quibusdam arbirris ab eis & Procuratore ipsius electis nimis eisdem favorabilibus predictus Episcopus & eius College recusati fuerunt. Vnde idem affectus tedio & labore ad nos iterato recurrens ad vos executorias a nobis litteras reportavit. Sed illi diffugia frivola mendicantes, exceptiones contra Procuratoris eius personam, & alia, que non tangebant principale negotium, obiecerunt. Quibus vos plus debito deferentes mandatum Apostolicum adhuc finaliter exequi non curastis, quare ipse de litteris nostris nil viderur nisi labores & angustias reportasse. Vt igitur sapientia vincat malitiam, & devototum obedientia innbedientie prevaleat protervorum, Discretioni vestre per iterata scripta firmiter precipiendo mandamus, quatenus huiusmodi frivolis exceptionibus non obstantibus infra duos menses post susceptionem presentium in eodem negotio iuxta priorum litterarum continentiam procedatis de-

cernentes irritum & inane, si quid interim in Ecclesia Lucana in preiudicium predicti Clerici est presumptum, contradictores per censuras Ecclesiasticas appellatione postposita compescendo. Datum Rome apud Sanctum Petrum Non. Maii anno tertio.

Animadversio.

Ostiensis Episcopus Apostolicae Sedis Legatus erat *Hugolinus* Cardinalis, qui anno MCCXXVII. in Cathedra Petri *Honorio III.* successit, & *Gregorii IX.* nomen adsumsit. Eius nomen occurrit superius *pag.* 559. 937. Porro *Honorius III.* Pontifex Romanus anno MCCXVII. renunciatus est; quare hoc Breve anno MCCXX. datum fuisse dignoscitur. Massanus Episcopus tunc temporis erat vel *Marzuccus*, vel G. . . . . Lucanus vero *Robertus*.

Honorius III. causam delegat Archipresbytero Florentino, & S. Laurentii & S. Stephani Prioribus Florentinis, anno 1221.

HOnorius Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Archipresbytero maioris Ecclesie, & Sancti Laurentii, & Sancti Stephani, Prioribus, Florentinis,

Venerabilis Frater noster . . . . . Lucanus Episcopus transmissa dudum nobis petitione monstravit, quod . . . . . Abbas & Conventus Monasterii de Serena super quibusdam possessionibus & rebus aliis iniuriabantur eidem, super quibus ad . . . . . Abbatem de Quiesa nostras in communi forma litteras impetravit, coram quo eiusdem Episcopi Procurator inter alia petiit omnes terras homines possessiones & redditus, quos ipsi Abbas & Conventus de Serena, vel alius pro eis, a flumine Cecine usque ad Elsam, & ab Elsa usque ad Arnum, & maxime in Miliano, Lucagnano, Perignano, Padule, S. Petro, Monte Culacio, Solaio, Forcule, Alica, Foliano, Monte Castello, Colle Carelli, Taverle, & eorum curtis, supraprehenderant, ut dicebat. Dictus vero Abbas de Quesa partem prefati Monasterii reputans contumacem, Procuratorem ipsum pro iam dicto Episcopo in possessionem omnium predictorum post appellationem ad nos interpositam decrevit causa custodie inducendum; & licet libellus oblatus quodammodo fuerit confectus super incertis, cum super apprehensa, que quasi sub involucro percebantur, in eo specificata non fuerint; & sic dictus Abbas super incertis processerit, ipse tamen processum huiusmodi nisus est in certis possessionibus executioni mandare: prout colligitur ex quodam publico instrumento ex parte prefati Episcopi exhibito coram nobis, quod sub bulla nostra vobis transmittimus interclusum; & in Abbatem nichilominus & Conventum predictos & contradictores quoslibet excommunicationis sententiam promulgavit.

Cum autem dictus Abbas, & Vrbanus Plebanus Sancti Pauli Procurator Episcopi supradicti, propter hec essent in nostra presentia constituti, Procurator ipse processum supradicti Abbatis de Quesa confirmari petiit, & pars altera infirmari. Nos igitur auditis & intellectis, que super hiis fuere proposita coram nobis, de Fratrum nostrorum consilio processum ipsum decrevimus irritum & inanem, mandantes omnia, que per predictum Abbatem de Quiesa vel occasione processus ipsius contra dictum Monasterium attemptata esse noscuntur, in illum revocari statum, in quo erant, cum pretextu predictarum litterarum nostrarum contra dictum Monasterium incepit procedere idem Abbas. Quo circa Discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus quod super hiis decrevimus, faciatis auctoritate nostra sub Apostolica obedientia firmiter observari, contradictores per censuras Ecclesiasticas compescentes. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nichilominus exequantur. Datum Viterbii 17. Kal. Novembris Pontificatus nostri anno quarto.

Animadversio.

Breve hoc, anno MCCXXI. datum est. Monasterium autem Serenae, in Dioecesi Volaterrana est; Quiesae vero, in Pisana. Plebes autem Sancti Pauli, cuius Rector erat *Vrbanus*, quae fuerit, haud proclive est, inter tot cognomines, discernere. Monasterium S. *Mariae* Serenae in Dioecesi Volaterrana existens, ut supra *pag.* 1288. & *pag.* 1291. videre est, a Vallumbrosanis Monachis habebatur, ut con-

constat superius pag. 554. ——— 558. Quiesam autem in Dioecesi Pisana existere patet superius pag. 526. quod vero & quale Monasterium ibi fuerit, ignoro prorsus. Possessiones, de quibus sibi ablatis querebatur Episcopus Lucensis, a flumine Caecinae usque ad Elsam, quae duo flumina in ora maritima sunt, & inde usque ad Arnum protendebantur, hoc est, Pisas usque. Nomina geographica in hoc Breve corrupta esse puto, atque ita restituenda: *In Camallitano*, *Lavaiano*, *Perintano*, *Padule*, *Sancto Petro*, *Monte Tauparia*, *Palaia*, *Forcule*, *Altica*, *Corliano*, *Monte Castelli*, *Collegarli*, *Travalle*.

De Aldobrandinus Adimorius Ecclesiae S. Laurentii Canonicus ab Innocentio IV. instante Comite Palatino Widone Guerra, Canonicus Cathedralis designatur.

INnocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri . . . . Episcopo, & dilectis filiis Capitulo Florentino, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ad illorum potissime provisiones promptos esse nos convenit, qui adscripti militiae clericali honestatis & scientiae meritis adiuvantur. Hinc est, quod nos precibus dilecti filii nobilis viri Guidonis Guerrae Comitis Palatini, nostri & Ecclesiae Romanae fidelis, Inducti pro dilecto filio Aldobrandino Canonico Ecclesiae S. Laurentii Florentini, Universitatem vestram monemus, rogamus, & hortamur, attente per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus ipsum, non obstante certo Canonicorum numero, iuramento, seu quacumque alia firmitate vallato, seu si pro aliis vobis direximus scripta nostra, quibus volumus auctoritate praesentium aliquod praeiudicium generari, pro nostra & Apostolicae Sedis reverentia recipientes in Canonicum & in Fratrem, praebendam quam cito se facultas obtulerit sibi liberaliter conferatis, alioquin dilecto filio . . . . . Priori S. Apollinaris Florentini litteris nostris iniungimus, ut vos ad id monitione praemissa auctoritate nostra, appellatione remota, compellat.

Datum Laterani, Idibus Maii, Pontificatus nostri anno primo.

Animadversio.

Hoc Breve *Innocentii IV.* est, cuius anno primo, hoc est, MCCXLIII. datum fuit. *Guido Guerra* Comes Palatinus, tertius est huius nominis. De primo mentio fit superius pag. 1014. 1438. 1439. 1441. de quo consulatur *Ammiratus Histor. Comitum Guidonum* pag. 3. Secundus commemoratur pariter superius pag. 70. 349. 490. 671. 673. sed ex diplomate *Friderici II.* Imperatoris, anno MCCXX. iam vita functum fuisse, deprehenditur, & de eo iate agit *Ammiratus Historia laudata* pag. 5. Tertius, de quo hic agitur, filius fuit *Marcovaldi* Comitis & *Beatricis* eius uxoris, quibus de egimus superius pag. 74. 75. Erat autem *Guido Guerra* Tusciae Comes Palatinus, simulque, Pontificius & Regius Vicarius, ut ex instrumento Archivi Monasterii S. Laurentii Cultus Boni, anno MCCLXVII. condito, intelligitur. In eo enim D. *Salvius* Abbas Conversos quosdam procuratores constituit, ut agant coram Pontifice Maximo, & *Carolo* Rege excellentissimo, & Domino *Guidone Guerra* Comite in Tuscia Palatino, *qui dicitur Capitaneus seu Vicarius pro Romana Ecclesia, & dicto Domino Rege Carolo, in Civitate & Comitatu Florentino.* Hinc non mirum, si *Innocentius* eum sui & Sanctae Romanae Ecclesiae fidelem dicit. Comites ergo Tusciae Palatini plures superius commemorati fuere, ut pag. 70. 349. 671. 673. praedictus *Guido Guerra*, qui anno MCXCI. florebat; eius quoque filii *Guido*, *Tegrimus*, *Rogerius*, *Marcovaldus*, *Aghinulphus*, anno MCCXX. Sed anno MCCXXI. Comes erat Palatinus in Tuscia etiam *Ildebrandus*, ut pag. 473. videre est: quin & anno MCCXIII. idem *Ildebrandus* eadem dignitate fulgebat, pag. 492. Sed plures Comites Palatini diversarum Tusciae partium esse potuere. Quae autem essent Comitum Palatinorum in provinciis iura & munia, optime ac perspicue expedit *Cangius* in *Glossario*, scribens: *Neque tantum in Palatio iur dixere Comites Palatini, sed etiam in Provinciis. Auctis enim & longius productis Regni ac Imperii finibus, quo subditorum levaretur labor, ac eorum impensis parceretur, mittebantur subinde Comites Palatii, qui supremo iure fungerentur, ut tum loquebantur, facerent; & caussas, quas ab iis dirimi ac iudicari necesse erat, terminarent. Neque tamen iis fas erat po-*

ten-

tentiorum causas sine regia iussione finire, sed tantum pauperum, & minus potentum &c. Consulendus *Vghellius Tom. I. Part. II. pag.* 337. & *Tom. II. pag.* 818. 821. 824. ubi memoratur *Aldobrandinus* de Suana Comes in Tuscia Palatinus, & *Margarita* Comitissa in Tuscia Palatina, eius filia: qui *Aldorandinus* filius erat *Willelmi* Tusciae Comitis Palatini. Florebat autem hic *Aldobrandinus* Comes anno MCCLXIX. Episcopus Florentinus, cui Breve *Innocentius IV.* dirigit, *Ardingus Foraboschius* erat, de quo tam multa superius producta sunt, ut ex *Indice Hominum Ecclesiasticorum* cognoscere est. *Aldobrandinum* hunc Ecclesiae Sancti *Laurentii* Canonicum, *Adimartum* fuisse perhibent; & quidem *Guidones* Comites multum genti *Adimartae* favisse, constat ex *Ammirato Histor. citat. pag.* 65. & ex iis, quae diximus superius *pag.* 52. ubi de Monte Crucis egimus.

Charta Monasterii Bifurcensis, anno 1245. V. *Martii.*

IN Christi nomine. Anno a Nativitate Domini millesimo ducentesimo XL. quinto, regnante Domino nostro Friderico Romanorum Imperatore ac semper Augusto, die quinto intrante Martio, indictione III. Faventie in Podio Canonice Sancti Petri. Ego Iudex Rogerius de Presenzano pro me meisque heredibus & successoribus do, & concedo, postpono, remitto, renuncio, cedo, atque mando, & perpetualiter trasacto & diffinio vobis Dompno Vgolino Abbati Monasterii Sancti Benedicti in Alpibus recipienti vice & nomine ipsius Monasterii, & pro ipso & pro vestris subcessoribus in eodem, videlicet, omnia iura, omnesque actiones, exceptiones, penas, obligationes, pacta, & tenores, & omnes conditiones, quos, quas & que dictus meus filius habet, vel habere sperat, vel sibi competit, seu competere possit, in Plebe Sancti Cassiani in Pennino occasione electionis seu concessionis dicto meo filio facte per Curiam, in eo quod erat & esse debebat Archipresbyter dicte Plebis, reservata tamen mihi pro dicto meo filio medietate totius fructus blave, que perveniunt dicte Plebi de possessionibus dompnicatis presentis anni, & recolti proximi, si personaliter in Romania fuero, dictam medietatem fructus habere debeam; & si non fuero personaliter, habere non debeam; & etiam si pax fieret ante recoltum, habere dictam medietatem non debeam, & hoc dico servando illi legi clamanti, Pactum de futuris successibus fieri non posse. Hec omnia, ut dictum est, do & concedo vobiscum introitu & exitu suo, & omnibus in se & super se ab omnibusve sibi pertinentibus faciens & constituens vos procur.... pro dicto Monasterio in rem vestram, ut possitis agere, excipere, defendere, vendicare, replicare, experiri, prosequi in iudicio & extra, uti dictus meus filius facere poterat; & do vobis licentiam pro dicto Monasterio intrandi possessionem & quasi supradictarum rerum vestra auctoritate. Hec omnia vobis facio, quia vos predictus Dompnus Vgolinus Abbas predicti Monasteri Sancti Benedicti in Alpibus vice & nomine ipsius Monasterii, & pro ipso & pro vestris successoribus in eodem, datis, & conceditis, refutatis & postponitis, remittitis, & renuntiatis, ceditis & mandatis, & personaliter transactis & diffinitis, & pactum perempne de non petendo facitis mihi in suprascripto Iud. &c. sub pena ab utraque parte solempni stipulatione promissa decem unciarum auri; & data pena vel commissa omnia suprascripta & singula & quodlibet suprascriptorum, ut superius legitur, perpetuo maneant firma. Huius rei testes fuerunt presentes, & ab utraque parte rogati, Presbyter Almericus Ecclesie Sancte Marie Guidonis, Dominus Iohannes Domine Gatte, Simon Castaldus Domini Accharisii, Brunamons Leonis, Notarius Iacobus de Serra, Tedericus Presbyteri Iohannis in Sclavo.

Ego Benencasa Amatoii Imperialis & Faventinus Notarius omnia suprascripta & singula, ut superius legitur, rogatu suprascriptorum Iudicis Rogerii & Dompni Vgolini Abbatis scripsi & publicavi.

Animadversio.

Quae Canonica S. *Petri* Faventiae fuerit, ex Catalogo Ecclesiarum *Vrbis* & Dioecesis Faventinae superius *pag.* 1618. producto, mihi non constat. Plebes S. *Cassiani* in Pennino ea esse videtur, a qua Vicariatus nomen sibi vindicat. Ecclesia S. *Mariae Guidonum*, nisi

nisi illa est, quae in praesens *S. Mariae in Gargoniano* dicitur, quae alia fuerit, me latet. *Guidonum* forte dicta est, quod eam *Guidones* Comites condiderint. Penninum idem sonat ac Apenninum, hoc est, *altitudo*, *sublimitas*. Apenninum autem est, quasi *Alpes Penninas*.

Provisionalis seu Exspectativa primi Beneficii vacantis tam in Florentina, quam Faesulana Dioecesi ad favorem D. Aldobrandini Adimaris Canonici Florentini.

INnocentius Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio Magistro Ioanni Canonico Ecclesiae de Empoli Florentinae Dioecesis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Dignum est bene agentibus pro meritis responderi, ut ipsi ad virtutum studia fortius animentur; & eorum exemplo excitentur alii gratia praemiorum. Hinc est, quod de dilecto filio Ildebrandino Canonico Florentino, Clerico Venerabilis Fratris nostri Episcopi Albanensis, de quo nobis laudabile testimonium perhibetur, Discretioni tuae per apostolica scripta mandamus, quatinus eidem de aliquo Plebanato, sive Archipresbyteratu, aut Prioratu seculari; seu etiam Parochiali Ecclesia, si vacat ad praesens, in Florentina, vel Faesulana, Civitatibus aut Dioecesibus, vel quam cito super hoc obtulerit se facultas, auctoritate nostra provideas, vel facias provideri. Non obstante aliqua Apostolicae Sedis indulgentia, per quam effectus huiusmodi impediri valeat vel differri, aut de qua in litteris nostris oporteat fieri mentionem; & quod idem Canonicus alias beneficiatus existit; vel si in eisdem Civitatibus vel Dioecesibus pro aliis direximus scripta nostra, quibus volumus auctoritate praesentium praeiudicium generari; contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo.

Datum Lugduni Idus Octobris Pontificatus nostri anno sexto.

Exspectativa Beneficii ad favorem D. Aldobrandini de Adimaris Can. Florentini committitur Plebano S. Stephani in Pane, quia Ioannes Canonicus Empulensis Ecclesiasticam vestem exsuerat.

INnocentius Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio . . . . Plebano Ecclesiae S. Stephani in Pane Florentinae Dioecesis salutem & Apostolicam benedictionem.

Sicut dilectus filius Ildebrandinus Canonicus Florentinus, Clericus beatae memoriae . . . . . Albanensis Episcopi coram nobis exposuit, Nos Ioanni de Sulvignana tunc Canonico Ecclesiae de Empoli Florentinae Dioecesis olim sub certa forma dedimus nostris literis in mandatis, ut eidem Ildebrandino de Plebanatu, seu Archipresbyteratu, vel Prioratu seculari, aut alio Beneficio Ecclesiastico, in Florentina vel Faesulana Civitatibus, vel Dioecesibus, provideret, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Et quia idem Ioannes dimisso clericali charactere ad laicalem habitum postea se convertit, praefatus Ildebrandinus nullum de huiusmodi nostra gratia commodum se asserens assequtum, a nobis humiliter petiit, ut providere super hoc ei de benignitate Apostolicae Sedis curaremus. Nos itaque obtentu affectionis, quam ad praefatum Episcopum Albanensem gessimus, volentes ut memorato Ildebrandino gratia ipsa fructuosa reddatur, Discretioni tuae per apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, super provisione ipsius iuxta tenorem dictarum literarum ab eodem Ioanne obtentarum sine qualibet difficultate procedas. Non obstante, si Venerabili Fratri nostro . . . . Episcopo Florentino a Sede Apostolica sit indultum, quod in sua Civitate, vel Dioecesi, sine consensu eius non possit provideri alicui per literas Apostolicas, quarum ipse non fuerit executor. Datum Laterani, quarto nonas Aprilis, Pontificatus nostri anno undecimo.

Animadversio.

Empulum oppidum est in sinistra Arni ripa situm, cum Ecclesia Plebe, & nunc Praepositura insigni, S. *Andreae*, de quo pluries superius actum est, ut ex *Indice Geographico* & *Ecclesiarum* patet. Consulenda autem praecipue *pag.* 1516. & *pag.* 537. ex quibus locis discimus, quod hic scribitur *Suivignana*, scribendum esse *Sovilliena*, seu *Sulicne*, quae Vicus est in dextra Arni ripa Empulo proximus, & Ecclesiam D. *Barptolomaeo* sacram habet. Breve datum est anno MCCLIV. sicuti precedens, anno MCCXLVIIII.

Ioannes Episcopus Florentinus excommunicat Plebanum S. Cassiani in Padule.

IN Dei nomine Amen. Anno millesimo duecentesimo quinquagesimo quarto, sexto nonas Martii. Indict. XII. Cum nos Iohannes sola gratia & miseratione divina Florentinus Episcopus intellexerimus, Presbyteram Raineriam, Plebanum Plebis Sancti Cassiani de Padule, se absentasse sea exivisse extra provinciam sine nostra licentia speciali, negotia ipsius Plebis prout non debait negligendo, ipsum Rainerium excommunicationis vinculo innodamas.

Act. Florentie in Palatio Episcopatus presentibus testibus Domino Lotteringo Vicario eiusdem Domini Episcopi, & Domino Orlando Priore Sancti Stephani ad Pontem.

Ego B. Not. hec me presente acta de mandato dicti Domini Episcopi in publicam formam redegi ideoque subscripsi.

Ego Guerriante Alberti Notarius de Burgo ad Sanctum Laurentium de Mucello predicta omnia scripta in quadam cedula in libro Imbreviaturaram Bencivennis Notarii de Rabiacanina absentis mihi commisso per potens Consilium & Commune Florentie de licentia & mandato Dominorum Restauri de Rudola & Campane Consulam Notariorum Civitatis & Provincie Florentie, in publicam formam redegi & dictorum Consulam mandato Benivieni Notario completa restitui, ideoque subscripsi.

Ioannes Episcopus Florentinus concedit quardam Bellondo Canonico S. Laurentii.

IN Dei nomine Amen. Anno millesimo ducentesimo quinquagesimo quinto. Quinto Idus Decembris. Indictione quartadecima &c. Dominus Iohannes sola gratia & miseratione divina Florentinus Episcopus per hoc publicum instrumentum voluit & concessit discreto viro Domino Bellondo Canonico Sancti Laurentii Florentie, ut deinceps habeat & percipiat sicut unus ex aliis Canonicis ipsius Ecclesie integram ceram oblationis dande in exequiis mortuorum ibidem, & omnem ceram, sicut reciperent alii Canonici a quocunque distributore Ecclesie supradicte, &c.

Act. Florentie in Palatio Episcopatus presentibus testibus ad hoc rogatis, Domino Guernerio & Presbytero Iohanne Cappellanis dicti Domini Episcopi & al. &c.

Ego Bencivenni Notarius predicte concessioni facte a dicto Domino Episcopo interfui, eamque de mandato suo scripsi & in publicam formam redegi ideoque subscripsi &c.

Mainettus Episcopus Faesulanus procuratorem constituit.

IN Dei nomine Amen. § Ex hoc publico instrumento pareat evidenter, quod venerabilis Pater Dominus Mainettus Dei gratia Fesulanus Episcopus disponens visitare Plebes & Clericos sue Diecesis constituit ordinavit & fecit, usque ad reditum suum Fesulas, discretum virum Dominum Bellondum Canonicum Fesulanum suum Vicarium super causis & litibus agendis cognoscendis & finiendis; & generaliter in omnibus ipsius Domini Episcopi & Episcopatus Fesulani negotiis spiritualibus & temporalibus exercendis & faciendis, exceptis venditione, pigneratione, infeudatione & locatione, concedens eidem plenam & liberam potestatem, auctoritate ipsius Domini Episcopi omnia & singula predicta agendi & faciendi & exercendi, & etiam omnia & singula que ad predicta fuerint necessaria, sicut ipse Dominus Episcopus in propria persona.

Actum Fesulis in Palatio Episcopatus millesimo ducentesimo quinquagesimo septimo. Quinto Idus Octubris. Indictione prima. Presentibus testibus & rogatis, Domino Cambio, Abbate, & Vberto Monacho, Abbatie Fesulane.

Ego Deutiguardi Domini Frederici Romanorum Imperatoris Notarius predictis interfui; ideoque de mandato dicti Domini Episcopi hec scripsi & complevi.

Confirmatio. Expectativae Beneficii pro Aldobrandino Adimari facta per Summum Pontificem Alexandrum IV. vigore Bullae datae Viterbii Pontificatus anno tertio, hoc est anno 1257.

ALexander Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto Filio ..... Plebano Ecclesiae S. Stephani in Pane Florent. Dioecesis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Licet super provisione dilecti filii Ildebrandini Canonici Florentini Clerici

rici B. M. P. .... Albanensis Episcopi in Florentina vel Fesulana Civitatibus, vel Dioecesibus, de Plebanatu, seu Archipresbyteratu, vel Prioratu seculari, aut alio Beneficio Ecclesiastico, facienda sel. recordationis Innocentius Papa praedecessor noster dilecto filio Magistro Ioanni Canonico Ecclesiae de Empoli Florentinae Dioecesis, ac tibi postmodum, quia idem dimisso clericali charactere ad laicalem habitum se convertit, sub certa forma direxerit scripta sua, idem tamen nullum est ex ipsis, sicut asserit, commodum assecutus. Nolentes igitur ipsum, quem intendimus gratia prosequi potiori, spe quam de huiusmodi provisione conceperat defraudari, Discretioni tuae per Apostolica Scripta mandamus, quatinus si est ita in eadem provisione auctoritate nostra procedas iuxta directarum eidem Magistro Ioanni eiusdem Praedecessoris continentiam literarum. Non obstante Apostolicae Sedis constitutione qualibet, per quam impediri, seu quomodolibet retardari, valeat: Etsi Venerabili Fratri nostro .... Episcopo Florentino a Sede sit indultum eadem, quod in sua Civitate, vel Dioecesi, sine assensu eiusdem non possit provideri alicui per literas Apostolicas, in quibus ipse non fuerit executor. Dat. Viterbii quarto Nonas Novembris Pontificatus nostri anno tertio.

Maiorettus Episcopus Faesulanus committit quaedam.

IN Dei nomine. Amen. Anno millesimo ducentesimo quinquagesimo octavo. Indictione prima, duodecima Kal. Madii §. Cum Dominus Maiorettus Dei gratia Fesulanus Episcopus audivisset & sibi significatum esset, quod Presbyter Bene Rector Ecclesie Sancte Marie in Campo Florentie gravabatur in tantum egritudine corporali ad presens, quod diceretur in articulo mortis permanere; idem Dominus Episcopus ad utilitatem ipsius Ecclesie per hoc publicum Instrumentum dedit & commisit licentiam & prebendam Domino Bellondo Canonico Fesulano Vicario eiusdem Domini Episcopi, si evenerit presentialiter ipsum Presbyterum Bene de hoc seculo transmigrare, providendi & consulendi ipsi Ecclesie, & vocandi & eligendi in Rectorem Ecclesie superius narrate Dominum Benclvenni Plebanum Plebis de Villa Magna.

Act. apud Plebem de Loado presentibus Domino Guidone Plebano de Loado, & Simioetto Notario de Battifolle.

Ego Guido filius Bonfantis Sacri Palatii Notarius hec omnia de mandato dicti Domini Episcopi publice scripsi.

Animadversio.

Nulla Plebs Loadi occurrit in Faesulana, seu Florentina, Dioecesi. Quare restituendum censeo *Lobaci*, seu *Labaci*, qui Pagus est in collibus Faesulanis; & ad Sanctum Martinum Lobaci est Plebes S. *Gervasii*, ut videre est superius *pag.* 1501. De Lobaco actum est superius *pag.* 854. ubi eius Plebem diximus S. *Martini*, quasi titularis: quum Sanctus Martinus sit nomen ipsius loci, qui in Lobaco est. Nomen loco dederit fortassis Ecclesia aliqua vetusta B. *Martino* sacra, quae amplius non exstat. Sic ad Florentiam duo loca habemus ab Ecclesiis olim exsistentibus nomen sibi vindicantia, qualia sunt S. *Caius* & S. *Gallus*. Error etiam esse videatur in Catalogo hodierno Ecclesiarum Dioecesis Fesulanae, quem superius *pag.* 539. produxi, ubi Plebes Lobaci, S. *Martini* dicitur. Lobacum est prope viam, quae Faesulis ad Burgum S. *Laurentii* ducit, distatque Faesulis V. M. circiter P.

Exspectativa Beneficii ad favorem D. Rogerii Civis Florentini de Frescobaldis, qui postea Sac. Religionis Ierosolymitanae Commendatarius fuit.

VRbanus Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio .... Priori S. Mariae Maioris Florentiae salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ut ad bonorum actuum studia provocentur vota cunctorum, hi qui se placidis moribus, & litteratum scientia exhibent gratiosos, sunt beneficiis honorandi. Hinc est quod nos dilectum filium Rogerium Clericum, natum Lamberti Frescobaldi, Civis Florentini, obtentu dilecti filii nobilis viri Sigerii nostrae Curiae Marescalchi, nobis pro ipso eum instantia supplicantis, speciali volentes prosequi gratia, & favore, Discretioni tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus eidem Clerico, dummodo sit idone-

nens, de Plebanatu, vel feculari Prioratu, aut alio Beneficio Ecclefiaftico, cnm cura, vel fine cura, fi in Florentina, vel Fefulana Civitatibus, ant Dioecefibus vacat ad praefens, vel quamprimum ad id fe facultas obrulerit, anctoritate noftra per te, vel per alium aut alios, providere procures, ipfumque in illius poffeffionem inducas, & defendas inductum. Non obftantibus, fi pro aliis in dictis Civitatibus, & Dioecefibns direxerimus fcripta noftra, qnibus auctoritate praefentium volumus praeiudicium generari. Aut fi aliqnibus a S. Sede Apoftolica fit Indultum, quod ad receptionem, vel provifionem, alicnius compelli, five interdici, aut excommunicari, non poffint per literas dictae Sedis, qnae plenam & expreffam non fecerint de indulto huiufmodi mentionem; feu qualibet alia ipfius Sedis indulgentia, per qnam non expreffam praefentibus, vel totaliter non inferiam, effectus ipfarum impediri valear, vel differri; vel fi dictus clericus praefens non fuerit ad praeftandum de obfervandis ftatutis & confnerudinibns Ecclefiae, in qna fibi provifum fnerit, debirum iuramentum. Contradictores per cenfuram Ecclefiafticam appellarione poftpofita compefcendo. Et ut praefatus Clericns ex facta fibi in hac parte gratia fructnm confequatur, operatum decernimus irritnm, & inane, fi quid de huiufmodi Plebanatu, val Prioratu, five Beneficio, contra praefentis mandati noftri tenorem noftra vel quavis auctnritate contigerit attemprari: volumns tamen ut Idem Clericus prout requiret onus Beneficii, de quo fibi providendum duxeris, fe faciat ftatutis temporibus ad Ordines promoveti, & perfonaliter refideat in eodem. Datum ad Vrbem Vererem, feptimo Kalend. Iunii, Pontificatus noftri anno fecundo.

Animadverfio.

Rogerias, feu mutile *Gerius*, nomen eft in familia *Frefcobaldtorum* ufitatum, nt fuperius *pag.* 126. & 132. vidare eft. Quum autem hic *Rogertas Lamberti* filius fuerit, eins frater *Frefcus*, *Lamberti* pariter filius, fuiffe videarur, de quo fuperius *pag.* 122. *Sigerius* Romanae Curiae Marefcalchus quis fuerit, me fugit. Marefcalchus proprie *Magifter Equorum* eft. *Marach* enim *Equum* Germanice fonat; *Scalch* autem *Magiftrum*, *Miniftrum*, *Famulum*. Sed tractu temporis nomen ad alia munera, & honores, & dignitates, fignificandas translatum eft. *Marefcallus Curiae* occurrit in *Bulla Aurea Caroli IV.* imperatoris *cap.* 27. Et *Marefcallus Summi Pontificis* oftenditur apud *Nicolaum de Iamfilla De Geftis Friderici II. Imper.* apud *Muratorium Tom. VIII col.* 519. Talem puto fuiffe *Sigerium*, quem *Vrbanus* fuae Curiae Marefcalchum dicit: nos diceremns *Cavallerizzo maggiore*. Datum eft hoc Breve ab *Vrbano IV.* anno MCCLXIV.

Confirmatio Sententiae latae ad favorem D. Rogerii Frefcobaldii per D. Cardinalem Gothifredum pro Prioratu Ecclefiae S. Laurentii, quem fibi deberi D. Iacobus Abbati pretendebat.

CLemens Epifcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio Rogerio Priori faecularis Ecclefiae S. Laurentii Florentini falutem, & Apoftolicam Benedictionem.

Ea, qnae iudicio vel concordia terminantur, firma debent, & illibata perfiftere; & ne in recidivae contentionis fcrupulum relabantur, apoftolico convenit praefidio communire. Exhibita fiquidem nobis tua petitio continebat, quod cum fel. Recordationis Vrbanns Papa praedeceffor nofter in caufa, quae inter te, & Iacobum Clericum natum Abbatis de Abbatibus Civis Florentini fuper Prioratu faecularis Ecclefiae S. Laurentii Florentini, quem tunc vacantem uterque veftrum ad fe fpectare dicebat, orta extitit, ad Sedem Apoftolicam legitime devolnta, dilectum filium noftrum G. Sancti Georgii ad Velum Aureum Diaconum Cardinalem dediffet partibus Auditorem, dictus Cardinalis cognitis ipfius caufae meritis, & iuris ordine obfervato, ac a dicto praedeceffore obtenta licentia de fententia in caufa huiufmodi proferenda, procuratoribus qnoque utriufque partis praefentibus, pronuntiavit, & fententialiter declaravit, dictum Prioratum cum iuribus, & pertinentiis fuis, ad te de iure fpectare, ipfumque tibi adiudicans, praefato Iacobo perpetuum impofuit filentium fuper illo, prout in publico Inftrumento confecto exinde ac Sigillo Cardinalis praefati fignato plenius continetur. Nos itaqne tuis fupplicationibus inclinati pronuntiationem fententiae, feu declarationem huiufmodi, per Cardinalem ipfum provide latas,

ratas

ratas & firmas habentes, eas auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus: tenorem vero eiusdem Instrumenti de verbo ad verbum praesentibus fecimus annotari. In nomine Domini Amen. Inter Rogerium Priorem secularis Ecclesiae S. Laurentii Florentini, & Iacobum natum Abbatis de Abbatibus de Florentia, super Prioratu ipsius Ecclesiae, quem uterque ipsorum ad se spectare dicebat, orta materia quaestionis, Sanctissimus Pater Dominus Vrbanus Summus Pontifex nos Gottifridum miseratione divina S. Georgii ad Velum Aureum Diaconum Cardinalem dedit super quaestione huiusmodi partibus Auditorem. Porro comparentibus Presbytero Alberto Canonico Sancti Petri Scheradii de Florentia dicti Rogerii, & Federigo de Vrbe Veteri dicti Iacobi, Procuratoribus coram nobis, idem Presbyter Albertus procuratorio nomine dicti Rogerii contra dictum Iacobum libellum obtulit continentiae infrascriptae. Coram vobis Venerab. Patre Domino Gottifrido S. Georgii ad Velum Aureum Diacono Cardinali partibus a Domino Papa Auditore concesso proponitur Albertus Canonicus S. Petri Scheradii Florentini, Procurator D. Rogerii Prioris secularis Ecclesiae S. Laurentii Florentini procuratorio nomine eiusdem Prioris contra Iacobum filium D. Abbatis de Abbatibus de Florentia, quod cum eidem D. Rogerio de dicta Ecclesia & Prioratu S. Laurentii cum iuribus, & pertinentiis suis auctoritate Apostolica canonice sit provisum, & eadem auctoritate ipsi Prioratus & Ecclesia eidem sint collati, dictus Iacobus eumdem Dominum Rogerium super dictis Ecclesia & Prioratu impedit perturbat indebite & molestat. Quare petit dictus Procurator procuratorio nomine dicti Domini Rogerii Prioris per vestram sententiam declarari, eumdem Prioratum & Ecclesiam cum iuribus & pertinentiis suis ad dictum Dominum Rogerium de iure spectare, sibi illum adiudicari, & dicto Iacobo super ipsis Prioratu, & Ecclesie iuribus & pertinentiis suis perpetuum imponi silentium, cum nullum ius habeat in iisdem. Item petit expensas factas, & protestatur de faciendis, salvo iure &c. Lite itaque super ipso libello a dictis Procuratoribus legitime contestata, iuramento de veritate dicenda praestito, factis positionibus pro parte dicti Rogerii, ac productis literis Apostolicis, & literis instrumentis & responsionibus adversae partis subsequutis ad positiones easdem, praedicti Procuratores omnibus aliis probationibus ac etiam feriis seu vacationibus renunciantes expresse, & in huiusmodi causa concludentes, petierunt a nobis instanter in dicta causa diffinitivam sententiam promulgari. Nosque toto negotio diligenter examinato & cognito, habito consilio sapientum, a Domino Papa sententiandi obtenta licentia, ipsis Procuratoribus termino ad sententiam audiendam assignato, per ea quae vidimus & cognovimus, Christi nomine invocato, praedictis Procuratoribus praesentibus, pronunciamus, & sententialiter declaramus, praedictum Prioratum cum iuribus & pertinentiis suis ad Dominum Rogerium de iure spectare, & ipsum Prioratum dicto Alberto Procuratori suo, eius nomine, & ipsi Rogerii, adiudicamus; dicto Friderigo Procuratori, ipsius Iacobi nomine, & ipsi Iacobo, super Prioratu iuribus, & pertinentiis suis perpetuum silentium imponentes, ac condemnantes dictum Friderigum Procuratorem ipsius Iacobi nec non & ipsum Iacobum in expensis in hac lite legitime factis, taxatione ipsarum nobis in posterum reservata. In cuius rei testimonium praesentem paginam per Gabrielem de Narnia, Notarium nostrum scribi fecimus, & nostro sigillo muniri. Lata, & recitata praesentibus dictis Procuratoribus, tertio Nonas Septembris, Pontificatus Domini Vrbani Papae IV. anno tertio. Apud Vrbem Veterem in Hospitio praedicti Domini Cardinalis, sub anno Domini MCCLXIV. & Indictione septima, praesentibus Domino Andrea Camerario, Domino Andrea Caporio, Magistro Iacobo de Alatra, Iacobo de Marsio, & Magistro Amando Cappellanis, & Landulpho de Ponte Curvo familiare praedicti Domini Cardinalis. Ego Vincentius de Narnia Notarius, cum Iacobo de Podio Bonizzi rogatus constitutus prolationi huius sententiae interfui, & eam de mandato, & auctoritate praedicti Domini Cardinalis scripsi, & in publicam formam redegi. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostrae confirmationis paginam infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & BB. Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Perusii, tertio Nonas Maii, Pontificatus nostri anno primo.

Animadverſio.

Hoc Breve datum eſt anno MCCLXV. quemadmodum & inſequens.

Quod mandetur exſequutioni ſententia Cardinalis Gotbifredi ad favorem D. Rogerii Freſcobaldi in cauſſa Prioratus S. Laurentii.

CLemens Epiſcopus Servorum Servorum Dei. Dilecto filio Abbati Monaſterii de Septimo Florentinae Dioeceſis ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem. Exhibita nobis dilecti filii Rogerii Prioris ſecularis Eccleſiae S. Laurentii Florentini petitio continebat, quod cum felicis recordationis Vrbanus Papa praedeceſſor noſter in cauſa, quae inter eumdem Rogerium, & Iacobum Clericum natum D. Abbatis de Abbatibus civis Florentini, ſuper Prioratu eiuſdem Eccleſiae, quem tunc vacantem uterque ipſorum ad ſe ſpectare dicebat, orta extitit ad ſedem Apoſtolicam legitime devoluta, dilectum filium noſtrum G. S. Georgii ad Velum Aureum Diaconum Cardinalem dediſſet partibus Auditorem, tandem dictus Cardinalis cognitis ipſius cauſae meritis, & iuris ordine obſervato, ac a dicto praedeceſſore obtenta licentia de ſententia in cauſa huiuſmodi proferenda, Procuratoribus quoque utriuſque partis praeſentibus, pronuntiavit, & ſententialiter declaravit, dictum Prioratum cum iuribus & pertinentiis ſuis ad dictum Rogerium ſpectare de iure, ipſumque ſibi adiudicans praefato Iacobo perpetuum impoſuit ſilentium ſuper illo, prout in publico inſtrumento confecto exinde, ac ſigillo Cardinalis praefati ſignato, plenius continetur. Nos itaque ipſius Rogerii ſupplicationibus inclinati, pronuntiationem, ſententiam, ſeu declarationem, huiuſmodi per Cardinalem ipſum provide latas, ratas & firmas habentes, eas auctoritate Apoſtolica duximus confirmandas. Quocirca Diſcretioni tuae per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus pronuntiationem, ſententiam, & declarationem, eaſdem per te, vel per alium, auctoritate noſtra executioni debitae demandare procures; contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo; invocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Datum Peruſii, III. Nonas Maii, Pontificatus noſtri anno primo.

Animadverſio.

Monaſterium S. *Salvatoris* Septimi, quod Monachi Ciſtercienſes habent, Florentia ad occaſum VI. M. P. diſtat, in dextra Arni ripa conſtitutum. De eo vide in *Indice Monaſteriorum.*

IN Dei nomine Amen. Milleſimo ducenteſimo ſexageſimo quinto. Tertiadecima Kal. Iunii, Indictione tertiadecima. Actum Florentie in Palatio Epiſcopatus, preſentibus teſtibus ad hec rogatis Dominis Orlando Priore Sancti Stephani ad Pontem, Bernardo Vliverii, & Presbytero Guernerio. Ex huius ſerie publici documenti pateat omnibus evidenter, quod Dominus Iohannes ſola gratia, & miſeratione divina Florentinus Epiſcopus, viſa Indulgentia diſcreti viri Bellondi Canonici Feſulani eidem a Sede Apoſtolica conceſſa de pluribus beneficiis, ſicut aſs. idem Dominus Epiſcopus dixit, ſibi placere, quod eidem Bellondo Summus Pontifex fecerat ſeu conceſſerat in hac parte.

Ego Benelvenni Notarius hec acta me preſente de mandato dicti Domini Epiſcopi ſcripſi, & in publicam formam redegi, ideoque ſubſcripſi.

Abſolutio Rogerii Freſcobaldi a ſententia ſuſpenſionis lata per Nuncium S. Sanctitatis, quia de tempore ac titulo inſtitutionis ſuae non docuerat.

CLemens Epiſcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Magiſtro Heliae Cappellano & Nuntio noſtro, Canonico Belvacenſi, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Conſtitutus in praeſentia noſtra Rogerius de Freſcobaldis Prior Eccleſiae ſecularis S. Laurentii Florentini nobis expoſuit, quod nos, intellecto, quod in Florentina & Faeſulana Eccleſiis Civitatibus & Dioeceſibus multi dignitates & perſonatus, praebendas, plebes, & alia Eccleſiaſtica beneficia, obtinent, ad quae per oſtium non intrarant, tibi noſtris dedimus literis diſtrictius in praeceptis, ut univerſos, & ſingulos, qui a tempore, quo Florentina Civitas adhaeſerat quondam Manfredo olim Principi Faventino in eiſdem Civitatibus & Dioeceſibus de praedictis aliqua fuerant adepti, ad tuam praeſentiam evocans, & iuramento de veritate dicenda eoſdem adſtringens, a ſingulis inſtitu-

stitutionis suae tempus, & titulum, de quo ipsi infra octo dierum spatio fidem tibi facere tenerentur. Eos autem, qui iurare nollent, vel iurati titulum non exprimerent, vel expressum intra praedictum tempus non probarent, nisi forte cedendum ducerent, suspensos ab officio & beneficio ad nostram praesentiam mittere procurares, praefixo eis quindecim dierum termino peremptorio, quo personaliter nostro se conspectui praesentarent nostrum super his beneplacitum audituri. Sane tu de veritate dicenda exegisti ab eodem Rogerio iuramentum, & remisivisti ab eo, ut doceret de tempore institutionis suae ac titulo, per quem Prioratum ipsius Ecclesiae S. Laurentii fuerat assequutus. Verum quia praedictus Rogerius, qui iuxta sua in eadem Florentina Civitate tunc temporis non habebat, infra huiusmodi terminum octo dierum de tempore institutionis suae ac titulo docere nequivit, quamquam ipse postmodum tibi exhibuerit iura ua, tu cum suspensum ab officio, & beneficio, ad nostram praesentiam destinasti. Quare praedictus Rogerius nobis humiliter supplicavit, ut providere sibi super hoc de benignitate Sedis Apostolicae curemus. Nos itaque dicto Rogerio specialem gratiam facere intendentes Discretioni tuae per Apostolica scripta mandamus, quatinus non obstante quod idem Rogerius non assignavit nec dedit tibi intra huiusmodi octo dierum sibi assignatum terminum iura sua, quae postmodum tibi post paucos dies assignare curavit, prout superius est expressum; aut quod dictus Rogerius a Massario Ecclesiae rationem receptorum & expensarum ante recessum suum de Florentia audivit, quamquam nihil receperit ab eodem; huiusmodi suspensionis sententiam latam in eum, si canonicum eius ingressum inveneris, per te sine difficultate qualibet studeas relaxare. Dat. Viterbii XIII. Kal. Septemb. Pontificatus nostri anno III.

Animadversio.

Ex hoc Brevi intelligimus, iam ante annum MCCLXVIII. *Manfredum* seu ex *Manfredis* aliquem, Faventiae Principem fuisse; eique adhaesisse Florentinos. Faventia quidem a *Friderico II.* Imperatore anno MCCXLI. obsessa & capta fuit, qui eam instauravit atque munivit. Sed Imperatore anno MCCL. mortuo, ea forte ad Ecclesiam cum aliis Aemiliae Vibibus devoluta fuisse videatur. Sed *Manfredi*, gens praepotens Faventina, in suam partem, ut videtur, traxere; adeoque rebellavit, quum *Manfredus* dominium sibi usurpavisset. Hic, ut ex his literis patet, cum Florentinis foedus percussit, qui ei faventes adhaeserunt; adeoque vel ab Ecclesia excommunicati fuisse videantur: aliter in Dioecesibus Florentina & Faesulana institutiones Rectorum Ecclesiarum rite ac recte factae fuissent: vel saltem res Florentinae adeo turbatae sunt, ut sacrorum Canonum contemtum secum ferrent. Sed forte in Brevi Pontificio non legendum est, *Manfredo Principi Faventino*; sed *Manfredo Principi Tarentino*, qui & Rex Neapolis fuit, & magnas turbas in Etruria excitavit, & Florentiae praecipue. Nam *Manfredii* Faventini serius, & post haec tempora tantum, caput extulere; sed Florentini Gibellini post Montis Aperti victoriam *Manfredo* Principi Tarentino adhaerentes omnia susdeque miscuerunt, & contra Ecclesiam praevaluere, ut scribit *Villanus lib. VI. Cap. LXXXIX.* libere Civitate potiti sunt, donec a *Carolo* Andegavensi Rege Neapolis *Manfredus* victus & obtruncatus est, quod anno MCCLXVI. contigit. Et tunc Guelphi resumtis viribus Florentiam iterum recuperaverunt, ut idem *Villanius* VII. *libro Cap. XIII.* memoriae prodidit. Cum autem Gibellini rerum sacrarum, & Canonum parum rationem haberent; hinc non mirum si ab anno MCCLX. quo pugna Montis Aperti commissa est, usque ad annum, quo *Manfredus* mortuus est, multa male & illicite in Dioecesi Florentina & Faesulana gesta sunt.

Renunciatio Prioratus facta per D. Gerium, seu Rogerium Frescobaldum.

IN Christi nomine Amen. Ego Rogerius Prior Ecclesiae S. Laurentii Florentini considerans, & attendens, quod Venerab. Pater Dom. Episcopus Florentinus contra me processit ad privationem Prioratus huius Ecclesiae proferendo sententiam privationis, & remotionis contra me, pro eo quod non gestabam habitum clericalem, volens pro salute animae meae, cum non intendam remanere Clericus, uti licentia mihi concessa ab Apostolo accipiendi uxorem, dictae sententiae contra me latae a dicto D. Episcopo revertenter consentio libera & spontanea mea

mea voluntate pro remedio animae meae, nolens ipsam Ecclesiam illigatam renere, protestando Canonicis ipsius Ecclesiae, ut ipsi libere sibi & dictae Ecclesiae provideant de Priore. Actum Florentiae in dicta Ecclesia Sancti Laurentii, Dominicae Incarnationis anno MCCLXVIIII. XII. Indictione, die Veneris XIV. Martii, praesentibus testibus Presbytero Iacobo Mansionario Canonico Florentino, Presbytero Canonico Guidone Ecclesiae S. Petri Boniconsilii, Ambrosio Marrini, & Baldanza servienre Domini Praepositi Florentini.

Ego Benedictus Capitani Imperiali auctoritate Notarius praedictis omnibus dum agerentur intersui, & rogatus publice scripsi.

Electio D. Aldobrandini Adimari in Priorem Ecclesiae S. Laurentii facta per Episcopum Florentinum de consensu Capituli, & Canonicorum, confirmatur a Sanctissimo Domino Papa Gregorio.

GRegorius Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio Ildebrandino Priori saecularis Ecclesiae S. Laurentii Florentini salutem & Apostolicam Benedictionem.

Cum a nobis petitur, quod iustum est, & honestum, tam vigor aequitatis, quam ordo exigit rationis, ut per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Exhibita siquidem nobis tua petitio continebat, quod cum Ecclesia S. Laurentii Florentini olim Prioris regimine destituta esset, Capitulum ipsius Ecclesiae, ad quos electio Prioris in ea pertinet, Venerabili Fratri nostro Episcopo Florentino, in quem dictum Capitulum unanimiter consenserunt, eligendi ea vice ipsorum nomine Priorem Ecclesiae praelibatae sponte ac liberaliter concessissent plenam ac liberam potestatem; idem Episcopus auctoritate concessionis huiusmodi te canonice in Priorem ipsius Ecclesiae eligere, ac postmodum, pro ut spectabat ad eum, legitime instituere procuravit, prout in publico instrumento confecto exinde plenius dicitur contineri. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati, quod super his provido factum est, ratum, & firmum habentes id auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei & BB. Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Laterao. III. Nonas Maii, Pontificatus nostri anno primo.

Animadversio.

Haec *Gregorii* X. Bulla anno MCCLXXI. data est: *Ioannes Mangiatorius* Florentinus Episcopus tunc erat.

Consecratio Altarium S. Laurentii, & S. Marine, & Archangeli Michaelis, cum Indulgentia centum dierum.

FRater Latinus permissione divina Ostiensis, & Velletrensis, Episcopus, Apostolicae Sedis Legatus, Universis Christi Fidelibus per Tusciam in Imperio constitutis salutem in Domino.

Consecrationis Altarium, quas Sanctorum Patrum antiqua traditio solemni iussit fieri docuit, decet nos Populus Christianus devotione praecipua venerettur, si reverenter attendat, quod in Ipsis pro salute humani generis aeterno Patri semper vivens Filius immolatur. Cum igitur in Ecclesia S. Laurentii Florentini Altare ipsius Sancti ad honorem Dni, & eiusdem Martyris gloriosi quinto Kal. Novembris manibus nostris duxerimus dedicandum; & venerab. Pater Archiep. Pisanus eadem die in Ecclesia ipsa gloriosae Virginis Mariae, & S. Michaelis Archangeli Altaria de nostro beneplacito dedicaverit; Nos cupientes ut eadem Ecclesia accedentium populorum frequentia honoretur, & digne accedentes per eorumdem Sanctorum merita gloriosa caelestia beneficia consequantur, de omnipotentis Dei misericordia confidentes omnibus vere poenitentibus & confessis, qui ad ipsam Ecclesiam in anniversario die Dedicationis eiusdem causa devotionis accesserint, annuatim centum dies de iniunctis sibi poenitentiis misericorditer relaxamus. Datum Florentiae, quinto Kal. Novembris, Pontificatus Domini Nicolai Papae III. anno secundo.

Animadversio.

Frater *Latinus* Ordinis Praedicatorum, Romanus, e gente Brancaleonia, filius sororis *Nicolai III.* fuit, a quo creatus est Cardinalis Ostiensis, & Veliternus. Hic a Pontifice Maximo Florentiam Pacificator missus est, Guelphis Florentinis inter se gravi discordia diffi-

dissidentibus. Anno MCCLXXVIII. die VIII. mensis Octobris Florentiam ingressus est, ex qua anno insequenti discessit. Observandum est, litteras hasce dirigi Christifidelibus per Tusciam in Imperio constitutis. Tuscia enim nondum parebat *Rodulpho* Imperatori, sed pars habebatur Imperii vacantis, & ad Ecclesiam devoluti. De hisce omnibus consulatur *Ioannes Villanius* Lib. VII. cap. LIIII. LV. LVI. Archiepiscopus Pisanus, qui tum temporis Florentiae versabatur, *Rogerius* erat, qui IV. Idus Augusti a *Nicolao III.* anno MCCLXXVIII. electus fuerat, ut tradit *Ughellius*. Hic forte Florentiam venerat, ut cum Legato Cardinali *Latino* congrederetur, & de re Pisana cum eo ageret. Ecclesia Florentina tunc vacabat, quum *Ioannes Mangiatorius* Episcopus anno MCCLXXIV. obiisset, nec nisi anno MCCLXXXVI. successor ei datus fuerit. Non mirum igitur si Episcopi exteri episcopalia munia Florentiae tunc temporis exercerent.

Commissio causae in controversia Capituli S. Laurentii cum Abbatissa & Conventu Monialium Burgi S. Laurentii de Mugello.

HOnorius Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis S. Mariae Florentinae & S. Salvatoris de Septimo Florent. Dioecesis Monasteriorum Abbatibus, ac Rogerio Praeposito Ecclesiae Faesulanae, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Sua nobis Prior & Capitulum secularis Ecclesiae S. Laurentii Florent. petitione monstrarunt, quod . . . . Abbatissa & Conventus Monasterii de Burgo S. Laurentii de Mugello Ordinis S. Benedicti Florent. Dioecesis se ad habitandum infra fines Parochiae dictae Ecclesiae motu proprio transferentes Oratorium & Domos sui Ordinis ibidem de novo construere post denuntiationem novi operis temere inceperunt, in ipsorum Prioris & Capituli, ac dictae Ecclesiae, praeiudicium & gravamen. Quo circa Discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatinus partibus convocatis audiatis causam, & appellatione remota sine canonico decidatis, facientes quod decreveritis per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati si se gratia, odio, vel amore, subtraxerint, per censuram eamdem appellatione cessante cogatis testimonium veritati perhibere. Quod si non omnes iis exequendis porueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur.

Datum Romae apud Sanctam Sabinam octavo idus Aprilis Pontificatus nostri anno primo.

Animadversio.

Ex hac Bulla quae anno MCCLXXXV. data est, liquet, Sanctimoniales Burgi S. Laurentii, de quibus egi superius *pag.* 748. 749. Florentiam eo anno migravisse, & in Paroecia S. *Laurentii*, in via scilicet S. *Galli*, & Parthenone S. *Mariae ad Nives*, consedisse. De hisce Monachabus consulatur *Brocchius in Descriptione Mugelli pag.* 299.

Canonici Foro - popilienses confirmant Abbati Bifurci concessionem Ravaldini Episcopi anno 1285. XVIII. Octobris.

IN nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, die decimo octavo mensis Octobris, indictione tertiadecima, in Canonica Foro - populiensi in camioata camere Domini Prepositi Foro - popiliensis tempore Sanctissimi Pape Honorii quarti, presentibus testibus infrascriptis, & me Anselmo auctoritate imperiali Notario, ad hec testibus vocatis & rogatis. Nos Henricus Canonice Foro - popiliensis Prepositus cum consensu & voluntate Fratrum meorum Dominorum Canonicorum, scilicet Domini Presbyteri Ioannis de Sapignano, Presbyteri Iohannis Salazii, Presb. Benevenuti de Meldula, & Domini Anselmi Diaconi, Canonicorum Canonice supradicte, & ipsis Dominis Canonicis nobiscum pariter agentibus & volentibus, approbamus, confirmamus, ratificamus, & confirmamus, concessionem seu privilegium factum a venerabile olim b. m. Domino Ravaldino Dei gratia Foro - popiliensi Episcopo Domino Alberto Abbati Monasterii Sancti Benedicti, quod vocatur in Alpe, vulgariter in Befurco, huic ratificationi presenti & recipienti pro se suisque fratribus & successoribus manentibus ad servicium dicti Monasterii de Piebe Sancti Martini, que vocatur in Alpe, cum decimis, primitiis, & offertionibus suis, & omnibus sibi pertinentibus, a primo latere Colina de Monte Veclo, a secun-

cundo Rivus, qui nominatur Braccularia, qui descendit ad Colinam, a tertio Rivus, qui nominatur Florentinus, a quarto latere Colina, que vocatur Castellana; & cum omnibus existentibus in dicta concessione sive privilegio scripto manu quondam Vitalis de Bocaciis Notarii de Foro-popilio sub anno Domini Millesimo CCLXXXII. die XVIIII. mensis Martii, decime indictionis, tempore Sanctissimi Patris Domini Martini olim Pape quarti, dicte concessionis instrumento seu privilegio a me supradicto Notario viso, & introspecto, omnia, que in ipso privilegio seu concessione plenius continentur, ipsi Prepositus & Canonici grata habuerunt, approbaverunt, ratificaverunt & confirmaverunt.

Intarfuerunt ibi testes Presbyter Bencevene Rector Ecclesiae de Castenzane Foro-liviensis Diocesis, Antonio Hostiario supradicte Canonice, & Salavizio Serviente supradicti Presbyteri, & Iohannis Salazio Canonici, & aliis pluribus.

Ego Anselmus Mediolanensis Diocesis, Dei gratia ac imperiali auctoritate Notarius presens fui & publicavi de voluntate & mandato dicti Domini Prepositi & Canonicorum predictorum.

Appellatio Capituli ab sententia Commissariorum Apostolicorum in controversia iuris Parochialis cum Monialibus Burgi S. Laurentii.

SIgnificarunt nobis Prior & Capitulum secularis Ecclesiae S. Laurentii Florentini, quod cum ipsi Abbatissam & Conventum Monasterii de Burgo S. Laurentii de Mugello Ordinis S. Benedicti Flor. Dioecesis super eo quod ipsae quoddam Oratorium seu Ecclesiam infra fines Parochiae dictae eorum Ecclesiae post denuntiationem novi operis edificare remere inceperunt, in dictorum Prioris & Capituli praeiudicium, & gravamen, peterent huiusmodi opus demoliri, easque compelli, ut ab illo deinceps abstinerent; & coram Priore S. Mariae Maioris Florentinae Dioecesis, cui S. Mariae Florentinae & S. Salvatoris da Septimo Florentinae Dioecesis Monasteriorum Abbates, ac Praepositus Ecclesiae Faesulanae, iudices a Sede Apostolica delegati commiserunt super hoc totaliter vices suas, traxissent in causam, idem Subdelegatus in ipsa procedens partim pro dicto Priore & Capitulo Sancti Laurentii, partim contra eos diffinitivam sententiam promulgavit, a qua ipsi in eo quod contra eos lata extitit ad nostram audientiam appellatione revocavere; quapropter Discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus in appellationis causa legitime procedentes sententiam eamdem in eo, quod contra dictos Priorem & Capitulum dictae Ecclesiae lata est, confirmare, vel infirmare, appellatione remota curetis, sicut de iure fuerit faciendum: quod si non omnes iis exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur.

Dat. Reatae Idib. . . . .
Pontificatus nostri anno primo.

Animadversio.

Licet initium huius Brevis deesse videatur, tamen directum fuisse iisdem Delegatis ac superius, haud proclive est subspicari. Puto itaque, Breve hoc non *Honorii IV.* esse, sed successoris eius *Nicolai IV.* adeoque datum anno MCCLXXXVIII. directumque fuisse *Priori S. Petri Scheradii & S. Reparatae Florentinae Dioecesis, & S. Stephani Pratensis Pistoriensis Dioecesis.*

Dispensatio aetatis pro obtinenda Praebenda Presbyteri in Ecclesia S. Laurentii ad favorem Cambii Lapi Doni Subdiaconi.

NIcolaus Episcopus Servus Servorum Dei dilecto filio Cambio Lapi Doni Canonico saecularis Ecclesiae S. Laurentii Florentini, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Lecta coram nobis ex parte tua petitio continebat, quod nos dudum volentes tibi gratiam facere specialem Canonicatum secularis Ecclesiae S. Laurentii Florentini cum plenitudine iuris Canonici, ac Praebendam nulli alii de iure debitam, si qua tunc vacabat ibidem, Apostolica tibi auctoritate contulimus & providimus etiam de eisdem. Si vero tunc aliqua talis Praebenda non vacabat in dicta Ecclesia, nos Praebendam aliam primo inibi vacaturam, quae similiter de iure nulli alii deberetur, conferendam tibi cum vacaret, donationi Apostolicae reservantes decrevimus irritum, & inane, si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, contingeret attentari: certis tibi super hoc per nostras literas executori-

toribus deputarit. Veruntamen in dicta Eccleſia dicitur eſſe Statutum iuramento firmatum, ut certo ex Canonicis ipſius Eccleſiae, computato Priore, Presbyteri, ac unus Diaconus, & unus Subdiaconus, exiſtant; & quod nullus recipiatur in Canonicum dictae Eccleſiae niſi fuerit in aliquo huiuſmodi Ordinum conſtitutus: & ſi receptus fuerit de fructibus Praebendae, quam eum in ipſa Eccleſia obtinere contigerit, nihil percipere valeat, niſi ad Ordinem, quem requirit Praebenda huiuſmodi, ſit promotus, ſed fructus ipſius totaliter in uſum ipſius Eccleſiae convertantur: ac nihilominus Venerab. Frater noſter.... Florentinus Epiſcopus in venientes contra Statutum huiuſmodi auctoritate ordinaria excommunicationis ſententiam promulgavit. Cum autem .... Prior & Capitulum dictae Eccleſiae te auctoritate praedictarum literarum noſtrarum receperint in Canonicum & in Fratrem, & propter aetatis tuae defectum iſtis temporibus nequeas in Presbyterum promoveri, ac per hoc ſi aliqua Praebenda tibi debita vacaret in Eccleſia ſupradicta poſſes iis fructibus defraudari, nos tuis, & dictorum Prioris, & Capituli, nobis ſuper hoc per ſuas literas ſupplicantium precibus inclinati auctoritate tibi praeſentium indulgemus, ut quaecumque Praebenda tibi debita in dicta Eccleſia vacare contigerit, ipſam licite recipere valeas, eamque quouſque vigeſimum quintum aetatis tuae annum excegeris libere retinere; ac praefati Prior, & Capitulum, te in Ordine Subdiaconatus in quo nunc exiſtis poſſint ad huiuſmodi Praebendam admittere, ac eius tibi fructus miniſtrare, ſtatuto huiuſmodi non obſtante. Volumus tamen, quod poſt tempus huiuſmodi, prout requiret onus Praebendae, quam interim te obtinere contigerit, ad Ordines te facias ſtatutis temporibus promoveri. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtrae conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei & BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe noverit incurſurum. Datum apud Urbem Veterem, X. Kal. Februarii, Pontificatus noſtri anno tertio.

Animadverſio.

Datum eſt hoc Breve anno MCCXCI. quum *Andreas Mellus* Epiſcopus Florentinus eſſet.

Deliberatio Capituli S. Laurentii, quod numerus Canonicorum novenarius non augeatur, niſi facultates excreverint, &c.

Nicolaus Epiſcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Capitulo, ſaecularis Eccleſiae S. Laurentii Florentini, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Cum a nobis petitur quod iuſtum eſt, & honeſtum, tam vigor aequitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per ſolicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat, quod vos facultatibus Eccleſiae veſtrae S. Laurentii Florentini diligenti circumſpectione penſatis, in ea de conſenſu Venerab. Fratr. noſtri Andreae Epiſcopi Florentini novenarium Canonicorum numerum, te ſili Prior minime computato, deliberatione provida ſtatuiſtis ordinantes, quod Prior, qui erit pro tempore, ac ſeptem ex ipſis Canonicis Presbyteri, & unus Subdiaconus, & unus Diaconus, exiſtant; & quod aliquo ex ipſis cedente, vel decedente, aliquis in locum illius, niſi forte fuerit in Ordine in quo erat cedens, vel decedens, minime ſubrogetur. Nos itaque veſtris ſupplicationibus inclinati ſtatutum, & ordinationem huiuſmodi ſicut provide facta ſunt rata & grata habentes, ea auctoritate Apoſtolica confirmamus ſtatuentes, ut eadem Eccleſia huiuſmodi numero de cetero ſit contenta, niſi forte intantum eiuſdem Eccleſiae facultates excreverint, quod merito numerum ipſum exigat augmentari, mandato Sedis Apoſtolicae ſemper ſalvo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrae Confirmationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare praeſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei & BB. Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe noverit incurſurum. Datum apud Urbem Veterem, Nonis Aprilis, Pontificatus noſtri anno quarto.

Animadverſio.

Breve hoc datum eſt anno MCCXCII. ex eoque intelligimus, quum maſſa facultatum Eccleſiae communis eſſet, nec in certas Praebendas diviſa, numerum eorum, qui canonice viverent, minui vel augeri ſolitum fuiſſe pro modo facultatum Eccleſiae.

Franciscus Episcopus Florentinus permittit, ut Capitulum S. Laurentii pecuniam mutuam accipiat.

IN Christi nomine Amen. Anno a Nativitate eius millesimo trecentesimo. Indictione XIII. die XVI. Aprilis. Actum in Episcopali Palatio Florentino presentibus testibus Domino Simone Rectore S. Andreae Florentini, Presbytero Chiarito eius Cappellano, Giacomo de Sancto Gemino, & aliis. Nos Franciscus Dei & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Florentinus licentiam concedimus dilectis filiis Ambroxio Priori & Presbyteris Vanni & Iohanni Canonicis Ecclesie secularis S. Laurentii Florentini in presentia nostra nomine suo & Capituli dicte Ecclesie humiliter postulantibus acquirendi mutuo per se vel eorum & Capituli dicte Ecclesie legitimum procuratorem semel a quocumque voluerint usque in quantitatem & summam centum bonorum florinorum aureorum causa construendi & hedificandi unam Sacrestiam iuxta Ecclesiam Sancti Laurentii supradictam & occasione dicti debiti contraendi obligandi creditori fructus fictus redditus & proventus ipsius Ecclesie cum promissionibus pene appositione renuntiationibus & aliis singulis capitulis opportunis que in talibus lege vel consuetudine requiruntur. In cuius rei testimonium presens publicum Instrumentum fieri iussimus per F. nostrum Notarium infrascriptum.

Et ego Franciscus Neri de Barberino Imperiali auctoritate Index & nunc venerabilis Patris & Domini Domini Episcopi Florentini prefati Notarius predictis interfui, eaque ipsius mandato scripsi & publicavi.

IN Christi nomine Amen. Anno a Nativitate millesimo trecentesimo. Indictione XIII. die XVIII. Iunii. Actum in platea S. Iohannis Florentini, per quam tunc infrascriptus Dominus Episcopus transibat, presentibus testibus Domino Ildebrandino Archidiacono Vrbevetano, Fratre Angelo de Perusio Vicario, & aliis. Nos Franciscus Dei & Apostolice Sedis gratia Episcopus Florentinus licentiam concedimus dilecto filio Ambrosio Priori Secularis Ecclesie Sancti Laurentii Florentini nomine suo & Capituli dicte Ecclesie postulanti acquirendi mutuo semel a quocumque voluerit usque in quatercentum florenos aureos pro consummando opere Sacrestie ipsius Ecclesie, & obligandi propterea creditori fructus fictus pensiones redditus & proventus in Ecclesia percipiendos predicta hinc ad biennium secuturum cum celebratione contractus valiandi promissionibus pene appositione renuntiatione precepto guarantigia & aliis singulis opportunis. In cuius rei testimonium presens publicum instrumentum fieri iussimus per F. Notarium infrascriptum.

Et ego Franciscus Neri de Barberino Imperiali auctoritate index & nunc venerabilis Patris predicti Notarius predictis interfui, eaque ipsius mandato scripsi & publicavi.

LOtterius Dei & Apostolica gratia Episcopus Florentinus, *Dilectis in Christo Filiis Priori & Capitulo secularis Ecclesie S. Laurentii Florentini* salutem in Domino sempiternam. Cum sicut in nostra proposuistis presentia constituti pro necessaria & utili edificatione Sacristie vestre quam nuper ut asseritis construxistis; & pro reparanda & relevanda cella vestra seu canipa que pre vetustate iam corruit; ac etiam pro decima Domino Pape debita, necnon pro parte vos contingente de subventione nobis facta per Clerum Civitatis & Diocesis Florentine in subsidium expensarum, quas nuper in Romana Curia fecimus: persolvendis vos oportuerit & adhuc oporteat subire magna honera expensarum, nolentes quod propter ipsarum defectum indigentiam patiamini, & dictam cellam sic dirutam remanere contingat, quodque decimam & partem contingentes vos de huiusmodi subventione prefatas in debitis terminis non solventes periculum aliquod incurratis, Discretioni vestre propter hec licentiam concedimus mutuum contrahendi usque ad summam trecentorum florenorum auri vestro & dicte Ecclesie vestre nomine ac vos & successores vestros vestra, & ipsorum, dicteque Ecclesie, bona mobilia immobilia presentia & futura Ecclesiastica & mundana usque ad summam huiusmodi propterea creditoribus obligandi & renuntiandi Constitutioni de duabus dietis edite in Concilio generali ac Constitutioni Sanctissimi Patris Domini Bonifacii Pape VIII. quod nullus extra suam Diocesim ultra unam dietam possit ad iudicium evocari, beneficio restitutionis in integrum, omnibus litteris & indulgentiis impetratis & impetrandis, omne iuris auxilio canonici & civilis, conventioni iudicum

&

& locorum, si eorumdem creditorum nomine super his contigerit litteras Apostolicas impetrare; necnon omnibus exceptionibus, per quas posserlis contra creditores eosdem in posterum vos tueri; & preceptum per quarentigiam recipiendi & subeundi iuxta formam Capituli Communis Florentini; & omnia & singula faciendi que de iure, & consuetudine in talibus requiruntur, quacumque constitutione nostra vel predecessorum nostrorum in contrarium edita non obstante; plenam auctoritate presentium concedimus facultatem. Volumus itaque, quod vos dictique successores vestri, creditoribus ipsis huiusmodi pecuniam solvere, dapna expensas & interesse reficere, teneamini, si in termino a vobis statuto eadem pecunia eis non fuerit persoluta. Quibus creditoribus pretextu alicuius constitutionis canonice vel civilis aut cuiuscumque privilegii seu indulgentie, per que vos vel successores vestri valeatis in posterum vos tueri, dictam pecuniam in iam dicte Ecclesie utilitatem conversam fore probandi necessitas non incumbat. Promissiones autem & adiectiones, quas facere contigerit pro predictis, ratas habentes eas ex nunc auctoritate ordinaria confirmamus. In quorum testimonium presentes fieri fecimus nostri sigilli appensione munitas. Data Florentie anno Domini MCCCII. Indictione XV. de Mense Martii die XXVI.

Nicolaus Episcopus Spoletanus recipit cessionem Beneficii S. Salvatoris de Aqua Pagana factam a Simbaldo Francisci de Visso. Anno 1302. VIII. Novembris.

IN nomine Domini, Amen. Anno Domini MCCCII. tempore Domini Bonifacii Pape VIII. indictione I. secundum consuetudinem Romanorum & die VIII. Novembris. Venerabilis Pater Dominus Frater Nicolaus Dei gratia Episcopus Spoletanus in presentia mei Notarii & testium scriptorum acceptavit, ratificavit, & approbavit, renuntiationem, resignationem, cessionem, & quietationem, factas coram ven. Patre Domino Bartholomeo Decano Pictaviensi tunc Domini Pape Capellano, & ipso causarum Palatii Auditore, de Canonicatu Beneficio & prebenda Ecclesie Sancti Salvatoris de Aqua Pagana Spoletane Diocesis per Magistrum Iacobum Nicole de Gualdo Procuratorem Sinibaldi Francisci de Visso olim Canonici, sive Beneficiati, ipsius Ecclesie Sancti Salvatoris, procuratorio nomine ipsius Francisci, prout de ipsa renuntiatione constar plenius instrumento scripto per Iacobum Masse de Interamne Notarium a me Notario viso, & lecto, & ostenso, coram dicto Domino Episcopo per Domnum Iohannem Priorem dicte Ecclesie Sancti Salvatoris. Actum Rome apud Salvatorem Domini Campi in hospitio ipsius Domini Episcopi, presentibus Fratre Nicolao de Publica, & Fratre Iacobo de Ficulis, sociis dicti Domini Episcopi, Ordinis Predicatorum, & Domino Manno Plebano Plebis de Ripolis Capellano eiusdem Domini, & alias pluribus testibus rogatis.

Ego Andreas Palmerii de Spoleto imperiali auctoritate, & nunc dicti Domini Episcopi Notarius, presens fui, & mandato ipsius Domini Episcopi, & rogatu predicti Prioris, scripsi & publicavi.

Auctoritas conferendi beneficia pro tempore vacantia data Neapoleoni Ursini Cardinali Legato, anno 1305.

CLemens Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto filio Neapoleoni S. Adriani Diacon. Card. Apostolicae S. Sedis Legato, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum te ad Provincias Tusciae, Romaniolae, Marchiae Trevisan. Insular. Sardiniae, & Corsicae; nec non ad Archiepiscopum Ianuen. eiusque Provinciam, & circum adiacentes partes, commisso tibi inibi plene Legationis officio pro urgentibus, & arduis negotiis destinemus; nos tam volentes honorare personam, & per honorem tibi exhibitum aliis providere, Discretioni tuae facultatem concedimus faciendi per te, vel per alium, seu alios, auctoritate nostra personas idoneas in singulis Ecclesiis tam Cathedralibus, quam aliis, earumdem partium, eligi & provideri ita, ut unus videatur, in Ecclesia una tantum in Canonicum recipi, & admitti, ac providendi eorum cuilibet de Praebenda si vacat ibidem, vel quam primum ad id obtulerit se facultas, & contradictores per censuram ecclesiasticam Apostolica auctoritate compescendi: non obstantibus statutis Ecclesiarum ipsarum, decreto Canonicorum numero, & quibuslibet aliis consuetudinibus contrariis, iuramento, confirmatione Sedis Apostolicae, vel alia quacumque fir-

firmitate, vallatis; seu si eadem persona, vel earum quaelibet, beneficia, quaecumque fuerint, obtinere noscantur, aut si aliqui in eisdem Ecclesiis per literas Apostolicas sint recepti, vel ut recipiantur insistant, quibus praeter quam auctoritate nostra receptis, personas illas volumus anteferri, sed per hoc eis in assequutionem aliarum Praebendarum & Beneficiorum nullum praeiudicium generari, seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem aliorum minime teneantur, quodque ad id compelli, aut quod interim suspendi, vel excomunicari non possint; vel quod de Beneficiis seu Praebendis ad eorum collationem electionem seu aliam dispositionem spectantibus nulli valeat provideri per ipsius Sedis Literas non facientes plenam ac expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem, sive quibuslibet aliis Licentiis Apostolicis Privilegiis vel Indulgentiis quocumque tenore existant, per quae facta tibi huiusmodi gratia impediri valeat, vel differri, & de quibus in nostris Literis mentio fieri debeat specialis, plenam auctoritate praesentium concedimus facultatem.

Dat. apud Sanctum Ciricum V. kal. Mart. Pontificatus nostri Anno primo.

Vgolinus Episcopus Faventinus Indulgentiam concedit Ecclesiae S. Donati de Mutiliana anno 1315. die 21. Augusti.

FRater Vgolinus miseratione Divina Episcopus Faventinus religioso viro dilecto nobis in Christo Dompno Benigno Priori Monasterii S. Barnabae de Gamonio nostre Diocesis salutem in Domino sempiternam. Sanctorum Martyrum meritis indita gaudia Christi Fideles assequi minime dubitamus, qui eorum patrocinia pro condigne devotionis obsequiis promerentur, illumque venerantur in ipsis, quorum gloria ipse est & retributio meritorum. Nos igitur ad consequendum huiusmodi gaudia causam dare fidelibus cupientes, omnibus vere penitentibus & confessis, qui ad Ecclesiam Sancti Donati de Mutiliana nostre Diocesis, ad Monasterium vestrum immediate spectantem, die festi eiusdem Sancti Donati & septem diebus immediate sequentibus cum reverentia & devotione accesserint, annuatim de omnipotentis Dei misericordia & Beate Marie semper Virginis Matris eius & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli auctoritate confisi quadraginta dies de iniunctis sibi penitentiis misericorditer indulgemus. Proinde vestrum laudabile propositum ad construendum quoddam Hospitale prope dictam Ecclesiam ad servitium & sustentationem infirmorum & pauperum commendantes, ut tam pium opus plenum sortiatur effectum, universos Christi Fideles per Civitatem & Diocesim Faventinam constitutos tenore presentium requirimus & rogamus, atque hortamur in Domino, eis in remissionem peccaminum iniungentes quatenus vobis aut Nuntiis vestris de bonis eis a Deo collatis pro dicti Hospitalis constructione & hospitalitatis observantia pias elemosynas & grata caritatis subsidia largiantur. Quibus vere penitentibus & confessis Hospitali prefato eiusque Nuntiis in servitium infirmorum & pauperum manum porrigentibus adiutricem auctoritate premissa quadraginta dies similiter de iniunctis sibi penitentiis misericorditer in Domino relaxamus. In quorum omnium testimonium presentes Litteras fieri fecimus & sigilli nostri munimine roborari.

Datum Faventie anno Domini millesimo trecentesimo quintodecimo die secunda mensis Augustii, XIII. indictione.

Reliqua Instrumenta Laurentiana in tempus locumque alium differimus ne volumen iustam molem excedat.

IN-

INDEX

ECCLESIARVM MONASTERIORVM ALIARVMQVE AEDIVM SACRARVM

quae in ſuperiori Adparatu Inſtrumentorum memorantur.

S.

D

E

F

G

H

I

L

S.

S. Laurentii Ginjaoi Eccl. 1771.
S. Laurentii in Lucina Romae Eccl. 1700.
S. Laurentii de Mugello Plebes. 1711.
S. Laurentii Marradii Plebes. 1769. 1779.
S. Laurentii de Montisona Eccl. 1687.
S. Laurentii de Signa Eccl. 1669.
S. Laurentii Xenodochium ad Portam Annalenae. 1782.
S. Leonis Eccl. 1678. 1679. 1682.
Lucana Eccl. 1789. 1790. *Vide*, Sancti Martini.
S. Luciae da Sala Ecclef. 1694. *Vide*, Salae Ecclefia.
S. Luciae de Magnolis Eccl. 1693. 1669.
S. Luciae Ecclefia. 1684. 1692. 1693. 1696. 1670. 1736. 1673.

M

S. MAmantis Eccl. 1774.
S. Marcelli Romae Eccl. 1701.
S. Marci Veteris Eccl. 1701. 1780. 1781. 1785.
S. Marci Eccl. 1659.
S. Marci in Burgo Virarbii Eccl. 1666.
S. Marci Hofpitale & Eccl. 1779. 1780. 1783.
S. Margaritae de Cafa Rotta Eccl. 1663.
S. Mariae da Caftro Signa Eccl. 1658. 1656. 1659. 1661. 1683.
S. Mariae Eccl. 1656. 1657. 1658. 1661. 1662. 1663. 1664. 1672. 1678.
S. Mariae Maioris Eccl. Florentiae. 1650. 1656. 1658. 1680. 1682. 1690. 1691. 1701. 1706. 1707. 1786. 1801. 1802.
S. Mariae Monafterium. 1662.
S. Mariae da Carpino Eccl. 1684.
S. Mariae Novallae Eccl. 1680. 1684. 1686.
S. Mariae da Quinto Eccl. 1658. 1682. 1690. 1691. *Vide*, Quinti Ecclefia.
S. Mariae fuper Portam Florentiae Eccl. 1657. 1686. 1687. 1689.
S. Mariae Magdalenae Eccl. 1678.
S. Mariae Magdalenae de Empoli Fratres. 1682.
S. Mariae de Lamola Eccl. 1656.
S. Mariae de Montignano Eccl. 1658. 1661. 1663.
S. Mariae de Pacciana Eccl. 1662. 1691.
S. Mariae da Paterno Eccl. 1693.
S. Mariae de Quarçeto Eccl. 1696.
S. Mariae fupar Aronm Eccl. 1682. 1691.
S. Mariae Cappella. 1671.
S. Mariae da Greva Eccl. 1664.
S. Mariae Impronetae Eccl. 1668 1784.
S. Mariae Maioris Cappella. 1670.
S. Mariae Novae Hofpitale. 1671.
S. Mariae de Quarto Eccl. 1671.

S. Mariae de Bagnolo Eccl. 1672.
S. Mariae Alberici Eccl. 1674.
S. Mariae Foris Portam Cappella. 1672.
S. Mariae Portae Ravennaris Bononiae Cappella. 1674.
S. Mariae de Scalzis Eccl. 1677.
S. Mariae in Turre Cappella. 1674.
S. Mariae de Caftro Novo Eccl. 1678.
S. Mariae in Cofmedin Eccl. 1700.
S. Mariae da Flora Eccl. Metropolitana. 1700. 1701. 1704. *Vide*, Florentiae Ecclefia. S. Reparatae.
S. Mariae de Iofaphat Eccl. 1700.
S. Mariae Novae Cappella. 1678.
S. Mariae Novellae Eccl. Flor. 1707.
S. Mariae de Carraria Plebes. 1747.
S. Mariae de Crefpino Monafterium. 1764. 1778. 1779.
S. Mariae da Cafale Eccl. 1765.
S. Mariae de Gamogno Oratorium. 1768.
S. Mariae de Monte Buiaoo Eccl. 1718.
S. Mariae Novolarom Eccl. 1771.
S. Mariae in Terra Nova Eccl. 1719. 1725. 1731.
S. Mariae Ughi Eccl. 1726.
S. Mariae in Bufiano Plebes. 1771.
S. Mariae in Cafaro Novo Plebes. 1771.
S. Mariae in Ceperano, five in Pataroo Eccl. 1775.
S. Mariae in Cella Eccl. 1775.
S. Mariae in Flumicello Eccl. 1777.
S. Mariae in Granario Eccl. 1777.
S. Mariae de Vatho Eccl. 1775. 1789.
S. Mariae in Campo Floren. Eccl. 1795.
S. Mariae Guidonis feu in Gorgoniano Eccl. 1792. 1793.
S. Mariae ad Nives Parthenon. 1801.
S. Mariae in Roftoleoa Eccl. 1777.
S. Mariae de Sirana Cappella. 1777.
S. Mariae Sarenae Monafterium. 1790.
S. Martini de Brozzis Plebes. 1683.
S. Martini Ecclef. Lucae. *Vide*, Lucana Ecclef.
S. Martini Gangalandi Eccl. 1691.
S. Martini de Gonfienti Eccl. 1690.
S. Martini de Petroio Eccl. 1695.
S. Martini de Sexto Eccl. 1691. 1696.
S. Martini da Vefpignano Eccl. 1689.
S. Martini in Alpa Plebes. 1777. 1778. 1801.
S. Martini ad Argianum Eccl. 1782.
S. Martini Citorniani Eccl. 1729.
S. Martini Florentiae Eccl. 1728.
S. Martini in Golfare Plebes. 1775.
S. Martini Lobaci vatiffa Eccl. 1795.
S. Martini in Moote Ugonis Eccl. 1726.
S. Martini in Monte Plabes. 1778.
S. Martini Plebes in Dioecefi Florentina. 1768.
S. Martini Plebes in Vicariatu Montis Fortini. 1775.

S. Matthaei Cappella. 1669. 1671.
S. Matthaei Eccl. 1648.
S. Matthiae Societas Mulierum. 1671.
S. Mauri Eccl. 1556. 1666. 1667.
S. Michaelis Berteldae Eccl. 1647. 1666. 1691. 1726. 1727 1787.
S. Michaelis Eccl. 1683.
S. Michaelis de Castello Eccl. 1690.
S. Michaelis de Luciano Eccl. 1682. 1656.
S. Michaelis de Lecore Eccl. 1651. 1656.
S. Michaelis in Platea Pistoriensi Eccl. 1666.
S. Michaelis de Signa Eccl. 1683.
S. Michaelis de Spignaria Eccl. 1666.
S. Michaelis Vicedominorum Eccl. 1691. 1696. 1667. 1730. 1731. 1722. 1726. 1728. 1745. 1746.
S. Michaelis de Empulo Eccl. 1774.
S. Michaelis Eccl. in Plebatu S. Stephani. 1786.
S. Michaelis de Monte Tripaldi Eccl. 1695.
S. Michaelis de Forculis Monasterium. 1666.
S. Michaelis Plebes. 1767.
S. Michaelis de Vergareto Monasterium, 1764.
S. Michaelis Quiesae Monasterium. 1790.
S. Miniatis de Signa Eccl. 1656.
S. Miniatis Eccl. 1656.
S. Miniatis inter Turres Eccl. 1666.
S. Miniatis in Monte Monasterium. 1711.
S. Miniatis de Celle Eccl. 1671.
S. Miniatis Vallis Arni Eccl. 1730.
Minoritarum ab Observantia Coenobium, 1774.
Monachi Cistercienses. 1798.
Monachi Vallumbrosani. 1779.
Monasterium dictum Philostratos. 1716.
Moniales de Burgo S. Laurentii. 1801. 1802.

N

S. Nicolai in Carcere Eccl. 1649.
S. Nicolai in Castello Eccl. 1669.
S. Nicolai Eccl. 1671.
S. Nicolai Floren. Eccl. 1706.

O

Omnium Sanctorum Eccl. 1648. 1670. 1673. 1684. 1692. 1696.

P

S. Pancratii Monasterium. 1656. 1664. 1666. 1670. 1706. 1716.
S. Paterniani Eccl. 1719.
Paterni Eccl. 1693.
S. Petri Eccl. 1652. 1658. 1659. 1665.
S. Petri in Gattolino Eccl. 1691. 1722.
S. Petri Scheradii Eccl. 1681. 1690. 1677. 1701. 1797. 1802.
S. Petri in Silvis Eccl. 1691.
S. Petri de Cadicarza Eccl. 1665.
S. Petri Cappella. 1666.
S. Petri de Monticellis Eccl. 1692. 1558. 1664.
S. Petri de Pimaggiore Eccl. 1695.
S. Petri de Soliciano Eccl. 1650. 1652.
S. Petri de Supra Eccl. 1663.
S. Petri in Coelo Aureo Eccl. 1667.
S. Petri de Casaglia Eccl. 1728.
S. Petri Maioris Eccl. Flor. 1650. 1694. 1701. 1709. 1710. 1723. 1725. 1729. 1731. 1732. 1733. 1744. 1750.
S. Petri Plebes in Oratiula. 1771. 1777.
S. Petri in Castagneto Eccl. 1777.
S. Petri Castelli Funiani Plebes. 1778.
S. Petri Eccl. in Plebatu S. Caeciliae ad Decimum. 1784.
S. Petri in Lacuna Plebes. 1778.
S. Petri Plebes. 1778.
S. Petri in Rivo Cappella. 1777.
S. Petri Bonieonsilii Eccl. 1800. 1665.
S. Petri Canonica Faventiae. 1791.
Plebes Loadi, Lobaci, seu Lubaci. 1795. *Vide*, S. Gervasii.
Plebes de Villa Magna 1795. *Vide*, S. Domnini de Villa Magna.
Plebes Ripularum in Romaniola. 1805.
S. Proculi Eccles. 1660.
S. Prosperi Cappella. 1669. 1670. 1671. 1672. 1694.

Q

Quiesae Monasterium. 1790. *Vide*, S. Michaelis de Quiesa.
Quinti Ecclesia. 1660. *Vide*, S. Mariae de Quinto.
S. Quirici de Capalle Eccl. 1756.

R

S. Remigii Eccl. 1661. 1681.
S. Reparatae de Bonis Eccl. 1697.
S. Reparatae Eccl. Flor. 1646. 1648. 1650. 1651. 1661. 1672. 1683. 1710. 1711. 1725. 1728. 1730. 1732. 1733. 1802. *Vide* S. Mariae de Flore.
S. Reparatae Monasterium in Saltu. 1768. 1769. *Vide*, S. Reparatae Monasterium prope Marradium.
S. Reparatae Monasterium prope Marradium. 1769. 1772. *Vide*, Coenobium Marradiense. S. Reparatae in Saltu.

S.

M O N I T V M.

QVum haec Florentinae Ecclefiae monumenta colligere & componere adgreffus effem, placuit ea vetuftis membranis & documentis identidem prolatis, & Adnotationum loco adpofitis, vel confirmare & corroborare, vel illuftrare faltem & in aperta luce conlocare. Sed ea documenta, illae chartae, multa alia continebant ac complectebantur, quam illud unum, quod exponere & ftabilire fatagebam: quae tamen non minus ad Ecclefiae & Civitatis Florentinae Hiftoriam contexendam concinnandamque conferre & conducere poterant. Itaque quum alia plurima veluti latentia & abftrufa in Adnotationum vifceribus effent, & nullo ordine, nulla temporum ferie, nulla apta connexione, fed tumultuarie tantum, & con-

fufe

fuse permisteque ocurrerent; operae pretium me facturum existimavi, si illa omnia suis aetatibus reddita & adsignata conserte apteque digererem, ut primore adspectu intelligi posset, quanta Historiae Florentinae copia hisce tribus voluminibus inesset; & ex hac conligatione species quaedam generalis Historiae, sed brevis & coactae, exsisteret ac resultaret. Quum enim paginarum numeros perpetuo constanterque indicaverim, siquis ea latius perfectiusque cognoscere & animo comprehendere avet, ad indigitata loca vertere se, & adire potest, ubi sitim ex ipsis fontibus explebit, & quaecumque vestigat & quaerit facile expediteque consequetur. Adnotato enim unoquoque rei gestae anno in ipso narrationis initio, Annalium forma aliqualis emergit, ex qua si minus integra & perfecta Historia habeatur, non tamen omnia desiderentur, quae ample, copiose, diffuse, scribere, tradereque in sequentibus voluminibus animo decrevi. Quod si opus prolixum & laboriosum gravis infirmaque senectus, aut mors praematura, interceperit, habebunt posteri tamen limitem quemdam actum, viamque monstratam, quam ingredientibus subplendo, addendo, emendandoque, opus magnum numeris omnibus absolvere proclive erit. Quo autem magis futuris Scriptoribus consulerem, narrationes etiam quasdam interserui, seu coniectura duce, seu antiquorum monumentorum auctoritate praeeunte, quas in hisce voluminibus nondum protuli, & quae in tempore uberius distinctiusque edendae erunt: abusus quoque Actorum apocryphorum relatione, sed non sine delectu; & cavendo, ne res gestae, quae referuntur, Historiae veridicae adversentur, & iustae Chronologiae repugnent; sed ita temporibus & scriptis probabilibus accommodatae sint, ut non inverisimiles videantur. In tanta enim penuria & parcitate notitiarum, quantam temporum vicissitudines, & obsoletae vetustatis oblivio, invexere, & huiusmodi etiam narrationes omnino contemnendae visae non sunt. Vix enim fieri potest, ut quicumque insinceras & fabulosas Historias commenti sunt, scriptisque mandarunt, non aliquid veri, populari fama & traditione transmissum acceptumque, iisdem admiscuerint: imo fundamentum suae scriptionis non fecerint. X. KAL. QVINCT. ANN. P. S. M. D. CC. LXII.

CA-

A C T A
APOCRYPHA ET DVBIA
INCERTAQ.
AC SVBLESTAE FIDEI
HISTORIAE.

Epistola B. Mariae Deiparae ad Florentinos.

§. I.

Hanc Epistolam profero ex Apocryphis Novi Testamenti Jo. Alberti Fabricii pag. 851. cuius est initium insequens.

QVanquam Hadrianus Lyraeus pro fide huic Epistolae facienda laudat Hieronymum Savonarolam Ferrariensem, qui in Vrbe Florentina die 25 Octobris A. 1495. illam, velut genuinam Mariae, pro concione est interpretatus, Sermone, qui adhuc inter eius opera exstat: tum Johannem de Carthagena, qui Tom. 3. L. 4. Hom. I. vocat antiquissimam, immemorabilem, celeberrimamque, Florentinae Vrbis traditionem, quod B. Virgo eam per Epistolam salutarit; nihilominus nullum potuit adferre testem antiquum, qui eiusmodi literas a Maria ad Florentinos scriptas esse adfirmet. Praeterea Antonius Macedo in Libro de Diis Tutelaribus Orbis Christiani, qui p. 227. Epistolam ad Messanenses adprobare non dubitavit, hanc tamen ad Florentinos ait p. 115. non immerito vocari in dubium, quod Florentia Vrbs Evangelicae doctrinae veritatem demum didicerit a Paullino & Frontino Petri Apostoli Discipulis Anno Christi LXV. Cordatis vero atque eruditis Criticis, non inter Protestantes modo, sed in ipsa Romana Ecclesia quoque, minime dubium est, uti Epistolam ad Ignatium & ad Messanenses, ita ad Florentinos quoque subposititiam & ante pauca secula sub nomine Mariae confictam esse.

Epistola Sanctae Mariae Virginis ad Florentinos.

Florentia, Deo & Domino Iesu Christo Filio meo & mihi dilecta. Tene fidem, insta orationibus, roborare patientia. His enim sempiternam consequeris salutem apud Deum &c. *Sed de hac plura inferius.*

§. II.

De Sanctis Frontino et Paullino.

Joannes Villanius lib. I Chronic. Cap. LVIII. scriptum reliquit, se in antiquis Chronicis legisse, Frontinum & Paullinum, *Beati Petri Apostoli discipulos, primos omnium Legem Christianam Florentinis adnunciavisse. Eius verba in medium adtulimus Tomo I. pag. 2.*

Quae de hisce Frontino & Paullino, Vincentius Borghinius, *ubi de Ecclesia & Episcopis Florentinis agit, prudenter disserat, eodem pariter loco prolata fuere.*

Scipio Ammiratus Lib. I. Histor. Florent.

Sotto questo Imperadore (*Nerone*) si crede, che Frontino e Paolino discepoli di Pietro fosser venuti a seminar la parola di Dio in Firenze ec.

Silvanus Razzius Tomo I. Vitarum Sanctorum & Beatorum Tusciae pag. 16.

Dicendo Giovanni Villani dintorno alla fine del primo libro delle sue Istorie, aver trovato per antiche Croniche, che al tempo di Nerone Imperadore nella Città di Firenze, e nella contrada, fu recata primieramente la Fede di Gesù Cristo per Frontino, e Paolino, discepoli di S. Pietro; ma che ciò fu tacitamente, e in pochi Fedeli, per paura de' Vicari, e Proposti, dell' Imperadore, che erano Idolatri, e perseguitavano i Cristiani dovunque gli trovavano; e così dimorarono infino al tempo di Gostantino Imperadore, e di San Silvestro Papa: si vede apertamente, che questi dovettono essere i sopraddetti Paolino, e Frontino, ovvero Frontone, de' quali si ragiona nella prossima precedente Vita. Ed oltre a ciò è assai verisimile, che nell' andare questi due santi discepoli dell' Apostolo Pietro, a Lucca passassero per Firenze, e vi seminassero, per quanto fu loro permesso, la

parola di Cristo: e che anche mentre dimorarono a Lucca, come zelanti della Fede Cristiana, ci dessero di volta, per mantenere i convertiti in fede, ed aiutare a convertire degli altri. E non sarebbe gran fatto, che nell' andate S. Paolino al suo Vescovado di Lucca ci fosse con i compagni alcun tempo dimorato, siccome fece San Romolo; il quale prima che si conducesse al suo Vescovado di Fiesole, predicò ai Volterrani, Bresciani, e Bergamaschi, come da noi si dirà di qui a poco con la grazia di Dio.

Ferdinandus Vghellius Tom. III. Italiæ Sacræ in Episcopis Florentinis.

Ceterum ut Florentia paullo ante Servatoris adventum coepit aliquo in numero esse; sic paullo post Christianam fundatam salutem potest gloriari subscepisse sacra, hoc est, anno LVI. ipsomet scilicet tempore, cum impius, crudelisq Nero saeviret; Paullinus vero atq. Frontinus Christi Evangelium ingenti animi ardore circumferrent, ab Apostolo Petro illuc directi, ut ex veteri memoria, traditioneq. Etruscorum hausere plerique. Nec deest, qui adfirmet, ab Apostolo Petro Frontinum illis primum fuisse impositum Episcopum: quae cum vetus traditio sit, nec eidem abrogo fidem, nec adstruo.

Marius Florentinius in Opere, cui titulus: Etruscae Pietatis Origines, *Cap. VI. prolixam de Sancto Frontino Dissertationem instituit, ex qua lubet insequentia tantum excerpere.*

Cum igitur ex antiquioribus Chronicis Villanius adfirmet, Frontinum, & Paullinum, Florentiae verbum adnunciasse, sicut id temere, & sine ratione, negare minus convenit; ita nonnisi ex vetustioribus monumentis aliquid superaddere liceat, illud enim iterum, iterumque ex Ephesini Concilii decreto obtrudere oportet, *Nil ultra licere novitati, quia nihil addici convenit vetustati*. Quia ergo Frontinus, & Paullinus Petri Apostoli discipuli nuncupantur, & ex iniuncto praedicationis munere Episcopos existimare, non est incongruum; bene etiam convenit aetas, & officium, cum Paullino Lucensium, & Frontone, seu Frontino, Petragoricensium Episcopis. Profecto, cum alter Petri discipulus Lucae diu moratus universam fere Vrbem, ut infra parebit, Christo lucrifecerit, dilatandi verbi ardore succensum, sive Petri praeceptoris monitu, sive nutio Sancti Spiritus ductu, in propinquas Civitates Fesulas, ac Florentiam, Christianam Fidem inferre laborasse, sicut par est credere; ita ad amussim cum antiquis a Villanio adductis Chronologis consonare adparet. Huic sententiae sine haesitatione subscripsit Caccinius Florentinus Ecclesiasticae Historiae nuperus Scriptor; & quamvis in temporis momento, & aliis quibusdam, non recte dissentiat a Villanio, Paullinum tamen Lucensium Episcopum, eumdem cum Paullino, qui primus Florentinis Christum indicaverit, omnino esse profitetur. An vero simul, & eodem tempore, cum Frontino seu Frontone, vel seiunctim, eorumdem conversionem subsceperit, ex Ioanne Villanio non prorsus liquet, cum ambo sub Nerone Florentinam praedicationem iniisse tantum, & sine alia distinctione, retulerit. Paullinum nihilominus Frontino socium adgnoscunt recentiores, & in simultaneam praedicationem consentiunt. Alterum si dixerimus, nil profecto contradictionem implicat, cum uterque Petri discipulus, Nerone imperante, fuerit. Sive enim Fronto, quem alii Frontinum, & Frontum vocant, ex Iudaea, sive Antiochia, cum Petro venerit, ut antiquus membranaceus codex Ecclesiae eiusdem Sancti Paullini adstruit; sive ab Apostolorum Principe Romae baptismo fuerit initiatus, ac deinceps Petragoricensibus Pastor addictus; nil vetat, vel cum Paullino, vel seorsim, Fesulanis, seu Florentinis; verbum veritatis adnunciasse. *Hactenus Florentinius.*

Ferdinandus Leopoldus Meliorius in sua Florentia Illustrata pag. 139.

San Frontino, il Borghino, e l' Vghelli, presumono, più che provino, questo essere stato ordinato primo Vescovo di Firenze da S. Pietro, nell' atto del mandarvelo a predicare, secondo il Villani, la Fede al tempo di Nerone; però è verisimile, mentre non si controverte, S. Paolino che venne seco, fosse ancor egli il primo Vescovo di Lucca; esclusane una gagliarda openione, alla quale danno luogo i medesimi Autori, S. Romolo essere stato veramente il nostro primo Vescovo, non separata la Diocesi di Firenze da quella di Fiesole; anzi come capo dell' una, e dell' altra, si dicesse Vescovo di Fiesole, allora principalissima Città in Toscana.

Lucas Joseph Cerracchinius in Chronologia Sacra Episcoporum Florentinorum pag. 1.

Giovanni Villani nelle Storie di Firenze al tempo di Nerone circa l' anno sessantesimo del Signore, pone per primo nostro Vescovo San Frontino discepolo dell' Apostolo S. Pietro, e da esso mandato quà in Toscana in compagnia di S. Paolino primo Vescovo di Lucca, e Martire. Vincenzio Borghini nella Storia de' Vescovi di nostra Città a carte 359 benchè di mala voglia, e l' Abate Don Ferdinando Vghelli Cisterciense nella sua erudita Italia Sacra Tomo terzo a 14. non si allontanano dal crederlo; che che in contrario ne senta Leopoldo del Migliore

nella

nella sua Firenze Illustrata, giudicando egli-no, che il Villani ne abbia cavata la notizia da qualche Cronica antica, la quale adesso sia perduta. Ecco le parole del precitato Giovanni Villani circa il fine del primo Libro delle Storie Fiorentine nella prima Parte Cap. 58. „ Ben troviamo noi per antiche Croniche, che al tempo di Nerone Imperadore nella nostra Città di Firenze, e nella contrada, prima fu recata la Fede di Gesù Cristo per Frontino, e Paolino, discepoli di Pietro; ma ciò fu tacitamente, ed in pochi Fedeli, per paura de' Vicari, e Propositi, dell' Imperadore, che erano Idolatri, e perseguitavano i Cristiani dovunque gli trovavano; e così dimorarono insino al tempo di Costantino Imperadore, e di S. Silvestro Papa „ Di S. Frontino inoltre fa onorata memoria D. Silvano Razzi Monaco Camaldolense nel Libro intitolato Vite de' Santi, e *Beati*, Toscani a carte 15. ove parlando di questo Santo, e di S. Paolino gli chiama amendue primi Predicatori del Sacrosanto Vangelo a' Fiorentini; conforme anco con tal titolo ne fa menzione Scipione Ammirato nel Tomo primo Parte I. Libro I. a carte 6. ove si legge: Sotto questo Imperadore si crede, che Frontino, e Paolino, discepoli di S. Pietro, fossero venuti a seminare la parola di Dio in Firenze.

Franciscus Orlendius Tom. III. Orbis Sacri & Profani Part II Lib. III. Cap. XXXIV.

Ex hucusque adsertis id consequitur, quod praecipuum est, Sanctum Paullinum, ciusque comitem Frontinum, Roma in Etruriam a Divo Petro, Nerone imperante, directos, recto itinere per Viam Claudiam primo Florentiam pervenisse, ibi Evangelium adnunciasse, ac nonnullos facra Baptismatis unda expiasse; dein alterum eorum Lucam, alterum in Gallias, sibi praecipue concreditas, esse profectos. Id quippe primum suadet magis expedita itineris via, cum in ipso tramite prius Florentia, quam Luca, occurrat. Deinde cum ab anno 62. quo Paullinum ordinatum Episcopum credimus, ad ann. 67. quo Florentinius pag. 179 S. Paullinum Martyrem occubuisse existimat, vix quinque anni, & ii nondum completi, interfluxerint; in tam brevi annorum spatio verisimile non est, Sanctissimum Antistitem Sedem Episcopalem fundasse, totam fere Civitatem Lucensem ab Idolorum cultu ad Christi Fidem perduxisse, septem Ecclesias excitasse, plurimos Presbyteros & Clericos ordinasse, & tam multa Lucae peregisse, quae in vulgaris eius Actis prodita sunt; ac dein Lucensi Civitate relicta Florentiam adiisse, ibi Evangelium praedicasse, rursumque Lucam reversum, post varios Apostolici muneris labores exantlatos, Martyrii palmam obtinuisse. Praeterea ex relatis supra vetustissimis Ecclesiae S. Miniatis monumentis constat, Paullinum una cum Frontino Florentiam migrasse, idque Florentinius ipse minime diffitetur: quae itidem ex Codicibus Lucensibus, ex Paullinianis Actis, & antiquo, ut ipse vocat, Auctario ad D. Paullini Vitam, recitat; verba praesertim pag 151. aperte inter Episcopos una cum Paullino ordinatos ac missos ab Apostolorum Principe, Frontinum, seu Frontonem, enumerant. Quod si Paullinus & Frontinus socii fuerunt praedicationis apud Florentiam habitae, oportet etiam socios fuisse itineris, cum Roma in Etruriam fuit profecti. Igitur recto itinere Florentiam prius pervenerunt: indeque post expletum ibi suae praedicationis munus ab invicem sese disiungentes, Paullinus Lucam, Frontinus in Gallias, perexerunt. Neque enim ulla amplius Frontini occurrit mentio in Actis Divi Paullini, nec usquam eum cum Paullino Lucae commoratum legimus. Tandem, ut supra demonstratum est, Paullinus, & Frontinus anno 62. AErae Vulgaris, Neroniani autem Imperii sexto, Florentiae praedicationis suae munere functi sunt: eodem igitur anno & Romae a Divo Petro simul ordinati, & in Etruriam missi sunt, atque adeo Florentiam pervenerunt, ut postea recto expeditoque itinere alter in Gallias, alter Lucam, contendere posset. Hinc adparet, Florentinos ante Lucenses Christianam Fidem a Sancto Paullino edoctos; nec citra iniuriam, nedum Pisanis, ut suo loco diximus, verum etiam Florentinis, illatam, Lucenses Scriptores, atque in iis Franciscum Mariam Florentinium, ejusque filium Marium, hanc suae genti gloriam adrogare, primitias se esse in Etruria Christiani nominis; quasi ante eos Pisani, Florentini, fortasse etiam Faesulani, & Volaterrani, aut certe eodem tempore, Christianam Religionem non sint amplexi.

Et Cap. XXXV. sequenti.

Tametsi ex iis, quae praecedenti capite diximus, exploratum sit, Florentiae sub Neronis imperio Evangelii lumen illuxisse: non tamen apud omnes convenit, quis primus fuerit ejus Antistes, ibique Episcopalem Sedem fundaverit. Nonnulli Frontinum illum, quem antea vidimus, una cum Paullino Christi Fidem Florentinis adnunciasse, primum illorum fuisse Episcopum existimant. Seculo decimo sexto apud quosdam invaluisse hanc opinionem, indicat vir eruditissimus Vincentius Borghinius, quamquam ipse non omnino illi adhaerendum putet, nisi potiora huius rei subpetant documenta.

Petrus Franciscus Fogginius De Romano D. Petri Itinere & Episcopatu Dissert. XL scribit :

Ceterum, ut illuc, unde discessimus, revertamor, quamvis certum non sit, Frontinum & Paulinum Petri discipulos Florentinis omnium primos Iesu Christi Fidem adnunciavisse, adhuc negamus tamen non esse probabile; cum Villanius, a quo discimus, ex antiquis Chronicis hausisse narret; neque nos lateat, quod, etsi Historicus ille celeberrimus antiqua prosequens erret non raro, numquam tamen commenti alicuius aut mendacii inventor ipse est, sed ex aliis Historicis semper accipit, quamvis interdum decipiatur, quod vera a falsis distinguere aut nescivorit, aut noluerit. Porro quod narrat Villanius, referente Orlendio, testabatur etiam tabula quaedam adpensa vetustissimo Templo S. Miniatis Martyris extra Vrbem, ut adnotatum invenitur inter MSS. Monumenta ab anno *960.* ad ann. *1097.* Archivi Abbatiae S. Bartholomaei Monachorum Montis Oliveti, quorum iam erat S. Miniatis Abbatia. Itaque Villanii narratio falsitatis insimulari non posse videtur, quamvis & satis probata non sit.

Quod nullo iure adfirmatur illud est, primum Florentinorum Episcopum exstitisse Frontinum, quod tanquam a Villanio traditum refert recens quidam, ceteroquin eruditus, Auctor: etenim illud unum testatur Villanius, antiquis in Chronicis invenisse scriptum, Petri discipulos Frontinum & Paulinum Florentiam Nerone imperante Iesu Christi Fidem primum invexisse, sed occulte eam docentes & paucos.

Ioseph Maria Brocchius Tomo I. Vitarum Sanctorum & Beatorum Florent. pag 3.

Ma tirornando a quelli, che hanno in questi nostri paesi predicato la vera Fede, dico, che molto più verisimile mi sembra l'opiniono di coloro, i quali tengono col Villani, ed altri, che il primo Santo, il quale abbia promulgato la Fede di Gesù Cristo in Fiorenza, e ne' suoi contorni, sia stato Frontino, insieme con S. Paolino, da molti creduto quell'istesso, che fu Vescovo di Lucca, e da altri con l' Vghelli supposto diverso: quantunque però non convengano gli Scrittori nel determinare se questo S. Frontino sia il medesimo, che S. Frontone Vescovo di Perigù in Francia, del quale si fa menzione nel Martirologio Romano a l xxv. d'Ottobre; o puro se sia un altro da quello distinto. A me certo (quantunque da molti si creda il contrario) sembra assai più probabile, che il nostro S. Frontino, di cui fa menzione il Villani, sia distinto da quello di Francia, diversificando espressamente nel nome, chiamandosi comunemente quello di Francia Frontone, ed il nostro Frontino, il quale in fatti ci vien dato con tal nome per nostro primo propagatore del Vangelo dalla maggior parte degli Scrittori, come si può vedete appresso il Borghino, asserendosi ancora da alcuni, che egli sia stato il primo nostro Vescovo mandatoci da S. Pietro, conforme si legge appresso l' Vghelli, e il Cerracchini, nelle loro Cronologie de' Vescovi Fiorentini, e da me pure si procurerà di mostrare, quando si parlerà nuovamente di questo Santo nella seconda Parte dell'opera.

Il P. Maestro Fra Domenico Maria Sandrini dell'Ordine de' Predicatori nella sua eruditissima manoscritta Istoria Ecclesiastica Fiorentina, da me con sommo piacere veduta, è di sentimento, che da questo medesimo S. Frontino riconosca il principio della sua conversione alla vera Fede non solo la Città di Firenze, ma ancora quella di Fiesole, quantunque però inclini a credere, che non si diversifichi da quello di Francia.

Ex Parte II. earumdem Vitarum pag 1.

Fu già accennato nella prima Parte delle Vite de' Santi e Beati Fiorentini, le quali furono da me scritte, e poi date alle stampe per mezzo di Gaetano Albizzini l'anno 1742. qualmente tra molti Santi, i quali da vari Scrittori si crede, che pubblicassero il Vangelo in queste nostre parti della Toscana, pareva che dovesse darsi il primo luogo a' Santi Frontino, e Paolino, de' quali da' nostri Storici si fa menzione ne' loro libri, come mandati dal Principe degli Apostoli a trar fuori dalle tenebre del Gentilesimo, ed illuminare co' raggi dell'Evangelica luce i Popoli della Toscana, e specialmente i Fiorentini. Ma perchè su questo punto sono state modernamente apportate alcune congetture in contrario da cari eruditi Scrittori, asserendo alcuni, che i sopraddetti Santi non sieno diversi da' Santi Paolino Vescovo di Lucca, e Frontone Vescovo di Perigù in Francia; e giudicando altri, che veramente non ci sieno fondamenti sufficienti per credere, che i medesimi abbiano pubblicata la Fede di Gesù Cristo in queste parti nel primo Secolo della Chiesa; perciò ho giudicato non esser disconveniente l' esporre qui le ragioni che mi muovono a credere, che questi due Santi, non solo sieno vissuti nel principio della nascente Chiesa, e che qui in Firenze abbiano predicato in quel tempo la vera Fede; ma ancora, che sieno diversi da i soprannominati Vescovi di Lucca, e di Perigù, Paolino, e Frontone.

I motivi adunque, che così m'inducono a credere, sono e l' asserzione del Villani, il quale dice d'aver ciò ricavato da antiche Croniche; e l'opinione di molti, procedente, cred'io, da un'antica memoria scritta

già

già da più secoli indictro, ricavata forse dallo Scrittore di essa dalla perpetua tradizione, o da altre più antiche Scritture: la qual memoria si conserva scritta in cartapecora in una Tavola posta nella Basilica di S. Miniato al Monte, la quale da me circa trent' anni addietro fu veduta attaccata ad una colonna; e medesimamente vien riferita dal Padre Maestro Fr. Francesco Orlendi nel suo Libro intitolato Orbis Sacer & Prophanus Vol. II. Par. II. Lib. III. Cap. 34.

Et ex intervallo.

Per queste ragioni adunque a me pare, che resti molto chiaramente provato, che i due sopraddetti Santi sieno distinti da quelli di Lucca e di Perigù, e che da essi sieno derivati i primi lumi della Catrolica Religione in questa nostra Città di Firenze: ed inoltre sembra, che in qualche maniera il predetto S. Frontino, come tengono il Migliore e l'Vghelli, possa forse ancora credersi il primo nostro Vescovo, a cui da San Pietro fosse stato dato per compagno nella predicazione S. Paolino, giacchè questo vien sempre posto nelle Memorie in secondo luogo, e vediamo dall' Istorie, che spessissimo erano mandati i Vescovi ne' primi secoli a predicare la Fede con qualche compagno.

Quum autem toties Tabula in Basilica D. Miniatis ad Florentiam adpensa laudetur, heic ea ex Orlendio loco citato proferenda est, quamquam eo ipso, quod Tuscanica lingua exarata est, suam novellitatem prostituit. Insequens autem est.

L'anno LXII. di nostra salute, il sesto dell' Imperio di Nerone, da S Pietro Vicario di Cristo in terra furono mandati a predicare il Vangelo nella Città di Firenze Frontino, e Paolino, li quali con gli altri fedeli Cristiani si riducevano qui per fuggire la persecuzione degl' Infedeli; perchè in quel tempo qui erano grandissimi boschi, e solitudini, dove edificarono un Oratorio ad onore di Dio, e nome di S. Piero Apostolo, dove si congregavano a laude di Dio: ed in questo luogo è il loro Cimiterio, dove ora è la Porta Santa, nel quale Cimiterio v'è numero grande di Corpi Santi.

Secundus Lancellottus Monachus Olivetanus Libro II. Histor Olivetanae Cap. III.

Quae igitur non solum ex monumentis Abbatiae Sancti Miniatis, quae in S. Bartholomaeo adservantur excipere licuit, sed altiora repetens, quae alibi, in Tabula praesertim ad Templum S. Miniatis subspensa, leguntur, posteris demandabo, ea nec dubia spe futurum, ut siquae huius Historiae pars cum iucunditate aliqua viris gravissimis, non tantum sodalibus meis, sed etiam popularibus, & maxime Florentinis, pertractanda sit, profecto ea, quam de S. Miniate prae manibus habemus, exsistat. Anno itaque Christiano LXII. Apostolorum Princeps in varias Vrbes & Provincias discipulos dimittens, gentes ad veri solidique Numinis adgnitionem traducturus, Florentiam delegat Frontinum, & Paullinum. Christianos autem Nerone, ubicumque indicio deprehenderentur, insectante, sanctissimi viri, cum aliis Christum veneraotibus, immanissimae persequutionis declinandae studio in montem secedunt, ubi hodie Sancti Miniatis Monasterium, tum vero vasta quaedam densissimis circumvallata nemoribus solitudo: ibique in aediculam Sancto Petro constitutam divinis laudibus operam daturi conveniebant. Atque horum Sanctorum Coemeterium ibi vulgo creditur, ubi hodie Sacra Ianua, qua in S Miniatis Ecclesiam aditus est, hoc nomine usurpata, sive honoris causa, sacris multorum cineribus, quos ibi repositos opinantur, adhibendi; sive quod, ut cognovi, numquam pateat, nisi ad pietatem conciliandam in Ieiunio maximo.

Non autem silentio praetereunda videntur, quae Thomas Caccinius *in sua Ecclesiastica Historia de SS. Frontino, & Paullino, memoriae prodidit. Sunt autem quae sequuntur, ad annum LXVIII.*

Questo benedetto Vescovo (S. Paolino) prima che pervenisse a Lucca, giunse a Firenze in compagnia di S. Frontino, ed ivi seminarono il Vangelo, e vi ridussero alla Fede quel popolo facile e disposto a credere tosto il vero pertinente alla Religione.

Deinde verba Ioannis Villani refert, & Scipionem Ammiratum, & Silvanum Razzium adlegat. Quoniam vero haec quoque Caccinii verba proferre lubuit; addere ex eo nunc iuvat, quae de Epistola B. Mariae ad Florentinos ad annum LVII. habet: illustrare enim possunt, quae de eadem Epistola ex Io. Alberto Fabricio *praemissa fuere superius pag. 1 immo eamdem Epistolam ex eodem Caccinio integriorem & luculentiorem habebimus. Scribit igitur.*

E soggiunge quivi il mentovato (Bivario Comentatore di Lucio Destro) come F. Girolamo Savonarola nel Compendio delle sue rivelazioni lasciò ricordato, che la Madre di Dio l'Ottava della Nunziata dell' anno MCCCCLXXXXV. fe intendere a' Fiorentini suoi divoti la seguente ambasciata: *Florentia Deo Domino nostro Iesu Christo filio meo, & mihi, dilecta. Tene fidem, insta orationibus, roborare patientia: his enim & sempiternam salutem apud Deum, & apud homines gloriam consequeris. Civitas Florentiae fiet gloriosior, potentior, & opulentior, quam antea fuerit umquam; extendetque latius alas, quam ullo tempore fecerit, & longe magis quam multi opinentur. Omnia sibi ademta, & si*

quae in suam ditionem hactenus nunquam pervenerunt, acquiret. Veh autem subditis ab ea rebellantibus, graviter enim ob hoc punientur. Et haec absolute, & certe, concessa sunt; & omnino ita fiet. Hactenus Caccinius Dominicanus, & Florentinus.

In operis autem Mantissa, in qua Caccinius multa corrigit, illustrat, & supplet, verbis illis in medium adductis haec pag. 678. addit: Con l' occasione della Lettera scritta dalla Vergine Santissima a' Messinesi, quest' Autore commemora per sincera Storia un' altra Lettera scritta pure da lei a' Fiorentini. Ma per dirne il vero, l' affermarlo senza prove riesce una vera bugia. Chi ha notizia delle cose de' Fiorentini s' avvede benissimo, come la non ha riscontro alcuno da farne capitale. Il maggiore argomento, che si porti in questo fatto, si è la relazione, che ne fanno alcuni moderni Scrittori, mossi da avvisi di particolari, i quali affermarono d' averlo sentito, ma senza le sue prove. Certa cosa è, che al tempo di S. Antonino Arcivescovo Fiorentino, il quale governò quella Diogesi 13. anni, di questa Lettera nè c' era memoria, nè segno. Certo è, che nel tempo del Concilio Fiorentino, dove lo Spirito Santo guidò que' Padri nella decisione di verità cotanto importanti, nè pure un' ombra se ne vide, nè un bisbiglio, o un accenno se ne sentì mal da chi che sia. Ed innanzi al libro del Compendio delle rivelazioni fatte a Fra Girolamo Savonarola Teologo, e Predicatore stimato assai nel suo tempo, non ce ne fu chi ne sospettasse. Venuto, che fu poi in luce quel libro, hannone preso occasione coloro di pubblicare per vera Storia una sì fatta Lettera, come improntata dalla felice penna di Maria. Adunque non fu altrimenti una Lettera, ma sibbene una risposta mentale data al medesimo Padre Savonarola, che come Ambasciadore del Popolo Fiorentino rappresentossi alla Vergine col mezzo di San Giuseppe. E la risposta è appunto quella, che comincia da queste parole: *Florentia Deo, Domino nostro Iesu Christo, & mihi, dilecta.* Il riscontro di ciò se n' ha nel capitolo quattordici, e quindici, del primo libro della Vita del ricordato Padre Fra Girolamo, scritta dal P. Maestro F. Serafino Razzi dell' Ordine de' Predicatori, e dopo raccolta tutta dal P. Maestro Abramo Bzovio ne' suoi Annali Ecclesiastici.

Sed quando ista ex Cassinio decerpere, & heic describere, adrisit; alia nonnulla ad rem facientia, ex meo opere De Eruditione Apostolorum Cap. XI. huc transferre lubet: nam ex his ea, quae ex Fogginio superius retuli, lucem accipient, & commentitiarum Epistolarum figmenta clarius patebunt. Sunt igitur.

Epistola S. Mariae ad Florentinos adeo fabulosa est, & recens subposita, ut quum plures cuiusque ordinis viros de ea heic Florentiae interrogaverim, omnes interrogationem meam mirati sint, & ne fando quidem umquam se accepisse testati fuerint, ullam Sanctissimae Deiparae Epistolam Florentiae adservari, vel umquam ab ea ad Florentinos missam fuisse. Quare ipse satis mirari non possum *Ioannis Carthagenae Tom. III. Lib. IV. Homil. I.* credulitatem, ne quid gravius dicam, qui hanc vocat antiquissimam, immemorabilem, celeberrimamque, Florentinae Vrbis traditionem. Quod si *Hadrianus Lyraeus* narrat, Hieronym. Savonarolam Ferrariensem Florentiae die 25 Octobris anno MCCCCXCV. illam, velut Mariae genuinam Epistolam, pro concione interpretatum fuisse, & hunc Sermonem adhuc inter eius opera extare; ipse quidem & facile adsentiar, nec obstupescam, quod Monachus ille etiam hanc rem adserere non dubitaverit. Huius Epistolae meminit etiam *Antonius Macedo in Diis Tutelaribus Orbis Christiani*, & eam simul improbat, quod & doctissimus *Tillemontius* facit. Et quidem Florentinos secundo, vel tertio, tamdem saeculo tantum fidem Christianam ex parte amplexos fuisse crediderim, quam nullis certis fundamentis nitatur traditio, quae vult, Romulum quemdam, & Paullinum, & Frontinum, Petri discipulos, a Petro missos, Evangelium iis adnunciavisse: quare ad eos, tamquam Christianos B. Virginem scribere potuisse, numquam ipsi sibi persuaserint. Sed ne mirum videatur, si Monachus ille hanc Mariae subposuit Epistolam, exploratae fidei esse animadvertendum est, ab eiusdem Ordinis Monacho Epistolam pariter Virgini Deiparae adfictam fuisse, a *F. Antonino* scilicet *de Villa Basilica*; quam Epistolam in opinionis meae confirmationem heic adducere lubet, quum praecipue hoc commentum desit in *Apocryphis* diligentissimi *Fabricii*, inter multa tamen huiusmodi, quae adfert & recenset, & quorum mentionem consulto omisimus, utpote non omnium id genus deliramentorum curiosi & captatores. Ex MS. igitur Codice Bibliothecae Riccardianae ridiculam hanc & fabulosam Epistolam proferimus, atque responsum est ad Epistolam, quae per Angelum Custodem a *F. Antonino* missa fingitur ad Deiparam, atque ita habet:

Fratri Antonino praedilecto misericordiae Mater opem salutarem.

Quod a me precibus expostulasti, dulcissime fili, neque valeo denegare, neque penitus indulgere velim. Abnuere quidem nequeo, quae toto terrarum orbe misericordiae Mater adpellor; prorsus autem illud tibique, tuis-

que

que condiscipulis, quod adhuc pluribus, & effraenis, animi motibus praeoccupata tanto muneri corda recluditis, elargiri nolo. Mentes igitur vestras a vanis terrenorum curis, ac voluntates ab illecitis adfectionis, expurgate. Tam Divini Numinis opem pro voto percipietis. Ego enim sum illa pietatis Regina, quae pro differenda severi Iudicis ira, dum tribus olim telis mundum deperdere statuisse videretur, Praedicatorum Ordinem per amicam meum Dominicum institui. Quem deinceps peculiari amore prosequuta, & quam plurimis inclitum feci praerogativis, habitu perpulcro insignivi, singulos eius Fratres in filios eos pravi, & sub amplissimo meo pallio subscepi. Vnum praeterea, fili, te admoneam, at puerilibus nugis, quibus admodum profunderis, abiectis, te maturius ac religiosius habeas, & pistergatis mundi insaniis, in ardentissimo Christi latere te recipias. Tu demum angelico, qui maxime delector, eulogio mihi saepius, ac ferventius, inservire studeas in dilecto meo Coenobio Saxensi, sanctis illis, quorum devotione mirum in modum adficeris, gratiosius exhibent. Iam utroque nomine te valere iubeo.

Ex Coelo Empyreo in Die AEternitatis.

Quamquam vero superius pag. 1. dixi, verba Ioannis Villanii a me praetermitti, quod alibi & opportune protulissem; tamen abs re hoc non fore puto illa iterum exhibere, prout in quibusdam Bibliotheca Riccardianae vetustis Codicibus habentur cum varietate lectionum. Itaque in Codice MS. Riccardiano Plutei Q. Ordinis IV. comprehendente Chronica Ioannis Villanii, scripto ut videtur sub initium Saeculi XV. Lib. II. Cap. XXI. legitur.

Bene troviamo per più antiche Croniche, che al tempo di Nerone Imperadore (*in alio Codice Riccardiano signato II. antiquiore legitur:* fu recata di prima la verace Fede di Cristo nella nostra Cittade per due discepoli di S. Piero, che l'uno ebbe nome Frontino, e l'altro Paulino. *In Codice autem notato III. Lib. I. Cap. LIII. scriptum est:* Bene troviamo per piune e antiche Croniche, che fue prima recata da Roma la verace Fede e per Fiorentino e Paolino discepoli di S. Piero ec.) nella nostra Città di Firenze, e nella Contrada, prima fu recata da Roma la verace Fede di Cristo per Frontino e Paulino, discepoli di Santo Piero. Ma ciò fu tacitamente in pochi fedeli, per paura de' Vicari, e Proposti, delli Imperadori, che erano Idolatri, e perseguivano li Cristiani, dove si trovavano; e così dimoraro infino al tempo di Gostantino Imperadore, e di Santo Salvestro Papa.

Et Cap. XXII. insequenti scribitur.

Troviamo, che la nostra Città di Firenze si resse sotto la guardia dell'Imperio (*in citato Codice antiquiore scribitur:* dell' Imperadore de' Romani, intorno CCCL. anni) de' Romani circa CCCL. anni da poi che prima fu fondata (*in eodem Codice:* tenendo la Legge e Fede di Pagani. Avvegnachè alla nascosta molti Cristiani ci si trovavano entro, dimorando in luoghi occulti, e per selve, e intorno alla Città di fuori. E non estavano palesi per la paura di non pervenire alle mani di Vicari, e di Proposti, dell' Imperadori, siccome dicemo dinanzi nell' altro Capitolo; e questo tempo bastò così infino al tempo di Gostantino Imperadore ec. *In Codice notato III.* E con tutto che assai si avesse de' Cristiani per lo modo, che n' o detto, dimoravano sagretamente in romitaggi, e in caverne, di fuori della Cittade ec.) tenendo Legge Pagana, e coltivando l'Idoli, contuttochè assai n'avesse Cristiani per lo mondo, ma dimoravano nascosi in diversi romitaggi, e caverne, di fuore della Città. E quelli, che erano dentro, non si palesavano Cristiani, per la tema delle persecuzioni, che l'Imperadori di Roma, e li Vicari e Ministri, facevano a' Cristiani, infino al tempo del gran de Gostantino ec.

Iam vero tempus est Acta S. Paullini producere, in quibus Frontonis eius socii mentio fit; quandoquidem Frontonem hunc nonnulli cum Frontino confundunt, & Paullinum Lucensem, eumdem ac Florentinum, existimant. At non dissimulandum, nec omittendum, quod Ioseph Maria Brocchius Part. II. Vitar. Sanctor. & Beator. Florentinorum, *Frontinum & Paullinum Florentinorum Apostolos, a Paullino Lucensi, & Frontone Petragoricensi, iterum distinguens, diversosque esse putans, scriptum reliquit.*

Per queste ragioni adunque a me pare, che resti molto chiaramente provato, che i due sopraddetti Santi sieno distinti da quelli di Lucca e di Perigù, e che da essi sieno derivati i primi lumi della Cattolica Religione in questa nostra Città di Firenze: ed inoltre sembra, che in qualche maniera il predetto S. Frontino, come tengono il Migliore e l'Vghelli, possa forse ancora credersi il primo nostro Vescovo, a cui da S. Pietro fusse stato dato per compagno nella predicazione S. Paolino, giacchè questo vien sempre posto nelle Memorie in secondo luogo; e vediamo dall'Istorie, che spessissimo erano mandati i Vescovi ne' primi secoli a predicare la Fede con qualche compagno. Ed in fatti Vincenzio Borghini accuratissimo nostro Istorico nella sua Storia de' Vescovi di Firenze trattando di questi Santi, quantunque dica di non trovare documenti certi per provare evidentemente

che

che S. Frontino sia stato mandato da S. Pietro Apostolo per nostro primo Vescovo, insieme con un Paolino suo compagno: nondimeno prendendo a descrivere la Cronologia de' nostri Vescovi, non ha difficoltà di cominciarla dal medesimo S. Frontino, credendo che possa esser probabile che veramente sia egli stato mandato dal Principe degli Apostoli a predicarci col suo compagno Paolino la vera Fede, come primo nostro Vescovo:

Verba autem Vincentii Burghinii, quae adlegat Brocchius, sunt quae sequuntur.

Di quegli adunque, che regnando la Gentilità, furono nostri Vescovi per lo spazio d'intorno a CCLX. anni pigliando il termine dall' Imperio di Claudio, quando si cominciò a spargere per tutto il seme della vera Religione, e potette prima, pur nel modo, e con le difficultà già accennate, penetrare in queste nostre parti, per qualche dello sopraddette cagioni s' avvenga, non ci è memoria di alcuno, che fermamente chiara, e certa si possa dira. Perchè di quel Frentino, o Fronrino, che sia il nome, il quale dicono alcuni, essere stato de' discepoli di S. Pietro Apostolo, e da lui specialmente ordinato primo nostro Vescovo, e mandatoci con un Paolino suo compagno a predicare la Fede di Gesù Cristo regnando Nerone, nel medesimo tempo, che a Fiesole fu inviato S. Romolo, io non ritrovo cosa, che mi paia potere con sicuro fondamento affermare, non ci essendo, fuor di alcune poche parole in Giovan Villani, nè Scritture, nè Autori, non che sicuri, o certi, ma che siano pur risoluti affatto del nome: nè vorrei in questo caso incorrere per troppa agevolezza in quell' errore, nel quale m' incresce quando io veggo caduto un altro, di mettere nell' Istorie cose accattate, e senza riscontro. Ma non mi pare anche da passarsene chetamente affatto, avendo oramai siccome si è a più d'un proposito detto, per molte esperienze conosciuto, che il Villani, quantunque alcuna volta si mostri molto semplice dell' Istorie, e de' tempi antichi, non per tanto è sempre fedale, e sincero, e non mai finge, o truova da se quel, che dice; ma sempre di alcuna Istoria cava quel, che e' non potette vedere, sebben talvolta pecca peravventura, o nel distinguere l'età, o nel giudicare fra le buone e sicure, e la deboli ed incerte: però se non altro si può di qui cavare, che ella fusse in que' tempi, onde che ella si fusse nata, fama comune, come molto volte nelle Città si veggono lungamente essere alcune memorie continuate, dicendole i padri a' figliuoli, e questi a' suoi, e così questi agli altri di mano in mano. Però pigli si per ora il principio da costui, pur con questa condizione; e quando se ne troverrà alcuna più salda certezza, si potrà come cosa chiara affermare ec.

Silentio quoque praetereunda non sunt alia, quae laudatus Brocchius habet in citata Parte secunda pagina 14.

Si è già sopra provato, come fino al tempo dell' Apostolo S. Pietro molto verisimilmente fu annunziata la Fede a' Fiorentini per mezzo de' Santi Frontino e Paolino, da esso inviati a predicare il Vangelo in Toscana i quali essendo in Firenze (conforme si ricava dagli Atti di S. Miniato, e di S. Cresci, riferiti dall' Orlendi nella seconda Parte del secondo Tomo della sua opera intitolata *Orbis Sacer & Prophanus*, si ritiravano cogli altri primi novelli Cristiani in una selva chiamata *Elisbot* (nome forse rimasto dell' antica lingua Etrusca) la quale era posta in un Monte situato poco discosto da Firenze dalla parte Orientale, e per ciò chiamato anticamente il Monte Fiorentino, ed in oggi il Monte di S. Miniato, per essere stata ivi poscia edificata in onore di questo Santo la magnifica Chiesa, che ora si vede, per mezzo d' Ildebrando o Alibrando Vescovo di Firenze, coll' aiuto di S. Enrico Imperatore, e di Santa Cunegonda sua consorte, poco dopo l' anno MXIII. Da questi Santi adunque Frontino e Paolino è molto probabile, che dopo il martirio di San Pietro fosse eretto in suo onore nella detta Selva quell' antichissimo Oratorio, di cui si è fatta sopra menzione, il quale era posto dove è ora la *Porta Santa* della soprannominata Chiesa di S. Miniato.

Acta vero iam exhibeo ex Marii Florentini opere inscripto: Etruscae Pietatis Origines: *& ex Tomo III. mensis Iulii Actorum Sanctorum Bollandianorum. Fabella, quae de Templo Dianae Pisis aedificato in his habetur, ostendit, Acta saecula circiter* XIII. *confecta fuisse, quando Thermarum & Sudatorii seu Lacanici Pisani memoria obliterata iam erat: nam aedificium illud, cuius vestigia & ruinae quaedam adhuc exstant, Sudatorium Thermarum fuit. Immo, quum Porta illa, in cuius ingressu Templum Dianae adsurrexisse, Acta fingunt, nonnisi saeculo demum* XII. *fabricata fuerit, anno videlicet* MCLIV. *ut tradit* Paullus Troncins *Annalibus Pisanis ad annum Pisanum* MCLIV. *liquido patet, haec Acta nonnisi post saeculum* XII. *procusa fuisse. Porta autem illa numquam* Latina *dicta fuit, sed* ad Perilasium *seu* ad Palascium *tantum; & in praesens* Lucensis, *quia Lucam ducit, adpellatur. Subspicandum fortasse esset, Librariorum festinantium errore factum fuisse, ut* Latinae *pro* Lucensis *in Actis*

scri-

scriberetur. Quomodo enim Latina dici potuit, quae a Roma & Latio aversa est? Ceterum de Laconico illo Pisano Henricus Notisius *in* Cenotaphiis Pisanis, & Antonius Franciscus Gorius in *Tomo III. Inscript. Tuscae, in primis consulendi sunt. Sed ad Acta deveniamus.*

Misericors & miserator Dominus de summa coeli arce in uterum Virginis descendens, sua praesentia & gloriosa incarnatione mundum visitare atque illuminare dignatus est. Postmodum vero magnificus triumphator ab inferis resurgens, in coelum cum nostrae carnis substantia exaltatus est. Plurimi Reges terrae & Principes fuerunt, qui Iesum Christum, Filium Dei, verum Deum, & Salvatorem mundi, esse negantes, eius incarnationem, crucis passionem & mortem, eiusdemque resurrectionem, & in coelos adscensionem, subsannantes, fidem summae & individuae Trinitatis penitus annihilabant. Ex quorum impio & nefando collegio Nero Imperator, tanquam de pharetra Satanae prodiens, variis poenis & cruciatibus universos Dei cultores coepit mirabiliter cruciare, ostendens eis diversissima genera tormentorum, ut, quos praemiis & suasionibus flectere non poterat, saltem poenarum terroribus superaret. Eodem igitur Nerone regnante, in partibus Tusciae, in Civitate Pisana, praecepit idem sibi templum fieri Dianae, mirae magnitudinis, in ingressu Portae Latinae Civitatis Pisanae, in capite pontis fluminis Auseris, & illud cum omni pulcritudine adornavit; & iussit, ut artifices ex auro mundissimo & margaritis statuam Dianae facerent, quam per singulos dies adoraret. Tunc facta est statua Dianae mirae magnitudinis vultum & oculos habens quasi vivens. Quam iussit Imperator cum magna veneratione in vultu templi configi.

Post multum vero temporis fecit fieri coelum aereum super columnas marmoreas numero nonaginta; coelum autem iussit minutis foraminibus pertundi. Et erat altitudo coeli pedes centum, & effundebatur desuper aqua, ut videretur quasi pluvia cadens in terram; & tunc iussit mane lampades fieri in modum Solis, & per coelum trahi, ut lucerent in die ad populum, qui erat sub coelo aereo, & venientes ad occasum extinguebantur. Et iterum hora undecima sero fecerunt similiter speculum pretiosissimis cum gemmis refulgens, clarum nimis in modum Lunae. Et ante horam constitutam cecidit & confractum est: ita ut nec ipsa fragmenta invenirentur. Et sic nocte iussit, quadrigam per coelum trahi, quasi tonans. Tunc misit Dominus ventum validum, & proiecit quadrigam in flumine Auseris, & nusquam comparuit. Alia autem die sedens Imperator pro tribunali & nesciens, quod factum fuerat, dixit ad populum: Cognoscant omnes, quia magna est Diana Mater Deorum, per quam & ego istas virtutes ostendo. Et misit edictum per universas Provincias, ut quicumque Christum colerent, vel etiam nominarent, nisi magnae Deae Dianae tura ponerent, diversis poenarum terroribus & cruciatibus subiacerent.

Per idem vero tempus erat quidam vir Christianissimus in eadem Provincia in Civitate Lucensi, nomine Paullinus, qui a B. Petro Apostolo fuerat Episcopus ordinatus (& ab Antiochia Romam ductus, & prout in quibusdam Chronicis reperitur, ab ipso Beato Petro Apostolo in eadem Urbe Romana cum aliis quatuor Episcopis consecratus; videlicet B. Apollinari, Beato Martiali, B. Frontone, & B. Maximino; quem venerabilem Patrem nostrum Paullinum Episcopum gloriosus Christi Apostolus praefatus his verbis Lucam direxit, dicens: Paulline, Serve Dei, vade Lucam, & adnuntia verba Dei, ut praesis ibi omnibus Episcopis). Ipse vero diebus ac noctibus, vigiliis & orationibus vacans, Christo quotidie sedulum exhibebat officium.

Hic despectis hujus aerumnosae vitae negotiis, in eadem Civitate constantissime praedicans, multorum animos illustrabat; & quoscumque poterat ab idolorum cultura, ad agnitionem summi, veri & aeterni Dei, & Domini nostri Iesu Christi, quotidie revocabat. Quid plura? Tantam ei gratiam Dominus contulit, ut per praedicationem eius multitudo maxima virorum & mulierum Lucani populi Daemonum squaloribus irretita, Iesu Christo Domino crederet, atque in nomine Domini baptismum salutis perciperet. In ipsa etiam Civitate cum Beatis Presbyteris Severo & Antonio (quos quidem ipse Beatus Episcopus Sacerdotes consecrarat) septem Ecclesias Domino dedicavit, & in eisdem Presbyteros & Clericos, ne grex fidelium noviter ad Christum conversus caelestis verbi pane fatisceret, sanctissime ordinavit.

Quod audiens Nero crudelissimus Imperator, misit adparitores ad Lucensem Civitatem, ut invenirent B. Paullinum Episcopum: qui cum venissent ad praedictam Civitatem, invenerunt Beatissimum Paullinum Episcopum cum commilitonibus suis, scilicet B. Severo Presbytero, & Luca Diacono, atque Theobaldo milite, & multis aliis in Christo credentibus, in hymnis & laudibus insistentes in quadam Cella Christianorum, quam idem Sanctus Episcopus ad honorem Sanctae & Individuae Trinitatis, & Sanctae vivificae Crucis, atque ad hono-

rem intemeratae Virginis Mariae, Genitricis Dei, & Domini nostri Iesu Christi, & S. Stephani Protomartyris; dedicavit. Qui dum tenti fuissent, & ducerentur ante conspectum impiissimi Caesaris, dixit *B.* Paullinus Episcopus: Gratias tibi ago, Domine Iesu Christe, qui me dignatus es cum Sanctis tuis Martyribus adnumerare: & ait ad suos: Fratres & commilitones mei iam vitae aeternae participes, viriliter estote, & minas & impiorum terrores, qui ad tempus sunt, nolite expavescere, sed magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen eius invicem; inquiramus Dominum, & ex omnibus huius mundi tribulationibus eripiet nos.

Qui cum ducti fuissent ante conspectum Neronis Caesaris, ait ad eos: Quae est ista insania & stultitia vestra, ut colatis hominem mortuum & crucifixum? & invictissimorum Deorum culturam evacuetis, quibus Respublica nostra quotidie augumentatur, & crescit? Respondit Sanctus Paullinus: Non est insania, sed sana doctrina, idolis manufactis, surdis & mutis, sine sensu & visu, qui nec se nec alios adiuvare possunt, abrenuntiare; & unum Deum vivum & verum, coeli & terrae factorem, adorare: qui de coelis ad terram in uterum Virginis misericorditer descendens, ex ea verus homo natus, pro nobis flagellari, crucifigi, ac mori, dignatus est, ut sua morte nos ad vitam aeternam & gloriam, quae finem non habet, perduceret.

Iratus autem crudelissimus Imperator, ait: Noli mihi iam plures ambages inferre; sed cito sacrifica magnae Deae Dianae, ut illi, qui per te tuo Christo crediderunt, grata obferant Diis libamina. Cui Sanctus Paullinus respondit: Ego non sacrifico Daemoni, qui te & suos cultores habet perdere in aeternum interitum; sed sacrifico me ipsum hostiam immaculatam Domino Deo meo Iesu Christo, cui servit in spiritu anima mea, qui vitam aeternam in se credentibus praestat, & gloriam sempiternam.

Tunc crudelissimus Imperator iussit, eos tamdiu fustibus & verberibus adfici, quamdiu idolis consentirent, aut spiritum exhalarent. Qui cum diu crudelissime caederentur, defluebat sanguis eorum in terram. Et adspicientes in coelum Beati Martyres Christi, Paullinus Episcopus, & Severus Presbyter, cum Luca Diacono, & Theobaldo milite, dixerunt: Domine Deus omnipotens, Pater Domini nostri Iesu Christi, qui nos ad agnitionem tui nominis venire fecisti, benedicimus te, Domine, quia dignos nos fecisti gloria tua, ut accipiamus partem cum Sanctis tuis Martyribus in Salvatore Christo in resurrectionem & vitam aeternam, & animae & corporis incorruptionem. Tu enim es verus Dominus; ideoque laudamus te per Dominum nostrum Iesum Christum, dilectum filium tuum, qui vivit & regnat in secula seculorum.

Tunc impiissimus Caesar iussit, Beatos Martyres in ima carceris retrudi; nec cibi aliquid, vel potus, ipsis exhiberi, nisi prius idolis consentirent. Beati ergo Martyres Christi in hymnis & orationibus persistentes, gaudentes & exsultantes psallebant Domino & dicebant ad invicem: Propter hoc dilatatum est cor meum & exsultavit lingua mea; insuper & caro mea requiescet in spe. Quia non derelinquet Dominus animas nostras in inferno, nec dabit Sanctos suos videre corruptionem.

Post tertium autem diem sedens Imperator pro tribunali iussit, Beatos Martyres Christi ante suum conspectum adstare, & dixit ad eos: Quid cogitatis circa salutem vestram? Respondit Beatus Paullinus Episcopus, dicens: Salus nostra Christus est; qui nos de tenebris ad lucem, de morte revocavit ad vitam: quem tota mentis intentione diligimus, venerari & confiteri quotidie non cessamus. Audiens haec crudelissimus Imperator, nimio furore repletus, dixit: Per salutem Deorum, nisi statim magnae Deae Dianae sacrificaveritis, crudelissimis bestiis vos ad devorandum tradam. Cui Sanctus Paullinus respondit: Stultissime rerum, cur credis nos a cultura veri Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi posse revocare? Iam noli inferre minas, quas non timemus; sed quaecunque vis, exerce tormenta: nam corpus nostrum paratum est ad omne supplicium. Tunc iussit Imperator immanissimos ursos & pardos, valde fame cruciatos, mitti in Sanctos Dei.

Quos cum vidissent Sancti Martyres Christi, omni ferocitate & crudelitate repletos, facto signo Crucis, adspicientes in coelum, dixerunt: Ne tradas bestiis, Domine, animas confitentes tibi, & animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem. Et statim praedictae bestiae, omni ferocitate deposita, & factæ mansuetae sicuti agni, venerunt, & posuerunt se ad pedes Sanctorum, lingentes manus & plantas eorum. Tunc insanissimus Caesar nimio furore repletus, ait ad Sanctos: Quae sunt ista maleficia vestra, ut tam crudelissimæ bestiae, nescio quibus vestris carminibus conversae sint in agnos? Cui *B.* Paullinus respondit: Ista, quae tu vides, non sunt maleficia, sed sunt beneficia Dei omnipotentis, cui si recte credideris, & poenitentiam de sanguine Sanctorum, quem effudisti, pure ipsi obtuleris, vitam adhuc poteris consequi sempiternam. Nam venti & mare obediunt ei; & bestiae, ut vides, in-

vo-

vocato Christi nomine, mansuefactae sunt. Quanto magis, Imperator, decet te Creatorem tuum cognoscere, & illum solum adorare?

Quod audiens Imperator, nimio dolore permotus, statim prosiliit e solio suo mittens eos ad Anolinum Comitem, dicens: Istos maleficos, & Deorum nostrorum inimicos, sine audientia facias diversis cruciatibus interire. Postquam Comes accepit imperiale praeceptum, iubet eos in ferali carcere retrudi, donec excogitaret, quali poena eos adficeret. Eadem nocte Beatus Paullinus Episcopus dedit orationem Domino, dicens: Domine Deus omnipotens, qui dispersa congregas, & congregata conservas, auge fidem in te credentium, ut Lucanus populus, qui per me tuo sancto nomini credidit, augeatur, & crescat; & Ecclesiae, quas ad tuam laudem & gloriam dedicavi, stabili robore, & firmitate consistant; per te, Iesu Christe, Salvator mundi, qui cum Patre, & Spiritu Sancto, es coaeternus, & vivis & regnas in secula seculorum. Amen.

Cum hanc orationem complesset, adparuit ei Angelus Domini, in ipso carcere, nimio splendore coruscans, & ait: Paulline, dilecte Dei, exandita est oratio tua: etas (enim) per martyrii palmam Regi nostro immortali animam teddes. Corpus vero tuum in Civitate Lucana in Ecclesia Sanctae Trinitatis, quam tuis manibus consecrasti, erit sepultum. Per te enim populus Lucanae Civitatis augebitur, & te ibi existente Patrono, Civitas illa manibus hostilibus nullo tempore destruetur. Et statim discessit Angelus ab eo. Tunc Beatissimus Paullinus Episcopus egit gratias omnipotenti Domino dicens: Gratias ago tibi, Domine misericors Iesu Christe, qui me per Angelum tuum visitare dignatus es, & axaudire, & certum reddere gloriae tuae.

Mane autem facto iussit iniquissimus Comes Anolinus Beatos Martyres Christi ante suum conspectum adduci, & sedens pro tribunali dixit ad eos: Sacrificate Diis immortalibus, ne male pereatis. Responderunt Sancti Martyres Christi, dicentes: Non sunt Dii, sed Daemones, qui te & Principem tuum habent perdere in aeternum interitum. Tunc Comes, haec audiens, nimio furore repletus, iussit eos sine cessatione fustibus caedi: Sancti vero Martyres Christi dixerunt ad Comitem: Miserrime, & sine sensu, seductor animarum, quoniam credis nos per tormenta tua recedere a Dei nostri cultura: habemus enim Iesum Christum Filium Dei, qui praestat nobis virtutem.

Tunc iniquissimus Comes fecit ei in triplum augere tormenta. Tunc Beatissimus Martyr Paullinus Episcopus dedit orationem in ipsis tormentis Christo Domino dicens: Domine Deus omnipotens, Creator omnium rerum visibilium, & invisibilium, qui me ad cognitionem tuae veritatis venire fecisti; deprecor te, Pater Sancte, suscipe spiritum meum modo; quia tempus est, ut iubeas me istud seculum derelinquere, & ad tuam misericordiam pervenire. Haec cum diceret Beatissimus Christi Martyr Paullinus Episcopus simul cum B. Severo Presbytero, reddiderunt spiritum Deo creatori suo. Videns hoc iniquissimus Comes Anolinus, dolore permotus, eadem hora iussit ibidem Beatum Martyrem Christi Theobaldum militem cum aliis multis capitalem subire sententiam, & corpora eorum inhumata relinqui.

Postmodum vero idem Anolinus missus Mediolanum gloriosos Christi Martyres Nazarium & Celsum, atque Gervasium & Protasium, multis cruciatibus adfectos decollari praecepit. Locus autem, ubi decollati sunt gloriosi Martyres Christi Lucas Diaconus, & Theobaldus miles, atque alii multi, non multum distat a loco, qui vocatur Lacus Historiae (*forte, Custodiae*) Leonum. Hoc audiens gloriosus Christi Confessor & Presbyter senex Antonius (qui tunc in montibus, qui sunt inter Lucam & Pisas, vitam agebat solitariam) venit noctu cum Beato Valerio & Victore, & Luciano, & multis aliis Christianis, & rapuerunt pretiosa corpora Sanctorum, & cum hymnis & laudibus sepelierunt ea noctu.

Corpora vero Sanctorum Martyrum Paullini & Severi atque Theobaldi secrete mirifice sepulta sunt in sarcophagis mundis, & novis, in Civitate Lucana, in Ecclesia Sanctae Trinitatis a Meridie in parte Orientis. Alia vero sepulta sunt non multum longe ab eo loco, in quo decollati sunt. Sed non post multum temporis ad Ecclesiam Sanctae Trinitatis translata sunt, & ibidem mirifice sunt collocata. Martyrizati sunt gloriosissimi Martyres Christi ad pedem montis Pisani ab Anolino Comite sub Imperatore Nerone quarto Idus Iulii. Translatio vero Sanctorum est die Kalendarum Aprilis. Regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor, & gloria, virtus, & imperium, in secula seculorum. Amen.

§. III.

De Sancto Romulo Episcopo Faesulano.

Quum non desit, qui putet, S. Romulum a B. Petro Apostolo missum Faesulanis & Florentinis simul, quod & harum Vrbium vici-

viciaitas suadet, Verbum Dei, & Christi Legem, adnuaciavisse; & eodem tempore Faesulanae & Floreatinae Ecclesiae Episcopum praefuisse; eius Acta bere mihi proferenda esse video, & addacenda ia medium, praemitteadaque aonnulla ex iis, quae de illo viri eraditi aliqui commentati sunt.

Martyrologium Romanum Pridie Nonas Iulii.

Faesolis in Tuscia S. Romuli Episcopi & Martyris, discipuli B. Petri Apostoli, qui ab eodem missus ad praedicandum Evangelium, cum in multis Italiae locis Christum adnunciasset, rediens Faesulas, sub Domitiano Principe martyrio coronatus est cum aliis sociis.

Franciscus Captaneus De Aeeto seu Glacieto Episcopus Faesulanus, in Epistola ad Franciscum Medicem Magnum Etruriae Ducem, qua ei dedicat Vitas S. Romuli, Sancti Alexandri, Sancti Donati Scoti, & Sancti Andreae Carsiaii, Episcoporum Faesulanorum, ita scribit:

Innanzi a tutti così di santità come di tempo, intra pientissimi Vescovi di questa incredibilmente nobile Cattedra, ci si rende ammirabile e degno di ogni venerazione l'invittissimo Martire Santo Romolo, eletto Pontefice di tal luogo dal gloriosissimo Prencipe delli Apostoli Santo Pietro. Onde poco dopo la morte del Redentore, quasi (a dir così) Apostolo della Toscana, ci fondò la Fede colla predicazione, e col sangue; al qual segnalatissimo beneficio per non essere ingrate, non pure la Diocesi Fiesolana, ma molte altre delle circonvicine, hanno fino a qui continovato sempre in chiunque si battezza conservar la memoria e nome di tanto Padre.

Petrus Leo Casella De Tuscorum Origine, & Rep. Florentina pag. 141.

Tum & in Provincias Praedicatores verbi pro Romanae Ecclesiae corona designat (Petrus) ubi oportebat: & in Tusciam Suburbicariam Ptolemaeum, & ulteriorem Romulum, dirigit Apostolorum vice, & auctoritate, episcopantes: illum Nepesinum dicunt, hunc autem Faesulanum. Nam & vetustus codex recte habet Ptolemaeum in Tuscaniam missum: & in eo, quod sequitur, Romulum vero Faesulas, una tantum litera, & ea minima, minus habet textus: proinde si Faesulaniam legas, ulteriorem Tusciam, quae ad Faesulanos attinet montes, dictum putes, & ad auctoris mentem accedes propius. Et quidem utrique pleraeque Coloniae, plerique item Populi, committuntur secundum partes cuique suas. Quamvis post Paulli adventum, in cuius occursum Roma effusa legitur, multiplicari coeperit Episcoporum numerus per Vrbes melioris tamen notae; alias enim Historiae fides nutaret: quia nemo dat quod non habet. Tanti ne Nepete in Oenotriae Tusciae Coloniis, ut ceteris omissis uni sibi daretur Episcopus? Sed quid dum provinciales circuit in praedicando impiger & strenuus miles Christi? Nepete coronam reperit, ad mercedem evocatus aeternam. De Faesulis nihil ad nos: nunquid enim desolatam ad Vrbem, excisae ad Vrbis ruinas, mittere solitudini oportebat Episcopum? Iacebant enim prope solo adaequatae Faesulae: ager Faesulanus Florentinis cesserat: ergo per agrum rusticantibus & paganis ex Florentino populo Episcopus datur, & Florentinus negabitur, & Florentinis non episcopabitur?

Et ex intervallo.

Sed qui missus in Etruriam, quam erudiit omnem, & docuit Christum Dominum Iesum, cuius virtute nominis Idola concidunt: cuius praedicatione cultores Idololatria non substinet: proinde persequutor excitatus silentium mandat quasi novatori & obstrepenti nequam. Sed Romulus norat in iis non hominibus obedire, sed Deo. Damnatur itaque, & quasi ad petram sceleratam, damnatae intra Vrbis illius ruinas, & hostile solum Caesaribus & Caesarianis perductus, Episcopalem coronam Martyrii palma adauxit. Quem si Faesulanum quis adserat, Florentinum nobiscum adstruet. Proinde Florentiam, quam Caesar condidit, Romulus augustior Augustissimi Christi Domini fecit Ecclesiam: in qua disciplinae vigor quantum profecerit, satis claret in Sanctorum Episcoporum successione.

Bollandiani ad diem VI Iulii, haec habent inter alia, ubi de S. Romulo agunt:

Aliam panegyrim (*ad Homiliam Theazonis, quam panegyrim existimarant, & quae de paullo ante egeraat, respiciunt*) mihi indicavit non ita pridem adm. R. P. Dominicus Maria Sandrini, Ordinis Praedicatorum, Scriptor Historiae Ecclesiasticae *Florentinae*, conservari in sua Conventus Sancti Marci Bibliotheca, ad populum dictam a Magistro Simone de Bertis, eiusdem Ordinis, anno 1430. Obiit ille, uti legitur in Bibliotheca Dominicana Altamurae anno 1491. ut debeat admodum iuvenis panegyrim suam recitasse. Recitavit autem illam Florentiae, cuius etiam Episcopum facit Sanctum Romulum; altera vero panegyris dignoscitur recitata fuisse Faesulis. Neutra quicquam novi, quod ad Historiam spectat, docere potest: ambae docent, celebriorem seculo XV. fuisse cultum S. Romuli tam Faesulis quam Florentiae.

Et ex intervallo.

Episcopum tamen fuisse Romulum, quando missus fuit ad disseminandum verbum

Dei

Dei, omnino credibile est, a quocumque demum Pontifice Romano missus sit. Anvero ordinatus fuerit Episcopus pro determinata aliqua Ecclesia, merito dubitari potest. Etenim & Volaterrani & Florentini & Pergamenses seu Bergumenses in Insubria aeque ac Faesulani eumdem Romulum Episcopum suum faciunt; non alia utique de causa, quam quod illis in Civitatibus Fidem praedicasse legitur. Et quomodo pro aliqua illarum Ecclesiarum singulariter Episcopus ordinari potuit Romulus, ubi nulla tunc Ecclesia erat? quandoquidem ille cum suis dicitur primus ad conversionem istarum gentium missus Roma fuisse, & quidem a Sancto Petro Apostolo. Vnde non videntur Faesulani Romulum potiori iure suum primum Episcopum facere tamquam pro sua tantum Ecclesia ordinatum, quam reliquae Civitates, quas dixi; nisi forte, quia ultimum Faesulis vixit, ibique per martyrium obiit. Sed haec casui adscribenda sunt. Poterat Volaterris, Florentiae, Bergomi, poterat alibi, quam Faesulis, ultimum diem claudere. Neque vero mors Episcopi in loco certo obita efficere potest, ut illius loci censeatur Episcopus proprius ex sua ordinatione fuisse.

Thomas Caccinius Dominicanus Florentinus in sua Historia Ecclesiastica ad annum IIC. ita de Sancto Romulo scribit.

Passati diciotto mesi l'Angelo apparvegli, e comandò che andasse incontanente al suo Vescovado di Fiesole. Entrati colà, un Gentiluomo Fiesolano appellato Adriano gli ricevette in casa, e convertissi alla Fede con tutta la famiglia. Nel porre la mano in capo ad un nobile giovanetto chiamato Celso, liberollo dal Demonio. Al quale miracolo essendo presenti da novanta persone, sentite l'urla diaboliche, rimasero legati dal Vangelo. Dopo cominciò a predicare liberamente per tutta la Città: promosse alcuni al Sacerdozio, ed andò sempre crescendo il numero de' Fedeli si Fiesolani, come Fiorentini, che avidi della parola di Dio concorrevano anch'eglino alle sue prediche. Era Governatore di Fiesole per Cesare un certo uomo, cui dicevano Repertiano. Questi intesa la predicazione di Romolo, e de' compagni, ed il concorso del popolo Fiesolano, e Fiorentino, al Vangelo, presene disgusto grande; onde chiamolli a se, e comandogli, o che sacrificassero agl'Idoli, o vero dileggiassero da Fiesole

Ferdinandus Vghellius in Episcopis Florentinis.

At si verum est, ut saepius mecum ipse revolvi, Petrum Apostolum, Ptolemaeum in Etruriam Vrbicariam, Romulum vero in Annonariam, hoc est, fertilem, alumnos suos Fidei Christianae disseminandae causa olim legasse, illumque Nepetae fuisse sedem, hunc autem Faesulis domicilium delegisse, omnino verosimile erit, utrumque circumvicinas Civitates lumine Fidei illustrasse; Romulumque potius consedisse Florentiae, quam Faesulis, cum per id tempus usque ad postremam fere desolationem excisae essent. Potuit autem Romulus in circumvicina Faesulis Castella lumen Fidei invexisse, Faesulisque palmam tulisse martyrii, atque ideo eius Civitatis primus censeri Episcopus: quod ibidem coronatus pariter ac sepultus sit. Cur non autem & Florentiae primus, vel secundus, Praesul fuisse dicatur, cum ibi etiam constet Evangelium disseminasse, cum item Volaterrae, Brixia, Bergomumque, suum primum Episcopum fuisse adfirment, quod ibi etiam Christi Evangelium circumtulisset? A Romulo igitur post Frontinum non modo praedicationis, sed etiam Praesulum seriei, sumemus initium; & pulcro praesagio Florentia a Romulo ad Fidem Christi traducta dicatur, quae olim a Romuli Regis prosapia, posterisque, fuerat aedificata.

Idem in Episcopis Faesulanis de S. Romulo pariter agens.

Nec absurdum debet videri, si Brixia, Bergomumque, nobiles Italiae Civitates, eumdem Romulum pro suo primo Praesule revereantur. Potuit enim illis in locis, sicut & Florentiae, Faesulisque, ex Apostolico, ideoque Episcopali, munere verbum divinum disseminasse.

Et ex intervallo.

S. Romulus, ex nobilibus ortus parentibus Petri Principis Apostolorum alumnus fuit, ab eoque in Annonariam Etruriam directus est, ut ibi Christi Evangelium disseminaret, Martiano, Carissimoque, adiunctis sibi sociis; qui antequam inauguratus Episcopus Faesulas venisset, Volaterras divertit, ut Crescentium, Dulcissimumque, discipulos, illuc a se legatos, inviseret, invitaretque, ut secum ad illius Civitatis conversionem, sicut postea evenit, feliciter conspirarent: iisdem coadiutoribus, tum Florentiae, tum Faesulis, ubertimos Fidei fructus tulisse narratur.

Idem in Episcopis Pistoriensibus.

Ceterum constat Christiana sacra hausisse illam (*Pistorii Civitatem*) a Romulo Etruscorum Apostolo. Pistorienses etenim in eius rei non defituram memoriam, nullum parvulorum undis lustralibus tingunt, cui, praeter nomen proprium, Romuli nomen non adaptent.

Idem in Episcopis Volaterranis.

A S. Romulo igitur catalogum Praesulum Volaterranorum exordiemur, qui illuc a Sancto Petro ad praedicandum Evangelium

missus, Civitatemque per Herculis Portum ingressus, Evangelii luce Volaterris late diffusa, Florentiam, Faesulasque, ad idem cumulate praestandum iter intendit.

Franciscus Maria, seu potius Marius eius filius, in Etruscae Pietatis Originibus Cap. V. de S. Romulo agens, scribit.

Multis Italiae locis Christum adnunciasse antequam Faesulas rediret, Romanae equidem Tabulae pridie Non. Iulii aperte me docent; nec minori iure Episcopum sibi postulare posse existimant Brixienses, Bergomenses, Florentini, Faesulis iam deducta Colonia proximi; & forte ex eadem proximitatis coniectura Pistorienses, Arretini, Cortonenses, & siqui alii primaevam Christianitatem anhelantes, vulgi sine auctore rumores pro traditionibus obtrudunt.

Idem Cap. VI.

Iam peculieri Dei miserantis munere Paullinus in ulteriori Etruria Lucensibus erat Episcopus; iam & ante Romulum Faesulanis, seu Florentinis, cum Frontino, seu Frontone, prima Christianae Fidei semina iecerat: & tamen ipse Casella, quod Florentini antiqui Chronologi fatentur, minus aequo silentio involuit; & dum Ptolemaeum in Romano Martyrologio non adhuc repositum, Suburbicariae universae Etruriae Episcopum, non Nepesinum, sed potius Pentapolitanum constituit, Paullinum non modo Usuardi, & Canisii, sed & Romano, Martyrologio notissimum silet, ut Romulum Sanctissimum alioquin virum, & vere Apostolicum, Etruriam omnem erudiisse adstruat, & Florentinis potius, quam Faesulanis, Episcopum, non minimo labore, constituat. At quemadmodum, qui primus in Faesulanam regionem Fidem intulit, etiam intra spatium trium millium passuum, utrisque, tam scilicet Florentinis, quam Faesulanis, Christum adnunciasse concederem; ita Frontonem, & Paullinum, ante Romulum Florentinis, seu mavis Faesulanis, Evangelium protulisse, non dubitarem.

Leopoldus Ferdinandus Meliorius in sua Florentia Illustrata pag 139.

Vide superius pag 21. ubi eius verba referuntur.

Franciscus Orlendius Dominicanus Parte II. Orbis Sacri & Profani Lib. III. Cap. XXXIV. § I. ita scribit.

Divi Romuli primi Faesulanum Antistitis opera & praedicatione, quemadmodum Faesulanos, ita & Florentinos eis proximos, primum ad Christi Fidem conversos, adfirmant.

Idem Capite XXXV. §. IV.

Non desunt inter recentiores aliqui, licet perpauci, qui Sanctum Romulum inter Florentinos Antistites reponunt. Ughellius eum Frontino subiicit, ordine secundum. Florentinis quoque Episcopis accenset P. Marius Iovannellius, Ordinis Sancti Augustini, in Chronologica Historia Volaterrana. Nonnulli recentes hanc sententiam amplectuntur, supposita tunc temporis unione Dioeceseos Florentinae cum Faesulana, adeo ut Faesulis & Florentiae Romulus, tamquam caput, praeesset; ita tamen, ut Faesulana Civitas ea tempestate inter praecipuas Etruriae Urbes censeretur. Ceterum vel ipsi Scriptores Florentini, qui Indicem Episcoporum Ecclesiae suae adornarunt, Romulum inter Faesulanos, neutiquam vero inter Florentinos, Antistites enumerant: nempe Scipio Ammiratus, Vincentius Borghinius, Par. II. in Dissert. *De Episcopis Florentinis*, Fardinandus Leopoldus de Migliore in sua *Florentia Illustrata*, pag 139. & Cerracchinius in *Chronologia Sacra Episcoporum Florentiae.*

Ioseph Maria Brocchius Tom. I. Vitarum Sanctor. & Beator. Florentinorum pag. 4.

Conforme tiene ancora il Fiorentini, il quale nella sua dottissima opera *De Sacra Etruriae Antiquitate* con molti altri è di parere, che non fossero anticamente distinti tra di loro i Vescovadi di Fiorenza, e di Fiesole, fino a dopo il quinto secolo. Onde sostiene, che S. Romolo, il quale, secondo la comune antichissima credenza, immediatamente venne a predicare in Toscana dopo S. Frontino, e che trovò in Fiesole essersi già pervenuta la Fede di Gesù Cristo, conforme si ricava da' suoi Atti pubblicati dal Vescovo di Fiesole Francesco Cattani da Diacceto; sostiene, dico, che fosse Vescovo tanto dell'una, che dell'altra, Città; il che a me ancora sembra molto verisimile.

Idem pag. 5.

Tra tutti i Santi adunque sopra nominati, de' quali si celebra la memoria nel Martirologio Romano, non pare, che rigorosamente parlando, possa dirsi, che appartenga alla nostra Diocesi, se non S. Romolo, mentre gli altri poco ci abitarono, e solo di passaggio ci predicarono la vera Fede: dovecchè egli per molto tempo ci stette, e conforme si ricava dagli Atti, che poco appresso si riferiranno, predicò il Vangelo co' suoi compagni Marchiziano, Carissimo, Dolcissimo, e Crescenzio, in molti luoghi della Toscana, e specialmente nel contorno di Fiesole, dove finalmente insieme con essi, secondo quello, che si ricava dagli Atti suddetti, ricevette la corona di un glorioso martirio circa l'anno novantesimo di nostra salute il dì 6. di Luglio: nel qual giorno se ne celebra nel Martirologio Romano la memoria; ed in Fiesole se ne solennizza con Rito doppio di prima classe

la

la festa; quantunque questa nella nostra Diocesi, fuori delle Chiese dedicate in suo onore, si trasferisca presentemente, per ragione dell'Ottava de' Santi Apostoli Pietro e Paolo, nel giorno seguente; celebrandosene quivi pure *ab immemorabili* ne' tempi andati il dì 6. ed al presente il dì 7. di Luglio, con Rito doppio, l'Uffizio. La qual cosa serve ancora in una certa maniera di qualche conferma a quello, che sopra si è detto, cioè, che in antico fosse una sola Diocesi quella di Fiorenza, e di Fiesole; e che da questo Santo Vescovo sia stata apertamente promulgata, dopo S. Frontino, a' Fiorentini la vera Fede; mentre di esso ne hanno sempre, come di Santo, che a loro appartenesse, celebrata e solennizzata con pubbliche feste la memoria, dedicandone, e consecrandone in suo nome sì nella Città, come nella Diocesi, diverse Chiese, delle quali fa menzione il sopraccitato Sandrini in due sue bellissime opere manoscritte, degne della pubblica luce, che una Latina intitolata *De primo Florentinorum Baptismate*; e l'altra Italiana, sopra tutte le Chiese di Firenze.

Et ex intervallo.

S. Romolo nobile Romano fu battezzato, ed ammaestrato nella vera Fede dal Principe degli Apostoli; e da esso ancora fatto istruire ne' dogmi della Cristiana Religione per mezzo di S. Giustino suo discepolo, col quale fu poi inviato dal medesimo Apostolo a predicare a Sutri, di dove, dopo aver convertite molte persone alla Fede di Gesù Cristo, ed avervi operato diversi miracoli, se ne tornò a Roma: e da S. Pietro fu spedito in Toscana a predicare la Fede di Gesù Cristo a' popoli di Fiesole e di Firenze, in una sola Diocesi, come si è detto, secondo la più probabile opinione, allora uniti, dandogli per compagni della predicazione, Marchiaiano, e Carissimo. Imposegli però il Santo Pontefice di dover prima portarsi a Volterra per rivedere due suoi discepoli Crescenzio, e Dolcissimo, da esso poco prima stati quivi mandati a predicare il Vangelo.

Ipse quidem nonnihil de S. Romulo innui in mea De Eruditione Apostolorum *libro singulari, quod superius pag. VI. legere est.*

Petrus Franciscus Fogginius in Exercitatione singulari de Primis Florentinorum Apostolis ita scribit:

Ioannes Lamius mirabilis vir in aureo, nuper edito, de Eruditione Apostolorum libro singulari, Florentinos secundo vel tertio seculo Christianam Fidem amplexos esse, existimans, *Et quidem*, inquit, *Florentinos secundo vel tertio seculo tantum, Fidem Christianam ex parte amplexos fuisse, crediderim: quam nullis certis fundamentis nitatur traditio, quae vult Romulum quemdam, & Paullinum, & Frontinum, Petri discipulos a Petro missos, Evangelium iis adnunciavisse &c.* Age vero, hisce verbis vir eruditissimus inficiari nequaquam voluit, tres illos Heroas umquam exstitisse, ut eius sententiam, in deteriorem partem accipientes nonnulli, calumniati sunt: sed tantummodo, quod fundamentis neutiquam certis innituntur, qui volunt, eos a Petro missos Christi Lege Florentiam imbuisse, qua in re nihil sane est, quod reprehendi possit. Qui Frontinum, & Paullinum, Petri discipulos, Florentiae omnium primos Iesum Christum praedicasse volunt, unius potissimum Ioannis Villanii auctoritatem ostentant, quem non raro decipi, cum de iis loquitur, quae ante aetatem suam gesta sunt, deprehendimus. Itaque si nullo vel probabili argumento Florentinum Frontini & Paullini Apostolatum adstrui quis diceret, male quidem sensisse videretur; sed nullis certis probari argumentis satis caute dici potest, immo vero laudabiliter.

Neque vero, quoniam ante secundum vel tertium seculum, Christianam Fidem Florentiae coli incepisse opinatur Lamius, ideo statim negat, de ea aliquid vel Petri temporibus adnunciatum fuisse; de eo enim potissimum tempore loqui videtur, quo factum est, ut Florentinorum hominum pars maxima Christo nomen dederit; hoc autem contigisse ante secundum, vel tertium, seculum quis probet?

Et post multa.

Etsi vero ipsum tempus, quo Faesulanam Cathedram D. Romulus obtinuit, nequedum satis adparet, constat tamen ex utroque antiquissimo monumento, quod D. Petro aequalis minime fuit; et, si coniecturis fas est uti, facile, ut puto, intelligitur, probabile in primis esse, quod circiter quartum Ecclesiae seculum claruerit: eam enim aetatem praeferre videtur Inscriptio; & certe ante Constantini tempora D. Petro dicatum fuisse publicum templum, ubi a puero D. Romulus inservierit, admitti nequit.

Porro, etsi multae sacrae Aedes D. Romulo nuncupatae in Florentina Dioecesi reperiuntur, haud tamen fore satis probatum videtur, quod huiusce etiam Dioeceseos Episcopus fuerit. Sic & multae ibi sunt sacrae Aedes S. Donato dicatae, quem solius Arretinae Dioeceseos Episcopum fuisse, nemo dubitat. Ad haec: nemo veterum illud tradit, & omnia, quae habemus, Florentinorum, Faesulanorumque, Episcoporum monumenta, peculiari Episcopo utramque Urbem decoratam fuisse ostendunt; quamobrem

cum

cum nihil plane sit, quod certiores nos faciat, quo tempore ex una Dioecesi duae factae sunt, iam ab initio utrique Vrbi peculiarem suum Episcopum datum esse, facile crediderim: neque enim multum interest, quod satis proximae illae sint, cum, etsi credibile minime est, quod Vrbes multum proximae singulae singulos Apostolos, & Episcopos, ineunte Ecclesia acceperint, certe in dies magis Christianorom numero crescente, etiam Episcoporum numeros in dies magis factus sit maior.

Thomas Maria Mamachius Dominicanus Tomo II. Originum & Antiquitatum Christianarum Lib. II. Cap XXI. § III.

Etrusci a Romulo vel Paullino Petri Auditoribus inductos Cives olim suos contendunt, ut errandi finem aliquando facerent:

Ad quae verba adnotat quae sequuntur:

Etrusci, inprimisque Faesulani, & Florentini, *Romulo, Paullino, & Frontino*, Petri Apostoli discipulis, se usos Evangelii promu gatoribus contendunt. Consule Batonium ad ann. 46. num. rr. Ioannes Lamius vir doctissimus in *Singulari de Eruditione Apostolorum Libro Cap. XI pag. 190. edit. ann.* 1738. Romulum, Paullinum; atque Frontinum, non tanta esse antiquitate putat, ut Petro se tradere in disciplinam potuerint. Igitur quamquam non negat, aliquos primo seculo Florentiae, atque alibi, in Etruria vixisse, qui audissent de Christo, eumque colere instituissent; tamen secundo, vel tertio primum seculo auctam in ea Provincia maiorem in modum Religionem Christianam arbitratur. Ei consensit Petrus Franciscus Fogginius vir eruditus, & amicus meus *Exercit. XIV. Operis de Romano D. Petri Itinere, & Apostolatu pag. 289. seqq. edit. ann* 1741. Sed quoniam *Fidelis Soldanus*, qui tum erat Monachus Vallis Vmbrosae in *Histor. Passiniunensis Monasterii* primum, tum in ea Apologia, quam inscripsit: *Difesa degli Atti di S. Romolo M. discepolo di S. Pietro Apostolo &c.* invectas asperius in eos est, qui minus esse acta eadem sincera arbitrabantur; Foggiuius, qui plane perspiciebat, se potissimum a Monacho imperito Historiae vexari, librum edidit an 1742. qui inscribitur: *La Vera Istoria di S. Romolo Vescovo, e Protettore di Fiesole liberata dal Dottore Pier Francesco Foggini dalle calunnie apposte le &c* Nihilo secius qui laedi vetustatem Ecclesiae Florentinae a Fogginio falso existimabant in hunc, atque Lamium, invehi, eosque insectari, non destiterunt. Equidem iis me adsentiri fateor, qui olim Romulum virum sanctitate conspicuum in Etruria floruisse defendunt, atque una existimant, neque eum Petri fuisse auditorem, neque eius acta, quae circumferuntur, esse genuina. Ita quidem censent Bollaudiani, ioque longe accuratius demonstrat Foggiuius *pag. 36. seqq.*

Et ex intervallo.

Praeterea antiqui Scriptoris Homilia de S. Romulo, quam edidit Fogginius, plane efficit, Messium Romulum, qui Acolythus in Faesulana Ecclesia, deinde Diaconus, post Presbyter, ac demum Episcopus, fuit, eumdem atque illum fuisse, quem ferunt a Petro Episcopum ordinatum, & Faesulanis, Florentinis, aliisque Etruscis, praefectum. Adcundus Fogginius *loc. ind.* Non me movet libellus, quem intelligo a Florentino quopiam, quem nominare equidem nolo, scriptum adversus Fogginium, cum novi nihil, nisi aliquot Imposturas, contineat. De Paullino, quem Lucenses Magistrum, & Episcopum, suum fuisse pugnant, deque Frontino Florentinorum, nemo extorquebit a me, ut fuisse Petri auditores censeam. Etsi enim Francisci Mariae Florentinii summa fuit copia eruditionis, atque doctrinae; tamen ferent Etrusci, quos ego inprimis colo, si eius Scriptoris Libro: *De Etruscae Pietatis Originibus*, veritatem esse praeferendam putem.

Acta autem S. Romuli Episcopi in medium adducturus, quae quidem apocrypha sunt & prorsus fabulosa; satius puto praemittere Homiliam Theuzonis cuiusdam, probabilis notae monumentum, quam Petrus Franciscus Fogginius & Fidelis Soldanus, publici iuris fecerunt; eam tamen praecedant oportet, quae de Codice, in quo illa habetur, Fogginius laudatus differat, in adlegata Exercitatione De Primis Florentinorum Apostolis. *Alio vero Codice Soldanus usus est. Sunt autem insequentia.*

Apud Reverendissimum Faesalanae Ecclesiae Capitulum membranaceus quidam extat MS Codex septingentorom fere annorum aetatem teferens, ubi sese obfert antiquissimi Scriptoris Homilia In Festivitate S. Romuli Faesularum Patroni, qua nihil inveniri umquam poterat illustrius monumentum . . . . Ceterum ante omnia animadvertendum est, vetustissimum Codicem, atque adeo, ut peculiari suo, licet barbaro, eum vocem vocabulo, Faesulanae Ecclesiae Passionarium, post acta quaedam martyrii SS. Apostolorum Petri & Pauli, Homiliam, de qua loquimur, exhibere. Scilicet hinc certe adparet, non solum ipsius Homiliae auctoritas, cum ab Ecclesia palam ea legeretur, verum etiam quod, quae nunc D. Romuli acta circumferuntur, aut nullam tunc temporis obtinebant fidem, aut effecta nondum exstiterant: alias enim ea ipsa profecto Homiliae locum oc upassent, quod in ceteris recentioribus Passionariis fa-

factum esse compertimus. Neque sane obficit quicquam, quod vel D. Romuli Acta in eodem libro esse supra memorierimus; sunt enim recentiori manu scripta circa finem Passionarii, parvo in volumine ab aliis Codicis eiusdem separato, in quo etiam eorumdem Actorum compendium exstat per Lectiones, ut aiunt, distinctum, & translationis corporis Sancti Episcopi narratio; postremo tandem catalogus Faesulanorum Episcoporum scriptus Faesularum Episcopatum obtinente Iacobo de Altovitis, qui anno sal. 1390. ad Florentinam Cathedram translatus est. Itaque summa plane iniuria fabularum plenum volumen seculo XIV. exaratum intra vetustissimum Passionarium includere ausus est Faesulanus Canonicus Torellus Phola, qui Codicem illum vetustate contritum restauravit, ut ipse Epistola, quam eidem Passionario praefixit, testatur. Verum utinam restaurasset tantum, *non* autem & deformasset! Temerario autem suo vetustissimum Codicem passim emendavit; & laudata Homilia potissimum, sexcentis locis, maleferiati hominis fae itiam passa est. Vidit nimirum, vidit Phola, quanti ea esset ponderis ad illa confutanda, quae de D. Romulo dictitabantur; ideoque ea omnia industrius delevit, in quibus Homilia cum sepulcrali, quam retulimus, Inscriptione convenire animadvertit; & fortem eam ipsam quoque Inscriptionem, ubi de Episcopatu mentionem fecisse videtur, ipse rasit: perinde quasi egregia laus foret vulgi superstitionibus inservire. Ast ego priorum lituras sedulo perlustrare, utrum scilicet aliquid veteris genuinae lectionis deprehendere fas esset, deinde vero cum labor hic, quamvis irritus haud omnino foret, aviditatem tamen satiare nequiverit, vetustos alios Codices SS. res gestas narrantes consulere studui; & huic diligentiae ita veritatis auctor Deus favit, ut tandem in celeberrimo Aedilium Metropolitanae Florentinae Grammatophylacio ex multis, quae ibi adservantur, Passionariis unum tandem occurrerit, ubi Homiliam a Phola interpolatam, integram illibatamque legere licuit, etsi pluribus passim mendis foedatam descriptoris incuria; quem Faesulani Codicis Scriptore aliquanto recentiorem, longe autem negligentiorem indoctioremque, esse compertum est. Porro & auctorem Homiliae, cuius nomen rasum forte fuit in Faesulano Codice, Florentinus iste aperte enunciat hoc pacto. *Pridie Nonas Iulii Natalis S. Romuli Episcopi Faesulanorum. Sermo Domni Theuthonis venerabilis Abbatis. Item versus ejusdem:*

Signifer aeterni, nos audi, Romule, Regis
Hunc populumque simul, Sancte, tuere tuum.
Visibus altithroni Regis, te credimus omnes,
Pro meritisque, Dei nunc pietate frui.
Quapropter petimus, quod nobis ianua Coeli
Ex precibus sanctis sit patefacta tuis.
Ne nos in tetram permittas possimus Orcum
Ire, Dei Praesul ac venerande Pater.
Sed quo peccatum propellis de paradiso
Illuc producant acta benigna tui.

Post quos versus statim subiacet Homilia, cui tamen praefigitur: *Incipit Passio.*

Hactenus quidem Fogginius. Soldanius autem eamdem Homiliam eruit ex Archivo Coenobii Sanctae Mariae Vallis Vmbrosae Dioeceseos Faesulanae, edidi tque nullo auctoris nomine praefixo, quod Codex MS. quo usus est, nullum forte praeferret. Hanc Homiliam Neapoli ab Antonio Beatillo Antuerpiam missam Bollandiani acceperunt, qui panegyrim perperam opinantes Ecclesiae saeculo XV. recitatam, ex ea proficere supersedere. Sed iam Homiliam proferamus.

Incipit Homilia infra Octavam Solemnitatis Sancti Romuli.

Scimus, Fratres Karissimi, quia quotiens Sanctorum natalitium diem ad honorem Christi, cuius praecepta sequimur, devote celebramus, non eis gaudia, vel honorem augemus, sed nosmetipsos adiuvamus. Illi enim plenum, & perfectum; gaudium in Christo, cum quo regnant, possident, sicut ipse promisit in Evangelio dicens: Volo Pater, ut ubi ego sum, ibi sit & minister meus: & iterum: Vbicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur & Aquilae; Sanctorum quippe animae non immerito Aquilis comparantur. Sicut enim Aquila in excelsum volans omnia terrena sub pedibus relinquit, ita Sanctorum animae, dum pro desiderio coelestis vitae, ut Christum, qui dixit: Regnum meum non est de hoc mundo, imitentur, omnia, quae in terris dulcia, vel pulcra, sive delectabilia, desiderari queunt, contemnunt. Quid aliud, quam de terrenis sordibus ad coelestem munditiam more volant Aquilarum, unde per Prophetam dicitur: Sancti, qui sperant in Domino, habebunt fortitudinem, adsument pennas, ut Aquilae volabunt, & non deficient. Et dignum valde est, Fratres mei, ut nos miseri, qui in bonis actibus nil valemus, eorum Festa, qui per sanctam conversationem Christo per omnia placuerunt, reverentissime celebremus, quatenus in die iudicii per eorum intercessionem mitius quam culpa exigat nobiscum agatur. Magna quippe apud omnipotentem Dominum obtinere posse credendi sunt, qui per hoc, ut illi perfecte placerent, omnem vitae huius dulcedinem spreverunt. Insuper & semetipsos reliquerunt crucifigentes carnem suam cum vitiis, & concupiscentiis. De quorum collegio beatis-

ſſimus Patronus noſter, cuius hodie Feſtivitatem tripudiantes colimus, extiterat Romulus, qui ab ipſis fere crepundiis more magni Prophetae Samuelis Domino dicatus, qui in perfectiori aetate futurus eſſet, adhuc ſpecioſae indolis puer enucleavit; ac ſine dubio regulam bonae vitae, quae in libro verae Religionis digeſta iunioribus praecipit, ut ſe a venereis rebus, ab illecebris ventris & gutturis, ab immodeſto corporis cultu & ornatu, a torpore ſomni atque pigritiae, ab aemulatione & obtrectatione, invidentia & ambitionibus, ab ipſius etiam laudis immodica cupiditate, abſtineant, funditus obſervavit. Ritu denique redolentis in arbore floris adhuc in puerilibus annis poſitus fructum boni operis praetendit, quem poſtmodum vir effectus pleniſſime propinavit. Quemadmodum enim Samuel Propheta, mox ut ablactari coepit, ab Anna matre ad ſerviendum in Templo Domini eſt praeſentatus; ita & hic Deo dilectus Romulus admodum parvae aetatis Cuſtos Sanctæ Baſilicae conſtituitur, & vere perfectus Cuſtos, qui ſic lapideum Dei Templum religioſe cuſtodivit, ut ſe ipſum quoque per exhibitionem bonorum operum, quod omnipotenti Deo longe carius eſſe creditur, Templum Dei efficeret ſecundum ſententiam Apoſtoli dicentis: Neſcitis quia Templum Dei eſtis, & Spiritus Sanctus habitat in vobis? Similiter etiam Propheta de cuſtodia noſtri interioris hominis admonet nos dicens: Omni cuſtodia obſerva cor tuum, quoniam ex ipſo vita procedit. Ipſa etiam Veritas in Evangelio eos, qui ſe ab illicitis deſideriis cuſtodiunt, Reges nominat, dum dicit diſcipulis: Amen dico vobis, quia multi Reges, & Prophetae, voluerunt videre, quae vos videtis, & non viderunt; & audire, quae auditis, & non audierunt. Noſtrae ſiquidem animae in hoc mundo, ceu rates in multiſono mari velificant, ac ſemper huc, & illuc, multiplici curarum turbine impelluntur. Qui autem in tantis terrenorum motuum fluctibus immobilem in Dei ſervitio greſſum tenent, ambulantes ſcilicet in via regia, & non declinantes ad dexteram vel ſiniſtram, quid aliud, quam animam, quaſi fluctuantem navim, Deo gubernante regunt? Quam ob cauſam veraciter ſecundum Dominicam ſententiam Reges dici debent, ex quorum numero beatiſſimus hic noſter Patronus Romulus, cuius hodierna die natalitia celebramus, eſſe creditur, qui tam caſte, ac ſobrie Eccleſiaſticam perfecit cuſtodiam, ut pro ſanctitate vitae communi conſenſu totius Cleri ad Lectoris Officium in *Domini Eccleſia* promoveretur, quem gradum per plurima annorum ſpatia dum cum ſumma caſtitate, atque religione, cuſtodiſſet, exigente ſua ſanctitate, meruit Diaconatus honore exaltari. Quod Officium cum Chriſti miles cum praecipua humilitate ſubſcepiſſet, favente Dei clementia, tam idipſum diuſe peregit, ut omnes tunc maiores in eadem Eccleſia ſibi per gratitudinem obedientiae, minores vero per dulcedinem caritatis, benevolos redderet. Hoc quoque divinitus actum eſſe creditur, ut idem Deo dilectus, qui poſt aliquantos annos ipſius Eccleſiae Praeſul futurus erat eximius, ſetiatim per Eccleſiaſticos gradus ad infulas Epiſcopales perveniſſet; quo videlicet tanto efficacius, ac congruentius, vitam ſubditorum quandoque praelatus diiudicaret, quanto ſe ipſum conſtaret experimento didiciſſe regulam ſubiectionis; ſimulque & incentiva vitiorum, cum quibus praecipue Deo famulando in iuvenili aetate pugnaverat, atque in ſemetipſo calcaverat, iter poſtmodum aliis praedicaret, unde etiam *Dominus* in Pentateucho per Moyſen praecipit, ut Levitae a viginti quinque annis, & ſupra, miniſtrare debeant, quinquageſimo vero anno Cuſtodes vaſorum fiant: hoc procul dubio demonſtrans, quod hi, qui ſacris Ordinibus adplicandi ſunt, primitus in iuvenilibus annis luctari cum vitiis, ac deſideria carnis expugnare, debent, ut poſt domationem carnis iure, iam quaſi pugna devicta, temptationibus liberi, Cuſtodes vaſorum, ideſt ſanctarum animarum, quae ſedes, & templum Dei ſunt, ordinentur. Scriptum eſt enim: Anima iuſti ſedes eſt ſapientiae; & iterum: Templum Dei ſanctum eſt, quod eſtis vos. Unuſquiſque autem, qui Deo largiente ſuam primo ſtuduerit a vitiis purificare animam, poterit ſtatim conſequenter etiam proximorum animas ad vitam erudire perpetuam. Quoniam ſine dubio tanto efficacius aliquis docet, quanto idipſum, quod praedicatur, in ſemetipſo comprobavit. Unde Beatus Gregorius ait: Durum eſt, ut qui neſcit tenere moderamina vitae propriae, iudex fiat alienae. Et qui praedicat, quae non facit, ſeipſum damnat. Ipſe quoque Dominus in Evangelio, ut oſtenderet neque neophytos neque rudes ſacerdotale officium debere praeſumere, ad diſcipulos ait: Et vos teſtimonium perhibebitis, quia ab initio mecum eſtis. A quibus ſententiis hic venerandus, ac Deo dignus, noſter Patronus Romulus nil deviaſſe credendus eſt, cum primo palam Oſtiarius Sacroſanctae Baſilicae conſtituitur, gradatim ad Lectoris Officium, ac deinde ad Diaconii promotus eſt Ordinem. Patet nobis, Fratres mei, quia Diaconus Graecum nomen eſt, & in Latino ſonat Miniſter. Chriſtus in Evangelio ſuis ſequacibus loquitur dicens: Qui mihi miniſtrat, me ſequatur. Penſemus ergo nunc

nunc, Fratres, qualiter hic Beatissimus Christi Diaconus vel Minister Romulus Salvatorem nostrum, qui se in alio loco confirmavit, fore viam, veritatem & vitam in se credentium, secutus sit, vitamque nostram prout Deus adiuverit exemplo illius ad meliora conformemus. Non enim incassum, quotidie Canon divinus, sive gesta diversorum recitantur nobis in Ecclesia Sanctorum; sed quaecumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt: ut per patientiam, & consolationem Scripturarum, spem habeamus; utque in Sanctorum conversationibus, tamquam in speculo, nosmetipsos inspiciamus, & ubi noster actus cum eorum vita concordat, illic nos stare ad salutem credamus; ubi vero discordat, ibidem procul dubio nos errare sciamus. Christus quippe Dei Filius, qui per operationem Sancti Spiritus de Beata Maria Virgine absque omni peccato conceptus, & natus est, verus per omnia Deus ex Deo Patre, ac verus homo per omnia, sine omni contagione alicuius peccati, ipse penitus carnale contagium contempsit, & evitavit; idque suis discipulis evitandum, indixit his verbis: Sint lumbi vestri praecincti, & lucernae ardentes in manibus vestris. In qua castitate Beatum Romulum Christi vestigia secutum esse, nemo dubitet perpendens, quod ille, ad cuius sepulcrum tot miracula Christus operatur, nonnisi immaculatus, & operatus iustitiam, coelum potuisset ingredi, sicut Psalmographus testatur sub interrogatione, & responsione, dicens: Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet in monte sancto tuo? qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam. Quod autem hic idem Beatus athleta Christi Romulus mundum secundum Christi vestigia, prout Pilato dixit: Regnum meum non est de hoc mundo; contempserit, nil refert inserere, vel syllogismicis ventilare conclusionibus, cum luce clarius constet, omnique Deum quaerenti animae pateat, neminem perfecte posse diligere illud, ad quod vocamur, nisi illud oderit, unde revocamur; sicut & ipse Dominus dicit: Non potestis Deo servire, & mammonae; vocamur autem ad perfectam naturam humanam, qualem ante quam peccasset protoplasto Deus inesse concessit. Revocamur vero ab eius dilectione, quam peccando meruimus. Quare si veraciter nos ipsos salvare volumus, ipsa docet ratio, ut odiamus unde liberari optamus. Non enim mundiales necessitudines nemo odisse potest, quisquis aeternitatis amore flagraverit; hoc quoque, quod prae cunctis aliis praeceptis Dominus in Evangelio, arduum videlicet sermonem proposuit, & opere complevit, quod est: Maiorem caritatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis, sicut ipse Dominus fecit, dum in crucem adscendit, & nostra lavit delicta; uterque Beatus Confessor Romulus in cura pastoralis regiminis, quam postmodum libens pro communi fratrum salute suscepit, adimplesse non dubitatur. Duo enim sunt Martyrum genera; unum in sanguinis effusione; alterum in proximorum compassione. Et certe qualiscumque Pastor in Sancta Ecclesia, quam suo Christus sanguine comparavit; qui non pro terreno lucro, neque pro saeculari extollentia, sed vere pro salvandis animabus curam accepit pastoralem: necesse est, ut toties cadat per compassionem, quoties aliquem de sibi commissis cadere conspicit; toties tristetur, quoties aliquem commissorum tristari cernit; toties lugeat, quoties de commissis quemquam lugere cernit; & ad ultimum toties moriatur per compassionem, quoties quemquis de sibi commissis spiritualiter mori videt. In qua re, quantus sit labor videre curent, qui curam regiminis circa sibi commissos vigilanter exercent. In quo genere martyrii Beatus Romulus Christum, qui videns Civitatem Ierusalem, sciensque qualia, & quanta, in processu temporis pro suis peccatis passura esset, per compassionem flevit super illam, procul dubio in condescensione commissorum sibi, quoad vixit, imitatus est. Ideo post Christum, & ad Christum, pervenit; quia taliter ambulavit, ut Christo ministraret, implendo hunc sermonem Christi, qui dicit: Qui mihi ministrat me sequatur: quam ob rem hic noster Patronus Romulus opere & nomine Diaconus, idest, Minister Christi fuit. Hinc etiam datur intelligi, quod nullus hominum aliquod peccatum potest committere, nisi dum illa adpetit, quae Christus contempsit; vel dum ea fugit, quae Christus sustinuit. Tota namque vita Christi per hominem in terris, quem suscipere dignatus est, disciplina morum fuit. Sed vae nobis miseris, qui & ratione mentis, & auctoritate legis, nec non exemplis Sanctorum Patrum, quasi quibusdam validissimis funibus a desideriis carnalibus retrahimur; & tamen quotidie in eis nos polluimus, immemores Scripturae terribiliter clamantis: Qui seminat in carne, de carne & metet corruptionem; & illud: Qui mundum diligit, inimicus constituitur Dei. Creator nempe omnium delectabiles huius mundi delicias, a quibus nos abstinere iubet, ideo creavit, hominisque potestati subdidit, ut in eis experiatur omnis, ut dum unusquisque id, quod magno desiderio delectabiliter adpetit, pro Christi amore non tangit, per certaminis victor am obtineat in coelis cum Christo coronam, qui ad discipulos ait: Gaudete

dete, quia vici mundum. Et iterum: Venit enim Princeps mundi huius, & in me non invenit quicquam. Veraciter namque Diabolus, qui Princeps mundi amatorum est; illorum scilicet, qui eius parent imperio, iure suasione delusus est, dum tentavit eum, qui in nullis illicitis contaminatus est, nec penitus aliquod fecit peccatum, nec culpam aliquam, pro qua poena dignus esset. Quapropter Christus, qui absque omni peccato occiditur, rationabiliter omnes iustos de potestate antiqui hostis liberavit. A quocumque autem fidelium hic ad exemplum Christi deliciae, carnalesque voluptates, intactae remanent, eidem cum Christo in coelis repositae, & conservatae, manebunt. Inde scriptum est: Voluptas habet poenam, necessitas parit coronam: Christus siquidem, ut ipse dixit: Non pacem, sed gladium, misit in terras; Idest, in homines mundi amatores; dum omnia, quibus delectabantur prius, eos odisse mandavit; cunctaque quasi aspera, & dura fugere, & respuere praecepit. Quid enim durius aut asperius est homini in hoc mundo, quam renuntiare omnibus quae possidet: Insuper & propriam odire animam, portando quotidie crucem suam post Christum? sed qualis remuneratio illi retribuatur, qui haec adeo dura servavit ex ipsius, qui hoc praecipit, Domini ore audiamus. Dicit enim: Omnis qui reliquerit patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agrum, propter nomen meum centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. Ut autem indicaret, quoniam in multis laboribus ad tam ardua praemia pervenitur, filiis Zebedaei petentibus celsitudinem consessionis proposuit amaritudinem calicis. Ne vero aliquis seipsum de impossibilitate operandi, quae recta sunt, excuset, eumdem Dominum audiat in Evangelio dicentem: Omnis qui petit accipit, & qui quaerit invenit, & pulsanti aperietur. Et iterum: Omnia possibilia sunt credenti. Et rursum Apostolus: Omnia possum in eo, qui me confortat. Universa, Fratres mei, quae in hoc mundo nobis evenire debebunt, taliter futura sunt, ut ambigere queamus, utrum veniant, an non; mors autem, & tremendum Dei iudicium, in quo de omnibus, quaecumque cogitando, loquendo, vel agendo, delinquimus, rationem reddituri sumus, sic inevitabiliter ventura sunt, ut haec nullus mortalium effugere valeat, sicut Psalmista testatur dicens: Quia neque ab Oriente, neque a desertis montibus, quoniam Deus iudex est. Ipse procul dubio, Fratres, in futuro iudicio omnium, quae iniuste peregimus, testis, & iudex erit, qui nunc observat omnes semitas nostras & vestigia pedum nostrorum considerat; quemadmodum illi per Beatum Iob dicitur: Fortissime, magne, potens, Dominus exercituum nomen tibi, magnus consilio, incomprehensibilis cogitatu, cuius oculi aperti sunt super omnes vias filiorum Adam, ut reddas unicuique secundum vias, & secundum fructum adinventionum suarum. Quid igitur nobis melius est, Fratres, quam ut ad reddendam rationem de nostris operibus in die iudicii modo nos praeparemus; postquam certum constat, quia illud effugere non valebimus, & amaritudinem illius examinis nobis nunc iuste ac sobrie vivendo convertamus in dulcedinem: omnis quippe servus, qui absente Domino praecepta Domini sui peragit, non solum non timet, sed etiam gaudens, & laetus, eum exspectat. Similiter & nos laeti Christum Iudicem exspectabimus, si eius nunc mandata ipso largiente, in quantum possumus, adimplere studuerimus. *Beatus* vero Romulus persistens in ordine Diaconatus per aliquot annos, Deo disponente, pervenit ad honorem Presbyterii. En, Fratres mei, scitis, quia res diu duraturae tardius crescunt. Inde David volens ostendere latitudinem perfectionis, quae per incrementa temporis Dei munere solet fieri in electis, haud inconvenienter eos palmae comparavit. Palma denique non in paucis, sed in pluribus crescit annis. Estque in hoc etiam dissimilis ceteris arboribus, quia cernitur inferius exilior, superior vero grossior; nam ceterae arbores inferius grossiores, superius autem subtiliores, videri solent. Similiter sancti viri in prima conversatione, quasi in inferiori parte, subtiles sunt; in processu tamen temporis crescentes de virtute in virtutem, iam in perfectione, quasi in superiori parte, grossiores fiunt; sicut & hic Deo dilectus Romulus, qui primum in Dei Ecclesia Custos ordinatus, ac deinde Lectoris Officium plurimis annis peragens Diaconatus Ordinem pro bonis actibus meruit. In quo etiam per aliquot annos Christo devote serviens Presbyterii gradum mire probatus obtinuit; & iustos siquidem, sicut rationabiliter palmam aequiparare constat, ita contra malos non incongrue Scriptura Sacra foeno, quod cito oritur, & statim e vestigio siccatur, adsimilat dicens: Fiant sicut foenum aedificiorum, quod prius quam evellatur arescit. Esaias etiam: Omnis caro foenum, & omnis gloria eius, quasi flos foeni; mundus namque, qui diligitur, & concupiscentia eius cito transit; ideo non immerito floribus comparatur. Licet enim deliciae huius mundi, quandoque per aliquantos annos amatores suos non deserunt, velocissime tamen ad instar foeni transvolare perhibeantur, quia dilectores suos valde celerius, quam velint, derelinquunt. Propter quod &

Pro-

Propheta dicit: Viri sanguinum, & dolosi non dimidiabunt dies suos; non utique dimidiabunt, quoniam prius quam abyssum suae cupiditatis expleant, aut ipsi deserunt divitias, aut deseruntur ab eis. Quas etiam interim dum possederunt, dupliciter miseri, & egentes fuerunt. Vno; quia compotes voti numquam fuerunt: altero; quia ipsas, quas cum ingenti labore & angustia divitias acquisierunt, retinere nequiverunt. Et quidem, si possessores divitiarum inter possidendum divitias pauperes non essent, Psalmista nequaquam diceret: Divites egnerunt, & esurierunt; inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono. De illis tamen divitibus hoc dictum per Psalmistam fore nil obstat intelligi, qui sperantes in incerto divitiarum ipsas divitias per cupiditatem, quae radix est omnium malorum, amplectuntur. Nam Sancti Patriarchae Abraham, Isaac, & Iacob, licet multas habuissent possessiones, a crimine tamen cupiditatis, & avaritiae, immones extiterunt, quia non in eis, sed potius in Deo, speraverunt. Vnde constat, quia possessio non facit divitem, sed cupiditas. Vnusquisque etiam fidelium; qui plurima possidet, si secundum Evangelicum praeceptum de mammona iniquitatis, hoc est, de divitiis, sibi amicos fecerit, consolans inde pro amore Christi, ac pro retributione sempiterna, pauperes, & peregrinos, viduas, & orphanos, sive in quacumque tribolatione positos, non in ordine eorum divitum, quos David eguisse, & esuriisse dicit, computabitur; sed magis in gradu Zachaei, qui dimidium bonorum dedit pauperibus; & si quid defraudavit in quadruplum restituit, adnumerabitur. Vt enim scientia, ieiunium, & eleemosyna, ac oratio, ceteraeque gratiae, vel virtutes, praeter fidem, spem & caritatem, ita sunt mediae, quod & in bonam malamque partem converti possint; sic & divitiae. Oratio namque & ieiunium, quod, proh turpe dictu est, a quibusdam in Sancta Ecclesia conversantibus aliquando causa fiunt hypocrisis; a quibusdam puro & simplici animo, ac pro Dei amore, & aeterna retributione; itidemque divitiae in bonam, malamque partem pro qualitate utentium, converti possunt. In ordine autem Presbyterii, vel Episcopatus Beatissimus Christi Romulus, quantae sanctitatis extiterit, noster sermo non valet evolvere; quia Sanctorum Virorum, qui iam Christo per solutionem carnis coniuncti sunt, nihil interest laudare novissima, qui in iuvenili flore adeo fuerunt perfecti. Nam ad cuius sepulchrum Deus tot miracula nunc exhibet, per ipsum quoque plura dum hic viveret tam in suae animae, quam in proximorum, salvatione fecisse credendus est. Tantis quippe coelitus imitandae vitae exemplis in hac Faesulana Vrbe emicuit, tantasque istius Vrbis populorum animas officio praedicationis, & sanctitate conversationis, Deo lucratus est, ut istud Templum, quod ante ortum huius Sancti viri a Beato Petro Apostolo, cuius hic habentur reliquiae, denominatum est, nunc Dei nutu a Patrono nostro Romulo denominationem habeat. Obitus quoque eius, in quo relicto carnis pondere ad Christum, cui totus hic vixerat, migravit, celebratur pridie Nonas Iulii. Proinde nobis, Fratres mei, considerandum est, ut, si pro amore Sancti Romoli hanc eius festivitatem colimus, nostra etiam necessitudine, ne in aeternum lugeamus, vitam ipsius sequi studeamus. Sic enim nobis proderit Sanctorum interesse festivitatibus, si eorum conversatio, ut ipsos imitemur, nostris inhaereat mentibus; tunc quoque cum eis, quorum nunc natalitia colimus, in coelesti aula gaudebimus, si eorum modos prout possibile est sectemur, & actus; ita ut desideria carnis, & mundanas illecebras spernere, ac sanctos virorum actus sic sequi valeamus, ut ad vitam pertingamus aeternam. Ipse, qui nos propria morte redemit ab aeterna, nos adiuvare dignetur, Iesus Christus Dominus, qui cum Deo Patre, & Spiritu Sancto, vivit, & regnat, Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Acta D. Romuli, quae hic exhibeo, eadem sunt ac illa, quae in Deliciis Eruditorum *publici iuris feci, & de quibus in Praefatione ita loquutus fui:*

Acta *D. Romuli* apocrypha adnexuimus, tam ea quae ex Codice MS. Monasterii Bodecensis Bollandiani ediderunt, quam ea, quae in Codice Archivi AEdilium maioris Templi Florentini adservantur, & quae nunc primum in lucem a me proferuntur, saltem integra; quum mutila, & prima parte decurtata, ediderint iam *Florentinius*, & *Soldanius*, qui non vidit sua illa Acta, quae in calce *Tomi I. Historiae Passinianensis* in vulgus prodidit, nihil aliud esse, quam partem alteram horum Actorum apocryphorum; adeoque alia & diversa ab his esse putavit, & genuina quidem, sed perperam: quum eiusdem falsarii opus esse deprehendantur, ut vir pereruditus *pag.* 238. bene ac sapienter observat, & ante eum Bollandiani eruditissimi. Nos autem ideo haec Acta heic in medium produximus, ut, ex facili commodaque inspectione, quicumque nare minus obesa instruitur, eorum falsitatem indubitanter intelligat, adiutus praesertim egregiis scholiis, & animadversionibus, quas plures eruditi Viri, quorum nomina opportune indicantur, adposite subiecerunt; & in

In quibus *Soldanius*, & *Laderchius* nugator alter, pro merito vapulat. Nostra enim intererat, Actorum huiusmodi falsitatem in propatulo magis atque magis collocare, nec in libro, quem inepti insulsique vitilitigatores frustra, sicut Aesopicus anguis limam, mordent; quique *De Eruditione Apostolorum* a me inscriptus fuit; aliquid temere protulisse videar, quum de missione S. *Romuli* in Etruriam a *S. Petro* Apostolo facta, tamquam incerta, dubitavi. Hac autem sola Actorum expositione contentus fui, quia ea legisse tantum, confutasse etiam, & reprobasse est.

Et ex intervallo.

Interdicenda igitur, concremandaque, sunt Acta D. Romuli, quae fabulosa, & deridicula, ut quidem legendo primora adspectu intelligitur, eruditissimus *Fogginius* luculente demonstravit, & Bollandiani doctissimi dudum animadverterunt, quorum verba heic proferre lubet, & sunt insequentia:

I. Sanctum Romulum fuisse discipulum S. Petri Apostoli, ab eoque ordinatum primum Faesulanum Episcopum, Roma Faesulas missum esse ad praedicandum illis gentibus doctrinam Evangelicam, passim opinantur Scriptores post S. Antoninum Florentinum, Franciscus Cataneus Diacceti Episcopus Faesulanus in Vita S. Romuli Italice edita Florentiae anno 1578. Scipio Ammiratus in Episcopis Faesulanis, ibidem 1637. impressis; Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiae; Placidus Puccinellus in Vita B. Andreae Scoti, excusa Mediolani 1645. Vghellius in Italia Sacra, aliique, qui de S. Romulo tractant.

II. Antiquiora consulere monumenta de tanta antiquitate, rebusque dubiis, par est. Habemus Acta S. Romuli varia MSS. quorum quae antiquissima videntur transcripta nobis fuerunt e Passionali pergameno MS. Coenobii Bodecensis, Canonicorum Regularium S. Augustini, Dioecesis Paderbonensis, continente mensem Iulium, atque incipiunt: *Erat in Civitate Romana homo quidam nomine Argoleus, habens filiam, quae vocabatur Luterna. Haec cum processu temporis ad nubiles aetatis annos pervenisset, servus patris sui, vocabulo Gyros, venustis satis aspectus, vehementer urebatur in amore eius, & tandem potitus votis oppressit eam.* Ex qua natus est, ut ibidem dicitur, Romulus, qui iussu Angeli infans expositus fuit in silva extra portas Romanas, ibique nutritus a Lupa, eo fere modo, quo Romulus, & Remus, Romae conditores.

III. Similia his Acta MSS & quidem duplicia habentur in Bibliotheca Strozziana Florentiae; altera Codice signato n. 5. altera n. 11. Priora ab ipso principio conveniunt cum Bodecensibus; posteriora totum principium in pauciora contraxerunt hoc paginarum exordio,, Cum Beatus Petrus, Apostolorum Princeps, Ecclesiam sibi commissam augere cupiens, divina revelatione Romam venisset, & ibidem varias tribulationes ab idolorum cultoribus propter nomen Christi subitionisset; atque fama illius, virtute miraculorum, cum turba credentium, circumquaque crevisset; Beatus Romulus, nobili quadam progenie Romanorum ortus, utrisque iam parentibus orbatus, adhuc parvae aetatis iuvenis, errore tamen infidelitatis detentus, visis atque auditis tot miraculorum signis, Beatissimo Petro adhaesit, & ab ipso se baptizari petiit: quem Iustinus Presbyter iussu Apostoli more solito catechizavit, & trina mersione *in nomine* Sanctae & individuae Trinitatis *baptizavit*. Beatus vero Petrus pater susceptionis eius effectus, de sacro fonte baptismatis ipsum levavit,,

Haec vita Strozziana secunda, per omnia similis est illi, quam ex Codice pergameno Ecclesiae Cathedralis Faesulanae anno 1655. acceptam, vir eruditus Franciscus Maria Florentinius Lucensis inseruit suis *Etruscae Pietatis Originibus*; quod opus postumum, dignus tali patre filius Marius Florentinius vulgavit Lucae anno 1701. Vt autem haec Vita Codicis Faesulani concordat ab initio cum secunda Strozziana, sic utraque in progressu convenit cum Strozziana *prima*, & Bodecensi, praeter exordia, quae *hic* breviora sunt; dignoscuntur tamen contracta esse ex longioribus aliarum Vitarum, praetermissis illis omnibus, quae primum auctorem fictionis, & falsitatis, manifestissime arguunt; quaeque a sequacibus cognita *pro* talibus, propterea rescissa fuerunt, ut ne Lector totam Vitam ex ficto principio, fictionis suspectam haberet. Quae tamen suspicio, etiam mutato Vitae principio, de reliquis remanere in prudentiorum animis potest, existimaturorum, quod, quae a fabulatore manifesto inchoata sunt, non absque fabulis finiantur. Hactenus Iesuitae illi sagacissimi.

Iidem Iesuitae de antiquitate Actorum Sancti Romuli paullo post agentes haec addunt:

Haec de variis S. Romuli & Sociorum Actis praenotanda fuerunt, ut facilius illorum antiquitas atque auctoritas deprehendi possit. Omnium igitur hactenus enumeratarum Vitarum antiquissima sit, uti est amplissima illa, quam num. 2. & 3. ex Codice Bodecensi, & altero Strozziano, indicavimus. Quando autem illae primitus scriptae fuerint, alia est indagatio. Stylus antiquus non est, sed magis sapit saeculum XI. aut

aut XII. quando plura eiusmodi scripta de antiquis Sanctis, ex qualicumque traditione, aut obscura vulgi memoria, noscuntur collecta fuisse, de quibus alioquin nulla apud Scriptores antiquiores mentio extat.

Acta igitur Apocrypha S Romuli ex Codice Archivi Aedilium Ecclesiae Principis Florentinae sunt insequentia.

Erat quidam homo Romae, in ea videlicet Vrbis Regione, quae Lateranensis (*nulla Regio Romae fuit ita adpellata*) dicitur: cui nomen erat Arcultus (*forte* Arcutio, *ut Inscriptio apud Muratorium habet*). Hic duarum pater extitit filiarum, quarum una vocabatur Lucerna (Luccera *fortassis*, *vel* Lucetina); altera vero Iustina, quam dum tenere dilexisset, Dominum ab ipsis cunabulis timere, docuit carnisque inlecebras ittutum exercitio superare admonuit. Cumque iam tempus adpropinquaret, quo eas pater solito mortalibus connubii ordine nuptiis tradere decreverat, vir quidam Dominum timens nomine Gyros (*alias* Cyros) pulcher nimis, veoultoque adspectu, amore stimulatus maioris natae, domum coepit At culti frequentare. Quod sine divina ministe actum dispensatione in sequentibus lector potest adgnoscere. Denique, dum iuvenis ardenti cotidie amoris flagraret incendio, timens tanti sibi fervoris stimulum ab humani generis inimico esse illatum, Dei omnipotentis miserationem his verbis adiutricem invocabat: Deus coeli terraeque creator, cuius voluntati quidquid saevum aut difficile est famulatur, si tibi non est placitum quod desidero, mihi illapsi facem ardoris poteoti dextera extingue; si vero acceptum, Lucernae virginis ad meum concors fac desiderium. Exaudivit Dominus preces eius, & cum se Lucerna nocturno silentio sopori dedisset, adstitit ei iuvenis tutilo adspectu, qui huiuscemodi eam verbis adloquutus est: Lucerna Arculti filia, vigilas, an dormis? ad quam excitantis vocem puella a somno expergefacta, insuetique adspectu fulgoris perterrita, voce, qua poterat, inquit: Domine quis es? Ego sum, ait, nuntius a Domino tibi directus, ut amoris tui adfectum ad consensum Gyros tota voluntate inclines; magnum enim ex eo concipies filium, qui tota mentis devotione Christi amplectetur obsequium. His dictis, qui loquebatur, unde venerat, rediit. Lucerna vero nimium obstupefacta, quid ageret, qualiterque, quae viderat, quaeque audierat, Gyro patefaceret, solicita erat & anxia. Opportuno itaque loco, & tempore, adepto ita eum adloquitur: Adparuit mihi, o iuvenis, nocturno quiescenti silentio quidam insolito micans splendore fulgoris, qui nova quadam, & antea inaudita, me adlocutione perterruit. Quem si Angelum Dei non cognovissem, nec verbis ipsius crederem, nec tibi quae ab ipso audieram intimarem: Quia vero a Domino mihi directum miro adspectu candoris certissime cognuvi, quae mihi dixerat, celare pertimui. Blando namque me hortatu, ne diu te dubium haesitantemque reddam, admonuit, quod meum consensum ad tui deducerem amoris adfectum. His Gyros auditis longa suspiria ex imo pectore trahens suae recordatus deprecationis omnipotenti Deo gratias retulit. Interea casto, ut divinitus fuerat imperatum, celebrato coniugio, Lucerna concepit patre parentibusque ignaris. Cumque iam tempus pariendi adpropinquaret, sancta femina parentum metu, quos rei causa latebat, adficitur, & his verbis Domino prostrata solatium deprecabatur: Domine Iesu Christe Fili Dei vivi, in cuius nomine pater meus baptizatus est, libera me de manibus eius, & de tormentis, ne mortem pro his, quae tu Domine in me fieri voluisti, incurram. Cum ergo iam tempus pariendi instaret, venit Angelus de Coelo, nocturno quidem sub silentio, clausoque ostio ad eam ingressus, dixit: Lucerna. At illa respondit: Quis es Domine? Angelus Domini, inquit, cui tu preces anxia effudisti. Et illa, Gratias, inquit, tibi ago, Domine Iesu Christe, qui precibus ancillae tuae exauditis misisti Angelum tuum, qui me ab instanti liberaret periculo. Et Angelus ad eam: Ne timeas, inquit, pro infante, quem es paritura, quia Domino meo Iesu Christo non modica de eo est cura. Inquire obstetrices, quae tui curam gerant, & cum pepereris puerum, accipientes eum obstetrices extra Civitatem deportent, & ad Rubum usque properantes in loco occulto deponant, pueroque ibi relicto ad te revertantur. Fecit itaque Lucerna omnia, quae sibi ab Angelo fuerant imperata. Denique cum infans ab obstetricibus in Rubo iuxta verbum Angeli dimitteretur, lupa Dei nutu a vicina progrediens silva curam, quam nutrix debuit infanti, toto nisu adhibuit. Mira res, & tamen tota fide credenda. Quid enim mirum, si Dominus hunc famulum suum, per quem multas virtutes operaturus erat, per lupam voluit educari, qui Eliae per corvum quodam tempore cotidianum victum exhibuit? Triginta itaque dierum spatio lupa infanti lac velut propriae soboli tribuens humanos penitus visus bat obturus. Post haec venatores de Vrbe Roma egressi invenerunt lupam & infantem cum ea, & de insolita visione valde perterriti ad Vrbem redeuntes nunciaverunt Neroni tunc temporis Imperatori. Qui vehementer admiratus, omnes Romanae Civitatis sapientes in unum convocans, ea, quae a ve-

a venatoribus didicerat, per ordinem narravit, & quid sibi de talibus videretur inquiruit. Responderunt ergo omnes haec, & his similia, sibi hactenus esse inaudita. Tunc Rex cum suis inito consilio venatorum ad silvam multitudinem direxit, & ut lupam cum infante comprehendentes ad se perducerent praecepit. qui iussum Regis implentes silvam undique circumdederunt, & per biduum in venatu nimium fatigati lupam cum puero invenire non potuerunt. Tertia demum die, coepto operi toto studio insistentes infantem cum nutrice videre potuerunt, sed incasso labore contriti ad Neronem reversi sunt vacui. Eo tempore Beatissimus Petrus Apostolus verbi divini semina Romano populo studiose non solum per se, sed etiam per discipulos perplures, dispertivit. Ad quem Nero Imperator licet paganissimus nuntios, qui ei, quae a venatoribus audierat, indicarent, transmisit. Beatus Petrus audito novi rumore miraculi Domino devotas in haec verba preces libavit: Domine Rex aeternae gloriae, qui me ad litus maris ad te vocare dignatus es, mitte Angelum tuum, qui mihi huius rei notitiam patefaciat. Eadem nocte adparuit ei Angelus de Coelo, qui ita eum adloquitur: Quae de lupa pueruloque, Petre, audisti, divini noveris esse consilii. Surgens ergo congrega Christianae professionis viros, qui singuli secum retia sua ad Rubum deferant, ut lupam cum infante capere praevaleant. Fecit ergo Beatissimus Petrus, ut ab Angelo erat admonitus, & ad Rubum una cum Christianorum turba perveniens retia undique praetendi iussit. Ipse vero, omnibus silvam pro capiendo puero ingressis, solus bestiam cum infante, si videre potuisset, foris exspectavit. Cum ergo hi, qui ingressi fuerant, incasso diu labore fatigarentur, ad Apostolum egressi nihil se in venatu proficere nuntiarunt. Tunc Beatus praecepit omnibus, ut exitus vel semitas bestiae circumquaque caute observarent. Ipse autem Rubum ingressus genua flectens oravit ad Dominum: Deus, qui per Angelum tuum huc me una cum tibi devota turba venire praecepisti, fac lupam cum puero ita, ut capi possit, meis obtutibus praesentari. Expleta oratione, adparuit sibi puerulus cum lupa. Quo viso Beatus Petrus valde gavisus manu brachiisque puerum amplexus lupa sequente Rubum egreditur, & cum in conspectu omnium infantem secus belluam deposuisset, lupa laetitiam cauda demonstrans lactis pabula puero materno affectu ministrabat. Tum Christiani tam insueto viso miraculo magna voce glorificare coeperunt omnipotentem Dominum, & Beatum Petrum Apostolum. Igitur cum laudibus, & hymnis, ad Urbem Apostolus cum suis regressus bestiam cum puero in custodiam mitti praecepit, ovibus cum ipsa, refectionis causa, inclusis. Custodes diligenter observabant, oves si lupa secundum sibi innatum usum invaderet, & puerum comestione tali participem faceret. Denique reclusa cum puero bestia, cum famis iniuriam pateretur, solito more super oves irruit, ac dentibus laniare coepit. Infans vero nutricis vestigia sequens crudas ovium carnes & ipse comedere nitebatur. Quo viso custodes obstupefacti ad aures retulerunt Apostoli. Tunc Beatus Petrus puerum de custodia educens in medium atrium portavit; convocataque fidelium turma dixit: Baptizemus infantem hunc ne pereat, sed habeat vitam aeternam; & placuit omnibus, quod dixit Apostolus. Tunc iussit, ut lupa foras muros Civitatis eiiceretur, & notam silvam repetere permitteretur; quod cum factum fuisset, vocavit Beatus Petrus Iustinum Presbyterum, & adlata aqua puerum baptizari praecepit. Cumque de nomine ipsius dubitarent, dixit Iustinus Sacerdos, Romulum eum vocemus, & in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, confirmemus. Respondit Beatus Petrus Apostolus: Fiat. Tunc Beatus Iustinus Sacerdos secundum Catholicam consuetudinem puerum interrogans dixit: Romule, credis in Dominum Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum? Respondit B. Petrus vice infantis: Credo. Credis, has tres personas, unum & trinum & per omnia regnantem esse Dominum? Respondit: Credo. Credis, remissionem peccatorum & resurrectionem mortuorum? Respondit: Credo. Vis baptizari? Respondit B. Petrus ex persona pueri: Volo. Tunc B. Iustinus infantem sanctificatae aquae immergens ait: Romule, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: & responderunt, qui aderant, & dixerunt: Amen. Beatissimus vero Petrus elevavit eum de fonte, & benedixit. Post haec tradidit parvulum cuidam feminae nobilissimae, ut educaret eum, quoadusque literarum scientiam capere potuisset. Cumque iam ad discendas literas esset maturus, misit Beatus Petrus nuntium, ut ad se deferret puerum. Erat autem Beatus Romulus pulcher adspectu, sermone facundus, & in quantum puerilis aetas permittebat, Dei omnipotentis servitio insudavit. Qui cum perductus fuisset ante conspectum Petri Apostoli amplexibus illius diu inhaerens pacis osculum dedit, & impositis manibus in haec verba benedixit: Benedico, & confirmo, te in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ut scientiam & intellectum spiritalem habeas, & quae Dei sunt mente vigili cognoscas. Et responderunt Christi-

ani

ni, qui adeiant, & diaeiunt, Amen. Tunc Beatus Petrus (*Hinc incipiunt, superiori-bus omissis, Acta Sancti Romuli, quae in Bibliotheca Laurentiana Pluteo XX. num. I. exstant; & quae ex Codice MS. Faesulano publici iuris fecit Franc. Maria Florentinius in Etruriae Pietatis Originibus; & quae ex Codice Vallumbrosano Fidelis Soldanius in calce Historiae Passinianensis edidit; quae que una cum longioribus exstare in Biblio-theca Strozziana Bollandiani adfirmant; brevissimo initio seu prooemio praemisso, quod superius pag. XXII. exhibitum est. Haec autem Acta breviora tantum noverunt Blasius Presbyter, qui in Codice Laurentiano n. 6. Plutei XX. Acta Beati Romuli in compendium contraxit; & Lectiones Breviarii cuiusdam saeculo XV. scripti, quod in Gazophylacio Aedilium Ecclesiae principis Florentinae adservatur; videnturque esse illud Blasii compendium in Breviarium transcriptum; & Sanctus Antoninus in sua Historia Part. I. Cap. XXVI Titulo VI. §. IV. & Silvanus Razzius De Sanctis Tusciae & Franciscus Captaneus a Glacieto in sua Beati Romuli Vita*) rogavit Iustinum Presbyterum, ut literas eum doceret. Accipiens igitur Beatus Iustinus infantem in brevi temporis spatio literali scientia non mediocriter instruxit, ac divini verbi pleniter notitiam tradidit. Cumque iam morum probitate effet praeclarus, aetate floridus, sapientia abundanter instructus, ac divini verbi pleniter imbutus, toto studio praedicationi coepit insistere, & credentes quosque baptizare. Cumque verba vitae coelestis novus miles per populos Romanae Urbis sereret, & languentes in nomine Iesu Christi curaret, nuntiatum est cuidam homini, cui nomen erat Karisius (Carisius Iucundus *in Inscriptione apud Gruterum pag. DCCCLXXXV.* 4 *& Carisius Grammaticus celeber est*) quod Dominus per servum suum Romulum Beati Petri Apostoli discipulum salutem aegrotantibus restitueret. Hic vero habebat filios duos, unus vocabatur Vicinior (*Vicinior nomen virile non offendi; sed* Vicinia *Primigenia est in Inscriptione apud Gruterum pag. DCLXIX 9. Vide paullo inferius*) qui a Daemonio graviter vexabatur, & alter nomine Pensior, qui gravi languore cruciabatur. Cumque graviter uterque in infirmitate laboraret, paternus amor infirmitati eorum compatiens, venit ad B. Petrum Apostolum, & pedibus illius provolutus clamare coepit cum lacrimis dicens: Domine pater, sunt mihi duo filii, quorum unus a Daemonio vexatur, alter vero gravi membrorum dolore conteritur. Rogo, ut venias, & super eos manum imponas, ut sanentur. Si per te sanati fuerint, promitto me ab Idolorum cultura recedere, & Deo, cuius tu servus es, cum omni domo mea credere. Tunc Apostolus dixit ad Beatum Romulum: Romule fili, vade, & manum super eos impone: & sanitatem recipiant, & Creatorem suum, relictis his, qui Dii non sunt, veraciter agnoscant. Perveniens ergo Beatiss. Romulus ad domum Carisii, ingressus in eam dixit: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ingrediar hanc domum. Tunc perducti sunt ante eum iuvenes Vicinior (*Forte* Vicirius, *at in Inscriptionibus apud Muratorium, & Gruterum*) & Pensior (*fortasse* Pennius, *vel* Persius; *& melius fortasse* Pensor; *nam huiusmodi nomina sibi veteres Romani indebant, quae ex aliquo munere & arte derivabantur, vel ex alia causa procedebant; & quae in* or *desinebant, ut* Victor, Arator, Senior, Successor, Iunior, Memor, Amor, Messor, Maios, Melios, Viator, Mercator, Vigor, *quae nomina occurrunt apud Graterum pag.* LXXXII. 5. CCCVIII 5. CCCCLXIV. 4. CDLXXIX. 2 DCXLIX. 5. DCCIV 9. DCC. 6. DCCXIX 6. DCCCLIII. 12. MLXXVII. 7. MCXX. 1. *apud Muratorium vero* Venator *offenditur*) & Pensior: prior a Daemonio vexatus, sequens vero membrorum languore acriter gravatus. Beatus autem Romulus in terram se prosternens oravit ad Dominum dicens: Domine Deus meus, qui me per Apostolum tuum Petrum ad agnitionem nominis tui venire voluisti, extende manum tuam super iuvenes hos, & sanitati eos restitue. Completa vero oratione, erigens se Beatus Romulus, manum Viciniori imponens dixit: Exi abeo Satana, & da honorem Deo vivo & vero. Statim Vicinior a Daemonio ereptus magnificans Dominum baptizatus est. Pensior vero pristinae redditus sanitati credidit Deo, gratesque retulit, magnificans B. Romulum curatorem suum. Tunc Carisius, pater iuvenum, baptizatus cum omni domo sua glorificavit Dominum, qui tanta mirabilia operatus est per servum suum.

Reversus itaque B. Romulus nuntiavit Domino suo Petro Apostolo omnia, quae facta fuerant. Unde ille valde gavisus gratias egit Deo. Sermo autem Domini quotidie per B. Petrum Apostolum, & discipulum eius Romulum, divulgabatur per Urbem Romam, & admirari sunt omnes, quod verbum Domini cum tanta eloquenti instantia disseminaretur. Post haec rogavit Beatissimus Petrus Iustinum Presbyterum, & Beatum Romulum, ut duobus ministris, Marchitiano (*Martiano, ut legit S. Antoninus*) videlicet & Karissimo (*Forte Carisiano vel Carisino, at ex Caro factum est Carinus; ex Numerio, Numerianus: sed est nomen* pre-

proprium hominis etiam Cariſſimus ; *unde* S. Cariſſima *Virgo apud Ruinartum in Perſecutione Vandalica*) ſecum adſumptis, Sutriae Civitati verbum Dei praedicarent, & credentes quoſque in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti baptizarent.

Egreſſi vero milites Chriſti de Vrbe Roma, Iuſtinus ſcilicet, & Romulus, Marchiſianus, & Kariſſimus, venerunt per viam, quae ducit ad Civitatem, quae vocatur Necpina. Vt autem portae Civitatis adpropinquabant, audierunt pueros parvulos inter ſe de Iuſtiniano ibidem Epiſcopo loquentes, quomodo verbum Dei quotidie per Civitatem praedicaret, & in nomine Domini credentes baptizaret. Tunc Iuſtinus & ſocii eius ante portam ſuper lapidem ſederunt, & quomodo Civitas vocaretur eoſdem pueros interrogaverunt. Reſponderunt iuvenes quod Civitas Necpina vocaretur. Sancti viri dixerunt: Quem Deum colitis? At illi reſponderunt: Alii Chriſtum adorant, alii penitus ignorant. Interrogaverunt autem & iuvenes Beatum Iuſtinum, & ſocios eius. Si Iuſtinianus illorum Epiſcopus in nomine Dei ſui Vrbem illam ſubvertere potuiſſet. At illi reſponderunt: Dominus Iuſtinianus Epiſcopus in nomine Dei ſui poteſt deſtruere Civitatem hanc, & omnem exercitum eius cum ipſa, ita ut nomen eius non memoretur amplius. Ingreſſi autem Iuſtinus & ſocii eius Civitatem ad domum Iuſtiniani Epiſcopi pervenientes dixerunt ei: Pater Iuſtiniane, refectionem nobis praepara in hac nocte. Reſpondit eis & dixit: Quem Dominum colitis? At illi dixerunt: Qui fecit Coelum, & Terram, in quem credit & Beatiſſimus Petrus Apoſtolus. At ille gaudens recepit eos, & manſerunt cum eo nocte illa.

Altera autem die Iuſtinus, & Beatus Romulus, ſociique eorum ad Civitatem Sutrinam pervenientes, domum Pergami (Pergamus *viri nomen in Inſcriptione eſt apud Muratorium*) ingreſſi ſunt. Dixit autem Pergamus ad Beatum Romulum: Dic mihi, iuvenis, de qua Civitate eſtis? Reſpondit B. Romulus & dixit: De Vrbe Roma veſtrae ſalutis cauſa huc venimus. Et dixit Pergamus: Quem Dominum adoratis? Beatus Romulus reſpondit, Coeli & Terrae Creatorem adoramus, & qui ſui Spiritus nobis dona conceſſit, & vitam aeternam promiſit, abſque ulla formidine praedicamus; in quem ſi credideris aeternae vitae particeps eſſe valebis. Et dixit Pergamus: Et eſt vita praeter iſtam? Reſpondit Iuſtinus Presbyter: Si altera vita non eſſet, hanc perdere velle, ſtultum omnino fuiſſet. Eſt autem vita immortalis ubi nullus dolor, nullus labor, nullumque penitus invenitur faſtidium. Quae cum tantae gaudium beatitudinis in ſe habeat, oportet ut hanc miſeram, & caducam, quae omnibus caſibus ſubiacet, amittamus, ut ad eam, in qua immortalitas regnat, Angelorum aſſidue organa reſonant, cuius inhabitatores, de ſola Conditoris viſione gratuita, ſatietate replentur, toto deſiderio properemus. Reſpondit Pergamus, & dixit: Praeſentis, & mihi bene cognita commoda vitae: per Dei veſtri potentiam oſtendite, ut eam, de qua dicitis, & quam penitus ignoro, poſſim credere. Ad hanc vocem Iuſtinus Presbyter & Beatiſs. Romulus Domino ſe proſtraverunt, & preces pro incredulitate viri ſimpliciter fuderunt. Exaudivit autem Dominus voces eorum, & tunica, qua Pergamus erat indutus, in regiam veſtem mutata eſt; baculuſque, quem manu tenebat, aureum ſplendorem recepit. Tunc Iuſtinus Presbyter Deo omnipotenti gratias agens, dixit Beato Romulo: Romule frater, vade, & manum ſuper vas, quod aqua plenum adſtat, in nomine Domini pone, & in gemmarum candorem converte. Elevatis ergo oculis ad Coelum Beatus Romulus dixit: Domine, qui me per Apoſtolum tuum Petrum ad agnitionem tui nominis feciſti venire, exaudire me digneris, & huius vaſis aquas in gemmas converte. Quod mox omnipotens Deus ſervo ſuo contulit, & ſe puro corde invocantibus ſemper adeſſe miraculi oſtenſione declaravit. Viſis his ſignis Pergamus credidit Deo, & baptizatus eſt cum omni domo ſua, animae promiſcui ſexus quaſi quinquaginta. Tunc Iuſtinus Presbyter, & *B. Romulus*, per totam Civitatem verbum Dei inceſſanter praedicabant, & credentes quoſque in nomine Domini baptizabant, manentes ibidem centum quadraginta diebus. Erat autem in Civitate Sutria vidua quaedam nomine Kariſtia (Cariſtius *nomen proprium in Inſcriptione apud Muratorium*) quae unicam habebat filiam, oris officio privatam; haec cum lacrimis pedibus Sanctorum proſtrata, ut ſui miſererentur, rogavit, promittens ſi filiae linguae officium precibus Chriſto libatis reſtituerent, ipſum Deum confiteretur, & adoraret. Miſit ergo Iuſtinus Presbyter Beatum Romulum ad domum Cariſtiae, ut filiam ipſius ſanitati reſtitueret. Beatiſſimus vero Romulus ad domum perveniens, flexis genibus oravit ad Dominum dicens: Exaudi, altiſſime Deus, me indignum ſervum tuum, & aperi os huius puellae, ut te ſuae ſalutis auctorem cognoſcens, verum Deum confiteatur, & nomen tuum ſanctum magnificet in ſaecula ſaeculorum. Cumque illi, qui aderant, reſpondiſſent, Amen, continuo enodatum eſt vinculum linguae eius, & loqui plano ſermone incipiens, ad-

fe-

ferebat, quod ipse est verus Deus, quem praedicat B. Romulus & socii eius. Quidam vero Paganorum viso tanto miraculo, abrenuntiaverunt Idolis crediderunt in Dominum Iesum Christum, & baptisati sunt. Karistia autem, & filia eius, cum tota domo sua renatae crediderunt, & dimidium omnis suae facultatis pauperibus & egenis erogaverunt. Reversus ergo B. Romulus nuntiavit Iustino Presbytero, quae Dominus erga Karistiam, & filiam eius, operatus est. Rogatus autem quidam Subregulus Neronis, & Dux Civitatis, coepit cogitare, ut Sanctos Dei de Vrbe expelleret. Convocatis igitur Paganis Sutriae Civitatis, beatissimos viros extra Urbis moenia expulit, in terminans, quod si unquam ad eam essent reversi, carnes eorum ungulis lacerarentur, &, post diuturnam poenam, capite plecterentur. Presbyter autem Iustinus prostratus in terra, cordis cum magna contritione hanc orationem fudit ad Dominum: Domine Deus, fortitudo mea, vita, salus, spes, atque omnium refectio in te sperantium, libera nos a persecutoribus nostris, & a tot mentis eorum. Deus invisibilis & immortalis exaudire nos digneris, & homines, diabolica fraude deceptos, ad te propitiatus converte, ut te universitatis Deum cognoscant, sicut & nos.

Egressi igitur de Civitate Sutria Beatiss. Romulus, & socii eius, Romam reversi, nuntiaverunt Beato Petro Apostolo sui eventum certaminis, & perfidae scelus Civitatis. Pergami quoque conversionem, & Karistiae, per filiam, nobilissimam fidem, & in utrisque miraculorum divinitus declarationem. Beatissimus Petrus, audito eorum fructu laboris, omnipotenti Deo gratias egit, & ad Beatum Romulum conversus dixit: Ego tempore, quo Dominus meus Iesus Christus huic me Civitati praedicatorem direxit, duos mihi dilectos discipulos, Crescentium videlicet & Dulcissimum. (Dulcitius *nomen virile in antiqua Historia mihi occurrit;* Dulcissimus *autem minime. Si quid ex coniecturis addere licet, impostor ille, qui haec Acta finxit, quum populari traditione rescisset, Crescentium & Dulcissimum sanctos Viros Volaterranis coli; nec memoriam superesse, unde & quando Volaterras advenissent; eos a B. Petro illuc missos fuisse, qui ad eos & B. Romulum postea miserit, commentus est. Ceterum nomina Carissimus, Dulcissimus, & alia huiusmodi superlativa, geniam & indolem Africanorum redolent, qui similibus nominibus utebantur. Hinc S. Carissima Virgo in Histor. Vandalica Ruinarti Par. II Cap. VIII. n. 8. Felicissimus Episcopus Obbensis in Notitia Africae, & Felicissimus Martyr in Martyrologio; Verissimus quoque Episcopus Tacaratensis, in Notitia Africae apud eumdem Ruinartium. Subspicor itaque, Crescentium & Dulcissimum, quos Volaterrani venerantur, in oram maritimam Tusciae effugisse ex Africa in Persecutione Vandalica, ut SS. Regulus & Cerbonius fecere; & Volaterras advisse, ut advenerunt pariter SS. Iustus, Octavianus, Clemens, Felix. Impostor autem ille, quum veram aetatem aliquibus adsignare nesciret, ad Apostolica tempora, ut dixi, retraxit, & B. Petri Apostoli discipulos fecit. Ceterum apud Gruterum etiam occurrunt nomina propria superlativa* Felicissimus, Felicissima, Verissima pag. DCXVIII DCXLVII. 2. DCCCIX 3. DCCCXXXI. 4. *& apud Muratorium* Verissimus, Vitalissimus, Felicissimus *pariter &* Felicissima *habentur, quemadmodum & in* Martyrologio) Antoniam (*Lege* Othoniam; *ita enim* Volaterrae, *postquam Otho Imperator eam instauravit adpellatae fuisse servatur. Hinc elucet, Acta haec post saeculum X. esse ficta fuisse*) transmisi, ut, coelesti pabulo alimenti veternosi serpentia inde superstitionem auferentes, corda hominum reficerent, & in quantum Domino adnuente praevalerent, ab Idolorum cultura converterent. De quorum certamine seu conversatione, quia nihil postea agnovi, volo, Romule carissime fili, ut Fesolam Civitatem, ab antiquo hoste obsessam, praedicationis causa adeas: & per Antoniam iter dirigens, quid de praedictis fratribus agatur, cognoscas. Et ne huius obedientiae mole graveris, Marchitianum, & Carissimum, tuos socios adiungo labori s. Quod ille humiliter suscipiens, quae Magister praeceperat, iuxta vitium se possibilitatem completurum promisit. Beatus vero Petrus manum Sancto imponens Romulo, Pontificatus illi honorem tribuit, & in haec verba benedixit: Dominus meus Iesus Christus, in cuius nomine te dirigo, mittat Angelum suum de Coelis, qui iter tuum custodiat, & faciat de infidelibus per praedicationem tuam fideles, ut relicto Idolorum errore, suae auctorem salutis cognoscant Dominum Iesum Christum.

Igitur Beatus Romulus iter una cum Marchitiano & Karissimo adripiens, verbum Dei constanter ubique praedicans, ad Vrbem pervenit Antoniam. Cumque portae Civitatis adpropinquaret, iuvenem quemdam obvium habuit, quem quomodo Civitas vocaretur inquisivit. Qui respondit: Vrbs Antonia vocatur: haecque, & Fesola, ante omnes Tusciae Civitates constructae narrantur (*Hine forte aliquis subspicetur, horumce Actorum fictorem vel Faesulanum vel Volaterranum fuisse*) Via vero, unde estis, aut quem Dominum colitis? Beatus Romulus respondit: De Vrbe Roma venimus, & no-

nomen Domini nostri Iesu Christi, cuius servi sumus, gentibus ubique, ut ab Idolorum cultura discedant, praedicamus. Dic ergo, obsecro, huius si umquam nominis praedicator aut doctor in hac Vrbe adparuit. Tunc ille enis: Venerunt ad nos, inquit, quondam duo iuvenes, aetate floridi, sapientia magni, cumque Christum, qui a Iudaeis crucifixus est, praedicare coepissent, a civibus comprehensi, graviterque virgis caesi, e Civitate expulsi sunt; audivimus autem quod in latere montis latitantes, Deo suo studiose deserviant. Hoc audiens Beatus Romulus, cum Marchitiano & Catissimo celeriter ad latebram monstrati montis pergens, invenit Crescentium, & Dulcissimum, in secretis montis illius antris, cotidianis vigiliis, ieiuniis, & orationibus, corpora sua macerantes. Quos cum vidisset Beatus Romulus gaudens salutavit, ac deinde sibi invicem oscula dederunt. Auditis autem Crescentius & Dulcissimus causis itineris Beati Romuli, sociorumque eius, & quomodo a Beato Petro Apostolo essent directi, laetantes iunxerunt se ipsis. Post haec sancti viri Civitatem constanter ingressi venerunt ad domum Victimi (*Forte* Victicius, *ut in Inscriptione apud Muratorium*; Victimaria Iunia *occurrit apud Gruterum pag.* CCCXVII. 1) cuiusdam in ea potentis viri. Victimus autem plangebat filium suum, diu languoris morbo vexatum. Vicini vero eius & adfines voces pro eo emittebant lugubres. Videns autem B. Romulus multitudinem flentium, misericordia motus, dixit ad Victimum: Noli flere, non morietur filius tuus; sed si in Deum meum credideris, pristinae illum sanitati cito redditum gaudebis. Tunc Victimus, pedibus Beati Romuli prostratus, promisit, ut si filium suum a languore curaret, Idola desereret, & in Dominum Iesum Christum cum tota familia sua crederet. Beatus itaque Romulus precibus ad Dominum fusis, manum puero imposuit, & sanum & incolumem in conspectu omnium reddidit. Tunc Victimus cum uxore & filio totaque familia sua credidit Christo, & baptizatus est, gratias agens Deo & Beato Romulo. Omnes vero, qui aderant admirati sunt, & dixerunt: Iste homo aut Propheta, aut amicus Dei, est. Mansit autem Beatus Romulus & socii eius in Civitate Antonia multis diebus, perplures ibidem ab Idolorum cultura convertens per constantiam praedicationis, & per efficaciam virtutis. Audiens autem, quod habitatores Fesolae Vrbis crudeles essent & impii, nulliusque umquam praedicationi adsensum praeberent, elegit magis ad alia loca praedicationis studio transmigrare, quam semina divini verbi ibidem super lentes incassum sereta. Iter ergo cum sociis adripiens, ad Brixianam Vrbem devenit, in qua filium cuiusdam viduae resuscitavit, atque multos ad Dominum nostrum Iesum Christum a faucibus antiqui hostis ereptos convertit. Post haec veniens Bergomum moratus est ibi anno & dimidio: ubi cum duos mortuos reduci vitae restitueret, plurimasque virtutes in nomine Iesu Christi perpetraret, plures crediderunt in Dominum Iesum Christum. Deinde cum apud se deliberaret ibidem ad agonem certaminis accedere, nec ultra iam ad alia loca transmigrare, ecce Angelus Domini in somnis vehementer eum increpavit, praeceptumque Magistri perficere admonuit. Expergefactus autem a somno socios convocavit, & visionis seriem per ordinem retulit. Nec moram ibi facientes, ductore Angelo, quem in somnis Beatus Romulus habuerat hortatorem, Fesolam venerunt ad Vrbem. Cumque Civitati adpropinquarent, Sanctus Romulus in terram prostratus, his verbis orationem fudit ad Dominum; Deus creator Coeli & Terrae, mitte cognitionem nominis tui in Civitatem hanc, ut relicto infidelitatis errore, convertantur ad Dominum Iesum Christum filium tuum. Responderunt socii eius, & dixerunt: Amen. Tunc Civitatem ingressi venerunt ad domum Hadriani, cuiusdam opulenti viri, qui dixit ad B. Romulum: Quomodo iuvenis vocaris aut quid quaeris? Et ille respondit: Romulus dicor. De Vrbe autem Roma cum sociis & confratribus egressus huc veni, ut viam vobis veritatis ostenderem, quatenus idolorum culturae superstitionem relinquentes, Creatorem vestrum colatis & adoretis. Respondit Hadrianus, & dixit: Venerunt quondam ad nos duo iuvenes ab Vrbe Roma, nomen Christi, qui a Iudaeis crucifixus est, praedicantes, quorum unus vocabatur Marchitianus, alter vero Crescentius. Quod nostri cives comprehendentes gravissimisque suppliciis adficientes semineces ab Vrbe expulerunt. Marchitianus & Crescentius hoc audientes rei quidem veritatem in se expertam cognoscebant, sed huiusmodi se supplicia pro Deo perpessos prodere metuebant. Dixit autem Hadrianus ad B. Romulum: Quae est virtus Dei tui? Respondit B. Romulus: Virtus Dei mei est talis, quod invocato eius nomine mortuos suscitamus, leprosos mundamus, Daemonia ex obsessis corporibus eiicimus, virtutesque plurimas operamur; in quem si credere volueris, praedictorum signorum potentiam consequeris, & aeternae vitae gaudia in aeternum possidebis. Tunc Hadrianus auditis sermonibus B. Romuli dixit: Nunc vere cognosco, quod Angelus Domini per os tuum loquitur. Nec mora, Hadrianus Idola deserens pedibus

Bea-

Beati Romuli advolutus, rogabat ut eum sacri unda baptismatis perfunderet; & instrueas eum Beatus Romulus omnem fidei regulam, baptizavit cum uxore, & filiis, & omni domo sua. Ipsa vero die per praedicationem Sanctorum multi crediderunt in Dominum Iesum. Erat quidam iuvenis in eadem Civitate nomine Celsus, qui a Daemonio acriter vexabatur; quod andiens B. Romulus, venit ad domum illius, patremque & matrem omnesque vicinos iavenit pro iuvene flen,, & dixit illis B. Romulus: Quid fletis? Si credideritis in Dominum Iesum, fletus vester in gaudium cito mutabitur. Accesserunt itaque pater, & mater, iuvenis, genibusque B Romuli inhaerentes rogabant, ut filium suum ab immundo spiritu liberaret. Omnes quidem qui aderant coastanter adserebant se in Christo credituros, si orationibus eius cernerent puerum a Daemonio liberatum; & conversus B. Romulus ad socios, Marebitiaaum scilicet, & Karissimum, Crescentium, atque Dulcissimum, dixit: Oremus fratres ad Dominum Iesum, ut creaturam, quam suae voluit imagini esse consimilem, ab immundo spiritu dignetur liberare, ut adstantes hoc viso miraculo credentes in eum supernae mereantur Ierusalem esse concives: cumque ab oratione consurgeret B Romulus, manum puero imponens dixit: In nomine Iesu Christi praecipio tibi; Daemon, ut exeas & recedas a puero hoc. Statim Daemone ululatum dirae vocis emittente Celsus sanitati est redditus. Omnes vero qui aderant Dei laudantes potentiam crediderunt in Iesum, animae promiscui sexus quasi nonaginta: baptizatus est autem puer, qui a Daemonio fuerat liberatus, paterque illius & mater cum omni domo sua. Tunc Beatissimus Romulus per totam Civitatem sacri ordinis viros ordinavit, Ecclesias construxit, credentes quosque incessanter baptizavit. Iam enim numerus fidelium angebatur valde. Misit autem Repertianus Provisor Civitatis, ut cives in unum convenirent. Quibus convocatis in auditu omnium dixit: Fratres & concives, advenae quidam nostrae moenia Civitatis ingressi populum nova secta perturbant, & Dominum adfirmantes, ad Deorum nostrorum iniuriam provocant. Quos si ita dimittimus, variis Vrbem impleat erroribus. Tunc placuit omnibus, ut de Civitate eiiceretur Beatus Romulus & socii eius. Igitur Repertianus sanctos viros ad se adduci iussit, & Beato Romulo iracundia plenus dixit: Aut Diis nostris incende libamina, aut de nostra Vrbe una cum sociis recedere festina. B. Romulus respondit, & dixit: Neque Diis tuis libamina offero, nec oves, quas mihi Dominus meus hic dedit, derelinquo. Tunc Repertianus dixit ministris: Fustibus latera eorum tundite, & caesos extra Vrbem eiicite. Ministri autem, ut eis imperatum fuerat, fecerunt, & verberibus nimium adflictos de Civitate expellentes, portas seris & vectibus ne amplius ingrederentur obstruxerunt. Beatus itaque Romulus & socii eius Civitate egressi huiuscemodi preces ad Dominum fuderunt: Domine Iesu Christe Deus noster, qui per Angelum tuum recto nos itinere huc perduxisti, huius Vrbis infidelium corda mollifica, & ad te convertens ab Idolorum fac recedere cultura. Et manserunt extra Vrbem die illa. Noctis autem silentio regressi, cum ad murum Civitatis venirent, porta ad ingressum Sanctorum ultro aperta est. Ingressus igitur B. Romulus in domibus fidelium latuit & verbi Dei semina cordibus audientium infudit. Erat Fesulae vidua quaedam nomine Vienna (*Hoc est*, Avienna, *quod nomen occurrit in Inscriptione apud Muratorium*, *vel* Aviena, *ut virile nomen* Avienus) unicum habens filium in mortis vicinio, languoris pondere constitutum. Quae pedibus B. Romuli prostrata, rogavit, ut sui misertus ad domum illius veniret, filiumque suum lacrimabili languore detentum sanaret. Venit itaque B Romulus ad domum Viennae, adspiciensque languentem puerum, quomodo vocaretur inquisivit; responditque Vienna cum lacrimis: Nimior (*Forte* Ninius *scribendum fuerat*, *vel* Eunomius, *vel* Nummius, *ut in Inscriptionibus apud Muratorium Consule superius, quae de nominibus ita in desinentibus dixi*). Tunc B. Romulus manum languido imponens dixit: Nimior, in nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti, surge & sta super pedes tuos. Statim Nimior surrexit, & sanitati redditus, Dominum & B. Romulum famulum eius glorificavit. Et baptizata est Vienna cum filio & domo eius tota, & ex civibus plures cum ea. Nuntiatum est autem Repertiano, Romulum sociosque eius in Vrbem esse reversos, & ira repletus iussit eos tribunalibus suis sisti: cumque adducti fuissent ante impiissimum Repertianum, praecepit carnificibus, ut in ima carceris eos retruderent, & colla manusque eorum catenis fortiter adligarent. Sancti igitur Martyres carcere inclusi, in hymnis Deo omnipotenti grates retulerunt, & ut sibi adiutor esset in tribulationibus suppliciter rogaverunt. Media autem nocte iuvenis quidam venit ad eos niveo indutus amictu dicens: Confortamini, & nolite timere. Illi autem obstupefacti dixerunt: Quis es Domine? Ego sum, inquit, Iesus, pro cuius nomine substinctis supplicia, & carceris squallorem patimini. Agite igitur viril-

viliter, & per martyrii palmam ad coelestia regna properate. Ego vero non vos derelinquo, sed in omnibus adiutor ero. His dictis abscessit, & statim vincula de collo & de manibus eorum soluta sunt. Illi autem laudare & magnificare coeperunt Dominum, qui eos visitavit, & in angustiis confortavit. Completis autem aliquantis diebus, quibus, nec manducantes neque bibentes, orationibus vigiliis laudibusque insistebant, Repertianus dixit ad suos: Eamus ad carcerem, & inimicos Deorum nostrorum, catenarum, famis, poenarumque atrocitatibus consumtos, foras mortuos proiiciamus. Cumque euntes carcerem adpropinquarent, ecce audierunt illos psalmis & hymnis laudem Domino canentes. Tunc iratus Repertianus iussit custodes carceris ad se venire, putans quod illi alimenta ipsis tribuerent, & vincula de collo manibusque eorum exsolvissent. Cumque in praesentia essent, dixit Repertianus: Simili poena vos interficiam, quia Deorum nostrorum inimicis vitae solatia contribuistis. Cumque mortis supplicia illis minaretur, dixerunt custodes: Domine, venit quidam ad eos alba veste indutus, cuius facies solis claritatem vincebat, qui eos consolatus est, ad cuius ingressum vincula soluta sunt, & ostium carceris apertum est. Nos vero territi fugam inivimus, & hoc est, quod in te deliquimus. Tunc Repertianus iussit, ut foras B. Romulus & socii eius ducerentur, & Deis libamina obferre compellerentur: si sacrificare contemsissent, suppliciis lacerati, capite plecterentur. Ministri autem fecerunt sicut eis fuerat imperatum. Cumque educerentur, & tura Iovi obferre recusarent, gravissime fustibus caesi sunt. Cum autem per plateas Vrbis traherentur, carnificibus fortiter eos caedentibus, videns B. Romulus puellam quamdam de puteo aquam haurientem, potum sibi tribui postulavit. Carnificum autem metu puella exterrita, aquam, quam hauserat, renuit dare. B. Romulus una cum sociis, precibus ad Dominum fusis, putei ipsius aquam in sanguinem convertit: Christianis exinde aquam gustantibus, Paganis vero sanguinem haurientibus. Vnde praedictae Vrbis carnificum ira magis ac magis accendebatur, & seditio in Sanctos Martyres augebatur. Quidam igitur ex Paganis audacior ceteris iniuriam se Deorum suorum vindicare dicens, cultrum de vagina produxit, & in Sanctum Dei Romulum furibundus irruit, corpusque illius punctim undique perfodere coepit. Qui Beatissimus Martyr longo cruciatu multisque plagis corrosus, Deo spiritum reddidit in Sanctorum choris perpetim gavisurus. Socii autem eius, idest Marchitianus, Karissimus, Crescentius, atque Dulcissimus, capitalem iussi sunt subire sententiam. Simul itaque decollati ad coelestia regna feliciter cum palma pervenerunt martyrii. Quorum corpora Christiani colligentes, & cum aromatibus condientes, simul ad radicem montis sepelierunt, milliario plus minus ad Vrbe uno.

Acta haec Sancti Romuli edideram usque ab anno MDCCXLII. in Deliciis Eruditorum, una cum Actis, quae ex Codice MS. Bodecensi Bollandiani publici iuris fecerant, ut invicem comparari possent; nam Acta haec pleniora & locupletiora sunt, quam Bodecensia. In Gazophylacio Aedituum Ecclesiae principis Florentinae, Breviarium exstat, ut dixi, quod die VI. Iulii sex Lectiones habet de Sancto Romulo, quae aliud non sunt, quam compendium horum Actorum fabulosorum, sicuti Vita illa est a Blasio Presbytero scripta vel descripta, quae in pluteo vigesima Bibliothecae Laurentianae adservatur. Itaque ea hic subnectere supersedeo, quando nihil novi adferunt. In alio Breviario eiusdem Gazophylacii die sexta Iulii nullae quidem Lectiones habentur, sed Oratio tantum de Sancto Romulo, quae ita habet:

Sancti Romuli Episcopi & Confessoris Oratio.

Deus, qui populo tuo Beatum Romulum aeternae salutis concessisti ministrum, praesta quaesumus, ut qui executor mandatorum exstitit in terris, intercessor noster apud te semper esse dignetur in coelis. Per &c.

In Calendario quodam, quod exstat in Bibliotheca Laurentiana pluteo XVII. Codice III. quod Calendarium Florentinum dici potest, pridie Nonas Iulias ita habetur.

Sancti Romuli & Octava Apostolorum.

Hoc Calendarium seculo XI. scriptum fuisse videatur, illudque publici iuris facio Tomo IV huius Historiae pag. 62. Memorata autem Breviaria Gazophylacii praedicti, seculo XV. scripta fuerunt. In eodem Codice manu exarato laudatae Bibliothecae Laurentianae, qui Martyrologium Bedae falso inscribitur, & qui pariter in Pluteo XVII. n. 3. exstat, Oratio de Sancto Romulo occurrit, quae ita habet:

In Nativitate Sancti Romuli.

Deus, qui sanctam nobis diei huius solemnitatem in honore Sancti Romuli Confessoris tui atque Pontificis consecrasti, adesto familiae tuae, & dona, ut cuius festa celebramus, eius meritis & auxilio sublevemur.

In Archivo Aedituorum Ecclesiae principis Florentinae adservatur Codex manu exaratus, qui inscribitur: Infrascripti sunt Mores

& con-

& Consuetudines Canonicae Florentinae. *In hoc Libro, ubi sexta die mensis Iulii de Beato Romulo agitur, ita praescribitur:* Pro Sancto Romulo sicut in Dominico. *In die autem Dominico praxis Ecclesiae Florentinae ita in eodem Codice significatur:*

De Dominicis diebus.

In Dominicis diebus per totum annum pulsamus Vesperis & Matutina in hunc modum. Primo siquidem squillam solam per magnum sive longum spatium. Secundo & continuatim alteram squillam, attamen parum. Tertio campanam Cleri, & parum similiter. Quarto aliqua mora intermissa pulsamus illam, quae appellatur Cangnazza. Quinto parva mora transacta pulsamus producte praedictas IIII. campanas simul.

Ex hisce elucet, ea ratione Sanctum Romulum ab Ecclesia Florentina cultum fuisse, quae cultum eius a veneratione Sanctis vere Florentinis praestita luculente distinguat. Nam in eodem volumine, suis propriisque diebus, de Sanctorum Florentinorum festivitatibus ita decernitur: Pro Sancto Crisco duas squillas. Pro Sancto Miniato tribus vicibus, set in tertia vice omnes campanas, & Missam populi & maiorem, & utramque Vesperum & Processionem cum Te Deum, ad Altare S. Zenobii, & lampades aptentur circa ipsum. Pro Sancto Eugenio, cuius corpus in nostra Deo gratias requiescit Ecclesia, pulsamus IIII. vicibus sicut in summis festis, & utramque Vesperum & Processionem cum Te Deum facimus ad Altare S. Lucae. Lampades, & myrtus sive laureus, aptentur circa ipsum, ibique dicimus Missam propriam & maiorem. Pro Sancto Eugenio Episcopo & Confessore duas squillas, cuius corpus in nostra est Ecclesia; fuit enim Episcopus Florentinus.

Consulto omisi, quae de insigni Sancti Zenobii Episcopi Florentini solemnitate in eodem Codice praecipiuntur, quaeque videri possunt apud Virum Clarissimum Iosephum Richam Tomo VI. de Ecclesiis Florentinis pag 199. Nam unusquisque de illis praeiudicare facile poterit. Hic tantum animadvertendum existimo, in duobus recentioribus eiusdem Archivi libellis MSS. aliter de Die Festo Beati Romuli disponi; die scilicet sexta Iulii, ut quinque campanae pulsentur, in uno iubetur; in altero vero die septima Iulii Officium Sancti Romuli duplex, ut Apostolorum, esse edicitur.

Ipse in Ephemeridibus litterariis Florentinis, quae anno 1753. publici iuris factae sunt, mensibus Iulio & Augusto quaedam de Beato Romulo dissertavi, quae huc transferenda censeo, quod brevia sint, & novi aliquid eruditis viris proponant.

Io sono stato spesso a vedere le scaramucce letterarie seguite tra due partiti a conto della Storia di San *Romolo* Vescovo di Fiesole. Non mi sono contentato d'essere spettatore indifferente, ed ho mostrato il mio favore più verso un partito, che verso l'altro. Adesso senza entrare in battaglia voglio pubblicare un sistema nuovo, più per intendere l'altrui giudizio, che per far valere il mio. Le mie riflessioni saranno più per dire qualche cosa, che per deciderne alcuna. Di grazia nessuno non mi prenda alla parola. Nel rivolgere dunque i testi a penna della Cronaca di *Giovanni Villani* trovo scritto ne' più, in quella parte che nell'edizione de' *Giunti* del 1587. forma il *Capitolo VII.* del *Libro II.* che Santo *Alessandro* Vescovo di Fiesole, ebbe per successore nel Vescovado San *Romolo*. Così leggo nel Codice membranaceo antichissimo, che fu già di casa *Villani*, fatto assemprare da *Matteo*, fratello di *Giovanni Villani* autore, nel 1377. e copiato verosimilmente dall'originale del medesimo *Giovanni*, che morì nel 1348. e poi fu questo Codice acquistato da casa *Davanzati*, ed ora è posseduto dal Sig. Marchese Suddecano *Gabbriello Riccardi*; e nel Codice cartaceo pure molto antico del celebre *Anton Maria Salvini*, che è del tutto corrispondente al suddetto Codice di casa *Villani*, e scritto circa lo stesso tempo, ed esiste parimente appresso il detto Signore Marchese *Riccardi*, che ha di più nella Libreria della casa cinque altri Codici MSS. delle Storie di *Giovanni Villani*, de' quali nel *Codice III. della scansia Q. ordine IV.* al *Lib. II. Cap. VII.* (per riferire d'alcuno le parole stessissime) si legge: *Il quale* (Santo *Alessandro* Vescovo di Fiesole) *partendosi di Pavia per tornare a Fiesole, da' detti Ministri e Masnadiere del Senatore di Fiesole* (cioè del Governatore, o Duca, pel Re de' Longobardi) *fu martorizzato, e per forza gittato nel fiume del Po, il cui corpo da' suoi discepoli e compagni fu ritrovato e recato nella Città di Fiesole con grande reverenza; e poi per lo Beato Santo Romolo, succedente Vescovo di Fiesole, traslatandolo là ov' è oggi la sua Chiesa suso alla Rocca, grandissimi, e visibili miracoli fece Iddio per lui, e massimamente contro al detto Senatore, e suoi Ministri, e persecutatori de' Cristiani; i quali non solamente perseguitavano i vivi, ma eziandio i corpi defunti non lasciavano seppellire, siccome la Storia più innanzi fa menzione. Il cui Santo corpo, e quello del Beato Santo Romolo, e di più altri Santi Martiri, i quali sono ancora in Fiesole, sono molto da reverire; e chi va in sù Fiesole per gli meriti de' Santi corpi ha grandissimi perdoni e indulgenze.*

Io

Io ho riportato le parole di questo Codice, piuttosto che de due predetti, perchè corrispondono totalmente a' medesimi, onde poco importa che l'uno all' altro preferito sia. Altro Codice della medesima scansia e ordine, segnato II. ha le stesse cose: solo varia in qualche parola, che importa però il medesimo; e dove si tratta del corpo di S. *Alessandro* pure ivi si dice: *E recato nella Città di Fiesole con grande reverenza, e poi per lo Beato Santo Romolo succedente Vescovo di Fiesole, traslatandolo ov'è oggi la sua Chiesa ec.* In questo Codice però non si nomina il corpo di S. Romolo, quando si tratta de' Santi di Fiesole, e solamente in generale si dice: *Il di cui santo corpo* (di S. Alessandro) *e quelli di molti altri Santi, che sono ancora in Fiesole ec.* Questi due Codici sono cartacei, ma un altro nel medesimo luogo è segnato I. ed è membranaceo, e in questo ancora si dicono molto chiaramente le stesse cose. Ecco: *E recato nella Città di Fiesole con grande reverentia, e poi per lo Beato Santo Romolo succedente Vescovo di Fiesole traslatando ov'è oggi la sua Chiesa ec. il cui santo corpo, e quello del Beato Santo Romolo, e di più altri Martiri e Santi, sono ancora in Fiesole ec.* Due di questi Codici per quanto pare sono stati scritti nel secolo quartodecimo, ma quest' ultimo in carta pergamena lo giudico del principio del secolo seguente. Lo stesso racconto hanno due Testi a penna della Laurenziana Plut. LXII. e un Codice della Bibliloteca di S. Maria Novella e uno della Magliabechiana, e due del Sig. Canonico *Antonio Maria Biscioni*, e uno della Biblioteca del Sig. Principe *Corsini* di Roma. Così ancora si legge in un Priorista, che è alle Tratte, e che fu di *Vincenzio Ceccherelli*, copiato da *Pier Francesco Tumugni* l'anno 1616 alla *pag.* 2. dove si fa una breve Istoria di Firenze. Da questi Codici adunque s'imparano più cose. I. che sotto *Rotari* (deve dire *Autari* Re de' Longobardi) fu un Governatore di Fiesole nimico degli Ecclesiastici, e de' buoni Cristiani, perchè forse Arriano come il suo Re, i quali furono da lui perseguitati a morte. II. Che questi Ecclesiastici e buoni Cristiani così perseguitati si riputarono Martiri. III. Che uno di questi fu S. *Alessandro* Vescovo. IV. Che a S. *Alessandro* succedè nel Vescovado di Fiesole S. *Romolo*. V. Che ancora S. *Romolo* Vescovo fu Martire, perchè si annovera il suo corpo con quelli de' Martiri per quelle parole: *Il di cui Santo corpo, e quello del Beato Santo Romolo, e di più altri Santi Martiri ec.* VI. Si può sospettare che S. *Romolo* fosse fatto morire dall' empio Duca di Fiesole per aver avuta cura del corpo di S. *Alessandro*, e di altri, da lui uccisi; e per gli onori renduti loro. VII. Si rende probabile, che S. *Romolo* fosse ucciso nel luogo, che la tradizione popolare c' insegna, essendo appunto nella strada, che andava dalla Cattedrale di Fiesole dedicata a S. Bartolommeo fuor di Città, alla Città di Fiesole; onde potè il S. Vescovo nel venire dalla Città, o nell' andare, essere ivi assaltato da' Ministri del Governatore crudele, e trucidato. VIII. Si vede come potè esser facilmente seppellito nella Cattedrale, essendo stato ucciso non molto discosto. IX. Si conosce che S. *Romolo* è un Martire del sesto secolo, o del principio del settimo, ed è un Martire di terza classe, secondo le teorie da me notate nelle Novelle del 1749. *col* 148. perchè forse non sembra perseguitato direttamente in odio della Fede Cristiana, mentre il Governatore di Fiesole era Cristiano benchè malvagio, come dice il *Villani*, ed erano soliti simili Duchi far guerre e persecuzioni, come si vede da San *Gregorio Lib. VII. Epist.* 41. 42. e forse questo accenna *Teuzone* nell' Omilia di S. *Romolo*; e meglio i *Bollandisti* il dì 6. Giugno alla Vita di S. *Alessandro* Vescovo di Fiesole. Ecco le parole di *Teuzone: Duo sunt Martyrum genera, unum in sanguinis effusione, alterum in proximorum compassione.* E di questo secondo genere vuol che sia S. *Romolo*, essendogli forse mancata la vera cagione del primo genere. Ma sentiamo le parole più precise e più eloquenti de' *Bollandisti*, mentre parlano della morte di S. *Alessandro*: *Hunc vero Martyrii titulo honoratum, nemo mirabitur, qui medine aetatis usum intelliget, cum fuisse, ut omnes Sancti violenta morte extincti, Martyres vocitentur, & ut Martyres colantur, absque scrupulosiori indagine in proprietatem tituli. Sicut neque nunc scrupulose inquiritur in titulum Confessoris solitum aptari quibusvis Sanctis sicca morte defunctis; licet is a principio ex vi nominis proprius sit Fidem in iudicio confessis, ideoque tormentis carcere vel exsilio maceratis, iuxta primam ipsius nominis notionem.* Secondo questa teoria, ancora S. *Romolo* è stato da alcuni chiamato *Martire*, e benissimo; e da altri è stato chiamato *Confessore*, e molto meglio. Ed a questo proposito voglio notare, che nel Codice Laurenziano 3. del Banco XVII. scritto per quanto pare nel secolo XI. e che contiene un Saltero con Messale o almeno sue Orazioni, per uso di Chiesa Fiorentina, sono certe Litanie, nelle quali sono distinte le classi de Santi, per via di titoli, che ne indicano la condizione, come, *Nomina Martyrum*, *Nomina Confessorum*: ora nella classe intitolata *Nomina Confessorum*, si trova

S. *Ro-*

S. *Romolo*, e non già in quella notata *Nomina Martyrum*; e S *Romolo* viene dopo S. *Zanobio*, e S. *Crescenzio*, e S *Eugenio*, tutti Santi Confessori Fiorentini. Tralle Orazioni poi, al dì 6. di Luglio, così ha l'Orazione di S. *Romolo*: *Deus, qui sanctam nobis diei huius solemnitatem in honore S. Romuli Confessoris consecrasti, adesto familiae tuae & dona, ut cuius festa celebramus, eius meritis & auxilio sublevemur*. Il titolo pure di *Confessore* gli dà un Breviario della Guardaroba dell' Opera della Chiesa Metropolitana Fiorentina, scritto nel secolo XV. XI. Si può giustamente mettere in dubbio, se vi sia stato un altro San *Romolo* Vescovo di Fiesole più antico; non avendone nessuno autentico riscontro, non carte, non marmi, non Chiese, che si possano dire anteriori al secolo sesto. XII. Si offerisce agli occhi l'ignoranza de' secoli dopo il mille, in cui furono inventati gli Atti favolosi di S. *Romolo*, non sapendosi allora distinguere i veri tempi del suo vivere; e fondandosi forse sul nome Romano di *Romolo* per formarne un Eroe de' primi tempi della Chiesa. XIII. Si conosce che il *Villani* medesimo non ha dato fede a questi Atti, e si è attenuto ad altra Storia più sincera, da lui citata, la quale sarà stata di una più considerabile antichità, e più antica forse della Vita di S. *Alessandro*, che si ha in oggi, nella quale non si trovano tutte le particolarità, che accenna il *Villani*. Nè si opponga che in alcuni testi a penna assai antichi della Cronica del *Villani*, benchè al *Lib. II. Cap. VII* si trovi lo stesso racconto della morte e sepoltura di S. *Alessandro*; pure è lasciato in bianco il nome del suo successore, come si vede in altro Codice membranaceo Riccardiano, che fu scritto anch'esso per uso della stessa casa *Villani* nel secolo XIV. e in quattro testi a penna della Laurenziana scritti nel medesimo secolo; e in due Codici Magliabechiani: per non dire che in un altro di questa Libreria stessa non vi è neppure lasciato lo spazio, in cui, come negli stampati, si legge: *E poi per lo Beato Santo ..... succedente a lui Vescovo di Fiesole ec.* Ma qui si può ragionevolmente dubitare, che essendo il Copista forse prevenuto a favore degli Atti di S. *Romolo*, credesse questo nome essere stato messo per isbaglio dal *Villani*, e lo lasciasse in bianco. Mi muovo a creder ciò: I. Perchè pochi sono i Codici del *Villani*, ne' quali si lasci in bianco questo nome e tutti gli altri d'eguale, o maggiore antichità, l'esprimono. II. Perchè si vede che i Copisti de cinque Codici Riccardiani allegati, e di un altro ancora, siccome di tutti gli altri Testi a penna, dove veramente il *Villani* ha taciuto il nome d' alcuno, neppure essi ve l' hanno aggiunto. Così al Lib. I. Cap. LX. avendo il *Villani* taciuto il nome del primo Vescovo di Firenze, niuno de' detti Codici MSS. ve lo mette, ma lascia lo spazio bianco; onde non si sa vedere, perchè qua avessero voluto aggiungere il nome di *Romolo*; se il *Villani* in verità non ve l'avesse scritto. III. Perchè scorrendo i predetti Codici, si trovano altri luoghi lasciati bianchi da' Copisti, perchè così gli lasciò il *Villani*, o perchè essi non intesero lo scritto; dal che si vede, che que' Copisti non erano uomini da riempiere le lacune di lor cervello. IV. Perchè si conosce che le sette copie MSS. Riccardiane del *Villani*, e le due di S. Lorenzo, e quelle di S. Maria Novella, e la Magliabechiana, vengono quasi tutte da diversi esemplari, a conto della diversa maniera di fraseggiare; onde non par verisimile che tanti e sì diversi esemplari dovessero esser corrotti. Sono stati dunque Copisti arditi e prevenuti dalle favole degli Atti di S. *Romolo*, che hanno mutilati alcuni Codici del *Villani* in quel luogo. Questo mi sembra mirabilmente confermarsi dalla Vita di S. *Alessandro* scritta o copiata da un tal *Biagio* Sacerdote, che conservasi nel *Banco XX.* della Laurenziana. In questa Vita non si pongono i nomi nè del predecessore di S. *Alessandro*, nè del successore, perchè l' Autore, che la scrisse, avea prima scritta quella di S. *Romolo*, secondo gli Atti favolosi; onde non si potè indurre a mettere S. *Romolo* dopo S. *Alessandro*; e però deliberò di non porre il nome d' alcuno altro Vescovo di Fiesole. Questo Scrittore è posteriore al *Villani*. S. può confermare davvantaggio tutto questo, perchè abbiamo altri esempi de' Copisti del *Villani*, che l' hanno in altre parti talvolta capricciosamente mutilato; come nel tralasciare la Vita di *Maometto*, la quale occupa una parte del libro secondo in molti Codici MSS. e massimamente in quello di casa *Villani* fatto copiare da *Matteo Villani*, e che con tutta ragione si stima tratto dall' originale del fratello *Giovanni*. Inoltre il lasciarsi in bianco non nega, e non afferma; e pertanto dee essere a questo silenzio preferita l'espressione coetanea, cioè ancora essa del secolo XIV non potendosi distinguere qual Codice di quel secolo sia anteriore, o posteriore. A questa Istoria non si oppone inverisimiglianza nessuna. *Autari* cominciò a regnare nel 584. e regnò sei anni, onde morì nel 589. Le Tavole della Chiesa Fiesolana sbagliano, mettendo la morte di S. *Alessandro* nel 582. quando *Autari* ancora non regnava. Non isbagliano però nell' assegnare il successore a S. *Alessandro* nel 590. perchè

chè S. *Alessandro* in quell' anno dovea esser morto, essendo stato martorizzato sotto *Autari*. Adunque potè benissimo nel 590. succedere nel Vescovado S. *Romolo*. Che *Autari*, e i più degli altri Longobardi, fossero Arriani è cosa certa. Quindi ne viene essere facilissimo che un Rettore di una Città malvagio, e forse Arriano, perseguitasse a morte i Vescovi Cattolici della medesima, come facevano gli Arriani, Vandali, e Goti, in Africa e in Francia al dire di *Vittore Vitense*, e di *Sidonio Apollinare*. Tanto più che nelle Città sottoposte a' Longobardi, erano in que' tempi due Vescovi, uno Cattolico, l' altro Arriano. Chi sa, a quel che instigava il Vescovo Arriano il Rettore contro l' altro Vescovo? I martiri dati a tanti Cristiani da' Longobardi, rammentati da S. *Gregorio il Grande*, sono di que' tempi. La crudeltà de' Duchi è additata dal medesimo S. *Gregorio* nell' Epistola 41. e 42 del Libro VII. della vecchia edizione, come ho già sopra osservato. Ma dirà però alcuno, che il Regno de' Longobardi fu giusto e placido, e allegherà *Paolo Diacono*. Ma questo si deve intendere de' tempi forse susseguenti, non de' principj; della parte più interna, non delle Città più remote; generalmente parlando, non che alle volte non seguissero alcuni sconcerti in qualche Città per diverse cagioni, come si conosce molto bene dalla Storia di que' tempi. A buon conto s' accorda che S. *Alessandro* fu fatto Martire dal Duca, o Governatore di Fiesole, perchè non potè essere martorizzato così ancha S. *Romolo* successore? Che la Chiesa di Fiesole si riducesse in questo tempo a gran miseria, lo mostra non trovarsi dopo S. *Romolo* più Vescovo Fiesolano fino al 715. in cui fiorì il Vescovo *Teodaldo* tralasciato nel Catalogo de' Vescovi. L' indica chiaramente S. *Gregorio* Papa, che nel 598 scrisse al Vescovo di Luni *Venanzio*, acciò desse venti soldi e più di quei, che appartenevano a lui, a due Ecclesiastici di Fiesole, *Agrippino* Diacono, e *Servando* Suddiacono, per ristorare quella Chiese già rovinose, come si può vedere al Lib. X. Epist. 45. ed era uso di questi scellerati Arriani l'impedire e proibire la successione de' Vescovi Cattolici nelle Provincie da loro usurpate e disfatte, come ci attestano i lodati *Vittore*, e *Sidonio*. Ma mi sarà opposto, che il Vescovo successore di S. *Alessandro* fu S. *Romano*, e non S. *Romolo*. Ma rispondo, che di questo non abbiamo alcuno antico Scrittore, che ce n' assicuri; non alcuno antico monumento; non Chiesa alcuna eretta a suo onore. Che se il Catalogo Fiesolano mette S. *Romano* in vece di S. *Romolo*, bisogna pensare, che quel Catalogo è moderno e pieno di sbagli e di difetti, quali ho in parte accennati. Il Manoscritto del Convento di S. Croce di Firenze, donde è tratta la Vita di S. *Alessandro* data da' Bollandisti, è del secolo XV. e scorrettissimo. Il *Diacceto* ed il *Razzi* hanno seguitato alla buona, o quel Catalogo, o questo Manoscritto. E' vero, che dicasi da alcuno, che nel Codice MS. di Fiesole, ove è l' Omilia di *Tenzone*, è della stessa mano la Vita di S. *Alessandro*, ed ivi si nomina S. *Romano*, e non S. *Romolo*, per successore di S. *Alessandro*; ma ancora questo Manoscritto non sembra più antico del secolo XII. onde non si vede, come possa preferirsi alle memorie vedute dal *Villani*. Che se la Chiesa di Fiesole fa nell' Offizio commemorazione di S. *Romano*, o può essere sbagliato il nome per la similitudine; o può essere, che in verità vi sia stato un S. *Romano* Vescovo di Fiesole in quello spazio di tempo, che corse tra S. *Romolo*, e *Teodaldo*, il quale fu di circa 120. anni; e il *Diacceto*, nella Vita di S. *Alessandro*, non pare, che a ciò faccia ostacolo. Lo sbaglio è, che essendosi trovato San *Romano* Vescovo, dopo S. *Alessandro*, si è creduto successore immediato, quando era mediatissimo. E' vero, che il Manoscritto di S. Croce, dal quale pure si ha notizia di questo Vescovo *Romano*, ne discorre in occasione d' un fatto seguito circa il corpo di S. *Alessandro*, *post non multum tempus* dalla sua morte: ma quel *post non multum tempus*, può intendersi ancora di qualche spazio d' anni passati, sicchè a S. *Romolo* fosse allora succeduto S. *Romano*. Ma mi si dirà, perchè lo sbaglio non potè essere di *Giovanni Villani*, che abbia scritto *Romolo* in vece di *Romano*? Rispondo non potersi presumere un tale sbaglio nel *Villani* per esser uomo erudito, per aver avuta avanti agli occhi la Storia di S. *Alessandro*, quando scriveva, poichè la cita come che in essa fussero queste particularità; perchè non è verosimile, che essendosi resa tanto celebre, e comune, la Storia del *Villani* nel secolo XIV. i Vescovi di Fiesole ed altri Eruditi non avessero reclamato contro questo sbaglio, sicchè almeno i Copisti posteriori non avessero restituito il vero nome, in vece di lasciarlo in bianco come fecero alcuni; perchè finalmente tanti Codici manoscritti hanno tutti costantemente il *Beato Santo Romolo*, sapendo per altro il *Villani* benissimo scrivere in mille altri luoghi, dove sono nominati, *Romani*, e *Romano*. E il nome di *Romano* ci ovvia da un altro argomento per credersi, che il *Villani* non potesse equivocare da *Romano* a *Romolo*. Nel Catalogo Fiesolano poi potè sostituirsi il nome di *Romano* a quel di *Romolo* per la prevenzione, che S.

Ro-

Romolo fosse più antico; siccome fu interpolata l'Omilia di *Teuzone*, perchè non si accordava colle credulità più moderne, e cogli Atti favolosi, la quale Omilia parla sempre in tal maniera di S. *Romolo*, Fiesolano, (sono ameni quelli, che vogliono essa attenere ad altro S. *Romolo*) che indica chiaramente non essere egli de' primi secoli della Chiesa, e in nulla si oppone a quanto il *Villani*, ed altri ne scrivono. Potè prendersi il nome di *Romano* ancora dalla Vita manoscritta di S. *Alessandro*, onde fu copiata quella, che è nella Libreria di S. Croce, la quale corrompe e guasta ancora altri nomi propri, siccome converte il nome di *Padus* in *Rhenus*, e il nome di *Rotario* in *Lotario*, e il nome di *Re* in *Imperatore*, onde quel negligente Autore potè facilmente voltare il nome di *Romolo* in quello di *Romano*. E peggio è la Vita scritta dal Monaco *Bragro* nella Laurenziana, poichè vi ho levato, aggiunto, mutato, di suo capriccio, come nel Prologo si protesta d'aver fatto. Alla fine del sesto secolo può ancora appartenere benissimo l'Inscrizione di *Messio Romolo*, che è a Fiesole, e sulla quale controvertono alcuni Eruditi. Nulla impressione poi farà, che il *Villani* sbagli dal nome d'*Autari* a quel di *Rotari*, poichè la Storia di S. *Alessandro* ha, che questi morì sotto *Autari*, e non sotto *Rotari*, come benissimo indicano l'*Ammirato*, e i *Vghelli*, e il *Diacceto*, ed il *Razzi*; perchè questi scambi di nomi simili sono assai comuni ne' nostri Istorici antichi; e talvolta sono corruzioni fatte da' Copisti, onde nel Codice Magliabechiano in vece di *Rotario* si legge *Rodario*, e in vece di *Romolo*, *Rombolo*: e tanto è più facile qui lo sbaglio, quanto l'*au* da' nostri antichi si contraeva in *o*, e averanno detto *Otari*, o *Otario* e quindi fu facile la giunta di un R in principio: tanto più, che altro Re *Rotari* fu posteriormente tra' Longobardi. Ma il *Villani* assai manifesta, che egli intende del Re *Autari*, mentre dice che a *Rotari* succedè nel Reame *Grifulfo*, cioè *Agilulfo*; e nel Codice del *Villani* fatto copiare da *Matteo Villani*, è in margine segnato l'anno del fatto, benchè con errore, cioè 570 al qual secolo non può appartenere il Re *Rotari*, che visse nel secolo ottavo. Nè mi si dica, così il *Villani* averà potuto sbagliare da *Romano* a *Romolo*; imperciocchè non avendo mai il *Villani* fatta innanzi menzione alcuna di altro S. *Romolo* più antico, venendo qui a scrivere di S. *Romolo* successore di S. *Alessandro*, e non potendo ignorare quanto portavano i falsi Atti del S. *Romolo* preteso Discepolo di S. *Pietro*; è una gran cosa, che non avesse qui toccata la differenza dell'uno S. *Romolo* dall'altro, giacchè così volea chiamare S. *Romano*. L'alterazione del nome *Autari* la dà a conoscere egli stesso, e si ricava dalla verace Istoria; dell'alterazione del nome *Romano* non ne da sentore nessuno, e non si può congetturare da certi monumenti. Di più il *Villani* sà ben distinguere da *Romano* a *Romolo*, mentre scrive tante volte *Romani*, e *Romano*; lo che non si può dire del nome *Autari*, come già sopra io osservava. Tutto questo si conferma dal vedere, che *Domenico Buoninsegni*, il quale non ha fatto altro, che compendiare il *Villani* fin dove dura la Storia di questo, onde è intitolato: *Ritratto di Storie Fiorentine*; e io un Codice MS. della Riccardiana è intitolato *Ritratti del Villani*; *Domenico Buoninsegni*, dico, lesse ancor esso nel *Villani* il nome di *Romolo*, onde nel *Lib. 1. pag.* 14. così scrive: *In questi tempi fu S. Alessandro Vescovo di Fiesole, e dopo lui Santo Romolo*. I Codici MSS. del *Villani*, de' quali si servì il Sig. *Muratori* per fare le varianti lezioni a quello stampato nel corpo degli Scrittori Italici, riconoscono ancora essi il *Beato Santo Romolo* per successore di S. *Alessandro*. Che poi S. *Romolo* abbia avuta più venerazione che S. *Alessandro*, benchè fosse posteriore: questo può essere addivenuto, perchè forse tenne il Vescovado più lungo tempo di S. *Alessandro*, ed ebbe occasione di dare più prolissi e continuati contrassegni della sua santità, onde poi a suo onore si consacrassero molte Chiese. *Romulus autem Pontifex Faesulanus fuit ingenti fama sanctitatis. Qui quum immaculato vita functus esset, & divinos adfrequentes honores, Faesulani anniversarium illi sacrum statuerunt, nominis maxime moti amore ob Romanae Vrbis conditorem &c* che sono parole di *Bartolommeo Scala* nel Lib. I dell'*Istoria Fiorentina*, il quale, come si vede, apporta un'altra cagione non molto verosimile; onde sentiamo come meglio ne scrive *Teuzone*, nella citata Omelia, pubblicata dal chiar. Sig. Dottor *Pier Francesco Foggini*, che nelle ricerche sulla Vera Istoria di S. *Romolo* è andato fin qui più innanzi degli altri. *Ad cuius sepulcrum Deus tot miracula non exhibet, per ipsum quoque plura dum hic viveret tam in suaa animae, quam in proximorum, salvatione fecisse credendus est: tantis quippe coelitus imitandae vitae exemplis in hac Faesulana Vrbe emicuit, tantasque istius Vrbis populorum animos officio praedicationis & sanctitate conversationis Deo lucratus est, ut istud templum, quod ante ortum huius Sancti viri a Beato Petro Apostolo, cuius hic habentur reliquiae, denominatum est, nunc Dei nutu a patrono nostro Romulo denominationem habeat.* Non posso poi acquietarmi al parere de' *Bollan-*

landisti, i quali al dì 6. di Giugno fidandosi della Vita manoscritta di Santa Croce credono, che quel *Lotario*, non sia *Rotari*, o *Autari*, ma l' Imperadore *Lotario*, che visse nell' 863. quando è chiaro dal *Villani*, che questo Re, a cui andò S. *Alessandro* a Pavia, ebbe per successore nel trono *Agilulfo*, e che il fatto seguì nel secolo VI. con che dimostra intendere esso d' *Autari* suo predecessore. Tanto più che il *Villani*, dice chiaramente, che quel Re era *Barbaro*, e *Pagano*, lochè non avria detto dell' Imperadore *Lotario*, di cui parla come conviene al Cap. XVI. del medesimo Libro II. e dice, che *fecesi Monaco e Religioso, e divenne uomo di santa vita*. In oltre chiaramente afferma il *Villani*, che quel fatto accadde innanzi a' tempi di *Carlo Magno*, e di *Desiderio*, e di *Teolafre*, e d' *Elsvranda*, e di *Agilulfo*; onde non può mai cadere ne' tempi dell' Imperadore *Lotario*, che fu quarto Imperadore dopo *Carlo Magno*. Quella Vita del Codice di S. Croce altera e sconcerta tutta la Storia di S. *Alessandro*, come già sopra ho accennato; ed il *Villani* è tanto fedele, che con lui mirabilmente concordano le brevi Lezioni dell' Uffizio di S. *Alessandro*, le quali si conservano nella Strozziana, e le quali sono probabilmente più antiche di quel Manoscritto, e cavate da una Leggenda più corretta e veridica, e forse dalla medesima, di cui il *Villani* si servì. Nè dal *Villani* si scostano in ciò che riguarda il Po, e l'essere stato S. *Alessandro* annegato non molto lungi da Pavia, due Diarj manoscritti della Magliabechiana, se non che lo fanno ricorrere al Re *Alboino* nel 572. ma sempre si conserva il secolo VI. Se dunque si ammette questo plausibile sistema, si possono forse salvare alcune cose degli Atti favolosi di S. *Romolo*; perchè è quasi cosa certa, che questi Romanzi spirituali sono formati sull' andare de' Romanzi profani, cioè, sono una trama di pie visioni inserita e tessuta coll' orsolo d' alcune verità conservata o da sicure memorie, o da antica tradizione da' popoli. Certi nomi, certi accidenti, certi prodigi, sono veri; ma questi sono serviti di basi alla favola formatavi sopra dall' ignoranza, e dall' impostura, e dal costume corrotto del secolo. Adunque forse non farebbe più tanta specie il nome di *Marchisiano*, di *Pergamo*, di *Vittimo*, di *Nimiore*, e che so io, i quali si ritrovano negli atti di S. *Romolo*, perchè già ne' tempi Goti, e Longobardi, nomi strani tra' popoli Latini e d' Italia s' erano introdotti. S. *Romolo* avrà benissimo potuto nel tempo del suo Presbiterato, pel zelo che lo moveva, e per la licenza datagli dal suo Vescovo, andare a predicare a Todi, a Volterra, a Brescia, a Bergamo, e che so io, per opporsi all' Eresia Ariana, che da' Longobardi era stata abbracciata e sostenuta, e finalmente ritornato a Fiesole, per tanti meriti, e per la santità della Vita, essere eletto successore di S. *Alessandro*. Così levato da quegli Atti il tempo troppo antico, tanti miracoli, che non sono del tutto necessarj, ed alcune espressioni meno convenienti, si potrebbono trasformare in una Istoria, che avesse l' apparenza di vero.

Hisce tamen observationibus meis non omnes acquiescunt, & praecipue V. Cl. Petrus Franciscus Fogginius, cui non placet, me B. Romulum ad posteriora saecula, quam ipse fecerit, detraxisse. Ipse enim contendit, B. Romulum saeculo IV. vixisse, & B. Ambrosio Episcopo Mediolanensi synchronon fuisse, ut in eius pererudita Exercitatione de primis Florentinorum Apostolis videre est. Episcopum autem illum Faesulanum, qui S. Alexandro successit, non Romulum *vocatum fuisse, ut Codices plerique MSS. Ioannis Villanii habent, sed* Romanum, *ut Scipio Ammiratus etiam, & Ferdinandus Ughellius, in Episcopis Faesulanis adpellant, nomen habuisse. Nititur autem fide & auctoritate vetusti Codicis MS. Faesulani, quem septingentorum annorum aetatem praeseferre autumat; atque is continet, praeter alias Sanctorum Vitas, Acta S. Alexandri memorati, in quibus non* Romulus, *sed* Romanus, *illius successor nominatur. Propterea illum heic in medium adducere fert animus ex apographo, quod mecum Fogginius communicavit, cum eiusdem Praefationis parte; & quis in nomine Episcopi notando erraverit, Anonymus Actorum auctor, an Ioannes Villanius, in medium relinquo. Sunt autem insequentia.*

Petri Francisci Fogginii V. Cl. Praefatio.

De S. *Alexandro* Faesularum Episcopo Commentarium scripserunt Hagiographi Antuerpienses *Tom. I. Iunii pag.* 749. Monumenta, quibus utuntur, haec sunt. I. Acta quaedam eruta ex Florentina Bibliotheca S. Crucis *Plut.* 34. *Cod.* 7.3 quae per extensum describunt, & quae, mutila tamen, in alio etiam Codice eiusdem Bibliothecae reperiuntur, nempe *Cod. Plut.* 35. II. Lectiones novem, quae videntur fuisse olim recitatae in Festo S. *Alexandri* erutae ex Cod. Strozziano. III. Vita S. *Alexandri* a *Blasio* Monacho (*Blondum* illi adpellant) exarata, quae exstat in Legendario quorumdam Etruscorum Sanctorum MS. in Bibliotheca Medicea Laurentiana *Plut. XX. n.* 6. IV. Item alia Vita S. *Alexandri* ab Episcopo *Francisco Cattaneo* a *Diacceto* una cum Vitis aliorum Sanctorum Episcoporum Faesulanae Ecclesiae edita Florentiae an. MDLXXVIII.

At

V. Demum, quae de S. *Alexandro* commentatur *Vghellus* in *Italia Sacra*, ubi Episcoporum eiusdem Faesulanae Ecclesiae historiam contexit.

At vero omnia illa, quae *Vghellus* recitat, ut ipsi etiam bene censerunt *Bollandistae*, nihil aliud sunt praeter epitomen illius Vitae, quam scripsit *Cattaneus*: *Cattaneus* vero memoratas Lectiones sequutus est, quas valde antiquas non esse, bene ac sapienter monent iidem *Bollandiani* ex eo, quod in illis occurrant vocabula, *Malosggius*, *Adnegarus*, *Pelligrinasium*, *Fluvium Po*, quae Italica prorsus sunt, nec summam habent antiquitatem. Quod vero ad Vitam pertinet a *Blasio* Monacho scriptam, *Bollandiani* animadverterunt, differre illam sola nitidioris stili elegantia ab Actis, quae inde recitant ex Cod. MS. Bibliothec. S. Crucis; prudenter tamen Monachum *Blasium* aut reticuisse, aut mutasse, quidquid in eis minime verisimile offenditur.

Haec igitur sunt, quae *Papebrochius* melioribus destitutus monumentis adhibuit, ut potuit melius, in enarranda S. *Alexandri* Faesulanorum Episcopi historia; latuerunt enim omnino doctum hominem antiquiora S. *Alexandri* Acta, quae mihi invenire feliciter contigit in Passionario illo Capituli Faesulani, unde etiam excerpsi celeberrimam illam de S. *Romulo* Faesulano Episcopo Homiliam, quam publici iuris feci in *Exercitatione de primis Florentinorum Apostolis*, seiunctim edita Florentiae anno 1742. & una cum multis aliis Exercitationibus *De Romano D. Petri Itinere, & Episcopatu* anno 1741.

Sunt autem haec Acta S. *Alexandri* adeo barbare scripta, ut vix aliud reperire sit Latinum monumentum exaratum tam barbare. Barbariem Auctoris descriptor Codicis, ut facile est conicere, negligentia sua, atque oscitatione, auxit; sed cum in nullo alio Codice haec ipsa Acta repererim, haud potui secure utriusque vitia distinguere. Visum est igitur omnia, prout in Codice reperi, religiose edere, licet ubique non solum vocabula sint barbara, sed perpetuo occurrant ineptissima syntaxeos spnamata &c.

Hactenus Fogginius; sed ipse pro virili defaecare aliquatenus, corrigere, supplere, & restituere, conatus sum; & emendationes meas, ut plurimum, diverso charactere describendas, & ad versus uncis circumscribendis, curavi; licet idem concordantiis casuum, temporum, & numerorum, ubique non praestiti. Insequentia vero idem Fogginius addit: Passionarium autem, ex quo haec Acta descripsi, plures continet Sanctorum Vitas per anni circulum ordinate distributas, quorum memoriam praecipuo cultu celebrat Faesulana Ecclesia, & annorum fere septingentorum aetatem praefert. Neque obstat, quod ad calcem voluminis extat Catalogus Episcoporum Faesulanorum sec. XIV. descriptus. Hic Catalogus, & quae illum proxime praecedunt extra ordinem annui circuli, Acta apocrypha S. *Romuli*, eorumdem Actorum Compendium per Lectiones distinctum, & Narratio translationis corporis eiusdem S. *Romuli*, recentiore charactere, alioque prorsus forma, descripta sunt; quod animadverti etiam in mea *De Primis Florentinorum Apostolis* Exercitatione Historico-critica.

Descripta haec sunt maxima cum religione de verbo ad verbum ex Cod. antiquissimo, qui adservatur in Archivo Capituli Faesulani.

VIII. Id. Iun. Pass Sancti *Alexandri Mart. & Episcopi* Faesulani.

Verba Textus, (subdit Fogginius) quae diverso charactere notantur, a recentiore manu exarata sunt, abrasa vetere scriptura, in qua forte legebatur solus titulus Episcopi, non vero ille etiam Martyris, quo S. Alexander ne in antiquioribus quidem Kalendariis & chartis est honestatum.

BEatus Alexander ex *Faesularum Vrbe oriundus*, *etiam tem* Pont fex fuit, qui *dum* pro sanctae Dei decertasset Ecclesiae restauratione, insueto & inaudito modo acquisivit sibi regnum caeleste, et martyrium *suscipiens* a Deo sibi coronam accipere meruit, dum Italiae iceum (*hoc est, Tcinum seu Papiam*) perrexit, ubi poterat a Rothari (*Rhotaris regnavit ab anno 636. ad annum 652.*) Regis, & excellentia illius, retinebat; in Aulam, quae suae Catholicae (*Ecclesiae Faesulanae, ut videtur*) magistrabat (*dominabatur, scilicet*) Cunctos habitantes Vrbis Papiae, ubi ipse Vir Dei coniunxerat, (*hoc est, pervenerat*) praesens admonuit de se nuntiare ad Regem. Quod ad eiusdem Reg sconiunxit potestatem: auditeque, piissimus Rex ardenter suum misit ministrum obviare; (*et*) praecepit, ut eum gratulanter in eius Introduceret Aulam Qui dum in Aulam gradererur, Rex eum gaudentes recepit propter metum Domini, & Viri Dei, cuius manifesta esset sanctitas; manibus suis eum tenuit; salutem, & sanctitatem eius, recepit. Et indicare coeperat (*S. Alexander*) pro qua re de Tuscia fatigatus (*in illum*) Italiae locum coniunxisset. Vnde ipse Vir Dei suppliciter postulat Regem, ut denudatae suae Ecclesiae fulcimentum praeberet; & priscisque (*lege, priscamque*) Regi pertinentem (*quae*) Sanctae Ecclesiae fuerat, redderet vestem.

Protsum cum talem postulationem audi- tum fuerat Regem (*lege, auditam Rex*) af- fatim gratulanter susciperet, exaudivit pe- titionem eius. Nun tantum (*rem*) quae olim sanctae pertinere videbatur Ecclesiae; sed etiam eiusdem suam, rebus publicis per- tinentem, ei largiri praevidit; & scribere iussit, ex (*forte, de*) omnibus sanctae Dei Ecclesiae firmate Praeceptum, ut ipsa sibi loca Sanctorum redderent meritum, & sa- lutem animae, & regna praeparatent coele- stia. Dum ipse vir Dei Alexander, sicut petierat, consummavit universa, (*et*) quic- quid Regi ex iure Ecclesiae postulaverat; confidens in Domino, benedixitque Re- gem, & laudem Domino reddidit: & pe- tivit ab eo, iter (*lege, itinere, vel per iter*) quo venerat suam revertere domum.

Et utrosque eum Rege vallantes (*hoc est, et uterque, Rex, & Alexander, vale dicen- tes, se*) osculati sunt pariter. Qui etiam & iterum Regem benedixit, convertens Vir Dei faciem suam, ut abiret; & sine ambi- guum (*lege, ambiguo*) movere coepit. Et cum foris portam Papiae Civitatis perre- xit, ibi inventi sunt viri iniquissimi cavilla- tores, qui per mala industria (*hoc est, per malam industriam*) directi sunt usque ad ipsum Virum Dei Alexandrum, ut vitam eius prae- sentem funderent, ut (*lege, et*) non in suam reverteret Civitatem, pro eo, quod prae- dictus Vir Dei perfecit omnia, quae Regi postulaverat, quae annuntiata sunt cuidam Senatori (*hoc est, Optimati, Nobili, Aria- no fortassis: Ariani enim ipsi bona Ecclesia- rum, & ipsas Ecclesias, violenter usurpabant, ut apud Victorem Vitensem videre est*) qui in sua habuerat potestate omnia Regis (*hoc est, rei*) publicae illius Faesulanae Civitatis; propter quod tantum ipse Vir Dei petierat Regem: & de sua actione se minuentem cognoverat (*hoc est, ex eo, quod Alexan- der egerat, sibi detrimentum, & rei dimi- nutionem, provenire cognoverat*).

Proinde consilium fecerunt, ut exiti de- nique ipsi cavillatores (*legendum videtur, fecerunt exiti iniqui ipsi Cavillatores*) qui per suae iniquae industriae (*hoc est, pro sua iniqua industria*) ad cessus Virum Dei dire- cti fuerunt (*et*) quasi cum blandimento in eius manibus se miserunt; & fecerunt conie- cturam (*lege, coniuriam, seu coniurationem*) adversus eum, ut eum deciperent, propter exercitationem (*causae*) quam fecerat San- ctae Faesulanae Ecclesiae.

Dum in suo reverteretur itinere in omnem simplicitatem Sanctorum, qui etiam sine am- biguum (*hoc est, dum suo reverteretur itinere in omni simplicitate Sanctorum, qui etiam sine ambiguo*) gradiebatur, quia non erat ipse opi- natus malitiam. Et ipsi iniquissimi cavillato- res, dum eum decipere cogitabant, descendit- que (*lege, descendit aqua e*) nubibus & lar- gos de torrente aquae impleti (*lege, & largi de torrente aquae impletae*) sunt fluminis, vel impetus undae. Videntes autem deterrimi illi iniqui, cum ipse Vir Dei Alexander iuxta lymphas vel impetus aquae se adpropinqua- ret, illico se iuxta eum fecerunt, tenentes manus suas a latere eius, & ritatendabant (*lege, & ita tendebant dicentes*) quod nihil fortitudinem (*fortitudines*) aquae ad eum nocere potuerent (*hoc est, possent*) & per industriam dimerserunt eum in aquam pro re- bus, quae (*lege quas*) Sanctae Ecclesiae pe- tierat ab Rege. Et, cum eum in aquam methissant, dolentes voces miserunt: Vae vae, quia cecidit iste Vir Dei in gurgitem magnus (*lege, magnum*) evitatusque (*e vi- ta eductus*) est ibi de vita hac. Tunc omnes Sacerdotes, & cuncti, qui cum eo fuerant, turbati sunt valde.

Et non cognoverunt de ipsis deterrimis, qui ipsum Virum Dei negaverunt (*hoc est, submerserunt, seu necaverunt, quod nos an- negate dicimus*) tantum ardentes se in flu- men miserunt: & statim corpus eius inve- nerunt, & animam Viri Dei translatam co- gnoverunt. Et tulerunt eum diligenter, & posuerunt eum in feretrum, & portaverunt eum locum Tusciae in Civitatem suam Fae- sulanam, & reposuerunt eum ibi infra Do- mum (*f. Ecclesiam Cathedralem S. Ierusa- lem*) ipsius.

(*Placuit*) quondam Domino suo remini- scere (*de*) servo, ut per quempiam revela- to (*revelatus*) matuetus divinam monstra- ret virtutem. Quibusdam Regis data pote- stas, ut omnes eius rescirent conscriptio po- testati (*lege, ut omnes eius rescirent conscri- ptionem potestatis*) & rei publicae narrarent perniciem, sepulcraque mortuorum destrue- rent, propter argentum & aurum Insatia- biles, sibi (*forte, sic*) Indigne fecerunt omnes: Christianorum (*Catholicorum, nam Lango- bardi fere omnes Ariani*) merita ardent ex- citare (*f. monumenta ardent excidiare*) & Sanctorum meritum nihil sibi prosperum cogitare & propitium: & sanctam sibi (*le- ge, sic*) fidem Ecclesiae amiserunt (*haere- tici Ariani fuisse videntur*) Igitur ipsi prae- dones egredientes velocissime usque ad Vr- bem Faesulanam, ubi Vir Dei Romanus Epi- scopus, nimirum hipateusis (*forte Hypaten- sis, quasi Consularis*) sedebat.

Pulsantes utique, ut introirent ad eum, cum graderentur ostendentes ei Epistolam perniciosam de principibus terrae (*hoc est a Principibus terrae*) factam; qualiter eorum (*lege, eis*) liceret Christianorum destruere se- pulchra. Et ipse tamen Vir Dei Episcopus ta- cito ore (nimium dolor cor eius contexit)

in-

intra se deprecabat Dominum; ipsi tamen ambrones, dum eo tacito (*l. eum tacitum*) cognoscerunt, aestimabant eum neg'egenret tacere. Dereliquerunt Virum Dei (*ergo Episcopus extra Urbem babitabat*) & affatim introeuntes Civitatem arripuerunt virgam ferream, & ligna, & sine actuum (*forte, sine ambiguum, ut supra*) in sanctam introierunt Ecclesiam Ierusalem; usque ubi Beatissimus Alexander Vir Dei Episcopus in suo requiescebat locello. Nihil vacantes, nec in alia impingerunt (*noi diceremmo, s'impegnarono*) sepulchra destruere, sicut dudum coosueti fueruut, nisi tantum ad ipsum Virum Dei Alexandrum, cuius adeo merita futuram ostenderent sanctitatem (*et*) tantum, ut meritum ipsius (*Viri*) Dei (*et*) beatitudinem patefacereot, & sibi pestiferam ruinam commoverent; ut nec suum remiuiscerent exitium. (*hoc est, exitum, vel exitium*) Prorsum ad monumentum eo niunti (*profecti*) praedones: nullum ambiguum resistit oot eorum: tantum ilico miserunt manus ad lapidem, & levaverunt ostium monumenti, & viderunt corpus eiusdem Viri Dei fragrantem (*lege, fragrans*) factus que est eorum nimius pavor (*et*) prostrati ceciderunt in terram propter metum Viri Dei, cuius corpus ignitu. (*l. tutus*) quiescebat; sursumque relevati, & artus eorum quarit (*l. quatientes*) dereliquerunt corpus Viri Dei, excors (*l. et foras*) fugerunt, post tergum suum adspicientes: & viderunt unum de servientibus Sanctae Ecclesiae, cui ipsi deterrimi manifestabant, virturem buius Viri Dei Alexandri, cuius sanctitatem viderunt; ut (*l. et*) ardentes movebant, ut Beato Romano Episcopo patefacerent, qualiter divinam potentiam & magnam virtutem cognoverunt. Et statim impetum fecerunt ad fugiendum, & inter se gladio interempti sunt. & evanuerunt a facie Christianorum, (*Catholicorum*). Igitur cum haec audisset ipse Minister Ecclesiae; & cognovisset de Viro Dei Alexandro; astutum ardenter Beatissimo Viro Dei Romano & gratulanter nuntiabat de Viri Dei corpore, qui se (*lege, qui sic*) meruit in his diebus suam sanctitatem declarare; ut ipse, vere faustus, Romanus Episcopus exoptavit. Pro qua re merito a Deo, & a Domino, meruit, ut in eius manibus Sanctum suum ordinari dignosceret, & invita sua merito futuram cognosceret salutem & Sancti Viri Dei Alexandri conderet locum (*tumulum vel Ecclesiam*) ut divina ostenderetur virtus; & cunctus populus per eum salutem animae revocaret, & corporis iterum a Deo reciperet merita.

Sed cum haec ipse Beatus Romanus Episcopus audierat, non cessavit cor suum ad Sancti huius Viri Dei merita; sed celeriter regressus est intro Civitatem (*extra igitur babitabat*) & citius ad monumentum praecucurrit, ubi ipsius Viri Dei Sancti Alexandri requiescebat corpus, & apertum invenit ostium monumenti eius; qualiter dudum fuerat ab ipsis ambronibus (*hoc est, devoratoribus*) & iniquis destructum. Continuo ipse Vir Dei Romanus Episcopus misit manus suas, exsuit vestimenta, & tetigit corpus eiusdem Viri Dei, & clararum cognovit, & repletam ossibus carnem; quia insignitus a Deo fuerat, & sanctam sibi meruerat requiem. Et ipse Beatus Romanus, dum tantam cognovit fragrantiam, benedixit Deum, quia magna exercitatione cognoverat, quia Deus erat cum illo. Ita tamen unus ex iisdem Sacerdotibus, qui adsistebant eum ipso praefato Romano Episcopo ad sepulchrum Viri Dei, cum praesumit ad se, ut temptaret corpus eius, & quasi capillos eiusdem Sancti de capite suo evelleret; an si forte cutes capitis eius viriditatem teneret, aut crudiraten fortasse. Denique tamen ipse improbiter nesciendo temptavit; sed non propterea tantum, ut ad Dominum peccatum faceret: sed meruit ita admissum perdere peccatum; ut quod admiserat cognosceret, & per ipsum Virum Dei, & Sanctum suum, salutem animae revocaret. Quia pro hac praesumptione, quod trahendo capillos temptaverat & contianb temptatus prima receperat nocte; ut sancta peritia iugiter sua repletus non desinet excubare ad ipsum Viri Dei Sancti Alexandri corpus vallanter; & solemniter redderet vicem. Et dum ipse sanctus Romanus Episcopus totam ipsius cognoverat sanctitatem, protinus nuntium miserat, qui pareret (*patefaceret*) de ipso Viro Dei Sancto, cuius locum condere decrevit, ut omnes se congregarent ad eius festivitatem, & cunctus populus eius sanctitatem celebraret. Dum auditum fuerat de Viro Dei sanctissimo Patre, omnes unanimiter impetum fecerunt; & velocissime ibi pariter coniunxerunt, ut viderent, qualiter a Domino ei data sit gratia, & ingens Viri Dei Sanctissimi Alexandri reperta sit sanctitas. Videntes autem omnes & quod cognoverant de Viro Dei, & quod Dominus reminiscere dignatus fuerat super eum, tumultum quidem omnes fecerunt (*lege, facientes ad Beatum Romanum*) & ad Beatum Romanum Episcopum cecinerunt (*f. cucurrerunt*), ut, ubi ipsius Viri Dei corpus reconderet, declararet; &, ubi locus eiusdem Sancti requiesceret, demonstraret. Deinde vero ipse praedictus Episcopus, ubi eum recondere cogitabat, continuo eis clare faciebat, non procul de altario Sanctae Ecclesiae Ierusalem inter Aram, & aedem; atque illico pla-

placuit locus in corde omnium populorum. Qui ab ipso Beato Romano Episcopo fuerat demonstratus; & benedixerunt omnes Deum, & gratulantet & unanimiter miserunt manus suas ad monumentum, & corpus Viri Dei timol, ut duceretur in locum, qui ostensus fuerat eis a Domino, & servo suo Beato Romano Episcopo; & impingerunt cum virtutibus (*cum viribus*) & non potuerunt sobitinendo eum, quia nondum venerat hora ipsius.

Porro homines mirati sunt, pro qua re evalescere non potuerunt de loco illo removere, ubi dudum sepultus fuerat. Igitur Beatus Romanus Episcopus talem cognovit virtutem, factumque; sed est ei ambiguum nimis, & ad omnes, qui cum eo satagebant. Denique autem maturius suos convocavit Sacerdotes, Primates, & Cantores Ecclesiae, ut sine intermissione in psalientia, & lectionibus canerent, & usque ad matutinum lucubrationes decantarent; & ita fecerunt sine cessatione. Dum complerentur omnes lectiones, & cantus, crepuscula venerunt, & ad omnes gravitudines (*somnolentiae*) venerunt: deinde unusquisque in domo sua soporari coeperunt. Tantum non ipse Vir Dei Romanus Episcopus, cujus cor ardens fuerat sanctitate, & protinus cum eo modici Sacerdotes, quibus ipse Episcopus ait: Videamus nos de corpore isto sancto: fortem aliquid Deus, ut in multis, sic in modicis, potens est ostendere virtutem, ut eum movere possimus. Ita, sicut dixerat, fecit. Po suit manus suas ipse Beatus Romanus Episcopus, & modici Sacerdotes, qui cum eo stabant, ad lapidem monumenti, & simul impingerunt quanto magis (*poterant*) ad omnes dutissimum pondus; & (*ille quem*) immobilem cognoverant lapidem, tanto levior postea (*factus est*) modicis Sacerdotibus. Adiutoria superna facta est in suos (*ut*) poneret, ubi dixerat, locum Et denique homines, qui ibi ante fuerant congregati, etiam quasi hora tertia celebrantes, cum dubitatione ibi reversi sunt omnes, ut iterum rescirent, qualiter Dominus Sancto suo roream (*forte, novam*) conderet ordinationem. Et dum ibi coniuncti fuerunt, invenerunt ipsum corpus Viri Dei statutum in loco, ubi ei a Domino merito fuerat ordinatum.

Et dum tale omnes miraculum cognoverunt, porro homines mirati sunt, quia lapis gravissimus monumenti cum sancto corpore a tantum modico hominum deportatus fuisset in loco suo, quem antea non potuerant quasi quinquaginta viri de loco suo movere, ut ibi Dominus sua ostenderet superna miracula, ut credentes salvaret, & non credentes doceret fidem; ibique fideliter suas tegeret animas, & angelico clypeo sibi indueret defensorem, conditumque est ibi altarium super caput ipsius Sancti Viri Dei Alexandri, & clopea magna fecerunt super eum; ibique hodierna die per eum Dominus sua ostendens miracula, infirmis salutem revocat, & petentes suam cognoscunt salutem, praestante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor, & gloria in secula seculorum. Amen.

§. IV.

De Sancto Mineate Martyre Florentino.

Multa quidem de S. Mineate Martyre primo huius Historiae Volumine pag. 25. 584. 549. dissertavi, eius Acta angustioribus limitibus coercere, & crassioribus fabellis, qua pote, expurgare conatus. Sed modo ipsa Acta in medium adducenda sunt, qualia in Codice Bibliothecae Laurentianae exstant, qui signatus est numero I. in Pluteo XX. fideliter descripta, nihil ex ipsis detrahendo, vel immutando. Priusquam tamen Acta ipsa exhibeo, locum Ioannis Villanis non minus fabulosum proferre opportunum existimo. Est autem insequens Lib. I. Chronicor. Cap. LVII.

Dappoi, che brievemente avemo fatta alcuna menzione delle nostre Città vicine di Toscana, torneremo a nostra materia della nostra Città di Firenze; e, siccome narrammo dinanzi, la detta Cittade si resse gran tempo al governo, e signoria degl' Imperatori di Roma; e spesso veniano l' Imperadori a soggiornare in Firenze, quando passavano in Lombardia, ed in Alamagna, ed in Francia, al conquisto dalle provincie; e troviamo, che Decio Imperadore l' anno suo primo, ciò fu nelli anni di Cristo 252. essendo in Firenze, siccome Camera d' Imperio, dimorandovi a suo diletto, il detto Decio perseguitando i Cristiani dovunque li sentiva, o trovava, udì dire, come il Beato S. Miniato Eremita abitava presso a Firenze con i suoi discepoli, e compagni, in una selva, che si chiamava Arisgotto, Fiorentina di dietro là, ove è oggi la sua Chiesa in sul monte sopra la Città di Firenze. Questo Beato Miniato fu figliuolo del Re d' Erminia primogenito, e lasciato il suo Reame per la Fede di Cristo per far penitenza, e dilungarsi dal suo Regno, passò di quà dal mare al perdono a Roma, e poi si ridusse nella detta selva, la quale era allora salvatica, e solitaria, perocchè la Città di Firenze non si stendea nè era abitata nel Sesto d'oltr' Arno, ma era tutta dal lato del Duomo, dove sono li altri cinque Sesti, salvo che uno solo ponte avea sopra l' Arno,

non

non però dove sono oggi; ma dicesi per molti, che era lo antico ponte de' Fiesolani, il quale era da Girone a Candeli; e quella era l'antica, e diritta strada, e cammino, da Roma a Fiesole, e per andare in Lombardia, e di là da' monti. Il detto Decio Imperadore fece prendere il detto Santo Miniato, come racconta la sua Storia, e gran doni e proferta li fece fare, siccome a figliuolo di Re, perchè elli rinnegasse Cristo, ed egli costante e fermo nella Fede non volle suoi doni, ma sofferse diversi martirii: alla fine il detto Decio li fece tagliare la testa, ove è oggi la Chiesa di Santa Candida alla Croce a Gorgo, e più fedeli di Iesu Cristo vi ricevettono martirio in quel luogo; e tagliata la testa del Beato Miniato, per miracolo di Cristo, con le sue mani la ridusse al suo imbusto, e co' suoi piedi valicò l'Arno, e salì in sul poggio dove è oggi la sua Chiesa, che allora vi aveva un piccolo Oratorio in nome di Santo Piero Apostolo, dove corpora di molti Santi furono seppellite: ed in quel luogo Santo Miniato da' Fiorentini, poichè furono divenuti Cristiani, fu divotamente onorato, e fattovi una Chiesa a suo onore; ma la grande e nobile Chiesa di marmi, che v'è oggi a' nostri tempi, troviamo, che fu poi fatta per lo procaccio del venerabile Messer Alibrando Vescovo e Cittadino di Firenze, negli anni di Cristo 1013 cominciata al dì 26 del mese d'Aprile per comandamento e autorità del Cattolico e Santo Imperadore Arrigo Secondo di Baviera, e della sua moglie Imperatrice Cimegonda, che in que' tempi regnava: e diedero e dotarono la detta Chiesa di molte ricche possessioni in Firenze, e nel Contado, per l'anime loro; e fecero reparare, e riedificare, la detta Chiesa, siccome ella è ora di marmi, e fece traslatare il corpo del Beato S. Miniato nell'Altare, il quale è sotto le volte della detta Chiesa, con molta riverenza, e solennità fatta per lo detto Vescovo, e Chericato di Firenze, e con tutto il popolo uomini e donne della Città di Firenze; ma poi per lo Comune di Firenze si compieo la detta Chiesa, e si fecero le scalee de' macigni giù per la costa, ed ordinarono sopra la detta opera di S. Miniato i Consoli dell'Arte di Calimala, e che l'avessero in guardia. *Hactenus Villanius. Nunc vero Acta proferam.*

VIII. KL. Decembris, Passio Sancti Miniatis Martyris.

In illo tempore imperante impiissimo Decio Imperatore, qui imperavit Romanae Reipublicae anno uno, saevissima persecutio orta est in Christianos. Eo vero tempore iam Beatissimus Sixtus Romanae Vrbis Episcopus, una cum Laurentio Archidiacono suo, praecesserat ad martyrium, coepitque Religio Christiana turbari. Dumque ipse impiissimus Decius Imperator in Civitatem, quae vocatur Florentia, advenisset, exeuntes Ministri foras Civitatem invenerunt virum proficiscentem ad Suburbana Civitatis, cui & dixerunt: Cuius Religionis es tu? Qui ait: Christianus ego sum. Et illi dixerunt: Quod nomen vocaris? Et ipse inquit: Quod in sacro Fonte renatus nomen accepi: Minias dicor. Tunc Ministri comprehenderunt eum, & ad Palatium trahentes, unus ex officio nuntiavit Decio Caesari, quod fuerat factum. Tunc Imperator iussit eum suis tribunalibus sisti. Cui ait: Tu es Minias sectator nescio cuius Christianae ineptae & vanae Religionis, & conturbas Provinciam totam inania & caduca docendo, & iniurias Diis nostris & contumelias inferendo? Sanctus Minias dixit: Ego sum servus de vinctus Christi. Nam tu es Decius Imperator, qui ad iniuriam vivi omnipotentis Dei adsurda & muta Idola flectis genua, & adoras, quae nec tibi, neque aliis, prodesse possunt, & nisi ab istorum cultura discesseritis pariter vos perpetuo incendio cruciabit. Imperator dixit: Adducatur fera crudelis, & pessima, ut eum devoret. Sanctus Minias dixit: Domine Deus esto adiutor meus, & ne derelinquas me; Domine Deus salutis meae. Et dum complesset orationem, fera Pardus extinctus est. Tunc Ministri Imperatoris ad Sanctum Miniatem dixerunt: Tu es, qui maleficus tuis male agis, & Diis nostris non credis? Sanctus Minias dixit: Vos credite eis, inimici Dei, creditores Diaboli; quem Deus & Dominus meus Iesus Christus in imo profundo demersit. Vos ex Ministris nuntiavit Imperatori, & iussit eum sibi praesentari, & dixit ad eum: Tu es, qui etiam dudum ante me adstitisti, & nunc nescio unde occurristi mihi? Sanctus Minias respondit: Dixi iam tibi, quia ego sum Minias miles & servus Christi. Quando exivi de Civitate Ministri tui invenerunt me in silva, quae dicitur Elisboth: interrogaverunt me, & respondi eis, quia Christianus sum, & credo in filium Dei Dominum Iesum Christum. Tunc Decius Imperator iratus iussit eum mitti in fornacem ignis ardentis, & dixit ei: Crede Diis nostris, & sacrifica eis, & quodcumque petieris, dabo tibi. Sanctus Minias dixit: Aurum, & argentum tuum, aes vel substantia tua, nihil est. Ego credo Deum vivum, qui fecit coelum, & terram, mare, & omnia, quae in eis sunt. Qui liberavit filios Israel de terra Aegypti, & Susannam de falso crimine, Daniel de lacu leonum. Imperator iussit duodecim carra lignorum congeri, & fornacem igne succen-

 di,

di, & iussit eum exspoliari, oleoque perungi, & misit in ignem. Angelus autem Domini intravit ad illum, & ignis nihil ei nocuit; & dixit ei: Visitavit te Dominus, & misit me ipse ad te ut possis sufferre, quae inferuntur tibi tormenta, & te hodie Dominus suis manibus coronabit. Puer autem Domini Minias, flectens genua, dixit: Gratias tibi ago Domine Iesu Christe, qui dignatus es mittere Angelum tuum, qui me confortaret servum tuum, ut possim sufferre, quae inferuntur mihi tormenta. Ananias, Azarias, & Misahel, te conlaudant Domine, per te ignem non sentiunt, quia in fornace ignis ardentis tu visus es quartus in numero, qui potes me liberare de camino ignis ardentis; & signavit sibi frontem signo Sanctae Crucis Domini nostri Iesu Christi. Tunc omnis illico ignis extinctus est, ut nec tepor quidem incendii remaneret. Beatus miles Christi Minias liberatus exiit ab igne. Videns autem Decius Imperator, quod factum esset, dixit: Adducatur fera omnium ferarum horribilis, & devoret illum, & superabimus eum: statimque praeparatus est Leocordius; & cum vidisset eum Beatus Minias signo crucis contra eum facto, in ictu oculi ipsa fera extincta est. Tunc Beatus Minias dicit: In nullo timeo feras tuas, Inimice Domini, fili Diaboli, habitaculum Sathanae. Dominus meus Iesus Christus liberare potest me de manibus tuis, quia ipse vivit & regnat in saecula saeculorum. Decius Imperator dixit: Minias sacrifica Diis, quos colimus nos, & liberab a te a tormentis. Sanctus Minias dixit: Tormenta tua non timeo, feras tuas non expavesco, ignem tuum non perhorresco; quoniam tormenta tua sicut plumae in aqua levia mihi videntur. Et ipsa tormenta, quae mihi praeparas, tu in aeternum, & in saeculum saeculi, sine fine substinebis. Tunc Decius imperator iratus nimis coepit saevire, & iussit eum sibi praesentari. Ipse quoque pro tribunali sedebat, & prorumpens dixit ad virum Dei: Crede mihi, quia nisi sacrificaveris Diis nostris, horribilia non poteris substinere tormenta. Sanctus Dei dixit: Exerce quod vis. Tunc Imperator iussit eum equuleo subspendi, & torqueri, & dixit ei: Si Dominus tuus fortior me est, liberet te de manibus meis, & de his poenis. Sanctus Minias dixit: Non me deferet Dominus meus Iesus Christus, qui facit mirabilia magna solus, & innumerabilia faciet in sempiternum. Imperator dixit: Et ego non facio mirabilia? Et quid tibi videtur mea potestas? Sanctus Minias dixit: Ego veritatem possum enarrare. Ipse testis est, & Sacra Scriptura, Lex, & Prophetae, quibus vos creditis, ipsi adfirmant. Decius Imperator dixit: Ego Legi Moysi credo, & Prophetis; sed de Christo tuo, quem credis, si aliquid verius poteris, enarra. Miles Christi Minias respondit: Caecos illuminavit, paralyticos sanavit, claudos fecit ambulare, leprosos mundavit, daemonia eiecit, mortuos suscitavit, mulierem de fluxu sanguinis liberavit, ventis imperavit, super aquas maris siccis pedibus ambulavit, de duobus piscibus & quinque panibus, quinque millia hominum satiavit absque parvulis, & mulieribus, & quae superaverunt de fragmentis duodecim cophinis collegerunt. Quid enim facilius quam dicere innumerabilia beneficia eius? manus & sensus non sufficit explicare, qui in nullo mentitur. Tunc unus ex Ministris Imperatoris dicit: Puto, victi sumus. Imperator vero iussit eum de equuleo deponi, & dixit ad eum: Ego quidem non mentior. Sanctus Minias respondit: Dic, Imperator, tu qualia mirabilia ostendis? Decius Imperator dixit: Adducite eum ante praesentiam meam. Quod cum factum fuisset, iussit, sudes acutas de ligno infigi sub ungulis eius, & omnes digitos ipsius pertundi. Sanctus autem Minias dixit: Non facis tu mirabilia, sed opera Diaboli patris tui exerces, & facis. Tunc Imperator dixit Ministris suis: Lassati sumus. Ministri eius dixerunt: Domine Imperator, cogitasti aliquid? iube ut adhibeamus adhuc alia tormenta. Imperator dixit: Audi me, Minias, sacrifica Diis nostris. Si non sacrificaveris, diversis te interficiam poenis, & dissipabo te. Sanctus Minias dixit: Et qualia sunt ista tormenta? Si alia aliqua vis facere, fac. Et facta est vox Angeli ad eum: Ne timeas, Minias, quia in omnibus his tormentis Dominus Iesus Christus confortabit te. Decius Imperator dixit: Sacrifica Diis nostris. Minias dixit: Audi me, Imperator; spes mea in Domino vivo est. Imperator dixit: Ipse Dominus tuus, quem tu dicis, non liberabit te de manibus meis: non seducat te vanitas, quae festinat perdere. Sanctus Minias dixit: Christus Dei Filius, qui me docuit, ipse liberabit me de manibus tuis. Imperator dixit: Minias, pulchrum adspectu conspicio te: consule tibi ne pereas. Sanctus Minias dixit: Dominus meus defensor est animae meae. Imperator dixit: Plumbo ollam implete, & in aures eius fervens mittite, ut quando eum Dominus suus invocaverit, non audiat. Ministri autem fecerunt sicut praeceptum fuerat illis; & dixerunt ei: Minias, condolescimus super te, & compatimur tibi: quare non credis, & sacrificas, Diis nostris? Sanctus Minias dixit: Vos cum eo, quem colitis, simul in aeternum peribitis; & extendens manus suas ad Coelum dixit: Tu Domine Deus, ne longe facias auxilium a me. Tunc Imperator iussit Miniatem suspendi,

& pe-

& pedibus eius lapidem magnum ligari. Sanctus Minias, cum haec audisset, levavit ad coelum oculos suos cum fiducia dicens: Domine Deus, exaudi precem meam. In hoc loco apparuit ei Dominus in similitudine militis iuvenis, & dixit ad eum: Ne timeas Minias, quia sicut pluviae in aqua levia sunt tibi tormenta: & repletus est gaudio magno valde. Ministri Imperatoris viderunt, & renuntiaverunt ei: Domine Imperator, stabat iuxta illum iuvenis in veste alba, & facies eius fulgebat sicut sol in virtute sua. Imperator autem stabat in Palatio cogitans intra se qualia tormenta faceret, ut superaret militem Christi. Ministri vero Imperatoris dixerunt: Omnia tormenta, quae tua potestas imperavit, fecimus, & nihil ei nocuit. Iube quid faciamus. Imperator ait: Ferro acuto aures eius perforate, & mox conturbabitur. Vnus ex Ministris venit ad eum dicens: Minias, in nullo tormenta te conturbant? Sanctus Dei dixit: Licet innumerabilia sustinerem tormenta, quod semel vidi, negare non potero. Imperator dixit: Et quid est, quod vidisti? Sanctus Minias dixit: Angelum Sanctum. Tu fac, quod inchoasti facere, fili Diaboli, factor sceleris, frater Sathanae. Imperator Ministris suis dixit: Congregemus aurum, & argentum multum, & gemmas, & sericum & statuamus in mediis Deorum nostrorum templis, & veniat Minias: cum viderit omnia bona, consentiet Diis nostris; &, quod non per tormenta potuimus facere, potest fieri ut consentiat per blandimenta. Quod cum factum fuisset, adduxerunt eum, & dixit ei Imperator: Vides haec omnia bona? elige tibi unum, quod optimum est, ut credas Diis nostris, & vivas. Sanctus Minias dixit: Aurum, & argentum tuum est mihi quasi stercus, quod iacet in via. Dii tui caeci sunt: sine anima, surdi, & muti sunt. Tunc Ministri Imperatoris dixerunt: Domine Imperator, cogita de eo, quid faciamus. Imperator dixit: Multa ei praeparavi tormenta, & nihil eum nocuerunt. Sanctus Minias levavit cum fiducia oculos ad coelum, & dixit: Domine Deus, esto adiutor meus: sitivit in te anima mea, quam multipliciter & caro mea, quia inimici tui quaerunt animam meam. Cum haec audisset Imperator, iussit eum decollari dicens: Miniatem rebellem Deorum nostrorum iubeo capitalem subire sententiam. Ministri autem Imperatoris ducebant eum, & Angelus Domini antecedebat eos; usque dum venisset ad montem, qui vocatur Florentinus, in loco ubi Deo placuit. Vnus ex eis evaginato gladio amputavit caput eius, & Angelus Domini absque dubio animam eius suscepit. Depositus est a Christianis, & reconditum est corpus eius octava Kalendas Novembris, Regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor, & gloria, & imperium, virtus, & potestas, in saecula saeculorum. Amen.

Ex Codice 6. Plutei XX. Bibliothecae Laurentianae scripto a Blasio Presbytero.

Incipit Passio Sancti Miniatis Martyris.

Minias Regis Armeniae filius ab infantia Fide Christi diligenter instructus, audiens Imperatorem Philippum ad praedicationem Origenis conversum, Apostolorum Limina visitare proposuit; & sic usque Florentiam secundum status sui condecentiam venit; ubi dum sedit, Imperatorem obviam Decio, qui victoriam contra gentem Gallicanam rebellantem Romano Imperio habuerat, usque Mediolanum ivisse, ibi eum exspectare, ac eum sociare decrevit, ut ei de Fide suscepta congauderet, & secum eundo sua praesentia honoraret. Hic, ut sensit Imperatorem a Decio proditorie interemtum, & hunc a Romanis Caesarem factum, & in necem Christianorum ineffabiliter avidum, familiam paucis secum retentis serviciis decenter remuneratam remisit, & ipse, cunctis distributis pauperibus, in silva, quae dicitur Elisbot, prope Florentiam, cum illis, quos in socios receperat, eremiticam vitam ducens ad sumendum pro Christo martyrium affectione inestimabili se disponit. Quodam igitur die, dum Decius Florentiam accessisset, & Christianos persequi procuraret, ne suum Dominum proditorie cecidisse, sed quod culturam suorum Deorum deseruerat, demonstraret, cautè Minias capitur, & eius conspectui praesentatur, & quod sit Christicola multis clamoribus publicatur. Quem cum vidisset adspectu pulcherrimum, moribus miro modo compositum, affectu mirificum, ipsum natu iudicavit nobilissimum, & ideo ut discederet a Christo secrete monuit, & sic liberum, multis tamen comminationibus si contra faceret usus, abire promisit, de quo eum intuentibus multum Baronibus satisfecit. Quibus auditis, Sanctus ad socios in solitudinem rediit, factum exposuit, & se cum eis magis ardenti desiderio ad martyrium animavit. Processu siquidem temporis perquirentes Christianos ipsum proficiscentem ad Suburbana invenerunt, & quod esset Christianus, ex eo, quo vestitus erat, habitu cognoverunt, & ob hoc irruentes in eum Decio praesentarunt. Quem ut vidit, doluit; tamen pro tribunali sisteus sibi eum praesentari praecipit, qui sit quaerit, Miniatem audit; de quo mortis crudeli affamine contra ipsum desaevire coepit, sed prius verbis blandis ad suorum Deorum culturam ipsum revocare per se, & alios, procuravit. De quo Sanctus ipsum mul-

multum reprehendit; & quomodo Idola surda, caeca, muta, & nullius sint potentiae, ei testimoniis sacrarum Scripturarum ardentissimo affamine patefecit; & quomodo nisi ad Deum vivum, & verum redierit, aeternalibus eum ignibus Divina Providentia condemnabit. Cuius verba sobstinere non valens, ferae crudelissimae Leopardo famelico eum crudeliter devorandum dari mandavit. Qui ad coelum oculos direxit, &, Deus Deus meus esto adiutor meus, Domine Deus salutis meae, voce humillima dixit, & in instanti praefata bestia eius provoluta pedibus exspiravit. Quod ut Decius sensit thesauros multos cum magnis, honoribus sibi si suis pareret monitis promisit; quod si non, omni genere tormentorum ipsum se cruciaturum dixit. Cui Sanctus Minias: Divitias omnes minasque tuos ut cinerem contemno, poenas non timeo, fac, quod placet, parato sobstinere omnia propter Christum: novi equidem Dominum meum Populum Israeliticum de manu Pharaonis, Danielem de lacu Leonum, Susannam de falso crimine liberasse; ideoque ma suae obsero in omnibus voluntati, paratum sustinere pro eius amore, quicquid agere tuae libuerit pravitati. Tunc Decius eum ligatis manibus, & pedibus, oleo & pice perunctum in fornacem ardentem proiici fecit, in qua diu persistens nihil poenalitatis sub cepit. Nam Angelus Domini cum eo introivit, coronam coelestem a Deo sibi paratam dicit, ignis confestim ligamina consumit, surgit, genua flectit, gratias Deo, quod eum similem Ananiae, Azariae, & Misaheli fecit, reddit, & quam cito, velut numquam ibi fuerit, ignis extinctus fuit, & coram adstantibus absque unius pili sui corporis laesione Deum magnis laudando vocibus resilivit. Quod ut Decius audivit ante Leocordium crudelissimum animal eum proiici fecit, contra quem per eum facto signo crucis ad pedes eius corruens concito expiravit. Tunc Sanctus Minias dixit: Inimice fili Dei, habitaculum Satanae, Deus meus me de tuis manibus liberabit, & te nisi ad culturam Idolorum discesseris, eique toto corde inhaeseris, igne infernali perpetuo cruciabit. Tunc Decius facit in equuleum eum poni, & ingenti saxo eius alligato pedibus sic dimitti praecipit, & discedit. Sanctus sic sistens coepit adstanti populo, quomodo Christus super mare siccis pedibus ambulavit, Archisynagogi filiam thalamo, filium viduae super portam, & Lazarum quatriduanum suscitavit de monumento, leprosos mundavit, paralyticos curavit, de quinque panibus & duobus piscibus quinque milia hominum satiavit, enarrare; in iisque locutionibus adeo delectari, quod non in poenis, quibus sic acriter affligebatur, sed a cunctis adstantibus iudicabatur iam locatus corpore, & animo, in supernis. Et conversus in Decium facie laetissima cum silu ipsum exoravit, ut si posset in ipsum acriora inferre tormenta, facere non postponeret, paratum omnia substinere, potentia illius videlicet, qui eum redemit asperrimo contemptis honoribus omnibus ligno crucis. Tunc omnibus audientibus Angelus Dei ad eum accessit, ut ageret viriliter eum confortavit, quia sine dubio Christus, qui eum enarrare ista sibi misit, confestim suis manibus coronabit. Quae cum ab audientibus Decius agnovisset, liquefacto plumbo eius aures impleri fecit, & cubitalem acutum in ignem, quasi totum consumtum, per unam aurem mitti, & per alium exire praecepit, quod facere cui mandaverat non neglexit. Ad hoc Sanctus in coelum oculos erexit: Deus Deus meus ne longe facias auxilium tuum a me; sed respice in me Christe Iesu, ne a te separer in his poenis, dulci affamine dixit. Quae cum tam crudelia populus adstans conspiceret, in Decium clamare coepit; quod ipse conspiciens furore commotus ipsum iterato poni in tortoriū fecit, & eius pedibus ingenti alligato saxo, a conspectu se furentis populi mora deposita titubans absentavit. Cui Christus effigie iuvenis pulcherrimi niveis vestiti apparuit; plurimum confortavit, & quod in brevi secum coelesti existeret in gloria nunciavit. Tunc iussit cannas acutas sub unguibus manuum & pedum immitti, & contusionibus mallei eū acerrimis tormentari. Quae omnia pro nihilo reputabat, & Christum adstantibus vivaciter praedicabat. His auditis Decius sedens in tribunalibus ipsum Deorum suorum rebellem decapitari sententialiter iudicavit. Ad locum qui Guigo dicitur, extra Civitatem parum, perversus partes orientales balulatur, & ibi oratione fusa, devotione maxima, in coelum erectis oculis decapitatur. VIII. Kalendas Novembris anno Domini CCLII. Qui confestim surrexit, caput propriis ulnis sumsit, Arni flumen transiit, & sequente eum populo, & stupente, montem ascendit, & in loco ubi nunc est, ipsum posuit, & se iuxta naturali ordine collocavit. Processu temporis Florentini eius honori Ecclesiam mirificam fecerunt; & eum in ipsa honore maximo collocarunt.

Explicit de Sancto Miniate Martyre.

Acta S. Miniatis Martyris Italice conversa ex Codice Chartaceo Bibliothecae Riccardianae, qui notatus num. XXXV. exstat in Plateo O ordine quarto.

Essendo quasi per totto il Mondo sparta la rabbiosa fama e crudeltà di Decio, molti s'accesono nel fervore al divino amore, le lusinghe di questo mondo sprezzando, e

le

le temporali pene con felice vittoria vincendo con palma di martirio al celestiale palazzo andavano; e la cieca bestiale crudeltà di Decio, indegna d'essere ricordata, per le medesima, ed in ciascuna parte, circuendo; e quegli, che seguitavano la sua tirannia, usando; gli ovili de' Cristiani, nome, e nobiltà di titolo, perseguitò ed assaltò; l'innocente gregge del sommo Pastore con vani tormenti uccidendo, in Roma e principj della sua ferocità esercitava. Non vergognandosi la Donna di tutti i regni occulti sacrilegi degl'Idoli fare, e suoi reprobati antecessori seguitando, al tormento della morte sottomesse qualunque quivi trovò, che confessassi Cristo. Ma questo dispone la clemenzia del sommo Criatore di tutte le cose, acciocchè la Città, la quale per lungo tempo per molte spezie d'errori era infetta ed inviluppata, per la venerazione di molti Martiri a tutte le genti sempre giovassi. Avendo adunque Decio tiranno nella Città di Roma per lo nome di Cristo con diverse generazioni di tormento morti molti; venne nella Città di Fiorenza per usare contro a' servi di Iddio l'usato suo furore; e facendosi apparecchiare lo tribunale, comandò, che tutti quegli, che adorassino Cristo, dinanzi a lui fussino presentati, di qualunque luogo o confini, di qualunque Città, fussino trovati. E servi e ministri di Cesare costretti dal comandamento con studiosa sollecitudine cercarono, se in alcun luogo alcuno cultore di Dio fusse trovato nascoso in veruno lato, acciocchè tostamente fussi preso e fortemente tormentato. Trovarono adunque costoro un uomo di grandissima religione in una selva non dilungi dalla Città, la quale in quel tempo si chiamava Gli Boschi; il quale uomo al servigio del Re di tutti gli Re con digiuni e continove orazioni ed altri studj di buone opere, posposta la paura d'ogni terrena potenzia, era dato: il quale presono, e trovando lui essere Cristiano, lo menarono al Palagio, e dinanzi al cospetto di Cesare lo fecono stare, ed annunciando, quello uomo essere della Cristiana Fede cultore, lo Imperadore riguardando la faccia di Santo Miniato, disse: O uomo, io sento, che tu se' della setta de' Cristiani; e che tu insegni cose contrarie ai culti de' nostri Iddii; e che tu se' pessimo seduttore di tutta la Provincia; dimmi adunque il nome tuo, e informami quale sia la verità di queste cose. Alle quali parole l'uomo santo infiammato del caldo del divino amore con lieto volto rispose: Se del mio nome dimandi, Miniato sono chiamato; ma se dello stato della Religione vuoi sapere, dell'onnipotente Iddio sempre fui e sarò adoratore, e mai alcuno non ingannai nè sedussi; ma bene a alcuni degli uomini sciocchi io ho infuso gli cuori d'ammonizioni e di consiglio, acciocchè, partendo dallo errore dell'idolatria, alla cultura del Conditore tornassino; e certamente gl'Iddii, a quali tu t'inginocchi e adori, nulla hanno in se di deità: non odono, non parlano: e niente di meno con ordine confuso dalla ragionevole creatura, la quale all'immagine del Creatore è fatta, con sacrileghi pregni sono chiamati; dalla superstiziosa adorazione de' quali se tu ti convertissi al culto dell'onnipotente Iddio, le inestinguibili fiamme dell'inferno potresti scampare. Allora lo Imperadore disse: Miniato, se l'integrità della tua salute desideri, è di bisogno, che da questa tua vana affermazione tu ti parta; imperocchè meglio è, che con esso noi abbi e usi la letizia, che perire ne' vari supplici e tormenti. Santo Miniato rispose: La mente, che desidera venire alla dolcezza della celestiale patria, non cerca il comodo della transitoria salute; e però mi rallegro e confido, dispregiando la tua minacce, pel nome di Cristo sostenendo avversità, bene combatterò. Decio a queste parole commosso ad ira, comandò, che fusse quivi rappresentata una fiera terribile chiamata Pardus, per la grandezza della sua ferocità, della quale pensava pigliare la costanzia dell'uomo santo, e non meritamente alla speranza della bestiale vittoria; e presentata fu la bestia, la quale non conosceva Iddio, secondo la natura delle bestie. Ora riguardando Messere Santo Miniato la forza della crudele bestia, e corse verso a mi usare spandendo prieghi al Signore. Non entrò la voce della sua orazione ne' sordi orecchi, perocchè con lievi, e brievi, parole uccise ed estinse la fiera bestia. Al miracolo della quale mostre e estimazione coloro, i quali per dimostramento del miracolo e meriti del santo uomo onorare lo dovevano, con alte grida dicevano: Per arte magica queste cose sono fatte. Ed essendo dipoi un'altra volta Santo Miniato dinanzi al tribunale di Cesare menato, Cesare lo domandò, dove da' servi suoi era stato trovato: a cui l'uomo santo con fiducia fece tale risposta: O misero, la tua crudele ferocità ha interdetto a molti, che adoravano Cristo, di conversare intra gli uomini; per la qual cosa lo cercai una nascensione d'una selva non di lungi dalla Terra posta, chiamata Gli Boschi, acciocchè al mio Redentore più segretamente potessi servire. Quivi coloro, i quali la rabbia della tua tirannia alla persecuzione de' Cristiani aveva ordinati, mi trovarono; e quasi come se per alcuno grave peccato dovessi essere da te giudicato, mi hanno dinanzi a te presentato, il quale niuna cosa di offensione al tuo Regno ho fatta; ma ac-

ciocchè maggior mente in istato felice Iddio fusse fortificato senza alcuna intermissione. Ora voglio cha sappi adunqua, pospotto ogni argomento, di pensare, me sampre al comandamauto dalla Cristiana Religione, in quanto le mia forze possono, ubbidire. Sentendo il crudelissimo tormentatore de' servi di Iddio el petto del glorioso Martire dell' armi della feda da ciascuna parte essere armato, af faticato d'ansietà, con lusingamenti stimò poterlo ingannare, seguitando l' astuzia del serpente, che ingannò lo primo nostro padra Adamo; a con astute persuasioni, con forti lusingha, il Cavaliere di Cristo Cesare assalì, dicendo: O Miniato, se tu la mia potenaia repugnando potessi vincere, io direi, che la forza e virtù dal tuo petto fossa prudenzia; ma perchè tu ti sforzi nelle cose impossibili, veggo che tu seguiti e vai per la via degli stolti: per la qual cosa sia sollecito della tua saiute, e sagrifica agl' immortali Iddii; e ciò che domanderai senaa niuna difficoltà impetrerai. Allora Santo Miniato rispose: La potenzia, che si vede, non puota durare lungamente senza alcuna difficultà: dalle sane menti in tutti e modi è dispreazzata; ma in questa, che perpetualmente mane e dura, conviene, che ogni uomo guardi di non offendera. Ma se, o imperadore, vorrai alla mia petizione, come prometti, consentire, io ti priego, che dalla salute dall' anima tua non sia lucauto: Imperocchè se tu sarai negligente a placare l' Ira d' Iddio, allo incendio perpetuo sarai sottoposto: agl' Iddii, i quali prosumesti di dire essere immortali, non credere che io già mai sacrifichi, nè che mai posponga il culto di colui, e l'onore di chi mi creò, lo quale è vero Iddio. Allora Decio acceso di molto furore comandò, che fussi accesa con molta legna una fornace, e che l' uomo d' Iddio fussi spogliato de' suoi vestimenti, e fossi unto tutto d' olio, acciocchè più velocemante ardessi in quella fornace; e allora lo missono drento nella detta fornace. Ma Santo Miniato, segnandosi da ciascuna parte del segno della viva ✠, lieto e sicuro della guardia di colui, il quale non abbandona coloro, che in lui sperano, nella fornace entrò; ed incontanente in quella rivoluzione del fuoco fu con esso lui l' Angiolo di Iddio, il quale mandava la fiamma da ciascuna parte, acciocchè l' uomo d' Iddio non fussi offeso, e al tutto spense la detta fiamma, e cominciollo a confortare con confortevoli parole dicendo: Non temere Miniato, imperocchè colui, al quale ai studiato di fedelmente servire, con visitazione paterna ti visità; e me ha mandato a confortare te, ammonendoti, acciocchè ne' tormenti appari di godere. Quanto adunque più crudelmente sarai tormentato, più sublimamente sarai coronato. Datte, cha l' Angiolo ebbe queste cose, sparì via. Allora Miniato Cavaliere di Cristo inginocchiandosi, e rendendo grazia a Dio, in questo modo pregò ed orò, dicendo: Io ti rendo grazie, Signore mio Gesù Cristo consolatore degli afflitti, che me indegno tuo servo ti se' degnato di visitarmi, come visitasti i Fanciulli di Nabuchdonosor nella fornace, benchè non pari in merito; nello scampamento dello incendio m' hai fatto uguala a Anania, a Azaria, e a Misael; ad ora canterò con loro quell' Inno al tuo glorioso Nome; cantando, te Re di tutti gli Re con perpetuale lauda glorifico, perchè tu solo se' colui, che dai agli umili la vittoria, e confusione a quegli, cha sono enfiati di superbia. Priegoti, che siccoma l'Angiolo Santo tuo, il quale, acciocchè mi confortasse, degnasti di mandare, così infino alla fine contro alla stultizia de' carnefici virilmente mi faccia con finale vittoria combattere. E compiuta che ebbe la sua orazione, spontaneamente l' uomo santo in niuna parte offeso dal fuoco a Cesare corse, e la durezza del cuore del tiranno con aspra riprensione gli rimproverò. Ma la menta bestiale, benchè vedessi la virtù d' Iddio presente, niuna mollità della sua perversità ricevette; ma nella propria stultizia perseverando contro al Martira di nuovi tormenti pensava. Comandò adunque Decio, cha fussa menata una besta molto crudela, la quale si chiama Leocordio, la quale, siccome per lo inusitato nome pare maravigliosa, così per la grandezza della sua crudale ferocità è tenuta terribile. Credetta il tiranno, che questa bestia senza nulla dilazione dovessi divorare il santo uomo d' Iddio: ma Iddio, lo quala è sampre apparecchiato in aiuto de' suoi fedeli, le cose trattate con perfido cuore convertì in meglio; imperciocchè levando Santo Miniato gli occhi, e guardando la bestia, fatto, che ebbe solamente lo segno della Santa ✠, incontanente cadde morta, siccome l' avesse percossa d' una lancia in luogo di morta. Nè, per questo miracolo veduto, il tormentatora tiranno rimosse la furia della sua menta; ma servando nel suo petto la durizia di Faraone a più crudeli cose si dispose. Però, lo Cavaliara di Cristo menato al suo tribunala, siccome prima lo conforzò a sacrificare agl' Iddii, così ora promessegli più non lo tormentare ne' supplicj, se a' suoi consigli volassi consentire. Ma Santo Miniato armato di Fede, nè per paura si potè rompere, nè per lusinghe in alcun modo ingannate, ma rispose, e dissa: O Tiranno, i tormenti, cha tu mi prometti, non mi danno alcuno nutricamento di paura: la ferocità del-

le

le fiere mi pare giuoco, le fiamme del fuo co ftimo una foavità di bagno, e l' altre cofe, che dagli fcelerati a te umili fono reputate crudeli, l'amore, che m' arde drento, le fa lievitime. Certamente io fo, che la univerfità di tutte le cofe incontanente fi convertirà in qualunque elemento, che le volontà di colei, che le creò, vorrà. Le cofe feroci, comendandolo, diventeranno manfuete, le cofe umili, diventeranno orribili e crudeli; la rugiadatione ed ufa l'incendio della fiamma; e la fiamme fi fredda d' umore di rugiada. Perchè adunque d.bbo io temere la tua ftultizia? conciofiachè io abbia per protettore colui, che tali cofe opera? Decio per quefte parole s' accefe di grande furore, e fece porre Santo Miniato nel tormento, fecelo levare da terra, e con graffi di ferro ecutiffimamente fece ftracciare le fue carni, cosicchè niune parte del corpo rimaneffe, che non fuffi offefa, quefte cofe dicendogli: Se il tuo Iddio di fortezza e di potenza m' avanza, come tu di, ficuro e fenza dolore, delle mie mani fcampandoti, di quefte pene ti faccia. Ma la mente fondata fopra elle pietra, che è Crifto, immobile perfeverando, non fi potè per la grandezza de' fupplicj impaurire, nè per lo protervo parlare dello Imperadore muovere. Ma il Beato Miniato con grande voce diceva: Non mi abbandonate, Iddio mio: ma a colui, il quale nobilmente per la confeffione del tuo Santo Nome combatte, benignamente prefta follazio: tu che fe' folo colui, che le grandi e maravigliofe cofe adopera, e la podeftà del quale non fi può nè fi fa diminuire. Allora lo Imperadore rifpofe e diffe: Adunque intanto l'animo tuo fcioccheggia, che tu non penfi, che io alcune opera mirabile poffa fare? La celfitudine della mia potenzia quale credi che fia, e che la ftimi? Rifpofe Santo Miniato con lieto volto: La tua potenzia, come di, mi pare momentanea, in tutto mortale ed in lamentabile fpezie di cecità fondata. Che tu non ti ricordi, che tu ai a morire; nè pare che tu temi dovere effere tormentato di perpetui fupplicj: per la qual cofa ciò, che tu eferciti di potenzia, più tofto fi dee dire effere miferabile, che mirabile. Qualcofa è più miferabile nelle creature, che la fattura fi contrapponga e refiftere voglia alla volontà del Creatore? e che fappi la potenzia dello immortale Iddio, e la cofa che tofto debba effere cenere, contendere colui, che fece e compofe di nulla il mondo? Decio diffe: A quelle cofe, che da Moisè fono fcritte, credo, e li detti e teftificazioni de' Profeti non rifiuto; ma Crifto, il quale tu quafi fotto venerazione di divinità ad ingiuria de' noftri Iddii prefumi d'adorare, al tutto non intendo. Adunque fe converrà più prova, ora dimmi fe il tuo Crifto rifplendette nel mondo per alcuno miracolo; e benchè io non voglia credere, nientedimeno pazientemente udirò ciò, che di lui narrare mi vuoi. Allora Santo Miniato diffe: Io fo, che per le innumerabili fceleraggini e peccati dalla tua nequizia commeffi, tu fei indegno d' effere congiunto alla greggia del Cattolico confortio; e veggo, mentre che io annunzio alla tua forduità il nome del Redentore, che io pongo a' rami e alle radici, del fico, che fi dee tagliare, il cofano di graffume: niente di meno, perchè la mia bocca non fa ftare vota, che non manifefti la fua innumerabile potenzia, e lo fuo Santo Nome, e gli innumerabili miracoli, che al mondo fi degnò di manifeftare, dirottene alcuni. Crifto, il quale dicefti a te effere ignoto, col Padre dal principio fece il mondo; il quale avendo mifericordia della rovina del primo padre, mendato dalla fedia della fua Maeftà venne nella miferia di quefto efilio, e nel virgineo corpo obumbrato di Spirito Santo generato, fe della noftra carne vefti, acciocchè ricompraffi quella, che era perduta, non per perdere quella, che era. Coftui bene che da molti d' incredulità lividi non fuffi conofciuto, nientedimeno io tutto il mondo era tenuto per gli molti miracoli rifplendente. Coftui alluminò gli occhi de' ciechi, e a' fordi rendè l' udire: molti infermi e indemoniati con la fua fola parola fanò: molti morti rifufcitò. Coftui il mare fotto de' fuoi piedi rendè calcabile, placò col fuo folo precetto e comandamento e venti; ed alcune natura in qualunque elemento, che gli fu di piacere, mutò. Dopo tutte quefte cofe, foftenne e portò la pena della croce; ricordandofi del noftro fcacciamento di paradifo, e sbandimento, foftenne la morte, e poi refurgette: calcata e vinta la morte falì a' Cieli: a noi fenza dubbio un' altra volta dee tornere per dare premio e gloria agli fuoi amatori, e giudicare afpramente coloro, che lo fpregiano. Tu adori Saturno e Giove, e di che credi a Moisè, e allo fcritto de Profeti? tu menti: imperocchè fe tu credeffi le cofe, che fono dette per gli Profeti, colui, il quale effi gridano dovere venire al mondo, crederefti e adorerefti. Udite, che ebbe Cefare quefte cofe, con fiero fpirito s' addirò; e onde meglio fare dovea, allora a piggiori cofe fu rotto. E finalmente comendò, che Santo Miniato fuffi fofpefo, e fuffiogli pieni gli orecchi di piombo ftrutto, dicendo: Se lo Iddio fuo, lui adorando, invitaffi a fe venire, farà impedito da quefto argomentofo tormento, e non potrà udire: ignorando coftui, come fuori del vero fenno e della mente fana

che

che la voce dell'onnipotente Iddio, essendo attinta dagli orecchi del cuore mondo, non impedisce l'essere turato l'udire del corpo. Ma il Beato Miniato godendo ne' tormenti, levati gli occhi al Cielo orò a Dio, e disse: Signore Iddio mio, non fare dilungi da me il tuo aiuto, acciocchè confortandomi tu, mentre che per infino al fine persevero nella confessione del tuo Santo Nome, della vittoria della mia legittima battaglia in perpetuo tu sia laudato; tu che se' solo la speranza de' Martiri, esaudisci gli miei prieghi, e fammi virilmente vincere il dolore de' miei tormenti: perchè certamente, dolcissimo Signore, dove è posto lo tuo aiuto, non si sente alcun dolore. Apparvegli allora il buon Gesù in forma d'un risplendente giovane, e dissegli: Non temere, Miniato servo mio, ma sii robusto nella vittoria della battaglia, e del mio aiuto mai non ti diffidare, perchè io non sono usato d'abbandonare coloro, che hanno in me speranza. Questa visione spaventò molto i tormentatori; ma riempiendo lo Martire di grandissimo gaudio, a rendere grazie allo misericordiosissimo Iddio lo incitò. Andarono allo Imperadore, e sì gli annunziarono, e dissono, avere veduto allato al Beatissimo Miniato un giovane per certo vestito di vestimenti bianchi come neve, il cui volto vinceva di chiarezza lo splendore del sole: la qual cosa udendo Decio fortemente impaurì. Per niun modo poterono piegare il Cavaliere di Cristo, nè per tormento, nè per lusinghe, non lo poterono mai mutare. Cordialmente si doleva e diceva a' suoi: Vedete, che per tormenti nulla facciamo, e però fa bisogno, se in verità vogliamo avere vittoria come si debbe, che noi pensiamo d'altri argomenti. Sia levato dal tormento, e ricreatolo da alcuna piccola umanità; ed in questo mezzo sia posto ne' Tempi de' nostri Iddii alcuna quantità d'oro e d'argento; pietre preziose, e vestiti di seta si pongano nel mezzo: le quali cose vedendo Miniato, lo quale con tormenti non abbiamo potuto vincere, per avventura con lusinghe converteremolo, che sacrifichi a' nostri Iddii. Adempierono i Ministri lo comandamento di Decio. Allora Santo Miniato fu menato al Tempio, siccome Decio comandò, e menaronlo a questo spettacolo: e Cesare lo ricevette onorevolmente, e sì gli disse, che tutte quelle cose per cagione della sua salute aveva fatto presentare. Intanto disse Cesare: Mi sono doluto ne' tormenti della tua bellezza ed infanzia; ancora ho pensato concederti perdono. Ricevi adunque tutte queste cose, e sacrifica agl' immortali Iddii, e vogliami essere intra gli nostri primo amico. Allora lo Beatissimo Miniato rispose: Sia lungi da me, che incautamente per inganno di doni, e di lusinghe, perda quello, che fortemente combattendo ne' tormenti, lungamente pel passato ho servato; le ricchezze, con le quali ti credi ingannarmi, lusingano i miseri amatori del mondo; e sono legami del secolo, che costringono l'uomo; e dopo il corso della mortale vita voti di tutti e' beni sono mandati allo inferno ad abitarvi in sempiterno. Ma coloro, i quali più tosto le cose eternali, che le transitorie, desiderano; e che in questo mondo fuggono le cose, le quali per la loro bellezza e dilettanza ingannano l'uomo, sprezzando il terrore delle pene agli eterni gaudii della felice patria con lieto sospiro desiderano di pervenire: e con questo desiderio animato, nè te, o Cesare lusingatore, abbraccio, nè consento, nè ispregio lo mio Iddio; spaventanconi tu, non ti temo. Veite, che ebbe lo carnefica Cesare queste cose, comandò per sentenzia, che il Cavaliere di Cristo fussi dicapitato, per la cui sacra ammunizione, meglio gli sarebbe stato di disporre la cultura dello errore. Allora fu menato Santo Miniato fuori della Citta un miglio, in un luogo, che in quel tempo si chiamava Burgo, e quivi dagli Rettori fu eletto il luogo della sua decollazione. Allora Santo Miniato impetrò indugio tanto che orassi a Dio, e si pose le sua sante ginocchia in terra, e così orò dicendo: Io ti rendo grazia, o speranza de combattitori, riposo degli affaticati, che coll'armi della tua difensione da ciascuna parte armato, m'ai fatto vincere le ferocità del tiranno: io ti priego ora della larghezza della tua piatà, che lo spirito mio si congiunga a' consorzi de' Beati. E dette queste cose, confortò lo carnefice, che adempiessi quello, che gli fu comandato. Allora gli tagliò il capo, e l'anima sua trapassò dalle cose mortali alle immortali, e meritò di pervenire a' gaudii di vita eterna. Ma il corpo del Beatissimo Martire levandosi del luogo della decollazione, e pigliando lo capo tagliato con le sante mani, lo portò nella sommità del monte, nel quale innanzi alla sua passione allo onnipotente Iddio era usato di servire, e con angelica compagnia vi salì; e con evidentissimi, e maravigliosi segni, dimostrò, e volle esaminare e sapere lo dì dello suo sepolcro. Adunque lo prezioso corpo del Beatissimo Miniato da' Cristiani fu sepellito onorevolmente, come in quel tempo s'usava, a di otto di Novembro, il quale solo nella Città di Firenze a quel tempo fu morto; ma crediamo noi, che non solo egli sia sopellito nel detto monte, ma molti coronati di martiri congiunti con lui. Nientedimeno, Padre Reverendissimo alla tua santità la Divina Clemenzia ha con-

 ce,

ceduto costoro visibilmente da essere ringraziati, i quali colui nella composizione della lettera non so perchè si tacesse. Rendiamo adunque grazie all' onnipotente Iddio, il quale ha donato a noi, benchè indegni siamo, di ricevere così fatte gemme, e spesso frequentiamo con prieghi i Santi Martiri, che continovamente prieghino per gli nostri peccati: perchè tutte quelle cose, che addomanderemo a loro, riceveremo da colui, per lo quale ligittimamente combattendo sparsono il loro sangue prezioso. Al quale, è onore e gloria in secula seculorum. Amen. Poichè la Chiesa di Dio ebbe pace, nella sommità del detto monte fu edificato una Chiesa di maravigliosa bellezza ad onore del Beato Martire Santo Miniato, dove è non solamente il corpo suo, ma di più altri suoi compagni Martiri, i quali in quel tempo furono passionati, e ivi si riposano i corpi loro. E quella Chiesa dal popoli d'intorno divotissimamente è frequentata, e riverita; la quale eziandio il Beato Fridiano Vescovo della Città di Lucca ogn' anno nella festa del Beato Martire Santo Miniato col suo Chericato usava di visitare. Dicesi, che la sua decollazione fu negli anni Domini dugento cinquanta. Deo gratias. Amen.

Iuvat nunc addere, quae de S. Martyre Miniate commentatur Franciscus Orlendius Tomo III Orbis Sacri & Profani Part. II. Lib. III. cap. XXXIV. Scribit igitur.

A Decio Imperatore, quum Florentiae ageret, post varios dirosque cruciatus, Miniatem capitis sententia condemnatum referunt eius Acta apud Surium Tom. V. ad diem 25. Octobris: S. Antoninus in Chronico part. 1. tit. 7 cap. 8. §. 11. Petrus de Natalibus Episcopus Equilinus, in Catalog. SS. lib. 9. cap. 108. Ferrarius, Silvanus Razzius, & alii. Huius S. Martyris Acta, quae apud Surium prolixiora sunt, hic ex Petro de Natalibus magis contracta exhibemus.

Minias Martyr passus est sub persecutione Decii Caesaris apud Florentinam Civitatem. Ad quam dum Decius pervenisset, Miniatem tentum, & sibi praesentatum, ad sacrificare nolentem, Leopardo ferocissimo subiici fecit: sed, orante Sancto, fera extincta est. Deinde ipsum nudum oleoque perunctum in fornacem ardentem mitti iussit; Angelus autem Domini, ut olim cum tribus pueris, cum eo descendit, & flammam extinxit: & Sanctus illaesus omnino permansit. Tunc Decius Leonem ei adhiberi praecepit: sed signo Crucis edito, Leo interiit. Deinde mandavit eum in equuleo levari & diutius torqueri, & postmodum inde depont, sudesque ligneas acutas sub ungulis manuum ipsius adfigi. Qui ab Angelo confortatus, omnia supplicia patientissime tolleravit. Post haec iussit Decius, plumbum liquefactum eius auribus instillari: cui tamen ipse Christus in iuvenis specie, candida veste, ut sol facie fulgens, adparuit, eumque consolatus ad tolerantiam constantius animavit. Inde mandavit Caesar, aures illius ferro perforari; sed adparente iterum ei Angelo, quidam ex Ministris eum videns conversus est. Demum Decius Miniatem ad Templum Martis adduci fecit, & eidem auri, & argenti, ac gemmarum, quantitatem non modicam obtulit, si sacrificare vellet, eo quod ipsum antiqua amicitia plurimum dilexisset. Dum autem omnino immolare recusaret, iubente Caesare decollatus est VIII. Kalend. Novembris, & sepultus est a Christianis in Civitate Florentia. Iuvenem fuisse Miniatem cum invicto animo martyrii agonem substinuisse, eius Acta apud Surium testantur. Quod pariter adfirmat S. Antoninus loco citato, ubi eum *Iuvenem nobilem* vocat; eius vero martyrium contigisse tradit, *cum Decius in itinere constitutus Florentiae aliquibus diebus resideret.* Eo loco passus est, ubi Ecclesia Sanctae Candidae ad Crucem *ad Gurgum* dicta. Nonnulli referunt, Sanctum Martyrem divulsum a cetero corpore caput suis manibus tulisse, ac transato Arno flumine in vicinum evasisse collem, ubi Divi Petri Oratorium erat, quod postea de nomine Martyris *Sancti Miniatis* dixerunt. Verum de stupendo hoc miraculo nihil prorsus proditum est in eiusdem Martyris Actis apud Surium, & Petrum de Natalibus: nihil itidem apud Divum Antoninum. Eius tamen sacrum corpus in praefatum collem delatum fuit, ibique reconditum, ubi Sanctos Frontinum, & Paullinum, prima Christianae Religionis fundamenta apud Florentinos posuisse ferunt; ibique a Christi Fidelibus sacram Aediculam initio fuisse conditam, et Divo Petro dicatam, quae postmodum in ampliorem formam redacta, Sancto Miniati Martyri consecrata fuit. Nec dubito eius sacrum corpus illuc pridium a Fidelibus collatum, multis seculis ibidem quievisse, cum huius rei apud Florentinos constans sit traditio, cui & vetustissima eiusdem Ecclesiae monumenta suffragantur, quae supra attulimus. Nec leve argumentum petitur ex eo, quod nedum in iisdem monumentis, & apud rerum Florentinarum Scriptores, verum etiam apud Petrum de Natalibus de S. Frigidano Lucensi Episcopo legimus, haec narrantem. *S. Fridianus Episcopus Florentinus* (corrige, Lucensis) *Ecclesiam Miniatis Martyris trans flumen Arni positam saepius visitabat. Cum autem die quadam inundatione nimia flumen nave transiri non posset, & nautae quidam ultra flumen existerent, sanctusque Episcopus transire curaret, nautaeque il-*

li, pericula postposito, Beati Martyris confisi meritis ad Episcopum transuadandum venire disponerent, subito se citra flumen invenerunt, & Episcopum transportantes, sine periculo flumen transierunt. Addit, eo loci postmodum *Ecclesiam in honorem Sancti Fridiani Episcopi fabricatam esse*. Quibus omnino consentanea sunt, quae supra ex Ioanne Villanio descripsimus. Huius porro Sancti Miniatis corpus ex sua Ecclesia in Gallias temporè Othonis Imperatoris fuisse translatum, Baronius in Notis ad Martyr. Rom. & alii ex Sigeberto in Chronico ad annum 969. referunt. At Scriptores Florentini id omnino inficiantur; sed ex veteri sua Basilica in Metropolitanam transportatum volunt; quod prae ceteris scribit D. Antoninus: *Cuius corpus*, inquit, *in Ecclesia Maiori Florentiae dicitur quiescere*.

Quod de Sancti Miniatis martyrio Decii Imperatoris iussu peracto eiusdem Acta commemorant, in Martyrologio quoque Romano traditum legimus: *Florentiae passio Beati Miniatis militis, qui sub Decio Principe pro Fide Christi egregie certans, nobili martyrio coronatur*. Similia habet Vsuardus in suo Martyrologio ad diem 25. Octobris: *Civitate Florentia, passio Beati Miniatis sub Decio Principe*. Sub idem tempus eadem Decii persecutione saevienre, in Amphitheatro Martyres occubuisse Fabianum, Cornelium, Xystum, & Laurentium, tradit Scipio Ammiratus lib. 1. Hist. Flor. Vghellus vero Tom. III. in Florentin. pro Fabiano *Fabritium* recenset, in reliquis Ammirato consentiens. Verum tres priores Romani fuere Pontifices, nec Florentiae, sed Romae, & quidem diversis temporibus, atque sub diversis Imperatoribus, martyrium consummarunt: Laurentius vero Archidiaconus Romanae Ecclesiae Romae pariter martyrii coronam est adeptus, non in persecutione Decii, sed Valeriani Imperatoris, sicuti etiam Xystus Secundus, cuius Diaconus fuerat Laurentius. Fabritium ab Vghello memoratum neque in Martyrologiis, neque apud illos, qui de Florentinis aliisque Sanctis Etruscis scripserunt, recensitum invenio. Sunt qui putant, Xystum, quem Ammiratus, & Vghellus nominant, alterum esse a Xysto Papa, cum aliis in eadem Deciana persecutione Florentiae passum ad *Trivium*, aut Faesulis, eique antiquissimam Ecclesiam olim Florentiae dicatam ad Puteum Aquae, seu ad locum hodieque *Sanctum Xystum* adpellatum, ubi in Trivio adhuc picta visitur vetustissima S. Xysti imago. Mihi tamen hanc imaginem saepius inspicienti, non alicuius Xysti simplicis Martyris, sed Xysti Pontificis visa est. Nam & Mitra, & Pontificalibus indumentis, est insignita. Praeterquam quod Ioannes Villanius, Sanctus Antoninus, Ferrarius, Razzius, & ipse Petrus de Natalibus ingentis Sanctorum Catalogi celebris Auctor, nullam vel huius Xysti, vel Fabritii, Florentinorum Martyrum mentionem faciunt. Plures quidem alios Martyres cum in eadem qua Sanctus Minias, tum in aliis persecutionibus, Florentiae pro Christi nomine passos esse ad locum, ubi nunc Ecclesia *Sanctae Candidae* ad Gurgitem, vulgo *al Gorga*, dicta, fateor cum Ioanne Villanio lib. 1. cap. 57. Quoniam vero latent illorum nomina, ferunt, quondam Martyres Candidatos fuisse dictos, indeque nomen loco impositum, *Santa Candida al Gorgo*, ubi olim Templum celebre SS. Martyrum. Hos autem seorsim a S. Miniate, ac diverso tempore, agonem suum ibi complevisse, colligimus ex vetustissimis Actis praefati Martyris Miniatis, quae exstant in perantiquo Codice Vallis Vmbrosae, in quibus legimus: *Sed & alios Martyres ad Gurgi locum passos fuisse credimus*. Pervetus quoque Martyrologium Bibliothecae Mediceo-Laurentianae memorat Sanctos Turbolum, Valentem, aliosque nonnullos, eadem die cum S. Miniate, aut paulo post, eo loco martyrii palmam adeptos. Immo amici eruditi, ac fida digni, testimonio proditum est, in Breviario Sancti Ioannis Gualberti, die 25. Octobris, haec verba extare: *Sancti Miniatis cum sociis suis*. Id etiam constat auctoritate vetustissimi Codicis membranacei, qui Florentiae extat in celeberrima Bibliotheca nobilissimi viri Caroli Thomae Strozzae, Patricii Florentini, num. 746. in quo habentur IX. Lectiones cum Oratione in honorem S. Miniatis Martyris Florentini, & *Sociorum eius*, quae antiquitus recitari solebant in Choris Florentinarum Ecclesiarum; quas nunc primum in lucem mittere non abs re visum est; tum etiam quia ex sinceris Actis exhibent passionem huius invictissimi Martyris. Eas mecum humanissime communicavit praelaudatus vir clarissimus Antonius Franciscus Gorius de patriis antiquitatibus, & de re publica litteraria optime meritus, qui ex eodem archetypo servata veteri orthographia diligenter exscripsit.

In Festo Beati Miniatis Martyris.

Oratio. *Propitiare, quaesumus Domine, nobis famulis tuis per Beati Miniatis tui & Sociorum eius merita gloriosa, ut eorum pia intercessione ab omnibus semper muniamur adversis. Per Dominum nostrum, &c.*

Lectio I. *Imperante impiissimo Decio Imperatore, cum persequenda Christianos Florentiam advenisset, Ministri eius ceperunt*

Beatum Miniatem suburbana Civitatis pro ficisscentem, cuius inquirentes religionem, & nomen, cum didicissent quod Christianus esset, praesentaverunt eum Decio Imperatori. Cui Imperator ait: Tu es Minias sectator cuiusdam religionis Christianae ineptae, & vanae, qui conturbas, vana docendo, totam Provinciam? Cui Minias respondit: Ego sum servus Christi. Tu vero nisi a Deorum cultura recesseris perpetuum incendium sustinebis.

Lectio II. *Tunc iratus Imperator iussit bestiam adduci crudelissimam, ut devoraret eum. Quam cum vidisset Beatus Minias, invocavit Dominum, dicens: Domine Deus salutis meae, esto adiutor meus, & ne derelinquas me in hac hora. Et statim extinctus est Leopardus. Tunc Imperator iratus, iussit eum mitti in fornacem ignis ardentis, dicens: Crede Diis nostris.*

Lectio III. *Beatus Minias respondit: Ego credo Deum vivum, qui fecit Coelum, & Terram, & Mare, & omnia quae in eis sunt. Tunc Imperator iussit fornacem succendi, & ipsum exspoliatum, ac oleo perunctum in fornacem mitti. Et statim Angelus Domini astitit; & ignis nihil ei nocuit. Et dixit ei Angelus: Esto securus; quia Dominus hodie te suis manibus coronabit.*

Lectio IV. *Tunc Beatus Minias signavit se signo Sanctae Crucis, & extincto penitus igne, exivit illaesus. Tunc Imperator iussit adduci Leopardum crudelissimum ut devoraret eum: quem cum ad se venientem videret Beatus Minias, fecit signum Crucis contra eum, & statim mortuus est.*

Lectio V. *Tunc iratus Imperator iussit eum in eculeo suspendi & torqueri, dicens ei: Si fortior me est Deus tuus, deliberet te de manibus meis. Sanctus Minias ait: Non me deferet Dominus meus Iesus Christus, qui facit mirabilia. Tunc iratus Imperator iussit sudes acutas mitti sub ungulis eius, & omnes digitos eius pertundi; & ait Beatus Minias: Ista sunt opera patris tui Diaboli, quae tu facis.*

Lectio VI. *Tunc Imperator ait Ministris suis: Ollam plumbo implete, & in aures eius dum fervet mittite, ut non audiat Deum suum cum vocaverit eum. Quod cum fecissent Ministri, Beatus Minias extendit manus suas ad Coelum, & dixit: Tu Domine Deus meus, ne longe facias auxilium tuum a me.*

Lectio VII. *Audiens autem haec Imperator, & videns quia nihil ei nocerent, iussit Ministros, ut eum ad terram suspenderent, & saxum ingens ad pedes eius ligarent. Quod cum factum esset, Sanctus Minias levavit oculos suos ad Coelum cum fiducia dicens: Domine Deus meus exaudi precem meam. Tunc apparuit ei Dominus Iesus, in specie iuvenis, confortans eum. Quod cum Ministri renuntiassent Decio, iratus est valde; & iussit ut ferro acuto aures eius perforarent, quod & factum est.*

Lectio VIII. *Cum autem Beatus Minias omnia tormenta patienter, & alacriter sustineret, & nec in minimo superari posset, iussit Imperator afferri multitudinem auri, & argenti, & gemmas pretiosas, & sericum, & in conspectu eius poni, ut animum eius, quem non potuerat per immania tormenta a Christi Fide revocare, saltem per oblectamenta seculi posset ad Deorum suorum culturam allicere. Quae omnia cum vidisset Beatus Minias, velut stercora repulsata sunt ab eo.*

Lectio IX. *Cumque hoc vidisset Imperator ait: Miniatem rebellem Deorum nostrorum iubeo capitalem subire sententiam; statimque Ministri accipientes eum duxerunt in montem, qui dicitur Florentinus. Angelus autem Domini antecedebat eum. Et cum pervenisset ad locum, unus Ministrorum evaginato gladio amputavit caput eius. Passus est autem VIII. Kal. Novembris, regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor, & gloria in saecula saeculorum. Amen.*

Hactenus quidem Orlendius.

§. V.

De Sancto Ackischio Martyre, Vulgo Crisco.

De Sancto hoc Martyre plura praemisi Volumine I. pag. 593 cuius Acta ibi in compendium contraxi, & Officium ipsum Ecclesiae Florentinae de eodem Martyre in medium adduxi; nunc tempus est ipsa Acta diffusa & integra hic exhibere, ut fabulosa & apocrypha; sed prius, quae Ioannes Villanius de hoc eodem Martyre memoriae prodiderit, oculis legentium subiicienda esse arbitror. Ita igitur ille scribit Lib. I. Chronic. Cap. LVIII.

Ancora in quelli tempi di Decio Imperadore, dimorando il detto Decio in Firenze, fece perseguitare il Beato Creścio co' suoi compagni, e discepoli, il quale fu delle parti di Germania gentile uomo, e facea penitenza in quelle selve di Mugello, ove è oggi le sua Chiesa, che si chiama Santo Crescio a Valcava; e in quello luogo egli co' suoi seguaci da' Ministri di Decio furono martirizzati. Avemo raccontato le Storie di questi due Santi, acciocchè e' s' abbiano in riverenza, ed in memoria a' Fiorentini, siccome per la Fede di Cristo in questa nostra contrada furono martirizzati, e sono i loro Santi Corpi ec.

Sed antequam Acta ipsa S. Cristi profero, mihi quaedam describenda esse videntur, quae Franciscus Orlendius laudatus in suo

suo Orbe Sacro & Profano Tom. III. Parte II. Libro III. Cap. XXXIV. litteris mandavit: Sunt autem, quae sequuntur:

Saeviente eadem Decii persequutione, Sanctum Crescium, seu Criscum, in agro Mugellano, nunc Florentinae, olim Faesulanae, Dioecesis, in Vallecava prope Burgum Sancti Laurentii, una cum sociis martyrium consummasse, Ferrarius in Catalogo SS Italiae, ad diem 23. Octobris, ex Tabulis Ecclesiae Faesulanae, & Ioanne Villanio, tefert his verbis: *Crescius ex Germania in Etruriam veniens, in Agro Mugellensi cum sociis aliquamdiu habitavit. Cum autem persequutionem Decius Imperator in Christianos excitasset, ab Imperatoris satellitibus comprehensus, una cum aliis ob Fidei Christianae confessionem martyrio coronatur in Valle, quae Cava dicitur: ubi corpus a Christianis conditum est, quod adhuc in Ecclesia Plebis Vallis suo nomini dicata, Dioecesis Faesulanae (nunc Florentinae) pie adservatur, finitimis populis ad diem festum anniversaria celebritate accedentibus.* Ex Histor. Ioannis Villanii, & Tab. Eccles. Faesulanae. In Adnotatione autem haec habet: *In Tab. Eccles. Faesulanae a nobis nuper visis die sequenti natalem huius Martyris celebrari animadvertimus.* Ioannes Villanius, ex quo Ferrarius S. Criscii martyrium se didicisse commemorat, Decio Florentiae commorante id contigisse narrat: *Ancora in quei tempi di Decio Imperatore, dimorando il detto Decio in Firenze fece perseguitare il Beato Crescio con i suoi compagni, e discepoli, il quale fu delle parti di Germania gentile uomo, e faceva penitenza in quelle selve di Mugello, ove è oggi la sua Chiesa, che si chiama Santa Crescio a Valcava, ed in quel luogo egli con i suoi seguaci da' Ministri di Decio furono martirizzati, e ld sono i loro Santi Corpi* Praeter haec pauca a Ioanne Villanio scripta, nihil amplius antiquis rerum Florentinarum auctoribus innotuit. Naque enim Leonardus Arretinus in sua Historia Florent. neque S. Antoninus in Chronico quidpiam de Sancto Crescio eiusque sociis litteris commendarunt. Siqui vero ex antiquis Scriptoribus horum Martyrum meminere, id forsitan ex traditione a maioribus habita praestitere, cum nusquam de eorumdem Actis mentionem fecerint. Primus, cui aliquatenus Sancti Crescii Acta fuisse perspecta videntur, exstitit Petrus Franciscus Giambullarius Libro Italice inscripto, *il Gello*, Florentiae anno 1546. typis impresso, in cuius pag. 76. expresse nominat Historiam S. Crescii. Nihilominus etiam post huius auctoris tempora latuisse videntur alicis huiusmodi Acta: nam Ferrarius, cuius verba dedimus, vix ea pauca, quae apud Ioannem Villanium, & Faesulanae Ecclesiae Tabulas, exstant, Catalogo suo inseruit: Vincentius Borghinius Ferrario antiquior, Sancti quidem Martyris meminit, eiusque corpus in Plebe Vallis Cavae adservari affirmat, sed nulla eiusdem Acta memorat. Quod etiam magis mireris, P. Silvanus Razzius in Vitis SS Tusciae agens de Sancto Crescio ait: *E per venire a proposito nostro, non si saprebbe nè anche, che S. Crescio fosse stato, e il medesimo si può dire di S. Maurizio, e di altri, se non ce ne fossero due memorie, le quali hanno costantemente fatto resistenza a tutte le fortune, cioè, la Chiesa intitolata nel suo nome, che ancora è in piedi, e quella, che di lui racconta Gio: Villani nel fine del primo Libro delle sue Istorie.*

XVI. Verum hac nostra aetate, quo magis Sanctorum Martyrum cultus augeretur, Deo disponente, prolixa eorumdem Acta in lucem prodierunt, hactenus tot seculis occultata. Ea primum P. Lanerchius, deinde accuratius, ac diligentiori studio, ex variis Archivis depromta Florentiae anno 1710. typis Regiae Celsitudinis per Antonium Mariam Albizzinium cudenda procuravit vir eruditissimus Marcus Antonius Mozzius, Patritius Florentinus, Canonicus Metropolitanae Ecclesiae, publicus Professor Etruscae Linguae in Patrio Lyceo. Etrusco Sermone opus suum adornavit, hoc titulo ipsi praefixo: *Storia di S. Crescio, e de SS. Compagni Martiri, e della Chiesa del medesimo Santo posta in Valcava del Mugello.* Erudita satis, ac doctissima, Praefatione praecipuas, quae de Actis praedictis excitatae fuerant, quaestiones resolvit: fontes; ex quibus eadem hausit, indicat; antiquae traditioni consentanea esse demonstrat. Post Praefationem ipsa exhibet Acta in duas columnas distributa, in quarum altera ea, prout in antiquis Codicibus descripta sunt, Latino sermone recitat; in altera vero patrio idiomate vertit. In reliqua operis parte, quae ad vetustissimam Vallis Cavae Basilicam Sancto Crescio dicatam, ubi illius sociorumque corpora quiescunt, atque ad alias quamplures Ecclesias, cum in Agro Florentino, tum in Faesulano, eidem Martyri consecratas, pertinent, quaeque eiusdem immemorabilem cultum, atque antiquissima monumenta spectant, eleganter non minus, quam sapienter, exponit. Quisquis igitur Divorum Martyrum gesta, gloriosum martyrium antiquissimum cultum, inventionem corporum, ac cetera his consentanea, plenius nosse exoptat, praeclarum hoc clarissimi viri opus consulat. Mihi vero sat erit, quae potiora sunt, inde excerpere, paucisque indicare.

Cumprimis autem Sancti Crescii, seu Crisci, Acta, de quibus sermo, in tribus antiquis

quis MSS. Codicibus sunt exarata: horum primus adservatur in Archivo *Operae Sanctae Mariae Floridae*, vulgo *Santa Maria del Fiore*: alter in Bibliotheca celeberrimi Senatoris Caroli Thomae Strozzae, cuius cum laude meminetuot Ferdinandus Vghellus Tom. III. Italiae Sacrae in Faesulan. Episc. colum. 351. & Bollandi Continuato res Tom. IV. de Actis Sanctor. mensis Maii, in Notis ad Vitam B. Humilianae: ubi de eximio viro ita loquuntur: *Hic est ille, Senator potius, Carolus Strozza, cuius Bibliotheca collectum habet quicquid antiquariae cognitionis circa res Florentinas, sacras, profanasque, reperiri potest. Prima nobis Florentiae patuit anno 1661. quaeque etiam nunc, favore filiorum paternae virtutis, & doctrinae heredum parata est subpeditare, si quid forte examen nostrum, aut diligentiam in transcribendo, fugit.* Tertius Codex continet Lectionarium MS. in quo S. Crescii sociorumque Passio in novem Lectiones divisa est, ex praefatis Actis concinnatum, ad usum fortassis divini Officii, quod olim in festo eorumdem Martyrum Florentina Ecclesia recitare solebat. Extat hoc pervetus Lectionarium in Bibliotheca Medicea Laurentiana. His accedit & quartus Codex MS. antiquissimae Florentinae Abbatiae Monachorum S. Benedicti, de quo laudatus Mozzius agit in Praefat. pag. 2. & in Historia Ecclesiae Sancti Crescii pag. 153. & seq. Recte tamen admonet idem vir eruditus, huius modi Acta, quae in praenominatis Codicibus consignata sunt, non esse quidem, Proconsularia, cum haec omnia saevissimo Decierani Imperatoris edicto, de quo Eusebius Hist. Eccles. lib. 8. cap. 2. & Baronius in Praefat. in Martyrol. Rom. cap. 3. una cum ceteris Sanctorum Martyrum Actis sacrisque Codicibus igni tradita, & consumta fuerint. Verosimile tamen putat ea ex vetustissimis ac sincerissimis aliis Actis, quae similiter perierant, atque ex Ecclesiae Florentinae, & Faesulanae, immemorabili traditione conflata circa seculum undecimum. Quod & plurimis aliis Sanctorum Martyrum Actis contigit, quorum in earum Martyrologiis memoria recolitur, eorum que Natalitia in Ecclesia celebrantur. Plura ad vindicandam Actorum S. Crescii auctoritatem doctissime congessit in Praefatione & in Historia Ecclesiae ad Vallem Cavam sitae, quae optimus Lector ibidem legere poterit &c.

Hactenus Orlendius.

Passio Sancti Crisci Martyris.

Igitur temporibus Decii Imperatoris, cum saevissima persecutio contra Christi famulos inducta ubique fere terrarum desaeviret, & coelestis Regis milites per diversa tormenta ad coronam martyrii properarent. Beatus Criscus, ardore martyrii iam vehementer succensus, Florentiam veniens, dum pervenisset in silvam, quae dicitur *Elsboth*, a militibus ipsius Decii Imperatoris, qui tunc Florentiae aderat, cum Beato Miniato, & quibusdam aliis, captos ipsam ad Civitatem deductus est. Cumque nuntiatum fuisset Imperatori de captione, & adventu eorum, non modicum gavisus, suis eos adspectibus adstare praecepit. Quorum nomina, & religionem percunctatus, cum fortes in Fide Christi eos cognovisset, diversis suppliciis maceratos, ima carceris custodia eos detrudi praecepit, ut tempore accedente, fame, algore, catenarum etiam atque carceris molestia, interim maceratos gravissimis & exquisitis tormentis acerbius torqueri faceret. Separatim etiam eos detrudi praecepit, ne saltim mutuis consolationibus, alterno sermone invicem propositis, aliquomodo sublevarentur. Augebatur etenim peruasus Imperator, quod Christianae Fidei assertores, Beatissimi Martyres, Christum Dominum creatorem omnium confitentes, eum Dominum Angelorum, quem coeli venerantur, mundus adorat, infernus contremiscit, ipsi clara & aperta voce praedicabant; & Deos, quos ipse colebat, non Deos sed daemonia esse, certissima ratione comprobabant, habentes illud David, cum in promtu, quia omnes Dii gentium daemonia sunt, Dominus noster autem Iesus Christus coelos fecit. Unus est enim Deus, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. Pater qui omnia creavit Verbo. Iuxta quod in Psalmo legitur: Timeant Dominum omnia, quoniam ipse dixit & facta sunt. Si, quia dixit, facta sunt, utique Verbo eius omnia facta sunt. Quod enim dicitur, verbum est; Verburum namque dici proprium est. Ergo quod dicto cuncta effecit, ipse omnia Verbo creavit Filio, per quem omnia creata sunt. Unde in eodem Psalmo: Verbo Domini coeli firmati sunt, coelorum nomine universa comprehendens. De quo Verbo Apostolus & Evangelista Ioannes, In principio, inquit, erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Interpositione verbi, praesentia simul ac praeterita complectens, quod est, erat, aeternitatem ipsius aperte insinuans. Et deinde adiungit: Omnia per ipsum facta sunt: atque ad maiorem certitudinem, quod Verbum Dei, Filius Dei sit, per quem omnia facta sunt, paulo post replicando subiungit: Et Verbum caro factum est & habitavit in nobis: Dominus scilicet noster Iesus Christus, qui, ut hominem maligna fraude deceptum, a laqueis mortis & inferni eriperet, de coelis descen-

scendere, & nostram carnem suscipere, dignatus est, non relinquens quod erat, sed assumens quod non erat, ut participatione nostrae infirmitatis, ad suae divinitatis potentiam nos sublevaret, Spiritus Sanctus confirmator & consolidator omnium, de quo apte in supradicto Psalmi versiculo adiungitur: Et Spiritu oris eius omnis virtus eorum. Quibus verbis aperte datur intelligi, Spiritum Sanctum Patris, ac Filii, Spiritum rectissime credi, & confiteri. Cum enim os Dei, Filius Dei e contrario intelligatur, qui & Verbum Patris, virtus, ac sapientia Patris, multarum sacrarum scripturarum testimoniis confirmatur; Filius autem & Pater, cum, ut in Evangelio ipsius verbis Domini ostenditur, unum sint, nullum dubium esse potest, quin Spiritus Sanctus Patris, & Filii sit Spiritus. Qui Sanctus Spiritus, paraclitus ac consolator a Patre & Filio procedens, cum quibus unus est Deus in Trinitate perfecta, super Dominum nostrum in specie columbae, & super Apostolos in flamma ignis, visus est. Cuius flammae ardore Sancti ac Beatissimi Apostoli succensi, cum verba vitae clara & aperta voce praedicarent, & innumerabilium populorum turmas quotidie ad Fidem, quae in Domino nostro Iesu Christo, deducerent, ab infidelium turbis contumelias & opprobria perpessi, ibant gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Quos Sancti Martyres imitati, minas iudicum, & tormenta carnificum, & omnia diaboli tentamenta, pro nihilo computantes, ad aeternae vitae beatitudinem per martyrii coronam pertingere festinaverunt. Ex quibus athleta Christi iam dictus Beatissimus Criscus, minis atque tormentis Decii crudelissimi Imperatoris vilipensis, dum in carcere teneretur, laetus & gaudens laudes referebat Altissimo; quia pro nomine eius contumeliam pateretur. Huius autem carceris praepositus erat quidam homo nomine Omnion nobilis & acceptus Decio Imperatori, qui etiam filiam habebat lunaticam, quam impius atque violentus possessor quotidie miserabili vexatione atrociter laniabat; maxime postquam Martyr Christi Beatissimus Criscus adductus fuerat. Nomen cuius per os puellae Daemon horrendis vocibus insonabat, & de eius adventu non modice conquerebatur. Haec dum ita fierent, media nocte facta, cum iam vigiles obdormissent, lux immensa, tenebris longe repulsis, tetro in carcere refulsit. Et gloriosus Miles catenarum vinculis absolutus, & Angelicis obsequiis confortatus, libero incedens pede, psalmum & hymnum Deo decantabat omnipotentissimo. Evigilantes autem custodes

cum tantam luminis claritatem tenebroso in carcere conspexissent, non modico terrore percussi in fugam conversi sunt. Daemon quoque per os puellae sese ardere, seque tormenta intolerabilia pati, terribili voce clamare coepit, sic dicens. Quid mihi & tibi est, o Crisce? Cur ante tempus perdere me festinas? Adiuro te per ipsum, quem colis, ne hinc me expellas, & ne hanc mihi tantam iniuriam facias. Tunc Omnion videns tanta Domini mirabilia circa Beatum Criscum celebrata, cucurrit ad carcerem, & pedibus Beatissimi Martyris provolutus, ut suorum criminum veniam mereretur, orare coepit. Deprecabatur etiam, ut sanitatem filiae suae restitueret, & Daemonem a visceribus eius excluderet. Beatus vero Criscus sereno, ut erat, vultu in eum respiciens ait: Si credideris Dominum Iesum Christum factorem, atque reparatorem, omnium esse, & filiae tuae sanitatem inimico effugato invenies, & omnium peccatorum tuorum, pro quibus nunc sollicitus es, indulgentiam consequeris. Tunc Omnion, prostratus ante pedes eius, aperta voce dicere coepit: Credo Dominum Iesum Christum verum Deum esse, & idola muta, & surda, quae nec sibi, nec aliis prodesse possunt, pro nihilo ducens respuo; Deum autem Christianorum, qui in coelis manens te famulum suum sic glorificavit adorans, veniam de peccatis meis expostulo. Peccavi enim multum in te, & in Deum super Sanctos ipsius, & in morte eorum consentiens fui. Sed deprecor te, Sancte Dei, quatenus misertus filiae meae ad gratiam Dei tui nos facias pervenire, inimico humani generis a corde ipsius expulso. Beatus autem Criscus gavisus de Fide eius, & gratias agens Deo, elevavit eum. Et prostratus in oratione, ut Dominus Sancti Nominis sui virtutem circa puellam ostendere dignaretur, & Daemonem ab ea expelleret, deprecabatur. Cumque complesset orationem, conversus ad puellam dixit: O Daemon spurcissime, qui hanc puellam ingressus, imaginem Dei usurpando, adripere visus es, in nomine Domini Iesu Christi, quem colo, praecipio tibi ut exeas ab ea, & ulterius ad eam non regrediaris, quatenus ab Idolorum sordibus emundata, creatorem suum, qui in coelis est, agnoscere, & Sancti Spiritus dignum habitaculum fieri, mereatur. Tunc Daemon emissa terribili voce, cum ingenti furore abscessit. Sanctus autem Domini manum puellae tenens, benedixit eam, & sanam reddidit patri suo. Tunc Omnion, gratias agens Deo & Beato Martyri suo Crisco, coepit detestari eos, qui non Domino crederent Iesu Christo. Credidit autem ipse cum uxore, & filia, & omni domo sua, & dato nomine

ne suo pariter cum eis baptizatus est, Instructus tamen primitus est a Beato Crisco ex omnibus, quae ad Christianam Religionem, & fidem Catholicam pertinent, videlicet, qualiter credere deberet in Dominum Patrem omnipotentem, visibilium & invisibilium conditorem, & Dominum nostrum Iesum Christum unicum Filium eius, qui cum sit Deus de Deo, ante saecula de Patre, sine Matre, ineffabiliter genitus, lumen de lumine, omnipotens de omnipotente, aeternus, & immensus, sine principio, & sine fine, verbum, virtus, & sapientia Patris, per quem omnia facta; per quem universa subsistunt: cui Cherubim ac Seraphim, incessabili voce proclamant; quem virtutes coelorum contremiscunt, cui omnes Angelorum ordines obediunt: quem coeli capere non possunt: cui & abyssus pervia est & nullum latet secretum, creatorem ac reparatorem omnium: qui cum sit incomprehensibilis aeterno complectitur omnia gyro; & cum sit immutabilis, aeterno disponit omnia nutu; unus est enim Dominus cum Patre, & cum Spiritu Sancto, in Trinitate perfecta, & ineffabili: Dominus ac Redemptor Iesus Christus, qui ne sua factura periret, & hominem, quem antiquus hostis maligna fraude deceptum gloria immortalitatis spoliaverat, a laqueis mortis eriperet, & a potestate Diaboli revocaret, propter nos & propter nostram salutem de coelis descendere, & de Spiritu Sancto ex Beata, & gloriosa Dei Genitrice Maria incarnari, & homo fieri dignatus est. Tentari etiam, pati, mori, & ad inferna descendere, ut eis, qui in tenebris & umbra mortis sedebant, suae divinitatis lumen ostenderet, non exhorruit: & ut spem resurrectionis & aeternae vitae nobis attribueret, resurrexit, & ad coelos adscendit. Quem Angeli vestibus albis induti, cum potestate & maiestate magna iterum venturum & iustos atque iniustos ignis examine comprobaturum dixerunt. Docuit etiam eum credere & in Spiritum Sanctum paraclitum, verumque consolatorem, ex Patre & Filio procedentem, qui in specie columbae super Dominum nostrum in undis Iordanis adparuit, quando de coelis vox Patris intonans dixit: Hic est Filius meus dilectus in quo mihi bene complacui, & suae trinitatis inaestimabile sacramentum venturis ad fidem gentibus manifestavit. Super Sanctos vero Apostolos igneis in linguis eisdem adparuit, & suae divinitatis flammarum illuminans, diversarum eis linguarum adfluentiam ministravit, quatenus & Dominum sine felle doloris & amaritudine peccati, per avem quae felle caret, mitem atque multum mansuetum procedere ostenderet; & Apostolos ad Evangelicam praedicationem incompatabili fervore accenderet, videlicet, qualiter sanctam Trinitatem in unitate, & unitatem in trinitate, colendo venerari, & venerando adorare, debuisset. His peractis, dum persecutio adversum Christianae Fidei cultores indicta, crudelissimis iussionibus saevissimi Imperatoris quotidie magis ac magis ingravesceret, & Christianae Religionis cultores per domos & latebras subtiliori examine disquirerentur; & dum igni & aqua interdicerentur hi, qui non incenderent tura Idolis in triviis & spectaculis ordinatis; videntes fideles, qui cum Beato Crisco erant, sese in arcto positos, neque in ea Civitate sese iam diu latere posse; quoniamque mulieres quaedam, & infantes promiscui sexus, erant inter eos, quos fragilitate sexus, & aetatis, asperitas martyrii deterrere poterat, consilio communicato; competens visum est eis, ut pro necessitate temporis, ac rerum, ad alia loca transitum facerent. Sed cum discordia esset inter eos, quibusdam volentibus remanere ibi cum Beato Crisco, aliis nolentibus sine eis recedere, communiter rursus ad Beatum Dei Martyrem accedentes, quid consilii in tantis difficultatibus capere deberent, expetebant. Sanctus autem Dei blande eos consolatus talia fertur protulisse monita: O fratres & commilitones, nolite terreri, nec pavore ministrorum Diaboli corda vestra conturbentur quoniam maiores hostium tentationes maioribus divinis subsidiis proteruntur. Recordamini quoniam per multas tribulationes oportet nos introire in Regnum Dei. Hanc viam ipse Dominus suis ostendit discipulis, admonens eos, ne cum a principibus & huius mundi potestatibus opprobria & iniurias sustinerent, aliqua perturbatione conscandalizarentur; praedicens eis tribulationes futuras, & dicens: Absque Synagogis, & communi hominum consortio, facient vos, ex domibus, & Civitatibus vestris vos proicientes, & quoque necessaria vobis interdicentes. Et dum vos interfecerint, existimabunt obsequium se praestare Deo, Deum verum omnimodis ignorantes. Huius admonitionis praecepta servarunt Apostoli, eorumque successores, post vestigia quorum nos ambulare oportet, si ad optatam requiem & locum beatitudinis a Deo nobis promissae volumus pervenire. Non ergo, Fratres Christiani, mundanis adversitatibus adflicti scandalizemini. Adversitates etenim istae, quamvis sint graves, momentariae tamen sunt, & transitu suo requiem & aeternam laetitiam nobis praeparant. Considerate quam vilia sint ea, quae vos gravant, comparatione eorum, quae in coelis Sanctis & fidelibus praeparata sunt. Ista etenim

nim cum transeant, & transeundo pereant, quantum, dum fierent, vilipendenda fuerint manifestant. Illa autem cum in quiete & laetitia perseverent, felicitatis supernae amorem mentibus fidelium infundunt. Accingamur igitur ad ea quae superius sunt, & quaeque infima pro nihilo computantes, ad solam aeternorum comprehensionem mentis oculos intendamus. Nullae nos carnales amicitiae retardent. Nullus amor saeculi impediat, nec corporeae afflictiones scandalizent, solam coelestium dulcedinem cogitantes. Dum haec & alia similia Beatissimus Dei famulus prosequeretur, confortati sunt omnes, & formidine persecutionis reiecta, ardor martyrii multorum mentibus insedit. Considerans autem Sanctus Dei non esse aequalem in omnibus firmitatem, & minorum necessitati concedens, ex praecedentium Sanctorum imitatione in hunc modum quid faciendum esset dicens ait: Duae, inquit, sunt, dilectissimi fratres, viae, quibus ad supernam gloriam gressibus Sanctorum intenditur: Vna confessionis, eorum videlicet qui tormentorum asperitatem sese aequo animo tolerare dubitantes, quiete contemplationis ac fructu bonae actionis ad aeternam patriam invigilant: Alter vero est martyrii, eorum scilicet, qui pro spe aeternae beatitudinis corpora sua carnificibus exponentes praesentis vitae habitudinem despiciunt. Quapropter, Karissimi, dantes locum persecutioni, cum dilectissimo fratre nostro Omnione, quibus commodum fuerit, abscedant. At illi genibus eius effusi, ut sui misereretur, nec populum quem Deo acquisierat desereret, cum lacrymis deprecabantur. Tunc Beatus Criscus, licet nimio martyrii ardore succensus, tamen & precibus & lacrymis eorum commotus, ne animos populi sese exorantis confunderet, & ut animas, quas Deo acquisierat, custodiret, necessitati deprecantium concedens, iuxta illud Evangelicum: Si vos persequuti fuerint in una Civitate fugite in aliam; dimissa Civitate Florentiae, pariter cum eis Faventiae destinavit iter ad Vrbem. Cumque pervenisset ad locum, qui dicitur Collis, suscepit hospitium in domo cuiusdam mulieris viduae, quae vocabatur Pamphila, cuius filius iacebat aegrotus. Et proposita pace, iuxta illud Evangelicum: In quamcumque domum intraveritis, primum dicite, pax huic domui. Cum cognovisset pacem suam ibi requievisse, iuxta morem gratias Deo reddere coepit. Dumque ea, quae necessaria erant, praepararentur, ipse a colloquiis divinis & evangelica praedicatione ex more nunquam cessabat. Assidue etenim in psalmis & hymnis, & orationibus laborabat. Intellexit autem mulier, Beatum Criscum, & qui cum eo erant veri Dei adoratores, & Christianae Religionis cultores esse. Atque idcirco licet Pagana senile ministrabat eis. Et admonita divina inspiratione, quodcumque verbum ex ore Beati viri percipere poterat, memori condebat in pectore. Factum autem, Beato Crisco cum sociis suis ibi aliquandiu commorante, ut languor pueri ingravesceret, & ad mortem usque deductus vix extremum halitum retineret, unde & mulier conturbata erat, & domus eius tota moerore completa. Flebant propinqui, sanguinis proximitatem iam fere amissam, & futuram domus desolationem lugentes, quam sperato herede statim vacuari credebant. Plangebant & amici, amicitiae praeteritae patris pueri recordantes, & futura exspectatione se deceptos ingemiscentes. Contristabantur & vicini, miserae mulieri condolentes, & bonae indolis pueri iam ad extrema propinquantis, inter verba singultu cadentia, saepe reminiscentes. Cunctis autem adstantibus iam moerore & tristitia fatigatis, & de sola funeris impensa cogitantibus, accedens mulier ad Beatum Criscum, habitu immutato, facie lugubri, voce miserabili, eum compellare coepit. Cur, o Serve Dei, ingredi ad me voluisti? In ingressu tuo filius meus moritur, lumen oculorum meorum extinguitur, dimidium animae meae a me separatur, unica spes mea summo mihi cum dolore aufertur. Et quis me miseram consolabitur? Quis subsidium meae praebebit senectuti, quis meae viduitati necessaria ministrabit? Ecce viscera mea per medium discinduntur, tota spes meae salutis confunditur, & nullum mihi solatium relinquitur. Sed, o Serve Dei, quoniam fidelem eius Ministrum te recognovi, si vera sunt ea, quae ex ore tuo audivi; & si vis ut credam virtutibus eius, quem praedicas: si quid potes vel tu, vel Deus tuus, succurre mihi miserae mulieri. Audivi enim ex ore tuo, *Dominum tuum innumerabilia fecisse miracula: infirmos sanasse, leprosos mundasse, daemones fugasse, & etiam mortuos suscitasse.* Ostende igitur Dei tui virtutem, & ut omnes adstantes credant, quia ipse est Deus, qui facit mirabilia in coelo & in terra, unicum filium mihi restitue, quem in ingressu tuo videor amisisse. Cumque talia misera mulier gemens & lacrymans saepius iteraret, omnes qui aderant in lacrymas conversi sunt, & adfusi genibus Beatissimi Martyris pariter cum ipsa muliere Dei athletam exorare coeperunt, ut miserae mulieris misertus, doloribusque eius irremediabilibus compatiens, suis orationibus a Domino Iesu Christo vitam & sanitatem pro puero impetraret. Tunc Sanctus Dei gemitibus flentium compatiens, toto vultu lacrymis suffuso, in

mia

hunc

hunc modum sese exorantibus respondit: Hoc non est nostrum, fratres karissimi, non est hoc nostrum, sed Sanctorum Apostolorum & successorum eorum ast. Dominus noster Iesus Christus, quem colimus, virtutes multas fecit, & innumerabilia miracula mundo ostendit. Infirmos ex variis passionibus liberavit, caecos illuminavit; surdis auditum, mutis loquelam restituit, claudos ambulara fecit: mulierem, quae eius vestimenti fimbriam tetigit, hoc solo a fluxu sanguinis eripuit. Leprosi etiam multi & divarsi ab eo mundati, Daemones effugati, & ipsi mortui suscitati sunt; & aliae virtutes innumerabiles per eum mundo ostensaa sunt: hanc quoque virtutum & signorum faciendorum potentiam discipulis suis, eorum successoribus, sanctis videlicet Patribus nostris, dereliquit, qui & ipsi innumerabilibus claruerunt signis, dicens: Et maiora horum facietis. Vnde Beatum Apostolum Petrum in Actibus Apostolorum invenimus, solo etiam umbrae suaa tacta a variis languoribus plurimos sanasse aegrotos. Et si volumus Sanctos Patres & facta eorum per singula scrutari, plurima inveniamus similia. Nos autem, fratres, minimi eorum comparatione sumus; nec eorum sanctitati ullomodo adaequati possumus. Sed quoniam tempus praestat, ut virtus Domini nostri Iesu Christi manifestetur, separentur fideles ab infidelibus, ut solitam ei orationem offeramus, & unanimiter eum deprecemur, quatenus nominis sui virtutem super puerum istum ostendera dignetur. Tunc prostratus in orationem cum ceteris fratribus diutissime oravit, & completa orationem, cum ceteri subiunxissent: Amen: surrexit, & accedens ad lectulum, in quo puer o extremo spiritum ducens quasi exanimis acebat, ait: O puer, Dominus Iesus Christus Deus, Dei filius, qui pro nobis de coelis descendere & homo fieri dignatus st, & ut ovem quae perierat, hominem scilicet, qui suasu Diaboli mortem sibi conciliaverat, salvandum inveniret, & ad caulas Patriaa coelestis reportaret, mori, & esurgere, & lucidum coeli thronum scande e, praeordinavit, ipse tibi, virtutem nominis ui clarificando, & vitam & sanitatem praestare dignetur, ut adstantes omnes cognoscant, quia ipse ast Deus solus in coelo & in terra, per quem cuncta creata sunt, et quem universa subsistunt, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & gloriatur Deus er infinita saecula saeculorum. Amen. Cum ue omnes respondissent: Amen: surrexit uer de lectulo sanus, ita ut nec vestigium ifirmitatis ullum in eo adpareret. Et exsurens coepit clamare: Vnus est Deus Christianorum in coelo & in terra, creator cunctorum & reparator universorum; nec est alius Deus praeter eum. Dii enim omnes, quos colimus, vani sunt; & nec sibi, nec aliis, prodesse possunt. Et advolutus genibus Beati viri dicebat: Oro ta, Sancte Dei, ut ad gratiam baptismatis me facias pervenire. Tunc Beatus Criscus admonens eum, & instruens de doctrina Domini catechizavit eum. Mater autem pueri, & ceteri, qui prius aderant moerentes, vidantes tanta Domini mirabilia circa puerum per virum Dei celebrata, fletu converso in admirationem, prostrati in terram, se peccasse, seque errasse, quod idola coluissent, confitebantur: pariter denique orabant, ut quod facere pro peccatis suis deberent, eis ostenderet. Sanctus autem Domini edocens eos de fide, & de Religione Catholica, & ostendens eis qualiter credere debuissent, indixit eis ieiunium. Quo peracto baptizati sunt omnes in nomina Patris & Filii & Spiritus Sancti, & adposita ast fidelis turba in Domino. Puer etiam qui sanatus fuerat baptizatus est, & mutatum nomen eius Cerbonius, nam antea Serapion vocatus fuerat. Et baptizatus coepit multum proficera in doctrina Domini, & cum Beato Crisco in orationibus & vigiliis perseverare, & neque die neque noctu ab eo separari. Dum vero haec agerentur, & vir Domini Beatus Criscus, ut animas quas Deo acquisierat confirmaret, eodem in loco moraretur, relatum est Imperatori, quod Omnion, quem ipse amplissima dignitate decoraverat, Diis quibus ipse vanerationem exhibebat derelictis, per Beatum Criscum Christo credidisset, & confractis Deorum imaginibus quas apud se habebat, Christianis adiunctus esset, & cum Beato Crisco, & aliis Christicolis, Civitate propria relicta, fugisset. Ad haec crudelissimus Princeps nimio furore succensus, cum ingenti ira praecepit militibus suis, ut quam ocissime huc illucque discurrentes, Beatum virum & eos qui cum eo erant persequerentur, potestate eis attributa, ut quocumque in loco eos invenirent, statim comprehendarent: & nisi vellent Diis cervices suas inclinare, & tura atque victimas eis immolare, diversis poenis, atque tormentis, eos intarficerent. Tunc milites perficientes iussa sui Imperatoris, post aliquantulam defatigationem pervanerunt ad locum ubi Sancti Dei in orationibus & vigiliis perseverabant, a colloquiis divinis & evangelica praedicationa nunquam vacantes. Cognoscens autem Beatus Criscus de militum adventu: Surgamus, inquit, fratres, quia ecce Dominus noster Iesus Christus ad coronam martyrii nos invitat. Et advocans Beatum Cerbonem monuit eum, ut secederet & daret locum persecutioni, ut Ecclesiam, quam sibi Dominus commiserat, ipse post eius obitum confirmando ge-

geminaret. Denique ceteris semotis, ipse ut robustus coelestis imperatoris miles ad iam saepe optatum desiderans pervenire certamen, cum duobus aliis discipulis Omnione, & B. Emptio, qui cum eo fuit ab initio conversionis, a militibus se requirentibus non celavit. Milites vero accedentes, comprehenderunt eum, & eos, qui cum eo erant, improperantes ei in hunc modum: Tu es sacrilegus ille Criscus, qui Deorum nostrorum culturam evacuas, & cuiusdam Iesu Nazareni superstitiosam & vanam edoces sectam? Per salutem Imperatoris, quia nisi sacrificaveris Diis immortalibus, & eos, qui per te decepti sunt, ad Deorum culturam revocaveris, diversis poenis te interficiemus. Deinde ligantes eum gravissimis cathenis, & eos qui cum ipso erant, perduxerunt quidem ad phanum eos ibi proximum, in quo erant diversae idolorum imagines. Et introducentes eos in templum, coeperunt compellere eos ad sacrificia idolorum. Et advocantes Beatum Omnionem, & quasi condolentes ei, affabiliter eum admonere coeperunt, ut ab errore noviter suscepto recederet, & Diis immortalibus libamina proferendo, & ab eorum ira secederet, & Decii imperatoris animum sibi reconciliaret, ut, pristina dignitate recepta, pristino cum honore ad Imperatoris palatium remearet. Praeterea munera ampliora, & abundantiorem Principis amicitiam, quasi ex ipsius Imperatoris iussione, amicabiliter ei promittebant. Admonebant etiam eum, velut ex benivolentia, & dilectione propria, atque suo obsequio, amplius solito ei exhibendo, si ad Deorum culturam & Principis gratiam se arreteret. At ille Beatus vir nullomodo blandimentis eorum seducitur, & neque precibus, neque ullis promissionibus, flectitur. Sed in Fide, quam acceperat, constanti animo perseverans, respondit, iam se satis terreno militasse Imperatori, & in eius palatio sufficientibus iam honoribus atque divitiis abundasse. Amodo coelesti se velle militare Imperatori, ut ad eius gratiam pervenire, & in eius palatio aeternaliter consistere, mereretur: Christianum se esse, nec ad iniuriam veri Dei surdis, atque mutis, lapidibus deinceps cervices suas inclinare posse protestabatur. Tunc milites comiter, ut Deorum iniuriis temperaret, eum admonere coeperunt. Deorum suorum iniurias, ad suum atque Principis sui obprobrium, nullomodo se tolerare posse dicentes. Beatus vero Omnion nullam se Diis iniuriam fecisse respondit, cum non Dii essent, sed idola sensu & intellectu carentia: At illi multo magis irati, & verbis, & dentibus, super eum frementes, fecerunt eum exspoliari, & virgis nodosis durissime flagellari. Deinde fecerunt eum vestimentis sui reindui, atque suis adspectibus eum repraesentari. Et repetentes admonitiones, & quasi condolentes miseriis tormentorum ipsius, iterum hortabantur eum, ne semet ipsum desperaret, nec florem suae amitteret iuventatis, dicentes, magnam dementiam esse, bona temporalia spontanee, pariter cum ipsa vita perdere, atque voluntariae morti incurrere, praesertim cum in deliciis & honore posset aetatem suam peragere: addebant praeterea minas tormentorum asperiorum, si saluberrimis monitis non obtemperaret, atque nisi, Diis libamina proferendo, Principis sui gratiam sibi reconciliaret. Beatus vero Omnion, iam acceptis tormentis & obprobriis acrior factus, coepit acerrime eos increpare, tormenta quantumlibet asperiora pro Christo se magis amplecti, quam timere confirmans, promissa atque blanditias eorum se pro nihilo ducere; *sed ad omnes cruciatus sese pro Christi nomine paratum* esse declamans, de illorum amentia atque perfidia se multo maxime dolere, quos aeternus exspectaret interitus, & tormenta non deficientia, Diabolo & Angelis eius praeparata, cum quibus omnes stulti & insani idola adorantes aeterno cremarentur incendio. Dum autem & haec & plura alia audientibus contra eos fortissimus Dei athleta emitteret, videntes milites eum in Fide Christiana firmissimum esse, & a proposito arreptae Fidei detorqueri non posse, fecerunt praesentari sibi etiam Beatum Criscum, ut quod per se non poterant, saltem per eum efficerent. Cui & dixerunt: Sacrifica Diis, & revoca ab errore eos, quos praestigiis tuis a Deorum cultura separasti. Quod si nolueris, diversis tormentis te macerantes afficiemus, & ita crudeli morte interibis. Beatus vero Criscus etiam illos ad Fidem Domini nostri Iesu Christi converti desiderans, benigno eos adlocutus animo, in hunc modum ait adeos: Miror, Imperatorii milites, fortitudinis vestrae prudentiam in tanta simplicitate perseverare, ut non intelligatis imagines istas, manibus hominum ex lapidibus vel lignis, vel quibuslibet metallis, fabricatas, Deos non esse, & nullam divinitatis similitudinem in eis apparere: quae oculos quidem habent, sed non vident, aures, sed non audiunt; os, & non loquuntur; manus & pedes, & tamen nullo membrorum funguntur officio: praeterea intellectu, & ratione & sensu, & vita, omni tempore sunt carentia, & brutis atque etiam mortuis animalibus per omnia inferiora esse comprobantur. Nolite ergo estimare divinitatis ullum vestigium in eis esse. Quomodo enim credendum est, Deum qui omnia fecit, quique vitam, & intellectum nobis attribuit, & singulorum membrorum offi-

officia in corpore nostro disposuit, ipsum vita & ratione carere? Et eum, qui aures, & oculos, totasque corporis partes, constituit, visu, & auditu, atque omni sermone exsortem esse? Atqui simulacra ista muta, & surda sunt; & nihil vitalitatis, sive rationis, ea habere manifestum est. Cognoscite igitur Dominum, qui coelum & terram, & omnia quae in eis sunt creavit, non in lapidibus, sive in metallis, sed in coelis habitare, & convertite vos ad Creatorem vestrum. Nolite Martyres ipsius compellere, ut Creatore suo atque vestro derelicto, aurum vel argentum adorent, & lapidibus insensatis libamina proferant, & ligna manibus hominum incisa Deos suos faciant: in quibus si ulla esset divinitatis potentia, non assidua egerent hominum custodia; neque diversis sordibus foedati, neque furto vel incendio amitti, neque ruina aliqua deteriorari, ullomodo potuissent. Quare cum omni virtute careant, & ex se nihil boni malive possint, quid aliud faciunt, nisi quia eos qui in se confidunt deludi aperte ostendunt, de quibus scriptum est: Similes illis fiant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis. Quare, o milites, fugiendum est vobis ab eorum cultura, ut revertentes ad Creatorem vestrum aeterna tormenta possitis evadere. Certum est enim, quod omnes idola adorantes simul cum auctore eorum Diabolo aeterno cremabuntur incendio. Cumque talia loqueretur Beatissimus Dei Confessor, irati milites dixerunt ad eum. Tu morti damnatus es, & tormenta nobis minatis aeterna? Sacrifica Diis, quos Imperatores adorant, & Romana Religio usque hodie colit & veneratur. Respondens autem Beatus Criscus talia retulit verba: Ostendi vobis iam simulacra, sensu & intellectu carentia, Deos non esse, & divinitatem, cum incomprehensibilis sit, lapidibus, sive quibuslibet metallis, comprehendi non posse. Qua ratione igitur compellitis nos, ut Deum verum, qui in coelis est, derelinquentes idola adoremus, & facturae hominum sacrificia proferamus? quum nefas & crimen hoc esse Scriptura denuntiet, dicens: Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies. Melius est ergo & magis rationi congruum, ut vos idolorum errore relicto ad Deum qui vos fecit convertamini, ut tormenta, quae Infidelibus in aeterna confusione parata sunt, evadere valeatis. Tunc milites: Diximus iam tibi, ut artes magicas in quibus confidis deponas, & sacrifices Diis omnipotentibus. Verba etenim, quae stulte & insipienter a te contra Deorum invictissimorum potentiam iactantur, cessabunt, postquam tormenta fuerint adhibita. Velociter igitur consule tibi, & depone vanitatem, atque pertinaciam, qua Deorum omnipotentissimorum dementiam inconsulte blasphemas, ut vel sic aliquantulum tormentorum, quae tibi parantur, minuere possis. In proximo ait namque, ut & tu, & socii tui, gravissimis poenis atque tormentis, quae sacrilegis & maleficis legibus parata sunt, attractati male dispereatis. Tunc fortissimus athleta Dei Beatus Criscus intelligens eos in propria malitia perduratos esse, nec sermonum salubrium exhortationem aure mentis percipere, confidenti animo ait ad illos: Notum sit vobis, quia Christiani sumus, nec Deos vestros, quos colitis, adorabimus. Neque sacrificiorum libamina eis exhibebimus. Non enim, ut iam saepe dixi vobis, Dii sunt simulacra manu & arte hominum fabricata; non divinitatis gratia, sed Daemoniis foedissimis repleta; cum quibus etiam cultores eorum aeterno damnabuntur incendio, ubi vermis eorum non moritur, & ignis non extinguetur; sed in tristitia & gemitu & stridore dentium continue perdurantes; peccatorum atque idolorum suorum testimonia proferent. Ita vero, quae vos nobis minamini, transitoria sunt, & brevi certamine gloriam, & aeternam vitam, nobis promittunt. Unde quicquid vobis gravius visum fuerit exercete, quia nos parati sumus ad omnia tormenta pro Christi confessione sustinenda. Similiter & ceteri Sancti profestari coeperunt. Tunc milites conturbantes ora eorum, iusserunt eos exspoliari, & fustibus gravioribus caedi. Cumque diutissime caederentur, Beatus Omnion in confessione Domini perseverans reddidit spiritum. Similiter & venerabilis Eupetius, dum gravissimis toto corpore fustium percussiones exciperet, gratias agens Deo, quod inter eius Martyres adnumerari meruit, beatam coelo reddidit animam. Quo facto unus ex militibus accedens ad Beatum Criscum, immobiliter in Dei laudem permanentem, gladio eum percutiens, caput eius amputavit; & adspersum est pavimentum sanguine ipsius, & permanent ibi signa cruoris Sanctorum Martyrum ad gloriam, atque virtutem nominis Domini & Sanctorum Martyrum, usque in hodiernum diem. Signa quoque plurima & virtutes innumerabiles precibus Sanctorum Martyrum ibidem celebrantur. Quod Dominus noster Iesus Christus facere dignatur ad laudem atque exaltationem nominis sui, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & gloriatur Dominus in Trinitate perfecta per cuncta saecula saeculorum. Passus est autem Beatissimus Martyr Dei Criscus cum duobus sociis suis in loco, qui dicitur Colle VIIII. Kal. Novembris. Regnante Domino nostro Iesu Christo, pro cuius amore terrena despicientes, coelestia suscipere meruerunt. Hi

Ita

Ita celebratis, milites adsumpto capite Beati Crisci, quatenus crudelitatis signum secum haberent, suum ad Imperatorem regredi properabant. Cumque venissent in locum, qui dicitur Vallicula, non valentes amplius Beati Martyris Reliquias secum portare, dimiserunt ibi sacratissimum Confessoris & Martyris Christi caput, quod aeterno consilio incomprehensibilis providentiae Dei locum sepulturae, & venerationis, Sanctorum Martyrum eligentia factum esse, nullus qui Christianus est ambigere potest. Postquam autem milites amisso maximo signo suae crudelitatis, & Sanctorum interfectionis, cum confusione, ut iam diximus, ad proprium sunt regressi Dominum, veniens Beatus Cerbonius, quem Sanctiss. Criscus, ut superius diximus, Sanctae Dei Ecclesiae custodem relinquere volens, latitare, & ad tempus persecutioni locum dare, iusserat, ut animi fidelium noviter ad Fidem Christianam adducti, quos terror persecutionis & moeror passionis ipsius conturbare poterant, consolatorem & confirmatorem habentes non deficerent, suscepit Ecclesiam, & congregatis ceteris Christianis, collegit Sanctorum Martyrum corpora. Et communicato consilio cum eis, divina revelatione detulit ea ad locum, qui Vallicula dicitur, ubi crudelissimi milites, voluntate divina coacti, Beati Crisci caput reliquerant. Et celebrantes Sanctorum Martyrum exsequias, cum hymnis & laudibus, dedicaverunt sanctum diem sepulchrationis eorum. Et tali ordine involventes sacratissima eorum corpora pretiosis linteis, cum timore & oratione eodem in loco eas sepelierunt. Ubi etiam, Sanctorum Martyrum meritis, signa & virtutes diversas Deus noster Iesus Christus, ad laudem & gloriam suam, & ad exemplum suorum fidelium, operari dignatur. Nam dum ex larga conditoris benignitate in iniuria tribulatione ac peste constitutis orationibus eorum succurritur, laus Dei nostri & eorum memoria longe lateque diffunditur, & fidelium animi exemplis eorum corroborantur. His ita celebratis, ceteri cum reverentia, & cordis compunctione, unusquisque ad propria sunt reversi. Beatus vero Cerbonius proficiens in sermone & doctrina Domini a sepultura Sanctorum Martyrum non discedebat, nocte ac die in oratione, & vigiliis, perseverans. Factum est autem eo in doctrina & Evangelio perseverante, ut Ecclesia fidelium cresceret, & populus ei commissus multiplicaretur; & associati sunt multi Beato Cerbonio circa Sanctorum Martyrum sepulcra quotidie divinum frequentantes officium. Non post multum vero temporis relatum est Imperatori de eis, & quod illius loci tota populi multitudo in Dominum nostrum Iesum Christum crederet, & Deorum templa subvertens, & imagines atque statuas eorum confringens, Ecclesias fabricaret. Unde iratus Imperator, misit illuc Praefectum unum cum obsequentibus militibus praecipiens eis, ut euntes comprehenderent Christianos ibi degentes; & eos, qui nollent Diis suis sacrificia exhibere, interficerent; eos vero, qui sacrificarent, divitiis & muneribus ampliarent: qui venientes multum Sanctorum sanguinem effuderunt. Et tenentes Beatum Cerbonium, cum sociis suis, postquam viderunt eos nullomodo ad sacrificandum posse impelli, quoniam circa Sanctorum Martyrum sepulchra eos flexis genibus exorantes invenerant, & sacrarum Reliquiarum custodes, & veneratores, praecipuos esse compererant, fecerunt fieri foveam in eodem loco, in quo vivos eos sepelierunt, non longe a sepulchris ceterorum Sanctorum; & claudentes desuper os foveae, suae crudelitatis assertionem cunctis audientibus & videntibus praebuerunt. Quod divina dispositione gestum esse, certissimum est; ne Beatus Cerbonius sanctarum custodia Reliquiarum, quam vivus habuerat, vel moriens amitteret. Sed quorum societatem in vita sua indesinenter exoptaverat, eorum etiam in morte sua perpetuo consortio frueretur; & quibus in coelis per martyrium adiungebatur, ab his in terris per corporis separationem nullomodo divelleretur. Passus est autem Beatus Cerbonius cum sociis suis IIII. Nonas Madii sub Decio Imperatore, regnante Domino nostro Iesu Christo, qui vivit & regnat in saecula saeculorum. Amen.

Ioannes Villanius Lib. I. Cap. LVIII. ita de S. Crisco scriptum reliquit:

Ancora in quelli tempi di Decio Imperadore, dimorando il detto Decio in Firenze, fece perseguitare il Beato Crescio co' suoi compagni, e discepoli, il quale fu delle parti di Germania gentile uomo, e facea penitenza in quelle selve di Mugello, ove è oggi la sua Chiesa, che si chiama Santo Crescio a Valcava; e in quello luogo elli co' suoi seguaci da' Ministri di Decio furono martirizzati.

Haec *Ioannis Villanii* verba, licet superius *pag. LII.* ab *Orleadia* in medium adducta fuissent, heic iterum proferre volui, quia ille minus emendate produxerat.

§. V.

De Sancto Euphrosyno Episcopo et Confessore.

S. Euphrosyni Acta heic referenda videantur licet nullam in Dioecesi Florentina Ecclesiam habeat, sed tantum in Dioecesi Faesulana unam; in qua pariter Dioecesi supremum diem obiit.

stri

obiisse produnt. Id autem praesto, quia, si verum est per Etruriam Dei Verbum disseminasse, & praecipue in Faesulano & Florentino territorio consistitbus, verosimile admodum fit, eum & in Florentina Dioecesi Christianam Legem praedicavisse: causam alteram suppeditat Ioseph Maria Brocchius, unam tantum Dioecesim ex duabus Faesulana & Florentina primis saeculis conflando, quam tamen sententiam sibi habeat, mihi enim non adrisisset. Ut vero omnia, quae de S. Euphrosyno ferantur, legentium oculis subiiciam, quae Brocchius ipse narrat, Tomo II Vitarum Sanctorum & Beatorum Florentinorum, licet prolixiora, in medium adducenda mihi sunt, prout sequuntur.

Tra i nostri Santi Propagatori del Vangelo nel primo secolo della Chiesa, nel qual tempo molto verisimilmente si crede da molti, che le due Diocesi Fiorentina e Fiesolana fossero unite in una sola, viene da alcuni numerato ancora il Vescovo S. Eufrosino, detto accorciatamente Frosino, supponendosi dagli antichi Scrittori della sua Vita, che egli fosse un Vescovo della Panfilia, il quale in congiuntura di passare per la Toscana, si trattenesse a predicare la vera fede di Gesù Cristo, in un luogo chiamato Panzano, ove ora è un Castello di tal nome, situato nel Chianti, quasi in mezzo tra Siena e Fiorenza, circa venticinque miglia distante tanto dall'una che dall'altra Città, il qual Castello appartiene in oggi alla Diocesi Fiesolana.

Alcune azioni di questo glorioso Santo vengono riportate da' celebri Bollandisti nella loro voluminosa opera degli Atti de' Santi sotto il dì primo di Maggio, dove però propongono essi solamente ciò, che ricavarono dal Vescovo Diacceti, e dal Ferrario, non facendo menzione di alcuni Atti scritti già da Biagio Monaco, e da un altro Monaco anonimo intorno al duodecimo secolo, de' quali non sarà forse pervenuta a loro notizia, e si trovano in Firenze nella Libreria Laurenziana, e nella Libreria di S. Marco, come riferisce l'Orlendi nella Parte II. Vol. II. Lib. 3. Cap. 39 ed io stesso ho veduto. Quantunque però dalla lettura di tali Atti non possa fermarsi cosa alcuna di certo, mentre tra di loro sono i prefati Monaci in qualche parte discordi, asserendo specialmente il primo, che S. Eufrosino fiorisse a' tempi degli Apostoli, ed il secondo, che egli vivesse al tempo del Pontefice S. Silvestro, il che però credo, che sia stato un solo sbaglio con aver preso pel tempo, in cui visse S. Eufrosino, ciò che Biagio Monaco dice dell'uso del Colobio, praticato dal detto Santo, che fu poi mutato nell'uso della Dalmatica al tempo di S. Silvestro Papa, come si mostrerà in appresso.

Non essendo pertanto fino ad ora, che sia a mia notizia, stati pubblicati colle stampe i sopraddetti Atti, non credo, che sarà discaro al savio Lettore di avergli sotto degli occhi, tali quali si leggono nelle prefate due Librerie. In quella adunque di S. Lorenzo al Pluteo XX. tralle Vite scritte dal prefato Biagio Monaco si legge quanto appresso:

Incipit Vita S. Euphrosyni Episcopi & Confessoris.

Euphrosynus Civitatis Babyloniae illustri prosapia ortus, literis tam Graecis quam Latinis sufficienter instructus, ad praedicationem Beatissimorum Apostolorum Simonis & Thadaei ibi praedicantium conversus, ab ipsis sacrum Baptismum suscepit, & eorum discipulus factus, vitam ipsorum & mores perfectione omni evangelica toto quo vixit tempore observavit. Quod ipsi considerantes eum ad Diaconalem Ordinem promoverunt, & praedicationis et officium iniunxerunt, quod miro modo fecit. Deo factis & verbis populos plurimos acquisivit numero infinito. Erat enim adspectu angelicus, & conversatione benignus, vitae apostolicae totus infixus; scientia magnus, consilio providus, sermone luculentus, de populorum salute solicitus, humilitate iucundus, compositione morum ornatus, sanae munditiae servandae circumspectus, & ultra humanum statum fulgore virtutum omnium decoratur. Quod quidam perditionis filii considerantes ad sanae sanctitatis famam denigrandam, quod quaedam nobilis iuvenis ex eo conceperit, penes Apostolos eum infamaverunt, & ad facinoris probationem per genitores feminae pestiferum coram Apostolis testimonium induxerunt. Audientes hoc Apostoli, considerantes eius sanctitatem coram populis, infantulum, eo die quo natus, adduci fecerunt; et si Euphrosynus eum genuerit, deberet confestim dicere, virtute Sancti Spiritus sibi mandaverunt; qui alta voce mora deposita cunctis audientibus, dixit, Euphrosynum nullam culpam de hoc habere, sicut homo qui ab ipsis incunabulis sanctus fuit, & numquam mentem suam ac corpus aliqua pollutione inquinavit. Tunc clamor populi magnus attollitur, & ut quaerere cuius sit filius debeant tacituntur, qui dixerunt ad eos non pertinere prodere peccatorem, sed tegere, respondentes: & sic viro Sancto in sua puritate & honore permanente, accusatores confusi cum ignominia & dedecore discesserunt. Processu temporis eum Apostoli in Episcopum Pamphyliensem consecraverunt, & ad ferocem populum multis inter se sparsis lacrimis direxerunt.

Benedictione Vir Dei ab Apostolis Sanctis recepta, cum Sociis aliquibus sibi datis, ad gentem sibi commissam accessit, suum officium implere coepit: nil profecit, quia ipsorum protervitas non permisit. Ipse equidem praedicationi continue atque orationi vacabat, maxima semper abstinentia cibi & potus, vilitate vestium, more Apostolorum vivebat, omni Dominica populo vestimentis albis celebrabat: & assidue de malo in peius eorum protervia versus tam pium Antistitem adscendebat; nam inter se, miracula quae per eum Deus faciebat, facta per Daemones adserebant: diris carceribus mancipabant, asperis verberibus adfligebant, & missum in exsilium saepius ipsum redire nullatenus sustinebant. Haec Vir Dei cum multo tempore sustinuisset, corpora Sanctorum Romae permanentium visitare decrevit, & desperatus de salute omnino sui gregis avit, diuturnum ibi moram traxit, consolationem magnam recepit, & tandem ductus conscientia commissum sibi gregem, si bonum ibi posset aliquid operari, revidere proposuit, licet de ipso aliud Dei sapientia velle administraverit. Nam cum devenisset Panzanum, ad locum quemdam inter Civitates Florentiam & Senas, senio confectus, divinitus inspiratus, dies suos claudere ibi confidentem collegis dixit. Quoddam tugurium per Paganos considerantes eius morum compositionem, & aetatis maturitatem, suis eum eleemosynis sustentantes, illo in loco factum fuit, ubi aliquo tempora vita, quam inceperat, Apostolica semper vixit & ibi suum finem felici exitu terminavit. Nam suam exitum speratas divinitus adesse praenoscens, commilitonibus patefecit, Sacramentis se devotione summa munivit, & in manibus adstantium confratrum pio fletu psallentium tertio Nonas Decembris anno Dom. LXXXX. Anima illa sancta Coelica penetravit, cuius sanctum Corpus tulerunt, & ut potuerunt honorificentius tumulaverunt.

Processu temporis crescente numero fidelium, fama eius audita, fideles eius Corpus invenire curarunt, & inventum honorifice sepelierunt, & super ipso Ecclesiam honorabilem fabricare coeperunt, cuius admirabilem vitam usque ad nostra tempora crebra & magna miracula demonstraverunt.

Filius Magistri Guidonis Medici Senensis in fontem cecidit: ad patrem per puerulos socios rumor venit, illuc pergit, & suffocatum inde trahere fecit, quem fide magna sumtum ad tumulum Sancti portare fecit, & ante ipsius Altare posito corpore, fletu eum ei dolorosissimo commendavit: quo facto continuo sanus surgit & cum patre ipsum sociantibus incolumis suis pedibus Senas venit.

Petrus Vgonis de Scopeto de flumine Pesae suffocatus extrahitur, multo fletu ad Sancti corpus defertur, qui confestim aquam evomit, & sanus perfecte ad propria remeavit.

Mulier quaedam de Strume siccam habens manum ad eum accessit, mora omni semota, sanissima gaudio ad sua inexistimabili reversa fuit.

Guido de Ignano (o come altri leggono Grignano) *duos captos ferro graviter adflictos in carcere horribili habebat, qui eum clamantes subito de carcere confractis ferris explicati, ad eius tumulum iverunt, factum dixerunt, & incolumes ad propria redierunt.*

Mazzolus de Monte Rinaldi anno integro mutus exsistens ad altare ipsius accessit, & sanatus confestim incolumis remeavit.

Duo homines vocati quilibet Vgolinus, unus de Simifonte, alter de Arsolli, erant, quilibet eorum filium vocatum Cambium cum manu sicca habebat: devotione maxima corpus suum visitaverunt, & incolumes ad propria redierunt.

Explicit de S. Euphrosyno
Episcopo & Confessore.

In fine di questo Libro vi sono scritte in caratt-re, che sembra d'esser a quanto più moderno, le seguenti parole: *Scriptum manu peccatoris cuiusdam nomine Blasii indignissimi Sacerdotis & Monachi.*

Parimente una Vita di questo Santo si trova nella presata Libreria di S. Lorenzo al Banco XVII. Codice primo, descritta in forma di Lezione in un bellissimo Breviario in cartapecora, donato dalla Città di Todi al Sommo Pontefice Leone X. ove di più vengono accennate alcune altre cose concernenti la Vita di questo Santo, e particolarmente gl'i anni della sua vita, i quali si asserisce, che fossero ottantanove, come dalla lettura di essa si può qui vedere.

In S. Euphrosyni Episcopi & Confessoris.

Lectio Prima.

Tempore quo Simon, & Thadaeus Apostoli Domini nostri Iesu Christi in partibus Persidae ad praedicandum Verbum Dei sunt destinati, quidam vir illustrissimus, atque doctissimus, Euphrosynus nomine, per doctrinam dictorum Apostolorum credidit perfecte, & baptizatus est, dictos Apostolos non deserens, qui eumdem Euphrosynum Diaconem ordinaverunt. Accidit autem tempore illo ut filia cuiusdem ditissimi viri amissa virginitate ex stupro concepit, & peperit, adserens Euphrosynum tanti criminis esse auctorem. Parentes puellae ex hoc ad Apostolos proclamabant. Tunc dixerunt Apostoli: Adferte puerum: qui eo die natus fuerat. Cui Apostoli dixerunt: In Nomine Iesu Christi, quem

co-

cōlimus aperi os tuum, & enarra, si Euphrosynus hanc praesumpsit iniquitatem. *Tum absoluto sermone puer dixit: Euphrosynus iste vir sanctus & castus est, & numquam inquinavit carnem suam. Insistebant autem Apostolis puellae parentes, ut de persona interrogarent incestus. Apostoli dixerunt: Nos absolvere decet innocentes magis, quam prodere nocentes. Sanctus vero Euphrosynus testimonio audito suae sanctitatis, non in gloriam est elevatus humanam, sed maioris humilitatis & abiectionis effectus quotidie in Dei timore crescebat. Cernentes Apostoli eum semper ad altiora conscendere, dixerunt ei: Surge, accipe Spiritum Sanctum, simulque Pontificatum, Regionemque Pamphyliae ingredere, semenque sere divini sermonis; & vale facientes dimiserunt eum dicentes: Prosperum iter tuum faciat Deus. Egressus vero beatus Euphrosynus coepit coeptum perficere opus sequentibus miraculorum signis. Namquisquis, quacumque infirmitate teneretur, sudarium eius tetigisset, illico sanitatem recuperabat; ex quo maximam partem Pamphyliae ad Dominum convertit, ubi multa supplicia, verbera, exilia patienter sustinuit. Tandem ordinatis Pamphyliae Praesbyteris, & Clericis, peregrinationem versus Romam adgressus est publice Christum in itinere praedicando. Romam namque ingressus, honorifice est susceptus, cordis enim eius gratia & vultus tam omnibus pura adparebat, ut quicumque eius audire meruisset eloquium, se audire patrem putaret. Hic quando ad Christi sacrificandum Mysteria accedebat, colobio candidissimo utebatur. Colobium namque illud Sancti fuisse Iacobi Apostoli perhibetur, ex quo factum est, ut colobium sumpsisset exordium. Sed quia postea culpabatur brachiorum nuditas, colobia fuit tempore Sylvestri Papae in dalmaticas commutata* (Queste parole *tempore Sylvestri Papae* hanno fatto prendere ad alcuni lo sbaglio, che S. Eufrosino fiorisse a' tempi di S. Silvestro) *Cum vero de Roma egressus per partes Tusciae transiens in firmitate detineretur, inter Civitates Florentinam, & Senensem, Deo gratum spiritum reddidit III Nonas Novembris aetatis suae LXXXVIIII. Corpus vero eius humatum fuit in agello Pesano, prope Castrum Panzani, ubi convicini Ecclesiam aedificaverunt, in qua & daemones ab obsessis hominibus fugantur, & infinita mirabilia coruscant usque in hodiernum diem.*

Nella Libreria poi di S. Marco, e parimente in quella di S. Maria Nuova; siccome ancora nella medesima Libreria Laurenziana al Banco XX. Cod. I. a car. 46. dopo la metà della Vita di S. Silvestro Papa, viene inserita la notizia di S. Eufrosino; il che ha fatto credere, come si è già accennato, erroneamente ad alcuni, e specialmente al nostro Vespucci nel suo Martirologio Fiorentino (le di cui parole di trascriveranno in fine) che questo Santo fiorisse a' tempi del medesimo Pontefice San Silvestro.

Ecco ciò, che si legge in detto Codice: *In illo tempore Euphrosynus quidam Episcopus Pamphyliae Romam venit dicens, sibi inspiratum per revelationem ut ad Apostolorum limina properaret. Iste iam pro nomine Domini multis fuerat flagellis & exiliis comprobatus, tantaque eum virtutum efficacia concitabatur, ut etiam si sudario eius tactus fuisset, infirmus mox recuperata sanitate gauderet. Daemonia vero eius imperium Iesu Christi nomine protinus abscedebant. Hic erat sermone facundissimus tam Latino, quam Greca. Gratia vero cordis eius, & vultus tum pura omnibus adparebat, ut quicumque eius eloquium meruisset audire, putaret se habere patrem benevolentiae, matremque affectus. Hic cum quotidie Domini laudibus & orationibus ageret, omnibus diebus Dominicis specialiter Domino adhaerebat. Hic quando accedebat ad sacrificanda Christi Mysteria, candidissimo colobio induebatur, quod colobium Sancti Iacobi Apostoli fuisse perhibebat. Dicebat autem, iustam esse hanc reverentiam, ut dum in divinis Mysteriis Sacerdos adsistit his utatur vestibus, qua habitum Apostolicum in Sacerdote exhibebant. Sicque factum est ut ita a S. Silvestro in Presbyteris eius & Diaconibus colobiorum usus sumpsisset initium.* (La qual cosa per isbaglio è stata forse male intesa, come si è detto, da alcuni, con credere, che S. Eufrosino fiorisse a' tempi di S. Silvestro, perchè viene asserito, che dall' avere usato S. Eufrosino il colobio, prendesse poi motivo S. Silvestro di ordinare l' uso del colobio) *quo Marcus & Iulius, & Liberius eo ordine usi sunt. Sed quoniam brachiorum nuditas culpabatur a quibusdam, post haec colobia in dalmaticas commutata sunt. Visum est melius huic proposito convenire, quod accuratius magis adspectibus placere valeat populorum.* E dopo varie altre ordinazioni fatte da S. Silvestro, finalmente si soggiunge: *Quod Sanctus Euphrosynus memorabat ita ab Apostolis traditum.* Il che comprova in qualche maniera, che egli veramente possa esser fiorito al tempo degli Apostoli. Circa il colobio, può vedersi il Magri ne' Vocaboli Ecclesiastici alla parola *Colobium.*

La memoria però più antica, che si trova di S. Eufrosino, vien registrata nella famosa opera (da tutti i Savj per altro meritamente in molte cose giudicata apocrifa) attribuita ad Addia Babilonico, quando vi si parla degli Atti de' Santi Apostoli

Si-

Simone e Giuda Lib: 6. num. 18. ove leggesi quanto appresso: *Habebant autem secum discipulos multos ex quibus ordinabant per Civitates Presbyteros, Diaconos, & Clericos, & Ecclesias multas constituebant. Factum est autem, ut unus ex Diaconibus pateretur crimen incestus. Erat enim vicinus filiae Satrapae cuiusdam altissimi hominis, quae perdita virginitate partum edens periclitabatur. Interrogata autem a parentibus, virum Dei sanctum & castum Euphrosynum Diaconum impetebat, qui tentus a parentibus puellae urgebatur subire vindictum. Quod ubi Apostoli audiverunt, venerunt ad parentes puellae. At illi cum adspexissent Apostolos coeperunt clamare & Diaconum reum huius criminis accusare. Tum Apostoli: Quando (inquiunt) natus est puer? Responderunt: Hodie, hora diei prima. Dicunt eis Apostoli: Perducite huc infantem, & Diaconum, quem accusatis, huc pariter adducite. Cumque in praesentia esset, adloquuntur Apostoli infantem dicentes: In nomine Domini nostri Iesu Christe loquere, & dic, si iste Diaconus praesumpserit hanc iniquitatem. Tum infans absolutissimo sermone ait: Hic Diaconus vir sanctus & castus est, & nunquam inquinavit carnem suam. Rursus autem insistebant parentes Apostolis, ut de persona insuns interrogaretur incesti. Qui dixerunt: Nos innocentes solvere decet, & nocentes prodere non decet.*

Questo è quanto si ricava da Addia, il che pure tradotto in lingua Italiana si legge in una Memoria esistente nella Chiesa della Commenda della Sacra Religione di Malta de' Signori Canigiani, eretta patimente sotto il titolo di S. Eufrosino, in un luogo detto *alla Volpaia* in Chianti; ove di più vi si soggiunge quanto appresso: *Se ne venne poi S. Eufrosino ad abitare a Panzano* (ove è ora la Pieve di S. Leolino, ovvero Leonino) *e quivi finì la sua vita santamente, dove ancora per adesso riposa, in Oratorio a suo onore dedicato. E ancora sotto il suo titolo si trova la Commenda alla Volpaia. La sua morte fu alli tre di Novembre. La Canonizzazione si dice essere fatta da Papa S. Alessandro &c.* Il che però si deve intendere di Alessandro Secondo, perchè a' tempi del primo Papa Alessandro, che fu Martire, non era in uso certamente nella Chiesa la Canonizzazione de' Santi, la quale bensì si praticava a' tempi di Alessandro II. a cui pure da alcuni Scrittori è stato dato il titolo di Santo e di Beato, venendo riferite le di lui sante operazioni e miracoli dal Pagi nel suo Breviario Istorico de' Pontefici Romani. Anzi che fino avanti a Giovanni XV. si praticasse da' Papi la Canonizzazione de' Santi, ce n'assicura con vari esempi il regnante Sommo Pontefice Benedetto XIV. nella sua dottissima opera *De Beatificatione & Canonizatione Sanctorum* Tom. I. Lib. I. Cap. 10.

Quantunque io creda, che possa essere molto probabilmente il prefato Oratorio della Volpaia dedicato al nostro S. Eufrosino, si vede però, che ne' tempi posteriori è stato da alcuni giudicato, che piuttosto possa essere dedicato a S. Eufrasio, il quale, come si legge nel Martirologio Romano sotto il dì 14. Gennaio, morì in Affrica: ed in fatti l'espressione dell'esequie di detto Santo, dipinte sotto la di lui Immagine, con un ricordo esistente nella Sagrestia, mostrano che piuttosto un tale Oratorio a S. Eufrasio, che a S. Eufrosino, sia veramente dedicato, conforme dall'erudito Cherico Gio: Pietro Luzzi, nipote del presente degnissimo Piovano di S. Leolino a Panzano Filippo Luzzi, mi è stato cortesemente suggerito nello scorso anno 1750. colle seguenti sue lavate riflessioni.

Correva pubblica fama presso i più antichi di questo luogo di Panzano, che nel Castello della Volpaia, distante per la parte del Valdarno cinque miglia in circa, non molti anni sono nella pubblica antica Cappella de' Signori Commendatori Canigiani si faceva solenne Festa in onore di Santo Eufrosino; e che nella Tavola dell'Altare vi era un Immagine rappresentante il sopraddetto Santo, con molte altre cose di simil sorte. Ma non contento di queste verbali relazioni, e animato dalla speranza di acquistare nuove notizie, io Cherico Pietro Luzzi stimai bene di andare in persona al Castello sopraddetto della Volpaia, ed ivi nel tempo stesso riscontrare, e venire in chiaro, se genuino e sincero fosse quel tanto, che mi era stato avanti rappresentato.

Visitai pertanto la sopranominata antica Cappella detta della Commenda, o di S. Eufrosino, e vidi primieramente nella Tavola dell' Altare l' Immagine da tutti creduta di S. Eufrosino, e per tale la credei anch' io a prima vista, sembrandomi molto somigliante nell' aspetto alla statua di Creta, che si conserva nel suo Oratorio, posto nel Popolo di S. Leolino a Panzano. E' questi vestito di abiti pontificali, con mitra alta in capo, ma stretta; tiene nella sinistra mano il pastorale, ed ha in ciaschedun dito di questa un anello. Sotto poi non vi si legge Iscrizione alcuna: ha bensì sotto la Tavola il seguente mistero rappresentato.

Giace nel cataletto defunto il Santo, vestito come sopra, e posa sopra il suo petto una croce, che gli arriva fino a piedi, all'intorno vi si vede un numero di Mona-

ci dolenti, vestiti, per quanto appare, di abito e cappa bigia, appresso Chierici vestiti di roccetto, e poi due Abati; uno asperge coll'acqua benedetta il Cadavere, l'altro lo incensa: un poco distante vi è un altro Abate, vestito anch'esso al pari degli altri di abiti Pontificali, con Mitra in capo, e con panno bianco in mano, in atto di astergere con questo gli occhi ad un cieco; in lontananza si scorge un prospetto di Città, la qual veduta mi recò anzi che chiarezza nuova materia di confusione, mentre e il Cappellano della Commenda, ed il Priore del Castello, affermano con tutto il resto del popolo circonvicino esser quello il ritratto di S. Eufrosino, e per tale lo venerano; e pure questo mistero sottoposto appare essere un altro Santo Vescovo, mentre a' tempo di S. Eufrosino non usavano tali riti nella *Chiesa*. Che questo mistero si debba riferire al Santo medesimo della Tavola maggiore, non può dubitarsene, nel vedere sotto l'Immagine posta dall'altro canto, rappresentante S. Gio: Batista, un egual mistero, allusivo al Santo medesimo che ha sopra, cioè il Battesimo di Gesù Cristo nel Giordano.

Il voler negare, che quello non fosse altrimenti il ritratto di S. Eufrosino, mi parve allora troppo azzardoso, mentre i sopranominati Priore e Cappellano ivi presenti, affidati ad antica tradizione, benchè popolare, asserivano il contrario, adducendo per loro prova, che la Commenda de' Canigiani (anticamente Milanesi) è dedicata a S. Eufrosino: e lo dimostra un' Inscrizione di restaurazione del MDCXXXIV. che è nella Sagrestia; ed inoltre la Festa solenne in onore di detto Santo, celebrata negli anni decorsi: oltre di questo aggiugnevano ancora, che in una Tavola antica esistente nella Cura di Castel nuovo in Artane, di giuspadronato de' medesimi Commendatori, fra gli altri vi è dipinto S. Eufrosino; (se ciò sia la verità, lo saprò in breve) ed oltre l' intitolazione della Cappella, detta in tutti i ricordi *Oratorio di S. Eufrosino della Commenda*, adducevano per ultima sicura prova un ricordo scritto in ottavo di foglio, e affissato anch'oggi nel Banco della Sagrestia. Questo ricordo però getta, cred' io a terra tutti i fondamenti, anzi che confermarli, a i quali è appoggiata l' antica credenza popolare, di tenere per vero ritratto di S. Eufrosino quel lo che si vede rappresentato nella Tavola dell' Altare: ecco il tenore del foglietto, o piuttosto il contenuto, Si fa il presente ricordo per ordine del Commendator Filippo Canigiani, che S. Eufrasio, come apparisce dal Martirologio, finì i suoi giorni in Affrica a' 14. di Gennaio; siccome lo scritto, sebbene non molto antico, e tuttavia molto confuso ne' caratteri, hanno tutti sin qui creduto dover leggersi ivi S. Eufrosino, e non altrimenti S. Eufrasio, come dice veramente; o essere quello almeno almeno errore fatto dallo Scrittore„ La quale scusa sembra esser portata senza necessità e fondamento sufficiente, mentre, leggendo S. Eufrasio, come è scritto, allora s' intende facilmente il mistero rappresentato appiè della Tavola principale; contuttochè e il titolo della Cappella, la dedicazione della Commenda, e la festa, potesse render probabile almeno nell' apparenza il crederlo per Santo Eufrosino; repugnando poi espressamente al potersi supporre un tal Santo l'esservi espresso, che esso morì in Affrica il 14. di Gennaio; mentre aviamo sicuro riscontro di tutti gli Scrittori, che S. Eufrosino morisse a Panzano nel terzo giorno di Novembre. Fin quì, e molto saggiamente il Sig. Luzzi.

E' ben vero però, che in molti altri luoghi del Chianti, e del Val d' Arno di sopra, si trova dipinta l' immagine del Vescovo S. Eufrosino, e specialmente nella Chiesa di S. Clemente Papa e Martire, vicino a Panzano (ove anticamente si crede, vi fosse un Convento di Frati) si vede un' antica pittura, in cui vi è l' immagine del Santo in abito Pontificale, con Mitra molto bassa in capo, secondo l' uso antico, e con Pastorale nella destra (nella rivolta del quale vi è un' Aquila) e con un Libro nella sinistra.

Nella Chiesa poi dell' istesso S. Eufrosino, oltre quella che si venera all' Altar Maggiore, vi è dipinta nella Tavola dell' Altare della sua Cappella un'altra immagine di Lui nell' istessa forma detta di sopra. E nella Pieve di S. Leonino vi è un' altra immagine del medesimo, il quale ha a' suoi piedi dipinte due donne inginocchioni, che una in atto d' orare, e l' altra con un bambino nelle braccia; la qual Tavola si crede che sia stata così dipinta per rappresentare un miracolo seguito nella prima Domenica di Settembre, in cui fu da Dio, per i meriti ed intercessione di S. Eufrosino, resuscitato un fanciullo, in memoria di che si fa ivi in detta Domenica ogni anno fino al presente la Festa.

Parimente nel Coro di detta Chiesa o Oratorio di S. Eufrosino vi è un Tabernacolo coll' Arme de' Signori Peruzzi, il quale è dipinto nel fondo con molte pere, siccome pure ha ivi tutto il manto dipinto curiosamente di pere un' immagine di Maria Vergine Santissima, forse per alludere all' arme de' medesimi Signori Peruzzi, che l' ave-

averanno fatta dipingere. In questo Tabernacolo vi sono alcuni rottami d'un'antica statua di S. Eufrosino fabbricata di terra cotta, e nelli sportelli dell' istesso vi è la di lui immagine, dipinta intorno al principio del secolo quartodecimo.

Al prefato Oratorio si portò circa quarant' anni addietro il già celebre Piovano di Campoli Vincenzio Ciani per cercar notizie concernenti il nostro Santo, avendo intenzione di scrivere la Vita del medesimo, e fra l' altre cose notò in un foglio, che conservo appresso di me, le seguenti parole: Nel Coro in un canto molto elevato vi è un ritratto di S. Eufrosino fatto di gesso, il quale essendo rotto fu rifatto di nuovo, ed in oggi si conserva sotto l' Altar maggiore, con grata di ferro indorata, e serrata a chiave, quale ho fatto aprire per vedere se vi fosse cosa di considerazione, e per vedere meglio detta statua, quale è similissima all' altre effigie di detto Santo, e sta a giacere. E' vestito pontificalmente con Mitra in capo: ed al fine della testa nella Mitra vi è un ritaglio fatto apposta in essa Mitra, e comodamente vi si possono mettere due dita: e nel tentar ciò vi sentivo un non so che di materia soda, e mi parevano ossa: e nel far violenza si scommosse dal suo luogo la Mitra, che era amovibile, e vi ho trovato un pezzo di cranio involto in stoppa, e nessuno ha mai saputo esservi cosa tale, per quanto ho potuto io tendere da i più vecchi del luogo. Vi è anco sotto l' Altare una cassetta coperta con panno, e fatta in buona forma, la quale è serrata, con sopravi quest' Inscrizione: *A chi apre questa cassetta vi è la scomunica.* Ed è sigillata col sigillo di Monsignor della Robbia Vescovo di Fiesole nell'anno 1635. Fin qui il citato Piovano di Campoli, il quale avendo lasciato in morte la sua Libreria, e tutti i suoi Manoscritti al Seminario Fiorentino, trovai tra que' fogli, in tempo che io vi era Rettore, oltre l'enunciato ricordo, molte altre notizie da esso messe insieme intorno a questo glorioso Santo, le quali mi son servite di lume per rintracciare in parte la verità di varie cose, che del medesimo Santo si dicono.

Narra egli adunque, che nella detta Pieve di S. Leolino vi si conservano in una piccola urna di legno indorata due ossa di Santi Martiri, sotto delle quali a guisa di guancialetto si vedono piegate a più doppi una stola, ed un manipolo, creduti comunemente essere stati usati da S. Eufrosino, essendovi ancora un cartellino dalla parte posteriore, che conferma essere quelli il manipolo, e la stola di esso.

E' ben vero però, che se non vogliam dire, che tali sacri vestimenti sieno stati forse levati da qualche statua di S. Eufrosino; è certissimo, che non potevano essere usati in vita dal medesimo, mentre a suoi tempi non era ancora introdotta nella Chiesa tal sorta d'abiti; posciache la stola, come dimostra il dottissimo Cardinal Bona Lib. 1. Cap. 24. cominciò ad usarsi sulla fine del terzo secolo, ed il manipolo nel decimo, il quale fu inventato in vece del fazzoletto, che si teneva legato al braccio sinistro dal Sacerdote celebrante, per asciugarsi il sudore: onde non può mai questo essere stato usato da S. Eufrosino, il quale secondo alcuni fiorì, come si è già detto, nel primo, e al più, secondo altri, nel terzo secolo.

Nel prefato Oratorio poi di S. Eufrosino, ove si venera la di lui effigie di rilievo, si conserva ancora una cassetta sigillata modernamente con cinque sigilli dal vivente Monsignor Francesco Ginori Vescovo di Fiesole, ed è quell' istessa riferita di sopra, con la minaccia della scomunica a chi l'aprirà, la quale fu fatta aprire nel 1744. dal medesimo Monsignore, per vedere se vi erano documenti, che in essa fossero state poste le sacre ossa di S. Eufrosino, come è fama in quel paese, che quelle sieno, e non avendo trovato di tal cosa veruno riscontro certo e sicuro, ma solamente molte ossa umane senza nome, ordinò parimente ancor egli, che si riserrasse, e si riponesse sigillata la medesima cassetta nell' istesso luogo, come fu fatto.

Io però non sarei lontano dal credere, che veramente le ossa, le quali in essa sono racchiuse, possano essere Reliquie di S. Eufrosino, posciachè essendoci già notizia, che delle Reliquie di esso ci sieno in più luoghi, mentre fu trovato, come si disse, sotto la Mitra dentro alla testa un pezzo di cranio; e nella Prioria di Roma ci era pure altra Reliquia del medesimo Santo, che fu a me donata dal vivente Sig. Michele Martini Priore di quel luogo; siccome nella Prioria del Castello di Panzano vi è un pezzo d' osso di s. Eufrosino Vescovo, che fu estratto da un Reliquiario delle RR Monache Cavalleresse di Malta, dette di S. Giovannino di Firenze, l'anno MDCCXXVII. coll'autentica di Monsignor Luigi Maria Strozzi Vescovo di Fiesole, di pia memoria, essendovi restata in detto Reliquiario la maggior parte del medesimo osso: e vedendosi inoltre collocata quella cassetta nell' Altare a' piedi dell' accennata statua; sembra molto probabile, che sieno in essa le Reliquie del medesimo Santo, confermandosi ancora ciò dal non esservi scritto nome veruno: poichè essendo quelle collocate ove

è la

è la statua del Santo, non ci era bisogno di scrivervi nome alcuno, perchè da tutti ordinariamente ancora senza quello sarebbono state sempre credute le ossa di quel Santo Vescovo: dovecchè se fossero state di qualche altro Santo, vi averebbero posto il proprio nome; e quando questo non si fosse saputo, non l' averebbero collocate a' piedi dell' effigie di di S. Eufrosino, perchè non seguisse lo sbaglio di crederle Reliquie del medesimo.

Ma quel che siasi intorno a ciò, stimo certo, che questo Santo Vescovo, come già accennai, o nel primo, o al più nel terzo, secolo sia vissuto; e credo, che probabilmente possa esser morto intorno a Panzano, dal vedersi ivi da' Fedeli fabbricata in onore di esso antichissimamente una Chiesa, la quale ancora apparisce esser consacrata, lo che essi non avrebbero fatto, se non avessero avuto sicuro riscontro, che questo Santo veramente ci fosse: non trovandosi altre Chiese dedicate anticamente ad esso, che io sappia, in altri paesi: il qual Santo inoltre apparisce che era ancora ne' tempi passati in venerazione in questa nostra Città, mentre io un Calendario antico manoscritto delle Feste, ché si facevano già in Firenze, esistente nella celebre Libreria Strozziana, si legge: *Adì III. Novembre S. Eufrosina, ed è la Festa a S. Jacopo oltrarno, e a Santa Reparata;* che in oggi dicesi S. Maria del Fiore, ed è il nostro Duomo.

Di che luogo poi fosse egli Vescovo, quantunque non ci sia restata memoria per appunto, ma solamente si dica, che fosse mandato in Panfilia, e non è improprio il credere, che veramente potesse essere stato ordinato (trattandosi de' primi secoli) Vescovo in genere della Panfilia, senza assegnarli Città veruna, essendo stata praticata alcune volte tal cosa nella primitiva Chiesa, come dimostra il nostro chiarissimo Sig. Dottor Lami nelle Novelle Fiorentine dell' anno MDCCL. sotto il dì 5. di Giugno.

Si legge inoltre ne' citati Ricordi del Ciani, ciò che egli ricavò dalla Lettera di Monsignor Diaceti Vescovo di Fiesole stampata avanti al Libro, che egli scrisse de' SS. Fiesolani, ove così parla del nostro Santo alla pag. 10. *Per somigliante moda ha aggrandita la bontà e divozione la Fiesolana Diogesi Santo Eufrosino Vescovo di Panfilia, il quale tornando dalla Santa Sedia Apostolica passò con chi era in sua compagnia in virtù del segno della Santissima Croce il fiume di Pesa, allora per le sopravenute pioggie grossissimo, e non lungi da Panzano, predicò più giorni, e sanò assai infermi; e prevedendo la sua morte, disegnò il luogo dove voleva esser sepolto, nel quale si riposa fino a questo tempo in un Tempio fabbricato a sua memoria.*

Dalle quali parole del Vescovo Diaceti viene a confermarsi ciò, che io ho detto intorno alle Reliquie di questo Santo, cioè, che veramente possano esser quelle, che sono nella prefata cassetta, mentre dicendo egli francamente, che il suo corpo ivi riposa, è segno che probabilmente l' averà egli riconosciuto; onde non vi essendo in quella Chiesa altre Reliquie, delle quali possa sospettarsi, che sieno del prefato Santo, fuori di quelle, che sono a piè della sua effigie, ne viene in conseguenza, che molto fondatamente possa, e debba credersi, che esse sieno le Reliquie del medesimo: e ciò ancora viepiù si renderebbe credibile, se vi si trovasse tra esse quel pezzo di cranio, che si disse esser stato veduto sotto la Mitra, il quale in oggi, come mi ha scritto il M. R. Sig. Filippo Lazzi, moderno Piovano di quel luogo, non essendovi più, non sarebbe inverisimile, che fosse stato riposto nella detta cassetta tra l' altre Reliquie credute dell' istesso Santo.

Similmente avvertì il soprallodato Piovano Ciani, qualmente si trova in quel paese, in distanza dalla Chiesa di S. Eufrosino circa cinquecento braccia una fonte, detta comunemente il Fontino di S. Eufrosino, perchè credesi, che di essa si servisse il Santo quando viveva, e dicesi *Il Fontino* a differenza d' altro fonte d' acqua maggiore, che è dirimpetto alla piazza di detta Chiesa, detto *la Fontana*, o *Pozzo di S. Eufrosino*, che è fondo circa 6 braccia e mezzo, ove ad un ferro ritorto è legata una ciotola, colla quale si prende da quei popoli l' acqua per devozione, portandola ancora diverse persone agl' infermi, de' quali v' è memoria, che alcuni sieno stati risanati per l' intercessione di questo Santo; siccome pure si veggono molti voti appesi per grazie ricevute da esso, tanto nella detta Chiesa di S. Eufrosino, quanto in quella di S. Clemente, ed in altre ove si venera l' immagine del medesimo Santo, a cui pure è dedicata modernamente la Chiesa della Compagnia del Castello di Monte Gonzi, distante circa dodici miglia da Panzano: e parimente si venera la di lui effigie nella Chiesa di Castelnovo, ed in altri luoghi del Val d' Arno, e del Chianti, ove è tenuto e venerato per Protettore, ed in specie nella soprannominata Commenda de' Signori Canigiani, ove era uno Spedale demolito sotto il titolo di S. Eufrosino, come appare da' Libri delle Decime di questa Città.

Finalmente nota il medesimo Piovano di Campoli, come dirimpetto al prefato

Fon-

Fontino, in distanza di circa dugento braccia, vi è una grossa pietra, ove è fama, che il Santo alcune volte si riposasse, credendosi, che alcuni segni, i quali fino al presente si vedono in quella impressi, sieno la forma delle sue reni, e de' suoi piedi e dita; nel qual luogo dal già defunto Signor Marchese Gio: Giugni, padrone di quel suolo, vi fu fatto ereggere un Tabernacolo colla statua di S. Eufrosino, dove per la gran devozione, che hanno adesso i passeggieri, vanno a baciare quella pietra.

Altre notizie della vita, ed azioni, di questo glorioso Santo non ho potuto ritrovare, se non che egli passasse a godere la gloria del Cielo il dì 3. di Novembre, in età d'anni ottantanove, come sta registrato nelle già riferite Lezioni, che si leggono nel sopraccennato Breviario regalato da' Cittadini di Todi a Leone X. quantunque però si legga ne' sopraenunciati Atti, che egli morisse a' 3. di Dicembre l'anno del Signore LXXXX. vedendosi nel Codice Laurenziano scancellato il numero centenario, che era stato posto forse per isbaglio avanti all' anno novantesimo: poichè mentre si voglia supporre coetaneo, e discepolo de' Santi Apostoli Simone e Giuda, non poteva esser arrivato a vivere fino all'anno del Signore CXC. mentre egli, come si disse, non passò l'età nonagenaria di sua vita.

Ed in fatti si è sempre costumato di celebrarsi la di lui festa il dì 3. di Novembre, e non il dì 3. di Dicembre, nella sua Chiesa; e nel medesimo terzo giorno di Novembre si fa di esso memoria da molti Scrittori, ed in varj Martirologi, ed in specie in quello del citato Vespucci, detto *il Martirologio Fiorentino*, di cui vi è una copia nella Libreria degli Strozzi, ove si legge: *III. Nonas Novembris. In Territorio Florentino apud Castrum Panzani Sancti Euphrosyni Pamphyliae Episcopi & Confessoris, qui magnis virtutibus & miraculis clarus quievit in Domino, tempore S. Sylvestri Papae* (il che forse credo abbia egli scritto per isbaglio, come già avvertii di sopra) *& ibi sepultus est in Basilica ad honorem sui nominis dedicata*.

In altro Martirologio della Laurenziana, esistente nel Banco XXI. con poca differenza viene encomiato questo Santo colle seguenti parole: *III. Nonas Novembris. Ipso die in Territorio Florentino apud Castrum Panzani depositio Sancti Euphrosyni Pamphyliae Episcopi, qui magnis virtutibus, & miraculis, clarus honorifice quievit in Domino, tempore S. Sylvestri Papae*. Così termina il suo elogio coll'istessa supposizione dell'esser egli morto al tempo di S. Silvestro Papa.

Parimente in un antico Calendario de' Santi scritto intorno al MCCC. esistente appresso il più volte altrove citato Signore Manni, sotto il dì 3. Novembre si legge: *Sancti Euphrosyni Episcopi & Confessoris*.

Finalmente di esso fa menzione il Ferrario nel suo Libro de' Santi non descritti nel Martirologio Romano col seguente elogio: *Kalendis Maii Euphrosyni Episcopi ex Tabulis Faesulanis*; nelle quali si legge: *Panzani in Etruria Sancti Euphrosyni Episcopi. Is ex Pamphylia Romam profectus, in reversione ad dictum Pagum, sive Castrum, decessit miraculis clarus*. Dove è da notare che qui si dice dal Ferrario celebrarsi la di lui Festa nel dì primo di Maggio, forse perchè a suo tempo così si costumava, siccome in altri tempi si celebrava nella seconda Domenica di Maggio. In oggi però si pratica il celebrarla con gran solennità nella prima Domenica pur di Maggio, come giorno della Consacrazione della sua Chiesa, e forse per dar maggior comodo ai popoli d'intervenirvi per essere la stagione più mite, che del mese di Novembre; nel qual mese parimente il dì 3. benchè con minor concorso di popolo, si continua a celebrarsi ogni anno un'altra volta la sua Festa, credendosi quello, come si accennò, il giorno della sua morte: siccome pure annualmente nella prima Domenica di Settembre si fa un'altra volta la Festa di esso nella sua Chiesa, e ciò in memoria, come si disse, del miracolo del fanciullo resuscitato in tal giorno, per i meriti del medesimo Santo; il culto del quale si prova essere antichissimo dall'enunciativa della Chiesa ad esso dedicata, in alcune Bolle di Papi riferite dall'Ughelli nella sua Italia Sacra, quando tratta de' Vescovi Fiesolani, ed in specie d'una di Pasquale II. nel MCIII. diretta a Giovanni I. Vescovo di Fiesole, ove si legge: *Ecclesia Sancti Euphrosyni apud Panzanum*; ed un'altra d'Innocenzio II. a Giovanni II. Vescovo ancor esso di Fiesole dell'anno MCXXXIV. in cui è nominata *Ecclesia S. Euphrosyni apud Castrum Corbuli*: del qual Castello in oggi non c'è più memoria; onde può essere, o che Panzano anticamente si chiamasse in Latino ancora *Castrum Corbuli*, oppure che l'altra Chiesa, che dicesi dedicata a S. Eufrosino, la quale è alla Volpaia in Commenda de' Signori Canigiani, fosse posta in luogo chiamato allora con tal nome, non ci essendo nella Diocesi Fiesolana memoria alcuna d'altre Chiese antiche dedicate ad un tal Santo, fuori di queste.

Essendo dipoi stata unita in perpetuo la Pieve di S. Leonino in Chianti a questo nostro Arcispedale di S. Maria Nova dal

Som.

Sommo Pontefice Giulio II. l'ann. MDVIII. venne ad essere unita ancora al medesimo Spedale la prefata Chiesa di S. Eufrosino, come annessa all' istessa Pieve; alla qual Chiesa di S. Eufrosino avea concedute varie indulgenze fino dal MCCCCXLI. Eugenio IV. come si può vedere nel Bollario di questo Pontefice, alla pag. 55. a riguardo delle quali, e del gran concorso di gente alla medesima Chiesa, institui il già celebre Monsignor Mariani, Spedalingo di detto luogo, nel 1681. che si facesse ogni anno, conforme fino al presente si pratica, a spese dello Spedale, da' Sacerdoti della Congregazione di S. Salvadore di Firenze una Missione di alcuni giorni avanti alla soprenunciata prima Domenica di Maggio, per disporre, e preparare, i popoli del Chianti al conseguimento delle medesime indulgenze; e per mantenere, ed accrescere la devozione verso questo loro santissimo Protettore: venendo in tal congiuntura molte Confraternite, e Parrocchie, processionalmente alla visita della di lui Chiesa, alla quale costumano *ab immemorabili* di portare alcune oblazioni di cera e di danari, conforme si può vedere appresso i soprallodati Bollandisti, che di tali obiazioni fanno espressa menzione.

§. VII.

De SS. Appiano et Polycarpo.

Quum S. Appianum Christi Fidem Gentibus & Ligur.bus praedicavisse primum, & deinde persequutione contra ipsam excitata profugisse in Tusciam, & in Valle Elsae Monachum egisse, fabulentur, eius aetas tria priora Ecclesiae saecula attigisse videatur, licet vitam usque in saeculum IV produxisse potuerit; quare quae de eo incerta & omnino dubia, & aliquando aperte falsa feruntur, in medium adducere iuvat. Incredibile autem esse videtur, S. Appiano cuidam Confessori, non autem Martyri, vetustam Plebem dicatam fuisse: Plebes enim saeculo IV. & V. ortum habuere, nec nisi Sanctis Martyribus sacrae fuerunt, si Mariam Dei paramo S. Michaelem Archangelum, & Sanctum Martinum excipias. Sed quae Iosephus Maria Brocchius Tom. II. Vitar. Sanctorum & Beatorum Florentin. de S. Appiana commentatur, referamus. Itaque pag. 51. ita scribit.

Il nostro chiarissimo Sig. Dottor Lami nelle Novelle Letterarie del MDCCXLVIII. sotto il dì 11. Agosto è di parere, che la Pieve dedicata in onore di Sant' Appiano, detta *in monte Loro*, nella Val d' Elsa, sia fabbricata da' Fiorentini poco dopo il principio dell' ottavo secolo, nel qual tempo dal Re Liutprando fu traslatato da Sardigna il corpo di S. Agostino, e da esso collocato nel Monastero di S. Pietro *in Coelo Aureo* di Pavia, unitamente col corpo di S. Appiano Vescovo e Confessore (forse uno di quei tanti Vescovi Affricani relegati in Sardigna, riferiti da Gio: Arca nel suo rarissimo Libretto *de Sanctis Sardiniae*, stampato in Caglieri nel MDXCVIII. esistente appresso di me) che morì in Corsica, come si legge nel Martirologio del Ghini de' Santi Canonici Regolari, confondendolo però questi forse con S. Appiano Alessandrino Martire. Il Maurolico fa menzione d' un S. Appiano Confessore sotto il dì 19. Settembre, senza però dare di esso altra notizia.

Crede pertanto il soprallodato Sig. Lami, che lo sbaglio di supporre Monaco, e quà morto, quel S. Appiano, a cui è dedicata nella nostra Diocesi in Val d' Elsa la soprannominata insigne Pieve, sia nato da ciò, che scrisse nell' aggiunte al Martirologio d' Vsuardo il Vespucci, ove si legge sotto il dì 6. Novembre: *Florentiae Sancti Appiani Confessoris, qui, natione Ligur, in Coelo Aureo Monachus fuit*, sbagliando egli forse, come dice il medesimo Sig. Lami, dall' esser sepolto il soprannominato Vescovo S. Appiano nel detto Monastero *in Coelo Aureo* di Pavia, all' asserirlo Monaco *in Coelo Aureo*, qualichè questo *Coelo Aureo* corrisponda al Monte Aureo, o Monte Loro, in cui è situata la soppraddetta Pieve di S. Appiano. Laonde è egli piuttosto di parere, che imitando in quei tempi i Fiorentini, come è già noto, le azioni de i Re Longobardi, i quali dominavano allora in Italia; siccome la nostra Regina Teodelinda avea preso per Protettore di Pavia, e del Regno S. Gio: Batista, così essi lo presero per Protettore della Città e dello Stato: e siccome in Pavia vi era la Chiesa di S. Piero *in Coelo Aureo*, così essi la fabbricarono in Fiorenza, ed è quella appunto, che serve in oggi per uso e residenza del Reverendissimo Capitolo del Duomo, detta già *S. Pier Coelorum*, e *S. Pier Celora* corrottamente, la quale era in antico Chiesa Parrocchiale, ma in oggi è Incorporata nella Canonica di questa Metropolitana, come si è detto: onde così suppone egli, che facilmente ancora averanno i Fiorentini edificato in Val d' Elsa a S. Appiano la Chiesa, perchè era questi venerato in Pavia. Così la discorre molto probabilmente, ed insieme eruditamente, il Sig. Lami.

Ma perchè non mancano ancora alcune ragioni per quelli, che asseriscono, il detto Santo essere stato Monaco, e qui morto,

to, mi giova riferire intorno a ciò quello, che si legge in un quaderno di ricordi della detta Pieve, di cui ne conservo ancora io appresso di me una copia, che mi fu inviata dal già celebre Giovanni Bolognesi Maestro del Duomo, poi Pievano della medesima, il quale viene assai lodato dal nostro Sig. Dottor Giulianelli nell' Elogio, che di esso stampò in Firenze nel MDCCXLVII. in cui fa egli ancora menzione di quella Pieve dedicata a S. Appiano.

Essendo adunque Pievano di S. Appiano in Val d' Elsa il Rev. Pier Francesco di Guccio Gucci, dopo aver dato notizia dello stato, in cui trovò egli la detta Pieve, soggiunge nel sopraccennato quaderno di ricordi: *Mi ha detto Mess. Vergilio Iacometti Cironi di Romagna* (trattando delle Reliquie, le quali sono dentro all' Altar Maggiore) *che nelle due casse sia in una il corpo di S. Appiano, che è dipinta; e nell' altra non dipinta, il corpo di S. Policarpo Vescovo. Il medesimo delli due corpi santi, e d' altre reliquie, mi hanno detto Mess. Giovanni Lioncini Priore di Linare, e Mess. Michel Angiolo Lioncini Priore di S. Filippo a Panzano, e Mess. Giovanni Nigetti Pittor Fiorentino; ma non già affermano, che li due corpi santi sieno l' uno di S. Appiano, e l' altro di S. Policarpo; ma bene hanno detto, che possino forse essere: ma il detto Mess. Virgilio Rettore di S. Maria in Castello di Linare saperlo per tradizione; tutti però li suddetti affermano avere veduto con i propri occhi (quando Mess. Francesco Muzi mio antecessore fece disfare l' Altar maggiore, e ridurlo nella forma, che di presente si trova) tutte le suddette reliquie, e che di ciò ne diede conto al Superiore, cioè al Sig. Cosimo dell' Antella Vicario Generale della Diocesi di Firenze, il quale per una sua lettera ordinò, che le dette due casse fossero messe in una nuova cassa, e quivi serrate; e che tutte l' altre reliquie con la nuova cassa, insieme fussero serrate nell' Altar maggiore, aggravando della pena della sospensione ciascheduno, che ardisse aprire detto Altare senza licenza dell Ordinario; e così fu eseguito, onde per ancora resto con gran sete di non aver potuto vedere questo nobile e santo tesoro.* Così il Gucci.

Dopo esser poi da esso narrate altre prerogative della Pieve, numerate le Chiese di quel Piviere, e dato ragguaglio d' alcune liti insorte già tra l' Arcivescovo di Firenze della famiglia degli Orsini, e i Signori da Castiglione padroni della medesima Pieve, si legge distesamente lo detto quaderno di ricordi il metodo, che fu tenuto nell' aprire la prima volta il detto Altare, con queste precise parole: *L' anno che vacò la Sede Romana per la morte di Papa Clemente VIII. di santa e felice memoria* (cioè nel MDCV.) *il M. R. Mess. Francesco Muzi da Poggibonsi Piovano della Pieve di S. Appiano in Val d' Elsa, desiderosa d' ornare la detta Chiesa, e avendo per tradizione e fama de' Popoli, che sotto l' Altare maggiore si riposava il corpo, e le reliquie del detto S. Appiano, si risolvè di partecipare questo suo pensiero col Sig. Vicario dell' Arcivescovo di Firenze, che era Monsignor Cosimo dell' Antella, e l' Arcivescovo era l' Eminentissimo Cardinal de Medici Alessandro, che fu immediate assunto al Papato detto Leone XI.*

Il Signore Vicario sopraddetto commesse al Mandato del Sig. Piovano, che fu Prete Michel Angiolo Lioncini Priore di S. Filippo, che per allora egli facesse l' inspezione di queste reliquie, con la presenza d' altri Sacerdoti, e poi riferisse; il che fu fatto da esso Priore di S. Filippo, alla presenza del medesimo Signore Francesco Muzi Piovano, del Signore Giovan Maria Bonelli Piovano di S. Ierusalem, del Sig. Giovanni Lioncini Priore di S. Stefano a Linari, di Mess. Virgilio Iacometti Rettore di S. Maria a Linari, di Mess. Domenico Moggi Rettore di S. Michele a Vicu, e di Mess. Domenico Dami Rettore di S. Maria a Figiano in questo modo.

Dopo Vespro in Chiesa di detta Pieve, detto l' Inno Veni Creator &c. *e l' Iste* Confessor &c. *per invocare il divino aiuto, e la protezione di quei Santi avvocati e protettori della Pieve, i detti Sacerdoti tutti con cotte, insieme con due muratori, devotamente, e con modestia, alzorno la pietra di sopra l' Altare, che era tutta d' un pezzo, ed al primo spiraglio si vedde nell' Altare sopra le reliquie un bianco panno lino, quale poi scoperto affatto all' aria si tinse di nero, e svanì come polvere, lasciando scoperte e nude le reliquie in una cassa di sottilissimo legno commessa con intaglio, senza ferro, nè bullette, nè aguti di sorta alcuna, la cassa era lunga poco manco che fosse l' Altare, quale era anche piccolo, e larga alla larghezza di detto Altare: era la cassa spartita in tre spartimenti disuguali, perchè quello del mezzo era maggiore, e in questo erano tre cassettini pieni di reliquie con loro polizze e nomi, e infra l' altre vi erano: capelli e velo della Madonna, una spina della corona di nostro Signore dentro una boccia di cristallo di montagna, quale volle detto Sig. Piovano cavare per devozione de' popoli e sua, con molt' altre reliquie nominate, e messe dentro a dette ossa sopra la cassa, che era senza coperchio, e solo con quel panno bianco coperta, nella qual cassa vi era in mezzo*

una

una tasta polita sopra molte ossa, quali si contorno, e possavano il numero di cento tauti; e potevano esser d' un corpo intero, e da tutti si pensò, che questo fosse il corpo, e reliquie di S. Appiano. Nelle due cassette congiunte nelle due testate vi erano altre reliquie ed ossa senza nome e senza scrittura, quali per esser tutte sotto la pietra dell' Altare consagrato, pensammo che fussero reliquie de compagni del detto S. Appiano, siccome ce n' era tradizione tra questi vecchi del Popolo.

L' Altare era assai piccolo, tutto consagrato anticamente, nè prima vi era mai stato uso di Pietra sagrata.

Il Signore Piovano desideroso di venir maggiormente in chiaro di quelle reliquie, fece sfassare sotto detto Altare, e lì vicino a dodici braccia per tutta, e si andò in fondo parecchi braccia, dove si trovorno molte ossa, ed altre casse vote, ma tutto senza nome e senza scrittura, e in particolare sotto una lapida di marmo, dove sta scolpita una gran croce, ed altri intagli avanti l' altare, nè vi si trovò se non quanto è detto di sopra.

Subito si diede conto del tutto a Monsignor Vicario, e già era stato assunto il nostro Arcivescovo al Papato: sicchè Monsignor Vicario ordinò, che si facesse una cassa nuova per dette reliquie, essendo quella vecchia tutta disfatta per l' antichità, e quivi si riponessero tutte quelle reliquie, nel medesimo modo, che stavano con quelli spartimenti, e la cassa vecchia si riponesse appresso, e poi si serrasse, e murasse nel medesimo Altare, come stavano prima, e si facesse una memoria in scritto di tutto quello si era fatto, e si ponesse dentro a detta cassa, per poter poi in occasione di visita dal nostro Arcivescovo che venisse, disporre con miglior consiglio, e così si fece, ponendosi detta scrittura sottoscritta da tutti le Sacerdoti, che vi furono presenti, e con ringraziare Iddio ed i Santi, de' quali avevamo trattate le reliquie, con devozione e pace si licenziarono tutti, rimanendosi la cassa nuova fatta di legno di moro, con maniglia da potere con facilità dalla banda dell' Evangelio tirarla fuori quando fusse ordinato: e perchè quella scrittura in processo di tempo per l' umidità saria consumata, si è fatto questo ricordo a perpetua memoria dal medesimo Prete Michel' Angiol Leoncini questo dì 12. Ottobre 1635. alla presenza del molto Rev. Sig. Pier Francesco Gucci moderno Piovano di detta Pieve, e del Rev. Mess. Giusto Ginpi Rettore di San Martino a Pastine, e del Rev. Mess. Andrea Taddei Rettore di S. Maria a Bagnano, e quali ivi sono sottoscritti. In fine poi di detto quaderno si legge quanto appresso:

Essendo in visita il dì 30. Settembre 1705. Monsignor Tommaso Bonaventura de' Conti della Gherardesca Arcivescovo di Firenze, fece aprire per fianco l' Altare maggiore, e smurato in cornu Evangelii, *fu trovato la cassa, della quale si parla nella soprascritta memoria, ed in essa furon ritrovate in tre spartimenti tutte le nominate reliquie, ma senza alcun contrassegno, o autentica; perlochè Monsignore fatto riporre le medesime al suo luogo, e rimurate, comandò che mai più s' aprissero e si toccassero, come negli Atti della Visita appresso Ser Giovambatista Fagiuoli Cancelliere sotto detto giorno.*

Parimente nel medesimo quaderno di ricordi sta registrata la seguente notizia concernente alcune azioni di questo medesimo S. Appiano, creduto Monaco, ivi per alquanto tempo vissuto, ed ivi parimente morto, e sepolto: *Nella primitiva Chiesa fu S. Appiano, ed essendo egli a Genova sua patria, che in quel tempo era abitata da' Gentili, predicando egli per propagare la Fede Cristiana, in una piccola barchettuccia entrato, gli convenne fuggire, seguitato da più navigli grossi ben provvisti, per prenderlo e gastigarlo, ma alla fine aiutato da Dio egli scappò e venne in questo luogo, il quale si domandova* il Monte Aureo, *e così essendoci egli abitato, con più Monaci vissuto e morto, è poi stato chiamato* il Poggio di S. Appiano: *e questa fuga fatta apparisce nell' antico paliotto dipinto, che stava all' Altare maggiore, con altri miracoli quivi dipinti, che oggi malamente alcuni si possono investigare e chiarire. Laonde essendo egli in questo luogo, e predicando la di lui santità le sue buone opere, cominciò a battezzare molta gente, e quivi si venivano ancora a seppellire fino da Volterra nobile ed antica Città, da Semifonte, da S. Gimignano, ed altri molti luoghi; e tutto questo poggio ne fa fede, per essere egli pieno di ossa, e si trovano sottoterra circa otto braccia, che la moltitudine di esse non si può numerare, ed in vederle generano maraviglia a i riguardanti.*

Che questo poggio si chiamasse il Monte Aureo, ne fa fede un antichissimo Martirologio, il quale il suddetto Mess. Virgilio si ricorda aver letto, e diceva queste formali parole: Die sexta Novembris Natalis Sancti Appiani Monachi in Monte Aureo, natione Ligurina (le quali parole essendo diverse da quelle riferite di sopra nel citato Martirologio del Vespucci, si può supporre, che fosse ancora diverso un tal Martirologio, e forse proprio di quella Chiesa) *Questo Martirologio fu levato: fu levato ancora un antico Messale scritto in cartapecora, dove era la Messa propria di questo Santo. Ancora nel-*

nella Libreria del Convento di S. Lucchese era un libro, dove erano scritte le Vite di più Santi, fra le quali era quella di S. Appiano, e fu stracciata, ed io con li propri occhi ho visto la mancanza di detto libro, la quale doleva molto a quei Padri, che mi dissero averla letta; ed il medesimo ha detto il prefato Mess. Virgilio tanto devoto di questo glorioso Santo, l' Orazioni del quale ho avuto per amor suo, perchè egli le sapeva a mente, e continuamente le diceva; e di più le aveva scritte sul suo Breviario, e Diurno, che se non fosse stato esso, ne saremmo al buio del tutto. Non tacerò ancora, che oltre detto Mess. Virgilio molti altri ci sono, che hanno detto saperlo da i loro antenati, e così per tradizione che venissero da i luoghi predetti a battezzarsi e seppellirsi tanti fedeli Cristiani &c.

Indi nomina molti vecchi di quei contorni, che asserirono esser vero quanto s'è detto, e dipoi riporta le suddette Orazioni, che si recitavano alla sua Messa, e sono le seguenti.

IN FESTO SANCTI APPIANI

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Beatissimo Confessori tuo Appiano, cujus hodie natalitia colimus, tantae Fidei constantiam contulisti, quod pro tuo amore gloriam mundi despexit, ac famem, & sitim patienter substinuit; praesta quaesumus, ejus nos precibus adjuvari, ut saeculi hujus tentationibus illaesi sic mundane transire valeamus, ut ad gloriam Regni tui, ipso intercedente, pervenire mereamur. Per Dominum &c.

Secreta.

Ut in Communi Confessoris non Pontificis.

Postcommunio.

Deus, qui Beatum Appianum Confessorem tuum dono coelestis gratiae decorasti, tribue quaesumus, ut cujus suffragiis utimur, gloriemur triumphis. Per Dominum &c.

Da tutte queste notizie sembra adunque, che sia ancora molto probabile, come quel S. Appiano Monaco, il quale si venera nella Pieve dedicata in suo onore in Val d'Elsa (ove nel 1356. era Pievano un tal Messere Adimari, come ho avvertito nelle Note alla Cronica di Ser Lorenzo da Luziano posta in fine della descrizione del Mugello da me fatta stampare pochi anni addietro) possa esser diverso dal citato S. Appiano Vescovo, e che probabilmente egli si fosse ritirato a far vita solitaria, o vogliam dire Monastica, in quel luogo detto allora *Monte Aureo*, ed in oggi *Monteloro*, ove poi morisse, ed in onore di esso fosse dopo qualche tempo edificata la sopraddetta Pieve, la quale certamente dalla sua struttura sembra essere antichissima, e facilmente è intorno all' ottavo secolo, avendo ella il suo Battisterio separato posto in faccia alla porta maggiore, secondo l'uso delle nostre più insigni Basiliche, come quelle di Firenze, Pisa, Pistoia &c.

Imperocchè quel vedersi celebrata ivi anticamente la Messa in suo onore, come di Confessor non Pontefice; quel veder consacrato il suo antico Altare con un Corpo Santo intero in mezzo di esso, e con altri Corpi Santi in altre cassette separate, creduti per tradizione come si disse di quei popoli, uno quello di S. Appiano, e gli altri de' suoi Santi Compagni, e da alcuni asserito essere uno di essi il Corpo di un S. Policarpo Vescovo, forse ancora egli ivi morto, oppure traslatato, quantunque sia rimasto ignoto in che luogo ei fosse Vescovo; ed il vedere già anticamente dipinte nel paliotto dell' Altare alcune delle principali gesta del medesimo S. Appiano, le quali vengono in parte descritte, come si è notato, nell' accennato quaderno di ricordi; a me pare, che renda molto probabile, che veramente egli possa esser un Santo diverso dal sopraenunciato S. Appiano Vescovo traslatato da Luitprando a Pavia; ed in conseguenza possa ancora con qualche fondamento numerarsi trai Santi della nostra Diocesi, onde come tale viene pure ascritto tra essi nel citato Martirologio Fiorentino del Vespucci, quantunque egli possa avere scambiato dal dirlo Monaco *in Coelo Aureo*, in vece di *Monte Aureo*; non trovandosi mai chiamato il luogo, ove è la Pieve di S. Appiano, nei pubblici Libri, ed Instrumenti, col nome di *Coelo Aureo*, ma bensì di *Monte Aureo*, o *Monteloro*, e il *Poggio di S. Appiano*: tanto più, che neppure quello riferito di sopra dal Sig. Lami, fu Monaco nel detto Monastero *in Coelo Aureo* di Pavia, ma bensì un Vescovo traslatato insieme col Corpo di S. Agostino, ed in detto Monastero sepolto.

Hactenus quidem Brocchius ea, quae sibi, aliisque, visa sunt, retulit; sed quum meas Ephemeridas Florentinas adlegaverit, & quae in iis de S. Appiano dissertavi, non omnino probaverit; ut aequus Lector de verosimilitudine meae sententiae melius pleniusque dijudicare possit, mea ipsissima verba, qualia Tomo VIII. earumdem Ephemeridum col. 499. & seqq. habentur, in medium adducere opus habeo. Cum enim Elogium quoddam Ioannis Bolontensis Sacerdotis Florentini, qui Ecclesiae S. Appiani Rector Plebanus fuerat, memorarem, adrepta ex hoc Sacerdotio occa-

sione

fione, de Ecclesia S. Appiani Vallis Elsae, quaedam differat, quae quidem insequentia fuit, additis tamen modo & interjertis quibusdam, quae rem magis elucidare possunt.

Ma nel 1719. essendogli (*a Giovanni Bolognesi*) stata conferita la Pieve di *S. Appiano* in Val d'Elsa, fu obbligato a lasciar la Scuola Eugeniana (*di Firenze, della quale Scuola diffusamente tratto nel Tomo II. della Storia Ecclesiastica Fiorentina p. 1464.*) Mentre là si tratteneva, andò cercando le notizie di quella Chiesa, e trovò ne' *Libri delle Decime Ducali ed Ecclesiastiche*, che sotto più titoli fu chiamata quella Pieve (*I Libri delle Decime Ducali ed Ecclesiastiche cominciano dal secolo XVI. onde di molto poca autorità possono essere per giudicare delle cose antiche*) cioè, di Santa *Maria* di Poggibonsi, di *S. Stefano*, e di *S. Appiano*, forse per avere avuto più Santi titolari (*Qui mi sembra confondersi tutto: S. Maria di Poggibonsi era Pieve distintissima da quella di S. Appiano fino dal secolo XIII. come si vede dal Catalogo delle Chiese della Diocesi Fiorentina fatto nel MCCIC. E Santo Stefano potrà forse confondersi con Santo Stefano di Linari, o altro; e di tutto questo si veda il Tomo I. della predetta mia Istoria pag 536. Certamente, che queste cose anderebbono più autorevolmente appurate; ed il Brocchi o non le ha sapute o non ne ha fatto caso*) Qui poi ancora l'Autore (*cioè, il Dottore Andrea Pietro Giulianelli, autore dell' Elogio*) ci presenta altre notizie pellegrine, dicendo, che il luogo, dove è posta quella Pieve, si chiama corrottamente *Monteloro*, dovendosi dire *Monte d'Oro*; cosa che non vorrà agevolmente accordare chi sa la Topografia della Toscana, e le origini de' nomi locali. E se vi è alcuno Scrittore, che lo chiami *Monte Aureo*, non può essere antico, e non può meritar fede alcuna (*I Monti hanno preso per lo più il nome da' loro possessori, come* Monte Falconi, Monte Gufoni, Monte Orlandi, Monte Rinaldi ec. *onde Monte Loro, è* Mons Lauri. *Così in Firenze è pavimento un angolo in Cafaggiuolo, che dice si* Monte Loro, *o dal possessore, o da un Lauro, che vi fosse. Così alcuni luoghi si chiamano Loro, cioè,* Laurus) Ma quello, che è pellegrino daddovero, è il dirsi, che l'antico *Usuardo*, Monaco che visse nel secolo IX faccia menzione nel suo Martirologio di questo *S. Appiano* Confessore: quando basta riscontrare il *Martirologio d'Usuardo* dato fuora emendatissimo dal dotto Gesuita *Sollier* nel Tomo VI. e VII. degli *Atti de' Santi* di Giugno, per conoscere che in niuna maniera parla di questo Santo *Appiano*. Se dunque in alcun Martirologio si riporta il passo, che con citazione erronea dicesi nell' Attuario del *Tomo VII. de' Bollandisti*, questo non può essere se non del Martirologio dato fuora da *Giorgio Antonio Vespucci*, che ordinariamente si chiama il *Martirologio Fiorentino*, e nel quale il *Vespucci*, ha fitti que' Santi, che voleva, e come voleva, interpolando e guastando tutto *Usuardo*. Ma è piacevole l'osservazione, che si fa, che *Monteloro* da *Usuardo* è stato chiamato *Ciel d'Oro*. Niente meno. Ecco il passo del *Vespucci*, come qui si riporta. *Sancti Appiani Confessoris, qui natione Ligur, in Coelo Aureo Monachus fuit.* Il *Vespucci* dunque dice solo, che *S. Appiano* fu Monaco in *Ciel d'Oro*, cioè, nel Monastero di *S. Pietro* di Pavia, chiamato Ciel d'Oro, e famoso fino per le Novelle del *Boccaccio*. Ma sbaglia per un altro conto il *Vespucci*, perchè non si sa che *S. Appiano* fusse Ligure, nè fu Monaco nel Ciel d'Oro di Pavia; ma fu forse un Vescovo Affricano, il di cui corpo fu trasportato insieme con quello di *S. Agostino* dal Re *Liutprando* di Sardig a Pavia, *& in Ecclesia S. Petri in Coelo Aureo reconditum, est, ut habent Tabulae illius Ecclesiae &c.* allo scriver del *Ferrari* al dì 4. di Marzo, e 29. d'Ottobre nel suo Martirologio. Il *Ghini* poi nel Martirologio de' Santi Canonici Regolari a dì 30. di Dicembre fa menzione di *S. Appiano* Vescovo, e crede che possa essere quello, che ordinò il Vescovo *S. Vendemiale*, e che morì in Corsica. *Papiae S. Appiani Episcopi & Confessoris, cuius corpus e Sardinia translatum Ticinum fuit, una cum corpore S. Augustini, & aliis Sanctorum reliquiis, a Liutprando Longobardorum Rege, & in S. Petro in Coelo Aureo decenter collocatum, circa annum Domini 725.* Che *Costantino Ghini* parli di S. *Appiano* sotto di 30. Dicembre, vien forse dal confonderlo in qualche maniera con *S. Appiano* Alessandrino Martire, di cui fa memoria il Martirologio Romano, e il Martirologio del *Fiorentini*, sotto quel giorno (*E tanto fu più facile l'errore in quanto tra i compagni del Martire S. Appiano, vi fu ancora S. Mansueto; ed appunto tra i Martiri Affricani sotto Genserico, e Unnerico, Re dei Vandali, sono due Vescovi col nome di Mansueto, come si vede dal Martirologio Romano al dì 6. di Settembre, e al dì 28. di Novembre, i quali poterono essere compagni di S. Appiano traslatato in Ciel d'Oro di Pavia. Di più tra i Martiri di Alessandria vi fu S. Donato, e tra i Martiri d'Affrica S. Donaziano; e tanto i Santi due Mansueti d'Affrica, quanto S. Donaziano, sono registrati nel Martirologio de' Canonici Regolari, onde più facilmente gli potè confondere il Ghini*). Il *Maurolico* fa menzione

di un *S. Appiano* Confessore sotto dì 19 Settembre, ma non ne da altra notizia. Da quanto ho qui detto si conosce donde è nato l'errore del *Ciel d'Oro* in Valdelsa, e il peggiore sbaglio del *Monte d'Oro*; e donde ancora sia stato creduto Ligure, e Monaco in Ciel d'Oro, *S. Appiano*, dal *Vespucci*, o qualche altro Fiorentino poco perito della Istoria sì Ecclesiastica, che profana. L'essere il suo corpo in Ciel d'Oro di Pavia, è stata l'origine d'una infilzatura di granciporri. Si può anche quindi opinare che la Chiesa di *S. Appiano* di Val d'Elsa non sia più antica de' tempi di *Liutprando*, poichè può sembrare fatta per la divozione, che si ebbe in Pavia da quel tempo a questo Santo: essendo cosa certa, che i Fiorentini hanno talvolta imitato quella Città, come Metropoli, in alcune cose di religione. Così presero per Protettore *S. Gio: Batista*, perchè la nostra Regina *Teodelinda* l'avea preso per Protettore di Pavia e del Regno; (*si vede il Tomo II. di questa mia Istoria e pag. 936. 1402.*) fecero la Chiesa di *S. Pietro* in Ciel d'Oro, perchè questa era ancora in Pavia (*si consulti quanto ho detto nel Tomo II. di questa stessa mia Istoria pag.* 1401.) e in quella maniera avrebbono ancora eretta la Chiesa di S. *Appiano* nella Diogesi, come era anche allora, perchè questo Santo era assai venerato in Pavia. Nè a queste cose osta quanto dell'antichità di quella Chiesa si dice a *pag.* 31. Quindi si possono considerare come favole tutte le altre Leggende di *S. Appiano*, e di sua vita, che dalle più sincere notizie discordano; nè questo *S. Appiano* sarà Martire, nè il suo corpo sarà in Valdelsa, come alcuni senza fondamento hanno creduto, per quanto scrive il nostro Autore a *pag.* 30. poichè a *S. Appiano* Martire di Alessandria non si convengon le altre cose, che di questo si avanzano. E questo ho toccato di *S. Appiano*, perchè, scrivendo io l'Istoria Ecclesiastica Fiorentina, ho bisogno di mettere nel suo vero lume la Storia delle Chiese particolari della Diogesi, per quanto è possibile. Questa Pieve dunque fu quella, che resse il *Bolognesi*, e poi lasciò nel 1732. in cui fu richiamato per la seconda volta al Magistero de' Cherici Eugeniani (*Di questo Collegio si veda, come ho detto, quanto ho scritto nel Tomo II. di queste Istoria pa.* 1464.) dal quale fu licenziato onestamente nel 1734.

Et haec quidem ex Ephemeridibus illis. Ast si sententia mea ulterius proferenda est, opinor, Plebem hanc Vallis Elsae S. *Appiano* Martyri Alexandrino dicatam esse; Plebes enim vetustissimae sunt, & Martyribus, ut plurimum, dicatae fuere; nam si S. *Appianus* Confessor tantum fuisset, & saeculo III. & IV. vixisset, ei utique Plebem non dedicassent antiquis temporibus. Quod si Ecclesia illa Sancto *Appiano* in Etruria vita functo antiquitus dicata fuisset, mirum profecto esset, Etruscos Divo prope indigenae nullam aliam Ecclesiam in confinibus agri sacravisse; cum eius fama non nisi celebris inter eos esse posset. Certe aliter se habuerunt erga Sanctos Viros indigetes, ut Sanctum *Donatum* Arretinum, Sanctum *Romulum* Faesulanum, Sanctum *Zenobium* Florentinum, Sanctum *Ansanum* Senensem, Sanctum *Fregidianum* Lucensem, aliosque: licet enim Ecclesiae minores magno exemplo esse non possent, Ecclesia Matrix & Baptismalis alios ad imitationem excitare, & accendere, profecto potuisset. Nam si Sanctis Confessoribus Plebes alicubi dicatae sunt, iisdem Sanctis & aliae minores erectae in vicinia, vel eadem Provincia, fuerunt. Tales sunt Plebes *S. Hilarii*, *S. Martini*, *S. Nicolai*, *S. Lazari*, *S. Severi &c.* in Tuscia; quarum nulla, Ecclesia singularis est. Sed cum Sanctus *Appianus* Alexandrinus sit, adeoque ab Etruria ipsa atque Italia remotior, non mirum si una tantum pervetusta Ecclesia eius honori in Tuscia erecta fuerit. Sic Sancto *Babylae*, Sancto *Daedalo*, vulgo *Dalo*, una tantum Plebes singulis in Tuscia dedicata fuit; & ne aliae quidem Ecclesiae minores iisdem sacrae in hac Provincia reperiuntur. Ut vero aliter mediis temporibus Tusci de Sancto *Appiano* opinarentur, aequivocatio quaedam in caussa esse potuit, ita ut *Appianum* Alexandrinum cum *Appiano* Ligure seu Africano confunderent; & Martyri prope ignoto ea, quae *Appiani* Confessoris & recentioris propria erant, perperam & inscite tribuerent. Huiusce rei suspicionem addit, quod & S. *Polycarpum* Episcopum eius socium fabulantur; quod inde ortum esse videtur, quod Plebes illa Divis duobus Synedris, *Appiano*, scilicet, Alexandrino, & *Polycarpo* Episcopo Smyrnaeo, utrisque Martyribus vetustissimis & orientalibus sacra esset: nullus enim alius S. *Polycarpus* Episcopus, nisi Smyrnaeus, in Historia Ecclesiastica occurrit. Quemadmodum vero S. *Polycarpus* antiquissimus est, & Asianus; ita pariter S. *Appianus* vetustus Martyr, & ille Alexandrinus, existimandus est.

Eadem fere de S. *Euphrosyno* opinanda videantur, quem Tuscum fortassis & sequioribus saeculis viventem, cum vetustiori *Euphrosyno* Pamphyliae Episcopo, si unquam fuit, confuderint. Si enim temporum Apostolicorum, priorumve saeculorum esset; & restituta Ecclesiae pace, templum eius honori exstructum fuisset; Plebes certe hoc templum, non Ecclesia minor, extitisset: quae-

quarto enim & quinto Ecclesiae saeculo Plebes tantum, non aliae Ecclesiae, in agris, pagisque, aedificabantur. *Euphrosynum* illum Pamphyliae Episcopum, non Martyrologium Romanum, non *Vsuardi*, non *Adonis*, non alia antiqua, commemorant; sed illud recens tantum *Ferrarii* recenset: vel igitur numquam fuit, vel certe ignotus & incompertus veteribus extiterit. *Euphrosynum* igitur Pantianensem, ex nostratibus aliquem fuisse censeamus, & sequioris aetatis quidem, sexti scilicet, vel septimi saeculi; qui sanctitate praeclarus Roma revertens Pantiani supremum diem obierit, & miraculis illustris evaserit; quare pagani illi, seu incolae, aedem tamdem eius nomine insignem construxerint. Facilius autem cum Episcopo Pamphyliae confusus est, quod fortassis ex Pago illo Tusciae, in Dioecesi Collensi nunc existente, qui *Campilia* vocitatur, originem duceret; quare in obscuri saeculi tenebris, & librariorum oscitantia, pro *Campilia* scriptum lectumque est *Pamphylia*, *Pseudo-abdiae* mendum confirmante. Immo non unus ille locus *Campiliae*, vel *Campilii*, nomine in Etruria censetur, sed alii plures, ut superius pag. 1577 & 1581. & alibi; & inferius in Indice V. Geographico videre est. Nec mirari subest, quod homo Tuscus Graeco nomine adpellaretur; nam Graeca nomina inter Latinos iam a quarto saltem saeculo usurpari coeperant. Immo simile nomen feminae Arretinae in antiqua Vrna scriptum repertum fuisse, idest, EVFROSIAE, apud *Gorium Tom. II. Inscript. Tuscar. pag.* 334. videre est. Cur autem *Euphrosynus* Episcopus fuisse crederetur, in caussa etiam esse potuit, quod fortassis Episcopus aliquis Faesulanus, vel Florentinus, fuerit; atque eius memoria ob crudelem Tusciae a Barbaris vastationem obliterata fuerit, & vix famae tenuis aura remanserit, quae eum Episcopum fuisse tradiderit, cuiatem autem tacuerit: & si Faesulanus Antistes fuit, saeculo VII vel VIII. probabiliter vixerit; si vero Florentinus, post saeculi VI. dimidium, & saeculo VII. florere potuit; etsi Seniensem mavis, aut Arretinum. Vel ideo Episcopus creditus est, quod rudes illi populi cum *S. Euphrasio* Episcopo Africano, vel altero Episcopo Ilitorgi in Hispania, propter nominum vicinitatem confuderint, & eumdem esse *Euphrasium* & *Euphrosynum* crediderint. Ipse tamen *Euphrosynum* Etruscum ab *Euphrasio* Africano, vel Illitorgensi, distinguendum puto, nomenque illud servandum, & retinendum; quod multis ex Etruscis hominibus *Euphrosyni* nomen adhuc indatur, licet corrupte *Frosinus* efferatur. Insuper in duobus Pontificum Maximorum Diplomatis, *S. Euphrosyni* nomen diserte legitur, prout superius *pag.* 216. 217. videre est. Sed praeter exempla ibi adducta, aliud proferre lubet ex vetustiori Diplomate *Iacobi* Episcopi Faesulani anno MXXXII dato, quod *Vghellius* in *Episcopis Faesulanis* produxit. Ibi enim inter alia, quae *Iacobus* Episcopus Canonicis suae Ecclesiae largitur, Ecclesia etiam *S. Euphrosyni* recensetur. Sed in antecessum observandum est, falli *Brocchium* superius *pag.* LXVIII. ubi putat, *Pantianum* vocatum fuisse etiam *Castrum Corbuli*; vel *Castrum Corbuli* fuisse ad Vulpaiam; aliamque & aliam fingit Ecclesiam *S. Euphrosyno* sacram in duobus Paparum Bullis memorari; quum non animadverterit, Bullam *Innocentii II.* eo loci mutilam mancamque esse; supplendamque ex Bulla *Paschalis II.* ita: *Ecclesiam S. Euphrosyni cum Curte, Ecclesiam S. Pauli cum Curte, quae est posita iuxta Castrum Corbuli*. Subjici etiam posset ex Bulla *Anastasii IV.* apud *Vghellium* laudatum, in qua legitur: *Ecclesiam S. Alexandri cum Curte sua iuxta Castrum Montis Corbulae*. Forte eo in Ecclesia haec Corbulensis duabus [illegible] Superis, *Paullo* Apostolo, & *Alexandro*, sacra erat. Sed iam interiorem Diplomatis *Iacobi* Antistitis partem in medium adduco.

In nomine Sanctae, & individuae Trinitatis.

Cum constet omnes brevis exsilii peregrinatione viventes perpetuo subsistere non posse; & post solutionem carnis vitalem portionem animabus hominum permanere, sive iustis ad gloriam, sive impiis ad poenam; necessarium est a temporalibus bonis animum removere, atque eum beatitudinis praemia per iustitiae opera assequi studere, quatenus in illa coelesti gloria bonorum operum mercedem quisque obtineat &c. .... Quod ego videns, valde dolui, atque ad honorem Sancti Petri Apostolorum Principis, dolore in laboris studium commutato; & Sancti Romuli Martyris, cuius corpus sanctissimum in nostra requiescit Ecclesia, & multorum Sociorum eius ibidem quiescentium, in quorum honorem Ecclesia maior .... Episcopatus caput consecrata est, quam a fundamentis ipse, licet indignus, Domino opitulante perfeci, Canonicam facere, atque Fratres in ea ordinare, decrevi, qui regulariter viventes studio sanctae conversationis pollerent, & Domino omnipotenti laudes ... solverent. Hanc itaque ad honorem Domini nostri Iesu Christi coeptam divino amore perficere studui, ut quasi lucerna omnibus nostri Episcopatus corporis membris

bris Fratres in ea ordinati radios veri luminis infundant; & non solum pro salute vivorum, verumetiam debito mortis solutorum, Domino omnipotenti hostias placationis offerre dignanter praevaleant; nec non pro remedio animae meae, ipseque remunerationis futurae; & pro animabus antecessorum meorum Praesulum, seu etiam pro salute imperatorum, omniumque, qui fidem Sanctissimae Trinitatis tenuerunt, praecipue Henrici Imperatoris fel. mem. qui Praecepti serie nostrae Ecclesiae paupertati compatiens, multa contulit, quaedam longo tempore privata restituit, nonnulla vero renovando confirmavit. Nec non pro salute Conradi Serenissimi imperatoris fel. mem. suaeque coniugis Gislae Augustae, & filii eius N. nec non Bonifacii Serenissimi Ducis, & Marchionis Tusciae. Similiter & pro animabus illorum omnium, qui praelibatae Canonicae aliquod beneficium facturi sunt, Dei adiutus clementia, quemadmodum decrevi, summo conamine perficere studui; & quoniam vanum esset ordinatis Fratribus vitae deesse subsidia, in quantum valui, quaedam ex Ecclesiae praediis, quaedam vero ex nostrae acquisitionis propriis, ad communem Fratrum utilitatem conferri curavi; quae omnia quemodo sunt, ordine discreto narrabo, ut successores mei in posteritatis aevo nullo modo causari valeant de domnicatis aliquid abstulisse. Concedo igitur in eo loco, ubi Canonica constructa est, eidem Canonicae Curtem cum prato, & pomario, & oliveto, & omnia, que iuxta Ecclesiam esse videntur. Necnon concedo Sylvam de Moriano cum terra, & vinea, quae de ea culta est; medietatem Sylvae, ubi dicitur Vallis, quae omnia antiqua Ecclesiae praedia fuerunt .... Campum Martis, vel Petrae Fixae, terram modiorum II. & in Fontanula inter terram, & vineam, modios IV. Nec non concedo Curtem de Gavignana, cum domnicato modiorum quatuor, & sextariorum duodecim; mansi vero eiusdem Curtis sunt quindecim. Quam curtem .... cum suis pertinentiis ab Henrico Imperatore Domino adiuvante per Praecepti seriem acquisivi. Similiter concedo medietatem Ecclasiae Sancti Donati, quae est posita in loco, qui dicitur Calabrica, cum omni territorio suo, & sylva; nec non concedo mansum unum in Campo Colonii &c. Concedo Ecclesiam Sancti Gaudentii in loco, qui dicitur Tursula, cum uno optimo manso a me acquisito. Similiter concedo Plebem Sancti Gervasii sitam in loco, qui dicitur Moriana, cum praediis, & decimationibus eiusdem Plebis, quam partem ante dedi per libellum filiis Petri; nec non concedo Ecclesiam Sancti Iuvenalis, sitam in loco, qui dicitur Cascia, cum tribus mansis a me acquisitis. Insuper concedo territorium valde bonum, in loco qui dicitur Pilliazano in Plebe Sancti Martini in Tertinula, quod territorium per Praecepti paginam ab Henrico Imperatore fel. mem. ipse conquistavi. Similiter concedo integram decimationem de omnibus nostris domnicatis, ubicumque in nostro Episcopatu esse inveniantur, nec non concedo quartam portionem de omni introitu nostrae Ecclesiae, sive de Litaniis fuerit, sive de aliis beneficiis, quaecumque Deus nostrae Ecclesiae dederit; nec non concedo Ecclesiam Sancti Eastosini cum Corticella sibi subiecta. Haec igitur omnia, quae praedixi, ad communem Fratrum utilitatem idcirco conferri curavi, ut simul manducandi, & bibendi, & etiam dormiendi, secundum canonicam auctoritatem, voluntatem habeant; neque divisi per cellulas, aut hospitiola, propriam voluntatem sectentur; sed sub Praepositi timentis Deum custodia quicquid Deus dederit, sive in victu, sive in vestitu, secundum sanctae regulae constitutionem, vel distributionem, cum gratiarum actione communiter capiant. Ipse vero Praepositus, qui pro tempore fuerit, sacrae regulae moderationem custodiens, non sinat aliquem de Fratribus a claustris recedere, nisi aut quem infirmitas cogit, aut obedientiae opportunitas ad opera singula exposcit. Hanc vero ordinationis paginam confirmo, atque in perpetuum vigere exopto, cum consensu omnium, quos propriae manus descriptio subter declarabit, eo videlicet ordine, ut si forsitan, quod absit, aut ego, aut aliquis ex meis successoribus, seu quaecumque persona, aliqua occasione tollere, aut minuere, seu ad proprium usum transmutare voluerit aliquid ex iis, quae praedictae Canonicae per hanc firmationis, & donationis, chartam date modo videor, vel daturus sum, partem habeat cum Iuda traditore, & sit damnatus anathemate maranata. Unde obsecro, multumque deprecor, omnes meos successores, ut huic ordinationi manum misericordiae praebeant, ibique secundum temporis opportunitatem subsidia necessaria conferant, quatenus remunerationis praemium a Deo obtineant. Si quis autem huius nostrae ordinationis temerarius violator exstiterit, sciat se compositurum auri optimi libras centum Imperatoriae Camerae, & nostram, etiam incendiis flammae tradendum &c.

IN.

INDEX CHRONOLOGICVS

RERVM IN ADNOTATIONIBVS PRIMI ET SECVNDI VOLVMINIS, ET IN ADPARATV DOCVMENTORVM TERTII VOLVMINIS, EXCEPTIS ACTIS APOCRYPHIS, COMPREHENSARVM.

CVIVS OCCASIONE

Quaedam adduntur, subplentur, emendantur: ficubi autem numerus paginae non adnotatur, res aliunde petita est, & hic inserta, amplioris eruditionis gratia.

CXL.

SEnatus Populusque Faesulanus Imperatori *Antonino Pio* monumentum ponit. *pag.* 693.

CCCXXI.

Constantinus Augustus legem fert, qua idololatris concedit Aruspices Divinosque paganae superstitionis consulere; quae impia vanaque credulitas maxime in Tuscia vigebat.

CCCXXIV.

Hoc circiter tempore S. *Theoderus* Lucensis Episcopus floret.

CCCXXV.

Constantinus Augustus, lege lata, cruenta crudeliaque Gladiatorum spectacula prohibet, quae in Tuscia quoque edebantur; nam Florentiae, Pisis, Arretii, Lucae, Lunae, Amphitheatra erant.

CCCXXXIV.

Hoc circiter tempore S. *Satyrus* Episcopus Aretinus vixisse videatur.

CCCXXXV.

S. *Silvester* Pont. Max. moritur, cuius tempore *Constantinus* Augustus Basilicae SS. *Marcellini & Petri* Martyrum ab se constructae Insulam Aitiae cum Monte Argentario inter cetera largitus est. *Iulius Constantius*, cui in Massa Veternensi, Etruriae maritimae oppido, *Gallus*, deinde Caesar, & *Iuliani Apostatae* pater, natus est, una cum *Ceionio Rufo Albino* Consul procedit.

CCCXXXVI.

S. *Marcus* Episcopus Romanus creatur & obit, cuius sacra lipsana in Ecclesiam S. *Laurentii* Florentiae translata tamdem fuisse, popularis traditio fert.

CCCXXXVII.

S. *Iulius* Pontifex Romanus eligitur.

CCCXXXIX.

L. Turcius Apronianus Praefecturam Vrbis Aeternae gerit. *pag.* 681. 682.

CCCXLI.

Imperatores multa Idolorum templa destrui iubent, & sacrificia paganorum prohibent.

CCCXLIII.

Hoc circiter tempore *Felix* Florentinus Episcopus mori potuit, & ei *Theodorus* in Episcopatu succedere.

CCCXLIV.

Eubulides Vicarius Africae est. *pag.* 683.

CCCXLVI.

L. Turcius Apronianus Asterius forte hoc anno Corrector Tusciae & Vmbriae fuit. *pag.* 682.

CCCLIV.

Constantius Imperator Italiam obit.

CCCLV.

S. *Zenobius* Episcopus Florentinus, patre *Luciano*, matre *Sophia*, Florentiae oritur.

CCCLVII.

Constantius Imperator Romam proficiscitur.

CCCLIX.

Paullinus II. Episcopus Lucensis Concilio Ariminensi interest.

CCCLXI.

Nebridius, quem *Constantius* Augustus Praefectum Praetorii in Galliis constituerat, & qui pro *Iuliano* adversus *Constantium* arma sumere noluerat, in Tusciam, *Iuliano* permittente, privatam vitam acturus secedit. Nam *Constantius* Impera-

6 V tor

tor supremum diem obiit, & *Iulianus*, *Galli* Caesaris filius, & Christianae Legis desertor, ei successit.

CCCLXII.

S. *Eugenius*, S. *Zenobii* Diaconus, Florentiae *Claro* genitore fortassis nascitur.

CCCLXIII.

Lucius Afterius Praefectus Vrbis est. pag. 682. S. *Donatus* Episcopus Arretinus martyrium facit, cui multae Ecclesiae in Tuscia consecrantur. *Iulianus* Imperator in bello Persico cadit; *Iovianus* ei succedit.

CCCLXIV.

Terentius Corrector Tusciae est.

CCCLXV.

Per haec tempora Ecclesia Plebea S. *Achrisebii* Martyris Florentini honori in Valle Cava Mucilli condi potuit. Hoc pariter saeculo Ecclesias Plebea eidem Martyri sacras in Macrriolis & Monte Ficallia excitatas fuisse, vero haud absimile fuerit. *Terentius* Tusciae adhuc Corrector est. Hic ortu humilis, Romae pistorem agebat. Quum in Tusca Vrbe Pistorii asinus tribunal conscendisset coram frequenti populo, id omen habitum fuit futurae dignitatis *Terentii* pistoris. Hinc honorem meruit, quod peculatus accusasset *Orphitum*, qui sub *Constantio* Principe bis Praefectus Vrbis fuerat.

CCCLXVI.

S. *Liberius* Papa obit, & ei S. *Damasus* succedit.

CCCLXVIII.

S. *Hilarius* Episcopus Pictaviensis moritur, cuius honori plures Ecclesiae in Tuscia deinde excitatae sunt.

CCCLXX.

Circa id temporis S. *Zenobius* baptizari potuit ab suae Civitatis Episcopo, quem quidam *Theodorum* vocant, ut dixi. *L. Turcius Apronianus Asterius* Corrector Tusciae & Vmbriae hoc potius anno esse potuit. pag. 682.

CCCLXXIV.

Terentius iam Corrector Tusciae morte plectitur, quod falsam monetam cudisset. Vna ex eius filiabus in Etruria nupsit. S. *Ambrosius* Episcopus Mediolanensis eligitur.

CCCLXXV.

S. *Romulus* Episcopus Faesulanus circa haec tempora inata quosdam florere potuit, qui Evangelium Volaterris, Florentiae, Pistorii, Sutrii, Nepe, Brixiae, & Bergumi, praedicavit, vel saltem propagavit.

CCCLXXVIII.

Circa haec tempora fortassis Ecclesia S. *Minentis* Martyris honori in Monte Florentino, ad sinistram Arni ripam, constructa est.

CCCLXXX.

Circa haec tempora secundum quosdam *Claudius Lachanius* pater *Rutilii Numatiani* Tusciae Consularis erat. pag. 21. Vide ad annum CCCLXXXIX. *Laurentius* Sanctae *Iulianae* filius, Florentinus, hoc circiter anno natus fuisse videatur. pag. 933.

CCCLXXXI.

S. *Gaudentius* Episcopus Arretinus fuisse traditur.

CCCLXXXII.

S. *Zenobius* Florentinos Romam proficisci potuit, ubi Synodus habebatur, confluentium illuc Episcoporum numero forte illectus; nisi cum suo Episcopo simul profectus est. Ibi amicitiam cum S. *Ambrosio* inire potuit; & a S. *Damaso* Pont. Max. Diaconus ordinari. Immo hoc ipso anno a S. *Damaso* Constantinopolim mitti potuit, ut, quae ab Episcopis Orientalibus in ea Vrbe iterum congregatis agerentur, cognosceret.

CCCLXXXIV.

S. *Damasus* Papa obit.

CCCLXXXV.

Ecclesia Sancti *Laurentii* Florentiae aedificari coepta videatur. pag. 933. Circa hoc tempus S. *Eugenius* Florentinus Mediolanum ad S. *Ambrosium* duci potuit.

CCCLXXXVI.

S. *Ambrosius* corpora Sanctorum *Gervasii* & *Protasii* Martyrum detegit Mediolani, eorumque Reliquias S. *Gaudentio*, S. *Paulino*, & S. *Martino*, mittit.

CCCLXXXVII.

Quum B. *Augustinus* una cum S. *Monnica* matre, & *Navigio* fratre, & *Adeodato* filio, & *Alypio*, & *Evodio*, Mediolano in Africam tenderet, in Ostiis Tyberinis aliquantum subsistens matrem amisit. Nam S. *Monnica* ibi infirmata supremum diem obiit, & sepulta est. Tunc *Augustinus* iter in Africam minime prosecutus est, sed Ostiis Romam contendit. Fama fert, B. *Augustinum* in Herculis Labronis Portu, dum hoc iter ageret, etiam constitisse; quod quidem fieri potuit, licet huius rei nulla certa monumenta supersint. Sed in montibus Tusciae aliquantum moratum esse, indicia habentur.

CCCLXXXIX.

S. *Zenobius* hoc circiter tempore Archidiaconus Ecclesiae Florentinae renunciari potuit, & S. *Ambrosius* Mediolanensis S. *Eugenium* secum commorau-

rantem Diaconum ordinare. *Claudius Lachanius*, *Rutilii Numatiani* pater, Corrector Tusciae hoc anno fuisse videtur aliquibus.

CCCXC.

Theodosius lege Veronae lata iussit, ne Monachi urbes ingrederentur, sed in solitudine permanerent. Hinc argui potest, monasteria per ea tempora in agris, ut plurimum, & solitariis locis extitisse; & quae S. *Augustinus* Romae fuisse scribit, extra Vrbis moenia, ut Mediolanense, fortasse erant. Tunc temporis igitur non in Insulis tantum Tyrrheni maris, & cavis littoribus, Monachi consistebant; sed prope Vrbes etiam processeras. Multos in Tuscia Monachos fuisse credibile est, quum ex Capraria, & Gorgone, & Ilva, & Igilio, & Monte Christi, in Etruscum continentem tam brevis & facilis traiectus sit: illas autem Insulas Monachis, & Anachoretis, per haec tempora plenas fuisse, compertum habemus. In illas autem Insulas vicinas despectasque pii viri Tusci, & aliarum regionum, persequutiones paganorum fugientes, forte secesserant, quum prope desertae essent, nec soli sterilitas, & angustiae, populos ad eas invadendum adlicerent. Vel saeculo tertio fortassis persequutionum procellas evitantes solitariam vitam acturi profugerant; quum salvo capite, salva pietate, quiete ac secure in iis latitare possent, nec esset fuga receptusque difficilis. Monachorum coenobitarum instituta Roma ab Aegyptiis, & S. *Athanasio*, quidem acceperit: Tyrrhenos Anachoretas Aegyptiis ipsis antiquiores existimaverim.

CCCXCI.

Hoc circiter tempore Ecclesia S. *Babylae* Episcopi & Martyris in Mucillo, seu Valle Sevia, & Dioecesi Faesulana, construi a Christifidelibus potuit.

CCCXCII.

Circa haec tempora *Theodorus* Episcopus Florentinus fortasse mortuus est; & turbelae in populo Florentino excitatae sunt, ob futuri Episcopi electionem, si scriptis apocryphis fides adhibenda est.

CCCXCIII.

S. *Ambrosius* Bononiam primum, ubi S. *Eusebius* Episcopus erat, tendit; & ibi SS. *Vitalis* & *Agricolae* corpora invenit: deinde Faventiam, & demum Florentiam a Florentinis invitatus & rogatus venit *pag.* 933. 938. Hic Basilicam Ambrosianam, quae deinde Basilica S. *Laurentii* adpellata est, rite dedicat sacris SS. *Vitalis* & *Agricolae* reliquiis in ea conlocatis. In hac dedicatione Orationem habuit, tres *Iulianae* filias ad virginitatem servandam exhortans: *Iuliana* enim, ut dixi, Basilicam illam condiderat. Ex hac dedicatione arguatur fortassis vacasse tunc Florentinam Ecclesiam suo Antistite carentem: Florentiae in domo *Decentis* viri Christiani S. *Ambrosius* habitabat, cuius filium *Pansophium* mortuum suscitavit. Si vera essent quae de Cruce ad Trivium feruntur, S. *Zenobius* Roma Florentiam iam rediisset, & cum Beato *Ambrosio* Cruceio illam super columnam in Trivio statuisset; sed haec paullo fabulosiora, nec illis convenientia temporibus. *Eugenium* Diaconum secum *Ambrosius* Florentiam redegisse videatur. Hic idem Mediolanensis Antistes Florentiae manens *Eugenio* Tyranno scripsit, quem in Italiam descendentem Mediolano discedens fugerat.

CCCXCIV.

S. *Paulinus* ex Hispania Romam tendens Florentia transit, & ibi cum Sancto *Ambrosio* congreditur, qui eum suae Mediolanensis Ecclesiae Clericum constituere volebat. Postea idem *Ambrosius* Florentia Mediolanum reversus est, *Eugenio* Diacono in patria relicto.

CCCXCV.

S. *Zenobius*, quum adhuc Romae moraretur, a S. *Syricio* Papa Episcopus Florentinus populo Florentino petente ordinatus est. Per id temporis *Clarus* civis Florentinus Mediolanum iterum proficisci potuit, & S. *Ambrosio* S. *Zenobii* nomine salutem dicere, qui *Ambrosius* corpora SS. Martyrum *Nazarii* & *Celsi* Mediolani reperit. His circiter temporibus Ecclesia B. *Petro* Apostolo sacra Florentiae prope torrentem, qui Scheradius dictus est, aedificari potuit. Ecclesia quoque Plebes S. *Iuliani* Septimi, seu ad Septimum Lapidem, fortasse constructa est. Per haec tempora secundum quosdam Tusciam *Claudius Lachanius*, *Rutilii Numatiani* pater, Consularis regebat; cui Pisani bene de se merito statuam in foro posuere; nam Tuscos vehementer amavit, & constantem illis mitemque se praebuit.

CCCXCVI.

S. *Zenobius* filium unicum mulieris Gallicanae mortuum Florentiae in vitam revocat, in eo Vrbis compito, quod Suburbium S. *Petri*, seu Albitiorum, in praesens vocatur. Circa hoc tempus S. *Ambrosius* mittere potuit S. *Zenobio* Reliquias SS. *Gervasii*, & *Protasii*, Martyrum Mediolanensium, sicut aliis iam miserat, prout superius ad annum *CCCLXXXVI.* diximus. Reliquias etiam SS. Martyrum *Nazarii*, & *Celsi*, quas hoc anno, vel superiori, ut dixi, repererat. Per haec tempora potuit S. *Zenobius* dedicare Ecclesiam Petrae Morae, seu Maurae, in Alpibus, quae postea ideo fortassis S. *Zenobii* dicta est. Sed verosimilius est, quod alii sentiunt, dedicatam ab eo fuisse Plebem S. *Ioannis Baptistae* Rivi Cornicularii, ultra Florentiolam, cum cautes adhuc ibidem extet, quae *Saxum Sancti Zenobii* etiamnum adpellatur. Nisi dedicator Ecclesiae recentior *Zenobius* Episcopus Florentinus fuerit, & ex *ὁμωνυμίας* error ortus sit. Conditor tamen aliarum Ecclesiarum, & dedicator simul haberi posset S. *Zenobius*, si Ecclesiam Placentinae prope Florentiam, SS. *Gervasii*, & *Protasii* nomine insignem, occasione ex eorum inventione, & Reliquiis adrepta, excitavit, ut quidam opinantur: sique Ecclesiam aliam, quae in Plebatu S. *Ioannis* Remuli est, *Eugenii* Diaconi sui honori erigendam curavit, ut quidam putant. Nam *Eu-*

ge-

genius, hoc anno *XV. KAL.* Decembris supremum diem obiisse videatur, quum annum aetatis circiter *XXXIV.* ageret; sed ipse hanc Ecclesiam nonnisi multo post tempore conditam existimo.

CCCXCVII.

S. *Ambrosius* Mediolani Episcopus moritur, quum *Honorius* Augustus in ea Vrbe permaneret; & S. *Simplicianus* ei in Episcopatu succedit. *Marcomirus* Francorum Rex, quum pacem cum *Stilichone* compositam una cum *Sunnone* fratre fregisset, in Tusciam relegatus est, ubi vitam exsul peregit.

CCCXCVIII.

S. *Crescentius*, S. *Zenobii* Subdiaconus, III. KAL. Maii, hoc anno mortuus esse videatur. Quum *Gildo* Comes Afer, Africam usurpasset; & *Mascezil* fratrem suum, filiis eius obtruncatis, irritasset; *Mascezil* contra fratrem usurpatorem, Dux Romanarum copiarum a *Stilichone* electus, in Africam traiicit, Gildonem vincit, ac fundit, qui fuga evadens paullo post strangulatus est. Classis autem, qua Romanus exercitus vectus est Pisis coacta fuit, atque inde solvit *Mascezil*, qui iam inde a *Theodosio* sciens, quantum in rebus desperatissimis oratio hominis per fidem Christi a clementia Dei impetraret, Caprariam Insulam adiit, unde secum sanctos Servos Dei aliquot permotos precibus suis sumsit: cum his orationibus, ieiuniis, psalmis, dies & noctes continuans sine bello victoriam meruit, & sine caede vindictam. Hic animadvertendum, vere scripsisse B. *Hieronymum*, Insulas, & totum Etruscum mare, Volscorumque provinciam, & reconditos curvorum littorum sinus, Monachorum choros habuisse, ut adnotavi. De Caprariae autem Monachorum sanctimonia late differit S. *Augustinus* in Epistola, quam *Eudoxo* Insulae Caprariae Abbati scribit Monachos illos laudans, quos inter *Eustathium*, & *Andream*, in Africam profectos, & sibi notos.

CCCIC.

S. *Simplicianus* Episcopus Mediolanensis supremum diem obiit, qui Ecclesiam quamdam Mediolani aedificaverat. Hinc perspicue elucet *nothia* illius libelli, qui vitam S. *Zenobii* Episcopi Florentini continet, & a S. *Simpliciano* scriptus fuisse fingitur. Quomodo scribere poterat vitam mortemque illius, qui ei tamdiu superstes fuit? S. *Simpliciano Venerius* successit.

CCCCI.

Felix Bononiensis Episcopus Ecclesiam SS. *Gervasii* & *Protasii* Bononiae aedificat,

CCCCII.

S. *Anastasius* Papa iuxta aliquos obiit, & S. *Innocentius* ei succedit, qui ex delegatione *Vestinae* nobilis feminae Basilicae SS. Martyrum *Gervasii* & *Protasii* Romae inter cetera obtulit possessionem Sarres, & possessionem Corvianam in territorio Clusino ambas.

CCCCV.

S. *Innocentius* Papa Ecclesiam SS. *Gervasii* & *Protasii* Romae dedicat, cui deinde confirmavit, quae superius ad annum CCCCII. adnotavi. *Radagasus* Gothorum Rex cum ducentorum, seu quadringentorum, millium militum copiis in montibus Faesulanis castrametatur, & Romam profecturus Florentiam obsidet; sed a *Stilichone* Romani exercitus Duce superatur, & capitur, & Florentia liberatur, ut S. *Ambrosius*, *Decenti* Florentino civi, in cuius domo, quum Florentiae esset, manebat, die praecedenti secundum somnum adparens praedixerat. Amabat enim Florentinos B. *Ambrosius*, iisque discedens ad eos se reversurum, & saepe invisurum, pollicitus fuerat; quod, quum vivens praestare non potuisset, post obitum pluries ante altare, quod in Basilica Ambrosiana dedicaverat, orans Florentiae visus est. Liberata est Civitas die natali S. *Reparatae* Virginis, & Martyris. VIII. Idus Octobris. Hinc paullo post Florentini, S. *Zenobio* etiam suadente, Ecclesiam Sanctae *Reparatae* titulo insignem prope Florentiam in Campo Martio, ad sinistram Munionis fluminis ripam, exstructam dedicaverunt, quae Ecclesia matrix, & baptismalis fuit, & Plebes, ut vocant. Magna hinc fama, & veneratio Virgini *Reparatae* in Tuscia crevit, quare & Pisis, & Lucae etiam, antiquissima Templa eius honori excitata fuere. Immo & in Pede Montis, Mucellanae Provinciae pago, Plebes pervetusta exstat, quae S. *Reparatae* nomine censetur.

CCCCIX.

Alaricus Romam capit, & populatur. Multi Romanorum Ierosolyma tunc fugerunt; multi etiam in Igilium Tyrrheni maris Insulam exiguam se recepere: forte & in alias Tyrrhenas Insulas, ut Ilvam, Caprasiam, Planasiam, Gorgonem, licet paullo remotiores.

CCCCX.

Circa hunc annum *Paullinus* olim S. *Ambrosii* Diaconus Florentiae versatur, & ex S. *Zenobio* Episcopo discit, S. *Ambrosium*, licet vita functum, pluries in Basilica Ambrosiana Florentiae ante altare pro Florentinis orantem visum fuisse; spoponderat enim Florentinis saepius se eos invisurum, ut superius dixi. Ob tanta S. *Ambrosii* erga se merita opinor, Florentinos, & S. *Zenobium* praecipue, Ecclesiam eius nomini dicatam ad Florentiam in Petra Plana erexisse. Animadvertendum vero est, *Ambrosium* etiam gentem Romanam in agro Florentino ad sinistram Arni ripam, & Pesae ostia, Villam possedisse, quae etiamnum *Ambrosiana* Villa vocitatur. In Dioecesi quoque Pisana Ecclesia S. *Ambrosio* dicata non multo posterior Florentina fuerit, quum, & apud Pisanos *Ambrosii* sanctitas, & miraculorum fama, & eius erga Tuscos amor, percrebuisset; licet Ecclesiae huius memoria antiquior anno DCCCCX. mihi non occurrat.

CCCCXII.

Paullinus Diaconus hoc anno S. *Ambrosii* vitam

tam

tam scribere potuit, dum adhuc S. *Zenobius* Episcopus viveret.

CCCCXIV.

Caetina Decius Acinatius Albinus, qui Volaterris originem ducere videtur, quique Villam prope Vada Volaterrana possidebat, Praefectus Vrbi hoc anno renunciatus est. *Albini* huius filius erat *Rufius Venerius Volusianus*, qui adolescens Quaesturam gessit, & Proconsul Africae fuit, & tandem Praefectus Praetorio renunciatus est.

CCCCXV.

Corpus S. *Stephani* Protomartyris in Caphargamala detegitur, & eius Reliquiae in Minorem Balensium, & in varias Africae Vrbes, perferuntur. Innumera prodigia per hasce Reliquias fiunt. Huius inventionis Historia Graece & Latine statim scripta est. Item miraculorum descriptio facta & per varias regiones missa. Post hanc faceri Corporis inventionem in pervetusta S. *Stephani* Ecclesia, quae in Italia Ancone erat, miracula plura patrantur, S. *Augustino* teste locupletissimo: multae Ecclesiae dein B. *Stephani* honori construuntur.

CCCCXVII.

Maria, vel *Martha*, *Ioannis f.* infans Florentiae moritur, & in Coemeterio, ubi nunc Ecclesia Sanctae *Felicitatis* est, sepelitur, titulo lapidi Graece inscripto. *pag.* 9. Hinc comprehenditur Florentiae tunc temporis ultra Arnum Sepulcretum fuisse, quum ibi adhuc Civitas non exstaret, in quo mortuorum cadavera humarentur: in Vrbe enim sepeliri vetitum erat. *Rutilius Numatianus* Roma in Gallias revertitur, secundum quosdam. *pag.* 2.

CCCCXVIII.

Severus Minoris Balearium Episcopus S. *Stephani* miraculorum narrationem edit.

CCCCXX.

Per haec tempora Ecclesia SS. *Gervasii*, & *Protasio* honori in Dioecesi Hipponensi constructa erat. Nil mirum igitur, si S. *Zenobius* tot Ecclesias iis sacras erectas in Italia, & extra, intelligens, Ecclesiam & ipse iisdem Martyribus ad Florentiam excitaret, ut superius dixi. Puto quoque eumdem Ecclesiam S. *Stephani* ad Pontem Florentinum, tot eius Reliquiarum prodigiis impulsum, aedificavisse; utpote quae S. *Zenobii* aedibus proxima erat: & in eius fortassis solo condita fuit. Hoc eodem saeculo existimo, perantiquas Ecclesias Plebes eidem Sancto Protomartyri sacras in territorio Florentino, & in aliis Tusciae partibus, fere omnes aedificatas fuisse; & in Dioecesi Florentina quidem S. *Stephani* in Campo Paulli, S. *Stephani* in Campis, S. *Stephani* in Botena, S. *Stephani* Vno Pane, S. *Stephani* Fluminis in Mucillo. Ecclesia quoque S. *Miniatis* in Monte Florentino hoc, vel superiori saeculo, excitata fuisse videatur.

CCCCXXI.

Claudius Rutilius Numatianus, Gallus, qui Praefectus Vrbis, Tribunus militum, & Praefectus Praetorio, fuerat, Roma in Gallias revertens, iter suum versibus elegantibus descripsit, quos duobus libris compleaus est. Iis plura de Tuscia & eius populis prodit. Scribit enim, Tuscum Agrum, & Viam Aureliam, fluviis, & cautibus impervia facta esse, & eversis domibus pontibusque, nec silvas, nec flumina transiri posse, quum Gotthi populantes omnia vastassent. Oppida maritima memorat Alsium, Pyrgos, Agyllam, seu Caere, Castrum Invi, Centumcellas, Aquas Taurinas, Minionem fluvium, Graviscas, Cosas, Portum Herculis, Montem Argentarium, Igilium Insulam, quae proprios saltus ab hostibus Gotthis tutata erat, quare in eam Romani multi profugerant, ut superius notavi:

Haec multos lacera suscepit ab Vrbe fugatos:
Hic fessis posita certa timore salus.

Memorat, & Vmbronem fluvium, & Ilvam Insulam metallis chalybum memorabilem, Faleriam, ubi adhuc viguisse superstitionis paganae profanos ritus indicat, & quem locum Iudaeus quidam conduxerat; Populoniam semirutam, Corsicam Insulam, & aliam Caprariam, quam lucifugis Monachis plenam squalere dicit homo ethnicus, eorum solitudini convicians; de quibus Monachis quaedam superius delibavi ad annum CCCIIC. Vada quoque Volaterrana recenset, & *Albini* proximam Villam Salinasque; ibique Tolosatem *Victorinum*, qui Tolosa capta in Agro Tusco consederat, adloquutus est. Praeternavigavit etiam Gorgonem Insulam, quam consurgere dicit

Inter Pisanum Cyrniacumque latus.

In ea cum reliquis Monachis vitam solitariam agebat civis seu popularis *Rutilii*, de quo homo sacrilegae in paganismo pervicaciae ita loquitur:

Adversus scopulos, damni monumenta recentis,
Perditus hic vivo funere civis erat.
Noster enim nuper iuvenis maioribus amplis,
Nec censu inferior, coniugiove minor.
Impulsus furiis homines divosque reliquit,
Et turpem latebram credulus exsul agit.

Hinc patet, Gorgonem tunc temporis non minus, quam Caprariam Monachis frequentem fuisse. Meminit etiam Triturritae, & proximi Portus Pisani, ubi *Protadium* virum honoratum, & Gallum, visit; & unde Pisas terrestri itinere profectus est:

Hic oblata mihi sancti genitoris imago,
Pisani proprio quam posuere foro.

ait Poeta: ac mox

Namque pater quondam Tyrrhenis praefuit arvis,
Fascibus & senis credita iura dedit.

Nam hic Tusciae Consularis fuisse videatur, & *Claudius Lachanius* quidem nomine, qui Pisis moraretur: hac autem Tusciae praefectura fungebatur tunc *Decius*, quem *Rutilius*, *Lucilli* nobile pignus, vocat, & cuius

Restituit veterem censoria lima pudorem;
Dumque malos carpit, praecipit esse bonos.

Lunam quoque Vrbem celebtat candidorum marmorum divitem. *Rutiliae* duos bosce libelloa *Rufio Veneris*, *Caecinae Decii Albini* filio, qui boc aano Praefectus Vrbis fuit, inscripsit; de quo *Rufio* consulatur annus CCCCXIV.

CCCCXXII.

Paallinas Diaconus Vitam S. *Ambrosii* vel hoc anao scribere potuit, S. *Zenobio* adbuc vivente. Hoc anna S. *Bonifacius* Papa moritur, & ei succedit S. *Coelestinus* I. *Decentius* Episcopus Arretinna obit, *Laurentius* succedit.

CCCCXXIV.

S. *Zenobius* Episcopus Plorentinus moritur VIII. Kal. Iunias, & in Basilica Ambrosiana sepelitur. Tunc enim fortassis Ecclesia Sanctae Reparatae nondum absoluta erat. *Andreas* illi in Episcopata successisse a quibusdam perhibetur.

CCCCXXVII.

Per hace tempora Plebea S. *Appiani* Martyria e Lycia, in Valle Elsae, construi potuit.

CCCCXXIX.

VIII. KAL. Februar. Corpas S. *Zenobii* ex Basilica *Ambrosiana* in novam S. *Reparatae* aedem, quae titulum etiam S. *Salvatoris* babece potuit, iam perfectam, translatum ab *Andrea* Episcopo fuisse ferant, cuias feretrum ulmum aridam in via tangena, eam statim florere fecit. Huius translationis causa mihi ignota est, nisi id factum est, & quod Ecclesia S. *Reparatae* amplior, & magnificentior esset; & quod, ut sibi proximius iaeri Corporis pignua esset, Florentini exoptarent. Vel quam videcent Romanum Imperium per ea tempora ab Hunnia aliisque Barbacia impeti, & turbari; locum tutiorem S. *Reparatae* aedem existimarunt, si contta Romam venire tentassent, ut *Radagasus*, & *Alaricus*, Gothorum Reges iam fecerant. Basilica enim Ambrosiana ab Vrbe paullo remotior erat. Certe ob molestias Ecclesiae S. *Laurentii* a quibusdam inlatas, eam translationem fuisse factam, *Laurentius* Amalphitanus Praesul memoriae prodidit. Episcopus Florentinus duodecim Clericos, qui Ecclesiae S. *Reparatae*, & Corpori S. *Zenobii* servirent, postea constituit, qui Episcopus *Andreas* ipse esse potuit. Sed hace Corporis B. *Zenobii* translatio sequioribus saecolis probabilius celebrata fuit; rei autem vetustate, & facti oblivione, & Scriptorum ignorantia, tempora confusa fuerunt.

CCCCXXXIII.

Galla Placidia Augusta cam filio *Valentiniano* Augusto votum solvit sancto ac beatissimo Apostolo *Ioanni* Evangelistae magnificam Basilicam Ravennae ab se aedificatam ei dedicans. Non multo post fortassis Ecclesia Plebes Montis Rapali eidem Apostolo sacra condita fuit: sed antea aedificari potuit.

CCCCXXXVI.

Aquilia Paulina L. P. annos nata circiter LX. moritur, & in Coemeterio, ubi nunc Ecclesia Sanctae *Felicitatis* est, sepelitur. *pag.* 685.

CCCCXL.

Leo Magnus natione Etruscus Pontifex Romanus eligitur, *Xysto* III. defuncto succedens.

CCCCXLIII.

Afri Barbarorum crudelitatem fugientes in Italiam se recipiunt. *Eusebius* Episcopus Arretinus creatus est.

CCCCLV.

Eudoxia Augusta, *Maximi* uxor, *Gensericum* Vandalorum Regem in Italiam vocat. *Valentinianus* III. Augustus interficitur, *Avitus* Imperator eligitur. *Gensericus* Romam capit, & populatur, iuxta quosdam; & persecutionem in Africa contra Catholicos movet, passimque per Italiam saevit, & in Insulis etiam Siciliae, & Sardiniae. Hoc forsan circiter anno S. *Iulia* Carthaginiensis virgo in Corsica martyrium fecit. Nam cum Carthago capta fuisset, a *Genserico* fortassis, *Iulia* capta fuit, & vira Palaestino ethnico vendita est. Hic autem cum *Iulia* in Corsicam tandem devenit, ubi quum *Iulia* Diis sacrificare nollet, suppliciis diversis torta, & cruci demum adfixa, spiritum Deo reddidit. Tunc per Angelos id nunciatum est Monachis quibusdam in Insula Gorgone degentibus, qui statim navi in Corsicam transfretantes corpus eius de cruce deposuere, & secum in Gorgonem detulerunt, & aromatibus condientes magna cum reverentia sepelierunt. Hinc in proximo Portu Pisano Plebes vetusta S. *Iuliae* nomine insignis fuit. Et Liburnenses etiamnum eam magna veneratione prosequuntur, duabus Ecclesiis ei sacris in illa Vrbe exsistentibus.

CCCCLX.

Per haec tempora fortassis Plebes S. *Vincentii* Diaconi & Martyris Turribus in Valle Pesae condita est.

CCCCLXI.

Sanctus *Leo* Papa obit, & Sanctus *Hilarius* Sardus succedit: *Libius Severus* imperat. Antiqua Ecclesia S. *Leonis Magni* honori Florentiae exstrui potuit. In vetusta Vrbe prope Forum Vetus sita est.

CCCCLXIV.

S. *Eugenius* Episcopus Florentinus esse potuit, qui a S. *Eugenio* Diacono S. *Zenobii* differt.

CCCCLXV.

Felix Episcopus Lucensis Romano Concilio interest. *Libius Severus* Imperator moritur. *Gensericus* classe Italiam invadit, & Vrbes Oppidaque populatur.

CCCCLXXIII.

CCCCLXXIII.

Sidonius Apollinaris fit Arvernorum Epifcopus, qui peregre proficifcens per Etruriae loca maritima tranfivit.

CCCCLXXVI.

Odoacer Herulorum Rex Romam occupat, & *Augustulum* pellit, & fic Romanum Imperium in Occidente extinguitur; & *Odoacer* in Italia regnat; non tamen Imperatoris nomine adfumto, & ne Regis quidem.

CCCCLXXXIV.

Quum *Hunnericus* Vandalorum Rex Chriftianos Orthodoxos in Africa perfequeretur, & in exfilium mitteret, a fugitivis Epifcopis, aliifque Catholicis, Corpus S. *Augustini* Hippone in Sardiniam delatum eft. Quadraginta fex Catholici Epifcopi Africani in Corficam Infulam relegati funt, ut ligna profutura usibus Regis inciderent. S. *Eugenius* Carthaginienfis Epifcopus, confentientibus Antiftitibus Africae Mauritaniae, Corficae, & Sardiniae, Fidei Catholicae Expofitionem litteris confignavit. *Lucifer* II. Calaritanus Epifcopus erat, cui deinde fucceffit *Primafius*.

CCCCLXXXVII.

Concilium Romanum coit, in quo *Candidus* Tiburtinus, & *Paschasianus* Centumcellenfis, Epifcopi inter alios confident; & *Felix* Papa de ipfis cunctis Orbis Chriftiani Epifcopis Epiftolam fcribit.

CCCCIIC.

Symmachus, *Gelasio* defuncto, Papa creatur, qui Romae Ecclefiam S. *Pancratii* Martyris honori conftruxit; cuius exemplum fequuti videntur Florentini, Ecclefiam eidem Martyri prope Florentiam condendo; & in Valle Pefae Plebes vetufta eft eidem Martyri dicata, fortaffe illi *Symmacho* contemporalis. In Dioecefi quoque Faefulana vetufta S. *Pancratii* Plebes exftitit.

D.

Per haec circiter tempora Plebes S. *Agathae* Martyris in Mucello aedificari potuit. *Theodoricus* Rex Romam folenni pompa ingreditur. *Maximianus* Vicarius Vrbis erat. Secunda Synodus Romana fub *Symmacho* Papa coit. S. *Fulgentius* Epifcopus Rufpenfis Roma velociter in Africam per Sardiniam navigavit.

DI.

Martinus Hortanus Epifcopus Synodo Romanae III, fub *Symmacho* celebratae interfuit.

DIV.

Trasamundus Vandalorum Rex perfecutionem adverfus Catholicos in Africa movet, & Epifcopi plus CC., quos inter S. *Fulgentius* Epifcopus Rufpenfis, in Sardiniam deportantur. Tunc multi Sancti Epifcopi & Clerici aliique Catholici fponte ex Africa in Italiam, & eius Infulas, confugarunt, & inter alios Sancti *Iustus*, *Clemens*, & *Octavianus*, Vulaterras fe contularunt, quorum S. *Iustus* Epifcopus fuiffe dicitur. Forte inter illos fuit & S. *Habet-Deus* Epifcopus deinde Lunenfis. Sed fi res ita habet, quomodo S. *Terentius* eius fucceffor fuerit, & *Victor*, S. *Terentii* fucceffor, huic Synodo Romae celebratae interfuerit? S. *Fulgentius*, quum in Sardinia exfularet, accepto loco aedificandi Monafterii apud S. *Saturninum* Martyrem a *Primasio* Epifcopo Calaritano, eodemque feliciffime confummato, una cum fuis ibi degens alios ad illud excolendum illexit. Scripfit etiam eodem tempore Carthaginienfibus Epiftolam fublimi exhortatione confpicuam, qua mundi dolos ac fallacias aperiebat. Scripfit & alios falutares libros cum apud Sardiniam commorantibus, tum in Africa degentibus, & Romanis. Sed fciendum eft, S. *Fulgentium*, dum cum aliis Epifcopis in Sardinia exfularet, a *Trasamundo* Rege in Africam revocatum fuiffe, ut fuis fcriptis, & quaeftionibus propofitis refponderet; quod & praeftitit libris tribus ad *Trasamundum* directis; poftea vero in Sardiniam exful reverfus eft, ubi fcripta praeftantiffima edidit.

DVII.

Falfo in aliquibus monumentis Florentinis memoriae proditur, hoc anno *Pelagium* Pont. Max. Ecclefias quafdam Florentiae dedicaviffe. *pag.* 39.

DXVI.

Theodoricus Rex ad Gallicatam prope fluvium Bidentem palatium aedificavit, ut montium illorum falubri aere frueretur.

DXX.

Magnus Epifcopus Senenfis fedet. Monachi Scythae libellum fidei fuae ad Epifcopos Africanos in Sardinia exfulantes mittunt, & ab iis refponfum accipiunt librum, quem S. *Fulgentius* exaravit. Ingens enim erat apud Sardiniam Praefulum Afrorum numerus, ut dixi, inter quos & doctrinae & fanctitatis fama eminebant Patres Provinciae Byzacenae, quorum *Dacianus* antiquitate; *Fulgentius* Rufpenfis Epifcopus fcientia; primas tenebant. Nomina Epifcoporum, qui librum pari titulo de *Incarnatione* & *Gratia* Monachis illis repofuerunt, funt infequentia: *Dacianus*, *Fortunatus*, *Boethus*, *Victor*, *Scholasticus*, *Orontius*, *Vindicianus*, *Victor*, *Ianuarius*, *Victorianus*, *Rhetinus*, *Quodvultdeus*, *Fulgentius*, *Felix*, & *Ianuarius*.

DXXV.

Per haec tempora fortaffis Ecclefiae B. *Romano* Diacono Martyri facrae in Tufcia excitatae fuere, ut Lucae, & in Dioecefi Lucenfi inter Florentiam & Pifas iuxta Arnum; & in Vultifiano Vallis Pefae.

DXXVI.

Theodoricus Rex moritur, Regnumque *Atalaricus* exci-

Obſe-

Obsequentiae Lucensis Episcopus est, cui successit *Geminianus*.

DXLVIII.

Totila Perusiam capit, & S. *Herculanum* Episcopum obtruncat. Nam vir sanctissimus *Herculanus* Perusinae Civitatis Episcopus fuit, ex conversatione Monasterii ad Sacerdotalis Ordinis gratiam deductus. *Totilae* autem perfidi Regis temporibus eamdem urbem annis septem continuis Gothorum exercitos obsedit, ex qua multi civium fugerunt, qui famis periculum ferre non poterant. Anno vero septimo nondum finito obsessam urbem Gothorum exercitus intravit. Tunc Comes, qui eidem exercitui praeerat, ad Regem *Totilam* nuntios misit, exquirens, quid da Episcopo, vel populo, fieri iuberet. Cui ille, praecepit dicens: Episcopo prius a vertice usque ad calcaneum corrigiam tolle, & tunc caput eius amputa; omnem vero populum, qui illic inventus est, gladio extingue. Tunc idem Comes venerabilem virum *Herculanum* Episcopum super Vrbis murum deductum capite truncavit, eiusque cotem iam mortui a vertice usque ad calcaneum incidit, ut ex eius corpore corrigia sublata videretur. Moxque corpus illius extra murum proiecit. Tunc quidam humanitatis pietate compulsi abscissum caput cervici adponentes cum uno parvulo infante, qui illic extinctus inventus est, iuxta murum corpus Episcopi sepulturae tradiderunt. Cumque post eamdem caedem die quadragesimo Rex *Totila* iussisset, ut cives Vrbis illius, qui quolibet dispersi essent, ad eam sine aliqua trepidatione remearent; hi, qui prius famem fugerant, vivendi licentia accepta reversi sunt. Sed cuius vitae eorum Episcopus fuerat memores, ubi sepultum esset corpus illius quaesierunt, ut hoc iuxta honorem debitum in Ecclesia B. *Petri* Apostoli humarent. Cumque itum esset ad sepolcrum, effossa terra, invenerunt corpus pueri pariter humati, utpote iam die quadragesimo, tabe corruptum, & vermibus plenum; corpus vero Episcopi, ac si dia eodem esset sepultum. Et quod est adhuc magna admiratione venerandum, quia ita caput eius unitum fuerat corpori, ac si nequaquam fuisset abscissum, sic videlicet ut nulla vestigia sectionis adparerent. Cumque hoc & in terga verterent, exquirentes, si quod signum, vel de alia monstrari incisione potuisset, ita sanum, utque intemeratum, omne corpus inventum est, ac si nulla hoc incisio ferri tetigisset. Per haec eadem tempora S. *Cassius* Episcopus Narniensis sanctimoniae laude florebat. Quum autem *Totila* Narniam venisset, ei vir vitae venerabilis *Cassius* occurrit. Cui, quia ex conspersione seu temperie semper facies rubere consueverat, hoc Rex *Totila* non conspersionis esse credidit, sed assiduae potationis, eumque omnimodo despexit. Sed omnipotens Deus, ut quantus vir esset, qui despiciebatur, ostenderet, in Narniensi campo, quo Rex advenerat, malignus spiritus coram omni exercitu eius Spatharium invasit, eumque vexare crudeliter coepit. Qui quum ante Regis oculos ad venerandum virum *Cassium* fuisset adductus, hunc ab eo vir Domini oratione facta, signo Crucis expulit, qui in eum ingredi ulterius non praesumsit. Sicque factum est, ut Rex barbarus Servum Dei ab illo iam die veneraretur ex corde, quem despectum valde iudicabat ex facie.

DIL.

Totila Romam iterum occupat. S. *Cerbonius* Populonii Episcopus, cum hospitalitatis studio valde esset intentus, die quadam transeuntes milites hospitio suscepit, quos Gothis supervenientibus abscondit, eorumque vitam ab illorum nequitia abscondendo servavit. Quod dum Regi perfido *Totilae* nuntiatum fuisset, crudelitatis immanissimae vaesania succensus, hunc ad locum, qui ab octavo huius Vrbis milliario Merulis dicitur, ubi tunc ipse cum exercitu sedebat, iussit deduci, eumque in spectaculo populi ursis ad devorandum proiecit. Cumque idem Rex perfidus in ipso quoque spectaculo consedisset ad inspiciendam mortem Episcopi, magna populi turba confluxit. Tunc Episcopus deductus in medium est, atque ad eius mortem immanissimus ursus exquisitus; qui dum humana membra crudeliter carperet, saevi Regis animum satiaret. Dimissus itaque ex cavea est: qui accensus & concitus Episcopum petiit, sed subito suae feritatis oblitus, deflexa cervice, submissoque humiliter capite, lambere Episcopi pedes coepit: ut patenter omnibus daretur intelligi, quia erga illum virum Dei, & ferina corda essent hominum, & quasi humana bestiarum. Tunc populus, qui ad spectaculum venerat mortis, magno clamore versus est in admirationem venerationis. Tunc ad eius reverentiam eo eodem Rex ipse permotus est: quippe cum quo superno iudicio actum erat, ut qui Deum sequi prius in custodienda vita Episcopi noluit, saltem ad mansuetudinem bestiam sequeretur. *Diogenes* Centumcellas pro Imperatore regit.

DL.

Beatus *Mauricius* Episcopus Florentinus vita fungitur, quem a *Totila* caesum fuisse, *Ioannes Villanius* memoriae prodidit. Ei Sanctus *Eugenius* succedere potuit. Similem crudelitatem in S. *Herculanum* Perusiae Episcopum *Totila* exercuit. Haec ad annum DXLVI. fortassis referenda videantur. Consule annos DXLVI. DXLVIII.

DLI.

Gothi Corsicam, ac Sardiniam, Insulas occupant.

DLII.

Totila a *Narsete* vincitur, & caeditur, cui in Regno *Teia* succedit: sed Gothi iam Sardiniam, & Corsicam, ceperant, ut dixi. Sunt qui adfirment in Casentinate agro ad Clusium & Capresium *Totilam* victum cecidisse: saltem in Apennino id contigisse constat.

DLIII.

Gothi post pacta conventa cum *Narsete* partim in Tusciam & Liguriam ad habitandum ivere. Interim *Narses* plures Tusciae Vrbes recepit, Centumcellas, Florentiam, Volaterras, Pisas, Alsium, & post longam obsidionem Lucam. *Teia*

Rex

Rex in pugna caeditur, cum *Narses* suas copias ex Tuscia & Vmbria contra eum eduxisset. *Isaac* Monachus Spoletinus diem supremum obiit. *Verecundus* Episcopus Lucensis cum *Vigilio* Papa relegatur. *Leutharis* Dux Fraocus, & *Butilinus* eius frater, Italiam populantur. Nam *Butilinus* cum validiore, & maiore exercitus parte Tyrrhenum littus, & totam fere Campaniam, Lucaniam, & Brutios, depraedatus est. *Leutharis* vero reliquas copias ducens Apuliam, & Calabriam, Hydruntem usque progressus, infestavit.

DLV.

Vigilio Papa defuncto, *Pelagius* Pontifex ordinatur, *pag.* 59. ab *Ioanne* Episcopo Perusino, & *Bono* Episcopo de Florentino, (sed alii Codices legunt de Ferentino) & *Andrea* Presbytero Hostiensi. Aonoo legendum in *Anastasio*, *Bonus de Florentia*, magis quam *Bonus de Florentino*? Et quidem *Pelagius* Papa Episcopo Florentino rescripsit; & Florentiam etiam advenisse, a quibusdam perhibetur.

DLVI.

Quum *Pelagius* I. Papa calumniis schismaticorum passim premeretur, quasi Synodum V. Constantinopolitanam probans quartae Synodo Chalcedonensi derogasset; atque inter hos Episcopi Tusciae Annonariae essent, qui populi ab eo divisionem, ipsius auctoritate firmari poscebant; Episcopis illis scripsit, ita Epistolam inscribens: *Dilectissimis Fratribus Gaudentio, Maximiliano, Gerontio, Iusto, Terentio, Vitali, & Laurentio, per Tusciam Annonariam, Pelagius.* Annonaria Tuscia est illa, quae ab Vrbe Roma magis recedit, in qua sunt Vrbes, Luna, Luca, Pistorium, Florentia, Fesulae, Pisae, Volaterrae, Arretium, Senae, Clusium, Cortona, Perusium, Populonium, Rusellae. Ex hac Epistolae autem inscriptione videntur, septem tantum in Tuscia Annonaria, tunc temporis Episcopi fuisse; vel septem tantum ex Episcopis pluribus populorum schismaticorum divisioni aliquo modo favisse. Tunc quidem, nec Pistorium, nec Cortona, Episcopali honore insigniebantur. *Maximilianus* Perusinus Episcopus esse non potuit, qui iam extrema senectute laborasset, utpote qui Conciliis sub *Symmacho* Romae coactis interfuit; nam successores habuit *Herculanum* II. & *Ioannem*, qui hoc ipso anno florebat. Lucensem Ecclesiam *Geminianus* regebat. Arretinus Episcopus *Vindicianus* fuisse traditur. *Verecundus* Lunensis Episcopus adbuc fuisse videatur. *Rusticus* Faesulanae Ecclesiae praeerat. *Magnus* Senensi praesidebat Ecclesiae. Sed forte *Verecundus* Lunensis Episcopus hoc anno fato iam functus erat, & eius loco S. *Terentius* subsectus, qui probabiliter cum non praecessit. Sic S. *Iustus* Afce Episcopus Volaterranus potuit *Elpidio* succedere, non praecedere. Pisarum Antistes *Gaudentius* II. fuerit. Clusio *Vitalis* praefuerit. *Gerontius* Rusellensem Ecclesiam rexerit; *Laurentius* Florentinus Episcopus censeatur: nam sub *Pelagio* I. Florentia Episcopum habebat, quum Florentino Episcopo *Pelagius* ipse rescripserit. *Maximilianus* Populonii ante S. *Cerbonium* episcopatus fuerit. Hisce itaque septem Episcopis *Pelagius* scripsit, dicens mirari se, quod ita essent Apostolicae auctoritatis obliti, ut eorum divisionem ab universali Ecclesia suo etiam voluerint consensu firmari; & quos decuit popularem ignorantiam sacerdotali doctrina comprimere, in contumeliam Sedis Apostolicae plebis voluerint sequi iudicium. Stupet etiam, quod se ab universi orbis communione separatos esse non credant, si eius Romani Pontificis inter sacra mysteria, secundum consuetudinem, nominis memoriam reticent. Quare ut iis scrupulum omnem ad mat, fidei suae professionem illis facit, quatuor prima Sacrosancta Concilia Oecumenica in omnibus sequi, & custodire, testatus: nam illi Episcopi relationem suae de *Pelagio* subspicionis per *Iordanem* Ecclesiae Romanae Defensorem eidem Pontifici miserant.

DLVII.

Pelagius I. Romanus Pontifex Episcopo Florentino (S. *Laurentio*) se consulenti per haec tempora rescripsit, ut paullo ante innui, & in haec quidem verba: *Fraternitatis tuae relatione subscripta, eius latorem secundas quidem nuptias expertam non fuisse didicimus; castitatem tamen eorum priori non servasse coniugio designasti. Et quamvis multa sint, quae in huiusmodi casibus observari canonica iubeat subtilitatis auctoritas, tamen quia defectus astrorum temporum, quibus non solum merita, sed corpora ipsa, hominum defecerunt, districtionis illius non patitur in omnibus manere censuram; & aetas istius, de quo agitur, summae incontinentiae subspicionem auferre dignoscitur, ut ad Diaconatum possit provehi temporum ut dictum est condescendentes defectui concessisse me noverit ..... Mieneoam vero ancillam eius, de qua se post transitum uxoris filios habere confessus est, iubemus, ut tua dispositione cuiquam Monasterio continentiam professura tradatur, ut meliori sorte ad quod promovetur officium sub bonae possit famae merito ministrare, nec aliqua opinioni eius maculandae relinquatur occasio.* Hinc elucet Gothorum *Totilaeque* crudelitatem magnam Florentiae Civitati vastitatem induxisse; & Monasteria Sanctimonialium aliqua in Vrbe Florentiae, vel eius agro, fuisse. Annon S. *Andreae* Parthenon Florentiae iam ab illis temporibus exstiterit? Certe Episcoporum Florentinorum pietate dignum aedificium exstitisset. *Pelagium* hunc Ecclesiam S. *Mariae* Maioris, & Ecclesiam S. *Miniatis* inter Turres, Florentiae dedicasse ferunt.

DLX.

Pelagius I. Pont. Max. moritur, & ei *Ioannes* III. in Cathedra *Petri* succedit. *Pelagium* Papam Ecclesias Sanctae *Mariae* Maioris, & Sancti *Miniatis* inter Turres, Florentiae dedicasse, ut dixi, Florentinorum popularis traditio fert; minus tamen verosimile est, *Pelagium* hunc Florentiam se conferre voluisse, cum Tusciae Annonariae Episcopi populique ab eius communione abhorrerent, ut superius dictum est; nec aliunde compertum habemus, *Pelagium*, postquam Pontifex Romanus creatus est, ex Vrbe Aeterna unquam discessisse. *Pelagius* aliquis fortassis Florentinus Episcopus fuerit, cuius memoria obliterata est; & qui potuit in Florentinorum

An-

Antiftitum ferici longa intercreapedine ab hoc tempore, fcilicet, ad medium ufque farculum VIII. Floeeotioae Ecclefiae praeeffe; feu id contigerit poft medium octavum faeculum io notabili fucceffionis intervallo, quod intee *Thomam*, & *Aliprandum*, Epifcopos intercefiit. Nec *Papae* nomen obftat, quo antiquis temporibus Epifcopi paffim decorabaotur. Citca hoc tempus Sanctus *Frigdianus* Epifcopus Lucenfis erat, *pag.* 586. qui Auferem fluvium iuxta moeoia Lucae ptaeterfluentem, & aquatum tumidarum impetu cuocta vaftantem, raftro io alium alveum fequacem tradoxiffe, trndit hia verbis B. *Gregorius*. *Frigidiani* hoc opinatiffimum n conctis illic habitantibus teftatur (*Venantius*) memorari miraculum, quod Aufecis fluvius, qui iuxta illius Vrbis muros influebat, fatpe ioondatione facta curfus fui alveum egreffus per sgros diffundi coofueverat, ut quaeque fata & plantata reperires, nveeteret. Cumque hoc crebro fieret, & magna eiusdem loci incolas neceffitaa urgeret, dato ftudio operis eum per loca alia derivare conati fuot. Sed qoamvis diutius laboratum fuiffet n peopeio alveo deflecti non potnit. Tunc vie Domini *Frigidianus* raftrum fibi parvulum fecit, ad alueum flumiois acceffit, & folus orationi incubuit: atque eidem flumini praecipiens, ut fe frquerntur, per loca quaeque ei vifa funt, raftrum per teream traxit. Quem relicto alveo proprio tota fluminis aqua fecuta eft; itaut funditus locum confueti curfus deferetet, & ibi fibi alv.um, ubi tracto pee terram raftro vir Domini figoum fecerat, vindicaret; & quaeque effent alimentis hominum profutura fata, vel plaotata, ultra oon laederet. Is feetur quotanois Florentiam proficifci folitus, ut ad Memoriam S. *Minatis* Martyris ornturus accederet, & in Arai nliquando tumentis tranfitu miraculum patraviffe; *pag.* 568. 586. Ecclefiam quoque S. *Vincentii* Martyris honori extra Lucae muros aedificavit, in qua ipfe vita functus deinde fepultus eft.

DLXVI.

Hoc tempore Heruli io Tufciam venerunt, & elegerunt fibi Regem *Sindualtum*, & premebant cunctam Italiam. At egreffus *Narfes* ad eum interfecit Regem, ac omnem gentem Herulorum fibi fubiugavit. Ioteren *Narfes* Ex-Praepofito, & Patricio, poft tantos proftrator tyrannos, ideft, *Badnillam*, & *Teiam*, Reges Gothorum; & *Butilinum* Duerm Francorum, nec non *Sindevalem*, feu *Sindualtum* Herulum; Mediolanum, & reliquas Civitates, qoas Gothi deftruxerant, laudabilitee eeparatas; de ipfa Italia ab *Iuftino* Augufto remotur eft, & *Longinus* eius loco in Italia fubftitutus. Itaque *Narfes* Patriciatu deiectus iniuriam taoiaio iniquo animo ferens, & *Sophiae* Auguftan minis peetereitus, Neapolim fecedit, nnde Legatos mox ad Langobardorum gentem mittit, invitatque io Italiam cunctis divitiia refertam, quum rura Pannonian pauperrima incolerent.

DLXX.

Laogobardi in Tufciam, & Vmbriam, irrumpunt, quum iam Liguriam introiiffent, atque univerfas Liguriae Civitates, praeter eas, quae an littorn maris pofitae funt, cepiffent. Circa id temporis S. *Cerbonius* Populonii Epifcopus, Langobardis omnia vaftantibus, ad Ilvam Infulam feceffit.

DLXXII.

Alboinus Langobardorum Rex Ticino potitur iuxta quosdam. Circa haec tempora *Sergius* Confularis Tufeiae fuerit, cuius Scrioarii fuerunt *Anaftafius* filius, & *Mamalus* oepos: in ora maritima Tufeiae fepulti fuere, vel ubi Cofa exftitia, vel ubi none Vrbitellum exfiftit.

DLXXIII.

Sanctus *Cerbonius* Populonii Epifcopus moritur in Ilvn Infuln, & eius iuffu cadaver Populonium reportatur. Nam in Populonii Ecclefia, cui praeerat, fepulcrum fibi praeparavit. Sed quum Langobardorum gens in Italiam veniens cuncta vaftaffer, ad Ilvam Infulam receffit, qui ingruente aegritudine ad mortem veniens, Clericis fuia fibique obfequentibus praecepit dicens: In fepulcro meo quod mibi praeparavi Populonii me ponite. Cui illi cum dicerent: Corpus tuum illuc qualiter educere poffumus, qui a Langobardia teneri loca eadem, & ubique eoa illic difcurrere, fcimus? Ipfe refpondit: Reducite me fecuri, nolite metuere, fed feftiae fepelire me curate: mox autem ut fepultum fuerit corpus meum ex eodem loco fub omni feftioatione recedite. Defuncti igitur coepus impofuerunt navi, cumque Populonium tenderent, collecto in nubibus aere immenfa nimis pluvia erupit. Sed ut patefceret omnibus, cuius viri corpus navis illa partaret, per illud maeia fpatium, quod ab Ilva Iofula ufque Populooium duodecim millibus diftat, circa utraque navis latera procellofa valde pluvia defcendit, & in navem namdem una pluviae gutta non cecidit. Peevenerunt itaque nd locum Clerici, & fepulturae reddiderunt corpus Sacerdotis fui. Cuius praecepta fervantes ad oavem fub feftinatiooe reverfi funt. Quam mox ut intrare potuerunt io eumdem locum, ubi vir Domioi fepultus fuerat, Langobardorum Dux crudeliffimus *Gummarith* advenit. Ex cuius adventu vieum Dei habuiffe fpiritum prophetiae claruit, qui minifros fuos a fepulturae fuae loco fub feftioatione difcedere praecepit. Haec funt B. *Gregorii* verba. *Gummarithus* igitur Langobardorum Dux nrudeliffimus Tufciam populatur, ac vaftat. *Ioannes* III. Papa moritur. Quum ad Spoletanam Ecclefiam Epifcopus Arianus veniffet a Langobardis miffus, ftatim excaecatus eft.

DLXXIV.

Clefo Rex obit hoc anno, feu infequenti, & Duces XXXVI. fuccedunt, qui per decennium Langobardos rexere. Vnus eorum *Vallaris* foit, qui Bergomo dominabatur. Nefcio an hic fueeit, qui *Vicum Vallaris* io Tufcia ad Arnum flumen, inter Florentiam & Pifas fitum, condiderit, & cioa nominn ita adpellatus fuerit. Ibi Ecclefia Plebes infignis S. *Genefia* Martyri facrata fuit. Poffidebant tunc Langobardi in Italia Provincias Fori Iulii, Venetiae, Liguriae, Tufciae, Vm-

Vmbriae; & in Apulia quoque, & Campania, dominabantur. *Benedictus* I. Papa eligitur.

DLXXVII.

Licet Langobardi moribus efferatis, & haeretici Ariani, Italiam late vastarent, Tusciae tamen, & Vmbriae, Venetiae, & Liguriae, Provinciis ab *Alboino* acquisitis, & sibi fidelibus, iam parcebant. S. *Anastasius* Abbas Suppentoniae in Etruria & Monte Soracte floret.

DLXXVIII.

Sanctus *Frigidianus* Episcopus Lucensis moritur. *pag.* 586.

DLXXX.

Pelagius II. Pont. Max. in Cathedra *Petri* collocatur. *pag.* 39. alii ad annum DLXXVIII. retrahunt.

DLXXXIV.

Per haec fortassis tempora Ecclesia S. *Mamantis* Martyris ad Empulum prope Arnum erecta fuit. *Flavius Autharis* Langobardorum Rex creatur.

DXC.

Pelagius II. Papa vita fungitur; S. *Gregorius* Magnus ei succedit. *Pelagium* quoque II. Ecclesias Florentinas S. *Mariae* Maioris, & S. *Minentis* inter Turres, dedicavisse, minus probabile videatur. Illum ex Vrbe Roma pedem extulisse incompertum est: & Florentiam proficisci reformidasset quidem, quum ea Vrba, & Tuscia Annonaria universa, a Langobardis subiugata fuisset, iisque pareret, quos *Pelagius* & timebat, & aversabatur, & ut comprimerentur satagebat. Errorem igitur ortum puto ex eo, quod ad annum DLX. adnotavi. Hoc anno mortalitas Romam vehementi clade vastavit; & *Gregorius* Pontifex ad universos Italiae Episcopos scripsit, ut filii Langobardorum in haeresi Ariana baptizati ad Fidem Catholicam conciliarentur; nam eos vetuerat *Autharis* Rex in proximo Paschate elapso in Fide Catholica baptizari. Idem Pontifex Synodum Romae celebravit. *Autharis* Langobardorum Rex mortem obiit, *Theudelinda* vero eius vidua *Agilulfum* Ducem Taurinatium cognatum Regia *Autharis*, virum strenuum, & bellicosum, sibi virum, & Langobardorum gentis, eius accedente consensu, Regem elegit. Hoc circiter tempore Monachus Montis Argentarii, in Ecclesia Buxentina Aureliae, hoc est, Viae Aureliae, quae per maritima Etruriae ducebat Pisas, cuius *Quadragesimus* quidam Subdiaconus erat, vitam mortuo reddidit. Rem ita narrat B. *Gregorius*. Nostris modo temporibus quidam vir Quadragesimus nomine, Buxentinae Ecclesiae Subdiaconus fuit, qui ovium suarum gregem pascere in eiusdem Aureliae partibus solebat. Cuius valde veracis viri narratione res mira innotuit, quae secreto fuerat gesta. Is namque, ut praediximus, dum gregis sui in Aurelia curam gereret, in diebus eiusdem vir fuit e Monte, qui Argentarius vocatur, venerabilis vitae, qui habitum Monachi quem praetendebat specie, moribus explebat. Hic itaque ad Ecclesiam Beati *Petri* Apostolorum Principis ab eodem Monte Argentario annis singulis venire consueverat, atque ad hunc, quem praedixi, Quadragesimum Subdiaconum, sicut ipse narravit, hospitalitatis gratia declinabat. Quadam vero die, dum eius hospitium, quod non longe ab Ecclesia aberat, intrasset, cuiusdam paupercula mulieris maritus iuxta defunctus est: quem ex more lotum, vestimentis indutum, & sabano constrictum, superveniente vespere sepelire nequiverunt. Igitur iuxta defuncti corpus viduata mulier sedit, quae in magnis fletibus noctem ducens, continuis lamentorum vocibus satisfaciebat dolori. Cumque hoc diutius fieret, & flere mulier nullo modo cessaret, vir Dei, qui receptus hospitio fuerat, Quadragesimo Subdiacono compunctus ait: Dolori huius mulieris anima mea compatitur: rogo; surge, & oremus. Perrexerunt igitur utrique ad vicinam Ecclesiam, seseque pariter in orationem dederunt. Cumque diutius orassent, complere orationem Quadragesimum Subdiaconum servus Dei petiit. Qua completa ab altaris crepidine pulverem collegit, atque cum eodem Quadragesimo ad defuncti corpus accessit, seseque ibidem in orationem dedit. Cumque diutius orasset, iam non sicut prius fecerat, orationem compleri per Subdiaconum voluit, sed ipse benedictionem dedit, statimque surrexit. Et quia manu dextera collectum pulverem gestabat, sinistra pallium, quo facies defuncti velabatur, abstulit. Quod cum mulier fieri cerneret, contradicere vehementer coepit, & mirari, quid vellet facere. Ablato itaque pallio, diu eo quem collegerat pulvere defuncti faciem fricavit. Qui cum diutius fricaretur, recepit animam, oscitavit, oculos aperuit, seseque elevans resedit, quid erga se ageretur miratus est, ac si de gravissimo somno fuisset excitatus. Quod cum mulier lamentis fatigata conspiceret, coepit ex gaudio magis flere, & voces amplius edere. Quam vir Domini modesta prohibitione compescuit, dicens: Tace tace: sed si quis vos requisiverit, qualiter factum sit hoc, solummodo dicite: Quia Dominus Iesus Christus opera sua fecit. Dixit hoc, atque ab eius hospitio exivit, Quadragesimum Subdiaconum protinus reliquit, & in loco eodem ultra non *adparuit*. Temporalem namque honorem fugiens, egit ut ab his, a quibus visus in tanta virtute fuerat, numquam iam in hac vita videretur. Hactenus *Gregorius*. Populoniensis Ecclesia nec Episcopum, nec Presbyteros habebat. Episcopi diversi in Tuscia & Vmbria erant; *Gaudiosus* Eugubii; *Ioannes* Vrbis Veteris; *Dominicus* Centumcellarum, sub quo Civitatis illius Comes *Domarchus* Tribunus fuit. Sed & *Theophanius* per haec tempora Comes Vrbis Centumcellensis fuit, vir misericordiae actibus deditus, bonis operibus intentus, hospitalitati praecipue studens. Exercendis Comitatus curis occupatus, agebat terrena & temporalia, sed magis ex debito, quam ex intentione. De eo ita S. *Gregorius* scribit: Cum adpropinquante mortis eius tempore gravissima aeris tempestas obsisteret, ne ad sepeliendum duci posset, eumque uxor sua cum fletu vehementissimo inquireret, dicens: Quid faciam? quomodo te ad sepeliendum eiicio, quae ostium domus huius egredi prae nimia tempestate non possum? Tunc ille respondit: Noli, mulier,

lier, flere s quis mox ut ego defunctus fuero, eadem hora seris serenitas redibit. Cuius protinus vocem mors, & mortem serenitas, secuta est. Quod signum etiam alia signa sunt comitata. Nam manus eius, & pedes, podagrae humore tumescentes, versi in vulneribus fuerant, & profluente saniie patebant. Sed dum corpus eius ex more ad lavandum fuisset nudatum, ita manus, pedesque eius sani inventi sunt, ac si nunquam vulneris aliquid habuissent. Ductus itaque, ac sepultus est, eiusque coniugi visum est, ut quarto die in sepulcro illius marmor, quod superpositum fuerat, mutari debuisset. Quod videlicet marmor corpori eius superpositum dum fuisset ablatum, tanta ex corpore ipsius fragrantia odoris emanavit, ac si ex putrescente carne illius pro vermibus aromata ferbuissent. Quod factum dum narrante me in Homiliis, infirmis quibusdam venisset in dubium, die quadam sedente me in conventu nobilium, ipsi artifices, qui in sepulcro illius marmor mutaverant, adfuerunt, aliquid me de propria causa rogaturi. Quos ego de eodem miraculo coram clero, nobilibus, ac plebe requisivi, qui & eadem odoris fragrantis miro modo se repletos fuisse testati sunt: & quaedam alia in augmento miraculi, quae nunc narrare longum extimo, de eodem sepulcro eius addiderunt. Ita S. *Gregorius*. *Balbinus* Episcopus Rosellarum est. *Agapetus* Abbas Monasterii S. *Georgii* Vrbis Veteris erat; & Monasterium S. *Erasmi* in latere Montis Sorachtis iam exsistebat. Hoc ipso anno, quo mortalitas Vrbem Romam adflixit in Portuensis Civitatis Monasterio, Mellitus dictus est Monachus, adhuc in annis iuvenilibus constitutus, sed mirae simplicitatis, atque humilitatis vir: qui adpropinquante vocationis die, eadem clade percussus ad extrema deductus est. Quod vir vitae venerabilis *Felix* eiusdem Civitatis Episcopus audiens, cuius & haec relatione cognovi, ad eum accedere studuit, & ne mortem timere debuisset, verbis hunc persuasoriis confortare, cui etiam adhuc de divina misericordia longiora vitae spatia polliceri coepit. Sed ad haec ille respondit, cursus sui tempora esse completa, dicens, adparuisse sibi iuvenem, atque epistolas detulisse dicentem: Aperi, & lege. Quibus apertis adseruit, quia se, & omnes, qui eodem tempore a praedicto Episcopo in Paschali festivitate fuerant baptizati, scriptos in eisdem epistolis litteris aureis invenisset. Primum quidem ut dicebat suum nomen reperit: ac inde omnium illo in tempore baptizatorum. Qui de re certum tenuit, & se, & illos, de hac vita esse sub celeritate migraturos. Factumque est ut die eadem ipse moreretur, atque post eum cuncti illi qui baptizati fuerant its secuti sunt, ut intra pauros dies nullus eorum in hac vita remaneret. Quia vero de quibusdam Episcopis Etruriae memini, iuvat huic inserere Epistolam, quam idem S. *Gregorius* Papa hoc anno *Ioanni* Episcopo Vrbis Veteris scribit: *Agapitus* Abbas Monasterii S. *Georgii*, insinuavit nobis plurima se a vestra Sanctitate gravamina sustinere; & non solum in his, quae necessitatis tempore aliquod Monasterio possint ferre subsidium; verumetiam quod in eodem Monasterio Missas prohibeatis celebrari, sepeliri etiam ibidem mortuos interdicatis. Quod si ita est, a tali vos hortamur inhumanitate suspendi, & sepeliri ibidem mortuos, vel celebrari Missas, nulla ulterius habita contradictione permittas; ne denuo querelam de iis, quae dicta sunt praedictus vir venerabilis *Agapitus* deponere compellatur. Hactenus Beatus *Gregorius*, qui pariter *Dominico* Episcopo Centumcellensi, ita scripsit: Officii quidem sacerdotalis est, ut viduis, se maritali regimine desolatis impertiri solatia debeatis: ut unde in hoc mundo humana conditione privantur, sacerdotali tuitione possint remedia reperire. Quoniam ergo *Luminosa* herilis femina relicta clarissimi *Zemarchi* Tribuni nostrae se post Deum tuitioni commisit, huic vos solatiari, in quo sibi necesse fuerit, admonemus, nullusque sit ei de quolibet molestus articulo. Sed quia comitivam illam, quam vir eius agendam susceperat, nunc *Theodoro* Palatino concedente, ipsi est mulieri ut peragere debeat attributum, vel quem ipsi placuerit, donec praesentis indictionis celebretur impletio, nullum eamdem quousque expleat inquietare permittas. Ita ergo facite, ut & Deum vobis faciatis pro rebus talibus debitorem, & noster huiuscemodi de impensis a vobis solatiis propensius animus gratuletur. Hac usque ille, qui pariter *Balbino* Episcopo Rosellano litteras insequentes dedit: Pervenit ad nos, quod Populoniensis Ecclesia ita sit Sacerdotis officio destituta, ut nec poenitentia decedentibus ibidem, nec baptisma possit praestari infantibus. Huius igitur tam piae rei, tamque necessariae mole permoti, iubemus dilectioni tuae, ut huius praeceptionis auctoritate communitus, memoratae Ecclesiae visitator accedas, ut unum Cardinalem illic Presbyterum, & duos debeas Diaconos ordinare. In Parochiis vero praefatae Ecclesiae tres similiter Presbyteros; quos tamen dignos ad tale officium veneratione vitae, & morum gravitate, praevideris; & quibus in nullo obvient constituta canonicae disciplinae, ut sanctae eum digna cautela provideatur Ecclesiae.

DXCI.

Amantius Tiburtinae Ecclesiae Presbyter ex provincia Tusciae mirae simplicitatis vir multa miracula patrat, quae ita B. *Gregorius* narrat: *Floridus* Tiburtinae Ecclesiae Episcopus, cuius veritatis, atque sanctitatis est, dilectioni tuae incognitum non est. Hic mihi esse apud se Presbyterum quemdam *Amantium* nomine praecipuae simplicitatis narravit virum; quem hoc habere virtutis perhibet, ut Apostolorum more manum super aegros ponat, & saluti restituat; & quantumlibet vehemens aegritudo sit, ad tactum illius abscedat. Quem hoc etiam habere miraculi adiunxit; quia in quolibet loco, quamvis immanissimae asperitatis serpentem repererit, mox, ut eum signo crucis signaverit, extinguit, ita ut virtute crucis quam vir Dei digito edideirit diruptis visceribus moriatur. Quem si quando serpens in foramine fugerit, signo crucis os foraminis benedicit, statimque ex foramine serpens iam mortuus trahitur. Quem tantae virtutis virum ipse etiam videre curavi, eumque ad me deductum in infirmorum domo paucis diebus manere volui: ubi si qua adesset curationis gratia, citius probari potuisset. Ibi autem quidam inter aegros alios mente captus iacebat, quem Medici

 Grae-

Graeco vocabulo phreneticum adpellant. Qui nocte quadam cum magnas voces, scilicet, ut insanus, ederet, cunctosque aegros immensis clamoribus perturbaret, ita ut nulli illic capere somnum liceret, fiebat res valde miserabilis, quia unde unus male, inde omnes deterius, habebant. Sed sicut & prius a reverendissimo viro *Florido* Episcopo, qui tunc cum praedicto Presbytero illic pariter manebat, & post a puero, qui nocte eadem aegrotantibus serviebat, subtiliter adgnovi, idem venerabilis Presbyter de proprio stratu surgens ad lectum phrenetici silenter accessit, & super eum positis manibus oravit. Moxque illum melius habentem tulit, atque in superiora domus secum ad oratorium duxit: ubi pro eo liberius orationi incubuit, & statim eum sanum ad lectum proprium reduxit, ita ut nullas ulterius voces ederet, nec iam aegrotorum quempiam aliquo clamore perturbaret; nec iam aegritudinem auxit alienam, qui perfecte receperat mentem suam. Ex quo eius uno facto didicimus, ut de eo illa omnia audita crederemus. *Venantius* Lunensis Episcopus Romae versatur. *Blandus* Episcopus Hortensis Civitatis a *Gregorio* Exarcho Ravennae detinetur, sub delicti praetextu. *Theodorus* Sardiniae Dux est, in qua Insula Monasterium S. *Viti* exsistebat, quod *Vitalis* recordandae memoriae femina construxerat. Monachos Montis Christi dissolutos S. *Gregorius* Papa *Honorio* Abbati ab se misso parere iubet. Idem *Symmacho* Defensori scribit de construendo in Corsica Monasterio, quod *Labinia* religiosa femina construendum paraverat; quare eumdem *Honorium* Abbatem in Corsicam misit, ut aptum constructioni locum inveniat; cui pariter iniunxit, ut cum *Symmacho* in Gorgonem Insulam pergat, ut illius Insulae Monasteria idem Abbas corrigat, & instituat. *Symmacho* pariter Defensori scripsit, se velle, ut Sacerdotes, qui in Corsica commorantur, prohiberi debeant, ne cum mulieribus conversentur, exceptis dumtaxat matre, sorore, vel uxore, quae caute regenda est. *Ianuarius* Archiepiscopus Caralis in Sardinia sedet. *Leo* Episcopus in Corsica est, & Ecclesiam Saonensem ante annos plurimos Pontifice destitutam, iussu *Gregorii* Papae, invisit, & in ea Presbyteros ordinat. Idem Papa *Martino* Episcopo in Corsica concedit, ut a Tunatensi Ecclesia ad Saonensem transeat. Curat etiam, ut Perusinae Ecclesiae vacanti Episcopus ordinetur. *Candidus* Episcopus Vrbevetanus est. Sed Epistolam, quam *Gregorius* Clero, Ordini, & Plebi Perusinae scripsit, in medium adduco: Miramur, carissimi Fratres in Christo, quare Ecclesiam Dei tanto tempore absque Rectore conspicitis, ne de vestro totiusque plebis regimine minime cogitatis. Notum est enim, quod grex, si pastoris cura defuerit, per avia gradiatur, & ob hoc facilius inimici laqueos insidiantis incurrat. Vnde necesse est de his, qui Ecclesiae militant, unum, habito timore Domini, perquirere, qui Pastoris ministerium possit digne suscipere, atque illic protegente Domino, Sacramentorum divinorum dispensator insistere: quatenus, & pro filiis Ecclesiae vestrae purae quotidie mentis holocaustum offerat, & viam gregi, quomodo ad supernam patriam gradiatur, ostendat. Post hanc Epistolam ad Perusinos profero etiam illam, quam Clero, Ordini, & Plebi Nepae scripsit, & est quae sequitur: *Leontio* viro clarissimo praesentium portitori curam sollicitudinemque Civitatis iniunximus, ut in cunctis invigilans, quae ad utilitatem vestram, vel Reipublicae, pertinere dignoscet, ipse disponat. Ideoque dilectionem vestram scriptis praesentibus admonemus, quatenus ei exhibere obedientiam in omnibus debeatis, nec quisquam vestrum eum pro vestra utilitate tractantem existimet contemnendum: quia quisquis incongrue ordinationi eius restiterit, nostrae resultare dispositioni cognoscetur. Quicumque vero eum in iis, quae supra retulimus, audierit, nos audiet. Si quis autem, quod non credimus, eum post hanc admonitionem nostram contemnendum putaverit, ad suum proculdubio sciat pertinere periculum. Hactenus ille.

DXCII.

Arnulfus Dux Langobardorum in Vmbria, & Tuscia, Spoleti scilicet, & Exarchus Ravennae; Perusiam aliasque Langobardorum Vrbes occupaverat. Immo ad Romanam Vrbem accedens, alios occidit, alios detruncavit, quamquam cum Langobardis in Tuscia positis *Gregorius* Papa pacem iam fecerat.

DXCIII.

Sanctus *Gregorius Magnus* Dialogorum libros scribit, in quibus multa de rebus Etruscorum commemorat, quorum pleraque eius aetate vel non multo ante evenerunt, quare eorum nonnulla hic inserere iuvat, quum certis annis adsignare minime valeam. Ait igitur. De vicino nunc loco tibi aliquid narrabo, quod & viri venerabilis *Maximiani* Episcopi, & *Laurentii*, quem nosti, veterani Monachi, quia uterque nunc usque superest, relatione cognovi: qui scilicet *Laurio* in illo Monasterio, quod iuxta Nepesinam urbem Suppentonia vocatur, ab *Anastasio* viro sanctissimo nutritus est. Qui nimirum *Anastasius* vitae venerabilis viro *Nonnoso* Praeposito Monasterii, quod in Soractis monte situm est, & propinquitate loci, & morum magnitudine, & virtutum studiis, assidue iungebatur. Idem vero *Nonnosus* sub asperrimo sui Monasterii degebat Patre: sed eius mores mira semper aequanimitate tolerabat. Sicque Fratribus praeerat in mansuetudine, sicut crebro Patris iracundiam ex humilitate mitigabat. Quia vero eius Monasterium in summo montis cacumine situm est, ad quemlibet parvum hortum Fratribus excolendum nulla patebat planities; unus autem brevissimus locus in latere montis excreverat, quem ingentis saxi naturaliter egrediens moles occupabat. Quadam die dum *Nonnosus* vir venerabilis cogitaret, quod saltem ad condimenta olerum nutrienda locus idem aptus potuisset exsistere, si haec moles saxi illius non teneret; occurrit animo, quod eamdem molem quinquaginta boum paria movere non possent. Cumque de humano labore facta esset desperatio, ad divinum se solatium contulit, seque illic nocturno silentio in orationem dedit. Cumque mane facto ad eumdem locum Fratres venirent, invenerunt molem tantae magnitudinis ab eodem loco longius recessisse, suoque secessu largum Fratribus spa-

spatium dedisse. Alio quoque tempore cum idem vir venerabilis lampades vitreas in oratorio lavaret, una ex eius manibus cecidit, quae per innumeras partes fracta dissiluit: qui vehementissimum Patris Monasterii furorem timens lampadis protinus omnia fragmenta collegit, atque ante Altare posuit, seque cum gravi gemito in orationem dedit. Cumque ab oratione caput levasset, sanam lampadem reperit, quam timens per fragmenta collegerat. Sicque in duobus miraculis duorum Patrum virtutes imitatus est; in mole scilicet saxi, factum *Gregorii*, qui montem movit; in reparatione vero lampadis, virtutem *Donati*, qui fractum calicem pristinae incolumitati restituit. Dum quadam die in Monasterio vetus oleum deesset, iamque colligendae olivae tempus incumberet, sed fructus in oleis nullus adpareret, visum Patri Monasterii fuerat, ut circumquaque Fratres in colligendis olivis ad exhibenda extraneis opera pergerent, quatenus ex mercede sui operis aliquantulum Monasterio oleum deportarent. Quod vir Domini *Nonnosus* fieri cum magna humilitate prohibuit, ne exeuntes Fratres ex Monasterio, dum lucra olei quaererent, animarum damna paterentur. Sed quia in Monasterii arboribus olivas paucae inesse videbantur, eas colligi praecepit, & in praelo mitti, & quamlibet parum olei exire potuisset, sibimet deferri. Factumque est, & susceptum in parvo vasculo oleum Fratres *Nonnoso* Dei famulo detulerunt; quod ipse protinus ante Altare posuit, cunctisque egredientibus oravit, atque accersitis postmodum Fratribus praecepit, ut hoc quod detulerant oleum levarent, & per cuncta vasa Monasterii exigue fundendo dividerent, quatenus benedictione eiusdem olei omnia infusa viderentur; quae protinus ut erant vacua claudi fecit. Die vero altera aperta omnia plena reperta sunt. Eodem quoque tempore venerandus vir *Anastasius*, cuius superius memoriam feci, S. Romanae Ecclesiae, cui Deo auctore deservio, Notarius fuit, qui soli Deo vacare desiderans, scrinium deseruit, Monasterium elegit, atque in eo loco, quem praefatus sum, qui Suppentonia vocatur, per annos multos in sanctis actibus vitam duxit, eique Monasterio solerti custodia praefuit. Quo videlicet in loco ingens desuper rupes eminet, & profundum subter praecipitium patet. Quadam vero nocte, cum iam omnipotens Deus eiusdem venerabilis viri *Anastasii* labores remunerare decrevisset, ab alta rupe vox facta est quae, producto sonitu clamaret, dicens: *Anastasi*, veni. Quo vocato alii quoque septem fratres vocati sunt ex nomine. Parvo autem momento ea, quae fuerat emissa, vox siluit, & octavum Fratrem vocavit. Quas dum aperte voces congregatio audisset, dubium non fuit, quin eorum, qui vocati fuerant, obitus adpropinquasset. Intra paucos igitur dies primus venerandus vir *Anastasius*, ceteri autem in eo ordine ex carne educti sunt, quo de rupis vertice fuerant vocati. Frater vero ille, ad quem vocandum vox parum siluit, atque eum ita nominavit, morientibus aliis, paucis diebus vixit, & tunc vitam finivit: ut aperte monstraretur, quia interiectum vocis silentium parvum vivendi spatium signaverit. Sed mira res contigit: quia venerabilis vir *Anastasius*, dum de corpore exiret, erat quidam Frater in Monasterio, qui super eum vivere nolebat: provolutus eius pedibus, coepit cum lacrymis ab eo postulare, dicens; Per illum ad quem vadis, te adiuro, ne septem dies super te in hoc mundo faciam; ante cuius septimum diem etiam ipse defunctus est, qui tamen in illa nocte inter ceteros non fuerat vocatus; ut aperte claresceret, quia eius obitum sola venerabilis *Anastasii* intercessio obtinere potuisset. Fuit vir vitae venerabilis *Bonifacius* nomine, qui in ea Civitate, quae Ferentis dicitur, Episcopatum officio tenuit, moribus implevit. Huius multa miracula is, qui adhuc superest, *Gaudentius* Presbyter narrat. Qui nutritus in eius obsequio tanto valet de illo quaeque veracius dicere, quanto eis hunc contigit interesse. Huius Ecclesiae gravis valde paupertas inerat, quae bonis mentibus esse solet custos humilitatis, nihilque aliud ad omne stipendium, nisi unam tantummodo vineam habebat: quae quodam die ita grandine ineunte vastata est, ut in ea paucis in vitibus vix parvi rarique racemi remanerent. Quam cum Dei praedictus vir reverentissimus *Bonifacius* Episcopus fuisset ingressus, magnas omnipotenti Deo gratias retulit, quia in ipsa sua adhuc inopia sese angustiari cognovit. Sed cum iam tempus exigeret, ut ipsi quoque racemi, qui remanserant, maturescere potuissent, custodem vineae ex more posuit, eamque solerti vigilantia servari praecepit. Quadam vero die mandavit *Constantio* Presbytero nepoti suo, ut cuncta vini vascula in Episcopio, omniaque dolia, ita ut ante consueverat, pice superfusa praepararet. Quod cum nepos illius Presbyter audisset, valde admiratus est, quod quasi insana praeciperet, ut vini vascula praeparari faceret, qui vinum minime haberet: nec tamen praesumsit inquirere cur talia iuberet, sed iussis obtemperans, omnia ex more praeparavit. Tunc vir Dei vineam ingressus racemos collegit, ad calcatorium detulit, omnesque exinde egredi praecepit, solusque ibi cum uno parvolo puerolo remansit, quem in eodem calcatorio deposuit, & calcare ipsos paucissimos racemos fecit. Cumque ex iisdem racemis parum aliquid vini deflueret, coepit hoc vir Dei suis manibus in parvo vase suscipere, & per cuncta dolia omniaque vasa, quae parata fuerant, pro benedictione dividere; ut ex eodem vino omnia vascula vix infusa viderentur. Cum vero ex liquore vini parum aliquid in vasis omnibus misisset, vocato protinus Presbytero, iussit pauperes adesse. Tunc coepit vinum in calcatorio crescere, ita ut omnia, quae adlata fuerant, pauperum vascula impleret. Quibus cum se idonee satisfecisse conspiceret, ex calcatorio iussit puerum descendere, apothecam clausit, atque impresso sigillo proprio munitam reliquit, moxque ad Ecclesiam rediit. Die vero tertia praedictum *Constantium* Presbyterum vocavit, & oratione facta apothecam aperuit, & vasa, in quibus tenuissimum liquorem infuderat, ubertim vinum fundentia invenit, ita ut pavimentum omne excrescentia vina invaderent, si adhuc Episcopus tardius intrasset. Tunc terribiliter Presbytero praecepit, ne quousque ipse in corpore viveret, hoc miraculum cuiquam indicaret; pertimescens videlicet, ne in virtute facti favore humano pulsatus, inde intus inanesceret, unde foris hominibus magnus adpareret: exemplum etiam Magistri sequens, qui ut nos ad viam humilitatis instrueret.

ret, de semetipso discipulis praecepit, dicens, ut ea quae vidissent nemini dicerent, quousque Filios hominis a mortuis resurgeret. Adhuc pauca aliqua quae de *Bonifacii* Episcopi opere supersunt, quia eius memoriam fecimus, exsequamur; Alio namque tempore Beati *Proculi* Martyris natalitius propinquabat dies, quo in loco vir nobilis *Fortunatus* nomine manebat: qui magnis precibus ab eodem venerabili viro postulavit, ut cum apud Beatum Martyrem Missarum solemnia ageret, ad benedictionem dandam in suam domum declinaret. Vir autem Dei negare non potuit, quod ab eo ex *Fortunati* mente caritas poscit. Peractis igitur Missarum solemniis, cum ad praedicti *Fortunati* venisset mensam, priusquam Deo hymnum diceret, sicut quidam ludendi acte victum solent quaerere, repente ante ianuam cum simia vir adstitit, & cymbala percussit. Quem sanctus vir sonitum audiens dedignatus, dixit: Heu, heu, mortuus est miser iste. Ego ad mensam refectionis veni, os adhuc ad laudem Dei non aperui, & ille cum simia veniens percussit cymbala. Subiunxit tamen, & ait: Ite, & pro caritate ei cibum potumque tribuite, scitote tamen, quia mortuus est. Qui infelix vir, dum panem, ac vinum, ex eadem domo percepisset, egredi ianuam voluit, sed saxum ingens subito de tecto cecidit, eique in verticem venit. Ex qua percussione prostratus in manibus iam semivivus levatus est: die vero altera secundum viri Dei sententiam funditus finivit vitam. Alio quoque tempore praedictus *Constantius* Presbyter nepos eius, equum suum duodecim aureis vendidit, quos in propriam arcam ponens, ad exercendum opus aliquod discessit. Cum subito ad episcopium pauperes venerunt, qui importune precabantur, ut eis sanctus vir *Bonifacius* Episcopus ad consolationem suae inopiae aliquid largiri debuisset. Sed vir Dei, quia quid tribueret non habebat, aestuare coepit in cogitatione ne ab eo pauperes vacui exirent. Cui repente ad memoriam rediit, quia *Constantius* Presbyter nepos eius, equum, quem sedere consueverat, vendidisset, atque hoc ipsum in arca sua pretium haberet. Absente igitur eodem nepote suo, accessit ad arcam, & pie violentus claustra arcae comminuit, duodecim aureos tulit, eosque indigentibus, ut placuit, divisit. Itaque *Constantius* Presbyter reversus ex opere arcam fractam reperit, & caballi sui pretium, quod in eam posuerat, non invenit. Coepit itaque voce magna perstrepere, & cum furore nimio clamare: Omnes hic vivunt, solus ego in domo hac vivere non possum. Ad cuius clamitum voces venit Episcopus, omnesque qui in eodem episcopio aderant. Cumque eum locutione blanda vir Dei temperare voluisset, coepit ille cum iurgio respondere, dicens: Omnes tecum vivunt, solus ego hic ante te vivere non possum: redde mihi solidos meos. Quibus vocibus commotus Episcopus, Beatae Mariae semper Virginis Ecclesiam ingressus est, & elevatis manibus, extenso vestimento, stando coepit exorare, ut ei redderet, unde Presbyteri furentis insaniam mitigare potuisset. Cumque subito oculos ad vestimentum suum inter extensa brachia reduxisset, repente in sinu suo duodecim aureos invenit, ita fulgentes, tamquam si ex igne producti eadem hora fuissent. Qui mox de Ecclesia egressus, eos in sinum furentis Presbyteri proiecit, dicens: Ecce habes solidos, quos quaesisti; sed hoc tibi notum sit, quia post mortem meam tu huius Ecclesiae Episcopus non eris propter avaritiam tuam. Ex qua sententiae veritate colligitur, quia eosdem solidos Presbyter pro adipiscendo Episcopatu parabat. Sed viri Dei sermo praevaluit: Nam idem *Constantius* in Presbyteratus officio vitam finivit. Alio quoque tempore duo ad eum Gotbi hospitalitatis gratia venerunt, qui Ravennam se festinare professi sunt. Quibus ipse parvum vas ligneum vino plenum manu sua praebuit, quod fortasse in prandio itineris habere potuissent: ex quo illi quoadusque Ravennam pervenirent, biberunt Gotbi. Aliquantis autem diebus in eadem Civitate morati sunt, & vinum, quod a S. Viro acceperant, quotidie in usu habuerunt. Sic usque ad eumdem venerabilem Patrem Ferentia reversi sunt, ut nullo die cessarent bibere, & tamen vinum eis ex illo vasculo nunquam deesset: ac si in illo vase ligneo, quod Episcopus dederat, vinum non augeretur, sed nasceretur. Nuper quoque de eiusdem loci partibus senex quidam Clericus advenit, qui ea de illo narrat, quae silentio non sunt premenda. Nam dicit, quod quadam die ingressus hortum, magna hunc erucae multitudine invenit esse coopertum: qui omne olus deperire conspiciens, ad easdem erucas conversus, dixit: Adiuro vos in nomine Domini Dei nostri Iesu Christi, recedite hinc, atque haec olera comedere nolite. Quae statim ad viri Dei verbum ita omnes egressae sunt, ut ne una quidem intra spatium horti remaneret. Sed quid mirum, quod haec de Episcopatus eius tempore narramus, quando iam apud omnipotentem Deum ordine simul, & moribus creverat: dum illa magis miranda sunt, quae eum hic senex Clericus adhuc puerulum fecisse testatur? Nam ait, quod tempore, quo cum matre sua puer habitabat, egressus hospitium, non nunquam sine linea, crebro etiam sine tunica, revertebatur: quia mox ut nudum quempiam reperisset, vestiebat hunc, se exspolians, ut se ante Dei oculos illius mercede vestiret. Quem mater sua frequenter increpare consueverat, dicens, quod iustum non esset, ut ipse inops pauperibus vestimenta largiretur. Quae die quadam horreum ingressa, pene omne triticum, quod sibi in stipendio totius anni paraverat, invenit a filio suo pauperibus expensum. Cumque semetipsam alapis pugnisque tunderet, quod quasi anni subsidia perdidisset; supervenit *Bonifacius* puer Dei, eamque verbis, quibus valuit, consolari coepit. Quae cum nihil consolationis admitteret, hanc rogavit, ut ab horreo exire debuisset, in quo ex omni eorum tritico parum quid inventum est remansisse. Puer autem Dei sese illic protinus in orationem dedit: qui post paululum egressus, ad horreum matrem reduxit, quod ita tritico plenum inventum est, sicut plenum ante non fuerat, cum mater illius totius anni sumtus se congregasse gaudebat. Quo viso miraculo compuncta mater, ipsa iam coepit agere ut daret, qui sic celeriter posset, quae petiisset, accipere. Haec itaque in hospitii sui vestibolo gallinas nutrire consueverat; sed eas ex vicino rure vulpes veniens auferebat. Quadam vero die, dum in eodem vestibulo puer *Bonifacius* staret, vulpes ex more venit, & gallinam abstulit. Ipse autem con-

toncitus Ecclesiam intravit, & se in orationem prosternens, apertis vocibus dixit: Placet tibi, Domine, ut de nutrimentis matris meae manducare non possim? Ecce enim gallinas quas nutrit, vulpes comedit. Qui ab oratione surgens Ecclesiam est egressus. Mox autem vulpes rediit, gallinam quam ore tenebat dimisit, atque ipsa moriens ante eius oculos in terram cecidit. *Felix* autem Centumcellensis Episcopus a quodam vitae venerabilis Presbytero, qui usque ante biennium vixit, & in Dioecesi Centumcellensis Vrbis habitabat, atque Ecclesiae Beati *Ioannis*, quae in loco qui Tauriana dicitur sita est, praeerat, cognovisse, se adserit, quod idem Presbyter in eodem loco, in quo aquae calidae vapores nimios faciunt, quoties corporis necessitas exigebat, lavari consueverat. Vbi dum die quadam fuisset ingressus, invenit quemdam incognitum virum ad suum obsequium praeparatum, qui sibi de pedibus calceamenta adstraheret, vestimenta subsciperet, & exeunti de caloribus sabana praeberet, atque omne ministerium cum magno famulatu perageret: cumque hoc saepius fieret, idem Presbyter die quadam ad balnea iturus, intra semetipsum cogitans, dixit: Viro illi qui mihi solet tam devotissime ad lavandum obsequi ingratus adparere non debeo, sed aliquid me necesse est ei pro munere portare. Tunc duas secum oblationum coronas detulit, qui, mox ut pervenit ad locum, hominem invenit, atque ex more eius obsequio in omnibus usus est. Lavit itaque, & cum iam vestitus voluisset egredi, hoc, quod secum detulerat, obsequenti sibi viro pro benedictione obtulit, petens ut benigne subsciperet, quod ei gratia caritatis offerret. Cui ille moerens adflictusque respondit: Mihi ista quare das, Pater? Iste panis sanctus est, ego bone manducare non possum. Ego etenim, quem vides, huius loci dominus aliquando fui, sed pro culpis meis hic post mortem deputatus sum. Si autem mihi praestare vis, omnipotenti Deo pro me offer hunc panem, ut pro peccatis meis intervenias. Et tunc exauditum te esse cognosce, cum huc ad lavandum veneris, & me minime repereris. In quibus verbis disparuit, & is qui homo esse videbatur, evanescendo innotuit, quia spiritus fuit. Idem vero Presbyter hebdomada continua se pro eo in lacrimis adflixit, salutarem bostiam quotidie obtulit, & reversus post ad balneum, eum iam minime invenit. Qua ex re quantum prosit animabus immolatio sacrae oblationis ostenditur, quando hanc & ipsi mortuorum spiritus a viventibus petunt, & signa indicant, quibus per eam absoluti videantur „ *Theobaldus* Episcopus Hortanus Synodo Romae celebratae interfuit. *Venantius* Episcopus Lunensis est; *Sabinus* autem Defensor Sardiniae. Sanctus *Gregorius* Papa scribit eidem *Venantio* Episcopo Lunensi bis verbis: Multorum ad nos relatione pervenit, a Iudaeis in Lunensi Civitate degentibus in servitium Christiana detineri mancipia: quae res nobis tanto visa est asperior, quanto a Fraternitate tua patientia operosior. Oportebat quippe te respectu loci tui, atque Christianae religionis intuitu, nullam relinquere occasionem, ut superstitioni Iudaicae simplices animae, non tam suasionibus, quam potestatis iure, quodammodo deservirent. Quamobrem hortamur Fraternitatem tuam, ut secundum piissimarum legum tramitem, nulli Iudaeo liceat Christianum mancipium in suo retinere dominio. Sed si qui penes eos inveniuntur, libertas eis tuitionis auxilio ex legum sanctione servetur. Hi vero qui in possessionibus eorum sunt, licet & ipsi ex legum districtione sint liberi, tamen quia colendis eorum terris diutius adhaeserunt, utpote conditionem loci debentes ad colenda, quae consueverant, rura permaneant, pensiones praedictis viris praebeant, & cuncta, quae de colonis, vel originariis, iura praecipiunt, peragant; extra quod nihil eis oneris amplius indicatur. Quod si quisquam de his vel ad alium migrare locum, vel in obsequio suo retinere, voluerit, ipse sibi reputet, qui ius colonarium temeritate sua, ius vero dominii sibi iuris severitate, damnavit. In his ergo omnibus ita te volumus solerter impendi, ut nec direpti gregis Pastor reus exsistas, nec apud nos minor aemulatio Fraternitatem tuam reprehensibilem reddat. Haec *Gregorius*, qui hoc eodem anno misit eumdem *Venantium* ad *Constantium* Episcopum Mediolanensem, ut ambo in Civitate Laudensi disciplinam Ecclesiasticam instaurarent.

DXCIV.

S. *Gregorius* Privilegium Monasterio S. *Medardi* Suissionensi concedit, cui plures Episcopi subscribunt, inter quos Tusci sequentes:

Felix Portuensis

Agnellus Sutrinus

Sed a multis Privilegium hoc subposititium reputatur. Idem *Hospitoni* Duci Christiano Barbaricinorum gentilium in Sardinia mandat, ut eorum conversionem ad Christi fidem procuret, & *Felicem* Episcopum, & *Cyriacum* Abbatem ad eis Evangelium adnunciandum ab se missos adiuvet. Idem scripsit *Zabardae* Sardiniae Duci eidem congratulatus, quod eo pacto cum Barbaricinis facere pacem disponat, ut eos ad Christi servitium adducat. Scripsit pariter nobilibus, ac possessoribus in Sardinia consistentibus, eos hortans, ut rusticos Idololatriae deditos in possessionibus habentes, eos ad veram fidem adducere conentur; & *Felici* ac *Cyriaco* in sancta praedicatione opitulentur. Item scripsit *Ianuario* Calaritano Episcopo, ut caveret ne Sacerdotes a laicis Iudicibus oborimerentur; & ne rusticos gentiles, quos Ecclesia sua habet, in infidelitate remanere sinat, & omnimodis Christianos efficere conetur. Iubet quoque, ut Xenodochiorum, & eorum redituum, curam sedulam gerat; & in Phausiana Vrbe maritima, quae a longo tempore Episcopo destituta erat, quare habitatores quidam adhuc pagani remanserant, idoneum Episcopum iterum ordinet. Scripsit quoque *Felici*, & *Cyriaco*, ut in Monasterium a *Theodosia* conditum Monachos introducendos curet. Abbatem Diaconum in Portu Veneris lapsum *Venantio* Lunensi Episcopo in pristinum Diaconatus gradum restituere S. *Gregorius* vetat. *Saturninum* vero Expresbyterum iubet, nunquam ad sacri Ordinis ministerium accedat. Sed eum in Insula Gorgona, atque Capraria, sollicitudinem de Monasteriis gerere permittit. At de Barbaricinis, & eorum conversione ad fidem, a B. *Gregorio* procurata, consulendus est *Baronius*. Epistola, quam *Venantio* S. *Gregorius* scribit, est quae sequitur: Relectae textus, quam Fraternitas

5 A a tua

tua direxit, Epistolae, solicitudinem tuam diligenter innotuit: sed cognita nos corporis tui molestia contristavit. Veruntamen dominica paticnter debent sustineri flagella. Nam frequenter ad emendationem aegritudo conceditur. Et hoc ante Deum hominem purgatum statuit, quod in hac illum ad praesens vita contristat. Vnde necesse est ut Creatori nostro, etiam in infirmitate positi, gratias referamus, & ut in illa nobis vita castigatio ista proficiat, exoremus. Praeterea ad Fraternitatis tuae consulta respondentes statuimus, Diaconum & Abbatem de Portu Veneris, quem indicas cecidisse, ad sacrum Ordinem non debere, vel posse, ullo modo revocari. Quem quidem sacro Ordine privatum in poenitentiam deputare te convenit. Cuius si postea actus conversatioque meruerit, priorem inter alios Monachos, ubi tu tamen decreveris, standi locum obtineat. Subdiaconi quoque, quos similis culpa constringit, ab officio suo irrevocabiliter depositi inter laicos communionem accipiant. In Portu autem Veneris loco lapsi Diaconi, alium qui hoc officium implere debeat ordinabis. *Saturninum* vero Expresbyterum, ut nunquam ad sacri Ordinis ministerium praesumat accedere, scriptis cavere decrevimus. Sed cum in Insula Gorgona, atque Capraria solicitudinem de Monasteriis gerere, & in eo, in quo est statu, sine cuiusquam adversitate manere permittimus. Fraternitas ergo tua commissos sibi vigilanti cura custodiat, a malis actibus sua, ut valet, praedicatione corripiat, quatenus & officii sui inveniatur, sicut decet, implere propositum, & Deum sibi restitutorem suae faciat actionis existere. Nos vero omnino vos videre cupimus, atque in Deo de vestra praesentia, & salute gaudere. Vestem vero ei, quae baptizanda est, direximus; atque ut nobis talia scribatis semper optamus. Codicem vero Regulae Pastoralis domno *Columbo* Presbytero transmittendum per harum portitorem direximus, quem vos nolite detinere. Nam usui vestro alium sub celeritate transmittemus. En Epistolam alteram ad eumdem *Venantium*: Accedens ad Gorgonam Insulam Fraternitas vestra discutiat, id quod ad nos de *Saturnino* Expresbytero est perlatum. Pervenit namque ad nos, quia, postquam pro crimine lapsus sui a Sacerdotii Ordine est deiectus, ad explendum ministerium Presbyterii praesumsit accedere, & omnipotenti Deo hostias immolare. Quod si ita factum Fraternitas vestra repererit, eum sacri Corporis & Sanguinis Dominici participatione privatum in poenitentiam redigat: itaut usque ad diem obitus sui in eadem excommunicatione permaneat, & viaticum tantummodo exitus sui tempore percipiat. Sin autem eum Fraternitas tua talem poenitentiam agere cognoverit, ut ei iuste ad percipiendam inter laicos communionem & ante exitum debeat misereri, hoc in tuae Fraternitatis ponimus potestate. Mense Octobri, Indictione XIII.

DXCV.

Concilium II. Romanum habetur, cuius Decreta a S. *Gregorio* edita sunt, quibus plures Episcopi subscribunt, & inter alios:

Paulus Nepesinus
Ioannes Faleriae
Romanus Blerae
Dominicus Centumcellensis
Felix Portuensis
Balbinus Rosellanus
Martinus Ferentiae
Vrbanus Tuscanensis

S. *Gregorius* Papa inter Duces Caesarianos, & Langobardos Tusciae, pacem firmaverat, quam Caesarei Perusiam occupando violaverant. Corsica Insula tanta nimietate exigentium, & gravamine premitur exactionum, ut ipsi qui in illa sunt eadem, quae exiguntur, complere vix filios suos vendendo sufficiant, unde fit ut derelicta pia Rep. possessores eiusdem Insulae ad nefandissimam Langobardorum gentem cogantur confugere. Quid enim gravius, quid crudelius, a barbaria pati possunt, quam ut constricti, atque compressi, suos vendere filios compellantur? Idem Papa ita scribit *Candido* Episcopo Vrbis Veteris: Indicavit nobis Fraternitas tua se non habere Presbyteros, & ex hac causa necessitatem non modicam sustinere; & quia in quibusdam Monasteriis, in sua parochia constitutis, quosdam esse Monachos perhibet, qui ad hoc apti possint esse officium, & eos se cum nostra auctoritate ad hunc postulat ordinem promovere, propterea praesentibus vobis licentiam damus Epistolis Monachos de Monasteriis in tua parochia positis, cum consensu Abbatis sui, tollere, & Presbyteros ordinare. Sed illud prae omnibus estote soliciti, ut vitam actusque eorum, qui in hoc sunt officio constituendi, subtiliter debeatis inquirere; & tunc eos, si digni fuerint, ordinare: si vero aliqua in eis culpa claruerit, quae eos ad hunc ordinem canonica prohibitione provehi non permittat, nullius vobis supplicatio, aut gratia personae, surrepat, ut talibus debeatis manum imponere: ne, quod absit, hic honor, & illis poena, & vobis incipiat esse peccatum.

DXCVI.

S. *Gregorius* Papa *Petro* Aleriensi in Corsica Episcopo scribit, ut Ecclesiam S. *Petri* Apostoli, & *Laurentii* Martyris, quam in loco Nigeuno cum Baptisterio fundari praeceperat, rite dedicet.

DXCVII.

S. *Gregorius Petro* Episcopo Aleriensi scribit, & hortatur, ut ab idolorum cultu incolas pergat avertere; & pro baptizandorum vestimentis quinquaginta solidos mittit. Idem concedit *Venantio* Episcopo Lunensi, ut Monasterium ab ea in Civitate Lunensi fundatum in honorem B. *Petri*, & SS. Martyrum *Ioannis*, & *Pauli*, atque *Hermae* & *Sebastiani*, pro Ancillis Dei recipiendis, adsignata congrua dote, sacretur, ita scribens: Fraternitatis vestrae insinuatione didicimus, quae habetur in subditis, intra Civitatem Lunensem in domo te propria Monasterium Ancillarum Dei pro vestra devotione fundasse, quod in honorem Beati *Petri* Apostolorum principis, & Sanctorum Martyrum *Ioannis* & *Pauli*, atque *Hermae* & *Sebastiani*, desideras consecrari. Et ideo, Frater carissime, si nullum corpus ibidem constat humatum, data primitus a Fraternitate tua donatione legitima: id est, calicem argenteum unum habentem libras duas, syndones duas

duas, coopertorium super Altare unum, lecta strata numero decem, in aersmeotis capita viginti, in ferramentis capita triginta, in cespite fundum Paborianum, & Lumbricata in integro constitutum in territorio Lunensi milliaria ab Vrbe eadem plus minus secundo, iuxta fluvium Macram cum servis duobus, id est *Mauro* & *Ioanne*, & boum paria duo tantum, gestisque municipalibus adligatis, praedicti Monasterii Oratorium absque Missis publicis solemniter consecrabis; & cetera secundum morem. Mense Novembrio, Indictione prima. *Ianuarius* Episcopus Caralitanus a S. *Gregorio* ob excessus quosdam obiurgatur; & excursio Langobardorum in Sardiniam, *Agilulfo* Rege pacem forte prorogare renuente, timetur. *Gavinia* Abbatissa Monasterii S. *Gavini*, & S. *Luxorii*, in Vrbe Carali floret, quam *Sinica* Abbatissa praecesserat. *Vincentius*, *Innocentius*, *Marinianus*, *Libertinus*, *Agatho*, & *Victor*, Episcopi in Sardinia sub Caralitano Metropolita sedent. Monasterium S. *Iuliani* in Sardinia, seu Carali, exstat. S. *Gregorius* ad *Gennadium* Africae Praefectum scripsit, ut ei *Ruferium* Comitem eiusque concives ac ipsam Corsicam Insulam commendaret. Hostium incursionibus patebat Corsica, nec satis erat illuc exercitum transmittere, nisi huic praeesset Dux peritissimus. Ideoque rogat *Gregorius* praefici *Anastasium* Tribunum, qui iam eadem provincia strenue defunctus erat.

DIIC.

S. *Gregorius* ita scribit *Venantio* Episcopo Lunensi: Quoties ea, quae hortari nos convenit, postulamur, moras ad concedendum facere non debemus; ne differre bona desideria, quae magis fovenda sunt, videamur. Et ideo quia gloriosus *Aidio* Magister militum in Civitate ipsius Presbyteros vel Diaconos omnino, sicut suis nobis Epistolis indicavit, desiderat ordinari, eos, qui ad consecrandum eliguntur, Fraternitas vestra diligenter inquirat; & si nihil est quod canonice eorum ordinationem impediat, Deo illos propitio studeat ordinare. Cum quibus etiam loqui vos convenit, ut adhortatione suae sollicitudine degentem illic populum ab infidelitate revocare, ac contendant a gentilium cultu suspendere, atque eos in omnipotentis Dei doceant timore persistere, & praemia aeternae vitae diligere; quatenus haec consecratio & illis ante Deum ad gloriam, & habitanti illic populo proficiat ad salutem.

DIC.

Innocentius Episcopus Arretinus est. *Agrippinus* Presbyter, & *Servandus* Diaconus, Ecclesiae Faesulanae, nomine suae Ecclesiae petierunt S. *Gregorium Magnum*, ut aliquod subsidium praeberet, quod in reparationem Ecclesiarum Faesulanarum ruinam minantium expenderetur; quare *Venantio* Episcopo Lunensi ille scribit, ut viginti solidos de iis, quos sibi debebat, illis subpeditet, modo de facti veritate constet. Epistolam B. *Gregorii* produco: Quid petitio *Agrippini* Presbyteri, & *Servandi* Diaconi, contineat Ecclesiae Fesulanae, subiectis vobis pagina patefacit. Et ideo si ea, quae illic continentur, veritate subsistunt, atque tales personae ad vos venerint, quibus credi aliquid debeat, usque ad viginti solidos, aut si plus vobis visum fuerit, in reparationem Ecclesiarum, quae in ruinis esse perhibentur, sub testamenti pagina dare vos convenit: quatenus, & illic remedium sit, & vestra debeat esse munitio. De ceteris vero rebus, quae apud vos sunt, pro memoria futuri temporis ex eisdem desubscriptum emittite; ut dum Deus pacem donaverit, res ipsae iuri Ecclesiae, cuius sunt, sine aliqua valeant dilatione vel controversia reparari. *Ecclesius* Episcopus Clusinus est, cui ita *Gregorius* scripsit: Gloriosus filius noster *Aufridus* ad nos scripta transmisit, indicans quod in Castro Balneo Regis una cum habitatoribus loci ipsius sibi *Ioannem* Diaconum elegerit Episcopum ordinandum, de cuius omnino vita bona testatus est. Sed quia quae sint canonica nescimus, & nos inexpertis vel incognitis manus temere non audemus imponere; Fraternitas vestra cum omni sollicitudine ac vigilantia, diversis quibus potuerit modis, de vita actibusque ipsius requirere studeat. Et si nihil est, quod canonice possit obsistere, requirendum quoque est, si in opere Dei studium habuit, vel psalmos novit. Et si talis fuerit, cum ad nos cum testificationis suae Epistola dirigat. Si vero aliter fuerit, vestris nobis similiter Epistolis indicare, & habitatores loci ipsius adhortamini, ut si ille aptus non fuerit, sicut & suprascripto *Aufrido* filio nostro scripsimus, alium sibi eligant, qui ad hoc officium cum gratia Dei aptus valeat inveniri.

DCI.

S. *Gregorius* Synodum viginti Episcoporum Romae habet, in quo de Monachis actum est. Inter alios Episcopi Tusci interfuere sequentes:

Balbinus Rosellensis
Martianus Ferentinus
Dominicus Centumcellensis
Felix Portuensis
Claudius Vulsiniensis
Vrbanus Tuscaniensis

Aliud Romanum Concilium hoc anno habitum est ad damnandum quemdam praestigiatorem nomine *Andream*. S *Gregorius*, *Spesindeo* Praesidi Sardiniae scripsit, ut in barbaris Sardiniae convertendis & baptizandis *Victori* Episcopo concurrat. Scribit item *Vitali* Sardiniae Defensori, ut Barbaricina mancipia in utilitatem Parochiae comparet. Monasterium *Vrbani* Abbatis extra Civitatem Caralitanam erat. Aletia, & Adiacium Civitates Corsicae diu sine Episcopis fuerant. Quare S. *Gregorius Bonifacio* Defensori Corsicae scribit, ut quamprimum Episcopi inibi ordinentur.

DCII.

Eupator Sardiniae Dux est, & S. *Gregorius* Papa Monachis Monasterii Civitatis Bleranae terras quasdam, ad certum tempus exigentibus concedit; mittit etiam *Venantio* Perusino Episcopo vestes quasdam hiemales, quas *Ecclesio* Episcopo Clusino earum indigenti transmittat. *Felici* autem Episcopo Portuensi servum donat, ut Epistola insequenti declarat: Caritatis vestrae gra-

ve-

ſtra gratia provocavit, ne infructuoſi vobis videamur exſiſtere, praecipue cum & minus vos habere ſervitia noverimus; ideo *Ioannem* inſis Eccleſiaſtici ſamulum, natione Sabinum, ex Maſſa Flaviana, annorum plus minus decem & octo, quem noſtra voluntate diu iam poſſidetis, Fraternitati veſtrae, iure directo, donamus atque concedimus, itaut eum habeatis, poſſideatis, atque iuri proprietatique veſtrae vindicetis, atque defendatis; & quidquid de eo facere volueritis, quippe ut dominus ex huius donationis iure libero potiamini arbitrio. Contra quam munificentiae noſtrae chartulam nunquam nos ſucceſſoreſque noſtros noveris eſſe venturos. Hanc autem donationem, a Notario noſtro perſcriptam, legimus atque ſubſcripſimus, tribuentes etiam non exſpectata profeſſione veſtra, quo volueritis tempore, adligandi licentiam, legitima ſtipulatione, & ſponſione interpoſita. Actum Romae. *Deſideria* Abbatiſſa eſt io Sardinia; & *Innocentius*, ac *Libertinus*, Sardi Epiſcopi adhuc vivuot.

DCIII.

Piſani contra Imperatorem Conſtantinopoleos ſtant, & ei damna inferre praeparaot. De iis S. *Gregorius* ita ſcribit *Smaragdo* Patricio & Exarcho: *Ad Piſanos autem hominem noſtrum dudum, qualem debuimus, & quemodo debuimus, tranſmiſimus; ſed obtinere nil potuit. Vnde & dromones eorum iam parati ad egrediendum nuntiati ſunt.* *Bonifacius* Notarius Corſicae eſt. Nurſinos Sacerdotes cum extraneis mulieribus cohabitantes, ut corrcat, *Chryſantho* Spoletano Epiſcopo S. *Gregorius* datis litteris iubet.

DCIV.

S. *Gregorius Magnus* Papa moritur, poſtquam hoc anno *Vitali* Sardiniae Defenſori ſcripſerat mandans, ut Oeconomus Eccleſiae Caralitanae, & *Epiphanius* Archypresbyter, Xenodochia, ob *Ianuarii* Epiſcopi ſenectutem, neglecta iterum ordinent; & Xenodochia *Hortulani*, atque *Thomae*, ſecundum Principis iuſſionem ipſe diſponat. Quaedam autem eum monet de Monaſterio Virginum S. *Hermae*, quod in domo *Pomponianae* religioſae feminae conſtructum erat. Quanta miſeria, & vaſtatio, *Gregorii* tempore, Italiae Provincias, & Tuſciam in primis, & Romam ipſam, adfligeret, & deſolaret, exponit idem his verbis: *Mox effera Langobardorum gens de vagina ſuae habitationis educta in noſtram cervicem graſſata eſt, atque humanum genus, quod in hac terra prae nimia multitudine, quaſi ſpiſſae ſegetis more ſurrexerat, ſuccisum aruit. Nam depopulatae urbes, eversa caſtra, concrematae Eccleſiae, deſtructa ſunt Monaſteria virorum ac feminarum, deſolata ab hominibus praedia, atque ab omni cultore deſtituta in ſolitudine vacat terra, nullus ac poſſeſſor inhabitat, occupaverunt beſtiae loca, quae prius multitudo hominum tenebat.* Alibi autem ita ſcribit: *Vbique luctus adſpicimur, ubique gemitus audimus. Deſtructae urbes, everſa ſunt caſtra, depopulati ſunt agri, in ſolitudinem terra redacta eſt; nullus in agris incola, paene nullus in Vrbibus habitator remanſit: & tamen ipſae parvae generis humani reliquiae adhuc quotidie, & ſine ceſſatione feriuntur, & finem non habent flagella coeleſtis iuſtitiae, quia nec inter flagella correctae ſunt actionis culpae. Alios in captivitatem duci, alios detruncari, alios interfici, videmus. Quid eſt ergo quod in hac vita libeat, Fratres mei? Si talem mundum adhuc diligimus, non iam gaudia, ſed vulnera amamus. Ipſa autem, quae aliquando mundi domina eſſe videbatur, qualis remanſerit Roma, conſpicimus, immenſis doloribus multipliciter attrita, deſolatione civium, impreſſione hoſtium, frequentia ruinarum.*

DCVI.

Langobardi *Balneo Regis*, & *Vrbe Veteri*, Tuſciae Vrbibus potiuntur.

DCVII.

Sabinianus Papa moritur, ſecundum quoſdam: ſed vere vita functus eſt *Bonifacius* III. eius ſucceſſor, qui hoc eodem anno electus fuerat.

DCXV.

S. *Columbanus* Bobii moritur. *Theodelinda* Langobardorum Regina S. *Ioannem Baptiſtam* ſui Regni Patronum elegit, *pag.* 1042. Hinc conſtruxit Baſilicam S. *Ioannis Baptiſtae* Modoetiae, vivente adhuc ipſo *Agilulpho* Rege, de qua ita *Paulus Diaconus* ſcribit: *Regina Baſilicam Beati Ioannis Baptiſtae in Modoetia conſtruxit pro ſe & pro viro ſuo & pro filiis & filiabus & cunctis Langobardis Italicenſibus, ut ipſe Sanctus Ioannes ſit interceſſor pro cunctis ad Dominum; & illi venerunt inter ſe unanimiter maiores natu cum Rege ſuo, una cum Theodelinda Regina, dicentes: Si Sanctus Ioannes pro nobis interpellator ſit ad Dominum Deum noſtrum Ieſum Chriſtum, nos omnes unanimiter pollicemur illi, omni anno in die Nativitatis ſuae, hoc eſt, viii. Kal. Iulii de noſtris facultatibus tranſmiſſuros honorifice ad Oraculum eius, ut per illius interpellationem habeamus iuvamen Domini noſtri Ieſu Chriſti tam in bello, quam in aliis omnibus, quocumque ituri ſumus. Ab illo ergo die in omnibus actibus eorum coeperunt invocare S. Ioannem, ut illis praeberet auxilium virtute Domini noſtri Ieſu Chriſti, & illi omnes permanebant illaeſi, victoreſque extiterunt ſuper cunctos adverſarios ſuos.* Tunc ad eius imitationem eumdem Patronum Florentini ſibi adſcivisse, & eius honori Templum ſplendidum conſtruxiſſe, videantur, quod Eccleſia Epiſcopalis fuit. S. *Bonifacius* IV. Papa moritur, & *Deusdedit* ei ſuccedit.

DCXVI.

Agilulfus Langobardorum Rex moritur. *pag.* 5403. Perſae Carthaginem occupant, & tunc quidam putant, B. *Iuliam* captivam abductam fuiſſe, & tandem io Corſica paſſam eſſe, ſicut ad annum CCCCXL. adnotavi.

DCXXI.

Taſo Tuſciae Dux, iuxta *Fredegarium*: ſed conſule annum DCXXX.

DCXXVI.

DCXXVI.

S. *Bartolus* Abbas Monasterii Bobiensis Roma rediens, Tusciae regionis aliquantum spatium transit, & in Apenniai Castro Bismanto aegrotat, sed a S. *Petro* sibi apparente curator.

DCXXX.

Servandus Episcopus Arretinus est. *Honorius* Papa Ecclesiam S. *Apollinari* sacram Romae condidit, ad cuius fortasse exemplum Florentini Ecclesiam S. *Apollinaris* construxere non multo post, ut videtur. Ducum, qui vel singulis Civitatibus Tusciae, vel Tusciae universae, praefuerunt, memoria ab hoc anno derivatur, quo *Tasa* Dux offenditur.

DCXXXV.

Tasa Tusciae, seu Fori Iulii, Dux obit.

DCXXXVIII.

Honorius I. Papa moritur, qui a fundamentis construxerat Basilicam B. *Pancratia*, Via Aurelia, milliario primo; & ornaverat sepulcrum eius argento pensante libras centum viginti. Fecerat & ciborium super altare ex argento pensante libras centum octoginta septem. Fecit arcus argenteos quinque pensantes singulos libras quindecim. Fecit & candelabra aurea tria pensantia singula libras singulas; & ibi multa dona simul donavi.

DCXL.

Sanctus *Gallus* Abbas, hoc anno iuxta quosdam moritur. Huius nomine pervetusta Ecclesia censebatur ad Florentiam, ultra Munionem fluvium, & Campum Regis; ubi deinde celebre Xenodochium S. *Mariae* conditum fuit, quod Xenodochium S. *Galli* ab situ adpellabatur.

DCXLI.

Rotharis Rex oram maritimam Ligusticam invadit; omnesque eius Vrbes capit, quas inter Genuam; omnesque populatur, & habitatores captivos abducit.

DXLV.

Maurus Senarum Episcopus est.

DCIL.

Albinus Episcopus Portuensis Lateranensi Concilio interest; sicut intersuerunt alii Episcopi Tusciae, hoc est, *Iulianus* Episcopus Hortae; *Gratiosus* Episcopus Nepesinus; *Laurentius* Episcopus Perusinus; *Barbatus* Sutrinus Episcopus; *Forminus* Episcopus Blerensis; *Martinus* Episcopus Centumcellensis; & *Carosus* Falaritanus Episcopus. *Laetus* quoque Episcopus Lucensis interfuit, quemadmodum *Maurus* Episcopus Senensis & *Geminianus* Episcopus Volaterranus. Coierunt enim centum & quinque Episcopi.

DCL.

S. *Martinus* Papa iusso *Calliopae* Exarchi Roma ad Portum ducitur, ubi navi imponitur, ut Constantinopolin transvehatur. Graeci Basilicam S. *Michaelis Archangeli* in Monte Gargano depopulati sunt, quem *Archangelum* tamquam Patronum Langobardi magna veneratione prosequebantur. Circa haec tempora fortassis Ecclesia S. *Michaelis* in Horto Florentiae constructa est. Nam patrimonii Regum Langobardorum fuit. Item Ecclesia S. *Michaelis Bertheldae* a *Berthelda* homine, ut videtur, Langobardo aedificata fuerit. Plebes vero S. *Michaelis* Montis Cuculi paullo antiquior.

DCLII.

Rotharis Rex obit. *Rodoaldus* regnum excipit.

DCLIX.

Bonus Homo Episcopus Arretinus est, & *Magnus* Episcopus Senensis sedet.

DCLX.

Aripertus Langobardorum Rex Basilicam S. *Salvatoris* Ticini aedificavit, & absolvit. Eius exemplo fortassis plures Ecclesiae deinde titulo S. *Salvatoris* in Tuscia, & alibi, constructae fuerunt.

DCLXII.

Aripertus Langobardorum Rex obit, & *Pertaritus* filius Mediolani, & *Gundebertus* Papiae, regnant. *Grimoaldus* Dux Beneventi Tusciam pertransit, ubi illi *Transmundus* Comes Capuae cum copiis auxiliaribus occurrit; quare *Grimoaldus* in Viam Aemiliam progressus est, & Rex Langobardorum perstitit.

DCLXIII.

Constans Imperator Romam profectus est, ibique dies duodecim mansit. Langobardos Italia pellere frustra nititur. Per haec tempora *Vitalianus* Episcopus Senensis est.

DCLXV.

Peto liber homo de Trans Pado in agrum Aretinum circa hoc tempus venit. *pag.* 318. *Gaudiosus* liber homo Lucensis in Arretinum agrum migravit. *pag.* 318.

DCLXX.

Gualteramus Episcopus Senensis est.

DCLXXI.

Grimoaldus Rex vita fungitur, qui S. *Ambrosii* Basilicam Ticini aedificavit, cuius exemplum forte imitati sunt Florentini, apud quos etiam antiqua est Ecclesia B. *Ambrosii* sacra. *Bertaridus* in Regno Italiae succedit.

DCLXXV.

Bertaridus Rex Parthenonem S. *Agathae* titulo insignem Ticini aedificat. An inde Plebes S. *Agathae* in Mucillo excitata est? Antiquior videtur.

DCLXXIX.

Per haec tempora fortassis Monasterium Puellarum S. *Andreae* in Foro Veteri Florentiae ad Monasterii S. *Andreae* Romae a S. *Gregorio Magno* conditi imitationem aedificatum est.

DCLXXX.

Cyprianus Episcopus Arretinus floret, & Synodo Romanae sub *Agathone* Papa subscribit, quemadmodum *Reparatus* Florentinus Episcopus, & *Valerianus* Episcopus Senensis. *Eleutherius* Episcopus Lucensis Concilio eidem interfuit. *Martianus* item Volaterranus Episcopus, & *Severus* Episcopus Lunensis. *Vrsus* Episcopus Sylvae Candidae interfuit, sicut *Ioannes* Episcopus Portuensis; *Clarensis* Episcopus Balneoregiensis; *Theodorus* Antistes Nepesinus; *Benedictus* Perusinus Episcopus; *Gratiosus* Episcopus Sutrinus; *Amator* Episcopus Blerensis; *Ioannes* Falaritanus Episcopus; & *Agnellus* Volsiniensis Episcopus. Magna erat his temporibus in Tuscia, & reliqua Italia, literarum doctrinarumque ignorantia ob barbarorum vastationem, quare *Agatho* Papa in Epistola Synodali ad Imperatores scripta ait: *Non aestimamus quemquam temporibus nostris reperiri posse, qui de summitate scientiae glorietur, quandoquidem in nostris regionibus diversarum gentium quotidie aestuat furor, nunc confligendo, nunc discurrendo, ac rapiendo.* Addit etiam de labore corporis victum Clericorum fuisse, eo quod pristina Ecclesiarum substentatio paulatim per diversas calamitates deficiendo succubuisset.

DCLXXXV.

Albanus, vel *Alphatius*, vel *Alpharius*, Episcopus Arretinus erat, qui *Mauranum* Plebanum Ecclesiae S. *Mariae* de Pagina Presbyterum ordinavit; *pag.* 314. 316. *Gaudiosus* Episcopus Rosellensis per haec tempora fuisse videatur. *Felix* Episcopus Lucensis Monasterio S. *Frigidiani* bona quaedam confirmat. *Cunipertus* Langobardorum Rex *Babbinum* Abbatem & Monachus Ecclesiae & Monasterii Sancti *Frigidiani* Lucensis a solutione decimarum *Felici* Episcopo facienda suo privilegio iterum eximit. *pag.* 587. *Benedictus* Papa obit, *Ioannes* V. succedit. S. *Baruntus* Francus genere, Monachus Longoretensis, in Dioecesi Biturcensi, post Anachoreta in Agro Pistoriensi cum *Desiderio* aliisque quatuor discipulis vivens, hoc circiter anno sideribus receptus est. Tam *Desiderius*, quam alii discipuli, Tusci fuisse videntur. Nam ad eum in Tuscia & Agro praedicto solitarie viventem accesserunt. In eius vita scribitur, quod peregre profectus, dum orans plurimorum perlustrasset Memorias Martyrum, Roma per Tusciam remeans Eremique sibi inveniendae solitudini inhians, Pistoriensis Oppidi applicavit territorio, ubi famosissimum audivit esse locum solitariae vitae satis congruum ab Orientali plaga montibus circumseptum. Et quidem geminorum inter radices montium planitiem exiguam, valde tamen gratam, reperiens, parvam illic sibi construere coepit cellulam. Quumque aquis careret locus Dominum exoravit, vicinamque propriis manibus excavans crepidinem, indeficientem salientis aquae impetrare meruit venam. Hoc loco initio saeculi XI. ab optimatibus Pistoriensibus Monasterium constructum est, in quod corpus S. *Baronti* a *Resaldo* Episcopo Pistoriensi translatum fuit.

DCLXXXVII.

Allonisianus Dux in Tuscia sub *Cuniperto* Rege. *Conon* Papa obit; *Sergius* in eius locum eligitur.

DCLXXXVIII.

Valerianus Episcopus Lucensis adhuc est. Tiberis adeo excrevit, ut eius unda super muros Vrbis influeret. Athesis pariter excrescens apud Veronam usque ad fenestras Ecclesiae S. *Zenonis*, quae erant tectis proximae, pervenit, nec tamen, ne per ostium quidem, Ecclesiam penetravit. Arnus, & alii Tusciae fluvii, haud absimiliter tumuerint, & exundaverint. Hinc forte factum, ut in Tuscia plures B. *Zenonis* honori Ecclesiae excitarentur, ut Pisis, Pistorii, ad Pratum in Dioecesi Arretina. *Bertaridus* Rex obit, *Cunipertus* solus regnat. *Bertaridi* uxor *Rodelinda* fuit. *Sergius* I. Papa Corpus S. *Leonis Magni* transfert: & per haec tempora fortassis Ecclesia S. *Leonis* honori Florentiae condita est.

DCLXXXIX.

Bertaridus Langobardorum Rex moritur, iuxta alios; & succedit *Cunipertus*. *Bertaridus* Ecclesiam S. *Frigidiani* Episcopi honori Lucae construere coepit, quam *Cunipertus* eius filius anno insequenti absolvit. *Lupus* Episcopus Senensis est.

DCXCV.

Benucboma Episcopus Arretinus vivit, qui *Semerim* Presbyterum Monasterii Sancti *Amfani* ordinavit. Hic *Semerit Dominico* Presbytero Sanctae *Mariae* in Pagina successit. *pag.* 314. & tunc Senensis Episcopus erat *Magnus*. *pag.* 313. 316. Circa haec tempora *Valleratus* & *Ratta* eius filius, Monasterium Sancti *Amfani* praedictum restaurarunt. *pag.* 313.

DCC.

Balsarius Episcopus Lucensis vivit, cui *Ioannes* Episcopus Pistoriensis profitetur oil turia depertorum Ecclesiae Lucensi in quamdam sacram aedem. Hoc circiter tempore, in loco Quarto, & Dioecesi Lucensi, & Plebatu S. *Genesii* Vici Valaris, aedificata fuit Ecclesia S. *Minratis* Martyris Florentini honori, a qua modo Oppidum Episcopale denominatur *pag.* 520. 525. Per haec item tempora Reliquiae B. *Iacobi Maioris* ex Iudaea in Galleciam transferri potuere. Exinde Ecclesiae plures eius honori excitatae fuisse videantur, & Florentiae

tiae S. *Iacobi* Vltra Arnum, & S. *Iacobi* Inter Foveas. *Magnus* Episcopus Senensis adhuc est. *Cunipertus* Rex obit, & *Liutbertus* succedit. *Bonifacius* Presbyter Ecclesiae & Baptisterii S. *Valentini* in Casale Vrlino, munitus litteris *Iordani* Vicedomini, & Iudicis, & Sacerdotum Arretinorum, Senas ad *Magnum* Episcopum proficiscitur, quia Episcopus Arretii tunc non erat, & ab eo Presbyter ordinatur. *pag.* 314. S. *Asclepiodorus* Episcopus Perusinus floret.

DCCI.

Adeodatus Episcopus Arretinus sedet. *Sergius* Papa moritur, *Ioannes* VI. eligitur. *Aribertus* II. Langobardorum Rex.

DCCII.

Aripertus solus Langobardorum Rex.

DCCIII.

Magnus Episcopus Senensis vivit, qui *Tunigium* Presbyterum Ecclesiae Sancti *Andreae* Malitaeni ordinavit. *pag.* 315.

DCCVIII.

Sisinnius Papa eligitur, qui unum Episcopum in Insula Corsica ordinavit, & cui mortuo successit *Constantinus*.

DCCX.

Nicetas Episcopus Sylvae Candidae *Constantinum* Papam Constantinopolim proficiscentem secutus in itinere apud Gallipolim mortuus est. Secutus est *Constantinum* etiam *Gregorius* Episcopus Portuensis.

DCCXI.

Gravis controversia oritur inter Episcopum Arretinum *Lupertianum* & Episcopum Senensem *Adeodatum* de finibus Dioecefeon regundis, *Ariberti* II. Regis Langobardorum temporibus. *pag.* 309. Senas autem Iudex Regis *Ariberti*, nomine *Gundipertus*, regebat; Castaldio autem erat *Robertus*. *Ibidem*. Quum autem *Lupertianus Adeodatum* Episcopo Arretino, qui hoc anno adhuc vivebat, successerit, oportet ut *Abieus* seu *Ensens* ab *Adeodati* successione excludatur, vel pauca diebus sedisse dicatur. *pag.* 315.

DCCXII.

Lupertianus Episcopus Arretinus *Vesum* Presbyterum Plebis Sanctae *Mariae* Cosonae ordinavit. *pag.* 315. *Liutprandus* regnare incipit, *Ariperto* II. vita functo. *pag.* 310. 1403.

DCCXIII.

Adeodatus Episcopus Senensis fecit Fontes baptismales in Oratorio S. *Viti* Dioecesis Arretinae. *pag.* 318. *Fortunatus* Presbyter, & eius filius *Bonualdus* Presbyter, Lucenses a *Telesperiano* Episcopo, & *Valperto* Duce, licentiam petunt secedendi in Monasterium.

DCCXIV.

Quum controversia de finibus Dioecefeon regundis inter *Lupertianum* Episcopum Arretinum, & *Adeodatum* Episcopum Senensem, ut diximus, iamdudum ferveret, *Liutprandus* Langobardorum Rex *Ambrosium* Regiae domui Praepositum Arretium misit, ut litem hanc iudicaret, atque dirimeret. *pag.* 309. *Walpertus* in Tuscia Dux, ut dixi.

DCCXV.

Ambrosius Iudex a *Liutprando* Rege delegatus in praedicta causa finium regundorum pro Arretina Ecclesia sententiam tulit. *pag.* 309. Quum autem Episcopus Senensis reclamasset, *Guntheramus* Notarius a Rege deputatus est, ut de statu earum Ecclesiarum cognosceret, qui longum & accuratum testium examen instituit. *pag.* 313. Cum loc deinde coiere iudicium peracturi, *Theudaldus* Faesulanae Ecclesiae, *Maximus* Pisanae Ecclesiae, *Speciosus* Florentinae Ecclesiae, atque *Telesperianus* Lucensis Ecclesiae, sanctissimi Episcopi, in Ecclesia Sancti *Genesii*, in Vico qui dicitur Walari, de qua Ecclesia aliquid delibavi superius ad annum DCC. *pag.* 312. 320. Hi autem omnes Iudices *Ambrosii* sententiam confirmaverunt, in Ecclesiae Arretinae favorem. *pag.* 312. 313. Rex autem ipse *Liutprandus* hoc Episcoporum iudicium & sententiam, suo decreto confirmare voluit. *pag.* 319. *Theudaldus* ille, Episcopus Faesulanus, per plures annos in Ecclesia Arretina Sancti *Donati* nutritus & litteras edoctus fuerat, & apud Episcopum Arretinum aliquandiu permansit. *pag.* 317. Vivebant hoc anno Presbyteri & Clerici, qui sequuntur:

Ansilmundus Archipresbyter Sanctae Pisanae Ecclesiae;

Rodoaldus Pisensis.

Ioannes Presbyter.

Munitbis Presbyter Lucensis.

Deusdedit Presbyter.

Theodorus Presbyter.

Lucifer Presbyter.

Lupus Presbyter.

Damianus Presbyter.

Hi omnes Presbyteri & Sacerdotes erant memoratarum quatuor Episcoporum Iudicum; qui Presbyteri interfuerunt & subscripserunt iudicio & sententiae suorum Episcoporum. *pag.* 313. In Dioecesi autem Arretina erant Clerici:

Semeris Presbyter Monasterii S. *Ansani*.

Omnimas Presbyter Baptisterii S. *Hippolyti* Reffani.

Deusdedit Presbyter Baptisterii Sancti *Ioannis* in Rancia.

Theodosus Presbyter eiusdem Eccl. S. *Ioannis*.

Garibaltes Presbyter Monasterii S. *Archangeli* in Fundoluco.

Germanus Diaconus Ecclesiae & Baptisterii S. *Andreae* in Malocaeno.

Ando Presbyter Baptisterii S. *Petri* in Pava.

Rodoaldus Presbyter Baptisterii Sancti *Quirici* & *Ioannis* in Vico Palaino.

Te-

Tanigis Presbyter praedictae Ecclesiae Sancti *Andreae*.

Maurianus Presbyter Ecclesiae S. *Mariae* in Pagina.

Florentinus Presbyter Baptisterii Sanctae *Restitutae* in Fundo Resciano.

Firmulur Presbyter Baptisterii S. *Felicis* in Avano.

Bonushomo Presbyter Baptisterii S. *Viti*.

Mauricius Clericus praedicti Baptisterii.

Godelricus de praedicto Baptisterio.

Leo Presbyter Baptisterii S. Matris Ecclesiae in Messila.

Bonifacius Presbyter Ecclesiae & Baptisterii S. *Valentini* in Casale Vesino.

Aufridus Presbyter Monasterii Sancti *Donati* ab Abso.

Maturbis Presbyter Monasterii S. *Peregrini* in Passeno prope Baptisterium Sancti *Stephani*.

Audechis Clericus Costos Basilicae S. *Ampsani*.

Gaudiosus Episcopus Rosellanus.

Trabonus Clericus a finibus Rosellanis.

Campunianus Clericus.

Alleratus Clericus.

Vrsus Presbyter S. *Felicis* ad Fines Clusinos.

Romanus Clericus de Castro Policiano.

Godegis Clericus Custos S. *Marcellini* prope S. *Petrum* in Pava. *pag.* 13——19.

Theodorus Episcopus Ticinensis, & *Audoaldus* Dux, vivunt. *pag.* 320.

Ecclesiae, de quibus controversia erat, sunt insequentes:

S. *Agathae* in Axiano.

S. *Andreae* in Axiano.

S. *Andreae* in Malceno, seu Malocaeno.

S. *Donati* in Caeciliano, seu Cilliano.

S. *Felicis* in Avano.

S. *Hippolyti* Ressiani vel Sessiani.

S. *Ioannis* in Rancia, seu Aurantia.

S. *Ioannis* in Vescona, forte eadem ac superior.

S. *Mariae* Ante Seras.

S. *Mariae* Castelli Politiani, *in Cathedralem erecta anno* MDLXI.

S. *Mariae* Cotuzae, *nunc in Dioecesi Pientina*.

S. *Mariae* in Pagina, cum Ecclesia S. *Viti*.

S. *Mariae* in Saltu, *nunc in Dioecesi Pientina*.

S. *Mariae* Sextae.

S. *Petri* Mensulae in Valle Clanis, *nunc in Dioecesi Pientina*.

S. *Petri* in Fundo Gellino, vel Agello, & Basilica S. *Vincentii* Vici Bonuspagi.

S. *Petri* in Pava cum Ecclesia S. Marcellini, *nunc in Dioecesi Pientina*.

S. *Quirici* in Osenna, *nunc in Dioecesi Pientina*.

SS. *Quirici*, & *Ioannis* in Vico Falcino.

S. *Restitutae* in Fundo Russiano, vel Sexiano, *nunc in Dioecesi Pientina*.

S. *Stephani* ad Cennanum, vel Connanum, cum Monasterio S. *Peregrini* in Passeno, *nunc in Dioecesi Pientina*.

S. *Valentini* in Casali Vesino.

S. *Victoris* in Rapulano.

S. *Viti* in Cursiniano, nunc Pientina Vrbe Episcopali, ita constituta anno MCCCCLXII.

S. *Viti* in Pruniano.

S. *Viti* in Rutiliano cum Basilica S. *Amsani*.

S. *Viti* in Versuria.

Basilica S. *Simpliciani* in Sextano.

Monasterium S. *Michaelis Archangeli* in Fundo Luco.

Monasterium S. *Donati* in Asso, nisi idem est, ac insequens.

Monasterium S. *Petri* in Asso,

Cum omnibus Ecclesiis, fundis, iuribus, ad eas pertinentibus. *pag.* 1586.

DCCXVI.

Vltianus Notarius ac Missus *Liutprandi* Langobardorum Regis, *Speciosus* Episcopus Florentinus, & *Walpertus* Dux Lucensis, in controversia inter *Telesperianum* Episcopum Lucensem, & *Ioannem* Episcopum Pistoriensem, agitata iudicant.

DCCXVIII.

Teutpoldus, *Dommulus*, aliique pii cives, Lucenses, sacram aedem S. *Silvestri* nomine insignem una cum Xenodochio Lucae aedificant. Hoc circiter tempore, quum Saraceni Sardiniam infestam haberent, *Liutprandus* Langobardorum Rex pecunia multa Saracenis erogata S. *Augustini* Corpus Ticinum transferendum curavit, & in Ecclesia S. *Petri* veneranter deinde conlocavit. *Audoaldus* Dux moritur.

DCCXIX.

Iulius Abbas Monasterii S. *Mamiliani* Insulae Montis Christi queritur de variis iurium sui Monasterii usurpatoribus coram *Rolando* Comite, totius Insulae Corsicae Domino. Ecclesia SS. *Mamiliani* & *Georgii* ad Florentiam hoc, vel superiori, saeculo condita fuisse videatur.

DCCXX.

Liutprandus Rex quatuor Leges Corpori Iuris Langobardici adiicit, una cum optimatibus ex Tusciae partibus, vel universis nobilibus Langobardis.

DCCXXI.

Tiberius Episcopus Sylvae Candidae subscribsit Constituto *Gregorii* II. adversus illicita coniugia. In eodem Concilio pariter sederunt *Gregorius* Episcopus Nepesinus; *Aguelius* Sutrinus Antistes; *Ioannes* Episcopus Blerensis; & *Tiburnius* Falaritanus Episcopus. *Pertualdus* civis Lucensis Aedem S. *Michaelis* cum Monasterio Lucae constituit, ac dotat.

DCCXXII.

Vrsus Clericus Parthenonem S. *Mariae* Lucae fundat, *Vrsamque* filiam suam Abbatissam in eo constituit. *Liutprandus* Rex Ecclesiam & Monasterium S. *Petri* Coeli Aurei Ticini aedificavit. *pag.* 1043. in quo Corpus S. *Augustini* e Sardinia translatum collocavit. Idem Rex Tusciae Praesidibus scribit, ut captivos omnes, quos ex Ducato Romano, & Ravenna, ceperat, libertate pristina donent. Insuper, cum Interamnae esset una cum Pontifice *Zacharia*, Pontifici Ameriam, Hortam, Polimartium, & Bleram, Civitates, quas Du-

Ducatu Romano abstulerat, restituit: & misit *Agiprandum* Ducem *Clusinum* nepotem suum, & *Taciperium* Castaldium, & *Ramingum* Castaldium Tuscanensem, ut ei usque ad dictas Civitates obsequium praestarent. Haec tamen postrema ad annum MCCXXXIX. & MDCCXLII. referenda sunt, quos consule; nam per prolepsin dicta sunt. S. *Richardus* vir nobilis Anglus Lucae diem supremum obit, ubi honorifice colitur.

DCCXXIII.

Aurinandus & *Godefridus* Lucenses cives Monasterium S. *Petri* in Castellione pro filiis suis aedificant.

DCCXXIV.

Speciosus Episcopus Florentinus dat Ecclesiae & Canonicae S. *Ioannis Baptistae* fundos suos sitos ad flovium Greve, ubi Centuria nominatur, inter Plebem & Episcopium *S. Ioannis Baptistae*, vel Sanctae *Reparatae* Martyris, & fines inter Plebem & territorium Sancti *Iuliani* Septimi, quo Canonici habeant, unde in commune vivant. Subscripsere Instrumento donationis:

Deitisidus Archipresbyter.

Otto Archidiaconus.

Alfonsus Primicerius.

Cillien Presbyter.

Erminteo Diaconus.

Nora Presbyter.

Gaudisteo.

Aifusus Isteaneinus, forte Scabinus.

Reparatus.

Dardanus Scriptor fuit. *pag.* 940. 1170. 1456. 1458.

DCCXXV.

Telesperinnus Episcopus Lucensis *Romualdo* Presbytero & eius uxori Monasteriolum S. *Petri* in Capannulis cum Xenodochio in beneficium concedit.

DCCXXVIII.

Rudebis Abbas Monasterii S. *Michaelis* in Lucensi agro siti successorem sibi in eodem munere *Walprandum* Clericum *Walperti* Ducis filium constituit.

DCCXXIX.

Sichimundus Archipresbyter Lucensis Ecclesiae Xenodochium in pomoerio Lucensis Vrbis construit. *Liutprandus* Rex Exarchi Ravennae precibus tandem victus eius consiliis adsentit: quare *Eutychius* Patricius & Rex consilium inierunt, ut congregato exercitu Rex subiiceret Duces Spoletinum, & Beneventanum; Exarchus autem Romam, & Pontificem occideret. Rex igitur Spoletum veniens susceptis ab utriique Ducibus sacramentis, & obsidibus, cum exercitu Romam petivit: at ibi animus eius *Gregorii Papae* praesentia & commonitione pia delinitus & mutatus est; adeoque Roma recessit. Sed Exarcho Romae morante, perrexit in Tusciam, & in Castrum quidem Maturanense, seu Maranitense, seductor quidem *Tiberius* nomine, cognomento autem *Petasius*, qui sibi Romanum Imperium usurpare conabatur, leviores quosque decipiens; ita ut Maturanenses, Lunenses, atque Blerani, ei sacramenta praestiterint. Quae cum audisset Exarchus turbatus est; sed confortatus a Pontifice, & ab eo copiis acceptis, ad Maturanense Castellum profectus *Petasium* interemit.

DCCXXX.

Hoc circiter tempore *Adonaldus* Parthenonem S. *Bartholomaei* titulo insignem in territorio Florentino, in loco Recaveta, prope Ecclesiam S. *Petri* aedificat. *pag.* 1161. *Ioannes* Pisanus Episcopus floret.

DCCXXXII.

Valprandus Episcopus Lucensis floret, emitque pro sua Ecclesia Titianum Castellum.

DCCXXXVI.

Liutprandus Langobardorum Rex infirmatur, & regni consors *Hildebrandus* nepos eligitur. *Walpertus* Lucensis Dux adhuc vivit.

DCCXXXIX.

Liutprandus Rex Romam obsidet & S. *Petri* Basilicam spoliat. Nam *Transamundus* Dux Spoletanus contra Regem rebellaverat, & contra se venientem Regem fugiens Romam contenderat. Illum autem Rex a *Gregorio* Papa & a *Stephano* Patricio & Duce Romano sibi tradi petierat, quod illi facere noluerunt, Rex insuper abstulit a Ducatu Romano Civitates quatuor, Ameriam, videlicet, Hortam, Polimartium, & Bleram. *Transamundi* autem loco *Hildericus* Dux Spoletanus creatus est. Sed Rege ab Vrbe Roma recedente, *Transamundus* habito consilio cum Romanis, collecto exercitu Romani Ducatus, per duas partes in fines Ducatus Spoletani ingressus est, qui prae timore omnes continuo ei se subdiderunt. Haec *Pagius* ad annum insequentem refert.

DCCXL.

Sichemundus Archipresbyter Ecclesiae S. *Petri* Lucensi fundos aliquot offert. Circa haec tempora *Gregorius* III. Papa Centumcellarum muros dirutos pene e fundamentis fortissime construi fecit.

DCCXLI.

Gregorius III. obit, *Zacharias* Papa eligitur. *Gregorius* III. hoc anno Epistolam Episcopis Tusciae Langobardorum scripserat, qua eos rogabat, ut una cum *Adeodato* Diacono Regionario obsecrent, & obtineant, a Regibus *Liutprando* & *Hildebrando*, quatuor Castra, quae anno praeterito B. *Petro* ablata fuerant. Sciendum enim est, quod magna turbatio erat inter Romanos & Langobardos. Beneventani autem, & Spoletani, a Romanorum partibus stabant. *Transamundus* enim Spoletanus Dux non implebat, quod Pontifici, & Patricio Romano, promiserat, recuperare scilicet quatuor Civitates, quae eius causa perierant, &

Rex contra Ducatum Romanum iam moturus erat. *Stabilis* Arretinus Episcopus est.

DCCXLII.

Pax inter *Zachariam* Papam, & *Liutprandum* Regem, initur; & *Transamundus* Dux se Regi dedit, qui Rex quatuor Civitates ablatas Romano Ducatui restituit. Nam *Zacharias* Pontifex Roma profectus cum Sacerdotibus, & Clero, in Hortam Civitatem perrexit: quo cognito a *Liutprando*, qui Spoleti versabatur, misit *Grimoaldum* Legatum, qui Pontificem Narniam perduxit: Deinde Interamnae Pontifex & Rex colloquium habuerunt, & Rex pacem cum Ducatu Romano per viginti annos firmavit; & praeter quatuor memoratas Civitates, Sabinense etiam patrimonium, quod per annos fere triginta fuerat ablatum, atque Narniense, & Auximanum, atque Anconitanum, nec non Polimarticose, & Vallem Magnam, quae in territorio Sutrino sita est, B. *Petro* restituit. Sed & captivos omnes, quos tenebat ex diversis Provinciis Romanorum missis litteris suis tam in Tusciam suam, quam trans Padum etiam; & una cum Ravennatibus captivis, *Leonem*, *Sergium*, *Victorem*, & *Agnellum*, Consulares Pontifici redonavit. Alio autem die valedicens Rex *Zachariae* misit in eius obsequium *Aldeprandum* Ducem Clusinum nepotem suum, & *Tacipertum* Castaldium, & *Rauingum* Castaldium Tuscanensem, atque *Grimoaldum*, qui ei ab se comitato praedictas Civitates cum habitatoribus traderent. In primis Ameriam, deinde Hortam tradiderunt. Postmodum Polimartium cum eo profectus Pontifex, illud recepit; & pergens per circuitum finium Reip. per partes Sutrii, & per fines Langobardorum Tusciae, qui propinqui erant, idest, per Castrum Vetervum, Bleram pervenit, quam pariter a *Raningo* Castaldo, & *Grimoaldo* recepit. *Carolus Magnus* natus est, ut *Pagius* pertendit. *Valprandus* Dux & Episcopus Lucensis vivit. *pag.* 335. *Benedictus* Episcopus Silvae Candidae est, & S. Sedis Apostolicae Bibliothecarius.

DCCXLIII.

Epiphanius, seu *Theophanius*, Episcopus Silvae Candidae Romano Concilio interest; non aliter ac *Mauritius* Hortae Episcopus; *Ioannes* Episcopus Nepesinus; *Gaudentius* Episcopus Perusinus; *Gaudiosus* Episcopus Blerensis; *Ioannes* Faleritanus Episcopus; *Thomas* Episcopus Florentinus, *Arcadius* Clusinus, *Grossus* Senensis, *Gratiosus* Episcopus Sutrinus, & *Gregorius* Ecclesiae Urbis Veteris Antistes. *Agiprandus*, Regis *Liutprandi* nepos, Dux in Tuscia est.

DCCXLIV.

Liutprandus Rex obit, *Rachis* paullo post in Regno succedit. Sub *Liutprando* fertur templum S. *Mustiolae* Martyris non longe a Clusio a *Gregorio* & *Arifeburo* Civibus Clusinis aedificatum fuisse. Episcopus Clusinus tunc temporis *Arialdus*, seu *Arcadius*, erat.

DCCXLV.

Synodus Romana habetur, cui inter alios *Gregorius* Episcopus Portuensis interfuit.

DCCXLVI.

Walprandus Episcopus Lucensis adhuc floret. Ecclesia S. *Petri* in Musciano Dioecesis *Lucensis* condita iam fuerat. Hoc anno *Rachis* Rex Langobardorum Conventum cogit omnium Principum Langobardorum, ut publicis initis Comitiis una simul de Legibus agerent Langobardorum vel emendandis, vel addendis; quas ex omnium sententia bene dispositas hoc eodem anno promulgavit.

DCCXLVII.

Carolus Magnus, *Pippino* Rege patre, nascitur secundum alios. *Carolomannus* Francorum Princeps, dimissa potestate & gloria saeculi, monasticae vitae inhians, & peregre profectus Romam tendens, in Urbe habitu permutato Monachus factus, in Monte Soractae apud Ecclesiam B. *Silvestri* constructo Monasterio, cum fratribus secum ad hoc venientibus, per aliquot annos optata quiete perfruitur. Sed ob crebras populorum suorum Romam euntium salutationes, in Montem Casinum secessit.

DCCXLVIII.

Ratefridus, *Geitilbisi* filius, Parthenonem, & Xenodochium, Pistoriense S. *Petri* condit. Item in Agro Pistoriensi Monasterium aliud Sacrarum Virginum, titulo SS. *Petri*, *Pauli*, & *Anastasii*, instituit. *Sturmius* Abbas Fuldensis Tusciae Monasteria lustrat.

DCCIL.

Rachis Langobardorum Rex Perusiam obsidet, & deinde fit Monachus in Monte Casino. *Aistulphus* in Regno succedit. Fortasse videatur *Rachis* Monasterium S. *Salvatoris* in Monte Amiate, & Dioecesi Clusina, hoc anno condidisse. Eius uxorem alii *Gesiltrudam*, alii *Thesiam*, dicunt, nisi duas habuit; filia *Raterada* vocata est: quae & ipsae sacrum habitum induerunt.

DCCLI.

Thomas Episcopus Volaterranus, & *Tacipertus* Episcopus Castri Felicitatis, & *Gisulfus* Clusinus Episcopus, conveniunt in causa *Ausfredi* Episcopi Senensis contra *Stabilem* Episcopum Arretinum de Ecclesiis quibusdam controversis, & pro Episcopo Arretino iudicant.

DCCLII.

Zacharias Papa obit, sub quo Caput S. *Georgii* Martyris Romae repertum est; qui & patrimonium Tusciae constitutionibus obligavit usui Ecclesiae permanendum, ut tam loca, quam annua relicta, quaedam *Agathonis* Primicerii B. *Pe-*

tro

ro viderentur esse concessa. Libellus, seu Sapientia Responsum, contra Kineofrm Episcopum pro Episcopo Arretion, in causa finium Diocesion regundorum conficitur. *pag.* 320. *Stephanus* II. Papa Bullam dat scribitque *Stabili* Episcopo Arretino decernens, Basilicam B. *Ansani* eum diversis Oraculis ad Dioecesir Arretinam spectare, non autem ad Senensem. *pag.* 322. S. *Anselmus*, Dux Fori Iulii est, qui deinde Monachus Monasterium Nonantulanum condidit. *Thomas* Episcopus Volaterranus adhuc sedet *Aistulphus* Langobardorum Rex floret. *Perpradus* *Walperti* Ducis filius *Walprando* Episcopo Lucensi quaedam vendit. *Walfridus* Pisanus civis cum duobus socii Monasterium Sancti *Petri* Palatioli in Monte Viridi prope Populoniam condidit, & aliud Monasterium aedificavit Pitiliani prope fluvium Versiliam in agro Lucensi, in quo rorum uxores cum aliis nobilibus feminis se dicarunt hor anno, ut *Muratorio* videtur. Sunt qui id ad alium annum transferant. Vide ad annum DCCLIV.

DCCLIII.

Aistulphus Langobardorum Rex Ravennam occupat. Quum *Aistulphus* desertum locum in Comitatu Mutinensi nomine Nonantulam *Anselmo* Abbati suae uxoris fratri donavisset; & ibi *Anselmus* cum suis Monachis Monasterium, & Templum aedificavisset; Templum a *Geminiano* Regiensi Episcopo, & deinde a *Sergio* Archiepiscopo Ravennate, dedicatum fuit. Inter cetera donavit eidem olivetum prope Castellum Agilulfi pertinens ad Curtem suam Lucensem, & duas casas massaritias ex ipsa Curte. *Opertus* in Tuscia Dux est.

DCCLIV.

Aistulphus Rex, & *Walprandus* Episcopus Lucensis, instrumentum renovant testans permutationem bonorum inter eos factam. *Gualfredus Ratchausi* filius civis Pisanus Monasterium S. *Petri* in Palatiolo Montis Viridis, territorio tunc Lucensi, & Dioecesi Populoniensi, pro se suisque filiis aedificat. Hoc Monasterium in arduo situm XII. M. P. a mari Tyrrheno distat. Aedificavit item Monasterium pro uxore. *Alpertus* in Tuscia Dux est.

DCCLV.

Gulprandus Civis Lucensis praedium Ecclesiae Lucensi S. *Frigidiani* offert. *Desiderius* in Tuscia Dux vocatur, qui postea Rex fuit. *Pippinus* Rex Francorum donat Ecclesiae Romanae de Civitatibus Italiae, & territoriis, per designatos fines, a Lunis cum Insula Corsica, inde Suranem, inde in Montem Bardonem, Vercetum, Parmam &c. cunctumque Ducatum Spoletanum, & Beneventanum. *Aistulphus* Rex universum Langobardorum exercitum e Tusciae partibus Romam duxit, quam Urbem corona cinxit & obsedit per quinquaginta quinque dies, quibus omnem agrum suburbanum vastavit & populatus est, & innumeros homines trucidavit, & loca sacra profanavit. Quare de hac clade ita scribit *Stephanus* II. Papa *Pippino*, *Carolo*, & *Carolomanno*, Regibus. = *Dominis excellentissimis Pippino, Carolo, & Carolomanno, tribus Regibus, & nostris Romanorum Patriciis; seu omnibus Episcopis, Abbatibus, Presbyteris, & Monachis, seu gloriosis Ducibus, Comitibus, vel cuncto Exercitui Regni, & Provinciae Francorum; Stephanus Papa, & omnes Episcopi, Presbyteri, Diaconi, seu Duces, Chartularii, Comites, Tribuni, & universus Populus, & Exercitus Romanorum, omnes in afflictione positi.* Quanta luctuosa & amarissima tristitia circumvallati, quantaque anxietate atque angustia coarctati, simus; & quanta, crebrescentibus continuis malis, oculi nostri destillantes profundant lacrymas, credimus quod & ipsa omnium elementorum figmenta enarrent. Quis enim harum tribulationum conspector non lugeat? Quamobrem cuiusdam bonae mulieris, Susannae pudicae, verbo loquimur, *Angustiae nobis undique, & quid agamus ignoramus.* O Christianissimi, ecce venerunt nobis dirae angustiae, praesto sunt dies fletus & amaritudinis, quoniam quod timebamus, a Langobardis evenit. Pro quo angustiati, afflicti, & ex omni circumquaque parte circumdati, ab eorum nequissimo Haistulfo Rege, & gente, cum Profeta Dominum deprecantes dicimus: *Adiuva nos Deus salutaris noster, & propter honorem nominis tui libera nos*, &c. Et rursus: *Apprehende arma, & scutum, & exsurge in adiutorium nostrum.* Ecce enim cognitum habetis, quomodo pacis foedera a praefato impio Haistulfo Rege, & omni Gente dissipata sunt, & qualiter nihil iuxta, ut constituit, & per vinculum sacramenti confirmatum est, valuimus impetrare: & iam in ipsis Ianuarii Kalendis cunctus eiusdem Langobardorum exercitus Tusciae partibus in hanc Civitatem Romanam coniunxerunt, & resederunt iuxta portam Beati Petri, atque Beati Pancratii, & Portuensem. Ipse vero Haistulfus cum aliis exercitibus coniunxit ex alia parte, & sua fixit tentoria iuxta portam Salariam, & ceteras portas: & saepius nobis direxit: Aperite mihi portam Salariam, & ingrediar Civitatem, & tradite mihi Pontificem vestrum, & patientiam ago in vobis. Si minus, ne muros everteos, uno vos gladio interficiam, & videam quis vos eruere possit de manibus meis. = Similem Epistolam scripsit *Pippino* Regi non multo post, ostendens quantam cladem, vastitatem, & profanationem rerum sacrarum in circuitu Romanae Urbis, Rex *Aistulfus* attulerit; & simul Francorum Regis auxilium iterum implorans.

DCCLVI.

Aistulphus Rex moritur, succedit *Desiderius* Dux, qui in Tusciam ab *Aistulpho* missus fuerat, & cuius uxor *Ansa* dicebatur. Hic Tuscorum exercitu coacto Regnum Langobardorum occupavit; & *Stephani* Papae amicitiam, & auxilium, quaesivit, dum id adgrederetur. Langobardi autem eum in suum Regem acceperunt consilio *Pippini* Regis permoti. *Stephanus* etiam ad *Desiderium* in Tusciam Oratores miserat suum germanum *Paulum* Diaconum, & *Christophorum* Consiliarium, & *Fulradum* Abbatem Consiliarium *Pippini*, in quorum manibus *Desiderius* iuravit, quaecumque *Stephanus* Papa desiderabat. *Rachis* autem, qui monachicum cucullum induerat, regni ambitione vi-

victus Tosciae partem, & Pisas in primis, contra eum suscitavit; sed a coeptis deinde destitit. *Ansa* Regina *Desiderii* Regis uxor Corpus S. *Iuliae* ex Iosula Gorgona Brixiam transferendum curavit, & in Monasterio ab se aedificato religiose condidit.

DCCLVII.

Andreas Episcopus Pisanus Ecclesiam S. *Maximiliani* in Collina *Atoni* donat. *Sicheradus* Presbyter, *Fileradus*, & *Alapertus*, Cives Lucenses aedem S. *Paulli* cum Xenodochio prope moenia Lucensis Vrbis constituunt. *Pereteus* Episcopus Lucensis tunc erat. *Stephanus* II. Papa moritur, *Paullus* I. succedit, contra quem *Toto* Dux Nepesinae Civitatis cum Tuscis copiis Romae insurgens *Constantinum* Antipapam constituit.

DCCLVIII.

Desiderius Rex Romam petit, colloquiumque habet cum *Paullo* Papa, deque restituendis Ecclesiae quibusdam in Tuscia, & alibi, patrimoniis cum eo convenit. Quare *Paullus Pippino* de hoc scribens ait, quod Deo propitio de partibus Beneventanis, atque Tuscanensibus, iustitias invicem fecissent. Idem *Paullus* Papa eidem *Pippino* scribit, auxilium ab eo adversus Graecos implorans, rogatque, ut *Desiderio* Langobardorum Regi Missum dirigat, ut si opus fuerit contra feros inimicos opem ferat praecipiens Beneventanis, atque Spoletinis, seu Tuscanis, prope consistentibus, ut rebus Ecsletiae laborantibus succurrant.

DCCLIX.

Gregorius Mauricii f. offert se, & sua omnia, Ecclesiae S. *Donati* ab se aedificatae in loco Asulari agri Lucensis, servato sibi iure patronatus, & bonorum usufructu. *Adelgisus* filius a *Desiderio* patre regni consors adsumitur.

DCCLX.

Hoc circiter tempore *Atropuldus* Partheonii S. *Barptolemaei* sito in Recavata, & territorio Florentino, ab *Adoualdo* Patre suo condito, multa bona largitur. *Desiderius* Rex *Pippini* Regis Oratoribus spopondit, se *Paullo* Romano Pontifici omnia B. *Petri* patrimonia, iura etiam, loca, fines, & territoria, diversarum Civitatum, quae Reip. Romanorum fuerant, plenissime restituturum. Ac reipsa partem reddidit, aliam partem pollicitus, se paullo post quoque redditorum. Sita erant illa patrimonia in Ducatibus Beneventano, Spoletano, & Tusco; necnon in, territoriis Neapolitano, & Caietano.

DCCLXI.

Conciliom a *Paullo* Papa Romae habetur, cui interfuerunt Episcopi Tusci insequentes:

Ioannes Nepae
Epiphanius Perusii
Petrus Caerae
Iordanes Senarum
Adam Hortae.

DCCLXII.

Duces Beneventi, Spoleti, & Tusciae, se iam *Pippino* Francorum Regi subiecisse videntur.

DCCLXIII.

Liutpertus offert Ecclesiae S. *Petri* ad Septem Pinus Dioecesis Pisanae res suas omnes. Hiems vehementer rigida est.

DCCLXIV.

Ioannes Episcopus Nepesinus *Paulli* Pont. Max. decretis subscribit. *Ansuldus*, *Teupaldi* f. civis Lucensis Oratorium S. *Mariae* in sua Vrbe condit, ac ditat. *Aidualdus* Presbyter & Monachus donat Monasterio Pistoriensi S. *Barptolemaei* Monasteria S. *Silvestri*, & S. *Michaelis*.

DCCLXV.

Rixsolfus Presbyter donat omnia bona sua Ecclesiae S. *Mariae*, & S. *Donati*, a *Regnolfo* Abbate eius patre in agro Lucensi aedificatae. *Andipertus* Pisanus Ecclesiae S. *Margaritae* quardam donat. Ecclesia haec in Vrbe Pisana sita post dimidium saeculi XVIII. destructa ac deleta fuit.

DCCLXVII.

Vilcharius Episcopus, *Dodo*, & *Wichardus*, *Pippini* Regis iussu Romam perrexere Oratores exploraturi, utrum *Desiderius* Rex ea restituisset *Paullo* Papae, quae se redditurum promiserat: compertoque quod eorum, quae pollicitus fuerat, nihil adhuc praestitisse:, in Franciam statim redıere. *Paullus* Papa moritur, qui aeger cum esset, nondumque spiritum exhalasset, *Toto* Dux Nepesinae Civitatis dudum habitator cum suis germanis, *Constantino*, *Passivo*, & *Paschali*, congregans tam ex eadem Nepesina Civitate, quam ex aliis Tusciae Vrbibus, exercitum, rusticorumque Catervam, ducensque Romam, fecit, ut in ipsius *Totonis* domo *Constantinus* eius frater laicus Pontifex eligeretur, ordinaretur, & a tribus Episcopis, *Georgio* Praenestino, *Eustratio* Albanensi, & *Citonato* Portuensi, consecraretur.

DCCLXVIII.

Stephanus IV. Papa eligitur, *Constantino* Pseudo-Pontifice deposito; & pro eo milites Tusci, & Campani, Romae stantes saeva quaedam perpetrarunt. Nam *Theodicius* Dux Spoletanus favens Romanis *Constantinum* detrectantibus Langobardas copias iis misit, quae Romam ingressae *Totonis* Duce fautores *Constantini* variis suppliciis adfecerunt. Inter alia exercitus Romanos, Tuscus, & Campanus, Alatrum pergens, ex eo *Gracilem* Tribunum abstraxerunt, & Romam abducentes oculos ei eruerunt, & linguam absciderunt, quod a *Constantini* partibus stetisset: similia in *Constantinum* ipsum aliosque fecerunt. *Alipertus*, & eius filius *Rotpertus* Presbyter, omnia bona sua offerunt Ecclesiae S. *Frigidiani* in Pago Septimiana agri Lucensis a se aedificatae.

DCCLXIX.

DCCLXIX.

Concilium Romae a *Stephano* IV. Papa congregatur, cui plures Episcopi Tusciae & Campaniae interfuerunt. *Desiderius* Rex patrimonia, quaedam, & iura, in partibus Beneventanis, & Tuscanensibus, Ecclesiae Romanae restituit.

DCCLXX.

Desiderius Rex Romam profectus est, licet Romani, quum eius adventum adgnoscent, congregassent multitudinem populi Tusciae, & Campaniae, & praesertim Ducatus Perusii, ut ei resisterent. *Homulus* Clericus Lucensis *Causeradi* f. accepit regimen Ecclesiae S. *Michaelis* a *Gaudioso* Rectore Ecclesiae S. *Martini* de Collina. *Ioannes* Nepesinus Episcopus obit.

DCCLXXI.

Peredeus Episcopus Lucensis iudicat in causa. *Deusdedit* Presbyteri a regimine Ecclesiae S. *Sabini* expulsi.

DCCLXXII.

Tachipertus in Tuscia Dux est. *Hadrianus* Papa eligitur, *Stephano* mortuo, qui Ecclesiam S. *Felicis* Nolani Romae restauravit. Per haec circiter tempora Ecclesia eidem S. *Felici* sacra ad Florentiam, modo in Vrbe, exstrui potuit, non secus, ac illa S. *Felicis* ad Iusm fluvium. *Vrspertus* Clericus *Perideo* Lucensi Episcopo rectum regimen Ecclesiae S. *Cassiani* Controniis pollicetur. *Hadriani* Papae tempore Episcopi Senenses fuere *Rodobertus*, & *Haimo*. Ad *Hadrianum* autem Pontificem recens creatum *Desiderius* Rex Oratores misit *Theodoritum* Ducem Spoletinum, *Tunnonem* Ducem Eporediae, & *Prandulum* Vestiarium suum, amicitiam eius & benevolentiam expostens. Sed *Hadrianus* merito *Desiderium* subspectum habuit. Et quidem *Desiderius* Rex missis copiis Senogalliam, Montem Feretrum, Vrbinum, Eugubium, & alias Civitates Romanorum, vexavit, & depraedatus est. Bleram autem generalem exercitum partium Tusciae mittens, dum Blerani pacis fiducia securi messes suae in agris colligerent, in eos extemplo inruit, & primores Civitatis interfecit, cunctisque in circuitu ferro & igne devastans magnam hominumpecudumque praedam abduxit. Insuper alias Civitates proximas similiter populatus est; & Castum Vtriculum occupavit.

DCCLXXIII.

Turpinus, vel *Tilpinus*, Gallus, Sancti *Dionysii* prope Parisios Monachus, *Carolo Magno* a Secretis, dein Archiepiscopus Remensis claret. Tunc Florentini suam Sanctorum duodecim Apostolorum Ecclesiam, *Rolando* & *Oliverio* praesentibus, dedicasse fabulantur. *Beronuiphus* in Tusca Dux, seu Produx; *Tachipertus* autem Lucae Dux est. Ad hunc annum referendum videtur Decretum *Desiderii* Regis Viterbiense, quod quamquam a multis quasi apocryphum impugnetur, ab aliis tamen multis, & quidem viris eruditissimis, tamquam sincerum propugnatur. Hanc tamen litem meam non facio. En illud = *Decretum Desiderii Regis Italiae*. Revocamus Statuta Regis Aistulfi contra Vetulonos edita: ut Lacus non Tyrentium sed Vetulonum sit: Quia Lacus magnus (Italiae) ideo Italiae, quia eorum ager prius est Italia dicta ab ibi sede Itali decreta; & ut suam Longulam non Longobardulam, sed cognomine sui ampliatoris Tirreni (*al.* Turreni) Terbum (*al.* Terebum) vocent: & ut sub uno muro cingant sua tria oppida Longulam, Vetuloniam, & Tirrenam, (*al.* Turrenam) Volturnam dictam Etruriam, totamque Vrbem nostra adiectione Viterbum pronuncient, ut de Roda, & Civita Balneoregium, dici iussimus. Permittimus pecuniis imprimi FAVL, (*al.* F. A. V. L.) sed amoveri Herculem, & poni Sanctum Laurentium, eorum patronum, sicut facit Roma, & Ravonia. Iubemus quoque reparari Cortnientam, Dardanium, Assium, Forannum, Cornietum, & Tuscanellum. Nos enim non sumus Tusciae destructores, ut nos apud Gallos accusat Adrianus Papa: nam in Tuscia aedificavimus a fundamentis, vobis quidem Volturrenis, Calvellum, Vicum Horchianum, Balneariam, Barbaraoum, Gariofilum. Sentinatibus autem Anadonias, et Rodacosanum. Volaterris (*al.* Volaterrensis) Rodacomalum: Lunae Sergianum, et Petram Sanctam, olim Fanum Feroniae. Pocensibus (*al.* Phocensibus) autem Sanctos Geminianum, et Miniatem: Fesulanis oppidum Munionis, in quod vagos et sparsos Arinianos, et palantes Fluentinos collegimus. Rursus antiquas plures nobiles Vrbes ampliavimus, & muris cinximus, & nunc idem agimus circa Lucam, Pistorium, Aretium, Orbitum, & Etruriam nunc Viterbum, cuius nomen, aut a nobis constituta decreta, si quis violaverit, aut capite puniatur, aut laqueo strangulatur. Hoc itaque non est Etruriam destruere, ut nos arguit Adrianus, qui pacem ultro a nobis oblatam respuit. Quare tibi, Grimoalde, Praefecto Viterbiensi praecipimus, ut quandiu dubia pax perseveret iubeas omnes Tusciae milites paratos esse in Armis, & Commestibus; & stipendia sine avaritia fac in promtu habeas; ut non solum occurrere hostibus, sed etiam illos invadere . . . . . . non gravabis novis exactionibus cives . . . .
Ex Papia venient . . . . . . Viterbienses . . . . = Hactenus Decretum. Et quidem *Desiderius* Rex Viterbii hoc anno fuit, & metuens *Hadrianus* Papa, ne Romam pergeret, universum populum Tusciae, & Campaniae, & Ducatus Perusini, & aliquot de Civitatibus Pentapoleos congregavit, Romamque munivit, ut Regi adventanti resisteret: misit insuper eidem Regi Oratores tres Episcopos, idest *Eustratium* Albanensem, *Andream* Praenestinum, & *Theodicium* Tiburtinum, adiurans & obsecrans anathemate intentato ne fines Romanorum ingrederetur. Quare Rex Viterbio decedens in sua reversus est. Quum autem *Carolo* Francorum Regi contra eum venienti ad Clusas cum exercitu occurrisset, ultro Spoletini Romano Pontifici se dediderunt.

DCCLXXIV.

Carolus Magnus dum Papiam obsideret, Romam petit, ac muneribus ab *Hadriano* Papa adficitur.

Sed

Sed hoc nius iter ita in Historia describitur. = Dum per sex mensium spatium *Carolus Magnus* apud Papiam demoraretur in obsidione ipsius Civitatis, magnum desiderium habens ad Limina Apostolorum properandi, considerans, quod & sacratissimum Pascha adpropinquasset, tum tollens secum diversos Episcopos, Abbates etiam, & Iudices, Duces, & Graphiones, cum plurimis exercitibus Romam per partes Tusciae properavit, ita festinans, et adveniens, ut in ipso Sabbato Sancto se Liminibus praesentaret Apostolicis. Hactenus illa. Fortasse per Macrae Vallem in Tusciam descendit, et Luca et Pisis transiens, per Viam Aureliam, et oram maritimam, Romam se contulit. Inde Papiam revertitur, quam una cum *Desiderio* capit, eumque cum uxore et filia in Franciam mittit. Idem *Carolus Magnus* multa donat Monasterio SS. *Apostolorum* & *Silvestri* Nonantulano in Tuscia sita, hoc est in territorio Faesulano seu Florentino, in Pistoriensi, in Aretino, in Lucardensi, in Lucensi, in Pisensi, & in Senensi. Et in territorio Faesulano, duo nemora ad fluvium sita, cum Ecclesiis suis Sanctae *Mariae* in Advena, & Sanctae *Mariae* in Mamma, cum omnibus, quae ad eas pertinent. In Civitate Florentina seu Faesulana, nam invicem confunduntur, Monasterium Sancti *Michaelis* in Horto, & Monasterium Sancti *Miniatis* in Monte Regis, cum Cellis ad ipsa pertinentibus. Curtes Visellae, & Bibisni. Plebem S. *Gavini* Adimari, fundum Iustinianum, Mocolidulam, Collem Fenarium, Curtem Titiani, Plebem S. *Mariae* Villulae, & Plebem S. *Ierusalem* seu, ut videtur, S. *Andreae* Cersini, & Plebem S. *Romuli* Gavillarum, seu Faesularum. Fundos Bernardi, & Grevis, & Sancti *Hilarii*. Plebem Sancti *Pancratii* in Clauto, & Ecclesiam in Mucello. Curtes Praetorii, Sancti *Michaelis*, Sobcelinarii, Montis Miniarii, Toriniani, Gurtiani, Genesticli, Spaloti, Bergovisiani, Sculctae, Fumianae, Sancti *Petri* in Mauriciano, Axiniae, Spandolae, Meleti, Capriliae, Turris in Pineta, Sexae, Novolarum, Fumariae, Calcinariae, Valvineae, Arzanae seu Argiani, Monachorum, Simbriani, Elsae, Pesae, Campi, Iogonis, Quinti, Melegi, Apruniani, Susicanae, Popponi, Groppenae, Sancti *Benedicti*, Sancti *Georgii* in Plebe Sancti *Petri* in Perimone. In Comitatu Lucardensi, Curtes S. *Petri* in Mercato, Montis Calvi, Campanae, Petroniani, & Plebem Sancti *Leonardi*, Furni, Castrum Ciliani, Montem Bonitii, Quintuli cum Ecclesia S. *Petri*, ad fluvium Confluentem Curtes Dominici, & S. *Donati*; Curtem Decimi cum Plebe S. *Caeciliae*; Curtem Pinitae cum Plebe S. *Mariae*; Curtes Meleti, Monacilia, Vadilongi, Quarti: Plebem S. *Petri* Ripularum, Rabucionam cum Capella Sancti *Petri*; Curtem Sepi cum Ecclesia Sanctae *Mariae*; Curtem Quaraclae cum Ecclesia S. *Martini*; Curtem Casentini, Curticellam Sari, Curtem Piscingi cum Cella Sancti Apostoli prope fluvium Selicem. In territorio Pistoriensi, Pisingum, Plebem S. *Petri* Groppinae, Plebem Sancti *Laurentii* Petrioli, loco qui vocatur Bocina. In territorio Arretino, Plebem S. *Stephani* sitam in Classe, & Piscinale iuxta fluvium Classem. In Comitatu Lucensi, Sanctam *Mariam* cum Curte Pulinaco &c. = Nam hoc anno *Carolus Magnus*, *Desiderio* Langobardorum Rege victo & capto, Rex ipse Langobardorum effectus est, & in patrimonia, & iura omnia, *Desiderii* Regis successit: nam Ecclesiae & latifundia illa, quae Monasterio Nonantulano donavit, in patrimonio devicti Regis fuisse videntur. *pag.* 541. Hoc eodem anno fortassis *Carolus Magnus* Florentiae fuit, saltem quum Romam reverteretur. Sed maxima *Caroli* donatio facta dici potest, cum donationem a patre *Pippino* Romanae Ecclesiae factam confirmavit. In donatione *Pippini*, haec erat Civitatum, & Provinciarum, donatarum confinium designatio: *A Lunis cum Insula Corsica, deinde in Surianum, deinde in Monte Bardone, inde in Verceto, deinde in Parma, deinde in Regio, & exinde in Mantua, atque Monte Silicis, simulque & universum Exarchatum Ravennatium, sicut antiquitus erat, atque Provincias Venetiarum & Histriam, necnon & cunctum Ducatum Spoletinum, & Beneventanum.* Et quidem donationi paternae Ducatum Spoletinum *Carolus* addidit. *Adelgisus Desiderii* victi & capti filius in Portu Pisano navem conscendit, et Constantinopolim fugiens se recepit. *Rotruda* Deo devota donavit *Wildulprando* fundum in Cersino positum iuxta Plebem Ierusalem, hoc est S. *Andreae* in Ierusalem seu Cersini; & pro evictione hypothecae subiecit tertiam portionem fundorum sitorum in Septino, & in Palude. *pag.* 541.

DCCLXXV.

Fermus Clericus subdit Monasterio Pistoriensi S. *Bartholomaei*, Monasterium S. *Michaelis* ab *Austriperto* genitore suo fundatum. *Regnibaldus* in Tuscia Dux, seu *Reginaldus*, qui Clusinis praeerat. De hoc ita scribit *Hadrianus* I. Papa *Carolo Magno*. = *Domno Excellentissimo filio Carolo Regi Francorum, atque Patricio Romanorum, Adrianus Papa.* Excellentissimae & a Deo protectae Christianitati vestrae his nostris Apostolicis innotescimus apicibus, pervenisse ad nos, nuntiis praecurrentibus, quod Constantinus Imperator, divina evocatione, de hac subtractus esset luce. Sed quia certum non didiceramus hac de re vestrae a Deo protectae Excellentiae indicare distulimus, nunc vero suggessit nobis sanctissimus ac reverendissimus *frater* noster Stephanus Neapolitanae Urbis *Episcopus*, per has syllabas ex ipsa nobis intimare, quas & septima die praesentis Februarii mensis suscipientes, easque peragrantes, confestim vestro regali Culmini significare maturavimus, & pro magna Sublimitatis vestrae satisfactione eosdem affatus infra haec nostra scripta vobis directa posuimus. Interea & hoc vestrae Praecellentiae, dulcissime & amantissime fili, dirigimus de perfido illo & seminatore zizaniorum atque instigatore humani generis aemulo Raginaldo, dudum in Castello Felicitatis Castaldio, qui nunc in Clusina Civitate Dux esse videtur, eo quod plurima mala per suas iniquas summissiones spirituali matri vestrae sanctae Dei Ecclesiae, & nobis, ingerere non desinit, dum omnino ea, quae Beato Petro Principi Apostolorum a vestra Excellentia pro animae vestrae mercede oblata sunt, per suum iniquum argumentum abstollere anhelat, & in suo proprio servitio ea habere desiderat; unde & per semetipsum cum exercitu in eamdem Civitatem nostram Castelli Felicitatis properans, eosdem Castellanos abstulit; & nequaquam credimus, benignissime fili, & Christianissime Rex, quod pro prae-

praedicti Reginaldi Ducis exaltatione mutationem fecisset vestra a Deo corroborata Regalitas, una cum excellentissima filia nostra Regina, atque dulcissimis natis vestris, vel cuncto a Deo instituto Francorum exercitu, nisi pro sustentatione amatricis vestrae sanctae Dei Ecclesiae, ut in vestro benigno certamine perenniter permanens eniteret. Idcirco poscimus, & nimis supplicando insistimus, vestram a Deo illustratam Potentiam, ut ob amorem Beati Petri Apostoli nullo modo praenominatum Reginaldum ibidem in Tusciae partibus esse permittatis. Sed neque illum ei agere concedatis, & ne vobis hoc durum pareat, pro dilectione, qua in invicem compaginati sumus, fiducialiter hoc petere deducimus, & obtinere speramus; eo quod & sub Desiderii temporibus iurgia & scandala frequenter seminare non omittebat. Sed, excellentissime fili, ut nos, post Deum, in tuo fortissimo brachio ana cum universo nostro populo speramus; & die noctuque pro vestra sospitate atque victoriis divinam exoramus clementiam; ita cum omnibus causis Sanctae Dei Ecclesiae disponere acceleretis, ut Sancta Dei Ecclesia, & nosmetipsi, tuis felicissimis temporibus permaneamus, ut sicut temporalia largitus est, ita & caelestia tribuat possidenda. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat. = *Hildebrandus* tunc Spoletanus Dux erat, qui una cum *Arigiso* Duce Beneventano, & *Rodgauso* Duce Foroiuliano, & *Regnibaldo* Duce Clusinae Civitatis, consilium iniit, ut omnes simul copias suas ducerent, seque exercitui Graecorum, & *Adalgiso Desiderii* filio, coniungerent; atque ita terra marique contra Romanos dimicarent, Romam caperent, *Hadrianum* Papam captivum abducerent, Regem Langobardorum *Adelgisum*, restituto regno, constituerent. Haec omnia *Hadrianus* alia Epistola *Carolo Magno* significavit, enixe obsecrans ac rogans, ut sibi sanctaeque Romanae Ecclesiae in periculo tanto succurrat. Et quod ad Duces Langobardos attinet, animadvertendum est, quod *Carolus* Ducatus, qui prius fuerant Regum Langobardorum, Ducibus, iis legibus, quando regnum occupavit, permisit, ut ea sibi feudi nomine praestarent, quae prius *Desiderio*.

DCCLXXVI.

Peredeus Episcopus Senensis est; exstabatque iam Ecclesia S. *Martini* ad Tusum in Senensi Dioecesi. *Hadrianus* Papa scribit rursus *Carolo Magno*, rogatque, ut ea quae pollicitus est erga Romanam Ecclesiam adimpleat, eique cuncta restitui curet, quae a diversis in partibus Tusciae, Spoleto, Benevento, & Corsica, simul & Sabinensi patrimonio, B. *Petro* Apostolo concessa fuerant.

DCCXXLVIII.

Carolus Magnus Grammaticam Latinam didicit, *Petrum* Pisanum Diaconum senem audiens.

DCCLXXX.

Gumbertus, & *Ildebertus*, & *Gambarda*, fratres, & filii *Auriaoaldi*, fundant & dotant Monasterium S. *Sabini* in Cerasiolo territorio Pisano, ipsi Monachi effecti; eique donant inter alia Ecclesiam S. *Michaelis* Empuli, Ecclesiam S. *Quirici* in Rusignano, Ecclesiam S. *Sentii* cum Carte in Cerreto, Curtem ad Pontorme; ad Praetorium quatuor Masiss, Curtem ad Forcari, Curtem in Cerano, aliam in Casa Nova, Ecclesiam SS. *Ioannis* & *Pauli* in Valle, Curtem in Tripalo, Curtem in Monte Valo &c.

DCCLXXXI.

Ioannes Episcopus Lucensis sedet, cuius tempore Sancti *Regoli* Corpus Lucam translatum est, & sub quo Iesu Christi Crucifixi simulacrum Lucae celebre esse coepit. *Carolus Magnus* Romam iterum contendit, & territorium Sabinense Ecclesiae Romanae largitur, seu confirmat.

DCCLXXXII.

Allo Lucae Dux est, qui Monsterium quoddam Lucae aedificavit, sed incertum quo anno. Corpus B. *Frigidiani* Episcopi Lucensis die XVIII. mensis Novembris reperitur, inque decentiorem locum transfertur. Post aliquot annorum lapsum Ecclesia ad Florentiam eius honori excitari potuit. *Magniprandus* Clericus confirmat Ecclesiam & Monsterium Lucense S. *Dalmatii Adeltrudae* filiae *Adolwaldi* Regis Anglosaxonum. *Alla* Dux praedictus permutat bona quaedam cum *Tradone* Presbytero Rectore Ecclesiae S. *Silvestri*; & cum *Agiprando* Presbytero Rectore Eccl. S. *Andreae* sitae in Apuniano. *Hadrianus* I. Papa rogat *Carolum Magnum*, ut Episcopos Pisanum, Lucensem, & Regiensem, liberet, quos forte in Gallias secum abduxerat, de eorum fide dubitans. = *Domno Excellentissimo Carolo Regi Francorum & Langobardorum atque Patricio Romanorum, Adrianus Papa.* Reversus a vestris a Deo dilecta regalibus vestigiis praesens Gausfridus habitator Civitatis Pisanae nostrisque praesentatus obtutibus, retulit nobis de immensis victoriis, quas vobis omnipotens & redemptor noster Dominus Deus per intercessiones Beati Petri Principis Apostolorum concedere dignatus est, sed & de vestra prosperitate nos certos in omnibus reddidit: quo audito, vehementi exultationis laetitia noster in Domino ovans relevatus est animus, & protinus, extensis palmis ad aethera, Regi Regum & Domino Dominantium opimas laudes retulimus, enixius deprecantes ineffabilem eius divinam clementiam ut & corporis sospitatem, & animae salutem, vobis tribuat, & multipliciter de hostibus victorias tribuat, omnesque barbaras nationes vestris substernat vestigiis. Et certe, crede nobis, magne Christianissime Rex, bone praecellentissime fili, maximam habeo fiduciam, quia cum tu fideli studio in amore ipsius Principis Apostolorum, secundum tuam promissionem, permanseris, & cuncta eidem Dei Apostolo adimplere studueris, & salus tibi & immensa victoria ab omnipotenti Deo tribuetur indesinenter. Et quidem nos Deum professimus testem, cui omnium cordium occulta reserata existunt, ab illo tempore, die, quo ab hac Romana Urbe in illas partes profecti estis, quotidie momentaneis etiam atque singulis horis, omnes nostri Sacerdotes, seu etiam religiosi Dei famuli Monachi per universa nostra Monasteria,

simul-

simulque & reliquos populus tam per Titulos, quam per Diaconus, trecentos *Kyrie eleison*, extensis vocibus pro vobis Deo nostro ad clamandum nun cessant, flexisque genibus eumdem misericordissimum Dominum Deum nostrum exurantes, ut & veniam delictorum vobis, & maximam prosperitatis laetitiam, etiam & copiosas victorias vobis multipliciter e coelu cuncedat. Ipse retulit nubis siquidem Gausfridus, dum a vubis absolutua reversus est quod vuluit eum interficere Allu Dux. Vnde dum vellet ipse Gausfridus ad vestra denuo reverti vestigia, pusuit explurarures atque insidiatores in itinere, qui eum interficerent: quo cognito apud nos refugium fecit, & dum se petisset ad vestra absolvi vestigia, dum iam aderat, sum babiimus Anastasium nostrum Missum ad vestram Excellentiam dirigendum, cum ad vestram praesentiam cum ipso nostro Misso absolvimus; quem petimus, ut pru amure Beati Petri & nostra postulatione benigne suscipere & prutectiunis atque savoris vestri upem illi impertiri dignemini, deprecantes & hoc, ut mansua illus, quoa ei concessistis, per vestsam auctoritatis largitatem possideat. Sed & hoc nimia quaesumus atque postulamus benignitatem tuam, ut Episcopos illos, idest, Civitatis Pisanae, seu Lucanae, & Regii, ad proprias sedes, atque Ecclesias, & Plebeacis cummissas, absulvere iubeatis reverti: quia ita, bone Rex, excellentissime fili, animae tuae expedit, ut ipsi Episcupi pruprìis sedibus restituantur, umnesque Dei Ecclesiae suis Praesulibus ornatae cousistant, & cunctus Dei populus in magna laetitia vestris felicissimis tempuribus degere valeat, vubisque hoc respiciat ad aeternam mercedem. Nos itaque firmi in vestra caritate permanentes ideu ea, quae pertinere cugnoscimus ad salutem animae tuae fiducialiter vus satagimus deprecari, ut Deus noster omnipotens vestris semper placatus existat piis upesibos, & cupiosam vobis ex hoc in praesenti & futura vita tribuat remunerationem. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat. = Circa hoc tempus scripsisse videtur *Hadrianus Carolo* Regi Epistolam aliam, qua ei significat, Graecos, cousilium praebente *Arighi* Duce Beneventano, una cum Neapolitanis Civitatem Terracinensem invasisse & occupasse. Quare Regem rogat, ut *Wulfrinum* celeriter mittat, qui copiis Tuscanis & Spoletanis & Beneventanis ipsis collectis Terracinam recuperet, & Caietam atque Neapolim expugnet.

DCCLXXXIII.

Carolus Magnus privilegium *Ariberto* Arretino Episcopo concedit, quo bona umnia & possessiones Ecclesiae Arretinae confirmat, & praecipue Monasterium urbanum S. *Benedicti*, quod *Cunemundus* Episcopus construxerat. *pag.* 332. *Ioannes* Episcopus Lucensis *Autebim* Clericum *Austriperti* Clerici F. Rectorem Ecclesiae Sancti *Minnatis* in luco Quarto constituit sive confirmat; & instrumentum extrat *Ruchiprandus* Presbyter, subscribuntque *Anselmus* Presbyter, & *Petrus* Subdiaconus. *pag.* 334.

DCCLXXXIV.

Fulco Clericus Pistoriensis, *Falcualdi* f. donat *Dominico* Abbati & Conventui Sancti *Barptolomei* Pistorii Casam suae habitationis sitam prope fluvium Vmbronem cum omnibus ad eam & se pertinentibus: & obtulit eidem Monasterio filios suos *Gisliarium* & *Castiprandum*, ut in eo sub habitu sanctae conversationis & regulae vivant. *pag.* 192.

DCCLXXXV.

Ioannes Episkopus Lucensis aufert ab *Agiprando* Clerico improbo Ecclesiam S. *Petri*: nam *Allo* Dux adhuc vivebat, & hoc anno Ecclesiam S. *Petri* Lucae *Ioanni* Episcopo adiudicavit. *Gundiprandus* Florentiae Dux est, qui in Curte Sassentina Territorii Florentini Monasterio S. *Hilarii* in Calligata damna quaedam attulerat, quae ut emendet, *Hadrianus* Papa *Carolo Magno* ita scribit. = *Domino Excellentissimo filio nostroque spirituali Compatri Carolo Regi Francorum & Langobardorum, atque Patricio Romanorum, Adrianus Papa*. Novimus regalis Excellentiae vestrae benignitatem pro Domini amore, atque Beati Petri Apostulorum *Principis*, a quo meritis & praeclara est dignitate ditata Ecclesia, & sicut amans iustitiae, unicuique suffragium impertire. Quatenus petentes quaesumus, ut pru eiusdem Beati Petri fautoris vestri amure nostraque paterna dilectiune, sicut *solita* est vestra perfulgida regalis Potentia, piorum locurum solicitudine, restaurationis iuvamina ferre. Ita in sanctis Monasteriis spiritalis matris vestrae Sanctae nostrae Romanae Ecclesiae, quibus aura vibrantissima regali in triumphis Praecellentiae concessa, atque ufferta sunt; scilicet, Monasterium Sancti Hilarii Confessuris Christi, qui locus in Calligata, una cum Huspitalibus, qui per colles Alpium siti sunt, pru peregrinurum susceptione poscimus, ut a nulla magna parvaque persona qualibet invasione brachium pati vestra eximia sinat Clementia; sed in omnibus pro Monachorum Deo servientium laudibus, atque susceptione peregrinorum, iustitiam illic conservare sicut sulita est dignetur; & invasionem, quam Gundiprandus Dux Civitatis Florentiae in eodem Monasteriu ingerit, in Curte *quadam* Sasantina, Territorio scilicet Florentino, arripiens ex ea inliciter plura peculia, quae illi minime pertinent, abstollenda, emendare iubeatis; simulque terras, quas ex ipsa Curte plures homines sine ratione abstulerunt, reddere vestra adeu inspirata regalis Potentia faciat, & pro amore eiusdem regni coelorum Clavicularii, & nostro, praefati Monasterii Missos mitissimo vultu ac benignissima hilaritate eos suscipientes, iustitiae, quam a vobis petierunt, clementissime sicut soliti estis accipiant effectum, ut dignam pro ipsis Monachis seu peregrinurum susceptione suscipientes mercedem, potius valeamus in confessione Ianituris regni coelorum pro vobis filiaque nostra Domna Regina, vestraque triumphatissima prole, divinam exorare clementiam, ut hic aevis temporibusque regni gubernacula fruentes, in aethereis arcibus consortes, cum ipso Christi Confessore Beato Hilario effecti inveniamini. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat. = *Adeltrada* filia *Adelvaldi* Regis Anglosaxorum Lucae sanctimonialis moratur: ut dixi.

DCCLXXXVI.

Loeiservatores iudicant in controversia Ecclesiae S. *Michaelis* inter Patronum, & Rectorem, coram *Ioanne* Episcopo Lucensi. *Carolus Magnus* Romam proficiscens Natalem Domini item Florentiae celebrat. Hunc Sanctorum XI. Apostolorum Basilicam in suburbio Florentiae iuxta Arnum sitam aedificandam curavisse, & locupletasse, sunt qui prodant. Quatuor autem domos Basilicae Sancti *Miniatis* in Monte Regis seu Florentino, donavit pro anima *Ildegardae* uxoris suae. *pag.* 28. 573. Consule infra ad annum DCCXCIII.

DCCLXXXVII.

Carolus Magnus in Italia, Romae autem per aliquot dies, moratur. Antequam Roma discederet varias Civitates in Tuscia, & Campania, suas Ecclesiae Romanae donavit. Scilicet in partibus Tusciae Langobardorum, Castellum Felicitatis, Urbevetrem, Balneum Regis, Ferenti Castrum, Viterbium, Marthem, Tuscanam, Populoniam, Soanam, Rosellas: & in partibus Campaniae, Soram, Arces, Aquinum, Arpinum, Theanum, Capuam. Quum *Carolus Magnus* Urbes Rusellas, & Populoniam, cum aliis, quas enumeravi, *Hadriano* I. Papae donasset, Papa ei scribens queritur, nondum sibi Urbes illas traditas fuisse, & *Carolum* rogat, ut Missos suos dirigat, qui eas sibi tradant, sicut antiquitus fuere. = *Domno Excellentissimo Filio, nostroque spiritali Compatri, Carolo Regi Francorum, & Langobardorum, atque Patricio Romanorum, Adrianus Papa.* Praecellentissimos atque nitidissimos Deo dicatae regalis praecelsae scientiae vestrae mellifluos suscepimus versus, quos referantes atque sigillatim relegentes, eorum robur cum nimio amplectimur amore, & proculdubio vestra credere dignetur regalis Potestas, quia omnino sicut per eos innotuistis a nobis in omnibus perficietur. Testem enim in voco Deum, cui servio in spiritu meo, quod sine intermissione die noctuque semper memoriam vestri facio in orationibus meis obsecrans tam pro vestra in triumphis regali victoria, & perpetua stabilitate, quamque pro sanctae memoriae genitoribus vestris & simul coniuge vestra Domna Hiltbranda Regina filia, & spiritali commatre, nostra; & omnium eorum memoriale nun derelinquetur in aeternum. Crucem, quam nobis misistis, in sanctam nostram Ecclesiam recondentes, vestra memoria in aeternum in ea manebit. De sospitate enim nostra, quam vestra regalis cupit audire Clementia, omnis erga nos, Deo favente, prospera existunt, quia, & nos de vestra regali salute, atque victoriis, certo audire desideramus, quoniam vestra salus nostra est, & hoc magnopere poscimus. Et sicut per anteriores nostras syllabas vestram poposcimus regalem Potentiam, ita perficere dignetur, uti denuo eos Missos suos dirigere iubeat, qui nobis contradere debeant fines Populonienses, seu Rosellenses, sicut ex antiquitus fuerunt. Nam ex parte nobis ex ipsis finibus non tradiderunt. Sed quaesumus, ut vestrae regalis oblationis donatio sine tenus maneat inconvulsa. Praesertim & partibus Ducatus Beneventani idoneos dirigere dignetur Missos, qui nobis secundum vestram donationem ipsas Civitates sub integritate tradere in omnibus valeant. Vt ex hoc potissimam remunerationem una cum spiritali filia nostra Domna Regina, vestraque praecellentissima prole, ab ipso regni coelorum Clavigero Beato Petro Apostolo suscipere mereamini. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat. = *Excerptum ex Epistola alia Hadriani Papae ad eumdem Carolum Regem.* = Quapropter magnopere poscentes vestram clementissimam regalem Benevolentiam, quaesumus, ut pro amore fautoris vestri Beati Petri Clavigeri regni coelorum, nostraque in Christo spiritali paterna dilectione, clariter, atque specialiter, per vestros regales honorabiles apices Missis vestris dirigere dignemini, ut nullo modo ad vos remeare audeant, nisi prius sub integritate Civitates in partibus Beneventanis, sicut eas per vestram sacram oblationem Beato Petro Apostolo, & nobis, contulistis in omnibus contradere valeant, & iustitias de Populonio, & Rosellis, nobis facere sub integritate studeant. Quia sunt alii ex Missis vestris, qui contemnere moliuntur, & fraudare vestram sacram oblationem. Sed sicut in partibus Tusciae Civitates, idest, Suanam, Tuscanam, Biterbum, & Balneum Regis, ceterasque Civitates, cum finibus, & territoriis eorum, Beato Petro offerentes condonastis, ita in eo modo Civitates in partibus Beneventanis contradere nobis protinus sciatis: ut dum Missi vestri vestros susceperint regales firmissimos affatus, sine qualibet interposita dilatione nobis eas contradere sub integritate valeant, ut nullus sit, qui possit extinguere vestrum illibatum sacrificium; sed hoc lucri potissimum praemium acquirentes digne meremini una cum spiritali nostra filia Domna Regina vestraque nobilissima subole in aethereis sine fine regnare arcibus. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat. = Itaque *Carolus* fuit hoc anno Florentiae, Romae, Capuae, Beneventi, in Monte Casino. Florentia, vel a Gothis, vel a Langobardis, bonam partem deleta, *Caroli Magni* iussu, vel permissu, instaurata est.

DCCLXXXVIII.

Hadrianus Papa scribit denuo *Carolo Magno*, de Rosellis, & Populonio, ius nondum sibi redditum, quamvis id muneris *Arvino* Comiti demandatum fuisset: alias quidem Urbes Tusciae, quae B. *Petro* fuerant oblatae, in potestatem Sedis Apostolicae receptas esse. = *Domno Excellentissimo Filio, nostroque spiritali Compatri, Carolo Regi Francorum, & Langobardorum, atque Patricio Romanorum, Adrianus Papa.* Nectareas nimisque mellifluas regalis Excellentiae vestrae suscepimus syllabas, in quibus agnoscentes vestrae sinceritatis salutem, & spiritalis filiae nostrae Domnae Reginae vestraeque praecelsae prolis, & quod in finibus vestris, Christo propitio, omnia prospera esse nuntiur, magnas omnipotenti Deo retulimus grates, qui nos de vestro regali triumpho crebro laetos effecit. De Apostolicis vero syllabis nostris, quas vobis emisimus, primum quidem per Aruinum Comitem, postmodum vero per Sororem, & Bectonem, directas, & in vestris regalibus apicibus reperimus nobis exinde grates referri, prorsus nobis vestra regalis Excellentia credere velit, quia numquam voluimus, ut Gsimusl-

mualdus filius Arichis in Beneventum remeasset, nisi propter inimicorum vestrorum, atque nostrorum, machinationes, atque insidias, sed verum etiam, sicut vestra promisit nobis regalis Excellentia, pro exaltatione, atque defensione Sanctae Dei Ecclesiae, & pro vestroque profecto. Quod vos, Domino opitulante, & Beato Petro Apostolorum Principe comitante, omnimodis illis creditis cum summa virtute agere, procul dubio in his credimus, qui opus quod coepistis pro exaltatione spiritalis matris vestrae Sanctae Romanae Ecclesiae, fine tenus perficietis, & magis magisque per vestra laboriosa certamina exaltata manebit, quia pro huiusmodi vestrum regale nomen in libro aeternae vitae adscriptum est. Illud autem quod nobis vestra intimavit Excellentia, ut quidquid de istis partibus cumpertum habuerimus, sub celeritate omnia vestrae regali Excellentiae significare niteremur, emisit nobis Stephanus, Neapolitanus Episcopus, per suos apices Diaconiam suris Sanctae nostrae Ecclesiae sibi concedi, in quibus embulum posuit, significans nobis de nefando Adalgiso filio protervi Desiderii, & de insidiis Graecorum. Simili modo & Campulus Episcopus Caietanus per suas series ea ipsa nobis intimavit, quatenus pro omnio vestro amore idem embulum atque Epistolam infra posuimus. Sed taliter vestra Praecellentia commendare, atque disponere, iubeat, ut exercitus a vobis demandati, ut nobis direxistis, praeparati existant, & ubi nobis necesse fuerit celeriter occurrere satagant. Reperimus etiam in ipsis vestris apicibus tmoolum de Civitatibus in partibus Beneventanis, quas Beato Petro Apostolo, & nobis devota obtulistia mente. De Rosellis, & de Populonio, Arvino Duci iussistis, qua iter cum ceteris fidelibus vestris Missis, ita omnia complere debeat, sicut Deo placeat, & Beato Petro Apostolo. Et nos propterea in his pro vestra benevola Excellentia non desinimus divinam exorare clementiam. Sed quid Missis vestris contigit, vestra noluerunt adimplere de huiusmodi iussa, neque de Rosellis, & Populunio, neque partibus Beneventanis. Vnde Crescentem, & Adrianum Duces, cum fidelissimis Missis vestris, in partibus Beneventanis direximus, vestra regalia suscipientes vota. Sed nulla alia illis tradere voluerunt, nisi Episcopia, Monasteria, & Curtes Publicas, simul claves de Civitatibus sine hominibus, & ipsi homines in eorum potestate introeuntes & exeuntes manent. Et quomodo nos sine hominibus Civitates illas habere potuerimus, si habitatores earum adversus eas machinarentur? Nos quippe in eorum libertate permanentes, sicut ceteras Civitates in partibus Tusciae dono vestria regere, & gubernare eos cupimus omnem curum habentes legem. Vnde petimus vestram Excellentiam, ut nullus omnino sit, qui vestra sacra vota impedire valeat, & ne meliorem faciatis Grimualdum filium Aragisi, quam fautorem vestrum Beatum Petrum Clavigerum regni coelorum; eo quod ipse Grimualdus in Capua praesentibus Missis vestris laudabat se dicens: Quia Dominus Rex praecipit, ut qui voluerit homo meus esse, tam magnus, quam minor, sine dubio est tam meus, quam vel cuius voluerit. Quae, ut nostris evenit auribus optimates Graecorum in Neapoli sedentes, insultantes fremebant dicentes; Deo gratias, quia eorum promissa ad nihilum sunt redacta: sed eorum cachinnos nos & subsannationes pro nihilo reputamus, quamvia ipsi Graeci referebant, quia Missi Apostolici, iam duabus vicibus sine effectu reversi sunt. Ecce enim huiusmodi remittimus in servitio Beati Petri Apostoli cum vestris fidelissimis Missis, nostros, qui vobis omnia liquidius suggerere debeant, & quas sumus, ut taliter eos pro hac causa disponere iubeatis, ut fautor vester B. Petrus Apostolus secundum vestram veram oblationem suscipiat effectum, ut hic, & in futuro, una cum Domna Regina vestraque nobilissima prole, existat retributor. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat. =

ICCLXXXIX.

Hadrianus Papa *Carolo Magno* scribens consecrationis, & ordinationis ritum damnat in partibus Italiae, & Tusciae, per haeresim Simoniacam fieri non diffitens. Scribit enim *Carolo* Regi ita: = Nos omnium Ecclesiarum pastoralem curam habentes divina praedicare praecepta non sinimus de consecrationis vitio, quod in partibus Italiae, & Tusciae, per haeresim simoniacam fit; attamen multis locis non finitur, imo & Ravennatium Ecclesiae Civitatis, sicut Missi vestri, ut fertis, vobis retulerunt, assoles fieri. Vnde multae pecuniae per talem nefandam dationem alienatae esse cernuntur, ut aurum & argentum iam non habentes, & iam ipsae res Ecclesiarum per emphyteuses manu conscriptas existant alienatae, & per nefandam dationem afflictae, & depopulatae esse cernuntur. Absit enim a nobis, ut super tales viros, veritate comperta, manus consecrationis imponeremus; sed nec ad audiendum aures inclinaremus, etiamsi quaelibet nobis Potestas talis a Canonibus . . . . viros poposcisset consecrari: quia numquam ena in qualibet electione nostra invenimus, nec invenire habemus; sed neque vestram Excellentiam optamus talem rem incumbere, sed qualis a Clero & Plebe cunctoque populo electus canonice fuerit, & nihil sit, quod sacro obsit ordini solita traditione illum ordinamus. =

DCCXC.

Atroaldus, *Adonaldus*, & *Adopaldus*, germani, filii *Atriperti*, offerunt & donant atque confirmant Monasterio Sancti *Barptolemaei*, sito Recavatae, prope Ecclesiam S. *Petri*, territorio Florentino, quod *Adonaldus* eorum proavus construxerat, & in quo *Euphrasia* eorum amita Abbatissa erat, fundos omnes & bona, quae *Adonaldus* proavus, & *Atropaldus* avus, eidem Monasterio largiti fuerant, scilicet, Monasterium ipsum cum casis, quae ibidem factae erant, & cum terra & pratis circa ipsum Monasterium sitis; casas ad Ortum in Campo Maiore, & campum ipsum cum casula, quae in ipso est, & campum terrae prope casas Monasterii, qui dicitur *Viniale*. Campum terrae situm in Podio; & terram & vineam Porciani, & terram & silvam in Monte. Fundos Quartolae, Campum Aquilonis, fundos in Flexo, & Agello: Silvam maiorem in Farneto, curtem in Clanto, Oratorium Sancti *Angeli* Pantanulae; fundos in Campis, & in Monte Maurillo; & alia multa bona & pos-

ses-

fessiones ea conditione, ut post *Euphrasiae* obitum Antistita sit *Austriperta* eorum soror, & *Tesperga* eorum amita, aequaliter cum ipsa *Austreperta* bonorum illorum dominium habeat. Actum Florentiae. Subscribunt :

Dommellus Anselmi f.
Grasolfus Notarius
Rimpertus
Dredatus Notarius
Atripertus Notarius Scriptor. *pag.* 1161.

DCCXCIII.

Carolum Magnum quatuor domos Monasterii Sancti *Miniatis* in Monte Florentino donavisse hoc anno, verosimilius videatur, quam anno DCCLXXXVI. ut superius scripsimus. *pag.* 1197.

DCCXCV.

Leo III. Papa eligitur, *Hadriano* mortuo. *Aripertus*, seu *Lampertus*, Arretinus Episcopus est.

DCCXCVI.

Reghinaldus Episcopus Pisanus, & Locopositi Pisanae Civitatis, iudicant in controversia agitata inter *Aroulfum* Vicedominum, & quosdam Clericos contendentes, se liberos esse homines, non vero servos Pisanae Ecclesiae; & sententia contra Clericos fertur. Roma cum Ducatu Romano sponte *Carolo Magno* se dedit.

DCCXCVII.

Ioannes Episcopus Portuensis est.

DCCC.

Carolus Magnus, Romae Imperator a Papa *Leone* coronatur. *Iacobus* Episcopus Lucensis sedet, licet *Ioannes* praedecessor hoc ipso tantum anno mortuus sit. Nam hoc anno *Tassilo* Monasterium S. *Mariae* prope urbem Lucam situm *Ioanni* Episcopo Lucensi regendum tradit. Insuper idem *Ioannes* Episcopus investivit *Wicheramum* Ducem de Ecclesia Monasterii S. *Salvatoris* in loco Montione, ut eam restauret. *Wicherami* Ducis uxor *Mysa* vocabatur. *Iacobus Ioanni* Episcopo Lucensi successit. *Andreas* Episcopus Senensis causam Parocciarum controversiarum cum *Ariberto* Episcopo Arretino agitat Romae coram *Leone* III. Papa, & *Carolo Magno* Imperatore; & Episcopus Senensis causa cadit. *Carolus Magnus* autem in Italia obtinebat, quicquid Langobardicae ditionis fuerat, cum adiacentibus Histria, & Liburnia, Insulaque Corsica. His circiter temporibus *Arialdus*, seu *Arcadius*, Episcopus Clusinus obit.

DCCCI.

Florentia *Caroli Magni* iussu instauratur, iuxta quosdam; nisi antea iam instaurari iusserat; & idem Imperator iudicat iterum in favorem *Ariberti* Episcopi Arretini contra *Andream* Episcopum Senensem, de finibus earum Dioecesium, confirmans, quod *Leo* III. Pont. Max. iam definiverat & declaraverat. *pag.* 325. Idem *Carolus Magnus* una cum *Leone* Papa Ansidoniam a Saracenis occupatam, iis caesis, vel fugatis, receptam liberat, ut memoriae traditum est: eam autem donat Monasterio S. *Anastasii* ad Aquam Salviam, una cum Portu Herculis, & Insula Igilii; nec *Pagius* de huius facti veritate dubitat, licet alii monumenta, quibus innititur, subspecta habeant. Ipse tamen nihil facto repugnans video. Post Pascha VII. KL. Maii idem *Carolus* Roma profectus Spoletum ivit, Spoleto Ravennam pervenit, & aliquot dies ibi moratus Ticinum contendit. Ibi nunciatum est ei, Legatos *Aaron* Regis Persarum Portum Pisanum intrasse; quibus obviam mittens, inter Vercellas & Eporediam eos excepit. Eodem tempore *Aaron* Persarum Rex elephantem *Carolo* dono misit, quare hic *Ercanbaldum* Notarium in Liguriam misit ad classem parandam, qua elephas, & quae cum eo adferebantur, subveherentur. Pridie KL. Maias tota Italia terraemotu maximo graviter concussa est. Hoc eodem anno *Carolus* varias Leges tulit supplens Leges Langobardicas pro Provinciis Italiae recte disponendis. S. *Salvius* Episcopus Engolismensis Martyr interficitur, cuius Corpus inventum *Carolus Magnus* honorifice sepelivit; interfectores autem eius gravi poena punivit, & apud Brenam eius honori erexit Ecclesiam fundis locupletans. Eius tamen Reliquiae ad Ecclesiam S. *Martini* translatae sunt. Ibi signis, & miraculis coruscarunt. Hinc occasio forsitan orta est, ut deinde Ecclesia ad Florentiam S. *Salvii* nomine insignis construeretur.

DCCCV.

Lis agitur inter *Gaufredum* Castaldionem Veronae, qui causam Regis iussu *Ademari* Comitis peragebat; & *Paullum* Vicedominum, qui iussu *Rataldi* Episcopi Veronensis peragebat causam Ecclesiae Sancti *Zenonis*; de terra, seu silvis, quae erant positae in capite Colomnellarum, in loco dicto Rupta Adrimi in agro Veronensi; quas terras *Desiderius* Rex Ecclesiae illi donaverat; & *Valserinus*, *Fraolmus*, & *Arialdus*, Scabini sententiam tulere pro Ecclesia S. *Zenonis* contra Regem, & Comitem eius *Ademarum*. *pag.* 2197.

DCCCVI.

Iam Dux, qui Tusciam regeret, constitutus fuerat; quare *Carolus Magnus* in sua charta *Ducatum Tuscanum* memorat: hi forte Duces, quos supra recensuimus, non Tusciae universae, sed Civitatum particularium, fuerant. Idem *Carolus* ius cudendi monetam Italis dedit, & regnum suum tripertitum filiis divisit; donans *Pippino* Italiam, quae & Langobardia dicitur; licet donec vixit *Carolus* plenum regni dominium retinuit, filiis administratione tantum concessa. *Mauri* Hispani de Pataliaria Insula sexaginta Monachos absportatos in Hispania vendiderunt: eorum tamen quidam, *Carolo Magno* liberaliter consulente, & curante, iterum ad sua loca reversi sunt.

DCCCVII.

Carolus Magnus Corsicam Insulam *Leoni* III. Papae donaverat, quare misit *Burardum* Comitem Stabuli cum copiis in Insulam, ut eam a

Mau-

Maurorum Hispaniensium invasionibus defenderet. Ita autem res habuit: *Carolus Burcardum* Comitem Stabuli sui cum classe misit in Corsicam, ut eam a *Mauris*, qui superioribus anuis illuc praedatum ire consueverant, defenderet: illi enim de more suo ex Hispania egressi primo Sardiniam adpulere; ibique cum Sardis praelio commisso, & multis suorum amissis (nam tria millia ibi cecidisse perhibentur) in Corsicam recto cursu contenderunt. Ibi iterum, in quodam Insulae portu, cum classe, cui *Burchardus* praeerat, praelio decertaverunt; victique, ac fugati sunt, amissis XIII. navibus, & plurimis suorum interfectis.

DCCCIX.

Graeci Orobiotae Populoniam capiunt, & populantur. *Mauri* Hispani Corsicam invadunt, & sancto die Paschatis Vrbem quamdam capiunt, & habitatores fere omnes captivos secum abducunt, Episcopo, & paucis senibus infirmisque, tantum relictis. Sed *Mauri* non in Corsica tantum saevierunt; ad Tusciae etiam littora accessere, cum duodecim scilicet navibus, quibus sexcenti septuaginta homines vehebantur. Populonii portum ingressi sunt, & Monasterium S. *Petri* Montis Viridis depopulari minabantur; sed S. *Walfredi* olim Abbatis meritis factum est, ut quadraginta Christiani ita eos caederent, ut ex paganis non minus quadringenti octoginta caderent; reliqui autem, qui in navibus remanserant, fugerent; quin, & de ipsis cum navibus plurimi perirent: de Christianis autem hominibus ne unus quidem ceciderit, aut laesus fuerit.

DCCCX.

Mauri Hispani Corsicae magnam partem occupant, & depraedantur, quum nullum in ea praesidium invenerint. Primum tamen Sardiniam adpulere.

DCCCXI.

Wicheramus Tusciae Dux una cum *Mona* uxore templum in suo Vetronianae agro aedificat.

DCCCXIII.

Adalardus Abbas Corbeiensis, & *Caroli Magni* Missus, Placitum Lucae habet in Clerici criminosi caussa, quum Tusciae Dux, seu Comes, esset *Bonifacius*. Mauri Hispani Corsicam invadunt, & populantur, quibus de Corsica ad Hispaniam cum multa praeda redeuntibus *Irmingarius* Comes Imporitanus in Maiorica insidias posuit, & octo naves eorum cepit: in quibus quingentos, & amplius, Corsos captivos invenit. Hoc Mauri vindicare volentes Centumcellas Tusciae Vrbem, & Nicaeam Provinciae Narbonensis, vastaverunt. Sardiniam quoque adgressi, commissoque cum Sardis praelio, pulsi, ac victi, & multis suorum amissis, recesserunt.

DCCCXIV.

Vrbs Centumcellarum ab habitatoribus deseritur ob metum Saracenorum; quare desolata remansit. Circa igitur in silvis & montibus ferarum rito latebant. *Carolus Magnus* V. KL. Februarii vita functus est, & Aquisgrani sepultus, cui *Ludovicus* filius, cognomento *Pius*, in Imperio successit, qui generalem populorum conventum Aquisgrani celebravit, & Coenobio S. *Antimi* in Agro Senensi & loco Cilcarii sito Vicum quemdam, & alia bona, donavit, in gratiam *Apollinaris* Abbatia.

DCCCXV.

Duo Locisservatores in Placito Lucensi sententiam ferunt super controversia inter Ecclesiam Cathedralem S. *Martini*, & quemdam *Suavem*.

DCCCXVI.

Ludovicus Pius Coenobio S. *Salvatoris* Montis Amiatae in Agro Clusino sito omnia bona, iura, & privilegia, a *Carolo Magno* concessa, confirmat. Conventus Aquisgrani a *Ludovico Pio* Imperatore habetur. *pag.* 281.

DCCCXVII.

Paschalis I. Papa *Stephano* I. in Cathedra *Petri* succedit. Huic perhibent *Ludovicum Pium* celebre Pactum constitutionis fecisse, variasque Provincias, & Vrbes, Italiae Sanctae Romanae Ecclesiae donavisse. Quod ad Tusciam attinet, ita in eo Pacto habetur: *In Tusciae partibus idest Portum Centumcellas, Chere, Bleram, Martarianom, Sutrium, Nepe, Castellum Gallisem, Hortam, Polimartium, Ameriam, Tudr, Perusiam cum tribus Insulis suis, id est maiorem, & minorem, Pulvensim, Narniam, Viriculam cum omnibus finibus ad supradictas Civitates pertinentibus* &c. Et ex intervallo: *Item in partibus Tusciae Langobardorum Castellum Felicitatis, Vrbivetrum, Balneum Regis, Ferenti, Castrum Biterbum, Orclas, Martam, Tuscanam, Suanam, Populonium, Rosellas, & Insulas Corsicam, Sardiniam, & Siciliam*, &c.

DCCCXVIII.

Iacobus Episcopus Lucensis obit.

DCCCXIX.

Petrus Lucensis Episcopus litteras dat, per quas *Adripertum* Presbyterum constituit Rectorem Ecclesiae S. *Donati*, accedente consensu Sacerdotum & Arimannorum.

DCCCXXI.

Plato Pisarum Episcopus est.

DCCCXXII.

Ildeprandus Lucae Comes per *Guripertum* Locomissum Lucae ius dicit.

DCCCXXIII.

Bonifacius Bonifacii Comitis filius, & frater *Richildae* Abbatissae, Lucae Comes est. *Plato* Episcopus Pisanus agros quosdam locat.

DCCCXXVI.

DCCCXXVI.

Ludovicus Pius Arretium, Vulaterras, Clufiom, Florcotiam, Piftorium, Lucam, Pifas, Perufium, & Vrbem Veteretn, Etruriae Civitates, Romano Imperio fubiectas fuis litteris declarat. *Alipruntus*, five *Rambaldus*, Epifcopus Florentinos Coocilio Romano fub *Eugenio* II. intereft. Hic Canonicae Florentinae perpetuum privilegium conceffit. *Grufolphus* quoque Epifcopus Fefulanos interfuit Concilio Romano fub *Eugenio* II. cui in Epifcopatu fucceffit S. *Donatus* Scotus, *Lambertus* Epifcopus Piftorienfis etiam, *Ioannes* III. Epifcopus Pifanus, *Petrus* Epifcopus Senenfis, *Andreas* Epifcopus Clufinus, cui fucceffit *Theobaldus*, qui Monafterio S. *Salvatoris* Mootis Amiatae admodum benefecit, *Rampertus* Epifcopus Rofellanus, *Garipertus* Epifcopus Populoniae, *Sebaftianus* Epifcopus Suanae, *Aripersus* Epifcopus Arretinus, *Petrus* Epifcopus Volaterranus, *Petrus* Epifcopus Lucenfis. *Beroaldus* Epifcopus Lunenfis, *Stephanus* Epifcopus Portuenfis, *Alifredus* Epifcopus Balocoregii, *Stephanus* Epifcopus Hortaous, *Theodoricus* Epifcopus Perufious, et *Alipertus* Epifcopus Vrbevetanus, io eodem Concilio omnes federuot. *Ioannes* Epifcopus Silvae Candidae eft.

DCCCXXVIII.

Bonifacius II. Comes Lucae ioffu Imperatoris Claffem inftroit, & fecum adfumtis *Bertario* Comite, fratre fuo, & aliis quibusdam Comitibus Tufciae, Corficae, & Sardiniae, invadit contra Saracenos Corficam infeftantes, quibus non repertis io Africam traiecit, & inter Vticam, & Chartaginem defcendit, & cum barbaris illis conflixit, fed parvo profectu, quare in Tufciam remeavit. Hoc tempore multi Comites vocabantur, quia Gubernatores alicuius Civitatis erant; & dicebantur etiam Marchiones, quia eorum provincia limitaoea erat; ipfi vero euftodes, & defenfores erant finium illorum. Adpellabantur quoque Duces, fi Auguftis placuerat eos titulis augere.

DCCCXXIX.

Lotharius Imperator Scholas in quibosdam Italiae Civitatibus inftituit, ut iuventus litteris erudiri poffet. Civitates illae funt Papia, Eporedium, Augufta Taurinorum, Cremona, Florentia, ad quam iuveotus totius Etruriae ftudiorum gratia confluere debebat;. Verona, Vicetia, Forum Iulii. Magiftri Scholarum illarum docebant tantum Grammaticam, quo nomine comprehendebantur praeter linguam Latinam litterae humaniores, expofitio antiquorum Scriptorum & Poetarum Latinorum, aliquale Sacrae Scripturae ftudium, Cyclus lunaris, & id genus alia. *Plato* II. Epifcopus Pifanus eft.

DCCCXXX.

Thomas Epifcopus Senenfis eft.

DCCCXXXI.

Rafuxus, & *Liomprandus*, Presbyteri fundos largiuntur Monafterio Piftorienfi S. *Bartolomaei*, & deinde per precariam & emphyteufin eosdem cum additamento recipiunt ab Abbate eiusdem Monafterii *Gaufprando*.

DCCCXXXIII.

Lotharius Imperator Ecclefiae Arretinae Ecclefiam quamdam in Agro Arretioo in hooorem D. *Petri* exftructam concedit. *Petrus* Arretinus Epifcopus & *Vigilius* Abbas Monafterii S. *Antimi*, controverfiam agitant ioter fe pro Monafterio S. *Petri* de Axo, coram *Agiprando* Epifcopo Florentino, aliifque Epifcopis & Miffis *Lotharii* I. Imperatoris, qui pro Epifcopo Arretino fententiam ferunt. Quare *Lotharius* Imperator *Petro* Epifcopo Arretino confirmat Ecclefiam S. *Anfani*, & Mooafterium S. *Petri* in Axo.

DCCCXXXIV.

Bonifacius Lucae Comes *Iudithum* Auguftam ad *Ludovicum* Imperatorem reducit.

DCCCXXXVII.

Biurgus, feu *Bingus*, Pifanus Epifcopus eft.

DCCCXXXVIII.

Andreas Epifcopus Volaterranus floret, qui S. *Octaviani* Corpus in Volaterranam Bafilicam tranftulit, ubi etiam Canonicos inftituit. *Agbanus* Lucae Comes eft. *Iacobus* Epifcopus Lucenfis teftes producit coram Miffis Regiis pro fuo iure in Ecclefiam S. *Frigidiani*. *Agbanus* Comes Lucae, & *Chriftianus* Diaconus, Miffi *Lotharii* Imperatoris iudicant Lucae in favorem Ecclefiae S. *Frigidiani*.

DCCCXL.

Lotharius Imperator fit, fuccedens *Ludovico Pio* patri. *pag.* 281. *Agbanus* comes Lucae ius dicit. *Rodingus* Epifcopus Florentinus, & *Maurinus* Comes Palatii, Miffi Imperiales, iudicatum faciunt occafione permutationis agrorum. *Elpidius* Plebanus S. *Andreae* Empuli cenfum folvit Ecclefiae Pifanae, ftilo Pifano.

DCCCXLI.

Zenobius Epifcopus Pifanus eft, & *Gerardus* Epifcopus Senenfis.

DCCCLXII.

Ioannes Epifcopus Pifanus fcribit teftamentum *Liutperti*, qui & *Centolus* dictus eft, Archidiaconi Pifanae Ecclefiae.

DCCCXLIII.

Lotharius I. Imperator Capitolo Canonicorum Arretinorum omnia bona confirmat & nova donat. Confirmat quoque *Petro* Arretino Epifcopo illius Ecclefiae bona & immunitatea. *Berengarius* Epifcopus Lucenfis eft. *Guido*, iuxta quosdam, Mar-

Marchio Tusciae, seu Vmbriae, est. Nam Vmbria, tunc temporis Tuscia censebatur.

DCCCXLIV.

Gausprandus Episcopus Pistoriensis interfuit Coronationi *Ludovici* filii *Lotharii* Imperatoris in Regem Langobardorum apud Sanctum *Petrum* sub *Sergio* II. Papa: interfuit etiam *Ioannes* Episcopus Pisanus, & *Concius* Episcopus Senensis. *Hieronymus* Florentiae Scabinus erat. *pag.* 392. *Ambrosius* Episcopus Lucensis est.

DCCCXLV.

Lotharius privilegia a *Ludovico*, & *Carolo Magno*, Ecclesiae Volaterranae concessa confirmat. *Ambrosius* Episcopus Lucensis *Agbane* olim Comiti titulo emphytheusis Ecclesiam S. *Michaelis* concedit. *Petrus* Episcopus Arretionus adhuc est.

DCCCXLVII.

Adalbertus Comes, Dux & Marchio Etruriae est. *Ambrosius* Episcopus Lucensis Rectorem Ecclesiae & Xenodochii S. *Columbani* instituit. *Adalbertus* autem ille Tusciae Dux, & idem *Ambrosius* Episcopus, Placitum Lucae tenent, & iudicant. Placitum quoque Lucae habetur coram Scabinis, in quo de portione rerum *Raccbisi* Presbyteri controversia dirimitur; & *Vbertus* Diaconus ab laudato *Ambrosio* Episcopo Sacerdotium, seu Beneficium, accipit, qui ei censum pollicetur. *Ludovicus* Imperator *Lotharii* Imperatoris filius Monasterio S. *Zenonis* Veronensi confirmat omnia bona, iura, & privilegia, & inter ea Basilicam in Vrbe Florentia Deiparae sacram, quam *Ferlenba* femina Deo dicata eidem Monasterio obtulerat. *pag.* 1491. *& seqq.* *Adalbertus* Dux Tusciae Placitum aliud habet Lucae. *Adalbertus* hic filius *Bonifacii* II. Ducis fuisse videtur. *Magytius* Episcopus Hortanus Concilio Romano interest.

DCCCXLVIII.

Lotharius I. Augustus concedit Advocatis, Cancellariis, & XII. liberis hominibus, Monasterii S. *Salvatoris* in Alina agri Pistoriensis, immunitatem ab exercitali expeditione, aliisque publicis operibus. *Ioannes* Episcopus Pisanus locat terras quasdam. Idem *Lotharius* Imperator donat Ecclesiae Arretinae Ecclesiam S. *Petri* in loco Castello.

DCCCXLIX.

Saraceni Lunam Civitatem populati sunt.

DCCCL.

Per haec tempora *Gaiprandi* Presbyteri frater Monasterium S. *Petri* ad Imam, seu Campanianam, condit. *pag.* 28. 29.

DCCCLI.

Ludovicus Imperator concedit & confirmat *Andreae* Episcopo Volaterrano, & eius Ecclesiae, duos Mercatus, quos *Lotharius* Imperator eius pater concesserat.

DCCCLII.

Redingus Episcopus Florentinus, quum *Radburga* Episcopi soror, Abbatissa Monasterii Sancti *Andreae* Florentiae, obiisset, ordinat Abbatissam eiusdem Monasterii *Bertam*, *Wepoldi* Comitis Palatii filiam, accedente consensu *Ludovici* Imperatoris; & Monasterium iuxta sacrae disciplinae canones reformat. Subscribunt Instrumento

Berta Abbatissa
Huepoldus Comes Palatii
Petrus Episcopus
Domitianus Presbyter
Theubaldus Diaconus
Aripaldus Diaconus
Rosebari Presbyter
Gambertus
Walbertus Archidiaconus
Rotchisius Presbyter, & alii.

Insuper:
Zaari Vicecomes
Adalgaucus Vassallus D. *Alberti* Comitis.
Simperto Notarius scripsit. *pag.* 968.

Leo IV. Corsus fugitivos ob metum Maurorum in Civitate Portus pene desolata novos habitatores collocat, donans eis domos, & agros, & vineas retinendas, donec Pontifici Romano fideles extitissent. Idem Pontifex diruta moenia, & portas Vrbium Hortae, & Ameriae, instaurat, & restituit. *Ieremias* Episcopus Lucensis est.

DCCCLIII.

Leo IV. Pont. Max. & *Ludovicus* II. Imperator, cum Episcopis, *Ioanne* Archiepiscopo Ravennae, *Ambrosio* Episcopo Lucensi, *Oschesi* Episcopo Pistoriensi, *Donato* Episcopo Faesulano, *Ioanne* Episcopo Pisano, *Andrea* Episcopo Volaterrano, *Teiprande* Episcopo Clusino, *Othone* Episcopo Rusellano, *Tanimundo* Episcopo Suanensi, *Petro* Episcopo Vrbevetano, *Ioanne* Episcopo Tuscanensi, *Ioanne* Episcopo Centumcellensi, *Petro* Episcopo Spoletino, aliisque pluribus, in Concilio Romano, iudicant pro Episcopo Senensi *Cantio* contra *Petrum* Episcopum Arretinum, in agitata controversia finium Dioeceseon. *pag.* 323. Subscribunt sententiae, praeter memoratos Episcopos,

Ioseph Archicappellanus Domini Imperatoris.
Angelbertus Archiepiscopus Mediolanensis.
Notiergus Episcopus Brixiensis.

Ludovicus idem Imperator *Lotharii* filius Canonicos Florentinos privilegiis auget. *pag.* 1456. *Adalbertus* Dux, Imperatoris iussu, una cum *Ioanne* Episcopo Pisano, & *Guarberto* Misso Imperiali, bona quaedam *Ieremiae* Episcopo Lucensi restituenda curat. *Redingus* Ecclesiae Florentinae Episcopus adhuc est. Hic Praecessoris privilegia Canonicae Florentinae concessa confirmavit. *Odalpertus* Episcopus Populonii Ecclesiae praesidet. *Leo* Silvae Candidae Episcopus, *Radoaldus* Episcopus Portuensis, *Benedictus* Nepesinus Episcopus, *Ioannes* Episcopus Sutrinus, cui in Episcopatu successit *Bonifatius*

ex

rx Comitibus Tusculanis Signiae, *Petrus* Episcopus Vrbevetanus, & *Leo* Episcopus Balnei-Regis, florent.

DCCCLIV.

Ioannes Episcopus Pisanus confert Ecclesiam baptismalem S. *Petri* in Radicata. Imperium *Lotharii* & *Ludovici* definit. *p.* 223. qui *Lotharius* Cornobio Amiatino privilegia confirmavit: solus autem *Ludovicus* regnat. *Leo* IV. Papa cum Centumcellae desertae & dirutae essent, novam Vrbem ab Vrbe Centumcellarum duodecim miliiaria distantem condidit, in quam dispersos cives Ceotumcellenses congregavit, adpellavitque de suo nomine Leopolim. *Formosus* Episcopus Portuensis eligitur.

DCCCIV.

Romanus Episcopus Balneoregiensis est.

DCCCLVII.

Ioannes & *Heripraudus* Vassi Imperatoris, Missi *Ludovici* Imperatoris in Tuscia, Placitum habent Lucae cum aliis pluribus, & iudicant in causa vertente inter Episcopium Lucense, & Monasterium S. *Salvatoris* Sexti, de Ecclesia S. *Quirici* in loco Arme, hoc est Guiffianae, quae Ecclesia nunc dicitur Montis Falconis; & in eo Placito Basilica adpellatur.

DCCCLVIII.

Ioannes Episcopus Arretinus est. *Teudolasius* Episcopus Lunensis sedet, cui *Gualcherius* successisse dicitur. Comes *Ildeprandus* Lucae ius dicit. Placitum Pisis habetur a Missis *Ludovici* II. Imperatoris, in quo caussa nonnullorum servorum Ecclesiae Pisanae agitatur.

DCCCLX.

Ludovicus Imperator Ecclesiae Volaterranae privilegia ab Praecessoribus concessa confirmat, & in tutelam accipit, immunitatesque concedit. *Plato* III. Episcopus Pisanus est, *Rainerius* astem Suanae. Dani, seu Normanni, qui id ostia Rhodani hibernarant, Vere per Arnum Pisas invaserunt, ceperunt, vastarunt, & populati sunt. *Arsenius* Episcopus Hortanus est, cui in Episcopatu successit *Zacharias*.

DCCCLXI.

Petrus Episcopus Florentinus Concilio Romano a *Nicolao* I. habito contra *Ioannem* Archiepiscopum Ravennatem interfuit; sicut S. *Donatus* Episcopus Faesulanus, *Otho* Rosellanus Episcopus, *Rassaldus* Episcopus Suanae.

DCCCLXIII.

Guido Tusciae Dux est.

DCCCLXIV.

Ambrosius Episcopus Senensis est.

DCCCLXV.

Nicolaus I. Papa *Arsenium* Episcopum Hortae Legatum mittit in Franciam ad *Lotharium* Regem. *Winigisus* Comes Lucae ius dicit.

DCCCLXVI.

Adalbertus Comes *Bonifacii* Comitis filius Lucae ius dicit. *Donatianus* Presbyter *Ottonis* filius fundat & aedificat tres Ecclesias cum Monasteriis prope Florentiam, videlicet, Ecclesiam Sancti *Domnini* in Plebatu Sancti *Iuliani* Septimi; Ecclesiam S. *Petri* Lecoris, seu Aequoria, in Plebatu S. *Ioannis* Exineae; Ecclesiam S. *Crisci* in Campia & Plebatu S. *Stephani*; quas subiicit cum omnibus ad eas spectantibus Ecclesiae S. *Petri* Romanae, praescripto censu annuo eidem Ecclesiae solvendo. Actum ad Quaraclaa in Curte & Monasterio S. *Martini*. Subscribunt Instrumento, praeter ipsum *Donatianum*,

Ghisalprettus
Raghimbaldus
Astufustus
Petrus
Albertus.
Ioannes Notarius
Peri . . . . .
Gubertus Notarius scripsit. *pag.* 602. 604.

Bogoris Rex Bulgariae, cum Christi Legem amplexus esset, Oratores ad *Nicolaum* Papam misit, ut ab eo instructionem de Religione, & disciplina Ecclesiastica, acciperent. *Nicolaus* autem paullapost misit in Bulgariam *Paulum* Episcopum Populoniae, & *Formosum* Episcopum Portuensem, ut reliquum populum ad Christi fidem converterent, & eius decretia instituerent, Chrismateque confirmarent. *Ludovicus* II. Imperator indicit universo Regno Italiae expeditionem militarem versus Beneventum, ut Saracenos oppugnet, & expellat ex Italia; & specialim edicit, ut Tuscani cum populo, ultra veniant, & per Romam contendant ad Pontem Curvum, inde Capuam; & per Beneventum descendant ei obviam.

DCCCLXVII.

Winigisus Senae Comes, filius *Reghinarii*, cum coniuge *Richilda*, aedificat Parthenonem S. *Salvatoris* in Fonte Bona, ad fluvium Cogiam, in territorio Senensi, & multis fundis dotat; & inter alia donat Ecclesiam S. *Paulli* ad fluvium Bumbam; Ecclesiam Sanctorum *Cosmae*, & *Damiani* in Campis cum Ecclesia S. *Petri* ibidem sita; Oratorium S. *Ansani* in Plates Senensi. *Osthisius* Episcopus Pistoriensis interfuit cuidam Iudicio Lucae habito. *Hadrianus* II. Papa impetrat a *Ludovico* II. Imperatore liberationem ab exsilio *Stephani* Episcopi Nepensis, & aliorum.

DCCCLXVIII.

Adonaldus & *Forteramus* filii germani *Agrapii* permutant inter se bona posita in Colledaugio Montis Maurelli in Plebe S. *Martini* Colonnise seu Sexti, & in Viterito. *pag.* 245. *Gerardus* Epi-

infideles S. Romanaa Ecclesiae, & nostra, quos una cum vestro consensu, & subscriptione bis, aot tertio, excommunicatos damnatosque habemus, supea nos temere conduxit, eosque in Vrbem Romam sine nostra voluntate immisit. = Annalea autem Francorum cum de discessione Lamberti eliorumque agerent ita subdunt: ≠ Quibus inde disaedentibus, idem Pontifex domum S. Petri ingressus, omnes thesauros, quos ibi reperit, ad Lateranos traostulit, & Altare S. Petri cilicio cooperuit, & cuncta ostia eiusdem Ecclesiae clausit, nullumque ibi officium ad Dei cultum pertinens per plures dies celebratum est; & quod nefas est, omnibua undique illuc causa orationis venientibus negabatur introitus, erantque ibi omnia confusa. Memoratus autem Pontifex conscensa navibus per mare Tyrrhenum Regnum Caroli intravit, ibique per totum fere moratus est annum. =

DCCCLXXIX.

Carolus Crassus Italiae Rex confirmat *Ioanni* Episcopo Arretino omnia bona & iura suae Ecclesiae. *Ioannes* VIII. Papa sibi conciliavit amicitiam *Adalberti* Ducis Marchionis Tusciae una cum *Rotilda* eius uxore; & eorum Comitatus in Provincie secunda ab ais vult securiter possideri. *Gregorius* Episcopus Silvae Candidae Concilio Romano interest, sicut & *Benedictus* Episcopus Perusinus.

DCCCLXXX.

Ioannes V. Episcopus Pisanus ast. *Albinus* Episcopus Volaterranus sedet.

DCCCLXXXI.

Adalbertus Tusciae Dux permutationes quorundam bonorum Ecclesiasticorum fieri permittit. *Vinigisus* Comes Senensis, & *Richilda* eius uxor, confirmant bona ab iis donata Parthenoni S. *Salvatoris* in Fontebona, postea dicto da Berardenga, certis additis conditionibus. *Carolus Crassus* Imperator Placitum habet, Senis cum esset.

DCCCLXXXII.

Carolus Crassus Imperator immunitatem concedit omnibus Ecclesiis, & nominatim Arretinae.

DCCCLXXXIII.

Fit donatio fundi in territorio Vici Valleri Plebatus Sancti *Genesii* in Valle Arni inferiori. *pag.* 520. *Carolus Crassus* Arretino Episcopo aedificandi, & ampliandi, Arretinum Episcopium facultatem concedit. *Gherardus* Episcopus Lucensis, & *Eriteus* Scabinus eiusdem Civitatis, permutant bona inter se. *Valentinus* Episcopus Portuensis est.

DCCCLXXXIV.

Adalbertus Comes & Marchio filius *Bonifacii* Comitis donat bona Ecclesiaa ab eo aedificatae prope flumen Macram apud Castellum Aullae. *Benedictus* Episcopus Silvae Candidae est.

DCCLXXXXVI.

Ausifredus Episcopus Senensis ast.

DCCCLXXXVII.

Marchio *Adalbertus Adalberti* fil. opibus in Italia praestat, ad bone honorem Francorum Regum beneficio evectus. *Petronidas* Episcopus Perusinus est.

DCCCLXXVIII.

Guido Spoleti Dux ast, cuius nepos erat *Adalbertus* II. Marchio & Dux Tusciaa.

DCCCLXXXIX.

Wido Italiae Rax, *Adalberto* Etruriae Marchione, eius nepote, deprecante, Faesulanae Ecclesiae multa bona concedit, atque confirmat. Nam *Adalbertus* II. Marchio & Dux Tusciae tunc arat.

DCCCXC.

Zenobius Episcopus Faesulanus, & *Sichelmus* eius frater, filii *Benedicti* Capitanei e Combiate, fundant Ecclesiam Sancti *Michaelis* & Monasterium Passiniani, in Plebatu Sancti *Petri* Syllaoi, & Dioecesi Faesulana. *pag.* 229. *Andreas* Episcopus Florentinus, & *Berta Wepoldi* Comitis Palatii filia, Abbatissa Monasterii S. *Andreae* in Vrbe Florentia, vestit habitu sanctaa Religionis *Idembertam* neptem suam, & filiam *Hubaldi* Comitis, hac conditione, ut post ipsius *Bertae* obitum ipsa *Idemberta* Abbatissa ordinetur, & Monasterium regat ac moderetur. Instrumento testes adsunt:

Petrus Archipresbyter
Diabertus Archidiaconus
Falolfus Diac. & Vicedominus
Muypertus Presbyter
Salomon Diaconus Primicerius
Marmae Diaconus
Missi Episcopi *Andreae* fuere,
Petrus Presbytea
Agirandus Presbytar
Aproaldus Pacsbytea
Regibuldus Diaconus
Stephanus Notarius
Seasme, *Fiuverii* f. *Pag.* 968. 1456.

Ioannes V. Episcopus Pisanus adhuc vivit. Hic Canonicam aegulam, & institutionem, in sua Pisana Ecclesia condidit. *Odelbertus* Episcopus Lucensis est. *Adalbertus* II. Marchio Tusciae quaedam concedit *Zenobio* Episcopo Faesulano. *Nagcius* Plebanus S. *Andreae* Empuli Censum solvit Ecclesiae Pisanae. Idem *Adalbertus* Marchio Tusciae donat Ecclesiae S. *Martini* Lucensi decimas universi agri Lucensis, & curtes plures, inter quas curtem S. *Genesii*.

DCCCXCI.

Formosus Episcopus Portuensis Papa eligitur.

DCCCXCII.

Guido Augustus Praeceptum edit, quo omnia

ura antiqua confirmat, & nova addit, Monasterio S. *Salvatoris* Montis Amiatae & *Petro* eius Abbati. *Lambertus* Imperator, & *Guido* Imperator eius pater, Rosellis agunt.

DCCCXCIV.

Adalbertus II. Marchio & Dux Tusciae adhuc est.

DCCCXCV.

Arnulphus Rex exercitus partem Florentiam versus misit, alteram partem per viam Pontia Remuli ad Civitatem Lunam; qui Natalem Domini Lucae celebravit. *Sergius* Antipapa in Tusciam se receperat. *Berengarius* Italiae Rex ad preces *Odelberti* Episcopi Lunensis Ecclesiam Lunensem, quae Sanctae *Mariae* sacra est, suo patrocinio communit.

DCCCXCVI.

Arnulphus Imperator concedit privilegium *Petro* Abbati Coenobii S. *Salvatoris* in Monte Amiatae, in quo Cella Sancti *Minetie* memoratur. *pag.* 330. *Petrus* Episcopus Lucensis est.

DCCCXCVII.

Teudifrasius Florentiae Comes est; Scabini autem *Rotarius* & *Petrus*. *pag.* 590. *Amedeus* Comes Palatii iussu *Lamberti* Imperatoris missus in Tusciam cum venisset, Florentiae Placitum tenuit una cum *Adalberto* Marchione in Domo Episcopii ipsius Civitatis in atrio ante Basilicam S. *Ioannis Baptistae*. *Stephanus* II. Episcopus Hortensis est.

DCCCIIC.

Lambertus Imperator donat Ecclesiae S. *Ioannis* Florentiae, & *Grasulpho* eius Episcopo, Campum Regis, & fundum curtis Beneventanae prope Ecclesiam S. *Minetis* in Monte Regis. *pag.* 28. 593. 1456. *Adalbertus* II. Dux & Marchio Tusciae una cum *Ildebrando* Comite rebellavit contra *Lambertum* Imperatorem, & exercitum contra eum duxit Papiam versus. Tantae quippe *Adalbertus* erat potentiae, ut inter omnes Italiae Principes, solus ipse cognomento diceretur Dives; & magis Rex quam Marchio videbatur. Eius uxor *Berta* erat filia *Lotharii* Regis Lotharingiae, quae maritum instigavit ut contra *Lambertum* arma sumeret. Transacto ergo Monte Bardonis pervenit usque ad Burgum S. *Domnini* inter Parmam, & Placentiam. Sed *Lambertus* illi obviam venit, & eius copias somno vinoque sepultas occidit. *Ildebrandus* vero fuga salvus evasit: *Adalbertus* autem captus est, & captivus cum aliis Papiam ductus. *Berengarius* Rex, cum Papiam venisset, *Adalbertum* II. Ducem Tusciae cum aliis captivitate liberavit, & ei Provincias suas restituit.

DCCCIC.

Berengarius Imperator confirmat donationem *Grasulpho* Episcopo Florentino, & Ecclesiae Sancti *Ioannis* a *Lamberto* Imperatore factam, intercedente *Zenobio* venerabili Episcopo, Faesulano, ut puto. *pag.* 28. 321. 564. 593. *Lanfredus* Abbas Nonantulanus moritur, & eius loco *Benedictus* subficitur. *pag.* 1508. *Adalbertus* Marchio in Urbe Luca quibusdam Ecclesiasticorum bonorum permutationibus adsensum praestat. Hic Marchio, cuius uxor *Berta*, *Berengario* Imperatori contrarius deinde, & infestus, fuit.

DCCCC.

Guidalbertus, *Crisfendi* fil. Castrum Cersini, & alia bona, Episcopatui Florentino circa hoc tempus donavit. *pag.* 153. Ecclesia Plebes S. *Lazari* Lucardi tenebatur annuum censum duodecim solidorum Episcopatui Florentino solvere. *pag.* 130. Sed melius id recenseatur ad ann. DCCCCXXVI. *Podo* I. Episcopus Florentinus esse videtur. *pag.* 785. 866. *Ludovicus* II. Imperator privilegia a suis antecessoribus concessa Ecclesiae Arretinae confirmat; & una cum Papa *Benedicto* IV. Romae ius dicens, bona, quae Ecclesiae Lucensi extorta fuerant, restitui iubet. *Berengarius* Rex privilegia a *Carolomagno* aliisque Imperatoribus Ecclesiae Lucensi concessa confirmat. *Adalbertus*, alius a Marchione, Dux Lucensis est. *Ubertinus* Episcopus Senensis est. *Berengarius* Corsicae & Sardiniae Rex antiquas oblationes a se factas Monasterio SS. *Benedicti* & *Zenobii* de Ilaria in Corsica confirmat. Cum Hungari in Italiam innumerabili exercitu descendissent, *Berengarius* Rex delectum iussit per Langobardiam universam, Tusciam, Camerinum, & Spoletum, & exercitum collegit multo maiorem, quam Hungarorum esset. *Adalbertus* II. Marchio Tusciae a *Berta* uxore sollicitatus *Ludovicum* III. Regem ad Italiae Regnum conquirendum instigavit. *Ludovicus* Papia in deditionem accepta, in ea conventum tenuit Episcoporum, Marchionum, & Comitum, Regni Italiae.

DCCCCI.

Grasulphus Episcopus Florentinus interfuit Concilio Romano. *pag.* 84. *Ludovicus* III. Imperator, Italiae Rex, bona, & iura, & privilegia, Monasterio Nonantolano confirmat. *pag.* 1508. *Petrus* alius Episcopus Arretinus est.

DCCCCII.

Simon, Comes & Dominus Corsicae, testamentum facit, & multa bona relinquit Monasterio Sanctorum *Benedicti*, & *Zenobii* de Ilaria in Corsica. *Berlingherius* Rex & Dominus Corsicae, & Sardiniae, donat Abbatiae SS. *Benedicti* & *Zenobii* praedictae. Placitum Lucae coram *Petro* Episcopo habetur, in quo *Vivenzius* Archipresbyter & Vicedominus eiusdem Episcopi causam obtinet contra *Ghisbertum* Presbyterum. *Ludovicus* III. cum Italiam acquisivisset, & varias eius Provincias lustrasset, in Tusciam quoque contendit. Hinc Papia Lucam profectus est, ubi magnificentissime ab *Adalberto* II. Duce, & Marchione exceptus est. Imperator tantam magnificentiam, & luxum miratus in has voces prorupit: *Adalbertus Rex potius, quam Marchio, di-*

cen-

tendat esset, in nihilo enim, nisi nomine, ut infe- rior est. Quod cum Adalbertus, & Berta eius uxor, resciissent, insidiam Imperatoris meuentes, animos suum, & aliorum Principum Italiae, ab eo alienarunt.

DCCCCIII.

Stephanus Diaconus donat Ecclesiae & Monasterio S. *Michaelis* Passiniani, & *Ianni* eius Abbati, fundos quosdam positos in Plebatu S. *Petri* Syllani, & in Monte Mortisno Plebatus Sancti *Stephani* Campi Paulli. *pag.* 580.

DCCCCIV.

Petrus Lucensis Episcopus confert Ecclesiam Baptismalem S. *Ioannis Baptistae* Lamari *Gumberto* Presbytero. *Ludovicus* III. Imperator cum *Benedicto* Summo Pontifice Romae in Iudicio sedens, multis Episcopis & Optimatibus adsistentibus, inter quos erant *Adalbertus* Lucensis, *Grasulphus* Florentinus, *Albinus* Volaterranus, *Petrus* Aretinus, *Eraldus* seu *Errandus* Faesulanus, & *Asterius* Pistoriensis, Episcopi, iudicat ut *Petro* Episcopo Lucensi bona suae Ecclesiae ablata restituantur.

DCCCCV.

Ludovicus III. opem ferente *Adalberto* II. Duce Tusciae *Berengario* Regi praevalet, & Papiam, Mediolanum, atque Veronam, capit.

DCCCCVI.

Grasulphus Episcopus Florentinus adest Conventui Episcoporum Romae hoc anno, iuxta alios, habito a *Benedicto* IV. Papa coram *Ludovico* III. Imperatore pro *Petro* Episcopo Lucensi. *Aegidius* Episcopus Senensis est. Placitum in agro Parmensi habetur a *Bertaldo* Misso & Vasso *Berengarii* Regis, in quo *Elbuncus* Episcopus Parmensis victor est in causa contra *Adalbertum* Marchionem Tusciae.

DCCCCVII.

Berlingherius Rex & Iudex in Sardinia adfirmat, *Othonem*, & *Dominicum*, & *Guidonem*, ex Comitibus Insulae Corsicae multa bona donavisse & tradidisse sita in Corsica in loco Venaco, ubi condiderunt Monasterium Sanctorum *Petri* & *Stephani* subiectum Monasterio S. *Mamiliani* Montis Christi cum consensu *Angeli* Comitis, & Domini Corsicae, & *Giliae* eius matris. *Alboinus* Episcopus Volaterranus adhuc vivit.

DCCCCVIII.

Podo Episcopus Florentinus locat *Bonitio* domum Florentiae in Terma positam pro canone duorum denariorum argenti *pag.* 785. Circa hunc annum *Leopardus* Abbas Nonantulanus ordinationes quasdam pro Ecclesia S. *Michaelis* in Horto Florentina scripsit. *p.* 1508. *Angelus* Comes Corsicae, & *Gilia* eius mater, fundos, & possessiones donant Monasterio S. *Petri* Venaci.

DCCCCIX.

Theodericus Episcopus Pisanus est, qui permutat agros cum *Cunrado*.

DCCCCX.

Adalbertus Marchio bonorum Ecclesiasticorum permutationes Lucae permittit. *Hildebrandus* Episcopus Silvae Candidae est; cui *Sergius* III. Papa varios fundos & bona concessit, seu confirmavit, cum Vrbs Silvae Candidae a Saracenis vastata & desolata fuisset.

DCCCCXI.

Theodericus Episcopus Pisanus adhuc est, & *Christianus* Episcopus Clusinus.

DCCCCXIII.

Theodericus Episcopus Senensis est.

DCCCCXV.

Charta producitur ab *Vghellio* hoc anno exarata, in qua Castri & Ecclesiae S. *Genesii* mentio fit. *pag.* 522. *Berengarius* Italiae Rex, quum Ecclesiam in Vrbe Verona Domini Salvatoris eiusque Genitricis honori construxisset, multa bona & fundos, ei largitus est. *pag.* 1180. Idem *Berengarius* Romam tendens Lucae ab *Adalberto* honorifice excipitur & prope Lucam Placitum habet. *Odelricus* Missus *Berengarii* I. Regis iudicat in controversia de sacra Aede inter Episcopos Lucensem, ac Laudensem. *Atruilda* eligitur Abbatissa in Lucensi Monasterio S. *Michaelis*.

DCCCCXVI.

Berengarius Imperator confirmat privilegia Ecclesiae Aretinae. *Rotrudis* sanctimonialis, eiusque filius *Gambertus*, Oratorio a se aedificato in agro Lucensi dotem constituunt. *Wido* succedit *Asterio* in Episcopatu Pistoriensi.

DCCCCXVII.

Adalbertus Marchio circa hunc annum mortuus est Lucae, & in Ecclesia S. *Martini* sepultus; & *Wido* eius filius in Etruriae Marchia successit, quem tamen *Berengarius*, exercitu in Etruriam misso, una cum matre *Berta* capit, & Mantuanis custodiendos tradidit. Non tamen suas Civitates & Castella omnia *Berengario* reddiderunt, sed firmiter tenuerunt. *Berengarius* vero *Bertam* postmodum de custodia simul cum filio liberavit. *Tuntebius* Episcopus Pisanus est. *Petrus* Episcopus Lucensis locat in emphyteusim bona quaedam. *Petrus* Episcopus Hortensis est.

DCCCCXVIII.

Walfredus eligitur Abbas a Monachis Monasterii S. *Salvatoris* Sexti in Dioecesi Lucensi, & confirmatur, atque consecratur, a *Petro* Lucensi Antistite.

DCCCCXIX.

Hungari in Italiam excurrerunt.

DCCCCXX.

Berengarius Imperator bona, iura, privilegia, Ecclesiae Florentinae confirmat. *pag.* 1456. *Anastius* Episcopus Pisanus est, ut ferunt: sed melius *Volfgherius* hoc anno Episcopus habeatur.

DCCCCXXI.

Podo Episcopus Florentinus adhuc est. *pag.* 84. 785. 866. & dat in emphyteosin *Petro Gherardi* f. & *Ranerio Ioannis* fil. & quibusdam aliis, casam cum agro positam ad Munionem extra Muros prope Capitolium pro annua pensione duodecim denariorum argenti. *pag.* 84.

DCCCCXXIV.

Cum *Petrus* Episcopus Lucensis bona quaedam permutare vellet cum *Haiberto* Scabino, *Guido* Dux Tusciae mittit suos Missos, ut caveant, ne Ecclesia in eo contractu laedatur. Hungari ductu Regis *Berengarii*, quem Langobardi pepulerant, Italiam depopulantur. Episcopi Italiae propriam domum singuli Papiae habebant, ut Conventuum occasione aliarumque necessitatum adesse possent; quare & Sancta Lunensis Ecclesia ibi domum pariter habebat.

DCCCCXXV.

Berta, quae *Adalberti* Marchionis Tusciae uxor fuit, Lucae moritur; moritur etiam *Ermengarda* eius soror. *Burcardus* Sueviae Dux occiditur a *Bertae* filiis, hoc est, a *Guidone* Duce Tusciae, & a *Lamberto* eius fratre, opem ferente eorum sorore *Ermengarda* uxore *Adalberti* Marchionis Eporediae. Idem *Guido* Tusciae Dux, ut Romae dominus evaderet, uxorem duxit *Mariam*, seu *Marotiam*, feminam impudicam, quae prius coniux fuerat *Alberici* Marchionis, ex quo filium cognominem patri procreaverat. Nam per haec tempora orto dissidio inter *Ioannem X.* Papam, & *Albericum* Marchionem, is Roma excessit, & Hortam fugiens in ea se munivit. Vt vero iniuriam a Romanis acceptam ulcisceretur, Hungaros in Italiam vocavit, qui in Tusciam venientes universam devastavere & populati sunt. Rem indignati Romani *Albericum* Marchionem obtruncavere.

DCCCCXXVI.

Podo Episcopus Florentinus adhuc est. *pag.* 46. 866. & concedit in emphyteusin *Malfeido Guinildi* fil. quasdam possessiones & agros positos ad Empolum pro annua pensione sex denariorum bonorum expendibilium. *pag.* 84. *Galielmus* Marchio, & Dominus in Corsica, Iudex Calaritanus, donat multas possessiones sitas in Corsica Monasterio Sancti *Mamiliani* Montis Christi. *Simeo* Rex dominatur in Corsica; & *Matelda* Comitissa & uxor Domini *Galielmi* emit possessiones quasdam. *Iacobus* Archidiaconus Lucensis S. *Pontiani* Corpus Lucam defert. *Hugo* Arelatensium seu Provincialium Comes per Tyrrhenum mare in Italiam venit, & Pisas tendit, quae Tusciae Provinciae caput fuit, si *Liutprando* credere dignum est. Cumque eo pervenisset adfuit Romani Pontificis Nuncius; adfuerunt etiam omnes Italici Nuncii, qui eum ut super eos regnaret invitabant. Quare Rex Italiae creatus est; & *Wido* Marchio Tusciae adhuc erat.

DCCCCXXVII.

Hugo Italiae Rex, ad *Aldae* coniugis suae preces, *Tegrimo* compatri suo facultatem tenendi, & commutandi, bona Monasterii Fontanae Taonis iuxta conditionis elogium, & praedicti Monasterii regulam, concedit, cum Castrocarii esset. *Wolfgherius* Episcopus Pisanus concedit fundos in Emphyteusim.

DCCCCXXVIII.

Hoc circiter anno *Rombaldus* Episcopus Florentinus concessit in emphyteusin *Adolo Bernardi* f. quamdam casam Florentiae sitam prope Ecclesiam Sanctae *Caeciliae* pro annuo canone trium denariorum argenti. *pag.* 85. 861. Item concessit in emphyteusin *Sigo Sigiberti* fil. & *Siga Benzi* fil. quosdam agros positos ad Munionem pro annua pensione quatuor denariorum argenti. Item eodem modo concessit *Petro Benedicti* fil. possessionem positam prope Murum Civitatis Sancti *Pancratii* pro annuo canone duorum denariorum argenti. Item eodem modo concessit *Philippo* filio *Mariae* solum & terram positam in Vrbe Florentia prope Mercatum Regis pro pensione sexdecim denariorum. *pag.* 84. 866. Item locavit *Odalberto* vocato *Berto Eliprandi* fil. quosdam agros positos in Paroecia Sancti *Martini* Colonnatae, seu Sexti, pro annuo canone xxiv. denariorum argenteorum. *pag.* 786. *Guido* Dux Tusciae, cum discordia orta esset inter eum, & *Ioannem X.* Papam, ipse, & *Marotia* eius uxor, miserunt satellites in Palatium Lateranense, & coram Papa obtruncarunt *Petrum* eius fratrem; & Pontificem in carcerem coniecerunt, ubi supremum diem obiit. Idem *Guido* cum esset Lucae direxit Missos suos, ut interessent contractui permutationis, quam *Petrus* Episcopus Lucensis faciebat.

DCCCCXXIX.

Adelardus Episcopus Volaterranus ab *Hugone* Rege Italiae donatur Monte Turris prope Sanctum *Geminianum*. *Guido* Dux Tusciae hoc anno probabiliter moritur, cui successit *Lambertus* eius frater.

DCCCCXXX.

Petrus Episcopus Lucensis ordinat *Rodilandum* Presbyterum in Ecclesia S. *Genesii* & Sancti *Ioannis Baptistae* in Vico Valleri, prope flumen Elsae. *pag.* 521. *Zenobius* Episcopus Pisanus est.

DCCCCXXXI.

DCCCCXXXI.

Hugo & *Lotharius* Imperatores regnare simul incipiunt. *pag.* 84. 245. *Wido* Tusciae Marchio obiit; & Marchia Tusciae ab *Hugone* Rege *Bosoni* fratri datur.

DCCCCXXXII.

Hugo ac *Lotharius* Reges, a *Bosone* Marchione exorati, in expiationem animarum *Adalberti* Marchionis, & eius uxoris *Bertae*, *Arnulfi* Imperatoris filiae, Ecclesiae Lucens. largiuntur Massae Gravae curtem cum suis iuribus, & omnibus ad eam pertinentibus, cum *Petrus* Episcopus Lucensis esset, cuius temporibus iam *Adalbertus* Marchio Cathedrali S. *Martini* Lucensi omnes decimas ditionis Lucensis dono dedit, idque *Berta* eius uxor ratum habuit.

DCCCCXXXIII.

Hugo Rex cum *Lothario* filio suo Arretium veniens, & Corpus Sancti *Donati* venerans, magna praedia contulit Canonicis Ecclesiae Arretinae, ut in commune vivere possent. *pag.* 281. Iidem Reges confirmant quaedam loca Monachis Sanctarum *Florae* & *Lucillae*.

DCCCCXXXIV.

Zenobius Episcopus Pisanus quosdam agros in emphyteusin concedit; & confert Ecclesiam Baptismalem S. *Ioannis* in loco Vico *Ioanni* Presbytero. *Iacobus* Episcopus Lucensis ordinatur.

DCCCCXXXV.

Zenobius Episcopus Pisanus confert *Gundo* Presbytero Ecclesiam S. *Ioannis* in loco Cassina. *Conradus* Episcopus Lucensis est.

DCCCCXXXVI.

Hugo Rex, cum hoc anno forte *Boso* Marchio obiisset, Marchiam Tusciae *Huberto* fil. suo notho contulit. *Bosonis* uxor *Willa* adpellabatur, cuius filia, *Willa* pariter nomine, *Berengario* fil. *Adalberti* Marchionis Eporediae nupsit. *Rogerius* Episcopus Perusinus transtulit corpus *Herculani* II. ex antiqua S. *Petri* Ecclesia extra muros in Sancti *Stephani* Templum; Sanctoque *Laurentio* Martyri Templum erexit, inque Cathedralem instituit.

DCCCCXXXVII.

Conradus Episcopus Lucensis concessit in emphyteusin *Odalberto* *Benedicti* filio Ecclesiam Sancti *Mineatis* sitam in Castello Sancti *Martini* propinquo Plebi Sancti *Genesii*, cuius Castelli dominus erat ille *Odalbertus*, *pag.* 953. Circa haec tempora *Rambaldus* Episcopus Florentinus concessit in emphyteusin *Petro* & *Andreae*, *Gisdae* filiis, agrum positum ad Planum pro annua pensione sex denariorum argenti. *pag.* 866. Concessit etiam quosdam agros & bona posita ad Salictum ad Palmaiam *Ioanni* filio *Ildrudae* pro annuo canone duodecim denariorum. *pag.* 785. Locavit autem *Farolfo* *Ilderini* f. Presbytero quosdam agros sitos ad Septimellum loco dicto Padule; & alios agros positos subtus Ecclesiam Colonatae, pro Canone annuo duodecim denariorum argenti. *pag.* 782. Concessit pariter in emphyteusin *Urso* Presbytero agros positos in Sabiniano pro canone annuo sex denariorum. Locavit etiam agros quosdam *Leoni* *Gerimprandi* fil. a Sancto *Lazaro*, *pag.* 782. Item locavit in feudum *Theupaldo* *Grimaldi* fil. agrum positum in Vrbe Florentia pro censu annuo trium denariorum; dedit pariter in feudum *Ioanni* *Leopertii* fil. agrum & vineam positam in Collina pro annuo censu duorum denariorum argenteorum; item locavit *Urso* *Altivaldi* filio & *Stephano* *Ardifredi* fil. quosdam agros cum vinea positos in Parochia Plebis Sanctae *Mariae* Caelii Aulae pro annua pensione duodecim denariorum; item concessit in feudum *Petro* *Agiprandi* fil. agrum cum casa positum prope Ecclesiam Sanctae *Mariae* *Maioris* pro annuo canone trium denariorum. *pag.* 783. Item dedit eidem in feudum agrum positum in Decimo pro annuo censu quatuor denariorum argenteorum; & *Guilielmo* *Roffridi* f. agrum positum in Monte Sancti *Minatis* pro annuo canone quatuor denariorum. Item concessit *Ranerio* *Ghisalprandi* f. quosdam agros positos in Plebe Sancti *Laurentii*, loco dicto Signa; pro annuo canone duodecim argenteorum denariorum. *pag.* 784.

DCCCCXXXVIII.

Lotharius Rex *Adeleidae*, *Rodulphi* Regis filiae, sponsae suae, quinque curtes iuris sui, & Abbatiam Sexti in Comitatu Lucensi, & Abbatiam S. *Antonii* in Comitatu Senensi, & Abbatiam S. *Salvatoris* in Monte Amiate, sitas, dotis nomine concedit, ac donat. Idem *Lotharius*, & *Hugo*, Reges bona, iura, & Ecclesiam Beatae *Mariae* in Monte Iovio, Monasterio Sanctarum *Florae* & *Lucillae* Arretino donant, & confirmant, & Monasterium sub sua protectione recipiunt, dum essent Perusii. *Wido* Episcopus Pistoriensis moritur, cui successit *Raimbaldus*.

DCCCCXXXIX.

Monnr Plebanus S. *Andreae* Empoli censum solvit Ecclesiae Pisanae.

DCCCCXL.

Raimbaldus Episcopus Pistoriensis obit, & ei succedit *Ioannes*, qui interfuit Synodo Romanae. *Grimoaldus* Episcopus Pisanus est. *Ioannes* alter Episcopus Populoniae floret.

DCCCCXLI.

Rambaldus Episcopus Florentinus dat in emphyteusin quaedam bona Episcopatus *Atripaldo*, & *Taximunno*, filiis *Atriperti*; quae bona posita sunt in Plebe Sancti *Crisci* sita Albio, seu in Maciolis; in Plebe S. *Ioannis* *Maioris*, in Plebe Sancti *Laurentii* Mucilli, & ultra Alpem etiam, pro annuo canone denariorum duodecim argenti. *pag.* 84. 598. *Hubertus* Marchio, Comes Palatii,

 Pisis

Piſis ius dicens una cum *Adelardo* Volaterrano, & *Adalberto* Lunenſi, Epiſcopis, *Conradum* Epiſcopum Lucenſem de iuribus in Plebe Sanctae *Mariae*, & Sancti *Stephani*, & SS. *Hippolyti* & *Ioannis* in loco Decimo, & Villa, & Terra in loco Sexto, & de Oraculo, quod dicitor S. *Mariae* ad Montem, inveſtit. Item Lucae ius dicens eidem *Conrado* Epiſcopo caſas quasdam, reſque alias, Piſis, & in Agro Piſano, ſitas adiudicat. *Hugo* & *Lotharius* Italiae Reges Canonicis Eccleſiae Lucenſis curtem S. *Petronillae* largiuntur.

DCCCCXLII.

Zenobius Epiſcopus Piſanus confert Eccleſiam Sanctorum *Paulli* & *Ioannis* in Portu Piſano *Martino* Presbytero.

DCCCCXLV.

Hildegardes, *Athoais* Parmae & Canoſſae Comitis uxor, Tuſciae Marchioniſſa, & Domina, a *Sigonio* cenſetur, & ab hac eius poſteri, uſque ad *Mathildam*, Etruriae Ducatum accepiſſe. *Sergius* Epiſcopus Nepeſinus, & alii, donant Caſtellum Mazzanum Monaſterio Sanctorum *Andreae* & *Gregorii* Romae. *Boniſus* Episcopus Volaterranus floret, qui Presbyterum *Andream* in Eccleſia S. *Quirici* & S. *Ioannis Baptiſtae* confirmavit. *Sergius* Epiſcopus Nepeſinus eſt.

DCCCCXLVI.

Hugonis & *Lotharii* Imperatorum conſortium Imperium deficit *Hugone* mortuo; quemquam *Lotharius* ſupereſt. *pag.* 84. 245. Sub eorum, tamen Regno compertum eſt, quod Plebes SS. *Ioannis* & *Laurentii* Exineae tenebatur ſolvere quotannis Epiſcopatui Florentino nomine cenſus perpetui ſolidos decem; Plebes autem Sancti *Ioannis Maioris* in Mucillo, eodem nomine, ſolidos decem & ſeptem. *pag.* 245. *Conradus* Lucenſis Epiſcopus confert Eccleſias quasdam *Ioanni* Diacono.

DCCCCXLVII.

Gerardus Epiſcopus Senenſis eſt, cui *Vitellianus* II. ſucceſſit. *Conradus* Epiſcopus Lucenſis accipit ab Epiſcopo Piſano pignoris loco pro quinquaginta libris Burgum S. *Geneſii*.

DCCCCXLIX.

Zenobius Epiſcopus Piſanus concedit terras in emphyteuſin *Rodulpho* Comiti.

DCCCCL.

Berengarius Rex bona quaedam Eccleſiae Florentinae donat.

DCCCCLI.

Mathilda Comitiſſa Corſicae, & uxor Domini *Gulielmi*, teſtamentum condit, & poſſeſſiones quaſdam relinquit Monaſterio S. *Mamiliani* Montis Chriſti. *Lutprandus* Epiſcopus Cluſinus interfuit Concilio Lateranenſi.

DCCCCLII.

Hubertus Tuſciae Marchio lege vivens Salica bona quaedam, hoc eſt, aliquot aedes & agros in finibus Pozeuli ad Porcari ſitos, *Teudimundi Fraolini* fil. vendit.

DCCCCLIII.

Grimoaldus Epiſcopus Piſanus ampliſſimam donationem fecit Canonicae ſuae Eccleſiae S. *Mariae*, ut canonice ſui Clerici vivere poſſent. *Cadulus* Comes Burgi Novi Ficteli floret, qui diverſas Eccleſias in Valle Arni Inferiori condidit, ut S. *Viti* in Villa, S. *Thomae* in Vignale, S. *Andreae* pariter in Vignale, aliaſque, ut videtur. In primis autem condidit Monaſterium S. *Salvatoris* Picteli.

DCCCCLV.

Adolfus Archipresbyter Florentinus dat in emphyteuſin *Leoni* bona in Vezanula in *Plebatu* S. *Ioannis* de Seci. *pag.* 1406. *Guillelmus* Epiſcopus Arretinus creatur.

DCCCCLVI.

Conſtantinus Epiſcopus Portuenſis eſt; & *Marinus* Polimartienſis Epiſcopus Eccleſiae Romanae Bibliothecarius.

DCCCCLVII.

Eccleſia Sancti *Iuſti* Lucardi tenebatur ſolvere quotannis Epiſcopatui Florentino perpetuum cenſum denariorum duodecim. *pag.* 245.

DCCCCLVIII.

Atto filius quondam *Attonis* de Comitatu Parmenſe vendit bona quaedam *Adalberto* Comiti, qui & *Atto* vocatur, conſobrino ſuo, filio quondam *Sigifredi* de Comitatu Lucenſi.

DCCCCLX.

Berengarius II. & *Adalbertus* I. Reges largiuntur *Guidoni* fideli ſuo tres ſortes in Marchia Tuſciae. *Grima* eligitur in Abbatiſſam Monaſterii Lucenſis S. *Salvatoris*, nunc Sanctae *Iuſtinae*, loco *Theuderadae* Abbatiſſae ſeneſcentis: & electio confirmatur a *Conrado* Epiſcopo Lucenſi.

DCCCCLXI.

Hubertus Tuſciae Marchio adhuc eſt.

DCCCCLXII.

Otho I. imperare incipit. *pag.* 85. 249. & Oppidum Sancti *Miniatis* in Valle Arni Inferiori moenibus cingit. *pag.* 315. Idem *Otho* Imperator Diploma concedit Monaſterio S. *Petri* Coeli Aurei Ticinenſi confirmans inter alia ea, quae in Tuſcia poſſidebat, & ſpeciatim Eccleſiam honori B. *Petri* in Urbe Florentia aedificatam. *p.* 1405. Idem, cum Caſtrum S. *Miniatis* muniiſſet, in eo Iudi-

Iudicem *Arnulfum* constituisse perhibetur. Idem Imperator amplissimo Diplomate confirmat S. Ecclesiae Romanae donationes ei factas a *Pippino* Rege, & *Carolo Magno* Imperatore: quod Diploma ita habet: = In nomine Domini Dei omnipotentis Patris & Filii & Spiritus Sancti, Ego Otto Dei gratia Imperator Augustus una cum Ottone glorioso Rege filio nostro, divina ordinante providentia spondemus atque promittimus per hoc pactum confirmationis nostrae tibi Beato *Petro* Principi Apostolorum & Clavigero regni coelorum, & per te Vicario tuo Domno Ioanni Summo Pontifici & Universali XII. Papae, sicut a praedecessoribus vestris usque nunc in vestra potestate atque ditione tenuistis & disposuistis Civitatem Romanam cum Ducatu suo, & Suburbanis suis, atque Viculis omnibus & territoriis eius, montanis & maritimis, litoribus atque portubus, seu cunctis Civitatibus, Castellis, Oppidis, ac Viculis Tusciae partibus, idest, Portum, Centumcellas, Cerem, Bledam, Marturianum, Sutrium, Nepe, Castellum Gallisem, Ortem, Polimartium, Ameriam, Tudam, Perusiam cum tribus Insulis suis, idest, Maiore, Minore, Pulvensi; Narniam, & Utriculum, cum omnibus finibus ac territoriis ad suprascriptas Civitates pertinentibus &c. Item in partibus Tusciae Langobardorum Castellum Felicitatis, Urbem Veterem, Balneum Regis, Ferentum, Viterbium, Ortem, Martam, Tuscanam, Suanam, Populonium, Rosellas cum Suburbanis, atque Viculis omnibus & territoriis ac maritimis, Oppidis ac Viculis, seu finibus omnibus, Itemque Almus cum Insula Corsica, deinde in Suriano, deinde in Monte Bardonis &c. Nec non & censum vel pensionem, seu ceteras dationes, quae annuatim in Palatium Regis Langobardorum inferri solebant, sive de Tuscia, sive de Ducatu Spoletano, sicut & in suprascriptis donationibus continetur, & inter sanctae memoriae Hadrianum Papam & Domnum Carolum Imperatorem convenit, quando idem Pontifex eidem de suprascriptis Ducatibus, idest, Tuscano & Spoletano, suae auctoritatis praeceptum confirmavit, eo scilicet modo, ut annis singulis praedictus census ad partem Ecclesiae Beati Petri Apostoli persolvatur, salva super eosdem Ducatus nostra in omnibus dominatione, & illorum ad nostram partem & filii nostri subiectione. Ceterum, sicut diximus, omnia superius nominata ita ad vestram partem per hoc nostrae confirmationis pactum roboramus, ut in vestro permaneant iure, principatu, atque ditione; & neque a nobis, neque a successoribus nostris, per quodlibet argumentum, sive machinationem, in quacumque parte vestra potestas imminuatur, aut a vobis inde aliquid subtrahatur de suprascriptis, videlicet, Provinciis, Urbibus, Civitatibus, Oppidis, Castris, Viculis Insulis, territoriis, atque patrimoniis, nec non & pensionibus atque censibus, ita ut neque nos ea facturi simus, neque quibuslibet ea facere volentibus consentiamus &c. = Plebes S. *Caeciliae* Decimi tenebatur solvere quotannis Episcopatui Florentino perpetuum octo solidorum censum, *pag.* 245.

DCCCCLXIII.

Concilium Romanum habetur *pag.* 282. Hoc circiter tempore *Rambaldus* Episcopus Florentinus concessit in feudum *Ioanni Cursi* fil. & *Ioanni Raimbaldi* f. partes agri positi in Paroecia S. *Martini* Colonatae pro annuo censu sex denariorum. *pag.* 784. Item concessit in emphyteusin *Paulo* & *Garzipero* agrum positum Florentiae prope Ecclesiam Sanctae *Caeciliae* pro censu annuo quatuor denariorum argenti. *pag.* 85. 864. Item locavit *Bato* Presbytero agros sitos in Marina, & Carraria, ubi Vicus Georgii vocatur. *pag.* 781. *Otho* Imperator Privilegia Lunensi Ecclesiae a suis antecessoribus concessa confirmat aliasque immunitates largitur. Item Canonicis Arretinis privilegia confirmat. *Ioannes* Episcopus Nepesinus Romano Conciliabulo interest; sicut *Martinus* Episcopus Sutrinus, *Leonardus* Lucensis, *Everardus* Arretinus, *Pisanus* Suanensis, *Florentius* Pistoriensis, *Benedictus* Portuensis, *Wido* Silvae Candidae, *Sico* Blerensis, *Stephanus* Senensis, *Ioannes* Nepesinus, *Martinus* Sutrinus, *Anonymus* Falerensis, *Anonymus* Hortanus. *Adelbertus* Italiae Rex Corsicam invadit.

DCCCCLXIV.

Raimbaldus Episcopus Florentinus donat Canonicae Ecclesiae Sancti *Ioannis* Florentinae Ecclesiam Plebem Sancti *Laurentii* & Sancti *Ioannis Baptistae* Exineae, cum curte & casis & omnibus ad eam pertinentibus, & cum omnibus reditibus, quos debent homines habitantes in Paniana, Lecore, Labricino, Corbiano, Dometiano, Barbarino, Angelo, Brumaniana, Ciolatico. Subscripsere huic Instrumento:

Raimbaldus Episcopus.
Addolfo Archipresbyter.
Iodo Archidiaconus.
Ioannes D. & Vicedomus.
Dominicus Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Sichelmus Diaconus.
Ursefredus Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Constantino Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Petrus Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Sylvester Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Ariberto Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Petrus Presbyter, Custos, & Canonicus.
Sigo Presbyter, & Cardinalis.
Petrus Diaconus, & Canonicus.
Leo Presbyter, & Canonicus.
Martinus Presbyter, Canonicus.
Dominicus Presbyter, & Canonicus.
Petrus Presbyter, & Canonicus.
Ioannes Subdiaconus, & Canonicus.
Martinus Presbyter, Canonicus, & Cardinalis.
Petrus Presbyter, & Canonicus.
Altiperto Iudex.
Gerardo Notarius.
Petrus Notarius, & Scriba.
Petrus Notarius.
Amalbertus.
Petrus Notarius scripsit, *p.* 84. 85. 694†. 2456.

Otho Magnus Imperator *Berengarium* & *Adalbertum* eius f. Italiam, & Etruriam in primis, tyrannide opprimentes, regno privat, & *Berengarium* in Bavariam abducit; quum tamen mensem Augustum in Etruria exegisset, & Pisis aliquot diebus substitisset, & Monasterium S. *Salva-*

vatoris in Monte Amiate ſitum in clientelam ſubſcepiſſet. Idem Imperator confirmat bona ac iura Sanctimonialium Lucenſium olim Salvatoris, nunc S. *Iuſtinae*. *Rodulphus* Comes nonnullos fundos vendit. *Hubertus* Tuſciae Marchio, Comes Palatii eſt. *Benedictus* Epiſcopus Portuenſis in Concilio Romano a dignitate ſubſpreſus fuit, quod *Leonem* neophytum cum aliis Epiſcopis in Antipapam ereaſſet. Concilio ex Tuſcia Epiſcopi interfuere *Wido* Silvae Candidae, & *Ioannes* Nepeſinus.

DCCCCLXV.

Grimoaldus Epiſcopus Piſanus concedit quosdam agros in emphyteuſin. *Honeſtus* Eccleſiam S. *Petri* Peruſiae olim Cathedralem Monachis Benedictinis attribuit, novamque Cathedralem a *Rogerio* Epiſcopo ſuo Praeceſſore erectam conſecravit.

DCCCCLXVI.

Sichelmus Epiſcopus Florentinus dat in emphyteuſin *Rodulfo* bona ſita in Grlio, Plebatu Sancti *Petri* de Quarto, quae pertinebant ad Eccleſiam & Cardinalem Sanctae *Caeciliae*, *pag.* 1417. *Zenobius* II. Epiſcopus Faeſulanus multa bona ſuae Eccleſiae donat, inter quae Campum Martii iuxta fluvium Munionem.

DCCCCLXVII.

Sichelmus Epiſcopus Florentinus confirmat donationem Plebis Exineae, factam Canonicae Eccleſiae Sancti *Ioannis* a *Ruimbaldo* praeceſſore ſuo, *pag.* 85. 694 †. In iudicio, in quo id fecit, aderant,

Fridericus Vaſſus & Miſſus Imperatoris
Vbertus Epiſcopus Suanenſis
Adalbertus Comes
Petrus
Ingefredus
Aliperta
Roſſari
Petrus
Benedictus
Eriprando
Rodilando Vicecomes
Raynerius Comes
Gherardus
Vgo
Petrus
Raynerius
Ioannes
Leo
Teutia
Ioannis, &
Auſuperto
Tanferamo
Suppo
Rodulphus
Actio
Gerardus
Teuderico
Actio
Winigildo
Sichelmus
Arderardo
Raynerius
Petrus
Ruimberto
Raineri
Willelmo
Grimaldo
Lamberto
Ildebrando
Petrus
Gerardo
Acto
Teudo.

Sichelmus, *Gerardus*, *Ratpertus*, & *Actus*, germani filii *Sichelmi*, abferunt Eccleſiae S. *Ioannis* bona ſita in Treſpiano, territorio Plebis S. *Romuli* Caſtri Faeſulae, *pag.* 1417. *Fridericus* Vaſſus, ac Miſſus Imperatoris Florentiae ſingulorum bonorum iuſtitias faciendas, & deliberandas reddit. *Hubertus* Marchio in territorio Vulaterrano ad Montem Vultraeium, in domo *Petronis* Epiſcopi, coram Imperatore ius dicit. *Adonaldus* quidam *Villae* Marchioniſſae, *Huberti* coniugi, praedium in agro Florentino ſitum vendit. *Zenobius* II. Epiſcopus Faeſulanus Concilio Ravennenſi interfuit, qui multa alia bona ſuae Eccleſiae donavit. *Rodaldus* Epiſcopus Roſellanus ſubſcripſit pariter Concilio Ravennati; ſicut *Albericus* Epiſcopus Piſanus, *Everardus* Epiſcopus Arretinus, *Petrus* Epiſcopus Volaterranus, *Adalbertus* ſeu *Hubertus* Epiſcopus Lunenſis. *Agbinus* Epiſcopus Lucenſis eſt.

DCCCCLXVIII.

Hugo Comes, *Huberto* patri Marchioni ſuccedit. *Lutus* Epiſcopus Cluſinus eſt, & *Adelungus* Epiſcopus Lucenſis.

DCCCCLXIX.

Theodoricus Epiſcopus Metenſis transfert Reliquias Sancti *Miniatis* Martyris Florentia in Gallias. *pag.* 26. 584. Circa idem tempus *Sichelmus* Epiſcopus Florentinus conceſſit in emphyteuſin *Pegoni Olpaldi* f. caſam cum agro & fabricis ſuis pro annua penſione unius denarii argentei. *pag.* 864. *Rugerius* Dominus Corſicae feodum quemdam emit.

DCCCCLXX.

Per haec tempora *Rodulfus*, *Farus*, & *Atto*, filii *Ittemius*, & eorum conſortes, obtulerunt Epiſcopatui Florentino domum poſitam in Caſtro Petrae Melſolae. *pag.* 787. *Hugo Huberti* f. Tuſciae Marchio Lucae ius dicit, & menſe Iulio Caſtra quaedam & bona Coenobio S. *Michaelis* Caſtei Marturi donat. *Albericus* Epiſcopus Piſanus concedit quosdam agros in emphyteuſin. *Othonis* I. temporibus Monaſterium S. *Trinitatis* in Alpe, ſeu Apennino, initium habet ab *Eriprando*, & *Petro*, Presbyteris cum aliis fratribus Theutonicis, quibus opitulatus eſt *Gualterius* ſolum ipſis donans.

DCCCCLXXI.

Otho I. Imperator, intercedente *Gebehardo* Comite, concedit devotae Virgini *Hermergaridae* omne

omne id quod Episcopus Florentinus illi concesserat in Ecclesia Sancti *Mineatis* in Monte Regis, & in iis, quae ad eam pertinebant. *pag.* 28. 1107. 1380. 1384. *Hugo* Dux, & Marchio, Castrum, & bona, quaedam a *Guinizzone Guidonis* filio emit. *Petrus* Episcopus Volaterranus commutat bona Episcopatus cum *Adalberto*, curte scilicet Montis Veltrarii. S. *Asclepiodori* Perusini Episcopi Corpus a *Theodorito* Metcosi Episcopo in Gallias translatum fuit.

DCCCCLXXI.

Sichelmus Episcopus Florentinus confirmavit *Dominico* Presbytero filio *Vri* Cardinali Ecclesiae Sanctae *Felicitatis* ultra fluvum Arnum, non longe a capite Pontis einsdem fluvii, bona praedictae Ecclesiae. Subscribunt praeter Episcopum,
Dominicus Presbyter
Petrus Archipresbyter
Iudo Archidiaconus
Dominicus Presbyter & Cardinalis & Canonic.
Michael Presbyter & Cardinalis & Vicedominus.
Petrus Iudex Imperatorum
Beraldus Diaconus, Primicerius, Cardinalis.
Leo Presbyter, Abbas, Canonicus &c.
Andreas testis
Rolandus Vicecomes testis
Aliperto Iudex
Hugo Notarius scripsit.
Alpertus Episcopus Arretinus Canonicis suis plura privilegia indulsit, ut in commune vivere possent.

DCCCCLXXIII.

Otho I. Imperator moritur, & *Otho* II. patri in imperio successit, qui in Castro S. Mineatis *Stephanum* Iudicem constituisse perbibetur. *pag.* 249. *Lambertus* Marchio *Ildebrandi* Marchionis f. Castra quaedam in Etruria sita vendit.

DCCCCLXXIV.

Rodulphus Comes Florentiae est. *pag.* 392. 1013. *Petrus* Episcopus Volaterranos donat plures agros Canonicis suae Ecclesiae.

DCCCCLXXV.

Albericus Episcopus Pisanus concedit in emphyteusim immanem copiam bonorum *Oberto*, & *Adalberto*, Marchionibus, filiis olim *Oberti* Marchionis, & Comitis Palatii. *Adalongus* Episcopus Lucensis, & *Ansualdus* Presbyter, commutationem quorumdam servorum vicissim inter se faciunt. Idem Episcopus confert quartam partem Ecclesiae Baptismalis S. *Petri* de Cappiano *Arnolfo* Presbytero. *Benedictus* Episcopus Sutrinos Papa eligitur, & *Benedictus* VII. vocatur. *Rodulphus* Episcopus Vrbevetanus est.

DCCCCLXXVI.

Episcopus Florentinus, & *Grimaldus* & *Azzo Michaelis* f. permutationes quasdam inter se fecerunt; & Episcopatus quaedam bona posita ad Cinianum Sancti *Crisci* accepit. *pag.* 167.

DCCCCLXXVII.

Willa Comitissa, *Bonifacii* Marchionis filia, & *Hugonis* Marchionis mater, fundat Monasterium Sanctae *Mariae* in Vrbe Florentia, & multos fundos, & bona, & possessiones, ei largita est. *pag.* 87. *Otho* Imperator donavit Episcopatui Florentino Monasterium Sancti *Andreae* Florentiae. *pag.* 253. *Petrus* Episcopus Sutrinus est.

DCCCCLXXVIII.

Otho Imperator donavit Episcopatui Florentino Planum Maius prope Senas. *pag.* 153. *Lambertus* Marchio *Ildebrandi* Marchionis filius Castra quaedam in Etruria sita vendit. *Valdrada* uxor *Petri Candiani* Ducis & Marchionis Tusciae, ad *Adelaidem* Augustam recurrit, ut ulciscatur occisionem *Petri Candiani* viri sui. Monachi Montis Casini varia Monasteria in Tuscia aedificarunt ex *Hugonis* Marchionis largitione, & concessione.

DCCCCLXXIX.

Rodulphus Comes Florentiae adhuc est. *pag.* 392. *Otho* II. Imperator, cum esset Volaterris in casa *Petri* Episcopi Volaterrani, iubet, ut pro Abbate S. *Flores* Arretinae ab *Oberto* Comite sententiam promulgetur contra *Valcherium*. Huic Iudicio interfuerunt inter alios *Everardus* Arretinus, *Zenobius* Faesulanus, *Sichelmus* Florentinus, Episcopi.

DCCCCLXXX.

Wido, cum Populoniae esset Episcopus, ad patrium Lucensem Episcopatum translatus est.

DCCCCLXXXI.

Gothofredus Attonis Marchionis filius, proavus Comitissae *Mathildae*, Episcopus Lunensis, obtinet ab *Othone* II. Imperatore confirmationem immunitatum suae Ecclesiae, & speciatim confirmationem sententiae a *Gualchero* Iudice, *Carolo Magno*, Summique Pontificis Legatis, praesentibus, in favorem Lunensis Ecclesiae contra *Guinebaldum* Bobiensem Abbatem datae. *Otho* copias etiam ex Tuscia cepetit. *Rugerius* Dominus Corsicae, & *Pentesilea* eius uxor, donant latifundia quaedam Monasterio S. *Mamiliani* Montis Christi, cui *Maurus* Abbas praeerat.

DCCCCLXXXII.

Villa Comitissa Castrum Exineae Monasterio Sanctae *Mariae* Florentiae largitur. *pag.* 155. *Otho* II. Imperator Canonicis Lucensibus privilegia confirmat. *Theudigrimus* Episcopus Lucensis eligitur.

DCCCCLXXXIII.

Circa haec tempora *Sichelmus* Episcopus Florentinus concessit *Florentio*, *Florentii* f. casam & terram positam Florentiae prope Ecclesiam S. *Caecilia* pro censone annuo octo denariorum argenteorum. *pag.* 785. *Otho* II. Imperator Canonicis

 Flo-

Florentinis privilegia concedit. *pag.* 1456. *Otho* III. Regnum eripit, cuius in Italia Vicarius, *Hugo* Marchio, Florentiae commoratur: nam & Florentinos praecipue dilexit Imperator.

DCCCCLXXXIV.

Plebes Sanctae *Agathae* Mucilli debebat solvere Episcopatui Florentino censum annuum solidorum sex. *pag.* 144. *Otho* III. Canonicos Aretinae Ecclesiae, eorumque bona, sua protectione dignatur; & donationes, quas *Zenobius* Episcopus Ecclesiae Faesulanae fecerat, ratas habet. Abbatiam S. *Salvatoris* in Alina, hodie Lagnam vocant, in Pistoriensi agro sitam Faesolanae Ecclesiae in perpetuum adiudicat: & *Petrus* Episcopus Faesulanus est. *Teudegrimus* Episcopus Lucensis confert *Andreae* Presbytero dimidium Ecclesiae Baptismalis S. *Pantaleonis* seu Sanctae *Reparatae*.

DCCCCLXXXV.

Ghisaltrada, cognomento *Belfinda*, *Bruniperghae* filia, emit casas & agros Florentiae sitos prope Portam S. *Petri* *pag.* 1370. Circa hoc tempor *Sichelmus* Episcopus locavit *Philippo* agrum in Urbe Florentia situm pro annuo canone octo denariorum argenteorum. *pag.* 781. Item locavit *Ildebrando Agiprandi* fil. agros positos in Parochia Sancti *Stephani* in Ripulis prope fluvium Visentionem. Item dedit in feudum *Amico*, *Ioannis* f. agros positos in Puliana, pro annuo canone decem octo denariorum. *pag.* 782. *Hugo* Marchio, quum Lucae esset, dirigit Missos pro commutatione bonorum Episcopatus. *Antoninus* Episcopus Pistoriensis eligitur. *Benedictus* Episcopus Volaterranus est.

DCCCCLXXXVI.

Ioannes Faesolanus Archidiaconus, *Regembaldi* Episcopi Faesulani patruus, Ecclesiam S. *Martini* retro Abbatiam S. *Mariae* Florentiae dotavit, quod aedificata fuisset a *Regembaldo* Diacono patruo suo. *pag.* 1224. *Otho* Rex Canonicis Florentinis privilegia concedit. *pag.* 1416. *Hugo* Marchio condit & dotat Monasterium Sancti *Michaelis* Castri Marturi donatis multis bonis. *Hugo* idem Marchio adiuvat Sanctum *Romualdum* pecuniis, ut incensum Monasterium Palatioli Ravennam inter & Padi ostia reaedificet. *Obertus* Marchio fil. *Oberti* Marchionis spondet *Gottifredo* Episcopo Lunensi cum non molestare de Plebibus quatuor, scilicet Sancti *Cassiani* de Veciola, alia de Vico, tertia de Solcria, quarta de Visseris, cum omnibus ad eas pertinentibus. *Gemma* filia *Landulfi* Comitis Beneventani, una cum viro suo *Cadula* Comite, aedificat Ecclesiam, & Monasterium S. *Salvatoris* in Burgo Novo sito Ficiclo. *Albericus* Episcopus Pisanus obit, cui *Raimbertus* successit.

DCCCCLXXXVII.

Farolfus, *Petri* fil. offert Monasterio Sancti *Michaelis* Passiniani fundos & bona in Monte, intra Plebem S. *Petri* Syllani &c. *pag.* 232. *Ildebrandus* Episcopus Senensis sedet. *Helimpertus* Episcopus Arretinus ordinatur; *Petrus* autem, Volaterranus est.

DCCCCLXXXVIII.

Villa Comitissa *Caduli* Comitis filia, & *Rainerii* Comitis uxor vidua, vendit *Uberto* fil. *Mainardi* casam cum curte, & omnibus ad eam pertinentibus. *Azimarus* Comes, *Bonifacii* Ducis & Marchionis filius, qui *Bonifacius* filius fuit *Raboldi*, donat Monasterio Sancti *Salvatoris* Septimi, & *Warino* eius Abbati, Ecclesiam Sancti *Donati* in Lucario, & Ecclesiam Sanctae *Mariae* Arriani, & Ecclesiam Sancti *Martini* de Palma, curtem Mantiniani, & tres massaritias in Monte Maurillo. *pag.* 230.

DCCCCLXXXIX.

Episcopus Florentinus concessit in perpetuum *Leoni Petronii* fil. & *Marino*, *Bonincasae* fil. agros & possessiones positas ad Quinctum pro canone annuo duorum solidorum argenti. *p.* 764. *Willa* Comitissa ab *Adanaldo*, qui *Amizo* vocabatur, Florentino, terram & casam quamdam in agro Florentino sitam emit. *Ermengarda Lamberti* Marchionis uxor vidua, Castra, Arces, & territoria varia, & ipsum Montis Viridis Monasterium, aliasque Ecclesias, distrahit, vel vendit. Sanctus *Petrus Podo* Florentinus Episcopus est. *Gherardus* Episcopus Lucensis sedet. *Ioannes* alter, Episcopus Nepesinus est.

DCCCCXC.

Ecclesia S. *Mariae* Paludis Plebatus S. *Martini* Sexti debebat solvere quotannis Episcopatui Florentino pro quibusdam agris dictae Ecclesiae concessis censum perpetuum denariorum XXIV. bonorum & expendibilium. *p.* 243. *Alberga*, *Rolandi* filia, donavit Episcopatui Florentino omnia iura, quae habebat in Plebe S. *Petri* in Buxula. *p.* 247. Circa hoc tempus *Podo* Episcopus, quum conviva esset *Hugonis* Marchionis, rogat eumdem *Hugonem*, ut sibi restituat Monasterium S. *Andreae* Florentinum, quod eius praecessores in beneficium illi concesserant. *Hugo* autem, intercedente *Iuditha* eius uxore, Monasterium dimisit Episcopo, qui illud deinde Canonicae suae Ecclesiae donavit. Subscribunt praeter *Podonem* Episcopum, & *Hugonem* Marchionem,

Leo Iudex.

Petrus Iudex.

Menopertus Iudex.

Sigifredus Iudex. *pag.* 970. 1456.

Ioannes, *Ioannis* f. obtulit *Podoni* Episcopo Florentino res quardam. *p.* 781. qui Episcopus videtur donavisse agros quosdam Ecclesiae S. *Georgii* & S. *Miniatis* positos iuxta fluvium Arnum *Ioanni* filio *Alpertini* pro annua pensione quatuor denariorum. *pag.* 781. *Maria* filia *Venerardi* & coniux *Teutii*, offert Ecclesiae S. *Ioannis Baptistae*, cui praeerat *Podus* Episcopus, bona posita in Campolongo, Vineale, Fridecaria, Ficarito, Iotula Frisi, & Trivineis. *pag.* 1417. *Otho* III. Monasterium SS. Apostolorum *Philippi* & *Iacobi*, & S. *Pontiani* Martyris ad Lucam ab

Iaco-

Iacobo Diacono sedificatum, & a *Willa* Comitiffa reftauratuo, in patrociniom recipit, & ei omnia bona confirmans privilrgia largitur. *Petrus* Epifcopus Volaterranus adhuc vivit.

DCCCCXCI.

Podo Epifcopus Florentinus concefſit *Mucano Leonis* f. agrum fitum ad Palorem, loco dicto Cintrale, pro canone anono fex denariorum argenteorum. *pag.* 786. Dedit pariter in emphyteufin *Petro Gherardi* fil. & *Raineria Ioannis* f. & aliis, agrum & cafam pofitam ad Munionem extra Muros Florentiae prope Capitolium. *pag.* 866. Confule fuperius anno DCCCCXXI. *Silvanus* Plebanus S. *Andreae* Empoli cenfum folvit Ecclefiae Pifanae.

DCCCCXCIII.

Otho III. regnare pergit. *pag.* 249. *Hugo* Tufciae Marcbio donat Monaſterio Sanctae *Mariae* Florentiae Caftrum & Collem Montis, Burgum & Ecclefiam Sancti *Martini*, cum omnibus ad eam fpectantibus, pofitam in Bibiano &c. *pag.* 1029. Actum Pnfci. Subfcribunt praeter Marchionem

Varnaldus
Vbertus
Rozus.
Ilbertus
Albertus Notarius
Petrus
Sanzaza
Ioannes.
Ioannes Notarius fcripfit.

Circa hoc tempus *Podo* Epifcopus conceffit in emphyteufio *Hugoni* vucato *Bello* agrum pofitum, in Campia ad conftruendam in eo cafam, promitteoti folvere cenfum annuom Epifcopatoi. *pag.* 769. *Landenolfus* Princeps Capuae obtruncatur, & *Otho* III. Rex *Hugoni* Marchioni Tufciae iuffit, ut tantum parricidium ulcifceretur; quare *Hugo* copiis collectis una cum *Trafamando* Comite Theatino, & *Rinaldo*, & *Oderifio* Comitibus Marforum, Capuam obfedit, & cives coegit occifores fibi tradere.

DCCCCXCIV.

Hugo Tufciae Marchio bonis Florrntinam Abbatiam locupletat.

DCCCCXCV.

Hugo Marchio Tufciae, cum Lucae effet, donat Monafterio Sanctae *Mariae* Florentino Caftrum Luci, cum Ecclefia Sancti *Clementis* & omnibus ad eam pertinentibus. *pag.* 555. 1027. Item bona quaedam, & Ecclefias, in agro Clufino fitas, quum Murtae in Suanenfi agro effet, Coenobio Sancti *Salvatoris* Montis Amiatae largitor. Forte circa id temporis *Drnardus* Presbyter *Trazi* f. obtulit & donavit Epifcopatui Florentino agrum in Paterno fitum. *pag.* 861. Item *Podo* Epifcopus Florentinus dedit in emphyteufin *Adamo Sizii* f. agrum fitum extra Moenia Vrbis Florentiae & extra Portam Sancti *Pancratii* pro annus penfione fex denariorum argenti. *pag.* 84. 866. *Piano Petronis* filius promittit *Gottifredo*, & *Taido*, & *Sigifredo*, filiis *Piani* doas portiones eorum, quae ad eum pertinent in Mucillo, & Alpe, fcilicet, curtem cum Ecclefis S. *Georgii*, Caftellum Riuifredi cum Ecclefia S. *Mariae*, Caftellum Rivi Cornaclarii, & alia in Cafa Nova, in Frena, & totum quod babet in Fortuna, in Larciano, & in Praia. *Bernardus*, *Rinerius*, & *Gaudifridus*, Comites fratres, & *Guilla* Comitiffa *Rinerii* uxor, multa donant Ecclefiae Florentinae in Civitate & territorio Senrnfi. *Andreas* Epifcopus Vrbrvetanus eft.

DCCCCXCVI.

Otho III. Rex, Imperatoris titulo infignitur, quum antea Rex tantum diceretur. *pag.* 84. Idem Imperator Placitum babet apud Romam, in quo Abbas Sanctarum *Florae & Lucillae*, queritur contra *Adalbertum* Marchionem, & *Albertum* germanos, filios quondam *Hotberti*, caufa bonorum quorumdam, quae occupaverant. *Gregorius* V. Papa per Caftrum S. *Miniatis* tranfit, & inde per agrom Lucenfem in Germaniam proficifcitur. *Lotharius* Comes filius *Cadali* Comitis obfret bona Monafterio S. *Salvatoris* & Sanctae *Mariae* Burgi Novi, feu Ficicli, prope flumen Aroom, quae bona fita funt in Villa Sancti *Viti*. *Helpertus* Epifcopus Arretinus eft. *pag.* 282. *Podo* Epifcopus Florentinus dat in emphyteufin *Multifrido* &c. *pag.* 866. Confule fuperius ad annum DCCCCXXVI. *Otho* Imperator Monafterio S. *Salvatoris* Sexti in agro Lucenfi donationem Caftri Venacae ab *Hugone* Marchionem factam ipfius *Hugonis* precibus confirmat. Idem Ecclefiam Sanctae *Mariae* in Monte Iovio, aliaque bona, & iura, Monafterio S. *Florae* Arretino confirmat. Confirmat etiam terram quamdam Canonicis Arretinis. *Hugo* Marchio Tufciae donat bona Abbatiae Sanctae *Mariae* Vangaticienfi. *Arialdus* Epifcopus Clufinus eft. *Raimbertus* Epifcopus Pitanus aliquot agros in emphyteufin concedit.

DCCCCXCVII.

Podo Epifcopus Florrntinus conceffit *Ioanni* & *Ramberto* filiis *Petroni* agrum pofitum in Plebe Sancti *Ditali*, feu *Daedali*, loco dicto Muffia, pro annua penfione ondeviginti denariorum argenteorom. *pag.* 785. *Hugo* Marchio, & *Gualdrada* eius foror, Pifis morantur. *Otho* III. ad preces *Hugonis* Marchionis confirmat Abbatiae S. *Ianuarii* de Campoleone ad Arretium, fundatae a *Iuditha Hugonis* coniuge, Caftra quaedam, & curtem, & lacum Thrafymenum. *Gualdrada* foror *Hugonis* Marchionis & Ducis Tufciae offert bona Abbatiae Vangaticienfi; & *Hugo* Marchio eius frater alia bona eidem Abbatiae donat. Idem *Hugo*, aedificato Monafterio S. *Michaelis* in Caftro Marturi, S. *Bononiam* ei praeficit. Praefatus Imperator iura, & privilegia, Ecclefiae Piftorienfi confirmat, quae Ecclefia dicitur erecta in honorem Sanctorum *Zenonis*, *Rufini*, & *Felicis*; & ibi *Antoninus* Epifcopus erat.

IIM.

IIM.

Otho Imperator subscipit sub suum patrocinium *Gumbertum* Presbyterum & *Azonem* Diaconum, cum Eccl·sia S. *Salvatoris* Septimi, & Sancti *Donati* in Lucardo, & S. *Martini* de Palma, & cum omnibus ad ea pertinentibus &c. *pag.* 230. Circa hoc tempus *Podo* Episcopus Florentinus concessit in beneficium *Florentio*, *Petroni* filio, & *Ioanni Zachariae* f. domum, & agrum positum in Vrbe Florentia pro annuo canone sex denariorum argenteorum. *pag.* 783. Idem *Otho* Imperator concedit D ploma Monasterio S. *Petri* Caeli Aurei. *pag.* 1403. & Canonicis Florentinis bona & iura confirmat. *pag.* 2456. Item confirmat omnia bona Canonicis Cathedralis Lucensis, & pariter confirmat cuncta iura et privilegia *Antonio* Episcopo Pistoriensi eiusque Ecclesiae. *Hugo Huberti f.* Marchio multa bona *Bononio* Abbati Sancti *Michaelis* in Colle Marturi, hoc est, Podio Bonitii, largitur. Idem Marchio a *Gerardo* Florentino casas quasdam in Plebe S. *Petri* in Bnaola in Comitatu Florentino, et alias casas prope Ecclesiam S. *Margaritae*, loco dicto Cobariano, & Montaione, emit. *Benedictus* alius Portuensis Episcopus est.

IM.

Otho III. Imperator donavit Episcopatui Florentino quasdam Turres in Vrbe Luca. *pag.* 151. Item omnia bona et iura Monasterio SS. *Iacobi* & *Philippi*, nunc S. *Pontiani* Lucensi, confirmat, in quo Diplomate Oppidum S. *Miniatis* memoratur *pag.* 375. Idem *Hugonem* Comitem Oratorem ad *Silvestrum* II. mittit. *Griffus* nobilis vir aedificat Parthenonem Silvae Mundae in Comitatu Aretino, filiam suam eidem praeficiens. *Conon* Episcopus Perusinus Romano Concilio interest. *Andreas* Plebanus S. *Andreae* Empuli censum solvit Ecclesiae Pisanae.

M.

Rimbertus, cognomento *Tuscolus*, donavit Episcopatui Florentino tertiam partem se contingentem Castri Moriani in Mucillo cum pertinentibus. *pag.* 161. 742. *Podo* Episcopus Florentinus circa hoc tempus Monasterium Sancti *Andreae* Florentiae Canonicis suis largitus est. *pag.* 2456. *Sigefridus* Lucae Princeps est. *Raimundus* Episcopus Faesulanus est, qui donavit suae Ecclesiae Oratorium S. *Daedali*, vulgo *Ditali*, prope fluvium Sevem. Canonici Senenses *Olberto* Presbytero, & *Petro* Diacono, in emphyteusin duas domus concedunt.

MI.

Hugo Marchio moritur; ei *Tedaldus Attonis f. Sigefredi n.* succedit. *Adeodatus* II. Episcopus Senensis est, & hoc anno *Ava Mathilda*, uxor vidua *Ildebrandi*, Insulanam Abbatiam aedificavit in honorem Salvatoris, et S. *Mariae* et *B. Ioannis* Evangelistae in loco, qui dicitur Insula prope Burgum Novum iuxta Lacum, in agro Senensi, et multis fundis ditavit. *Ioannes* e Comitibus Tusculanis Portuensis Episcopus humanis divinisque litteris instructissimus floret.

MII.

Otho III. Imperator confirmat Monasterio Sanctae *Mariae* Florentiae omnia bona, et speciatim Castellum Ex...e, Grevem, Vicolum, Bibianum, Lucum, Cedrchan, Montem Domini, Raddam; bona in Fusci, Bibione, Francilione, Monte Molinario, Figise; dum ei praeesset *Marinus* Abbas. *p.* 99. Mons Acutus in Diplomate quodam memoratur. *pag.* 148. 252. eam Imperator hoc anno donavit Monasterio S. *Mariae*, & S. *Benedicti* in Alpe, quae dicitur Pratalia, fundos multos et bona; quod Monasterium est iuxta Rivum B deotem, ad radices Montis Acuti; bona ab *Hugone* Marchione donata, aliaque, confirmavit. Nam *Helempertus* Episcopus Arretinus, et *Rodulfus* quondam *Raghizi* aedificarunt Monasterium S. *Mariae* Pratalia. *Hugo* Marchio Massae, Dominus Corsicae, et Iudex Calaritanus, donat possessiones Monasterio S. *Mamiliani* Montis Christi. S. *Petrus Podo* Episcopus Florentinus obit, & ei succedit *Wido*. *Benedictus* II. Episcopus Volaterranus, *Tegrimo*, et *Vidoni*, domus terrasque ad Paludem, prope villam Montis Meoili, Ecclesiamque S. *Michaelis*, certis conditionibus attribuit. Imperatore *Othone* III. mortuo *Henricus II.* in Imperatorem eligitur. *pag.* 112.

MIII.

Adelasia filia *Corbizi* donat Monasterio S. *Michaelis* Passiniani domum suam sitam in Lucardo. *pag.* 230. Describitur ex archetypo a pluribus Tabellionibus instrumentum locationis fundorum quorumdam a *Raimbaldo* Episcopo Florentino factae. *pag.* 703. Miraculum imaginis Iesu Christi Crucifix caput *Ioannis Gualberti* flectentis huic anno a quibusdam adsignatur. *pag.* 1205. *Reinerius*, et *Berardus*, germani filii *Berardi*, et *Ida* et *Gisla* eorum coniuges, remotis Puellis, seu Sanctimonialibus, introducunt Monachos in Monasterium S. *Salvatoris* et S. *Alexandri* in Fontebona, seu Berardenga. *Bonifacius*, *Alberti* Comitis filius, Marchio Tusciae, infestat et devastat Monasterium Marturi, et inde S. *Bononium* expellit.

MIV.

Ecclesia Sancti *Michaelis* de Lecore Episcopatui Florentino donata est. *pag.* 247. Plebes Sancti *Martini* Brozzi tenebatur solvere quotannis Episcopatui Florentino denarios decem. *pag.* 249. *Gardo* Episcopus Florentinus locavit in perpetuum *Petro*, *Boni* fil. agrum ad Centuriam situm. Locavit etiam in emphyteusin *Petro Beataroadi* fil. agrum pro annuo canone trium denariorum argenti. *pag.* 864. *Martinus Ildebrandi f.* donavit eidem Episcopatui omnes domos et agros, quos prope Portam S. *Pancratii* habebat. *pag.* 866. *Lotharius* Comes Burgi Novi; *Caduli* Comitis filius, Monasterium S. *Salvatoris* Septimi prope Florentiam instaurat. *Gerardus* Comes, et *Guilla* eius uxor, Monasterio Sanctae *Mariae*, nunc Ordinis Vallumbrosani, sito in Volaterrano territorio in Castro Serini, donationem faciunt. *Hen-*

Henricus I. Italiae Rex patrocinium ac privilegia concedit *Winizoni* Abbati S. *Salvatoris* in Monte Amiate.

MV.

Plebanus et Plebes S. *Alexandri* Iuguli debebat solvere Episcopo Florentino annuum censum perpetuum duodecim denariorum argenti. *p.* 246. *Tedaldus* Tusciae Marchio *Henrico* Imperatori suppetias advenit. *Petrus* Pisanus Episcopos est, sub quo ferunt Pisas a Saracenis captas fuisse. *Lambertus* Episcopus Hortensis est. *Lotharius* Comes *Caduli* Comitis filius donat Ecclesiae & Monasterio S. *Salvatoris* & S. *Mariae* Burgi Novi, sito prope fluvium Arnum, in quo *Lilielmus* Abbas erat, Curtes varias, & fundos. Instrumentum conditum est Massae, Vltra Rivi, ut videtur. In eo memorantur, Plebes S. *Quirici* in Cretis; Plebes S. *Petri*, & S. *Ioannis Baptistae* in Tentagliano; Plebes S. *Hippolyti* Acculae; Plebea S. *Mariae* Coelii Aulae. *Gemma* Comitissa *Caduli* Comitis uxoe supremum diem obit. *Rodilandus* Episcopus Lucensis est.

MVI.

Guido Episcopus Florentinus locavit *Rodalpho* Iudici, *Guidi* Iudicis f. sex trapezia terrae posita iuxta fluvium Munionem in campo Monasterii pro annuo canone duorum solidorum. *pag.* 782. *Dominicus*, & S. *Ioannes Gualberti*, Abbates sunt Monasterii S. *Miniatis* in Monte Florentino. *p.* 1200. *Rainerius* Etruriae Marchio est, ad quem S. *Romualdus* se confert. Abbates Coenobii Amiatensis, & S. *Anthimi*, a decimis Episcopo Clusino solvendis liberi declarantur sententia lata ab *Henrico* Imperatore. *Wido* Episcopus Pisanus est. *Lotharius* Comes, *Caduli* Comitis filius, donat, & confirmat Ecclesiae S. *Salvatoris*, quam *Cadulus* eius pater, & *Gemma* eius mater, aedificaverant in Burgo Novo iuxta Arnum, triginta fundos, inter quos Ecclesiam Sancti *Georgii* in Burgo Novo, Ecclesiam S. *Martini* in Catiana, Ecclesiam S. *Martial* in Praetoriolo, Ecclesiam S. *Viti*: quas Ecclesias *Cadulus* Comea pariter construxerat, & dotaverat; confirmat autem *Sichelmo* Abbati, & eius Monachis Ordinis S. *Benedicti*. Instrumentum actum est prope Castellum Septimi non longe a Florentia.

MVII.

Vbertus, seu *Vmbertus*, Monasterio Sancti *Miniatis* in Monte Florentino Abbas praeest. *pag.* 1200. *Berga*, *Berti* filia, donavit Episcopatui Florentino agrum & vineam posita in Summaria. *pag.* 784. *Rainerius*, *Raimberti* fil. vendit *Gerardo* Presbytero, & aliis, bona sita in Gargosi. *pag.* 1417. *Tedaldus* Tosciae Marchio naturae concedit; & *Bonifacius Alberti* filius in Marchia Tusciae succedit. *Benedictus* Episcopus Volaterranus, cum prope Papinam moraretur baud longe a S. *Felicis* Ecclesia in Volaterrano territorio cum *Iulia* Comitissa, filia quondam *Landulfi* Principis Beneventani, viduaque *Rodulphi* Comitis, adsentiente *Hildebrando* eius filio, commutavit quaedam bona. S. *Romualdus* aedificat Monasterium prope Vrbem Veterem in possessione *Farulfi* Comitis Vrbis Veteris, *Farulfo* in primia expensas praebente; & in Comitatu Perusino Cellas quinque, sive parva Monasteria, quarum unam S. *Severi* nomine in ipsa Civitate Perusii. *Nicolaus* Episcopus Vrbevetanus est.

MVIII.

Monasterium S. *Mariae* Prataliae ab *Helemperto* Episcopo Arretino hoc anno conditum fuisse, quidam scribunt, sed perperam. Melius anno DCCCCIC. eius conditus adsignatur in *Annalibus Camaldulensibus*, quamquam anno MVIII. *Helempertus* Episcopus conditor fundis & bonis illud locupletaverit. *p.* 212. Consule annum MII. Plebes S. *Petri* in Mercato tenebatur solvere quotannis Episcopatui Florentino, cuius perpetui nomine, solidos viginti. *pag.* 246. *Ildebrandus* Episcopus Florentinus locavit *Martino*, *Lopi* f. fundum pro canone denariorum duodecim argenteorum. *pag.* 784. S. *Petrus Igneus* iuxta quosdam nascitur. Bona quaedam in Cantiniano, & Piscia Minore, sita Ecclesiae Ficicli obferuntur.

MIX.

Willelmus Comes donat bona Monasterio S. *Michaelis* Passiniani pro anima parentum suorum, & anima *Bonifacii* Marchionis filii *Alberti* Comitis, quum Monasterio illi *Wulbertus* Abbas praeesset. *pag.* 236. *Bonifacius* Marchio moritur, cum bona quaedam hoc anno Monasterio Sanctae *Mariae* Florentino donasset, & *Adalbertus*, *Oberti* filius, Tusciae Marchio est. *Helempertus* Episcopus Arretinus donat alia bona Abbatiae Prataliensi pro se, & pro anima *Heverardi* Episcopi sui praecessoris.

MX.

Ecclesia Sancti *Petri Scheradii* Florentiae iam exstabat. *pag.* 1023. Vrbs Faesulae a Florentinis capitur, & populatur. *pag.* 1193. *Rodulphus* fil. *Vighissae* donat bona Ecclesiae S. *Mariae* Prataliae, quam ipse aedificaverat, ut Rectores Sacerdotes eidem serviant. Placitum curam *Helemperto* Arretino Episcopo habetur, in quo *Rodulphus* Abbas Monasterii Sanctarum *Florae* & *Lucillae* litem *Petro* filio *Andreae* movet de quodam manso, & *Farulfus* Advocatus Abbatis decisionem per pugnam petit. *Sanctus Romualdus* aedificat Monasterium in Castro Massiliano in Dioecesi Senensi.

MXI.

Ildebrandus Episcopus Florentinus locavit *Vgoni* cognomento *Bello* quasdam domos positas in Campis, prope Plebem S. *Stephani*, pro annuo canone duodecim denariorum argenti. *pag.* 769. Idem Episcopus concessit in emphyteusin *Adamo*, *Bonitii* f. agrum positum in Scopeto, loco dicto Monte Regis. *pag.* 866. *Adalbertus* Marchio obit. *Robertus* Plebanus S. *Andreae* Empuli censum solvit Ecclesiae Pisanae. Traditur, ab hominibus Castri S. *Miniatis*, una cum Volaterranis, & Pistoriensibus, Pisas a barbaris invadentibus defensas fuisse.

MXII.

Henricus II. Imperator confirmavit Monasterio S. *Mariae* Florentiae, cui *Marinus* Abbas praeerat, omnia bona, fundos, & Castella, quae possidebat. *pag.* 90. Idem *Henricus* Beato *Romualdo* bona quaedam in loco, qui Bifurco vocabatur, in Apennino largitur ubi Monasterium S. *Benedicti* aedificatum est. Ecclesiam quoque Volaterranam in clientelam suscipit. *Restaldus* Monachus Episcopus Pistoriensis est. Ferunt, Saracenorum copias de Hispania venisse Pisas, & populatau esse easdem. *Rainerius* I. *Guidonis* Comitis filius, & *Walderadae* vir, Marchio & Dux Tusciae est. S. *Romualdus*, quum prius constauxisset Monasterium in Aqua Bella, paullo post condidit Monasterium S. *Salvatoris* in Campo *Malduli* cuiusdam, territorio Arretino, *Villelmo* Episcopo Arretino probante & suffragium ferente: unde Camaldulensis dicta est S. *Romualdi* Congregatio. *Ioannes* Episcopus Portuensis Pontifex Maximus eligitur, & *Benedictus* VIII. adpellatur.

MXIII.

Ildebrandus Episcopus Florentinus, quum Monasterium & Ecclesia Sancti *Miniatis* in Monte Regis seu Florentino vetustate labesceret, & ruinam minaretur, illud *Henrico* II. Imperatore adnuente iterum aedificavit, & splendidam peramplam & ornatissimam Ecclesiam a fundamentis excitavit; quum in vetusta Ecclesia Corpus Sancti *Miniatis* Martyris, & aliorum Martyrum ibi sepultorum Reliquias reperisset. *pag.* 26. 32. 33. 1381. Multa bona insuper, & latifundia, & Ecclesias, & Castella illi largitus est. *pag.* 18. 42. 50. 1180. Idem Episcopus concessit in emphyteusin *Ioanni* filio *Boni Ioannis* quamdam domum cum terra & fabricis, quas habebat Florentiae in Parroecia S. *Leonis* pro canone annuo trium modiorum tritici. *pag.* 864. Coenobium Sancti *Andreae* Florentiae adhuc subsistebat. *pag.* 973. 974. Castrum & Ecclesia Montis Alti jam exstabat. *pag.* 1180. *Villelmus* Episcopus Arretinus donat bona Abbatiae Pratalia. Huic Episcopo successit *Theodaldus Guillae* filius, frater *Bonifacii* Marchionis Tusciae, Comitissae *Mathildae* patruus. *Guido*, *Rolandi* filius, vendit *Moricotta* filio *Rolandi* Langobardi portionem suam Castelli Luci cum curia & Ecclesia S. *Nicolai*; & Castelli Ruofridi cum Ecclesia Sanctae *Mariae*. *Gisalbertus* Episcopus Senensis est.

MXIV.

Henricus II. Imperator bona & iura Monasterio Sancti *Zenonis* Veronensi confirmavit, & inter haec *in Civitate Florentia Capellam Sanctae Mariae, quae dicitur Ferleuba, cum pertinentiis suis &c. pag.* 1536. 1492. quae *Ferleuba* nomen ut feminae Deo dicatae, quae hanc Basilicam Florentinae Civitatis Monasterio Sancti *Zenonis* largita est. Idem *Henricus* Imperator Episcopo Arretino super pluribus Castris, & Villis, & aliis locis, merum & mixtum Imperium concedit. Praefatus Imperator privilegium Parthenoni Lucensi S. *Iustinae* impertitur; & Monasterio Serenae fundationem, & bona a *Gerardo* Comite, & *Guilla* uxore, donata confirmat. Idem Imperator confirmat bona, quae *Bonifacius* Marchio donaverat Monasterio S. *Salvatoris* Fontanae Taonis, & alia de suo donat, cum esset in territorio Pisano in Villa Papiano. Sed quod pluris interest, a *Baronio* ad hunc annum refertur Privilegium *Henrici* Imperatoris, quo patrimonia Romanae Ecclesiae ab antecessoribus suis Imperatoribus quondam collata, *Benedicto* Pontifici Maximo confirmavit. Illud hic non produco quod fere idem sit, atque eadem complectatur, quae continet Diploma *Othonis* I. cuius apographum in medium adduxi ad annum DCCCCLXII. Placitum habetur coram *Bernardo* & *Mazzolino* Comitibus, Missis *Henrici* Regis, in quo *Rodulphus* Abbas Monasterii SS. *Florae* & *Lucillae* obtinet quosdam agros contra *Griffonem* fil. *Berardi*, qui citatus sistere se noluit ad Placitum. *Grimizus* Episcopus Lucensis est.

MXV.

Henricus II. Imperator confirmat bona & iura Monasterio S. *Salvatoris* Septimi a *Lotharia* Comite fundato, & inter ea sunt Ecclesia S. *Mariae* Aniani; Ecclesia S. *Martini* de Palma; Curtes Mantiniani, & tres massaritiae in Monte Maurilli, ubi dicitur Lunaanum. *pag.* 230. Idem Imperator communit suo patrocinio *Benedictum* Episcopum Volaterranum, & eius Ecclesiam. S. *Romualdus* aedificat Monasterium S *Petri* de Vivo in montibus Senensibus, hoc est, super altitudinem Montis Amiatae. *Ildebrandus* Episcopus Florentinus concessit ad laborandum terram & vineas *Petro* & *Davitio* fratribus filiis *Ioannis* pro canone annuo denariorum argenteorum decem octo. *pag.* 736. *Wido* de Travella Episcopus Pisanus est. *Rainerius* Episcopus Rosellanus in Synodo Romana sedet. *Henricus* Episcopus Populonii, *Ioannes* Episcopus Saanensis, & *Ioannes* Episcopus Balneoregiensis, Synodo eidem interfuere. *Crescentius* Episcopus Nepesinus; *Dominicus* Episcopus Sutrinus; *Hildericus* Episcopus Urbevetanus, est. S. *Ioannes Gualberti* Monachos acceptare, & congregare apud se incipit, inter quos S. *Petrum Igneum*, deinde Cardinalem, & Episcopum Albanum.

MXVI.

Rainerius Tusciae Marchio adhuc est. *p.* 305. 308. 378. *Ildebrandus* Episcopus Florentinus locavit *Bonitio* cognomento *Bono Ioannis* fil. domum cum horto & culto posita in Filipepe iuxta flumen Grevis, pro annuo canone sex denariorum argenteorum. *pag.* 785. *Rainerius* Etruriae Praeses privilegia Arretinae Ecclesiae indulget. *Rainerius* filius *Ioannis* Langobardus vendit *Gottifreda*, & *Gutbirina* germanis suam portionem, curtis & Castelli Montis Rainaldi, curtis & Castelli Gragnani, curtis & Castelli Luci, curtis & Castelli Ruofridi, curtis Fricnae, & Casanovae, & aliorum, quae sunt in Plebatibus S. *Felicitatis* Faltonae, & S. *Ioannis Materis*. Hoc, vel sequenti anno, Pisani, & Genuen-

ouenfas Sardiniam fubegerunt a Saracenis occupatam. Sed quae de Saracenis narrat ad hunc annum *Ditmarus*, huc transferre operae pretium effe existimo. Scribit igitur: = In Langobardiam Saraceni, navigio venientes, Lunam Civitatem, fugato Paftore, invadunt, & cum potentia ac fecuritate fines illius regionis inhabitant, & uxoribus incolarum abutuntur. Quod cum Domno Apoftolico, nomine Benedicto, fama deferret, omnes Sanctae Matris Ecclefiae tam Rectores, quam Defenfores, congregans, rogat, & praecipit, ut in inimicos Chrifti talia praefumentes viriliter fecum irrumperent, & adiavante Domino, occiderent. Infuper ineffabilem navium multitudinem tacite praemifit, quae eis redeundi poffibilitatem interciperet. Hoc Rex Saracenus animadvertens, primo indignatur, & tandem paucis comitatus navicula periculum imminens evafit: fui vero omnes conveniunt, & in adventantes prius irruunt hoftes, eofque mox fugientes (mirabile dictu) tres dies & noctes proflernunt. Refpexit tandem Deus, gemitu piorum placatus, & odientes fe fugavit, & tantum deiecit, ut nec uno de his relicto, interfectorum & earumdem fpoliorum multitudinem victores numerare nequirent. Tunc Regina eorum capta ob audaciam iure capite plectitur. Aureum capitale eiusdem ornamentum invicem gemmatum Papa fibi prae ceteris vendicavit, poftque Imperatori fuam tranfmifit partem, quae mille libris computabatur. Divifa omni praeda, victrix turba laeta mente ad propria revertitur, ut triumphanti Chrifto dignas perfolveret odas. = Placitum habetur in Aretina Civitate a *Rainerio* Duce, & Marchione, in quo *Rodulphus* Abbas Monafterii SS. *Florae* & *Lucillae* cauffam obtinet contra fuos adverfarios.

MXVII.

Lambertus Epifcopus Pifanus cum Epifcopo Oftienfi Legato Populum Pifanum compulit ad arma contra *Mufetum* Saracenum Regem Sardiniae, quem cum fregiffent, compuliffentque Infula excedere, illa potiti funt, fuaeque iurisdictionis fecerunt. Sed cum iterum *Mufetus* regnum recuperaffet, iterum armis Pifanis victus in fervitutem abductus eft. Quamobrem Pontifex Romanus dominus Infulae declaravit victores: Epifcopus enim Civitatis eius Infulae Primas eft dictus. *Regembaldus* Epifcopus Faefulanus eft, cuius libidinofam vitam *S. Petrus* Damiani defcribit, quem tamen dicit miracula nihilominus perpetraffe. *pag.* 183. Hic idem *Regembaldus* Epifcopus, *Regembaldi* & *Rozae* filius, ordinavit *Tegrimum* Clericum, filium *Ioannis* fratris fui, & ei dedit tertiam partem Ecclefiae Sancti *Martini* Florentinae, & eius bonorum, & iurium omnium; prohibuitque alienationem eorumdem bonorum, & iuffit, ut, fi *Tegrimus* Clericus idem liberos non tollat, qui ordinari poffint Clerici, ordinetur aliquis de filiis *Rolliadae* propinquan parentibus *Tegrimi*. *pag.* 1154. *Wido* Comes *Tegrimi* Comitis fil. bona quaedam Ecclefiae S. *Fidelis* loco dicto Strumi, in agro Arretino, donat, in ufum Monachorum Benedictinorum, quos Comes *Teudegrimus* eius pater ibidem collocaverat. *Ortmanidus Anfelmi* filius Langobardus vendit *Grimoaldo Dagonis* filio tertiam portionem rerum fuarum in Tufciano in Plebatu S. *Ioannis Maioris*. *Azzo* Epifcopus Pifanus nonnullas terras in emphyteufin concedit. *Ioannes* Epifcopus Hortenfis eft. Memoria occurrit Ecclefiae S. *Donati*, & Ecclefiae S. *Mariae*, & Ecclefiae S. *Genefii*; quae Ecclefia S. *Mariae* erat prope Caftellum Vici in Valle Arni inferiori.

MXVIII.

Rainerius Tufciae Dux adhuc praeeft. *p.* 105. *Ildebrandus* Epifcopus Florentinus locavit *Ioanni* Presbytero, *Martini* f. agrum pofitum Florentiae prope murum Monafterii S. *Mariae*. *pag.* 781. Idem Epifcopus locavit pariter in emphyteufin agrum cum cafa & nemore pofitum in loco dicto Silex. *pag.* 863. Item eodem nomine locavit *Ioanni* & filiis campum cum cafa pofitum prope Forum Vetus. *pag.* 863. 864. *Regembaldus* Epifcopus Faefulanus multa bona donavit fuae Ecclefiae Canonicis; & inftrumento *Ildebrandus* Epifcopus Florentinus primo loco fubfcripfit. *pag.* 1126. *Rollandus* Notarius *Pulnerii* f. donavit *Burgae* coniugi fuae tertiam partem omnium fuarum poffeffionum, quas habebat in Plebatibus S. *Reparatae* Florentiae, S. *Stephani* in Pane, S. *Petri* Sevis, S. *Mariae* Fannian, & S. *Ioannis Maioris*. *pag.* 1418. *Reftaldus* Epifcopus Piftorienfis transfert Reliquias Sanctorum *Baronti* Abbatis, & *Defiderii*, & fociorum Monachorum. *Mufetus* Rex Sardiniam iterum acquifivit; fed eodem anno Pifani & Genuenfes eam recuperaverunt. Cum vero Genuenfes Pifanos de Sardinia expellere vellent, & eam foli fibi retinere: bellum inter Genuenfes, & Pifanos ortum eft, in quo Pifani victores fuere; quare Genuenfes de univerfa Sardinia eiecerant, iuxta quosdam. Confule inferius annos MXXI. MXXII. *Botus* civis Pifanus aedificat Monafterium S. *Michaelis* in Burgo Pifarum. S. *Romualdus* ad Caftrum Martari redit, & ad fuum S. *Michaelis* Monafterium, quod iam melius fe habebat.

MXIX.

Ecclefia Sancti Sepulcri, feu Sanctorum *Viti*, *Modefti*, & *Crefcentiae*, prope Florentiam tenebatur iam folvere quotannis perpetuo Epifcopatui Florentino libram olei unam. *pag.* 249. 1268. *Petrus Ioannis* f. dat & tradit *Petro* Presbytero & *Rodolfo* germanis filiis *Bonizae* medietatem trapetii terrae fitae in Vrbe Florentia prope Portam S. *Petri*, & prope Pofterulam, quae fuit *Salomonis*. *pag.* 1370. *Wido* Epifcopus Pifanus tandem poft multos pro fua Ecclefia exantlatos labores ex hoc faeculo migravit eodem anno ex vulnere, quod acceperat ab inimicis fuis; fepultufque fuit apud Caftrum Cintorium fuae Dioecefis; poft cuius exceffum Pifana Ecclefia per annos fere viginti fine Paftore fuit. *Willa* filia quondam *Hugonis* Marchionis, & aunt *Arduini*, qui, & *Ardicio* adpellabatur, praedium donat Canonicis Pifanis. *Benedictus* de Pontio Epifcopus Portuenfis, & Romanae Ecclefiae Bibliothecarius eft.

MXX.

Pinnus Talli f. vendit *Bertae* filiae *Rolandi* bona pofita in locis Scono, Cafanova, Podio, Bal-

biae

biano, Bonule, Frunita, Marciano, Monte Biful-li, Curzano, Curte Frida, Olivito, Cerrito, Fulignano, Gurreille, Cillianile, Sucille, Curte-vecchia, a Liquosi, & in Summaria, in Castello Campi, quae bona sunt infra Plebatus S. *Donati* siti Marinae, S. *Stephani* siti Campi, S. *Pancratii* siti Lucardo, S. *Petri* siti Bussile, S. *Appiani*, S. *Donati* sito Poce, S. *Mariae* siti Novelia, S. *Iusti* siti Salice. *Marinus* Abbas Monasterii Sanctae *Mariae* Florentiae moritur. *p.* 972. & *Petrus* Abbas illi succedit. *pag.* 974. *Henricus* Imperator concedit Abbatiae Prataliae mansos quosdam de iure regni sui, & confirmat quaedam ab *Hugone* Marchione donata. Idem Imperator confirmat omnia iura, & privilegia Monachis Arretinis Sanctorum *Florae*, & *Lucillae*. *Ioannes* Episcopus Pistoriensis patria Lucensis, cui successit *Wido*.

MXXI.

N N. filius *Dominici*, & *Iulia* eius uxor donat medietatem casae & terrae positarum in Cortipaldi, & alteram medietatem vendunt, Ecclesiae S. *Mariae Maioris* Florentiae. *pag.* 954. 1418. *Hugo* Marrhio Dominus Corsicae Iudex Calaritanus donat possessiones quasdam Ecclesiae Sanctae *Mariae* de Canovaria in Corsica, cuius erat Rector *Simeon* Abbas Monasterii S. *Mamiliani* Montis Christi. *Marichottus* filius *Rolandi* vendit *Gherardo* filio *Suavizi* Langobardi, et aliis suam portionem Castelli Luci cum Ecclesia S. *Nicolai*, & Castelli Riuifridi cum Ecclesia Sanctae *Mariae*. *Musettus* hoc anno iterum Sardinia potitus est, ut superius ad annum MXVII. per proleptin innui.

MXXII.

Theodoldus Episcopus Arretinus est. *pag.* 283. 284. *Tedicius*, *Rodulfi* f. Castellum Lanciae in Valle Pesae Episcopatui Florentino donavit. *pag.* 855. *Henricus* II. Imperator pro salute sua & congiugis *Cunigundae* Augustae donat S. *Romualdo* Monacho, & Eremitae; & suo Diplomate confirmat bona Monasterio S. *Benedicti* in Bfurco, seu in Alpibus, Faventinae Dioecesi ei concesso. *p.* 1764. Idem Imperator Monasterio SS. *Florae*, et *Lucillae* Arretino bona a se enumerata confirmat, illudque in Clientelam recipit. Item donat Abbatiae Burgi Sancti Sepulcri varias curtes, & Castella, et inter alia Monasterium S. *Apollinaris* in Cerreto, Ecclesiam S. *Cervonii* et S. *Iacobi*; et Ecclesiam S. *Rufini*; et Abbatiam suo patrocinio communit. Monasterium S. *Iustiniani* in Comitatu Populoniensi ab *Hugone* Comite ceterisque filiis *Theoderici* Comitis fundator. *Paulus* Episcopus Vibevetanus est. *Musetus* Saracenus iterum a Pisanis & Genuensibus vincitur, & ex Insula fugere cogitur, quam amplius recuperare non potuit, ut superius ad annum MXVII. innui; quare Sardiniam Pisani vel Genuenses sibi retinuerunt. Haec melius huic anno, & superiori, adsignantur.

MXXIII.

Populus Vici in Valle Sevis Episcopo et Episcopatui Florentino fidelitatem iureiurando promittit. Forte id ad annum MCCXXIII. pertinet. *pag.* 833. *Theodaldus* Episcopus Arretinus donat bona Monasterio Prataliae, in quo erat Abbas *Sigizo*. Idem Episcopus Monasterio SS. *Florae* et *Lucillae* largitur decimas omnium bonorum Monasterii ipsius ad suum Episcopatum spectantes. *Rainerius* et *Ida* coniuges obferunt, et tradunt bona, et iura in Ecclesiam S. *Ioannis* Modini Monasterii Fontisbonae seu Berardengae. *Ioannes* Episcopus Lucensis ordinatur.

MXXIV.

Ildebrandus Episcopus Florentinus confirmat bona a se donata Monasterio S. *Miniatis* in Monte Regis, donatque insuper alias Ecclesias, & fundos. *pag.* 28. 42. 43. *Petrus* Abbas Monasterii Sanctae *Mariae* Florentiae circa hunc annum Monasterium S. *Martini* ad Mensulam instauravit, et Sanctimoniales in eo collocavit. *pag.* 971. 974. 1332. 1356. translatis in illud fortassis Sanctimonialibus Monasterii S. *Andreae* Florentiae. *pag.* 1331. *Cuneradus*, qui *Cunitio* vocator, et *Liutio* Presbyter, germani filii *Theuperi*, qui *Theutio* vocatur, donant *Bono* Abbati Monasterii S. *Michaelis* Archangeli siti extra Civitatem Pisarum, prope Portam, quae dicitur *Samuelis*, pro ipso Monasterio fundum situm in agro Capronae, ubi dicitur Pinogano, et vocitatur Peretola. *Gariperga* Sanctimonialis filia *Alberici* donat fundum Abbatiae Prataliae.

MXXV.

Plebes Sancti *Pancratii* Lucardi censum denariorum decem Episcopatui Florentino quotannis solvit. *pag.* 249. *Lambertus* Episcopus Florentinus donat Ecclesiam et Monasterium Sancti *Andreae* ad Arcum cum pertinentibus, et terra quae dicitur Piscinale iuxta illam Ecclesiam sita, *Petro*, *Andreae* f. Primicerio, et *Sichelmo* Clerico, et *Petro*, et *Gerardo*, et *Ildeprando*; *Alberghae* filiis, cum onere solvendi quotannis Monasterio S. *Miniatis*, ad quod Ecclesia illa pertinebat, denarios xxxv. argenteos, et retinendi in praedicta Ecclesia tres Sacerdotes, cum Missis, oratione &c. *pag.* 573. 574. 974. 1429. 1456. *Leo*, seu *Leopardus*, Abbas est Monasterii Sancti *Miniatis* in Monte Regis. *pag.* 1431. *Rainoldus* filios *Hugonis* Marchionis, Marchio Corsicae, donat Villas quasdam Monasterio S. *Mamiliani* Montis Christi. *Gherardus* f. *Suavizi*, et *Liuarda* eius uxor vendunt *Senieri* filio *Pagani* de S. *Georgio* suam portionem Castelli Luci cum Ecclesia S. *Nicolai*, et Castelli Riofridi cum Ecclesia Sanctae *Mariae*. *Conradus* I. Italiae Rex confirmat iura Monasterio Lucensi S. *Pontiani*. *Lambertus* Comes filius *Caduli* Comitis, & *Adelasia* Comitissa eius uxor; obferunt bona Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli pro anima *Reinerii* eorum filii.

MXXVI.

Lambertus Episcopus Florentinus confirmat Monasterio S. *Miniatis* in Monte Regis omnia bona et iura quae *Ildebrandus* Episcopus eius Praedecessor eidem concesserat. *pag.* 28. 46. Vide inferius ad annum MXXVIII. *Conradus* II. cum in agro Lucensi esset donationem a *Bonifacio* Mar-

Marchiona Monasterio Fontanae Thaonis factam confirmavit. Huic Imperatori in Italiam venienti *Raineriut* Tutciae Marchio honoeis ergo obviam it. Idem Floreutiae tubeutee morabatur, multisque eius eivea equitaa fua maou inauguravit. Idem varia Castra et possessiones Monasterio Sancti *Innuarii* de Campolanne confiemat. *Gisla*, *Teudegrimi* Comitis uxor, Villam nomine Tannonam Ecclesiae S. *Fidelis* de Steumi largitur. *Theobaldus* Episcopus Areetinus bona laegitoe Monasteeio Prataliaa, obi *Sigizo* Abbas erat. *Guido* Monachus Areetinus novam Artia Musicae methodum excogitat & iovenit, quaa magno consenso, & plausu feea ab omoibus recepta est; *Vide* II. Episcopus Volateccanus est. S. *Bononias*, qui fuccat Abbas Monasterii Marturi, in Monasteaio Lucedicensi Abbaa moeitnr.

MXXVII.

Conradus II. Imperatoe omnia iura ac bona confiemat *Guinizoni* Abbati Monasterii Sancti *Salvatoris* in Monia Amiate, Clusinae Dioeceseos. *pag.* 935. Idem Imperator facit idem etiam Monasterio Lucrosi S. *Pontiani*. *pag.* 375. 376. Idem Monastrrium Alinae in agro Pistoriensi situm Faesulanae Ecclesiaa eterata libealitate donavit. Donationem *Bernardi* cognomento *Benzo* Eaalcfiau S. *Michaelis* Luceosi factam confirmat; utpote qui Monasteeiis et Ecclesiis facile et lubenter favebat. Sic Monasterio Sancti *Ianuarii* Campileonia bona iterum confirmat. *Berta* filia *Ioannis* veodit *Donatae* filiac *Nitiae* trapeaium terraa & vineae positom, in Poiano, ubi et Forno in Pana vocatur, in teseitorio Plebis Sancti *Stephani* Vno Pane. *pag.* 2429. *Teutbo* uaoe *Melberti*, qui *Albitho* vocatur, & filia *Eurici*, cum conseusu viri sui, uedificat in proprio solo Monasteelom Puellarum titulo S. *Benedicti* et S. *Macthaei* Apostoli, et Sanctorum *Cosmae* at *Damiani*, et Sanctae *Luciae*, extea Civitatem Pisarum, in loco ubi diaitur Suarta, propa fluvium Arnum; & illud dotat.

MXXVIII.

Lambertas Episcopus Floreutinus hoc anno iuxta quoadam, & noo anno MXXVI. confirmat iura & bona Monasterio S. *Minentis*. *pag.* 46. 47. 206. *Rozo* Ecclesiae Florentinae Peaepositus est. *pag.* 65. *Iacobus* Episcopus Faesulanus, alia Ecclesia Cathedeali iu Vrbe Faesularum exstructa, Ecclasiam, quae hactenus Cathedealis fuerat, SS. *Romuli* & *Barptolomaei* in Monastaeium iostituit. *pag.* 111. cum illud plueimis bonis & Ecclesiis ditasset, & teeiiam paetem Episeopalium censuom ci uttribuisset, ut ibidem Manachi divino cultui commodins vacaeent. Cum igitur Cathedralam Ecclesiam in Civitatem teanstulisset, & in illam paeitee Coepns Sancti *Romuli* aum Sancti *Alexandri* Corpora deportavit. Idem confiemavit rataque habuit omnia bona quaecumque aliquando Monasterio Eeclesiaeque S. *Gaudentii* in Alpibus Faesulanae Dioeaesis donata fueeant. Idem postea multa bona Eeclesiaa suae largitus est, ut sub uno Praeposito Canoniei communem vitam teaduceeent. *Conradus* II. Imperator aonfiemat bona & peivilegia *Vidoni* Episcopo Lunensi. *Sisifredus* Episcopus Vrbevetanus est.

MXXIX.

Quum contruvursia de quibusdam Paroeciis inter *Leonem* Episcopum Seneosem, & *Theobaldum* Episcopum Arretinum, agitaretue, *Benedictus* Episcopus Portaensis, & Sanctae Sedia Apocrisiarius, *Petrus* Episcopus Castri Felicitatia, & *Goafredus* Episcopus Volatereanus, in hac aausa iudieane; sed sententiam non ferunt reservantes aam Pontifici Romano, causaa tamen Episcopi Arretini faventes. *pag.* 327. 328. *Gherardus* quondam *Ioannis* emit tereas in territorio Pisano a *Willelmo* Notasio; & *Ghisla* vendit terras sitas Pisis in loco Civitata Vetere. *Ioannes* Episcopus Bleeensis Romanae Synodo interest, sicut *Rainerius* Episcopus Nepesinus. *Guido* Comes donat Ecalesiae S. *Fidelis* de Steumi curtes Vadac & Faatae. Pisani classe iostructa Carthaginem a Saracenis occupatam invadunt, capiunt, liberant, Rege et Regina eorumque filio captis, & Pisas ductis.

MXXX.

Conradus Imperator confirmat omnia iura ac bona Monasteeio S. *Mariae* Florentino, et Monasterium Impeciale ac Regale deelarat. *pag.* 90. 91. Circa hunc annum quoque contingeee potuit, quod ad annum MXXIV. da *Petro* Abbate Monasterii eiusdem narravimus. *pag.* 971. 972. *Tegrimus* Subdiaconus filius featris *Regembaldi* Episcopi Faesulani duas partea Ecclesiae Sancti *Martini* reteo Abbatiam Monachis eiusdem Monasterii largitus est. *pag.* 1125. 1126. 1129. Idem *Conradus* Imperator bona quaedam & fundos Xenodochio Cathedealis Ecclesiae S. *Ioannis Baptistae* donavit. *pag* 1133. *Leo*, seu *Leopardus*, Abbas Monasteeium S. *Miniatis* in Monte adhuc modeeatue. *pag.* 1206. *Ganfredus* Episcopus Volaterranus ditat bonis et Ecalesiis Monasterium Sanctorum *Iusti* at *Clementis* peopa eamdem Vrbem. *Ioannes* obfert Monastesio S. *Michaelis* Pisarum eiusqua Abbati *Bono* teeram sitam *A la Rivolta* prope eam Vebem. *Theobaldus* Episcopus Arretinus donat decimaa Monasteeio Pratalienssi. Pisac combustae feruntue die Natalis Domioi, sed stilo Pisano. *Conradus* Imperator donat bona Ecelesiae S. *Reparatae* Florentiae. Ecclesia S. *Martini* ad Meosolam Abbatiae Floreutinae restituitue; et illi Ecclesiaa, sicuti et Ecclesiae Peaatorioli, bona doaaotur.

MXXXI.

Gerardum quemdam Episcopum Florentinum fuisse, non uemo peepcram pertendit. *pag.* 93. *Lambertus*, *Lamberti* fil. & *Roza*, *Domnini* fil. eius uxor; & *Petrus Petroni* fil. & *Ermiagarda*, *Merifetae* fil. eius uxor; donant *Tegrimo* Subdiacono, corum cogoato, & eius Ecclesiae S. *Martini*, booa, & fundoa, in Vrbe Florentiae, & eius territorio, positos. *pag.* 1127. *Ioannes* Presbyter Floeentinus, *Nicolini Teudi* fil. donat *Florentio* Sceiptoei, *Egrimaldo*, *Epo*, & *Ioanni* featribua germanis, fundos quosdam sitos io territoeio Plebium S. *Reparatae* Florentinae, & S. *Martini* Seati. *pag.* 1419. *Albericus* Abbas Monasteeii Sancti

Salvatoris Ficicli floret. *Theobaldus* Episcopus Arretinus donat *Sigizoni* Abbati Monasterii Pratalienfis Ecclesiam S. *Clementis* prope Arretium. *Leo* Episcopus Senenfis est. *Vilelmus* cognomento *Vsutio*, filius *Vilelmi*, promittit *Martino*, cognomento *Paruntio*, filio *Atsii*, trapezium terrae positum in Comitatu Arretino in Plebatu Sancti *Martini* de Castro Ferita, cui trapezio contiues sunt terra S. *Donati*, et terra *Raiverii* filii *Vidonis*, qui fuit Marchio. Actum Arretii.

MXXXII.

Ecclesia S. *Christinae* Casae Romanae in Plebatu S. *Martini* Corellae, in Mucillo, censum duodecim denariorum argenti Episcopatui Florentino solvebat. *pag.* 146. *Atbo* Episcopus Florentinus est. *pag.* 1500. Nam *Lambertus* Episcopus Florentinus Episcopatu se abdicat; et vitam monachicam profitetur; quare ei in Episcopatu successit *Atbo*. *Iacobus* Episcopus Faesulanus multa bona Ecclesiae suae largitus est, ut Canonici communem vitam agere possent. *Andreas* Episcopus Perusinus creatur, qui Sancti *Laurentii* Canonicis latifundia quaedam ad vitam substentandam dono dedit. *Theobaldus* Arretinus Episcopus adhuc est, et tribunam Ecclesiae principis exornandam curavit. *Ioannes* Papa bona Canonicae Ecclesiae Pisanae confirmat.

MXXXIII.

Conradus Imperator confirmat bona & iura Monasterio Ticinensi S. *Petri in Coelo Aureo*, & inter ea fundos etiam, quos in Tuscia possidebat. *pag.* 2406. 1407. *Ingo* Episcopus Mutinensis permutat bona cum *Bonifacio* Duce et Marchione Tusciae, atque *Richilda* eius uxore: nam coniuges Episcopo donant Castra et curtes Baioariae et Possati Regis; Episcopus vero eis concedit in emphyteusin Castra et curtes Clagniani et Saviniani. *Theobaldus* Episcopus Arretinus donat decimas Eremo Camaldulensi. *Benedictus* IX. Papa *Petro* Sylvae Candidae Episcopo omnes immunitates, bona, et iura, confirmat. Pisani Hipponem Regium, et Vticam, in Africa capiunt et populantur.

MXXXIV.

Tegrimus Subdiaconus donat Ecclesiam S. *Martini* prope Abbatiam Florentinam *Petro* Abbati, & Monachis, eiusdem Monasterii integram, una cum omnibus bonis. *pag.* 1125. 1128. *Ildebrandus Petroni* filius, & *Hermingarda* filia *Ioannis* eius uxor, vendunt *Paullo Alberti* filio fundum in Rovezano ubi dicitur Piso Russo; & *Teuthias Ardaini* vendit pariter *Petro* filio *Farolfi* bona quaedam posita fortassis in Mucillo, nam id actum est in Latera Mucilli Pago. *pag.* 1420. *Guiglielmus* Comes, qui *Bulgarinus* vocabatur, filius *Lotharii*, qui fuit Comes, pro anima *Hugonis* germani sui bona Monasterio S. *Salvatoris* Burgi Novi, seu Ficicli, prope Pontem Bonfilii largitur. *Bonifacius* Marchio Tusciae & Dux, et *Magifredus Vbaldi* filius, conveniunt inter se de permutandis variis Castellis & praediis. *Guido* Episcopus Volaterranus confirmat iura et bona Monasterio Sanctorum *Iusti* et *Clementis* prope eamdem Vrbem. *Taibertus* donat bona *Bono* Abbati, et Monasterio Sanctorum *Mariae*, *Quirici*, et *Torpetis*, de Mare, Dioecesis Pisanae. S. *Ioannes Gualberti* Monasterium S. *Petri* Musceti fundat. Bona Monasterio S. *Salvatoris* Septimi donantur. *Conradus* Imperator confirmat donationem Xenodochii Abbatiae Florentinae. *Goufridus* seu *Gottofrinus* Episcopus Vulaterranus bona cum *Gherardo* quodam commutat. Pisani ex Insula Lipari Saracenos fugant, et praedam ingentem reportant; & Pontem Veterem, qui sublicius erat, super Arnum construere incipiunt in loco Suarta. *Tegrimus* et *Guido* Comites germani, filii Comitis *Guidonis*, obferunt et donant Canonicae S. *Zenonis* Pistoriensis fortea decem inter casas, et cassinas, et casalina.

MXXXV.

Richilda Ducissa Tusciae donat bona Ecclesiae Gonzagae, quam donationem *Bonifacius* Dux eius vir confirmavit, qui deinde *Beatricem* uxorem duxit, ut dicemus. *Azzo* Abbas Monasterii S. *Petri* Montis Vicidis est; et Monasterium S. *Pauli* Radiolense aedificatur. Monasterium quoque Cunei exstat in Dioecesi Volaterrana.

MXXXVI.

Atbo Episcopus Florentinus confirmat suis Canonicis omnia bona, inter quae Pratum Regis, Campum Regia, Curtem Centuriae, Plebem Bainae, Fundum S. *Proculi*, Curtem Lacus in Plebatu S. *Petri* Valliae, Ecclesiam S. *Hippolyti* in Valle Elsae; & hanc confirmationem obsert *Benedicto* IX. Pontifici Maximo, ut eam defendat ac tueatur; & Pontifex subscribit in hoc instrumento post *Athonem* Episcopum cum quibusdam S. Romanae Ecclesiae Cardinalibus. Ex Clericis Ecclesiae Florentinae subscribunt *Ioannes* Presbyter Cardinalis, *Rolandus* Praepositus, *Petrus* Presbyter, *Guido* Archipresbyter, *Bernardus* electus Archidiaconus, *Gerardus* Archidiaconus, *Florentius* Subdiaconus & Canonicus, *Ioannes* Subdiaconus, *Rozo* Diaconus & Cantorum Praepositus. Ex hoc instrumento elucet, *Benedictum* IX. hoc anno Florentiae fuisse, qui bona praedicta Canonicis Florentinis confirmavit, & praeter memorata Curtem S. *Andreae* cum omnibus ad eamdem pertinentibus, & curtem Quinti. *pag.* 91. 92. 94. 2133. *Conradus* Imperator cum *Vinizonem* Abbatem Coenobii S. *Salvatoris* in Monte Amiata instituisset, & multa bona eidem Monasterio contulisset, eadem bona & iura iisdem Abbati, & Monasterio, confirmat. *pag.* 332. 339. *Paulus Alberti* filius vendit *Claritiae* filiae *Leonis* fundum, quem ab *Ildebrando*, & *Hermingarda* coniugibus biennio ante emerat. *pag.* 1420. Reliquiae Corporis S. *Zenonis* Episcopi Veronensis in Ecclesia Monasterii S. *Salvatoris* Montis Amiatae religiose conduntur. *pag.* 1496. *Petrus* Abbas Campi Amabilis seu Camalduli concedit in emphyteusin terras *Petro*, *Bonizoni*, et *Leoni*, germanis. *Adalbertus* Episcopus Senensis Concilio Romano interest. Templum Coenobii S. *Salvatoris* Montis Amiatae a *Petro* Episcopo Legato *Benedicti* IX. Papae consecratur, quod quidem Coenobium a Mo-

Monachis Cisterciensibus in praesentiarum habetur. *Bonifacius* Marchio Tusciae in Germania versatus fuisse videtur. *Richilda* coniux eiusdem *Bonifacii* moritur Nogariae Oppido Agri Veronensis, ubi sepulta fuit. *Petrus* alter, Episcopus Silvae Candidae est; sicut *Landuinus* Hortensis. *Andreas* Episcopus Perusinus in Synodo Romana confitetur, se nullum ius habere in Monasterium S. *Petri*.

MXXXVII.

Atho Florentinus Episcopus Monasterio S. *Miniatis* in Monte Florentino omnia bona & iura confirmat, conceditque Castrum Collis Ramoli in Plebatu S. *Alexandri* in Iugulis, sicut *Ildebrandus* Episcopus fecerat, sylvam Montanini, agrum in curte Quinti. Subscribunt in hoc Instrumento praeter Episcopum *Bernardus* Archidiaconus, *Ioannes* Diaconus Canonicus & Cardinalis, *Guido* electus Archipresbyter, *Ioannes* Diaconus & Canonicus, *Adam* Presbyter Custos & Canonicus, *Omalbertus* Presbyter Canonicus & Cardinalis, *Roza* Diaconus Cantorumque Praepositus, Vicedominus Ecclesiae Florentinae, & alii. *pag.* 28. 47. 48. *Benedictus* IX. Pontifex Maximus *Conrado Salico* Imperatori post Paschatis festum Cremonae occurrit. *pag.* 93. Imperator autem dum Veronae moraretur, *Gisla* Augusta & *Bonifacio* Marchione intercedentibus, Canonicis Florentinis ad se accedentibus omnia bona & iura confirmavit, inter quas Plebem Cersini Sanctae Ierusalem, Plebem S. *Laurentii* Exineae, Curtem Lacus, Curtem Centuriae, Campum Regia, Pratum Regis, mansas duas in Carminiano, medietatem sortis in Sezzano, mansam unam ad ad Sanctam *Mariam Novellam*. *pag.* 95. 96. 1456. Inter annos MXXII. & MXXXVII. qui sunt anni Episcopatus *Theobaldi* Episcopi Arretini, multi Arretini homines Ierosolyma profecti sunt, inter quos *Teuzo* Presbyter bonus & probatus fuit, qui cum reversus esset, Canonicus illius Ecclesiae creatus est; & *Immo Theobaldo* in Episcopatu successit. *pag.* 282. 283. Imperator praedictus Ecclesiae & Monasterio S. *Zenonis* Veronae privilegium concedit. *pag.* 1494. *Bonifacius* Tusciae Marchio bona quaedam Monasterio S. *Miniatis* in Monte largitus est. *pag.* 28. *Hermannus* Coloniensis Archiepiscopus Placitum habet in Comitatu Senensi una cum *Bertolfo* Comite, qui Missi erant *Conradi* Augusti, in quo restituitur possessio quorumdam praediorum *Huberto* Abbati S. *Salvatoris* de Fonte Bona, seu de Berardenga. *Immo* seu *Hirembridus* Episcopus Arretinus confirmat Eremo Camaldulensi bona donata a *Theobaldo* Episcopo, et alia eidem insuper largitur. Placitum habetur, in quo confirmatur ius in curtem & in Ecclesiam S. *Petri* de Clatina *Huberto* Abbati & Monasterio Berardengae. *Ioannes* Episcopus Senensis est; & una cum *Ioanne* Episcopo Lucensi, & *Widone* Clusino Episcopo, interfuit alii solemni Conventui ab *Hermanno* Coloniensi Archiepiscopo misso a *Conrado* ad iustitias habendas: in eo *Hubertus* Abbas S. *Salvatoris* de Fontebona conquestus est contra detentores bonorum sui Monasterii, & ab *Hermanno* ceterisque Iudicibus bona, & ius suum recepit: documento super iis confecto, subscribit inter ceteros *Ioannes* Episcopus. *Crescentius* Episcopus Bosellensis Synodo Romanae interest. *Ioannes* Episcopus Suanensis pariter interest, sicut et *Gottefridus* Episcopus Volaterranus. *Azo* item Episcopus Centumcellensis Concilio Romano interest. *Crescentius* Episcopus Falaritanus est. *Bonifacius* Marchio *Beatricem Friderici* Ducis Lotharingiae filiam uxorem secundam ducit, & nuptias regali magnificentia celebrat. *Conradus* Imperator Monasterium S. *Michaelis* Passiniani sub protectione recepit; et ius in Monasterio seu Cella Fontanae Taonis Monasterio S. *Ioannis* Evangelistae Parmensi confirmat. *Guido* Comes *Rainerii* Comitis filius Ecclesiae S. *Mariae* Volaterranae multa bona largitur.

MXXXVIII.

Cum *Gaiprandi* Presbyteri pater saeculo nono Monasterium S. *Petri* ad Imam fluvium in Campaniano condidisset, & *Gaiprandus* Presbyter illud multis fundis locupletavisset, Marchiones Tusciae Abbates in eo constituere consuevisse videantur. Nam *Bonifacius* Tusciae Marchio *Vbertum* Abbatem S. *Miniatis* ordinavit, & confirmavit Abbatem Monasterii S. *Petri*, quo de agitur. *pag.* 28. 29. 31. 222. 223. 575. 1202. *Kadolohus* Imperatoris Cancellarius, & *Berthaldus* Comes, Missi eiusdem Imperatoris, cum *Bernardus Sigizi* filius, & *Dalmatius*, contumaces essent, Monasterium S. *Miniatis* induxerunt in possessionem Ecclesiae Sancti *Martini* Adimari in Plebatu Sancti *Gavini* Mucilli existentis, & omnium bonorum, & iurium, ad eam pertinentium. *pag.* 29. *Rolandus* Ecclesiae Florentinae Praepositus est. *pag.* 94. *Conradus* Imperator bona donavit & concessit Monasterio S. *Mariae* Florentiae, inter quae mansionem, quam *Martinus* Comes tenebat in Vrbe Florentia. *pag.* 96. *Atho* Episcopus Florentinus adhuc in vivis est. *pag.* 206. & donat Canonicae Ecclesiae Florentinae, ubi *Rolandus* Praepositus erat, Castellum, & Curtem, & Plebem S. *Petri* in Pyxide, vulgo Buxole, in Valle Pesae cum omnibus bonis & iuribus ad eam pertinentibus. In Instrumento subscribunt praeter Episcopum, & *Rolandum* Praepositum *Bernardus* Archidiaconus, *Ioannes* Presbyter Canonicus & Cardinalis, *Petrus* Presbyter & Canonicus, *Gerardus* Canonicus & Diaconus, *Henricus* Canonicus & Subdiaconus, aliique. *pag.* 1232. 2456. *Guibertus* Episcopus Mutinensis *Bonifacio* Marchioni et Duci Tusciae tres curtes et Castra Bazani, Livizani, et S. *Mariae* in Castello, titulo emphyteusis concedit; at contra Marchio eidem Episcopo donat alias curtes et complures terras. *Andreas* Abbas vindicat immunitatem a Fodro et Parata pro Monasterio Roselensi S. *Bartholomaei* in Placito coram *Altohomo* Misso *Conradi* Augusti. Idem *Conradus* Augustus diploma dat quo Canonicis Lucensibus privilegia confirmat. *Cadolohus* praedictus (qui postea fuit Antipapa) Cancellarius et Missus eiusdem *Conradi* Imperatoris Placitum habet in Comitatu Lucensi, ubi Canonicis S. *Martini* adiudicatur possessio cuiusdam Castelli controversi. Aliud Placitum habet in Vrbe Lucensi, in quo Canonici S. *Martini* caussam obtinent contra *Sigifredum* et *Landulfum*. Item aliud Placitum Lucae habet, in quo *Ioannes* Lucensis Episcopus quaedam sua iura confirman-

manda curat. *Petrus* Abbas S. *Salvatoris* de Campo Amabili emit quaedam. Circa hunc annum *Hugo* Eipscopus Pisanus creatus est. *Conradus* Imperator *Immoni* Arretino Episcopo privilegia confirmat. *Bonifacius* Marchio concedit privilegia Monasterio S *Minеatis* in Monte Florentino seo Regis. *Conradus* Imperator cum Romam contenderet in Via Vioaria Vico Comitatus Lucensis substitir, et ibi privilegium Canonicia Ecclesiae Lucensia concessit. Idem Augustus eum Perusii in Monasterio S *Petri* esset diploma concessit, et confirmavit bona, Monastério Placentino S. *Xysti*. *Conradus* idem Augustus bona et iura domini Cantoris *Massarine*, *Rustichelli*, et *Donati*, quae ad Fiscum devoluta fuerant, Monasterio S. *Mariae* Florentino largitur. *Conradus* idem cum Pistorii esset, exemplo *Othonis* II. Imperatoria Canonicos Ecclesiae S. *Zenonis* omnigena immunitate donat.

MXXXIX.

Canradus Imper. mittit *Rodulphum* Episcopum Paderbonensem ad consecrandam Ecclesiam Eremi Vallis Vmbrosae, quam B. *Ioannes Gualberti*, & eius socii, construxerant honori Sanctorum *Mariae*, *Michaelis Archangeli*, *Bartholomaei*, & *Thomae* Apostolorum, S. *Stephani* Pontificis, S. *Benedicti* Abbatis, & S *Nicolai* Confessoris. Haec Eremus Vallis Vmbrosae est io loco, qui dicitur Aqua Bella, quem Beato *Ioanni* concessit *Itta* Abbatissa Monasterii S. *Hilari* siti in Alphiano, quod vulgo S. *Ellero* adpellatur, uoa eum multis fundis, & bonis, hoc eodem anno. In *istae* instrumento subscribunt practer eam Abbatissam *Rolandus* Praepositus, *Guido* Archipresbyter, *Petrus* Abbas, & alii multi. *Petrus* ille Abbas Monasterii Florentini fortassis est. *pag.* 574. 576. 578. *Rogerius* Comes Dominus Corsicae donat bona Monasterio S. *Mamiliani* Insulae Montis Christi. *Atinulphus* Episcopus Faesulanus *Iacobo* defuncto successit. Pisani certamen eum Lucensibus ad Paludem ineunt, et Lucenses superantur. *Sighifredus*, qui *Iozulo* vocabatur, fil. *Tassimanni*, obfert Canonicae & Domui S. *Zenonis* Pistoriensis bona posita in Cagnano.

MXL.

Vgo Rainerii obtulit & donavit Episcopatui Florentino Castellum Ampinanae in Mucillo, & quicquid iuris io ipso habebat. *pag.* 166. *Rodolandus* Clericus, & Canonicus S. Florentinae Regularis Canonicae, & filius *Gottifredi*, donat Altari S. *Ioannis* Apostoli & Evangelistae, sito in Vrbe Florentia, in Ecclesia B. *Reparatae* Martyris, consecrato a *Theudaldo* Episcopo Arretino, multa bona, ioter quae Ecclesiam S. *Christophori*, & portionem Ecclesiae S. *Remigii* sitae prope Civitatem Florentiae, ad eum spectantem, ad hoc, ut usufructus impendatur in victum & utilitatem peregrinorum venientium ad Xenodochium, quod ipse *Rolandus* Florentiae iuxta Ecclesiam S. *Ioannis Baptistae* ordinaverat, & inceperat. *pag.* 1059. 1192. 1546. *Valterius Rainerii* filius obtulit Ecclesiae & Canonicae SS. *Ioannis*, & *Reparatae* trapezium terrae situm in Plano; & *Teutio* Presbyter; & *Florentius*, & *Vido*, filii *Grimaldi*; & *Florentius*, & *Grimaldus* Subdiaconus, & *Ioannes*, filii *Ioannis*; & *Bonitius*, & *Florentius*, filii *Florentii*; concedunt in emphytheusim *Teutio*, & *Bonitio*, filiis *Ioannis*, trapezium terrae io Campo Regis. Item *Rainerius Ragimberti* filius renunciat *Ragimberto* cognomento *Gulo* filio *Ioannis* omne ius, quod habet in quarta portione curtis, & proprietatis, & Ecclesiae S. *Ambrosii*, quae est posita io Petra Plana, quae portio fuit *Azzi* filii *Agibrandi* mense, Febuario; & deinde harum rerum possessionem *Ragimberto* mense Martio tradidit; & insuper easdem res vendidit *Ioanni Altiperti* filio Tabellioni, *Ragimberto Gulo* consentiente, & pretium solidorum viginti pro emtore solvente. *pag.* 1420. 1421. 1461. Haec forte ad annum insequentem pertineant, nam anni more Florentinorum numerari videntur. *Azo* Praepositus Ecclesiae S. *Michaelis* Florentiae, & *Wilelmus* Clericus, litem habent inter se de Ecclesia S. *Miniatis* io Monte, quam *Azo* pertendebat ad Monasterium Nonantulanum spectare; *Willelmus* vero sibi vindicare volebat; sententia autem lata est in favorem Monasterii Nonantulani a *Gotebaldo* Misso & Capellano *Henrici* Imperatoris, coram quo causa agebatur. Ecclesia haec S. *Michaelis*, ea est, quae in Horto dicta fuit. *pag.* 543. 1192. 1509. *Leo* IX. Papa in montibus Faesulanis versatur, et litem quae inter *Atinulphum* Episcopum Faesulanum et Monachos Monasterii S. *Bartholomaei* vertebat, componit. S. *Ioannes Gualberti* Abbas Monasterii S. *Mariae* Vallis Vmbrosae eligitur. *Nicolaus* Vrbevetanus Episcopus est. *Henricus* III. Imperator Monasterium S. *Salvatoris* Fontanae Taonis suo patrocinio munit; similique privilegio Monasterium S. *Petri* Montis Viridis in agro Volaterrano dignatur.

MXLI.

Beatrix Comitissa oxor *Bonifacii* Marchionis et Ducis Tusciae, cedit praedia sex Monasterio S. *Prosperi* Regiensis; cuius Monasterii Abbas *Ioannes* concordiam firmavit cum eadem *Beatrice* Comitissa. *Martinus*, *Melior*, et *Hugo*, fratres donant terras *Bono* Abbati S. *Michaelis* Pisarum. *Actius* Episcopus Pisanus ordinatur. *Bonifacius* Tusciae Marchio e Francia in Italiam redit.

MXLII.

Rolandus cognomento *Merlato*, & *Bernardus* cognomento *Marchesello*, fratres vendunt *Rainerio* cognomento *Pagano* casam cum agris & vineis in Balneolo sitam, in territorio S. *Mariae* Pinitae. *pag.* 1421. *Bonifacius* Marchio & Dux Tusciae concordiam init cum *Otta* Abbatissa S. *Salvatoris*, sive S. *Iuliae Brixianae*, pro curte Milliarina et Sermenta. *Henricus* III. Imperator diploma concedit, quo Clerum Volaterranum a iure Comitum eximit, et Ecclesiae Volaterranae omnia illius iura ac privilegia confirmat. *Wido* Episcopus Pistoriensis est; sicut *Arnoldus* Arretinus. *Bonifacius* Dux et Marchio Tusciae, Dominus Mantuae, Ferrariae, et aliarum Civitatum, contractum init cum *Otta* Antistita S. *Iuliae* Brixiae, et hoc ipso anno insidiis adpetitus interficitur, et Mantuae sepelitur. *Othenzius* Episco-

MXLIII.

Guida Comes iam fupremom diem obierat. *pag.* 507. *Cuaitins* Presbyter obfert rer fuas Monafterio SS. *Quirici* & S. *Marias* a Moxi in agro Pifano. *Bonifacius* Mrrchio & Dux Tufciae Placitum hrbet, in quo *Obizoni* Epifcopo Pifano decernitor poffeffio qurrumdrm terrarum. *Landolfus* filiur *Gottifredi* Comitir naorem ducit *Aldiam* filiam *Adoaldi*, qure dotis nomioe dat portionem Crftelli Camprati, & de curte in Sancta Maria Novellr, & de rrbut in monte Raialdi, lo Gregniano, in Ricavo, in Monte Sancto, in Fulignano, in Decimo, in Florentia, in Campis, in Luco, in Riofrido, in Cafanova, &c. *Martinus* Epifcopus Piftorienfir eligitur. *Ioannes* Epifcopus Senenfir fundat Partbenonem Ordiois S. *Benedicti* prope Fontem Beccii. *Tegrimus* Comes *Guidonis* Comitir filius bona quaedam Monafterio Fontrnae Taonis in agro Piftorienfi largitur. *Guido* Comer filius *Guidi* Comitis, una cum *Adeletta* filia *Ildebrandi* coniuge fua, obfart & donat Canonicae Ecclefiae Piftorienfis S. *Zenonis*, S. *Ruffini*, & S. *Felisis*, dum *Martinus* Epifcopus effet, portiooem fuam Caftelli Groppolae, eum quarta portione Ecclrfiae S. *Martini* eiusdem Caftelli.

MXLIV.

Ecclefia S. *Laurentii* Florentiae folidos triginta Lucenfer Epifcopatui Florentino folvere quotannis tenetur, pro fundis quibusdrm ab eo acceptia, octoginta fcilicet moditr terrae pofitae in loco Caecinae, quam fortem *Gifo* Prior S. *Laurentii* a *Gerardo* Epifcopo Florentino hrbuerat. *pag.* 249. quare oportet, ut *Atho* Epifcopos faltem hoc anno obierit. *Rolandus* Praepofitus Ecclefiae Florentinae adhuc viait. *pag.* 94. *Benedictus* IX. Pont. Max. coofirmat omnia bona & iura Monafterii S. *Minratis Oberto* eius Abbati. *pag.* 48. 49. *Gregorius* VI. Pont. Max. concedit Canonicae S. *Ioannis* Florentiae Ecclefiam Sancti *Dominini* in Broazis eum fuis seditibus, oncre iniuncto folvendi quotannia Sedi Apoftolicae aurcum onum. *pag.* 1421. 1456. Fundatur Moorfteriom S. *Pantaleonis* de Monte Eremitae in Dioecefi Lucenfi. *Opizus* Epifcopat Pifauus ordinatur. *Ioannes* filius *Guidi* Comitir vendit *Enrico* filio *Enrici* Comitis ius fuum in Caftra Luci, Caftellionis, & Vici. *Andreas* Epifcopus Perufinus adhuc eft, & Synodo Romanae intereft. *Ioannes* Epifcoput Lucenfis confenfit, ut congregatio Crnonicorum Regulariom in Ecclefiam S. *Pantaleonis* in Monte Eremitae introduceretur. *Beatrix* Duciffa Tufciae dominiam partir Caftelli Porcarii acquirit. *Ioannes Iosnlii* filius donat Ecclefiae S. *Zenonis* Piftorienfi booa pofita in agro S. *Quirici*.

MXLV.

Iuso, qui & *Irmenfredus*, Epifcopus Arretinus Dioecefim fuam prae corporis aegritudine adminiftrare non valenr, confilio *Albizonis* Eremitae Camaldulenfis, & aliorum, erm in quatuor partes diftributam, quatuor prudentibus viris Ecclefiafticis regendam committit.

MXLVI.

Albertus Notarior obfert Ecclefiae Plebi S. *Petri* io Seve tertiam portionem fundi pofiti ad S. *Petrum* ad Sevem, modo iotra quatuor aunos in ea fiot Canonici regulariter viventes; fio mious res illa ad Canonicam Ecclefiae Florentinae devolvatur. *Ioanne* autem *Altiperti* fil. vendit *Rugimberto* filio *Ioannis* curtem & fundum cum Ecclefia S. *Ambrofii* fita in Petra Plana. *pag.* 1422. Privilegia Monafterio S. *Zenonis* Veronenfis conceduntur. *pag.* 1493. *Henricus* fecundur Imperator Praeceptum edit, quo Lucenfi Coenobio S. *Frigidiani* duos manfor donat, ut fingulis diebur Miffa fiat. *Bonifacius* Dux & Marchio Tufciae iubet fieri inquifitionem de iuribus quibusdam Monafterii S. *Pontiani* Lucenfis. *Eritius* filios *Henrighi* Iudicis libellum terrarum facit *Bono* Abbati & Monafterio Sancti *Michaelis* in Burgo Pifarum. Conciliom Sutrioom habetur, cui *Gregorius* VI. Papa praefidet. *Mathilda* ex *Bonifacio* Marchione, & *Beatrice* eiur uxore, nafcitur, cum antea *Beatrix* peperiffet marem nomine *Fridericum*, qui patri parum fuperfuit. *Kilinus* Epifcoput Sutrinus eft. *Tedaldus* Abbas Monafterii S. *Barptolemaei* Piftorienfis reclamat ad *Vibertum* Comitem & Miffum *Henrici* Imperatorir refidentem Piftorii, quod bona quaedam iniufte occupata fuiffent fpectantia ad Ecclefiam S. *Marias* in Abrtifeo ad Orbinianum unitam fuo Mooafterio. *Vibertus* autem coofilio *Mustini* Epifcopi iufte de hrr caufa iudicavit.

MXLVII.

Privilegia Monrfterio Veronenfi conceduntur. *pag.* 1493. *Zenobius*, & *Saracenus* donrverunt Epifcopatui Florentino partem eos contingentem Caftelli Cerfimae, & agrorum, & vinearum, quae in eo fitae erant. *pag.* 860. *Henricus* III. Imperator concedit privilegia Monafterio S. *Salvatoris* Septimi. Idem Imperator Praeceptum edit pro Camalduli Eremo. *Gherardus* & *Bodda* obferunt bona Monafterio Sancti *Michaelis* Pifarum. *Albizo* filius *Bonamichi* Comitis vendit *Rainerio* filio *Guidi* Comitia fuam portionem Caftri S. *Iufti* de Porcari cum Ecclefia S. *Andreas*, & curtem & Ecclefiam S. *Michaelis* in Vrbe Lucr. *Ioannes* Epifcopus Lucenfis, cum *Bonifacius* Marchio Lucae effet, de nonnullir cafurir rebus ab eo iovefttituram accipit. S. *Ioannes Gualberti* Monrfterium S. *Petri* Mufceti invifit. *Wido* donat *Sichelmo* de fua portione Stagiae Strovae. *Gherardus*, *Ghelda* vocatus, filius *Rolandi*, vendit & tradit *Wido* fil. *Carbonis* de terrir & vineis, quae fnot pofitae in loco Sancto *Babyllo* feu *Babylo*, & in loco Sigalare. *Henricus* III. Imperator omnia iura & poffeffioner Monafterio S. *Ianuarii* Campi Leonis in agro Arretino confirmat.

MXLVIII.

Griffus Remberti fil. cognomento *Ciccius*, donavit Ecclefiam S. *Petri* ad Camproiaorm iuxta flumen Emae feu Imae, & Ecclefiam S. *Paulli* ad Petro-

 nia-

niaoum, cum omnibus aliis Ecclrfiis & fundis, quos *Gaipsandus* Presbyter eidem Ecclesiae Sancti *Petri* contulerat, Monsflerio S. *Mineatis* io Monte Florentino. *pag.* 29. 259. *Remerius* filius *Aldobrandi*, & eius uxor; & *Brandus* filius *Aldobrandi*, & eius uxor; dederuut, & tradiderunt, *Gerarda* Episcopo Florentino medietatrm Turris, & fundorum, positorum in Paroecia Plebis Sancti *Laurentii* Mucllli. *pag.* 798. 830. *Rolandus* cugnomento *Merus*, *Teuthi* filius, Ecclesiam S. *Salvii*, prope Florentiam, Monasterium efficit. *pag.* 1226. 1227. *Guilelmus* Comes filius *Lotharii* Comitis donat Monsflerio S. *Salvatoris* Septimi Oratorium, & Ecclesiam aedificatam ad honorem Dei, & S. *Salvatoris*, io loco Galliano, ubi dicitue Hufpltale, cum omnibus ad eam pertinentibus; quae Errlesia, & eius territorium, in Alpibus situm est, Bononiensrm agrum versus, & vulgo *Stale* adpellator. Tunc Septimi Abbas *Petrus* Diaconus erat. Beatus *Bonus* Abbas multa facit, & operatur, pro fundando ac ditando Monasterio S. *Michaelis* in Burgo Pisarum. *Bonifacius* Marchio & Dux Tusciae Diploma concedit, quo omnia iura & privilegia Monasterio Pistoriensi S. *Bartholomaei* confirmat, quod Monasterium diritur subiectom S. *Ioannis Evangelistae* Parmensi Monasterio. *Leo* Eugubious Perusinae Ecclesiae Episcopus eligitur. Cum *Henricus* Rrx in Italiam venisset, *Bonifacium* Etruriae Ducem sibi familiarem & Consiliarium, & Comitem adsrivit, cui *Bonifacius* regalem suam munificentiam experiri & admirari fecit. *Laurentius* Archiepiscopus Amalphitanus Graece & Latioe doctus obit.

.MII.

Leo IX. Papa concedit privilegia, & confirmat bona *Petro* Abbati, & Monasterio S. *Salvatoris* Septimi. Idem Papa Bullam edit, qua Monsterium Prrusioum S. *Mariae* Vallis Pontis Perusinia Episcopis eripit. *Petrus* Episcopus Clusinus rst. *Wido* Episcopus Volaterranus est. Monasterium Sancti *Laurentii* Cultusboni fundator. *Crescentius* Episcopus Silvae Candidae est. *Ioannes* alter, Episcopus Portuensis est. *Kilinus* Episcopus Sutrinus in Romano Concilio simoniae accusatur, & iureiurandu negans animo defirit & moritor; nam *Leo* IX. Papa Synodum rum Episcopis Italiae Romae celebrat. *Musettus* Rex Saracenus Sardiniam iterum invadit, & occupat, Pisanosque inde fugat.

ML.

Rolandus Prarpositus Ecclesiae Florentinae adhuc vivit. *pag.* 94. *Gerardus* Episropus Florentinus bona omnia, & iura, Canonirae suae Ecclesiae confirmat, inter quae sunt Ecclesia S. *Andreae* Florentiae, Plebes Sanctorum *Ioannis* & *Laurentii* Exineae, dimidium Ecclesiae S. *Petri* Cattuarii, & Plebem S. *Hippolyti* sitam ad Elsam; & *Leo* IX. Pontifex Maximus id totum sua Bulla rorroborat, cum Florentiae moraretur. Instrumento subsrribunt praetor *Gerardum* Episcopum, *Alinardus* Lugdunensis Archiepiscopus, *Adelbertus* Metensis Episcopus, *Gerardus* Rosellanus Episcopus, *Rolandus* Prarpositos, *Rozo* Archipresbyter, *Bernardus* Archidiaconus, *Rozo* Cantorum Praepositus. *pag.* 97. 98. 99. *Thenzo* cognomento *Rusticus*, *Ioannis* filius, vendit *Rodulpho Sifridi* filio rurtem, & Castellum Risini, & Castella Figulinarum, Praetorioli, Cersioi, Cerreti, & Morcanelli, pretio librarum decem. *pag.* 225. *Ildibrandinus Ranerii* filius, & alii, profcssi sunt se non habere ius vendendi partem se contingentem Castelli Vespiniani. *pag.* 797. *Ioannes Donati* filius veodit *Michaeli Ildi* filio bona sita in Iugulo, & Plebatu S. *Alexandri*. *pag.* 1039. *Atoberga Azi* filia uxor vidua *Rodulphi* filii *Atti* obfert & tradit Canonicae S. *Ioannis* Florentiae fundum Cornell prope Cersinum; *Anselmus* vero *Ildebrandi* filius in favorem Canonirae Florentinae renunciat omni iuri, quod habet in quarta portione fundi Solieiani in Plebatu Septimi. *pag.* 1452. *Leo* IX. Papa Bullam edit, qua Monasterio S. *Mariae* in Gradibus Arretinae Dioecrsis omnia illius iura confirmat. Item concedit Abbati et Monarhis Montis Amiatae merum, et mistum, imperium super sui Monasterii populos. *Henricus* Imperator iura & privilegia Canonicorum Errlesiae Pisanae confirmat & rata habet. *Albertus*, qui *Azzo* vocabatur, Marchio & Comes est Lunensis Comitatus, qui filius fuit *Alberti*, cognomento pariter *Azzonis*, Marchionis & Comitis. Cirra id temporis fundatum videatur rrlebre & locuples Xenodochium S. *Iacobi* & S. *Aegidii*, & S. *Christophori*, Teupascii sitom in Comitatu & Dioecesi olim Lucensi, inter Florentiam & Lucam, in via Francigena, & Cervaria, loco scilicet silvestri & nemoroso; eiusque auctores duodecim viri pii fuisse videntor. Xenodochio inserviebant Fratres seu Monachi, qui peregrinos excipiebant, vias curabant tutasque reddebant, pontes super fluvios faciebant, & peregrinorum viatorumque curam omnimodis habebant. Horum Fratrum Ordo equestris & militaris etiam fuit, primusque omnium Ordinum equestrium & religiosorum in orbe Christiano fuisse videatur. Ibi postea Castrum aedificatum fuit, ab Vrbe Luca decem circiter milliaribus distans, quod vulgo & corrupte Altopascium dicitur, nunc in Magni Ducis Etruriae ditione.

MLI.

Episcopatus Florentinus obtinet sententiam contra filios *Guinildi* a Vicario Imperatoris de Castro, & Ecclrsia, & rebus pertinentibus *Vici* in Valle Sevia. *pag.* 830., sed videtor eubare error in numero annorum, & id esse reiiciendum ad annum MCLI. *Florentius* & *Ioannes* Clerici, & filii *Rotii*, concedunt in emphytheusim *Raimberto Viventii* filio agrum fossa circundatum, situm in Campo Petri Grassi, prope Campum Regis; *pag.* 1427. *Ainulphus* Episcopus Faesulanus omnia bona Monsterio S. *Bartholomaei* confirmat. *Ioannes* Episcopus Lucensis Canonicos in *Lucensi* Cathedrali, perque omnem Dioecesin, ad communem convictum traduxit, potestate a *Leone* IX. Papa sibi concessa. Ecclesia S. *Leonis* Florentiae existit. *Humbertus* Episcopus Sylvae Candidae est, & Abbas Sublarensis. *Lucas* Episcopus Vrbevetanus est. Cum certamen quoddam

et ar-

& armorum vim, Lucae pararetur inter *Ioannem* Episcopum, & *Hugonem Theudiciumque* nepotes *Guidonis* Comitis, *Bonifacius* Tusciae Dux pacem inter eos componit in Castello Rusticae prope Castellum vetus Capannuli. Idem *Bonifacius* naves fabricari facit, ut in Terram Sanctam proficiscatur. *Henricus* III. Imperator Monasterio S. *Anthimi* in agro Senensi privilegia concedit. *Leo* IX. Papa forte hoc anno ex Germania rediens, & per Tusciam transiens, in Monasterio S. *Michaelis* Passiniani apud S. *Ioannem Gualberti* hospitatur, de quo ita in Vita S. *Ioannis* scribitur: = Quodam tempore, cum ad Passinianum esset, Leo Papa cum plurimo comitatu supervenit, & cum suis refectionem accepturus, iuxta Monasterium requievit. Tunc Beatus Ioannes interrogat Oeconomum, si pisces haberent? Vt cognovit nullum esse; Conversos in lacum quemdam Monasterio proximum, piscatum ire praecepit: omnibus autem adserentibus, nonquam pisces in lacu illo fuisse, iussit tamen ut pergerent, ac Domini patrocinium absque dubio crederent adfuturum. Perrexerunt tandem, & cunctis admirantibus duos magnos lucios inventos attulerunt Beato Ioanni, quos ipse gaudens accepit, & Domino Papae continuo praesentari fecit. = Idem *Leo* Papa per Legatum Pisanos excitat, ut amissam Sardiniam recuperent. Pisani igitur classe parata in Sardiniam tendunt, sed tempestate acti in Corsicam transferuntur, cuius populi Pisanis se dediderunt. Tunc Pisani in Sardiniam se conferunt, quorum adventum *Musettus* Rex non exspectavit, sed metu impulsus, Insula populata & incensa, in Africam fugit: quare Pisani Sardiniae sine effusione sanguinis potiti sunt. Idem *Leo* Papa privilegia communit Coenobiom S. *Mariae* Insulae Gorgonae Pisanae Dioecesis, ubi S. *Gorgonii* Corpus requiescit, quae Insula *Bono* Abbati Camaldulensi data fuerat. *Gerardus Tassimanni* filius & *Cunitha* eius uxor, offerunt Ecclesiae & Canonicae S. *Zenonis* Pistoriensis casas, & tres massaricias positas in Fabrica, aliaque. *Martinus* Episcopus Pistoriensis moritur.

MLII.

Rolandus Ecclesiae Florentinae Praepositus adhuc vivit. *pag.* 94. 1133. S. *Petrus Damiani* composuit libellum, qui *Gratissimus* inscribitur. *pag.* 103. *Arnaldus* eligitur Episcopus Arretinus. *pag.* 308. *Anselmus Ildebrandi* filius in favorem Canonicae Florentinae renunciat omni iuri, quod habet in medietate sortis, quae sita est in Greve, in Pyritula, & in Cilicisno, intra territorium Plebis S. *Iuliani* Septimi. *pag.* 1423. *Henricus* III. Impesator Diploma concedit, quo Clerum Volaterranum a iure Comitum eximit, & Ecclesiae Volaterranae omnia illius iura ac privilegia confirmat. *Wido* Episcopus Pistoriensis fit, sicut *Arnaldus* Arretinus. *Bonifacius* Dux & Tusciae Marchio, Dominus Mantuae, Ferrariae, & aliarum Civitatum, contractum init cum *Otta* Antistita S. *Iuliae* Brixiae pro curte Milliarina & Sermeta; & hoc ipso anno insidiis adpetitus interficitur, & Mantuae sepelitur. *Beatrix* autem eius uxor vidua *Gotifredo* Lotharingiae Principi nubit. Praedictus *Henricus* Imperator Arretinae Ecclesiae privilegia concedit, & a *Carolo Magno* concessa confirmat: & Arretinae Civitati, praecessorum exempla imitatus, ius cudendae monetae largitur. *Orbertinus* Episcopus Perusinus est.

MLIII.

Arnaldus Episcopus Arretinus decimas largitur *Dominico* Abbati Monasterii Pratalienfis.

MLIV.

Gerardus Ademoldi filius & alii obtularunt *Gerardo* Episcopo Florentino iura eia competentia in Ripulis & Monte Aquilonia. Vallis Pesae, *pag.* 719. *Gerardus* Episcopus praedictus donat, seu confirmat, *Ioanni* Praeposito Ecclesiae S. *Andreae* Mussiani bona & iura, quae habet in territoriis Plebium Septimi, Brotii, S. *Vincentii* Pesae, Valle Grevis, Villa Nova, Villa S. *Pauli*, & Casiniano, aliaque. *pag.* 2515. *Sophia* Abbatissa Rosani scribit lib llum emphyteusis Sancto *Lario* Abbati Pasinianensi. *Seraphinus* Abbas Monasterii S. *Salvatoris* Septimi multa bona sui Monasterii in emphyteusim pariter concedit.

MLV.

Theutberga Monasterii S. *Felicitatis* Florentiae Abbatissa est, & *Cyriacus Benedicti* filius, atque *Inghidia* eius uxor, donant praedicto Monasterio agrum, & vineam sitam in Tegularia. *pag.* 1059. *Henricus* III. Imperator, cum in Omielo esset, in suum patrocinium recipit Monasterium S. *Salvii* situm in Paratinula prope Florentiam cum Capella S. *Nicolai*. Monasterio tunc praeerat *Berizo* Abbas, & Imperator Festum Pentecostes Florentiae celebraverat, ubi interfuerat etiam Generali Synodo, quam *Victor* II. Pontifex Romanus habuit, in qua multa correcta sunt, ad disciplinam Ecclesiae spectantia. Imperator autem cum multas B. *Ioannis Gualberti* virtutes auditione accepisset, quadam erga illum concepta benevolentia, hortante *Theuzone* Monacho, misit Episcopum Catholicum ad Vallis Vmbrosae Monasterium, qui summum altare consecraret. Post aliquot vero annos *Humbertus* Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis totum templum consecravit cum duobus aliis altaribus. *pag.* 1126. 1236. *Rainerius Rollandi* filius investit *Gottifredum* germanum suum de iuribus quibusdam contra *Rainerium Ioannis* filium. *pag.* 1423. *Hugo* Comes filius *Theudicii* Comitis bona quaedam vendit. *Gumbertus* Cancellarius & Missus Domni Imperatoris Placitum in Comitatu Florentino habet, in quo Advocatus Monasterii S. *Bartholomaei* Curtis Maimberti res quasdam eiusdem Coenobii tuetur contra nonnullos earum usurpatores; cum Imperator Florentia profectus Omicli iuxta Arnum esset. Idem Imperator Placitum habet in Runcaliis, in quo *Wido* Lunensis Episcopus evincit tertiam partem Castelli, quod dicitur Aginulfi, contra *Gandulfum* Lucensem. Lucenses cum Pisanis ad Vacculas praelium ineunt, et Lucenses victores redeunt. *Beatrix* Ducissa vendit iura, quae emerat in Castro Porcarii.

MLVI.

MLVI.

Henricus IV. Imperator, *Gualbertum* Parisiensem Vicarium suum in Pano Miniatis constituit. *pag.* 557. *Migliorellus* dedit in feudum *Curoccia Amici* filio agrum positum io Pulliana pro annuo canone duorum solidorom Episcopatui Florentino solvendorum. *pag.* 782. *Victor* II. Papa bona et iura Canonicorum Pisanorum sua protectione communit. *Ioannis* Episcopus Senensis donat suis Canonicis Ecclesiam et Plebem S. *Agnetis* io loco Tareiano cum omoibus suis bonis et Ecclesia S. *Mariae* de Selice. W. forte *Wida*, vel *Walterius*, Episcopus Populonii est. *Ioannes* Episcopus Lucensis obit.

MLVII.

Martinus Ecclesiae Florentinae Praepositus est. *pag.* 94. eoi Praeposito *Rozo* Diaconus, & Cantor filius *Florentii*, renunciavit agros quosdam in Ceoturia sitos. *pag.* 95. 1429. *Gerardus* Primicerius Ecclesiae Arretinae scriptum relinquit initium controversiarum inter Episcopum Arretinum, & Episcopum Senensem, de finibus suarum Dioecescon regundis. *pag.* 309. *Vbertus* Abbas Monasterii S. *Salvatoris* Ficicli est. *Victor* Papa ex Germaoia io Italiam et Tusciam redit una eum *Gottifredo* et *Beatrice*, et Florentiae subsistit, ad quem *Humbertus* Cardinalis et Legatus Apostolicus, et *Fridericus* Abbas Casinensis consecrationis accipieodae gratia accedit, qui Luca transiens novam constructionem Monasterii S. *Georgii* videt, quod *Henricus* et *Rolandus* Lucenses Monasterio Montis Casini iam donaverant. Idem *Victor* II. Papa Florentiae vita fungitur et apud Sanctam *Reparatam* tumulatur. *Rusticus* Abbas Sancti *Michaelis* Pisarum concedit bona io emphyteusim *Bonio* filio *Ermingusdae*. Facit etiam emphyteusim cum *Widone*. *Gerardus* et *Benedictus* donant quaedam eidem *Rustico* Abbati. *Stephanus* Papa, qui *Victori* successit, confirmat bona Canonicis Ecclesiae Arretinae, intercedente *Arnaldo* Arretino Episcopo. *Anselmus Badagius* Episcopus Lucensis eligitur, et bona quaedam Ecclesiae S. *Frigidiani* locat. *Guillelmus Bulgarus* Comes Placitum habet in Comitato Pistoriensi una cum *Ildebrando* Vicecomite, in quo Placito causa Abbatis Monasterii S. *Michaelis* in Furcule iudicatur. Idem *Stephanus* IX. Papa Canonicis Lucensibus amplissimum privilegium concessit.

MLVIII.

Stephanus IX. Pontifex Maximus Florentiae versatur, et *Petrus Damianus* quoque fortassis; *Martinus* autem adhuc Praepositus est. *pag.* 94. 95. *Arnaldus* Episcopus Arretinus confirmavit Ecclesiis suae Dioecescos omnia bona, & iura, & adiecit suae Canonicae tres Piscatores in Lacu Trasimeno, & medietatem Ecclesiae S. *Miniatis*, quae eidem Canonicae ab *Aemilia* Comitissa donata fuit; & huic Episcopo *Gottifredus* Marchio & Dux Tusciae privilegium *Raineri* Tusciae Praesidis confirmavit, addens Castellum & Cortem Moianae cum pertinentibus. *pag.* 308. *Gerardus* Episcopus Florentinus concessit *Bonitio* *Petronis* filio, & *Rosae* filiae *Ioannis* cognomento *Bonitii*, casam positam Florentiae prope Monasterium S. *Mariae* pro annuo canone denariorum sex argenteorum. *pag.* 785. *Theberga* filia *Athi* cognomento *Alberti*, & coniux *Rolandi* fil. *Athi*, veste S. Religionis induta donat Canonicae Ecclesiae S. *Ioannis* tres sartes io Sala, in Limite, & Piscina, intra territorium Plebis S. *Martini* Brozzi. *pag.* 938. 939. 1423. *Albericus*, *Griphus*, & *Vbertus*, *Lamberti* filii; & *Everardus*, et *Sitius*, *Rollandi* filii; et *Petrus* Notarius, et *Sighelmus*, *Ioannis* filii; et *Vga* filios *Ramberti*, et *Rodulphus* filius *Berti*; donant Canonicae Florentinae fondos sex positos in Ioliis, in Bibiano, in Clusule, in Susano, ad honorem S. *Crucis*, et S. *Laurentii*, quorum Oratorium erat io Plebatu S. *Gavini* Adimari. *pag.* 1423. *Guiglielmus Bulgarellus* Comes in Comitatu Clusino est, et interest actui *Gattifredi* Marchionis. *Hubertus* filius *Loi* donat bona Ecclesiae Maiori Pisanae, sive *Ozisoni* eius Episcopo. *Godifredus* Dux et Marchio Tosciae, et *Beatrix* eius uxor, concedunt Literas Protectionis Canonicis Arretinae Ecclesiae, eorumque rebus. Idem *Godofredus* Dux ac Marchio Placitum Lucae habet, in quo *Anselmus* eius Vrbis Episcopos Ecclesiam S. *Alexandri* sibi vindicat. *Gerardus* Episcopus Florentinus Pontifex Maximus creatur, et nomen *Nicolai* II. adsumit; cum *Stephanus* Papa Florentiae mortuus esset. Nam *Stephanus* X. Papa hoc anno Florentiam venerat, ut dixi, et de quo in vita Sancti *Ioannis Gualberti* ita scribitur: = Quo in Monasterio cum resideret, et Stephanus Romanus Pontifex per vicina loca iter haberet, audita celebri fama ipsius Sancti Ioannis Gualberti, Nuntios ad eum misit viros honoratos, orans ut ipsius conspectui se praestare non gravaretur: sed cum adversa valetudo non sineret eum ad Sanctitatem illius proficisci; Pontifex denuo Nuntios misit, fortassis, quod existimaret, eum mod itrae et humilitatis causa nolle venire, indignumque se arbitrari, qui coram ipso appareretur, vel etiam cupere eum latitare; iussitque, ut si aliter venire non posset, in lectica se adduci pateretur. Cernens igitur vir Dei mentem Pontificis, in Ecclesiam ingreditur, rogatque Dominum, ut citra scandalum, et inobedientiam, aliqua ratione id efficiat, ne cugatur ipso Summo Pontifici se praesentem exhibere. Deinde surgens e lecto coram Nuntiis Pontificis, Conversos aliquot ad se accersiri iubet, qui ipsum ad Pontificem perferant; sed cum paulolum e Monasterio discessissent: mox ingens exstitit aeris tempestas, ventis saevientibus et immenso imbre e coelo ruente. Quod Legati cernentes, & non sine divino miraculo fieri credentes, illum ceu verum Dei hominem in Monasterium reduci mandant, beatissimo Pontifici rem, ut gesta erat, referentes. Qui deinceps noluit eum ad se acciri, et in sua quiete permanens, pro felici Ecclesiae statu Dominum oraret. = *Petrus* Episcopus *Clusinus* conatus est territorium cum Castello Pancricae Ecclesiamque S. *Blasii* ad Monasterium S. *Ianuarii* de Campulcone pertinentia sibi adserere; cumque lis ac diuturnior contentio ad *Gottifredum* Etruriae Ducem, *Ildebrandumque* Cardinalem Legatum, deducta esset, Principibus illis iusta iudicantibus, Episcopus causa cecidit. Declararunt enim

enim dimidiam partem illius oppidi pertinere ad Abbatiam Sancti *Ianuarii* de Campoleone, alteram vero partem ad Abbatiam S. *Mustiolae*. *Arnoldus* Episcopus Arretinus donat Canonicis suis medietatem Ecclesiae S. *Mineatis*. *Anselmus* Episcopus Lucensis, quum *Gottifredus* Dux & Marchio Lucae esset ac iudicaret, privilegium obtinet de Ecclesia S. *Alexandri*, quae ei adiudicatur. Nam idem Dux cum *Beatrice* uxore Lucam profectus erat, sed cito Florentiam revocatus est. *Stephanus* IX. Papa Florentiae moritur. *Guillelmus* Comes cognomento *Bulgarellus* in Comitatu Clusino est cum *Gottifredo* Marchione. *Hildebrandus* Romanae Ecclesiae Subdiaconus, quem a *Stephano* IX. ad *Agnetem* Augustam in Germaniam missum diximus, hoc eodem anno millesimo quinquagesimo octavo rediens in Italiam Florentiae substitit, suisque literis Romanorum Primates conveniens, ubi eorum percipit adsensum, adnitente *Gottifreda* Duce Etruriae *Gerardum* Florentinum Episcopum mox in Romanum Pontificem eligit, atque una cum ipso & Duce Romam mense Ianuario venit anno MLIX. inquit *Leo Ostiensis Lib.* 3. *c.* 12. Eum enim Romani ab *Henrico* Rege Pontificem sibi dari petierant, ut constat ex *Lamberto* Schafnaburgensi, qui ad annum MLIX. ita scribit: Romani Principes satisfactionem ad Regem mittunt, se scilicet fidem, quam patri dixissent, filio quoad possent servaturos, eoque animo vacanti Romanae Ecclesiae Pontificem usque ad id tempus non subrogasse, eius magis super hoc exspectare sententiam, orantque sedulo, ut, quem ipse velit, transmittat: nihil eius ordinationi obstare, si quis non per legitimae electionis ostium, sed aliunde adscendisset in ovile ovium, idest *Benedicti* X. intrusionem impedimentum non adlaturam ordinationi alterius. Rex habita cum Primoribus deliberatione, *Gerardum* Florentinum Episcopum (in quem & Romanorum & Teutonicorum studia consenserant) Pontificem designat, & per *Gottifredum* Marchionem transmittit. *Gerardus* itaque Florentinus Episcopus, natione Burgundus, electus est Senis, & Pontifex declaratus, ut habeot eiusdem Pontificia Acta collecta a *Nicolao* Aragonensi Cardinali, quae in Vaticana Bibliotheca haberi, testatur *Baronius anno MLVIII. num.* 15. sed mense tantum Ianuario anni MLIX. ex *Leone* Ostiensi iaucato, Romam venit, ubi praefatus electus, inquit, a Romano Clero & populo in Sede Apostolica locatus, *Nicolai* sortitus est nomen. Electio porro eius facta est die vigesima octava Decembris anni MLVIII. inthronizatio vero post dium octavam mensis Ianuarii anni MLIX. *Baronius* quippe ad annum MLX, num. 4. refert clausulam Privilegii ab eodem Pontifice Monasterio Sanctae *Felicitatis* concessi, quod dicitur datum Florentiae VI. Idus Ianuarii anno ab Incarn. D. N. *Iesu Christi* MLIX. per manum *Humberti* Sanctae Ecclesiae Silvae Candidae Episcopi & Apostolicae Sedis Bibliothecarii, anno primo Domini Papae *Nicolai* II. Indict. XIII. ideoque anno MLX. quo indictio XIII. mense Ianuario currebat, quove Florentini, annum a die XXV. Martii auspicantes, numerabant adhuc annum MLIX. quem Florentinorum stylum *Nicolaus*, quando Florentiae fuit, adhibuit, ut suum eis amorem testaretur. Si itaque *Nicolaus* die octava Ianuarii anni MLX. adhuc primum sui Pontificatus annum numerabat, certe inthronizatus fuerat an. MLIX. post eumdem diem, sed ante diem decimam octavam eiusdem mensis, ut mox ostendetur. Quod spectat ad diem electionis de eo agetur in eius morte. *Anselmus* Episcopus Lucensis Ecclesiam S. *Petri* in Puteolis a quibusdam laicis usurpatam recipit, & in ea vitam Canonicorum regularem constituit. *Ioannes* monachus Praepositus Monasterii S. *Georgii* Lucensis sanctimonia claret.

MLIX.

Gerardus Episcopus Florentinus Pontifex Maximus electus, et *Nicolaus* II. adpellatus, Romae inthronizatur, de quo late inferius dicetur. *p.* 95. cui paullo ante Episcopo tantum Florentino donatum fuerat Castrum Cirliani cum Ecclesia, et pertinentibus. *pag.* 245. *Transmundus* Episcopus Faesulanus est. *pag.* 103. *Nicolaus* II. Pontif. Max. reparat Basilicam S. *Laurentii* Florentiae, et reparatam consecrat, et omnium suorum bonorum investituram eidem Ecclesiae tradit. Inter ea bona sunt fundus magnus ad Munionem, et fundi in Certitulo, et Iunceto; Mons S. *Laurentii*, et fundus in Monte Hugonis. Tunc Papa erat Florentiae, *pag.* 934. 938. Idem *Nicolaus* Papa Basilicam quoque SS. *Michaelis* Archangeli, atque *Eusebii*, a Florentinis eo suadente in loco, qui dicebatur Poium, conditam, ab Episcopis Perusino et Rosellano dedicari fecit, et bona eidem donavit pro Canonicorum substentatione, quae sunt, solum Ecclesiae adiacens, Portus, Viticetum, Vineae quaedam, Salictum, ager in capite Pontis Rivi S. *Andreae*, et mansum in Ruseiano. *pag.* 946. Item Monasterium Sanctae *Felicitatis* pene destructum restituit, illustri Sanctimonialium coetu ibidem collocato, et eius Ecclesiam dedicavit, et bona, et fundos, et iura, confirmavit, et soli Florentino Episcopo subiecit. *pag.* 1054. 1055. 1058. 2456. Omnia pariter bona et iura Ecclesiae Sancti *Andreae* Mussiani, et eius Praeposito *Ioanni*, confirmavit, praesente inter alios *Rozone* Florentinae Ecclesiae Archipresbytero. *pag.* 1309. *Bono* & alii quidam offerunt Castellum & Podium Nuvolae Ecclesiae Maiori Pisanae sive *Obizoni* eius Episcopo. *Rainerius* filius quondam *Vgbertinaie* Marchionis vendit quaedam. *Gottifredus* Dux & Marchio Tusciae Placitum habet, in quo *Henricus* Abbas Monasterii Arretini SS. *Florae* & *Lucillae* caussam obtinet contra occupatores Terrae Martinensis & Barbaritanae. Idem aliud Placitum habet in Comitatu Arretino, in quo Canonici Arretini contra quosdam usurpatores protectione donantur. *Bonizo* cessionem facit Eremo & Monasterio Camalduli suae portionis de Ecclesia S. *Petri* de Cerreto una cum eiusdem Ecclesiae bonis, *Willelmus* & *Rolandus* fratres transferunt in eamdem Eremum suum ius, quod habebant in praefatam Ecclesiam S. *Petri*. Celebrata in pace electione *Nicolai* II. subdunt Acta a *Nicolao* Aragonensi collecta, ut dictum est, Senis, dictus *Nicolaus* Pontifex cum Archidiacono (legendum Subdiacono, scilicet *Hildebrando*, de quo sine dubio loquuntur Acta) & Cardinalibus, consilium habuit, ut pro

 cao-

causa iam dicti Velitrensis inteusi, apud Sutrium Synodum celebraret; ad quam non solum Episcopos Tosciae & Lombardiae, sed & magnum *Godefridum* & *Guibertum* Cancellarium convocare deberet, quod absque dilatione factum est. Referunt postea Acta, illa *Benedictum* Antipapam, cum cognovisset Synodum Sutrinam celebrari, sedem reliquisse. Quod factum, postea quam *Nicolaus* Pontifex rei veritatem cognovit, Concilio cum fratribus babito, ad Vrbem una cum eis, non cum potentia, sed tamquam bonus & humilis Pastor, accessit. Vnde, auctore Domino factum est, quod cum a Populo & Clero, digno honore susceptus, iuxta consuetum ordinem a Cardinalibus in Sede Apostolica positus est, idest inthronizatus, & quidem ante diem decimum octavum Ianuarii anni millesimi quinquagesimi noni, eo enim die iam Pontificatum gerebat, ut ostendit Privilegium Priori Sancti *Andreae* Mussiani Monasterii ab eo, concessum, quod *Vghellus* in *Appendice Tomi V. pag.* 1628. recitat, in cuius fine legitur: = Datum XV. Kalendas Februarii per manus Humberti Episcopi S. E. Sylvae Candidae Cardinalis, Apostolicae Sedis Bibliothecarii, anno Domini MLIX. Pontificatus autem Domini Nicolai II. primo, Indict. XII. = quae mense Ianuario anni MLIX. in cursu erat. Quare eo anno die XVIII. Ianuarii iam inthronizatus erat. *Nicolaus* Pontifex inthronizatus, de magnis viris in sacrum Cardinalium Collegium cooptandis sollicitus, mandavit *Desiderio*, sub *Stephano* IX. Abbati Casinensi electo, ut sibi in Picenum agrum proficiscenti quam primum occurrat, ut proximo mensis Martii Ieiunio, & Presbyteri gradum & Cardinalis pariter officium sumat. Dominica igitur Quadragesimae paratis omnibus necessariis, iter arripiens *Desiderius*, apud Faesense Monasterium Apostolico se coniunxit; a quo amicissime honorificeque susceptus, Auximum simul cum eo profectus est. Ibi secundo Quadragesimae Sabbato, idest, pridie Nonas Martii, Cardinalis Presbyter ab ipso ordinatus, sequenti Dominica Abbas quoque consecratus est, inquit *Leo Ostiensis Lib.* 3. *cap.* 14. ubi addit, *Nicolaum* per totam Campaniam & Principatum, Apuliam quoque, atque Calabriam, vicem suam *Desiderio* commisisse; & hunc proxima Dominica mediae Quadragesimae Romae in Ecclesia Sancti *Petri*, Missa solemniter celebrata, Romanorum innumera turba prosequente, ad Titulum Sanctae *Caeciliae* trans Tiberim deductum esse. Hoc eodem anno millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, *Nicolaus* Pontifex Romae in Laterano Concilium celebravit, in quo *Berengarius* Archidiaconus Andegavensis, haeresim suam iterum abiuravit, & cui interfuisse Episcopos centum tredecim testantur *Algerius L.* 1. *de Sacram. cap.* 19. *Lanfrancus* in *Commentario contra Berengarium*, & *Anonymus Chiffletianus in Opusculo de multiplici Berengarii damnatione*, ubi scribit: = Nicolaus Papa eidem Berengario Romae in generali Synodo audientiam concessit, causamque eius cum centum tredecim Episcopis synodali iudicio ventilavit. Sed ille iterum, cum sectam suam defendere non valeret, tanquam quasi correptus libros proprios haereseos in conspectu domni Apostolici, & totius Synodi, manu propria concremavit; & errore abnegato, Catholicam professionem, quam Turonensi Concilio (anno MLX. habito) fecerat, sub iureiurando iterum renovavit: Ego Berengarius indignus Diaconus Ecclesiae Sancti Mauritii Andegavensis cognoscens veram & Apostolicam fidem, anathematizo omnem haeresim, praecipue de qua hactenus infamatus sum; quae adstruere conatur panem & vinum, quae in altari ponuntur post consecrationem, solummodo sacramentum, & non verum corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi esse, nec posse sensualiter, nisi in solo Sacramento, manibus Sacerdotum tractari, vel frangi, vel fidelium dentibus atteri. Consentio autem Sanctae Romanae Ecclesiae Apostolicae Sedi, & corde profiteor de Sacramento Dominicae mensae eam fidem me tenere, quam domnus & venerabilis Papa Nicolaus & haec sancta Synodus auctoritate Evangelica & Apostolica tenendam tradidit, mihique formavit; scilicet panem & vinum, quae in altari ponuntur, post consecrationem non solum Sacramentum, sed etiam verum Corpus & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi esse, & sensualiter non solum Sacramentum, sed in veritate manibus Sacerdotum tractari, & frangi, & fidelium dentibus atteri: iurans per sanctam & homousion Trinitatem, & per haec Sacrosancta Christi Evangelia. Eos vero, qui contra hanc fidem venerint, cum dogmatibus & sectatoribus suis aeterno anathemate dignos esse pronuntio. Quod si ego aliquando aliquid contra haec sentire ac praedicare praesumpsero, subiaceam Canonum severitati. Lecto & perlecto sponte subscripsi. = Et post pauca subdit *Anonymus Chiffletianus*: = Hanc iuratoriam professionem Beringarii domnus Papa Nicolaus statim per diversa transmisit regna, ut omnes gratias agerent pro eius conversione, quoniam pridem multum scandalizati sunt de eius aversione. Hanc eamdem fidei professionem a *Berengario* editam, & a *Nicolao* Papa per plura regna transmissam refert *Lanfrancus* laudatus: = Tu vero, inquit, acquiescens accepisti, legisti, confessus es, te ita credere iureiurando confirmasti, tandem manu propria subscripsisti. *Nicolaus* Papa gaudens de conversione tua, iusiurandum tuum scriptum misit per urbes Italiae, Galliae, Germaniae, & quaecumque loca fama tuae pravitatis antea potuit pervenire, ut sicut Ecclesiae scandalizatae prius dolebant de te averso atque adverso, ita postea gauderent, gratiasque agerent, de te reverso atque converso. Cur ergo scriptum hoc magis adscribis Humberto Episcopo, quam tibi? quam Nicolao Pontifici? quam eius Concilio? quam denique omnibus Ecclesiis, quae id cum debita reverentia susceperunt, & pro conversione tua Deo gratias retulerunt? = Tunc enim, quando haec scribebat *Lanfrancus*, *Berengarius* ad vomitum iterum redierat, & illam fidei confessionem non a se, sed ab Humberto Sylvae Candidae Episcopo, scriptam dicebat. Quod quidem verum erat, idem enim *Lanfrancus Humbertum* huius iuramenti auctorem fecerat, sed hic illam composuerat iussu *Nicolai* Papae, a quo id postulaverat idem Haeresiarcha *Berengarius*: = Postulasti, inquit *Lanfrancus*, *Nicolaum* Pontificem, eiusque Concilium, quatenus fidem, quam teneri oporteret, verbis tibi traderet, scriptura firmaret. Iniunctum est

huius

huius rei causa *Humberto* Episcopo. Itaque verba fidei superius comprehensa scripsit, recitavit, adsensu omnium ad legendum & confitendum sibi tradidit. Tu vero acquiescens accepisti, = & cetera mox descripta. In hoc eodem Concilio Romano ad frequentia schismata praecavenda *Nicolaus* Papa de Romani Pontificis electione decretum edidit, quo statuit, ut vacante Sede, = Cardinales Episcopi diligentissima simul consideratione tractantes, mox sibi Clericos Cardinales adhibeant, sicque reliquus Clerus & Populus ad consensum novae electionis accedant. = Paullo post: = Eligant autem de ipsius Ecclesiae gremio, si repertus fuerit idoneus, & si de ipsa non invenitur, ex alia adsumatur, salvo debito honore & reverentia dilecti filii nostri Henrici, qui inpraesentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente speratur, sicut iam ipsi concessimus, & successoribus illius, qui ab hac Apostolica sede personaliter hoc ius impetraverint. = Haec *Nicolai* II. Constitutio a Chronographo Virdonensi integra recitatur. Ex hoc tempore, quo Cardinalium Sanctae Romanae Ecclesiae dignitas longe maiori in pretio haberi coepit, electionem Romani Pontificis ad solas Cardinales, nudam veri Electi adprobationem, ad populum pertinuisse, eruit *Adnotator Baronii* ex Decreto electionis *Gregorii* VII. his verbis expresso: = Nos S. Romanae Catholicae & Apostolicae Ecclesiae Cardinales, Clerici, Acolyti, Subdiaconi, Diaconi, Presbyteri, praesentibus venerabilibus Episcopis, Abbatibus, Clericis, & Monachis, consentientibus pluribus turbis utriusque sexus, diversique ordinis, acclamationibus, eligimus nobis in Pastorem, & Summum Pontificem &c. = *Petrus* etiam *Damiani Alexandro* II. Pontifici in *Lib. I. Epist. XX.* ait: = Electionem Pontificiam per Episcoporum Cardinalium fieri debere principale iudicium, *ita ut* secundo loco iure praebeat Clerus adsensum, tertio popularis favor attollat adplausum, sicque suspendendam esse causam, usque dum Regiae Celsitudinis consulatur auctoritas, nisi periculum fortassis immineat, quod rem quantocius accelerare compellat. = Ab hoc tamen iure Clerum Cardinalibus inferiorem, populumque deinde omnino exclusum fuisse, compertum. Quod attinet ad Decretum in favorem *Henrici* IV. Germaniae Regis emissum, a *Gratiano Dist.* 23. *Cap. In nomine* etiam relatum, illud per subreptionem obtentum fuisse, & Regem *Henricum* se eo indignum reddidisse, eruitur ex *Anselmo* Lucensi Episcopo *Lib.* 2. *contra Wicbbertum*, seu *Guibertum*, Antipapam, & sequaces eius; *pag.* enim 222. inquit. = Sunt item qui obiiciunt, *Nicolaum* Iuniorem decreto Synodali constituisse, ut obeunte Apostolico Pontifice successor eligeretur, & electio eius Regi notificaretur. Facta vero electione, &, ut praedictum est, Regi notificata, ita demum Pontifex consecraretur. Quod si admittendum est, ut ratione factum dicatur, obiicimus ad hoc confutandum, praefatum Regem, & Optimates eius, se ea constitutione indignos fecisse. Primum, quia postea praefatum Nicolaum, Coloniensem Archiepiscopum pro suis excessibus corripuisse, graviter tulerunt, eumque huius gratia, quantum in se erat, a Papatu deposuerunt, & nomen eiusdem in Canone consecrationis nominari vetuerunt, ideoque decretum eius de iure irritum esse debebit. = Et post pauca contra illud decretum in medium adducta, subdit: = Patet, praefatum decretum nullius momenti esse, & numquam aliquid virium habuisse. Et haec dicens non praeiudico beatae memoriae Papae Nicolai, nec quicquam eius honori derogo, Patrum sententias Dei Spiritu conditas, sequendo; homo quippe fuit, eique, ut contra fas ageret, subripi potuit. Peiora *Anselmi* Lucensis verba refert *Baronius ad an.* MLIX. *num.* 29. *ex Deusdedit* Cardinali, cuius Collectio Canonum, seu *Libri* 4. *de Rebus Ecclesiasticis*, *Anselmo* etiam Lucensi a quibusdam attributi, exstant MSS. in Bibliotheca Vaticana. In eo Concilio *Nicolaus* Pontifex Simoniacam haeresim damnavit; statuit Simoniacos sine misericordia deponendos, iuxta Canonum sanctiones, & SS. Patrum decreta: eos autem, qui a Simoniacis gratis fuerant ordinati, quorum ingens erat multitudo, in acceptis ordinibus manere permittit, *non tam censura iustitiae, quam intuitu misericordiae*. Cavit nihilominus, ne successorum aliquis hanc dispensationem suam in exemplum traheret. Si quis vero deinceps a Simoniaco se consecrari permitteret, & consecrator, & consecratus, privati sacra dignitate, poenitentiae subiicerentur. Haec constant ex B. *Petri Damiani Opusculo* 30. *cap.* 1. & ex *Actis Synodi*, ad quam etiam revocanda *Epistola VIII. Nicolai* Papae ad Episcopos Galliae, & Aquitaniae, in qua referuntur quaedam tantum ex Decretis in ea Synodo promulgatis, quae sunt numero tredecim *Tomo IX. Conciliorum* legenda. Hanc Synodum anno MLIX. mense Aprili celebratam, indubitatum reddidit decretum de electione Romani Pontificis in eodem emissum, cuius initio legitur: = Anno ab Inc. millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, Indictione XII. propositis Sacrosanctis Evangeliis, praesidente quoque reverendissimo ac beatissimo Nicolao Apostolico Papa, in Basilica Lateranensis Palatii &c. = Qui omnes temporis characteres leguntur etiam laudata *Epistola VIII. Nicolai* ad Episcopos Galliae & Aquitaniae. Magna erat hoc tempore inter Clerum & Populum Mediolanensem contentio, propter duas haereses, Simoniacam videlicet, & Nicolaitarum, seu Clericorum, *qui contra castitatis Ecclesiasticae regulam feminis admiscentur, qui plane tunc fornicatores fiunt, cum foedi commercii copulas ineunt*, ut inquit *Petrus Damiani* in *Epistola ad Hildebrandum* Archidiaconum, quia *Nicolaitae carnales nuptias concedunt, ac defendunt, sacri altaris Ministris*; ut ait *Humbertus* Cardinalis in *Charta excommunicationis contra Michaelem Patriarcham Constantinopolitanum*, apud *Baronium anno* MLIV. *num.* 23. Quare *Nicolaus* Papa accepta legatione Mediolanensium exorantium, ut Mediolanensis Ecclesiae contritionibus dignaretur misereri & compati, ut legitur in *Romanorum Pontificum gestis a Nicolao* Aragonensi Cardinali collectis, *Petrum Damiani* Cardinalem Ostiensem, & *Anselmum* Lucensem Episcopum, suum postea in Pontificatu successorem, Mediolanum misit, ut eam Ecclesiam Simoniaca labe, & Nicolaitarum spurcitia, infectam cum Romana conciliaret. Nec unus repertus est, qui non aut ordines emisset, aut foeda feminarum consuetudine usus esset. Sed hortatu *Petri Damiani* primus omnium *Guido* Archiepisco-

scopus Mediolanensis solemnibus verbis professus est, se ab huiusmodi flagitiis temperaturum, indeque Clerici omnes. Verum post *Petri* discessum *Guido* Clericorum assiduis stimulatus querimoniis, ac pene convitiis, in pristinum rediit, ut fuse narrat *Baronius*, qui & refert Epistolam eiusdem *Petri Damiani Hildebrando venerabili Archidiacono* datam, qua plena huius legationis relatio continetur. Qua ex Epistola Mediolano, ut videtur, scripta mihi deduci posse videtur, eam legationem a *Petro Damiani* susceptam post mensem Augustum anni millesimi quinquagesimi noni; nam eo mense *Hildebrandus* nondum erat Archidiaconus, quam tamen dignitatem iam obtinebat, cum eam Epistolam scripsit *Petrus*, ut ex inscriptione liquet. Simoniaci porro & Nicolaitae dicuntur haeretici, quia, ut inquit *Petrus Damiani*, *vitium in haeresim vertitur, cum perversi dogmatis adsertione firmatur*. *Hildebrandus* a *Leone* IX. Papa Subdiaconus quidem creatus est, ut adserit *Paulus* Benrediensis in *Vita eius*, sed hallucinatus est cum *Cap.* 2. scripsit, eumdem postea ab eodem *Leone* Archidiaconum institutum esse. Nam *Leo Ostiensis Lib.* 2. *cap.* 101. loquens de *Hildebrando* a *Stephano* IX. anno MLVIII. ad *Agnetem* Imperatricem misso deserte adserit, eum Romanae tunc fuisse Ecclesiae Subdiaconum, quod & refert *Petrus Damiani* de eadem re verba faciens *Epistola* ad *Henricum* Archiepiscopum Ravennatem apud *Baronium anno MLVIII. num.* 12. Imo anno MLIX. mense Augusto, nondum *Hildebrandus* erat Archidiaconus, sed tantum Subdiaconus, Cardinalis tamen, quod constat ex Concilio Beneventano a *Nicolao* Papa celebrato, quod his verbis inchoatur: *Anno Dominicae Incarnationis MLIX. mense Augusto intrante, Indictione XII. currente* &c. Igitur ibi postea *Ioannem* Abbatem Monasterii, scilicet Sancti *Vincentii* super Vulturni fluminis fontes, sibi conquestum esse de *Alberto* Monacho, quod Cellam Sanctae *Mariae* Monasterio suo subripuisset, & Pontificem *Nicolaum* *Ioannem* Abbatem Sancti *Vincentii* ex eadem Sanctae Mariae Cella in perpetuum investivisse: praesentes fuerunt in primis Dominus *Humbertus*, *Bonifacius*, *Ioannes* Cardinales Episcopi, *Desiderius* Abbas & Presbyter, *Hildebrandus* Subdiaconus, Cardinales; *Vuldricus* Beneventanus, *Petrus* Amalphitanus &c. Archiepiscopi. Mense itaque Augusto anni millesimi quinquagesimi noni *Hildebrandus* erat quidem Cardinalis, sed nondum a *Nicolao* Papa Archidiaconus creatus, ex quo & refelluntur, qui putant, *Hildebrandum* ratione Archidiaconatus creatum fuisse Cardinalem. *Petrus Damiani*, qui nolens invitusque ab eremo abstractus, a *Stephano* Papa IX. creatus fuerat Cardinalis Episcopus Ostiensis, de abdicando se a munere *Nicolao* Pontifici libellum dedit, cuius hic est titulus: *Domino suo Nicolao Universali Papae Petrus Monachus servitutem*. *Baronius* id factum putat statim ac post Concilium Sutrinum schisma sublatum est, & pax Ecclesiae postliminio reversa quievit, quo libello oblato, inquit, in aliis Epistolis post datis, nunquam amplius Episcopum Ostiensem, nec se nominat Cardinalem. Sed cum verum sit, *Petrum Damiani* post oblatum abdicationis libellum, nec Episcopum Ostiensem, nec Cardinalem se amplius subscripsisse, dicendum omnino, libellum illum a *Petro Damiani* oblatum post Synodum Romanam mense Aprili anni millesimi quinquagesimi noni a *Nicolao* II. celebratam; inter subscriptiones enim Episcoporum huius Synodi, quae extant *Tomo IX. Concil. pag.* 1139. ex Vaticano Codice depromtae, post *Nicolaum* Papam tertio loco subscribit *Petrus Damiani* hoc modo: *Petrus Ostiensis Episcopus*: licet Privilegio, Monasterio Sanctae *Felicitatis* ab eodem *Nicolao* Papa concesso, anno MLX. sexto Idus Ianuarii, ut superius diximus, post Episcopos Albanensem, Portuensem, Lavicanensem, & Praenestinum, ita subscribat idem *Petrus Damiani*, *Ego Petrus peccator Monachus subscripsi*: ex quibus eruitur libellum illum abdicationis, non statim post Concilium Sutrinum, sed post Concilium Romanum, a *Petro Damiani* oblatum esse. Verum Pontifex eius petitioni non acquievit. Absoluta Romana Synodo, cui inter alios interfuerunt *Trasmundus* Episcopus Faesulanus, *Rodulphus* Episcopus Senensis, *Ioannes* Episcopus Suanensis, sicut & *Wido* Episcopus Volaterranus, & *Anselmus* Lucensis Antistes; *Nicolaum* Papam in Apuliam profectum esse, Concilium Melphiae celebrasse, totamque Calabriam, & Apuliam, Normannia concessisse, imo & *Roberto Guiscardo* Siciliae Ducatum confirmasse, auctor est *Leo Ostiensis*, qui *Lib.* 3. *cap.* 12. de *Desiderio* Cardinali, Abbate Casinensi, verba faciens ait: = Quoniam ab eodem Pontifice (Nicolao) Paschalis festivitatis gratia invitatus fuerat, Romam reversus, post festum Urbem una egrediens, Melfiam unam Apuliae adiit Urbem, ubi tunc idem Apostolicus Concilium celebrare decreverat. = In eo Concilio *Nicolaum* throno deposuisse Tranensem Episcopum testatur *Petrus Damiani* in Epistola ad Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales. Cetera in eo Concilio gesta, quae desiderantur tam apud *Baronium* quam in editionibus Conciliorum, supplevit Adnotator *Baronii* ex *Guillelmo* Apuliensi in *Poemate de Rebus in Italia a Normannis gestis*, qui, cum *Urbano* II. Ecclesiam Romanam regente floruerit, testis oculatus fuit. Is autem postquam *Lib.* II. narravit, *Robertum Guiscardum*, Cariatum, Calabriae citerioris Urbem in ora littorali maris Ionii positam, obsidione cinxisse, ut aliis Urbibus terrorem incuteret, de Concilio Melphiae celebrato canit,

Interea Papae Nicolai forte secundi.
Comperit adventum, dimittitur obsidione.
Plurima pars equitum comitatur, pars minor illum.
Melphia suscipit hunc, & ibi suscepit honore
Magno Papa fuit. hic Ecclesiastica propter
Ad partes illas tractando negotia venit:
Namque Sacerdotes, Levitae, Clericus omnis,
Hac regione palam se coniugio sociabant.
Concilium celebrans ibi Papa, faventibus illi
Praesulibus centum iuc ad Synodale vocatis,
Ferre Sacerdotes monet, altarisque Ministros
Arma pudicitiae; vocat hos & praecipit esse
Ecclesiae sponsos, quia non est iure Sacerdos
Luxuriae cultor. Sic exstirpavit ab illis
Partibus uxores omnino Presbyterorum,
Spretores minitans anathemate percutiendos.

Ex quibus habemus, numerosum fuisse illud Concilium, cum centum Episcopi ei interfuerint, & cele-

celebratum fuiffe contra Clericos incontinentes, in quorum numero non computabantur Epifcopi Apuliae, qui Graecorum iugum excufferant, quicue uxores non accipiebant, quia apud Graecos huiufmodi incontinentia numquam tolerata fuit. *Tomo IX. Conciliorum* dicitur ex *Leone Oftienfi* laudato, Concilium iftud Amalphiae celebratum; licet *Leo Oftienfis* fcribat Melphiae: duae autem hae urbes maxime inter fe diverfae; Amalphia enim eft urbs maritima & Archiepifcopalis in Principatu citeriori regni Neapolitani pofita; Melphis vero feu Melphia Lucaniae Vrbs, in qua *Nicolaus* II. Epifcopatum erexit, & Romano Pontifici immediate fubiecit, ut docet *Vghellus Tom. I. pagg.* 992. *& feqq.* Haec prima Normannorum in Apulia fedes, in cuius extremo limite Calabriam verfus iacet, quam Vrbem Normanni aedificarunt, feu potius inftaurarunt, tefte *Malaterra L.* 1. *c.* 3. De eadem Vrbe Melphis legendus idem *Apulienfis L.* 1. *pag.* 5. & *Lib.* 3. *pag.* 18. Tandem *Vghellus* addit, primum Melphiae Epifcopum *Balduinum* nomine die XVIII. Augufti una cum aliis Praefulibus Concilii interfuiffe confecrationi Ecclefiae Sancti Angeli a *Nicolao* II. peractae. *Baronius* ex *Nicolao* Aragonenfi Cardinali refert, *Nicolaum* Pontificem, ad Normannorum preces, fefe in Apuliam contuliffe, eos a vinculo excommunicationis abfolviffe, iifque praeter Beneventum, totam Calabriam & Apuliam, conceffiffe; *fed accepta prius ab eis fumfacramento Romanae Ecclefiae fidelitate; cenfuque quotannis per iugu boum fingulu denariis duodecim*, ut ait *Leo Oftienfis Lib.* 3. *capit.* 15. qui ibidem antea fcripferat: *Richardo capuanum Principatum, & Roberta Guifcardo Apuliae atque Calabriae atque Siciliae Ducatum, confirmavit*: quia fcilicet *Guifcardus* de Sicilia fibi fubiicienda confilium inierat, quam & poftea occupavit. Vtrumque *Roberti Guifcardi* iuramentum exhibet *Baronius* ex codice Vaticano, qui infcribitur, *Liber cenfuum &c.* quotum prius, quod eft de tributo quotannis folvendo, hic referre fubficiat; tale autem eft: = Ego Robertus Dei Gratia & Sancti Petri Dux Apuliae, & Calabriae, & utroque fubveniente, futurus Siciliae, ad confirmationem traditionis & ad recognitionem fidelitatis, de omni terra, quam ego proprio fub dominio meo teneo, & quam adhuc ulli Vltramontanorum unquam conceffi ut teneat: promitto me annualiter pro unoquoque iugo boum penfionem, fcilicet duodecim denarios Papienfis monetae perfoluturum Beato Petro, & tibi Domino meo Nicolao Papae & omnibus fucceffioribus tuis, aut tuis & tuorum fucceffioribus Nuntiis. Huius autem penfionariae redditionis erit femper terminus, finito vere anno Sanctae Refurrectionis die Dominico. Sub hac conditione huius perfolvendae penfionis obligo me & omnes meos, five haeredes, five fucceffores, tibi Domino meo Nicolao Papae & fucceffioribus tuis. Sic me Deus adiuvet & haec Sancta Evangelia. = Ideo autem Pontifex haec omnia Normannis conceffit, quia ut habent *Acta Nicolai* Aragonii, cum hoc tempore potentia & viribus in Vrbe Romana ceteros Magnates fuperarent, in caufis Ecclefiae contra illos, qui Apoftolicae Sedis iura violenter occupaverant, Romano Pontifici magnum fulatium & opportunum auxilium magna valida poterant exhibere; ideoque eos fideles Ecclefiae Romanae redditos fibi conciliavit. Viri docti paffim fcripfere, *Robertum* a *Nicolao* Pontifice Ducatus Calabriae honore donatum effe in Concilio Melphitano, fed invicte refelluntur ab eodem *Guillelmo* Apulienfi, qui poft laudatos verfus, fubiungit:

Finita Synodo, multorum Papa rogatu
Robertum donat Nicolaus honore Ducali.
Hic Comitum folus conceffo iure Ducatus
Eft Papae factus iurando iure fidelis.
Vnde fibi Calaber conceffus & Appulus omnis
Eft locus, & Latia patriae dominatio gentis.
Romam Papa redit, cum magno Dux equitatu
Obfeffum repetit Cariatum &c.

Cum Normannos tanto beneficio fibi devinxiffet *Nicolaus* Papa, Romam reverfus eft cum exercitu ad ipfius commonitionem ab iifdem Normannis collecto, cuius opera Praeneftini, Tufculani, & Nomentani, Summo Pontifici & Ecclefiae Romanae perduelles, caftigati & Papae Domino fuo fubditi, tyranni expugnati, exterminati praedones, qui ditione tota Romani Pontificis graffabantur, *Gerardi* Galeriae Comitis deftructa praefidia, caftellaque complura libertas, pax, fecuritas Vrbi, totique ditioni Ecclefiafticae reftituta eft, ut narrat *Baronius* ex iifdem Romanorum Pontificum Actis faepius laudatis, a *Nicolao* Cardinali Aragonio collectis. Porro *Nicolaus* ficut *Roberto* Guifcardo Apuliae, Calabriae, atque Siciliae, Ducatum; ita *Richardo Roberti* fratri Capuanum Principatum confirmavit, ut ex dictis liquet.

MLX.

Rozo Praepofitus Cantorum in vivis adhuc effe potuit. *pag.* 95. *Petrus*, *Vitalis* fil. donat Ecclefiae S. *Mariae*, et S. *Crucis*, Bibiani, in territorio Plebis S. *Gaviani* Adimari, bona quaedam. *pag.* 1424. S. *Petrus Damiani* condit Monafterium S. *Barnabae* Gamunii, in Dioecefi Faventina, *Guidone* Comite, et *Ermelina* eius uxore, opem ferentibus. *pag* 1766. Anno Chrifti millefimo fexagefimo Florentiae cum effet *Nicolaus* Papa, fexto Idus Ianuarii, Monafterio Sanctae *Felicitatis* iuxta Florentiam, cui praeerat *Teiberga* Abbatiffa, privilegium indulfit, quod totum ex *Vghellio* produxi fuperius. *pag.* 5054. Florentia Pontifex ad Monafterium Cafinenfe perrexit, ibique *Oderifium* Comitis Marforum filium, eiusdem Coenobii Monachum, Cardinalitiis infulis exornavit: Dominum *Martinum*, genere Florentinum, inter primores eiusdem Monafterii etiam Monachum religiofum ac prudentem, Aquinenfem Epifcopum confecravit, depofito Epifcopo *Angelo*, eo quod ex laico effet ordinatus, Ecclefiafticarum rerum effet prodigus, & agentibus nequitiis fuis, a fanctae memoriae *Leone* Papa fuiffet excommunicatus. Haec conftant ex *Leone Oftienfi Lib.* 3. *cap.* 14. Dum in Franciam Legatos mifit *Nicolaus*, qui eodem anno millefimo fexagefimo Concilia celebrarunt. Reftaurandae quippe gratia difciplinae *Stephanum* Cardinalem Legatum Apoftolicum direxit, qui eius auctoritate & mandato Concilium Turonenfe coegit an-

 no

no MLX. Indictione XIII. Kalendis Martii Luna XIII. IV. feria, ut in eius Praefatione legitur. Decem Episcopi ei interfuere, in eoque Simonia, pluralitas Beneficiorum, rerum Ecclesiasticarum alienatio, beneficiorum acceptio a laicis, incestae nuptiae, quae vitia tunc in Galliis grassabantur, damnata ac prohibita sunt decem Capitulis, quae Tomo IX. Concil. pag. 1109. recitantur. Ibidem etiam refertur Epistola eiusdem Legati ad Archiepiscopum Dolensem, qua praecipit, ut intersit Turonensi Synodo a se habendae ante mediam Quadragesimam, vel Synodo quae antiquo more Romae post Pascha celebrabitur, Romae enim singulis fere annis Synodus habebatur, cuius nulla apud Auctores mentio, nisi forte agant de rebus in aliqua ex his Synodis gestis. Hugonem pariter Cluniacensem Abbatem Legatum misit Nicolaus Pontifex, qui cum Arelatensi Archiepiscopo & quibusdam aliis Episcopis Avenione Concilium celebravit, in quo Gerardus cognomento Caprerius electus Episcopus Sistaricensis, Romam missus est, & Episcopus a Nicolao Papa consecratus. Illud constat ex Literis eiusdem Nicolai, Clero, Plebique, in Civitate Sistaricensi consistentibus, datis, & a Boüchero lib. 9. Historiae Provinciae Sect. 5. relatis, in quibus licet mentio non fit Concilii Avenionensis, illud tamen diserte memoratur in instrumento an. MLXX. scripto a Bertrando Episcopo Sistaricensi, & in Archivis Ecclesiae Forcalqueriensis adservato, in quo Bertrandus ait, praedictum Gerardum cognomento Caprerium electum fuisse Episcopum Sistaricensem apud Urbem Avenionem in Concilio magno, quod ibi celebravit cum omnibus Episcopis totius Provinciae Hugo Cluniacensis Abbas fungens legatione Domini P. Nicolai, ad quem a praedicto Legato missus dictus Gerardus in Episcopum fuit consecratus. Exemplar illius Concilii Avenionensis sibi ostensum fuisse a Polycarpo Riviero Chartusiano, viro erudito, testatur idem Boüchérus, sed illud sicuti & autographum, alias in Archivis Capituli Forcalqueriensis adservatum, nunc deperdita sunt. At Literae Nicolai II. & Bertrandi instrumentum, Concilium illud Avenione congregatum fuisse, nos dubitare non patiuntur. Addit Bertrandus Sistaricensis Episcopus in laudato instrumento, Sistaricenses noluisse Gerardum recipere, quia destruxerant, tam laici, quam Episcopi praecedentes, totum Episcopatum, de quibus ipse, nempe Gerardus, dicit: Erant una vice uxorati publice. Forcalqueriensea autem honorifice Gerardum susceperunt. Hunc Romae ordinatum, inquit Bertrandus, ut ipse narrat, Sistaricenses non permiserant transire per Civitatem suam, venientem Forcalquerium honorifice & cum magno gaudio receptus fuit ab eis ibi. Concludit tandem Bertrandus, Gerardum Cannonicos Sistaricenses & Forcalquerienses separasse, & dignitates inter eos divisisse, cum utraque sit Concathedralis, & pro Sede Episcopali habita ab antecessoribus nostris; nam & hoc insimul commune habebant, quando una erant Ecclesia. Adnotator Baronii, ex quo haec excerpsi, observat praeter Sistaricensem Episcopatum, alios esse, in quibus duae Ecclesiae Concathedrales reperiuntur. Matthaeus Paris ad an. MCXXXII. de Roberto Episcopo Cestrensi verba faciens, ait: Habet Episcopatus ille usque hodie tres Sedes, Cestrensem, Lichfeldiensem, & Coventriensem. Ughellius in Italia Sacra adfirmat anno MLXXVI. Episcopatum Capuanum in duas Sedes divisum fuisse, ex quibus antiquior Capuae remansit, & recens apud Pontem Casulanum constituta. Denique San-Marthani in Episcopis Aeduensibus pagina 15. testantur, eos duas Sedes cathedrales habuisse. Nemini porro mirum videri debet, duos anno millesimo sexagesimo Sedis Apostolicae Legatos a Nicolao Pontifice in Gallias missos, quorum alter apud Turones, alter Avenione, Concilium celebravit; ut enim observat Iacobus Sirmondus in Notis ad Epistolas Goffridi Vindocinensis Abbatis & Cardinalis, Literas convocationis Synodi totius Legationis referens, Legatio Aquitanica Metropoles Bituricensem, Burdigalensem, Auxitanam, & Turonensem, complectebatur; Gallica vero Legatio alias omnes Galliarum Metropoles, ideoque Stephanus Cardinalis Legationem Aquitanicam, Hugo Cluniacensis Abbas Gallicam, obibat. Guglielmus Bulgarus Comes coram Nicolao II. Papa remittit offensas, & restituit Castella quaedam, Guidoni Episcopo Volaterrano; & Instrumentum est apud Muratorium Tom. IV. Antiquitatum pag. 227. S. Ioannes Gualberti mittit Mediolanum Rodulfum Abbatem S. Petri Musceti, & Petrum Priorem S. Michaelis Passiniani, ut Catholicis contra Haereticos opitulentur. Bodus seu Dodus Episcopus Rosellensis est. Anselmus Episcopus Lucensis Ecclesiam Cathedralem S. Martini a fundamentis reficit, & dedicat.

MLXI.

Nicolaus II. Papa Bullam edit, qua confirmat privilegia Capitulo Canonicorum Suanensium, cum eam regeret Anselmus Episcopus. Obertus Abbas Sancti Miniatis sententiam fert, qua Campum Regis Canonicae Florentinae adiudicat. pag. 49. 1205. Parem sententiam tulit Beatrix Ducissa contra Ecclesiam S. Laurentii Florentiae. pag. 1456. Petrus Ticinensis Episcopus Florentinus creatur, post Nicolai II. obitum, qui, etsi Pontifex Maximus, Ecclesiam tamen Florentinam nihilominus tenuerat, contra quam scribitur. pag 102. 103. Rodingus Ioannis f. Notarius, et Berta eius uxor, donarunt Monasterio S. Felicitatis Florentiae, ubi Theutberga Abbatissa erat, bona posita in Mezzana, seu Maetisna. pag. 1059. Petrus cognomento Saracinus Adami f. concedit in emphyteusim Vuldo Oddi f. & Bertae eius uxori, domum Florentiae sitam pro annuis denariis argenti xx. pag. 1404. Nicolaus Papa anno millesimo sexagesimo primo alteram Romae Synodum celebravit, in qua Aldredus Episcopus Eboracensis Romam a Sancto Eduardo Angliae Rege ad Nicolaum delegatus, ut ab eo peteret confirmationem privilegiorum Regni Angliae, pallium ab eodem Papa suscepit, eodemque anno in Angliam rediens detulit Literas Nicolai Pontificis ad Sanctum Eduardum datas, quibus eam suscipit in Societatem Apostolicam, privilegia confirmat, & Westmonasterium regiae constitutionis, & consecrationis, locum esse, atque repositorium regalium insignium, & habitationem perpetuam Monachorum, qui nulli omnino personae nisi Regi subduntur, concedit

credit & permittit, ut iam concesserat *Leo* Papa IX. Haec quidem *Baronius*, & omnes alii viri eruditi referunt ad Synodum Romanam a *Nicolao* Papa anno MLIX. habitam; sed Adnotator *Baronii* demonstravit, haec pertinere ad aliam Synodum Romanam anno millesimo sexagesimo primo indictam, eo praesertim argumento, quod *Aldredus* Episcopus Wigorniensis Romam ab *Eduardo* Rege directus sit post electionem in Archiepiscopum Eboracensem, quem tamen Archiepiscopatum non obtinuit ante Nativitatem Domini anni millesimi sexagesimi, cum *Kinsius* Archiepiscopus Eboracensis *Aldredi* decessor undecimo Kalendas Ianuarii eiusdem anni MLX. e vivis excesserit, ut fidem faciunt *Florentius* Wigorniensis, *Simeon* Dunelmensis, *Rogerius* Hovedenus, & *Radulphus* de Diceto. *pag.* 478. *Aldredum* cum duobus aliis Episcopis electis, *Guisone* scilicet ad Ecclesiam Wellensem, *Waltero* ad Herefordiensem, *a Domino Papa munere consecrationis subscepto, in Concilio, quod* in Lateranensi Palatio convenerat, cum ceteris Patribus honorifice consedisse, scribit *Aldredus* Abbas Rievallensis in Vita Sancti *Eduardi* Regis apud *Seldenum* in Decem Sceiptoribus *Hist. Angliae. pag.* 386. Plura hac de re Adnotator *Baronii* ad annum MLIX. Paulo post hanc Synodum Romanam *Nicolaus* Pontifex Florentiam profectus, ibidem finem vivendi fecit, ex *Leone* Ostiensi Lib. 3. cap. 20. *duobus ut semis annis in Pontificatu peractis*, cui consentiunt *Benno* Pseudo-Cardinalis, omnesque fere Catalogi, annos duos, menses sex, & dies viginti quinque, a *Leone* Ostiensi neglectos, *Nicolai* Pontificatui adscribentes: obiit autem die vigesima secunda mensis Iulii anni millesimi sexagesimi primi, quod eruitur ex electione *Anselmi* Lucensis Episcopi, qui ei successit in Pontificatu sub nomine *Alexandri* II. quae facta est die prima Octobris eiusdem anni, postquam Sedes vacasset menses duos, & dies novem, & in Ecclesia S. *Reparatae* sepultus cum suis praecessoribus *Victore* II. & *Stephano* IX. *Alexander* autem II. licet Pontifex Romanorum, nontamen unquam vivens Episcopatum & Ecclesiam Lucensem dimisit. Ex quibus consequens est, electionem *Nicolai* II. factam esse die vigesima octava Decembris anni millesimi quinquagesimi octavi, a quo die axes. Iulii anni MLXI. interlabuntur anni duo, menses sex, & dies viginti quinque, ab Auctoribus Catalogorum ei attributi; licet enim ipse *Nicolaus* annos suos a die inthronizationis in Rescriptis suis deduxerit; Auctores tamen Catalogorum eos a die electionis repetiere. *Nicolai* Pontificis electi dotes praedicat Beatus *Petrus Damiani* in Epistola XIV. ad Archiepiscopum Ravennatem, in ea siquidem antequam Antipapae imperitiam sugillet, de *Nicolao* scribit: *De electo hoc mihi videtur, quia bene literatus est, & vivacis ingenii, sine subspicione castus, in erogandis eleemosynis pius. His ultra non addo, ne non videar universitatis amator, sed singularitatis adsertor.* Quantum pauperes diligeret ea eo constat, quod nullus praeteriret ei dies, quo duodecim pauperum pedes non ablueret, teste eodem *Petro Damiani* Opusculo IX. quod *De Eleemosyna* inscribitur *cap. VII.* & in Epistola ad *Mainardum* Vrbinatem, in qua ait: *Petro Maynardus Sylvae Candidae Episcopus mihi retulit, quia Nicolaus Papa piae memoriae, qui ante triennium ex hac in Domino luce quievit, numquam in toto anno praetermittebat diem, quin pedes duodecim pauperibus semper ablueret. Quod si facere per totum non occurreret diem, lucidum pietatis opus explebat in nocte. Vghelius* in Episcopis Florentinis scribit, *Gerardum* Pontificem dictum, Ecclesiam tamen Florentinam, dum vixit, gubernare perrexisse, ut supra diximus, & constat ex aliquibus eius Bullis, pro Ecclesia Dioecesis Florentinae datis. Ex laudatis porro *Petri Damiani* verbis, ut id obiter notem, constat, *Humbertum* Sylvae Candidae Episcopum, doctrina & pietate celebrem, cuius non semel meminimus, anno millesimo sexagesimo quarto, quo haec Epistola scripta, post triennium scilicet a morte *Nicolai* II. Papae, iam defunctum fuisse, eique *Mainardum*, successisse. *Albertus* Marchio filius quondam *Obizonis* Marchionis de Regno Langobardiae, Lege vivens Langobardorum, donat Ecclesias & bona Monasterio S. *Michaelis* in Marturi, eiusque Abbati *Ioanni*. *Antonius* & *Atto* filii *Ronandi* donant bona Abbati S. *Borptolomoei* in Musiliano. Obferuntur bona *Leoni* Rectori Ecclesiae SS. *Martini* & *Frigidiani* Pisarum. *Teogrimus* Episcopus Populoniae est. *Wido* Episcopus Volaterranus bona donat Monasterio ad flumen Elsam, constructo in loco, quem Pintianom Funtem adpellant, in honorem S. Virginis *Mariae* Sanctique Sepulcri, quod *Adelmas* & *Gisla* aedificarunt.

MLXII.

Hoc circiter anno *Gottifredus* Dux Tusciae Monachos Sancti *Salvii*, ubi *Beritio* Abbas erat, Sancto *Ioanne Gualberti* impulsore contra *Petrum* Florentinum Episcopum, quem Simoniacum fuisse pertendebant, tumultuantes missis militibus compesci & caedi iussit; vel ipse *Petrus* Episcopus misit. *pag.* 1218. 1236. Sentiunt tamen aliqui, id contigisse anno MLXV. *Petrus Christiani* fil. renunciavit *Ratiae* cognomento *Crassae*, sorori suae, vineas sitas in Publica & in Bisrena. *pag.* 1424. Hoc anno Episcopatum Florentinum init *Petrus* Ticinensis iuxta quosdam. *Sismundus* Iudex donat terras Monasterio & Hospitali S. *Frigidiani* Pisarum.

MLXIII.

Caesar Baronius in Annalibus ad hunc annum refert transitum S. *Petri* Monachi per ignem ad Coenobium Septimi, quo *Petrum* Episcopum Florentinum Simoniacum esse comprobaret; sed in annorum numero fallitur. *pag.* 103. Ecclesia Plebis S. *Cassei* in Maciolis, sive Carzae, seu Cspitis Carzae, memoratur in instrumento huius anni. *pag.* 125. *Alexander* II. Pont. Max. Privilegia Canonicae Florentinae concedit. *pag.* 1456. *Petrus* Episcopus Faventinus donat multa bona S. *Petro Damiani* Episcopo Ostiensi, & eius Eremo titulo S. *Barnabae* Gamunii. *pag.* 1767. *Ioannes* Prior Monasterii S. *Reparatae* de Saltu concedit fundos ad emphyteusin *Vgoni* Priori S. *Barnabae* Gamunii. *pag.* 1708. S. *Ioannes Gualberti* Romam mittit Monachos, & Clericos, ut *Petrum* Epi-

Episcopum Florentinum simoniae in Concilio accusent. *Gerardus* Canonicus Ecclesiae Pisanae sub tutela Apostolicae Sedis ab *Alexandro* II. recipitur; & *Wido* seu *Ricbo* Pisanus Episcopus est. Ecclesia Cathedralis Pisana nova efficitur. Pisani in Panormi Portum incursionem fecerunt & populati sunt. S. *Petrus Damiani* Florentiam petit, ut schisma ibi exortum sedet. In hac Civitate *Rodulphi Eugubini* Episcopi tunc defuncti Vitam scripsit, mittitque ad *Alexandrum* II. Papam una cum Vita *Dominici Loricati*; & *Desiderio* Cardinali & Abbati Casinensi Litteras scripsit, in quibus tractat, cur S. *Petrus* ad sinistram, S. vero *Paullus* ad dexteram, in picturis exprimantur. Discordia autem Florentiae dirimenda ortis erat inter huius Civitatis Episcopum & populum, cuius partem aliquam in suum Episcopum Monachi concitabant, ut dixi. Sed quae mox de schismate Florentino ipse *Petrus Damiani* scriptis mandavit, heic producenda esse arbitror. = Dilectis in Christo Civibus Florentinis Petrus peccator Monachus fraternae caritatis obsequium. Super, ut recolitis, dilectissimi, ad vos venientes laboriose studuimus inter Episcopum vestrum, vosque componere: & amicitiae, quae excissa fuerat, foedera reformantes, in vos spiritum sequestra pace constare. Sed quoniam adiuvandi apud vos praedicti Sacerdotis intuitu plura protulimus, quae sinistra scilicet interpretatione perverti, & a turbis valent vulgaribus vitiari; ne & nos indigna notemur infamia; & illi, quod absit, mendacii crimen incurrant; quod ore coram vobis frequentre expressimus, etiam styli currentis articulo commendamus: ut quod audistis ore prolatum, videatis etiam apicibus exaratum, & in verba nostra commentari, vel ab his discrepare, mendax quisque non audeat; dum in nobis, & manus scribens, & lingua loquens, indissona sibimet unitate concordant. Anathematizamus itaque, & irrecuperabiliter condemnamus, simoniacam haeresim, primam omnium haeresum ex imis diaboli visceribus erumpentem, seseque adversus nascentis Ecclesiae regulam exitialiter extollentem. Quae nimirum adhuc ex ipso diaboli felle progreditur, & in perditionis filios pestilentissime derivatur. Cuius scilicet auctori per Petrum dicitur: In felle amaritudinis, & in obligatione peccati video te esse. Quia vero fel columba non habet, Spiritus autem Sanctus in columbae specie super Dominum venit, isque amaritudine fellis intumuit, columbini Spiritus rapax esse non potuit. Quapropter omnes huius nefandae haereseos peste corruptos, haereticos esse indubitanter adserimus: eosque damnabiles, atque a suis arcendos honoribus, iuxta Sacrorum Canonum sententias, iudicamus. Verumtamen tantam gratiae plenitudinem Sanctae Ecclesiae inesse confidimus, ut in ea proculdubio, & per malos bona, & per inquinatos munda, & per exsecrabiles sacramenta, conferri posse credamus. Haec est vere corpus Christi, & iuxta Apostolum, columna & firmamentum veritatis. Et haec non utcumque ex nostra temeritate decernimus, sed ex Sanctorum Catholicorum Patrum auctoritate iam decreta firmamus. Quod in libello, quoque cui *Gratissimus* nomen indidimus, multis novi ac veteris Instrumenti testimoniis adprobatur. Sed condemnatis omnino Simoniacis ac indubitanter inter haereticos deputatis, sicut in praefato libro digessimus, licet eorum sacramenta ex authentica Canonum possent sanctione defendi: ut eos tamen magis ac magis synodalis censura confunderet, constitutum est in Romano, sanctae memoriae Nicolao praesidente, Concilio: ut quicumque per eos eatenus fuissent in cuiuslibet Ecclesiastici gradus dignitate promoti, in percepti honoris ministerio permanerent: & tunc vero, & deinceps, quicumque se pateretur a simoniaco provehi, nil penitus ex ea deberet promotione lucrari, & sic ministrandi iura deponeret, tamquam si haec nullatenus percepisset. Hac itaque ratione iam non modo Simoniacos reprobamus, sed & per eos exhibita Sacramenta contemnimus. Haec itaque si obliti non estis, omnia me vivis vocibus proferentem frequenter audistis. Non enim alia scribimus, quam quae loquuti sumus. Si ergo ego & vos de Simoniacis, eorumque reprobandis in posterum consecrationibus, una sententia utique congruimus, cur adhuc invicem litigamus? Est plane super Episcopo vestro quaestio, quem videlicet nonnulli vestrum opinantur venaliter irrepsisse, nonnulli vero gratis, & per ostium introisse, constantis animi libertate confirmant. Illi turbulentis iurgando conviciis quod opinantur allegant. Isti quod scire fatentur crimen iniectum refellendo propulsant. Et quis ego sum, qui inter hos compugnantium globos signum manus mittam, & tam ferale scelus homini, antequam canonice probetur, adscribam? Nam licet error semper sit, & ubique vitandus, tolerabilius tamen est, si quis iustificet peccatorem, quam si praeiudicet innocentem. Synodus annualiter imminet; Sedes Apostolica cunctis adeuntibus patet. Romanam ergo pulset Ecclesiam quisquis se iustam adversus Episcopum habere calumniam sperat. Nec enim nos homunciones exigui in andronarium angulis reddere possumus irritum, quod in ipso summo totius mundi cardine non ambigimus institutum. Cernitis itaque me simpliciter haec sola conscribere, quae me praesentes audistis ore proferre. Erubescat ergo fabricator quisque mendacii, qui dum me vidit in causa nutantis controversiae non leviter iudicantem, impudenter elatrat simoniacae haereseos extitere defensorem. His igitur paucis rationem me vobis reddidisse sufficiat, ne longior stylus fatigare vos nimia prolixitate compellat. Hinc ad Commonachos meos articulum transfero, a quibus profecto procedere nutam hanc iurgandi materiam non ignoro. Dicunt enim, quia ab huiusmodi Sacerdotibus nec Chrisma confici, nec Ecclesiae dedicari, nec clericalia iura conferri, nec Missarum ullo umquam tempore potuerunt solemnia celebrari; & iam haec impudenter adlegant, ut anno uno compulerint in tribus Plebibus sine conspersione Chrismatis catechumenos baptizari. Sed cum Christus proculdubio denominetur a Chrismate, nil aliud tollunt Baptismo, nisi Christum, qui Chrismatis subtrahunt Sacramentum. Et certe si me forte non fugit, nulla umquam haeresis in tantam prorupit audaciam, ut a Baptismi lavacro Chrisma, hoc est, ut a Christianis Christum dividere praesumsisset. Quod si contem-

temta propria ab alia Ecclesia furtive delatum Chrisma credatur, sicut a quodam scilicet eorum fautore confingitur: ecce quantum ad illos pertinet, in spiritualibus rebus committitur adulterium, & in sacrilegium vertitur Sacramentum: nimirum, dum propriae Ecclesiae Chrisma proiicitur, & ab aliena clandestinae fraudis ingenio subrogatur. Beatus denique Papa Gregorius in supremo ultimae Homiliae versiculo sic ait: *Sed haec omnipotens Deus, qui per me in vestris auribus loquitur, per se in vestris mentibus loquatur*. Cum igitur hoc librum suum sine concludit, omnipotentem Deum cuncta, quae in eo scripta sunt, per se loquutum evidenter ostendit. Hic itaque, per quem talis inhabitator eloquitur, in Homilia de Sacerdotibus facta, per impositionem manus Simoniaci Spiritum Sanctum caelitus dari manifestissime confitetur. *Qui namque*, inquit, *sunt in templo Dei hodie, qui columbas vendant, nisi qui in Ecclesia pretium de impositione manus accipiunt?* per quam videlicet impositionem Spiritus Sanctus coelitus datur. Vt adhuc eamdem sententiam replicat, & tamquam tardioribus, vel adhuc dubitantibus, rursus inculcat, dicens: *Columba ergo venditur, quia manus impositio, per quam Spiritus Sanctus accipitur, ad pretium praebetur*. Sed quia de his in libro nostro multa conscripsimus, hic in talibus non diutius immoramur: solummodo qui legit, intelligat. Praeterea maior est Ecclesia, quam Ramatha: maior est Christus, quam Samuel. Si ergo in Saul, quem malus exagitare spiritus consueverat, cum venisset in Ramatha, ubi Samuel cum David prophetabat, spiritus insiluit: ita ut se vestimentis exueret, & nudus tota die, ac nocte, cum ceteris continens, prophetaret: quid mirum si Spiritus Sanctus in Ecclesia super quemlibet reprobum veniat: & non per eius meritum, sed per eius ministerium, in alios charismatis sui dona transfundat? Si inquam divinus Spiritus illum repente corripuit, atque ab eo per tam diuturni temporis spatium non recessit, qui vas erat omnino diaboli, eumque nequitiae spiritus non clam sed aperte per corpus simul, & animam possidebat; quid novum, si cloacam reprobi cuiuslibet hominis splendor ille coelestis irradiat, quem tamen nullum squaloris obsceni contagium foedat? Sed nunc cur ista prosequimur eum consecrationem Simoniacis nuper fuisse prohibitam superius praefati sumus? Plane quia iidem ipsi, qui Baptismum fieri sine Chrismate docuerunt, adhuc adversus eos, qui ante Synodum gratia a Simoniacis ordinati sunt, sufflant: eosque cum suis ordinatoribus esse haereticos, dogmatizant: eorumque Missas, & omnia per eos facta mysteria blasphemant, anathematizant, conspuunt, abiiciunt, & exploduut, eorumque benedictionibus terribiliter maledicunt, cum dicat Apostolus: *Quia maledici regnum Dei non possidebunt*. Et suis maledictionibus illud Malachiae Prophetae testimonium adhibent, quo dicitur: *Maledicam benedictionibus vestris*. Non attendentes, quod Dominus in libro Numeri de Sacerdotibus ait: *Invocabunt nomen meum super filios Israel, & ego benedicam eis*. Sacerdos quippe Dominum super hominem verbis invocat: sed ipse super eum Dominus benedictionem efficaciter format. Effectus itaque benedictionis non in merito Sacerdotis constat, sed hunc invocatio divini nominis administrat, ut quod ex ore sonat hominis, virtus impleat Creatoris: & per indigni saepe hominis ministerium divina virtus suum veraciter efficiat Sacramentum. Sed fatui, & imperiti, homines quilibet in hoc Prophetae verbo caligantes errant, nescientes scilicet quae loquuntur, vel de quibus adfirmant. In Sacris quippe Scripturis ita maledictio aliquando pro sterilitate, sicut & benedictio pro rerum temporalium ponitur ubertate; de qua nimirum benedictione in libro Regum dicitur: *Benedixit Dominus Obededom, & omnem domum eius. Nuntiatumque est regi David, quia benedixit Dominus Obededom, & omnia eius, propter Arcam Domini, dixitque: Ibo, & reducam Arcam cum benedictione in domum meam*. Vnde cum Psalmista praemitteret: *Viduam eius benedicens benedicam*; ut ostenderet, de qua benedictione diceret, protinus addit: *Pauperes saturabo panibus*; & alibi: *Benedixit eis & multiplicati sunt nimis*. Vbi patenter ostenditur: quia benedixit, hoc est, multiplicavit. Cui simile est, quod filii Ioseph dixerunt ad Iosue: *Quare dedisti mihi possessionem sortis & funiculi unius; cum sim tantae multitudinis, & benedixerit mihi Dominus?* Benedictio igitur aliquando significat ubertatem. At contra, contemnenti mandata cuilibet reprobo per Moysen dicitur: *Maledictum horreum tuum, & maledictae reliquiae tuae; maledictus fructus ventris tui, & fructus terrae tuae*; unde paullo post: *Mittet Dominus super te famem, & esuriem*. Quamobrem & in hoc Malachiae testimonio, ut non intelligamus maledictionis, vel anathematis, iaculum intorqueri, sed famis, & inopiae supplicium intentari, praemittit, dicens: *Si nolueritis*, inquit, *ponere super cor ut detis gloriam nomini meo, mittam vos in egestatem*; moxque subiungitur: *Et maledicam benedictionibus vestris*. Cum ergo egestatem praemittit, quid maledictionis intelligi velit, luce clarius innotescit. Ac si dicat, si contempseritis praecepta mea in vestris cordibus ponentes, quod praecipue pertimescitis, sub egestatis vos & inopiae feriam penuria subspitare; ut ipsa vos terrae vestrae sterilitas feriat, dum in proferendis bonorum operum frugibus vitium vos sterilitatis accuset, & inopia vos cruciet corporum, qui videlicet alimenta negligitis animarum. Et, ut hoc eiusdem Prophetae verbis adhuc clarius adprobemus, longe postmodum dicit: *Gens tota inferte omnem decimam in horreum meum & sit cibus in domo mea: & probate me super hoc dicit Dominus, si non aperuero vobis cataractas Coeli, & effudero vobis benedictionem usque ad abundantiam*. Porro si maledictionem anathematis illic Dominus voluisset intelligi, non diceret: *Maledicam benedictionibus vestris*; sed potius: *Maledicam vobis, qui stultiter benedicere non merentes audetis*. Et ut, quod dicimus, etiam ex Evangelio comprobemus, nil aliud ficulneae dixisse Dominus legitur, nisi hoc solum: *Iam non amplius in aeternum quisquam fructum ex te manducet*. Quae nimirum verba Petrus maledictionem adpellavit, cum ei post modum dixit: *Rabbi, ecce ficulnea, cui maledixisti, aruit*. Talis etiam maledictio primo homini data est, cui dictum est: *Maledicta terra in opere tuo, quae*

spinas, & tribulos germinabit tibi. Sed & ista sterilitatis maledictio benedictionem ubertatis excludit, sicut in Pharaonis somnio vaccae vaccas, & spicae devorant spicas. Sicut ergo hic praecepta servantibus non aliam, quam benedictionem promittit abundantiae; ita illic non servantibus e contrario maledictionem minatur inopiae: alioquin vero quo pacto Deus omnipotens sacerdotali malediceret benedictioni, quam virtus sui consecrat nominis? Cum enim, sicut superius dictum est, super quem nomen Domini invocatur, indubitanter ab ipso Domino benedicitur; eo modo consequens est, ut eam benedictionem Dominus maledicat, per quam ipse hominem per invocationem sui nominis benedicit? Hinc est, quod auctoritas Canonum etiam a pestilentioribus haereticis baptizatos prohibet iterum baptizari; ne videlicet nomen Dei, quod invocatum est super illos, videatur annullari, vel in irritum duci. Quisquis praeterea dum Sacerdotes quoslibet obtrectationibus laceeat, eorum nihilominus & Sacramenta blasphemat, quid etiam beatus Iudas Apostolus de blasphemantibus in Epistola sua loquatur attendat. Nam cum praemisisset de quibusdam, qui dominationem spernunt, maiestatem autem blasphemant, praesto subintulit: *Cum Michael*, inquit, *Archangelus, cum diabolo disputans, altercaretur de Moysi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiae, sed dixit: Imperet tibi Dominus*. Si ergo summus Angelus in diabolum blasphemiae iudicium non praesumsit inferre: quomodo non pavescit homo Sacramenta, quae virtute Sancti Spiritus plena sunt, irridere? Nam cum veritas dicat: *Qui peccat in Spiritum Sanctum non remittetur ei, neque hic, neque in futuro*; timendum valde est, ne illum ab eis constet offendi, sine quo peccatorum offensio nequeat relaxari. Sed cur de sola Sacerdotum, sive Sacramentorum, obtrectatione conquerimur, cum ab eis omnia pene dilacerari, omnia conspui, omnia dicantur irrisione publica subsannari? Non est, inquiunt, Papa, non Rex, non Archiepiscopus, neque Sacerdos. Vnde factum est, sicut dicitur, ut mille circiter homines bis sugit, nacniisque, decepti sine Sacramento Dominici Corporis, & Sanguinis ex hoc mundo recesserint. Opinantur enim, per huius temporis Sacerdotes nullam in Sacramentis posse fieri veritatem: sed & quamplures reperiuntur Ecclesiae, quas non modo suis ingressibus indignas ducunt, sed nec salutationis quidem obsequio idoneas arbitrantur. Nam & salutare despiciunt, quas utique dedicatas ab indignis, nescio quibus, Episcopis subspicantur. Enimvero, ut Lucas narrat, ait Paulus: *Caesarem appello*; cui Festus, *Caesarem* inquit *appellasti ad Caesarem ibis*. Estne sceleratior Papa quam Nero? Credimus Monachos istos sanctiores esse, quam Paulum? Cur ego Paulus, qui tertii Coeli tribunal ante conscenderat, Neroniano conspectui non sit dedignatus adsistere; qui est Monachus, qui pro suae tenuitatis adrogantia Sedis Apostolicae debet iudicium reprobare? Vbi scilicet non hominis meritum, sed Ecclesiasticae dignitatis ascenditus institutum. Ipsi quippe in angiportuum angulis iudicant, synodalia iura detrectant, diiudicant Monachos, clericalia cuncta corrodunt: & solis laicis, qui videlicet acrius, ac mordacius, insequendi sunt, parcunt. Vident Monachum incedentem; adspice, inquiunt, unum scapulare. Presbyterum, vel Episcopum, adire prospiciunt, barbirasos se videre fatentur. A quibus etiam, si benedictio quaeritur, nullatenus respondetur: protinus avertunt oculos, adserentes scilicet eos, quibus respondeatur, indignos. Nos etiam si cum peccatoribus communicamus, & simul reficimur, obtrectationum mox sale conspergimur, laceramur, parique cum illis sententia damnationis involvimur: immo nos, nos, inquam, & ipsissimi sumus, qui eorum indigni iudicamur adloquio, qui eorum sociale contubernium non meremur. Sed haec non Monachorum est regula, sed superstitio Pharisaeorum: *Murmurabant*, inquit Evangelista, *Scribae, & Pharisaei, dicentes: Quia hic peccatores recipit, & manducat cum illis*. Et haec est radix, & tota materia, unde feralis in Dominum furor Iudaici livoris incanduit; hinc in mortem eius viperini fellis malitia conspiravit. Nimirum, quia se putabant legalium caeremoniarum esse custodes; Dominum autem arguebant amicum publicanorum, & sabbata violantem. Delectat me cum Domino meo hanc perferre calumniam, & malo cum illo in domo Levi carnaliter vivere, quam in tabernaculis peccatorum, hoc est, cum sanctis Deo repugnantibus, habitare. Qui nimirum spreta regula Christianorum, Stoicorum dogma sequuntur, dum esse prorsus aequalia omnia peccata definiunt. Nos autem inter David sanctum, reprobumque Saulem, Ionatham medium constituimus qui licet Saulem veritatis ac fidei sinceritate transcendat; David tamen merita pietatemque non aequat. Admonendi sunt itaque fratres nostri ne nimis iusti, nimis sint sapientes. De quorum primo Salomon: *Noli*, inquit, *esse nimium iustus*. *De secundo* dicit Apostolus: *Noli plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem*. Mala sapientia, quam caligo erroris obnubilat; bona simplicitas, quae a Catholicae Fidei tramite non declinat. Odiosa sanctitas, quae in haeresim illabitur: & dum per triti itineris ductum dedignatur incedere, per anfractus, & ruinosa devia compellitur oberrare. Nimia certe munditia in haereticae contagionis illuviem Novatianos, qui & Cathari dicuntur, immersit: nimia sanctitas Luciferianos, tamquam perniciosos palmites, ab Ecclesiastici corporis unitate praecidit: Qui dum perhibent, non licere, quod licet; ac per hoc iactant se defensores esse iustitiae, hostes adiudicantur Ecclesiae: ut sibimet extrinsecus, velut ranae in paludibus, garriant, qui dum inessent, importune vociferantes, omnia confundebant. Huiusmodi quippe genus hominum ranis sive locustis merito comparatur: quia sicut Aegyptum illa tunc animalia percusserunt, ita per hos nunc vastatur Ecclesia. Nam de locustis Scriptura dicit: *Quia operuerunt universam superficiem terrae vastantes omnia*; moxque subiungitur: *Devorata est igitur herba terrae, & quidquid pomorum in arboribus fuit*. Locustae siquidem universam terrae superficiem vastans & herbas cum pomis arborum devorant: cum detractores quilibet, vel infirma nostra, quasi herbas humilium, vel sicut fructus arborum opera perfectorum, dilacerando corrodunt, & livido mordacis invidiae dente consumunt. Contra quos dicit

cit Apoftolus: *Capite nos, neminem laesimus, neminem circumvenimus*. Et alibi exprobrans ait: *Invicem mordetis? invicem laeditis? Videte ne ab invicem consumamini*. Sed cum nos in facro videlicet ordine constituti, deberemus esse venatores Dei ficut per Ieremiam dicitur: *Mittam venatores meos, & venabantur*; nos selicèt praeda faecolarium, nudatis dentibus, invicem ringimus: & quafi rabidae caniculae mutuis nos morfibus laceramus. Reprimatur iam praefumtio tumida, exaequet fe fratribus fancta ontrofa. Qui vult esse fanctus, fit fibi coram Deo, nec per adrogantiam fratri praefe-ratur infirmo. Catolus itaque, cuius erat officium extraneos pellere, nequaquam, contemtis illis, adgrediatur domefticos lacerare: ne qui quietos poterat dormire fub tecto, exclufus foribus compellatur habitare fub dio. Hactenus *Petrus*.

MLXIV.

Martinus Praepofitus Ecclefiae Florentinae adhuc vivit. *pag.* 94. & concedit in emphyteufin *Ioanni* & *Petro* germanis filiis *Raimbaldi* agrum in Campo Senife, qui Campus prope locum, qui *Curae* dicitur, fitus erat, pro annua penfione denariorum duorum argenti. *pag.* 1414. *Petrus* Epifcopus Florentinus *Petro* Abbati S. *Mariae* Ecclefiam S. *Proculi* cum omnibus iuribus & acceffionibus fub annuo cenfu duodecim denariorum argenti, die fefto S. *Ioannis* Epifcopatui folvendorum, confirmavit. *pag.* 103. 986. 987. *Gerardus* autem *Petroni*, fil. *Petrus Ioannis*, fil. & *Davitio*, & *Vido*, *Ioannis* filii, eidem *Petro* Abbati eamdem S. *Proculi* Ecclefiam cum pertinentibus donaverant. *Ibidem*. In Charta *Petri* Epifcopi fubfcribunt:

Petrus Abbas

Obr. Abbas, forte *Obertus* Abbas S. *Miniatis*.

Bernardus Archidiaconus

Theudaldus Cantor, aliique.

Conftantinus Epifcopus Arretii creatur. *pag.* 1852. *Florentius Ioannis* fil. & *Bellina* eius oxor, donant Monafterio S. *Felicitatis*, ubi *Tenpergu* Abbatiffa eft, trapezium terrae pofitum ad radices montis S. *Donati* ad Scopetum. *pag.* 1001. 1300. *Arlingus* cognomento *Caleitto*, *Ioannis* fil. & *Tepergu* eius uxor, largiuntur eidem Monafterio S. *Felicitatis* quatuor agros fitos in Plebatu S. *Alexandri Iugnli*, in locis, S. *Quirico*, Campilla, Maetisna, & Comugia. *pag.* 1060. Ab hoc anno vel infequenti, Ecclefiae S. *Apollinaris* Florentiae memoria repetitur. *pag.* 1470. *Barafo* Sardiniae Regulus donat duas Ecclefias Cafinenfi Coenobio. *Conftantinus* Epifcopus Arretinus confirmat & adauget donationes fuorum praeceſſorum Epifcoporum factas Eremo Camaldulenfi. *Eldibrandus* vendit fuum ius in Ecclefiam & Monafterium S. *Salvatoris* de Cantiniano in Dioecefi Lucenfi cæteris confortibus.

MLXV.

Martinus Ecclefiae Florentinae Praepofitus eft. *pag.* 94. & una cum *Rozone* Archipresbytero concedit in emphyteufin *Petro Martini* fil. & *Sanctio Benerandi* f. agrum pofitum extra muros Florentiae prope Ecclefiam S. *Apollinaris* pro annua penfione fex denariorum argenti. *pag.* 1424. 1425. 1470. Concedit item duos agros eodem loco *Donato Lapi* fil., & *Petro* fupra memorato. *Ibidem*. *Petrus* Epifcopus Florentinus locavit *Inghilberto* cognomento *Thenebrino Bernardi* fil. agros & filvam pofita in Carracia Buia, pro uno congio mufti, & XX. panibus quotannis folvendis. *pag.* 781. Item conceffit in feudum *Martino Ioannis* filio, & aliis de Caregio, agrum & filvam pro annuo canone unius congii mufti. *pag.* 782. Item conceffit in feudum *Baroni* & *Ioanni* fratribus, filiis *Buzzioli*, terram pofitam in Civitate Florentiae prope Curtem filiorum *Alberghetti*, pro annua penfione fex denariorum. *Alberghettus* fortaffis pro *Albertishettus*; & Curtes illa fita forte erat in loco, ubi nunc eft Ecclefia S. *Mariae Alberighorum*. *pag.* 783. Item conceffit *Ioanni* & *Petro* cognomento *Merento*, & *Gerardo Petroni* fil. agrum & filvam pofitam in Afcoata pro annua penfione unius congii mufti. *pag.* 786. Xenodochium a *Florentio* cognomento *Barone* aedificatur, quod *Hofpitale Sancti Petri Maioris* ob vicinitatem dictum eft; fed vero & proprio nomine adpellabatur *Hofpitale Sancti Paulli in Pinti*, quod ad Abbatem & Monafterium Sancti Paulli Radiolenfe pertinuit. *pag.* 1097. 1108. *Obertus* Abbas S. *Miniatis* adhuc vivit. *p.* 1401. Sunt qui eisdem Monachorum S. *Salvii*, qua de fuperius actum eft, huic anno adfignent, fed perperam. *pag.* 1228. *Albizo* Abbas S. *Ianuarii* Campi Leonis cedit decimam villae *Larniano* Eremo Camaldulenfi. *Conftantinus* Epifcopus Aretinus adprobat donationes praeceſſorum Epifcoporum Monafterio Preftaliae factas. *Alexander* II. Papa Canonicorum Ecclefiae Pifanae privilegia confirmat; & privilegia concedit Monafterio S. *Miniatis* in Monte Florentino. Caufidicus Florentinus difputat Ravennae controverfiam de haerefi dicta *Incestuoforum*, pertendens, gradus confanguinitatis in matrimoniis contrahendis numerandos effe eadem ratione, qua in fucceffionibus, fecundum ius civile Romanorum; quem *Petrus Damiani* prolixe confutavit.

MLXVI.

Mentio occurrit Plebis S. *Crifpi* fitae in Cerza, vel Maciolis. *pag.* 125. *Petrus* Epifcopus Florentinus concedit in feudum *Morando* & *Bonfio* cognomento *Carletto*, fratribus & filiis *Bonrentii* tres agros pofitos Soli in Mucillo pro annua penfione fex denariorum argenteorum. *pag.* 784. *Ioannes Bonitii* fil. vendit *Adamo* duos agros fitos in Hofcia pro pretio . . . . . . bonorum denariorum Lucenfium; & *Gerardus* & *Petrus* Notarius *Petronii* fil. offerunt Ecclefiae Plebi S. *Reparatae* Florentiae, ubi *Segnu* Praepofitus erat, agros & vineam fitos in Irehli, & in Firlacio. *pag.* 1425. *Sabbatinus* & *Itta* donant terras Ecclefiae S. *Petri* Minoris Arretii, & *Rainerius* filius *Vgonis* Marchionis donat Eremo Camaldulenfi duos manfos terrae; mittitque bannum pro bonis Eremi Camaldulenfis fitis in Plebe S. *Mariae* de Chio. *Henricus* filius *Vgonis* Marchionis renunciat Eremo Camaldulenfi fuum ius in Ecclefia S. *Savini* fita in eadem Plebe de Chio. *Griffo* Notarius renunciat iuri fuo, quod habebat in Ecclefia S. *Petri* Minoris pro-

prope Arretium ad hoc, ut Monasterium inibi aedificetur. *Bernardo* Episcopo Populoniae conceditur decimatio metallorum & ferri Ilvae Insulae. *Gotefridus* Tusciae Marchio a Nortmannia Romanam Ecclesiam liberavit, cum iam *Richardus* Nortmannorum Princeps Aquinum usque victor pervenisset, Vrbem proxime invasurus, ut a Pontifice *Alexandro* II. Imperatoris insignia consequi posset. In hac expeditione *Gotefredus* a Pontifice Cardinalibusque comitatus cum Nortmannia paci semper eventu conflixit; & tandem a Nortmannia accepta pecunia ad propria rediit.

MLXVII.

Petrus Episcopus Florentinus Parthenonem S. *Petri Maioris* instituit, & eidem bona a nobili matrona *Gisla* donata confirmavit, praesentibus *Gottifredo* Duce & Marchione, & *Gregorio* Vercellensi Episcopo, Cancellario Regio, atque omnibus Clericis, & Laicis, Florentinae Civitatis. Subscribunt in Charta:

Transmundus Episcopus Faesulanus
Bernardus Archidiaconus
Theobaldus Cantor
Gerardus Canonicus
Ioannes Canonicus
Petrus Canonicus & Subdiaconus
Rodulphus Canonicus.

Alexander II. vero Pont. Max. & institutionem Monasterii, & bonorum a *Gisla* donatorum confirmationem a *Petro* Episcopo factam, suo Diplomate roboravit, eidem Episcopo scribens; ex quo patet, eum pro Simoniaco non habuisse: eo magis quod eius devotionis studium laudat atque commendat. *pag.* 103. 104. 106. 1091. 1092. 1093. Item concessit ad colendum *Martino Berti* fil. trapezium terrae & silvae positae ad Caregium, seu Campum Regis, pro annua pensione unius congii musti. *pag.* 785. *Transmundus* Episcopus Faesulanus est, ut vidimus. *pag.* 105. *Hadam* vocatus *Vbertus*, *Petronii* fil. promittit *Ioanni*, *Bertae* fil. & *Bono*, *Corbizi* f. non alienare clausuram casae, terrae, & turris, positam Florentiae prope Capitolium, adfinemque Ecclesiae S. *Donati*, nisi dictis *Ioanni* & *Bono* &c. *pag.* 1425. *Godefridus* Marchio & Dux Tusciae Placitum habet, in quo *Widoni* II. Episcopo Pisano possessio quorumdam bonorum restituitur. *Leo* Episcopus Pistoriensis, titulo emphyteusis, investit *Signorettum* filium *Gerardi* de Plebe Cullensi & subiectis Ecclesiis. *Druda* vendit *Leoni* Presbytero terras prope Ecclesiam S. *Frigidiani* Pisarum. *Ermingarda* donat fundos Ecclesiae S. *Petri Minoris* prope Arretium. *Transmundus* Episcopus Faesulanus Abbatiam Faesulanam opibus locupletat.

MLXVIII.

Florentius cognomento *Fuscus*, *Florentii*, qui fuit Clericus, filius, donavit Monasterio S. *Miniatis* in Monte Florentino Xenodochium, quod ipse a fundamentis excitaverat prope Caput Pontis Florentini, ea conditione ut in illo peregrini perpetuo excipiantur. Eodem tempore *Obertus* Abbas aliud Xenodochium prope Monasterium ipsum ad peregrinos pariter excipiendos construxerat, cui *Alexander* II. Pont. Max. Bulla data concessit decimas bonorum hominum Castelli Pognae & Castri Veteris a Cruce Cepallatici usque ad Montem Vberti; & alia Bulla confirmavit eidem Monasterio praedicta duo Xenodochia, & sub sua protectione suscepit. *Guido* autem Comes, alterius *Guidonis* Comitis filius, una cum *Armellina* uxore sua, largitus est eidem Monasterio Ecclesiam S. *Miniatis* Martyris, & Xenodochium, quod construere inceperat in loco vocato Quercu Campi Martini. *pag* 1c. 43. 51. 1074. 1184. 1185. *Leo* Pistoriensis Episcopus est. *pag.* 105. *Alexander* II. Papa privilegiis Canonicam Florentinam munit. *pag.* 1456. *Petrus* Episcopus Florentinus de sua sede, secundum quosdam, deponitur. *pag.* 99. 103. 104. 105. nam Simoniae a *Teuzone* Monacho S. *Mariae*, & B. *Ioanne Gualberti*, eiusque Monachis, aliisque, insimulatus fuerat. *pag.* 102. 103. 104. Vt huius accusationis veritatem proderet ac confirmaret, B. *Ioannes Gualberti* iussit, ut, in Coenobium S. *Salvatoris* Septimi, *Petrus* Monachus per medium ignem transiret, quod & fecit, illaesus e flammis erumpens, innumero Florentiae populo praesente & stupente. *Ibidem*, & *pag.* 1013. 1014. Deposito autem *Petro* ferunt, *Rodulphum* Tudertinum Episcopum Ecclesiam Florentinam administrasse, & tunc Ecclesiam Sancti *Petri* Scheradii consecravisse. Res tamen satis dubia est, & multis difficultatibus obnoxia. *Ibidem* & 105. Sed ut melius distinctiusque memorabile factum percipiatur, latius fusiusque inde de re agam *Caesaris Baronii* verbis ad annum MLXIII. qui ita scribit: = Inter quos (*Monachos schisma suscitantes*) primum locum tenuisse Sanctum *Ioannem Gualbertum*, in Vita ipsius adseritur verbis istis: „ Vir beatus Episcopum „ Florentinum Petrum nomine, patria Triencosem, non solum simoniae, sed etiam haeresis „ propter illud vitium, cum suis fratribus reum „ adserebat, nec ab illo Sacramenta percipienda „ dictabat. Inde vero vehemens orta est contentio in Clero & populo Florentino, aliis „ Episcopum defendentibus, aliis Monachos laudantibus, quod tanta libertate illud vitium „ detestarentur. „ Haec de controversiae causa. Cum autem illic esset *Petrus Damianus*, eos conciliare pace studuit; sed id efficere minime potuit, eo quod adversus Monachos steterit, ex eo praesertim redarguens eos, quod indemnatum Episcopum adhuc esse vitandum, ut simoniacum, populo suaderent, adserentes, cunctas illius benedictiones & Sacramenta esse maledictiones & sacrilegia; ob idque prohiberent populum accipere Sacramenta ab Episcopo vel ordinatis ab eo, tanquam nullius essent illa momenti, ex quo fieret, ut baptizati minime chrismate ungerentur, & plurimi absque Sacramento Eucharistiae morirentur, ne acciperent illud a quovis ab Episcopo ordinato. Quae cum arguerentur a *Petro*, passus & ipse calumniam est, quasi vinctus eodem crimine teneretur, qui eius criminis reum in defensionem acciperet. Discessit ex iis ductus, immo visus est maioris contentionis fomitem ministrasse. Cuius rei gratia in sui defensionem, & Monachorum iustam reprehensionem, scripsit epistolam apologeticam tam ad populum universum,

sum, quam ad Monachos ipsos. [Haec Epistola producta est superius ad annum MLXIII.] Sed maiori exarsit indignatione *Petrus* in eum, quem putavit malorum omnium auctorem *Theuzonem* Monachum inclusum, de quo ista superius in eiusdem Sancti *Ioannis Gualberti* Actis scripta leguntur: ,, *Theuzo* is senex dicebatur, & apud ,, beatae Mariae Ecclesiam Florentiae in quadam ,, cellula se incluserat; permultique ad eum con- ,, fluebant, salutaria ab illo consilia expetentes. ,, Valde autem simoniae labem detestabatur, qua ,, tunc multi in Ecclesia Dei contaminati erant. ,, Ab illo igitur *Ioannes* sciscitabatur, num sub ,, Abbate simoniaco intra suum Monasterium Chri- ,, sto militare deberet, vel quid faciendum es- ,, set. Consulit ille, ut eum socio palam in ,, foro Civitatis coram omnibus proclamet, Epi- ,, scopum & Abbatem simoniae vitio obnoxios ,, teneri, ac deinde loco cederent. Quod consi- ,, lium tametsi a communi legum abhorreret, sim- ,, pliciter ille sequutus est &c. ,, Magia, inquam, ex his in *Theuzonem* ipse *Petrus* excanduit, quem cum Florentiae adiisset, ab eo exceptus est clamoribus contentiosis. Cumque re ipsa didicisset, ipsum adrogantia plenum hominem, fastuque tumentem; quo ipsum curaret, atque ad monasticam legitimam disciplinam componeret, humilitatem atque mansuetudinem in primis eo lendam insinuans, prolixam satis Epistolam scripsit, qua cum multis eum perstringat enthymematibus, magis autem exemplis plurimorum in eremo degentium Sanctorum legitime vitam anachoreticam adsectantium urget. Est plane tanto auctore digna Epistola, cuius est titulus huiusmodi: ,, Domno *Theuzoni* Eremitae *Petrus* pec- ,, cator Monachos resumendae caritatis acu- ,, leum. ,, Epistola autem sic incipit: ,, Minus ,, ille proximum amare convincitur, qui perlatae ,, laesionis iniuriam sic in auctorem expostulare ,, dissimulat, ut omnino se sub silentii censura ,, constringat &c. ,, Inferius vero post acerrimas reprehensiones illud exprobrans, quod cum Monachus sit, iudicare sibi sumserit Presbyteros, Episcopos, & ipsum etiam Romanum Pontificem ait: ,, Sed quorsum ista? quia diceris ,, omnes fratres tuos tam austera, tam super- ,, ciliosa, iudicare sententia; ut per totius an- ,, ni curriculum, non nisi semel, & tunc non a ,, tui Monasterii Sacerdotibus, sed aliunde quae- ,, sitis, percipias Sacramenta. De eo, quod di- ,, cis, quis hunc ordinavit Presbyterum? respon- ,, detur: Ille Episcopus. Et ipsum, ais, ad Epi- ,, scopatus officium qualiter, aut quis, promo- ,, vit? Papa scilicet: qualiter autem, ipsi vide- ,, rint, Moxque subiungis: Esto tandem, quod ,, Papa gratis Episcopum consecravit; numquid ,, & Papa ipse gratis ad Apostolicae Sedis apicem ,, adscendit? Hac igitur interminabilium quaestio- ,, num perniciosa caligine, quantum in te est, ,, saeculum omne confundis, & velut mare de ,, temetipso tempestatem generans, nec ipse quie- ,, scis, nec alios vivere in tranquillitate permit- ,, tis. His enim & huiusmodi ineptis baesitatio- ,, nibus saepe & schismata pestilenter emergunt, ,, quae incautas hominum animas a Catholica ,, veritate praecidunt. Vt enim verbis te Apo- ,, stolicis adloquar: Tu quis es, qui iudicas a- ,, lienum servum? Suo enim domino stat aut ca- ,, dit. Stabit autem: potens est Deus statuere ,, illum. Non enim omnes, qui in Praetorio ,, sunt, iudiciales calculos sortiuntur; neque om- ,, nes, qui sunt intra Ecclesiam, claves Ecclesiae ,, susceperunt, Cum ad aliena iudicanda quis ,, adroganter extenditur; ad ea profecto consi- ,, deranda, quae sua sunt, obtusior invenitur. ,, Tunc enim socialis vitae est ordo dispositus, ,, si unusquisque proprii iuris limite sit conten- ,, tus. Vbi autem alter alterius terminum supec- ,, greditur; omnis profecto recte vivendi linea ,, necesse est confundatur. Sufficiat ergo nobis ,, considerare quae nostra sunt, ne dum aliena im- ,, moderate prosequimur, a nostri laboris fructu ,, & digna mercede evacuemur &c. ,, Haec ipse *Petrus* & alia multa in *Theuzonem* eremitam, zelum quidem habentem, sed ut proclamat *Petrus*, non secundum scientiam, quem arguit turgidum mente virum, imperita cum adrogantia omnia perturbantem: quem & propriae Existimationis inflatum vento, humilem spiritu tota illa prolixa Epistola reddere conatus est. Sed an sit adsequutus, dicemus: causae enim illius adversus Episcopum rationabilior prosecutio per Monachos illos facta, illum malorum omnium incentorem tamdem quievisse, suadet existimare. Ceterum quam tunc perversi spiritus fuerit iste *Theuzo*, utpote spiritu contradictionis abreptus & agitatus, vel ex eo poteris intelligere, dum [ut olim *Sextus* & *Pyrrho* omnia in dubitationem revocantes Philosophi] ipse in controversiam revocare non erubesceret: An Sancti re vera essent, quos universa Ecclesia hactenus coluisset ut Sanctos. Nam audi, quae idem *Petrus* inter alia in eadem Epistola ad ipsum data recensat: ,, Tandem cum in arcto positi multipli- ,, cium obiectionum vallarimur angustiis, ubi ,, ratiocinandi copia suppetere desitit, ad San- ,, ctorum mox exempla confugimus, ut illis sal- ,, tem fides adhibeatur, quorum auctoritas ad ,, probationem cuiusque negotii incunctanter ad- ,, mittitur. Cumque super quodam disceptatio- ,, nis articulo S. *Romualdus* in testimonium ad- ,, duceretur; praesto quaesitum est: utrum ipse ,, *Romualdus* aut tunc extiterit Sanctus, vel nunc ,, sit in Paradiso receptus. Et licet contra fi- ,, dem totius Ecclesiae nostrarum provinciarum ,, haec de sancto viro quaestio moveretur; ad ,, adstruendam tamen partis nostrae sententiam, ,, illos in testimonium Sanctos adscivimus, quo- ,, rum celeberrima vetus opinio etiam apud ple- ,, beios quoslibet & ignaros nutare non pos- ,, set, Leonem videlicet atque Gregorium claris- ,, simos olim Romanae Sedis Antistites, quorum ,, quidem alter authentica canonum decreta pro- ,, mulgat, alter Ecclesiam perspicuis ac profun- ,, dis coelestis eloquentiae fontibus irrigat. Sed ,, & his nominatis, tantumdem est: nam & su- ,, per his nihilominus quaestio geminatur; quo ,, pacto quis certum teneat, utrum & isti tales ,, fuerint, quibus sine retractatione debeat fides ,, accommodari, sive qui digni sint inter Sancto- ,, rum catalogum recenseri. Cumque haec & ,, alia in sermocinationis decursu impudenti ,, effluerent &c. ,, Pluribus enim hominis adrogantiam insectator, & unde ipsi morbi huius origo manarit, sapienter aperit, ut curaret. Sic *Petrus*, partes agens sapientis Medici, cuius o-

ptan-

pranda sint vulnera ad salutem, de quo Psalmographus: *Corripiet me iustus in misericordia*. Cuius viri sanctissimi Epistola, veluti coelitus strepente tonitru perterrefactus *Thenzo*, quem nimius & inconsideratus zelus iam per abrupta ferebat, in se reversus amplius mutire non ausus, quae sancti essent Anachoretae munera explens, & sibi ipsi vacans, peccata lugendo Deum placaret, in primis studuit: quod adeo diligenter est prosequutus, & feliciter adsequutus, ut reliquis sit factus exemplum perfectissimi Anachoretae, posterisque fuerit semper memoria venerandus. Profecerunt pariter ea *Petri* ad eos missa Apologia venerandi Monachi illi, qui etsi iustam causam fovere sibi viderentur, minus tamen iuste eam hactenus prosequuti fuissent; iusta enim iuste tractanda admonet sapientia. Contra vero ipse *Petrus* iuste adversus eos tunc agebat, quod non esset Monachorum vitare Episcopum, quem Ecclesia non damnasset; nec deberent adsumere sibi iudicium, quod non Monachorum, sed tantummodo esset Apostolicae Sedis; neque praeiudicare, antequam Romanus Pontifex iudicasset. Correpti vero *Petri* iusta reprehensione iidem Monachi, eius admonitione Romanum Pontificem adire instituerunt, atque causam, quam iustam putabant, iuste prosequi adgressi sunt; sero tamen intelligentes nimio zelo percitos, a legitima canonum devivisse sententia, cum per ignorantiae abrupta nescientes praecipites se dedissent. Quid autem post haec egerint iidem Monachi adversantes Episcopo apud Alexandrum Romanum Pontificem, Acta Sancti *Ioannis Gualberti* ita significant: „ Postea vero Monachi cum amicis suis Romam profecti, *Petrum* Florentinum Episcopum publice, & quidem constanter, haereticum, & simoniaca labe foedatum proclamant, & eius rei confirmandae causa offerunt se paratos ad subeundos ignes. Verum Alexander Pontifex, qui tum in Patriarchio residebat, nec accusatum deponere voluit, nec ut Monachi ignem ingrederentur, admittere. Maxima enim Episcoporum pars, qui ad Synodum generalem convenerant, Episcopo favebat, & Monachis adversabatur. Sed *Ildebrandus* Archidiaconus, qui postea fuit Gregorius eius nominis Septimus Romanus Pontifex, partibus beati Ioannis studebat, easque tuebatur. Porro Dux quidam Godefredus usque adeo Episcopo favebat, ut mortis minas Monachis intentaret. „ Haec ibi; reliqua autem petenda ex amplioribus Actis eiusdem Sancti *Ioannis Gualberti*, quae habentur in Monasterio Vallis Umbrosae ab *Attone* Pistoriensi Episcopo scripta. Sed primum quae in hoc tam celebri Romano Concilio, generali dicto, sint constituta, videamus. Nobilis plane Synodus ista, cui amplius quam centum Patres interfuerunt, in qua inter alia de simoniacis occasione permotae de Florentino Episcopo controversiae decretum Pontificium stabilitum est, quod extat in Vaticana Bibliotheca hactenus integrum adservatum, ab eodem Pontifice in Ecclesia publice promulgatum una cum aliis canonibus in eodem Concilio constitutis; quos hic tibi reddendos curavimus hactenus incompertos. Sic igitur de his se habet eiusdem Pontificis constitutio: „ Alexander Episcopus servus servorum Dei, omnibus Episcopis Catholicis, cunctoque Clero & Populo, salutem & Apostolicam benedictionem. Vigilantia universalis Ecclesiae regiminis assiduam sollicitudinem debentes omnibus, quae in Constantina Synodo nuper celebrata coram centum amplius Episcopis, licet nobis immeritis praesentibus, sunt canonice instituta, vobis notificare curamus; quia ad salutem vestram executores eorum vos esse optamus & Apostolica auctoritate iubendo mandamus. Primo namque, inspectore Deo, sicut a S. Papa Leone, & a Sanctae memoriae Papa Nicolao, primum statutum est erga simoniacos nullam misericordiam in dignitate servanda habendam esse decrevimus; sed iuxta canonum sanctiones & decreta Sanctorum Patrum eos omnino damnamus, ac in Ecclesia non praeesse Apostolica auctoritate sancimus. De his autem, qui non per pecuniam sed gratis sunt a simoniacis ordinati, quia quaesita iam a longo tempore diutius ventilata est quaestio: omnem nodum dubietatis absolvimus, ita ut super hoc capitulo neminem deinceps ambigere permittamus. Quia igitur usqueadeo haec venenata pernicies hactenus inolevit, ut vix quaelibet Ecclesia valeat reperiri, quae hoc morbo non sit aliqua ex parte corrupta; eos, qui usque modo gratis sunt a simoniacis ordinati, non tam obtentu iustitiae, quam intuitu misericordiae, in acceptis Ordinibus manere permittimus, nisi forte alia culpa ex vita eorum secundum canones eis obsistat. Tanta quippe talium multitudo est, ut dum rigorem canonici vigoris super eos servare non possumus, necesse sit, ut dispensatione ad piae condescensionis studium nostros animos ad praesens inclinemus. Ita tamen, ut auctoritate Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli omnimodis interdicamus, ne aliquis successorum nostrorum ex hac nostra permissione regulam sibi, vel alicui sumat, vel praefigat. Quia non hanc aliquis antiquorum Patrum iubendo, aut concedendo promulgavit, sed temporis nimia necessitas permittendo a nobis extorsit. De cetero autem statuimus, ut si quis in posterum ab eo, quem simoniacum esse non dubitat, se consecrari permiserit, & consecrans, & consecratus non disparem damnationis sententiam subeant, ut uterque depositus agat poenitentiam, & privatus ab ea propria dignitate persistat. Praeter haec autem praecipiendo mandamus, ut nullus Missam audiat Presbyteri, quem scit concubinam indubitanter habere, vel subintroductam mulierem. Unde sancta Synodus haec e capite sub excommunicatione statuit, dicens: Quicumque Sacerdos, vel Diaconus post Constitutum beatae memoriae praedecessoris nostri Sanctissimi Papae Leonis, aut Nicolai, de castitate Clericorum, concubinam duxerit palam, vel ductam non reliquerit; ex parte omnipotentis Dei, & auctoritate Apostolorum *Petri* & *Pauli* praecipimus & omnino interdicimus, ut non cantet Missam, neque Evangelium, neque Epistolam ad Missam legat, neque in Presbyterio ad divina Officia cum his qui praefatae Constitutioni obedientes fuerint, maneat; neque partem ab Ecclesia suscipiat. Et praecipientes statuimus, ut hi praedictorum Ordinum, qui

„ iisdem

„ iisdem praedecessoribus nostris obedientes castitatem servaverint, iuxta Ecclesias, quibus ordinati sunt, sicut oportet religiosos clericos, simul manducent, & dormiant, & quicquid eis ab Ecclesia competit, communiter habeant. Eos rogantes monemus, ut ad Apostolicam communem vitam summopere pervenire studeant, quatenus perfectionem cum his consequuti, qui centesimo fructu ditantur, in coelesti patria mereantur adscribi &c. „ Quod autem ad ea, quae sunt reliqua caussae Monachorum adversus *Petrum* Florentinum Episcopum, spectat: petamus cuncta ex amplioribus Actis prolixioris Vitae Sancti *Ioannis Gualberti*, quae ex eius Monasterio antiquitus scripta accepimus: incipientes ab his, quae narrantur de missis Monachis a Sancto *Ioanne* ad dictum Romanum Concilium. Quae sic se habent: „ Interea autem beatus *Ioannes* cum suis Monachis constantior effectus, & in expurgationem simoniacae haeresis magis magisque propter Deum succensus, quosdam Monachos suos, tempore Synodi tunc in Vrbe celebrandae, Romam misit, cum certis devotis Clericis Florentinis ad proclamandum super dictum *Petrum* Episcopum Florentinum: cum quibus Monachis & Clericis properat ipso itinere & negotio vice beati Ioannis venerabilis vir domnus *Rodulphus* nomine, sapiens & religiosus Abbas Monasterii Musectani. Et coram Sanctissimo Papa *Alexandro* eumdem *Petrum*, tunc Episcopum Florentinum, simoniacum & haereticum publice dixerunt; & ad hoc examinandum & probandum, fide firmati, spe certi, & caritate fervidi, in ignem se intraturos promiserunt. Sed praefatus Sanctus *Alexander* Papa Secundus nec accusatum *Petrum* Episcopum eo tempore voluit deponere, nec igneam examinationem suscipere; quoniam maxima pars Episcoporum illius *Petri* parti favebat, & Monachis vehementer obsistebat. Et interim cum accusatione vita facta, res agitari coepisset; coeperunt multi sibi timentes valde saevire contra Monachos. Inter quos quidam Cardinalis *Petrus Damiani* nomine Episcopus Ostiensis, compulsus [ut visum fuit] & coactus ab aemulis adversae partis, obstitit nostrae parti, ut relatum exstitit; & surgens locutus est cum domno Sanctissimo Papa Alexandro Secundo, dicens: Domine & Pater Sancte, isti sunt locustae, quae depascuntur viriditatem Sanctae Ecclesiae. Veniat Auster & perferat eas in mare rubrum. Sanctus vero Papa Alexander praefatus contemperando se utrisque, benigne respondit, dicens: Isti homines non omnino sunt repellendi, quia boni homines sunt, & ea quae dicunt, simpliciter, & bona intentione loquuntur. Inter omnes autem vir quidam *Rainaldus* nomine, Episcopus Comanus vehementius restitit nostris, & per indirectum post multam verborum contentionem domno *Rodulpho* Abbati proposuit quamdam quaestionem, quam omitto, quia non facit ad propositum, de quo loqui intendo. Cum itaque pene omnes furerent contra Monachos, & dignos iudicarent morte eos, qui temerarie contra Praelatos Ecclesiae armari auderent; coeperunt Monachi ut agni inter lupos vexari, minisque turbari, & clamare cum Psalmista ad Dominum dicentes: Exsurge Domine adiuva nos: Exsurge, quare obdormis Domine: Exsurge Deus, iudica caussam tuam. Interea surrexit in Concilio quidam vir egregius & excellentissimus, alter quasi *Gamaliel*, nomine scilicet *Hildebrandus* Monachus & Archidiaconus Ecclesiae Romanae & Cardinalis, qui prius fuit Prior Monasterii Cluniacensis Ordinis Sancti Benedicti, qui post decessum praefati Sanctissimi Papae Alexandri II., Apostolica est dignitate praeditus. Et quia placuit sibi, ut fieret defensor caussae Christi, factus est postea Vicarius eiusdem Christi, hoc est Papa, & vocatus est Gregorius Septimus. Qui dum esset Cardinalis, hanc controversiam prudenter audiens, & auctoritatem canonum sapienter perpendens, Monachorum in universis auditoriis defensor nobiliter exstitit, quos non pedetentim ratiocinando, sed aperte & fortissime defendit contra omnium opinionem. „ Huc usque de rebus tunc gestis in Romano Concilio in caussa Episcopi Florentini. At quoniam contigit potiri litteris illis tunc ea de re a Florentinis datis ad *Alexandrum* Romanum Pontificem, quas ad verbum recitat S. *Atto* Pistoriensis Episcopus in Vita uberius scripta eiusdem Sancti *Ioannis*, hic eas describere operae pretium duximus; quae sic se habent: „ Alexandro primae Sedis reverentissimo & universali Episcopo Clerus & Populus Florentinus sincerae devotionis obsequium. Iamdiu taedium & laborem nostrum, nec non certamen Monachorum contra simoniacam haeresim, Paternitas vestra bene novit. Et nunc quoque dignum est, ut qualiter Deus excelsus pie ac misericorditer scrupulum huius rei de cordibus nostris abraserit, pernoscatis. Signa enim & mirabilia Dominus noster de nobis fecit, & per ea caecitatem ignorantiae, & dubietatis caliginem, ac tenebras erroris de pectore hominum pepulit, & fidem nobis augendo & dilatando, & in se solidando, lucem mentibus suae veritatis clementer infudit. Pastor quidem bonus de coelo venit, & ovibus adsistentibus, atque ad se totis medullis clamantibus, sententiam sereno clariorem, soleque lucidiorem, omnique dicto apertiorem, omnique visu certiorem, de medio ignis populo suo dedit. Quid vero plebi Florentinae de *Petro* Papiensi, qui se nostrum Episcopum haberi volebat, tenendum sit, in suo tremendo iudicio declaravit. Sed licet miraculorum narratio videatur aliquantulum protelari; tamen unde ad haec ventum est, nequaquam inutiliter putamus debere succincte praescribi. Quadam etenim die omnes Florentinae Civitatis Clerici una congregati, coepimus tam de Clericis locis suis expulsis, quam etiam de nobis ipsis, ante Papiensem *Petrum* conqueri. De abiectis enim, quia consilium & solatium eorum amiseramus; & quia etiam Prior, & Archipresbyter noster, metu haeresis e Civitate secesserant: de nobis autem, quia bona pars civium nostrorum nos haereticos acclamabat. Nam videns nos ire ad eum, dicebat: Ite, ite, haeretici ad haereticum; ite quia per vos haec Civitas voragini dabitur, qui *Petrum* Apostolum expugnantes, Simonem

„ Ma-

,, Magum pro eo inducendo colitis. Quid plura?
,, Rogamus eum, ut tam nos, quam se, ab hac
,, infamia liberet, dicentes: Ecce nus (si te
,, mundum senseris) si tu nobis iusseris, Dei
,, pro te iudicium subire non dubitamus; aut si
,, probationem, quam Monachi hic & Romae
,, facere voluerunt, recipere vis; ad eos imus,
,, eosque obnixe rogamus: Ad haec ille inquit,
,, neutrum se iubere, neutrum se velle, neutrum
,, recipere. Quin etiam edictum a Praeside per
,, Legatos suos impetravit; ut quicumque lai-
,, corum, quicumque Clericorum, sive Episcopo
,, non cederet, sive suo imperio non obediret,
,, ad Praesidem vinctus duceretur, sed & tra-
,, heretur. Si autem quis nostrum his minis ter-
,, ritus de Civitate fugeret, ad dominium Po-
,, testatis assumeretur quicquid possedisset. Cle-
,, rici vero, qui sub tutela regiminis beati *Pe-*
,, *tri* Apostoli, agendo contra simoniacam hae-
,, resim, in Oratorium eius confugerant, aut sibi
,, conciliarentur, aut sine spe audientiae extra
,, Civitatem pellerentur. Hincque factum est, ut
,, vesperascente Sabbato initii ieiunii, cum a-
,, pud praedictam Ecclesiam beati *Petri* Apostoli
,, ipsi Clerici Lectionum, ac Responsoriorum, se-
,, quentis Dominicae recordarentur, municipa-
,, lia Praeses, eo quod se cum salva reverentia
,, *Petri* Apostoli simoniaco haeretico non posse
,, obedire, responderint: illos contra immunita-
,, tem Oratorii, beatum *Petrum* Apostolum par-
,, vipendens, eiiceret. Fit denique pro hoc sce-
,, lere concursus Catholicorum virorum & ma-
,, xime feminarum, velamina capitum proiicen-
,, tium, & sparsis crinibus flebiliter incedentium,
,, pectora pugnis, miserabiles ad Deum voces
,, mittendo, dure tundentium, ut super virorum
,, ac filiorum morte triste lamentantium: nam
,, in plateas loto plenas se prosternentes, aie-
,, bant: Heu, heu, o Christe, tu hinc eiiceris;
,, & quomodo nos desolatas relinquis? Tu nobis-
,, cum habitare non sineris; & nos quomodo
,, hic habitamus? Videmus quia hic nobiscum ha-
,, bitare voluisti; sed vadis, quia *Simon* Magus
,, te non permittit. O Sancte Pater, numquid a
,, *Simone* Mago tu vinceris? quia ad te confu-
,, gientes non defendis. Nos putavimus ipsum
,, in infernalibus poenis vinctum & catenatum;
,, sed ecce cernimus illum ad tuum dedecus ho-
,, stiliter suscitatum. Virorum quippe alii ad a-
,, lios dicebant: Videtis & aperte videtis: Chri-
,, stus hinc discessit; abiit, quia legem suam
,, adimplens, se pellenti non resistit. Et nos,
,, viri fratres, Civitatem hanc, quo haeretica
,, pars ea non gaudeat, incendamus, atque cum
,, parvulis atque uxoribus nostris, quocumque
,, Christus ierit, secum eamus: Si Christiani su-
,, mus, Christum sequamur. His ergo eiulati-
,, bus, hisque doloribus, nos quoque Clerici com-
,, moti, qui ipsi Papiensi videbamur esse fauto-
,, res, & asseclae, & qui ab aliis haeretici ac-
,, clamabamur, eo quod ipsum sequebamur; ob-
,, seramus Ecclesias, & moerore proiectorum non
,, tangimus campanas, populis non Psalmos, non
,, denique canimus Missas. Nec mora, nobis
,, congregatis, fit, Domino inspirante, Conci-
,, lium, ad quod Dei Monachos, qui in Septi-
,, mo, in Monasterio Sancti Salvatoris degunt,
,, communi voto quosdam nostrorum mittimus pe-
,, tentes, & orantes, dubietatem huius rei velle
,, prodere, & veritatem cognoscere, agnitam-
,, que firmiter promittentes tenere. Respon-
,, sum autem est nobis, quia si Catholicam
,, pro viribus vellemus tenere atque defendere,
,, & simoniacam haeresim impugnando destruere;
,, virtus Salvatoris tam huius negotii dubieta-
,, tem, quam etiam caecitatem, de nostris cordi-
,, bus eliminaret. Fatemur, promittimus, de hac
,, re hoc sequi, quod & ipsi, si suum factum
,, compensarent dictis. Quid plura? Statuitur
,, dies omni voto quaesita, in qua & dubieta-
,, tem prodidimus, atque veritatem, quam Mo-
,, nachi dicebant, pro posse defendendo tenemus.
,, Quarta namque feria in prima hebdomade
,, Quadragesimae dies constituitur, secunda &
,, tertia feria specialiter Deum per hoc oramus;
,, & ut Deus, qui unica est veritas, veritatis
,, huius reseraret ostium, obsecramus. Illuce-
,, scente vero quarta feria, a quodam nostrum
,, itur ad virum Papiensem, qui rogans eum,
,, inquit: Pae, Domine, pro Dei tremore, pro-
,, que remedio animae tuae: si est de te, quod
,, Monachi dicunt, noli Clericos, noli populum
,, in eundo laboribus adficere, noli Deum expe-
,, riendo tentare, sed huius negotii veritatem,
,, ad Dominum te convertendo, pande; aut si
,, hoc te noscis immunem reatu, nobiscum veni-
,, re dignare. Ad quem ille respondit: Nec ego
,, illuc, neque te, si me diligis, ire volo. Ad
,, haec dictum est sibi: Profectu Dei iudicium,
,, quia omnes vadunt, videre ibo; & quid ibi
,, agatur, solerter scire curabo, & quodcumque
,, Deus iudex iustus in iudicio suo recto mon-
,, straverit, secundum meum valere defensabo.
,, Nec tibi molestum meum sit iter, quia te ho-
,, die, qualis sis, sententia Dei recte ostendet.
,, Aut enim te hodie magis, quam umquam fue-
,, ris, habebimus carum, aut viliorem & con-
,, temtum. Nos interim, quasi coelesti praemo-
,, niti oraculo non expectabamus nuntium: cur-
,, ritur a nobis Clericis ac laicis, & feminis
,, ad Septimum, in quo est Sancti Salvatoris
,, Monasterium. O mira Domini potentia, mira-
,, que elementia, qui volnntates non solum ex-
,, peditis mulieribus, sed etiam praegnantibus
,, vires, ad eundum donavit! Numquid enim lon-
,, gitudo matronas? numquid via coenulenta mul-
,, titudine aquarum delicatos terruit? numquid
,, pueros ieiunium exasperavit? Congregatis de-
,, nique omnibus Clericis, & laicis, promiscui
,, sexus & aetatis fere tribus millibus apud
,, praedictum Monasterium; interrogamur a Servis
,, Dei: Cur fratres venistis? Respondetur a no-
,, bis, ut illuminemur, & errorem relinquentes
,, veritatem sequamur. Quomodo, inquiunt,
,, illuminati vultis? Nos, inquam, responden-
,, tes, ut copioso probetur igne, quod de Pa-
,, piense *Petro* dicitis. Quem, inquiunt, fru-
,, ctum hoc facto habebitis? aut quem honorem
,, inde Deo reddetis? Respondemus omnes: Eri-
,, mus vobiscum rectam fidem defendentes, & si-
,, moniacam haeresim abominando, Deo gratias
,, semper agentes. Quid longius immoramur?
,, Fiunt statim a populo duae strues lignorum
,, ultrinsecus iuxta se in longitudine positae;
,, sigillatim vero longitudo utriusque pedum de-
,, cem, latitudo autem ambarum sigillatim quin-
,, que

„ que pedum, & dimidium dimidii pedis, altitudo denique utriusque separatim fuit quatuor pedum & dimidii; inter utrasque vero pyras in longitudine semita unius brachii exstitit, & ipsa strata siccis lignis, & ad ardendum bene paratis. Interea fiunt pro hac re psalmodiae, litaniae, supplicationes, Monachus intraturus ignem eligitur iussu Abbatis, celebraturus Missam ad altare procedit. Missa vero cantatur cum magna devotione, supplicatione omnium, Chorus Monachorum, & Clericorum, nec non & laicorum ex corde lacrimstur. Vt autem ventum est sd Agnus Dei: quatuor Monachi, unus imaginem Crucifixi, alter aquam sanctificatam, tertius duodecim cereos benedictos, quartus turibulum ture plenum, baiulantes, procedunt ad succendendum praescriptas lignorum pyras. His igitur visis, clamor omnium in coelum attollitur. Kyrie eleison flebilissime pleno ore cantatur. Iesus Christus creberrime, ut exsurgat, causamque suam defendat, oratur. Maria eius mater, ut hoc sibi suadeat, multum a viris, plurimumque a feminis, supplicatur. *Petri* Apostoli nomen, quo *Simonem* perdendo damnet, millies ingeminatur. *Gregorius* Vrbis Praesul, ut ad suas verificandum propeset sanctionas, suppliciter obsecratur. Interea dum pro ingenii capacitate ab omnibus oratur: Presbyter perceptis salutaribus mysteriis, & expleta Missa, exsutaque casula, ceterisque Sacerdotia indumentis sibi retentis, crucemque Christi portans, cum Abbatibus & Monachis litaniis faciendo, ad strues lignorum, iam rogos fieri incipientes, adpropinquat; ibique Deus, quam multipliciter ac uniformiter, ab omnibus adoretur, nulla lingua id fari, nullus sensus colligendo valet meditari. Tandem silentium cunctis imponitur; „ & ut conditionem rei, pro qua haec fiebant, „ intente audiamus, & bene intelligamus, monemur. Eligitur denique Abbatum unus clamosus voce, apertus lingua, qui aperte ad intelligendam orationem, in qua conditio petitionis ad Deum continebatur, populo legit. „ Collaudantibus autem cunctis conditionem, iterum alius Abbatum silentium petit, elevansque vocem, adloquitur omnes, dicens: Viri Fratres, & Sorores, pro salute animarum vestrarum, teste Deo, hoc facimus, ut deinceps a simoniaca lepra, quae fere iam totum sordidat mundum, caveatis. Huius autem leprae contagium tam magnum esse sciatis, quod istius immanitati cetera crimina comparata sunt quasi nihil. His ergo expletis cum utrique rogi iam se ex maiori parte in flammivomos convertissent carbones, & cum media semita ignivomarum copia prunarum valde aestuaret, ut usque ad talos pedes euntis [sicut post ei probatione patuit] in prunas infigi possent; Sacerdos & Monachus iussu Abbatis hanc orationem cum magna voce, audientibus & flentibus fere tribus millibus, fudit ad Dominum: Domine Iesu Christe verax lux hominum in te credentium, tuam misericordiam peto, tuam clementiam exoro, ut si *Petrus* Papiensis, qui Florentinus Episcopus dicitur, interventu pecuniae, id est, munere a manu [quod est simoniaca haeresis] Florentinam arripuit sedem; nunc tu, „ Fili aeterni Patris, salus mea, in hoc tremendo iudicio ad adiuvandum me festina, & me illaesum sine aliqua macula mirabiliter conserva, sicut quondam illaesos servasti tres pueros in camino ignis ardentis, qui cum coaeterno Patre & Spiritu Sancto omnia cooperaris, & vivis & regnas in saecula saeculorum. Cumque omnes qui aderant, respondissent, Amen: pacis osculum Fratribus dedit & accepit. Atque interrogantur omnes: Quamdiu vultis ipsum in igne manere? Responsum est ab omnibus: At, at, quid dicitis? Sufficit, Domini, satis cum solemni gravitate pedetentim ignem flammasque transire. Iubetur quidem Sacerdoti & Monacho voluntati nostrae satisfacere. Tunc ipse Sacerdos contra ignis ardorem salutare signum faciens ✠ crucemque Christi baiulans, ipsam flammorum multitudinem non attendens, intrepidus mente, hilaris vultu, cum quadam celebritate gravitatis, illaesus in corpore, illaesus & in omnibus, quae secum portabat, in virtute Iesu Christi mirabiliter ignem pertransiit. Nam flammae undique concurrentes, & circumquaque exsurgentes, Albam quasi byssinam intrabant & implendo inflabant; sed naturae suae immemores nihil ipsi ultionis inferre poterant: Manipulum denique & Stolam, eorumque fimbrias, more ventorum sustollendo, huc illucque varie ferebant; sed calore perdito, ipsas in nullo comburere solebant. Pili quoque pedum eius inter flammosos carbones immittebantur. Sed o mira Dei potentia, o Christi laudanda clementia! eorum nulli ardore ignis laedebantur; inter capillos nempe flammae circumsurgentes intrabant, eosque flando levabant & relevabant; sed nec summitatem alicuius eorum vires suas oblitae adurendo retorquere valebant. Erant quippe flammae ex omni parte ipsum concludentes ad Salvatoris miraculum non ad sedoris incendium; ardorem Catholicae Fidei sentiebant, ideoque non ardebant. Deus profecto noster ignis consumens aderat; ideoque ipso nolente, corporeus ignis nihil nocere poterat. Procul dubio verum erat, quod a Servis Dei dicebatur, quia illorum testis, veritate iuvante, ab igne miraculoso liberatur. Veritas enim semper liberat, quos falsitatis macula non coinquinat. Postquam autem egressus est de igne, dum iterum vellet rogum repedare; capitur a populo; deosculantur prae desiderio pedes eius; prae gaudio quidem beatum se quisque putabat, qui vestimentorum quamcumque particulam deosculari valebat. Gravi namque premebatur angustia populorum, sed magna cum difficultate liberatur viribus Clericorum. Laus Deo ab omnibus una, prae gaudio, etiam flendo, cantatur, certis iam, quia verbum Dei numquam mutatur. *Simon Petrus* magnis laudibus sublimatur, *Simon* denique magus ut stercus pedibus conculcatur. Nomen *Petri* Apostoli in ore omnium super mel & favum cum laudibus magis magisque dulcescit; nomen impii *Simonis* super fel & sulphur cum vituperationibus magis magisque putrescit. Magnitudinem quippe horum Christi signorum, copiamque gaudii nostri, & quotidianam gestarum actionem, nec sensus cordis cogitare,

„ non linguae plectrum exprimere, nec manus, sicut est, umquam sufficit scribere. Sed quia sapienti de multis pauca sufficiunt: demum ad Paternitatem vestram supplicando convertimur. Per Christum vero Beatitudinem vestram oramus, cuius Vicarium tam in coelis, quam etiam in terris, vos esse cognoscimus; dignamini plebi tam longa peste demolitae consilium pariter, & defensionis auxilium impendere: dignamini nos miseros ab importunis luporum faucibus abstrahendo eripere. Dignamini, deprecamur, arma contra hostes *Petri* Apostoli movere, acies instruere, vires sumere, sancta bella committere, & nos oves Christi beato *Petro*, tibique vice eius commissas, contra Simoniacos praeliando de captivitate liberare. Plerisque enim nostrum beatus ipse Apostolus, ut olim a *Nerone* in cruce confixus, ita visu noctis adparet, & passionem suam ostendendo, ut a Simoniacorum societate declinemus, pie suadet: Sicut [inquiens] me *Simoni* Mago numquam coniunxi; sic quoque vos, si Christi esse vultis, si oves pascuae eius estis, si me clavigerum regni coelestis creditis, si me vobis portas regni coelorum aperire cupitis: Simoniacis nolite sociari: nolite coniungi: nolite communicare. Nunc itaque, Domine Pater Sancte, quia fiducia recuperationis nostrae secundum Deum in Sancta Sede Romana est posita; vos, qui ipsi praesidetis, oramus, ut rapacibus lupis ex adverso adscendatis, atque auctoritate Sacerdotalis Culminis pro ovibus vice *Petri* creditis, opponatis. Iterum atque iterum cernui solicitudinem vestram oramus, Pater, ut quod pastoris est, nobis dilaniatis ovibus ac pigritemini clementer impendere. „ Hucusque Florentinorum Litterae ad *Alexandrum* Pontificem. Subiiciuntur vero mox ista. „ His autem cognitis Dominus *Alexander* Papa praefatum *Petrum* simoniacum de omni Episcopali officio deponere curavit. Eo tempore Comes *Bulgarus* religionem & sanctitatem atque constantiam adversus haereticos beati *Ioannis* suorumque Monachorum adgnoscens, in Monasterio Ficiclensi venerabilem *Petrum*, qui per ignem mirifice transierat, rogavit Sanctum *Ioannem* in Abbatis officium constituere: cuius petitionibus adnuens, eidem loco praedictum virum in Abbatis officium praefecit. Qui postmodum inde abstractus, & Romam Deo volente deductus, post custodiam vaccarum & asinorum, quam in Valle Umbrosa iussu beati *Ioannis* humiliter tenuit, post gradum Praepositi penes Passinianum, & Abbatis officium in praedicto Ficiclo, deceoter exstitit Cardinalis & Episcopus Albanensis. „ Haec ibi, atque de *Petro* hactenus, qui unus ex tanta multitudine Monachorum, ob insignem virtutem obedientiae & humilitatis, ad tantum est delectus experimentum. Etenim nobili ortus genere ex stemmate dominorum *Aldobrandinorum* [ut in vita eius edita nuper adseritur] insignitos insuper Sacerdotio; tamen vaccarum & asinorum, ministerio inservire gaudebat. Sic quidem servus fidelis in novissimo loco recumbens meruit a patrefamilias illud audire: *Amice adscende superius*. Porro locus ille, in quo tam admirandum contigit exceri certamen, eiusmodi fuit epigrammate perpetuae memoriae consignatus:

„ *Hunc lapidem si quis conspexerit esse locatum*
„ *Hoc a sacrata Religione locu;*
„ *Indicat hic pariet depictus imagine tanta*
„ *Quid fuit, aut cur sit candidus iste lapis.*
„ *Lis erat & magna surgebant praelia bello,*
„ *Hinc atque hinc pariter maxima turba cadit.*
„ *At Monachi nostri, Umbrosaque a Valle Ioannis*
„ *Exploratores constituere focos:*
„ *Tunc Monachus iussu medium se mittit Abbatis*
„ *Et potuit nulla parte nocere focus.*
„ *Ast illo eiectus Petrus fuit illico ab omni*
„ *Sede sua Sacra, pontificisque locu.*
„ *Causaque nam fuit haec scelerata, quod ille malignus*
„ *Tunc erat haereticus, Simoniacus erat.*
„ *Ergo nunc notum est, lapis hic quod sinus habetur*
„ *In terra, cunctis sic venerandus erit.*

Porro ipsum *Petrum* Florentinum Episcopum denique reconciliatum fuisse & in communionem receptum ab iisdem Monachis, Diploma *Petri* eius nominis secundi Abbatis, quod confecit de restitutione Hospitalis, his verbis videtur ostendere, quibus ait: „ Pro anima *Hugonis* Marchionis, suaeque genitricis *Willae* huius Monasterii aedificatricis, nec non pro salute *Godefridi* excellentissimi Ducis, quin etiam pro anima suae dilectissimae coniugis *Beatricis*, atque pro salute *Petri* Florentini venerabilis Episcopi, a quo quamdam decimationem, quam eidem Hospitali contulimus, gratia huius hospitalitatis acquisivimus &c. „ Et inferius prope finem eorumdem pariter meminit. Accepimus ex eorum Monasterio dictum Diploma per *Constantium Caietanum* Monachum Congregationis Casinensis; cui post eiusdem *Petri* Abbatis subscriptionem, *Theuzo* Monachus & Sacerdos subscriptus legitur, quem Vallisumbrosani Monachi beatum colunt; primum quidem Eremitam inde Coenobitam. Ita quidem esse oportuit, si unus idemque tantum [quod putavimus] *Theuzo* fuerit. At vero ferunt, eodem tempore duos fuisse celebres eiusdem nominis Monachos, quorum alter anachoreticam vitam duxerit Florentiae in Monasterio Sanctae *Mariae* Ordinis Monachorum Sancti *Benedicti* Congregationis Casinensis; ad huncque scripsisse *Petrum* Damiani: cuius Litteris meliori frugi redditus, tandem confectus senio sancto fine quieverit circa annum salutis millesimum septuagesimum, cuius & corpus adservari adserunt sub altari primario, ubi & huiusmodi legitur epitaphium exaratum:

„ *Theuzonis Monachi venerabilis ossa quiescunt*
„ *Praesenti in tumulo, sancta qui vixit in aede.*
„ *Quinquaginta annis eremi velut incola fervens, &c.*

Alter vero traditur ab iisdem fuisse Monachus Vallumbrosanus, discipulus S. *Ioannis Gualberti*, idemque Abbas Radiolensis in Monasterio S. *Pauli* non longe a Florentia civitate, obiisseque circa annum Domini millesimum nonagesimum quintum: quem & Vallumbrosani Monachi venerari dicuntur. Haec de his ad evitandum in aequi-

aequivocis confusionem, atque seligendos ipsos ab invicem, dando unicuique ipsorum, quod suum est. Vt autem ad *Ioannem Gualbertum* redeamus, tantae fuit aestimationis ob egregiam vitae sanctitatem, ut eum etiam Episcopi consulerent, eius cupientes monitis roborari. Legimus eiusdem Sancti Epistolam datam ad Volaterranum Episcopum, paraeneticam illam quidem, qua etiam ipsum adversus Simoniacos fortiter agere multis hortatur. Incipit: *Petitionibus vestris consulere &c.* Ipse autem *Petrus*, qui per ignem transiit illaesus, Episcopatus & Cardinalatus dignitate [ut diximus] auctus, pluribus legationibus functus, pervenit aetate usque ad annum Redemptionis millesimum octingesimum octavum; quo anno *Abbas Vrspergensis* sic de ipso: „ *Petrus* Albanensis Episcopus obiit. Iste per „ iudicium ignis immensam pertransiens illaesus „ pyram, vestimentis etiam per flammam volitantibus, sed in nullo laesis, *Petrum* Floren„ tinum Episcopum declaravit Simoniacum, un„ de & ipse postea Igneus est adpellatus. „ Haec ipse. At historia haec maiorem adhuc sibi vendicat auctoritatem ex testificatione *Desiderii* Abbatis Casinensis Cardinalis Tit. S. *Caeciliae*, qui & *Victor* III. eius nominis est adpellatus Papa. Ipse enim in libro tertio *Dialogorum* totam hanc texit Historiam, nempe de *Petro* Florentino Episcopo ad Concilium convocato, ibique ab officio suspenso, donec rei veritas elucesceret: cum exposcente necessitate, dum populus in partes divisus inter se hac de causa saepe confligeret, miraculum grande editum, quo *Petrus* per ignem illaesus transiit; additque illud amplius, quod cum iam ex igne egressurus esset, atque mappulam e manu lapsam, & in ignis medio remansisset, intellexisset; per easdem reversus est flammas mappulam recepturus. Haec vero ipse pluribus. Porro displicuit *Alexandro* Papae per Monachos populum concitari, atque vetita tentari, eosdemque occasionibus huiusmodi claustra facile egredi, & ita decrevit. „ Iuxta Chal„ cedonensis tenorem optimi Concilii Monachis „ quamvis religiosa ad normam Sancti *Benedi*„ *cti* intra claustra morari praecipimus; Vicos, „ *Castella*, Civitates, peragrare prohibemus, & „ a populorum praedicatione omnino cessare „ censuimus, nisi forte quis de anima sua soli„ citus, ut eorum habitum adsumat, eos intra „ claustrum consulere voluerit. „ = Hactenus. *Barraine* . *Guillia* tradit Eremo Camaldulensi suum ius in Ecclesia S. *Savini* de Chio. *Constantinus* Episcopus Arretinus confirmat Monasterio Pratalensi medietatem unius mansi terrae. *Vinciandus* & *Guilla* coniuges donant fundos Ecclesiae S. *Petri* Minoris & S. *Clementis* prope Arretium. *Alexander* II. Papa sententiam profert in favorem Coenobii Montis Amiatae contra *Petrum* Episcopum Clusinum. *Beatrix* Ducissa Tusciae iudicat, & pronunciat in favorem *Brancuradi* Archidiaconi Lucensis. *Alexander* II, cum Lucae esset, in praesentia *Beatricis* Comitissae, & *Flaiperti* Missi Imperatoris, elegit *Berengarium* Advocatum Ecclesiae S. *Martini* Lucensis. *Berengarius* Advocatus Ecclesiae Lucensis petit a *Beatrice* Comitissa & a *Flaiperto* Misso Imper. consdentibus cum eis pluribus, inter quos *Rainerius* de Florentia fil. b. m. *Carofidelli*, ut bannum mittat super bonis quibusdam Ecclesiae S. *Martini*; & ipsi id fecerunt. Eadem *Beatrix* Ducissa, cum pariter Lucae exsisteret, investivit *Petrum* Presbyterum, & *Henricum*, iterum de quibusdam fundis, quos retinebant ab Ecclesia S. *Martini*: inter testes sunt etiam *Dodus* Episcopus Rosellensis, *Leo* Episcopus Pistoriensis, *Petrus* Episcopus Florentinensis, & *Transmundus* Episcopus Fesulanensis, die octava Iulii.

MLXX.

Gottifredus Tusciae Dux & Marchio moritur. *pag.* 99. 502. iuxta quosdam, qui falsi sunt. Vide inferius ad annum MLXXIII. *Alexander* II. Pontifex Maximus Bullam in favorem Monasterii Sanctae *Mariae* Florentiae *Petro* Abbati concedit, & omnia eius bona confirmat, inter quae Castra Viculi, Exineae, Crumuli, Tinisni, Collis Montis, Bibiani, & Raddae. Item Ecclesias Crumuli, S. *Martini* ad Grevem, S. *Bartholomaei*, Raddae, Tiniani, S. *Nicolai* in Campo Clarenti, Bibiani, S. *Marini* in confluenti, S. *Martini* Florentiae, S. *Martini* in Mensula, S. *Laurentii* Exineae, S. *Proculi* Florentiae. *pag.* 99. 500. 507. *Petrus* autem Abbas non multo ante Xenodochium sui Monasterii prope deletum restituerat, & fundis prope innumeris locupletaverat. Id autem facere dicit, *pro Dei amore, meaeque remedio animae, & spe remunerationis futurae, & pro animabus Monachorum, fratrum vivorum, & mortuorum, ac Custodis illius Hospitalis. Nec non pro anima Vgonis Marchionis, suaeque Genitricis Willae, huiusque Monasterii aedificatricis. Nec non pro salute Gotefredi Excellentissimi Ducis, quam etiam pro anima suae dilectissimae coniugis Beatricis. Atque pro salute Petri Florentini Venerabilis Episcopi, a quo quamdam decimationem, quam eidem Hospitali contulimus, gratia huius hospitalitatis, acquisivimus. Atque pro remuneratione Transmundi Fesulani Episcopi, & Leonis Pistoriensis Episcopi. Nec minus pro animabus Imperatorum, sive Regum istius Regni; nihilominus pro animabus Valdradae Comitissae, suorumque heredum. Insuper pro animabus* .....[*Lotharii*] *Comitis, suaeque Athalasiae coniugis, ac pro recordio animarum Bulgari Comitis, & Gaidiae suae devotissimae coniugis, filiorum suorum.* Monachi qui subscribunt sunt insequentes:

Teuzo
Bernardus
Benedictus
Iohannes
Dominicus
Iohannes
Embertus
Petrus
Vgo
Petrus
Iohannes
Honestus
Rodulphus
Senioreellus
Petrus
Paulus
Sigo
Bonizo.

Flo-

Florentinus
Gherardus
Rolandus
Teodericus
Bonaftus
Albertus &c. *Pag.* 100. 102.

Idem Pontifex *Alexander*, Lucae cum esset, Episcopatui Lucensi omnia iura ac privilegia confirmat. Ecclesiae & Plebis S. *Stephani* Campi Paulli mentio occurrit in quatuor Instrumentis seu Chartis Archivi Capituli Florentini. In prima enim dicitur, quod *Attio* qui & *Carbone* fil. bon. mem. *Ildebrandi*, & *Romulus* & *Ildebrandus* eius filii, promittunt *Florentio* Clerico, qui & *Rusticus* vocatur fil. bon. mem. *Florentii*, & *Burgae*, quae & *Bonina* vocatur, ingalium filiae bon. mem. *Florentii* Clerici, qui & *Corbizo* vocatus fuit, & *Farolfo*, qui & *Ioculo* vocatur, & *Gherardo* Presbytero, & *Petro* germanis fil. bon. mem. *Benni*, non molestare sortem, & rem in l. d. Novole cum Ecclesia super se existente intra territorium Plebis S. *Stephani* de Campauli, anno MLXX. II. Octobris Indict. nona. In secunda scribitur quod *Attio*, qui & *Carbone* vocatur fil. bon. mem. *Ildebrandi*, vendit *Farolfo* vocato & *Ioculo*, *Gherardo* Presbytero, & *Petro*, germanis fil. bon. mem. *Ioannis* vocati *Bonfante*, integram tertiam portionem sortis, & rei cum Ecclesia super se existente in loco dicto Novole, in territorio Plebis Sancti *Stephani* de Campauli. Actum in loco qui dicitur Pitiana, Iudiciaria Florentina, anno ab Incarnatione MLXX. mense Octobris, Indict. nona, praesentibus dictis testibus, & eodem Notario stipulante &c. Tertia vero habet, quod *Attio* vocatus *Carbone* quondam *Ildebrandi* vendit *Florentio* Clerico, qui & *Rusticus* vocatur, fil. quond. *Florentii*, & *Burgae* vocatae *Boninae*, iugalium filiae quondam *Florentii* Clerici vocati *Corbizi*, integram tertiam partem sortis, in loco dicto Novole cum Ecclesia super se existente intra territorium Plebis S. *Stephani* de Campauli, anno MLXX. mense Octobris, Indictione nona, praesentibus supradictis testibus, & eodem Notario. In quarta autem legitur, quod *Vgo* filius *Hauindi* promittit *Farolfo* vocato *Ioculo*, & *Gherardo* Presbytero, germanis filiis *Iohannis* vocati *Bonfante*, & *Florentio* Clerico vocatu *Rustichello* fil. alterius *Florentii*, non molestare casas, cascinas, terras, vineas, & omnes res, quae fuerunt *Attii* vocati *Carboncelli* filii quondam *Ildebrandi* in loco dicto Novole infra territorium Plebis S. *Stephani* de Campo Paulli *Pag.* 180. 181. 1436. *Alexander* II. Pont. Max. *Constantino* Episcopo Arretino Privilegium concedit, & eius Episcopatui omnia bona confirmat. *Pag.* 328. *Petrus* cognomento *Ioco*, *Florentii* fil. donat Monasterio S. *Felicitatis* Florentiae, ubi *Teberga* est Abbatissa, agrum cum casina & vinea in Sancto *Donato* ad Columbaria. *Pag.* 2002. *Tenberga* Abbatissa praedicta concedit in emphyteusim *Florentio Morandi* fil. & *Bertae* eius uxori, agrum & vineam in Prato Politi, pro annuo censu denarii unius. *Pag.* 1060. *Bonifacius* Dux & Marchio Tusciae multa Castella & Plebes, & alia iura, receperat in feudum vel in emphyteusim ab Episcopis Regiensibus, quae hoc anno in Charta notantur & recensentur. *Herimannus* Episcopus Volaterranus in Synodo suae Dioecesis constitutionem edit ad restituendam vitam communem Canonicorum suae Ecclesiae. *Torgotor* Iudex seu Rex Calaritanus donat bona Ecclesiae Pisanae. *Beatrix* Ducissa & Comitissa Tusciae Placitum habet super Ecclesia S. *Michaelis* & Curte Caspreni pro *Ardimanno* Abbate Berardingae. *Transmundus* Episcopus Faesulanus Ecclesiam Abbatiae S. *Gaudentii*, in qua *Wido* Abbas erat, consecravit, eidemque plura bona attribuit, rataque habuit, quae ab *Atenulpho* & *Iacobo* suis praecessoribus donata fuerant.

MLXXI.

Bennus, & *Iohannes* donant Monasterio S. *Miniatis* portionem se contingentem curtis Montis Alti. *Pag.* 29. *Raynerius Petro* in Episcopatu Florentino succedit. *Pag.* 105. 2014. Sed forte id contigit anno insequenti. *Martinus* Presbyter *Leonis* filius offert Canonicae Florentinae, ubi *Martinus* praeerat, fundos omnes, & res, quas in Comitatu Florentiae habet. *Pag.* 1426. *Hugo*, *Albertus*, *Raynerius*, fratres tradunt decimas bonorum suorum Ecclesiae S. *Petri* Minoris prope Arretium in die consecrationis eiusdem factae a *Constantino* Episcopo Arretino. *Willia* donat bona Monasterio S. *Michaelis* Pisarum; & idem facit *Bella* uxor *Contolini*. *Constantinus* Episcopus praedictus confirmat terras & silvas Monasterio Pratalienfi.

MLXXII.

Alexander II. Pontif. Maxim. Mantuam profectus est, & Concilium ibidem celebravit. *Pag.* 99. & tunc fortassis bona Monasterio S. *Mariae* Florentiae confirmavit. *Pag.* 99. 107. *Rolandus Tederici* filius, & *Adolfus Sichelmi* filius, nobiles viri, cedunt Episcopo Florentino omnia iura, quae habebant in Castro Cersini. *Pag.* 255. 854. *Guidonis* a Cona mentio occurrit in Instrumento huius anni. *Pag.* 350. *Petrus* Episcopus Florentinus concessit *Ioanni* cognomento *Bonitio* agrum, & silvam, sita in Poio di Monti pro annuo canone sex urceorum musti. *Pag.* 786. *Orlandus Michrionis* filius, & quidam alii, obtulerunt *Raynerio* Episcopo Florentino, qui *Petro* successit, quartam partem omnium suorum bonorum positam in Castro, & territorio Cersini. *Pag.* 860. *Beatrix* Tusciae Ducissa in Civitate Florentia, & in Palatio S. *Ioannis*, ius dicit, & vindicat, & adserit, omnia bona, quae possidebat Monasterium S. *Felicitatis* extra muros Florentiae, ubi *Berta* erat Abbatissa, multam infligens ea occupantibus, vel molestantibus. *Pag.* 1036. 2059. Centuriae, Pagi in agro Florentino, mentio occurrit. *Pag.* 1170. *Martinus* Praepositus Canonicae Florentinae concedit in emphyteusim *Winitio* Presbytero, & *Gerardo* Presbytero, fundos quosdam positos in Plebatu S. *Martini* Srati pro annua denarii quatuor argenti. *Pag.* 1426. *Beatrix* praedicta Tusciae Ducissa privilegia Canonicae Florentinae concedit. *Pag.* 2456. *Wido* II. Episcopus Pisanus instituit collegium Canonicorum in Ecclesia Pisana S. *Petri* ad *Vincula*. *Beatrix* eadem Ducissa Tusciae eiusque filia *Matilda* Placitum habent in co-

Comitatu Clusino, in quo Rocha Scantiani adiudicatur *Mauro* Abbati & Monasterio S. *Salvatoris* Montis Amiatae contra *Lanfrancum* Episcopum Clusinum. Item eadem Ducissa ac Marchionissa Tusciae Placitum Florentiae habet, in quo *Berta* Priorissa S. *Felicitatis* protectionem regiam Parthenoni suo impetrat. *Bernardus* & *Ardiagur* concordiam firmant cum Canonicis Senensibus pro curtibus nonnullis. *Willa* uxor *Walpiti* tradit terras Monasterio S. *Michaelis* Pisarum. *Alexander* II. Papa concedit privilegium *Rustico* Priori Camaldulensi, eiusque Eremo. *Beatrix* Ducissa & *Mathilda* eius filia, cum *Raginerio* & *Bernardo* Comitibus Comitatus Clusini, & Episcopo Senensi, Placitum habent in loco, qui vocatur Calcerazi, Comitatu Clusino. *Alexander* II. Papa, quum in Burgo S. *Genesii* esset, bona quaedam Ecclesiae Lucensis recuperavit. *Raineriua*, *Federicus*, et *Bernardus*, de Cintoria terram Cunialia Monasterio Montis Scalarii confirmat, quod & olim coram Duce *Gottefrido* Florentiae iua dicente fecerant.

MLXXIII.

Beatrix Ducatrix una cum *Gottrfrido* Duce & Marchione, cum Pisis essent in Palatio Domini Regis, residentibus cum eis inter alios *Hugone* Vicecomite Pisensi, *Guidone* Episcopo Pisensi, *Raineria* Episcopo Flocentino, *Friderico* Comite nepote praedictae *Beatricis*, & *Ermanno* Episcopo Volaterrano, resident in iudicio, in quo *Bernardo* Abbati Monasterii S. *Pontiani* Lucensis, *Rodulfus* & *Saracinus* & *Fulchardus* germani filii *Saraciai* refluctant cuctem illam, quae dicitur Faognana, quae dicitur Mortadinga &c. *Pag.* 377. Vide ad annum insequentem, & annum MLXXIV. *Raineriua* Episcopua Florentinus concessit *Petro Vgonis* fil. petium terrae & vineae positae in Via Buia. *Pag.* 786. Circa hoc tempus idem *Raineriua* Episcopus donavisse videatur Parthenoni S. *Petri Maioris* Ecclesiam S. *Mariae Ferlrabae* in Civitate Florentiae sitam. *pag.* 1258. 1495. Sed videatur inferiua ad annum MLXXVII. *Raineriua* Abbas & *Ingbizo* Presbyser Monasterii S. *Barptolemaei* & S. *Mariae* de Carza dant in emphyteusim Ecclesiam S. *Mariae* de Paterno cum terris & vineis ad eam pectinentibus. *Pag.* 1446. S. *Ioannes Gualberti* supremum diem in Monasterio Sancti *Michaelis* Passiniani in Valle Pesae obit. *Mathilda* Comitissa & Ducissa Tusciae decretum pronuntiat pro *Eritha* Abbatissa Parthenonis Lucensis S. *Iustinae*. *Hrrimannus* Episcopua Volaterranus introducit Camaldulenses Monachos in Monasterium S. *Mariae* de Pulliciano, ut illud reforment. *Rayaerius* filius *Guidonis* Comitis promittit *Branditio* Abbati S. *Salvatoris* de Sexto in agro Lucensi nollam molestiam vel gravamen amplius se illaturum eidem Monasterio. *Iucundus* Praepositus Canonicae Arretinae concedit Eremo Camaldulensi decimaa Castri de Moiona. *Randus* filius *Bulgari* condit testamentum, quo relinquit Eremo Camaldulensi sua iura in Ecclesias & Castrs territorii Castri Pelicitatis. *Dodus* Episcopus Rosellensis intentat litem Ecclesiae Popoloniensi, & sententia fertur contra Populoniensem. *Alexander* II. Papa moritur, quum Episcopum Lucensem designasset S. *Anselmum* Monachum Benedictinum, et tam Cardinalem creasset. Successit in Pontificatu Romano *Gregorius* VII. e Suana Civitate Etruriae. Hic *Anselmo* Lucensi Episcopo electo mandavit, ne ab *Henrico* Rege investituram acciperet ante quam ipse Rex Ecclesiae Romanae satisfaceret. Qua de re iam scripserat ad *Beatricem* Marchionissam & *Mathildam* eius filiam: misit etiam Legatum ad Reges seu Iudices Sardiniae Episcopum Populoniensem, cum antea scripsisset *Iacobo* Archiepiscopo Calaritano, monens eos, ut subditi fideles S. *Petri* essent, eo quod Sardiniae Insulae dominium ad Romanam Ecclesiam spectaret: nam Nortmanni & Tusci, & Langobardi, copiam in eam ingrediendi frustra a *Gregorio* petierant. *Henricus* IV. omnia bona & privilegia Coenobio S. *Mariae* Florentino confirmat. Consulatus annua sequens.

MLXXIV.

Henricus IV. Imperator seu Rex confirmat bona *esto* Abbati S. *Mariae* Florentiae, quae bona ibidem recensentur, & inter alia Ecclesiam S. *Martini* Episcopi. *Pag.* 99. *Mathilda* Etruriae Ducatrix, cum Pisis esset iuxta Palatium eiusdem Civitatis & in Placito resideret, investivit *Bernardum* Abbatem S. *Pontiani* Lucensis de mansa & terria quibusdam sitia in loco & finibus Faognana prope Castrum S. *Miniatis*. *Pag.* 337. *Raineriua* Episcopus Florentinus concessit in feudum *Baroni* & *Petro* filiis *Ioannis* peaium terrae positum prope Montem Vgonia. *pag.* 783. Idem Episcopus dedit in feudum *Ioanni* fil. *Petri* fundum positum in Concho S. *Mariae* prope Caregium. *Pag.* 784. Idem Episcopus concessit *Florentio* pezium terrae positum in Caregio. *Pag.* 781. Idem Episcopus locavit *Arzo Martini* fil. fundum positum in loco Beneventano. *Pag.* 860. Idem locavit *Ioanni Benefinrio Ioannis* fil. fundum situm extra murum Civitatis Florentiae iuxta ipsum murum. *Pag.* 862. *Wido Oddi* fil. locat in emphyteusim *Azzo Andreae* fil. casam positam Florentiae iuxta casam *Saracini* filii *Boneux*. *Pag.* 1426. *Gregorius* VII. Papa creat S. *Petrum Igneum* Cardinalem, & Episcopum Albanum; & cum controversiae essent inter Clerum Lucensem, & *Anselmum* Episcopum; ut eaa dirimeret *Petrus* Cardinalis, & Legatus Pontificiua, Concilium in Burgo S. *Genesii* congregavit, eique praefuit. *Lambertus* Archipresbyter Canonicorum Senensium locat Cancianam. *Gregorius* VII. Papa concedit privilegium Eremo Camaldulensi. *Constantinus* Episcopus Arretinus donat eidem Eremo praedium in Plebe Pastinae. *Gregorius* VII. Papa committit *Beatrici* Ducissae Tusciae & *Mathildae* eius filiae causam verteotem inter *Dedonem* Episcopum Rosellanum, & *Vgelinum* Comitem. *Hermannus* Episcopus Volaterranus religionis ergo sacram Camaldulensem Eremum invisit, eidemque dono dedit Basilicam S. *Mariae* Puliciani, olim Benedictinum Coenobium. *Gregorius* VII. Papa *Mathildae Beatricis* Ducissae filiae, amore erga Sanctam Sedem Romanam exardescenti, rescripsit, invitans eam ut cum matre ad limina Apostolorum iret. Scripsit etiam eidem de moribus Christiane formandis; traiiditque S. *Anselmo* Episcupo Lucensi instruendam.

MLXXV.

sco-

fcopo Florentino, quo curent, ut Epifcopus Volaterranus Canonice et convenienter eligatur. *Mathilda* Duciffa cum Volaterria effet in Burgo Martuli confirmavit Epifcopatui Volaterrano iura, quae habebat in Plebatibus Mollac, ac S. *Iufti* Peroinae, ac Perfonatae. Sunt qui id anno infequenti adfignent. *Mathilda* Florentiae ius dicit et bonam Etruriae partem ac Langobardiae Ecclefiae Romanae donat.

MLXXVIII.

Rainerius Epifcopus Florentinus locavit *Florentino* fabro fundum fitum in Cintoio. *Pag.* 782. Idem Epifcopus locavit *Ioanni* & *Florentio* filiis *Benchoni* petium terrae pofitum in Rifredi. *Pag.* 836. Ecclefia Sancti *Laurentii* Florentiae includitur moenibus Vrbis iuxta *Villanium*. *Pag.* 935. Licet tamen nova moenia hoc anno aedificari coeperint, non tamen inde effluit Ecclefiam Sancti *Laurentii* ftatim moenibus illis inclufam fuiffe. *Pag.* 960. 1784. Iudicatur in controverfia vertente inter Epifcopatum Florentinum, & Conventum Sancti *Miniatis* in Monte Regis. *Pag.* 2195. *Gottefredus* filios *Rolandi* Notarii vendit *Petro* filio *Sigi* pezium terrae in Carrara, ubi & Poio vocatur. *Rozzo* Praepofitus Sancti *Ioannis* locavit *Bonitio* filio *Stephani* pezium terrae pofitum extra muros Civitatis non longe a Pufterula quae dicitur Vicedomini. *Ioannes Petroni* filius locavit *Ioanni* filio *Bufebi* petium terrae, & vineae fitum in Rovetia. *Pag.* 2428. Donantur quaedam Monafterio S. *Salvatoris* ad Portam prope Pontem *Bonfilii*, et fluvium Arni, cui Dominus *Petrus Igneus*, fcilicet, Cardinalis Albanenfis, Epifcopus Abbas praeerat. *Gregorius* VII. Privilegium dedit *Azoni* Abbati Monafterii S. *Salvatoris* Septimi, quo dictum Monafterium et eius bona confirmat et patrocinio commenit. *Guillelmus* Epifcopus Faefulanus eft. *Mathilda* Duciffa cum in Burgo Marturi effet multa bona donavit et confirmavit Ecclefiae Cathedrali Pifanae; et idem fecit cum Pifis, et in Epifcopio Pifanae Ecclefiae, effet; et anniverfarium Sacrum fieri iuffit pro anima *Beatricis* matris fuae: et in Burgo S. *Andreae* de Martuli, quod Volaterria eft, Placitum habens adiudicavit Epifcopatui S. *Mariae* et Epifcopo Volaterrano, Plebes de Mulle, et de Pernioa, et Ecclefiam aedificatam in Villa Perfonatae, quae eft de Plebe S. *Iufti*, et fuper eas bannum mifit. Vide ad annum fuperiorem. Eadem *Mathilda* Ecclefiae Lucenfi Caftellum Decimi largitur.

MLXXIX.

Donatum fuit Epifcopatui Florentino Caftellare Cafalia cum Ecclefia eiusdem loci. *Pag.* 247. *Rainerius* Epifcopus Florentinus conceffit *Negribono* filio *Bernardi* pezium terrae & vineae in Carraria Buia. *Pag.* 784. Idem Epifcopus locavit *Ioanni* Clerico duo pezia terrae ad Mooticelloa. *Pag.* 855. *Ioannes* filius *Bonizi* obfert Ecclefiae Sanctae *Crucis* & Sancti *Nicolai*, pofitae in Bibiano, bona quaedam fita intra territorium Plebis Sancti *Gavini* de Mucillo. *Florentius*, & *Leo*, filii *Florratii*, & *Ugo*, & *Berardus*, renunciant Canonicae Sancti *Ioannis* tres fortes pofitas in Cammorri, in Sala, & in Limite. *Rozzo* Praepofitus Canonicae Sancti *Ioannis* cum confenfu Canonicorum locavit *Ioanni* filio *Ioannis* bona in Semproniano. *Pag.* 1428. 1429. *Vguiccio* Comes *Guilielmi* Comitis filius floret. *Rainerius* Comes obfert bona Epifcopo Senenfi. *Mathilda* Comitiffa Placitum Ferrariae habet, ubi controverfia agitata eft inter *Gratianum* Epifcopum Ferrarienfem, et *Hieronymum* Abbatem Pompofianum. Eadem Placitum Arretii habet coram *Conftantino* Epifcopo illius Civitatis, et *Hugone* Comite, in quo *Guido* Abbas Monafterii SS. *Florae* et *Lucillae* evincit curtem Sexti. *Vbertus* et *Berta* coniuges donant quaedam *Leoni* Abbati et Monafterio S. *Michaelis* Pifarum. *Conftantinus* Epifcopus Arretinus, et *Hugo* Comes, Placitum habent pro Canonica S. *Donati* de Arretio & pro Eremo Camaldulenfi. *Landulphus* Epifcopus Pifanus obit. S. *Petrus Igneus* mittiter a *Gregorio* VII. Papa Legatus in Germaniam una cum *Vdalrico* Epifcopo Patavino. *Mathilda* Duciffa Ecclefiae et Epifcopatui Sancti *Martini* Lucenfi Caftellum, quod dicitur Caftalione Berardefco, in agro Volaterrano fitum, donat; & alia multa.

MLXXX.

Rainerius Epifcopus Florentinus una cum *Devizo Pagani* recommendavit Caftrum Carzae, & Curiam Biviliani, cum iuribus fuis, *Ioanni* filio *Arzi*. *Pag.* 792. *Ioannes* filius *Gottifredi* donavit Epifcopatui Florentino partem fe contingentem Caftelli, & bonorum fibi fpectantium, in territorio dicti Caftri. *Pag.* 798. *Ioannes* filius *Petri* Notarii, & *Anferada* eius uxor, donant Ecclefiae & Monafterio Sanctae *Felicitatis* fitae extra muros Florentiae pezium terrae, & vineae, in Arcetri. *Pag.* 1060. *Rotio* vocatus *Bonofilio* vendit *Initiae* filiae *Albitii* vocati *Pagani* bona in Contrice, & Campo Maioli, & in Poio de Faltona, & in foro de Petrognola, & in Tuchita, Valle Maiore, Turme, Terminiano, & in Carona. *Pag.* 2419. *Mathilda* Comitiffa concedit Breve fecuritatis, ac immunitatis, et terram fuam, Monafterio Cafinenfi. Placitum in Comitatu Aretino habetur coram *Conftantino* Epifcopo illius Civitatis, in quo *Ioannes* filius *Ruftichelli* fe liberum hominem fruftra oftendere conatus, fervum tandem fe fatetur Monafterii SS. *Florae* et *Lucillae*. Laudata *Mathilda* Comitiffa et Duciffa donat bona Monafterio Regienfi S. *Profperi*, nunc S. *Petri*. *Hugo* filius *Hugbi* donat terras *Leoni* Abbati S. *Michaelis* in Burgo Pifarum. *Imilda* uxor *Hugbi* donat praedium eidem Monafterio S. *Michaelis* Pifarum. Sanctus *Petrus Igneus* Epifcopus Albanenfis, et *Vdalricus* Epifcopus Patavinus, Legati Pontificii ex Germania Romam redeunt. *Alfredus* et *Bernardus* a *Lamberto* Epifcopo Bononienfi accipiunt poenitentiam triginta annorum; quam, quum eam fe non poffe exfequi adfirmarent, Epifcopus eam permutavit folutione decimarum omnium eorum bonorum Xenodochio S. *Salvatoris* Fontanae Taonis in Agro Piftorienfi. *Henricus* IV. Senis in Langobardiam proficifcens a Florentinis *Gregorii* VII. partes fequentibus ingreffu fuae Vrbis excluditur. Quare Vrbem obfidet, fed fruftra: nam cum Florentini repel-

pellunt ac fugant, Castraque diripiunt. Id videtur anno MLXXXIV. potius adsignandum.

MLXXXI.

Henricus IV. Rex concedit privilegia, & bona restitui iubet, & confirmat, Monasterio S. *Eugenii* in Comitatu Senensi, omnia nominatim recensens. *Pag.* 333. *Benignus* Abbas Monasterii S. *Petri in Coelo Aureo* Ticinensis, *Ioanni* Diacono & Canonico S. *Ioannis*, pro *Rozone* Praeposito & aliis Canonicis recipienti & stipulanti, concessit agrum quemdam, Ecclesiae S. *Petri in Coelo Aureo* Florentiae proximum. *Pag.* 1443. Idem *Rozo* Praepositus S. *Ioannis* locat in emphyteusim *Ioanni Bonitii* fil. casam extra muros Civitatis Florentiae prope Posterulam, quae dicitur de Vicedomnis, non longe ab Ecclesia S. *Reparatae*. Idem *Rozo* concedit in emphyteusim eidem *Ioanni* pezium terrae positum in Civitate Florentiae ad eum Pedem, qui signatus est in petra posita in muro iuxta Portam S. *Pancratii*. *Pag.* 1419. *Rodulfus* Episcopus Senensis donat bona Capitulo Canonicorum Senentis Ecclesiae. *Gregorius* VII. Papa Privilegium dat Monasterio S. *Zenonis* Pisarum. *Gerardus* Episcopus Pisanus est. *Henricus* Imperator pacta quaedam et conventa cum Pisano Populo firmat, dum Pisis moraretur. *Opilio* Episcopus Volaterranus est, qui multa bona suae Ecclesiae distraxit. *Guido* Comes praedium et silvam quamdam Monasterio Vallis Vmbrosae beneficii titulo donat. Luca adversus Imperatorem rebellat, et *Mathilda* eius imperium detrectat.

MLXXXII.

Segnorellus Rustici fil. locat *Ioanni* filio *Teuzi* unam clausuram de casa posita in Civitate Florentiae loco dicto Curte S. *Andreae*. *Pag.* 784. *Rozo* Archipresbyter & Praepositus Canonicae S. *Ioannis* concedit in emphyteusim *Ioanni & Ermemaldo* filiis *Rustici*, aliisque, duo pezia terrarum posita prope Castellum vocatum Padule, loco dicto Robagnano. *Pag.* 1430. *Vguccio* Comes filius *Galielmi Bulgarelli* Comitis promittit *Petro* Abbati Monasterii S. *Salvatoris* Ficicli, et successoribus, quod pro adventu Regis, vel Marchionis, aut ad suum usum, fodrum non tollet. *Gerardus* Episcopus Pisanus confirmat Collegium Canonicorum in Ecclesia Pisana Sancti *Petri ad Vincula*. *Landulfus* Comes cum *Aldina* uxore sua donat *Zabulinae* filiae bona et iura in Castra et Ecclesias Luci, Montis Rainaldi, Rivifrigidi aliorumque locorum in Mucillo sitorum. Xenodochium Pisciae est Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli subiectum, cui Xenodochio *Benzio Bonardi* filius tradit medietatem usus fructus terrarum, quae *Vguiccio* Comes Xenodochio Rosarii dederat. Rosarium autem locus est prope Ficiclum paludem versus.

MLXXXIII.

Bernardus Ianctus fil. vendit *Iuliae & Marchionissae*, filiabus *Bonifacii*, qui fuit Marchio, terras, & possessiones, quas habebat in Castro Montis Acuti. *Pagg.* 171. 191. *Florentius Stephani* fil. & *Ioannes* eius filius, promittunt *Graziano* Presbytero, & Custodi Hospitalis Domus positae in Civitate Florentiae iuxta Ecclesiam S. *Ioannis*, non molestare terram & vineam in Quarto. *Pag.* 1430. *Henricus* IV. intrudit in Sedem S. *Petri Guibertum* Episcopum Raveonatem Antipapam, faciens eum consecrari ab Episcopis Mutinae, et Arretii.

MLXXXIV.

Raineriue Episcopus Florentinus locat *Ysuardo* fundos. *Pag.* 794. *Petrus* cognomento *Brunello* donat Monasterio S. *Felicitatis* sito extra muros Florentiae fundos quosdam in Vinciolo, Robanula, & Petra Plana. *Pag.* 1060. *Rozo* Archipresbyter & Praepositus Canonicae S. *Ioannis* cum consensu Canonicorum locat *Winitio* Presbytero filio *Winitii*, & *Gerardo* Presbytero filio *Petri*, & *Petro* filio *Sitii*, bona posita in Culonata & Fulignano in territorio Plebis S. *Martini* Sexti. *Rainerius* Episcopus praedictus donat Canonicae S. *Ioannis* terram dictam Capitetum sitam in territorio Plebis S. *Stephani* in Pane. *Pag.* 1431. Subscribunt instrumento donationis.

Rainerius Episcopus Florentinus.
Godefridus Canonicus Florentinae Ecclesiae & Episcopus Perusinus.
Rozo Archipresb. & Praepos.
Davizo Presbyter & Canonicus
Gerardus Presbyt. & Canonicus
Petrus Presb. & Canon.
Gratianus Presb. & Canon.
Sichelmus Presbyter.
Theobaldus Canon. & Cantor,
Ioannes Diaconus & Canon.
Petrus Diaconus & Canon.
Rolandus Diaconus & Canon.
Petrus Diaconus.
Gerardus Subdiac. & Canon.
Ioannes Subdiacon. & Canonic.
Vgo Subdiaconus.
Petrus Subdiaconus.
Petrus Subdiac. & Canonic.
Gerardus Subdiaconus.
Enricus Subdiaconus.
Bonactus Clericus & Canon.
Petrus Lector & Canonicus.
Guido Vicedominus.
Albizo Causidicus & Vicedom.
Petrus Vicedominus. *Pag.* 1432. 1431.

Rozo Archipresb. & Praepos. Canonicae S. *Ioannis* locat *Rodulfo Alberti* fil. & *Ioanni Baroncelli* fil. aliisque, casas, cascinas, terras, & vineas, in Angaula & aliis locis, intra territorium Plebis S. *Caeciliae* de Decimo. *Pag.* 1432. *Giulia* quondam *Cantari* Iudicis, quae fuit coniux *Adelmi* quondam *Mernadi*, donat *Grimaldo Ambrosii* fil. omnes Curtes, Castella, terras, Ecclesias, res, & familias, quas habet in Comitatu Florentino & Faesulano, in locis de Padule, Saxello, & Rosignana, intra Plebem S. *Cassiani* sitam iuxta Muccionem, & S. *Gervasii* de Vico Curtisciano, & alias Plebes. Et *Grimaldus* praedictus donat *Racho* & *Gerardo* q. *Adelmi* & dictae *Giuliae* filiis omnia supradicta bona, eadem die. *Pag.* 1433. *Guido* filius *Guinicii* donat terras *Ioanni* Abbati Monasterii S. *Benedicti* in Bi-

Bifurco, in Dioec si Faventina. Pagg. 1770. 1771. *Lucius* III. Papa confirmat bona Monasterio Sancti *Miniatis*, inter quae Ecclesiam Sanctae *Mariae* super Arnum, Ecclesiam Sancti *Petri* inxta Imam, Ecclesiam Sanctae *Marine* de Quinto, Ecclesiam Sanctae *Mariae* de Novole, Ecclesiam S. *Martini* de Corcila, Ecclesiam Sanctae *Mariae* de Albuino, Ecclesiam S. *Domnini* in Plano Maiure, Castrum Montis Acuti cum Ecclesia, Castrum Montis Alti cum Ecclesia, patronatum Ecclesiae Sancti *Andreae* de Doccia, Ecclesiam S. *Petri* de Camolia. Pagg. 1785. *Leo* Episcopus Pistoriensis transfert in Abbatiam & Ecclesiam S. *Michaelis Archangeli* in Furculis Suburbio Pistorii, Monachos Vallumbrosanos, ex Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli. S. *Petrus* Episcopus Albanus publicat in Galliia sententiam Concilii Romani contra *Guibertum* Antipapam, & *Henricum* IV. Imperatorem. *Gerardus* Episcopus Pisanus fundat Monasterium S. *Luxurii*, vulgo S. *Rusferii*. *Ioannes Widonis* donat *Rodulfo* Priori Eremi Camaldulensis terras, ubi Ecclesia & Hospitium Sanctorum *Martini* & *Frigidiani* Pisarum fuit constructa. Idem facit de iuribus suis *Leo* Presbyter. *Constantinus* Episcopus Aretinus tradit terras in emphyteusin *Rodulfo* eidem Priori Eremi Camaldulensis. *Rodulfus* filius *Hugoni* cedit eidem *Rodulfo* Priori omnes terras suas, quas habet ab Ecclesia Arretina iure emphyteotico; & *Constantinus* Episcopus copiam facit eidem *Rodulfo* aliisque donandi bona sua Eremo Camaldulensi. *Henricus* IV. Imperator cum Sutrii esset iura ac privilegia Canonicorum Ecclesiae Pisarum confirmat.

MLXXXV.

Gerardus Canonicus Florentinus subscribit Chartae *Rainerii* Episcopi. Pag. 106. *Bernardus Brunonis* fil. obfert & confirmat Monasterio S. *Salvii*, ubi *Dominicus* Abbas erat, varios fundos. Pag. 137. *Rodulfus Signoris* fil. obtulit bona sua *Rainerio* Episcopo Florentino. Pag. 716. *Rainerius* Episcopus Florentinus donat fundos Canonicae S. *Ioannis* varios fundos, cuius Chartae subscribunt, Ipse

Rainerius Episcopus.
Godefridus Episcopus Perusinus, & Canonic. Florentinus.
Rozo Archipresbyter & Praep.
Dovizo Presbyter & Canonicus
Gerardus Presbyter & Canonicus
Petrus Presbyter & Canonicus
Gratianus Canonicus
Petrus Presb. & Custos S. *Ioan.*
Sichelmus Presbyter
Theobaldus Canonic. & Cantor
Ioannes Diaconus & Canonicus
Petrus Canonic. & Diaconus.
Rolandus Diaconus & Canon.
Petrus Diaconus
Gerardus Subdiaconus & Canon.
Ioannes Subdiaconus & Canon.
Ugo Subdiaconus
Petrus Subdiaconus
Petrus Subdiaconus & Canon.
Gerardus Subdiaconus
Henricus Subdiaconus
Bonactus Diaconus & Canon.
Petrus Lector & Canonicus
Guido Vicedominus
Alvizo Causidicus & Vicedom.
Petrus Vicedominus
Petrus Canonic. & Levita.

Dominicus Abbas S. *Salvii* est. Pag. 1136. *Rozzo* Archipresbyter, Praepositus Canonicae Sancti *Ioannis* locat *Milo* vocato *Pagano* filio *Chosne* petium terrae in Sancta *Christina* prope Tribunaca. *Dominicus* filius *Ioannis*, & *Imillia* eius uxor, vendunt Canonicae S. *Ioannis* pezium terrae in Nocita. *Gerardus* filius *Martini*, & *Claritia* eius uxor, vendunt eidem Canonicae praedictum pezium terrae. *Ioannes* Diaconus fil. *Petronii* vendit *Florentio* Clerico vocato *Rustico* filio *Florentii*, & *Pharolpho* Presbytero filio *Israeli*, portionem fortis positae in Novole, ubi & Colaricio vocatur intra territorium Sancti *Stephani*. *Rodulphus* filius *Senioris* offert Canonicae Sancti *Ioannis* bona in Campis intra Plebem S. *Stephani* de Campis, & alias Plebes. *Berta* filia *Rolandi*, vidua *Rimiri* vocati *Sigaorelli* filii *Tašti*, obfert Canonicae Sancti *Ioannis* bona in Campis intra Plebem S. *Stephani* de Campis. Pagg. 1433. 1434. *Gregorius* VII. Papa scribit *Petro* Abbati Ficicleosi, & eius Monasterio omnia bona confirmat, inter quae Ecclesias Salae Marthanae cum ceteris Capellis circumiacentibus. Huic Monasterio adhaerebat Domus Hospitalis. *Rainerius* Episcopus Florentinus donat suis Canonicis, & *Rozoni* eorum Archipresbytero, Ecclesiam Plebem S. *Stephani* in Pane, ut redituum accessione in communi convictu possint perdurare decentius. Promittuntur terrae quaedam *Guinizzoni* Abbati S. *Petri Minoris* Arretii. *Gotidius* Comes & *Caniza* eius uxor, donant *Tagido* Comiti suam portionem Castrorum Luci & Caniamerult cum Ecclesiis &c. pariterque vendunt eidem *Tagido* suum ius in Castro & in Ecclesias Montis Rainaldi, Gragnaoi, Rivicavi, Camprati &c. *Willa* uxor *Bruni* donat Monasterio S. *Michaelis* in Burgu Pisarum terras in Villa Mezanae. Comites *Rainerius Gotfridi*, *Hugo*, & *Zabulinus*, vendunt sua iura in Castro Luci, Rivifrigidi, Rivicornoclarii &c. Comiti *Tagido Pagani* fil. *Rodulfus* Prior Camaldulensis scribit de institutione *Parthenonis* S. Petri de Luco. *Petrus* Abbas S. *Petri* de Moscheto commutat eum praefato *Rodulfo* Ecclesiam & terras S. *Petri* de Luco cum aliis terris. Chartas profero; in quibus annus more Pisano notatur: = Breve recordationis pro futuria temporibus ad memoriam habendum, ac retinendum factum in presentia *Landolfi* Comitis filii *Rainerii* Comitis, & *Gotidii* filii *Pagani* Comitis, anno Dominice Incarnationis millesimo uctuagesimo sexto meose Iunio Indictione octava. Ego *Rodulphus* indignus Prior Sacri Eremi Camaldulensis necnon tutius Religionis miseratione divina Generalis quartus. Propter possessionem multorum bonorum relictorum Ecclesie Sancti *Salvatoris* site Campo Amabili a *Gotidio* filio *Gotidii* Comitis & a *Cuniza* iugali fumendam cum Lucum venissem, & apud ipsum Castrum in aliquo parvo Sacello dicato S. *Petro* Apostolo distanti quasi brachia sexcenta gratia precum apud Altissimum fundendarum ingressus fuissem, dum in oratione astebam vocem de Celo mihi dicentem audivi: O *Rodulphe*, hec Domini tui

 volun-

voluntas est, ut hic quamprimum Sanctimonialium feminarum Monasterium primum instituas, in quo perpetuo vitam dorant secundum Sarre Eremi Camaldulensis consuetudinem, & omnium bonorum ad predictum Eremum in Mucello pertineotium donationem praedicto Monasterio perpetuam faciea. Actum prope Lucum. Ego *Ildebrandus* Notarios ac Scriptor rogatus a supradicto *Rodulpho* scripsi. = In Nomine Dei eterni. Anno ab Incarnatione eius octuagesimo sexto post mille, mense Iulio, Indictione octava feliciter. Commotatio bone fidei dignoscitur esse rantractos, ut invicem emptionis obtineat firmitatem, eodemque nexu se obligent contrahentes. Placuit, atqoe convenit inter *Petrum* Abbatem & Rectorem de Ecclesia & Monasterio Sancti *Petri* siti Muscheto, nec oon *Rodulphum* Priorem & Rectorem de Ecclesia & Monasterio Sancti *Salvatoris* siti Campo Amabili inter se teccarum, & rerum cambium, & commutationem facere debrre. Itaque factum est, quod ego quidem *Petrus* Abbas predictus rector predicte Ecclesie Sancti *Petri* una cum consilio, & adsensu confratrum ipsios Monasterii, videlicet *Guidonis* & aliorum, dare, atque commutationis nomioe dare, atque tradece providi tibi ptedicto *Rodulpho* vice iam dicti Monssterii tecipienti, idest unam petiam de terra com Ecclesia, domo & vinea super se habente, cuius vorabulum est Sancti *Petri*, qur est posita io loco, qui vocatur Lusciano prope Lucum, tamro eam decernimus, de una parte decorrit el via, de alia parte est finis terte de filiis *Tazzi*, de tertia drcurrit ei similitec via, que est prope flumen, qui vocatur Busso, de quarta parte est finis terre de filiis *Ildebrandi*, Ideo predicta terra, & Ecclesia, & vinea, & domus cum omnibus super se, & infra se habentibus a me tibi traditur, & qoideoi invicem recrpit ipse *Petrus* Abbas de predicta eius Ecclesia Saocti *Petri* a predicto *Rodulpho* Priore de Ecclesia Sancti *Salvatoris* com consilio & consensu confratrum ipsios Monastrcii, videlicet *Guinidi*, & *Gotizi*, & *Bonizi* Monachorum, recepit, dico, ipse *Peteas* Abbaa vice ipsius Ecclesie ab eo, idest duas petias terratuin cum vinea supee se habrntes, que sunt posite in iam dicto loco Lusciano. Tamen eas decernioius, una ex ipsis de una parte decurrit ei via, de alia parte decurrit el sossatos, de tertia parte est finis terre de filiis *Tazzi*, de quarta parte est finis teree *Landolphi*, alia tam ex parte vioee, quam in medio, de uaa patte est finis terre de filiis *Tazzi*, de alia pacte decurrit ei sossatus, de aliis duabus partibus est finis terre predicti *Landolphi*. Ideo predicte res & terre cum omnibus soper se & infra se habentibos in integrum, sicut superius legitur, a me tibi traduntur, & has predictas res in predictis locis ona pars ad aliam per banc paginam commutationis inter se dederit, & tradiderit ad habendum & faciendum exinde a presenti die, tam ipse *Rodulphus* Prior, qnam sui successores ad partem predicte Ecclesie, & prrdictus *Petrur* Abbas & sui successores ad pattem ipsius Ecclesie proprietario iure quidquid eia placuerit sine omni molestia, & contradictione una pars ad aliam; & insuper obligaverunt & promiserunt inter se ipsi commutatores tam per se ipsos, qoam per omnes soccessores, vel partes predictarom Ecclesiarum pec se ipsos, vel per earum submitteotem personam ona pars ad aliam predictas ers, agere, causare, tollere vel minuere, aut intentionare non presumpsecit, aut si una pacs ad aliam predictas res iotee se ab omoi homioe & femioa non potuerit defendere et non defensavrtit, tunc componatur pars parti fidem servanti predictas res in duplum, sicut pro tempore fueriot meliorate, aut valueriot sub estimatione in consimili loco de propriis rebus Ecclesie restiturre, ac persolvere intee se, ut dictum est, debeat; unde duas cactulas commutationis intec se firri rogaverunt unico tenore. Actom prope predictam Ecclesiam Sancti *Petri* siti Lusciano Iudiciaeia Florentina. Ego *Rodulphus* Prioc scripsi. Ego *Winizo* peccator olim convrrsos, nunc Monachua intersui er scripsi. Ego *Petrus* percator Monachus scripsi. Ego *Iohannes* Monarhus scripsi. Ego *Donatus* Monachus scripsi. Ego *Albertus* Monachus srripsi. Ego *Petrus* Abbas scripsi. Ego *Guido* Monachus scripsi. Signa ††††† manuum *Azonis* filii *Albizi*, et *Fogonis* filii *Vgonis*, et *Vgonis* filii *Maginardi*, et *Azzi* filii *Ildebrandi* de Castagnuolo, et *Ariguzzi* filii *Iohannis* rogatorum testium. Ego *Rodulphus* Iudex, atque Notar. post traditam complevi. = *Hugo f. Gherardi* offert terras Monasterio S. *Michaelis* in Burgo Pisarum. *Bernardus* Comes fil. *Rainerii* Comitis confirmat Monasterio S. *Petri* de Arniano sylvam in Comitatu Clusino. *Guillielmus* Episcopus Populoniensis corpus S. *Anastasiae* Virginis & Martyris Pisas detulit, & sub Altari maiore Ecclesiae S. *Paulli* ad Ripam Arni recondidit. Comitea *Rainerius Gotidii*, *Hugo*, & *Zabulina*, veudunt sua iura io Castra varia *Tagido Pagani* Comiti, ut ex Charta insequenti constat. = Io oomine Dei etecni. Aono ab incarnatione eius octuagesimo quioto post mille, sexto Idus Aprilis, Indictione octava feliciter. Manifesti sumus nos *Rainerius* filius *Gotidii* Comitis, & *Rainerius* filius ipsius *Rainerii*, & *Zabulina* iugalis filia Comitis *Henrici*, & *Hugo* filius ipsius *Rainerii*. Nos quidem *Rainerius* & dictus *Vgo* una pec conseosum & commiatum de ipso genitore nostro, & ego quidem *Zabulina* ioterrogata sum ab *Guinidio* Iudice domioi Regis, si ego per alicoius hominis virtutem banc cartam fecissem, aut non? quapcopter ego manifesta dixi; quod per oullius hominis virtutem, neque de ipso viro meo violentiam non sum passa, sed mea bona ac spontanea voluntate facio cum viro meo, qui & ipse mibi consensit & commiatum dedit, quapropter pec banc cartulam venditionis tradimus & concedimus cum nostris filiis & iugalibus tibi *Taido* filio *Pagani* integram nostram portionem de omoibus casis, casinis, terris, vineis, Castellis, Curtis, & Ecclesiis, quas mihi *Rainerius* dedit, cum omni iure & actione & proprietate nobis competentibus, nominative, sicut currit fluvius Arni de fine illius usque ad civitatem Bononiae, excepta curte in Civitate Florentiae cum curtis, casis, Ecclesiis, vioeis, fortibus, & domnicatis cum omnibus rebus illis, scilicet integram nostram portionem de curte & Castello Luci in Mucello io lucu dicto Luco, de curte & Castello dicto Riofredo, de curte & Castello dicto Riocornoclario, de curte & Castello de loco Ticena

na, de corta, que nominatur Casa Nova, de curte & Castello, quod dicitur Cantamerulus, & de umnibus praedictis curtis, castellis, terris, vineis, fortis, domnicatis & omnibus rebus iotra territoria Plebium Sancti *Stephani* de Camoi, Sanctl *Iohannis Maioris* de Mucello, & Sanctae *Felicitatis* de Larciano, & Sanctae *Mariae* de Frena, & Sanctae *Mariae* site Cornoclario, vel infra alias Plebes. Ideo da praedictis curtis, castellis, vineis, terris, fortibus, domnicatis, campis, pratis & aliis rebus cultis & incultis, divisis asque indivisis, mobilibus & immobilibus, omnia & in omnibus ubicumque reperiuntur ad nostram portionem pertineatibus, omnia in integrum tibi *Taido* vendimus & tradimus ad possidendum. Pretium vero pro ipsa venditione nostra recepimus nos *Rainerius*, & filii, & iugales a se *Tagido* emptore, sicuti manifesti sumus, & inter nos coaventum est pro valieate inter argeatum & alias mobilias centum libras finito pratio supplcti sumus. Vnde ex eodem *Tagido* amplius nihil axinde reddere debere diximus. Et quod fieri non credimus, si forsitan nos vel nostri heredes, & filii & iugales, aut submissa persona, quam nos miserimus, vel cum quolibet nostro facto veniat per quodlibet ingenium, cui nos dedissemus aut dederimus tibi *Tagido*, vel tuis heredibus in aliquid eainde vobis contrariare, setollere, vel minuere, aut contendere prasumpserimus, aut si eas nos vobis ab omni homine & femina defendere non potuerimus, & non defensaverimus, tunc dupla tanta & talis sit ipsa conditio nostra, qualis tunc ipsa fuerit sub estimatione in consimilibus locis de nostris propriis rebus proprietario iure vobis restituere ac persolvere debeamus. Et si vobis opportunum fuerit, liceatiam & potestatem habeatis una cum ista cartula causam eainde agendam, finem ponendum, respoasum reddendum, & usque ad veram legem perducendum, quam melius potueritis, sicut & nos facere debemus. Actum infra Castellom, quod nominatur Monte Reginaldus, Iudiciaria Fesulana. Signa manuum supradictorum iugalium & filiorum, qui hanc cartulam, sicut superius legitur, fieri rogaverunt. Ego *Gainidius* Iudex predictam feminam interrogavi. Signa manuum *Petri* filii *Rodulfi*, & *Petri* filii *Petri*, & *Rolandi* filii *Toidi*, & *Rusticbelli* filii *Adelardi* rogatorum testium. Ego *Rodulfus* Scriptor post traditam complevi. = *Albertus* Marchio, cognomento *Raffue*, *Alberti* Marchionis filius, ingentia bona & latifundia Ecclesiae Lucensi aut confirmat, aut donat.

MLXXXVI.

Hoc circiter anno *Vrbanus* Papa confirmat Monasterio Sancti *Salvii* Ecclesiam Sancti *Iacobi* sitam in Civitate Florentia. *Pag.* 995. *Ioannes* vocatus *Cosa* fil. *Amizzonis*, & *Paganus* eius filius, & *Hermellina* eius coniux, donant Hospitali, quod positum est foras muros Florentiae non longe ab Ecclesia Sancti *Petri Maioris*, terram, & vineam in Pinti. *Pag.* 1108. *Rodulphus* Prior Generalis Eremi Camaldulensis, consentiente *Raineria* Episcopo Florentino, ad Castrum Luci in agro Mucellano primum Ordinis Camaldulensis Sanctimonialium feminarum Monasterium S. *Petri* Apostolorum Principis titulo insigne aedificavit. *Rainerius* Eoiscopus Parthenonis institutionem comorobavir, decimas remisit, & eius bona omnia libera in perpetuum esse decrevit. *Rodulphus* idem Prior Camaldulensis concedit *Alberto* Plebano Montis Penarii terras pro Hospitale aedificando. *Wido* Comes & *Hermellina* eius uxor, sub protectione suscipiunt Ecclesiam S. *Petri* prope castrum Luci; & *Rodulphus* Prior praedictus assignat bona & cedit eamdem Ecclesiam S. *Petri* Sanctimonialibus Camaldulensibus a se institutis. Chartas ad Parthenonem Luci spectantes, profero. = In Nomine Domini Dei eterni. Anno ab Incarnatione eius octuagesimo sexto post mille mense Iulio Indictione nona feliciter. Cum omnia, que contrahuntur in sui rectitudine iure donationis obligatione submissa per stipulationem, & iure emptionis, ad firmitatem eodem nexu obligare optime contrahentes certum est. Manifestus sum ego *Petrus* Abbas, & Rector de Ecclesia & Monasterio Sancti *Petri* de Loco sito Muscheto una cum consilio, & adsensu confratrum meorum, videlicet *Guidonis*, & *Vgonis* Monachorum ipsius Ecclesie & Camerariorum, per hanc Cartulam promissionis & obligationis promitto tibi Domno *Rodulpho* Priori & Rectori de Ecclesia & Monasterio Sancti *Salvatoris* sito Campo Amabili, vice & utilitate vestre Ecclesie Sancti *Petri* de Lusciano, duas petias terre, que sont posite in loco, qui vocatur Lusciano, quas petias terre ego predictus *Petrus* Abbas a te *Rodulpho* Priore commutationis causa recepi. Taliter quod amodo in antea ego *Petrus* Abbas, vel mei successores, non habemus licentiam, neque potestatem, hoc videlicet tenore, nec donandi, neque vendendi, neque pignerandi, neque commutationem aliquam faciendi, neque per libellum dandi, nec aliquo modo alienandi, nisi predicto Monasterio Sancti *Salvatoris*: & si vendere voluerimus, solidos XL. minos a vobis, quam ab aliis hominibus, postea quam vobis inquisitum fuerit, recipere debeamus. Et si ego predictus *Rodulphus* Prior, vel mei successores, distulerimus comparare & comparare noluerimus, tunc liceat predicto Monasterio & Abbati Sancti *Petri* de Muscheto & suis successuribus venundare, & per libellum dare, cuicumque sibi placueris sine iam dicti *Rodulphi* Prioris, vel suorum successorum, contradictione. Quod si ita omnia non observaverimus, et observare noluerimus, et bene adimpleverimus, ut dictum est superius, tunc pene nomine numero duas libras auri purissimi dare debeat, et compunera pars parti fidem servanti, medietas cuius Camere Imperatoris, et alia medietas parti servanti fidem vadat. Et post penam datam hec Carta firma, et stabilis permaneat semper. Et insuper liceatiam et potestatem habeat predictus Prior ingrediendi et usufructuandi iure pignoria has predictas petias terrae sine praedicti *Petri* Abbatis, et eius successorum, contradictione. Et pro ipsa promissione, et securitate, atque obligatione facta per obligationem, dico per stipulationem, hunc ehil recepi ego predictus Abbas Sancti *Petri* a te predicto *Rodulpho* Priore vice et utilitate predicte Ecclesie birrum unum sive vestimentum monasticum valientem solidos centum, et centum Missas, et totidem Psalteria. Actum pro-

prope predictam Ecclesiam sitam Lusciano in viam publicam Iudiciaria Florentina. Ego *Petrus* peccator et Monachus subscripsi. Ego *Donatus* Monachus SS. Ego *Albertus* Monac. SS. Ego *Petrus* Abbas SS. Signa ††† manuum predicti Abbatis qui hanc cartulam, sicut superius legitur, fieri rogavit, et *Guidonis* et *Vgonis* Camerariorum Monachorum. Signa ††† manuum *Azzi* filii *Albizi*, et *Pautii Enrici*, et *Vgonis* filii *Vgonis*, *Gherardi* filii *Ildibrandi* de Piliano, rogatorum testium. Ego *Gherardus* Notarius ac Scriptor huic cartule promissionis et obligationis post traditam dedi complementum. Ego *Restaurantdamnum* Iudex gloriosissimi *Federici* Imperatoris huius exemplaris authenticum vidi, ac legi, ideoque subscripsi. Ego *Benedictus* victoriosissimi *Federici* Imperatoris Iudex atque Notarius autbenticum huius exemplaris vidi ac legi, ideoque subscripsi. Ego *Baldovinus* Iudex Serenissimi *Federici* Imper. Romanorum authenticum huius exemplaris vidi, ac legi, ideoque subscripsi. Ego *Rodulphus* Iudex ordinarius Imperialis aulae Domini *Frederici* huius exemplaris authenticum vidi ac diligenter inspexi, ideoque SS. Ego *Azzo* Iudex Serenis. *Frederici* huius autbenticum exemplaris vidi ac legi, et quidquid in eo reperi fideliter exemplavi. = In Nomine Sancte et individue Trinitatis. Anno Dominice Incarnationis millesimo octuagesimosexto, Idus Iulii Indictione nona. Nos *Wido* Comes filius b. m. item *Widonis* olim Comitis, et *Hermellina* coniux eius filia *Alberti* Comitis, sed ego *Hermellina* per consensum et comiatum predicti viri mei communiter nos cum voluntate *Tegrini* et *Widoni* nostrorum filiorum pro Dei timore, et remedio animarum nostrarum, et interventu hac petitione *Rodulphi* Prioris Camaldulensis Eremi, adheratque cum eo *Lambertus* Archipresbyter de Civitate Luca cum suis fratribus suscepimus in nostra desensione in perpetuum Ecclesiam, que consecrata est in honore beatissimi *Petri* Apostoli sita prope Castellum, quod vocatur Luco, que noviter Monasterium ad usum feminarum est ordinatum, vel ordinabitur, te absolvimus ex nostra parte nostrorumque heredum in perpetuum ab omni seculari usu, ita ut neque nos, neque nostri heredes, aut nostri Vicecomites, vel Castaldiones, aut aliqua a nobis subposita persona de terris, et rebus, que predicto Monasterio Sancti *Petri* ex parte predicti Prioris concesse sunt, vel ab eo aut suorum successorum concesse fuerint, cum nostro consilio nostrorumque heredum ad secularem usum non retrahantur, nec homines predicti Monasterii per placitum fatigentur. Hec omnia observabimus, usquedum ipsum Monasterium secundum Sacrum Ordinem steterit. Preterea obligamus nos predicti iugales, ut si nos, vel nostri heredes usque in perpetuum hec, que dicta sunt, observabimus, vel predictas res ab parte iam dicti Monasterii tollere vel contendere resumpserimus, aut si predictum Monasterium pin alium statum evertere presumpserimus, tunc daturos & compositures esse debeamus nos predicti iugales vel nostri heredes ad partem predicti Monasterii, suisque Rectoribus penam de bono argento libras centum, & insuper hoc scriptum in suo robore permaneat. Actum prope Castello, quod vocatur Cerrito Iudiciaria Lucense. Signa manuum supradictorum Iugalium, qui hoc scriptum, ut supra legitur, fieri rogaverunt, & ipse *Wido* Comes predicte coniugi sue consensit. Signa manuum predictorum *Tegrini* & *Widonis*, qui in hoc scripto assensere. Signa manuum *Gerardi* qui vocatur *Caput in Sacco* filii b. m. *Florentii*, & *Rolandi* fil. *Ingeli*, & *Segnorelli* filio b. m. *Rainerii* de Greve, rogati testes. Ego *Iohannes* Notarius scriptor post traditam complevi. =

MLXXXVII.

Florentius Clericus vocatus *Rusticus* fil. *Florentii* offert Canonicae S. *Ioannis*, & Sanctae *Reparatae* suam portionem Ecclesiae Sancti *Andreae* in Novole cum omnibus ad eam pertinentibus intra territorium Plebis Sancti *Stephani* Campi Pauli. *Pag.* 281. 1434. *Vgo* Comes, *Guilielmi Bulgari* Comitis filius investivit Monasterium Sanctae *Mariae* Mantignani de petio terrae in Mantignano. *Pag.* 378. *Theodoricus*, & *Bernardus* fil. *Herimberti*, vendiderunt Episcopatui Florentino medietatem Curiae, Castri, Turris, & possessionum, quae ad eos pertinebant, in Castro Boni Solatii. *Pag.* 856. Ecclesia Monasterii Sancti *Salvii* absoluta est. *Pag.* 217. *Raccus* fil. *Morandi*, & *Ava* eius uxor, donant, vel confirmant *Vgoni*, & *Dondo* suis filiis omnia bona, quae habent in Comitatu Florentino, & Faesulano, & Faventino, in locis de Palude, Rosignana, Cariola, Pupellano, Rasciano, & Botronico; & idem *Raccus* dictos filios emancipat. *Petrus*, & *Ioannes* filii *Petroni*, qui, & *Pepo* vocatus fuit, investiunt *Florentium* filium *Petroni* de petio terrae, & vineae in Campo Barbati non longe a Campo Iudi. *Rozo* Archipresbyter, & Praepositus Canonicae Sanctae *Reparatae*, & Sancti *Ioannis* locat *Viventio* filio *Donati* Clausuram Casae in Civitate Florentia prope Casam filiorum *Ioannis Bovi*. *Lambertus* & *Wido* fil. *Pharolphi* investiunt Canonicam Sanctae *Reparatae* de petio terrae in Bivigliano. *Pag.* 1434. 1435. *Vguiccio* Comes praedictus investituram dat quorundam bonorum Monasterio Monialium S. *Mariae* Mantiniani sito inter fluvios Grevem, & Arnum, tribus milliaribus Florentia distanti, nam, & ipse *Vguiccio* Monasterium illum fundaverat. *Petrus* Episcopus Pistoriensis eligitur. Pisani et Genuenses in Africam traiicientes duas Saracenorum Civitates populati sunt; de qua praeda Pisani Ecclesiam S. *Xysti* in Curia veteri aedificaverunt. Feruntur etiam hoc anno corpora Sanctorum Martyrum *Ephisii* & *Potiti* ex Sardinia Pisas transtulisse, et in Ecclesia Cathedrali honorifice collocavisse. Ecclesia Plebea S. *Mincentis* Vallis Rubianae dedicatur a *Petro* Episcopo et Cardinali et a *Guaigumone* Episcopo Faesulano.

MLXXXVIII.

Florentius filius *Florentii*, qui fuit vocatus *Barone* de Sancto *Martino*, obfert Hospitali sito in loco qui vocatur Folceraco non longe ab Ecclesia Sancti *Petri Maioris* petium terrae positum iuxta dictum Hospitale. *Pag.* 1109. *Mathilda* filia

Azzi-

Adelmi coninx *Hildebrandi* donat *Racco*, & *Gherarda*, suis germanis omnia bona, quae eidem evenerunt ab *Ardicione* eius germano, & ab *Adelmo* suo genitore, sita in Padule, & Rosignana, & in Civitatibus Faesulae, & Florentiae, vel in aliis locis. *Pag.* 1435. *Vgo* filius *Guidi*, & *Adelasia* eius uxor, donant *Hugoni* & *Drudo* filiis *Racchi* petium terrae positum in Civitate Florentia. *Pag.* 1435. *Hugo* filius *Ioannis* ubfert Canonicae Sanctae *Reparatae* medietatem rerum suarum positarum in Viciano intra territorium Plebis Sancti *Alexandri* de Iugulo. *Eppus* filius *Moroni* donat *Guidoni* suo filio petium terrae in Rovezzano. *Pag.* 1436. *Daibertus* Episcopus Pisanus est; et *Berardus* Suanensis. *Vguccio* Comes *Bulgarelli* Comitis filius, & *Cilia* eius uxor, & filia quondam *Teuzonis*, offerunt bona Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli. Idem *Vgo* Comes promittit se daturum centum libras argenteas Abbati Monasterii S. *Michaelis* in Furcule. Sanctus *Petrus Igneus* Episcopus Albanensis & Cardinalis iuxta quosdam supremum diem obit in Monasterio S. *Mariae* Vallis Vmbrosae. *Mathilda* Tusciae Ducissa promittit, & spondet, nec se nec suos heredes litem intentaturos Ecclesiae S. *Silvestri* Nonantulae, de his, quae ei donata fuerant a *Richilda* Comitissa, seu a *Bonifacio* et *Beatrice* parentibus suis.

MLXXXIX.

Episcopus Florentinus contulit Hospitali de Domo quasdam terras, & possessiones positas in Quarto. *Pag.* 245. *Albitiae* filius *Rustici* donavit Episcopatui Florentino omnia iura sua in Plebibus de Pagna, & de Burgo Sancti *Laurentii*. *Pag.* 247. *Berta* Abbatissa Monasterii Sanctae *Felicitatis* tradit *Petro* filio *Guidonis* ad meliorandum domum quamdam &c. positam prope fluvium Arni, & prope Caput Pontis. *Pag.* 1060. *Camerinus* filius *Petri*, & *Gardin* eius uxor, donant *Angelitae* filiae *Ioannis* petium terrae in Cafeiola non longe ab Ecclesia & Plebe Sancti *Stephani* in Pane. *Gerardus* Presbyter obsert Canonicae Sancti *Zenobii* & Sanctae *Reparatae* tria petia terrae in Colonata in locis de Prunalto, vel Camporella. *Rozzo* Archipresbyter & Praepositus Canonicae Sancti *Ioannis* locat *Gherardo* Presbytero medietatem supradictorum bonorum. *Pag.* 1089. *Vguiccio* Comes filius *Guglielmi Bulgari* Comitis una cum *Cilia* uxore sua construit, et dotat Ecclesiam et Monasterium S. *Mariae* Morrone in agro Pisano, seu Vulaterrano. *Vrbanus* II. Papa scribis Prioribus Vallis Vmbrosae et Camalduli, iubetque ne a communione Pisani Episcopi se alienent. *Leo* & *Berta* coniuges donant Monasterio S. *Michaelis* in Burgo Pitaenm terras in loco dicto La Rivolta. *Gottifredus* Episcopus Lucensis est. *Vgo* seu *Vguiccio* Comes praedictus impetrat ab *Vrbano* II. Papa facultatem erigendi Ecclesiam S. *Ioannis Baptistae* Ficicli in Parueciam cum Fonte Baptismali, & concedit eam Abbati S. *Salvatoris* Ficicli. *Sigismundus* & *Hugo* fundatores Coenobii S. *Martini* in Collibus Dioecesos Lucanae idem Coenobium Abbati Monasterii S. *Benedicti* Padolironensis aegendum, & corrigendum, subiiciunt.

MXC.

Berta Abbatissa adhuc est Monasterii Sanctae *Felicitatis*. *Pag.* 1459. *Pamphilia* filia *Azonis*, & vidua *Branonis*, donat Ecclesiae, & Monasterio Sanctae *Felicitatis* quinque petia terrae in Petra Plana, ubi Viguale vocatur; & prope Ecclesiam Sancti *Ambrosii*, & in Puzo, & in Montelatico. Item donat bona in Quinciolo, in Robanula; in Petra Plana ubi dicitur Vigna Dondoli; in Tizaano in Plebatu Sancti *Miniatis* Robbiaaae, & in Cotiaaano. *Pag.* 1061. *Rolandus* filius *Rodulphi* promittit *Bertae* Abbatissae Sanctae *Felicitatis* non molestare terras positas in Terra Regia, & aliis locis, quas *Gerardus* Comes dedit dictae Ecclesiae Sanctae *Felicitatis*. *Pag.* 1084. *Berardus* Abbas Monasterii Sancti *Salvii* est. *Pag.* 1136. *Bonus Ioannes* filius *Hildebrandi Picii*, & *Rozza* eius uxor, vendunt *Theuzoni*, Iudici Sacri Palatii, medietatem casae in Civitate Florentiae prope Capitolium. *Pag.* 1436. *Zenobius* filius *Pagani* de Rovizaano locat *Theuzoni* Iudici Sacri Palatii septimam portionem petii terrae de Roviaaano loco dicto Gualpertoli. *Pag.* 1437. *Vguiccio* Comes *Bulgari* Comitis filius una cum *Cilia* uxore sua concedit privilegium, & confirmat bona Monasterio S. *Salvatoris* Septimi. *Welfo* Dux & Marchio & *Mathilda* eius uxor omnia tributa Mantuanis remittunt. *Guido* Comes *Florentiae* Abbati Vallis Vmbrosae praedia donat. *Caniza* Abbatissa S. *Petri* de Luco renuntiat heredibus *Gotidii* Iura albergariarum et dationes. = Hoc Breve actum est in presentia *Aczonis* Archipresbyteri Civitatis Florentie & *Aczonis* filii b. m. *Alberti* Plebani Sancte *Maris* de Rivocornoclario, & *Petri* Abbatis de Monasterio S. *Petri* sito Museheto, & *Alberti* filii b. m. *Vgonis*, & *Gherardi* filii *Aczonis* de Castagnuolo, & *Agucii*, & aliorum. Manifestum est, quod Archimandritissa de Monasterio Sancti *Petri* sito Luco *Canizza* iure Monasteris refutavit omnes albergarias & dationes pro se, & pro omnibus Rectricibus Monasterii supradicti ad omnes homines, qui fuerunt de filiis *Gotizzi* de Riofrido & Casanova circa vassallaticum; & ipsi homines investiverunt ipsam Abbatissam vice dicti Monasterii, & pro eorum potestis, non solum dare septem staiora terre ad rectam mensuram de unoquoque manso, que datur a duobus triginta hominibus; sed etiam ipsi dare adiutorium personaliter ad Monasterium ipsum in perpetuum pro Rege, Marchione, Civitate, incendio, & pro maximo conquestio. Hoc totum facere promiserunt sine fraude, quia ipsa Archimandritissa, & homines prefati, spoponderunt inter se. Qui hoc Breve fregerit, dare debet pene nomine libras viginti bonorum denariorum Lucensium pars parti fidem servanti. Iidem ad hanc obligationem confirmandam launechildo inter se fecerunt, ut hec promissio semper firma persistat. Anno Dominice Incarnationis millesimo nonagesimo, secundo idus Februarii Indictione nona feliciter. Actum a Casanove Comitato Florentino. Signa manuum prefate Archimandritisse & omnium hominum, qui omnia, ut superius legitur, fieri rogaverunt. Signa manuum prefatorum hominum rogatorum testium. Ego

Gherardus Notarius & Iudea hoc Breve scripsi pro futura recordatioue. Presbyter *Albertus* Monasterii Luci, & *Beatrix* & *Mathilda* filie *Cunizze* Monialrs ibi fuerunt. =

MXCI.

Post hunc annom fortassis *Huguiccio* Comes *Guilielmi Bulgari* Comitis filius concessit Monasterio Sancti *Miniatis* in Monte Ecclesiam S. *Martini Adimari* in Plebatu Sancti *Gaviai* de Mucillo. *Pag.* 1297. *Gottifredus* Episcopus Lucensis laegitur Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli decimas suorum bonorum. *Vguiccio* Comes praedictus *Bulgari* Comitis filius donat Xenodochio Rosarii qeartam partem Ecclesiae S. *Nazarii* Martyris sitae in Crrvaria prope paludem, bona, & piscarionem. Idem Comea emit a Dumioo *Tegriao* quartam portionem bonorum, quae fueranc Ecclesiae Sancti *Martini Adimari*, sitae in Paroecia Plebis S. *Gavini Adimari*, in curte Castelli Montis Carelli. Item emit a *Purpura* uxore *Tegriai* eius portionem Ecclesiae & Coemeterii S. *Martini Adimari* cum omnibus bonis sitis in Plebeta S. *Gaviai Adimari*. *Vrbanus* II. Papa donat Ecclesiae Pisanae Corsicam Insulam, quam *Gregorius* VII. recuperaverat pro Ecclesia Romana. *Gottifredus* Episcopus Lucensis praedictus bona concedit Monasterio Collis Lucensis.

MXCII.

Rainerius alterius *Rainerii* fil. de Monte Bono remittit se in manus Episcopi Florentini, & iuravit quod Castrum Montis Boni com toto podio est Episcopatus Florentini. *Pag.* 155. 761. *Rainerius* Episcopes Florentinus locavit *Vgoni* & *Ioanni* filiis *Fantis* petium terrae positae iuxte flumen Arni loco dicto Rivus S. *Andreae*. *Pag.* 786. Idem Episcopus concessit ad Livellarium *Ioaani* filio *Beais Ioannis* petium terrae positum supra murum ioxta hortum dicti Episcopatus. *Pag.* 864. *Vguiccio* Comes *Bulgari* filius concedit in emphyteosim Monasterio Camaldoli Castellare positom in Plebatu S. *Stephani* in Campis. Custodes Ecclesiarum S. *Stephani* & S. *Donati* in Civitate Arretina perverse agunt, & Canonici tandem eas Ecclesias acqoirunt. *Constantinus* Episcopus Arretinus donat Eremo Camaldulensi terras in Plebe Partinae. *Vrbanus* II. Papa declarat *Daibertum* Episcopum Pisanum esse Archiepiscopum, & ei Episcopatus Corsicae subiicit. *Mathilda* Tusciae Ducissa concessit Castri Ariani Palatium, & Ecclesiam Sancti *Prosperi* eiusdem Castri, & Ecclesiam Sancti *Domnini* Montis Villae, & Ecclesiam S. *Prosperi* & Ecclesiam S. *Gregorii* de Antuniano, Monasterio S. *Benedicti* iuxta Padum.

MXCIII.

Vguiccio Comes filius *Bulgari* Comitis investit *Hildebrandum*, & *Hugonem*, fratres de Castello Collis Pertuli.

MXCIV.

Rezo Archipresbyter & Praepositus S. *Ioannis* & S. *Reparatae* cum consensu *Rainerii* Episcopi, & Canonicorum, commutat duo petia terrae posita ad Arcora, & io Campo Iudicum, cum *Petro* Praeposito Ecclesiae, & Canonicas Sancti *Laurentii*, extra muros Civitatis, qui *Petrus* io permutationem dedit petium terrae in Campo Randi. Chartae subscribunt *Rainerius* Episcopus, & Canonici Sancti *Ioannis*. *Lanfrancus* Episcopus Clusinus donavit Coenobio Sancti *Salvatoris* Montis Amiate omnes decimas quorumdam locorum. *Wido* Comes *Widonis* Comitis fil. Monasterio S. *Fidelis* Scrumensi bona quaedam & latifuodia donat. *Imilia* Abbatissa est Monasterii Sancti *Mariae* Mantiniani, cui *Vguiccio* Comes bona quaedam vendit. *Daibertus* Archiepiscopus Pisanus in sacrificiis & orationibus commendari iubet fabros, qui se liberales praestant erga opus seu fabricam Pisanae Ecclesiae. *Rainerius* Episcopus Florentinus confirmat iura Monasterio S. *Petri* de Leco. = ...
in perpetuum locorum venerabilium melioratioai convenienter insistere, & animarum saluti continuo invigilare, pastoralis officii cura nos admonet, quia, quidquid hic agimos, io presenti nos adiovat, & optimum nobis premium in die retributionis apportat. Proinde Canonicorum nostrorum, & presate *Beatricis*, rogatu eamdem Ecclesiam, & Monasterium ancillarum Dei, confirmamus & stabilimus cum rebus omnibus ad eamdam Ecclesiam pertinentibus, tam longe positis, quam prope, quetenus nunc & semper quiete & pacifice Sanctimoniales, qoe pro tempore ibidem regulariter aggregate fueriot, stare; ac pro earum requie, que prima devotione eumdem locum ac Monasterium fieri decreverunt, ad hoc ut Deum Omnipotentem possint exorare. Insuper decimationem terrarum, que suarum familiarium seu bovum fatigatione laborate seu facte fuerint, concedimes, atque confirmamus; & quidquid religiosa devotio bonorum hominum & feminarom dabit, & cuncta, que ibi oblata sunt, & que iuste habes ac possides, aut alio modo iuste deinceps acquiri contigerit, tam tibi *Beatrici* Virgini dicate Deo, quam eis, que in tuo officio locoque successerint, indulgemus, & concedimus, & a presenti tempore illibata & sine inquietudine aliqua a vobis volumus ad eiusdem Ecclesiae honorem possideri. Quicumque igitur temerario ausu hanc nostre concessionis seu confirmacionis paginam, & ea, que e nobis concesse seu confirmata sunt, ieiqua presumptione invaserit seu abstulerit, si infra XL. dies non se emendaverit, si quesitum fuerit, sciat se vinculo excommunicationis seu anathematis elligatum esse, atque com *Caipha* & *Iuda* Domini proditore associandum. Omnibus autem iosta eidem loco servantibus, atque beato *Petro* Principi Apostolorum venerationem habentibus, benedictio & pax Dei, & Domini nostri *Iesu Christi*, & sanctificatio *Sancti Spiritus* in secula seculorum fit. Preterea, & hec tibi tuisque successoribus indulgemus, & concedimus, ut si in tempore aliquo congruum fuerit Monasterium ad alium transferre locum, licentiam, & potestatem absque alicuius contradictione habeatis. Vt autem hec pagina vere nostra esse credatur, proprie subscri-

fcriptione manut eam firmare curavimus. Ego *Rainerius* Sancte Florentine Ecclefie indignus Epifcopus. Anno Dominice Incarnationis millefimo nonagefimo, Indictione fecunda, menfe Iulio. Ego *Vgo* Notarius ac Scriptor huic pagine dedi complementum. = Hoc inftrumentum acephalum, licet anno MXC. adfignatum, tamen viri eruditi cenfent ex Indictionis indicio ad hunc annum transferendum effe.

MXCV.

Ioannes filius *Teuzonis*, & *Vgo*, & coniux filii eiusdem *Ioannis*, & *Ghisla* uxor dicti *Vgonis*, donant Monafterio Sancti *Miniatis* in Monte offavam partem Caftelli Montis Alti. *Pag.* 29. 578. *Heria* feu *Aurea* eft Abbatiffa Sanctae *Felicitatis*. *Pag.* 559. cui *Heriae Ioannes*, qui *Goila* vocatur, filius *Pepi*, & *Ermingarda* eius uxor, & *Cardenza* fil. dicti *Ioannis Goili*, confirmarunt poffeffionem petii tereae, & vineae pofitae in Liguaria, & poffeffionem omnium domorum, rerum, & terrarum, quas Ecclefia S. *Felicitatis* habet intra Civitatem, & extra, quae fuerunt *Petri Fabri*, & *Teuzae* eius uxoris, & *Bonitae* fil. *Oftri*. *Pag.* 1062. *Vrbanus* II. Papa Florentiae exiftens dat Bullam pro Monafterio S. *Petri* de *Puteolis*. *Hugo* fil. *Petri Alberti* donat terras Monafterio S. *Petri Minoris* prope Arretium. *Petrus* Abbas S. *Michaelis* in Burgo Pifarum permutat terras cum *Bello* filio *Donati*. *Mathilda* Duciffa a *Welfonis* connubio fe feparat. *Bonus* Comes filius *Friderici* Comitis donat Parthenoni S. *Petri*, de Lufciano vel de Luco, fuam portionem Caftrorum Luci, Cantameruli, Riuifrigidi, &c. = Anno ab Incarnatione Domini noftri *Iefu Chrifti* millefimo nonagefimo, fexto die menfis Aprilis Indictione tertia, *Chrifto* auctore. Ego quidem, *Bonus* Comes filius *Friderici* Comitis, quia pro Dei timore ac remedio anime mee, atque *Mathilde* filie mee, cuius confenfu hoc facio, dono atque offero Ecclefie Sancti *Petri* de Lufciano vice Ecclefie Sancti *Salvatoris* Camaldulenfis, idest integram totam tertiam portionem de Caftellis & rebus ac fortibus, videlicet de Caftello Luci, Cantameruli, Riofridi, ac de curtis Frene, Caftri, & Cafanove, & de fortibus rectis per *Obertardum* de Fabriano, feu totam tertiam portionem de illa, que eft in Culle Felici, quam detinuit *Bonus*, que de una parte eu finis terre *Bemonis*, ab alia parte foffatus, ab alia parte ripa, ab altera parte eft finis terre *Raineri Iohannis*, & *Iohannis Petri*, ita ut femper ftabilis ac firma in proprietate predicte Ecclefie in jam dicta rebus, nam predictas res omnes iuris mei fuperius dictas una cum acceffionibus & ingreffionibus, feu cum fuperioribus & inferioribus fuis qualiter fuperius legitur, in integrum ab hac die tibi *Cunizze* atque predicte Ecclefie dono, cedo, atque offero, & per prefentem cartulam offerfionis predicte Ecclefie confirmo, & nulli alio datas, donatas, obnoxiatas vel tractas, nifi predicte Ecclefie feu Monafterio Sancti *Petri*. Promitto, & faciendum quicquid exinde *Cunizza*, & predictum Monafterium, & fui Rectores ex eis voluerint fine noftra, noftrorumque heredum contradictione. Proinde promitto atque fpondeo una cum meis heredibus predicte *Cunizze* atque eidem Ecclefie Sancti *Petri* fu'fque Rectricibus fupradictam offerfionem ab omni homine & femina defendere, quod fi defendere non potuerimus, aut fi vobis aliquid per quodvis ingenium fubtrahere quefierimus, tunc fupradictam offerfionem, qualiter fupra legitur, in duplum componamus, ficuti pro tempore fuerint meliorate res, aut valuerint fub extimatione in confimilibus locis de noftris propriis rebus vobis reftituere ac perfolvere debeamus. Actum in loco Lufciano prope Lucum. Signum manus predicti *Bonionis*, qui hanc cartam offerfionis fieri rogavit, ut fupra. Signa manuum *Pantii* fil. atque *Widonis* fil. *Madare*, nec non *Winizi* filii *Vgonis* teftium rogatorum. Ego *Gherardus* Iudex atque Notarius Sacri Palatii & Scriptor huius cartule poft tradita complementum dedi. = Huius anni eft ex Indictione.

MXCVI.

Ioannes obtulit Epifcopatui Florentino fundum pofitum prope fundum Mugnonis. *Pag.* 863. *Cilia* filia *Truzi* uxor *Vguiccionis* Comitis moritur, & in Monafterio S. *Salvatoris* Septimi fepelitur. *Vguiccio* Comes eius vir obfert, & confirmar, Monafterio S. *Mariae* Montis Plani, ubi *Petrus* Prior erat, fundos plures. Idem Comes fundat Xenodochium S. *Mariae* in Curticella in Plebatu S. *Iuliani* Septimi. Comes hic huc anno, vel initio infequentis, obiiffe videtur: relinquit autem filios quatuor, *Vgonem* videlicet, *Lotharium*, *Raineriun*, & *Bulgarellum*. *Wido* filius *Widonis* accipit ad emphyteufin terras ab *Auguftino* Priore S. *Frigidiani* Pifarum. Vertente lite inter *Mathildam* Duciffam, & Abbatem *Willelmum* Monafterii S. *Benedicti* iuxta Padum, Miffi eiusdem *Mathildae* cauffam finiunt & litem decidunt. *Guido* Comes *Guidonis* fil. & *Imilia* eius uxor, praedium & vineam Monafterio Vallis Vmbrofae donant.

MXCVII.

Hugo filios *Ildebrandi* donat *Vberto* Caufidico filio *Bentii* curtes, poffeffiones & Caftra Montis Siperculi, de loco Mangano, Montis Tedaldi, de loco Scopito, intra territoria Plebium Sanctae *Mariae* in Pinita, Sancti *Petri* in Buffila, Sancti *Petri* in Mercato, & Sancti *Martini* in Viminicio. *Pag.* 225. *Bonizo* filius *Guidonis* cedit *Rozoni* Praepofito Canonicae Sancti *Ioannis* bona fita in Camplano, Lavadello, Peazalonga, Labaliana, Molino Vetera, alla Frata, Cafaio, Quercito, Monte Bicaio, Lame, Colle Morelli, intra Plebem Sancti *Ioannis* in Praetorio. *Martinus* quondam *Tenzonis Bove* concedit *Minculo* germano fuo ius fibi competens in duobus petiis terrae pofitis in Mifciano, & a Lepocia. *Pag.* 1438. *Hugo*, *Rainerius*, *Lotharius*, & *Bulgarus* Comites fratres, & filii *Vguiccionis* Comitis, donant Ecclefiae, & Xenodochio S. *Aegidii* Theupafcii, vulgo Altopafcio, fundum quemdam. Iidem fratres Comites donant bona pariter Monafterio S. *Salvatoris* Fontis Bonae Senaeum, ubi *Bernardus* Abbas erat. *Conradus* & *Bonaingales* offerunt terras *Petro* Abbati S. *Michaelis* in Burgo Pifarum. *Hugo* & *Lotterius* Comites edictum promulgant pro Monafterio S. *Mariae* de Mor-

Merrona, & pro Monasterio Beeardengae. *Heavieae* Imperator *Mathildae* victoriie fractos in Germaniam se conferre compellitue. *Gaido* Comer *Gaidonis* fil. *Rozoni*, Praeposito Eeclesiae & Cannoicae S. *Reparatae*, medietatem Castelli Campiani, eum curte, & Eeclesia S. *Mariae* eiusque eebue, liberam eoneedit: id actum fuit Florentiae in Foro Veteri.

MXCVIII.

Vguccio filius *Aldobrandini* donavit *Rainerio* Episeapo Florentino iura ad se pertinentia in Castro Fabeicae, & alias terrae, & possessionee, & Castra posita io Fabeiea. *Vgaiccio* hic Comes erat, et filiue *Aldobrandini* Comitis. *Pagg.* 724. 725. *Bernardus* Clericus, et Archidiacoous filios *Bernardi* loeat in emphyteusim *Teazoni* Iudiei Sacri Palatii filio *Eppi* bana posita in Ceesino. *Guido* Comee filiur *Gaidonis* investit *Gerardum* Archipresbytetum Sanctae *Reparatae* de casis, easioie, teeris, curte, Castellot, & Eeclesia Sanctae *Mariae* de Campiano, sieut *Gerardus* Comes nlim feeit de praedicta Ecelesia, & albeegaria de Plorano. *Pag.* e438. *Mathilda* Comitissa & Ducissa Tusciae donat bona Domni hospitali S. *Michaelis Archangeli* de Bumbiano, ubi dieitur Planum de la Curte, prope Rhenum, & donatio fit *Donato* Prerbytero, & *Girardo* Monacho. Forte hoe Xenodochiam ad Manasterium Fontanae Taonis pertinebat. *Daibertus* Arebiepiscopus Pisanoe confirmat Monosterium S. *Luxurii*, & in eo constituit *Hugonem* Abbatem. *Gerardue* filiue *Gualterii* vendit *Wilielmo* Priori *S. Petri* de Puteolis Lucensis Diuecesie omoia bona sua. *Lanfrancus* Episcopus Clusious eanfirmavit eoncessitque Abbati Amiatino *Gerardo* poetionem ae deeimam Ecelesiae S. *Mariae* de Ricoburgo. *Rogerius* Episcopus Volateeranue est. *Reiagrrius* Episcopus Lucensis Romano Coneilio inteeest. *Mathilda* Ducissa investit hominee Cremooae ex patte S. *Mariae* Cremonensis Eeclesiae seu Communis Cremoaae Civitatie de toto Comitato Insulae Fulckeri & omnibur, quae ad dictam *Mathildam* de ipso Comitatu pertioeat, nomine beoeficii. *Guido* Comes *Gaidonis* fil. *Henrico* Praeposito Aeretino Villam Motronae liberam dimittit.

MIC.

Circa hoe tempos, aut non multo post, *Paschalis* II. Papa sententiam tulit supee controversia, quae veetebat ioter *Anselmum* Fieeclensem Abbatem, & *Gaidonem* Praepositum Sancti *Genesii* supee Eeclesia de Grimagneto, & aliis quibusdam Eeclesiae, in favorem dicti Praepositi. *Pag.* 345. 346. *Gaido* filius *Bonifatii* coram *Mathilda* in Iudieio residente renuneiat in manibus *Gaidonis* Comitie omnibue terris, quas in feudum a dicto *Gaidone* Comite habebat in Curte Campiani; & *Gaido* Comes de iie investit Caoonicos Ecclesiae Sanctae *Reparatae*. *Pagg.* e057. 1438. 1456. Chartam profeeo. = Dum io Dei nomine, io Civitate Florentia, in Palatio Domue Sancti *Joannis* in iudieio resideret Domna *Mathilda* Dei gratia Dux, & Marchionissa, residentibus cum ea *Widone* Comite filio booe memorie *Widonis*, & *Arderico*, & *Vbaldo*, & *Tenzone*, & *Beniamino* Iudieibus; & *Brillincione*, & *Ildebrando*, & *Donato* Causidicie; & *Sichelmo*, & *Lamberto* Notariis; & stantibus eum eis *Sichelmo* filio *Adalelte*, & *Gerardo* filio *Seavizi*, & *Ioanne* filio booe memorie *Vgonis* filii *Iohannis*, & *Iohanne* filio booe memorie *Donati*, & *Gerardo Capeasacco*, & *Bonfantino*, & *Iohanne* filio bone memoeie *Rolandi*, & *Rolando* filio *Gualberti*, & *Guitone* & *Ildebrando* nepotibus *Iocbi*, & *Gherardo Gastaldio* Domne *Mathildis*, & *Iohanne* & *Petro* germanie filiis bone memorie *Briccoli*, & aliorum plurium presentia: *Guido* filiue bone memorie *Bonifatii* per lignum, quod sua tenebat manu, eesutavit in manu predicti *Guidonis* Comitis omnee terras & res, quas per feudum detinebat ab eodem *Widone* Comite in Curte de Campiano. Et tune ipse *Wido* Comes investivit *Azzonem* Presbyterum & *Vgonem* & *Rodulfum* Diaconos, & Canonicos Eeclesie Sancte *Reparate*, site io Civitate Florentie, in qua Domu *Rolandus* residet Prepositus. Et statim ipsi Clerici eeperunt queeere mercedem ad ipsam Domnam *Mathildam* Dei gratia Ducem & Marchionissam, ut baonum suum super prescriptie teecia & rebue mitteeet. Et tune ipsa Domna *Mathilda* Dei gratia Dux & Marchionissa misit bannum suum super prescripto *Azzone* Presbytero, & supee prescriptis terris & rebue, ut nulla persona iam dictam Ecclesiam Sancte *Reparate*, suosque Rectoree, exiode devestire aut molestare presumat sine legali iuditio. Et qui hoe feeerit quinquaginta libras bonorum denariorum Lucensium compositurum se agnoseat, medietatem Parti publiee, & reliquam medietatem prescripte Ecclesie Sancte *Reparate*, suisque Rectoribus. Et ego *Petrus* Notarius ex iussione Domne *Mathilde* Dei gratia Ducie & Marchionisse, & Iudicum ammonicione scripsi. Anno Dominice Incarnationis millesimo nooagesimo nono, sexto Nonas Martii, Inidictione nona. = Eadem *Mathilda* Ducissa & Marchionissa Tusciae donat Monasterio Sancti *Salvatoris* Fontanae Taonis Ecclesiam Sanctae *Mariae* Piuntaa. Concordia initur intee Canonicos S. *Martini* Lucensis, & *Wizeam* filium *Hildebrandi* eis antea infestam. Donatio fit *Morginrap*, sive proptee nuptias, *Bertae* ab eiue viro *Caracosa*. *Bernardus* filius *Gerardi* condit testamentum, & disponit in favorem Conooici S. *Michaelis* Pisarum, & Praepositi Sancti *Frigidiani* Pisarum, & Presbyteri *Rainerii* de Travalla. *Ventura* filiue *Gualandi* & *Guiarzo* filiue *Adrimi* offeruot bona Eeclesiae S. *Mariae* de Tuma in teeritorio Senensi. *Albertus* Comes *Guidonis* filius concedit *Mariao* Priori Campi Amabilis, seu Camalduli, Eeclesiae S. *Mariae* & S. *Michaelis* de Poplena, S. *Mariae* de Petrafitta, S. *Aegidii* de Gaviserre, & S. *Nicolai* de Luca. *Gebizo* Episcopos Faesulanus praedictam donatiooem confirmat. *Ildebrandus* euın coniuge sua *Orfrisca* offert Eremo Campi Amabilis suam portionem iurie in Eeclesiam S. *Mariae* de Casalielo. *Ioannes* Populooiae Episcopus est, cui *Rodulphus* Comee, & *Iulitta* eius mater, donant medietatem Castelli Trefeae. *Reingerius* Episcopus Lucensie, quum *Mathilda* Ducissa io iudieio resideeet extra Civitatem Lucae in Prato Domni Marchionis prope Ecclesiam S. *Donati*, obtinet

ab

ab ea investituram quorumdam bonorum, quae *Widus* Comes, *Widi* Comitis filius retinebat. *Paschalis* II. Pontifex Romanus eligitur. *Mathilda* bona & privilegia Monasterio Fontanae Tannis largitur. Episcopatui S. *Martini* Lucensis bona quaedam contra *Widonem* Comitem *Widonis* fil. contumacem, quum Lucae ius diceret, adiudicat, multa non parentibus indicta. Bona quaedam Monasterio S. *Pontiani* ad Lucam concedit. *Guido* Comes donationes Monasterio Vallis Vmbrosae a *Guidone* Comite, & *Tegrino* eius filio, factas confirmat. *Mathilda* Ducissa donat Hospitali Monasterii B. *Pontiani* iuxta muros Civitatis Lucae fundum quemdam. *Mathilda* cum Lucae ius diceret, suadet Canonicis S. *Martini* Lucensis, ut Castrum ceeptum aedificari in Riscitulo destruatur, & Canonici morem gerunt. Eadem *Mathilda* remittit Monasterio, quod eius parentes construxerunt in Castro Brixilli in honorem Sanctorum *Michaelis*, *Petri* & *Pauli*, & *Genesii* Confessoris, omnes obligationes & servitia, quas fundatores sibi reservaverant.

MC.

Pandolphus de Argellata, & *Albinus*, & alii, concesserunt *Gregorio* [legendum videtur *Rainerio*] Episcopo Florentino omnes possessiones, quas habebant in Fortuna intra territorium Plebis Sancti *Petri* ad Sevem. *Ioannes* Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris* Prior est. *Pag.* 958. *Rusticbellus* donat Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris* casas, terras, & vineas, quas habebat in Valle Vmbrosa; positae casae in Civitate Florentiae, ubi dicitur Campo Corto; & terrae, & vineae in loco praedicto, & in Caregie, & Inguldilasci. *Pag.* 960. *Gruffa* filia *Coppi*, & *Ildebrandi* uxor, donat *Richildae* suae filiae fundum in Rovezzano. *Pag.* 1430. *Mathilda* Comitissa Placitum Florentiae habet, in quo *Guido* Comes terras a *Guidone* filio *Bonifacii* renunciatas concedit Canonicis Ecclesiae Sanctae *Reparatae* Florentiae. Eadem *Mathilda* Praeceptum immunitatis, & protectionis concedit, Monasteriis Congregationis Vallis Vmbrosae. = In nomine Sancte & individue Trinitatis, anno ab Incarnatione Domini millesimo centesimo. Ego *Mathilda* Dei gratia, si quid sum, una cum *Widone* Comite, & eius *Widone* Comite, & eius filio *Widone Guerra* vocato, compatiens laboribus Sanctarum Ecclesiarum negotiis, aliquas a iugo secularium potestatum propter inibi conversantium Sanctorum virorum venerabiles Congregationes liberare summopere studui: dignum quippe est circa universas Dei Ecclesias summe venerationis studium ab omnibus exhiberi, sed tanto singularius eas necessarium est venerari, in quibus Religiosas virorum personas cognoscimus conversari, quanto credimus eorum orationum patrocinia posse nobis singularius suffragari. Vnde nostre potestatis Provincias ad Dei honorem quantum possumus, & eius Ecclesiarum, circumeundo comperimus venerabiles Congregationes Monasterii Vallis Vmbrose a quorumdam nostrorum fidelium presumtione nimium acriter conculcari, ac despici, eorumque habitatorum sanctissima loca omnia iniquorum assiduitatibus convenire: quorum vitam, quia nostro tempore pre ceteris excellentius fulgere cognovimus, eorumque laudabilem sanctitatis famam ubique redolere non surda aure perscensimus, aliquod eis, ut decuit, nostre benevolentie signum, nostreque devotionis memoriale perpetuum, ad anime nostre provectum impendere dignum, & necessarium duximus. Quapropter predicti sepius memorabiles viri in Tuscie partibus nostre dignitatis clementiam pro superius relato negocio precibus adeuntes postularunt a nobis super hac re institutionis scriptum fieri nostra auctoritate suffultum, multorumque testimonio comprobatum. Quare eorum dignis petitionibus una cum consensu, & voto predictorum Comitum annuentes, dum in Florentino Palatio presidentes cum nostris Militibus, & aliis Fidelibus de diversis, & huiusmodi negotiis, tractaremus, quod iure postulabant, incunctanter fieri iussimus. Rogamus itaque atque precipiendo mandamus, ut nullus deinceps Dux, aut Marchio, Comes, Vicecomes, Gastaldio, aut cuiuscumque dignitatis maior, vel minor persona, predicta Monasteria, vel eorum loca, quae modo de Congregatione sunt, aut in futuro esse poterunt, tam eorum possessiones, quam in eorum possessionibus commorantes, presumant solita iniuria molestare. Si quis autem, quod absit, presentis institutionis nostre paginam temerare aut infringere temptaverit, centum libras argenti, medietatem Camere nostre, aliam medietatem predictis Monasteriis, penam se compositurum noverit; scriptum tamen, quod fieri iussimus, in suo semper robore permaneat. Quod ut verius credatur, & futuris temporibus inconcussum & inviolabile a posteris habeatur, nostri Sigilli impressione & proprie manus subscriptione firmavimus, & prescriptos Comites subscribere fecimus. Actum est hoc apud Florentiam per manum *Fregerii* Cappellani presidente Domna *Mathilda* in Palacio suo feliciter.

MA	TIL
DA	DEI
GRĀ	SI
QID̄	EST

Ego *Paganus* Dei gratia Romanae Ecclesiae Cardinalis subscripsi.
Ego *Petrus* Pistoriensis Episcopus subscripsi.
Ego *Guido* Comes liberus subscripsi.
Ego *Guido* suprascripti *Guidonis* filius subscripsi.
Ego *Ardericus* Iudex interfui & subscripsi.
Ego *Vbaldus* Advocatus interfui & subscripsi.
Ego autem *Fregerius* indigne dictus Sacerdos, quondam *Regini* Presulis egregii Cappellanus, huius vero institutionis dictator & scriptor humillimus, tanto fiducialius omnium Sanctorum Congregationibus, quas superius commendare indigne studui, & eorum sanctissimis orationibus committere me concupisco, quanto laboriosius ad Dei & illorum venerationem hoc scriptum noctu etiam perficere me nullatenus piguit. = Eadem Ducissa cum in loco Marturae esset & in Canoni-

nica Plebis Sanctae *Mariae* iudicaret, *Reginerius* Episcopus Lucensis investivit *Bennonem* & *Rainerium* fratres, aliosque, de Villa Maconiana, ut libellario nomine detinere pergerent. Hi antem *Brono* & *Reginerius*, & eorum successores, tenebantur, quum *Reginerius* Episcopus Romam iret, apud se eum excipere cum triginta equitibus &c. Vide ad annum MCIII. B. *Landuzzus Malpilius* Lucensis obit. Quum Cerageti esset *Mathilda* Abbati Serrnae possessionem medietatis Castelli Cumuli adiudicat. Hoc temoore Senenses monetam cudebant. *Guido* Marchio, ut vocatur, *Widonis* Comitis filius donationem Curtis de Porclano B. *Andreas* Abbati Strumensi factam confirmat. *Petrus* ex Comitibus Donoratici de Natalico Cardinalis a *Paschali* II. Pont. Max. creatus in schismate contra *Innocentium* II. *Anacleto* adhaesit, eoque extincto *Victorem* III. Antipapam sequutus est, quo tamen relicto, ad saniorem mentem rediit, partesque *Innocentii* II. sibi sequendas proposuit. *Mathilda* Ducissa donat fundos Ecclesiae Monasterii Sancti *Benedicti* sitae in Gonzaga. Eadem Ducissa *Mathilda* cum in Villa Papiani esset Canonicis Ecclesiae Pisanae omnia bona & iura confirmas & suo patrocinio munit.

MCI.

Hugo & *Lotharius* Comites, *Vguiccionis* Comitis filii, conredont immunitates Monasterio Sanctae *Mariae* Montis Plani, in Dioecesi Pistoriensi. *Conradus* Caesar filius *Henrici* Imperatoris Florentiae moritur & in Ecclesia Cathedrali tumulatur. *Wido* filius *Widonis* Comitis confirmat bona & iura Parthenonis S. *Petri* de Luco. *Zabulina* filia Comitis *Landolfi* tradit eidem Parthenoni de Luco iura & bona sua. *Ioannes* Episcopus Faesulanus omnem decimationem, quam olim *Atbinulphus* ac *Trasmondus* Faesulani Episcopi Ecclesiae ac Monasterio S. *Fidelis* de Strumi liberaliter indulserunt, libello obstrinxit in favorem *Angeli* eiusdem Monasterii Abbatis, ea conditione tamen, ut in die festo S. *Romuli* tributum penderet. *Ildeprandus* Episcopus Rosellanus investit *Dominicum* Abbatem Monasterii Alborensis de omni decimatione, quae fuerit propria eiusdem Monasterii S. *Mariae* in Monte Alborensi; hoc actum est in loco Grosseto.

MCII.

Paschalis II. Canonicae Florentinae privilegium concedit. *Pag* 1456. *Mathilda* Comitissa donas bona Ecclesiae Canossinae. Eadem *Mathilda* init concordiam cum Abbatissa Monasterii Placentini S. *Sixti* pro Castro et curte Guardistallae. Monachi de Crucique commutant terras cum Eremo Camaldulensi in Castro de Celnne pro Hospitali S. *Savini* de Chio. *Donatus* filius *Lamberti* Comitis & eius uxor *Parenza*, vendunt Monasterio de Luco suam portionem Castrorum & Ecclesiarum.

MCIII.

Ioannes Riccholi, & *Azzo* eius filius donaverunt Episcopatui Florentino omnia sua bona & iura in Pagliariccio. *Pag.* 169. *Paschalis* II. P. M. confirmat omnia bona *Ioanni* Episcopo Faesulano & eius Episcopatui. *Pag.* 215. 599. *Rainerius* Episcopus Florentinus locavit *Rainucio* filio *Guelfi*, & *Guinildo* fil. *Davizi*, curtim suam in Decumano & Falgano. *Pag.* 855. *Mathilda* Ducissa operatur, quae sequuntur: = In Christi nomine. Breve recordationis securitatis ac firmitatis memorie causa compusitum, qualiter *Petrus* Abbas Monasterio S. *Petri* siti loco, qui dicitur Potheuii, lamentatus est Domine Comitisse *Mathilde* Tuscie presidatum babenti, Burgoque Marturi iustitie reddende causa residenti, de *Rainerio* filio *Ardingi*, quod per biennium fera nihil predicto Abbati reddiderat de illa pensione & constituta mercede, quam ipsemet convenerat dare de terra, que est in loco Saturnu; & insuper spoponderat, si omni anno constitutam pensionem non solveret, quod componere debebat quinquaginta libras & ipsam terram refutare nec amplius causare: quo audita per preceptum predicte Comitisse, & laudatione iudicum, qui aderant, refutavit predictus *Rainerius* in manu predicti Abbatis omnes illas res, quas ipse tenebat ex locatione a predicto Abbate in loco Saturno. Et insuper spopondit, si amplius eas causasset, & tacitus & contentus ex illis omni tempore cum suis heredibus non essent, quod componere deberent predicto Abbati suisque subcessoribus penam argenti optimi libras centum. Hoc autem est anno Dominice Incarnationis millesimo centesimo tertio indictione duodecima tertio Idus Novembris. = In nomine Domini Dei aeterni. Anno ab Incarnatione eius CIII. post mille, tertiodecimo Kal. Decembris, Indictione duodecima. Auctoritate Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Nos quidem *Mathilda* Venerabilis Marchionissa, & *Guido* Comite dicto *Guerra*, filius b. m. *Guidonis*, & ego iam dicta *Mathilda* Marchionissa vivente lege Saliga per meam bonam voluntatem, sine alicuius hominis virtute, communiter nos pro Dei timore & remedio animarum nostrarum, & patrum atque matrum nostrarum, & omnium parentum nostrorum tam vivorum, quam defunctorum, per hanc Cartulam damus, tradimus, offerimus, atque confirmimus, Deo Omnipotenti, & Beatae Mariae Virgini Genitrici eiusdem Domini nostri Iesu Christi. Videlicet casellas, casas, & terras, & vineas, quas nos habere, & tenere, & possidere, visi sumus vel alii per nos proprietario nomine cum toto fluvio, qui vocatur Vicano, cum utraque ripa sua, a Meinsa usque ad Fractam Iugum Alpia, et a Iugo Alpis per Crucicale usque ad Piscinam nigram, & usque ad Fossam de Franco, & usque ad terram Sancti *Ilari*, sicut vadit usque ad pontem iuxta praedictum Vicanum, omnia in integrum infra circuitum istum, sicut fuit recta per custim de Magnale. De alia quoque quae remanet ultra iam dictum Vicanum, integram medietatem de Castello quae dicitur de Magnale, cum curte de Pagiano, quemadmodum nos proprietario nomine habere, & tenere videmur, ubicumque per loca & vocabula de iam dicta curte pertinentes, & esse inveniuntur, omnia in integrum, sicut super legitur, una cum omnibus super se, & infra se habentibus, eas Deo Omnipotenti, & Beatae Mariae Virgini Genitrici eiusdem Domini nostri Iesu Christi, da-

damus, tradimus, offerimus, atque confirmamus ad sustentationem Fratrum, qui sunt in Vallebrosana Congregatione. Et praecipue eorum qui in sancto loco illo, a quo eadem Congregatio nomen accepit, habitare videntur, aut in antea, Deo propitiante ad serviendum Deo ibidem devenient ad retinendam Monasticam Religionem, & bonam consuetudinem Sanctae memoriae Domini *Ioannis* Abbatis Maioris, qui universae Sanctae Congregationis ipsius bonus inceptor & ordinator fuit, ut secundum dispensationem & ordinationem Domini *Bernardi* Abbatis, & Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis, qui universae Sanctae Congregationi modo praeesse videtur, & *Teoderici* Praepositi, qui ab eodem *Bernardo*, & ab universa Vallombrosana Congregatione in regimine totius Congregationis ordinatus est, vel eorum successorum, qui regulariter ordinati, & a Fratribus electi fuerint, ut habeant, & teneant, & proprietario nomine possideant, & quicquid eis melius pro utilitate & Fratrum quiete visum fuerit faciant, cum consilio tantum Religiosorum Abbatum & Praepositorum, qui in Congregatione Vallombrosana pro tempore fuerint, firmum et stabile permaneat semper absque nostra supradictorum *Mathildae* Marchionissae, & *Guidi* Comitis, nostrorumque heredum, ac proheredum contradictione, vel repetitione. Et si forsitan nos praescripti *Mathilda* Marchionissa & *Guido* Comiti, vel nostri heredes, ac proheredes, aut per nostram submittentem personam, vel per factum, quod nos factum habeamus, aut in antea faciamus, contra iam dictam Congregationem, & ordinationem, sicut superius dictum est, praescriptis rebus, sicut dictum est agere, causare, tollere, contradicere, intentionare, vel minuare, aut aliquam quaestionem per Regalem, aut Imperialem Maiestatem, neque exinde agamus, vel requiramus, aut subtrahere possimus per ullum ingenium, vel occasionem: & si eas non eis, vel omni homine & femina defendere non potuerimus & non defensaverimus, vel si cartulam istam dicere, quod falsa sit, aut non valere, praesumpserimus, tunc exposituri, & daturi esse debeamus nos praescripti *Mathilda* Marchionissa, & *Guido* Comiti vel nostri heredes, ac proheredes, praescriptae Congregationi, & ordinationi sicut dictum est, praescriptis rebus in duplum, sicut pro tempore fuerint meliorati, aut valuerint sub extimatione in consimilibus locis de nostris propriis rebus proprietatis nomine. Et insuper ego suprascripta *Mathilda* Marchionissa nomine poenae auri optimi uncias centum, & argenti optimi libras ducentas, & post poenam ablatam haec cartula in suo robore permaneat, & cum pergamena penna, & calamario stilugum nodatum, cultellum, & guantonem, seu & guasonem terrae atque ramum arboris, quae de terra levavi, & *Lamberto* Notar. ad scribendum dedi & scribere rogavi & testes, qui hic subter leguntur per meam rogationem roboraverunt. Actum in loco, qui dicitur Monasterio S. *Salvatoris* Comitatu Aretino.

MAT-	TILDA
DEI	GRATIA
SI QVID	EST
AM E	FACTA

Signum	*manus pre-*
dicti Gui	*donis Comitis*
qui hanc	*Cartulam*
sicut superius	*legitur fieri ro-*
gavit, quia	*scribere nesciebat*
Ego rogante	*vite eius scripsi.*

✠ Ego *Ardericus* Iudex interfui & subscripsi.
P. Ego *Everardus* interfui.
L. S. Ego *Anselmus* Causidicus interfui & subscripsi.

Signa manuum *Alberti* Comitis de *Prata* & *Alberti* Comitis fil. b. m. *Bosonis* Comitis, & *Eraldi* de Malugnano & *Teuze Orevello*, & *Rainerii* de Saso, & *Tedaldini* de Sancto Miniato, & *Bernardi* filii *Vgi*, & *Dominichi* filii *Boronis*, rogatorum testium.

Ego *Lambertus* Notarius huic Cartulae completionem post traditionem imposui.

✠ Ego *Wido* Comes Curtem, quae dicitur Magnale sive Paganorum in meo dominicato tenebo a die, qua erit persolutum debitum excepto quanto dare voluero Congregationi Vallis Umbrosae, ita ut nec per cartam nec per investitionem, per fundum, aut per pignus, sine per ullam donationem, quae valeat pensari, alieni unquam dabo, & si absque filio moriar, ut praefatae Congregationis proprietario iure praeter quantum Domina *Mathilda* mihi iusserit &c. = *Mathilda* Comitissa varia Castra ac bona confert Monasterio Nonantulano ad thesauri eiusdem Ecclesiae a se expensi restaurationem. *Torbianus* Iudex sive Rex Calaritanus donat teloneum Populo Pisano. *Petrus* Vicecomes filius *Sicers* offert terras Monasterio S. *Michaelis* in Burgo Pisarum pro Hospitali de Rivolta. *Paschalis* II. Papa Bulla edita omnia bona Faesulani Episcopatus confirmat; & suo patrocinio munit. Eadem Ducissa cum in Castro Marturi esset, in Canonica Plebis S. *Mariae*, iudicat de emphyteusi quadam bonorum S. *Martini* Lucensis, instante *Rangerio* Episcopo, & contradicente *Bennone* quondam cum suis consortibus, Lis erat de Villa Maconiana. Vide ad An. MC.

MCIV.

Ildebrandus & *Rolandinus* donaverunt Episcopatui Florentino petium terrae in Pagliariccio. *Pag.* 165. *Rainerius* Episcopus Florentinus locavit ad libellum *Ildebrandino* & *Orlando* filiis *Grifi*, & aliis, podium Pagliariccii ad aedificandum in eo quoddam Castrum. *Pag.* 128. *Vgo* Comes *Vguiccionis* Comitis filius donat bona Xenodochio sito Ficicli iuxta Monasterium S. *Salvatoris*. Idem *Hugo*, & *Lotharius* eius frater, investiunt Monasterium Septimi de quodam reditu annuo sibi debito. Idem Comites conveniunt & transigunt cum *Benitio* Priore Ecclesiae Sanctae *Mariae* Ad Fines; quod quidem actum est Pisis. *Mathilda* Comitissa donat bona Monasterio Sancti *Salva-*

natoris in Alpe Fontanae Taonis. Cum *Rainerius* Episcopus Florentinus mundum brevi desiturum crederet, iamque Antichristum fuisse natum; & hanc doctrinam temere disseminaret, Concilium Generale Florentiae celebratum fuisse perhibetur, *Paschali* Secundo Papa praesidente una cum CCCXL. Episcopis, ut erraticam Florentini Episcopi sententiam reprobarent. De hoc eius errore iam scripserat *Rainerio* Episcopo *Guibertus* Archiepiscopus Ravennae, qui Antipapa ab *Henrico* IV. Imperatore in *Petri* Sedem intrusus fuerat, & *Anacletus* vocatus; cuius Epistolam ex Codice Vallicelliano nunc primum profero. = Confratri, & Coepiscopo R. Dei gratia Florentino Episcopo, Episcopus Ravennatis Ecclesiae. Debita tibi salutationis officia mitteremus, si sciremus te communionis nostrae; sed cuius sis incertum habemus, quia, quam partem tenes, ignoramus. Ceterum discurrentibus plurimis laicis, & clericis, Florentia redeuntibus, & te dicere solitum attestantibus, Antichristum exortum, orbis commotus est universus, fit ubique gentium strepitus et tumultus, admirationis plurimum, commotiones, & scandalum, per omnes Civitates, & Vicos, & omnino per ora omnium; nec aliud dicitur, nec aliud quaeritur, nec aliud praedicatur. Quam ob causam, licet in litteris rudes, sic modo ad nos tamen recurritur, & ab omnibus convenimur, ut quae sit super his nostra sententia proferamus. Videmur autem nobis audire nova quaedam & inaudita portenta verborum; et, ut pace tua sit dictum, novus Propheta, novus Apostolus, immo novus Diaboli praenuntius exsurrexit, qui non solum sibi Prophetarum usurpet officium, et Apostolorum mysteriis abutatur; sed etiam super Prophetas videri velit, et Apostolum doceat fuisse mentitum. O nova praesumptio! Quod nullus potuit Prophetarum, tibi vis videri concessum; et quod nulli permissum est scire mortalium, tibi fingis in litteris revelatum, et divina quadam insurreptione detectum. Multa de adventu illius in sacris inveniuntur eloquiis. Multa David, multa Daniel, multa de illo loquuntur Oracula Prophetarum, et Iohannes noster in Apocalypsi sua nonnulla de eo prosequitur; & post illos, divinorum eloquia tractatorum, Ambrosii videlicet, Augustini, Hieronymi, et aliorum quam plurimorum. Sed quis illorum omnino vel praedixit, vel praedicere potuit, horam et tempus nativitatis illius? Quod si fecissent, non modo primum, nec tibi soli, patuissent mysteria scripturarum, et involuta divinorum librorum, maxime cum tanta sit in aliquibus nostri temporis peritia litterarum, et in divinis voluminibus labor et studium, intellectus, memoria, et ingenium, ut vix ab ipsis auctoribus discrepare putentur; et profundiora certe si vellent, et tempus exigeret, sentire potuissent. Quae cum ita sint, quis sufficiat admirari tibi soli revelatum, quod nulli sit hominum videre permissum, ut alter videaris Evangelista, et Apostolus, qui de Domini pectore mysteria prophetiae potaveris, et solus haurire potueris, quod nec ille dilectus a Domino potuit? Huc accedit, quod Apostolum quoque putabimus esse mentitum, si tuum illud dixerimus verum esse praeconium. Scribens enim Thessalonicensibus de fine saeculi, et de futuris mysteriis Antichristi, qualiter sit futurus illius adventus exponit: Nisi, inquit, venerit discessio primum, et revelatus fuerit homo peccati, filius perditionis, et cetera, quae sequuntur: ante, futuram discessionem; et sic revelabitur Antichristus, secundum Apostolum: tu vero, vel quia scripturam non intelligis, vel quia scripturam pervertis, cum non discessio venerit, Antichristum revelatum fateris. Quomodo adhuc accessio est, ac per hoc nondum venit discessio? Adhuc regnum caelorum vim patitur, et violenti diripiunt illud, et Impetus fluminis laetificat civitatem Dei, et in flumine pertransitur pede, et flumen Dei repletum est aquis, et innumerabilia alia dici possunt, quibus ostenditur, verum esse quod dicimus; cum vero defierit accessio, discessio futura est, omni abundante iniquitate, refrigerabitur caritas multorum, et post haec, sequente defectu Romani Imperii, immo desinente Romano Imperio, revelabitur ille iniquus. Sic etenim dicit idem Apostolus: Et nunc, quid detineat, scitis, ut reveletur in suo tempore. Nam mysterium iam operatur iniquitatis, & quasi consuleretur, quid Antichristi detineret adventum, subiecit continuo tantum, ut qui tenet nunc teneat, donec de medio fiat; quod est dicere: Tamdiu illius differetur, & impedietur adventus, donec stabit Romanum Imperium. Cum autem aliud de medio fuerit, idest multorum fuerit, non unius; quod enim de medio est, multorum est: idest, cum Romanum Imperium esse defierit, quid sequetur? tunc revelabitur ille iniquus. Quid ergo, aut Romanum Imperium desiisse dicemus, vel tecum Antichristum natum veraciter astruemus. Aut Apostolum mentitum probabimus, si, iuxta tuam assertionem, Antichristum revelatum dixerimus, cum Romanum Imperium nondum destitisse videamus. Sed absit, ut Apostolus mentiretur, in quo Christus veraciter loquebatur. An experimentum, inquit, quaeritis eius, qui in me loquitur Christus? Cum ergo Romanum Imperium maneat, ac per hoc Apostolus verum dicat, quid aliud restat, nisi, ut, quod sentit Ecclesia Catholica, sentias; & hominem peccati filium perditionis nondum revelatum intelligas? Si vero Romanum Imperium destitisse probaveris, quanta sequatur absurditas, mox videbis. An ignoras, quod omnes fere Civitates Italiae, praeter admodum paucas, & omnis dignitas, & potentia Teutonicorum, Romanorum Imperatori obediunt. Sed & ipsa Roma caput quondam orbis, & domina, cuius olim mundus omnis legibus serviebat, licet ex more suo factiones aliquorum, & turbationes sustineat, ex maxima tamen parte sui permanet indivisa, non diversis Imperatoribus, sed uni, subiecta. Nec ideo diminutum Imperium aestimes, vel defecisse putes, quod Pseudo sit Papa. Papam non Romanorum generalitas, sed paucorum Romanorum cupiditas, ordinavit. Neque novum tibi videatur, quod quasi sui detrimentum Romana Respublica patitur; quoniam cum retro praeteritis saeculis gentibus omnibus dominari solita fuerit, semper tamen aliquorum motus sustinuit, & factionibus laboravit. Verum quoniam ad finem tendit oratio, Fraternitatem tuam non procaciter convenimus, sed caritative monemus,

mus, aut ineptias istas relinquere, aut ostensa tibi per spiritum demonstrare, cum ex divinia Auctoribus vim nullam possint habere. = *Raiaerius* Comes & eius uxor *Gaidia* obserunt *Parthenoni* Sancti *Petri* de Luco suum ius in Ecclesias & Castra diversa. *Petrus* Episcopus Pistoriensis multa bona largitur Monasterio S. *Michaelis* de Furcule & moritur. *Ildebrandus* ei in Episcopatu succedit. *Mathilda* Ducissa dum in Villa Magisi esset investivit *Laurentium* Episcopum Populoniensem de medietate Castelli Treccasis, quam *Iulitta* Comitissa Ecclesiae S. *Cerbonii* donaverat. *Paschalis* II. Papa scribit Clericis & Laicis Castri S. *Geminiani*, ne patiantur Oppidum S. *Geminiani* cum Monte Stafili iuxta petito, cum universo territorio, alienari a possessione & dominio Episcopi Volaterrani.

MCV.

Ioannes & *Gherardus* filii *Amicelli* obtulerunt Episcopatui Florentino septem petia terrae posita in Populo Sancti *Cassiani* ad Decimum. *Pag.* 734. *Hugo* & *Lotharius* Comites donant *Marchio bina* Luca medietatem Castri & Curtem Ficeli, Castrum & Curtem Mortonae, Castra Catiniani, Montis Cascii, Pisciae, & Montis Magni. Iidem cum Pisis essent donant aliam medietatem praedictorum Castrorum aliorumque Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli. *Bernardinus* Comes testamentum condit, & relinquit omnia bona sua Canonicis Scocensibus. *Mathilda* Comitissa indicat de rebus S. *Benedicti* de Monte Casino in Lang bardia in loco Pastorini. Eadem Cumitissa Placitum habet, in quo decretum protectionis concedit pro nonnullis rebus Canonicorum Volaterranae Ecclesiae. Item Placitum habet pro bonis Parthenonis S. *Petri* de Luco. *Brrnardus* S. R. Ecclesiae Cardinalis, & Papae Vicarius, Ecclesiam & Monasterium S. *Michaelis* de Monte in Lunensi Dioecesi sibum commendat Abbati Monasterii Canusini. *Gherardus* Comes fil. *Saovitti* cedit possessionem terrarum & Castrorum praedicto Monasterio Luci coram *Mathilda* Ducissa; quae Placitum habet pro bonis Monasterii de Puteolis Dioecesis Lucensis. *Paschalis* II. Papa confirmat bona Ecclesiae S. *Zenonis* & Episcopatui Pistoriensi. *Daibertus* Pisanus Archiepiscopus moritur; cui *Petrus* in Cathedra succedit. = In Dei oomine aeterni. Dum resideret Domina *Mathilda* Ducatrix in Villa Sevis ob causas audiendas ac deliberandas, adstantibus cum ea *Aldirro* Iudice, ac *Banno* Iudice, & *Pandulfo* & *Thrazane* Iudicibus, seu *Brllintiour* Causidico, & *Aivardo* de Melignano, & *Vgone* filio *Vgonis*, & *Ioanne* filio *Danati*, aliisque pluribus, ibique in eorum presentia predicta Ducatrix pro mercede anime sue misit bannum super *Vbaldinum* filium *Azanis* vice Monasterii Sancti *Petri* siti Luco super res & terras, quas *Zabalias* conius quondam Comitis *Theuderici*, & *Gaidia* coniux *Ardingui* Comitis *Rainerii* filii, & *Farcaza* coniux Comitia *Danati*, in prefata Ecclesia contulerunt, secundum quod *Ardricus* Iudex indicavit, & *Orlandinus* filium *Contori* pro dicta Ecclesia misisse in possessionem testatus est: ibique ut nullus homo nullaque persona magna, aut parva, predictum Monasterium aut eius partem de predictis rebus audeat divestire tollere aut contendere sine legali iudicio. Si quis vero huic pagine contra ire presumpserit quinquaginta libras optimi argenti, medietatem Camere predicte Comitisse, & medietatem predicto Monasterio, sciat se debere componere. Actum anno Dominice Incarnationis millesimo centesimo quinto Nonis Octobris Indictione XIV.

MA	TIL
DA DEI	GRATIA
S	I
QVID	EST

Hoc signo ✠✠ Ego *Banus* Iudex hec firmo.

Ego *Gandalfus* Iudex interfui.

Ego *Pandolfus* Notarius & Iudex interfui & explevi.

MCVI.

Guarnerius filius *Pieri* donavit omnes terras & possessiones, quas habebat in Curia Burgi Sancti *Laurentii*, loco dicto Collina, *Cerretrrla* filio *Presbyteri* de Collina, salvis omnibus servitiis Episcopatus Florentini. *Pag.* 794. *Mathilda* Comitissa & Ducissa Tusciae decretum edit super controversia S. *Michaelis* de Soleria in Comitatu Mutinensi, vertente inter Episcopum Mutinensem, & Abbatem Pomposianum. Eadem *Mathilda* sententiam profert pro Monasterio Ticinensi S *Salvatoris* in controversia inter Curtem Mriariae, & Castrum Revcicia. *Paschalis* II. Papa Bullam dat pro *Benedicto* Abbate Monasterii S *Salvatoris* in Moai in Litore Pisano. *Gregorius* Episcopus Arretious confirmat Eremo Camaldulensi bona *Bernardiai* filii *Sidaniar*. *Gaalfredus* Episcopus Senensis Concilio Vastallensi interfuit. Hic sacram *Gattifredi Bulionis* in Orientem expeditionem heroico carmine decantavit. Scripsit insuper librum, cui titolum fecit *De utraque Apostalico*, ubi *Vrbanum* II. *Gilbertumque* Antipapam, introducit: opusque subiecit censurae Episcopi Florentini viri in Iure doctissimi, *Constantini* Episcopi Arretioi, & Episcopi Tridentini. *Rarlandus* Populoniae Episcopus est. *Rogerius* Episcopua Volaterranus Vastallensi Concilio interest.

MCVII.

Martinus Prior est Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris*. *Pag.* 958. cui *Dina* filia *Benatti* & *Gerardus* vir eius, & *Ioannes* filius, locant in emphyteusim petium terrae & horti prope dictam Ecclesiam extra muros Civitatis Florentiae. *Pag.* 960. *Mathilda* Ducissa Pratum obsidet, quod dum obsideret declarat *Anselmum* Abbatem Monasterii Ficicli legitimum possessorem medietatis Castri Montis Alti. *Dodo* Episcopus Mutinensis homines Massae immunes ab Albergariis Comitissae *Mathildae* praestat; quae Comitissa Placitum habet in Comitatu Volaterrano, in quo Canonici Volaterrani caussam obtinent pro quibusdam terris. *Gaida Guerra* Comes cum *Imilia* uxore restituit *Enrira* Praeposito S. *Donati* de Arretio Ecclesiam & Castrum Moionae, *Paschalis* II. Papa Bullam edit pro Parthenone S. *Pe-*

Sancti *Petri* de Luco. *Gualfredus* Episcopus Senensis S. *Ansani* Martyris Corpus e loco, in quo caesus fuerat, solemni pompa transtulit in Ecclesiam Cathedralem. Cum *Paschalis* II. Papa Faesulis esset, Litteras dedit *Reingerio* Episcopo Lucensi, quibus praecipit ut nullus Dioecesis Lucensis se ab illius subducat imperio; caveique ne Monachi aut Clerici a saecularibus deinceps Sacella & Ecclesias accipiant.

MCVIII.

Paschalis II. Papa Florentiae versatur, & Diploma concedit *Ioanni* Abbati Monasterii S. *Mariae*, quo omnia bona illi confirmat, inter quae varia Castra & Ecclesiae sunt, ut Viclus, Signa, Grumu'um, Radda, Tioiaaum, Collemontum, Bibianum &c. *Pag.* 109. 150. *Rainerius* Episcopus Florentinus dat in emphyteusim *Amica* filio *Rimberti* fundum in Ormannoto, loco dicto Prato Vberti. *Pag.* 782. *Gualdrada* filia *Gerardi* Notarii, & coniux *Florentii* filii *Bogbi*, quae velamen capitis susceperat, donat Monasterio Sanctae *Felicitatis*, ubi *Aurea* erat Abbatissa, petium terrae in Columbaria prope Ecclesiam S. *Donati*. *Pag.* 1002. *Bonifatius* & *Albertus* filii *Stippi*, *Adimarus* & *Ildebrandus* filii *Vbaldi*, *Sexmondus* filius *Bonifatii*, *Bernardus* filius *Adimari*, *Ludalascia* coniux dicti *Bonifatii*, *Ignosca* coniux *Adimari*, *Guilla* coniux dicti *Sexmondi*, sacrilegi iudicati tanquam occupatores bonorum Ecclesiarum S. *Martini*, & S. *Angeli*, & ob id perterriti renunciant dicta bona; & consilio & consensu *Rainerii* Episcopi, & *Petri* Archidiaconi, volunt, & factum est, ut utraeque Ecclesiae quasi in unum corpus redigantur, & utriusque Ecclesiae Canonici sub uno Rectore & Praeposito gubernentur: & concedunt etiam dictam terram iuxta dictam Ecclesiam Sancti *Angeli*, quam pro construendo claustro & domibus eius dederant, & terram iuxta ripam Castri Gangalsodi, & ut Hospitale, quod est aedificatum in Monte Politano, sit deinceps sub regimine & gubernatione dicti Praepositi &c. *Pag.* 1439. *Hugo* Comes *Vguiccionis* Comitis filius donat bona quaedam Xenodochio Salae Marthanae, iuxta Monasterium S. *Salvatoris* Ficicli. *Mathilda* Comitissa iudicat pro immunitate hominum Rochae S. *Mariae* de Castello ab albergariis, aliisque oneribus, ministrorum Comitis. Eadem *Mathilda* concedit terras quasdam *Ildebrando* & *Guidoni* fratribus, ut Rocham Sifadolli deinceps muniant atque custodiant. *Opizellus* offert bona Canonicis Senensibus. *Tancredus* Princeps Antiochenus Pisanis pollicetur locum in Vrbe Laodicea, & Vicum unum in Civitate Antiochiae concedit. Concedit pariter Vicum unum iisdem Pisanis in Civitate Laodicea, eorumque navibus Immunitatem ac libertatem. *Ormannus* & *Guido* germani offerunt Eremo Camaldulensi Castrum & Curtem Partinae. *Ioannes* Abbas S. *Michaelis* Pisarum concedit bona in emphyteusin *Bono* & *Gherardo* fratribus. *Ildebrandus* Episcopus Rusellanus recipit ab Executoribus testamenti *Rainerii* Comitis medietatem Castelli Scarlini pro se & suis successoribus. *Reginus* Episcopus Arretinus est. *Rogerius* Episcopus Volaterranus pro sua Ecclesia emit a *Gualando* quondam *Saracini* medietatem Castelli Mornii, & medietatem Oppidi Buriani.

MCIX.

Rainerius Episcopus Florentinus locavit ad libellum *Rainerio* & *Ildebrando* filiis *Vgonis* omnes terras & possessiones, quas *Vgo* eorum pater tenuit ab eius Episcopatu. *Pag.* 857. *Hugo* Comes vendit medietatem suae portionis Castri & Curtis Morronae Monasterio S. *Mariae* Morronae, cuius *Gherardus* Abbas erat; vendit item eidem Monasterio suam portionem Cortis Aquisanae, cum alia medietate suae portionis Castri Vivarii. Filii *Vboldi*, & alii consortes, vendunt Castellum & Curtem Montis Maximi *Petro* Archiepiscopo & Consulibus Pisanis. *Mathilda* Comitissa & Ducissa restituit multos agros *Landulfo* Episcopo Ferrariensi: Decretum quoque profert, quo absolvit *Guibertum* de Gonzaga ab onere albergariae in Corrigeo. *Steberius* & *Mingarda* coniuges vendunt terras in loco Petcofica *Ioanni* Abbati S. *Michaelis* Pisarum. B. *Wido* e gente Gherardesca Pisis obit, cuius sacrum Corpus in Ecclesia Primatiali quiescit. *Gualterius* Episcopus Arretinus est.

MCX.

Paschalis II. Papa subscipit sub sua protectione & Sedis Apostolicae Monasterium S. *Miniatis*, ubi *Benedictus* Abbas praeerat, eique confirmavit omnia bona & iura, hoc est Montem Regis, Campum Martium, Bisarnum, Ecclesiam S. *Mariae* Albuini, Ecclesiam S. *Petri* in Camollia cum Domo Hospitali, Ecclesiam S. *Petri* ad Imam, & alia &c. *Pag.* 20. 1181. 1205. *Bonifacius* & *Albertus* *Epponis* filii, & *Sigismundus* filius *Bonifacii*, offerunt Monasterio S. *Salvatoris* Ficicli, ubi *Anselmus* Abbas est, Ecclesiam & Monasterium S. *Bartholomaei* Cappiani, seu Campi Piani, quod tunc aedificatum fuerat super flumen Arnum, idest Viscianam. *Vbaldus* & *Mathilda* eius uxor obligant se *Petro* Archiepiscopo Pisano, Consulibus Pisanis, & Operariis Ecclesiae Pisanae, de servando ad eorum opus Castello & Podio Ripae Fractae. *Gualterius* Episcopus Arretinus largitur Eremo Camaldulensi Guaitas de Castro Marciani, & Albergariaa de Casa de Arcioa. *Ioannes* Abbas Sancti *Michaelis* in Burgo Pisarum concedit bona in emphyteusin *Rustico*, *Vberto*, & *Albio* consortibus. Corpora Sanctorum *Maximiliani*, *Luxurii*, *Viademii*, *Aurelii*, *Restiti*, *Infantis*, & *Quodvultdei*, Martyrum ex Insula Montis Christi Pisas translata fuere, & in Ecclesia B. *Matthaei* collocata. *Monsanus* Episcopus Suanensis est.

MCXI.

Ius Patronatus Ecclesiae S. *Crispi* de Campia donatur genti *Mazzinghiae*. *Pag.* 605. 602. 604. *Petrus* Ecclesiae Florentinae Archidiaconus concedit in emphyteusim *Atto* Presbytero, & aliis, medietatem fundi positi in Turri intra territorium S. *Ioannis* de Remulo. *Pag.* 1440. *Rainerius* & *Guihizo* renuntiant suum ius in bona Ec-

Ecclesiae S. *Mariae* de Toma territorii Senensis *Bertae* & *Guillae* Sanctimonialibus. *Henricus* Rex Praeceptum promulgat pro bonis & Monasteriis Camalduli Eremo adnexis.

MCXII.

Mainardus, & *Vgo*, & quidam alii, renuntiaverunt omni iuri, quod habebant ad Noce & Sancto *Antonio*, *Ildebrando*, *Guidoni*, & *Petro*, Vicedominis Episcopatus Florentini. *Pag.* 710. *Rainerius* Episcopus Florentinus concessit ad libellum *Migliorello Pagni*, & *Guiciardo Buoni*, & *Caleffo Rolandi*, fuodum positum in Areoata. *Pag.* 863. *Paganus* Clericus de *Reballa*, & *Bernardus* eius filius, renunciant *Gualfredo* Praeposito S. *Reparatae* fundum in Campo Regis. *Pag.* 440. *Hugo* Comes *Vguiccionis* Comitis filius firmat foedus & amicitiam cum Communi Pisanorum, salvo iure, auctoritate, & dominio, *Mathildae* Marchionissae Tusciae; idque actum est Volaterris cum *Rainerio* Legato Pisanorum in Ecclesia S. *Iusti*. Consules Pisani sententiam ferunt pro *Petro* Archiepiscopo Pisano contra occupatores quosdam bonorum Ecclesiae Pisanae. *Andreas Lamberti* & *Ghisla* coniuges donant terras Hospitio pauperum prope Monasterium S. *Frigidiani* Pisarum. *Reingerius* Episcopus Lucensis obit; & *Rodulphus* ei succedit.

MCXIII.

Gerardus Benni fil. donat Monasterio S. *Michaelis* in Monte Regis Curtem & Castrum Galigsc cum Ecclesia; Curtem, & Castrum Montis Alti cum Ecclesia; Castrum Montis Crucis cum Ecclesia Sanctorum *Miniatis* & *Romuli*; Curtem cum Ecclesia S. *Mariae* Aeonis; & omne quod ad eum pertinet intra Plebem S. *Ierusalem*, in loco qui vocatur Praetorium, cum eius Ecclesia S. *Martini*. *Pag.* 29. 51. *Rimbertus* Viescius *Henrici* V. Augusti in Etruria erat, qui a Florentinis victus interiit. *Pag.* 338. 380. *Mathilda* Ducissa in Etruria versatur. *Pag.* 380. *Hugo* Comes hoc, vel superiore anno, mortuus est; quare *Caecilia* Comitissa eius uxor vidua, & *Hugo* Vicecomes, Ficicli cum essent iuxta Ecclesiam Monasterii, una cum aliis, investiunt *Rodulphum* Episcopum Lucensem, & *Rogerium* Episcopum Volaterranum, & *Ildebrandum* Episcopum Pistoriensem, & Canonicos Florentinos, & *Rolandum* a Renbaich pro Episcopo Pisano, de omnibus casis, terris, & rebus Ecclesiasticis, quas *Hugo* Comes tenebat & possidebat. *Mathilda* Comitissa remittit offensas, & concedit investituram praediorum *Gualando* Pisano. *Gregorius* Cardinalis Apostolicae Sedis Legatus in Placito Lucensi sententiam fert de controversia decimarum inter *Adam* Plebanum Buzanensem, & *Ioannem* Abbatem. *Rainerius* Episcopus Florentinus vita fungitur, & in Aede principe S. *Ioannis Baptistae* marmoreo tumulo sepelitur; cui successit in Episcopatu *Godifredus Alberti* Comitis filius. *Rolandus* filius *Pagani* donat terras *Martino* Abbati S. *Petri Minoris* de Suburbio Arretii. Pisani, & alii Tusciae Populi, Insulas Baleares invadunt, & iis post menses XXVI. potiuntur, *Razaredetho* Rege interfecto; & Regina, ac *Lamberto* filio, captis: qui postea Christiani facti sunt, & *Lambertus* Canonicus Ecclesiae Pisanae ordinatus est.

MCXIV.

Adalbertus Notarius vendit & tradit *Rodulpho* Episcopo Lucensi medietatem integram de Podio, & Burgo, & Curte Ficicli, & medietatem Castelli & Curtis Musiniani & Viscianae, Castelli & Curtis Massae Piscatoriae; & Cervariae & Galleni; & medietatem Castelli & Curtis Montisfalconis &c. *Guido* Comes *Guidonis* Comitis filius, & *Imilia* eius uxor, donant Episcopio S. *Martini* Lucensis medietatem integram trium portionum Podii & Castri Salamarthanae cum Ecclesia & Turri. Sententia fertur coram *Mathilda* Comitissa in Rocha Carpineti pro controversia inter *Ioannem* Ferrarium, & filios *Bonavitini*. *Gerardus* Abbas Morronae concedit in emphyteusin *Petro* Episcopo Pisano tertiam partem Castri Vivarii. *Ioannes* alter in Episcopatu Faesulano *Ioanni* Episcopo defuncto successit.

MCXV.

Mathilda Etruriae Marchionissa & Ducatrix diem supremum obit, cui succedit Marchio *Rabodus*. *Pag.* 380. *Paschalis* II. Papa *Ademaro* Abbati Vallis Vmbrosae concedit Privilegium, quo confirmat eius Congregationi bona omnia & Monasteria, quae habet. *Pag.* 559. 1769. *Ioannes Bonus* Archipresbyter Canonicae Florentinae & Praepositus concedit in emphyteusim *Rolando* filio *Leoli* bona de Vico, & in Curte de Ciotoia. *Pag.* 1560. Idem *Ioannes* concedit in emphyteusin *Magistro* filio *Teuzonis* & *Petro* eius filio petium terrae in Capitulo. *Pag.* 1440. Magnum incendium in Sanctorum *Apostolorum* Suburbio exarsit, quo magna Vrbis pars absumpta est. *Pag.* 1495. *Paschalis* II Papa suscipit sub tutelam Sedis Apostolicae, & omnia bona & iura confirmat, Ecclesiae S. *Laurentii* Florentiae, & eius Priori *Ioanni*. *Pag.* 1772. *Rogerius* Episcopus Volaterranus pro sua Ecclesia & Episcopio emit medietatem omnium, quae *Hugo* Comes habebat & possidebat in Dioecesi Volaterrana, sive in Castris sive extra Castra, tempore mortis. Castellani & habitatores Castelli Vivarii praestant iuramentum fidelitatis *Petro* Archiepiscopo Pisano. *Hubertus* Abbas Monasterii S. *Iustiniani* in Episcopatu Massensi concedit operae sive fabricae Pisanae Ecclesiae aliquot portiones Castelli & Rochae Plumbini, aliaque bona in commutationem recipit. Quidam vendunt tertiam partem Castelli, Podii, & Curtis de Casaia *Gratiano* Vicedomino Ecclesiae Pisanae: alii constituunt res suas sub defensione & commendatione *Petri* Archiepiscopi Pisani. *Marquardus* Delegatus a Principe in Civitate Pisana sententiam fert pro silva quadam in controversiam adducta. *Guido* Abbas S. *Sabini* prope Pisas terras dat in emphyteusin. *Rodulfus* Plebanus S. *Alexandri* de Iugulo cum consortibus vendit terras Ecclesiae S. *Salvatoris* prope Florentiam, hoc est, Monasterio S. *Salvatoris* sito Pedemonte, quod erat Camaldulensium. *Rogerius* Episcopus Volaterranus confirmat in Abbatem S. *Cassiani* de Carisio *Leonardum* de Luca. *Guido* filius *Rainerii* cum filio *Ber-*

nar-

Bardo donat Eremo Camaldulensi Castrum Partinae. Canonici Ecclesiae Pisanae concedunt *Petro* Abbati S. *Zenonis* Pisarum Monasterium Plaiani in Sardinia. *Rogerius* Episcopus Volaterranus plura bona quondam *Vgonis* Comitis emit, et suae Ecclesiae adiungit.

MCXVI.

Ratodus Marchio Tusciae. *Pag.* 380. In Istromento Oppidum, & Ecclesia Sancti *Genesii* memorantur. *Pag.* 525. *Anselmianus* filius *Gherardaccii*, & *Ricca* eius uxor, relinquunt *Nato* fil. *Pagai*, qui *Borarello* vocatur, fundum in Monte Vghi, ex quo solvere tenetur, Episcopatui Florentino, quotannis septem urceos musti, & dimidium. *Pag.* 717. *Gottifredus* Episcopus Florentinus emit quaedam iura in Castro Fabricae. *Pag.* 724. *Paschalis* Secundus Papa, cum controversia verteret inter *Gottifredum* Episcopum, & Archidiaconum Florentinum, eiusque socios, videlicet, *Ioannem* Priorem Ecclesiae Sancti *Laurentii*, & *Petrum* Priorem Sancti *Petri* de Scheradio, & *Rambaldum* Priorem Sancti *Stephani*, privat suis officiis & dignitatibus Priores S. *Petri*, & S. *Stephani*, tamquam contumaces; et sententiam significat Clero, & Populo Florentino. *Pag.* 946. *Guido* Comes filius *Guidonis* Comitis, & *Imilia* eius uxor, donant *Thederico* Abbati Monasterii Sancti *Benedicti* in Bifurco omnes res, & iura, quae ad eos pertinent, in Monasterio Sancti *Andreae* in Duo Vadola. Actum est in Plebe S. *Diotali* sita Musci. *Pag.* 1773.

MCXVII.

Ratodus Marchio Tusciae cum Pisciae versaretur Privilegium dat. *Pag.* 380. *Adimarus*, & alii concesserunt *Gottifredo* Episcopo Florentino casam positam in Castello Veteri Gricciani. *Pag.* 793.

MCXVIII.

Regiaolfus fil. *Demonis* finem fecit Abbati Monasterii Sancti *Miniatis* de integra tertia portinna terrarum, et vinearum, quas *Benno* fil. *Teutii* et *Berta* eius uxor, habuerunt, at tenuerunt in Castro et Curte Galigae, in Castro et Curta Montis Alti, et Montis Crucis. *Pag.* 30. *Paschalis* II. Papa mortuus est. *Pag.* 346. *Gottifredus* Episcopus Florentinus locavit *Florentis* et *Confeliano* filiis *Sigaerelli* fundum in Padule de Sexto, *Pag.* 782.

MCXIX.

Ratodus Marchio Tusciae defendit Montem Cascioli a Florentinis obsessum, qui eum ceperunt. Succedit *Ratodo Curradus* Marchio. *Pag.* 380. *Gottifredus* Episcopus Florentinus concedit ad laborandum *Petro* Archidiacono Sanctae Reparatae petium terrae positum extra muros Florentiae. *Pag.* 857. *Aemilia Guidonis Guerrae* Comitis uxor iubet, & facit, ut incolae Castelli Empoli, aliarumque viciniae Villarum, & Pagorum ad Plebem Sancti *Andreae* habitaturi, domosque aedificaturi, migrent, & conveniant. *Pag.* 1774.

MCXX.

Curradus Marchio & Praeses Tusciae, cum iuxta Castrum Passinianum esset, parrocinium, & defensionem Monasteriorum Congregationis Vallis Vmbrosae suscipit, & privilegia concedit. *Pag.* 378. Idem Marchio Pontem Ormae obsedit. *Pag.* 380. 1330. *Ildebrandus*, & uxor *Rodulfi*, donaverunt *Gottifredo* Episcopo Florentino fundum iuxta Castrum Carzae. *Pag.* 808. *Petrus* filius *Dominici*, & *Iulia* eius uxor, donant inter vivos Oratorio Sanctae *Mariae Maioris* tertiam portionem terrarum, arborum, & molendini, in loco Palmeta tam quae ultra flumen Rifredi, quam quae citra sunt. *Pag.* 960. *Donaina* filia *Azzi* qui vocatur *Palafro* dat ad habendum, & tenendum, *Ioanni* filio *Petri* vice Ecclesiae & Monasterii Sancti *Pauli* Radiolensis. *Pag.* 1109. *Guido* Presbyter, atque Custos Hospitalis Sanctae *Reparatae* concedit in empbyteusin *Ildebrando* filio *Ildebrandi* pro dicto Hospitali Casenam cum terra positam extra moros Civitatis Florentiae in Burgo Ballae. *Pag.* 1133. 1136. *Ildebrandus* Prior Sancti *Benedicti* in Bifurco donat Abbati eiusdem Monasterii, quae ad eum provenerunt ex hereditate patris, & matris suae. *Pag.* 1775.

MCXXI.

Florentius Andreae filius, & alii promittunt *Ioanni Bono* Praeposito Ecclesiae Florentinae, & Abbati Sancti *Miniatis*, se non alienaturos terras, quas ab ipso conduxerant. *Pag.* 49. Plebes Sancti *Petri* in Boffolo debet solvere quotannis Episcopatui Florentino pro terris, & iuribus Episcopatus solidos tres. *Pag.* 144. Episcopus Florentinus locavit ad libellum Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris* tria petia terrae. *Pag.* 149. *Curradus* Marchio Tusciae adhuc est. *Pag.* 379. 380. *Florentinus* filius *Andreae* & alii investiunt *Ioannem* bonum Praepositum Canonicae Sanctae *Reparatae*, & *Benedictum* Abbatem Monasterii Sancti *Miniatis*, de ipsis bonis, quae ipsi ab eorum Ecclesiis detinent. *Pagg.* 1101. 1440.

MCXXII.

Paganellus de Barberino refutavit *Ioanni* Episcopo Florentino, & Episcopatui, duos modios inter granum, & ordeum, quos solitus erat recipere ab Episcopato. *Pag.* 863. *Ioannes* Archipresbyter, & Praepositus Ecclesiae Florentinae comparet coram *Corrado* Marchione residente in Villa Vegna, seu Sverglia, apud Ecclesiam Sancti *Andreae*, non longe a Civitate Florentiae, ad caussas deliberandas, qui Marchio reinvestivit dictum Praepositum de sortibus & rebus in curte Campisoi, salva tamen querela *Imiliae* Comitissae. Idem Marchio privilegium concedit Monasterio Sancti *Laurentii* Cultus Boni Congregationis Vallis Vmbrosanae. *Pag.* 379.

MCXXIII.

Rolandus Gerardi filius, & *Indiola* eius uxor, do-

donant Ecclesiae S. *Mariae* de Phato servum suum *Vivianum*, & id quod habent in granario. *Pag.* 1776.

MCXXIV.

Vgo filius *Ioannis Petri Fabrii*, & *Lamundina* eius uxor, donaverunt *Gottifredo* Episcopo Florentino domum, & alia bona. *Pag.* 1716. Idem Episcopus locavit ad libellum *Ioanni Petri* fundos in Trevalle *Pag.* 767. Idem Episcopus concessit *Ioanni*, & *Petro* filiis *Angeli* fundos in Campi. *Pag.* 786. *Amizo* filius *Martini*, & eius filii offerunt *Martino* Priori Sanctae *Mariae Maioris* decimationem unius petii terrae, & vineae in loco Ferri iuxta Riofridum. *Pag.* 961. *Ioannes Ardui* Presbyter, & Praepositus Canonicae Sancti *Ioannis*, & Sanctae *Reparatae* permutat bona cum *Vbaldino* filio *Adimari*, & recipit modia duo terrae nemoris & silvae de Rivo Maggio, cui ad fines flumen, & rivus pergens ad Petram Gulfolinam. *Pag.* 1442. *Callistus* II. Papa suscipit in protectionem Monasterium Sancti *Benedicti* in Bifurco, & ei confirmat omnia bona, inter quae extra muros Florentinae Civitatis iuxta Ecclesiam Sancti *Laurentii*, Hospitale unum cum omnibus ad illud pertinentibus. *Pag.* 1777.

MCXXV.

Ecclesia Sancti *Geminiani* de Praetorio debet solvere quotannis Episcopatui Florentino denarios quinque. *Pag.* 245. *Gottifredus* Episcopus Florentinus concedit in feudum ad laborandum *Rolanduccio del Lando*, & filio, petium terrae positum in Silva Rosdri. *Pag.* 858. *Ioannes* Praepositus Canonicae Sanctae *Reparatae*, & *Visedominus* Ecclesiae concedit in emphyteusim *Berardo* filio *Berardi*, & aliis terras, & vineas, quas habent pro dicta Ecclesia intra districtum, & curtem Castelli de Magnoli in loco dicto Melosa. *Pag.* 1441.

MCXXVI.

Curradus Tusciae Marchio concedit Consulibus Lucensibus Castrum Nossani. *Pag.* 379. *Zabolina* filia *Ioannis Bottaci*, & vidua *Rudolfini Bernardi* de Catignano propter velamen sui capitis donavit *Gottifredo* Episcopo Florentino omnia Castella, casas, terras, & vineas, ad se pertinentes in tota Marchia Tusciae, quae res positae sunt in Curte & Castro Linari, Timignani, Vzani, Pognae, Cursiniani, Sanctae *Mariae Novellae*, ubi Nuvolae dicitur, in Castro & Curte Aquilonia, & Tregentae, & in Castro & in Curte Turria, & in Curte Cinciani & Sancti *Philippi*, & Cullia, & in Curte Catignani, & quatuor Residentias in Curia Sancti *Pancratii*. *Pag.* 720. *Indenius* filius *Dominici Cavacape*, & *Mathilda* eius uxor, dant iure pignoris terram positam in Curte Ripaldi Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris*. *Pag.* 1127. *Gottifredus* Episcopus Florentinus locavit ad libellum *Petro*, & *Gherardo* filio *Dominici* terras in Caprazanu, & Terra rubra. *Pag.* 270. *Arduinus* Placentiae Episcopus concedit Ecclesiae Sanctae *Mustiolae* non longe ab Castello de Sancto *Miniate* bona quaedam. *Pag.* 521. *Sinterius*, & *Americus*, & *Baldovinus* filii quondam *Metii*, refutaverunt *Gottifredo* Episcopo tres partes Castri & Curiae Linarii. *Curradus* Marchio Tusciae concedit eidem *Gottifredo* Albergariam suam quam habebat in terra Sancti *Ioannis* intra totam Plebem Sancti *Petri* in Bossolo, & Sancti *Stephani* in Campo Pauli, & Sanctae *Ceciliae* Decimi. *Pag.* 720.

MCXXVIII.

Gottifredus Episcopus Florentinus concessit ad libellum *Ioanni* & *Martino* filiis *Garbonelli* fundos in Populo Sanctae *Ceciliae* Decimi loco dicto Licappelli. *Pag.* 733. *Vguiccione Grifuccii*, & *Martinus Guidonis* concesserunt Episcopatui Florentino fundus quot habebant in Curia & Districtu Vici. *Pag.* 830. Filii *Guinildi* obtulerunt Episcopatui Florentino iura, quae habebant in Castello Vici. *Pagg.* 841. 843. *Albertus*, & *Hugerius* filii *Vgonis* concesserunt *Martino* Priori Sanctae *Mariae Maioris* medietatem decimationis de musto, & bladiis, & pomis arborum terrae, & cultus eorum domnicati de Stagneto. *Pag.* 971. *Gottifredus* Episcopus concedit *Alberto* Rectori Plebis Sancti *Severi* Ligari eiusque Confratribus communiter viventibus duodecim decimales, & totius Plebis quartam decimationis partem, & dimidium mortuorum beneficii, & quidquid habet, & oblatum fuit, vel habebit in posterum, per manum *Petri* Florentinae Ecclesiae Archidiaconi iussu dicti Episcopi. *Ioannes* Praepositus Ecclesiae Sanctae *Reparatae* concedit in emphyteusim *Benno* Converso Monasterii Sancti *Petri* de Musebito, & *Guidoni* Converso Monasterii Sanctae *Mariae* Vallis Vmbrosae, pro dictis Monasteriis pro aequali parte sextam partem de massaia, terris, & rebus del *Cerro* positis a Collina, & aliis locis. Idem *Ioannes* concedit in emphyteusim *Petro* & *Morano* filiis *Ioannis* tertiam portionem terrae cum masia in Malugnano, Asoli, Campo ad Portam, Cassioli &c. *Pagg.* 1441. 1456.

MCXXIX.

Gottifredus Episcopus Florentinus misit in possessionem quorumdam agrorum Plebanum Sancti *Stephani* Campi Pauli. *Pag.* 308. *Curradus* Marchio Tusciae, & Praeses, concedit privilegium Monasterio Sancti *Pontiani* Lucensi. *Pag.* 379. *Ioannes Bonus* Praepositus Canonicae Sancti *Ioannis*, & Sanctae *Reparatae*, & *Ioannes* Presbyter Ecclesiae Sancti *Apollinaris*, concedunt in emphyteusim *Martino* Clerico filio *Petri* terram, & casam positam extra muros Civitatis Florentiae prope Ecclesiam Sancti *Apollinaris*. Presbyter *Vbaldus* Rector Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris* Civitatis Pistorii concedit *Lorenchino Marmoria* filio *Laurenchii* petium terrae cum casa in Burgo eiusdem Civitatis ad Portam Comitis *Guidonis*. *Pag.* 1443.

MCXXX.

Gottifredus Episcopus Florentinus locat fundos *Rinuccio Guglielmi*. *Pag.* 292. *Brunectus* filius *Gherardi* vendidit Episcopatui Florentino fundos omnes,

omnes, & fervns, & ancillas, qurs habebat quocumque modo positas in Plebatu Sancti *Alexandri* de Iugulia, & ulibi. *Pag.* 761. Idem Episcopos Florentinus obtinuit favorabilem sententiam de Castro Montis Buisni contra filior *Gnineldi*. *Pag.* 778. *Petrus* filios *Themizonis* concedit in emphyteusim *Ionaai Bone* Praeposito Canonicae Sanctae *Reparatae* petium terrae in Varo. *Pag.* 1441. *Innocentius* II. eligitur in Pontificem Romanum. *Pag.* 1779.

MCXXXI.

Innocentius II. Papa confirmavit permotationem, quam fecit Episcopatos Florentious cum Abbate Loncastri. *Pag.* 154. Nam Abbas, & Conventus Monasterii Loncastri dederunt Episcopatui Florentiou Loocastrum in permutationem terrae, quam acceperunt apud Sanctum *Cassianum*. *Pag.* 1163. *Ramprectus* Marchio & Praeses Tusciae donat Monasterio Sancti *Pontinai* Lucensis fundos quosdam. *Pag.* 338. Successerat enim *Currado* Marchiooi, qui hoc ipso anno douat fundum eidem Monasterio. *Pag* 379. Constitutum fuit ut Rectores quidam Ecclesiarum ad Florcotiae ingressus sitarum prregrinos Clericos, & Sacerdotes in propriis domibus exciperent. *Pag.* 1005. 1154. Vsqoe ad hunc annum memoria occurrit *Guidonis Guerrae* Comitis. *Pag.* 1774.

MCXXXII.

Gottifredus Episcopus locavit *Angelo* de Borgo fundum in Sexto. *Pag.* 768. *Dovizo* filius *Videmie*, & *Tera* eius uxor, & *Meliorelimo* eorum filios, concedont in emphyteusim *Martino* Priori Ecclesiae Sanctae *Mariae Maioris* fuudum positum prope Arcum. *pag.* 96. *Trezia* filia *Videnis Reinaldelli* conceduot Ecclesiae S. *Mariae Maioris* petium terrae prope Arcum cum onere offerendi denarium unum. *Pag.* 962.

MCXXXIII.

Lotharius III. Imperator confirmavit Episcopatui Florentioo Castra Moutis Iovia, Montis Buiani, Montir Acuri, Montis Azzi. *Pag.* 153. *Gottifredus* Episcopus Florentinus concessit ad libellum *Petro* filio *Ginngi* casam & terram positas extra murum Florentiae. *Pag.* 852. *Pnalius* Abbas S. *Salvii* concedit ad libellum *Petro* de *Gardingo* filio *Ghiaizelli* portionem casae positae in Civitate Florentiae in loco Perlascio Piccolo 1222. 1236.

MCXXXIV.

Innocentius II. Papa coufirmat iura, bona & possessiones, Ecclesiae Fesulanae. *Pag.* 216. *Rampertus* Marchio Tusciae iu defensiooe Montis Cassuli a Florentiois superstur. Florentini enim secundo Castellum Montis Cassuli oppugnarunt. *Pag.* 980. S. *Allucio* qui Xenodochio ad Pisciam praeerat fato fuoctus est. *Pag.* 306. *Gottifredus* Episcopus Florentinus concedit ad libellum *Azolino* & *Alberto* filiis *Martini* de Pudio terras io Capanalle, Massa Vulparia, & Macerata. *Pag.* 718. *Albertus* Prior est S. *Mariae Maioris*. *Pag.* 959. Cui *Gottifredus* Episcopus Florentinus concedit in emphyteusim pro dicta Ecclesia trapeziom terrae & vineae in Caregi. *Pag.* 961.

MCXXXV.

Ingbilbertus Marchio Tusciae coofirmavit Episcopatui Florentino supradicts quatuor Castra, quae *Lotharius* Imperator iam confirmaverat. *Pag.* 151. *Comitissa* Antistits est Monasterii S. *Felicitatis*. *Pag.* 1059. cui *Raineriut* filius *Fuschi*, & *Guiglielmus* filius *Beazi*, & *Corbulus* & *Lewoldinus* fratres & filii *Ildebrandi*, vendunt pro Ecclesia & Monasterio praedicto petium terrae & boschi positum in Castagoito. *Pag.* 1063.

MCXXXVI.

Gottifredus Episcopus Florentiuus donavit Plebi S. *Hippolyti* Castri Florcotini quamdam massam terrae. *Pag.* 271. *Henricus* Lutharii Imperatoris gener, Marchio seu Vicarius Tusciae est. *Pag.* 338. Ecclesia S. *Laurentii* nondum muro Civitatis Florentiae inclusa erat. *Pag* 960. 1505. *Lotharius* filius *Ioannis Donati* & *Musferola* eius uxor filia *Gerardi* Vicecomitis; & *Vguicio* filius dicti *Ioannis Donati*, & *Nonmiadericordia* uxor, vendunt *Comitissae* Abbatissae S. *Felicitatis* pro suo Monasterio peziam terrae positae in Quinciula. *Pag.* 1063.

MCXXXVII.

In diplomate huius anni Oppidum & Ecclesia S *Genesii* memorantur. *pag.* 520. *Martinus* filius *Florentii*, & *Berga* eius uxor, concedunt in emphyteusim *Bernardo* filio *Vgonis* & *Genamae* eius uxori campum positum in Campo Curboliui prope Ecclesiam S. *Mariae Maioris*. *pag.* 961. *Vgucionius* filius *Lamberti* iure piguoris dat Ecclesiae S. *Mariae* de Paeciana quinque pezia terrae in locu Silva, cum *Rodulphus* Abbas Pistorii esset. *pag.* 1442.

MCXXXVIII.

Episcopatus Florentinus debet quotannis recipere, & habere in festo S. *Ioannis* ab Hospitali Montis Tripaldi duos denarios Lucenses nomine census perpetui. *pag.* 144. Ecclesia S. *Felicis* ad Emam debet quotannis solvere Episcopatui Florentino duos denarios argenteos. *pag.* 152. *Gottifredus* Episcopus Florentinus concessit in emphyteusim *Pero* & *Genuche* peziom terrae positae in Fruncali. *pag.* 768. Idem Episcopus locavit ad libellum *Donatuolo Ioannis* tres pezias terrae positas ad Buzzanum. *pag.* 854. Item concessit ad libellum *Gregorio* & *Brunecto* fratribus filiis *Florentini* de Ripecci quardam pezias terrae positas in Ripecci. *pag.* 863.

MCXXXIX.

Ildericus Marchio Tusciae confirmat Episcopatui Florentino Castrum de Monte Iovis, Castrum de Monte Buiano, Castrom de Monte Acri, Castrum de Monte Acuto, Podium Loncastri; item albergariam Marchionibus debitam in Plebatibus Sancti *Petri* in Pyxide, Sancti *Stephani* in Cam-

Campo *Faali*, & Sanctae *Ceciliae* in Decimo. *pag.* 153. Episcopus Florentinus locavit io emphyteusio *Ioanni* filio *Gaidonis* de Luciuno terras politas in Lucisno, loco dicto Papiano, & alibi. *pag.* 289. Idem *Gottifredus* Episcopos Florentinus locavit in emphyteusin *Villano* filio *Guitti* terras & possessiones in Fabrica. *pag.* 725. *Gherardos* & *Bernardus* filii *Bernardi*, & *Petrus* filius *Guidonis Ruti*, obtuleruot Xenodochio Calzaioli trapezium terrue situm io Iosula iuutu flumeo Pesae. *pag.* 738. *Petrus* filius *Guidonis Vulpis* & *Gherardus* filius *Ianuarii*, obtulerunt dicta Xenodochio stariolum Terrae prope levstam Molendini Saocti *Viti*. *Guido* cognomento *Roffus* filius *Ioannis* & *Gailia* uxor eius filiu *Azzolini*, vendiderunt *Ioanni* Calzaiolo filio *Petri* pro dicto Xenodochio recipieoti trapezium terrae positae in Schegiati. *Rolandus* cognomento *Latro*, & *Malagonnella* filius *Sigeorelli* & corum oxores, vendiderunt eidem *Ioanni*, & eodem modo stariola terrae positae ad Pluoum Bentii. *pag.* 739. *Rodulphus*, *Ioannes*, & *Bontius*, filii *Ioannis Gheralli*, obtulerunt, & concesserunt *Ioanni* praedicto eodem nomine reuipienti trapezium terrae positum infra Costam Gerolli. *Thentius*, & *Petrus Ioannis Vulpis*, dederuot praedicto *Ioanni*, eodem nomine, trapezium terrae positum iuxta Ecclesium Sancti Viti, loco dicto Paro Robiolo. *Reginerius Rodolphi*, & *Ida* eius uxor, aeodiderunt *Ioanni* praedicto medietatem unius trapezii terrae positom in Stagno de Pesa. *Guido Ioannis* cognomento *Ruffus*, & *Gailla* eius uxor, obtuleront praedicto *Ioanni*, eodem nomine, duo trapezia terrae sitae in Casaggiolo. *pag.* 740. *Rodulphus Ioannis Gerulli*, de Pergoleto obtulit praedicto *Ioanni*, eodem nomine, omnes terras, & possessiones, & res quas habebat subter Formanum loco dicto Ruffali, & in loco dicto Buccioli subter casam *Orlandi*, & quatuor oleas positas in Costa Pergolati. *Heredes Gaidonis Vulpis* & *Berta* eius nuor, & *Gherardus Iannaeii* locaverunt praedicto Xenodochio trapezium terrae positum prope Ecclesiam Sancti *Viti* loco dicto Pero Robiolo. *Guido Minotti*, & *Tedilinda* uxor eius, locaverunt dicto Xenodochio duo stariola terrae ad starium de decem panibus ad granum seminandum posita in Pero Robiolo. *pag.* 741. *Guido Branditi*, & *Letitie* eius uxor, vendideruut dicto Xenodochio trapezium terrae positum in Pero Robiolo. *pag.* 743. Episcopus Florentinus concessit in emphyteusin *Bona Viruoli* de Mantanima, & eius filiis legitimis, omnes terras & possessiones, quas habet, & tenet ub Episcopatu Florentino positus in Montaninu, & alibi ubicumque. *pag.* 762. *Rodulphus Ioannis Gherardi*, & *Albertus Gaiducii Lombardi*, promittunt dare & solvere quotaonis *Gottifredo* Episcopo Florentino, & Episcopatui, io perpetuum duodecim deoarios Lucensea, & decimum de terria, & possessionibus, quas habent, & tenent in Curia Mouris Fesuli u dicto Episcopo, & Episcopatu; & eas promiserunt non veodere nec alienare sine licentia dicti Episcopi eiusque successorum. *pag.* 824. Idem Episcopus Florentinus locavit in feudum *Bang.nti*, & eius filio duo trapezia terrae posita in Podio Auczani pro pensione unius denarii. *pag.* 855. Idem Episcopus locavit in emphyteusin *Matthaeo* filio *Merlini* unum casolare positum prope Ecclesiam Sancti *Laurentii*. *pag.* 857. *Albo* filius *Petri Guittoni*, & *Ermingarda* eius uxor filia *Ioannis Bernardi*, concedunt *Martino* vocato *Baldaino* filio *Guidi*, & eius heredibus duo trapeziu terrae in loco dicto Turri. *pag.* 2442.

MCXL.

Scorbittus Iudex filius *Gerardi* de Petriolo, & *Fantaccia* filia *Laurentii* eios uuor refutaverunt ad *Vgonem* Monachum Monasterii Sancti *Miniatis* omnes suas decimas, quas solvebant dicto Monasterio pro terris, quas possidebaot in loco Tavernole, & in Rio Mezzano. *pag.* 30. *Gottifredus* Episcopus Florentious locavit in emphyteusin *Petro* fabro filio *Bontii* trapezium terrae prope Castellum Decimi, pro ficto perpetuo unius spallae porci quotanois solvendae. *pag.* 733. *Sichelminus* & *Rolandus* filii *Benzil* vendiderunt Hospitali Calzaioli trapezium terrac prope flumen Pesae loco dicto Soripa. *pag.* 734 *Ruffus Pagani Vgonis* de Petroio vendidit Hospitali Calzuioli trupezium terrae positum prope dictum Hospitale iuxta Terfonam. *pag.* 739. *Guido Bmincasa*, & *Giarsinda* eius uxor, locaverunt dicto Hospitali triu trapuzia terrarum, quorum duo sunt in Segalare, & tertium in Stagno. *pag.* 741. *Gottifredus*, & *Mathenas*, & *Lamandina* eorum mater, obtulerunt dicto Hospitali duo trapezia terrae, quorum unum in Noceto, ulterum in Schegiuto. *pag.* 743. *Gottifredus* Episcopus concedit in emphyteusio *Petro Marcuccii*, & *Vsferdo* eius filio, & quibusdam aliis, uasam cum terra, & capanoa positam prope Ecclesiam Saocti *Laurentii*; & promiseruot solvere quotauois Episcopo, & Episcopatui in Festo Sancti *Ioannis*, vel eius Octava, nomioe pensionis perpetuae pro terra & casa denarios doodecim, & pro capanoa denarios decem. *pag.* 800. *Iordani* de lu Strada filius *Bontiae*, & *Belloscia* filia *Leoli* eius uxor, & *Beoninus* eorum filius, & *Tiniosa* filiu *Vgonis* eius uxor; vendunt Ecclesiae & Monasterio Sanctae *Felicitatis* sito prope Floecntiam, & prope Caput Pontis, ubi Domiuu *Contissa* est Abbatissa, trupezium terrae pusitum in Solicciuoo prope Grevem. *pag.* 2062. *Paulus* est adhuc Abbas Monasterii Sancti *Salwii*. *pag.* 2236. *Mertinellus* filius *Florentii Martini Burgize*, & *Berga* filia *Ildebrandi* eius uxor, & *Bernardolus* filios *Vgonis* de Foote Dominici, & *Gemma* filia praedictorum coniugum cios oxor, concedunt in emphyteusin *Ildebrandino* filio *Rolandini*, & *Ianollino* filio *Pagani* arapexiom terrae, & casolaris in Campo Corbolini prope Ecclesiam Sanctae *Mariae Maioris*. *pag.* 2442.

MCXLI.

Gottifredus Episcopus Florentinos concedit ad libellum Abbati Monasterii Sancti *Miniatis* tertiam partem decimarum Plebatus Duciae pro duobus solidis denariorum Lucensiom optimis expendibilibus quotannis solvendis. *pag.* 30. *Innocentius* II. Pontifex Maximos confirmat *Gregorio* Abbati Monasterii Sancti *Bartholomaei* Fesoiarum eiosque fratribus omnia bona, & possessiones. *pag.* 510. *Raanerius* & *Ianuarius* filii *Riccholi* de Bibione, & *Berta*, & *Gielitta*, & *Ghisela* sorores, & filiae

petiam terrae in Pogni, ubi & culto Berrandi vocatur. *Pag.* 1064. *Tegimas* quondam *Ugizzonis* vivens lege Longobardorum donat Monasterio Sanctae *Mariae* de Pacciana cultum unum terrae in Pacciana in Roccoverdo *Pag.* 1443.

MCXLVII.

Petrus filius Gherardi, & *Purpurella* eius uxor vendiderunt Hospitali Calzaioli petiam terrae in Stagno, & Butrone. *Pag* 738. *Guido Braditi*, & *Petrus Albus* obtulerunt Hospitali Calzaioli petiam terrae in insula Pesae. *Pag* 740. *Corbolas* filius *Vivoli*, & *Berta* eius Matrinia donat Monasterio Sanctae *Felicitatis* ad Caput Pontis Florentiae omnia bona sua, & fundos etiam emphyteuticos, quae posita sunt ad Pogniae, ad Montem Rugi, & ad rivum Guillinli infra plebem Sancti *Alessandri* de Iugulo, & infra plebem Sancti *Iuliani* de Septimo. *Pag.* 1064.

MCXLVIII.

Acza Episcopus Florentinus investivit Hospitale Calzaioli de petia terrae positae loco dicto *alle Mura* iuxta Pesam pro pensione unius Modii Grani. *Pag.* 742. *Ioannes* vocatus *Ilsnilo Rodalphi*, & *Berga* eius uxor vendiderunt *Ormannino Rodulfi* omne ius, quod habebant in duabus petiis terrarum positis in Territorio Sancti *Stephani* de Petriolo. *Pag.* 759.

MCXLIX.

Ecclesia de Curte Morziani translata fuit ab Episcopo Florentino in Castrum Florentinum. *Pag.* 251. *Aczo* Episcopus Florentinus locavit in Feudum *Piero Martini* & *Innai* alterius *Martini* terras positas a Bagniuolo pro annuo Canone duorum solidorum denariorum Lucensium. *Pag.* 732. *Ioannes* de Rubbiana & *Imelda* uxor eius concesserunt Hospitali Calzaioli duas partes terrae in Stagno. *Guido Braditi*, & *Laetitia* eius uxor concesserunt Hospitali praedicto petiam terrae in Piero Robbiolo. *Pag.* 742. *Gherardus Benzi*, & *Mingarda* eius uxor finierunt Hospitali praedicto terras, quas dictum Hospitale acquisivit a Filiis *Sigaorelli* de Grieve, & specialiter unum stariorum terrae positae a Pesa loco dicto *Gora*. *Pag.* 743. *Acto* Episcopus Florentinus concessit ad libellum perpetuum *Granellino* tres petias terrae positas ad Sextum pro Canone annuo octo denariorum Lucentium inter Censum, & Obras. *Pag.* 767. *Gottifredus* Episcopus Florentinus locavit ad libellum *Gardoni Ioannis*, & aliis terram, & Masiam positam in Candeghi pro annua pensione novem denariorum, & unius Gallinae, & unius Pulcini, & duodecim denariorum pro Castaldatico. *Pag.* 855. *Martinus* quondam *Alberti Portinari* & *Formica* eius uxor filia *Gansi* vendunt *Ioanni*, & *Guidoni* vice *Branetti* filiis Alberti Grimaldoli bona infra Curtem Campi loco dicto *Villa Spatinga*, & *alla Castellina*, & *Companole*, & *Casale*, & *Vico*, & aliis locis salva solita obedientia senioribus ipsius terrae, pro libris viginti. *Pag.* 1443.

MCL.

Ecclesia Sancti *Ioannis Baptistae* Florentiae operitur tholo cum globo, & Cruce aurea desuper, & Consulibus Artis Lanificae commendatur. *Pag.* 591. 943. 944. *Rolandinus* filius *Ubaldini* de Fighina, & *Piacilia* eius uxor vendunt Hospitali Calzaioli partem petiae terrae al *Perafcello* pro molendino ibi aedificando. *Dimotutus Henrici*, & *Adalina* eius uxor, & alii vendunt dicto Hospitali omne ius, quod habent in Petriccio a Quercia. *Pag.* 738. *Ambrosius* Manasterii Sancti *Salvii* Abbas est. *Pag.* 1236. *Guido Grassus*, & *Andalasia* filia *Adimarii* eius uxor offerunt Ecclesiae Sanctae *Mariae* de Pacciana duo petia terrae in Silva de Pacciana, & in Ronconovo de Pacciana. *Pag.* 1444.

PHILIPPUS MARIA PONTICELLIUS

CANDIDO LECTORI S. D.

Quum Indicem hunc Chronologicum mancum dimidiatumque invenissem, & Schedis Lamianis, quas sollicite, & exquisite investigavi, supplendum volui in hunc modum, & ad umbilicum deducendum confido, ut opus hoc, quantum in me est, omnibus numeris absolutum in lucem potissimum prodeat. Sed ne Volumen hoc iustam molem excedat, in quarto Volumine, quae desunt, locanda differimus.

INDEX I.

ECCLESIARVM

QVAE DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS MEMORANTVR

EXCEPTIS MONASTERIIS

ET XENODOCHIIS ET NOSOCOMIIS

ET ID GENVS DOMIBVS ALIIS

QVORVM INDICES PECVLIARES IIVIC SVBIICIVNTVR.

Animadvertendum est, Ecclesias, quae charactere Italico seu Cursivo, ut vocant, describuntur, in Dioecesi Florentina exsistere, vel exstitisse.

A

Sa-

B

Fal-

I N D E X. I.

Lom-

C

S. CRI-

D

S. DO-

I N D E X. I.

E

F

H

I

S. IA-

S. IV-

L

S. GRI-

S. DO-

E

F

S. FRAN-

G

H

I

L

INDEX I.

M

S. MAR-

INDEX

S. MI-

N

E C C L E S I A R V M

I N D E X I.

S. PE.

E C C L E S I A R V M

S. PE-

Q

R

S. RE-

S

S. STE-

T

V

VO-

X

Z

INDEX II.

MONASTERIORVM

QVAE DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS MEMORANTVR.

A

B

C

CAM-

D

E

F

G

H

S. IA-

I

L

M

S. MA-

MONASTERIORVM

S. MAR-

S. NI-

N

O

P

Q

R

S

S. SAL-

MONASTERIORVM

T

V

S. VI.

Z

INDEX III.

COMPLECTENS

XENODOCHIA, NOSOCOMIA, HOSPITALIA, CONSERVATORIA,

QVAE DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS INDICANTVR.

A

B

C

DI.

M

N

O

P

XENODOCHIRORVM, EC.

IN-

I N D E X IV.

C O M P L E C T E N S

SODALITIA, SEV CONFRATERNITATES

SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS MEMORATAS.

I N D E X V.

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

QVAE DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS MEMORANTVR.

A

Age-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Ar-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

B

Bel-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

I N D E X V.

Bur-

Cam-

INDEX V.

Ca-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Ca-

I N D E X V.

Ca-

I N D E X V.

Ci-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Co-

Cor-

D

E

F

Fal

Fio-

I N D E X V.

Fra-

G

I N D E X V.

Gra-

H

I

In-

I N D E X V.

K

L

Lec-

S Lo-

M

S. Ma-

Ma-

Mo-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Mons

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Mons

N

O

P

Paia-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Pa-

I N D E X V.

X Pa-

Pop-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Po-

I N D E X V.

Q

R

Re-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Ri.

Ru-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Sex.

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Spu-

T

Tu-

Val-

INDEX V.

Ver-

NOMINVM GEOGRAPHICORVM

Vi-

Z

INDEX VI.

NOMINVM PROPRIORVM HOMINVM ECCLESIASTICORVM

QVAE DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS CONTINENTVR.

A

Ae-

HOMINVM ECCLESIASTICORVM

INDEX VI.

An-

Atto

B

Be-

HOMINVM ECCLESIASTICORVM

I N D E X VI.

Bo-

HOMINVM ECCLESIASTICORVM

C

Cam-

INDEX VI.

Cla-

D

E

Epi-

HOMINVM ECCLESIASTICORVM

G

INDEX VI.

Gu-

H

Hen-

I

Ia-

INDEX VI.

Ioan.

Ioan-

L

Lau-

M

Mar-

Mona-

N

O

Octa-

P

INDEX VI.

HOMINVM ECCLESIASTICORVM

Pit-

R

INDEX VI.

Si-

INDEX VI.

T

Teuzo

V

INDEX VI.

X

Y

Z

I N D E X VII.

COMPLECTENS NOMINA

I M P E R A T O R V M

R E G V M , P R I N C I P V M

CONSVLVM, PROCONSVLVM, DVCVM, MARCHIONVM, COMITVM VICECOMITVM, PRAESIDVM, CORRECTORVM, CONSVLARIVM SCABINORVM, PRAETORVM, POTESTATVM, VASSORVM LEGATORVM, MISSORVM, NVNCIORVM, RECTORVM ARIMANNORVM, CASTALDIONVM, SCVLDASCIORVM VICARIORVM

ALIORVMQVE HONORE, AVT MVNERE, PVBLICO FVNGENTIVM

A

Anuli.

IMPERATORVM ET PRINCIPVM &c.

B

C

Cu-

D

E

Eve

I N D E X VII.

Fri-

H

Ia-

I

K

L

Liuto

Na-

N

O

P

Q

R

S

T

Té-

V

Ve-

Z

INDEX VIII.

NOMINVM PROPRIORVM
HOMINVM PROFANORVM
QVI IN DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS MEMORANTVR.

A

HOMINVM PROFANORVM.

Alba-

INDEX VIII.

Al-

HOMINVM PROFANORVM.

HOMINVM PROFANORVM.

An-

HOMINUM PROFANORUM.

HOMINVM PROFANORVM.

Balla

Baro-

HOMINVM PROFANORVM.

Ba-

HOMINVM PROFANORVM.

HOMINVM PROFANORVM.

HOMINVM PROFANORVM.

Be-

Biz-

HOMINVM PROFANORVM.

Bo.

HOMINVM PROFANORVM.

Bo-

INDEX VIII.

HOMINVM PROFANORVM.

Buo.

C

INDEX VIII.

Can-

HOMINVM PROFANORVM.

Cen-

HOMINVM PROFANORVM.

Cio-

HOMINVM PROFANORVM.

INDEX VIII.

Cor-

HOMINVM PROFANORVM.

D

Da-

INDEX VIII.

Di-

HOMINVM PROFANORVM.

Duc-

Fab

HOMINVM PROFANORVM.

INDEX VIII.

Frao-

HOMINVM PROFANORVM.

Ga

Ge-

HOMINUM PROFANORUM.

Ghe-

HOMINVM PROFANORVM.

Gian-

Gi-

HOMINVM PROFANORVM.

I N D E X VIII.

HOMINVM PROFANORVM.

I N D E X VIII.

Gui-

HOMINVM PROFANORVM.

HOMINVM PROFANORVM.

H

I

Iaco-

I N D E X VIII.

Inco-

HOMINVM PROFANORVM.

In-

HOMINVM PROFANORVM.

I N D E X VIII.

Ioan-

HOMINVM PROFANORVM.

I N D E X VIII.

S. Iu-

HOMINVM PROFANORVM.

Lap

HOMINVM PROFANORVM.

Hhh Lo-

M

Ma-

Ma-

Ma_

HOMINVM PROFANORVM.

Max.

HOMINVM PROFANORVM.

Men.

Mi-

HOMINVM PROFANORVM.

N

Ne-

HOMINVM PROFANORVM.

Nico-

I N D E X VIII.

O

HOMINVM PROFANORVM.

P

Raga-

HOMINVM PROFANORVM.

Pan-

HOMINVM PROFANORVM.

INDEX VIII.

Pe-

HOMINVM PROFANORVM.

Pie-

Pia.

HOMINVM PROFANORVM.

Q

R

Rai-

HOMINVM PROFANORVM.

Re

INDEX VIII.

Ric-

HOMINVM PROFANORVM.

Ri-

HOMINVM PROFANORVM.

Ro-

Ro

HOMINVM PROFANORVM.

S

San-

HOMINVM PROFANORVM.

Sim-

HOMINVM PROFANORVM.

T

Ta-

HOMINVM PROFANORVM.

I N D E X VIII.

Theu-

HOMINVM PROFANORVM.

HOMINUM PROFANORUM.

V

Vber-

HOMINVM PROFANORVM.

HOMINUM PROFANORUM.

Vgo.

Vice-

HOMINUM PROFANORUM.

Z

INDEX IX.

CONTINENS

RES ET VERBA MEMORATV DIGNA

QVAE DVOBVS SVPERIORIBVS VOLVMINIBVS ET HOC IPSO TERTIO HABENTVR.

A

B

C

Ca-

I N D E X IX.

Con-

D

E

F

G

Ma-

INDEX IX.

N

O

Presta

RERVM MEMORABILIVM.

P

X x x   Pu-

Q

R

S

Sta.

T

V

Vice-

INDEX X.

INDICVM SVPERIORVM.

APPENDIX

In qua singula accurate recensentur, quae in ore, & calce bujusce Lib. III. Lamius ipse proprio stylo de more expunxit, adnotavit, addiditque.

PAg. 1514. col. 2. lin. 21. *post illud — S. Martini &c. — adde*; S. Matthaei, ut ex charta Capituli anno MCCXX. confecta.

Pag. 1515. col. 1. prope fin. *post illud* — ad Lignaria Prioratus — *adde* — Ecclesia haec est in via Pisana paullo plus milliari Florentia distans ad Occasum, & tria habet altaria, ni fallor, contiguumque Sodalitium S. Augustini.

Pag. 1517. col. 1. lin. 14. *post illud* — Montis Sancti — *animadverte*, quod Mons Sanctus fortasse nuncupetur eadem de caussa, qua dicitur Corpus Sanctum, ut videte est inferius pag. 1526.

Pag. 1520. col. 1. lin. 10. *post illud* — Lancea Alberti — *animadverte*, lanceam quamdam esse mensurae agrariae speciem. Vid. Ducang.

Pag. 1526. col. 1. lin. penult. *post illud* — Corporis Sancti — *animadverte*, insuper Corpus Sanctum dici corpus agri, quod ad Commune spectat, & sanctione publica defenditur. Agri isti Mediolani nuncupantur usque adhuc *Corpora Sancta*, neque in censu deseribuntur.

Pag. 1527. col. 1. lin. 18. *post illud* — Plebes S. Stephani Vno Pane — *adnotandum*, quod haec Ecclesia alias nuncupata fuerit in Arcora. Vide superius pag. 1289.

Pag 1528. col. 1. lin. 7 *post illud* — Bonitii — *adde*: S. Agnetis Ecclesia in Castro Podii Bonitii.

—— lin. 15. *post illud* — Adimari — *adde*: S. Andreae ad Abbatiam Thedaldam.

Pag. 1529. col. 1. lin. 37. *post illud* — Burgum — *adde*: S. Barptolomaei Montis Belli in Plebatu S. Mariae Fanniae. S. Barptolomaei & Mineatis Montis Alti in Plebatu S. Andreae Duciae.

—— col. 2. lin. 4. *post illud* — Cornicularii — *addendum*: Sancti Barptolomaei Villae Novae Pleb. S. Gavini, & *animadverte* forte eamdem esse ac S. Iacobi.

—— lin. 23. *post illud* — Misilci — *adde*: S. Cassiani in Palude Plebes.

—— lin. 35. *post illud* — Pancratii — *adde*: S. Christinae Septem Fontium.

Pag 1530. col. 1. lin. 20. *post illud* — Decumani — *adde*: Sancti Domnini Plani Majoris.

—— lin. 24. *post illud* — Florentini — *adde*: S. Donati Calentiani, seu Marinae, Plebes.

—— col. 2. lin. 24. *post illud* — Vallis Pesae — *adde*: S. Gaudentii Ruballae in Plebatu S. Lazari.

Pag. 1531. col. 1. lin. 4. *post illud* — Septimi — *adde*: S. Hilarii Pitillauli Pl. S. Mariae Pinetae.

—— lin. 15. *post illud* — Plebes — *adde*: S. Hippolyti.

—— col. 2. lin. 25. *post illud* — Misilci Plebes — *adde*: S. Ioannis Montis Fesuli.

—— lin. 32. *post illud* — S. Mariae Fanniae — *adde*: S. Ioannis Sufiniani Plebes.

Pag. 1534. col. 1. lin. 5. *post illud* — in Mercatu — *adde*: S. Mariae Montis Aceratae, S. Mariae Montis Acuti.

—— lin. 30. *post illud* — Castri Florentini — *adde*: S. Mariae Pianmajoris, seu Pie Majoris in Plebatu forte S. Stephani in Botena.

—— col.

—— col. 2. lin. 29. *post illud* — Scopeti Plebes — *adde*: S. Martini Ulmetae in Pl. S. Crisci Vallis Cavae.

—— lin. 43. *post illud* — S. Andreae Empuli — *adde*: S. Martini Seggiani Pleb. S. Crisci Vallis Cavae.

Pag. 1536. col. 1. lin. 42 *post illud* — S. Eustathii Aeonis — *adde*: SS. Mineatis & Barptolomaei Montis Alti Pl. S. Andreae Duciae: & lin. 44. *post illud* — S Andreae Duciae — *adde*: S. Mineatis & Iacobi Montis Acuti Pleb. S Martini Scoperi.

—— lin. 48. *post illud* — ad Burgum — *adde*: S. Mineatis Popiani Pl. S. Stephani Campoli.

—— lin. 49. *post illud* — in Pinea — *adde*: S. Mineatis Sicillarum Pl. S. Donati in Pocis.

Pag. 1537. col. 2. lin. 19. *post illud* — S. Vincentii Turris — *adde*: S. Quirici Ulmetae Pl. S. Crisci.

—— lin. 35. *post illud* — S. Donati Calentiani — *adde*: S. Salvatoris Gallani in Pl. S. Gavini Adimari.

—— lin. 46. *post illud* — SS. Viti & Modesti — *adde* — S. Severi de Legri Plebes.

Pag. 1540. col. 1. lin. 53. *post illud* — S. Margaritae — *adde*: S. Cassianus cum Ecclesia S. Cassiani.

Pag. 1541. col. 2. lin. 43. *post illud*. — S. Luciae — *adde*: & Ecclesia S Salvatoris.

Pag. 1543. col. 1. lin. 1. *post illud* — S. Michaelis — *adde*: & Ecclesia S. Laurentii.

Pag. 1544. col. 1. lin. 24. *post illud* — S. Laurentii — *adde*: planum majus cum Ecclesia S. Domnini, & Ecclesia Sanctae Mariae.

Pag. 1545. col. 1. lin. 21. *post illud* — S. Stephani — *adde*: Seggianum cum Ecclesia S. Martini.

Pag. 1546. col. 2. lin. 1. *post illud* — S. Barptolomaei — *adde*: & Ecclesia S. Iacobi.

—— lin. 10. *post illud* — S. Alexandri — *adde*: Ulmeta cum Ecclesia Sancti Martini, & cum Ecclesia S. Quirici.

—— lin. 12. *post illud* — Urbana — *nota*: forte quasi Massa Urbana, qualem vide apud Anastasium.

Pag. 1547. col. 1. ante lin. 1. *praepon.* Adnunciatarum. Vid. S. Mariae de Adnunciatis.

—— lin. 39. *post illud* — seu Aquae — *adde*: S. Barptolomaei Gignori: vide S. Mariae Reginae Coeli.

—— col. 2. lin 18. *post illud* — S. Vincentii — *adde*: S. Christinae. Vide S. Augustini.

Pag 1548. col. 1. lin. 2. *post illud* — Malecontentorum — *addatur*: Eremitarum domus super Pontem Rubacontis.

—— lin. 41. *post illud* — Ordinis Iesuatorum — *adde*: S. Hieronymi ad Caligam proprie est Coenobium S. Ioannis de Freris. Ss. Hieronymi, & Gerardi in via S. Galli Parthenon; de quo vide Tom. VI. Ann. Camaldul. Append. pag. 557. 723.

Pag. 1549. col. 1. lin. 45. *post illud* — S. Ioannis de Deo — *adde*: S. Mariae Burgi Allegriorum. Vide S. Francisci a Paula.

—— lin. 47. *post illud* — ultra Arnum — *adde*: S. Mariae de Camptone Guglielmitarum.

—— col. 2. lin. 11. *post illud* — Scholarum Piarum — *adde*: S. Mariae Septem dolorum in via Crucettae Mantellatarum Ord. Servor. B. Mariae.

Pag 1551. col. 2. lin. 10. *post illud* — Sanctimonialium — *adde*: Ordinis S. Augustini; & lin. 13. *post illud* — Sanctimonialium — *adde*: S. Barnabae, & S. Mariae ad Turrim in Valle Pesae.

Pag. 1552. col. 1. lin. 9. *post illud* — S. Catharinae — *adde*: S. Gagii: *postea adde*: Camalduli Parthenon: de quo mentio facta est in Testamento Fulcii Portinari anno 1287.

1287. — & lin. 17. *post illud* — S. Ioannis Baptistae — *adde*: Capuccinorum prope Pratum, in Plebatu Filectulae, & ante lin. penult. post litt. D. *antep.* S. Dominici in Oppido S. Cassiani ad Decimum, Praedicatorum.

—— col. 2. lin. 34. *post illud* — hujus Ordinis — *adde*: S. Francisci de Palco Fratrum Minoritarum prope Pratum, in Dioecesi Florentina est, & lin. 46. post litt. G. antep. S. Gagii, seu Gaii Parthenon; de quo fit mentio in Testamento Fulcii Portinarii anno 1287.

Pag. 1553. col. 1. lin. 48. *post illud* — vide S. Agnetis — *adde*: S. Luciae Castellinae — col. 2. ante litt. M. *antep.* Marciallae Monasterium, modo suppressum est, ac in ejus Ecclesiam translata est Paroecia S. Mariae Pognae.

——. lin. 14. *post illud* — fortassis — *adde*: S. Mariae ad Emaus Parthenon; & lin. 16. *post illud* — Excalceatorum — *adde*: S. Mariae, & S. Barnabae ad Turrim in Valle Pesae Parthenon: lin. 50. *post illud* — Sanctimonialium — *adde*: S. Mariae Mercatalis prope S. Cassianum Praedicatorum.

Pag. 1554. col. 1. ante lin. penult. *antep.* S. Mauri juxta Visentionem Fluvium in Plebatu S. Ioannis Exineae, Parthenon Ordinis S. Benedicti, nunc Ecclesia cum Paroecia — col. 2. lin. 26. — *adde*: Minorum ab Observantia prope Oppidum S. Cassiani.

Pag. 1555. col. 1. lin. 6. — *adde*: Q. Quarantii Sanctimonialium Clarissarum P. VI. M. Marradio ditans Asceterium. Et lin. 10. *post illud* — ab Observantia — *adde*: & deinde Sanctimonialium: vide Richam Tom. 9. pag. 129. — Col. 2. lin. 17. *post illud* — Augustinianorum — *adde*: S. Stephani in Pane Parthenon, forte Boldronis — & lin. 19. *post illud* — Praedicatorum — *adde*: S. Teresiae prope Pratum Carmelitarum Excalceatarum in Plebatu Filectulae.

Pag. 1556. col. 1. lin. 6. post litt. C. *praepon.* S. Candidae.

Pag. 1557. col. 2. lin. 21. *post illud* — S. Galli — *adde*: S. Salvatoris Camaldulensium.

Pag. 1558. col. 1. lin. 17. *post illud* — S. Cassiani — *adde*: S. Antonii ad S. Donatum in Pocis.

Pag. 1559. col. 2. lin. 14. *post illud* — Ripularum — *adde*: S. Mariae de Catiniano — lin. 51. *post illud* — ad stratam — *adde*: S. Mariae Templi extra Portam Iustitiae Florentiae.

Pag. 1565. col. 1. lin. 11. *post illud* — S. Frigidiani — *adde*: Societas S. Sebastiani extra muros Florentiae in Riva Munionis Fluminis, Presbyterorum. Hujus memoria extat in Codice Latino quatuor Evangeliorum apud D. Subdecanum Richardium.

Pag. 1566. col. 1. lin. 9. *post illud* — Christianae Empuli — *adde*: S. Augustini contigua Ecclesiae S. Angeli ad Lignaria — Lin. 16. post litt. C. *praepon.* — Circumcisionis Domini in Oppido S. Cassiani ad Decimum. Col. 2. lin. 9. *post illud* — ad Empulum — *adde*: S. Iosephi in Oppido S. Cassiani ad Decimum. Lin. 16. *post illud* — ad Ecclesiam Plebis — *adde*: S. Laurentii ad Castaneum vulgo *de' Ciccialardoni*. Et lin. 24. *post illud* — prope Florentiam — S. Mariae Adnunciatae in Oppido S. Cassiani ad Decimum.

Pag. 1568. col. 2. lin. 14. *post illud* — S. Michaelis — *adde*: S. Mariae in via Camalduli — post lin. ult. *adde* — litt. V. S. Vincentii in Palatio Episcopali, nunc S. Zenobii.

Pag. 1569. col. 1. lin. 11. *post illud* — Arni Empuli — *adde*: S. Annae prope Pineam, seu Impruneram.

Pag. 1570. col. 2. lin. 29. *post illud* — S. Ioannis Militci — *adde*: Ho-

Hospitii Minoritarum ab Observantia ad Casellinam in Paroecia Soliciani.

—— col. 2. ante lin. penult. — *adde*: S. Ioannis extra Portam S. Frigidiani.

Pag. 1571. col. 1. lin. 9. *post illud* — Vallis Pesae — *adde*: S. Laurentii Castaneae prope Florentiam.

—— col. 2. lin. 9. *post illud* — S. Laurentii — *adde*: S. Mariae prope S. Cassianum in Via, quae Florentiam ducit S. Mariae Cerraldi.

Pag. 1572. col. 2. lin. 37. *post illud* — ad Montem Lupum — *addatur*: Pelliorum prope Oppidum S. Cassiani.

Pag. 1573. col. 2. post litt. V. *praepon.* S. Vincentii in Palatio Episcopali — *adde*: litt. Z. & S. Zenobii in Palatio Archiepiscopi.

Pag. 1582. prope finem ubi Catalogus Ecclesiarum Dioeceseos Piscientis, cujus Episcopus &c. *dele* Archiepiscopi Florentini Suffraganeus est, *atque ita corrige* — Sanctae Sedi immediate subjectus est.

Pag. 1591. col. 1. lin. 11. *post illud* — de Sancto Novo — *nota*: quasi Corpus Sanctum novum; hoc est ager, qui publice Sanctiore noviter defenditur — lin. 21. *post illud* — de Quarata — *nota*: idest de Aquaria, Aquarata, Quarata, quasi Arva Aquarata, hoc est Aquariis Scarentia.

Pag. 1609. Postquam explicit Catalogus Ecclesiarum Dioeceseos Volaterranae, *addatur*. Catalogus Ecclesiarum perantiquae Dioeceseos Volarerranae qui repertus est ad calcem cujusdam Synodi Philippi Belforti Episcopi Volaterranensis actae Ann. 1356.

In Christi Nomine Amen. Haec est Libra totius Cleri non exempti Civit. & Dioec. Vult. facta Vulterris in Ecclesia Majori ab universa Synodo dicti Cleri, in qua interfuerunt plusquam duae partes Cleti Civit. & Dioec. Vulter. vocatorum, & congregatorum ad haec, & alia per Reverendissimum in Christo Patrem, & Dominum Dominum Philippum de Belfortibus de Vulr. miseratione Divina Episcopum Vulterranum edita per dictos Clericos de consensu, & voluntate dicti Reverendi Patris, & subsequenter ipsam adprobantis in Anno Domini ab Incarnatione ejusdem 1356. Indictione X. secundum consuetudinem Vulterranae Civitatis die Iovis X. Mensis Novembris.

Sextus, & pars Civit. Vulter.

Capitulum Vulterranum cum Ecclesia S. Laurentii — — Lib. 200.
Canonica S. Petri in Silice — — — — — — Lib. 40.

Sequitur
Sextus Vallisesae.

Plebes S. Giminiani — — Lib. 99.

Sequitur
Sextus Vallistrouae.

Plebes de Casulis cum suis Cappellis — — — — — — Lib. 123.

Sequitur
Sextus Montareae.

Plebes de Morba — — — Lib. 44.

Sequitur
Sextus Marittimae.

Plebes de Repomarancia — Lib. 60.

Sequitur
Sextus Vallisberae.

Plebes de Pino — — — Lib. 40.

Sequitur alius Catalogus.

Haec est libra totius Cleri exempti Civit. & Dioc. Vulter.

Epi-

Episcopatus Vulter. cum Canonica de Paurano — — — — Lib 400.
Plebes de Colle — — — Lib. 40.

Postea subsequuntur Ecclesiae Dioeceseos Collensis cum nonnullis Vulterranae Ecclesiae.

Pag. 1626. col. 1. lin. 7. *post illud* — Agathum 1394. 1604. — *addatur*: Sancta Agatha Vicus 1567.

Pag. 1632. col. 1. lin. 48. *post illud* — Firmiana 1604. — *addatur*: Sancta Firmina 1595.

Ad *Acta Apocrypha & Dubia &c.*

Pag. XXI. col. 2. lin. 7. *post illud* — a Beato Petro — *animadverte*: Ecclesiam D. Petri Fesulis extitisse erui ab Iacobo Bavaro ex Charta apud Ughellium, atque in Append. Tom. III. Annalium Camaldulens. Inspicienda est etiam Charta Episcopi Zenobii II. atque Fogginius in sua vera Historia D. Romuli pag. 54.

Ad *Indicem* Chronologicum pag. CXXXVI. col. 2. sub Ann. MXLII. lin. 5. *post illud* — S. Mariae Pinitae pag. 1421. delendum totum, cum haec omnia referenda sint ad Annum MLII.

Ad *Indicem I.* Ecclesiarum XC. litt. A. *post illud* — Plebes in Podio Bonizii — *adde* S. Alberti de Colle Plebes 218. 829.

—— Litt. C. *post illud* — Ecclesia in Dioecesi Pisana 526. — *addatur* — Corporis Sancti in Plebatu S. Stephani in Botena 534. — litt. D. *post illud* — de Patrigholo Ecclesia 537. — *addatur*: S. Donati in Petrone Dioeceseos Fesulanae 1504.

Ad *Indicem II.* litt. A. *post illud* — Dioecesi Arretina Camaldulensium 329. — *addatur*; S. Alberti de Borrio Monasterium 522. *& ante illud* — S. Antonii *Bonazzae in Valle Pesae &c. Antepon.* S. Anthimi in Dioecesi Clusina Gulielmitarum 1002. 1424.

—— litt. B. *post illud* — in Dioecesi Camerinensi 1482. 1483. — *addatur*, S. Benedicti de Mulegio in Dioecesi Vercellensi Vallumbrosanorum. *Vide Vercelli*.

—— Litt. M. *post illud* — Parthenon Volaterris. Vide Volaterranus — *addatur*: Marciallae Monasterium Augustinianorum in Valle Pesae.

—— *& post illud S. Martini* &c. F. S. Bartholomei, & Martini *addatur*: Sancti Martini Labaci, in quo habitarunt olim Servitae Florentiae.

—— & post aliquas lineas S. Michaelis Alexandriae Humiliatorum &c. *addendum* Sancti Michaelis de Argiano 246. 250. 251. 254. 266.

—— litt. V. prope finem *post illud* — S. Viti Pisarum — *addatur*, Monachorum Nigrorum, & ejus mentio occurrit Tom. IV. Annal. Camaldulen. pag. 333.

Ad *Indicem IV.* in principio *addatur* litt. B. sub qua ponatur S. Bernardi 1222. 1512.

Ad *Indicem V.* litt. A. *post illud* — ad Innocentes Mediolani locus 19. *addatur*: Adimariorum cursus Florentiae 530. 570.

—— ibi post alteram lin. *addatur*: Advena, vulgo Avane 543.

—— post multas lin. & *post illud* — Alliorum Turris &c. *addatur* Allius Flumen 721.

—— & sic post alias lin. & *post illud* — vulgo San Mato 71. 672. *addatur*: Ambra Fluvius 309. — & inferius *post illud* — Arretium Tusciae, Urbs &c. — *addatur*: Arsella Fluvius 722. 742. 743.

—— paulo post, & *post illud* Avanae &c. *addatur*: Avantus Fluvius 1405.

—— ac postea, & *post illud* — Auforta 375. *addatur*: Augusta 430. 447.

—— ad

—— ad ultimam lineam litt. A. addatur. Azzione 341.

Litt. C. ad illud *Citina* 101. *vide Cetina*, *adnotandum*, quod Citina, seu melius Cetina est Vivarium Piscium grandiorum, vid. pag. 522. 524. ubi post Citinellam ponitur Piscaria.

—— litt. G. *ad illud* Gaium 1157. adnotetur, Gaium valere Silvam densissimam: scribitur etiam Gugrum, & est idem ac Gualdum —

—— litt. H. *post illud* Hortemburg. 421. 423. *addatur*: Hortus S. Michaelis 579.

—— litt. P. *post illud* — Planicarium — *addatur*: Planities Furcellae 29.

—— litt. R. in *princip.* IV. col. hujus litt. post num. 290. *addatur* 291. 293. 294. 295. 297. 298. 300. 301. 1086. 1131. Hi numeri indicant praecipue Ripulas Episcopi, quae distinguuntur ab aliis Gripulis.

Ad *Indicem VI* litt. A. *post illud* — Sanctimonialis 1344. 1346. 1357. *addatur.* — B. Andreas Scotus 971.

—— paulo inferius *post illud* — Angelbertus &c. — *addatur*: Angelpertus Episcopus Mediolanensis.

— in 7. col ipsius litt. *post illud Antoninus*, *& ante F. Armannus in* illo medio *addatur*: Aproaldus Presbyter 969. — col 8. *post illud* Iacobi Hospitalarius &c. *addatur* Arrigus Rector S. Bartholomaei de Sala 1137.

—— litt. B. col. 2. *post illud* — Barontinis &c. *addatur*: Bartolini Marcus Monachus 640. — paullo inferius *post illud* — F. Hospitalarius &c. *addatur*: Hospitalarius Hospitalis S. Eusebii 1135.

—— ibid. post lin. duas *addatur*: Rector S. Donati de Misciano 1139. Rector Ecclesiae S. Andreae de Novole 877. — col. 4. *post illud* Benvenga &c. *addatur* Benevegna Magister Altopa[illegible]

—— Post col. 5. prope medium *post illud* — Rector S. Martini &c. *addatur*: Bertoldus Brixiensis Episcopus 72. 597. — post lin. 4. *addatur*: Canonicus S. Mariae in Ponsera 1009.

—— col. 7. prope medium *post illud* — Boninsegna Archidiac. Florentin. 1087. *addatur*: Boninsegna Archipresbyter Florentinus 984. — ibi propè finem *post illud*— Borgus Rector &c. *addatur*: B. Borromeus 520. — col. 8. in princ. *post illud* — S. Brigittae &c. *addatur* S. Britius 567. *& post illud* — Praenestinus Episcopus &c. *addatur* S. Bruno 206.

—— litt. C. col. 1. prope finem *post illud* — Callistus II. &c. *addatur* Calvarius Mati Fr. Humiliatus 1042.

—— col 3. *post illud* — Concius &c. *addatur*: Cencius Portuensis Episcopus 82. post lin. tres *ante illud* — Cennius — *addatur*: Cennii Rector S. Alexandri de Signano 1137.

—— ibi ad calcem hujus col. *addatur* post ultimam lin. B. Clarus a S. Martino a Palma.

—— col. 4. in medio *post illud* — *Coelestini* Monachi &c. *addatur* Fr. Cola a Monte Alcino 413.

—— col. 5. prope medium *post illud* — Costus Rector &c. *addatur*: S. Crescentius Florentinus Subd. 566. 567.

—— litt. D col. 1. post primam lineam *addatur* — Dantius Andreas Praepositus Castri Franci 520.

—— col. 2. in medio *post illud* — Diotisalvi &c. — *addatur*: Dodo Presbyter 1012.

—— litt. E. col. 1. post primam lin. *addatur*: Ebreduneniis Episcopus Legatus in Tuscia 1025.

—— col. 2. *post illud* — IV. Papa &c. *addatur*: S. Eugenius Diaconus Florentinus 566. 567. 707.

—— litt. F. col. 2. *post illud* — Falulfus *addatur*: Fani Antonius Sacerdos 584.

— *post*

—— *post illud* — de Monte Iovis *addatur*: Fortes Plebanus Villae Magnae 1138. — *& post illud* — Conventuales 410. *addatur*: S. Franciscus Assisius 225. 336. S. Franciscus a Paula 122.

—— col. 3. *post illud* — de Fagiuolis Plebanus &c. *addatur*: Franciscus Fantucci S. Donati ad Sambuceta Prior. 671. & col. 4. *post illud* — S. Frigidianus &c. *addatur*: Frontinus S. Petri Discipulus.

—— litt. G. col. 1 *post illud* — Gallicus &c. *addatur*: Gallicus Magister Teupascii 507. & *post illud* — Gavarius &c. *addatur* S. Gaudentius 567. — col. 2. in medio *post illud* — Episcopi 755 881. *addatur*: B. Gherardus Bonamicus 520.

—— & col. 4. *post illud* — a Monte Carelli Cardinalis 346. — *addatur*: S. Gregorius Papa 586. — & col. 6. *post illud* — Cappellanus S. Ambrosii 1000. *addatur*: Cappellanus S. Pauli 1000. & *post illud* — Prior S. Michaelis &c. *addatur*: Prior S. Stephani de Cicignano 1050. — & *post illud* — Rector Ecclesiae &c. *addatur*: Rector Hospitalis Altipassus 506.

—— litt. H. col. 2. *post illud* — Iacobus Francisci Fil. — *addatur*: S. Hilarius 542. 567. 976. & *post illud* — Ildebrandinus — *addatur*: S. Hippolitus 567 — col. 3. *post illud* — Fratres Omnium SS. — *addatur* B. Humilitas Faventina 1177. 1247. 1248. Sanctus Hiacinthus 80.

—— litt. I. col. 3. *post illud* — Iambonus &c. *addatur*: Ianius Michael Archangelus Servita 279. S. Ignatius Episcopus Antiochenus Martyr. 3. & *post illud* — Ildinus &c. *addatur*: Ildiprandus Episcopus Veronensis 1156.

—— col. 4. *post illud* — de Monticellis Abbatissa &c. *addatur*: S. Ioannes Evangelista 1245. S. Ioannes Gualberti Abbas 99. 751. 845. 1105. 1111. 1193. 1200. 1204. 1205. 1228.

Beatus Ioannes de Salerno Dominicanus 120.

—— col. 7. *post illud* — Presbyter Cardinalis tit. S. Praxedis. 982. — *addatur*: Ioannes Presbyter Cardinalis tituli SS. Silvestri, & Martini 678.

—— col. 8. ante — Ioseph Maria — *inseratur*: Ioseph Archicappellanus Ludovici II. Imperatoris 326. 694.

—— litt. L. col. 1. *post illud* — Plebanus de Quaracla &c. *addatur* — Lambertus Prior Viterbiensis 1036.

—— col. 2. post lin. 2. *addatur* S. Laurentius Levita Martyr. 567. 569. 705. 933. 934. 938. 989. 999. — *post illud* — Canonicus S. Ioannis Majoris 115. — *addatur*: Laurentius Cappellanus S. Mariae super Portam 1135. — *post illud* — ad Maciolas 226. — *addatur*: Lazarus Magister Mansionis Altopassus 425. 427. *post illud* — Strectius &c. *addatur*: Leo Urbevetanus Dominicanus 676.

—— litt. M. post lin. 1. *addatur* Maria Margharita Abbatissa S. Felicitatis 161.

—— col. 3. *post illud* — Marcus Abbas — *addatur* Marcus Bartolini Monachus 640. & *post illud* — Monialis S. Felicitatis *addatur* B. Margarita Socia S. Humilitatis 1245.

—— col. 5. *post illud* — Rector S. Gaudentii de Loncastro 1137. *addatur* Melioratus Fr. Humiliatus 1041. — *post illud* — Meus Rector *addatur*: Meus Presbyter Cappellanus S. Petri Majoris 1103.

—— litt. P. col. 2. *post illud* — S. Paulinus — *addatur* — S. Paulus Apostolus 2. 12. — col. 3. post lineam 2. *addatur*: S. Petrus Apostolus 2. 12.

—— Igneus 1059. 1283. 1219.

—— Martyr. 703. 1015. 1079. 1080. 1203.

—— litt. R. col. 5. *post illud* — Rector Hospitalarius de Calzaiuolo 734.

734. *addatur* Rolandus Vicecancellarius S. R. E. 561.

—— litt. S. col. 3. *post illud* — Sreccato — *addatur* S. Stephanus 214. 431. 462. 464. 567.

—— Agazarius 1305. — 1309.

—— litt. V. col. 4. *post illud* — Presbyter Cardinalis 523. *addatur* Vincentius Durantius Canonicus, & Episcopus 1316.

S. Vincentius Paullius 1319. — & *post illud* — Vide, Ioannes III. *addatur* Vitellianus SS. Georgii, & Bacchi Diac. Card. 1312.

Ad *Indicem VII.* litt. A. col. 1. *post illud* — Albertus Comes &c. 1014. *addatur* Albertus Ildebrandi F. Comes 1014.

—— col. 3. *post illud* — Ardineus &c. *addatur* Arialdus Scabinus 272.

—— col. 4. *post illud* — Bennius — *addatur* Bentivegna Magister Xendochii Theupascii 507.

—— col. 4. *post illud* — Bonifacius comes &c. 853. *addatur* Bonifacius Lupius Parmensis Rector Florentiae 118.

—— litt. C. *antepon.* Cacciacomes 385.

—— col. 2. *post illud* — Castruccius &c. *addatur* Catharina Castrucci filia Marchionissa Malaspina 425.

—— col. 4. *post illud* — Corradus Dux de Rotemburg &c. *addatur* Corradus Pincerna Imperialis Aulae 72.

—— litt. G. col. 3. *post illud* — Novellus Comes. — *addatur* Guido Comes Palatinus 490. 491. 673. forte idem ac Guido Comes Novellus.

—— litt. I. col. 2. *post illud* — Ioannes de Saxo ferrato &c. *addatur* Ioannes Burgravius Menimberg 474.

Ad *Indicem* IX.

—— litt. C. post prim. lineam *addatur* Caminata Camerae 1001. 1801. & *post illud* — Candelae &c. *addatur* Canipa pro Cella 1804.

—— col. 2. *post illud* — Miniatentium instauratio &c. *addatur* Canonicorum numerus augetur, & minuitur 1803.

LIBRI TERTII FINIS.

FLORENTIAE EX TYPOGRAPHIO REGIO KAL. SEXTIL.
ANNO P. S. M . D . CC . LXXIII.

APPENDIX ALTERA

PHILIPPUS MARIA PONTICELLIUS

CANDIDO LECTORI

S. P. D.

*Q*Vum in ore, & ealce istius Voluminis Ecclesiasticae Historiae cum Primo, ac Tertio, jam Lamio vivente, excusi, emendationes, adnotationes, additionesque plurimas ipsius Lamii stylo conscriptas, maximaque eruditione locupletes invenerim, ignavum sane, indignumque existimavi, haec, qualiacumque demum sint, tanti Viri studia contemnere: adeoque ne quis mihi turpem hujusemodi notam audeat inurere, diuturno ac longaevo studio perpolita e tenebris in lucem arbitratus sum vindicari oportere. Perpauca profecto erant, quae latino sermone, plurima vero, quae fugienti calamo lingua vernacula Lamius conscripserat, ut otio, ac tempore forsitan sibi dato, & ea omnia ordine distribueret, & stylo uniformi splendidiorem redderet orationem: quum tamen ipse Reipublicae Litterariae deplorando fato, morte repente nobis praereptus, Opus hoc infectum, sive inexplctum reliquerit, ipse si non felici ausu, animo certe ingenuo, ne tibi ob oculos ponerem dissimilem, variamque orationem, omnia Latine reddenda, ordinique consulendum putavi. Quum inter caetera pag. 707. & seqq. usque ad pag. 712. quibus Florentinorum Episcoporum, & Archiepiscoporum Successionem, sive Seriem Lamius exhibet, emendationes, lituras, adnotationesque permultas propter materiae ipsius difficultatem, ac temporum obscuritatem sibi repugnantes, atque incompositas, quumque praeterea ex Typographi incuria nonnullos errores deprehenderim, operae pretium potissimum duxi perpolitam, & in rebus tam obscuris, quo par est, ordine instructam seriem hujusce-modi exponere (ut inferius videre est) juxta Scriptoris ipsius veritati magis consentaneas emendationes, quas in variis schedis, commentariisque dissitas, ac vagantes non sine labore tandem reperii. Vale. Florentiae Kal. Sextil. A. P. S. MDCCLXXIII.

APPENDIX ALTERA

In qua collecta sunt ea omnia, quae vel expungendo, vel addendo, Lamius ipse in ore atque in calce hujus Voluminis proprio stylo scriptitavit.

PAg. 704. in textu lin. 6. *post illud* coepit tempore — *animadvertendum est*, nonnullos Codices MSS. interpunctionem hanc sine caussa replevisse nomine *Petri*, primi siquidem & antiquissimi Codices lacunam tenent.

Pag. 707. —— usque ad pag. 712. corrigitur, duplicemque Seriem ex ipsius Lamii opinione subiicio.

EPISCOPORUM, ET ARCHIEPISCOPORUM FLORENTINORUM SERIES.

I.	Felix. (1)
II.	Theodorus.
III.	S. Zenobius I. (2)
IV.	Andreas I.
V.	Eugenius.
VI.	Mauritius.
VII.	Anonymus.
VIII.	Reparatus. (3)
IX.	Speciosus. (4)
X.	Thomas I. (5)
XI.	Aliprandus seu Agibrandus. (6)
XII.	Radingus. (7)
XIII.	Gerardus I. (8)
XIV.	Petrus I. (9)
XV.	Andreas II.
XVI.	Grasulfus. (10)
XVII.	Podo I. (11)
XVIII.	Raimbaldus I. (12)
XIX.	Sichelmus. (13)
XX.	Petrus Podo II. (14)
XXI.	Guido I. (15)
XXII.	Rimbaldus II. (16)

XXIII. Gui-

(1) Vide Historiam pag. 587. 697. 698. 699. 701. — 705. 707.

(2) Vide Hist. pag. 27. 302. 373. 566. 567. 707 772. 860. 933. 935. 979. 990. 991. 1032. 1082. 1248

(3) Vid. Hist. pag. 707. 940.

(4) Vid. Hist. pag. 95. 310. — 313. 319. 326. 707. 940.

(5) Vid. Hist. pag. 707.

(6) Vid. Hist. pag. 707.

(7) Vid. Hist pag. 707.

(8) Vide Hist. pag. 327. 708.

(9) Vid. Hist. pag. 99. 102. — 105. 153. 651. 708. 712. 717. 730. 733. 745. 748. 760. 769. 781. — 783. 785. 786. 799. 824. 825. 981. 990. 1013. 1014. 1092. 1093. 1189. 1200. 1228.

(10) Vid Hist. pag. 84. 564. 593. 708.

(11) De hoc vide Hist. pag. 84. 785. 708. 742. 769. 781. 783. 785. 786. 866.

(12) Vid. Hist. pag. 84. — 86. 115. 148. 269. 287. 598. 708. 781. 782. 783. — 786. 791. 861. 865. 866. 694 †† 694.* 1058. 1124. 1125. — 1127. 1130. 1131.

(13) Vid. Hist. pag. 84. — 87. 95. 269. 694.* 694.* 694 ✠ 708. 781. 782 785. 864. 1058.

(14) Vid. Hist. 84. 708. 969.

(15) Vid. Hist. pag. 781.

(16) Vide Raimbaldus I.

XXIII. Guido II.
XXIV. Hildebrandus. (1)
XXV. Lambertus. (2)
XXVI. Atto I. (3)
XXVII. Gerardus II. (4)
XXVIII. Petrus II. (5)
XXIX. Rainerius. (6)
XXX. Gottifredus. (7)
XXXI. Atto II. (8)
XXXII. Ambrosius. (9)
XXXIII. Julius I. (10)
XXXIV. Zenobius II. (11)

XXXV. Ju-

(1) Vide Historiam pag. 26. — 30. 32. — 34. 42. — 45. 49. 50. 73. 585. 593. 708. 769. 776. 778. 781. 784. 785. 802. 821. 863. 864. 971 973. 1058. 1126. 1127. 1130. 1175. 1181. — 1183. 1189. 1192. 1194. 1195. 1200.

(2) Vid. Hist. pag. 28. — 30. 45. — 47. 49. 94. 284. 573. 574. 593. 106. 708. 770. 971. 974. 1576. 1182. 1183. 1200.

(3) Vid. Hist. pag. 91. — 93. 708. 782. 801. 906. 971. 1164. 1198. 1200.

(4) Vid. Hist. pag. 30. 93. 94. — 99. 102. 103. 108. 246. 249. 694. 708. 719. 772 782. 785. 798. 800. 825. 830. 945. 968. 997. 1132. .... 1182. 1183. 1184. 1200.

(5) Vid. Hist. pag. 99. — 102. — 105. 153. 611. Vide Petrum I. 159. 171. 291. — 295. 297.

(6) Rainerium Episcopum Florentinum electum fuisse anno 1071. tradunt *Ughellius*, *Melarius*, *Cerracchinius*. Ejus memoria certa occurrit annis 1073. 1074. ....1076. 1077. 1078. 1079. 1080. .... 1084. 1092. 1098. 1103. 1104. 1108. 1109. 1113. Vide citatos Auctores, & H. E. pag. 103. 105. 108. 168. 377. 378. 708. 724. 752. 769. 771. 772. 782. 783. 784. 785. 786 792. 794. 831. 855. 857. 860. 862. 863. Hinc constat, in mendo cubare loca *Regestus Episcopatus*, in quibus anno 1091. Podo (vide H. E. pag. 786.) quidam Episcopus memoratur; & anno MC. *Gregorius* (vide H. E. pag. 786.) & anno MCV. *Ambrosius*, ita habetur in *Regesto*, ubi de Sexto agitur *pag.* 763. numeros correxi, & scripsi MCLV. & anno MCVI. *Azzo* (vide H. E. *pag* 618.) Episcopi Florentini dicuntur. Quod pertinet ad *Podonem* error est manifestus; nam Charta *Podonis*, quae exarata dicitur anno MCXCI. scripta fuit ab *Alberto* Notario, qui *Albertus* scripsit etiam Chartam, quae paullo ante recensita fuerat, & vero anno CMXCI. adsignata. Quod ad *Gregorium* illum spectat, facile fuit festinanti Librario nomen *Rainerius*, nomine non multum dissimili *Gregorius* mutare. Ambrosius autem anno MCV. adsignatus fuit in *Regesto*, quia Librarius inter C. & V. interponere L. omisit; quare ipse mendum emendavi in mea Regesti Editione. Quum insuper Indictio anni MCV. sit XIII. & non IV. anni vero MCLV. Indictio III. quae parum distat ab Indictione IV. facilis memoriae lapsus. Sic de *Azzone* Episcopo agentes, observamus anno MCVI. Indictionem XIV. convenire; anno vero MCXLVI. Indictionem IX. quae minus ab Indictione X. differt, quae signatur in contractu *Azzonis*. In Chartis insuper ejusdem *Azzonis* anni MCXLVIII. notatur Indictio XII. & anni MCXLIX. Indictio XIII. (vide H. E. pag. 268. 732. 742.) quare ita per ea tempora anticipare Indictionem moris fuisse videatur. Verum, quum *Gottifredus*, Rainerii successor, anno MCXLIX. mense Martio, vivere deprehendatur in *Regesto* (vide pag. 312. H. E. pag. 855.) & anno tamen praecedenti *Azzo* Episcopus jam sit, ut innuimus; & *Gottifredus* multo magis vixerit anno MCXLVI. Vide *Regestum* pag. 104. 316. Hist. Eccl. pag 74. 737. 738. Hac tamen pag. 74. falsus sum, nam in Regesto legendum est MCXL. VI KL. Aprilis Indict. III. non ut ibi legi; quare locus ille non facit ad rem; quare numerorum error in *Azzone* restituendo MCXLVI. emendari non potest; fatendum est multam rerum & temporum confusionem in *Regesta* interdum occurrere; quod & *Vincent. Borghinius* animadvertebat. Forte pro MCVI. scribendum erat MCLI. sed tunc Indictio nimium discrepat.

(7) Vide Historiam pag. 30. 73. 74. 153. 270. 258. 292. 293. 295. 303. 709. 716. 718. 720. 724. 725. 733. 737. 738. 746. 780. 786. 790. 791. 793. 800. 801. 803. 808. 809. 824. 854. 855. 857. 858. 880. 694. ✠ 1154. 1237.

(8) Vide Hist. pag. 709.

(9) Vid. Hist. pag 59. 296. 615. 709. 763. 808. 854. 894. 1095. 1164. 1231. 1237.

(10) Julius Ambrosio successit anno MCLVIII. (vide H. E. pag. 787. 854. 855.) & usque ad annum MCLXI. ejus acta in *Regesta Episcopatus* occurrunt. Vide H. E. pag. 168. 231. 721. 763. 783. 786. 797. 803. item occurrunt pag. 823. 854. 855. 858. 859. 862. 994 — 996. Videtur igitur hoc anno Julius supremum diem obiisse. Commentitia esse videntur, quae *Ughellius*, & *Cerracchinius* de ejus schismate & depositione ab Episcopatu tradunt ex *Ludovico Castello*, qui probabiliter pro *Episcopus Ferentinus* scripsit incaute & oscitanter *Episcopus Florentinus*, Episcopus enim Ferentinus vere partibus Victoris IV. Antipapae adhaesit una cum aliis paucis Episcopis Italis, ut constat ex subscriptionibus Actorum Conciliabuli Papiensis anno MCLX. coacti, in quibus legitur: *Episcopus Ferentinus* consensit: apud *Baronium* ad hunc annum §. XIX. Nullum autem verbum de Episcopo Florentino.

(11) *Zenobius* II. *Julium* I. excepit in Episcopatu anno MCLXI. (vide H. E. pag. 205. 765. 1313.) quem gratis *Ughellius*, & *Cerracchinius* usurpationis Episcopatus insimulant; quamquam *Ughellius* non vereatur *Julium* antecessorem potius hujus Criminis postulare; quae, ut jam innui, pura & puta somnia esse videntur. Itaque *Zenobius* hic legitimus Episcopus Florentinus sedit: & ut videtur, usque ad annum MCLXXIII. quamquam mirum est res ejus gestas fere omnes oblivione sepultas esse.

XXXV. Julius II. (1)
XXXVI. Joannes I. (2)
XXXVII. Julius III. (3)
XXXVIII. Petrus III. (4)
XXXIX. Bernardus. (5)
XL. Paganus. (6)
XLI. Petrus IV. (7)
XLII. Joannes II. (8)
XLIII. Petrus V.
XLIV. Joannes III. Veliternus.
XLV. Ardingus. (9)
XLVI. Philippus Fontana. (10)

b

XLVII. Jo-

(1) *Iulius* alter post *Zenobium* Episcopatus est, qui anno MCLXXIV. in Cathedra Florentina sedisse deprehenditur: vide H. E pag. 759. sed brevi obiisse videatur, & vix annum integrum Ecclesiae Florentinae praefuisse.

(2) *Ioannes* anno MCLXXV. Episcopus Florentinus in *Regesto Episcopatus* occurrit: (vide H. E. pag. 786.) Forte aliquis subspicaretur hunc *Ioannem* factum esse ex Littera initiali I, quae legi debuisset *Iulius*, & incaore quis Ioannes expresserit. Ast id verosimile non est, quum nomen *Iulius* Episcopus versu antecedenti recte scriptum fuerit; nec statim Librarius veri nominis potuit oblivisci. Insuper *Ioannes* Episcopus recensetur in *Parte XXI. Regesti Episcopatus*, ubi nullus Episcopus, qui post annum MCC vixerit, memoratur; ideoque nec opinari licet, hic de *Ioanne Veliterno*, vel de *Ioanne Mangiatorio*, verba fieri; erratumque esse in annorum numero. Indictio quidem XIV anno MCLXXV. minime congruit; sed quantum in Indictionibus enunciandis antiqui Tabelliones negligentes fuerint, sexcenta Instrumenta demonstrant. Tres, quatuorve annos episcopari potuit *Ioannes*.

(3) *Iulius* Ioanni successisse videator post brevem illius Episcopatum; qui non diu Florentinam Ecclesiam rexerit; nam de eo agunt acta tantummodo annorum MCLXXVIII. & MCLXXIX. (vide H. E. pag. 767. 823. 859. 862. 863.) & MCLXXX.

(4) *Petrum* hunc heic intruderem, nisi viderem in *Regesto Episcopatus* nomen *Petri* Episcopo Florentino posterius additum, licet ab eadem manu; aut nisi viderem manifestum erratum in numero annorum, scribendo MCLXXXL pro MCLXXXXI. nam versu insequenti, ubi de eodem *Petro* Episcopo agitur annus MCLXXXVI. adponitur, & eadem Indictio X. ac anno MCLXXXI. Utraque insuper Charta scripta est manu ejusdem *Ioannis* Notarii, & eadem die, hoc est III. Idus Martii: (vide H. E. pag 717.) Ulterius contractus in utroque loco fit inter *Petrum* Episcopum, & *Ildebrandinum Piccii*, & *Ludovicum* ejus filium; adeoque est idem *Petrus* Episcopus in utroque loco.

(5) *Bernardus* itaque *Ioanni II* successit anno MCLXXXII vide *Ughellium*, & *Cerracchinium*. Nam anno MCLXXXI. die quarta Novembris Episcopatus adhuc vacabat: (vide H. E p. 572.) Ejus Acta occurrunt (vide H E p. 763. 825. 856.) anno MCLXXXIII. anno MCLXXXV. (vide *Borghinium* Tom II. pag. 487 & *Cerracchinium*; & Hist. E. pag. 765.) & anno MCLXXXVII. vide *Cerracchinium* pag. 65 de Bernardo in H. E. agitur etiam p. 617 709. 773. 788. 1208.

(6) Paganus Episcupus erat anno MCLXXXIX. XVI. KL. Decembris Indict. IX. vide Hist. Ec. pag. 57. Indictio quidem non satis congruit, nam ad summum eo anno octava currebat. Potuit hic in Episcopatu vixisse duos circiter annos. *Vinc. Borghinius* subspicatur pro *Paganu* in *Regesto* legendum *Petrus*; erroremque esse Librarii, qui litteram initialem P. *Paganum* pro *Petro* reddiderit Sed quum Pagani nomen rarius fuerit, quam *Petri* in Episcopis Florentinis, mirum si Librario *Paganus* potius quam *Petrus* occurrerit. Idem *Borghinius* adfirmat, Acta *Petri* Episcopi ab anno MCLXXXIX ad annum MCCV. reperiri; ipse tamen intelligo ab anno MCLXXXIX excludendo, ita ut Acta *Petri* anno insequenti incipiant; & idem *Borghinius* hoc ipsum insinuare videtur. In *Regesto* quidem ante annum MCXC nihil effenditur, quod ad *Petrum* hunc Episcopum spectet. Nihil igitur obstat, quominus *Paganum* inter Episcopos connumeremus.

(7) *Petrus* igitur post *Paganum* sedit, & ejus Acta occurrunt in *Regesto* Episcuparus annis 1191. 1194. 1195. 1196. 1197 1198. 1199. 1201. 1202. 1203. 1204. Vide Hist. Ec. pag. 159. 171. 291. 292. 293. 294. 295. 29[illegible] 6 1. 7[illegible]7 730. 733 748. 760. 763. 769. 824 825. In laudato *Regesto* quidem anno MCCI. *Joannes* Episcopus memoratur: (vide Hist Ec. pag. 747. 709. 744.) sed erratum videtur in annorum numero; nam nec ipsa Indictio XV. anno respondet. Insuper, ut vidimus, anno MCCI. idem *Regestus Petrum* Episcopum statuit Itaque eo loco, vel *Petrus* pro *Joannes* reponendus est; vel si legatur *Joannes*, ut arbitror legendum, emendandus est numerus annorum, restituendumque MCCXI. cui anno Indictio XV. congruit; nam *Regestus* unam Indictionem semper anticipare videtur. In eodem *Regesto* anno MCC. *Ardingus* Episcopus consignatur; (vide Hist Ec. pag. 746) Sed evidens est, ita per compendium scriptum esse, quasi dicat, *anno MCC. & quod excurrit*; dimittitque ad Instrumentum archetypum, in quo vera anni notatio exstiterit.

(8) Vide Hist. pag. 38 50 — 55. 58 — 60. 113. 154. 172. 176 181. 191. 243. 244 246. 247. 250. 251. — 256 269 — 272. 291. — 295. 353. 355. 613. — 617. 620. 621 721 7-3. 7-4. 738. 740. 761. 762. 774. 782. 786. — 789. 796 798. 800. 801. 804. 810. 821. 824 825. 830. 835 843.

(9) Vide Hist. pag. 31. 54. 57. 60. 61. 114. 117. 118. 119. 155. 162 166. 167. — 170. 184. — 186. 188. 194. 252. 268. — 273. 288. 289. 291. — 298. 611. 615. 617. 620. 642 709 716. 721. 722. 726. 730. — 735. 737. 742. 746. 748. 760. 761. 769. 770. 779. 789. 794. 799. 804. 805. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 824. 825. 860 864. 867. 872. 874. 876. 878. 879. 895 899 901. 1180. 1185. 1187. 1188. 1191. 1196. 1201. 1202.

(10) Vid. Hist. pag. 303. 709. 952. 953. 1217.

XLVII. Joannes IV. Mangiatorius. (1)
XLVIII. Jacobus I.
XLIX. Andreas III. Moctius. (2)
L. Franciscus I. Monaldeschius. (3)
LI. Lotarius De Tosa.
LII. Antonius De Urso. (4)
LIII. Franciscus II. Silvestrius. (5)
LIV. Angelus I Acciariolus. (6)
LV. Franciscus III. Attius. (7)
LVI. Philippus II. ab Antilla.
LVII. Petrus VI. Cursinius Cardinalis. (8)
LVIII. Angelus II. A Rivo Casuli.
LIX. Angelus III. Acciariolus Cardinalis. (9)
LX. Barptolemaeus I. Uliarius Cardinalis.
LXI. Onuphrius De Vicedominis. (10)
LXII. Alamannus Adimarius Cardinalis. (11)
LXIII. Jacobus II. Palladinius. (12)
LXIV. Franciscus IV. Zabarella Cardinalis. (13)
LXV. Americus Cursinius Primus Archiepiscopus. (14)
LXVI. Joannes V. Vitellesehius Cardinalis.
LXVII Ludovicus Scarampius Cardinalis. (15)
LXVIII. Barptolemaeus II. Zabarella.
LXIX. S. Antonius II. vulgo Antoninus.
LXX. Orlandus Bonarlius.
LXXI. Joannes VI. Neronius.
LXXII. Petrus VII. Riarius Cardinalis.
LXXIII. Rainaldus Ursinius.
LXXIV. Cosmas I Pactius.
LXXV. Julius IV. Medices deinde Clemens VII. (16)
LXXVI. Nicolaus Rodulphius Cardinalis.
LXXVII. Andreas IV. Bondelmontius. (17)
LXXVIII. Antonius III. Altovita. (18)

LXXIX. Ale-

(1) Vid. Hist. pag. 80. 81. 248. 257. — 260. 264. 268. 273. 289. 297 302. 359. 709. 714 716. 725. 722 714. 735. 736. 737. 741. 743 — 747. 749. 769. 772. 779. 781. 789 — 792. 796. 803. 805. 810. 832.

(2) Vid. Hist. pag. 32. 38 53 54. 56 58 59. 60. 63. 80. 81. 153. 163. 165. 171. 178. 183. 212. 247. 252. 253. 258. — 262 288 297. 610. 611. 624. 710. 714. 723. 730. 735. 746. 748 751. 758. 759. 787. 800. 804 805 826 827 8.9 833. 867. 869. 894. 901. 909. 969. 970. 1317

(3 Vid. Hist. pag. 38 51. 57. 58. 79 81. 165. 167. 169. 177. 178. 218. 248. 253. 254. 259. 261 262. 263. 264. 274. 275. 288 290. 293. 296. 297. 301. — 303. 603. 610. 620. 709. 714. 717. 718. 721. 723. 727. 746. 749. 750. 775. 776. 779. 780. 787. 788. 791. 803. 812. 813. 828 841. 866. 874 941 954. 989 — 991. 1051. 1118 1173. 1190. 1191. 1215 Vide Mannium Boccac. 496.

(4) Vid. Mannium Boccac. 396 Baluzium Tom. II. Pap. Avenion. in Itinere Henrici VII. Imperat.

(5) Vide Hist. pag. 50. 81.

(6) Vide Mannium Boccac. pag. 35. 169. Cerracchinium Fastis 47.

(7) Vid. Cerracchinium Fastis 25. 48.

(8) Vid. Cerracchinium Fastis 28. 73. 78. Multa ad hunc Episcopum spectantia sunt in Codice Riccardiano III. M. II. apud Baluzium Tom. II. Pontif. Avenion. inter Epistolas Colucii Florentiae editas &c. Viglinus Empulensis in Codice Riccardiano eius Cappellanus.

(9) Vid Cerracchinium Fastis 83.

(10) Vid. Cerracchinium Fastis 30. quaedam ad eum spectantia sunt in Codice Riccardiano III. M. II

(11) Vid Cerracchinium Fastis 88.

(12) Vid. Cerracchinium Fastis 91. Ughellium Tom. III. pag 561. In Episc Pisan.

(13) Vid Cerracchinium Fastis 91. Tom. XVI. Scrips Rer. Italicarum est Epistola Petri Pauli Vergerii in ejus obitu. Vide Papadopoli de Gymnasio Patavino.

(14) Vid. Cerracchinium Fastis 92.

(15) Vid. Cerracchinium Fastis 121.

(16) Vid. Cerracchinium Fastia 34.

(17) Historiam ejus Synchronon habet Jo. Baldovinettius.

(18) Vid. Cerracchinium Fastis 246.

LXXIX. Alexander I. Medices deinde Leo XI.
LXXX. Alexander II. Martius Medices.
LXXXI. Cosmas II. Bardius.
LXXXII. Petrus VIII. Nicolinius.
LXXXIII. Franciscus V. Nerlius Cardinalis.
LXXXIV. Franciscus VI. Nerlius Cardinalis.
LXXXV. Jacobus III. Antonius Morigia Cardinalis.
LXXXVI. Leo I. Stroctius.
LXXXVII. Thomas II. Gherardeschius.
LXXXVIII. Joseph Maria Martellius.
LXXXIX. Franciscus VII. Cajetanus Incontrius.

FLORENTINORUM EPISCOPORUM, ET ARCHIEPISCOPORUM SERIES ALTERA

Adnotatis annis, quando sedere coeperunt, sed ex coniectura, ut plurimum, in Antiquioribus.

S. Felix, ANN. CCCXIII.
Theodorus. CCCL. Ex Actis Apocryphis.
S. Zenobius. CCCXCVII.
S. Eugenius. CCCCXLIX. Ex Rituali Florentino.
Andreas I. CCCCLXXX. Ex Actis Apocryphis.
S. Mauritius. CCCCC.
Anonymus. DXLIII. Ex Decreto Gratiani & Epistola Pelagii I.

- - - - - - - DLXX.)
- - - - - - - DC.) Quatuor Episcopi intermedii
- - - - - - - DCXXX.) esse potuere.
- - - - - - - DCLX.)

Reparatus. DCLXXV.
Speciosus. DCXCV.
Thomas. DCCXXX.
- - - - - - - DCCLX.
Aliprandus seu Agibrandus. DCCXCV.
Radingus. DCCCXXX.
Gerardus I. DCCCL. Ex Concilio Romano.
Petrus I. DCCCLXV.
Andreas II. DCCCLXIX.
Grasulphus. DCCCXC.
Podo I. DCCCCXV. Ex Regesto Episcopatus.
Raimbaldus I. DCCCCXXX.
Sichelmus. DCCCCLX.
S. Petrus Podo II. DCCCCXC.
Guido I. MII.
Rimbaldus II. MIII.

Gui-

Guido II. MIV.
Hildebrandus. MVI.
Lambertus. MXX.
Atto I. MXXXV.
Gerardus II. postea Nicolaus II. Papa. MXLVI.
Petrus II. Ficinensis. MLXI.
Rainerius. MLXX.

Podo III. Antiepiscopus. MXCI.)
Gregorius Antiepiscopus. MC) Ex Regesto Episcopatus.
Ambrosius I. Antiepiscopus. MCV.)
Atto II. Antiepiscopus. MCVI.)

Gottifredus. MCXIII.
Atto III. MCXLVIII.
Ambrosius II. Abbas Vallumbrosanus. MCLV.
Julius I. MCLVIII.

Zenobius II. MCLXI.)
Julius II. MCLXXIV.)
Joannes I MCLXXV.) Ex Regesto Episcopatus.
Julius III. MCLXXXI.)
Petrus III. MCLXXXI.)

Bernardus. MCLXXXII.
Paganus. MCLXXXIX. Ex Regesto Episcopatus.
Petrus IV. MCLXXXIX.
Joannes II. MCCI.) Ex Regesto Episcopatus.
Petrus V. MCCIII.)
Joannes III. Velirernus. MCCV.
Ardingus Forabofchius. MCCXXX.
Philippus Fontana. MCCL.
Joannes IV. Mangiatorius. MCCLI.

Sedes vacat. Schiatta Ubaldini, & Lotbario de Tosa discorditer electis.

Jacobus I. a Castro Bono Dominicanus. MCCLXXXVII.
Andreas III. Mozzius. MCCLXXXVII.
Franciscus I. Monaldeschius. MCCXCV.
Lotharius de Tosa. MCCCII.
Antonius I. Ursi. MCCCIX.

Vacat Sedes duos annos.

Franciscus II. de Cingulo. MCCCXXIII.
Angelus I. Acciarolius Dominicanus. MCCCLVII.
Franciscus III. Atrius Tudertinus Cardinalis. MCCCLX.
Philippus II. Ab Antilla MCCCLXI.
Petrus VI. Cursinius Cardinalis. MCCCLXX.

An-

Angelus II. a Rivo Casuli. MCCCLXXXIII.
Angelus III. Acciarolius. MCCCLXXXV.
Barptolemaeus I. Uliarius Minorita Patavinus Cardinalis. MCCCXC.
Onufrius Eremita Augustinianus. MCCCXCV.
Alamannus Adimarius Cardinalis. MCCCCI.
Jacobus II. Palladinius a Teramo. MCCCCIV.
Franciscus IV. Zabarella Patavinus Cardinalis. MCCCCX.
Americus Cursinius Primus Archiepiscopus. MCCCCXXX.
Joannes V. Vitellefchius a Corneto Cardinalis. MCCCCXXXVI.
Ludovicus Scarampius Patavinus Cardinalis. MCCCCXXXVII.
Barptolemaeus II. Zabarella Patavinus. MCCCCXL.
S. Antonius II vulgo Antoninus Dominicanus. MCCCCL.
Orlandus Bonarlius. MCCCCLIX.
Joannes VI. Neronius. MCCCCLXI.
Petrus VII. Riarius Savonensis Minorita Cardinalis. MCCCCLXXIII.
Rainaldus Ursinius Romanus. MD.
Cosimas I. Pactius seu Paccius. MDVIII.
Julius IV. Mediceus, postea Clemens VII. Papa. MDXIII.
Nicolaus Rodulphius Cardinalis. MDXXX.
Andreas IV. Bondelmontius. MDXXXIV.
Antonius III. Altovitius. MDLXX.
Alexander I. Mediceus, postea Leo XI. Papa. MDLXXV.
Alexander II. Martius Medices. MDCV.
Cosmas II. Bardius. MDCXXX.
Petrus VIII Nicolinius. MDCXLII.
Franciscus V. Nerlius Cardinalis. MDCLII.
Franciscus VI. Nerlius Cardinalis. MDCLXXIII.
Jacobus III. Antonius Morigia Mediolanensis Barnabita Cardinalis. MDCLXXXV.
Leo Strotius. MDCC.
Thomas Bonaventura a Gherardesca. MDCCXV.
Joseph Maria Martellius. MDCCXXX.
Franciscus VII. Cajetanus Incontrius Volaterranus. MDCCXLI.
Qui adhuc summa laude ac publico bono eidem Ecclesiae praeest.

PAg. 714. in textu lin. 12. *post illud* — ab Africo — *addendum est*; qui ad Radices Montis Fesularum exoritur, & Arnum influit supra Florentiam ad quartam milliarii partem.

— in Adnotatione col. 2. lin. 26. *post illud* — per jactum trium lapillorum — *adnotandum est*; hujusce ritus nos mentionem facere eo loco, quo Monasterii Montis Coelii, vulgo nuncupati *Monticelli*, instrumenta referuntur.

Pag. 715. in textu lin. 4. *post illud* — Balneum — *legendum*; Vicnlus, vulgo *Vicchio*, & *addendum*; qui est ultra Balneum circiter M. P.

— in textu lin. 10. *post illud* — Hilarium, vulgo *Lelloro* — *adde*: Campiobbi cum adluente Rivo, seu torrente Sambre.

— in textu lin. 13. *post illud* — Cafinianum — *notandum est*; de hoc agi superius pag. 141.

Pag. 717. in textu lin. 3. *post illud* — Caianum — *obstreo*: quod Caiani Podium est ultra Ombronem, qui sub Exinea Arnum invadit: ideoque ad Dioecesim Pistoriensem arbitror pertinere, sicuti revera pertinet.

Pag. 718. in textu lin. 5. *post illud* — fluvius Munio — *animadvertendum est*; Munionis cursum circa Florentiam anno fere MDXXIX. a Varchio describi Lib. II Histor. pag. 66. & Lib. IX. pag. 252. Inspicitur etiam in Tabule Sacelli Familiae Palmieri in Ecclesia Sancti Petri.

Pag. 720. in textu lin. 1 *post illud* — sunt Pagi, Fons — *legatur*: Porticus, Massa Pagani, Gallutianum &c.

— in textu lin. 11. *post illud* — Mucillum — *nota*, hanc Provinciam praeter Brocchium, etiam Ubaldinium descripsisse in Historia Familiae Ubaldinorum pag. 4. Vero pag. 66. & seqq. Brocchius omnes Beatos, & Venerabiles Mucelli exponit,

ponit, & pag. 69. enumerat Plebes, Ecclesias, Sacraria, Societates, seu Confraternitates & Hospitalia, quae sunt in ea Provincia. De ejusdem autem extensione vide Gamurr. Tom. IV. pag 36.

Pag. 721. in textu lin. 15. post illud — Rivus Malthoius — lege; hoc est luculentus, Liviso &c.

Pag. 722. in textu lin. 4. post illud — Cafagiclus — notandum, Cafagiolum idem esse ac Campum parvi Fagi, a quo Torrens iste nomen desumpsit. Hec loci conspiciendam se exhibet Villa Magni Etruriae Ducis fossis, pontibusque versatilibus munita; & hic etiam secunda mansio Bononiam petentibus. Ab urbe distat XVIII. M. B. haud procul a Plebe Sancti Ioannis Praetorii.

—— in textu lin. 14. post illud — ad Taliaferrum — legendum; qui locus ab alio differt in Via Bonuniensi situs, & a Florentia distans XII. M. P. In Mucillo &c.

Pag. 723. in textu lin. 1. post illud — Viculus — legatur; Ronta, Radiolum, Castrum &c.

—— in textu lin. 5. post illud — vulgo lo Stale — addendum, & legendum; qui Comitatus in Apenninis est ab Urbe procul fere XXV M. P. hodieque viae, quae Bononiam ducit, adhaeret, ultra Montem Carelli, contra Florentiolam, quae jacet in Valle fluminis Santerni; adeoque conspicitur, antequam quis Montiherum, Radicofamque perveniat, non tamen in confinio Agri Bononiensis esse dici potest; namque ab eo a Petra Mala fere VIII. M. P. & Marchionatus Sancti Lorini, quem ad Mucillum pertinere constat etiam ex Charta Sanctae Felicitatis An. MCCCCXLII. n. 15. ille, videlicet Comitatu, Hospitalis, ad Monachos Sancti Salvatoris Septimi spectat; hic, id est Marchionatus Sancti Lorini ad Guadagnium Familiam &c.

Pag. 724 in textu lin. 8. post illud — Glacetum — adde; sive potius Acetum, ut ex Ammirato eruitur in Familiis Borselli, seu Tosina.

—— in textu lin. 14. post illud — Ratae — legendum; quae sic dicta, quasi Rata pars, Rata praedia, nomen integrum est Arata, ut dignoscitur ex Regesto, Sancti Leonini &c.

—— in textu lin. 15. post illud — S. Ditali — adde; seu Daedali, S. Babylae &c.

Pag. 726. in textu lin 3. post illud — Vallis Pesae — animadvertendum, quod Ioannes Baptista Donius pro Pesa scripserit Pensa a pendendo, sed perperam, ut puto: Vide vitam ejus pag. 10.

Pag. 729. in textu lin 2. post illud — vulgo Legri — notandum, ab hoc Castro derivatam esse Familiam Florentinam A Legri, corrupte nuncupatam Allegri, ex qua natus est Alexander A Legri Poeta. Hi consortes erant Ubaldiniorum a Coldaria, qui desumunt originem a quodam Accattapane, qui vivebat Saeculo XII. Huic Ugolinus Hugonis a Coldaria filius cedit bona, & Ecclesias Carlonis, & Carminiani in Plebatu S. Petri Vallis. Apud Dejum exstat Stemma gentilitium, & instrumenta hujus Familiae A Legri.

—— in textu lin. 4. post illud — Golfolina — observandum, nomen Golfo idem esse ac Κόλπος Grajorum, mutata tenui π in aspiratam φ, & Latinis sinus est. Golfolina tractus est montuosus, & scopulis, rupibusque plenus, ex qua eruuntur lapides ad aedes construendas, atque exornandas.

—— in textu lin. 10 post illud — Artiminum — adde; Commeana.

—— in textu lin. 12 post illud — vulgo Camajone — animadverte, etiam in Clausentina Provincia montem veniri, qui Majone vocatur, unde conjicitur hujusmodi nomine veteres usos esse. Vid. Galletti Epist. contra Nerinium pag. XXX. & seqq.

Pag. 733. in textu lin. 5. post illud — Vallis Elsae — notandum est, de Valle Elsae videndum nostrum Hodoepericon P. 1. & Targionium Tom. 5. Itin pag. 148.

Pag. 735. in textu lin. 1. ubi de Oppidis, Castris &c. notandum, quod Antiquit. Ital. Medii Aevi Dissertat. LXXI. Muratorius quaerit quomodo tot Castra, Vicos, Comitatus antiquitus Ecclesiae obtinuerint; & ibidem contendit ante Carolum Magnum nulla eas habuisse.

Pag 736. in textu lin. 9. post illud — Florentia distans — lege: fere XI. M P. Orientem versus. Vid. Vill. Lib. 3. cap. 36. Malespin. cap. 78.

—— in textu lin. 6. post illud — Aldobrandini — lege; supra pag. 58. vocatus Ildibrandinus Iudex, qui &c.

—— in textu lin. 14. post illud — Castellare Montis Fesuli — animadverte, quomodo Mons Fesuli, Vicus, aliaque Castra in Episcopatus Dominium pervenerint, dignosci posse in Tabularii Parte XXVI inferius exscripta; ubi videre est quemdam Uguiccionem Orlandi Serafini Episcopatui plurima donu dedisse, & in Parte XXVIII. pag. 271. ubi Picchii nonnulla Episcopatui vendunt.

Pag. 737. in textu lin. 7. post illud — Castrum — legendum, & addendum; Castrum Plebis veteris S. Luciae Episcopatui a Guidilbrando Carisendi P. donatum sub Berengario Imperatore, muris &c.

—— in textu lin. ult. post illud — Filior Guinildi — animadverte, hoc loco aliquem in Tabulario errorem irrepsisse; siquidem haec sententia, uti ex eodem Tabulario Parte XXVII lata est anno MLI. Alium igitur Imperatorem, aliumque oportet Episcopum fuisse. Sed sicut eodem loco paullo post Filii Guinildi sua jura supra Castrum Vici anno MCXXVIII. Episcopatui obtulisse leguntur, annum MLI. positum esse pro anno MCLI. per errorem existimavi.

Pag 739. in textu lin. 4. post illud — Corneolae — animadvertendum; facilitan nomen hoc deduci posse a Cornis, Arbustis, quas nos Corniale dicimus. Acutiana, & Acutianum dicitur quasi Fundus Acutiae gentis.

Pag 740. in textu lin. 6. post illud — de Golfiis — notandum, quod isti Golfii, aut Gulfii commemorantur in Diplomate Friderici I. ut videre est apud Soldan. Histor. Passinian. pag. 194.

Pag. 741. in textu lin. 2. post illud — tertiam partem — notandum, haec castra pro parte a diversis fere fuisse possessa, quamobrem idem castrum jam ab uno, jam ab alio alienatum legimus: quia pars, quae ad quemque spectabat, alienata intelligitur. Vid Borghin. Tom. II. p 470.

Pag 742. in textu lin. 10. post illud — Castrum Casalis — animadverte, Casale dictum, quod ad Casam pertinebat; Casa autem inter terminos erat, & litteram continebat. Vide Innocentium de Casis inter Agrimensores.

—— in textu lin. ult. post illud — tertiam ejus partem — delendum — vendidit — legendumque — donavit.

Pag. 743. in adnot. col. 2. lin. 14. post illud — Vivianus Gonzi Iudex, & Montes ejus Frater — animadvertere licet, ex hisce nominibus simul coniunctis factum esse nomen cuidam loco Monte Gonzi.

Pag. 745. in textu lin. 13. post illud — Castrum Loncastri — addatur; quasi longum Castrum.

—— in textu lin. ult post illud — Monasterium — adde: Sancti Gaudentii.

Pag. 747. in adnot. col. 1. lin. penult. *poſt illud* — Ser Bartholi Not. — *nota*, nonnihil erroris hic videtur ſubeſſe, ſcribendumque potius MCCXI. Anno ſiquidem MCCI. Ioannes, ni fallor, Epiſcopi munere non fungebatur.

Pag. 748. in textu lin. 9. *poſt illud* — mittebat — *addendum, & legendum*: & ſaeculo circiter medio XIII. ſtatutum fuit a Praetore dicti Caſtri, ne ulla *turris*, aut domus in eo conſtrueretur, quae altitudine quindecim brachia excederet.

—— in textu lin. 12. *poſt illud* — a Monte Carelli — *adnotandum eſt*, Montis Carelli Caſtrum in Mucillo ad Comites Albertos pertinuiſſe qui in ea Provincia Vernium, Mangonam, aliaque etiam Caſtra poſſidebant. Sed Comitiſſa Margharita Filia Comitis Neroois ex Albertorum Gente de ſuorum Filiorum conſenſu Anno MCCCXXXII. Domino Petro Totti Domini Iacobi de Bardiis ſuo Genero Comitatum Vernii vendidit, qui ex novem conſtabat communibus, eodemque anno Andreae Totti Domini Iacobi de Bardiis Fratri praedicti Petri vendidit Caſtrum, Iuriſdictionemque Mangonae fere XX. M. P. a Florentia diſtantis, confiniſque cum Comitatu Vernii, atque agro Bononienſi: Reſp. tamen Florentina aegre ferens circa ſuum Dominium ad alios haec Caſtra pertinere, Andream Bardium eadem ſibi vendere coegit. Gamurrin. T. II. pag. 163 Tanus Montis Carelli Comes inſignis eſt in Hiſtoria Matthaei Villani, ac de eodem vid. praed. Gamurrin. Tom. IV. pag. 48.

Pag. 750. in textu lin. 8. *poſt illud* — *Sancti Laurentii* — *addatur*: *Ubertus* Plebanus Sancti Ioannis Majoris anno MCCXIX. ab Aldobrandino Romaei emit Homines, Terras, Caſtrum, ac Turrim Sancti *Ioannis Majoris*. Occurrit &c.

Pag. 752. in textu lin. 9. *poſt illud* — Caſtrum — *legendum*; & Arx Suſinanae, hodie vulgo Plebes S. Ioannis Miſilci nuncupata, in cujus territorio hoc Caſtrum ſitum erat non in Mucillo, ſed in Romandiola ex parte Faventiae, teſte Villan. Lib. VII. Cap. 137. 148. Lib. VIII. Cap 16. Id videtur &c.

Pag 754. in textu lin. 3. *poſt illud* — Caſtrum Loſtiolae — *addatur* — vulgo *Lonzole*.

—— in textu lin. 10. *poſt illud* — Salecchii — *legatur*; in Alpibus Romandiolam verſus, non procul &c.

—— in textu lin. 13. *poſt illud* — Caſtrum Fraxinae — *legendum*; in Apennino, qua Romandiolam ſpectat, non procul &c.

Pag. 755. in textu lin. 8. *poſt illud* — in Mucillo — *adnotandum*, quod Albizo Ubaldiniae gentis Albizzo. Mucilli vocetur in Hodoeporico a me relato pag. 1181. de quo etiam agitur ſup. pag. 343.

—— in textu lin. 10. *poſt illud* — Cornaclarius — *legendum* — Cornacularius. *Notandum*, quod Cornicularius fuerit officium, & dignitas quaedam.

—— in textu lin. 10. *poſt illud* — Santernum — *animadverte*, Santernum ſic nuncupatum fuiſſe a flumine ejuſdem nominis.

Pag. 756. in textu lin. 13. *poſt illud* — Ubaldinii — legatur; Fontisboni, Montis Pauli &c.

—— in adnot. col. 7. lin. 7. *poſt illud* — *de Petriuolo* — *adnotandum*, quod fundus Praetoriolus ſit in Inſcriptione apud Fabrettum Cap V.

Pag. 757. in textu lin. 7. *poſt illud* — Capreni — *lege*; quod ultra Petram Malam II. M. P. eſt, viae Bononienſi proximum, dominabantur, & Mucilli &c.

Pag. 758. in adnot. col. 1. lin. 15. *poſt illud* — *Not. ſub* — *lege* MCCLXX.

Pag. 759. in textu lin. 7. *poſt illud* — dicta eſt — *adnotandum*; quod hoc caſtrum ad Epiſcopatum perveniſſe videatur ab *Alberto* Lamberti F. de Campora de Curia Lomacnae, & a *Diotajuti* de Ricavo de Lomacna, vel eorum Majoribus. Vid. inf. pag. 797.

—— in textu lin. 11. *poſt illud* — ſpeciale factum — *notetur*. Poteſtates Soli memorati infra pag. 792. ſicut & Montis Iovii: Soli dictum puto, quaſi ad *Solis*. Sic *Marti* dicitur quaſi ad *Martis*. *Fortunae*, ut jam adnotavimus, quaſi ad *Fortunae*, hoc eſt, Templum.

Pag. 761. in textu lin. 7. *poſt illud* — Caſtrum Carzae — *addendum*; hodie Carza vetus nuncupatum.

—— in textu lin. 10. *poſt illud* — Aſinarii — *animadverte*, Montem hunc nomen ſumpſiſſe videri a poſſeſſore Aſinariu. Vitile enim nomen eſt Aſinarius. Vid. Murator. Tom. II. Antiquit. pag. 19. 20.

—— in textu lin. 13. *poſt illud* — donatus fuiſſet — *animadvertendum*, probabiliter donationem hujuſmodi falſam eſſe; nam *Ardingus* Epiſcopus Montis Aſinarii partem acquiſivit tantum anno MCCXL.

Pag. 762. in textu lin. 2. *poſt illud* — Caſtellare Valliae — *addendum*, & *legendum*; quod Epiſcopatui videri poſſet proveniſſe a gente Arriguccia cum Podio &c.

Pag. 763. in adnot. col. 7. lin. 28. *poſt illud* — *ſub MCLV.* — *notetur*, in Exemplare Tabularii ſcriptum eſſe MCV. a me tamen emendatum fuiſſe, quoniam anno MCV. reſpondet Indictio XIII. & MCLV. Indictio III. quae propinquior videtur eſſe noſtro Contractui.

Pag. 767. in textu lin. 1. *poſt illud* — poſſidetur — *adde*, nam Saeculo XIV. ab Epiſcopo conduxerunt.

Pag. 770. in textu lin. 14. *poſt illud* — Galigae — *addatur*; ita forſitan nuncupatum a genere quodam Ulmi, quae vocatur Gallica, ſive arbuſta Gallica, Plin. lib. XVI. Cap. XVII. Colum. Lib. V. Cap. V. & VI. hinc Gallicata, hodie forſitan Galeata corrupte dicta, quod Galigae Caſtrum ad Comites &c.

—— in textu lin. ult. *poſt illud* — Epiſcopus Florentinus — *addatur*; cui Commune Florentiae ſubſidium dedit.

Pag. 771. in textu lin. 6. *poſt illud* — Fanniae — *adde*; quod donatum fuit Epiſcopo Gerardo, poſtea Papae Nicolao II.

Pag. 782. in textu lin. 5. *poſt illud* — tranſlata eſt — *addendum*, & ſub titulo *S. Blaſii* aedificata An. MCLXXXXV.

Pag. 788. in adnot. col. 1. lin. 5. *poſt illud* — vixit — *addatur*; ſed fallor fortaſſis; nam inferius in Part. XXXIV Regeſti habetur expreſſe anno *MXVIII. Regnante Imperatore Auguſto*, hoc eſt, *Henrico I.*

Pag. 792. in adnot. col. 1. lin. 22. *poſt illud* — *ultra Alpem verſus* — *delendum videtur Boſſolem*, & *legendum Lozzole*.

Pag. 794. in adnot. col. 2. lin. 26. *poſt illud* — *MCCXX.* — *notandum*, ſaoe erratum eſſe, cum Ardingus ad Epiſcopatum anno MCCXXX perveniſſe videatur.

Pag. 800. in textu lin. 21. *poſt illud* — *Bonazan* — *notandum*, in praeſenti etiam hoc loco eſſe Eccleſiam Sancti Antonini, non autem Sancti Antonii, quae Paroeciam habet.

Pag 804. in textu lin ult. *poſt illud* — [illegible] co cuidam — *legatur*; in Campis F[illegible]

ve in Caseroniana, *Garfagnana* vulgo nuncupata, qui ad Plebem &c.

Pag. 805. in textu lin. 1. *post illud* — *Sancti Ioannis Baptistae* — *legatur*; Foscianae, quasi Fusciano pertinet &c.

—— in textu lin. penult. *post illud* — Liliani — *animadvertendum*, nomen istud desumptum fuisse a fundo Laeliano: Florentiae siquidem erat gens Laelia, ut ex quadam Inscriptione colligitur Romae inventa anno MDCCLIV. quae sic se habet.

SEX. LAELIVS
SEX. F.
SCA. FVSCVS
FLORENTIA AN. LX.
MILITAVIT IN
COH. IIII.
AN. XVII.
EMERITIS SVIS.

Pag. 806. in textu lin. 2. *post illud* — Lilianum — *legendum*: quasi gentis Laeliae, corrupte Liliae fundum, dictum esse arbitror

—— in adnot. col. 1. lin. ult. *post illud* — *Ricavo* — *adnotandum*, Ricavum nuncupatum, quasi Rivum Cavum.

Pag. 811. in textu lin. 4. *post illud* — extra oppidum exstant — *adde*: sicuti etiam Ecclesia titulo Sancti *Dominici* insignis, quae ad Fratres ejusdem Ordinis pertinet.

Pag. 815. in textu lin. 6. *post illud* — in Agro Arretino — *addendum*; atque etiam supra Limitem in Colle, in Agro, & Dioecesi Pistoriensi.

Pag. 819. in textu lin. 9. *post illud* — *Giogoli* — *animadverte*, fortassis huic loco quemdam *Iocolum* nomen dedisse, qui Conditor, & Patronus esse potuit hujus loci, & Ecclesiae.

Pag. 831. in textu lin. 6. *post illud* — Porciliana — *addatur*: quasi arva, aut rura gentis Porciliae.

Pag. 832. in textu lin. 2. *post illud* — Castrum Franci — *lege*: sic nuncupati a possessore, seu conditore, cujus &c.

Pag. 837. in textu lin. 11. *post illud* — dono datum — *adnotandum*, hos agros a figura τραπεζαι ab Agrimensoribus vocari, quos *Mensulos* nos diceremus; Terminos etiam quosdam agrorum per aphaeresin πεζαι factum esse puto, unde nos mutile *petia* terrae dicimus. Hinc *Petiola* & *Petiolum* diminutive.

Pag. 838. in textu lin. 2. *post illud* — largitus est — *adde*: Cartofagum forte dictum puto, quasi *Corios Fagi*, seu *Fagorum*, quod ibi *Fagi coriosae* essent; vel quia eo loco Fagi simul, & Carium, herbae genus, quod Pastinaca major aliquibus dicitur, nascerentur.

—— in textu lin. 6. *post illud* — fortasse fuit — *addendum*: & nomen arbitror duxisse ab Orca, seu Orcula, quae idem est ac Olla, seu Urna, & qua pro termino utebantur in finiendis agris.

Pag. 839. in textu lin. 7. *post illud* — Nosocomium tantum — *legatur*: eum Titulo *Sancti Iacobi ad Sanctum Eusebium* ibi remansisse &c. *Sicuti etiam inferius lin.* 11 *delenda sunt verba* — Sancti Eusebii — *&* *legendum* — *Sancti Iacobi ad Sanctum Eusebium*

—— in textu lin. 23. *post illud* — migrantes — *adde*; ut constat ex Diplomate *Ioannis Mangiadori* Ecclesiam *Sanctae Luciae ad Sanctum Eusebium* habere potuerunt, non vero Ecclesiam Sancti *Eusebii*, quae forsitan eo tempore non erat.

Pag. 840. in textu lin. 9. *post illud* — Montis Fesuli — *addatur*: Tilianum dictum, quasi gentis Tiliae fundus, sive etiam ex Tiliis arboribus.

Pag. 844. in textu lin. 3 *post illud* —— *Vallecchio* — *animadverte*, Valliculum esse diminutivum a Valle.

—— in textu lin. 6 *post illud* — Montis Rabuli — *adnotandum*: fortasse huic Monti nomen Indictum fuisse a quodam Rabula, seu Ravulo, a voce Ravo.

—— in textu lin. 13. *post illud* — Griecciani — *addatur*: idest Graecciani.

Pag. 850. in textu lin. 2. *post illud* — *Romanine* fundus — *adde*: hanc Villam vendidit *Ioanni* Episcopo *Guido* Comes. Vid. supra pag. 615.

Pag. 852. in textu lin. 4. *post illud* — Minoritarum ab Observantia — *notandum*, Coenobium istud esse sub Clivo Montis *Ciceri*; quando Coenobium istud exstructum fuerit, patet ex Gamurrin. Vol. III. pag. 245.

Pag. 854. in textu lin. 8 *post illud* — circiter M. P — *legatur*: ultra Montem Crucis Orientem versus. *Delendum totum illud* — Nam Ecclesia &c. *usque ad* — ducit; *sicuti etiam Emendatio quae est in Appendice Auctoris sub hoc pag.*

Pag. 855. in textu lin. ult. *delendum* — olim habuit — *legendumque* — habet.

Pag. 858. in textu lin. 9 *post illud* — offendo — *addatur*: haec tamen opinio confirmari posset ex iis, quae in Regesto leguntur superius *pag* 798. & *seq.* atque etiam ex auctoritate a Communi Florentiae Episcopo concessa, uti legitur *pag. seq*

Pag. 863 in adnot. col. 2. lin. 27. — Domino Iohanni — *lege*, Domino Gottifredo. *Et lin.* 31. *leg.* MCCXXII.

Pag. 905 *post illud* — Plebes *S. Donati* — *animadvertendum*, quod dicitur etiam in antiquis Instrumentis *Ecclesia S Donati* sita Marine.

Pag. 906. in textu lin. 7. *post illud* — Sancti *Pancratii* — *adde*: Montinianum etiam videtur esse in Valle Pesae; de quo in Diplomate producto Tom. III. Deliciarum pag 203.

Pag. 907. in textu lin. 10. *post illud* — prope Praetorium — *nota*: forsitan hoc Praetorium situm est in Mucillo, ubi Plebes *S. Ioannis* in Praetorio

Pag. 937 in adnot. col. 2. lin. 53. *legendum* Indictione XIV.

Pag. 938. in adnot. col 1. lin. *antepenult.* *post illud* — pag. 43. 85. 260. — *adde*, & infra pag 940.

Pag. 940. *animadvertendum est*, Imaginem aere incisam videndam non exhibere veterem Ecclesiam *S. Ioannis Baptistae*, sed potius externum prospectum Crucis Metropolitanae, ubi est *S. Antonii* Sacellum.

Pag. 941. in textu lin. 2. *post illud* — prope oblitus sit — *addatur*: Verum in instrumentis Saeculi XIV. ad indicandum animarum curam Populus Sanctae *Reparatae* semper vocatur, numquam vero Sanctae *Mariae ab Flore*.

—— In textu lin. 7 *post illud* — Episcopus eligebat — *notandum est*, in praesens Archidiaconum, Archipresbyterum, atque Decanum eligi a Magistratu Partis Guelfae; quia anno MCCCCLXI. dotavit has dignitates Capituli Florentini.

—— in textu lin. 24. *post illud* — operis novi — *animadverte*, primum Lapidem solemni ritu immissum fuisse anno MCCLXXXXVI.

Pag. 942. in adnot. col. 1. lin. 4. *post illud* — *Par. I. Rub. LV.* — *addendum*, & *legendum*: extat sequens statutum, quod apparet latum fuisse ad

se ad coercendam impudentiam quorumdam Civium, qui Hospitale *S. Iacobi ad S. Eusebium* nullo publico jure, sed tantum suo arbitratu occupaverant: ideoque antea cum Romana Curia actum est, ut Iuspatronatus ad Mercatorum Artem rediret; quod revera contigisse eruitur ex Chartis ejusdem Magistratus circa istum Annum. Qua constitutione ita jussum est.

Pag. 947. in adnot. col. 1. lin. 36. *post illud* — Vitricetum — *animadverte*; de hoc in Charta *S. Felicitatis* sub MCCCCLI. n. 20. mentionem fieri; in qua agitur de quadam praedii parte *positi in populo SanctaeLactaeOmnium Sanctorum extra moenia Civitatis Florentiae loco dicto il Vetriciaio*.

Pag. 948. in textu lin. 6. *post illud* — *Podium* — *animadvertendam*; erui ex Charta Capituli An. MLXXVIII. *Podium* vere hoc loco fuisse, in qua Charta haec praecipue sunt — *in loco dicto Carraia, ubi & Pote vocatur* — in praesens eo loco, quo *Omnium Sanctorum Burgum*, est *Carraria*, quae Ponti nomen dedit, quaeque in aliqua sui parte *Pote* etiam vocabatur. Vid. infra pag. 1418.

Pag. 950. in adnot. col. 1. lin. 15. *post illud* — de Ordine Poenitentium — *nota*: de hoc Ordine dicebantur ii, qui Tertium *S. Francisci*, ac *S. Dominici* Ordinem amplexi erant.

Pag. 951. in adnot. col. 2. lin. 26. *post illud* — Palatium — *animadvertendum*; anno MCXXXI. non extitisse; antiquitus tamen *Palatium* erat Abbatiae, ac Sanctae Margaritae proximum, in quo Commune Civitatis conveniebat.

Pag. 952. in adnot. col. 1. lin. 31. *post illud* — *Porta Domi* — *notandum*, hanc *Portam Episcopi* pariter nuncupatam fuisse. *Lin.* 33. *Portam S. Petri Majoris* animadverte jam fuisse; ubi nunc Angulus Paoziorum, vulgo *il Canto de' Pazzi*. *Lin.* 35. *Porta S. Petri Scheradii* — eadem videtur esse, ac Porta Peruzziorum. *Lin.* 38. *quae dicitur Omnium Sanctorum*, ea est, quae vocabatur Porta ad Carrariam. *Lin.* 40. *Porta Burghi*, videlicet Burghi S. Nicolai, ac Pitillosi, erat Porta Romana, qua per Arretium Romam proficiscitur.

Pag. 953. in adnot. col. 2. lin. 11. *post illud* — pag. 136 — *delendum totum usque ad Adnotationem signatam* a. Namque *Amadei* non *Humiliatorum*, sed *S. Francisci* Constitutionibus adhaerebant.

Pag. 958. in adnot. col. 2. lin. 35. *post illud* — usque ad Riofredum — *notandum est*, videri tunc temporis *Rivum Fredi* propius Florentiam influere, cursumve instectere versus Arcem *S. Ioannis Baptistae*: probabile siquidem nos censemus Ecclesias *S. Mariae Majoris*, & S. *Laurentii* usque ad praesentem alveum *Rivi Fredi* Paroecias extendere potuisse; cum mediat habeant Ecclesias *S. Mariae Novellae*, *S. Iacobi in Pulverosa*, ac *S Stephani uno Pane*.

Pag. 959. in adnot. col. 2. lin. 25. *post illud* — a moto novo Civitatis Florentiae — *adnotetur*, ex his dilucide demonstrari secundum Murorum ambitum circa Ecclesiae *S. Mariae Majoris*, & *S. Laurentii* anno MCCI. jam aliqua ex parte fuisse conditum.

Pag. 979. in textu lin. 4. *post illud* — ultra Arnum — *addatur*; quae antiquitus erat citra in Ripa dextera.

Pag. 985. in textu lin. 4. *post illud* — de Castanco — *nota*: Castaneum erat in Monte Oliveto, aliaque Monasteria ibi fuerunt, ut S. *Mariae*; item *S Laurentii*.

Pag 986. in textu lin. 3. *post illud* — Sancti *Proculi* — *animadvertendum*; hunc videri S. *Proculum Bononiensem*, ubi est Ecclesia cum Monasterio Monachorum Cassinensium, quae conspiciendum exhibet Sacellum valde ornatum, in quo in Urna Marmorea quiescunt Corpora horum Sanctorum Bononiensium, qui duo sunt, eodemque *Proculi* nomine praediti, cum Inscriptione sequenti.

M . CCCLXXXX . DIE XXVII . FEBR
FVERVNT . POSITA . IN . ISTA . ARCHA
CORPORA . BEATISSIMORVM . *PROCVLI*
EPISCOPI . ET . MARTYRIS . ET . *PROCVLI*
MILITIS . ET . MARTYRIS . QVAE
LATVERVNT . IN . ISTO . LOCO . CIRCA
QVINGENTOS . ANNOS . ET . IN . ISTO
MONASTERIO . FVERVNT . REPERTA
TEMPORE . REVERENDI . PATRIS . DOMINI
FRATRIS . *IOANNIS* . ABBATIS . DICTI
MONASTERII . ET . SIC . PER . EVM
COLLOCATA . VT . VIDETVR

Pag. 988. in textu lin. 7. *post illud* — anno MDCCLV. — *animadverte*, cum superius dixerim Ecclesiam Sancti *Apollinaris* subpressam fuisse anno MDCCLVI. mihi ipsi hoc loci me non adversari, si dicam anno MDCCLV. id contigisse, cum hujusmodi Concessionis Bulla Roma hoc anno Florentiam pervenerit.

Pag. 994. in adnot. col. 1. lin. 26. *post illud Villanius Lib. V. Cap. VII.* — *adde*: *& Lib. VII. Cap. XXIV.*

Pag. 999 in textu lin. 2. *post illud* — condiderit — *addendum*, & *legendum*. Nomen fortassis fuit exercitii, quia apud Latinos nomen est navis, qua flumina transmittuntur, ut videre est apud *Gellium Lib. X. Cap. XXV*, quo loci navium nomina recensens ait — *Cattae*, *Scaphae*, *Pontones*. Sicut autem a *Pontone* factum est *Pontonarius*, ita a *Catta* factum videtur fuisse *Cattaarius*. Fortasse enim Arni cursus post Pontem veterem ita ad Meridiem deflectebat, ut per haec loca transiret, atque inibi *Catta* esset, qua Flumen trajiceretur. Nec obstat, quod Ecclesia *Sancti Frigdiani* prope Arnum esset; nam etsi illac flumen delaberetur, & Ecclesia in Ripa dextera esset; tamen semper verum erat, Ecclesiam prope Arnum fuisse. Quod autem antiquitus prope Ecclesiam Sancti *Petri in Gattolino* Arnus defluxerit, ex arena veteris alvei facile dignoscitur, quae reperta est, cum effoderent prope *S. Felicem* in Platea, & in Platea *S. Spiritus*, cujus rei optime a Viro Eruditissimo, & in primis antiquitatis studioso *Dominica Maria Mannio* admonitus fui. Usque huc autem anteactis temporibus Arnum suis aquis pervenisse, confirmari potest etiam ex Charta, quae extat in Appendice Tomi IV. Annalium Camaldulensium pag. 181. ex qua compertum nobis est, defluisse quoque prope Monasterium *Sancti Salvatoris* Camaldulensium. *Cattnarius* etiam aliquis dives hanc Ecclesiam condere, & B. *Petro* dicare, ideoq Ecclesiam S. *Petri Cattnarii* dici potuit: quod omnium verosimillimum mihi videtur. Hinc & locus ille potuit *Chiattum* denominari; quare habemus Monasterium S. *Salvatoris de Ghiatto*, quod idem esse videtur, ac S. *Salvatoris* Camaldulensium. Forte etiam Petrus *Gatarius*, qui occurrit in Instrumento in Appendice Tomi III. Annal. Camaldulensium pag. 425. a *Cattnario* illo descendebat, qui forsan *Petrus* pariter vocabatur, ideoque Ecclesiam in honorem B. *Petri* construxit.

Pag. 1011. in adnot. col. 2. lin. 18. *post illud* — Synodalem Conventum — *notandum*; huic Concilio praeter caeteros Ioannem Episcopum Tusculanensem, & Cardinalem, ac Gothifredum Perusiae

siae Episcopum Interfuisse. Cardinalis forsitan in eo Lagati munere fungi, ejusque opera Concilium coactum esse potuit sub initium simultatis *Gregerii VII.* & *Henrici IV.* ut Florentinorum praesidio Gregorii partem confirmaret: Florentini siquidem summo Pontifici adhaeserunt. Historici de hoc Concilio verba non babent; de quodam alio prof. cto loquuntur habito contra nostrum Episcopum *Rainerium* anno MIV. idem tamen non videtur esse, de quo sermo nobis est, in quo Rainerius non se defendere, sed alium beneficiis studebat afficere, Praeterea illud MIV. ab Episcopis praecipue ferunt constitutum fuisse, in isto soli Presbyteri Florentini cum duobus Episcopis conveniunt,

Pag. 1012. in adnot. col. 1. lin. 27. *post illud* — Regiae Potestati — *notandum*; hoc nomine eum vocari, qui pro Imperatore Civitati praeerat; qui etiam *Marchio* dicebatur. In Epistola Florentinorum ad Alexandrum II. vocatur *Praeses*. In monumentis vero antiquioribus dicitur *Comes*, uti superius perspici potest. Nuncupatur *Regia Potestas*, quia Imperator, qui Romae Coronam non acceperat, Rex solummodo vocabatur.

Pag. 1031. in textu lin. 21. *post illud* — Bigalli exstat — *legatur*: quaeque Misericordiae Episcopali veste ornatae imagioem exhibet, quae &c.

Pag. 1050. in textu lin. 2. *post illud* — *Omnium Sanctorum* videlicet — *addendum*: Dominicus a Cerella pag 95. videtur innuere Ecclesiam hanc Titulum babuisse *Sanctae Mariae*, & *Omnium Sanctorum*; sed arbitror eum potius de duabus loqui, videlicet de Ecclesia *S Mariae Humilitatis*, & de Ecclesia *Omnium Sanctorum*. Supra secundam Monasterii januam, quae in Claustrum immittit, non multis ab hinc annis Tabula fuit *Sancti Michaelis* imaginem praeseferens, ad servandam memoriam primarium Humiliatorum Conventum fuisse Coenobium *S. Michaelis* Aleaandriae. Tabula erat vetustissima, cujus *Berghinius* quoque mentionem facit, sed adfirmat supra Coenaculi ostium locatam fuisse.

Pag. 1056. in teatu lin. 2. *post illud* — Episcopo Florentino subiecit — *addatur*; eique Rainerius Episcopus omnia bona confirmavit, & insuper domum juxta Hospitale Pontis Veteris dono dedit,

Pag. 1057. in adnot, col. 2. prope fin. *post illud* — in Monasterio S. *Felicitatis* vixisse — *addendum*: hujusmodi errorem arbitrur inolevisse, quia *Bertam* Abbatissam Caprilnae turpiter confundebant eum Berta Abbatissa Captariae, quae vitam agebat Soeculo XII.

Pag. 1065. in teatu lin. 5 *post illud* — ritus illarum ferat — *adnotetur*: Et profecto in Codice VIII. Pluteo XVI. Bibliotheeae Laurentianae exstat Sacramentarium Soeculi X. vel XI. quod falso inscribitur *Martyrologiam Bedae*, in quo KL. Augusti Missa est S. *Felicitatis*, *Rossi Martyris*, *una cum Machabeis*, *& Vinculis S. Petri &c*,

Pag. 1071. in textu lin. ult. *post illud* — dicit — *addendum*: si verum est Mannellios *Pontonarios* etiam dictos fuisse, ut legitur in Inscriptione, quae exstat in Ecclesia S. *Felicitatis* in eorum Sacello, ita dici non potuere, nisi quod *Pontone* in Arno posito populum transveherent, *Pontonarius* enim est, qui *Pontone* subigit, dirigitque, ac flumen traiicit; de quo vide Ducang. *Pontones* esse flumineas naves ad traiiciendum confirmat Gellius *Lib. X. Cap. XXV.* Isidorus *Lib. XIX Cap. I.* Paulus *L. ult ff. de servit. Rustic. Praed* *Praeterea adnotandum* ex hoc conilci posse Mannellios exstitisse ante *Carolum Magnum*: etenim Ponte constructo Pontone non erat opus; sed nimis vetustum foret ejusmodi nomen. *Pontonarii* forte erant, ubi Pons est vulgò dictus a *Rubaconte*; & probabilius videtur. Superiores tamen animadversiones firmo carent fundamento; siquidem *Mannelli* sunt Pontigiani, & Piazzigiani, non autem Pontonarii

Pag 1081. in adnot. col. 2. lin. 24. & seq. *post illud* — ea cassant, & penitus irritant &c — *adnotandam*, quod nihilominus in statuto currenti a Paulo de Castro collecto anno MCCCCXVII. Liber tertius per totum Libertati Ecclesiasticae detrahit, eique adversatur.

Pag. 1086. in textu lin. 1. *post illud* — Parthenon Sancti *Iacobi* de Ripulis — *animadverte*, Libros excusos Soeculo XV. apud S. *Iacobum* de Ripulis, prope Monasterium illud excusos videri: quoniam nec Ecclesia, nec Monasterium Sancti Iacobi in Ripularum plane illo soeculo erat; ac prope Bigallum Typographia non videtur fuisse, Vid. Biblioth. Pistor. pag. 213.

Pag. 1087. in textu lin. 5. *post illud* — Sanctae *Mariae* Casiniani — *adnotandam*, quod, cum aliquot Puellae Casiniani reclusae a *Thoma Mezzi* Nobili viro Florentino per donationem factam Tingo q. Lapi earum Syndico, & Curatori obtinuissent petiam Terrae vineis consitam, & quae posset arari, cum cellulis, quas incolerent, Casis, Hospitali, atque Oratorio, aliisque aedificiis positis in praedicta petia terrae, a Fesularum Episcopo D. Corrado construere petunt Monasterium, officinas condere, cum illis Constitutionibus, quae magis Episcopo sibi convenire videantur. Praeterea Abbatissam eligere petunt, *Cappellanum* habere, Campanas, Sepulturamque; & Episcopus omnia concedit Regulam S. *Benedicti* iisdem servandam praestituens. Haec duo Instrumenta exarata fuere, & subscripta die 6. Decembris anno MCCCXI. ab Opizo Pipini a Pistorio.

— in textu lin. 9. *post illud* — *Diamtiviadiede* — *notandam*, in Tomo I. Annalium Fratrum Praedicatorum Historiam legi istius viri; diversaeque ejus Chartae leguntur in Appendiee Monumentorum ejusdem Tomi.

— in teatu lin. penult. *post illud* — dictorum vulgo *della Sacca*, seu *Saccatorum* — *animadverte*; fere eosdem, aut non multum dissimiles esse debere Confratribus illis, de quibus P. Eliot. Tom. VIII. pag. 273. De his vide Cornae. Tom. XII. Ecclesf. Venet. pag. 201. & quomodo subpressi, ac deleti fuerint vid. *ibidem* pag. 211.

Pag 1088. in textu lin. 6. *post illud* — illorum fuerant — *nota*: quod Sanctimoniales Ripularum Sanctum *Aegidium* migrare deberent, vide Melior. pag. 235.

— in textu lin 13. *post illud* — comprehensa est — *animadverto*, Honorium IV. Fratribus Poenitentiae veniam dedisse vendendi fundum ad Hospitale eo loco construendum: Bulla legitur apud Ughellium pag. 170.

Pag. 1091. in textu lin. 3. *post illud* — MCCXIII. — *notetur*; Instrumentum hujusce fundationis esse anni MCCXVII. Conditor vero est quidam Foreso, vulgo dictus *Beficenzo* Mergugliesis Filius, qui praeter Monasterii fundationem anno MCCXXIV. Monialibus, & pro illis Dominae Clarae Abbatissae cessit Iuspatronatum, qem habebat, uti videre est ex Chartis Monialium.

Pag. 1093. in textu lin. 1. post illud — *S. Benigni* — *nota*: de *S. Benigno* Africano in Italia exsultante, videre oportet Ruinartum de Persequt. Vandal. Part. II. Cap. IX. *num.* 14.

Pag. 1094. in textu lin. ult. *post illud* — praecipue — *lege*: Idem fecit anno MCLIV. *Anastasius*

fafius IV. Pont. Max. idemque etiam *Ambrofius* &c.

Pag. 1098. in adnot. col. 1. lin. 33. *post illud* — ad mansuram pedis Portae — *notetur*; eadem Portas eumdem esse ac pedem Regis Aliprandi.

—— col. 2. lin. 30. *post illud* — quod dicitur — *legendum puto* Montaceraiae: etenim dignoscitur subscriptos viros Mucillum incolere. Montaceraia a Monte Asinario, & a Biviliano parum distat.

Pag. 1101. in adnot. col. 2. lin. 40. *post illud* — se imborgare — *animadvertas velim* ex hoc vocabulo dimanare Italicum verbum *Imbragliare*, quod idem sibi vult ac se immittere, ut qui se immittit in Burgum. Danthes ait *inurbare*.

Pag. 1104. in adnot. col. 2. lin. 42. *post illud* — & Paulo Ducii de Tosis de Pisis — *notetur* Danthis opera hujus manu exarata anno MCCCCXXV. existere in Bibliotheca Riccardiana.

Pag. 1109. in adnot. col. 2. lin. 12. *post illud* — & Monasterio S. Petri Majoris &c — *animadvertendum* ante annum MLXVII. hujus Monasterii nullam mentionem fieri.

Pag. 1120. in textu lin. 12. lege — Montis Tifci seu &c.

Pag. 1134. & seqq. in adnot. — *Animadvertendum est* ad hoc Instrumentum, anno MCCLXXXVI. paucos admodum fuisse Florentinae Ecclesiae Canonicos; nam hic soli tres Canonici cum Praeposito memorantur: Ecclesias Parocciam habentes Urbanas numero XLIII. recenseri, nec Sancti Laurentii Basilicam nominari. Ex recensitis Parociis in praesens aut subpressas esse, aut adnexas Sanctae *Mariae* in Campo, Sancti *Georgii*, Sancti *Salvatoris*, Sancti *Gregorii*, Sancti *Petri* in Coelo Aureo, Sancti *Martini* Episcopi. Ecclesias quasdam Suburbanas recenseri, quas hodie inter Suburbanas non habemus, videlicet Sanctae *Mariae* de Marignollae, & Sancti Quirici ejusdem loci, quae Plebatui S. Alexandri Ioguli adgregatae sunt. Oportet autem, ut Ecclesiam Sanctae *Mariae* Marignollae ante annum MCCIC. adgregata fuerit; nam in Catalogo Capitulino Ecclesiarum Dioeceseos Florentinae eo anno exarato, Ecclesiam illam jam unam ex Ecclesiis Plebi Sancti *Alexandri* subjectis fuisse constat. Talis autem non erat Ecclesia Sancti *Quirici*, quare opus est, ut post Annum illum Plebatui Sancti *Alexandri* attributa fuerit. Consulendum est superius pag. 536. Ecclesia Sanctae *Mariae* Verzariae, in praesens Urbana est; & mirum videri potest, quod in laudato Catalogo superius pag. 532. inter Ecclesias Urbanas recenseatur; non enim in Urbem translata est, nisi anno MDXXIX. Monasterium Sancti *Miniatis* de Monte, nunc temporis nec Paroeciam habet, nec Monachos: Hospitale S. *Eusebii* Urbanum nunc esset, nisi in Parthenonem conversum fuisset, alioque translatum. Monasterium Montis Tripaldi non amplius exsistit. Ecclesia Sanctae *Mariae* in Novolis, nisi locus in mendo cubet, & Sancti *Christophori* legendum sit, nunc ad Plebatum Sancti *Stephani* Uno Pane pertinet, & pertinebat etiam anno MCCIC. ut superius pag. 532. videre est. Ad eumdem Plebatum spectaverit etiam olim Ecclesia Sancti *Christophori* in Novolis, si vera sunt, quae habentur in Descriptione MS. Dioecaseos Florentinae, saltem sub Soeculi XVII. initium: quomodo autem suburbana evaserit, mihi haud facile est explicare. Monasterium Sanctae Mariae Discalceatorum Masculorum nunc subpressum est, & Parthenoni S. *Birgittae* in Paradiso copulatum. Ecclesia Sancti *Martini* de Ripacoza amplius non extat; sed anno MCCIC. adhuc extabat, sicut Ecclesia Sancti *Michaelis* Gamberaiae, & Ecclesia Sanctae *Margaritae* Cassiani, quae amplius non sunt. Ecclesia Sanctae *Mariae* Ughi vulgo vocatur *la Badiuzza*, quam a Rinucciniis conditam, & locupletatam fuisse puto. Ad Ecclesiam Sancti *Stephani*, loco *de Fizzano*, de *Tizzano* legendum est.

Pag. 1136. in textu lin. 1. *addendum*, & *legendum* — ut *Gratianum* anno MLXXXIII. *Guidonem* &c.

Pag. 1146. in textu lin. 24. *post illud* — datur — *adde*: magis autem intelligitur ex iis, quae superius adduximus pag. 1133. 1134. & 1141.

Pag. 1159. in adnot. col. 2. lin. 18. *post illud* — embolum — *nota*: ἔμβολον videtur sibi vello Promptuarium, παρὰ τοῦ ἐμβάλλειν; idest locus ille, in quo merces congeri, servarique solent. *Scalae* fortassis erant sinus illi, quibus naves propinquabant, ut merces deponerent. Staterae possunt esse loca, aut instrumenta ipsa, quibus mercas pendere mos est.

Pag. 1160. in adnot. col. 1. lin. 3. *post illud* — ambolarii — *animadverte*, illos esse posse, qui promptuariis praeerant. Lin. 55. *post illud* — optimi argenti — *adnotetur*, Pisanos nummos aureos non habuisse: cumque Florentiae anno MCCLII. Florenos aureos signari coeptum est, aurum ab ipsis numquam ousum, signatumque fuerat.

Pag. 1181. in textu lin. 30. *post illud* — Cavaldini — *adde*: hoc est Campi Aldini, seu Valdini, seu Baldini.

Pag. 1185. in textu lin. 2. *post illud* — direxit — *adnotandum*; exempla duarum Bullarum ex iis, quas hic per extensum non protuli, extare in Bibliotheca Strozziana, videlicet in Codice signato PP. 1237.

—— in adnot. col. 2. lin. penult. *addendum*, & *legendum*: *Juxta* Actum: Patronatum, quem habetis &c.

Pag. 1204. in textu lin. 9. *lege* — Montem Tifci.

Pag. 1211. in adnot. col. 2. lin. 16. *lege* — oblationes.

Pag. 1212. in adnot. col. 2. *lege* — datum Laterani anno MCCXXI.

Pag. 1213. in textu lin. 17. *post illud* — MCCLI — *adde*: IX KL. Octobris.

Pag. 1214. in textu lin. 6. *post illud* — concessit — *addatur*: confirmans etiam Indulgentias concessas ab *Ardingo* Episcopo antecessore suo.

—— in textu lin. 32. *post illud* — commisit — *addendum*, & *legendum*: Bulla data Anagnae Prid. Id. Februar. Pontificatus sui anno VI. qui consensu Episcopi Florentini anno &c.

—— in textu lin. 34. *post illud* — clausae — *adde*: nam vel anno MCCLVIII. vocabantur *mulieres reclusae de S. Donato*.

Pag. 1229. in adnot. col. 1. prope fin. *post illud* — Ubi fuerit *Omiclum* — *adnotandum*, nonnullos putare in exemplari scriptum esse posse *Ospiclo*, ac perperam lectum fuisse *Omiclo*: tunc posset esse locus ille, quem nos vocamus *Spicchio* ab Hospiciolo; & quoque hoc nomine vocari posset pars illa, quae contra sinistram Arni partem jacet; aut etiam via Francisca esse possat ultra Arnum eo loci.

Pag. 1230. in adnot. col. 1. lin. ult. *lege* — MCXIX.

Pag. 1289. in adnot. col. 2. lin. 27. *post illud* — Monasterium — *adde*: S. *Salvatoris*.

Pag. 1295. in textu lin. 7. *adnotandum est* Hujusmodi Epigramma posset esse Politiani, ac refert Fontius.

Pag. 1352. in textu lin. 25. *post illud* — Sanctae *Mariae* Extra Portam [illegible] est Monasterium S. *Mariae* foris Portam Urbis Faventiae

tentiae. Vid. Tom. III. Annal. Camaldol. pag. 178. & in Append. pag. 40. & 275. Nunc vero in ambitu murorum Civitatis Faventiae inclusum est.

Pag. 1361. in adnot. col. 2. lin. 38. *animadverte*, hunc, cujus hic mentio, nos credere esse quemdam Lapum Guillelmi a Fesulis, de quo loquimur inferios pag. 1366.

Pag. 1365. in adnot. col. 2. lin. 29. *post illud* — *Quarantina* — *adnotandam* me arbitrari istud indicare quadraginta dierum spatium insomendum esse Romae in Ecclesiis visendis, aliisq. piis operibus rite persolvendis.

Pag. 1387. in textu lin. 2. *dele* eidem, & lege Ioanni XXI.

Pag. 1397. in adnot. col. 2. lin. 19. *post illud* — *Fraticelli Cavarum* — *nota*: de his vide Richam Tom. VII. pag. 290.

Pag. 1416. in adnot. col. 1. lin. 28. *post illud* — Massario — *nota*: Massarius, Mansarius, a Mansa, Mansio; unde Genuae vulgo dicuntur *Maacuti*

Pag. 1446. in adnot. col. 1. lin. 23. *post illud* — de Carzia — *legendum puta*: Concedunt Ecclesiam S. *Mariae* de Paterno cum terris, & vineis ad eam pertinentibus in Emphyteusim Bolgarello, & Ioanni Fil. q. Teuzi, & Gerardo Filio Rustiebi nepoti &c. pro annua praestatione in festivitate Sanctae Mariae unius Modii Grani, Scaffilii Ordei, & Scaffilii Spildae, quae &c.

Pag. 1477. in textu lin. 1. *post illud* — absolutae fuere — *Nota*: anno MDCCLIX. Mense Iulio, adposita, & adfixa fuit Parieti supra Portam interiorem sequens Inscriptio jussu principali a me facta, marmori incisa.

AEDES
SACRIS . RELIGIONIS . CENSORIBUS
DESTINATAE
HEIC
UBI . ECCLESIA . SANCTI . APOLLINARIS
EXSTABAT
CONDITAE
ANN. P. S. MDCCLVIII.

Pag. 1484. in adnot. col. 1. lin. 1. *dele* — Faesulas — & *lege* — flumen.

Pag. 1492. in textu lin. 7. *post illud* — devenisse — *adnotandum* juxta memoriam Caroli Strozzi eam in Dominium devenisse *Rolandi* q. *Aczi*, qui anno MLXVI. vendidit Gislae Rodolphi Filiae suae Matri, eaque ipso anno dono dedit Monasterio S. *Petri Majoris*, cui anno MLXXIII. Episcopus Rainerius Florentinus confirmavit. Mihi tamen videtur Episcopi Rainerii Charta a me sup. pag. 1011. relata innuere, Ecclesiam hanc Rodulphum obtinuisse ab Episcopis Antecessoribus, eamq. Gislam non detinuisse.

Pag. 1498. in textu lin. penult. *post illud* — plene innotuerint — *animadvertendum*; cum Iuspatronatus Ecclesiae S. *Nicolai* ultra Arnum ad Monachos S. Mineatis pertineret, cum ei nullam vellent curam impendere, Episcopo Florentino eamdem obtulisse, qui de Reip. consensione Populo cessit, namque Ecclesiam labefactatam, ac pene fractam ruina vindicari oportebat.

SECUNDAE APPENDICIS FINIS.

FLORENTIAE EX TYPOGRAPHIO REGIO KAL. SEXTIL.
ANNO P. S. M . D . CC . LXXIII.